

Выходить во Львовѣ що Среда и Суботы (крѣмъ рускихъ святъ) о 4-ой годинѣ по полудни. Литер. додатокъ „Библиотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ каждого 15-го и послѣд. дня каждого мѣсяца.

Редакция, администрация и экспедиция подъ Ч. 8 улицы Академична.

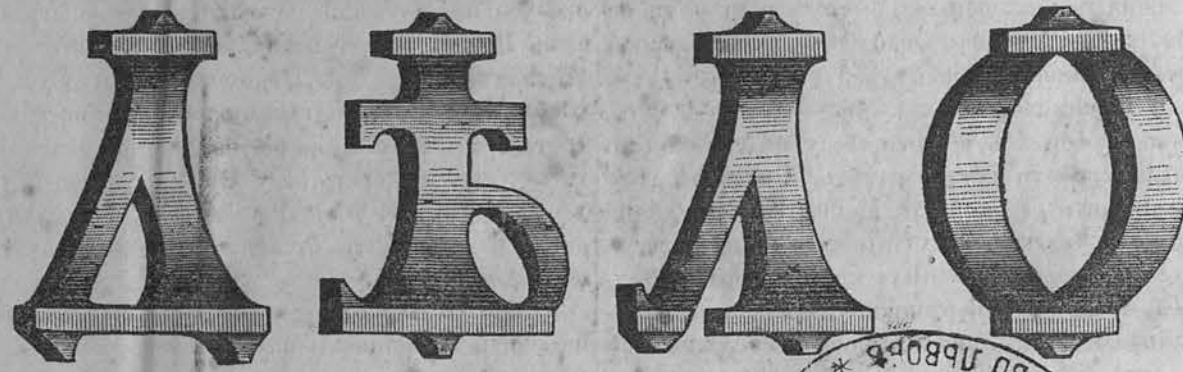
Всѣ листы, посылки и рекламации належитъ пересылать подъ адресомъ: редакция и администрация „Дѣла“ Ч. 8 улицы Академична.

Рукописи не звертаются, только на попередне застереженіе.

Поодинокое число стоитъ 10 кр. а. в.

Оголошенія принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. отъ одной строчки печатной.

Рекламации неопечатаній вольны отъ порта.

Предплата на „Дѣло“ стоитъ:

Для Австріи:	Для России:
на цѣлый рокъ . . . 8 ар.	на цѣлый рокъ . . . 8 рубл.
на полъ року . . . 4 ар.	на полъ року . . . 4 рубл.
на четверть року . . . 2 ар.	на четверть року . . . 2 рубл.
съ дод. „Библиотеки“:	съ дод. „Библиотеки“:
на цѣлый рокъ . . . 12 ар.	на цѣлый рокъ . . . 12 рубл.
на полъ року . . . 6 ар.	на полъ року . . . 6 рубл.
на четверть року . . . 3 ар.	на четверть року . . . 3 рубл.
на самъ додатокъ:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рокъ . . . 5 ар.	на цѣлый рокъ . . . 5 рубл.
на полъ року . . . 2 ар.	на полъ року . . . 2 рубл.
на четверть року . . . 1 ар.	на четверть року . . . 1 рубл.
Для Заграничя, окрѣмъ России:	
на цѣлый рокъ . . . 10 ар.	
на полъ року . . . 5 ар.	
на четверть року . . . 2 ар.	
съ дод. „Библиотеки“:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рокъ . . . 14 ар.	на цѣлый рокъ . . . 6 ар.

Предплату належитъ пересылать франко (наилучше почтовымъ переказомъ) до: Администрація час. „Дѣло“.

ВН. Читателѣвъ въ Россіи просимо мати на уважѣ, що въ вимовѣ л=ji, ѓ, ѓ=i, и (въ серединѣ и на концѣ слѣвъ)=ы, и (на початку слѣвъ)=і, ѓ (на початку слѣвъ)=ві.

ЗАПРОСИНЫ ДО ПРЕДПЛАТЫ

„Дѣла“ и „Библиотека найзнам. повѣстей“ на рокъ 1882.

Щобы дати ширшій и глубшій выразъ той програмѣ, яку наша часопись вже отъ двохъ лѣтъ заступае, рѣшили мы отъ нового року 1882 выдавати „Дѣло“ въ большѣмъ объемѣ.

Програма нашої часописи всѣмъ добре звѣстна. Прихильность ВН. Читателѣвъ и добра слава, яку здобуло собѣ „Дѣло“ за два лѣта въ найширшихъ кругахъ, навѣтъ у нашихъ закордонскихъ братьевъ и у другихъ славянскихъ народѣвъ, есть наилучшимъ доказомъ жизнениости нашої народнои програмы и наймилѣйшою нагородою нашихъ трудѣвъ. Девятьразовъ конфискации нашої часописи могутъ послужити доказомъ нашої неустрашимости въ переведеніи постановленои програмы, якъ и трудностей, середъ котрыхъ приходится намъ працювати. Звязавши долю нашої часописи съ долею руского народа, смѣло глядимо въ нашу народну будущность. Откликаясь до живои и численнои участи нашихъ Родимцевъ въ подмогъ нашої часописи. Численна участь Родимцевъ збольшитъ и поповнитъ нашу працю для добра нашего народа. Она стане жереломъ народнои праці и побѣды. Теперѣ, коли можемо высказувати наши мысли и гадки передъ лицомъ цѣлого руского народа, задача нашої часописи стаеся о много ширшою, тожъ и участь ВН. Родимцевъ въ моральной и матеріальной подмогѣ нашої часописи повинна статися еще большою.

Литературный додатокъ до „Дѣла“ — „Библиотека найзнам. повѣстей“ буде выходить съ слѣдующимъ рокомъ въ томъ же самѣмъ объемѣ и по той же самой цѣнѣ. Для слѣдующего рочника приготовленъ рядъ найдоборѣйшихъ и многопоучающихъ повѣстей живои интересу загалного.

Оглядъ словесной праці австрійскихъ Русинѣвъ за рокъ 1881.

(Политика и духовное житіе Русинѣвъ. Переглядъ рускихъ часописей въ Австріи. Рускій и польскій часописи политичны. Популярно-просвѣтительскіе часописи. Просвѣтительскіе часописи за р. 1881. Педагогическіе часописи. Русскіе литературныя часописи и издаванія. Научныя праці Русинѣвъ. Книжки для середнихъ школъ. Молодой силъ на посто науки. Поэзія. Повѣсти и описанія. Переглядъ св. Писма нового завету. Что же треба, чтобы скрѣпилась словесная руска на Руси?)

Не легко приходится жити Русинамъ въ Галичинѣ, на Угорщинѣ, а то и на Буковинѣ. Скрѣзь, здаеся, настали „смутныя часы“ политичного и суспѣльного житія. Наша „высока“ политика въ радѣ державной та въ соймахъ не выявляе нѣякого поступу, а подаеся щоразъ больше назадъ. По радахъ повѣтовыхъ, а якъ где, то и по радахъ громадскихъ не може выявитися правдива воля руского народа и повести дѣла своимъ ладомъ. Везде можна почувти знеохоту до дальшой праці политичной, а бѣды невѣру въ успѣхъ сеи праці. Чи оправдана така невѣра и знеохота чи нѣ, про се не стану говорити. Най о томъ поклонючуся политикѣ, а я спогляну на другую сторону нашего народнои житія. Не вжѣжь стѣлоко й свѣта, що въ оконцѣ, не вжѣжь стѣлоко житя, що въ политикѣ?! Мы Русины були въ давнѣй-давня лихъ политикѣ, марно прополитиковали больше якъ 20 лѣтъ нашего конституційного житія, а отъ таки, хвалити Господа, жистю и — будемо жити! Знакъ, що держитъ насъ на свѣтѣ не одна политика, а якась выеши и зловѣща сила. Ся жизненна, невмирающа сила — се нашъ духъ народный, наше духове житіе, безсмертна душа нашего народа.

Предплата на „Дѣло“ вразѣ съ литературнымъ додаткомъ „Библиотека найзнам. повѣстей“ стоитъ:

на цѣлый рокъ 12 ар. а. в.
на полъ року 6 ар. а. в.
на четверть року 3 ар. а. в.

На „Дѣло“ безъ Библиотеки н. пов.:

на цѣлый рокъ 8 ар. а. в.
на полъ року 4 ар. а. в.
на четверть року 2 ар. а. в.

На саму „Библиотеку найзнам. повѣстей“ безъ „Дѣла“:

на цѣлый рокъ 5 ар. а. в.
на полъ року 2 ар. 50 кр. а. в.
на четверть року 1 ар. 25 кр. а. в.

Новоприступающіе предплатники „Библиотеки“ должны заплатить за первый томъ повѣстей „Стефанъ Лаврентій“ (13 аркушѣвъ) за доплатою лише 1 ар. а. в.

Предплата пріймаеся каждого часу.

Предплату слѣдуетъ присылать подъ адресомъ:

Администрація „Дѣла“, Львѣвъ, ул. академична Ч. 8.

Оглядъ на рокъ 1881.

Минувшій рокъ 1881 не зазначився нѣякимъ величавымъ объявомъ народнои житя Русинѣвъ на поли политичномъ. Руске вѣче народне, що отбулось съ концемъ р. 1880 и было безперечно наибольшимъ и найширшимъ объявомъ народнои воли, не повторилось минувшого року, хочъ зъ всѣхъ сторонъ подносились голоса о потребѣ и хосенности такихъ всенародныхъ манифестацій. Живе загальное одушевленіе, вызване въ цѣлой Галичинѣ тымъ вѣчемъ, мусѣло очевидно черезъ рокъ бездѣльности дуже значно зменшитися.

Парламентарна политика нашихъ послѣвъ въ радѣ державной и въ соймахъ поверталася давною дорогою малосуспѣшности и мѣрнои отпорности. Интерпелляция о кривдахъ при описѣ людности, внесена нашими послами въ радѣ державной, интерпелляция о безправныхъ домовыхъ ревизіяхъ и конфискацияхъ рускихъ книжокъ и часописей, внесена въ соймѣ, немногій бесѣды райхсратовыхъ послѣвъ Ковальского, Кулачковского и Озаркевича въ справахъ школѣ, податковѣ и кривды руского ду-

ховенства, знаменитыя и вѣсны Русинами съ одушевленіемъ принята соймова бесѣда о Стефана Качалы противъ интернату Змартвыхъ-встанцевъ, критична бесѣда дра Ив. Добрянского въ справѣ селянского банку, — ось важнѣйшіе дѣла нашихъ послѣвъ. Але мимо того осталася на дѣлѣ политична безуспѣшность. Вже давня объявлявана незгода межъ нашими тремя послами рады державной, ихъ непевне становище межъ правитою а лѣвицею и особистыя уразы довели наконецъ до явного, а для всѣхъ Русинѣвъ сумного роздору межъ тыми послами. Теперѣ еще меньше якъ доси, можна надѣяться на яку небудь успѣшну и единодушну дѣяльность зъ ихъ стороны.

Та правду сказати, нашъ народъ вже и безъ того переставъ лише отъ нашої парламентарной политики выжидати лучшей будущности для себе. Звязъ межъ выборцами а послами остаеся дуже слабою. Только двохъ соймовыхъ послѣвъ: о. Ясеницкій и п. К. Охримовичъ станули передъ своими выборцами и здали справу зъ своей посольскои дѣяльности та пояснили имъ станъ нашої парламентарной политики. Многій выборць хочъ самъ завывали своихъ послѣвъ до такого посольского справозданія, не дождались побачити своего посла передъ своимъ лицемъ.

Тожъ само дармо выглядаетъ доси загалъ Русинѣвъ отъ райхсратовыхъ послѣвъ посягненія тепершнього положенія парламентарного въ Вѣднѣ, що одно лише моглобъ розяснити парламентарну политику нашихъ вѣдѣнскихъ послѣвъ.

При такомъ станѣ рѣчей, при очевидной безуспѣшности нашої дотепершней политики, починае рускій народъ щоразъ больше глядати своей силы и поруки красной будущности въ самѣмъ собѣ, въ организаціи своихъ силъ, въ просвѣтѣ и неуспѣшной праці спѣльными силами. Подвѣшеніе грунтовои и домового податку, великія выдатки державныя, краевы и повѣтовы, беспомѣчність и непорядность экономична, — все то щоразъ больше будитъ у народа почутіе потребности обороны своихъ интересовъ, а дотепершняя безуспѣшность въ томъ взглядѣ наказы глядати причины зла въ дотепершней осалости

и бездѣльности, та въ браку организаціи зъ долу. Та свѣдомость наводитъ загалъ нашего народа на новыя дороги, котры ачейже выведутъ насъ зъ дотепершней неволи. Потребна организаціи нашихъ силъ скрѣпила поднесену гадку згоды всѣхъ Русинѣвъ для народно-политичной дѣяльности; она выродила гадку о силовуваніи повѣтовыхъ товариствъ политичныхъ, вызвала большу дѣяльность около народнои просвѣты черезъ закладаніе сельскихъ читалень, а коло матеріального поддвигненія народа черезъ закладаніе малыхъ касъ пожитковыхъ, черезъ охорону нашихъ селянъ отъ выискуванія, черезъ закладаніе християнскихъ крамницъ и т. д.

Щобы обезпечити наши интересы народны на поли нашихъ шкѣлъ и ширше повести народну просвѣту, завязалось минувшого року „руске товариство педагогичное“ во Львѣвъ. По томъ товариствѣ можна надѣяться много користи для нашего шкѣльництва и для народнои просвѣты, скоро только оно вступитъ широко розвинути свою дѣяльность.

За минувшій рокъ повстало въ Галичинѣ кѣлкадесятъ селянскихъ читалень. Наспѣвае пора, щобъ загалъ Русинѣвъ поклонотався, подпомагати тѣ читальни не только книжками и часописями, але и отчитами — живымъ словомъ и прикладомъ.

Въ Долинѣ завязалось минувшого року перше повѣтвое товариство политичное. За сѣмъ прикладомъ ідутъ, здаеся, незадолго и други наши повѣты, боже и справдѣ наспѣвъ вже послѣдній часъ, щобы мы мали вже разъ живы и жизненны та до народу близкы и съ народомъ звязаны осередки политичны.

Такожъ подносятъ голоса, щобы такъ, якъ се зробили Нѣмцы, и у насъ такожъ зобрався кружокъ правниковъ и практичныхъ людей, котрыбы правничими порадами и практичною помоцою подпомагали нашъ народъ, такъ въ загалныхъ якъ и въ поодинокыхъ случаяхъ доходити своихъ правъ и успѣшнѣйше боронитися противъ неправныхъ нападѣвъ и кривдъ.

Такъ отже починае наше народне житіе щоразъ больше будитися въ самыхъ масахъ народа, наша праця народна звертаеся до за-

но-политичныхъ 4. („Батьківщина“ у Львѣвъ, „Руска Рада“ въ Коломыѣ, „Наука“ и „Вѣче“ у Львѣвъ); 4) педагогичн. 3. („Школьна Усобица“ у Львѣвъ, „Новості“ (для дѣтей) у Львѣвъ и „Приятель дѣтей“ въ Коломыѣ); 5) господарско-промысловыхъ 1. („Господаръ и Промышленникъ“ въ Станиславѣвъ); 6) церковныхъ 2. („Галицкій Окопъ“ и „Слово Боже“); 7) гумористичныхъ 2. („Страшопудъ“, а съ концемъ року „Зеркало“). Всего отже 21 периодичныхъ издаванъ и часописей, зъ котрыхъ гдѣкотры, якъ пр. „Дѣло“ и „Библиотека“, „Наука“ и „Слово Боже“, „Проломъ“ и „Вѣче“, выходятъ полъ одною редакціею. До сего требабы еще дочислити „Бескида“, экономично-политичну, „Ластовку“, педагогичну (для дѣтей) и „Старообрядца“, церковну часописи. Та всѣ они перестали выходить ще въ першій половинѣ того року.

Здаеся, що така поважна громадка часописей и периодичныхъ издаванъ не лихѣ свѣдѣтъ про розвѣй нашего житія. Не скажу, щобъ тутъ було все золото, що свѣтитсѣя, або хочьбы саме сѣрѣло. Не одна часопись то въ сѣмъ то въ томъ хирлае, недуге и блукаеся, не надъ однимъ требабы може щиро та щиро пожалѣти або и горько заплакати, якъ ось пр. мѣжъ иншими надъ тымъ, що угорскій „Карпатъ“ занедбавши родную мову Угорскихъ Русинѣвъ въ одной половинѣ печатаетъ вже по мадярски, а въ другой Богъ знае якъ и для кого и здаеся скоро стане зовсѣмъ мадярскимъ. — Не въ одной часописи и не въ одной рѣчи требабы видѣйшой и яснѣйшой програмы, большои праці, большои житя, большои чистоты языка, або и большои ясности и широты думокъ, — та всежь при томъ всѣмъ можна сказати совѣстно, що тутъ не просидѣли Русины марно тыхъ несповна трѣццать лѣтъ. Не отъ разу Римъ збудовано, такъ и намъ не отъ разу

здобутись на довершену, у всѣмъ добру, живу и поважну прасу периодичну, але вже и теперъ не сидимо голоручъ.

Отъ поглянѣмо, що робится въ томъ взглядѣ у галицкихъ Поляковъ. Може й за смѣло оно рѣвнаться съ тыми, що вже не отъ трѣццать лѣтъ та и не такими нужденными оредетвами, якъ мы, здвигають свою периодичну прасу. Може й за смѣло, але коли можна рѣвнаться хочъ въ части, такъ тымъ лучше для насъ.

Супротивъ нашихъ политичныхъ часописей стоятъ по польской сторонѣ у Львѣвъ: Gazeta lwowska (урядова), Gazeta narodowa, Dziennik polski — (все три щоденныя газеты), въ Краковѣ: Czas (щоденна газета) и *) Gazeta krakowska (три разы на тыждень). До сего числа политичныхъ часописей польскихъ треба еще зачислити поменшій часописи, выходящы два або три разы въ мѣсяцъ: Sztefard polski (во Львѣвъ), San (въ Перемышлѣ) и упокоившійся Glos Stanisławowski, та еще часописи такъ неозначенного характера якъ Dziennik dla wszystkich, Samorząd и робитична Praca во Львѣвъ. Якъ бачимо, нѣ що до числа, нѣ що до величини не може политична праса руска на рѣвнѣ станути съ политичною прасою польскою, хочьбы отъ сѣхъ послѣднихъ отчислити Gazety lwowsk-y — органъ урядовый, издаваемый при правительственной подмогѣ 50.000 ар. Русины не мають нѣ одной щоденной часописи. Руска политична праса що ино въ развитку. Та сѣй станъ политичной прасы дуже характеристичный для отношенъ Галичины. Поляки творять майже одноцѣльную массу населенія заходной Галичины, а въ вѣхѣдой якъ и въ заходной Галичинѣ мають численныя заступы въ посѣдате-

*) Щоденна газета Reforma почала выхдити въ Краковѣ доперва сего року 1882.

недбаних доси найперших основ політичного життя і до організації сил, а що сей звороть відбувся у нас доперва після багатьох сумних досвідів дотепершньої безуспішності високо-політичної, то можна мати надію, що власне по таких досвідах органічна праця з долу до гори розвинеся у нас щораз ширше і скоро обійме собою і наші круги. Праця і праця, світла і науки, широкі любові і згоди всіх Русинів — ось сей поклик, котрим вітаємо новий рік з твердою надією на красну будучність.

Противникам згоди Русинів.

Сь кінцем минушого року за ініціативою Вп. о. С. Качалы пояснили мы по можности всесторонно дотепершній відношення наших партій як і способь, в якій можлива у нас перевести помирнене і сполученне всіх Русинів для живої і успішної діяльности народно-політичної. Мы були зовсім бессторонні, не підносили ні одним партію понад другу, не розривали партійних спорів, а руководились лише виключно одним добром нашого народу, одною думкою, всім ширим Русинам спільною: „Добра хочу Руси“. Мы лишили на стороні літературні спори, а се не тільки для того, що літературні питання рідяться самою літературою і наукою а не політикою, але також для того, що наша література мимо рідних стремлень і спорів все таки чим далі тим більше розвивається і сь часом, здається, сама собою, силою наукової праці видвигается в дотепершніх спорів до повного ладу. Мы указали народно-політичну діяльність всіх Русинів сполученими силами яко ціль вгоди чи компромісу партій, а коли кожда діяльність повинна мати свою ясну ідею і знати, до чого має звертатись та для кого працювати, то мы положили яко основну ідею нашої спільної народно-політичної діяльності ту ідею нашої самостійної народності рускої, яка вже і доси від першого часу нашої конституційної життя, а навіть ще перед конституцією, завжди була спільною ідеєю всіх галицьких Русинів, яко така єсть вже законом в нашої держави признана і творить головну і єдину підставу конституційної рівноправності Русинів сь другими народами Австрії. Мы отже не накидали нікому ніякого нового ідеалу, але прийняли існуючу і вже признану ідею оборони і розвитку самостійності (мало-) рускої народності яко ціль і провідну ідею нашої сполученої народно-політичної діяльності. Думаємо, що хто не хоче остатись лише доктринером, хто не хоче потягнути нашу Русь на поле неясних і зовсім непевних а при тому небезпечних експериментів, хто не бажає довести нас до того сумного і безвідрадного стану, в якій опинилась наша угорська Русь, тепер майже зовсім умертвлена

такими доктринерскими експериментами, — сей необходимо мусить прийняти даний факт, чителі сь нашим дотепершнім життям і нашим узаконеним бытом і станути на той, всім Русинам спільній, основі нашої дотепершньої дальшої діяльності.

Ріжниця можлива лише в способь, як, в якій формі перевести згоду на діл і хто мавби зробити тут початок, с. в. взяти діл помирненя в свої руки. Мы надіялись іменно в том вигляді почути голоси наших часописей, боже вже настала крайня пора, супротив нашої дотепершньої бездіяльності політичної і надходячих виборів всіма силами і як найскорше взятися до діла і всіма ширими патріотами так гарячо вижидану згоду всіх Русинів зробити вже раз довершеним фактом. Потреба скорого а широго помирненя єсть так очевидно і наочно, так загально почуваною і зрозумілою, що булоб зовсім зайвим, тратити слова і в сотний раз доказувати то, що вже не від нині стало для всіх явним.

Тож дуже болючо мусіло сь вразити кожного щирого патріота, коли замість пояснення і указання способь і способь помирненя партій, піднесили в галіцких часописах голоси, просто вимовлені против згоди і якби обчислені на піддержання межи Русинами дальшої ненависті партійної і бездіяльності народної... Зь святої ідеї згоди Русинів робиться „ловкий фразес“, сама гадка згоди Русинів виставляється яко вигадка „зайвіших ворогів“, а ціль справа, так многоважна для будучности нашої Руси, вводить на питання особистого інтересу — більшого або меншого числа предплатників якої там газети і все то прикривається якимись відзивами чужосторонніх газет, — відзивами, о котрих нам в першій раз приходится дізнатись доперва з тих жалких трепетів перед помирненем Русинів! Чиже се не сумно, не упокорююче, не болючо? Оборона і дальший розвиток ідеї, силою котрої Русини пережили всі довголітні злиди, бурі і тучі, котра нас Галичань устами наших Шашкевичів, Устияновичів, Головацьких, Могильницьких, Куземських, Борысевичів і др. в 1848 р. пробудила до дальшого нового життя, поступу і розвитку, котра своєю непоборимою життєвостею і доси удержала наш народ при життю мимо найзавзятіших напорів наших ворогів і єсть ще нашим єдиним, конституційно запереченим жерелом нашої життя і права народного, — оборона і розвиток сьї ідеї называється „отказаньем від народної ідеї!“

Щож ставиться на місце сьї ідеї, що ставиться на місце згоди Русинів, яка дорога указується для нашої дальшої діяльності політичної?

На сє нема у противників помирненя відваги, дати яку небудь ясну відповідь. Раз ставиться яко умові, щоб галицькі Русини прийняли один (ближше неозначений) літера-

турний язык „яко науковий“, а заравом задержали свій питомий руский язык „яко педагогичне средство“; другий раз ставиться яко умові „успішного виходу для австрійської Руси“: — „сознати духовне єдинство сь „Кієвлянином“, „М. Вѣдомостями“ и „Русь“, котрі мають бути органами всієї Росії; а в третій раз вже подають нам раду обмежитись лише на австрійську Русь, а лише „духовно єдинитись“ сь Росією, — при чьм всім нема навіть відваги, явно сказати сего послѣднього слова.

Не входимо в то, як можна виключити педагогію з поміж наук і як може народ розвиватись в двох языках, поминаємо неясність і різку суперечність всіх трьох нам поданих способь, а пытаємо лише, чи і в чьм можуть нам навіть ті всі три средства разом при виборах до сейму і ради державної, при виборах до рад повѣтових, при обороні матеріальних інтересів нашого народу і нашої інтелігенції, при обороні против насильної колонізації, при організації наших сил для успішної діяльності політичної, — словом, — при всім том, на що має і як найскорше повинна розтягнутись наша народно-політична діяльність сполученими силами? До того еще, правду сказати, всі ті средства ані не нові, ані в першій раз піднесені і на діл не переводжені. Они стоять у нас вже від кількох років, а навіть якби на нашу безуспішність політичну, а коли мимо того нині по стільки літах приходится шукати нової поради і поправки, нового лѣку, то іменно для того, що ті лѣки нічого не помогли, а може і пошкодили. Загадаймо лише угорську Русь: она (с. в. ви інтелігенція) пішла давно за тими радами, она прийняла сьї літературні язык, она покинула свій питомий язык — а нині треба заплакати над угорською Руссю. „Вернѣтєся лѣта мои, лѣта молоденькі“, (лѣта Душновичів, Павловичів, Кралицьких, що писали рідною мовою) — „вернѣтєся лѣта живої віри і широкі любові рідного слова“, — може нині заплакати угорська Русь, але лѣта не вертаються, і навіть мадарський язык скорше вкорѣнився від так званого общего літературного языка і мадаризація записується вже лише там, где живе живе слово (мало-) руске: перед селянськими хатами. А щож доперва можна сказати про конкуренцію сего літературного языка сь языком польським вже безперечно близьким і приступнішим для нашого народу від языка мадарского?

Не лихо нам сь нашим языком і сь нашою літературою, але лихо нам сь нашою дотепершньою політикою і партійною ненавистею. Се поладити і сполучити всіх Русинів до живої діяльності народно-політичної в згоді і мирі для добра нашого народу, — ось в чьм потреба і ціль згоди. Не видимо ніякої причини і сего нам доси не доказано, щоб літературні спори не дали відлучитись від політичних, щоб політична згода сама собою була неможлива і неіснуюча.

Тож не думаємо, щоб такі ради могли чим небудь приспівити або облегчити сполучення всіх Русинів до живої народно-політичної діяльності, еще менше можна дійти до сего підозрѣваньем і піддержуваньем партійної недовѣрливості і ненависті. Нам здається, що всі наші партії радби добути сь лучшою доль для нашого народу, що ні одній партії не можна відмовити доброї віри і волі, і що дотепершній факт, особливо послѣдніх лѣт, розсѣяли і усторомили ті недорозумѣня і підозрѣванья, якими доси несправедливо понижувано, або і впросто обвинювано поодинокі партії. Тож не можемо розумѣти, як можна після сего всего против о. Качалы і всіх щиро бажаючих згоди Русинів підносити замість, що „ті люди почавши від часів пок. Лавровского ніколи не думали сєрѣзно о помирненю“. Підносити такі замість без найменшої підстави в пору, коли вся наша Русь готова довершити великий акт помирненя всіх Русинів, значить підрияти саму згоду і відновляти давню вражду. Не знаємо, чи сє патріотично в хвили, коли щораз завзятіший напор наших ворогів каже нам зобрати всі сили, щоб выдержати вражу напасть і зберегти життя нашої народності. Не знаємо також, чи згоду і спільну народно-політичну організацію Русинів можна заступити такими неясними хвальбами, як „духовне єдиненіє“ сь далекими країнами і народами і чи Русини, що при своїм дотепершнім роздробленю не в силі навіть выдержати напору ворогів в Галичині, можуть трудитись вже не для своєї тѣньової отчини, але для „всєї велико-рускої землѣ“. Такі шумні на око відзиви закінчують в собі заравом нічим неоправдану самохвальбу тих, від кого они походять, а нічим неоправданий замість против цїлої так зв. молоді партії.

Коли вже бесѣда о „духовнѣм єдиненію“ сь всюю Росією, то для святої правди гідиться констатувати, що іменно т. зв. молоді партії, зовсім не лякаєсь духовно єдинитись с. в. знаменитись сь тим всім, що справді доброго і красивого вивернула і вивернує російська література. Коли у нас в Галичині знайдуть такі Гоголів, Лермонтовів, Некрасових, Тургенєвих, Салтикових, Писемських, Достоевських, Рїшетникових, Добролюбових і т. д. если у нас знайдуть російських учених, то сє іменно лише заслугою так званих молодих чи м'яких Русинів і їх літературних часописей, а не заслугою тих часописей, котра хоч так дуже докоряє Галичанам боязню перед „духовним єдиненієм сь Росією“, доси не подала ні одної стрічки тих російських писателів і учених чи то в оригінал чи в переклад і за все то лише рекомендує одні „М. Вѣдомости“, „Кієвлянина“ і „Русь“. Піднесений замість не дається отже ніякої оправдати. Та в другій стороні, правду скажати, наша інтелігенція, коли она має остатись справдішною інтелігенцією, не може „духовно є-

дівати великих добр і в урядничих та мѣщанських кругах наших мѣст і мѣстечках. Великі посѣдателі добр, капиталисти, багаті мѣщани, а за тим разом і банки та всякі промислові підприємства — ось що держить і може держати великий щоденний політичний часопис і тут заступати свої ідеї, а що важливіше — свої інтереси класові. Та й при том саме політичне верховенство Поляків в краю держить перевагу по стороні польської преси політичної. Руска преса політична не має ніякої підмоги від великих посѣдателів добр, від великих капіталістів, від банків і промислових підприємств, — она держиться силою самої середньої класи, (овічеників, урядників, учителів і т. д.), виглядає дуже убого, більше патрістично як грошевито. Тож головна ріжниця між силою польською а рускою пресою політичною — і головна причина сьї ріжниці — початок в ріжниці матеріальних засобів, а не в моральній силі. По чій стороні більше здоровий і життєвий мисли політичної, більше живих ідей, більше поступовості і бажаня праведного а свободного життя, — сего не можна осудити зь одної матеріальної переваги; тут треба заглянути глибоко в саму сутність ідей обох сторін, а тут вже ледво чи прийшлось хоч в чьм небудь поступитись Русинам перед Поляками. Та сє завелось мене за далеко поза границі мого невеликого огляду.

Дуже близько споріднені сь нашими політичними часописами сьї наші популярно-політичні, боже они звертаються головю до просвіти і розвитку політичного життя в самих масах народу. Оттут що до популярно-політичних часописей Русини не тільки вповні вирівнують Полякам, але безперечно дуже значно их перевищують. Вь прирівнаню до 5 руских по-

пулярно-політичних часописей не мають галицькі Поляки показати ні одної польської популярної часописі, котра до своєї стійності моглаб рівнатись сь нашими рускими часописами популярними. Такі газетки як *Wieniec i Pszczółka* скорше належать до церковно-популярної преси і зовсім далекі від того, ширити між польським людям правдиву просвіту і свѣдомість політичну. Галицькі Поляки не здобулись доси ні на одну хоч троха стійну і поважну популярну часопис для просвіти свого народу, они здобулись лише на піддержання „*Swiata*“, котре замість іти між польським людям, має ціль приєднувати руский народ для польської політики. Навѣть неперіодичні популярні видання польські не можуть на рівні стати сь нашими неперіодичними популярними виданнями піддержуваними передовими нашими просвітними товариствами „*Просвіта*“ і „*Товариство ім. Качковського*“, котрі рідно видають около двайцять популярних книжочок. Товариство „*Просвіта*“ вдало р. 1881 шість популярних книжочок: „*Паша душа в господарствѣ*“ *Іос. Бараньського*, „*Веснянка*“, читаночка *В. Шухевича*, „*Дещо про здоров'я*“ *В. Ш.*, „*Житє просвітителя*“ *Славяна* св. Кирила і Методія“ *дра Целевича*, „*Календар на р. 1882*“ сь літерат. альманахом *В. Лукича* і „*Про управу лєну і конопель*“ — всего разом около 20 печат. лист. Стількиж менше більше печатних листів популяр. книжочок видало також „*Товариство ім. Качковського*“. „*Батьківщина*“ видала майже 30 печатних листів, „*Наука*“ (без „*Слова Божого*“) около 20 лист., „*Руска Рада*“ тож само 20 лист., а „*Вѣче*“ 12 листів. Дочисливши до сего еще такі особні видання „*Народного правотаря*“ під редакцією „*Батьківщини*“, популярно-церковну газетку „*Слово Боже*“ і „*Крейдарову Библиотеку*“, тож

само видавану для народа, дочисливши наконєц до ряду популярних видань фахово а для народа зовсім приступно і зрозуміло педагогованого „*Господаря і Промисленника*“ (рідно 24 чисел), можна сказати, що загальне число рідних руских видань популярних мало що не досягає 200 печатних листів. Єсть сє праця, котрою галицькі Русини можуть безперечно похвалитись перед своїми сусѣдами. Внутрішня стійність і практична хосенність руских видань популярних зєднала вже собі добру славу навіть у самих противників. Тим не хочє еще зовсім сказати, щоб нашими популярними виданнями не треба було поправити, більшою старанністю і основністю, та поступу до довершеності. Чим далі, тим тяжшою стаєся задача народної просвіти, бо коли в народі оживає свѣдомість самого себе і познанье своїх потреб, то і праця популярно-просвітна мусить ставати ширшою і глибошою.

Наш педагогічний часопис рівноважиться менше більше до числа сь польськими педагогічними часописами: „*Школьна часопись*“ — *Skola*; „*Новость*“ і „*Пріятель дѣтей*“ — *Przyjaciel dzieci*. Тількиж що до своєї внутрішньої стійності уступають они не в однім, а іменно наша словесна праця для дѣтей і молодіжї єсть дуже слаба і потребує великої поправки і значного поплєщення. Можна надѣятись, що „*руске товариство педагогичне*“ приде бодей сь часом в поміч тим єдинцям, що доси о своїх силах і серед неприємних обставин трудяться на ниві педагогічного словесности.

Не легко приходити порівнювати руский періодичний видання літературний сь польськими літературними виданнями. Велика тут ріжниця до форм як і до самого предмету. Р. 1881 мали галицькі Поляки чотирь

годовий періодичний часопис літературний: во Львові: *Tydzien polski* (що тижня один печатаний лист) і *Przewodnik naukowy* (місячник — додаток до урядової *Gazety lwowskiej*), а в Кракові: *Przegląd polski* (місячник під редакцією Станіслава гр. Тарновського) і *Muzeum* (видаване випусками два рази на місяць). Краківське *Muzeum* почало виходити сь початком р. 1881, та не перестало навіть по року, упавши заля браку предплатників. Львівський *Tydzien polski* боровся через 5 лѣт о своє существованє і тож само перестав виходити сь кінцем р. 1881, маючи всего на всего лише 170 предплатників. Урядовий *Przewodnik naukowy* держиться правительственными средствами попри *Gazety lwowskiej*, має характер більше арханчно-науково польський і вь сутності не може уважатись за літературний орган. Лишаєся отже одинь краківський *Przegląd polski* яко властивий літературний журнал галицько-польський. Вь вихідній Галичині Поляки не мають тепер ні одного свого літературного органу. Так отже на літературній полі галицькі Русини щораз більше дорівнують галицьким Полякам, дарма що сьї послѣдні мають свої два університети, Академію Наук, Библиотеку Осоловських, всі середні школи в Галичині (сє вьнаткомь одної — єдиної рускої гімназії), мають отже людей, вже по самому заводу покликаних до літературної праці і матеріально забезпечених до такої праці; дарма, що по стороні галицьких Поляків єсть сила матеріальна і широкі круги такої інтелігенції, що не відімаючи собі ні кусника хлѣба від сьтих уст, може і повинна жити словесним кормом.

Само собою розумѣєсь, що літературно наукова праця галицьких Русинів вь многім гдѣсь не може рівнатись сь такоюж працею

денты-историки отбывают собь окремих засідань для вправ вь всемирной исторіи, а студенты филологи такіж засіданя для вправ вь класичній филології.

Вь мѣсяди падолистѣ и грудни 1881 р. кружокъ литературно-историчный отбывъ 7 засідань (не вчисляючи тутъ засідань окремихъ для историкѣвъ а окремихъ для филологѣвъ.)

На 1-шомъ засіданю: тов. Кокорудъ реферовавъ: „Языкъ Статута литовского по-ля Лінде и Давыльського.“

На 2-мъ и 3-тмъ засіданю: тов. Стефановичъ реферовавъ: „Исторія угорскихъ Русинѣвъ послѣ Videmann'a, Fiedler'a, дра Юл. Целевича и Вол. Терлецкого.“

На 4-тмъ засіданю реферовали: а) тов. Вол. Кодоувскій: „Згадки о Руси въ жерелахъ нѣмецкихъ X и XI стол. Написавъ Петро Скобельскій“ и б) тов. Корн. Заклинскій: „Павло Полуботокъ, монографія Ник. Костомарова.“ На томъ засіданю бувъ присутній проф. дръ Исидоръ Шараневичъ.

На 5-мъ засіданю тов. Ярославъ Романчукъ розбавивъ и пояснявъ исторично „Чорну Радъ“ Куляша. Се засіданье посвѣтивъ проф. дръ Омелянъ Огоновскій.

На 6-мъ засіданю тов. Ярославъ реферовавъ „Литературный замѣтки проф. Ивана Верхратского.“

Докладный справозданя про ті засіданя подасть литературно-историчный кружокъ при концѣ шкѣльного року.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Рада державна). Палата послѣвъ збересъ на 1-ше засіданье по святѣхъ д. 20 н. ст. сѣчня. Зъ помѣжи точокъ дневного порядку 1-шого засіданя найбільше интересне естъ внесенне послѣвъ-демократѣвъ Фирнкранца и Шенерера, домагаючися змѣны закона выборного до рады державной. Фирнкранцъ и Шенереръ домагаются въ своѣмъ внесеню, чтобы гдѣяки въ внесеню вычисленіи урядники державніи и члены банковыхъ инотатцій не могли бути выбрани яко послѣ до рады державной. — При нынѣшномъ окладѣ палаты нема надѣй, чтобы тое внесенне послѣвъ-демократѣвъ було принято. Польска печать выступила противъ того внесеня; навѣтъ наибѣрательнѣйшій зъ польскихъ газетъ „Dziennik pol.“ выступивъ противъ нему. — Комисія войскова палаты панѣвъ приняла ухвалу недавно палатого послѣвъ новело до закону войскового.

(До Далмачіи) отходятъ що разъ новы войска. Въ Радѣ Далмачіи, которая состоитъ изъ трехъ горскихъ батерій. Начальство надъ войскамъ въ Далмачіи обѣиме самъ намѣстникъ далматинскій ген. Говановичъ, а начальство въ Герцеговинѣ арх. Иоанъ Сальваторъ.

(Урѣдова Wiener-Zeitung) оголосила цѣлый рядъ именовавъ, котры мають значенье политичне. И такъ на предложенье палаты панѣвъ цѣсарь именовавъ совѣтника двору д-ра В. Гасльмаера и профессора университета вѣдѣнского д-ра Фридриха Маасена постоянными членами трибуналу державного. Дальше оголосила урѣдова часописъ именовавъ президента и вице-президента новоутвореной тирольской рады культуры краевой и трехъ надзвычайныхъ профессорѣвъ для чешского университета въ Празѣ.

(Въ справѣ чешского университета.) Правительство завѣдало коллегію профессорѣвъ выдѣлу правничого въ Празѣ, чтобы забили свой поглядъ, въ якій способъ можнабы достати поруку, що студенты-правники, укѣнчивши чешскій университетъ, будутъ могли урядовати по нѣмецки (звѣстно, въ Чехахъ мешканцѣ чешскіи по-

мѣшаніи съ нѣмецкими). Коллегію профессорѣвъ отбывало въ томъ дѣлѣ засіданье д. 9 л. сѣчня. Профессоръ дръ Чигларъ зававъ справу зъ ухвалы комитету, котрому коллегію профессорѣвъ застановились надъ тымъ дѣломъ. Въ рефератѣ комитету сказано, що наилучше булобы, колибы вже въ гимназіяхъ чешскихъ нѣмецкій языкъ бувъ не лишъ обовязковымъ предметомъ, але чтобы бувъ побѣч чешского выкладовымъ для кѣлькихъ предметѣвъ. Але така реформа плану наукового въ гимназіяхъ не дастся скоро перевести, — отже комитетъ предлагае, чтобы студенты-правники чешского университета при вѣсѣхъ трехъ державныхъ попытахъ були испытывани также въ нѣмецкомъ языкѣ и то не лишъ устно, але и письменно. Тое справозданье комитету приняло коллегію профессорѣвъ болѣеюстю голосѣвъ (9-ма голосами нѣмецкихъ профессорѣвъ противъ 7 голосѣвъ чешскихъ профессорѣвъ). Меншость (чешскіи профессоры) спротивилась насампередъ всякимъ письменнымъ испытаньямъ, дальше спротивилась тому, чтобы председатель экзаминаціонной комисіи мавъ право испытывати въ языкѣ нѣмецкомъ навѣтъ зъ тыхъ предметѣвъ, котры студентъ здавати буде по чешки. Дневники чешскіи выступили рѣшучо противъ ухвалы болѣеюсти и бачуть въ нѣй упокоренье языка чешского на користь нѣмецкого.

(Сербскимъ патриархомъ) зоставъ именованный (безъ выбору!) мадарофиль епископъ Германъ Ангеличъ. Доси такого случаю не бывало, — до теперъ все митрополитъ для австро-угорскихъ Сербѣвъ бувавъ „выбранный и именованный“. Симвъ разомъ угорске правительство предложило коронѣ не подтвердити двоихъ выбранныхъ соборомъ кандидатѣвъ: Станковича (Серба) и Живковича (Хорвата).

(Консулянтъ російскій) буде установленный въ Вѣднѣ. Призначенный на конзулу Губастовъ прибувъ вже до Вѣднѣ и жеде лишъ на дипломъ номинаціонный, чтобы потѣмъ розпочати свое урядованье.

ЗАГРАНИЦА.

Россія. Найновѣйшій телеграмъ зъ Петербурга доносѣтъ, що ген. Черевинъ получилъ на власну просьбу димисію зъ урядъ товарища (помѣчника) министра дѣлъ внутрѣшнихъ. Димисію ген. Черевина оголосивъ вже „Правительственный Вѣстникъ“.

„Новое Время“ доносѣтъ, що министерство дѣлъ внутрѣшнихъ выделеговало до Варшавы кѣлькихъ высшихъ урядниковъ, котры мають на мѣсці розслѣдити причины недавнихъ розрухѣвъ противъ жидѣвъ.

Буджеть державный на р. 1882 показуе болѣе-менше равновѣзю приходѣвъ и расходѣвъ, по вычисленію въ расходѣ помѣщаній кредитѣвъ надзвычайныхъ и раты належаючися банкови державному.

Россійске министерство финансовъ, задумало подвысѣтити оплату школьную въ гимназіяхъ и университетахъ, котра и теперъ вже естъ досытъ высока. Министерству руководилось въ томъ дѣлѣ взглядомъ на равновѣзю финансову. Въ дневники петербургскіи выступили противъ евентуальному подвысѣщеню оплатъ школьныхъ, бо черезъ тое потерпѣлабъ въ первой линіи меньше замужна молодѣжь и въ загалѣ школы подупалибъ. Надѣялись, що до задуманого подвысѣщеня оплатѣ не приде.

Нѣмеччина. Парламентъ нѣмецкій радѣтъ ътъ 9 н. ст. сѣчня. Дня 11 сѣчня пришло на порядокъ дневный внесенне посла Виндгорста (привѣдника центра) жадающе внесеня закона о баніи католическихъ духовниковѣвъ. Дебата надъ тымъ внесеннемъ була досытъ оживлена; воѣ партіи и фракціи парламентарий высказували свой поглядъ на тую справу и запускались въ острѣи полемикѣ. При голосованю принято внесенне Виндгорста

233 голосами противъ 115 голосѣвъ. За внесеннемъ голосовали: цѣле центрумъ, болѣея половина поступовцѣвъ, часть сецесіонистѣвъ, Альзатцѣ, Поляки, партія людова и социалисты; противъ внесеню всѣ національ-либералы, болѣея часть сецесіонистѣвъ и часть консервативистѣвъ. По поводу принята такъ значною болѣеюстю внесеня Виндгорста констатуютъ дневники нѣмецкіи, що парламентъ бажаетъ, чтобы вже разъ борба церковна въ Нѣмеччинѣ була закончена. Въ дебатѣ надъ внесеннемъ Виндгорста зававъ Рихтеръ (поступовець) мимоходомъ, що „последній декретъ цѣсаря Вильгельма (обговоренный въ последнійомъ числѣ „Дѣла“) вызывае всѣхъ либералѣвъ до борбы, до котрой они и мусятъ убраться.“

Кн. Бисмаркъ зававъ на обѣдѣ парламентарію, що еще сей весны внесе до парламенту проекты въ справѣ монополю тютюну и проекты социальн-политичный. На засіданю парламенту д. 11 сѣчня при случаю интерпелляціи до кн. Бисмарка въ справѣ реформъ социальныхъ зававъ одинъ зъ социалистическихъ послѣвъ, що фракція социалистѣвъ не буде противна проектамъ социальнымъ канцлера, противно, буде ихъ поспирати, яко початокъ до болѣешихъ и основнѣйшихъ реформъ социальныхъ.

Франція. Въ понедѣлокъ Гамбета мае внести въ палатѣ послѣвъ проектъ ревизіи французской конституціи. Одною зъ головныхъ точекъ того проекту будутъ выборы черезъ скрутинную листъ, и — якъ нищутъ дневники — Гамбета зававъ, що на случай непринятя реформы выборной дѣтъ съ кабинетомъ своимъ подѣлиться до димисіи.

Болгарія. Болгарска рада стану уконституовалася, выбравши презесомъ Икономова а вице-презесомъ Грекова. Кромѣ нихъ засѣданіе въ радѣ стану: 6 членѣвъ выбранныхъ и 4 именованныхъ княземъ. Министромъ справъ внутрѣшнихъ (на мѣсцѣ рос. полковника Ремингена) именованный Начовичъ.

НОВИНКИ

— Съ новымъ рокомъ пересылаемъ сердечный желаня воѣмъ нашимъ читателямъ та воѣмъ широкимъ патриотамъ нашего рѣдного краю. Нехай зъ минувшого темного небосклону засне свѣтла, надѣйна зоря у кождо руску хату та озаритъ воѣхъ сердца однимъ вселеннымъ лучемъ, котрый стане безпечнымъ проводникомъ въ китю родини и укаже намъ прямиы шляхъ до вселенной намъ народнои цѣли. Съ новымъ рокомъ — съ новымъ счастьемъ станемо смѣло на новый степенъ будущины, а праця и вѣра принесутъ намъ красну долю.

— **Загалый зборъ тов. „Просвѣта“** отбудутся дня 2 н. ст. лютого с. р. въ львожностяхъ „Руской Бесѣды“ (ул. краковска ч. 14.).

— **Засѣданье выдѣлу товариства „Просвѣта“** отбудутся дня 11 с. м. подѣвъ проводомъ дра Ом. Огоновского. На засіданю томъ одобрено справозданье зъ дѣятельности выдѣлу за 1881 рокъ и рѣшено скликати загалый зборъ на 2 н. ст. лютого с. р.; ухвалено дати даромъ выдачу товариства читальнямъ въ Вишневѣ, Голгозахъ и Подберезцяхъ, залагождено кѣлька справъ административныхъ и принято 5 новыхъ членѣвъ.

— **Товариство русскихъ академикѣвъ „Сюзъ“** въ Черновѣцахъ устроено дня 1 л. лютого с. р. музыкальный вечеръ съ танцами и, въ сали „Musikvereinsgebäude.“

— Дня 30. н. ст. грудня отбывся въ **Капуши** загалый зборъ руской читальнѣ мѣщанской при численой участи членѣвъ мѣщанъ и мѣстѣвъ зъ окрестности. Обширнѣе справозданье зъ того збору подамо слѣдующимъ разомъ.

— **П. Михайль Диметъ**, рускій купецъ во Львовѣ, именованный министерствомъ справедливости

въ згодѣ съ министерствомъ торговлѣ ассесоромъ при судѣ торговельномъ во Львовѣ, на протягъ трехъ лѣтъ.

— Въ справѣ переходу громады Гниличокъ на православіе доносѣтъ урядова Gazeta lwowska зъ дня 12 н. ст. сѣчня, що слѣдуе: „Краевіи дневники доносили, що громада Гниличка, повѣту збарского, постановила перейти зъ обряду греко-католичского на обрядъ православный. Справдѣ, мешканцѣ той громады заваждали були о томъ своѣмъ намѣреню ц. к. староство въ Збаражи, однакѣжь, якъ се доведѣуемось въ сѣй хвилѣ зъ автентичного жерела, громада гниличка отступила ътъ своего намѣреня и заявила, що остане и на дальше вѣрно своему вѣроисповѣданю.“

— **Выбѣръ архіепископа брѣньского** черезъ духовенство тогожъ обряду отбывся д. 12 н. ст. сѣчня во Львовѣ. Голосованье було довершено въ каплицѣ при катедрѣ. Яко отпоручники при актѣ выбору були присутни: комисаръ правительства Шабель, инфуглатъ ко. Мосингъ (ътъ лат. капитулы) и офиц. о. Малиновскій (зъ стор. Ср.-к. капитулы). Голосующихъ було 12. Наиболѣе голосѣвъ (12) доставъ ко. Исакъ Исаковичъ, почетн. каноникъ и парохъ зъ Станиславова, меньше ко. Юл. Аксентовичъ каноникъ зѣ Львова и ко. Митулскій съ Черновца. Въ томъ порядку уложене терно буде предложено цѣсареві.

— **Руска читальня въ Тернополи**, якъ намъ звѣщаютъ, розвиваея теперъ поразъ живнѣе. Выдѣлъ выбранный передъ жнивами доѣе пыльно о те, чтобы що недѣль и свята отбывались ътъчты для членѣвъ, а передѣвѣмъ належится заслуга въ томъ взглядѣ заступниковъ головы Впр. о. В. Копытчакови. Выдѣлъ зложивъ также комисію, котра мае обдумати способы завязаня при читальнѣ „Задатковои Сплѣки“, чтобы членами умѣжливити дешевый и приступный кредитъ. Неменьше мають члены завѣдити новому выдѣлову, що доси достаютъ майже воѣ рускѣ часописы. Однакѣжь наилучшій замѣръ выдѣлу мусятъ остати несомненными, если широкъ змаганъ его не попре руске мѣщанство Тернопольске громаднымъ приступуваньемъ въ члены и пыльнымъ хождениемъ до читальнѣ. Надѣемось, що руске мѣщанство въ Тернополи покаже стѣлько почутя патриотичного, щобъ не только не дати участи такъ красно заснованому дѣлу, але допомогти ему розвинути въ цѣлой повни.

— **Дръ Симеонъ Сирскій**, профессоръ зоологій на университетѣ львовскомъ, умеръ вчора во Львовѣ въ 52-мъ р. жити.

— **На посады учительскіи** розписуе окружна рада школьна въ Станиславоѣ конкурсъ съ речинцемъ до конця лютого 1882 р., именно 1) на посаду старшой учительки съ рѣчною платною 800 зр. при 8-класовой школѣ въ Станиславоѣ; 2) на посаду учителя при 1-класовой школѣ въ Братышовѣ пов. томашковска съ рѣчи. плат. 300 зр.; 3) на посаду учителя при 1-класовой школѣ въ Подлужѣ пов. станиславовского съ плат. 300 зр.

— **Зъ подѣвъ Подгаецкѣ** пишутъ намъ: Коли повѣдоу по селахъ розвиваея такъ гарно театральность, то въ Новосѣлцѣ-Кутѣ и прилученѣмъ селѣ Вѣлокерничѣхъ не видю того. Жаль дивитись, якъ народъ тратитъ майно, часъ и здорыве при „фляшѣхъ“. Колись-то вертали люде Новосѣлцѣй домоѣвъ та заѣхали по плану на ставѣ подгаецкѣй и мало що воѣ не потопились, бо й такъ конѣ пошлы въ полонку подѣвъ дѣлъ.

— Въ цѣвтніи 1880 р., якъ то мы своего часу доносили, **вымордовано въ ночи въ Высоцку выжнѣмъ цѣлу родину коршмаря-жида**, — погнѣло 8 душъ. Злочинцѣ утекли въ Угорщину, але жандармы ихъ высѣдили и увязнили. Зъ 6-тѣхъ увязненныхъ селянъ, 4 умерли въ судовѣмъ слѣдствѣ, а двоѣхъ оставшихъ засудивъ угорскій судъ въ Берекшаши на кару смерти черезъ повѣшенне. Цѣсаръ подтвердивъ кару смерти выдану на Данила Базюка зъ Завадки и страчено его д. 16 н. ст. грудня. Другому засудженому Илькови Пен-

на той поетичной нивѣ за рокъ 1881. Въ „Зорѣ“ проявились два новы молодіи поетичны таланты: Иллариона Грабова и Масляка. Въ „Зорѣ“ появилось ихъ першй весняній творы поетичный. Завѣрно остра критика якъ и передчасна похвала могутъ только шкодити дальшому розвоєву кож-Р-ого молодого поэта. Тожъ най буде менѣ вольно удержатись ътъ одного и другого и дожидати будучности. — Звѣстный и заслуженный галицкій писатель Иванъ Гушалевичъ выдавъ минувшого року спору книжку „стихотвореній“ подѣвъ загоровкомъ „Галицкіи отголоски“ (стор. 310 въ 16 у). Геможна на певно сказати въ чѣмъ бувъ болѣеший упѣхъ сей книжки, чи въ збѣльшеню фонду стрийскѣхъ рурѣвъ (въ котрой користь признано чистый доходъ), чи въ поетичномъ обогащеню нашої словесности. Гдѣкотры хотутъ сумнѣватись о о-днѣмъ и о другѣмъ. — Академичне товариство „Дружній Лихваръ“ выдало того року въ память десятихъ роковинъ своего заснованя якъ що до формы такъ и що до самого укладу дуже гарно зложеноу „Антологію Руску“ — выборъ найзнаменитѣйшихъ творѣвъ русскихъ поетѣвъ (стор. 192 въ вел. 16 у). „Антологія“ подае справдѣ много добрыхъ, доси вже печатанныхъ творѣвъ поетичныхъ и тымъ займае безперечно найперше мѣ-це въ поетичной литературѣ за р. 1881. Въ „Свѣтѣ“ печатано багато дробныхъ поезій Перебендѣ, Франка, Диманьского, Александрова и др., та хочъ не „въ кождьденской пѣснѣ отиха квилить те саме лихо“, якъ спѣвае Миронъ*, то все же переважна часть сихъ поезій, а именно двоѣхъ першихъ авторѣвъ дуже сильно звенить струною Байрона и Гайнѣ-ого — мѣмо голошенного реализму! Що найкрасшого зъ тыхъ поезій, — се перекладъ Гетѣ-вого „Фауста“ — *Ив. Франка* пе-ча-

танный р. 1880 и 1881 въ Правдѣ и перекладъ Некрасова: „Княгиня Трубецка“, — тожъ само Ив. Франка. Рускій перекладъ „Фауста“ въ многомъ перевысѣае польскій перекладъ сего знаменитого творѣвъ нѣмецкого гениа, печатанный того року въ „Przegladъ polsk.“

Въ повѣстяхъ и оповѣданяхъ выказуе наиболѣе число авторѣвъ „Зорѣ“, котра вже выдвинула не одинъ молодой талантъ. Кромѣ болѣешихъ повѣстей: „Женщина“ Н. Вахнянина и „Сваты“ Дениса напечатала „Зорѣ“ р. 1881 девять оригинальныхъ поменшихъ оповѣданъ: „Калитка Юліи М. Ш.“, „Марійка“ (оповѣданье зъ народного житя) и „Кавирія подѣвъ трефовоу дамоу“ Лѣва Сапоговского, „Пригоды старого жениха“ А. Тороньского, „Нещастье“ Якова Гудыка, „Сонъ а правда“ Данила Лешкого, „Романъ Дуля“ Дениса, „Загадочна дѣвчина“ Н. и „Клопоты сконченнаго академика“ Конст. Бобикевича. Хочъ гдѣкотры зъ сихъ оповѣданъ мають лише анекдотичный характеръ и тымъ самымъ такужъ стѣйность, то все же таки вже самъ появъ трехъ молодыхъ писателѣвъ: Бобикевича, Лешкого и Сапоговского, чистота и плавность языка, интересность оповѣданя, студія окружающего житя — все то каже радуватись навѣтъ и тыми оповѣданьями. „Свѣтъ“ замѣстивъ кромѣ гарного етюду зъ житя „Антонъ Калина“ О. Я. К-ого дову, еще не скончену повѣсть Ив. Франка „Борыславъ смѣсѣа“, зъ житя дороговичныхъ робитниковъ и шнекулнтѣвъ, котра заслугоуе на повну увагу. „Родимый Листокъ“, переважно белетристичный, умѣстивъ р. 1881 два оповѣданя Еронима Анонима, звѣстного въ ширшихъ кругахъ галицкой повѣстенисателя, „Смерть и жена ътъ Бога“ и „Великій перекинчикъ въ малѣмъ розмѣрѣ“, даль-

ше „Изъ теки руского священника“ В. Залозничого, „Галѣ“ А. Бна, „Розчарованье“ гумореска Ив. Г., „Лихо на свѣтѣ“ гумореска Нелѣха, „Несамовитый капелюхъ“ гумореска А. Д. и „Въ желѣзно-дорожномъ кушѣ“ гумореска. Треба жалувати, що навѣтъ лучший зъ тыхъ оповѣданъ дуже много представляютъ языковыхъ трудностей, неприступныхъ нашої читающей публицѣ.

Кромѣ повѣстей и оповѣданъ, печатанныхъ въ часописѣхъ, вышли еще заходомъ товариства „Академичный кружокъ“, що до формы гарновыданы „Повѣсти и Разказы“ Еронима Анонима 2 томы (1 томъ стор. 291 обѣймае повѣсть „Шибеничный верхъ“, 11 томъ стор. 291 обѣймае: „Руска доля“ повѣсть, „Последній изъ рода“ оповѣданье, „Влеченіе сердецъ“ повѣсть и „Лихо на свѣтѣ“ гумореска (Родим. Листокъ)), — ътъгѣхъ печатана въ фельетонѣ „Дѣла“ повѣсть „Беззалапанне сватанье“ Василя Баранька (образокъ зъ галицкого житя (стор. 356)), „Сваты“ Дениса (передрукъ зъ „Зорѣ“) — „Старосѣвѣтскіи дворѣ“ оповѣданье Гоголя перекладъ Н. Вахнянина и „Весняной ночи“ оповѣданье Гоголя перекладъ Олены Пчѣлки. Коли дочислити до сего „Библиотеку найзнам. повѣстей“ (50 листовъ печатныхъ на рокъ), въ котрой р. 1881 напечатано слѣдующіи повѣсти: „Въ оборонѣ чести“ повѣсть зъ пѣм. Раймундо въ трехъ томахъ, „Дымъ“ Тургенева (зъ російск. перекладъ), „Стефанъ Лаврентіи“ (зъ англ. Еварда и „Любовь убогого молодца“ Фейльста, — то галичка читающа публика руска одержала того року всего стѣлько белетристичной лектуры, якъ доси еще нѣ въ одномъ роцѣ. Задача здоровой критики показати, що въ той белетристичной литературѣ справдѣ стѣйного живого и жизненного, але треба при томъ памя-

тати, що и у найвысше розвиненныхъ народѣвъ разомъ съ зерномъ прокисаея и солода. Тожъ и не диво, коли и у насъ при майже першихъ початкахъ повѣстарства не все окажеся здоровымъ зерномъ. Добѣгаючи до конця мушу еще згадати про дуже важне выданье перекладу „Святого Писма нового завету“ на нашъ языкъ Памт. Куляша и дра Ив. Пулюя, що появились у насъ зъ друкарнѣ им. Шевченка съ початкомъ того року. Про велику вагу сей працѣ не треба богато говорить. Она ясна для воѣхъ, кто знае вагу живого слова. Осъ коротесенькій переглядъ нашої словесной працѣ за рокъ 1881. Може бути дѣтъ не въ одномъ неопыный. Та вже те, що тутъ выпислено, показуе наглядно, що мы на словесной нивѣ не подаемось назадъ, якъ на политичной, а идемо напередъ и то досытъ скоро. Смѣло можна сказати, що у насъ на словесной нивѣ проявляея болѣе працѣ и болѣе новыхъ силъ, якъ у галицкихъ Поляковъ. А вже жъ мимо того наше словесне житье не пыне еще тою широкою струєю, якъ у Поляковъ. Чому? Бо галицкій Подляки житѣе словеснымъ житьемъ своихъ закордоньскихъ братѣвъ зъ Конгресѣвки и Познаньчины. Гляньте на книгаркѣ выставки — они просто закидали книжками всякого роду зъ Варшавы, Вильны и Познани. Мы не бачимо и тысячной части такихъ нашихъ книжокъ зъ Украины, а тамъ жѣ 15 миліонѣвъ нашего народу. Коли Украина хочъ въ меншой половинѣ подалабъ намъ на рѣдкій мѣвъ стѣлько духового корму, скѣлько дае галицкимъ Полякамъ Варшава, — тогды и наша словесна жизнь стане выше ътъ польской и попыне широкою струєю, що оживитъ нашу австрійску Русь нецѣпоримымъ духомъ питомой силы культурной.

злеви зъ Вошотинскари перемѣнивъ кару смер-
ти на довічну вѣзъ.

— **Театръ львѣй замкнено** на наказъ на-
мѣстника въ серед. 11 л. сѣчня. Намѣстникъ
выправивъ комисію предствителѣвъ намѣстни-
цтва, департаментнаго, будѣвничнаго и
магистрату, чтобы лѣдила станъ Скарибѣвско-
го театру. Комисію терпѣла много техничныхъ
недостатковъ, котр. треба буде якъ наискорше
зарадити, а въ дод сконстатовала еще велике
недбалство дирекціи, бо подыбала за оце-
ною значный складокъ лишнихъ декора-
цій, мимо того, щоситратъ вже два разы взи-
мавъ дирекцію — полотно, зѣбство, дуже при-
годный пальный мѣялъ, зъ за оцены усунути.
За середу и четвергѣа дирекція очистити сце-
ну зъ складу декор., и вже въ четверъ вече-
ромъ могло бути а представлень. Въ Краковѣ
все еще театръ запыль, бо що до безпечности
на случай пожара ковѣскій театръ далеко гор-
шій, якъ львѣвскій.

— **Скѣлько збу землѣ Полякамъ въ По-
знанщинѣ?** Польскіе познанскіе пода-
ють точный выказы истинный, якъ земля въ По-
знанщинѣ щоразъ больше переходить зъ рукъ
Поляковъ въ посѣе Нѣмцѣвъ, що розумѣся
есть заразомъ сумъ доказомъ поступу герма-
низации Познаньши. Пѣсля сихъ выказѣвъ пе-
рейшло въ посѣданиѣ землѣ р. 1878 —
37.756 морговъ, р. 79 — 7.236 мор., р. 1880
— 8.897 мор. а въ 1881 — 73.142 мор. —
отже разомъ за пѣднихъ чотыри лѣтъ всего
127.031 морговъ шкон землѣ. Никто зъ Сла-
вянъ не буде радисъ надъ такимъ щоразъ
больше возрастающа поступомъ германизации и
затраты славянскѣмъ, але есть се заразомъ
дуже серіозна перерога для галицкихъ Поля-
ковъ, щобы они бѣтъ кривдяти и угнѣтати
Русинѣвъ звернулюю увагу на свою родну
землю въ Познань и у помощъ своимъ бра-
тѣмъ повертали свѣлы, котрѣ такъ безцѣльно
марнуютъ на угнѣе и обаламученье руского
народа.

— **Для садячихъ юнѣвъ** въ вѣсходній Гали-
чинѣ зробивъ сѣтку велике улепшенъе цен-
тральный зарядъ мѣлою тютюну за инициати-
вою краевѣоу дирек. скарбовѣа а именѣо тѣе,
що господарѣ, котрѣ тютюнъ померзъ, не суть
обовязанъ отставляти померзѣе лѣсть до скарбо-
выхъ магазинѣвъ.

— **Юліанъ Стирскій**, ц. к. урядникъ цехо-
вничій, умеръ спѣнями во Львовѣ въ 37-мѣ
роцѣ жытѣ.

— **Джонъ Вилъ Драперъ**, широкозвѣстный
англійскій ученый умеръ минувшого тыждня въ
Англии въ 70 р. л. Драперъ укѣнчивши уни-
верситетъ въ Ан перенѣся въ 22-мѣ роцѣ
жытѣ до Америки и у профессоромъ универси-
тетскимъ зъ-разу Сидней въ Виржиніи а по-
зѣйше въ Нью-Йоркѣ выкладавъ хемію, физіо-
логію и философію природы. Зъ его утворѣвъ
письменныхъ найбѣйшій; „Исторія духового
розвоу Европы“, зторія конфликтѣвъ межъ ре-
лигією а наукою“, „Исторія американской вой-
ны домашной“.

— **Въ Россіи** о въ 1881 р.: 94 гимназіи и
75 прогимназіи, (школъ реальныхъ и 8 уни-
верситетѣвъ) (въ Петербургѣ, Москвѣ, Кіевѣ, Хар-
ковѣ, Одессѣ, Казѣ, Варшавѣ и Дорпатѣ).

— **(Дробный вѣс)** — Цѣсаръ при случаю Но-
вого року дарувавъ кары: 21 узвѣзнымъ
въ закладъ карнѣмъ мужескомъ а 11-мѣ въ за-
кладъ карнѣмъ жескомъ во Львовѣ, 20-тѣмъ въ
Краковѣ и 12-тѣмъ въ Вислицѣ. — 3ѣ Львова
мае выѣхати комъ зъ намѣстництва до Крако-
ва для розгляду ошного театру.

Въ епархіальный.

Зъ Архіи Львѣвской.

Духовный посады обяли: оо. І. Шнит-
ко яко завѣдатель суггендо въ Ставчанахъ, В.
Проскуринскій аотрудникъ въ Ставчанахъ,
Е. Лавовичъ яко судникъ въ Золотникахъ и Н.
Копачъ яко завѣдѣ въ Бѣбчанахъ.

Завѣдательскіе одержавъ о. І. Глинскій зъ
Старомѣшны въ Бѣславцѣхъ дек. коломыйского.
Подалися на роцію Чернѣвцѣ слѣдую-
чій кандидаты: оо. Лѣсевичъ зъ Кутѣ старыхъ
и Ю. Сембратовичѣ Львова.

Посада сотника, платна зъ религіиного
фонду, креуеся дирихода въ Крылоѣ.

Консисторіасѣданиѣ отложено на слѣду-
ющую суботу.

Удѣльные и малолѣтности одержавъ п.
С. Богачевскій, донѣ.

До львѣвскѣмъ семинаріи духовной принятъ:
п. Ю. Ярымовичъ В. Молчко на І-й роцъ те-
ологіи.

Отпустку духовной семинаріи на неозна-
ченный часъ одержъ п. І. Голодинскій.
Похвалный мѣоты за ревиъ заходы около
здвигненія и укренія новыхъ церквей одержали:
оо. Т. Нестайко Угорникахъ, А. Токолинскій
въ Ялчинѣ дѣкарѣвского, Т. Роговскій въ
Курикахъ дек. раѣвского и З. Сѣменовичъ въ
Иванковцѣхъ.

Запомогу зѣбѣдоу вдовичѣ сиротинского о-
держала вдова пѣвченику п-нѣ Кат. Винниц-
ка въ сумѣ 50 зѣа 1880 роцѣ.

Зъ Елхи Перемыской.

Завѣдательскіе капеллѣи Грѣова, дек. бу-
кольского, одержъ о. Гаврилъ Гнативакъ, за-
вѣдатель шр. въсовѣй, дек. бѣчского.

Дѣйствительскіе дукольскіе пменова-
ный о. Софронъ зѣяньскій, парохъ въ Чернѣмъ.

— **Выказъ жертвъ на руску Бурсу въ Тер-
нополи**, выплывушихъ отъ дня 24 жовтня до дня
26 надолота 1881: Дончаты за питомцѣвъ Бур-
сы 63-50 зр., Всч. о. Ст. Качала 5 зр., Всч. о.
Гр. Вадиць членску вкладку 3 зр., Всч. о. І. Бал-
таровичъ 4 зр., Всч. о. Дубчовскій складку зъ Да-
рахова 1-40 зр., Всч. о. Д. Лукаковский членску
вкладку 3 зр., Впр. о. Шашкевичъ 25 зр., Вп. п.
Ан. Чичкевичъ членску вкладку 3 зр.: разомъ
107 зр. 90 кр. Натуральными не надѣйшло въ томъ
частѣ ничего. Выказуючи сѣ жертвы, выдѣлъ ру-
ской Бурсы въ Тернополи заявляе сердечну по-
дяку П. Т. оо. Гр. Шашкевичу, перемыскому кры-
лошанинови, и Ст. Качалѣ за ихъ щедрѣ дары.
Такожъ звертася выдѣлъ до П. Т. руской публи-
чности съ просьбою о жертвы для нашої Бур-
сы, бо при такѣмъ дальшѣмъ подпомаганю, якъ
дося. мусѣлабы она на жалъ унасти. Особенно
въ частѣ свѣтъ звать Всч. оо. духовній, Вп. пп.
учителѣ и всѣ ширѣ патриоты поддерживать
тыхъ бѣдаковъ, котрыхъ Бурса удержуе, бо
дальше nebude она въ станѣ тѣе дѣлати.

Отъ выдѣлу руской Бурсы въ Тернополи,
дня 26 надолота 1881.

Ив. Наероцкій.

Дрѣ В. Лукаковский.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦИИ.

Всч. о. Л. К. въ М. Мы жадной преміи нѣ-
коли не обѣщавали, тожъ и пѣслати Вамъ жадной
не можемъ. Паперы съ кнѣтомъ можемъ Вамъ
звернути, бо годѣ буде що зрѣбити.

Обвѣщеніе.

Дня 3 (15) лютого 1882, въ середу (першо-
го дня по Стрѣтеню) отбудеся въ комнатахъ го-
вариства „Руска Бесѣда“ (улицы Спѣльного, ч. 7)
о 4 години по полудни народный збѣръ, на
котрый запрошуе товариство „Руска Рада“ Буко-
винскихъ Русинѣвъ.

На томъ збѣрѣ буде говоритися: 1) О сель-
скихъ касахъ пожичковыхъ. 2) О читальняхъ го-
мадскихъ. 3) О національномъ становищи Руси-
нѣвъ. 4) Вольный внесени.

Чернѣвъ дня 7 н. с. сѣчня 1882.

Отъ политичного товариства буковинского
„Руска Рада“.

О Т О З В А.

Подписанный выдѣлъ мае честь еще разъ
просити всѣхъ русскихъ людей, котрымъ добро
народа не лишъ въ устахъ, але и на серци ле-
жить, причинитися будь-то уплаченемъ вкладокъ,
будь якимъ небудъ даткомъ, будь збиранемъ
жертвъ, до удержания тутешной руской Бурсы, а
то тымъ больше, що каса еи майже порожна а
пожертвованія выплывають въ даткахъ гомеопати-
чныхъ.

Отъ руской Бурсы въ Тернополи, дня 19,
студня 1881.

Дрѣ В. Лукаковский.

П о д я к а.

Неумолима судьба покрывала насъ тяжкимъ
ударомъ, вырвавши намъ на-все дорогого мужа,
отца, сына, брата и зятя, Юліана Стиранского,
урядника цеховничого. Милою серцо отрадою
була для насъ щира участь П. Т. особѣ, котрѣ
зволѣли причинитися до торжественного похорону
тѣлѣныхъ останковъ покойного. Тожъ уважаемъ
за святыи обовязокъ заявити на сѣмъ мѣсци
прилюдну подяку за послѣдню прислугу покойни-
кови Всч. оо. Волод. Туркевичу, пароху зъ Грѣ-
бовичъ, Юл. Туркевичу, пароху зъ Гряды, Льву
Туркевичу, приходнику львѣвского закладу кар-
ного, якъ такожъ Вп. пп. питомцѣмъ гр. к. семи-
наріи львѣвской, участникамъ хору.

Во Львовѣ, дня 1 (13) сѣчня 1882.

Евгенія Стиранска съ сыномъ, жена; Агни-
шка Стиранска, мати; Левъ Стиранскій и Во-
лодимиръ Стиранскій, брата; Ел. Зброжекъ,
тесть покойного.

Пересторога.

Вже кѣлькохъ Всч. оо. зъ рѣжныхъ сто-
ронѣ удавалися до мене то съ запытанемъ, чи
якій-тамъ Маеръ Фихтенвальдъ, пѣсля вла-
стного поданя сынъ рабина въ Любачевѣ, хотѣ-
чійся выкрестити, зложивъ у мене грошѣ, то
зновъ впрѣсть жадаючи присылки грошей для
него. Понеже я жадного рабина Фихтенвальда не
знаю и нѣколи жадныхъ грошей отъ якого небудъ
жидѣ въ депозитъ не принимавъ ані не пожичавъ,
есть се чисте обманство, котре и въ Любачевѣ пра-
ктиковалося. Зверхъ 5 лѣтъ тому обманувъ бо и
мене въ такій самъ способъ и въ додатку обѣ-
кравъ якийсь жидъ, котрого имени, розумѣся
фалшивого, собѣ не пригадую; тѣе само лучило-
ся и обомъ сотрудникамъ, гр. кат. и латинскому,
и еще больше особамъ, а выгладъ сего обманѣ-
щика згадкався цѣлкомъ съ описомъ Маера Фих-
тенвальда. Бувъ днѣ больше якъ середного зрѣсту,
чорнявий, рудавѣи бороды, умѣе добре такъ ру-
скій якъ и польскій молитвы и прибиравъ рѣжній
назвѣска. Прошуъ отже сего пѣтаска, елибы
где зѣявився, поймаи и ц. к. жандармеріи отдати.
Любачевъ, дня 30 грудня 1881.

Михайл Сембратовичъ,
греко кат. парохъ и деканъ.

Зъ причины припадающего въ слѣ-
дующую середу праздника Богоявленія
Господняго слѣдующе число „Дѣла“
выидѣ въ суботу дня 9 (21) с. м.

Широко-звѣстный закладъ ого- родничій Н. ВОЛИНЬСКОГО во Львовѣ.

ул. Садовнича, ч. 13,

поручае на мясницѣ прехорошій
кнѣтиць балеви отъ 2 зр. до 10
зр., котилѣновѣ отъ 15 кр. до
50 кр., якъ такожъ наибольшій
выбѣръ цвѣтовъ живыхъ и
насѣные яринѣ и цвѣтовъ.

Цѣны на жадање вы-
сылаю franco. (1—2)

ПИСАРЬ,

обнакомленый добре зъ веденьемъ
дѣлъ громадскихъ пошукуе по-
сады. — Блишій поясненія подѣ
адресою: до администраціи „Дѣ-
ла“ (А. П. Львовъ, Подвалье ч. 7.)

Для сѣи газеты есть едине
и спеціальне заступництво въ А-
мерицѣ, такъ для приниманія а-
нонсовъ якъ и предплатъ, „Ме-
жипародна агенція газетъ“ — „Die
Internationale Zeitungs-Agentur“,
H. P. Hubbard, Eigenthümer New
Hawen, Conn U. S. A. (хороше
мѣсто, двѣ години ѣзды желѣзни-
цю, на вѣходѣ отъ Нью-Йоркѣ),
где находятся всѣ выданы сѣи
часописы, якъ такожъ всѣ знач-
нѣйшій газеты свѣтовой. Тамъ же за-
вязують такожъ умовы контра-
ктѣвъ съ кимъ небудъ пѣсля най-
дешевшой цѣны накладовой. (1—2)

Запросины до предплаты

на иллюстрировану

политично-литературно-наукову часопись

„СВѢТЪ“ („СВѢТЪ“)

„Свѣтъ“ выдася правонисею фонетичною (Кулѣша) разъ
въ мѣсяцъ кождого 25-ого н. ст. въ мѣсяци. Мѣститъ повѣсти,
эскизы, оповѣданія, поезіи, студіи и оцѣнки литературній, розпра-
вы философичній, историчній, природничій, экономичній, студіи ста-
тистичній и др. Въ кождѣмъ числѣ „Свѣтъ“ подае портретъ якого
заслуженого мужа чи то руского, чи й чужого вразъ съ жыте-
нсією. Въ 1881 р. были помѣщеніи мѣжъ иншими портреты: Ко-
стомарова, Лисенка, Ив. Левинского (Нечуя), Гоголя, Пыпина,
Салтыкова (Щедрина), Верещагина. Въ 1882 р. будутъ мѣжъ ин-
шими умѣщеніи портреты и жытєнєи: Алеко. Кониского (въ
1-мѣмъ ч.), Леонида Галѣбова, М. Старицкого и другихъ нашихъ
писателѣвъ.

Предплата на „Свѣтъ“ выноситъ: на роцъ 4 зр., на пѣвъ
року 2 зр.

Адреса: Редакція „Свѣтъ“ во Львовѣ, ул. Стрийска, ч. 23.

ТОРГОВЛЯ КОРЕННА

ДЕЛИКАТЕСѢВЪ И ВИНЪ

ЮСИФА ПАДЕВСКОГО

во Львовѣ Рынокъ ч. 13

поручае:

ПРАВДИВУ ХИНСКУ И РОССІЙСКО-КАРАВАНОВУ

ГЕРБАТУ

Чорну 1/2 кильо . . . зл. 1.80, 2, 3 и 4.

Пѣвѣтну 1/2 кильо . . . зл. — 3, 4 и 5.

Высѣвки 1/2 кильо . . . зл. 1.20 и 1.50.

Братѣвъ Поповыхъ зъ Москвы въ ориг. опак. 1 фунтъ

зл. 3.20, 4 и 4.60.

Румъ зъ Ямайки, Кавы, Цукоръ, Розолисы,
Ликеры и Вина.

При посылцѣ 2 кильо гербаты на провинцію оплачуе почту.
Дотычній цѣны на жадање франко.

Въ Кіевѣ

буде выходити отъ 1 сѣчня 1882 року

историчный журналъ

„КІЕВСКАЯ СТАРИНА“.

каждого мѣсяца книжками въ розмѣрѣ отъ 10 до 15 и больше пе-
чатныхъ листѣвъ; цѣлѣрочне выданье буде обѣмѣати 4 томы, кождый
зложеный зъ 35—40 печатныхъ листѣвъ.

„Кіевская Старина“ мѣститъ буде самостѣйный дослѣды зъ исторіи южной Россіи,
якъ такожъ рѣжнородный матеріалъ для неѣ, прим. цѣный документы, мемуары, хроники,
дневники, записки, згадки, розказы, біографіи, некрологи, характеристики и т. п. — Далѣе
буде помѣщати всякій біографичный вѣсти о выходящихъ въ Россіи и за границію исто-
рическихъ выданіяхъ, дотыкающихъ исторію южной Россіи. Послѣдній два вѣтки существованія
малоруского народа въ Россіи будутъ предметомъ особнякъ точнѣйшихъ дослѣдовъ. Та-
кожъ церковно-религіиный понята народу малоруского найдутъ мѣстѣ въ „Кіевской Старинѣ“.

„Кіевская Старина“ займатися буде народомъ не только живущимъ въ полудневой
Россіи, але цѣлымъ народомъ, одноплеменнымъ, говорящимъ однимъ языкомъ, — замѣшк-
ующимъ просторѣи отъ устѣ Дѣяра и Кубани по Бугъ, Сѣвъ и поза Карпаты.

Такожъ будутъ помѣщатися всякій дослѣды о перемѣнахъ южноруского народа подѣ
напоромъ постороннихъ выплывѣвъ, а по возможности такожъ портреты знатнѣйшихъ дѣятелѣвъ
въ исторіи южноруского народа, орнаменты, старинный виды и т. п.

Въ издаванію „Кіевской Старины“ возмуть участь слѣдующіи писателѣ: Антоновичъ
В. Б., Багалій Д. И., Барсуковъ А. П., Барсуковъ Н. П., Буданѣвъ М. Ф., Бѣлозерскій Н.
М., Веселовскій А. Н., Викторѣвъ А. Е., Воронинъ А. Т., Воронѣвъ А. Д., Воскресенскій
А. М., Галицкій М. А., Головацкій Я. Т., Голубинскій Е. Е., Голубевъ С. Т., Дашкевичъ
Н. П., Ефименко П. С., Житѣйскій П. И., Иконикѣвъ В. С., Кистяковский А. Т., Костомарѣвъ
Н. И., Комавинъ И. М., Крыжановскій Е. М., Лаваревскій А. М., Лашкаревъ П. А.,
Лебединцевъ А. Г., Лебединцевъ П. Г., Левинскій И. С., Левинскій О. И., Лѣсковъ Н. С., Ма-
лышевскій И. И., Маркевичъ А. И., Маѣвѣвичъ Л. С., Мордовцевъ Д. Л., Петровъ Н. И.,
Поноваревъ С. И., Потѣбѣа А. А., Праховъ А. В., Страшкевичъ Н. В., Терновскій Ф. А.,
Фортисовскій Т. Я., Чалый М. К. и другіи.

Цѣлѣрочна предплата на „Кіевскую Старину“ въ 12 книжкахъ
съ додатками выноситъ съ пересылкою 10 рублѣвъ.

Чужесторонний предплатники звають отнѣсѣтисѣ до редакціи жур-
нала „Кіевская Старина“, Кіевъ, Бульваръ, ч. 36.

(2—3)

Редакторъ-выдавецъ: Т. Г. Лебединцевъ.

Головный складъ
ГЕРБАТЫ

хинско-российской
1/2 кильо 2 зр. — 3 зр. — 4 зр.

Прикраса рускихъ свѣтлицъ

ЗАПРОСИНЫ ДО ПРЕДПЛАТЫ

на цѣлу серію образѣвъ, представляющихъ по-
груда рускихъ и иншихъ мужѣвъ. Въ складъ серіи
войдутъ:

М. Костомарѣвъ, П. Левицкій-Нечуй, Н. Лисенко, О.
Конискій, Л. Мордовцевъ, М. Гоголь, А. Пыпинъ, Ще-
дринъ-Салтиковъ, В. Верещагинъ, А. Милкевичъ, Ф.
Микльосичъ и Е. Золя

Величина каждого образу мале quarto. На ко-
ждомъ буде умѣщенный подпись. Цѣна предплата вы-
носитъ 1 зр. 50 кр. (съ пересылкою почтового 1 зр.
60 кр.) Речинецъ до пренумераты — котру приймають
редакція Дѣла, Зорѣ, Батьківщини, Зеркала, Свѣта и
Школьной Часописи — устанавливается до 1 лютого с. р.
Познѣйше цѣна образѣвъ буде значно вышша.

Василь Лукичъ.

„ЗЕРКАЛО“

„ЗЕРКАЛО“

ЗАПРОСИНЫ
до предлаты на сатиричну и гумористичну часопись

Статьи сотрудниками „Зеркала“
будутъ: Эмартвистаевскій, Мы, По-
ронковскій, Ратинскій, Комиссаръ-еда-
ційный, Дръ Вышоса, Шарапушникъ,
Сорока, Бойтовичъ, старшій канцлеръ Бо-
лячка, стара панна Кудудакка и многі
иной.

Предплата выноситъ: рѣчно 5 зр.,
пѣрѣчно 2 зр. 50 кр. Адресати на-
зжитъ: „До администратіи „Зеркала“ во
Львовѣ, улица Галицка, ч. 18.“

Выдае и отпѣвдае за редакцію:
Корн. Н. Устиновичъ.

Накладомъ редакціи „Дѣла“

вышш.

„СВЯТЫЙ ПЕРЪ“,
повѣсть знаменитого англійскаго пи-
сателя К. Дикенса. 30 кр., съ
пересылкою кр.

„ВЪ ОБОРОНѢ СТИ“,
повѣсть Г. Раймунда трехъ ча-
стяхъ. Цѣна 2 зр. 70 кр., съ пере-
сылкою 2 зр. 70 кр. Повѣсть та-
стоитъ въ оригинальнѣйшій 8 зр.
40 кр.

„ДЫМЪ“,
повѣсть Ив. Тургеня. Цѣна 1 зр.
50 кр., съ пересылкою зр. 70 кр.

Дѣлать можно администратіи
„Дѣла“ або въ книж. Славяно-
гійской. (27—?)

Важне для читающаго. Т. Публики

Подается до вѣдомъ П. Т. Публи-
ки руской, що величакладъ книги
о. Стефана Качалы:

Polityka Polaków wobec Rosji

такъ симпатично прина въѣми Руси-
нами и похваленою вѣдускою печатію,
уже вычерпана.

Дѣлать можно администратіи
„Дѣла“ або въ книж. Славяно-
гійского Института“ по цѣнѣ 1 зр. 50 кр.
а за пересылку почтою 1 зр. 60 кр. а. в. (12—?)

„SAMORZAD“

писмо есопѣльне, литературно-наукове и экономично-торго-
вельне, выходяще отъ четвероку подъ редакцію Маркила
Туркавского.

Програма обнимае: вступный статіи и розвѣдки о жизненныхъ спра-
вахъ краю: справозданія зъ дѣятельности рады державной, сойму и вы-
дѣлу краевому; справы громадъ и повѣтовъ (черезъ спеціальныхъ кор-
еспондентовъ); хронику краеву и величину; переглядъ научно-литератур-
ный и артистичный дѣла польскихъ и рускихъ; переглядъ экономи-
чно-торговельный и господарскій; двосторонний фельетонъ (повѣсти и
розказы гумористичны, житѣлскіи и поэзіи) и инсераты.

Каждое число становитъ для себе цѣлѣсть!

Предплата:

рѣчно съ пересылкою 3 зр.	безъ пересылки 2 зр. 40 кр.
пѣрѣчно „ „ 1 зр. 60 кр.	„ „ 1 зр. 20 кр.
чвертьрѣчно „ „ 80 кр.	„ „ 60 кр.

На замовленія картою корреспонденційною высылае сей-
часъ franco числа на оказъ и принимае предплату въ ру-
скомъ языкѣ:

Администрація „Samorząd-u“ во Львовѣ, ри-
нокъ, ч. 7. (1—3)

Запросины до предлаты

на

„МЕРТВЫЙ ДУШЪ“

найзнаменитшу повѣсть славного и згально вѣстного писателя
НИКОЛАЯ ГОГОЛЯ.

„Мертвъ Душѣ“ выйдутъ накладомъ редакціи „Дѣла“ въ
16 аркушѣвъ друку (великою 8 кн.).

Предплата на „Мертвъ Душѣ“ приймаея до конця свѣ-
ня въ квѣтѣ 1 зр. 20 кр. (съ додаткомъ 20 кр. на оплату почты).

Складовая цѣна „Мертвыхъ Душъ“ выноситъ буде 1 зр.
60 кр. (съ 20 кр. на почту.) (1—?)

Торговля церковныхъ знарядѣвъ

подъ фирмою

ТАДЕЙ УЗЕМБЛО

во Львовѣ, въ рынку, ч. 36

заложена въ 1850 року

поручае великій вибѣръ фелонѣвъ, хоругѣвъ, стиха-
ровъ, процесійныхъ иконъ, образѣвъ церковныхъ для
иконостасѣвъ, олтарѣвъ и на стѣны церквей малѣванныхъ
на блясѣ або на полстѣи всякого рода, цинковыхъ и
бронзовыхъ свѣчникѣвъ, канделябрѣвъ, кадильницъ,
крестѣвъ напрестольныхъ и процесійныхъ, плащаницъ,
патрици, матерій на церковныя ризы, адаманки: шовко-
вый и вовняный, галюны, френзлѣ, кутасы: шиховый,
золотый и шовковый и проч.

Благодаря за вѣдѣлныя дотеперъ, поручаея подѣла-
сана вдова и на будуще благосклонности Всесвятыхъ ОО. и ру-
скихъ громадъ.

Цѣнники на желанье розсылаются franco.

(1—2)

ТАДЕЯ УЗЕМБЛЫ вдова.

Руска Торговля

Л. ВОЗНЯКА

ч. 5 во Львовѣ, ул. Руска,
поручае:

КАЛЕНДАРЬ на рокъ 1882
яко то:

Карманный за 16 кр.
Карманный съ нотаткою въ эле-
гантской полотняной оправѣ за 36
кр.,
Стѣнный на бѣломъ паперѣ за
20 кр.,
Стѣнный на картонѣ за 25 кр.,
Временникъ за 50 кр.,
Календаръ товариства „Просвѣта“
за 45 кр.

Также тримае на складѣ:
Коляды на Рождество по 12 кр.,
Коляды и пѣснѣ по 40 кр.

Того еще не было,

що можна дѣстати за 7-80 зр.

Прехорошій гарнитуръ сто-
ловый зъ ново-вынайденной ими-
таціи сѣрбѣла, що до нынѣ стояло
40 зр., котрый остане бѣлымъ
мѣдью 14-лутево сѣрбѣло, за що
даю 20-лѣтну гаранцію, именно:
6 штукъ ножейъ столовыхъ
6 „ вилокъ зъ одной шт.
6 „ ложокъ столовыхъ
6 „ подставокъ ножовыхъ
12 „ ложочекъ до кавы
6 „ кубковъ до яецъ
6 „ хорошихъ филижанк.
2 штуки хохла, одна до россо-
лу, друга до сметанки
2 штуки великихъ салюновыхъ
лѣхтарѣвъ
1 штука высѣвача до цукру або
перцю.
1 штука ситца до гербаты.

60 штукъ. Все тутъ наве-
денъ величавый предметы стоятъ
разомъ 7 зр. 80 кр. Замовленія
за надѣланьемъ готѣвки або за
послѣплатою такъ довго, якъ остане
запасу, сповняе

Панъ А. Л. ГУТМАНЪ,
генеральный складъ фабрики имитаци
сѣрбѣла

Вѣдѣнь 1, Fleischmarkt 6.

Товариство „Просвѣта“

мае великій запасъ формулярѣвъ
для касъ кредитовыхъ сельскихъ
и продае ихъ по дуже низькой
цѣнѣ. (11—?)

КАЗИМИРЪ ЛЕВИКІЙ

Головный складъ для Галины

порцеляны, шкла и товарѣвъ шаныхъ

во Львовѣ, ул. Трибунальска, ч.

основанъ въ роцѣ 45,

поручае

(1—3)

Забавки для дѣтѣй, сервисики порцеляны для ля-
льокъ по 50 кр., 80 кр., 1 зр. 20 кр., 2 зр. 50 кр., 3 зр.,
4 зр. и выше, ляльочки и малѣ звѣра порцеля-
новы, ляльки съ порцеляновымъ головою и порцеляновыми
ножками и ручками, подѣла моды убраній 2 зр., 3 зр.,
4 зр. 50 кр., 6 зр. и выше, збаночки мажильны, си-
вавы, одна штука 20 кр.

Книгу дра Ом. Огоновского: Studien
auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache
можно набути въ товариствѣ „имени Шев-
ченка“, въ книгарни Миликовского, книгар-
ни польской и книгарни Зейфарта & Чай-
ковского во Львовѣ и въ головныхъ книгар-
няхъ на провинціи.

Понеже мѣстце прона Ви. Гаври-
ла Горецкого, укѣнченъ богослова, не-
звѣстне, то упрашаея въ щобы звонивъ
бѣтъ въ власнѣмъ интересѣ звѣстною
ему адресою до Черневи. Букачѣвъ
свой адресъ донести. (2—3)

ОДЕССКИЙ ВѢСТНИКЪ,

щоденна газета политична, экономична и литератур

(въ російскомъ языкѣ)

(2—3)

пѣдъ редакцію П. А. Зеленого

выходитъ въ Одессѣ каждого дня кромѣ днѣвъ посяточныхъ

Щодиночкѣй отдѣлы богатой програмы слѣдующей:

- I. Вступный статіи о вѣхъ важѣйшихъ справахъ есопѣльно-политичного въ Россіи,
а именно полудневной Россіи, и цѣлон Европы.
- II. Хроника подае съ наибольшою точностию все замѣтны подѣи зъ житиудневной
Россіи.
- III. Переглядъ часописей и журналѣвъ о пытаняхъ дня.
- IV. Литература, шуна и наука. Литературный, художничій и науковій замъ и вѣсти,
театральныя рецензіи.
- V. Судова хроника подае вѣсти и справозданія о важѣйшихъ процесѣхъ справѣхъ
судовыхъ.
- VI. Южный край — дописи зъ цѣлон южной Россіи, заселеной Русинами, зъ за-
мѣтѣйшихъ подѣяхъ есопѣльного жити.
- VII. Дописи зъ заграничъ.
- VIII. Заграничны вѣсти — переглядъ заграничной политики.
- IX. Всячина.
- X. Телеграммы.
- XI. Фельетонъ науковій, литературный, критичный, повѣстовый.
- XII. Вѣсти торговельны и оповѣстки.

Предплата на „Одесскій Вѣстникъ“ выноситъ рѣчно 14 руб., рѣчно 8
руб., на мѣсяцъ 1 руб. 50 коп.

Предплату слѣдѣе высылати подѣе адресою: Въ Россію — городъ Одесса. Контору
„Одесского Вѣстника“ въ красномъ переулкѣ въ д. Шварца.

Рѣчны предплатники можуть сплачувати пренумерату ратами, если заявлено томъ
письменно съ означеньемъ речинѣвъ ратъ, котры можуть бути або пѣднѣи або
чвертьрѣчны.

Литературно-гумористичный и артистичный журналъ

„МАЯКЪ“

додатокъ до газеты „Одесскій Вѣстникъ“,

начинае съ днѣмъ 1-шого сѣчня 1882 другій рокъ своего существова

Програма останае та сама, що и въ сѣмъ роцѣ: 1) Гумористичный отдѣлъ. 2) Литературный
отдѣлъ. 3) Оглядъ есопѣльного жити. 4) Всячина. 5) Артистичный отдѣлъ.

„Маякъ“ выходитъ що тыждня.

Предплата выноситъ: Для предплатчиковъ „Одесского Вѣстника“ пере-
сылкою на рокъ 4 рублѣ 50 коп., на пѣвъ року 3 рублѣ. Для посторонныхъ съ пе-
ресылкою на рокъ 6 руб., на пѣвъ року 3 руб. 50 коп.

Всякій пѣсыма и посылки належитъ адресувати: до редакціи „Одесского Вѣстника“
для „Маяка“.

Выключный складъ гербаты російской ИЗИДОРА ВОЛЯ		Цѣны на желанье gratis.	
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	Цѣны на желанье gratis.	Цѣны на желанье gratis.	Цѣны на желанье gratis.
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	140	140	140
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	180	180	180
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	160	160	160
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	200	200	200
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	220	220	220
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	240	240	240
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	260	260	260
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	280	280	280
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	300	300	300
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	320	320	320
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	340	340	340
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	360	360	360
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	380	380	380
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	400	400	400
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	420	420	420
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	440	440	440
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	460	460	460
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	480	480	480
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	500	500	500
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	520	520	520
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	540	540	540
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	560	560	560
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	580	580	580
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	600	600	600
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	620	620	620
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	640	640	640
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	660	660	660
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	680	680	680
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	700	700	700
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	720	720	720
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	740	740	740
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	760	760	760
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	780	780	780
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	800	800	800
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	820	820	820
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	840	840	840
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	860	860	860
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	880	880	880
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	900	900	900
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	920	920	920
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	940	940	940
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	960	960	960
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	980	980	980
Одѣжѣ правильно по выдѣлу	1000	1000	1000

Виходить ю Львовъ що Середи и Суботы (крѣмъ рускихъ святъ) о 4-ой годниѣ по полудни. Литер. додатокъ „Библиотека найзнам. повѣстей“ виходить по 2 печат. аркушѣ кожного 15-го и послѣд дня кожного мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція подѣ Ч. 8 улиця Академична.

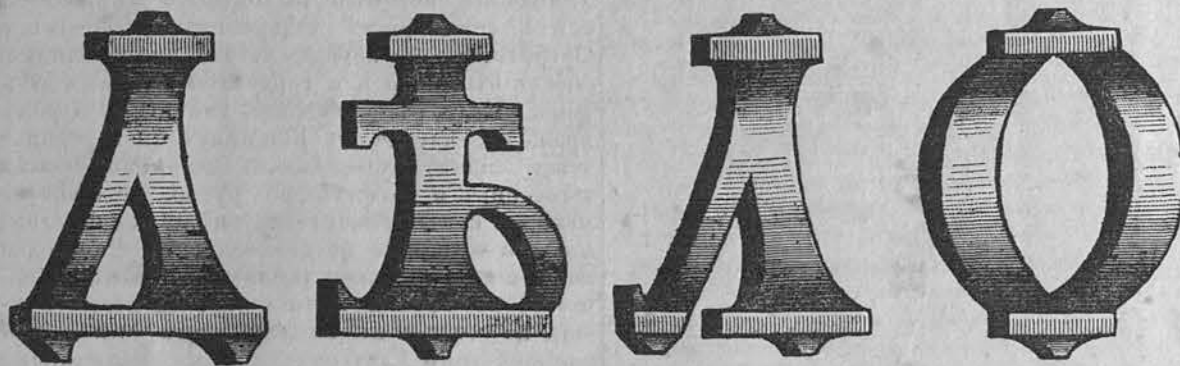
Всѣ листы, посылки и рекламаци належить пересылати під адресою: редакції и администрації „Дѣла“ Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаються, тільки на попереднє застереженнє.

Поодинокє число стоить 12 кр. а. в.

Оголошенє принимаються по цѣнѣ 6 кр. а. в. бѣтъ одной стрічки печатной.

Рекламаци неопечатані вольні бѣтъ порта.

Предплата на „Дѣло“ стоить:

Для Австріи:	Для Россіи:
на цѣлый рокъ . . . 8 зр.	на цѣлый рокъ . . . 8 рубл.
на пѣть рокъ . . . 4 зр.	на пѣть рокъ . . . 4 рубл.
на чверть року . . . 2 зр.	на чверть року . . . 2 рубл.
съ дол. „Библиотеки“:	съ дол. „Библиотеки“:
на цѣлый рокъ . . . 12 зр.	на цѣлый рокъ . . . 12 рубл.
на пѣть рокъ . . . 6 зр.	на пѣть рокъ . . . 6 рубл.
на чверть року . . . 3 зр.	на чверть року . . . 3 рубл.
на самѣ додатокъ:	на самѣ додатокъ:
на цѣлый рокъ . . . 5 зр.	на цѣлый рокъ . . . 5 рубл.
на пѣть рокъ . . . 2 50	на пѣть рокъ . . . 2 р. 50 к.
на чверть року . . . 1 25	

Для Заграничя, окрѣмъ Россіи:
на цѣлый рокъ . . . 10 зр.
на пѣть рокъ . . . 5 зр.
на чверть року . . . 2 50 зр.
съ дол. „Библиотеки“:
на цѣлый рокъ . . . 14 зр.
на пѣть рокъ . . . 6 зр.

Предплату належить пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администрація чао. „Дѣло“.

ВН. Читателѣвъ въ Россіи просимо мати на увазѣ, цѣ въ вимовѣ $\text{л}=\text{ji}$, $\text{б}=\text{bi}$, $\text{и}=\text{i}$, $\text{и}=\text{i}$ (въ серединѣ и на концѣ слѣвъ) $\text{ы}=\text{y}$, $\text{и}=\text{i}$ (на початку слѣвъ) $\text{и}=\text{i}$, о (на початку слѣвъ) $\text{ви}=\text{vi}$.

Слѣдующе Число вышело вже тільки тымъ ВН. Читателямъ нашимъ, котрі надіслали предплату на р. 1882 або бодай нашу часопись выразно замовили.

ЗАПРОШЫ ДО ПРЕДПЛАТЫ

„Дѣла“ и „Библиотека найзнам. повѣстей“ на рокъ 1882.

Щобы дати ширшій и глубшій выразъ той прогрѣвъ, яку наша часопись вже бѣтъ двохъ лѣтъ заступає, рѣшили мы бѣтъ нового року 1882 выдавати „Дѣло“ въ бѣльшомъ обѣмѣ.

Литературный додатокъ до „Дѣла“ — „Библиотека найзнам. повѣстей“ — буде виходити съ слѣдующимъ рокомъ въ тѣже самѣ обѣмѣ и по тѣже самѣ цѣнѣ. Для слѣдующого рочника приготоуленый рядъ найдоборѣйшихъ и многопоучающихъ повѣстей живою интересу загалного.

Предплата на „Дѣло“ wrazъ съ литературнымъ додаткомъ „Библиотека найзнам. повѣстей“ стоить:

на цѣлый рокъ 12 зр. а. в.
„ пѣть року 6 зр. а. в.
„ чверть року 3 зр. а. в.

На „Дѣло“ безъ Библиотеки н. пов.:

на цѣлый рокъ 8 зр. а. в.
„ пѣть року 4 зр. а. в.
„ чверть року 2 зр. а. в.

На саму Библиотеку найзнам. повѣстей безъ „Дѣла“:

на цѣлый рокъ 5 зр. а. в.
„ пѣть року 2 зр. 50 кр. а. в.
„ чверть року 1 зр. 25 кр. а. в.

Новоприступающі предплатники „Библ. Повѣстей“ достанутъ почетокъ повѣсти „Любовь убогого молодца“ (аромъ), а першій томъ повѣсти „Стефанъ Лавреній“ (13 аркушѣвъ) за доплатою лише 1 зр. а. в.

Предплата приймається кожного часу.

Предплату слѣдує присылати подѣ адресою:

Администрація „Дѣла“, Львовъ, ул. академична Ч. 8.

Справа православія въ Гниличкахъ.

Заявленнє громады Гнилички о намѣренѣмъ переѣхати на православіє дало галицко-польскій преѣ пожадану случайность, вишпубовавши справу до злочинства зрады стану, кидати звинуваченнєми на всѣхъ и вся говорити о агитаторахъ, рубляхъ... и кликати за наказаннємъ слѣдства, за полками войска и жандармѣмъ для переведенія гугенотской драгоны.

Вызвана до той справы комисиѣ духовна була одакожъ иншою думки, якъ праса польска. Чаны той комисиѣ довѣдавшись, що въ Гниличкахъ жандармы мали вѣдати въ якѣсь индацїи парохїанъ, удались до пана старосты пѣвтового съ представленьемъ, що се справа церковна, щобы отже стримався бѣтъ пресїи урядовыхъ и справы еще не погнѣршивъ. Понеже справа набрала ровголосу, а до того може бути фальшиво ви толковано, то здасѣ, не буде бѣтъ рѣчи подати, хоть коротко, токъ справы, яко она въ комисиѣ представилася.

Дня 10 с. м. удалася комисиѣ до Гниличокъ, вѣстнула до церкви, где по бѣтравѣ молебнѣ о. деканъ Малишевскій завѣдомивъ численно збѣданныхъ прихожанъ о цѣли приѣзду комисиѣ и теплымъ словомъ остерѣгавъ ихъ докладно астановитися надѣ крокомъ, який учинити намѣрили и завѣдавъ повѣдати при вѣрѣ, въ якій родилися и крестилися. А по-

неже въ заявленнє громады бѣткликуваносѣ до исторїи, то о. деканъ вѣзавъ подписаного пояснѣти справу зъ становища исторїи.

Подписаный, вызывающі по можности въ завѣдваннѣ, звертавъ увагу, що въ поданю сказано много правды, одакожъ не все оно такъ, якъ тамъ написано; и такъ приступивъ въ довшій промовѣ до розбору поданя, где стояло:

„Вертаемо до вѣры бѣтцѣвъ нашихъ, до „православія“. Мы знаемо, що бѣтцѣ нашѣ не „прїимали унію по доброй воли; исторїя оповѣдає о самыхъ кривдахъ и мукѣхъ. Шо намъ „унія доброго принесла? Унію уважають тѣль-ко яко мѣстокъ до обряду латиньского. Не „було справедливости и нема. Церкви выпу-скали жидамъ въ аренду, перетянули шлях-ту и мѣщанъ, забрали маєтки нашихъ, аро-били насъ жебраками, вѣляли клиръ рускій въ свои руки, зробили его орудемъ политики „польской и т. д. А колибы мали силу, и ны-нѣ робилибы то, що давно“...

Ту належало на передѣ розъяснити, яке значеннє мало православіє давно, а яке прива-зують до него теперь, и поставити пытаннє: яка вѣра бѣтцѣвъ нашихъ? Ту може не буде бѣтъ рѣчи навѣсти основу той бѣсѣды, бо она може причинитися до поясненія цѣлои справы.

Выложивши о заложеннє церкви черевъ Иисуса Христа и ви устрою, выказано, якъ съ часомъ виробилися обряды греческій и рим-скій, и що повстали патріархаты; але мимо того була єднѣсть въ церквѣ Христовѣй; греческій обрядъ той єднѣсти не перешкаджавъ, а православіє значило то само, що католицизмъ. Такъ тревало близько 900 лѣтъ. Єднѣсть збѣтала заколочена за патріарха Константинопольского Фотія; близько було до розрыву, але Фотій уступивъ и єднѣсть була привер-нена. Власне въ часѣ єднѣсти, еще тогда по-ганьска Русь, за князя Володимира Великого (988 р.) прїимала вѣру Христову. Привернена одакожъ єднѣсть не тревала довго, почалися зновъ распры межѣ патріархомъ Константинопольскимъ Церюляремъ и патріархомъ римскимъ. Ту знайшлися вже точки спорнѣ и що до вѣры. Наступивъ роздоръ, и шизма. По одной сторонѣ стояли послѣдователѣ обря-ду греческого, котрі звалися православными, по другой послѣдователѣ обряду римского, котрі звалися католиками; а одинъ другихъ прозывали шизматиками. Ту вже православіє не тоє, що католицизмъ, ту вже двѣ вѣры.

Дальше пояснено: По котрій сторонѣ правда? и що єсть вѣра бѣтцѣвъ нашихъ? Алежъ вѣра не одежда, вмѣнати ви побѣла упо-добы не годится. По розрѣваннє церквей въ 300 лѣтъ мы прїишли подѣ Польшу, и сюда власне бѣтносится скарги, о котрыхъ вы писа-ли. Польша кривдила Русь зъ фальшивой по-литики, за тоє жѣ она упала; але жѣ тѣи тя-жкѣи часы минули и нема чого боятися, они не повернутъ. Мы нынѣ подѣ Австрію и цѣ-сарѣ австрійскій боронять такъ нашъ обрядъ, якъ и народность, намъ вольно вызнавати вѣру, въ якій мы родилися и крестилися, а поли-тики до вѣры мѣшати не належитъ. Въ Поль-щи боялися двохъ вѣръ, а навѣтъ двохъ обря-довъ, хотѣли для того Русинѣвъ робити латин-никами, Поляками. А що тоє впрѣсть не уда-валось, то пробовано унію. Унію прїимали Ру-сины по части зъ переконанія, а по части для-того, бо она увѣляжала ихъ бѣтъ тѣхъ мукъ, котрымъ подлягали православні. Але коли Римъ хотѣвъ унію, то латинники Поляки хотѣли спольщенія Русинѣвъ. Щобы Русинѣвъ вѣтко не бравъ въ оборону, єзуиты и ихъ уч-еники Поляки скаргили бѣтъ давно, що и Русины униты склонїи до Москвы и шизмы. Такъ оно робится и нынѣ, и нынѣ не пере-стають Русинѣвъ чорнити и перетягати.

Та не только цѣсарѣ австрійскій, але и папы римскій ставали въ оборонѣ унитѣвъ. Такъ папа Урбанъ VIII заказавъ перетягати Русинѣвъ на обрядъ латиньскій, бодай що до-лицѣ духовныхъ. Такъ Венедиктъ XIV нака-зувавъ, щобы унитѣвъ не перетягано и наро-дностей не нищено; а папа Пій IX выдавъ Конкордію.

Правда, що въ Польшѣ тѣхъ заказѣвъ не слухали, якъ и нынѣ не слухають; але коли нынѣ перетягають, ту вже и Русины не безъ вины, нынѣ силою нѣкого брати не вольно.

Вы еще кажете въ поданю: „якобы еще мало єзуитизму — намъ еще насылають Змар-твыхъстанцѣвъ. Римъ намъ єсть неприхиль-ный“.

Що ино говорилисьмо, що о Римѣ такъ судити не належитъ. Шо насылають, бо насъ скаргаютъ, подворѣвають, а вы теперь до скаргъ даєте доводѣ. Вправдѣ, вы кажете, що захо-ваете вѣрность монарѣ, але чи будуть вамъ вѣрити? Чи не сказавъ вамъ панъ староста: „To wy przechodzicie na moskiewszczyznę“ и чи тоє вамъ всюду не повторяють? Якобы вы переходили на латиньске, то еще похвалилибы васъ. Колибы вы шли на лютераньске а на-вѣтъ на жидѣвске, такожъ не много говори-либы, а що вы освѣдчилися за переходомъ на православіє — то кричатъ, що вы склонїи до Москвы.

И справдѣ, крокомъ тымъ лиху прислу-гу учинилисье такъ вѣзмъ Русинамъ, якъ собѣ. И справдѣ, лютой ворогъ не мѣгбы вамъ горшій рады подати, якъ тая.

Що до подписѣвъ, то одинъ не подписали, другихъ подписувано, хоть они не знали на-що, третій, где подписаный господаръ, тамъ списано при нѣмъ цѣлу его родину. Правожъ цѣсарекъ приписує инакше. При переходѣ въ вѣру на вѣру родитѣ, а именно батько або мати, могутъ переводити дѣти только до 7 лѣтъ. Дѣти бѣтъ 7 лѣтъ до 14 мѣсяцъ повѣ-стати въ вѣрѣ, въ якій родилися, а выше лѣтъ 14, кожде рѣшає само за себе, въ якій вѣрѣ хоче повѣстати. Для того много зъ ва-шихъ подписѣвъ буде неважныхъ. Наконецъ зъ поданя мудрымъ бути не можна. Зѣ него знати не можна, що васъ до такого кроку склонїло? Може то въ комисиѣ поясните.“

Така була бѣльше-менше основа промовы, розбирающей поданнє и поясняющей станъ спра-вы. Ту еще дрѣ Костецкій бѣтчитавъ бѣтручне письмо бѣго Высокопреосвященства и вѣзавъ до розваги и повѣстаня въ єднѣсти вѣры.

Зѣ церкви удалася комисиѣ до будынку парохїальной школы, где збѣралися и парохїа-не. Ту почато напередѣ обговорювати, а дальше и писати протоколъ для вырозумѣнія справы.

Пытаннє. Въ церквѣ чули вы наше сло-во и бѣго Высокопреосвященства, теперь по-яснѣтъ, що склонїло васъ до того кроку?

Отвѣтъ. Мы вже по кѣлька разѣвъ про-сили о бѣтлученнє бѣтъ Гнилицъ Великихъ, щобы мы могли мати парохъ въ мѣсци и бѣго-служеннє, що недѣльѣ и свѣта, и не потребу-вали конкуровати до парохїи матерной. А що нашихъ просьбѣ не слухано, тожъ намъ не повѣстало иншого средства и мы постановили нарѣштѣ перейти на православіє, щобы допѣти того, чого въ уніи доступити не можна.

П. Чи думаєте, що у православныхъ нема церквей прилученыхъ?

О. Суть, але малѣ, а насъ єсть выше 800 душъ; чому не маємъ мати священника у себе?

П. Вы жадаєте мѣсцего священника, тожъ може згодитесь, щобы вашъ парохъ по-старався о сотрудника, котрый буде мешкати у васъ и що недѣльѣ и свѣта богослуженнє правити и науки удѣляти?

О. На сотрудника не пристанемъ, бо со-трудникъ насъ бѣтъ конкуренціи до церкви матерной не увѣльнитъ.

(Отожъ видно, що конкуренція, то голов-на причина намѣренного переходу.)

П. Кто подѣдавъ вамъ тую гадку?

О. Гадка у насъ корѣнится бѣтъ кѣлькохъ лѣтъ. Може передѣ чотырма роками носили мы 60 зр. яко часть конкуренціи до Гни-лицъ. Здыбавши п. графа de la Scala, скаргили-ся мы, що бѣтъ давно вже просимо о бѣтлу-ченнє бѣтъ Гнилицъ и нема надѣвъ допросити-ся; а тутъ потягають насъ платити сюда: ны-нѣ на возвѣню, незадовго прїйде ставити цер-ковъ, ба и плебанія въ лихѣмъ станѣ — а тутъ и у насъ церкви буде потреба.

На тоє **Графъ:** „Бувбы способъ, перейдѣтъ на православіє, а осягнете, чого хочете и всего того лиха побудетеся. У насъ на Буковинѣ и поны не такъ гордѣ, а я знаясь съ Архіе-реємъ въ Черновцѣхъ и привезу вамъ попа, що буде у васъ сидѣти, буде съ вами разомъ ѣсти и пити...“

Така рада не разъ повторялася и щоразъ бѣльше корѣнилася. Сего разу сказавъ **Графъ:** „Робѣтъ поданя, а я вамъ допоможу. Я поѣду на свѣта до Черновцѣвъ и дадутъ вамъ попа, зѣ которого будете довольні“.

(Отъ вамъ и агитаторъ, за якими надармо межѣ Русинами шукать!)

Що оно такъ єсть, се не только люде зѣ Гниличокъ зѣзнали такъ до протоколу, але и самъ графъ зѣ тымъ не таився. Оповѣдають, що бѣтъ въ товариствѣ въ домѣ п. Каньского хвалилися, якъ бѣтъ людей зѣ Гниличокъ на-клонявъ до православія.

Не хочемо графа de la Scala, зятя власти-тельки Гнилицъ и завѣдателя того маєтку, по-суджувати о алї намѣреня, якѣ до факту вя-зуютъ Поляки. Онѣ по народности Италіанецъ, має добра на Буковинѣ, где люде его суть православні, мати и сестра мають бути такъжъ православні — тожъ не дивно, що бѣтъ не видѣтъ въ православію злочинства зрады стану, якъ то приписують Поляки.

П. Чи вы зѣ нашихъ священникѣвъ не-довольні?

О. Суть и добрі, але мало, бо нынѣ не дадутъ священника, якийбы для громады бувъ добрый, але дають такого, которого накинѣ панъ, а котрый скаже, якъ панъ заграє.

П. Чи маєте що противъ своего парохѣ?

О. Нѣ, не маємъ нѣчого, але мы хочемо мати своего парохѣ въ мѣсци.

По тѣхъ и подобныхъ пытаннѣхъ комисиѣ освѣдчила, що не знаходитъ причины, для якои малибы утѣкаться до такого кроку, и за-вѣдала до бѣтступленія бѣтъ своего замѣру, и до бѣткликаня своихъ поданѣ. Коли одакожъ гро-мада уперто при своихъ обѣтавала, зѣ стороны комисиѣ представлено еще разъ лихѣ наслѣд-ства въ кождѣмъ взглядѣ (а именно въ взгля-дѣ матеріальномъ, що не отримавъ церкви, бо тая зѣстане за унитамъ, що могутъ бути каранѣ за фальшивѣ подписѣ, а до того платити грубый „бѣсфундъ“ (кару штемпову) и т. д.) — вѣзавано до розваги и дано часть до дня слѣ-дующого.

Дня слѣдующого освѣдчила речена гро-мада готовѣсть бѣтступити бѣтъ своего поданя до консисторїи, одакожъ подѣ условіями, що буде бѣтлучена и не буде потягана до конку-ренціи до церкви матерной, и що на теперь годится на данѣ бѣтъ сотрудника.

Комисиѣ робила уваги, що где ходитъ о вѣру, тамъ условія не мають мѣсца. Коли одакожъ громада безъусловно бѣтступити не хотѣла, принято єи освѣдченнє бѣтступленія бѣтъ поданя до протоколу — рѣшта зѣставляючи до-стѣчнымъ властямъ.

Тымъ способомъ справа закончилася въ

комисіи духовной: але видится, що поданье до Староства еще не откликане.

Не вхожу въ то, чи лучше буде дати чи не дати, чего Гнилички жадають. Не дати — то Гниличокъ не позыскаеся, а дати — то захотится и иншихъ до подобныхъ кроковъ.

Такъ справа вже сталася голосною, особливо черезъ наданье ей значена политичного. До теперъ підтримували рѣчь о шизмѣ и Москвѣ дневники польскі, котрі не переставали Русинѣвъ скаржити и чорнити, — нынѣшнѣ индагує Староство за агитаторами, ба и Намѣстництво прислало своего совѣтника п. Мандычевского, котрый вызнає и священниковъ и вышлуге о агитаціяхъ. Черезъ то самі уряды найбольше причиняются до розголосу и до агитаціи.

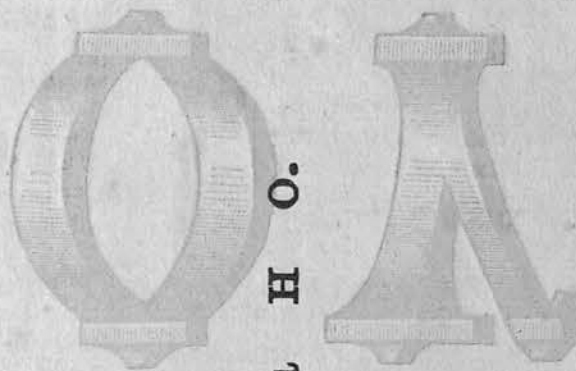
Стеф. Качала.

Инструкція податкова.

(Далше.)

Ц. к. Прокураторія сконфісковала пѣнымъ вечеромъ въ субботу цѣлый накладъ 2. Ч-ла „Дѣла“. Понеже въ недѣлю урядъ цловый не штемпає паперу, отже другій накладъ не мѣгъ бути скорше напечатанымъ, якъ ажъ въ понедѣлокъ рано. ВП. Читателѣ нашій зволѣтъ выровумѣти и оправдати спѣванье нынѣшного Числа.

Редакція.

С К О Н Ф И С К О В А Н О.

(Конецъ буде.)

Д О П И С И.

Зъ Угорской Руси.

Коли що голосать о насъ часописи Ваші, голосать звичайно дѣла мрачній, невѣстнѣй. Правда, и моя допись не буде инакшою, але она рѣшнитися буде отъ прочихъ тымъ, що мѣститъ въ собѣ яркійшу характеристику нашего положеня, нашихъ отношень и жита.

Зачну отъ урядовыхъ дѣлъ, что до числа Русинѣвъ въ Угорщинѣ. Въ числѣ 347 (въ 17 грудня 1881) Пештеньского Ллойда (Pester Lloyd) помѣстивъ шефъ статистичного бюро п. Кельети слѣдуючій розкладъ народности угорскихъ: Въ Уграхъ и Семигордѣ (безъ Кроаціи) було въ р. 1870 въ р. 1880

Мадарѣвъ	6.156.421	6.165.088
Нѣмцѣвъ	1.820.922	1.798.373
Словакѣвъ	1.817.228	1.790.476
Румунѣвъ	2.470.069	2.323.788
Кроато-(Сербѣвъ)	473.995	605.725
Русинѣвъ	469.423	342.351
Иныхъ	294	203.763

Для поясненя додаю, что Угры числили народности не по домашнѣмъ, розговорнѣмъ языкѣ, але якъ давнѣйше, по матернѣмъ.

Зъ тыхъ чиселъ видко, что въ послѣднѣмъ десятилѣтїю всѣ народности угорскі зменшилися, окрімъ самой мадарской и сербской; але рѣвночасно видко и то, что остальныя або збільшилися народности политично орудуючї, съ здоровымъ и сильнымъ почутємъ національнымъ, коли противно, народности національно менше просвѣщенї и развитї, а ще до того остаючи безъ взаимныхъ звязковъ съ своими коренными осередками, попадали, склонились передъ сильнымъ напоромъ вынароудовляющей системы.

Русины самі зменшилися въ послѣднѣмъ десятилѣтїю о 127.072 головъ (немовлята не числено, анѣ въ однѣмъ анѣ въ другѣмъ роцѣ); где они переселились, пояснятъ може числа слѣдуючї: Зъ сумы всѣхъ Русинѣвъ угорскихъ т. е. 342.351 умѣ по мадарски 5-70% = 19.525. Въ самѣмъ Буда-Пештѣ вѣтъ 59 Русинѣвъ, або 0-01% всен людности мѣста, а зъ тыхъ розумѣ и говорить языкомъ мадарскимъ 43 або 72-8%. Въ 143 мѣстахъ Мадарщины мешкає 3.586 Русинѣвъ, зъ тыхъ умѣ по мадарски 1534, мало что не половина.

Зъ шематизмѣмъ Пряшевской и Мункачевской епархїи можнѣмъ вывѣдати число греко-католикѣвъ, котрі були перше всѣ Русинами, а теперъ ледво больша половина зачисляєся до народности руской и то не только

урядово але и de facto. Духовенство греко-католицке говоритъ въ семинаріи, опѣся въ дома выключно майже по мадарски; отличнѣйшїй питомѣвъ выховується въ латинскихъ семинаріяхъ мадарскихъ въ Пештѣ и Остригомѣ, где передъ всѣмъ учатся таити, опѣся отыкати а и гордувати рѣднѣмъ языкомъ. Коли разъ случайно навѣстивъ я домъ греко-кат. пароха въ Кошицахъ (посередника теперѣшного) и урядованїй побачивши своихъ заговоривъ я до нихъ по руски, что прошено мене съ початку жартомъ, опѣся жъ на серію, щобъ я ели вже не по мадарски — то бодай по нѣмецки съ ними ровмалявъ. Интелигенція угорско-руска нечисленна, зависима и убога не стоить въ жаднѣй звязи анѣ національной анѣ литературной съ Галичиною; все она читаетъ по мадарски, бо „Карпата“, пустиго и пересадно-урядового никто не любитъ.

Съ селянами угорско-рускими справа ще сумнѣйша. Стыкаюсь я съ войками-Русинами, котрыхъ найбольше въ полку 5-ѣмъ, бо $\frac{1}{16}$ часть, въ 66 ѣмъ $\frac{5}{16}$ частей, и въ 65-ѣмъ $\frac{52}{100}$. Ихъ русчина — твердый ідиомъ съ многими диалектичными особенностями — добре пересякла мадаризмами, але зъ другой стороны має много слабѣ добрыхъ чисто славянскихъ, котрыхъ въ Галичинѣ не уживають, якъ отъ: столінъ (Schublad), оборотъ, выворъ = ѣкно, церкѣвникъ = паламарь, ярѣчь = ѣжъ, цѣвка = рура, скатерть = обрусъ, пафѣнка = горѣвка, косица = цѣвка, лѣса = ворота и проч. Читати по руски мало котрі знають, а котрі знали колѣсь, позабували не маючи нѣ книжочки якои для себе, нѣ часописи. О Русинахъ галицкихъ и не чули, съ великимъ подивомъ слушають, что Русины суть и въ Галичинѣ, котру они Польщею называють. Радо однакъ прїймають молитвенники рускї и книжочки „Просвѣты“, радо слушають и читають, — словомъ: естъ то ще найнѣстнѣйша поява и кто знає, чи не далѣебы на томъ здоронѣмъ грунтѣ много зрѣти, колибъ не малодушность интелигенціи и духовныхъ маючихъ и школы подъ собою, колибъ, какъ, не тоє безважляне подляганье планови правительства и сеспѣльности мадарской — все мадаризовати, что явно и отверто на своѣмъ прапорѣ выписуєтъ.

Зъ Жовківщини.

(Судьба жовківской рады повѣтвовой.) Въ половинѣ сѣчня 1882 минувъ уже цѣлый роцъ, якъ отбулися въ Жовквѣ выборы до рады повѣтвовой зъ меншихъ посѣлостей. Звѣстно, выборы тѣ выпали на нашу корысть, бо выбрано всѣхъ 12 рускихъ кандидатѣвъ, именно 4-хъ священниковъ, 2-хъ мірекихъ Русинѣвъ, и 6-хъ честныхъ господарѣвъ-селянъ. Велѣдъ за тымъ отбулися 4-го лютого 1881 выборы зъ курїи мѣйской, при котрыхъ зновъ зъ помежи 5-и кандидатѣвъ вышло зъ урны 2-хъ рускихъ людей, свѣщ. Децькевичъ зъ Куликова и ц. к. адъютантъ суд. Лининскій зъ Мостѣвъ Великихъ. Такимъ способомъ представлялась нова рада повѣтвовой для насъ дуже корыстно, бо малѣе мы мати въ нѣй 14 голосѣвъ на 26 членѣвъ.

Но понятно, что такой складъ новой рады не давъ нашимъ братьямъ спѣсѣно спати; сейчасъ посыпались протесты такъ противъ выборовъ зъ курїи сельской, а еще больше зъ мѣйской. Вѣдомо однакъ, что ц. к. Намѣстництво протесты тѣ откинуло. Тымъ не довользлось польске меншѣсть и внесло новый протестъ прямо до министерства внутр. дѣлъ. Но и тутъ безовочно, бо министерство такъ само якъ и Намѣстництво поручило остаточне рѣшенье тыхъ протестѣвъ самѣмъ же новѣй радѣ повѣтвовой. Такимъ чиномъ акта выборовъ по довгихъ 10-мѣсячныхъ вандрѣвахъ вернули ажъ въ падолистѣ 1881 р. назадъ до Жовквы и Староство жовковске завѣзало на день 17-го падолиста 1881 всѣхъ членѣвъ новой рады, чтобы уконституовалися.

Здавалосьъ, что тутъ мы вже выиграли; что лишь потрібно намъ зъ компетѣ зобра- тись, а вже рада уконституована по нашѣй мысли. Но не такъ сталося дѣйстно.

Мы зобрались, насъ було всѣхъ 14, ихъ 12, а при верификаціи выборовъ узнано навѣтъ большѣстю 15 и голосѣвъ противъ 9-и выжѣвъ выборовъ зъ всѣхъ курїи. Шоже дѣють нашї брати-противники? Бажаючи въ послѣднѣй хвилѣ бодай чимбѣмъ оттягнути уконституованье новой рады, они закладають новый протестъ противъ повышеному рѣшеню комплекту новой рады, мѣмъ, что навѣтъ прїеутный комисарь Староства выложивъ имъ неумѣтнѣсть такого протесту, откликуясь на слова §. 29 орд. выб. пов., котрі звучатъ: „Скоро выборы больше якъ половинны членѣвъ рады вѣстанутъ справдженїи, уважаясь рада яко уконституована“.

Той поступокъ польской меншѣсти розъя- ривъ до крайности нашихъ людей, и кто знає, якъ бурливый оборотъ булабы выла цѣла ситуація, колибъ не згодженѣе большѣстю голосѣвъ на то, чтобы хѣба выбору выдѣла отложити ажъ до рѣшеня сего нового протесту. Русины, зъ котрыхъ гдѣякѣ приклонились до того жаданя Поляковъ дали тымъ способомъ доказъ свои, до найвысшѣй вже степенїи по- суненой уступчивости и толеранціи, бо чейже, думали всѣ, ясна и справедлива рѣчь нигде не пропаде, а ц. к. Намѣстництво, розглянувши въ тѣй справѣ и узнавши безосновность такого протесту меншѣсти, прикаже чимъ скорѣйше новѣй радѣ уконституоватись.

Тымчасомъ минувъ вже другїй мѣсяць а отѣмъ не маємъ отъ ц. к. Намѣстництва. Нашї брати допѣли отже свои дѣла, бо урядованье старой рады повѣтвовой и славного маршалка пана Байгарта протянулось зновъ 2 мѣсяцѣ дальше. Ходятъ тутъ вправдѣ вѣсти, что рекурсъ меншѣсти давнѣ вже въ Намѣстництвѣ выемѣняный, но чомужъ не отослано еще актѣвъ назадъ до Жовквы, чому не наказано новѣй радѣ вже разъ уконституоватись? Чѣмъ и власти малыбы жѣе дѣляго перешкоджувати уконституованье рады повѣтвовой, что въ нѣй большѣсть Русинѣвъ?

Боячися отже, чтобы уконституованье рады повѣтвовой жовківской не протянулось ad infinitum, рѣшили всѣ рускї члены тойже рады внести письменне прошенье до ц. к. Намѣстництва (въ формѣ Urgens y), умогаючи чѣмъ скорѣйшого въ томъ дѣлѣ рѣшеня и зверненя актѣвъ выборчихъ ц. к. староству жовківскому.

Отъ кѣнцевѣй уступъ того пошеня: „Въ насѣдствѣ 10-мѣсячной проволки въ уконституованье новой жовківской рады повѣтвовой черезъ реченї протесты, повстає — зъ сожальнѣю — не только у нашихъ выборѣвъ жовківской рады повѣтвовой, але навѣтъ въ всѣхъ самыхъ нѣмъ выбранныхъ и въ выборѣ ѣмъ затвер- дженыхъ членѣвахъ тойже рады повѣтвовой, что не рѣшуча гадка, что тѣ протесты меншѣсти, все и все безосновно повтаряя и зъ стороны дѣльныхъ властей не дуже послѣднѣмъ рѣшанїи, моглибы послужити до фактивного отроченя уконституованя новой рады ажъ по зъ той терминѣ, якій послѣ §. 14 Гст. о репр. повѣт. на сесію радѣ повѣтвовой вѣтъ вызначеный.“

Зѣ взгляду на наведенїи мотивы и пово- ды выше подѣисанїи управнѣмъ.

Высѣке ц. к. Намѣстництво, взявши подъ розвагу протоколярнї акта збрана жовківской рады повѣтвовой зъ дня 1 падолиста 1881 и апробуючи перше рѣшене реченой рады, повзѣте по мысли §. 29 ор. выб. пов., зволѣтъ чѣмъ скорѣйше завѣзати туюжъ вже уконституовану раду повѣтвовой до перевѣденя выбору и превеса и выдѣла актѣвъ до вже разъ дѣльнымъ завѣданьемъ жовківской политичной власти повѣтвовой збѣраю членѣвъ тойже рады дня 17 лат. падолиста поручене было.

„Жовкѣвъ дня 24 грудня 1881 — (Подписы власноручны): Богданъ А. Дѣдицкїй, Др. Сильвестеръ Дрималичъ, Петро Лининскїй, Михайлъ Фолисъ, Т. Дѣкевичъ, Василь Бойко, Михайлъ Андрушѣвъ, Іос. Брылинскїй, Андрей Дмоховскїй, Іосифъ Кайтовскїй, Иванъ Пастернакъ, Ілѣо Пелѣхъ, Андрей Сапрука, Атанасїй Тустанскїй“.

Якъ видите, укладыно отъ весеня повышого уреченю зновъ 3 недѣль, до зворотъ актѣвъ выборчихъ до Жовквы не чѣи ничего. Пождѣмъ еще съ троха, предѣвъ мой дождемся справедливости.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монахїя.

(Повстанье въ Кривошїи и Герцеговинѣ.) Съ кождымъ днемъ станѣтъ въ полудневѣ Далмация и Герцеговинѣ потѣрѣебѣ; се вже вразно высказуєтъ самї офїціальнї австрійскї часописи. До недавна ще була надѣя у правительства, что кошта военнїи для оперуючи въ зѣнтованныхъ краяхъ арміи будутъ не надто великѣ — не буде потрібно отже скликати всѣльныхъ делегаций для ухваленя надзвычайного кредит на военнїи кошта. Теперъ же вже рѣчь рѣшенъ министерствомъ, чтобы неважѣмъ зѣзвати всѣльныхъ делегаций. Дня 16 м. ст. сѣчня отбулась конференція министеріальна подѣ провѣсомъ самого цѣсаря. На тѣй то конференціи рѣшено зѣзвати всѣльныхъ делегаций. Угорскїи министрѣ финан- совъ гр. Сапари прїбывъ дня 18 н. с. сѣчня до Вѣднѣ, чтобы взяти участь въ новѣй конференціи австрійскихъ министровъ, котра отбулась дня 19 сѣчня и мада остаточнѣ рѣшати, якъ выскоку суму надзвычайного кредиту мае жадати инистерство войны отъ всѣльныхъ делегаций. Якоца неважѣмъ наотпутити сесію всѣльныхъ делегаций буде уважѣти продовженемъ сегорѣшнѣ сесіи, значить: отбудеся въ Вѣднѣ (не въ Пештѣ) и парла- менты не будутъ выбирати новыхъ делегатѣвъ. Окромъ конференціи тѣмъ министровъ отбулась дня 18 сѣчня конференція въ инистерствѣ войны подѣ провѣдомъ военного министра; въ тѣй кон- ференціи взяло участь 30 генералѣвъ, мѣжъ ин- шими: Бекъ, Вельзергаймѣвъ, Филиновичъ и др. Инистерство войны и дѣла загранѣчныхъ не- звѣчайно теперъ працуютъ надѣ ведложеними всѣльнымъ делегациямъ. Шо-разъ новѣ войска достаютъ наказъ вымашерувати о збунтован- ныхъ провинціи. Зѣ Линцу отходѣтъ региментъ вел. кн. Константина, зѣ Араду 51 региментъ, региментъ Филиновича, котрого прѣ отходѣ зѣ Праги прощавъ самъ архикнязь Рудѣль, прї- бывъ вже до Далмации. Зѣ Праги отбулось рѣвножъ 11 отдѣлъ санитарѣвъ. Отойми такожъ два полнѣй шпиталѣ. Численнїи войска въ Дал- мации и Герцеговинѣ мѣстѣтся частѣмъ въ гарни- зонахъ, частѣмъ въ фортахъ и баракѣхъ а частѣмъ по квартирахъ (т. зв. кантонахъ). Въ сѣстѣ Тре- бинѣе нагромождено много запасѣвъ провїанту (живности); Требинѣе отже, зѣдасѣ буде осе- реднѣмъ пунктомъ военныхъ операций для южной Герцеговины.

До часу повстання було в Боснії 2½ дивізіонів інфантерії (Сераєво і Баня-Лука), всего разом 36 батальйонів, в Герцеговині 3 гірські бригади з 13 батальйонами, а в Далмації 1 бригада з 7 батальйонами. Загальна сума війська в тихх краяхх виносилла отже 56 батальйонів. Отж часу повстання до теперх выслано на полудне надь 26 батальйонів інфантерії и стрільців, такж до теперх в Боснію, Герцеговину и Далмацію єсть 82 батальйони а 35.000 людей. Зь той суми знаходиться майже половина бо 40 батальйонів на терені бунту, о. е. вь южній Далмації и Герцеговині.

Віденські и угорські незалежні дивізіоні доносять, що на конференції міністерської, відбутой 16 сінця під проводом цесаря, австрійської міністерь війни мавь предлагати кредит 17 мільйонів, офіційні ж органи перечеать тому и заявляють, що правительство не буде ждати отж виконання делегаций більше, як 10 мільйонів. (Здаєсь, сего буде за мало. — Ред.) Рівнож доносять дивізіоні, що міністерь війни жадаєть, щобь войскамь вь южній Далмації и южній Герцеговині вызначити додатки (Kriegs-ausrüstungsbeitrag и Feldzulage); окрімь звичайної поживы войско буде доставити каву и румь. Телеграма зь Відня до Pesther Lloyd доносить, якж завіряє на подставі вѣродостойнихх инфор-маций, що вь міністерстві війни рѣшено не высылати вже більше новихх відділівь войска до збунтованихх краївь, щобь не розривати звязей бригад и дивізіонів и тымь чинимь не мы-лити загальний плань мобилизаційний. За тое сила войска вь случаю потреби буде помножуватись покликуванємь резервистівь тихх полківь, котрі вже знаходяться вь збунтованихх краяхх. Зь початку мають бути батальйони помножені о 50 людей на батальйон, а колибь показалась потреба, то резервистами будуть доповнені батальйони аж до повного военного стану батальйону (Kriegsstand), т. е. до 956 людей на батальйон.

Що до покриття коштівь на операції военні вь збунтованихх краяхх заходять одно сущо-важно питання: ктє має покривати тіи кошты, — чи Переддитава сама, чи вкупісь Залитавією (угорскою половиною монархії). Либеральна печать угорска выступила съ твердженнямь, що кошты военні мають упасти на саму Переддита-вию, правительство же угорске глядить на тое дѣло инакше; на послѣдній конференції угор-скихх міністерівь згодженося на тое, що кошты на удержанье войска вь збунтованихх краяхх ма-ють припасти на о бѣ половины монархії, а тільки кошты удержанья жандармерії опадуть на саму Переддитавию.

Число повстанцівь не єсть докладно вѣдомо, подають его рѣжно: 1000, 2000, 3000 людей. Нема сумніня, що такж переважача сила австрійского войска моглабы скоро придушити повстанье, колибь Кривошіяне и Герцеговинці були оставлені самимь собь и не доставали зь нѣ-отки помощи: нѣ зь Черногоріи, нѣ зь Сербії. Правительство черногорске завіряє, що оно не буде поспирати повстанцівь. Однакж Австрія не може на столько опуститись на Черногору, якж на Сербію. Вь Сербію, звѣстно, вилынь австрійскій дуже великій. Выходяча вь Бѣлгородѣ газета „Народно Осло-бодѣньє“ завіждала Сербівь княжества до добро-вольныхх жертвъ для Кривошіян и Стояна Ко-вачевича. Правительство сербске, якж звѣщає Polit. Corrresp., закаже подобній агитаційній мани-фестації противь Австрії. Однакж вѣдѣнока газета довіддалась навѣсть, що депутация герцеговинска бѣжала до Петербурга... Треба наконець сказати, що повстанці вже суть той думки, що державы европейскі обстануть за ними и пришлють свои корабли для вырванья Кривошіи.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. „Journal de St. Petersburg“ розбираючи бюджетъ на р. 1882 констатує полученье экономичного положенія вь наслідство урожая и користного збору податківь вь другій половині року. Вь министерстві війни заощаджено 23 мільйони и будуть еще й дальшй ошадности.

Министерь дѣл внутрішнихх позволивь выдавати на ново отж дня 6 (18) сінця завіше-ний минушого року либеральний дневникъ „Го-лосъ“.

Англійска газета Times помістила послѣ-дними днями обширну статью походячу зь бюра Alliance Israélite, вь котрій то статія якж найне-правдивіше представлено рухъ противидовскій на Украині. Звѣстно, що при розрухахх противь жидівь на Украині розгнѣвані товщи народа роз-бивали шинки, крами, товкли окна вь домахх, нищили домашню посуду жидамь, дерли бебехи, — але на житє жидівь не наставляли и жидівь не бивали. Тымчасомь авторь статії вь Times пише, що розрухи противидовскі на Украині мали яко першу дѣль — мордовати жидівь и знущатися надь ними, а доперва вь другій ли-ній нищити ихь добра. И такж, Times пише, очевидну ложь, що вь Єлисаветградѣ замор-довано вь найжорстокішихх мукахх 28 жидівь, вь Смѣлѣ 13 жидівь, вь Києві безь числа (годѣ на-вѣть почислити), вь Березівцѣхх підь Києвомь 12 жидівочокъ (впередь ихь знеславивши), вь Ко-лоточахх 8 жидівь и т. д. Дальше пише Times, що жиди дознали страху и шкоду на мільярды (!). Очевидно, що все то, що понанисовано вь Times, єсть чистою выдумкою, вхопленою зь воздуха. Вь Росії и у насъ зь такою балаканикю можна лишь пошумѣти, але инше дѣло вь Англи: тамь все понанисоване Times-омь приймають за прав-

ду и не диво, що статья Times'a зробила тамь сильне враженє. Твориться тамь вже комитетъ підь проводомь кардиналівь и архієпископівь, котрий має збирати складки на жидівь.

Німеччина. Дня 18 сінця вь парламенті нмѣцкомь внесено бюджетъ за рр. 1882—1883. Надвышка доходівь зь 1881 року выносьть 28,862,485 марокъ. На р. 1882 буде дефицитъ 5 мильйонівь. Выдатки вь р. 1882 прелиминировані на 905,727,373 марокъ ординаріомь и 34,079,249 екстраординаріомь.

Франція. Гамбета вѣсь вь палатѣ по-слѣвъ давно заповіджений проектъ ревизії конституції. Одна точка (3-та) дотыкає па-латы послѣвъ, а три точки (1, 2 и 4) дотыкають сенату. Выборы до палаты послѣвъ мають на бу-дуче відбуватись черезь скрутинію листъ (вѣ тѣй цѣли має бути выданий поанѣше законъ выборчий). Що до рефермы сенату, то проектъ Гамбетты жадає, щобь 75 дожив-тнихх сенато-рѣвъ выбирали обѣ палаты черезь тайне голосова-нє большестею голообѣвъ; они булибы выбрані на 9 лѣтъ. Прочі 250 сенаторѣвъ мають бути такж выбрані, щобь не якж доси громада высылала до выбору сенатора одного выборця, але щобь одинъ выборець припадавъ на 500 выборцівь до палаты послѣвъ. Наконець проектъ заводитъ змѣ-ни вь компетенції сенату вь дѣлахх финансо-выхх. Сенатъ задержує право откинути кредитъ ухваленый палатою послѣвъ, але самъ не може ухвалити кредиту, на котрий не згодились палата послѣвъ. — Проектъ той ухвалила палата пере-даты комисіи зь 33 членѣвъ. Опозиція противь него вь палатѣ велика, не знати отже, чи Гам-беттѣ удасться овой проектъ пересадити.

НОВИНКИ.

— **Йорданське водосвятіє** відбулося у Львові минувшой середи съ звичайнимь торжествомь. По соборній литургії, отпавленій вь церкві Успенской, двигнувся вь рынокъ величавый по-ходъ, вь котромь взяли участь брацтва и проце-сії зь всѣхх львовскихх церквей, войско, акаде-мичный сенатъ, представителѣ властей, капитула и все руске духовенство. На чолѣ походу ступа-ли вь митрахх: преосв. митрополитъ, епископъ-суфрагантъ и крыл. офіціалъ. Зь стороны прави-тельства явились президентъ Залескій, а зь выдѣлу красеого маршалокъ Зыбкевичевъ. Народу було при спіраційой погодѣ такж много, що похідъ наоколо ринку мѣгъ лишь съ великою трудностею відбуватись, а навѣть часто мусѣвъ останавлива-тись. Мимо тѣхх величавости, властивою нашому обрядови, примѣтили мы гдѣсь рѣчи, котрі насъ немило дотыкали. Нанерездъ вразило насъ постано-вляне успѣджджуванє нашего обряда черезь вла-сти войскові. Коли на латинскє „боже тѣло“ выступає цѣлый гарнизонъ и дѣлає всякій поче-сти, то на Йорданськомь водосвятію (мимо того, що Русини суть вь вѣхходній Галичинѣ) панують о народности и дають больше рекрутѣвъ якж латинники) являєсь лишь мала компанія войска и такж незначна асѣта войска, котра не вь силѣ навѣть духовенства отъ натиску народа охоронити. Мы замѣчали по тѣй причинѣ загальне невдовольство; наша власть духовна повинна у-пѣмнуги ся у властей войсковыхх о равноуправ-леніи для нашего обряда. Друге, що похднєти мусимо, се бракъ того ладу, який видно пр. у латиникѣвъ при подобнихх торжествахх, або який мы давнѣше (пр. за бл. п. митр. Лявтин-вича) и вь нашомь обрядѣ поділяли. Именно не бачимо мы вже отж довгихх роковъ ніякихх управителѣвъ, котрібы організовали и порядко-вали похідъ. Черезь тое повстає неладъ, котрий занадто вь очи видає. Участники походу, а о-особенно ассиста и клиръ, не знають коли и куды ити, и где ставати (томунастає при кождомь новомь дѣйствію замѣшанье), — духовенство не завогдѣ иде вь порядку и облечєне вь найрѣ-жнѣбарнійшій фелоні, такж якж сама успенска церковь не вь силѣ тільки одностайныхх фело-нівь наастарчити, — хоръ, стоячий при водосвятію трохи дальше, не знає коли давати отвѣты, и о-держжує на тое знати отж всѣхх священникѣвъ. А вже найлучше обьявився бракъ доброго жарду вь тѣмь, що по водосвятію не стало кропила и Митрополитъ мусѣвъ якийсь часъ кропити вѣр-ныхх смерекою. Мы далеки отж того, выступати противь власти духовной, а подносимо ои хибы, щобь звернути ея увагу на нихх, бо инакше терпѣть краса и повага нашего величавого обряда.

— **Вь честь Высочей. о. крыл. Григ. Шаш-кевича** на память его 50-лѣтної рѣчницѣ свя-щенства устроєно священствомъ епархії перемыс-ской музыкально-декламаторскій вечеръ, котрий відбувся во второкъ дня 12 (24) о. м. вь сали „подъ Провидѣніємь“ вь Перемышлѣ. Чистый дохѣдъ признаный вь користь „Бурсы для дѣвчатъ вь Перемышлѣ“. Початокъ точно о год. 7-ой вечеромь. Цѣна мѣсцѣ (не ограничаючи доброволныхх жертвъ): крѣсла по 1 зр., стояче мѣсцѣ 50 кр., партеръ 25 кр. Вступні карты выдаються при касѣ за о-казаніємь запрошенія. Жертвы позамѣщевъ зво-лять П. Т. Дятелѣхх надсылати до выдѣлу Бурсы. Програма вечера: Часть I: 1) Щастѣ намь Бо-же, пѣсь народна; хоръ мѣшаний вь сопроводѣ оркестры; 2) Симфонія VI, Мих. Вербицкого; но-вий оркестръ; 3) Пѣсь зь оперы „Капралъ Тимко“ вь сопроводѣ оркестры; 4) Елегія на два голоса вь сопроводѣ оркестры; 5) Декламация; 6) Козакъ до торбана І. Лавровского; хоръ му-жескій. Часть II: 1) Бѣда, пѣсь народна вь со-проводѣ оркестры; хоръ мѣшаний; 2) Коломийка

концертова П. Бажаньского; новий оркестръ; 3) Пѣсьнѣ отходячого вь чужину, вь сопроводѣ оркестры; 4) Моряки Вильбоа; дуєть вь сопро-водѣ оркестры; 5) Декламация; 6) Имѣ вь честь крыл. Гр. Шашкевича; хоръ мужескій вь сопро-водѣ 4-хх корнѣвъ. — Якж вже зь самой програмы видно, можна вповнѣ надѣятись, що вечеръ той згромадить численну публичность и причинитъ до розбудженя духового житя мѣжь тамошними Русинами. Впрочемъ и хороша цѣль вечера по-винна припасти до серця кождого щирога патри-ота Русина. Належить такжє вгадати, що цѣлымь устроєньемъ того вечера займаєсь нашъ звѣстный музык-композиторъ о. В. Матюкѣ.

— **Сегодня** прощаєсь наше академич-ное товариство „Дружній Лихварь“ съ трема своими членами-академиками, резервовыми офицерами, покликаными несподѣвано до Герце-говини. Тіи цн. суть: Андрей Чайковский, правникъ IV року, вь резервѣ 77-го самборского полку, Володимиръ Коцовскій, генеральный предѣдатель „Др. Лихваря“, студентъ философіи, вь резервѣ 80-го золочѣвского полку, и Про-славъ Ильницькій, правникъ IV року (сынъ директора руской гимназіи), офицеръ резервы та-кожъ 80 полку. Всѣ тіи цн. дѣстали вчера о год. 2 пополудни наказъ безприволочно удалтись до своего резервного командъ, щобь оттамъ, розумѣ-сь, выршити вь далеку дорогу до своихх пол-ковъ. — Желаеть имъ щасливого и скорого по-вороту до родинного краю.

— **Зь Черновець** пишуть намъ: Дня 1 (13) сінця були цн. Игн. Онишкевичъ, проф. нашего университета, и Михалакъ, судія, у Е. Прессе. Митрополита вь депуцатіи отъ руской гр.-кат. громады Черновець, просиачи о поставленіи о. Николая Устыяновича зь Сучавы парохомъ вь нашомь мѣстѣ. Депуцация повернула зѣ Льво-ва безь успѣху. Вь наслідство того межѣ гр.-кат. жителями Черновець запановавъ великій не-покой. Звѣстно намъ, що еще передь высланіємъ депуцатіи мѣщане черновецкіхх выслали були вь той самой справѣ писмоенне прошеніе до льво-вской консисторіи, заосмотрене 600 и кѣлькаде-сятью подписами.

— **До рады повѣтовон вь Сокалі** відбувся дня 28 л. лютого с. р. доповняційный выборъ 11 членѣвъ зь округа сельскихх громадъ.

— **Сегодѣшний карнавалъ** починаєсь вь рус-кихх кругахх: вечеромъ съ танцами, котрый у-строєне завтра „Руске Касино“ вь великой сали „Нар. Дому“.

— **Ревизія за недозволенными книжками** от-булаєсь зновъ у п. Т. Досинчука, купця вь Подгайцахх, и то на подставѣ фальшивыхх доно-совъ вь письмѣ К... зь дня 24 л. грудня м. р. ч. 47. На желанье п. Досинчука не вручено ему писмоенного рѣшенія политической власти. Уже то у насъ случаються аж надто у многихх Русинѣвъ подобній ревизіи, котрі хотъ нѣчого противзакон-ного не выкрывають, а все таки наносятъ невин-нымъ немало неприятностей та шкоды.

— **Читальня народна** завязалась вь селѣ По-букѣ коло Сколѣго. Уже выслано статуты до потвержденія намѣстництву. Головну заслугу око-ло завязанья читальнѣ положили мѣсцевый прихо-дникъ, о. М. Лопатынскій.

— **Испыты для учителей школъ народныхъ** розпочнугся дня 19 н. ст. лютого с. р. Подана, заосмотренъ вь потрібній прилогѣ, принимає ди-рекція комисіи экзаминаційной во Львовѣ до кѣн-ца сінця.

— **Товариство „Академическій Кружокъ“** у-строєне дня 2 л. лютого с. р. вечеръ съ тан-цами и, вь великой сали „Народного Дому“. По-чатокъ о 8-ой годинѣ вечеромъ. Вступні карты выдаються за оказаніємь запрошенія вь комнатахх „Академ. Кружка“, а вь день вечера при касѣ. Карта вступна: родинна до 4 особѣ 5 зр., для 1 особы 1 зр. 50 кр.; на галеріи: мѣсцѣ нумерован-не 1 зр. 50 кр., стояче 1 зр. Тоалета вечеркова.

— **Загальный зборъ членѣвъ руской Бурсы** для дѣвчатъ вь Перемышлѣ побѣлъ §. 15-го у-ставу тожже Бурсы відбувся дня 13 (25) сінця с. р. вь комнатахх „Весѣды“ о годинѣ 11½. По-рядокъ дневной: якж указує §. 17-ый тогожъ у-ставу.

— **Выдѣлъ руского Касина вь Стрию** має честь запросити ВП. Родимцевъ окрестности стрійской на забаву, получену съ танцами, котра отбудеся 31 лат. сінця (вѣ вѣсторокъ), вь комна-тахх Товариства. Початокъ о год. 8. Вступъ для членѣвъ и ихх родинъ по 50 цт. отъ особы, — для нечленѣвъ по 1 зр.; билетъ фамилийный на 4 особы 3 зр. — Вь Стрию, 19 л. сінця 1882.

Отж Выдѣлу руского Касина.

— **Дня 30 л. м. м.** отбувся загальний зборъ Читальнѣ мѣщанской вь Калуши, котрий при численній участі членѣвъ открьвъ предѣдатель п. М. Тыницькій. Вь своей промовѣ згадавъ пред-ѣдатель про хорошій розвѣй Читальнѣ, доки е-ще бувъ вь Калуши п. Марковѣ, оттакъ про еи сумный подѣунадокъ, зь которого вырвали еи п. Козорѣвъ, майстеръ шевскій, и п. Боднарчукъ, майстеръ ковальскій. П. Боднарчукъ не только за-нимався равнѣ около подвиганья Читальнѣ, але е-ще до того отступивъ безплатно власный дѣмъ на еи помѣщеніе. Згалудючи о станѣ касы, заявивъ предѣдатель, що читальня має кромѣ инвентаря вь депозитѣ „Дому Народного“ во Львовѣ 150 зр., а готовкою 5 зр. На тѣмъ зборѣ выбрано но-вый выдѣлъ, до которого вошли: цн. о. декажъ Губчакъ яко предѣдатель, Тыницькій яко заступ-никъ предѣдателя, Бѣланъ яко секретарь, Бол-нарчукъ яко касієръ, дальше о. Рожанскій, Ру-бчакъ и Семковѣ. Постоянными ревизитами ка-сы выбрано цн. Корытовского, купца калуского, о. Рожанского и Остаповича, поручника вь пен-сіи. Збраніи члены розійшлись вже пізно домѣвъ.

При тѣмъ треба примѣтити, що вь зборѣ брали у-часть и найпочтѣнѣйшій мѣщане обрядъ латинско-го. Яко гостей бачили мы мѣжь иншими о. Ку-шлика зь Вѣстовы, о. Глодинского зь Завоя и о. Третьяка зь Угрюновъ. Єсть надѣя, що сего року Читальня наша подь проводомъ о. дек. Гу-бчака отповѣсть своій цѣли и вплине користно на матеріальне и моральне подвигненіе мѣщанства.

— **Просьба о помѣчѣ!** Народный учитель п. Андрей Ольгарикъ зь Копытова, честный мужъ и щирый Русинъ, отецъ кѣлькоро дѣтей, находится теперъ вь крайній нуждѣ, до котрой довела его довга блуканина за посадою, тяжка хо-роба его, жены и дитини, а вь кѣнца шокаръ, котрий знищивъ цѣле его майно. Тожъ отзываеть до жертвоблюности П. Т. Родимцевъ, котра чей выдигнутъ бѣдака зь крайной нужды.

— **Зь Харкова** пишуть намъ: Якж вышло розрѣшеніе грати по нашому вь театрѣ, то хар-ковскій директоръ театру запросивъ зь Кремен-чука на 5 представлѣнь труппу акторѣвъ, про ко-трыхъ було звѣстно, що они по нашому грають. И шождѣ думаете? Вь театрѣ, где передь тымъ бывало по 30, 50 або 100 особѣ, зъявилось столь-ко публичности, що годѣ було помѣстити. Треба було приставити еще крѣсла, хочь многі мусѣли таки стояти, а вже ложѣ були биткомъ наповне-ны. Богъ знає, якъ тамъ и мудро грати, але пуб-личность пріймала ихъ якъ найзнаменитѣшихх артистовъ. Мѣжь иншими грали такж оперету „За Нѣманъ иду“ Вол. Александрова зь Харкова. Коли публичность довіддалась, що авторъ самъ вь театрѣ, выкликувала его зо шѣсть разѣвъ и оду-шевленіемъ окликавъ не було кѣнца. А всеоно за-дѣля рѣдного слова! Сю саму труппу замовлено вже до Києва на 10 представлѣнь, по чѣмъ, якъ кажутъ, має зновъ вернути до Харкова.

— **Підь взглядомъ додатку активального для урядниківъ** перенесено на подставѣ послѣд-ной конскрипції слѣдуючій мѣста зь четвертой до третей класѣ: Бережаны, Городокъ, Городенку, Новый Сончъ, Решѣвъ и Стрий.

— **Мѣста Перемышль и Станиславѣвъ** одержа-ли санкціонованый цесаремъ законъ, побирати и на дальше мыто кошыткове.

— **Именованя.** А вьсклы тантами именовані: Фран. Лимбахъ, Ад. Зомеръ, І. Гель, А. Лѣоръ, Емилъ Голубовскій, Володим. Левицкіі, Ст. Милашевскій, Ан. Кавчинскій, Ал. І. Закре-вскій, В. Марковский, А. Левицкій, К. Кошицъ, Орестъ Салямонъ и І. Вавманъ.

— **Зь Раковця** пишуть намъ: Сими днями о-державъ жидѣ Самуель Варанъ, властитель села Раковця, листъ, вь котромъ якъсь незнана особа загрозила ему, щобь зложивъ 1.000 зр. подѣ од-но означєне дерево, бо коли того не учинить, згине смертю. Жидѣ отримавши сей листъ уда-вилъ сейчасъ съ тоею грозою до городєнского старосты. Староста давъ ему двоухъ жандармѣвъ, котрі мали перевести слѣдство. — При помощи жандармѣвъ справдѣ удалося вь короткомь часѣ выслѣдити, автора листа. Єсть нимъ Палатин-скій, двѣрскій писарь вь селѣ Корнѣвѣ. Палатин-ского отставлено до карного суду вь Коломыйѣ.

— **Зь подѣ Перемышлянъ** пишуть намъ: Вь Выжлянахх забили два чи три паробки Сенька Гоя, коли той повертавъ вь ночи 14 сінця с. р. зь весѣля. Одинъ зь убійцѣвъ учинивъ се зь помѣты за свою матѣрь, котру Сенько побивъ, а другій зь личной помѣты. На жалѣ казати, вь Выжлянахх народъ хочъ не бѣдный, але за тое дуже разпутный, бо нема тамъ ніяког просвѣты.

— **Зь Бобрєцког** пишуть намъ: Не только у насъ, але и зь иншихх околицъ доходять певні вѣсти, що такж якъ передь замкнѣнемъ границъ російской товаръ подорожѣвъ бувъ, такъ теперъ по нашихх святахх зовѣмъ подешевѣвъ. Здаєсь, що границы на слабѣ замкнѣна.

— **Руске драматичное товариство вь Коломыйѣ** устроєне дня 10 (22) с. м. вь сали п. М. Вѣлоу-са аматорске представлєніе, на котромъ отграніи будуть: „Збраваній мѣстѣ“, комедія вь 2 актахх К. Цѣвевского, и „Старый и новый рѣкъ“, фа-нстатична картина вь 1 актѣ Бавермайстра. По-чатокъ о год. 6½ вечеромъ. По представлєнахх слѣдує забава съ танцами, на котру выдѣлъ за-прошує П. Т. членѣвъ литературно-драматичного товариства вразъ съ родинами.

— **Нападѣ на російского амбасадора вь Відня** гр. Убриля. Дня 19 сінця о год. 3½, по полудни вертавъ гр. Убриль вь поѣздѣ зь цер-кви до амбасады російской. На „Wollzeile“ ки-нувъ якийсь мужчина вь окно поѣзду великій ка-мѣнь. Амбасадоръ схитнувся нагле назадъ и ка-мѣнь его не ушкодивъ. Стрѣлецъ амбасадора зѣ-скочивъ зь козла и пѣймавъ напастника. Нѣзъ-васєсь онъ Янъ Зихъ, (кажутъ, Чехъ). Служивъ онъ подчасъ послѣдной войны турецкой вь арміи російской и зь того титулу удаваєсь до амба-сасы о запомогу. Убриль запомогу емо отмовивъ и онъ ось хотѣвъ помѣтитись и зваживъ на но-вый „атентатъ“.

— **На бѣдныхх учениковъ руской гимназіи во Львовѣ** жертвувавъ Воеч. о. Іоанъ Юзычын-скій, парохъ вь Борынцахх, 5 зр. За сей ще-дрый даръ складає дирекція руской гимназіи ВП. Дательо сердечне „Спаси-Богъ“.

— **Число жителѣвъ вь Нмѣчинѣ** выносьть побѣла новой конскрипції 45,234,061 душь; зь то-го 22,185,432 мужиннѣ, а 23,048,628 женщинѣ. Число женщинѣ єсть отже вь Нмѣчинѣ больше, якъ вь всѣхх державахх, отж числа мужиннѣ.

— **(Дробній вѣсти.)** Цѣсаръ удѣливъ громадѣ Глуховичѣвъ пов. львовскѣмь 100 зр. запомоги на будову церкви. — Преосв. епископъ-суфрагантъ Сидьверствѣ Сембратовичъ повернувъ зь Словиты до Львова. — За упокой душь бл. п. кардинала-митрополита Мих. Левицкого отпавлено дня 2 (14) с. м. вь церкві архикаедр. во Львовѣ по-

минальные богослуженье. — Въ користи бѣдныхъ мѣста Львова жертвувать князь Зеновичъ гр. Вратковичъ 100 зр. — Проф. Норденшильдъ предпринимаетъ слѣдующаго лѣта нову выправу подарку. — Директоръ вѣденской полиціи п. Марксъ подаетъ до димісіи. — Жертвы на потерѣвшихъ черезъ пожаръ вѣденскаго Ringtheatru выносятся доси до 1.300.000 зр. — Число жителей въ Петербургѣ выносятся по поля новой конскрипціи 859.830 особъ.

О. Алексій Лазорышанъ, парохъ въ Райскихъ еп. перемысли, упокоився дня 2 (14) с. м. въ 48-мъ роцѣ житя, а въ 20-мъ роцѣ священства. Вѣчна ему память!

Бар. Лицельгофенъ, фельдмаршалъ-поручикъ, бывшій минушого року головный-комендантъ войсковый въ Галичинѣ, умеръ позавчера въ Празѣ въ 61 р. житя.

Вѣсти епархіальны.

Зъ АЕпархіи Львовской.

Душпастырскіе посады обняли: оо. Т. Левицкій яко завѣдатель Соцота, Л. Копертинскій яко сотрудникъ въ Бучачи, Е. Глинскій яко завѣдатель Мизуни и І. Гордѣвскій яко другій сотрудникъ архикафедральный.

Сотрудничество (приватне) одержавъ о. С. Богачевскій въ Сошиѣ.

Личный додатокъ на дальшій три лѣта по 100 зр. одержали: оо. К. Левицкій зъ Дубравки и А. Радикевичъ зъ Шоломыѣ.

Подалися на парохію Чернѣвцѣ (дальше): оо. Н. Устияновичъ зъ Сучавы, И. Дзериновичъ зъ Товмача, В. Залозецкій зъ Гѣрнѣ и І. Макаревичъ зъ Сваричева.

НАУКА, ШУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— Товариство „Провѣта“ выдало сими днями пята книжочку за рокъ 1881 п. н. „Ленъ и конопль, якъ ихъ управляти, чтобы не зводились, вразъ зъ додаткомъ о иншихъ рослинахъ волокнистыхъ. Написавъ И. Н*. Цѣна 14 кр.“ Книжочка оя вышла зъ подъ пера звѣстнаго на поля господарства автора и повинна задля своего амѣту находиться въ рукахъ каждого письменнаго господара. Такожъ вышло зъ печати „Справоздане зъ дѣяльности товариства „Провѣта“ за часъ вѣдъ 1 сѣчня до 21 грудня 1881“. Дѣстати можна въ тов. „Провѣта“ во Львовѣ, ул. Краковска ч. 14.

(Надобслане.)

Отъ якихъ вѣкѣ бѣмъ лѣтъ уживать я ручной молотѣльнѣ „Umratha“ и его трибного керата, однакъ конѣ такъ тяжко въ кератѣ ходили, що ажъ прикро ставало на нихъ дивитися. Въ слѣдъ за тымъ оборотъ бубна молотѣльнѣ бувъ за малый и неправильный, а такъ стесуново и мало и не найлѣпше дежно вымолочувалося. Удася я до п. „Jena“, механика при улицѣ жовковскѣй vis-a-vis Матери Божой во Львовѣ а той зробивъ менѣ такую саму цѣлкомъ нову молотѣльню, но безъ трибнѣ, а кератъ прирядивъ менѣ до паса. Отъ той поры конѣ керата майже не чуютъ, такъ легко ходять, а молотѣльня о много болѣе и лѣпше налѣтъ на маломъ дни грудня выбивавъ.

Зъ сѣи причини дякуючи п. „Jeni“, поручаю его каждому якъ найлѣпше. Сороки, подъ Львовомъ 1881. П. Бажанскій.

Подяка.

Его Превосходительство Высокопреосвященный Митрополитъ Киръ Іосифъ зволили ласково жертвовать на гр. кат. церковь въ Васковцахъ на Буковинѣ 100 зр. а. в. За сѣи щедры даръ приймаю, Ваше Высокопреосвященство, отъ убогой громады щиро-сердечну подаку и Спаси-Богъ. Нехай сотворитъ Всевышній Вашому Высокопреосвященству многы и щасливый лѣта! Въ имени гр. кат. громады вашковецкой Іоанъ Рогужинскій, гр. кат. капелянтъ.

Подяка.

Высокопозваному пану дру мед. Володимиру Грыцкевичу въ Сокалі за щире, онытне, рѣшительне и безынтересовне вылѣчене нашої дорогой Емилиі зъ тяжкой и дуже небезпечной недуги — складаетъ прилюдно нашу найсердечнѣйшу подаку и щироруске „Спаси-Богъ“.

Въ Тартакѣ, дня 1 (12) сѣчня 1882.

Е. Левицкій, отецъ. — А. Лесотовичъ, мужъ.

Головный складъ

ГЕРБАТЫ

ХИНСКО-РОССИЙСКОЕ

1/2 КИЛО 2 зр. — 3 зр. — 4 зр.

Товариство ц. к. уприв. желѣзницѣ Львовско-Черновецко-Ясском.
(Линіи австрійскій.)

Ч. 1021/П.

ОГРАНИЧЕНЬЕ

перевозу подорожныхъ поѣздами тягарными Ч. 23 и 24
межи Чернѣвцами а Коломыєю.

Перевѣзъ подорожныхъ поѣздами тягарными Ч. 23 и 24 въ дни торговѣ мѣста Черновець, оголошеный тутешнымъ обвѣщенемъ зъ дня 16 сѣрпня 1879 а заведеный отъ дня 1-го вересня 1879 — ограничуєсь почавши отъ дня 1-го лютого с. р. о стѣлѣ, що перевѣзъ подорожныхъ и ихъ пакункѣвъ поѣздамъ Ч. 23 въ понедѣлокъ, среду и пятницу каждого тыждня зъ Коломыѣ, Заболотова, Снятина, Неполоковецъ, Лужанъ и Садагоры (Зучки) до Черновець, якъ такожъ поѣздамъ Ч. 24 въ среду и пятницу каждого тыждня зъ Черновець до вычисленыхъ стаций цѣлкомъ перестаетъ и на дальше лишь поѣздъ Ч. 24 въ понедѣлокъ каждого тыждня буде перевозити подорожныхъ въ вагонахъ II и III класы, якъ такожъ пакункѣвъ зъ Черновець до Садагоры (Зучки), Лужанъ, Неполоковецъ, Снятина, Заболотова и Коломыѣ за оплатою звычайной цѣны перевѣздовой для поѣздѣвъ особово-товаровыхъ.

Привѣзъ и отъѣздъ реченого, а лишь въ понедѣлокъ каждого тыждня курсующаго поѣзду Ч. 24 представляя слѣдующій розкладъ вѣды посяла полудневника иештеньского. (12-та година въ Буда-Пештѣ рѣвнаєся 12-тѣй годинѣ 28 минутъ въ Чернѣвцахъ.)

Отдаленье въ километр.	Поѣздъ Ч. 24.	година	минута	Пора дня
—	Чернѣвцѣ (отъѣздъ)	7	5	по полудни
1-68	Садагора (Зучка) привѣздъ	7	10	"
14-19	Лужаны	7	50	"
23-90	Неполоковецъ	8	30	"
35-25	Снятинъ	9	17	"
51-21	Заболотѣвъ	10	22	"
70-65	Коломыя	11	36	вечеромъ

Львовѣ, дня 16 сѣчня 1882.

Дирекція руху.

ПИСАРЬ,

обнакомленный добре зъ веденемъ дѣлъ громадскихъ пошукѣ посады. — Взявши поимени подъ адресою: до администраціи „Дѣла“ (А. П. Львовъ, Подвалѣ ч. 7.)

Широко-звѣстный закладъ огородничій

Н. ВОЛИНСКОГО

во Львовѣ,

ул. Садовнича, ч. 13,

поручаетъ на мясницѣ прехорошій китицѣ бавевъ отъ 2 зр. до 10 зр., котилѣновы отъ 15 кр. до 50 кр., якъ такожъ наиболѣшій выборъ цвѣтѣвъ живыхъ и насѣнье яришъ и цвѣтѣвъ.

На провинцію высылаєся старанно упаковане.

Цѣнники на жадаєне высылаю franco. (1-2)

Въ закладѣ науковѣмъ

ЛЮДГАРДЫ БУДКОВСКОГО

розпочає новы курсъ

ТАНЦѣВЪ САЛЬОНОВЫХЪ

въ получено сѣ практичными впра-

вамъ,

ГИМНАСТИКИ САЛЬОНОВОЙ

выключно для дѣвчатъ.

Ринокъ, ч. 12, I поверхъ.

(3-3)

Т. ОКОРНИЦКІЙ.

Магазинъ стекла и порцеланы

во Львовѣ, Ринокъ, ч. 38,

Сервисы столовы и гербаты, гарни-

туры до умывальнѣ, шкало рѣзане

и глѣже столовое, тацки лакеровані

и т. п.

Всякѣ заказы вы оує отворити по-

чтѣю або желѣзницѣ, ручаючи за шкоду по-

часъ транспорту. При болѣшихъ заказахъ не

числитъ ничѣго за упакованіе и отоглавленіе

франко до каждой стации желѣзницѣ.

(3-2)

Того еще не было,

що можна дѣстати за 7-80 зр.

Прехорошій гарнитуръ столовый зъ ново-вынайденной имитации ерѣбла, що до нынѣ стояло 40 зр., котрый остане бѣлымъ мовбы 14-лѣтне ерѣбло, за що даю 20-лѣтну гваранцію, именно:

- 6 штукъ ножѣвъ столовыхъ
- 6 вилокъ зъ одной шт.
- 6 ложѣвъ столовыхъ
- 12 подставѣвъ ножовыхъ
- 6 ложѣвъ до кавы
- 6 кубѣвъ до яєщ
- 6 хорошихъ филижанк.
- 2 штуки хохль, одна до росолу, друга до сметанки
- 2 штуки великихъ сальоновыхъ лѣхтарѣвъ
- 1 штука высѣвача до цукру або перцю. (15-24)
- 1 штука ситца до гербаты.

60 штукъ. Все тутъ навѣденъ великавы предметы стоятъ разомъ 7 зр. 80 кр. Замовленя за надобланемъ готѣзки або за послѣплатою такъ довго, якъ въ стане запаса, оновняє

Цанъ А. Л. ГУТМАНЪ,
генеральный складъ фабрики имитаций ерѣбла
Вѣдѣнь 1, Fleischmarkt 6.

Торговля церковныхъ знарядѣвъ

підъ фирмою

ТАДЕЙ УЗЕМБЛО

во Львовѣ, въ ринку, ч. 36,

заложенъ въ 1850 року,

поручаетъ великій выборъ фелонѣвъ, хоругѣвъ, стихарѣвъ, процесійныхъ иконъ, образѣвъ церковныхъ для иконостасѣвъ, оларѣвъ и на стѣны церквей малѣваныхъ на блясѣ або на полстѣй всякого рода, цинковыхъ и бронзовыхъ свѣчницѣвъ, канделябрѣвъ, кадильницѣвъ, крестѣвъ напрестольныхъ и процесійныхъ, плащеницѣвъ, патрици, матерій на церковныя рязы, адамашки: шовковый и вовняный, гальоны, френзѣвъ, кутасы: шиховый, золотый и шовковый и проч.

Благодарячи за взгляды вниманія дотеперъ, поручаетъ подпизана вдова и на будуще благосклонности Вечесныхъ ОО. и рускихъ громадъ.

Цѣнники на жадаєне розсылаєся franco.

Съ глубокимъ почтѣнемъ

ТАДЕЯ УЗЕМБЛО вдова.

І. ЩЕРБА И І. РИГЕЛЬ

столярѣ

во Львовѣ, при улицѣ Францисканскѣй, ч. 11

поручаютъ свою ново-открыту робѣтню

власноручныхъ выробѣвъ

такъ мебельныхъ якъ и будовляныхъ и всякѣ знарядженя склеповы, наймоднѣйше и найстараннѣйше зъ сухого матеріалу выконанѣ.

Цѣны якъ найумѣркованѣйшій.

Всякѣ ласкавы заказы выконуємо въ найкоротѣйшій часъ.

(1-2)

ТОРГОВЛЯ КОРЕННА

ДЕЛИКАТЕСѢВЪ И ВИНЪ

ІОСИФА ПАДЕВСКАГО

во Львовѣ, Ринокъ ч. 13

поручаетъ:

ПРАВДИВУ ХИНСКУ И РОССИЙСКО-КАРАВАНОВУ

ГЕРБАТУ

Чорну 1/2 кильо . . . зл. 1-80, 2, 3 и 4.

Цвѣтну 1/2 кильо . . . зл. — 3, 4 и 5.

Высѣвки 1/2 кильо . . . зл. 1-20 и 1-50.

Братѣвъ Поповыхъ зъ Москвы въ ориг. опак. 1 фунтъ

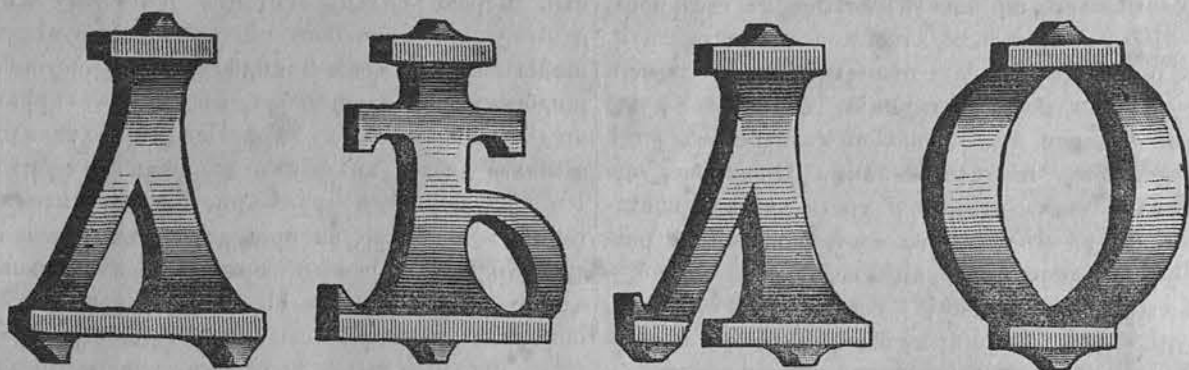
зл. 3-20, 4 и 4-60.

Румъ зъ Ямайки, Кавы, Цукоръ, Розолисы,

Ликеры и Вина.

При пославѣ 2 кильо гербаты на провинцію оплату

Дотычній цѣнники на жадаєне франко.

Предплата на „Діло“ для Австрії:		Для Росії:	
на цілий рік . . .	8 ар.	на цілий рік . . .	8 рубл.
на пів рік . . .	4 ар.	на пів рік . . .	4 рубл.
на чверть року . . .	2 ар.	на чверть року . . .	2 рубл.
з дод. „Библиотеки“:		з дод. „Библиотеки“:	
на цілий рік . . .	12 ар.	на цілий рік . . .	12 рубл.
на пів рік . . .	6 ар.	на пів рік . . .	6 рубл.
на чверть року . . .	3 ар.	на чверть року . . .	3 рубл.
на самі додатки:		на самі додатки:	
на цілий рік . . .	5 ар.	на цілий рік . . .	5 рубл.
на пів рік . . .	2 ар. 50	на пів рік . . .	2 р. 50 к.
на чверть року . . .	1 ар. 25	на чверть року . . .	1 р. 25 к.
Для Заграниць, окрім Росії:		на самі додатки:	
на цілий рік . . .	10 ар.		
на пів рік . . .	5 ар.		
на чверть року . . .	2 ар. 50		
з дод. „Библиотеки“:		на самі додатки:	
на цілий рік . . .	14 ар.	на цілий рік . . .	6 ар.

Выходъ въ Среда и Суботы (крѣмъ русскіхъ) по полудни. Литерат. додатокъ „Библиотекы“ выходитъ по 2 печат. аркуші кождого дня кождого мѣсяца. Редакція и экспедиція по 4 ул. Академическаго проспекта. Рекламная часть принадлежитъ пересылать въ редакцію администраціи „Діла“ Ч. 8 ул. Академическаго проспекта. Рекламная часть принадлежитъ пересылать въ редакцію администраціи „Діла“ Ч. 8 ул. Академическаго проспекта. Рекламная часть принадлежитъ пересылать въ редакцію администраціи „Діла“ Ч. 8 ул. Академическаго проспекта.

Говорить въ Россіи просимо ма-ти въ вымѣнъ л=ji, ѓ, ѓ=i, и (въ сербскій слѣдъ)=ы, и (на початку слѣдъ)=ви.

ПОЛЬСКІЙ ДНЕВНИКЪ

ПРОТИВЪ РУСИНИВЪ.

Розправа съ противникомъ злои-волеи, отразлива, а часами навѣтъ по-нѣ. Такимъ противникомъ злои во-леи була галицко-польска праса. Якъ и та, яка може такай замѣтъ, мы под-нято съ цѣлою рѣшимостею, съ по-вертостею, съ цѣлою свѣдомостею. Не разъ вже выказували мы досло-витами ту злобу галицко-польской праси противъ Русинѣвъ. Пересвѣдченіи, що галицко-польска праса глуха, показыває правду, на найвѣрнѣйшій факта, який кривды, пересвѣдченіи о свѣдомѣ-ности и клеветливости галицко-поль-ской, мы уважали понизше нашего до-ста кождого разу розправлятися съ злои волею и попереваляли ли-важнѣйшихъ замѣтъкахъ, коли сего вже добро нашої народної правды вимагало. Нынѣ не думаемо отступати отъ на-сады, а коли мимо того зновъ прихо-дять говорити про отношеніе галицко-польскихъ дневниковъ до Русинѣвъ, то не зб-ра на непоправну галицко-польску прасу, въ взгляду на замѣтъкахъ, вызване-ныхъ галицко-польскими днев-никами и зъ уваги на обаламученіе певныхъ въ тѣхъ систематично розсвѣдченіи кле-ветъ.

Не есть се новиною, а тѣмъ менше тай-но, что галицко-польскій дневники всѣма-рами и за всяку цѣну стараются лише-тетати Русинѣвъ и представити ихъ въ-небезпечныхъ ворохобниковъ, а именно-мо руску интеллигенцію яко противодер-жавныхъ, Австрій ворожихъ агитаторѣвъ, а-русскій народъ яко элементъ такъ поли-то и суспѣльно небезпечный, зъ чого-идно обмеженіе жита и розвою руского-да выводиться яко самозрозумѣлый выслѣ-дъ. О тѣй тенденціи галицко-польской прасы-не пересвѣдчитися кождый безсторонній,-реглянувши всѣ отзвы галицко-польскихъ

дневниковъ о Русинахъ за послѣднихъ кілька-лѣтъ. Не давно, обговоруячи справу громады-Гниличокъ, высказали мы ту замѣтку о тѣй-тенденціи и непоправной клеветливости-галицко-польской прасы супротивъ руского-народа. На се озлобилась Gazeta narodowa-въ способѣ, що найменше неприличній и тор-жественно запротестовала противъ того, а на-вѣтъ возвала насъ, чтобы мы зачитували, ко-трый то польскій дневникъ такъ неприязно и-тенденційно высказуется о рускомъ народѣ. Не думаемо розправлятися съ Gazet-ою narod.,-надто свѣдомою своєю клеветливости, але для-ширихъ кругѣвъ интересованныхъ отповѣмо-на ту интерpellацию коротко.

Не будемо пригадувати алярмѣвъ поль-скихъ дневниковъ противъ руского народу, якобы скрѣзь побуреного аграрными агита-ціями а „западниціи на социализмъ“ — алярмѣвъ, що вызвали памяту всѣмъ подо-рожъ Намѣстника гр. Поточко по всхѣдній-Галичинѣ р. 1877 „для успокоенія обыватель-ства“ якобы „запекоченного аграрными ру-хомъ руского люду“. Не будемо пригадувати-познѣйшихъ не менше тенденційныхъ клеветъ-галицко-польскихъ дневниковъ, а звернемось-лише до новѣйшихъ. Пригадаемо число 294-„Czas“ у зъ р. 1880, где дословно сказано, что „wszystkie podania chłopów ruskich są-zażalone socjalizmem“, ч. 284 „Czas“ у: „Józef II stworzył w Austrii tę nieszczerą-справу руска, co w sto lat po jego rządach- miała tak groźnie wyrosć wrogo i nie-bezpiecznie dla całości i bytu monarchii- Habsburgów, co przemienić się miała w dwu- głowy potwór państwa i socjalizmu“, ч. 40 284 „Czas“ у зъ р. 1880, где выразно-сказано, что „Russini utracili zaufanie u ko- rolu“ — и то після слѣвъ „высокопоста- вленой особы державной“; пригадаемо дальше-статю Gazet-ы narod. ч. 32 зъ р. 1881 „Przegrana stanisławowska“, въ котрій пред- ставляється русскій народъ въ Галичинѣ яко по- буренный подземными ворожими агитаціями — и що мимо побѣды Полакѣвъ при выборахъ-до сойму, рады державной и радъ повѣтовыхъ „stoimy obecnie w obec zmienionej sytuacji- co się tyczy usposobienia mas, szczegó- lniej włoscian we wschodniej części- kraju.“ Если тыхъ отзывѣвъ за мало, чтобы-автентично доказати, якъ галицко-польска пра-са оклеветує вже не поодинокій партіи, але

и русскій народъ, — то подаемо еще кілька-цитатѣвъ за дѣла найновѣйшого факту въ-Гни-личкахъ. Ото „Czas“ въ ч. 6 зъ р. 1882-пише зъ причины переходу громады Гнилички-на православіе, что „Cała ta część Galicyi- (отже вже не поодинокій лиця, але цѣлый на-рѣдъ) od Tarnopola do Rosyi jest z gruntu-rodminowaną“. Зъ той же самой причины-краковска „Reforma“ въ ч. 7 представляючи-выпадокъ въ Гниличкахъ яко объявъ „демо-рализацию руского народу“ и „nurtującej- coraz bardziej (między ludem) agitacji rosyj- skiej“ — болѣе надъ тѣмъ, что „lud skłania- się dobrowolnie na prawosławie“ и алярмує-всѣми реторичными фразами п. Романовича —-весь край и правительство до „obrony inte- resów Polski“. Наведеніи уступки, котрі-могли бъ мы еще ad infinitum продолжати, по-казують наглядно, что клеветливости польскихъ-дневниковъ не обмежуются лише на якій пооди-нокий личности, на мнимыхъ агитаторѣвъ, на-поодинокій подозрѣваній партій, але что она съ-рѣвно злобно тенденційностею наклеветаетъ и-на цѣлый „люды“, на русскій народъ и его-ставитъ въ свѣтлѣ противодержавныхъ воро-хобниковъ. Загальною характеристикою отно-шенія галицко-польской прасы до Русинѣвъ, може послужити львѣвска допись „Reform-ы“ въ ч. 14, где вже всякій не только поли-тичный, але и литературный объявъ жита Ру-синѣвъ, всѣ русскіи товариства, науковы працѣ-— все то пачується яко агитація противодер-жавна, противъ котрой повинно вже не только „koło polskie“, але и само правительство вы-ступити съ репрессіиными средствами. А все-то, або зовсѣмъ перекрученыхъ фактѣвъ, безъ-наименого доказу правды а бодай правдопо-добности. При такой злобной тенденційности-галицко-польской прасы супротивъ руского-народа устає и муситъ устати всяка прилюдна-дискусія, яка могла бы вестися между рускою-и польскою стороною, яка всюда ведеться въ-краяхъ заселеныхъ двома народностями и не-разъ доводитъ до выясненія не одного пытанія.

Та на тѣмъ еще не конецъ. Въ ч. 15 и 16 замѣстивъ „Czas“ всту-пну статью „W sprawie ruskiej“ писану, якъ-завѣряють, профессоромъ Пieniż-комъ. Хотя-показалось, что Гниличскіи селяне перенали-свою гадку отъ гр. de la Scala, что отже не-было тамъ нѣякой агитаціи, котру бы можна

навязати якому небудь рускому сторонництву, а тѣмъ менше цѣлому рускому народови, хо-тай отже не удалось зрѣбити зъ Гниличокъ-доказу „страшной антидержавной агитаціи“ руского народа, — тенденційна клеветливости-галицко-польской прасы не перестаетъ и дальше-посуватися разъ выбраною дорогою. Авторъ-згаданой статьи, съ котрою редакція „Czas“ у-зовсѣмъ годится, досыть наивно вызнає, что-галицкій Поляки думали доси „ignorowaniem i- milczeniem sflumić sprawę ruską“. Показуєся-однакожъ, что „руска справа“ все таки жѣ. „Czas“ думає теперь прислужитися Полякамъ на-зываютъ „руску справу“ — „chorobą społeczną- w kraju — nie ruską ale rosyjską sprawą“. Щобы оправдати въ очахъ своихъ несвѣдо-мыхъ читателѣвъ тѣ новы назвы, — „Czas“ зве одну малесеньку часть галицко-русской ин-теллигенціи — „carsko lub rządowo-rosyjskiem- stronnictwem“, а ту переважну часть руской интеллигенціи, котрой мимо всен своей злобы-не може навязати такои титулатуры, — зве „rewolucyjno-rosyjskiem stronnictwem“!! Сло-вомъ, цѣла руска интеллигенція съ малесень-кими вынятками въ родѣ Черкавскихъ, Сав-чинскихъ, Баревичѣвъ и т. п. — предста-вляється тутъ яко противодержавна партія, що-звертає всѣ свои силы на погибель Австрій, на-затрату цивилизації и всего доброго и-честного на свѣтъ. А для чого? Ото не-зъ иншой причины, якъ дѣлятого, что коли въ-русскій часописи наръкають на польскій гнетъ, тѣжъ саміи часописи не видять хѣсна въ во-рогованіи и дневникарскѣмъ крику противъ-Россіи — и дѣлятого, что „Діло“ одержало де-жничѣ между конституційною а абсолютною-державою, отъ забуває, что въ конституційной-державѣ есть свобода мысли и слова именно-на те, чтобы высказати свои кривды и жада-нія; „Czas“ забуває намъ сказати, что помогли-Полякамъ крики польскихъ газетъ противъ-Россіи, и не хоче знати, что рѣвноуправленіе-всѣхъ народѣвъ есть основнымъ и обязатель-нымъ закономъ именно Австрій, забуває на-ко-нецъ и на те, что такими выводами затирає-всякую рѣжницю между устроємъ двоухъ державъ, зъ-котрыхъ лише одну хоче мати „bezpry- kładnie barbarzyńską“, забуває, что и польска-„Gazeta lwowska“ має дебитъ до Россіи, — все те забуває правдомовность „Czas“ у, чтобы-лише чимъ небудь впоити въ своихъ мужѣвъ

ЛУНА

Лунинскій альманахъ 1881 г. Частина перша. Выданіе Л. В. Иллариона. Киевъ 1881. (Стор. 120 въ 16-ку.)

„Луна — луна“ — се слово довгий часъ ви-сно посередъ Галичанъ якъ якась радѣтна вѣ-сна, что будить собою новы надѣи, нове жите, нову весну. Здавалось, что се десь далеко на на-шей Украинѣ овладѣла новою нашою рѣдною пѣсною-пѣсною нового жита, новыхъ надѣи, — и лу-на пошла поспѣшивать широко, широко по всѣй-нашей Руси, — и у насъ залунала, заголѣла-нову радѣтъ въ нашихъ сердцахъ розбудила. Правда такъ, чи нѣ?

Нѣ! Першій глухій вѣсти стали голосящіи-ся першымъ пучаткомъ минушого року до-ста до Галичины вѣстка, що въ Киевѣ стане-хити малорусскій журналъ. Рознеслася вѣстка, ушлись давній споминки, воскресла добра па-мять петербургской „Основы“. Богато говорено о-мѣтѣ, что вже цензура призволяла выдавати ма-лорусскій журналъ, вже й по часописяхъ про-сѣтѣ, а скоро въ русскіихъ часописяхъ про-сѣтѣ, такъ знакъ, что вѣстка правдива. Такъ вже не въ Петербургѣ, а таки въ Киевѣ-буде выходить журналъ и то не черезъ половину, а такъ цѣлый въ нашѣмъ рѣднѣмъ лѣтѣ! Гово-рено дальше, что вже збѣрался що найлучшій-писемный силы Украини, чтобы якъ слѣдъ по-ставити малорусскій журналъ. Кто знає, сколько-народѣ жита и питомой науки, сколько любви-о рѣднѣ слова и до нашої историчной мину-го-ности несла своего часу петербурска „Основы“ въ-кру нашої интеллигенціи, — сей зрозумѣе, и на-ше будила та нова вѣсть въ сердце каждо-го, что про бажає скорого и широкого розвою

нашого рѣдного слова, что всею душею радъ бы-побачити нову духову підмогу для нашої на-родности въ Галичинѣ, де она ледво-ледво что вы-держує тяжку борбу противъ вынородовляющихъ-элементѣвъ. Здавалось, что новый духъ, нова сп-ла вступаетъ въ нашъ потомлений ряды та что съ-новомъ добою Киевъ хочъ въ тысячной части по-дасть русскій Галичинѣ такую духову підмогу, яку-подає Варшава для польской части Галичины, что-отже мы Русины скрѣпимо въ духовой конку-ренціи съ Поляками и коли доси имъ не подава-лись, то теперь еще менше будемо подаватися и-дѣлемо до нашої духовой працѣ новою силою.

Такъ думали гадали, а тѣмъчасомъ насѣбла-нова вѣстка, — оумна, але и не безъ потѣхи, что-новый журналъ „Луна“ не буде выходить-періодичными выпусками, — але все же таки-буде появлятися хочъ отъ часу до часу сколько-разѣвъ на рѣднѣ книжкамъ, чи такъ зваными аль-манахами. Сумно, что не оправдалась перша вѣст-ка, але все же таки лучше хочъ такъ, якъ нѣчо. Посумувавши троха, мы все же таки голубили-свои надѣи, правда, что менш, та все же таки-веселіи, бодай троха отраднѣи. По всѣхъ нашихъ-галицкихъ часописяхъ съ радостею писано про-замѣрене и цензурою вже дозволене выданіе-„Луны“. Та довго, дуже довго прийшлося намъ-ждати, поки появилася сей такъ нетерпеливо вы-жиданий альманахъ. За той часъ, правду сказати, нашъ надѣи зновъ троха понизились, опали. Ишли-якѣсь глухій вѣсти, что богато дѣлого именно на-укового мали не призволити печатати, что заго-ломъ доущено лише одну белетристику, а не-пропущено науки. Ну, хочъ бы и такъ було, —-думавъ у насъ не одинъ, — то все же таки хочъ-въ белетристичѣ проавити новый альманахъ нову-сторону нашої духовой жита, новы таланты, новы-творы, нову силу нашої письменства.

Мѣжъ авторами, котрыхъ працѣ мали войти до-альманаху „Луна“, голошено имена найпершихъ-и не отъ нынѣ вже знаныхъ писателѣвъ, тожъ-не безъ подставы можна було надѣятися, что въ-„Луны“ справдѣ отозвуются що найлучшій голоса-нашої закордонской Руси и выявлять хочъ по-части белетристичной еи жите, еи думки и ба-жания.

Якъ жежъ тяжко прийшлося намъ після се-го-всего розчаруватися, а навѣтъ и засоромитися, побачивши передъ собою малесеньку книжочку въ-120 сторѣвъ печатныхъ! „Parturiunt montes — nascitur ridiculus mus“ — ось що прийшло менѣ-на гадку взявши до руки сю книжочку. Але жъ-бувають величезныя книги, котрыхъ стѣйность-познѣше найменшой книжочки доладной, а на от-воротъ бувають малесенькіи книжочки, котрыхъ-можна и золотомъ обложити. Маленька — але-важненька, скажешъ не разъ прочитавши такую-книжочку.

На великій жалъ — и сего не можна сказати-про „Луну“. Въ невеличкій книжочкѣ мѣстится-16 дробныхъ поезій: Хустина Т. Шевченка, Козакъ, — „Летитъ орелъ понадъ степомъ“ — Я. Щоголева, Дурень — О. Ш., Скорбна пѣсня, — На березѣ моря, — Божевѣльна, — Думка, — Прости — Конисского, „Пѣль стрѣхоу убогоу“ — Лиманского, Зимовый вечеръ, — Передъ тру-ною, — Сидѣли мы, каганчикъ миготѣвъ, — „Остатній силы дарма трачу“, — „Серце мое-нудне, сердце мое трудне!“ — и „Въ грудяхъ огонь, холодне повѣваніе“ М. Старицкого; оттакъ зъ-прозы: „Прийте!“ оповѣданіе И. Левицкого, „Шевченкова могила“ описъ И. Левицкого и „Якъ-ковбаса та чарка, то минеся и сварка“ водевилъ-въ одну дѣю М. Старицкого. Ось и все, что-мѣститъ въ собѣ альманахъ „Луна“! Можна ду-мать, что выдалецъ, пускаючи въ свѣтъ такой не-

величкій збѣрничокъ, выбравъ до него що найлуч-шого и найкраснѣшого. Але й тутъ приходится-тяжко розчаруватися.

Зъ поезій стоить на першѣмъ мѣсці Шев-ченкова „Хустина“, напечатана минушого року-въ „Свѣтѣ“ а оттакъ въ „Зорѣ“, и зъ оти зна-галицкимъ читателямъ. Напечатаніе еи, болѣше-по формѣ, якъ по содержанию и поетичной силѣ-замѣтною поезіи въ „Луны“ не есть для насъ-Галичанъ новостею, — а новостею було бъ для-всѣхъ, коли бъ было можна прочитати яке по-ясненіе про автографъ сего поезія, щобъ можна-оцѣнити еи отношеніе до звѣстныхъ вже доси-поезій нашого Кобзаря и вивѣнитися въ по-вѣной автентичности всѣхъ еи уступѣвъ. У насъ-доси дуже некрѣпично а навѣтъ легковажно по-ступовано съ печатаніемъ творѣвъ Т. Шевченка, черезъ що до „Кобзаря“ повсѣвовано такой поезіи, якъ „Полубогъ“, „Ще не вмерла Украина“ и т. п., — котріи вже своимъ складомъ выявляються-яко апокрифы. А коли такъ „безцеремонно“ ро-бится съ цѣлыми поезіями, такъ шождъ доперва-можна сказати о поодинокихъ уступахъ, встав-кахъ, поправкахъ и словахъ? Чи и тутъ не на-вязуєся Шевченкови не одного слова, не одного-уступу, котрого бы нѣколи не писавъ, — надъ-снимъ пытаніемъ прийдеся дуже тяжко працювати-совѣстнымъ критикамъ и комментаторамъ творѣвъ-нашого Кобзаря.

Такожъ зъ помѣжъ другихъ поезій, замѣне-ныхъ въ „Луны“, гдѣякъ вже знаиъ нашимъ-галицкимъ читателямъ зъ „Правды“, якъ пр. Пере-бендѣ и Лиманского. Та сего зовсѣмъ не хочу-ставляти въ докѣръ, боже выданий альманахъ-призначеный въ першѣмъ рядѣ для читателѣвъ-на Украинѣ, котріи еще не знаютъ тыхъ поезій. Жаль только, и то великій жалъ, что якъ ты такъ-и прочіи поезіи, замѣщеніи въ „Луны“, дуже мало

державних, що всі австрійські Русини суть вороголюбниками і в додатку ще революціонерами і то ще — російськими! На таких основах алярмує „Czas“ цілу Австрію „рускою справою“ на рівні з кривошанською і герцеговинською і хоч не має ще відваги отверто сказати, але здогадливо жадає тих самих правительствених м'яръ против Русинів, якъ против повстанцівъ Кривошин і Герцеговини.

Такий спосіб поступованя галицько-польскої преси, таке систематичне баламучення і алярмування польскої читаючої публіки — може послужити доказомъ тої до крайности сумної зам'яшаности понятій і недорозуміння о Русинах, які під впливомъ такої преси мусили виродитись серед галицько-польскої суспільности. Се головна причина, для чого в теперішніх часах годъ говорити о якійсь небудь обопільній *modus vivendi* обох народностей.

Коли однакж такі клевети щоразь далше і безстыднїше розсїваються, коли під впливомъ тихъ клеветъ „польске коло“ мало ухвалити, постаратись у австрійського правительства о відповідній средствах репресії против Русинів, коли наконец розсївані клевети польськихъ дньниківъ мимоволѣ переймаються і гдєкими нїмецькими дньниками і можуть обаламутити навіть мїродайні сфери, — то супротивъ такого стану устало мовчанье Русинів і їхъ рвнудушність на таку злобу клеветливості. Сподїємося, що наші послы представлять в мїродайнихъ сферахъ правдивий станъ рвчей і роз'яснять нагромаджені хмари і тучь клеветъ. Однакж на тїмъ не конець. Годъ намъ далше легковажити підступність непримиримихъ противниківъ і тї впливи, які починають в їхъ рукахъ. Годъ намъ такожъ забувати, що голосъ нашихъ послівъ самъ собою, безъ всенародного заявленя, може бути в гдечьмъ за слабій або неповіднѣ вислуханий. Тутъ треба всенародного обяву, живого протесту противъ клеветъ, котрихъ филѣ добиваються вже самого вершка. Не дамося „стлумити“ клеветами, якъ не „стлумило“ насъ злонамѣрене „мовчанье“, не застрашимося тероризмомъ, а ясний повний голосъ руского народа дасть народній естѣ та законами вже признана самостійність руского народа, котрої розвѣдъ має повне право охорони в Австрії і котрої не може убити і пригнєсти тенденційна клеветливость о мнїмыхъ постороннихъ гравітаціяхъ вороголюбниківъ. Наспѣла пора подумати Русинамъ надъ тымъ, щоби така прилюдна манифєстація сталася чимъ скорше дїломъ і щоби неприязній филѣ клеветливости не взнеслися понадъ наші голови.

Інструкція податкова.

(Конець.)

Статю „інструкція податкова“ постигла сумна доля. Друга частина сїї статїї, в котрій

було сказано, що такого мѣстити в собѣ нова, устна інструкція податкова, сконфіскувала ц. к. прокураторія. Мы отже не можемо подати содержания сїї інструкції, впрочѣмъ дуже многоважною і дотыкаючою в першомъ рядѣ інтересівъ нашихъ селянъ. Очеvidно, що тымъ самымъ отпадає і третя частина сїї статїї, котра мѣстити в собѣ критичний розбѣръ згаданой інструкції податкової. Розбѣръ і критика інструкції, незнайоми читателямъ, булибъ зовсѣмъ незрозумѣлї. Для того мусимо залишити напечатанье третїї частї сїї статїї і просимо нашихъ Вп. Читателївъ простити намъ сїю не нашу виною заподїяний завѣдъ.

Мы тѣлько додамо еще кілька слівъ, щоби розпочата статя мала бодай сяку-таку цѣлѣстѣ. Якъ вѣдомо з першої частї „Інструкції податкової“ ґрунтовий податокъ на р. 1881 виказує о 900.000 зр. менше доходу з Галичини якъ за рѣкъ 1880. Сей недобѣр мусить бути очеvidно в якійсь спосѣбъ покритий. В якій спосѣбъ — се рѣчь податкової інструкції, котрої бѣльше тикати не можемо і не хочемо. Се однакж ачеїже вѣльно буде намъ сказати, що після обов'язуючихъ законѣвъ кождий податникъ, а тымъ самымъ кождий селянинъ (власитель ґрунту), одержавши платничій наказъ ґрунтового податку, має право, в случаю за високого почисленя ґрунтового податку, подати противъ сего наказу в протягу 30 днѣй рекурсъ до того самого уряду податкового, з котрого одержавъ сїй наказъ. В рекурсѣ слѣдує навести, що р. 1880 платилося ґрунтового податку менше, якъ нововимѣрений; а понеже устава з 7 червця 1881 позволяє підвищувати податокъ лише о 10% давнїйшого (з р. 1880), проте належить просити о зниженнє нововимѣреного податку до давной високости + $\frac{1}{10}$ частї сего.

ДО ПИСИ.

Зъ Коломѣй.

(Вибори до ради громадскої. Солідарність христїянська. Байдужість Русинѣвъ для руского слова. Неприязнь міжъ жидѣвъ і латинянь та купцѣвъ мїсцевими.)

Якъ читателямъ „Дѣла“ звѣстно, вибори до ради громадскої коломицької нѣбѣ покінчено, вибрано 19 христїянъ а 17 жидѣвъ. Видавалосябы, що бѣльшѣсть христїянъ та тымъ спосѣбомъ і справедливість христїянѣвъ вимѣрено, а прецѣнь такъ не єсть. Після цѣлкомъ справедливо переведеного вибору повинно в радѣ засѣдати 24 христїянъ а 12 жидѣвъ, а то по тѣй причинѣ, що в третѣмъ кружѣ виборчѣмъ єсть значна бѣльшѣсть виборчѣвъ христїянъ, коли зновъ в першѣмъ кружѣ вибирає сама майже інтелігенція христїянська, лишаєся тѣлько другій кругъ для жидѣвъ, гдѣ они теперъ мають перевагу хотъ до недавна і тутъ христїяне були в бѣльшѣ-

сти. Черезъ сильну агітацію розвинену жидѣми упали христїяне в третѣмъ кружѣ, а жидѣвы вибрали собѣ 6 жидѣвъ та 6 христїянъ жидѣвскихъ полечниківѣвъ, в другѣмъ кружѣ жидѣвы зробили ласку христїянѣмъ і такихъ самихъ двоухъ христїянъ вибрали та своїхъ 10, а в першѣмъ кружѣ христїянська інтелігенція а властиво єи проводирѣ в куртоазїї для жидѣвъ перевели при виборахъ зновъ одного жидѣа а своїхъ 11. Христїянскій мѣщанскій комитетъ виборчїй заложивъ протестъ противъ тихъ виборѣвъ, при котрихъ дѣлялися дуже великі неправильности особливо в 3-тѣмъ кружѣ; межі иншими зроблено таку похибку, що при скрутинїомъ показалося бѣльше картокъ, якъ було голосуючихъ. Сей протестъ уважливо досї о стѣлько, що отослано єго отвѣтній власти до точнїйшого вислѣдження рѣчи. Христїянскій комитетъ мѣщанскій не перестає далше дѣлати. Передъ кількома недѣлями виславъ своїхъ депоручниківъ до 6. Експ. Намѣстника, щоби устно предложити мотива свого протесту а заравомъ просити о оборону для жителївъ христїянъ мѣста Коломѣй, гдѣ жидѣва отъ кількохъ лѣтъ вельможено панує. Що до характеру виборчѣвъ нашихъ, оказались при виборахъ найтвердшими нѣмцѣ-колонїєсти, якъ одинъ мужъ 300 голосѣвъ отдали на христїянъ, поставленыхъ христїянскимъ комитетомъ; вже слабшими показались исповѣдники нашого ґр. обряду, бо около 500 стануло по сторонѣ христїянскій, а вже найбѣрше пописались латиняне. Сїй послѣдній лишъ в малѣй частї перели справу христїянську. Значна частъ далася обаламутити рѣжними штучками жидѣвскими, — много межі ними було такъ байдужихъ, що і до вибору зовсѣмъ не прийшли. Здивуваєся бы ктось, що исповѣдники латиньского обряду у насъ підъ виглядомъ моральнымъ нїше стоять отъ мѣщанъ ґр. обряду, та приглянувшись бѣльше дуже легко знайде причину сего для латинянь такъ сумного обяву. При рускѣй церквѣ єсть церковне брацтво, на статутахъ основане. В єго складѣ входить такожъ і руска інтелігенція. Руска інтелігенція хотъ не часто а все таки стикаєся з мѣщанами свого обряду, а тымъ спосѣбомъ скрѣплює ихъ духа морального і єи солідарность в рѣшучихъ хвиляхъ нашого єуспѣльного житя. У латинянь нема такого брацтва статутного. Тамъ інтелігенція з мѣщанами латиньского обряду не стикаєся, а тымъ самымъ не має спосѣбности бѣльше познавати ихъ характеру і потреби. Верховодяча партія польскої інтелігенції христїянскої сполучилася з сильнымъ елементомъ жидѣвскимъ, щоби тѣлько сполучити споконвѣчно руску Коломѣю. Ходить тутъ нинѣ верховодячѣй партї польскої інтелігенції о польонизацію, а не о загальне добро вѣсѣхъ мешканцѣвъ мѣста Коломѣй. Громадскій урядъ урядѣ пильно по польски і не гадає на рускї подана по рускї отповѣдати, — слуги публичнї поубиранї в рогацьки і хотъ жаденъ з нихъ по польски межі собою не говорить, то всежъ

до інтелігентного чолѣ схотѣвбы заговорити і рѣднимъ словомъ, лишъ (задавє такъ имѣ ихъ не). В школахъ народнихъ анихъ коштомъ громадскимъ напѣлоу Русинѣвъ і Жидѣвъ польскїй являть подаєся в дуже гомеопатїї. Стараються Коломѣю нашу і польскїй ладъ пристроїти. Поставляють 880 памятникъ Карпінскїему, рѣжнимъ неанати по якѣй причинѣ пѣду улицу именемъ Kraszewskiego, а вѣе добро матерїальне і моральне жителївъ христїянскихъ винїшнїй громадскій зовсѣмъ не журитєся. Жидѣвабы сторону Полякѣвъ, та удають, патриотѣвъ, а тымъ часомъ христїянскїй маєтки переходять вѣа руки хотъ на око вѣа цѣлкомъ лѣтєспѣсѣбѣ. Такъ панове з інтелігенції авертайте бѣльшу увагу на тыхъ з котрихъ васъ обрядъ яже, бо аишите, якъ не будете ихъ щирими прїми, то они чи скорѣйше чи пѣдвѣйшѣ развомъ зь своїми братами хотъ обряду рука вѣа руку а вирізутєся своєю інтелігенції, бо і такъ она имѣ своя либѣраду а по народности чужа.

Въ звязї зь виборами стоїть, котрий свѣдчить о великій силѣ инѣвъ, колибѣ тїи солідарно поступали. Н громадского уряду мавъ ту реставрацію Франкъ, гдѣ бувало досѣть гостей з інтелігенції, а і неодинокѣ гѣсть а заглянувь такожъ до сїї господи, чувъ грѣшъ у жидѣвску кишеньку. Той тикъ обѣцявъ бувъ отступити пѣдчасъ вѣа до рады громадскої зь свого лѣюкалю Однату на канцелярію виборчого комитетїянського вадля того, бо се було нѣше мѣсце салѣ виборчѣй. Рано вѣа дѣнь вѣа приходять комитетѣвъ і знаходять двѣмкнѣнї, а клямку цѣятами поприбивану, не можна було якимъ иншимъ спосѣбомъ сєредини дѣстатисѣ. Франкъ склавъ єна проводирѣ тутѣшнихъ жидѣвъ Вивєдѣ. Христїяне заравъ тогды сказали: Вивєдѣ, вѣа вѣа вѣа, нехай і далше спомѣдѣ споду Франка, а христїянська нога тамъ бѣе не стане. Якъ сказави такъ зробили. Христїяне перестали ходити до Франка і сїю до тѣ недѣль зовсѣмъ збанкрутувавъ і мусѣвъ кнути свою реставрацію. Сѣй фактъ пои, що жаденъ склепѣ аѣъ господи не може аїтисѣ безъ христїянскихъ грошей, і христїяне будуть солідарно поступати, єи не будуть розвельможуватисѣ. Не треба вѣа репресалїй, треба тѣлько згоди межі христїянами. Вѣа тѣмъ самѣмъ мѣсци, гдѣ збанкрувавъ Франкъ, отворивъ реставрацію христїянскїй Глинскїй. Кѣмнаты мавъ опрятнї, угу добру, стравы смачнї. Бѣть такожъ мѣ газетъ, межі тыми і три рускї: „Дѣло“, „Проломъ“ і „Страхопудъ“. Кѣбы тѣлько христїяне вєспирали бѣльше купцѣвъ та рєстав-

отзначаються поетичною силою, єще менше свѣжостою, а вже найменше новостою і живостою думкою. Єще в думцѣ К-го: „На скелѣй високѣй сиджу одинѣй“ чути найбільше жизненної сили, доволѣ ясної мысли проводної, — хочъ дивно, що той самъ авторъ, що на одній сторонѣ мїмо „сирѣтѣва і осамѣтѣлости“, мїмо „загаслої зѣрки“ своєї, чує в своихъ грудяхъ „єще иншу любовь — любовь до родины — родної України“ і готовъ єи замѣсть золота і єрѣбла — „принести вѣа дарѣ пѣсно голосу“... — дивно, кажу, що той самъ авторъ вѣа тѣй самѣй книжочцѣ, тѣлько на иншѣй сторонѣ, готовъ вже кинутисѣ зъ розпукѣ у море — бо „погибло все... душа холоє — даремне живѣ я і кохавъ“... Не вжежъ такъ легко одно зъ другимъ погодити, одно другимъ оправдати і тутъ якъ тамъ добачити однаковий жизненний идеалъ поетичний?! Та правду сказати, цѣла поезїя „На березѣй моря“ ажъ надто живо нагадує Байрона, якъ і бѣльша частъ поезїй, замѣщєныхъ вѣа „Дунѣ“, належить до дѣтей Байрона і Гайнѣ-ого, хочъ не достає имѣ нѣ батьковського жару, нѣ такої поетичної сили та краси. Почитавши скѣлька такихъ „плаксивыхъ“ поезїй, гдѣ поетъ жалїєся на „смертѣльну байдужѣсть“ і бездѣльнѣсть людѣй, на безпомѣчність убогихъ, гододнихъ і голыхъ, гдѣ поетъ разъ вѣа разъ цытає себе, коли мине нѣчь, а настане дѣнь і новий рай, де докоряє другимъ, що „все сидѣли бѣли муру“ — „безъ просвѣтку, безъ жадной метѣ“, — і холодно дивилися на „мертвѣй шляхъ“ вѣа безлюднѣй пустынь“, — а оттакъ самъ забравєся до сну, щоби „позбутисѣ навѣстного горя“ і „не чути стѣгону людского“, або не знає, чи не лучше кинутисѣ вѣа обѣмѣ смерти, — почитавши скѣлька такихъ поезїй, мимоволѣ спытаєшъ себе, чи не „мертвѣй шляхъ“ такожъ і такихъ поезїй, чи се поезїя і чому она має звати-

тисѣ поезїєю, чи може се тѣлько пустий „плачъ“, зъ котрого єще нѣколи не зродилося нѣ одно живе дѣло, нѣ одна жива думка? Що може вийти зъ такої поезїї? Бувъ плачъ Єремїя на руїнахъ Вавилѣону, але сѣй плачъ до живого переймавъ і потрєсавъ та тымъ будивъ до нового дѣла, бувъ плачъ Байрона, але вѣа нѣмъ грало поетичними образами палке житѣе живого хочъ роздѣртого чѣловѣка, бувъ і вѣа Шевченка плачъ, але се бувъ плачъ цѣлого народу, а вѣа нѣмъ чути було голосну струну житя, горяче бажанье житя і тверду вѣру вѣа житѣе, вѣа нѣмъ яснѣла видна идея проводная, що зрошена слѣзами якъ по веснянѣмъ дощѣ розвивалася до „просвѣтку“, „нового раю“ — до житя. А тутъ? — Чи може вѣа тѣмъ вѣсѣмъ одна лише та правда, що высѣвєна вѣа „Зимовѣмъ вечерѣ“, бѣльше прозовѣмъ, якъ поетичнѣмъ, але правдивѣо малюючѣмъ, якъ вѣа „хатнїй теїлѣй і сухѣй“ добре слухати зимовѣй хуртовини, добре згадувати про лихо і горе людѣй, та єще лучше дрѣмати, — не маючи охотѣ поклопотатисѣ подальше одного плачу і подумати, якъ на дѣлѣ позбутисѣ сего лиха?!

Може бути, мѣй судъ несправедливий, може за острѣй. Та бодай то одно добре, що надѣ сїми поезїями можна єще хочъ спорити. Однакж вѣа „Дунѣ“ замѣщено єще кілька такихъ „поезїй“, якъ пр. „Дурень“ О. Ш., „Козакъ“ Щоголева, про котрѣ вже зовсѣмъ ємѣло можна спытати, чи не лучше було зовсѣмъ не печатати такихъ „поезїй“ вѣа украинськѣмъ альманаху, вѣама такъ нетерпеливо і сѣ такими надѣями вижданѣмъ? Дарѣмъ булобъ глѣдѣти вѣа тыхъ обѣхъ єтишкахъ якийсь небудѣ идея, поетичної краси образѣвъ, ориґинальностѣи формѣ. У нихъ тяжко доглядѣти вѣа вѣа якого небудѣ здорового толку. Зновъ жежъ про такі поезїи, якъ „Божевѣльна“ А. Коньского, або „Летить орелъ понадъ стѣномъ“ Щоголева

можно спытати, чи можуть они мати яку вагу вѣа словесности, чи можуть они означати який поступѣ і розвѣй нашѣй поезїї пѣсля того, якъ мы вже маємо цѣлѣ десятки народнихъ пѣсєнь такъ що до формѣ якъ і що до самихъ гадѣкъ далеко краснїшихъ отъ „Летить орелъ“ Щоголева, — і пѣсля того, якъ Шевченко вѣа своѣй „Вѣдмѣ“ подавъ намъ не недосказану мініатюру, а повний, глубоко-поетичний образъ такої „Божевѣльной“? Чи спѣваючи теперъ нановѣо про те саме, тѣлько на значно слабшу і низшу ноту, приноситься який хосєнь нашѣй словесности? Не шкодилобъ нашимъ поетамъ троха задуматисѣ і надъ тымъ пытаньємъ.

Вѣа прозовѣй частї „Дунѣ“ займають перше мѣсце „Прїятелѣ“ і „Шевченкова могила“ И. Левицького. „Прїятелѣ“, — се оповѣданье а радше малєсєннїй образѣчекъ зъ народного житя, образѣчекъ нечасної деморализації нашого народа черезъ жидѣвъ. Имя автора знаємо у насъ по вѣсѣй Галичинѣ яко нашого, теперъ безперечно найпершого і найплодовитѣшого повѣстєписателя. Артистичне перѣ И. Левицького обдарило нашу литературу вже цѣлымъ рядомъ дороговѣннихъ перѣль-повѣстей, котрѣ мабуть на все останутєся класичними творами нашѣй литературы. И вѣа обѣхъ тыхъ малыхъ творахъ, замѣщєныхъ вѣа „Дунѣ“, познати се артистичне перѣ. Та сама чистѣта лзыка, та сама легкѣсть вѣа стилѣю і оповѣданью, тѣй самѣй образки. Тѣлькожъ і тутъ наші надѣ не мало розчарованїй. Правда, вѣа тѣмъ вже наша власна вина. Пѣсля такихъ дарѣвъ словесныхъ, якъ „Прїчєна“, „Хмари“, „Микола Джєра“, „Кайдашєва Сємѣ“, „Бурлачка“, — мы вже зъ навичкѣи все сподѣваємѣсь отъ ш. автора сѣ кождымъ рокомъ такихъ же дарѣвъ, що чимъ бѣльше ростуть числомъ, тымъ бѣльше ростуть заравомъ і своєю стѣйностєю, поетичною красою,

глубокою правдою, незрѣванымъ знаньємъ жѣа та бѣстрѣстою психологичныхъ студиї. „Прїятелѣ“ не мають претенсїи ставати до ряду тѣхъ глубоко поетичныхъ творѣвъ. Вѣа малєненькихъ рамкахъ розказано тутъ вѣа першѣй половинѣ повѣданя, якъ хитрий злодѣй Шмѣль пѣдмѣова Кузьму Гуляя вразѣ сѣ сыномъ до участї в крадѣжахъ, якъ тымъ поступкомъ оттягєе Кузьму Гуляя отъ єго доброго прїятєля Кузьми Кѣвѣи і чимъ далше, тымъ бѣльше змотує своєю жєщєну жертву вѣа своѣй злодѣйскѣй тенетѣ, а вѣа нецѣ доводитѣ до того, що Гуляя вразѣ сѣ єномъ самѣй берутєся красти і вломуютєся до кѣви. Цѣла сѣа частъ оповѣданя розказана єа лѣюко правдою. Тѣлькожъ друга частъ сего вѣданя, коли Кузьма Кѣвалѣ выкрывєє злодѣй Гуляя, выходитѣ вже дуже неприродно, имѣєєна сѣа горѣвкою і сѣа притворствѣомъ Кѣвалѣ. Оповѣданье кончїтєся тымъ, що Гуляѣвъ, сыновѣа батька, замыкають до холодної (вѣзницѣй) старѣй Гуляѣ умирає, а сына вымѣлають на бѣрѣ, тымчасѣмъ коли жидѣ, сѣй головнѣйшїй иствѣлѣй і злодѣй, остаєся черезъ своєю хитрѣю нетыканый і зѣбогачѣвши на крадѣжахъ панѣ собѣ нѣвроку. Якъ бачимо, сѣй образѣкъ ми своихъ недостачъ має свою вагу. Тѣлькожъ я застѣпникъ, і то єще єдиний застѣпникъ нашѣй повѣстєтарѣва вѣа украинськѣмъ альманаху, нѣа зовсѣмъ не може вважатисѣ выразѣмъ теперѣшної повѣстєтарѣской творчѣсти на Украинѣ, єи нѣвѣкѣ не може вважатисѣ яко взорѣць теперѣшної украиньскої повѣсти, — а тѣлько такїй взорѣць, думую, повиннѣй були найти мѣсце вѣа „Дунѣ“ — яко вѣа украинськѣмъ альманаху.

Описъ Шевченкової могили буде дорогѣ для кождого, кому дорога памѣть безсѣртѣного Кѣбзарѣ, кому дорога єго могила. Описъ „Шевченкової могили“ И. Левицького дуже живо-

торбъ хри... Бувъ тутъ передъ рокомъ
еще купецъ... овиць, выставивъ свою вы-
вѣску и по... та Русины байдужі на се-
дали ему... тувати. Суть то вправдѣ
дрбнѣ рѣ... редѣ у иншихъ народѣвъ на
се увагу... а мы холоднокровно при-
дивляемос... люде отъ насъ залежнѣ оби-
жають на... однѣсть — забирають отъ насъ
наші рус... шѣ и за тое пхаютъ намъ
чужину.

Харкова. 6 (12) сѣчня.
(Мѣй концертъ Лисенка въ Кіевѣ. Ма-
лорусскій... члена въ Харьковѣ.) Десь певно
Вамъ вѣсно, що толькѣ недавно дово-
лено на... нѣ грати и спѣвати на сценѣ
въ нашѣй мовѣ. Въ Кіевѣ бувъ 9 (21)
грудня концертъ. Нашъ Вп. композиторъ
Лисенка... авлявъ хоромъ, который спѣвавъ
богато... хъ пѣсень, а мѣжъ ними деякі
въ твѣ... Лисенка: „Гамалія“ (Шевченка),
„Туманъ... лягає“... Не можна Вамъ опи-
сати, циро радувалась вся кіевска публи-
ка, якъ надъ всѣхъ — молодѣжъ. Се
першій концертъ въ Кіевѣ за 6 рокѣвъ!
Черезъ нѣхъ шѣть рокѣвъ мы не могли
спѣва... сценѣ въ нашѣй рѣднѣй мовѣ. Тожъ
на концер... публики було дуже багато,
всѣ саді, неначе святкували яке свято.
И сп... сей день бувъ празниковимъ для
Кіевъ. Вп. композиторови Лисенкови под-
несла... лауровый вѣнецъ и портфель,
на кѣ... було написано: „Наша дума, наша
пѣснь... не загине“...

Въ сего першого концерту еще кѣлька
раздѣляли на сценѣ украинскій пѣснѣ.
Будькѣ оповѣщене представленье звѣстной
опер... Котляревского „Наталка Полтавка“.
Въ... вѣбралась публика въ театръ дуже
числ... але тамъ сказали, що не буде гра-
ти опереты. Не знати, чи се зновъ може
заб... въ Кіевѣ грати въ нашѣй мовѣ, чи
яка... причина.

Кѣвъ далеко щасливѣйшій нѣжъ Кіевъ.
Сюди... дала передъ рѣдвяними святами
тру... каренка, котра грає по украинскіхъ
гор... Ся трупа грала драматичнѣ твѣры:
„Д...“ Стороженка, „Назаръ Стодола“ Шев-
ченка, „Наталка Полтавка“ Котляревского,
„С... на Гончаревѣ“ Основяненка-Квѣтки
и „Серце волю, заведе въ неволю“ и т. п.
Ся... здна опера — Кропивницкого, най-
лук... украинского артиста. (П. Кропивниц-
кій... тний такожъ дуже добре яко знаме-
ни... артистъ и въ Галичинѣ. Прим. Ред.)
„Дерцю волю, заведе въ неволю“, дуже
гастука, она еще ненапечатана, а добре
бу... якобы п. Кропивницкій обѣсѣтивъ еи
пѣс... Вся трупа грала гарно. Про п. Кр-го
и... нѣжого, днѣ грає дуже добре. Зъ мо-
ло... артистѣвъ богато обѣдое п. Садовскій.
... те, яку радѣсть и одушевленье вробила
с... па въ Харьковѣ, кавати не буду; скажу
то, що театръ бувъ кожного вечеру по-
... преповный. Шкода толькѣ, що добѣръ
... невеликій. Студенты богато причини-
... зго того, що вложено дуже гарный хоръ,
... вѣхъ чарувавъ украинскими пѣ-

его способъ описуваня краю въ его повѣ-
... має навѣтъ богато стереотипности, але
... да не має тои наглядности, яку стрѣчаемо
... повѣстьхъ, не має именно живои пля-
... ности, котра подає ясныи образъ навѣтъ и
... кто не бувъ на описуванѣмъ мѣсці. Тѣль-
... тутъ можна богато звинити автора. Описъ
... ченковой могилы не може бути чисто — такъ
... ти — природописный, сухій, предметовый.
... головну ролю грає на першѣмъ мѣсці кра-
... мого крайобразу, але заразъ за тымъ сну-
... тысячъ-тысячѣвъ думокъ, котрі болѣе отъ
... природы украшають ою дорогою могилу и
... ять въ серцю кожного Русина головну красу
... ченковой могилы. Тутъ треба конче широкого
... вѣсьмъ свободного и нѣчимъ нездержуваного
... ту писарского пера, а скоро оно чимъ небудъ
... той свободѣ обмежене и придалене, — образъ
... може выйти повный и у вѣсьмъ вѣрный. Мимо
... останесе сей описъ И. Левицкого „Шевчен-
... кой могилы“ все таки дуже милымъ для вѣсьхъ
... читателѣвъ Шевченка.

Въ концѣ приходится еще згадати про по-
... иль М. С(таричко): „Якъ ковбаса та чарка,
... минесе й сварка“. Вже самъ наголовокъ вра-
... зъ кожного осяго пыткостю помыслу, а на
... въ простаковатѣю (тривѣльностѣю). Та бу-
... зъ часто, що въ водевиляхъ за марнымъ заго-
... вкомъ крысея живый, дотечный образъ житя,
... трий и до слѣзъ каже омѣтисъ и въ слѣзахъ
... йху показує живу правду и ясну идею. На ве-
... кій жалъ въ водевилю М. Старичко нема нѣ
... йху правдоного дотепу, нѣ житя, нѣ правды,
... якои небудъ идея. Якъ пустый и мизерный

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Рада державна.) 184-те засѣданье палаты
послѣвъ отбулось 20 сѣчня. Президовавъ дръ
Смолка. Министерство войны внесло проектъ
закона о репартиціи рекрутѣвъ межи
Передъ-а За-Литавією на подставѣ послѣдней
конскрипціи и о побѣрѣ рекрутѣвъ послѣ новои
репартиціи въ р. 1882. Понеже люднѣсть Угоръ
отъ послѣдней конскрипціи майже не побѣльши-
лась, тожъ Угры будутъ давати дуже маленко
болѣе рекрутѣвъ, а майже все число сяде на
край австрійскій (передъ-литавскій). Доси Австрія
давала рѣчно 54,541 рекрутѣвъ до линіи а 5,454
до резервы, або разомъ 9,995 рекрутѣвъ; теперъ
на подставѣ послѣдней конскрипціи буде давати
болѣе о 1381 людей до линіи а 138 до резер-
вы, разомъ болѣе о 139 людей.

Межи петиціями внесенными до рады держав-
ной були петиція радъ повѣтовыхъ въ Мости-
скахъ, Подгайцахъ и Ситинѣ о зниженье стѣны
процентовой отъ залегаетъ податковъхъ.

Зъ порядку дневного слѣдувало перше чи-
танье внесеня п. Фиркранца, котре домага-
еться, чтобы обмежити право выйральности до рады
державной. Послѣ внесеня „не можутьъ бути ви-
браны послами: урядники державный, даль-
ше члены радъ надзѣжнихъ, ликвидаторы, у-
правитель административный або члены заряду
предпріемствъ желѣзныхъ и въ загалѣ коммуни-
каціонныхъ субвенціонныхъ державою; даль-
ше тѣ самы въ горѣ наденны особы належачі до
банку, сѣлки торговельны або промысловы, ко-
тра має отношеня съ завѣльствомъ; наконецъ
особы, котрі належатъ предпріемства общеле-
ного на зыскъ а поаого въ конкуретъ“. Вне-
ска... забравъ голо до мотивованя своего вне-
сеня и зажадавъ, щобъ его внесенье отдано о-
кремѣй комисіи зложеной зъ 15 членѣвъ. При го-
лосованью ухвалено дати внесенье Фиркранца
не окремой комисіи, а комисіи выбраной вже
давнѣйше для росмотъ внесеня Цайтгаммера.

(Конгрессъ сербскій для выбору митрополи-
та) зобравъ въ пѣцѣ минувшого тыдня,
чтобы выслухати рѣшѣть цѣсарскій, именуючій
епископа-мадаровиля романа Ангелича. Кон-
грессъ ухваливъ односно подати прошенье до
монарху, чтобы позво... дальше радити конгрес-
сови для сформулованя жалованя противъ нару-
шеня автономии церкви.

(Повстанье въ Сербіи и Герцеговинѣ.) Зѣ
вѣсьхъ сторонѣ австрійскій монархъ судоходомъ
черезъ Бродъ а море черезъ Метковичъ, Рагу-
зу и Катара сѣйшати итальяны войскъ до Гер-
цеговины и Далмациа за кѣлька тыжднѣвъ кон-
центраціи войскъ вѣжнѣнчѣ а почнеъ ак-
ція. Австрія научена свѣдомъ зъ 1869 р. (коли
то было повстанье Крштинъ въ Далмациі) и
зъ 1878 р. (подчасъ оціи Босніи и Герцего-
вины) рѣшила теперь пунити зѣвѣтъмъ противно
якъ въ тыхъ рокахъ. Австрія маловажила
силы повстанцѣвъ и выдала малѣ отдѣлы вой-
ска противъ нихъ; зѣно, якъ примѣромъ гр.
Андраши легковажнѣвъ въ окупацию Босніи, —
бнѣ казавъ, что компанъ войска переснаперуеъ
черезъ отступленый Авіи берлинскій кон-
грессомъ край. Показало, однакожъ неважомъ, что
дѣло не было такъ легкѣвъ здавалось диплома-
тамъ за зеленіи стѣны, свидѣчамъ; — поплыла
1878 р. щедро кровъ австрійскыхъ войскѣвъ, мѣжъ
иными и 24-го (коломыскѣ полку). Научена,
якъ кажемо досѣдомъ, Австрія рѣшила теперь
поступати инакше, а имѣ... отъ самого першого
разу выступити съ знач... силою, энергично.
Въ окупованныхъ краяхъ Далмациі буде теперъ
уже до 40,000 войска (мѣ... выключно пѣхоты
та стрѣльцѣвъ, бо кѣ... та полева арти-
лерія не має тамъ, вѣ... гористыхъ та
скалистыхъ околнцахъ, обити.) Розумѣеъ,
что 40,000 войска на 200... чѣбы и 3000 по-

заголовокъ, такъ пуста... цѣла штука.
Два приятелѣ посварились... та не зна-
ючи одинъ про другого... до гостиницы.
У одного... котрѣ... другого горѣвка.
Одному... хотѣся пѣти, другому... Сила жажды
и голоду примирное роздѣ... другѣвъ! Якъ
самъ помыслъ такъ еще... переведенье „во-
девилю“ до крайности не... Не ма тутъ
нѣ слѣду хочбы легкой... характеристики особѣ,
нѣ крихты правдоного дотепу, провъ бракъ мы-
сли, повно вымущенныхъ... и простакова-
тыхъ дотепѣвъ, грубѣсть, что каждая особа
выходячи на сцену... чухае... толькѣ думки
має, что ѣсти и пѣти, а все... на, что
могла здобутиъ авторска... выгадуванье
такихъ привязки для дѣвѣхъ... якъ Шпор-
тухна, Шпѣнька, Тягирядъ... Шило
и т. д.!! Оправдѣ треба засос... и здивува-
тиъ, что такі нѣсеніи... печатати
въ альманаху, котрого назва... раинскій“.
Коли такі „водевиля“ вже самъ... себе не ма-
ють нѣ найменшого оправданья, еще менше
опрравданя для нихъ въ „укр... альма-
наху“.

Переглянувши вѣсь твѣры... нѣвъ „Лу-
нѣ“, мы дуже мало стрѣчаемо... стѣй-
ного, доброго и гарного, нѣчого... щобъ за-
значило духове житье Украин... оправдѣ
хочбы слабымъ „отголосомъ“... сего жи-
тя, за те стрѣчаемо дещо тако... ре нѣякъ
не повинно було войти до печ... не будѣтъ
намъ жалъ, якъ бы така книжоч... устижѣми
була появилася въ Кіевѣ въ на... азицѣ —
або безъ претенціонального заго... Шустичѣ

встанцѣвъ буде чей досыть, если герцеговинскій
та дальматинскій повстанцѣвъ будутъ похищенъ на
свои власныи силы, т. е. коли не будутъ мати по-
мочи нѣ отъ Черногоры, нѣ Сербіи — або въ
дальшѣй линіи (що булобъ тымъ небезпечнѣйше)
отъ Россіи та Англіи. Теперъ вже майже пята
часть австрійской арміи знаходится на збунтова-
ной области, а въ такомъ случаю, ся сила була-
бы очевидно за мала.

Сими днями отбулась зновъ нова конферен-
ція министерствъ, на котрій раджено даль-
ше надъ повстаньемъ въ южныхъ провинціяхъ. На
той конференціи не уряджено впрѣчѣмъ нѣякои
змѣны попереднихъ министерствъхъ ухвалѣ.
Вспѣльній делегаціи будутъ скликані еще въ сѣ-
чни, имѣвно 28 сѣчня. Министерство войны
зажаде надзвичайного кредиту болѣе-менше 10
миліонѣвъ. Neue freie Presse подає цѣкавы дѣты,
кѣлька коштує Австрію администрація Босніи и
Герцеговины. И такъ въ р. 1878 коштувала ад-
министратія 106,700,000 зр. (кромѣ 10 миліонѣвъ,
котрі Австрія выдала передъ 1878 р. на про-
кормленье утѣкшихъ на територію австрійску ро-
динъ боснійскихъ и герцеговинскихъ). Въ р.
1879 коштувала администрація 32,600,000 зр.; въ
р. 1880 — 8 миліонѣвъ зр.; въ р. 1881 — 6,300,000
зр.; на р. 1882 прелиминарно рѣвножъ 6,300,000 зр.

Акція противъ Кривошии и южной Герцего-
вины розпочнѣсь имѣвно зъ стороны Рагузы,
Мостару и Катара, значить: буде опиратисъ на
море. Войска стоячій въ Босніи будутъ мати
досыть дѣла при удержанью порядку въ тойже
провинціи и въ окрузѣ Лимскѣмъ, такъ що бо-
снійскій войска могутъ бути лишь дуже мало
втѣганы въ акцію. На видѣннѣ жъ повстаня (въ
Герцеговинѣ и Далмациі) управа военна буде
передѣлѣмъ дѣлати о тоє, чтобы здобути войскомъ
головный пункта терену, ихъ укрѣпити и зъ от-
тамъ розсылати отдѣлы войска для придушеня
бунту и розворуженя повстанцѣвъ. Понеже въ
Герцеговинѣ и въ Кривошии теренъ скалистый,
безъ дерева и безъ глины, то годѣ буде укрѣ-
пленя робити зъ насыпѣвъ землѣ, або дерева;
нема лучшѣй рады якъ будувати желѣзній обо-
ронный будѣвъ. Тяжка буде такожъ въ теперѣшній
выправѣ достава живности войску: въ гдѣякихъ
сторонахъ Герцеговины и Далмациі не буде
можна здобути не лишь дерева але й воды до
питя для людей и коней. Въ загалѣ австрійскій
войска будутъ мати дуже утяжливую борбу не
лишь съ открытымъ ворогомъ, але и съ самою
природою. Австрійскимъ войскамъ придется боро-
тисъ за каждый крокъ землѣ занятый повстанцами.
Дуже тяженька то буде борба!

Зъ Задару (Зага) телеграфуютъ подъ датѣю
21 сѣчня, что дня 18 сѣчня напали повстанцѣвъ
отдѣлу Ковачевича на касарню жандармѣвъ въ
Даборъ коло Столаца и взяли 8 жандармѣвъ въ
полонъ; два жандармы утекли щасливо до Сто-
лаца.

Polit. Congress. доносить вже официально, что
министерство войны рѣшило не посылати вже
болѣе отдѣловъ войска на полуноє, але за тоє
всѣ войска стоячій въ Далмациі и окупованныхъ
краяхъ (вынявши округъ Лимскій) будутъ значно
окрѣпленъ резервистами. Дотычнй розпорядженя
уже выданъ; — на подставѣ тыхъ розпорядженъ
покликано передъ кѣлькома днями часть резерви-
стѣвъ 9-ого (стрийского), 77-ого (самбѣрского) и
80-ого (золочѣвского) полку. Ходять поголоски,
что министръ финанѣвъ внесе кредитъ для ро-
динъ резесвистѣвъ, покликанныхъ до Дал-
мациі и Герцеговины.

Повстанцѣ герцеговинскій выступаютъ вже
зачѣпно. Отъ дня 16 сѣчня было межъ Коритома
а Билекомъ ажъ 6 сѣмъ стычокѣвъ. Въ тыхъ сты-
чкахъ (якъ доносить официально Pol. Congress.)
погибли зъ стороны австрійской лейтнантъ Ба-
личъ и два жовнѣры; окрѣмъ того два нѣдѣофи-
церы и три жовнѣры ранены. По сторонѣ
повстанцѣвъ мали бути страты болѣшій. Повстанцѣ
забирають своихъ раненыхъ и убитыхъ съ собою.
Polit. Congress. подає кѣлька официальныхъ спра-
вѣзданъ зъ поодинокихъ стычокѣвъ въ Герцеговинѣ.

и слабости словесной появляются въ каждой ли-
тературѣ. Та жалъ намъ и то великій жалъ, что
такой неудачѣ выданы подъ шумнымъ титу-
ломъ „украинского альманаху“, такъ довго и
шумно обѣщываного, а такъ сумно законченого,
— альманаху, который мѣвъ бути отголосомъ и
выразомъ хочъ одной части духового житя Укра-
ины! А жалъ намъ тымъ болѣшій, что знаемо,
сколькѣ на Украинѣ есть тамунищихъ и первосте-
пенныхъ писателѣвъ, сколькѣ цѣнныхъ твѣрѣвъ
лежитъ доси по текахъ. Мы пытаемо, чому не
войшла до „Луны“ „Бурлачка“, чому не войшли
хочбы лишь уступы зъ Гомерово „Илиады“ —
перекладу Рудановского, або его жъ перекладу Ви-
ргили „Енеида“? Се все омнасея, а добравея
впрѣсть противне, чимъ можна лишь скомпроми-
тувати такъ поважно задумане выданье. На ша-
стѣе вже одна „Бурлачка“ Ив. Левицкого, напе-
чатана безъ шуму и крику въ Кіевѣ минувшого
року, уратувала честь и повагу рускои слово-
сности на Украинѣ. Она вже сама собою, не зга-
дуючи про инші твѣры на Украинѣ, показала
живность нашего рѣдного слова и зазначила
новый поступъ нашей словесности за кордономъ.

Маймо надѣю, что выдавецъ „Луны“ схоче
на будуще зрозумѣти вагу „украинского альма-
наху“ и свою отвѣчальность передъ лицемъ на-
рода. Ся книжочка „Луны“ зазначена яко „ча-
стина перша“, тожъ сподѣмося, что при слѣду-
ющихъ частинкахъ не поновлято болѣе такі
грѣхы.

Послѣ насѣвшого до Вѣднѣ — пише згадана ча-
сопись — завѣдомленя фм. Іовановича напало
около 200 повстанцѣвъ малый отдѣлъ 3-ои ком-
паніи 11-ого полку пѣхоты Юрія кн. саского
подъ командою капрала Шпанбавера, который за-
слонювавъ съ своимъ отдѣломъ отражъ финансо-
ву въ Планику на пѣвнѣхъ отъ Вѣлека. Нападе-
ный отдѣлъ Шпанбавера охоронився о пѣвъ до
одинацѣти рано до одного дому и тамъ боронив-
ся 30 годинъ, бо ажъ о 5 год. вечеромъ другого
дня удалосъ ему достатисъ до Корита, до своєи
компаніи. Послѣ дальшого завѣдомленя обершт-
лейтнантъ Ландверъ того самого полку прова-
диль дня 10 сѣчня транспортъ съ живностью и
амуніцією зъ Корита до Вѣлека. Подчасъ маршу
черезъ горы напали на него повстанцѣ коло Вѣ-
лои Рудины. Отдѣлъ мусѣвъ отъ годины 10½
равно до 4½ пополудни безперестанно битисъ съ
повстанцами. Повстанцѣ були всюда отпертѣ; ха-
ты, котрі они обсадили, войско подпалювало, —
въ тыхъ хатахъ була нагромождена живность и
амуніція, котра подчасъ пожару експлодувала.
Коли той самъ отдѣлъ вертанъ другого дня зъ
Вѣлеку назадъ до Корита, повстанцѣ ишли за
нимъ ажъ до Бѣлой Рудины, але вже не зачѣпа-
ли такъ сильно, якъ дня попередного. По сторо-
нѣ австрійской мало бути раненыхъ два жовнѣ-
ры и одинъ фурвезъ. — Зъ того официальной
справѣзданя видко, что всѣ стычки отъ дня 16
сѣчня отбулись въ близости черногорскои
границѣ. Корито и Вѣлекъ лежатъ ледво 3 кило-
метры отъ новои границѣ черногорской, а дорога
котра лучить Корито съ Вѣлекомъ иде рѣвножъ
до границѣ черногорской. Тамъ мешкає пле-
мя Банянь, котрыхъ частина належитъ вже до
Черногоры. Племя Банянь звѣстне зъ своего ю-
нацтва и бунтовничости.

До праскои „Bohemia“ доносятъ зъ герце-
говинско-дальматинской границѣ, что жителѣ
герцеговинскіи масами переходять до повстанцѣвъ.
Въ гдѣякихъ мѣсцевостяхъ, примѣромъ въ селѣ
Крушевици, майже не ма вже цивилизыхъ людей;
коло того села напали повстанцѣ на жандармѣвъ;
жандармамъ приспѣла въ помѣчь компанія пѣшо-
го Варасдинского полку и отперла повстанцѣвъ.

Зъ Требиња доносятъ, что въ послѣднихъ дняхъ
компанія полку Шмерлинга стрѣтила подъ Вѣле-
комъ 50 повстанцѣвъ. Вывязалась сильна битва.
Повстанцѣ стратили 3 убитыхъ; раненыхъ по-
встанцѣ забрали съ собою.

Ходять поголоски, что до Герцеговины и-
дутъ черезъ Бассарабію зъ Россіи охотники въ
помѣчь повстанцамъ.

Органъ италійскихъ ирредентистѣвъ въ Не-
аполи зыває князя Черногорского, чтобы держав-
ся политикѣ славянской, — значить: не тримаєвъ
съ Австрією, але съ повстанцами.

Зъ Кронштадту доносятъ, что офицеры ро-
мунскій закупають въ Семигородѣ конѣ въ ве-
ликомъ числѣ.

Арештованный австрійскими властями въ
Триестѣ агентъ повстанцѣвъ Матановичъ має
бути сильно скомпромитованный. Знайдѣн при
нѣмъ письма и слѣдство мало доказати, что Ма-
тановичъ стоялъ въ звязи съ сербскими и россій-
скими панславистами. Не довго передъ арешто-
ваньемъ мѣвъ Матановичъ конференцію съ звѣ-
стнымъ сербскимъ митрополитомъ Михайломъ и
Ристичемъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. „Порядокъ“ зѣставъ завѣшенный
на 1½ мѣсяца, а „Московский Телеграфъ“ одер-
жавъ перше остереженье. Оба тіи дневники
суть либеральныи.

„Новое Время“ доносить, что въ насѣдство
порозумѣня съ курією римскою католичѣй архіе-
пископъ высватить сими днями въ Петербурѣ
кѣлькохъ католичѣхъ епископѣвъ.

Одесскій генераль-губернаторомъ на мѣсце
кн. Дондукова-Корсакова зѣставъ именованный ге-
нераль Турко.

„Голосъ“ доносить, что правительство намѣ-
ряє до вѣсьхъ трехъ провинцій надбалтій-
скихъ выслати ревизійныхъ сенаторѣвъ, чтобы
тамъ перевели подобный ревизіи, якъ минувшого
року въ иншихъ россійскихъ губерніяхъ.

Франція. Комисія зъ 33 послѣвъ, выбрана
для росмотреня Гамбетового внесеня о ревизіи
и конституціи приняла болѣшествомъ 24 го-
лосѣвъ засаду, что треба предприняти ревизію
конституціи, але спротивилась тому, чтобы выбо-
ры до парламенту отбувались черезъ скрутинію
листь. Гамбета заявлявъ, что коли палата послѣвъ
не прійме его проекту, — онъ съ своимъ каби-
нетомъ подастся до димисіи. Завтра має Гамбе-
та выступити въ палатѣ съ обороною своєи про-
граммы и заявити, что готовъ податисъ до димисіи.

Сербія. Скупштина сербска зѣстала отво-
рена минувшого тыждня. Промова трѣно ва
князя Милана стверджує съ радѣстою, что от-
ношеня княжества сербского до заграницѣ суть
якъ наилучшіи и что правильна постава Сербіи
всюда стрѣбѣа признаье. Дальше зга-
дує князь о своихъ подорожахъ до Петербурга,
Берлина и Вѣднѣ и о симпатичномъ принятіи че-
резъ вѣсьхъ трехъ монархѣвъ. Дальше заповѣдає
князь заключенье новыхъ конвенцій торговель-
ныхъ, именованье репрезентантѣвъ при дворахъ
заграничныхъ, реорганизацию администраціи, ре-
форму конституціи, розвѣй коммуникаціи, просвѣты
народнои, организацию войска, управленье от-
ношенъ державъ до церкви, регуляцію питаля
аграрного, реформу податкѣвъ и заложенье банку
національного.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, пѣдъ зар. К. Беднаро.

Виходить во Львові що Середи і Суботи (крім рушних свят) о 4-й годині пополудні. Літерат. додаток „Бібліотекна найзнам. повістей“ виходить по 2 печат. аркуші кожного 16-го і останнього дня кожного місяця.

Редація, адміністрація і експедиція поль Ч. 8 ульця Академічна.

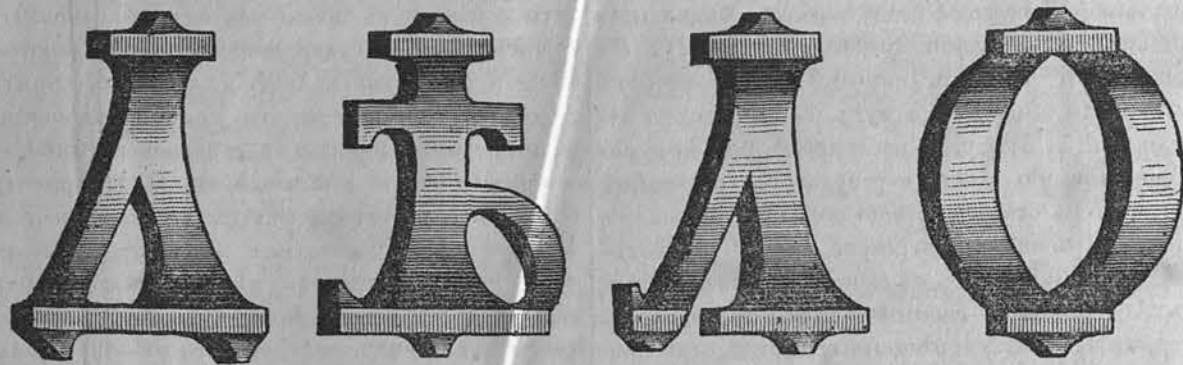
Всі листи, посилки і рекламиції належить пересилати під адресою: редація і адміністрація „Діла“ Ч. 8 ульця Академічна.

Рукониси не звертаються тільки на попередню застереженню.

Подинокое число стоить 12 кр. а. в. Оголошеня приймаються по ціні 6 кр. а. в. від одного строчки печатно.

Рекламації неопечатані вільні від порта.

Предплату належить пересилати франко (найлучше поштовими переказом) до: Адміністрації часопису „Діло“ уль. Академічна Ч. 8.

Предплата на „Діло“ для Австрії: Для Росії:
на цілий рік . . . 8 зр. на цілий рік . . . 8 руб.
на пів рік . . . 4 зр. на пів рік . . . 4 руб.
на чверть року . . . 2 зр. на чверть року . . . 2 руб.
ст. дод. „Бібліотеки“: ст. дод. „Бібліотеки“:
на цілий рік . . . 12 зр. на цілий рік . . . 12 руб.
на пів рік . . . 6 зр. на пів рік . . . 6 руб.
на чверть року . . . 3 зр. на чверть року . . . 3 руб.
на самі додатки: на самі додатки:
на цілий рік . . . 5 зр. на цілий рік . . . 5 руб.
на пів рік . . . 2-50 зр. на пів рік . . . 2 р. 50 к.
на чверть року . . . 1-25 зр. на чверть року . . . 1-25 р.
Для Заграниччя, окрім Росії:
на цілий рік . . . 10 зр.
на пів рік . . . 5 зр.
на чверть року . . . 2-50 зр.
ст. дод. „Бібліотеки“: на самі додатки:
на цілий рік . . . 14 зр. на цілий рік . . . 6 зр.

ВН. Читателів в Росії просимо мати на увазі, що в вимові $\pi = j$, $\delta = i$, $\alpha = u$ (в середині і на кінці слів) — π , δ (на початку слів) — π , δ (на початку слів) — π .

Зміна закона о народных школах.

Правительство предложило в палате пиров проект зміни закона о народных школах (Reichs-Volks-Schulgesetz). Объемистый проект включает в себя зміну 27 §§-ов дотепершнього закона школьного. §. 1 постановляє: „Народна школа має задачу, виховувати дітей морально-релігійно“. В тій переставлені слів добачають централістично-ліберальні дивенки зміни великої реакції на полі народної школярності. Та ледо чи дасться такий зміни вивести з одного переставлені слів „релігійно-морально“. Більше поясняє §. 5 проектного закона, що постановляє: „Без обов'язком школярної управи дати про те, щоби при надзорі школярної молодіжки в означених правильно релігійних вправах брав участь учитель того самого віросповідання (des betreffenden Glaubensbekenntnisses)“. Сей досить неясно уложений §. пояснюють гдені в той спосіб, що після постанови сего §. 5 на будуще не мігби вже в католицькій школі бути настановлений учителем не католик, отже анї жидів, анї протестантів, анї православних. Се відноситься однаковж лише до школярів з одним учителем, бо в школах з двома і більше учителями навчати і після нового закона не потребує конче кождий учитель „брати участь в надзорі над релігійними вправами молодіжки.“

Дуже важний §. 48 постановляє: „Служба в публичних школах єсть для всіх горожан (обывателей державы), котрі виконують в правний спосіб свою кваліфікацію, зарівно приступна. Отвічальними управителями школяр можуть бути настановлені тільки такі учителі, котрі можуть виказатися також і кваліфікацією до науки релігійного віросповідання, яке визнає більшість учеників дотичаючої школяр після пересічного обчислення за 5 попередніх школярних років.“

Народні школяр діляться після §. 1. на народні (Volksschulen) і виділові (Bürgerschulen). Після §. 18 новопредложеного закона народна школа може бути разом сполучена з виділовою, тоді називається „школа народна і виділова“ і обнімає 8 класів. Право, жадати і перевести таке сполучення народної школяр з виділовою, мають ті, що удержують школу.

О предметах науки постановляє §. 3 проект. закона: „предметами науки в народній школі єуть: релігія; викладовий язык (Unterrichtssprache); наука численія в получені з звичайним обчислюванєм площини і тіль; що найважніше і найпростіше в природіспосібній історії, науки природи, географії і історії з особеним увагленєм відносин; писанье і рисунки з вольної руки; спіль; гимнастика для хлопців; жіночі ручні роботи для дівчат. За призволом кравецкої влади школярної можна завести також гимнастику для дівчат.“ Після сего §. 3 усунулася з давнішого закона наука о державній устрою (Verfassung) і наука домогового господарства для дівчат, що нїяк не можна назвати щасливою реформою; замінено також науку „языка“ (Sprache) на язык викладовий (Unterrichtssprache). — §. 7 постановляє, що від тепер має кравец закон-

давство рїшати о розділюваню хлопців від дівчат в школах. Доси рїшали о томъ шк. рады окружній по выслушаню шк. радъ мѣсцевыхъ.

Задачу виділовихъ шкляр означає §. 17 такъ: „Выдѣлова школа має подавати загальне образование, ширше від круга загального образования подаваного в народнихъ школахъ, однаковж має при томъ мати на увазі потреби промысловцевъ (die Bedürfnisse der Gewerbetreibenden). Выдѣлова школа має також бути приготуванєм до учительськихъ семинарій і до тихъ фаховихъ шкляр, котрі не вимагають наукъ середнихъ шкляр.“ — Отповѣдно до того предлагаються зміни плану наукъ в виділовихъ школахъ: замѣсть „языкъ и вправы стилистичны“ — „выкладовый языкъ в получені з вправами в промысловій стилистикѣ“; замѣсть „аритметика“ — „наука численія вразъ з наукою звичайного веденія книгъ промысловыхъ“ (Einfache gewerbliche Buchführung); замѣсть „геометричній рисунокъ“ — „Геометрія і геометричній рисунокъ“. І тут обмежася наука гимнастики лише на хлопців, а прибуває надобовязкова наука в игри на фортепьян і скрипкахъ.

§. 19 о школахъ виділовихъ постановляє: „при укладѣ плану наукъ треба звязати на спеціальні потреби мѣсяця і повѣту, в котромъ находится школа. Силь учительскихъ має бути кромѣ учителя релігійного найменше три“. §§. 21—23 постановляють умовія увольнення від уцацання до школяр, а вглядно обмеженя часу обов'язку школярного. Однаковж ті постанови не дотикають Галичини.

Новий проект дотикає також і учительскіхъ семинарій. В планѣ наукъ учительскихъ семинарій мають після §. 29 послѣдувати такі зміни: замѣсть „науки вихованія (педагогії) і методики (Erziehungs- und Unterrichtslehre, ихъ історії і поміднихъ наукъ“ — „наука вихованія (педагогії) з практичними вправами“; зам. „науки языка, стилистики і історії літератури“ — лише „наука языка выкладового“; зам. „географії і історії“ — лише „географія“; зам. „науки о державній устрою відносин“ (Vaterländische Verfassungslehre) — „історія і наука о державній устрою відносин“; замѣсть „музики“ — „музика з особенимъ увагленємъ церковної музики“. Крім того слѣдує знаходити учениківъ семинарії з організацією огорождати для дітей і вкладами вихованія для морально осироченихъ дітей. Зв плану наукъ усунуено науку о домовомъ господарствѣ, а гимнастику і науку чужихъ языківъ узнано яко надобовязкову. — §. 33 ставляє за умовіє прийняті на 1 рікъ семинарії укнченіи 14 (а не 15 якъ доси) рікъ життя і знанье тихъ предметівъ науки, які уцатся в школахъ виділовихъ, і перші понятя науки музики.

§. 36 постановляє: „Правні відносини учительскіхъ установляють особні розпорядженя. Учителі релігійні, настановлені стало, стоять що до правъ і обов'язківъ на рівні з головними учителями (Hauptlehrern)“. — §. 54 має дуже важний додатокъ, котрий може бути політично вивисканий і захитати дотепершню незалежність учительскіхъ: „поведенє учителя по за школою, нарушаюче повагу стану учительского або повагу учителя яко провідника молодіжки, потягає за собою кары дисциплінарні“.

Се важніший зміни в проектованомъ законѣ школярномъ. Маємо надію, що і наші послы, а тымъ більше наше руске товариство педагогичне основно розважатъ ті зміни і заявлять своє становище. Мовчанье булобы тутъ непростимымъ.

ДОПИСИ.

Зъ веходной Галичини.

(Станъ нашої політики на ень. — І. Становище Австрії.)

Увага руского народа звертаєся тепер, якъ вже неразъ підношено, передовсімъ на свій власний станъ, на організацію своїхъ силъ, на домашню працю. Се зовсімъ природно, а навѣть потїшаючо. Народъ, що не знає своїхъ власнихъ силъ, що не владивъ своїхъ твердыхъ основъ свого питомого житя, що занебавъ свою органічну працю домашню, що самъ в собѣ розвѣданий і роздѣртий, — такий народъ не може піднятися до нїякого успішного діла на внѣ. Перше треба зробити ладъ в своїй хатѣ, якъ поза хатою; перше треба статися живимъ організмомъ, щоби отакъ статися живимъ членомъ живої людскости. Тожъ і добре, що Русини познають ту правду і працюють около своєї внутрішньої організації народної. Однакъ не менша правда і в томъ, що розвѣд і поступъ живихъ народівъ не оглядаєся на соннихъ і повільнихъ, що позна і ново розбуджений повинні прискорювати свій поступъ і що внѣшнє житє йде своєю дорогою далше, незважаючи на те, що може неоднѣ не упорався ще з своїмъ домашнімъ ладомъ. Годѣ отже зовсімъ зашкалується в самомъ собѣ, а треба числитися і з тымъ, що дієся воколо насъ і внѣ насъ. Поки вѣримо збрати і розвинути всѣ наші сили у нашомъ внутрі, треба по конечности числитися такожъ і з тымъ, що станєся навколо насъ, безъ насъ і з нами, з нашими невовні ще розвиненими силами. Треба спытати себе, яка дожидає насъ будучність і для якої будучности хочемо мы готовити наші сили. Такъ отже внутрішня діяльність не дається зовсімъ оторвати і отлучити від внѣшньої. Найлучшій доказъ на те, що і руске вѣче народне зъ р. 1880, хочъ головно звернуло свою увагу на нашу внутрішню і краву працю, та тымъ дало починъ до живішої внутрішньої діяльності народної, не могло обійтись безъ того, щоби заравомъ не означити нашого народного становища на внѣ — супротивъ такъ званої „высокой“ політики.

А коли була яка отповѣдна хвиля на те, наново і основно задуматися надъ сею внѣшньою діяльністю нашою, — то се именно тепершній пора, пора безперечного перелому і нового звороту в Австрії.

Можна дивитися, якъ хотѣти, на тепершнє министерство „помирєня австрійскихъ народівъ“, можна жалѣти надъ єго дотепершньою безуспѣшністю, можна навѣть сумнѣватися о єго трепалості, а всежъ таки годѣ заперечити, що Австрія вже силою самихъ обстоєтельствъ, силою розвою і перемѣнъ на європейскімъ суходолѣ, силою історичної судьбы всѣхъ європейскихъ народівъ, приневолена станути на нову дорогу свого розвою. Єще до недавнихъ часівъ була Австрія безперечно нѣмецкою державою такъ задля своєї історичної традиції якъ і задля державнихъ звязей з прочими нѣмецкими княжествами і королевствами. Австрійско-прусска війна, у года зъ Уграми, здвигненє отрубного нѣмецкого цѣсарства, нові перемѣни на балканскімъ півостровѣ, відносини до Італії і Росії, — все то разомъ вже силою самихъ невимѣримихъ фактівъ навначало тепер Австрії отімѣнну ролю від давнѣйшої і надало єй инше становище середъ громады європейскихъ державъ. Менше о те, яка се та нова роля, яке се те нове становище, — досить, що Австрія, скоро не може вже більше бути давною нѣмецкою державою, скоро не може бути анѣ членомъ, анѣ тымъ менше верховникомъ нового нѣмецкого цѣсарства, — тымъ самимъ опинилася передъ новымъ питаннямъ свого дальшого житя: якою має бути в будучно-

сти? Від щасливого рїшеня сего питання зависить жизненне питання Австрії: бути — або не бути.

Якою має бути Австрія, сего доси вправдѣ не сказано, але і тутъ живі, незаперечимі факта дають яснѣйшу отповѣдь, якъ вській теоретичній выводѣ і розмованю. Тепершній часъ єсть часомъ реализму не тільки в штуцѣ і в літературѣ, але і в житю і в політицѣ. Кн. Бисмаркъ вже не від винѣ узаный творцемъ реалистичної школяр дипломатичної. Вѣд справдѣ великій діла нової Нѣмеччини були діломъ того реализму, бо основувалися на дійствнихъ даныхъ, на дійствнихъ підставахъ житя, котрихъ доглянуло і зручно використало зорке око великого реалиста-дипломата. Вѣд новоуладженій державы європейскій уладились або уладжуються на реальнихъ основахъ житя народівъ, обнятихъ тими державами, а вській неприродній, штучний організмъ державній або розпадається, якъ Туреччина, або доходить до такого розкладу, а вглядно до нової перемѣни (метаморфозы). Власне для того, що Туреччина, мимо нагладної неприродности і штучности свого традиційного але перестарѣлого устрою державного і такоїжъ неприродности свого магомеданського панованя надъ немагомеданськими народами, упорно хотѣла держатися своєї традиційної перестарѣлости і такъ само завзято боролася противъ нової перемѣни отповѣдно реальнимъ підставамъ і потребамъ своєї державы, — власне для того мусѣла Туреччина перебути насильний переломъ свого адляхлого а сь традиційною завязістю піддержуваного устрою державного і піддатися насильному розділові і розмеженю своїхъ границъ. На мѣсцѣ нереальної магомеданської державы виступають і розвиваються реальні організми Болгарії, Греції, Сербії, Чорногоры і т. д.

Те саме правило реальної конечности дійствує всюди, хочъ в отімѣннихъ формахъ, якъ до отімѣннихъ обстоєтельствъ і потребъ народного житя. Вь многихъ мѣсцяхъ оно єще придавлюване, закрыванє і приглушуванє, але зорке око політика не може вже нїякъ заподнавати сєй повсюду дійствуючій силѣ реалистичного правила державного і міжнародного житя.

Те саме правило, та сама сила пхає Австрію на дорогу нового звороту, нової перемѣни на основахъ нової дійствности. Скоро перемѣна має бути щасливою, она мусить опертись на дійствнихъ, живихъ і жизненнихъ основахъ. Придержуватися традиційно, але вже перестарѣлої ролѣ нѣмецкої державы в дуєхъ колишньої римско-нѣмецкої імперії, або нового нѣмецкого цѣсарства, значилобы для Австрії те саме, що було для балканського півострову рівно традиційно, але і рівно перестарѣле магомеданське султанство. Роля Австрії, яко нѣмецкого цѣсарства, мусѣлабы бути рїшуючою негациєю тепершнього нѣмецкого цѣсарства, сталабы явною війною противъ тепершньої Нѣмеччини, а тымъ самимъ булабы не тільки зовсімъ злочасною, але і безнадѣжною. Тепершнє нѣмецке цѣсарство єсть вже на стілько скрѣплимъ і сильнимъ організмомъ державнимъ, що хіба який очайдушний політикъ мігби числити на єго цѣлковитый упадокъ. Кто жъ не хоче бути такимъ очайдушнимъ політикомъ і нашої державы ставляти такої безнадѣвної і небезпечної задачі, сєй мусить прийняти яко довершений фактъ, що роля Австрії яко нѣмецкої державы разъ на все скнчена і що в нѣмецкомъ посланництвѣ нема нїякого будучности для Австрії.

Такъ отже не може Австрія глядати своєї будучности поза граничними стовпами, на котрихъ тепершній нѣмецка цѣсарщина розмалювала своїхъ чорныхъ орлівъ. Політичний розумъ наказує Австрії глядати свого житя і своєї будучности передовсімъ вь самій собѣ, с. є. вь тихъ земляхъ і вь тихъ народахъ, які нинѣ творять австрійско-угор-

ску монархію. Правда, що австрійські мужі державні довгий час не розуміли чи не хотіли розуміти сей нової задачі Австрії. Не дається заперечити, що довгий час по австрійсько-прусській війні 1866 р. австрійські мужі державні носились ще з гадкою навести Австрію на німецьку дорогу, чи властиво мимоволі Австрія з Німеччини удержати в ролі німецької держави. Довгий час ще думали ті мужі відшукати для Австрії верховність над Німеччиною. Усилований гр. Байетом тайний союз з Францією против Пруссії в передодні француско-прусської війни виклав наглядно сей замір австрійських мужів державних, але після поразки Пруссії над Францією скінчився упадок гр. Байета і остаточним упадком самої гадки привернення німецького посланництва Австрії. В ті часи Угри мали вже признані свої права в дуалістичному устрою Австрії і вони то, добачаючи в оновленню німецької ролі Австрії небезпеченство для своїх вже здобутих прав, самі не мало причинились до упадку гр. Байета і його реставраційно-німецької політики Австрії. Мадяри гр. Андраши став наслідником гр. Байета і другим кн. Бисмарка.

Та, австрійськими мужами державними довгий час ще гомублена і плекана гадка реставраційно-німецької політики Австрії, поясняє нам, для чого в Австрії від р. 1866 до 1870 так сильно розвивалась ще централістично-німецька політика внутрішня, для чого всі тогдішні міністерства австрійські мимоволі безуспішності все таки мали цю централістично-німецьку і для чого тогдішній австрійський уряд не перестав уважати всім краєм Долітавію за краї німецьку, хіба з винятком однієї Галичини, котру для підтримання централістично-німецької політики віддано під верховенство Польщі як цю їх союз з німецько-централістичною політикою.

Навіть угода з Уграми — (лише з Уграми, а не з всіма іншими народами) — дуалістичний устрій держави, опертий на верховенство Німців і Угорів, був виразом ще тої самої німецької політики австрійських мужів державних. По Садовій і по Кенигсцеву треба було уладити неполаджене питання внутрішнього устрою Австрії, бо сего домагався не тільки сам нещасливий вислідок австрійсько-прусської війни, але також і внутрішній стан держави. Та традиційний переїзд і реставраційно-німецька політика тогдішніх австрійських мужів державних не дали Австрії ступити на нову дорогу, відповісти зміненню положенню. Не перетворено Австрію в державу своїх народів і своїх земель, але все ще думано про її німецьку ролі, а коли вже тоді не можна було цільно Австрії заховати характеру німецької держави, переділено її на дві часті, на Долітавію і Залітавію, і щоб удержати бодай для Долітавії характер німецької держави з німецькою миссю, відлучено Залітавію під верховенство Угорів, котрі з того часу стають вірними друзями централістично-німецької політики в Долітавії.

Австрія поверталась ще довгий час на старих дорогах, хоч вже значно змінилися обставини, котрі нагадували до нового звороту. Ту зміну чули австрійські мужі державні, але не хотіли видіти, чи таки не виділи ще потреби нового звороту. З того виходила політична латина.

Але сила фактів осталася силою. Француско-прусська війна, як вже сказано, до кінця розвинула гадку реставраційно-німецької політики Австрії. Пруси відкинули німецьке цесарство, а після того вже й самі короткоглядні політики мусіли додати потребу нового звороту, нового становища Австрії. І справді від р. 1870 починався новий зворот, але зворот ще нерішучий. Одно може було ясно, що Австрія потребує глядати свої сили і будучності в самій собі, в своїх народах і своїх краях. Але як це зробити, як перевести нову переміну, як уладитися з своїми народами і краями, і якою дорогою піти на вні, — про це не було ясно.

Правда, внутрішня державна політика Австрії, введена гр. Гогенвартом, станула рішучо на нову дорогу. Гр. Гогенварт і його міністерство ясно висказали свої заміри, свою гадку державного переїзду Австрії на нових основах, на силі і рівноправності всіх австрійських народів. Замірений гр. Гогенвартом закон о народностях (Nationa-

litätengesetz) мав покласти кінець межинародним спорам, а бодай звести їх на правильнішу і менше небезпечну дорогу. Та може даятого власне, що сей новий зворот внутрішньої політики був надто рішучо зазначений і відразу на широкі розміри зазначений, що давній переїзд і традиційні погляди не освоїлись ще доволі з новим станом речей, а австрійські Німці не хотіли ще розпрощатися з своїм верховенством в Австрії і з своїми аспіраціями до Німеччини, — ново обв'язана політика стрітила до крайності зав'язаний опір Німців і рівножильний опір їх союзників Угорів, а в горі не мала ще непохитної підпори. Гр. Гогенварт мусів уступити і знов ще раз прийшов до власті німецький централіст і його міністерство Аверсберг-Ляссер. Була се, можна сказати, проба, чи Австрія здолє середь нового, так значно зміненого стану речей і по зваженню особної німецької імперії задержати і надалі характер німецької держави і удержатися в ролі німецького посланника на сході. Та проба, розпочата і переведена против волі німецьких народів Австрії, тривала досить довго. Уживано всіх можливих засобів і способів (пригадаємо лише малюю quasi стан облоги в Чехах), поновлювано централістичне міністерство різними мужами, ухвалено безпосередні вибори і зломано давній вплив крайових союзов на раду державу, — а мимо того все проба не удалась і не устоялась. Централістично-німецька партія, що мала більшість в раді державній, розбилась на партії і котері, порожнилась з своїм власним міністерством, а остаточно сама станула против неї і довела її до упадку. Цільним рядом кількісних блудів і гріхів політичних, своєю безнадійністю і остаточною розв'язкою показала централістично-німецька партія, що вона несподівана до правлення державою і не в силі підтримати якого небудь живого правління, а тим менше в силі забезпечити Австрії певну будучність.

Рядом з тою внутрішньою політикою піднігалась і внішня політика Австрії після р. 1870 на рішучій дорозі. Удержати status quo, або після слів тогдішнього міністра гр. Андраши status quo a meliore, — це була провад, рівножильна традиція передана засада внішньої політики. Тої засади держави гр. Андраши, хоч нові факти, іменом на балканському півострові, догадалися і в внішній політиці рішучого звороту, а бодай рішучого діляння і самі собою потягали Австрію на нову дорогу, коли р. 1875 боснійські і герцеговинські повстанці винесли австрійську хоругву і наспівала пора, завчасу подумати над спадщиною від умиряючої Туреччини. Гр. Андраши боявся однак австрійських орлів між славянськими народами балканського півострову, а хоч видав 10 мільонів на прокормлення боснійських і герцеговинських утікачів, дучився з Биконфільдом, підтримувати уміряючу Туреччину. Славянська мисля Австрії на балканському півострові лякала гр. Андраши яко Мадару зарвону, як не на руку здавалась йому внутрішньо-федеративна політика гр. Гогенварта, до котрої упадку він тож не мало причинився.

Однак і тут сила фактів була більша від волі керівних мужів державних. Західній європейській державі, переляканій Сан-Стефанським договором, дуже не раді превеликому зростови впливу і сили Росії на балканському півострові, наділи Австрію окупацією Боснії і Герцеговини. Та впрочім і сама Австрія по рішучій зміні стану балканського півострову додала вже потребу заняти нове становище супротив довершеного переїзду. Не входило в то, якою гадкою руководились австрійські мужі державні, окупуючи на підставі берлінського мандату Боснію і Герцеговину; для нас важне то, що окупація тих славянських країв не відкриває ні найменшого поля розвою ані для реставраційно-німецької ані для мадярської політики, а противно, ще більше принагнала потребу звороту Австрії на нову дорогу, відміну від давньої, — на дорогу державного переїзду на основі народів і країв, котрі творять австрійсько-угорську монархію.

Так отже і внішня і внутрішня політика Австрії дійшла силою самих неопоримих фактів до того самого вислідку: до

необхідного звороту і переїзду. Яким має бути сей зворот, якою має бути та обнова чи переміна устрою державного, якою дорогою може і має ступати Австрія, щоб забезпечити свою будучність і заняти сильне становище між новими державами середньої Європи, — се показує сам дійсний стан Австрії, її теперішній стан і склад її народностей. Австрія не може статися німецькою, вона не може бути мадярською, ні навіть німецько-мадярською; Австрія може бути лише державою всіх своїх народів і країв, оскільки славянською, оскільки значно більшою, ніж народів творять Славяне. Сего вимагає невідторжливий реалізм політичний.

Відень, 13 (25) січня.

(М.) (Биржеский крах в Парижі і в Відні.) Уже майже від тижня цільний світ фінансовий до живого затревоженого великим крахом чи по нашому — трясотом биржевим в Парижі. Дня 19 с. м. розпочався сей трясот на французьких біржах, іменом на ліонській і паризькій, з страшною безпощадністю. Здавалось, що на вернувшись часи злочинного віденського краху з р. 1873. Сумна вість скоро розвинулась і затревожила цільний світ фінансовий Європи. Крах розпочався в Ліоні, де кілька банків, як Banque de Lyon et de la Loire, і кілька великих купців застановили свої виплати. Дотеперішній розв'язок биржеский перемінився враз в переїзд. Через кілька днів спали єврейські акції о 1280 франків, акції Union Générale о 1875 фр., акції Länderbank-у (котрого гувернером є гр. Водзівський) о 685 фр. і т. д. В загаль спад курсу биржеских паперів вносився в день краху пересічно 400—1000 фр. Страты з сего спаду курсу вносили при акціях Union Générale 300 мільонів, при єврейських акціях 70 мільонів, а перед тим 480 мільонів, при рентах 300 мільонів! На м'ясе давши спекуляційної горячки настав загальний переїзд і застоп в биржескій життю. Вість о паризькому краху перенеслась блискавично до Відня, вивала тут страшний марев віденського краху і споводувала також дуже значний спад австрійських паперів биржеских. Так спали акції північної залізничної Фердинанда майже о 300 фр., акції залізничної Карла Людвіка о 27 фр., австрійська рента о 750 фр., золота о 390 фр., акції південної залізничної о 24 фр. і т. д.

Неоднораз відноситься, що сей биржеский крах настав в Парижі — в краю, так процвітаючому економічно і так вельми багатому. Бо ж і справді розвивався Париж тепер економічно з безприкладним успіхом. В всіх галузях народного господарства процвітає продукція, громадає великанський багатство, майже неперелічний капітал. Обчислюють, що багатство Парижа в капіталах збільшилось роком-роком о 1500—3000 мільонів франків. Державні доходи, мимо неустойчивих обнижень і опустів податків, збільшуються з року на рік так, що буде минулого року, вноситься майже три мільярди, виказав 225 мільонів надвишки понад сподіваний і прелимінований дохід. Розуміється само собою, що при такому величезному зрості капіталів нагромаджені суми грошей шукать для себе нового поля зиску. В Парижі вже за тїсно для тих великанських капіталів, за мало їм уміщення в власних реальних підприємствах. Тож французький капітал розлягся по за границі Парижі. Після обчислення економістів уміщено вже доси французьких капіталів в заграничних паперах над 20 мільярдів франків. Серед буйного зросту французьких капіталів мусіла по людській слабості ненаситній, в'їчно бажачій ще більших зисків, виродитися горячка спекуляційна і она з цільним запалом накинута на поле так званих „гриндерств“, котрі вже не раз стали причиною краху. На самій паризькій біржі прибуло р. 1880 — 80 нових паперів биржеских с. в. акцій нових „предприємств“ в номінальній вартості 5 мільярдів 265 мільонів франків. Р. 1881 прибуло ще 125 таких нових паперів цінних номінальної вартості 5 мільярдів 158 мільонів франків. Крім того основано також і за границями Франції французькими капіталами різні банки, як пр. в Австрії „Länderbank“, і інші менше або більше реальні і спекуля-

тивні підприємства. Звістка р'їч, що загаль Французів гр'їшит великим незнанням чужини с. в. того всего, що єсть поза границями Франції. Тож було дуже легко несовітним спекулянтам і підприємцям, числячи на ту невідомість Французів, голосити величаві надії о заграничних підприємствах і банках французьких і тим чином вишрубувати курс своїх акцій що раз більше в гору. Не жалувано при том грошей на шумні реклами по днівниках і особливих брошурах. Сотки тисяч і цільні мільони сыпались на ту ціль підступними спекулянтами. Так і сталося, що пр. акції єврейської і панамської каналу, — ті творили звітного героя спекулянтів — Bonfoux, вишрубовано до курсу п'ять і с'їм разів вишого від їх номінальної вартості. Для лучшего обаламучення легковірних, а для закриття нерелевності основаних „гриндерств“ — не жалувано роздавати на видані акції розданих дивиденд. Плачено дивиденди (с. в. уділ в зиску в доходу підприємства) по 50, 80 і 100 франків від акцій, так що посідателі акцій крім звичайних процентів 3—6% від акцій мав ще 630, 675, 747%, отже разом 10—13% доходу в акції. Се, розуміється, мусіло дуже значно піднести популярність таких акцій в краю, де переїзд стопа процентова рідко коли виходить вище 3—5%.

До повного розв'язу сего биржеского обманства спекуляційного немало причинились самі биржескі агенти, так звані agents de change. Их єсть в Парижі всего лише 60, они творять особне товариство и вважаються публичними урядниками. Без них не може обійтись жадна умова на біржі, жадєть інтерес биржеский, котрий має мати правну вагу. Від заклучених інтересів побирають они свої зиски в певних процентах. Биржескі агенти іменують і настановляють само правління. Та іменом задля великих зисків, які приносять посада такого агента, стався посада такого агента дуже цінною і за нею страшно добувають, — просто купують її за великі гроші. До того ще такий биржеский агент мусить вложити кавцію 200.000 фр. Очевидно, щоб вложити таку кавцію і заплатити величезну суму за посаду агента, на те треба великих грошей. Тож звичайно складається ціла громада чи пайка спекулянтів і виставляють свого агента. Оттак треба ту посаду взыскувати, щоб отбитися за вложені суми, і от тут починається та спекуляційна агітація биржеских агентів, що не перебирає в засобах, а пытає лише про одно: — про як найбільший зиск. Они то були помагачами тої горячкової, аж безпам'ятної спекуляції биржескої, котра тепер закончилась таким крахом. Один великий капіталіст-спекулянт Льебоді — закупив 60.000 штук єврейських акцій і при помочи вище указаних способів вишрубувати курс єврейських акцій в 300 фр. на 3.500 фр., а дійшовши до тої високої курсу продав всі 60.000 акцій, почавши они почали спадати. Се дало початок до спаду других, тож рівно неприродно вишрубованих паперів. Опам'ятались за позо — и опинились над пропастью. Послѣдувала загальна паника, упадок всіх нерелевних цінних паперів, страта цільних мільярдів. Французький крах потряс цільним фінансовим світом Європи. Але Франція надто економічно сильна, щоб у неї повторився такий крах, як р. 1873 у Відні. І французьке правління і банки поспіли на поміч і задержали дальший розвід кризи. Упало дуже много спекулянтів і нерелевних підприємств, — але крах, впрочім вже від довгого часу предвиджений, прочистив воздух фінансової спекуляції в Парижі і убив неприродну горячку безпам'ятної спекуляції.

З під Яворова.

(Чи справедливість — чи політика?) По наших судах пов'ітових на галицькій Русі часто можна стрітати неповажання руського языка, противне законам. По гдекотрих судах нема урядників, котрі знали бы достаточну руську мову в слові і письмі. Недавно случилось в пов'ітовім суді, що коли один свідок зажадав, щоб з ним списано протокол по руски, в цільнім суді не знайшовся концентный урядник, котрий бы знов перелухав свідка в руській мові. В том самім суді, вже давніше, судив

разъ самъ судовой начальникъ справу двоухъ братьевъ, въ которыхъ одинъ говорилъ, что ему отецъ записавъ цѣлу столу, а другой уверялся, что лишь одинъ *сустъ* (въ иныхъ сторонахъ кажутъ также *застъ*), — але начальникъ не розумѣвъ слова *сустъ*, а селяне не могли ему сего иначе назвати, такъ що доперва треба було глядати за Русиномъ-урядникомъ, щобы справу розвяснити. Требажъ теперь памятити, що майже по всѣхъ повѣтовъхъ судахъ нашихъ звичайно списують протоколы и розправы по польски, хочъ стороны говорятъ по руски. Скількижъ то разовъ передався черезъ те не тільки слова але и цѣлы мысли, цѣлу оборону або доказъ правды во всѣмъ невірнѣ, скільки то кривды виходить зъ того вже не кажу для самого языка и для засады рѣшотування, але и для самой справедливости. Политика ломить тутъ справедливѣсть, а бодай ея калѣчить. Выдано такъ много розпоряджень въ користь руского языка, якъ н. пр. розпорядженіе министерске зъ 20 грудня 1859 Ч. 12446 приказуе урядникамъ уживати краевыхъ языковъ; розпорядженіе высшего краевого суда зъ 5 падолиста 1860 Ч. 29621 и зъ дня 25 цѣлня 1861 Ч. 9838 велить уживати письма руского (кирилійского); розпорядженіе ц. к. Намѣстника зъ дня 18 липця 1861 толкуе, що подъ рускимъ письмомъ має розумѣтися не рускій печатанъ черенки але руска скоропись; розпорядженіе министра правосудія зъ 9 липця 1860 Ч. 10340, говорить, що бесѣды свѣдѣковъ, такожъ протоколы на устній внесеня мають писатися въ матернѣмъ языкѣ сторонъ. Пѣсля рѣшеня министерства зъ дня 8 цѣлня 1862 Ч. 1253 препоручило правительство краеве окружникомъ зъ дня 18 мая 1862 Ч. 2956, щобы урядники въ вхѣдній Галичинѣ старались чимъ скорше научитися руского письма и языка, а котрабы тому противилися, щобы були прагнотовані! Отъ того часу вже 20 лѣтъ минае, а успѣховъ не видно, але за то обвѣщають рускій часовникъ часто жалобы на противный тымъ розпорядженнямъ дѣйствія. А однако смѣли где-котрій послы въ соймѣ говорити, що Русинамъ не дѣся жадна кривда, нѣгде и отъ нѣкого!... Добре скажуе Роре: „Най дураки сперекаются надъ формами правления; наилучша есть та, где законы наилучше сповняются“. А чи сповняются у насъ повышій законы? И що на то робить и радить Г. Ексценція Шенкъ? Скажижъ намъ теперь доле, чи довго еще та Русь бѣдна буде презирана и помѣтана?

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Рада державна) 185-те засѣданіе палаты посѣловъ отбулося дня 24 сѣчня. Пос. Майслеръ (зъ сполученои лѣвицѣ) вѣлѣвъ интерпеляцію до министровъ справъ внутрѣшнихъ и правосудія въ справѣ одного яскавого случаю нарушеня права домового. Староство въ Ллитмеридѣ въ Чехахъ выслоло до мешканя одного ремѣтника, подозрѣлого о социалистичну агитацию, якогось агента, который въ неприсутности подозрѣлого и безъ нѣкой вѣдомости отворивъ куферъ подозрѣлого, выинявъ паперы, отъ 8—11 год. въ ночи переписавъ, що староству было потрібно, и по отписаню назадъ паперы вложивъ въ куферъ. Староста же переславъ тѣ отписы окружному суду карному. Се очевидно есть разяче нарушене права домового и интерпеланты запытують министровъ, що они въ томъ случаю думаютъ министри, что они въ томъ случаю думаютъ учинити. — Дальше зъ порядку дневного отступлено по першѣмъ читанню проектъ закона о репартиции рекрутѣвъ пѣсля новои конскрипции комисіи войсковой. — Дальше слѣдувала дебата въ другѣмъ читанню надъ проектомъ устави карной противъ доджниковъ, котры удареминяють езекуцію. Противъ того проекту выступали въ генеральной дебатѣ пп. Жакъ, Веберъ и Ковальскій и выносили отослати его еще разъ до комисіи (п. Ковальскій выносилъ отослати не до комисіи, а до карной). По оборонѣ проекту черезъ референта п. Мадейского ухвалено болъшостою голосѣвъ присутити до дебаты спеціальной. — 186-те засѣданіе палаты посѣловъ отбулося вчера, въ пятницю. — Дня 24 сѣчня отбулося такожъ 52-ге засѣданіе палаты панѣвъ. Министество просвѣты внесло проектъ новелъ до закона школьного зъ р. 1869. Присутлено заразъ до 1-шого читаня тогожъ проекту. Проектъ той новелъ, котрой мы сегодня посвящамъ окрему статью, передано комисіи едукативной. Зъ порядку дневного палата панѣвъ приняла провизоричну конвенцію торговельну съ Франціею и кредитъ 75.000 зр. на закуплене грунту подъ женскую семинарію учительску, академію штукъ красныхъ и школу штукъ и ремесель въ Празѣ. — Комисія бюджетова палаты посѣловъ ухвалила 16 голосами противъ 15 голосамъ податокъ грунтовой пѣсля внесеня прави-

тельства. Правительство предложило, щобы податокъ грунтовой выносилъ 35 миллионѣвъ зр., а референтъ комисіи Кларъ вносилъ лишь 34 миллионы; внесенне Кларъ упало въ комисіи меншостою лишь одного голосу.

(Спѣлній делегаций) скликанъ вже официално на 28 лат. сѣчня. Засѣданя рады державной такъ австрійской якъ угорской будутъ на часъ нарядъ делегаций перерваны.

(Повстаніе въ Кривошій и Герцеговинѣ.) На театръ войны повысылали значѣйшій вѣденскій и пештенскій газеты своихъ спеціальныхъ корреспондентѣвъ, щобы имъ доносили о всѣхъ случаяхъ военныхъ. Се, розумѣсь, лежить въ интересѣ газеты — подавати якъ найкорше факты, такъ живо интересуючій читателей. Однажъ черезъ тое може утерѣти сама справа; корреспондентъ може подаванемъ до вѣдомости публичной дислокації або еволюції арміи поинформувати неприятели, якъ онъ має собѣ поступити; корреспондентъ дальше може бути часто эле повѣдомлений о результатѣ битвы, якъ сѣ дѣйство сталося недавно: одна вѣденская газета напечатала доносъ зъ поля битвы, що въ одной стынцѣ съ повстанцами наше войско отратило 65 людей, коли тымчасомъ такои отраты еще доси нѣ разу не было. На Угорщинѣ далеко болъша свобода печати, якъ у насъ, отже угорскій, а особливо болъшій пештенскій газеты пишутъ еще болъше, якъ вѣденскій. Щобы тому занобѣчи, розбѣлавъ угорскій министръ президентъ Тисса окружничъ до газетъ съ просьбою, щобы не подавали вѣстей о военныхъ пригетованяхъ, о числѣ, признаненю и рухахъ мобилизованныхъ войскъ и о акости та скѣлости военныхъ матеріалѣвъ, — бо неприятели о всѣмъ томъ довлѣае зъ газетъ скорше, нѣжъ оно могло быти до кѣнца доведено. Въ кѣлька днѣвъ по выданю того окружничя въ Пештѣ такожъ въ Вѣднѣ поручено официално газетамъ не мѣстити нѣчого о рухахъ войскъ и т. д., только що въ Вѣднѣ се порученне было дане редакторамъ въ далеко простѣйшій способъ: завѣзвано редакторѣвъ до дирекції полиціи и тутъ шефъ дневникарского бюро заявивъ имъ волю правительства. Въ австрійскій газеты отже, въ томъ числѣ и наша, будутъ мусли подавати только такі вѣсти о военныхъ фактахъ войны, котры будутъ оповѣщены официално. Колибъ яка газета подала яку „свою“ вѣдомость, подпаде конфискатъ пѣсля новелъ до закона карного зъ р. 1862. И справдѣ вѣденскій газеты перестали вже подавати вѣсти о мобилизации, рухахъ войскъ и т. п.

Въ трехъ послѣднихъ дняхъ не надѣшли нѣякі вѣдомости анъ зъ Сераева, анъ отъ коменданта арміи Іовановича.

Въ парламентѣ угорскѣмъ вносъ посолъ окрайній лѣвицѣ Гельфъ интерпеляцію до министра-президента въ справѣ повстанія въ Кривошій и Герцеговинѣ. Тисса на вступѣ сконстатовавъ, що повстаніе прибрало такі розмѣры, противъ котрыхъ правительство муситъ выступити дуже энергично. Яко причину повстанія въ Кривошій подасъ Тисса обовязокъ до службы войсковой, то само, що спровадило бунтъ тыжже Кривошійанъ зъ р. 1869. Що до Герцеговины, то Тисса бачитъ причину повстанія въ неспокойномъ, до бунту черезъ многі столѣтя навывкомъ дуохъ жителей; за кѣлька лѣтъ австрійской администрации тѣ духъ не загибъ. Впрочѣмъ Тисса не перечить, що розпорядженя, які правительство для приверненя ладу въ администрации окупованныхъ краѣвъ перевело, выкликали межъ народемъ, привыкшимъ до цѣлкомъ иныхъ порядковъ административныхъ, навѣтъ антипатію до правительства. Задачею правительства есть теперь — придумати съ наиболъшомъ энергіею повстаніе и переконати жителей збунтованныхъ краѣвъ, що въ австро-угорскѣй монархіи бунты не могутъ подобно подѣслитися, якъ се было подъ Турціею. Въ интерпеляції Гельфого була одна точка дотычача Турції, именно: що Турція каже на повстаніе въ Герцеговинѣ? Сю точку вставивъ Гельфъ въ интерпеляцію очевидно длатого, що гдѣякі угорскій газеты подали вѣсть, будытобы Турція запрестувала противъ военному выступленю Австріи въ Герцеговинѣ. Тисса отповѣтъ рѣшучо, що Шорта доси не мѣшалась въ тое дѣло и не має титулу мѣшатися и на будущее, бо Австрія привертаючи ладу въ окупованныхъ краяхъ сповняе только отданыи ей европейскими державами мандатъ. — Палата приняла до вѣдомости отповѣдъ Тиссы болъшостою голосѣвъ.

Въ вѣденской палатѣ посѣловъ має внести пос. дръ Фереръ (зъ сполученои лѣвицѣ) интерпеляцію въ справѣ покликания резервистѣвъ. Интерпеляція вѣзве правительство, щобы по возможности якъ наименше покликувано резервистѣвъ и які найкорше постаранося о потребній средствахъ для заготовки родинъ покликаныхъ резервистѣвъ въ фонду такои войсковой. Болъшу сензацию, якъ покликанне резервы для змобилизованиа подѣвъ регулярного войска, выкликала змобилизованне двоухъ дальматинскихъ полковъ лядверъ. Загално задавано собѣ питанье: не вжежъ С и лядверы навѣтъ мали быти мобилизованы? Дѣло тое розвяснитъ сими днями министръ бѣны на засѣданіи войсковой комисіи рады державной, заявивши, що два полки повночно-дальматинскій лядверы зѣстали змобилизованы тѣлѣмъ вынятково.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россі. „Баржевыя вѣдомости“ доносятъ, що вже налицъ по довгихъ переговорахъ прийшло до згы межъ Россіею а Туреччиною въ

справѣ контрибуції военной, котру Туреччина має сплатити Россіи за войну въ р. 1877. Порта буде платити рѣчно 10 миллионѣвъ франковъ. Выплата той сумы загипотекована на 1/10 части безпосередныхъ податковъ турецкихъ.

На мѣсе ген. Черевина, подавшогося недавно до димисіи зъ посады товариша министра дѣлъ внутрѣшнихъ має бути именованый его наступникомъ ген. Барановъ, теперѣшній губернаторъ архангельскій, бувшій градоначальникъ Петербурга. — Газеты нѣмецкй доносятъ, що кн. Лабановъ, посолъ російскій въ Лондонѣ, має бути именованый секретаремъ стану на мѣсе Гирса, або и канцлеромъ; посломъ въ Лондонѣ мавбы зѣстатъ Сабуровъ, амбасадоръ въ Берлинѣ, а мѣсе Сабурова занявъ Гирсъ.

Процѣсъ противъ Санковского и Мельникова (за атентатъ на ген. Черевина) скѣнчився сими днями въ Петербургѣ. Судъ засудивъ Санковского на кару смерти черезъ повѣшенне, а Мельникова на довічну каторгу. Санковский откликався до ласки царекон и царъ справдѣ злагодивъ ему кару на довічну каторгу. Оба засужденый потеряли такожъ всѣ права цивильны.

Въ Москвѣ чинятся дальшй приготования до коронації царя, котра наступитъ въ мѣсяцъ мая с. р.

До заграничныхъ часовисей доносятъ зъ Россіи, що гр. Игнатьевъ намѣряе знести инстиутію т. зв. урядниковъ (полицейскихъ), а на ихъ мѣсе установити полицію локальную и поставити ея подъ зверхнѣсть земствъ и губернаторѣвъ. Рѣвножъ звѣщають, що гр. Игнатьевъ бажаетъ значно розширити компетенцію земствъ (инстиутцій автономичныхъ) и працюе рѣвночасно надъ проектомъ утвореня въ кожѣй громадѣ желѣзного фонду на случай неурожая.

Нѣмеччина. При дебатѣ надъ бюджетомъ въ парламентѣ нѣмецкомъ порушивъ пос. Генель, проводячій партіи поступовѣвъ, звѣстный рескриптъ цѣсаря Вильгельма, нарушающій конституцію. Пос. Генель закинувъ, що кн. Бисмаркъ и министры заслонюются особою монарха, коли тымчасомъ они самі повинны быти отвѣчалый за свою политику и свои дѣла. Рѣвножъ выказавъ Генель небезпечность другой половины цѣсарского рескрипта для конституції, бо всѣмъ урядникамъ державнымъ рескриптъ наказые зречис своихъ пересвѣдченъ политичныхъ и агитувати безъусловно за правительство; на томъ — замѣтивъ Генель — выйдуть наилучше урядники-карьеристы. Въ отповѣдъ Генелеви вырѣсился Бисмаркъ довгу бесѣду въ оборонѣ цѣсарского рескрипта, нимъ контрастированного. Онъ сказавъ еще выразѣйше, нѣжъ се стояло въ рескриптѣ, що „Гогенцолерны хотять ридити особисто“, що „цѣсаръ есть президентомъ министровъ“, що „министры суть лишь дозвѣтчики люлкѣ (Lückenbisser) межъ цѣсаремъ а народемъ“ и т. д. Подчасъ такои безцеремонной бесѣды и такого толкованя конститутіи кн. Бисмаркъ внавъ въ такую розгоряченую забѣтовъ противъ поступовѣвъ, що съ поднесенемъ кулакомъ, ажъ поинѣвший отъ злости, подѣшовъ зъ трибуны ажъ до лавокъ посольскихъ и самъ шукаючи собѣ напасты вмовлявъ въ поступовѣвъ, что ктося назавъ его „боязливымъ“. Таке выступленне Бисмарка въ парламентѣ дуже вразило всѣхъ либеральныхъ посѣловъ.

Франція. Гамбета подався позавчера до димисіи съ цѣлымъ своимъ кабинетомъ. „Велике министерство“ (такъ звано министерство Гамбеты) простояло ледя три мѣсяцѣ. Причину димисіи Гамбеты нашъ читатель вже знаетъ: Гамбета отъ давня вже заявлявъ, що коли палата не прийме его проектъ ревізії конституції, онъ подасться до димисіи. Палата значною болъшостою голосѣвъ откинула, мимо довгои промовы Гамбеты, проектъ министерскій и Гамбета заразъ подавъ свою димисію. Кто буде наслѣдникомъ Гамбеты, доси на певно не звѣстно; Гриви мавъ пересправляти съ Сеємъ, президентомъ сенату.

НОВИНКИ.

— Засѣданя выдѣлу товариства „Просвѣта“ отбулося дня 20 и 25 с. м. подъ проводомъ дра Ом. Огоновского. На тыхъ засѣданяхъ залагоджено слѣдуючій справу: Стиненію зъ фундації Франца Фронца о рѣчныхъ 90 зр. надавъ выдѣлъ Петрови Лучечка, учениковъ 3-той класы гимн. въ Перемышлѣ, отначачуючому вѣзрѣчьмъ поведенемъ и отличнемъ поступомъ въ наукахъ, сыновъ убогого зарѣбника, который зъ працѣ рукъ удерже свою численну родину. Выдѣлъ принявъ до вѣдомости оправозданне зъ загалныхъ зборовъ тернопольской филіи, отбувшихся въ Тернополи 15 сѣчня с. р., на котрой то загалны зборы ѣздилъ яко отпоручникъ выдѣлу проф. Вод. Шухевичъ. Удѣлено читальнямъ въ Черневі, Шельнакахъ и Малеховѣ безплатно выдана товариства и принято 13 новыхъ членѣвъ. Въ кѣнци обговорено проектъ змѣны гдѣякихъ точокъ статутѣвъ, справу загалныхъ зборовъ и гдѣякі другі справы административны.

— Загалны зборы товариства „Просвѣта“ отбудутся дня 2 лат. лютого с. р. о год. 3 попол. въ кѣмнатахъ тов. „Руска Бесѣда“ (ул. краковска ч. 14, I поверхъ).

Порядокъ дневный: 1) Отворенне заг. зборовъ черезъ голову товариства дра Ом. Огоновского. 2) Справозданне уступающего выдѣлу. 3) Справозданне контрольной комисіи. 4) Выборъ нового выдѣлу и головы. 5) Внесеня выдѣлу въ справѣ змѣны статутѣвъ. 6) Внесеня членѣвъ.

— Выдѣлъ краевый ухваливъ установити на пробу ван-

дручного учителя, который має розновсюдновати межъ селянами вѣдомости зъ рѣбництва и годовѣлъ худобы, именно научати, якъ треба обходитися съ огнюванемъ, ховати рогатый товаръ и плекати садовництво и пчѣльництво.

— Мѣста Бережаны и Броды одержали санкціонованый цѣсаремъ законъ о поборѣ мыта копыткового.

— Дипломъ признаня отъ заряду музея промышленного во Львовѣ одержали п-нѣ Гермина Шухевичъ, жена учителя гимназіального, и п-на Ольга Шухевичъ зъ Тишковецъ за свои вырѣбы, выставленъ на выставѣ того музея въ ратушы во Львовѣ, именно п-нѣ Шухевичъ за работы ручны, украшений рускими взорцами, а п-на Шухевичъ за гадѣтъ напеченои части фелона, выконанный болѣа взорѣвъ старорускихъ зъ часѣвъ Ярослава Мудрого.

— Для выстудіюваня промыслу въ вырѣбѣ забавонъ для дѣтей удѣливъ Выдѣлъ краевый п. Теоф. Меруновичи 200 зр. на подорожъ, въ котрой має быти о столько скористати, щобы оттакъ привезти той промыслъ для Галичины и запевнити ему поведженне.

— Львовска полиція увязнила передвѣчера, якъ звѣщае Газ. паг., во Львовѣ кѣлька особѣ (Поляковѣ) подобѣльнѣ о социалистичну пропаганду и о звязѣ зъ заграничными социалистами. У одного зъ увязненыхъ мали найти листъ, выразно указующій на ту пропаганду и тайну звязъ. Такожъ у другихъ, знакомыхъ съ увязненными, роблено ревізій.

— Въ користь „Руской Бурсы“ въ Тернополи устроюе выдѣлъ Бурсы въ среду дня 1 л. лютого с. р. въ салѣ театральній музыкально-декламаторскій вечеръ при ласкавой участи членѣвъ львовского хору мужеского. Програма: 1) Вербицкій: Цвѣты мой весняны; 2) Желенскій: Гавотъ; Огньскій: Польност; Шопенъ: Мазурокъ — отограе п. Р.; 3) Рубинштейнъ: О, wenn es immer so bliebe; Новокосовскій: Пѣсня — отѣпѣвае п. Ц.; 4) Вербицкій: Процанье — хоръ; Енгельсбергъ: Muttersprache — хоръ съ сольомъ баритоновымъ; 5) Давидовъ: Ой, у поли; Кропивницкій: Соловейко — отѣпѣвае п. Б.; 6) Шевченко: Титаръ — отдеклямуе п. В.; 7) Желенскій: Scherzo зъ сонаты д. 20 — отограе п. Р.; 8) Моношкѣ: Три Будрысы — отѣпѣвае п. Т.; 9) Вахнянинъ: Нашъ рай — терпѣтъ на сопранѣ, тенорѣ и басѣ въ супроводѣ скрипокъ, фисгармоніи и фортепьяну — выконаютъ п-ѣ В. и пп. А., С., Д., Ц. и Р.; 10) Лисенко: Ой, чого ты почорнѣло? — отѣпѣвае п. В.; 11) Отто: Серенада — хоръ съ сольомъ баритоновымъ; Дюрнеръ: Весна — хоръ. Початокъ точно о 8 год. вечеромъ. Цѣны мѣсьцъ, не обмежачи жертвѣлюбности: крѣсло въ ложѣ и нѣ першихъ двоухъ рядахъ 1-50 зр., дальшй крѣсла 1 зр., вступъ на салю 50 кр., вступъ для учениковъ 25 кр. Билетѣвъ можна достати въ книгарни п. Чилика, а вечеромъ при касѣ.

— Русне акад. товариство „Дружный Лихваръ“ во Львовѣ устроило дня 2 (14) лютого с. р. въ великій салѣ „Народного Дому“ музикально-декламаторскій вечеръ вразѣ съ танцами. Програма первой части того вечера богата и занимача, а и друга часть забавна дае повну надѣю на розвеселенне охочою молодежи, тымъ болъше, що то буде вже послѣдняя забава съ танцами, яку устроюють Русины сихъ мѣсяцѣ. Цѣлыи дохѣдъ зъ того вечера назначеный въ користь убогихъ рускихъ академикѣвъ, тожъ маємо повну надѣю, що нашъ П. Т. Родимѣвъ радо возьмутъ численну участь въ томъ вечерѣ, тымъ болъше, що дохѣдъ зъ сего вечера назначеный на подмогу убогомъ молодѣжи. Товариство „Дружный Лихваръ“ заявляючи столько жизненной силы и працѣ, вновь заслуге на всяку подмогу нашихъ Родимѣвъ. Запрошеня на сей вечеръ высылаются сими днями. Въ слѣдуючѣмъ числѣ подамо повну програму. Цѣна мѣсьцъ выносить: въ першихъ рядахъ мѣсьцъ сидяче 1-50 зр., билетъ родинный 5 зр.; въ дальшихъ рядахъ 1 зр.; вступъ на салю 80 кр., а для товаришѣвъ „Др. Лихваръ“ и „Акад. Кружка“ 50 кр.; на галеріи въ першихъ рядахъ мѣсьцъ сидяче 1-50 зр., въ дальшихъ 1 зр. Грошѣ належитъ надослати до акад. тов. „Дружный Лихваръ“ во Львовѣ, ул. Краковска, ч. 14.

— Зъ Коломыѣ пишуть намъ: Дня 3 (15) с. м. отбулося у насъ 28-е зъ ряду представленне руского аматорского товариства драматичного; отограно: „Зѣрванный Мѣстѣ“, 2-актовую комедію зъ польского, и „Старый и новый рѣхъ“, 1-актовую комедію зъ нѣмецкого. Перша штука довольна зовѣсь публику, такъ що до самого змѣсту якъ и игры аматорѣвъ; слабшій результатъ другой штуки. Гостей було въ першихъ мѣсяцяхъ доволъ; насѣли теперь и нашй оваченики зъ окрестности, що насъ тымъ болъше угадувало, позаякъ на двоухъ попередныхъ представленяхъ не було нѣкого зъ села, хоть выслано запрошеня.

— Зъ Самбора пишуть намъ: Отъ кѣльканацати днѣвъ гостить въ нашѣмъ мѣстѣ руско-народный театръ подѣвъ дирекцію п. Виберовича, который до сѣи поры давъ 5 представленъ. На теперь мусимо обмежитися на справозданно зъ послѣднего представленя, а зъ него окажеся працѣвѣтѣсть и замилованне до штуки нашей дирекції. Въ недѣлю представлено „Евдну Марту“ Воробкевича. О самѣй штуцѣ замовчимо, позаякъ она знана вже ширшѣй публикѣ отъ давня. Що до игры артистѣвъ и артистокъ и въ загалѣ что до точной и рутинованой режисеріи п. І. Грыневского сказати можна совѣстно, що коли наша дирекція и дальше буде такъ працювати, наша руска сцена перевыситъ дотеперѣшній рускій товариства драматичный. Въ подробности отзначились въ сво-

Виходить во Львовѣ що Среда и Субота (крѣмъ рускихъ свѣтъ) о 4-ой годнѣ пополуни. Литерат. додатокъ „Библиотека найзнам. повѣстей“ виходить по 2 печат. аркушѣ кожного 15-го и послѣднього дня кожного мѣсяця.

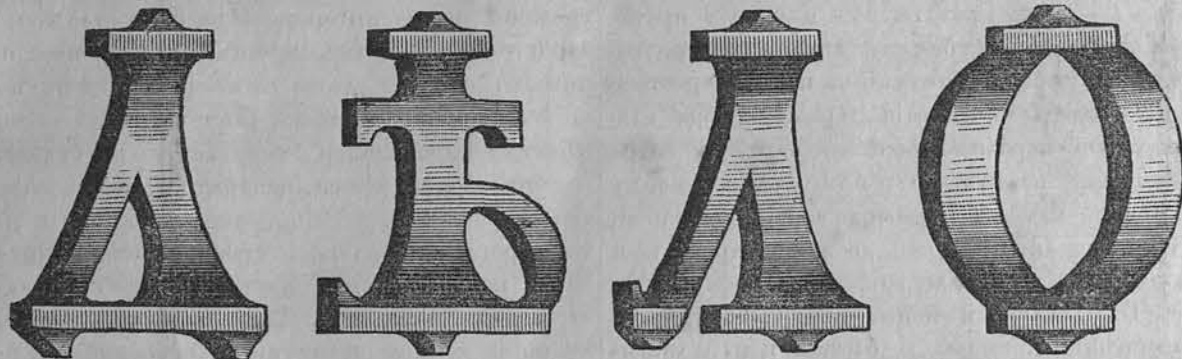
Редакція, администрація и екедипція поль Ч. 8 уліца Академична.

Всѣ листы, посылки и рекламации належить пересылати по адресу: редакція и администрація „Дѣло“ Ч. 8 ул. Академична.

Рукописи не звертаються тільки на попереднє застереження.

Подинокое число стоить 12 кр. а. в. Оголошеня приймаються по цѣнѣ 6 кр. а. в. отъ одной строчки печатной.

Рекламации неопечатаи вѣдѣи отъ порта. Предплату належить пересылати франко (наилучше почтовымъ переказомъ) до: Администрація часописи „Дѣло“ ул. Академична Ч. 8.

Предплата на „Дѣло“ для Австрій:		Для Россіи:	
на цѣлый рокъ . . .	8 зр.	на цѣлый рокъ . . .	8 рубл.
на полъ року . . .	4 зр.	на полъ року . . .	4 рубл.
на четверть року . . .	2 зр.	на четверть року . . .	2 рубл.
съ дол. „Библиотеки“:		съ дол. „Библиотеки“:	
на цѣлый рокъ . . .	12 зр.	на цѣлый рокъ . . .	12 рубл.
на полъ року . . .	6 зр.	на полъ року . . .	6 рубл.
на четверть року . . .	3 зр.	на четверть року . . .	3 рубл.
на самѣ додатокъ:		на самѣ додатокъ:	
на цѣлый рокъ . . .	5 зр.	на цѣлый рокъ . . .	5 рубл.
на полъ року . . .	2 зр.	на полъ року . . .	2 р. 50к.
на четверть року . . .	1 зр.	на четверть року . . .	2 р. 50к.
Для Заграничя, окрѣмъ Россіи:			
на цѣлый рокъ . . .	10 зр.		
на полъ року . . .	5 зр.		
на четверть року . . .	2 зр.		
съ дол. „Библиотеки“:		на самѣ додатокъ:	
на цѣлый рокъ . . .	14 зр.	на цѣлый рокъ . . .	6 зр.

ВП. Читателѣвъ въ Россіи просимо мати на увазѣ, що въ вѣдѣи $n = ji$, δ , $\alpha = i$, u (въ серединѣ и на концѣ слѣдѣи) $= \text{и}$, u (на початку слѣдѣи) $= i$, δ (на початку слѣдѣи) $= \text{и}$.

Блудный дороги.

Справа громады Гнилицько все еще не сходитъ съ дневного порядку. Она обговаривается всѣми дневниками — особливо польскими — на всѣ боки и на всѣ заставки, але зъ всего того выходитъ одно: чимъ больше шуму, тѣмъ больше дыму. Если ходитъ тѣмъ крикливымъ голосомъ о то, затѣмъти головну справу, закрыты властиве зло и затѣмъти властиве жерело сего зла, то се, треба признати, удалося имъ якъ не можна лучше. „Зайшовъ разячий и болючий випадокъ въ Гнилицькахъ“, пише краковска Reforma въ ч. 26-омъ. „Докazuje онъ ясно istnienie prawosławnej, a więc (!) rosyjskiej agitaey“. Дальше жалуется Reforma, що не услухано въ лѣтъ голосу загорѣлыхъ польонизаторѣвъ, поднесеного на тайный засѣданіи „кома польскихъ пословъ“, и не отобрано Русинамъ „конституційной свободы печати, збрани и товариствъ“. „Такъ якъ доси“ — кончить Reforma — „не може на дальше остатись безъ очевидной шкоды для краю и державы“. Наводимо сей отзѣвъ Reform-ы для того, що онъ есть вѣрный, майже дословный выразомъ всѣхъ голосѣвъ, якъ лише подносится теперь въ польскихъ дневникахъ о станѣ Русинѣвъ въ Галичинѣ. Всяда той самъ бракъ логики, всяда те саме переключеніе фактовъ, всяда той самъ алармъ о легионахъ російскихъ агентѣвъ и о загродахъ Русинѣвъ, всяда рѣвно зъ удавана горяча львовность, але нѣгде слѣду широкой правды и правдивого поясненія sprawy.

Не хочемо говорити о такой же не только неполитичной, але и нелогичной безтактовности, що тѣ самі нѣбы то дуже львовный и широко-австрійскій патріоты польскі въ томъ самѣмъ числѣ на одной сторонѣ надѣваютъ мундуръ п. к. полиціа и денунціуютъ вѣдомо ложно всѣхъ Русинѣвъ о російску, отже противу-австрійску пропаганду, а на другой сторонѣ того самого числа остенційно увѣряютъ, що „nie wyrzekamy się ideału Polski“ (гл. отповѣдь Reform-ы новѣй „Press-ѣ“ въ ч. 14), або якъ популярно-польске писемъ „Wieniec“ ч. 1 зъ р. 1882 въ статіи п. з. „Przyrzeczność Polski“ взымае вже навѣтъ досыть явно до отбурованія Польщѣ „отъ моря до моря“, ставитъ се непогнѣимъ идеаломъ всѣхъ Поляковъ, высшимъ „nad wszelkie prace w Sejmie, w szkole, w urzędzie i w tej twardej pracy o kawałek chleba“ и выразно говоритъ: „gdy to pragnienie ogarnie masy polskiego ludu, wówczas z tego pnia zdrowego wyrośnie olbrzymie drzewo, pod którego cieniem spoczniemy po odzyskaniu ojczyzny, a na którego szczycie odbuduje gniazdo — orzeł biały“.

Не хочемо говорити о томъ, якимъ правомъ тѣ самі „сторожѣ“ всѣхъ возможныхъ только не австрійскихъ и не загальнокраевыхъ интересовъ выступаютъ съ такими клеветами и алармами противъ цѣлого руского народа, съ якими еще не выступавъ нѣкто нѣ противъ одного народа. Если ходитъ о яку противу-державну агитацію и о яку заговоры противъ цѣлости Австрій, то мы вповнѣ увѣреніи, що австрійске правительство дастъ собѣ раду безъ помочи такъ недостовѣрныхъ помагачѣвъ и „сторожѣвъ“ и что если памятае на рускій Гнилицько, то еще больше повинно памятати и буде памятати на польскій Кобыляне и Ленку. Мы спокойно выжидаемо выслѣдку урядовыхъ слѣдствъ, хотьбы они велися навѣтъ особами толерующими „odbudowanie gniazda — orka białego.“ Мы не маємо нѣ права нѣ причины выпереживать выслѣдковъ розпознатого слѣдства. Скажемо только, що рускій народъ выжидае конця сего слѣдства съ полнымъ спо-

коемъ, бо рускому народови залежить може найбільше на розясненіи правды и розсвѣченіи такъ шумно и безвѣдно розсвѣняныхъ клеветъ о всѣхъ Русинахъ, а чейже строге слѣдство буде доказомъ, скільки правды въ томъ клеветливѣмъ обжалованіи цѣлого руского народа, и чи та якъ суть агитаторы и агитаціи.

Але мы звернемо увагу на головну справу, яка обвивилась въ поступку Гнилицькой громады, на справу, котрою повинна зайнятися поважна публицистика, щиро бажаючи добра такъ своему народови и краеву, якъ и цѣлой державѣ.

Чи поступокъ Гнилицькой громады выйшовъ зъ власной волѣ, чи зъ заохоты сего або того лица, чи переходъ на православіе може вважатись „россійскою агитацією“ чи нѣ, — про те не будемо спорити. Але безспорнымъ фактомъ останеся, що Гнилицька громада рѣшилась до сего поступку задля конкуренційныхъ тягарѣвъ, якъ мусѣла поносити такъ на свою дочерну (филиальну) якъ и на матерну церковь, и задля того, що не хотѣли выслушати еи доволѣтнихъ просьбъ о утвореніе самостоятельного приходу въ еи селѣ, котре числитъ 800 душъ, а мимо того муситъ въ всѣхъ церковныхъ справахъ, въ всѣхъ потребахъ и церковныхъ обходахъ и обрядахъ относитись до парохіи отдаленой майже мило отъ Гнилицько. Се була головна, неоспорима причина поступку Гнилицькой громады и съ тѣмъ Гниличане не только не таятся, але отверто ставятъ выслушанье тѣхъ ихъ жалобъ и усуненіе своей кривды яко условіе повороту на лоно униатской церкви.

Несправедливостъ розкладу конкуренційныхъ датковъ, недостатки нашої ustawy конкуренційной, неоповѣдностъ дотеперѣшной надмѣрной концентрации рускихъ приходѣвъ и дальша тенденція до еще болѣшой и неоповѣдтой концентрации — ось тѣ sprawy и тѣ жерела зла, якъ повиненъ передовѣтъ доглянути каждый добромыслячий человекъ въ столько окричанѣй але и закриванѣй справѣ Гнилицькой громады. Чиже не стоялобы труду глубше задуматись надъ тѣми справами?

Недостатки конкуренційной ustawy узнавъ вже навѣтъ краевый выдѣлъ, але реформа сей ustawy въ душѣ справедливости все еще оставеся лише — добрымъ замѣромъ — проектомъ!

Отъ Юсифинскихъ часѣвъ а именно отъ р. 1783 пануе у насъ тенденція концентрации рускихъ приходѣвъ. Въ другихъ краяхъ коронныхъ стараноса о те, чтобы приходы не были надмѣрно и неоповѣдно стяганы, чтобы приходжане скільки можна были близко церкви, а приходники скільки можна близко своихъ приходжанъ. И у насъ поручено надъ декретомъ зъ 12 вересня 1782 регуляційной комисіи, чтобы не стягано такихъ приходѣвъ, котры суть самі для себе отрубными громадами и числятъ надъ 700 душъ, якъ и такихъ, котры вже мають свою церковь и ерекцію приходу, а суть малоприступный зъ иныхъ мѣсцевостей. Хотѣя дальше найвыс. рѣшеніемъ зъ 23 септя 1810 ч. 11.714 поручено при регуляціи мати на увазѣ моральне добро приходжанъ, ихъ выгоду въ учащаніи до церкви и возможность непосредного морального впливу приходника на приходжанъ та легкость ихъ взаимныхъ отношенъ, — то мимо того стягнено отъ р. 1783 до новѣйшихъ часѣвъ лише въ львовскій гр. кат. Архиепархіи 650 передъ тѣмъ зовѣтъ самостоятельныхъ приходѣвъ и то власне безъ взгляду на що ино указаній директивы регуляцій приходѣвъ. Та концентрація отбуровала менше-болѣше въ такой способъ, що утворено парохіи неразъ о кѣлька квадратныхъ миль обьему, або такъ, якъ се видимо въ Гнилицькахъ, где до парохіи Гнилицѣ, котра сама числитъ надъ 1500 душъ, долучено о $\frac{3}{4}$ милъ отдаленый приходъ съ 800 душами. Новѣйшими часами, именно еще за урядованія бл. п. гр. Голуховского, мимо представления гр. кат. Ординаріату и явной шкоды для

морального добра приходжанъ, проектировано, якъ звѣстно, еще дальшу концентрацію 210 приходѣвъ, дотеперъ отрубныхъ. Може бути, що такую концентрацію надѣяно ослабити впливъ руского духовенства на народъ, але якъ показываютъ теперь факта, таке поступованье выходитъ не только на шкоду одного руского духовенства, але и на шкоду народа и цѣлой державы.

Не потребуемо тутъ широко разводитись надъ тѣмъ, якъ вже отъ довшого часу загорѣлы политики польскі стараются всѣякими способами подкпунувати повагу руского духовенства. Рѣчь се дуже сумна, але и надто добре загально звѣстна. Только усилямъ руского духовенства и незатраченной еще силѣ моральной нашего народа треба завдѣчувати, що дотеперѣшна политика ворогованія противъ всего, що руске, отже и противъ руского духовенства не попала нашего народа и краю въ безодню крайной деморализаціи. Але коли та политика оставеся незмѣненою, коли добромысляча часть краевого населенія захочетъ бездѣльно супротивъ такихъ облудныхъ махинацій, коли пустіи крики и злобный клеветы грозятъ до крыхты приглушити здоровый умъ загалу, то насѣла пора, съ цѣлю серьезностію остерегти передъ дальшими необходимыми наслѣдствами такихъ блудныхъ дорогъ. Кто сѣе вѣтеръ, збирае бурю. Накидаючися на все, що лише руске, не поважачи найдорожшихъ скрѣпѣвъ и традицій народныхъ, оклеветуючи систематично всякій хочѣбый честнѣйшій и найблагороднѣйшій обьявъ житя руского народу, терроризуючи его злобно-клеветливыми криками едино для того, що рускій народъ радъ лише въ згодѣ жити съ польскимъ народомъ, але нѣкакъ не хоче пошпирати реставраційно-гегемоническихъ замѣрѣвъ перестарѣло-польскихъ, — таке поступованье може бути лише на руку зарѣвно врагамъ руского народа, якъ и врагамъ цѣлого краю и цѣлой державы. Пора отрястиса всѣмъ добромыслячимъ зъ дотеперѣшной пассивности, пора взытиса до широкой ахосенной працѣ, поважно задуматись надъ необходимыми реформами не только церковной конкуренціи, отповѣдного роздѣлу надмѣрно сконцентрированныхъ приходѣвъ, але такожъ и надъ поправою матеріальнаго быту духовенства, надъ улаженіемъ утяжливыхъ и часто деморализующихъ аномальностей, т. з. jura stolae, пора зрозумѣти доброй интенціи руского духовенства и подпомогчи ихъ, а не вывертати насильною латинизацією, пора зрозумѣти вагу питомой просвѣты народнои и замѣсть польонизовати, щиро и дружно подпомагати усилія тѣхъ рускихъ товариствъ просвѣтныхъ, котры вже навѣтъ посли признанія самого кр. Выдѣлу, положили доси не мало заслугъ около поднесения народнои просвѣты. Пора наконецъ полишити вражду противъ Русинѣвъ и замѣсть уганятиса за неосущимыми идеалами реставраційными, взытиса до серьезной працѣ надъ добромъ и будущностію краю, котрому грозить страшна руина, если дальше потреваютъ дотеперѣшныи безѣотрадий отношенія.

Съ великимъ жалемъ мусимо замѣтити, що та сама, отъ нашихъ противниковъ перейнята слабѣсть пустои крикливости и шкодливой демонстраційности здѣсь прокидаться мѣжь гдѣкотрыми Русинами. Такой обьявы суть еще вправдѣ, на щастье, лише единичными, але зъ огляду на добро руского народа уважаемо нашимъ обовязкомъ остерегти передъ такими блудными дорогами. Моглобы завдатиса, що гдекому зъ галицкихъ Русинѣвъ выдаеся „православна пропаганда“ отповѣднымъ antidotum противъ почивковъ противниковъ Руси и противъ польонизаціи. Таке бодай враженье вынесли мы прочитавши въ ч. 5-омъ „Слова“ остенційнаго заявленія п. дра Николая Наумовича, що онъ „симпатизувавъ съ намѣреніемъ Гниличанъ“ перейти на лоно православнои вѣры и „ободравъ ихъ“ въ томъ дѣлѣ

и що для доказанія, „що на пути насильного поляченія Руси дальше ити не лзя“ — онъ „возвращаеся къ вѣрѣ своихъ праотцѣвъ“, при чѣмъ увѣряе о своей непоколебимѣй австрійской львовности. Если дръ Н. Наумовичъ хотѣвъ лише скористати зъ присутствующаго въ Австрій каждому права свободной зміны своего вѣроисповѣданія, то не можемо остаточно нѣчого мати противъ того, але тогда не розумѣемо причины остенційнаго „заявленія“ такого для загалу Русинѣвъ зовѣтъ рѣвнодушного поступку. Еслиже ходило тутъ о поднесеніе „православной пропаганды“, то мусимо такой поступокъ назвати рѣшучо зовѣтъ нещасливымъ. Не вжеже можна бачити добро Руси въ томъ, еслибы до такъ рѣжныхъ спорѣвъ, роздирающихъ лоно нашої Руси, прибули еще споры религіи? Нынѣ могутъ Русины бодай межи собою въ згодѣ жити безъ взгляду на те, що одинъ православный, другій униаты, а третій римско-католики. Наша Русь выдвинулась бодай до той толеранціи, такъ необходимой для еи цѣлости и згоды народнои, що вѣроисповѣдній рѣжницѣ не творятъ причины роздору. Чиже малибы мы и тутъ шукати за роздорами на радѣсть нашихъ противниковъ, а на нашу очевидну шкоду? Широкий патріотъ повиненъ надъ тѣмъ добре задуматиса. Наша Русь не дастся вести зъ правои дороги, не впуситъ въ свое лоно религіиныхъ спорѣвъ и роздорѣвъ и всякій такі усилія розбѣются о здоровый розумъ руского народа. Праціймо широко и позитивно для народа, а не заражаймось крикливостію нашихъ противниковъ и не бавмось въ пустіи и шкодливый демонстраціи. Добро нашего народа, нашъ патріотизмъ, наказуютъ намъ не отвертатиса отъ неумолимои поважнои и позитивной працѣ народнои. Sapienti sat.

ДО ПИСИ.

Зъ вѣдѣи Галичины.

(Станъ нашої политики на вѣдѣи. — II. Признаки нового звороту внутрѣшной политики Австрій.)

Не легка се задача для Австрій, статися державою всѣхъ своихъ народѣвъ. Австрія есть безперечно одною въ наибольшее рѣжнородныхъ державъ Европы. Вже се одно дуже утрудняе ея задачу державного устрою, основаного на згодѣ и спольныхъ интересахъ всѣхъ народѣвъ входящихъ въ державу. Правду скавати доси не сотворено еще прототипу — вѣдрца добре улаженной державы много народнои. Дуже часто указуютъ на Швайцарію, яко на взорець такой державы. Однакѣжъ Швайцарія надто маленька держава, а до того находится въ надто вынятковыхъ условіяхъ природной конфигураціи, щобъ могла служити повнымъ и всестороннымъ вѣдрцемъ устрою многонародной державы. Пытанье такого щасливаго устрою державного въ широкихъ роамѣрахъ мавъ рѣшити доперва Австрія. А коли рѣшеніе сего пытанія вже само собою трудне, то еще труднѣше ставе оно въ практицѣ въ Австрій, где не только маємо много рѣжныхъ народностей, где степень культуры тѣхъ народностей есть дуже рѣжнородный; але где варавамъ выступаютъ супротивный интересы не только однихъ народѣвъ але и краѣвъ коронныхъ, яко одноцѣльныхъ частей державныхъ. Крѣмъ супречныхъ и доси не полагожденныхъ интересовъ Нѣмцѣвъ а Чехѣвъ, Нѣмцѣвъ а Словенцѣвъ, Поляковъ а Русинѣвъ, Русинѣвъ а Румынѣвъ и т. д., — маємо еще не менше супречный и рѣвножъ неполагожденый интересы Чехин, Галичины, Тиролю Дальмаціи, Шлезіи и т. д. Крѣмъ пытанія федеративной звязи австрійскихъ народѣвъ, маємо еще пытанье федеративной звязи австрійскихъ краѣвъ коронныхъ. Жадана, поставленый своего часу въ такъ звандомъ „чешкомъ правѣ державности“ не суть

лише жаданьем рівноправности чеського народа, але заравомъ вже й жаданьемъ признания широкой автономіи чеському королевству (въ родѣ угорского королевства). Такі самі, хоч менші жаданія нагадує звѣтна революція галицкого сойму зъ р. 1867 о „автономіи королевства Галичины вразъ съ вел. княжествомъ краковскимъ и т. д.“ Нынѣ вправдѣ притихло вже троха се острѣе пытанье „автономіи краѣвъ“, споры ведуться головно задыя рівноуправленія народѣвъ, але мимо того пытанье щасливого и успѣшнаго перестрою державного Австріи яко державы своихъ народѣвъ остався все таки дуже тяжкою задачею. Тожъ и не можна дивуватись, що розвязка сего многоважного, бо жизненного пытанія Австріи посувався напередъ дуже помало, майже незначно. Уже повныхъ три лѣтъ урядъ министерство „помирена всѣхъ народѣвъ“ и мимо многихъ усилій справа сего помирения якось о не богато посувався напередъ. Многимъ може се выдаватися вже цѣлковитою неудачею гадки помирения, многимъ може выдаватися теперѣшний станъ о много бѣзвыходнымъ бѣгъ всѣхъ попередущихъ, гдекому приходится вже навѣтъ на гадку (якъ се недавно сталося въ одній львовской часописи) порѣкати за ту бѣзтупишность саму конституцію и идею конституційного устрою державного, та всѣ такі выводы и передчасны суды сушь лише выплывомъ несвѣдомости той важной задачі, яка стоить передъ Австрією и тыхъ трудностей, які мусить стрѣтити кожда основна перемѣна и обнова. Мы вже попередъ указали тѣ трудности и якъ зъ одной стороны не вѣримо въ успѣшну перемѣну за однимъ почеркомъ пера якого бы тамъ нѣ було министерства, такъ зновъ зъ другой стороны уважаемо державный перестрой Австріи въ державу всѣхъ своихъ народѣвъ (а не якого одного пануючого и верховодячого) и всѣхъ своихъ краѣвъ яко неотпорну конечность самого державного реализму. Власне для того, що така нова перемѣна державного устрою Австріи и ви межинарального становища, яка теперъ починає відбуватись, — не єсть выплывомъ якого „доктринерско-шпатеменерского“ експерименту теоретичного, але дѣломъ самыхъ фактѣвъ, самой неотпорной конечности, власне для того, що дотеперѣшний мужъ державный навѣтъ отягались бѣгъ такой перемѣны и сей зворотъ відбувся майже мимо ихъ волѣ, — мы вѣримо въ осущимость сего зворота, хочъ не закрываемо передъ собою его великихъ и болючихъ трудностей.

А коли такъ, то для насъ теперъ передовѣсьмъ важне се пытанье, чи дѣйстно мѣрдайнѣ сферы австрійскіи зрозумѣли вже конечность такого державного перестрою Австріи въ державу своихъ народѣвъ и краѣвъ и чи хотять они теперъ его на дѣлѣ довершити, чи може станеться у насъ еще разъ зворотъ на противный бѣкъ, чи еще разъ може повернутись назады реставраційно-нѣмецка политика, а тымъ самымъ и централистично-нѣмецке правительство и чи слѣдує намъ сего бажати, чи сему по нашихъ силахъ противофѣлати?

Вже въ першій части выказали мы безповоротность и неосущимость реставраційно-нѣмецкой политики. Вертались до сего политики назады и своеобразно противитись природному становищу теперѣшной Австріи та противъ яснои конечности рватись еще разъ за неосущимымъ идеаломъ, значилобы пхати Австрію до очевидного упадку. Все, що можна було еще пробувати въ томъ взглядѣ, випробувано вже всѣма возможными способами за министерства Аверберга-Лассерга. Вже тогда оказалося нѣмецко-централистична партія неспособною и бевильною, правити державою. Чи сталася она теперъ може бѣльше способною до того? Еще сего лѣта напоминавъ австрійскихъ Нѣмцѣвъ одинъ съ станомъ Австріи дуже добре оббаваный политикъ въ поважнѣй „Augsburger Allgem. Zeitung“, щобы опамятались въ своій вгубнѣй дотеперѣшнѣй политикѣ. Въ просторѣй статіи „Die Wahrheit über Oesterreich“ выказавъ наглядно, що Австріи нема иншого виходу, якъ стати державою всѣхъ своихъ народѣвъ, с. е. на дѣлѣ перевести рівноуправленье всѣхъ австрійскихъ народѣвъ, що Нѣмцѣ, если хотять остаться державнымъ сторонництвомъ въ Австріи, способнымъ брати удѣлъ въ правленіи державою, повинны зрозумѣти необходимость рівноуправленія всѣхъ народѣвъ, а умѣрковуючи свои надто гегеомонистичны забави вати нову идею рівноуправленія въ свои руки, поповнити державну програму ясною экономичною програмою и не допустити до того, щобы новый дер-

жавный перестрой Австріи відбувся безъ нихъ а тымъ бѣльше противъ ихъ волѣ. Въ противнѣмъ случаю — кончивъ авторъ „правды о Австріи“ вѣрноконституційна партія перестане существовати яко партія державна, она стане лише народно-нѣмецкою партією, котра въ додатку навѣтъ не обійме собою всѣхъ Нѣмцѣвъ, и тымъ введеться до партіи подрядной, котра нѣколи не може добитись проводу и правленія въ цѣлѣй австрійскѣй державѣ.

Вже зборы нѣмецко-централистичныхъ выборцѣвъ, промовы и бѣзовы централистичныхъ послѣвъ, а еще бѣльше ихъ поступованье въ новоскликанѣй радѣ державной, показави наглядно, що нѣмецкѣй централисты не послушали сего перестороги, а посунулись еще дальше на спадистѣй похилости, вывѣсивши нѣмецко-національную хоругву и непримиримую вражду и оппозицію противъ помирения народѣвъ, яко знамя своей политики.

Тымъ саміи рѣшили остаточно о своѣй судьбѣ. Звѣстно, якъ немало вразила мѣрдайнѣ сферы завзята оппозиція централистично-нѣмецкой партии въ справѣ оккупации Боснии и Герцеговины, рівно завзята оппозиція въ справѣ реформы войсковой и майже въ всѣхъ справѣхъ загально-державного интересу, — оппозиція, котра надто видимо руководилась не добромъ державы, але одною деструктивною негатиєю. Не меншу шкоду и втрату довѣрія у мѣрдайнѣхъ сферахъ нанесли собѣ нѣмецкѣй централисты такими неприличными криками, якъ въ звѣтнѣй справѣ слюбной выправы для Архик. Стефани, або новѣйшими часами въ справѣ розширення цѣсарской резиденціи (гл. „Wiener Allgem. Zeitung“ зъ 28 сѣчня) и т. п. Вѣдомо такожъ, що бевзглядна и до крайности завзята оппозиція противъ политики „помирения народѣвъ“ анѣ политично анѣ экономично не збѣждала нѣмецкихъ централистѣвъ въ могуче сторонництво державне, а противно розбѣжала его еще бѣльше на партійки и котеріи. Въ першѣмъ роцѣ своего правленія старався еще гр. Таффе притягнути хочъ одну часть вѣрноконституційныхъ до активнѣй политики. Мин. Штремайеръ и мин. Мансфельдъ були представителями централистично-нѣмецкого елемента въ министерствѣ „понадъ партіями“. Та се показало лише немѣжъ и бракъ всякой организационной силы нѣмецко-централистичной партии, бо она не переставала воювати и противъ тыхъ „своихъ“ мужѣвъ (якъ пр. противъ Штремайера задыя звѣтного розпорядження о урядовѣмъ язвѣ въ Чехахъ) и завляла венода лише розрушающую оппозицію, анѣ крихты якои небудь позитивной программы. Коли политично-народна оппозиція нѣмецко-централистичной партии була звернена головно противъ интересѣвъ всѣхъ нѣмецкихъ народѣвъ австрійскихъ, то зновъ оппозиція сего партии на поли экономичномъ вызвала рѣшучій розрывъ навѣтъ середъ самыхъ Нѣмцѣвъ, бо розпочата агитация нѣмецкихъ централистѣвъ задыя реформы податковъ выкликала вправдѣ нѣмецкихъ селянъ на поле политичной акціи, але показалося, що нѣмецкѣй селяне, якъ не годятся съ податковыми провѣтками дра Дунавского, такъ еще бѣльше и майже въ всѣхъ головнѣйшихъ политичныхъ, экономичныхъ и сусѣльныхъ пытаньяхъ розходятся съ своими одноплеменными централистами. Нѣмецке селянство злучилось въ политичный товариства, котріи рѣшучо бѣтвернулись бѣгъ централистѣвъ, а тымъ зновъ стратила нѣмецко-централистична партія спорный кусокъ своей подставы существования.

Подчасъ лѣтнихъ феріи рады державной старались нѣмецкѣй централисты збѣрати и сполучити всѣ свои силы и сполучеными силами выступити до бою. Скликувано повсюду выборцѣвъ, народнѣй зборы, розкидано бѣзовы и вызвано подѣ прапорѣ нѣмецко-централистичный, выставлено грозяче всѣмъ небезпеченство, — и по довгихъ усилияхъ утворено такъ звану „сполучену лѣвицю“ централистѣвъ (Vereinigte Linke). Тутъ вже покинули нѣмецкѣй централисты свою дотеперѣшную назву „вѣрноконституційныхъ“ (Verfassungstreue Partei), назвали себе просто нѣмецко-національною, а вглядно „нѣмецко-либеральною“ партією и поставили свою цѣлю: національную оборону Нѣмцѣвъ въ Австріи. Пѣсля выданныхъ бѣзовъ и программъ та пѣсля выголошенныхъ посольскихъ бѣсѣдъ представлялася гадка помирения и рівноуправленія всѣхъ австрійскихъ народѣвъ яко велике небезпеченство для интересѣвъ Нѣмцѣвъ (des Deutschthums), и противъ сего має боротись сполучена лѣвица. Вправдѣ нѣкто зъ централистичныхъ алярми-

стѣвъ не мѣгъ выказати, въ чѣмъ именно zagrożеніи теперъ интересы Нѣмцѣвъ, але хочбы й такъ було, якъ не єсть, фактомъ неоспоримымъ а дуже далекосяглымъ останеться то, що такую манифестацію, выставленьемъ такой нѣмецко-національной хоругви и программы, перестала бути нѣмецко-централист. партія партією державною, а зойшла на становище партіи строго національной, рівной всѣмъ другимъ національнымъ партіямъ другихъ австрійскихъ народѣвъ. Тымъ самымъ ввелися колишній вѣрноконституційный проводники державный до ряду всѣхъ прочихъ національныхъ партий, але съ тою важною рѣжницею, що коли другіи націоналы, якъ Чехи, Словенцѣ, Русины и т. д., мають еще повне право жадати рівноуправленія для своихъ народностей, отже й мають чого жадати еще для своихъ народностей, щобы станути справдѣ рівноправными народами, нѣмецкѣй націоналы при повнѣмъ управленіи а навѣтъ безперечнѣмъ дотеперѣшнѣмъ фортитованю нѣмецкой народности въ Австріи не мають вже чого бѣльше жадати для своей народности, хѣба германизация нѣмецкихъ народѣвъ або сполучения съ нѣмецко-прусскою имперією!! Последне жаданье, збогадливо высказуване такими прусофилами якъ Шенереръ, рѣзко противитесь цѣлости Австріи, а одно и другое жаданье равомъ (германизация и гравитация до Нѣмеччины) — противитесь збѣвно интересамъ всѣхъ австрійскихъ народѣвъ, якъ и жизненнымъ интересамъ австрійской державы и габсбургской династии. Осъ до чого дѣйшла безпамятна политика нѣмецкихъ централистѣвъ.

(Конецъ буде.)

Зъ Перемышля.

(Вечеръ музыкально-декламаторскій въ честь Впр. о. крм. Гр. Шашкевича.) Дня 12 (24) с. м. відбувся въ Перемышлѣ въ честь крм. о. Гр. Шашкевича музыкально-декламаторскій вечеръ, котрого програма була оповѣщена своего часу въ „Дѣлѣ“. Мы не будемъ тутъ розвозитись надъ артистичнымъ выполненьемъ того вечера, котрымъ руководивъ заслуженный нашъ композиторъ о. В. Матюкъ, а скажемъ коротко, що кожда точка программы была сповнена, якъ не можъ лѣпше, сказати можна: знаменито. Нехай посвѣдчать о томъ знавцѣ музыки и сѣбву, котрыхъ було доволъ на вечерѣ. Але въ другой стороны принѣсь той вечерѣ немалу користь матеріальну, а що бѣльше: користь моральну, бо смѣло можъ сказати, що оны бѣвъ яркимъ лучемъ, котрый надѣйно вдерся въ груди кождого присутного Русина и розжаривъ въ нѣмъ нове житье, влявъ въ него свѣжую струю силы до праці и борьбы на рѣднѣй нивѣ. Отсе була важна-преважна хвиля, котра загомѣла голоснымъ звукомъ посередъ насъ и розбудила зъ просоня дрѣмающую Русь перемыську...

Гостей на томъ вечерѣ було несподѣвано велике число; всѣ крѣсла (180) чисель были закуплені, ба навѣтъ зъ якихъ 70 мѣсць сидѣвшихъ забракло. Партеръ, мѣсця стоячіи и галерія были переповнені. Всего доходу принѣсь той вечерѣ 311 ар. 22 кр. А треба знати, що бѣвъ то день зборѣвъ отпоручникѣвъ вдовичосиротиньского фонду, тожъ прѣйшло много священникѣвъ съ родинами, надѣючись и забавы для молодежи. Надѣя тая не завела, бо по вечерѣ гуляла молодежь охото до 4¹/₂ години рано. Та и богата и добѣрна програма згорнула публичность, а ще бѣльше охота прислужитися народному дѣлу, докинути свою лепту на дѣвоче воспиталище въ Перемышлѣ, котре раба бачити вже вся наша епархія, вся наша Русь. Такъ отже ся послѣдна причина агромадила численныхъ почитатѣлѣвъ Впр. о. Гр. Шашкевича на сей вечерѣ. Не бракло и щедрыхъ жертвъ: капелянтъ войсковый о. Г. Качковский надбѣлавъ 20 ар., Е. Е. Тейхертъ 5 ар., директоръ гимн. о. Полянский 5 ар., крм. о. дръ Ильницькій 5 ар., дръ Кебузницкій 5 ар., крм. о. Гоппе 5 ар. и другіи. Честь имъ и щира подяка за жертвы на цѣль народну!

По бѣтрученю выдатковъ въ высокости 171 ар. 22 кр. лишилося чистого доходу 140 ар., котріи передано Выдѣлову Бурсы для дѣвчачь. Кромѣ того впынуло еще съ доброохотныхъ датковъ священства 180 ар., котріи, надѣмось, впынуть такожъ на Бурсу для дѣвчачь, поваякъ таке воспиталище нынѣ для насъ не только потребно, але и конечно.

Честь всѣмъ тымъ, котріи причинились до поднесеня того вечера — свѣтлого торжества перемыскихъ Русинѣвъ.

Подчасъ вечера насѣлѣли слѣдующіи телеграммы:

Ярославъ: Старинна столица Перемышль, веселися и крѣпись славными Григоріями. — *Порожничий деканатъ.*

Станиславѣвъ: Слава и честь Вамъ, Родимцѣ, що умѣете почитати заслуги ревного дѣятеля и щирога патриота Руси. Най живе намъ высокопочитанный Ювильякъ на „Многая лѣта!“ — *Члены Братства и Бурсы св. о. Николая.*

Лежайскъ: Въ день свѣтлого торжества пятьдесятъ лѣтнѣй рѣжницѣй священства бѣго Высокопреподобія Григорія Шашкевича пересылають священнику декана каньчущого въ доказъ вѣдчности за заслуги въ народныхъ дѣлахъ положеній, всеискреннѣйшій благожеланія съ многѣлѣтствіемъ. — *Плоскевичъ, деканъ.*

Львовъ: Высокопреподобному Ювильяку: Многая лѣта! Се тако благословится человекъ, бояйся Господа: слава и богатство въ дому бѣго, и правда бѣго пребываетъ въ вѣкъ вѣка. — *Клиръ дек. Львовского.*

Лежайскъ: Родимцѣ! Подбляемъ днесъ нашу радѣсть съ Вами, Богъ да крѣпнѣтъ силы Ювильята Григорія. Многая лѣта — въ гараздѣ и здорово! — *Круликовский зъ Дубна, Папъ зъ Лежайска.*

Харѣвъ: Честь и слава Высокопреподобному Ювильяку Григорію Шашкевичу. Богъ най крѣпнѣтъ силы бѣго въ многая лѣта! — *Селенство дек. Старосѣльского.*

Львовъ: Сторжествующи съ Вами, мы шлемъ Высокодостоинному Ювильяку и патриотѣ Григорію наше щиро-руске: Слава! — *Северинъ Тороньскій, вице-ректоръ; Амеросій Полянскій, префектъ.*

Львовъ: Честь Вамъ Родимцѣ, що не забули на нашего просвѣтителя. — *Кандидаты семинарии учительскіи.*

Львовъ: Честь и благодаренье Комитету Бурсы дѣвочей, устроившему празднованье ювилья священичества знаменитого, высокодостойного патриота, пособителя наукъ и просвѣтъ, заслуженного, обще почитаемого о. Григорія Шашкевича. — *Общество им. Мих. Качковского.*

Львовъ: Кому дорогій серцю, но намъ найдорожшій славный нашъ предѣдатель о. Григорій Шашкевичъ, — най живе многая и благая лѣта! Въ память празднованія ювилья съ благодарною преданностью Заведенье общо-рѣжничко-кредитовѣ. — *Павликѣвъ.*

Голосъ Преч. клира дек. Дуклянского: Предстоячій возвратъ того дня, въ котрый бѣго ВПреподобіе Всесв. о. Гр. Шашкевичъ, Архипресвитеръ Собора клироса кат. въ Перемышлѣ приняи поставленъ въ ерѣбъ, дає намъ желанный случай выразити нашу радѣсть о томъ, що Господъ Богъ сохранивъ бѣго крѣпкимъ. Съ особеннымъ довольствомъ користаемъ зъ сего, такъ радѣстному для насъ случаю, щобы увѣрити бѣго ВПреподобіе, що мы щиро молимъ Всевиншѣю, щобы Онъ на довгій еще часъ окрѣпиль силы нашего Высокопочитанного Ювильята для нашего и въ загалѣ руского народа добра. Многая, Многая и Многая лѣта! — Въ имени всего Преч. клира дек. Дуклянского — *Софроній Полянскій, деканъ.*

Львовъ.

(Зъ нашей духовной семинаріи.) Довге, гробове мовчанье про нашу духовну семинарію давало може и оправдану причину, думати, що за тымъ нѣмыми мурами, мѣжъ численными людьми пробувающими въ семинаріи на завѣпѣ завмерло а бодай замовкло духове житье придалене якою дивною атмосферою. Та не такъ оно на дѣлѣ. Отъ якогось часу подѣ тактовнымъ и дбалымъ проводомъ Вп. о. Бачиньского, почали молодіи люде рухатись — правда не всѣ, але одиничѣй влялись до книжки, почали працювати, щобы колись и своєю цѣголкою принести який-такій хосенъ нашему убогому опущенному народови. Якъ веноды, такъ и тутъ найшлося немало противникѣвъ доброго дѣла и живого житя мѣжъ власными товаришами. Мимо того люде доброй волѣ тымъ не зражались. И такъ недавно валожена читальня була въ послѣднихъ часахъ zagrożена упадкомъ, але піддержувана добровѣльными датками черевъ поодинокіи лица, таки устоялася и дальше розвивалась. Удалось имъ повыскати у всѣхъ майже именно рускихъ редакцій потрібнѣй часописи, за що имъ щиро-руске Спасибѣгъ, бѣтатъ помножено власну бібліотеку цѣкавыми, позиточными дѣлами та брошурами и упорядковано цѣлу бібліотеку. Въ концѣи гдѣякіи зъ питомцѣвъ, порозумѣвшись взаимно мѣжъ собою, держали въ читальни въ протягу минающего шк. пѣврѣчка цѣнный и дуже радо слуханѣй бѣтчитѣ. Першимъ, що зробивъ початокъ и потягнувъ за собою цѣлѣй рядъ бѣтчитѣвъ бѣвъ питомецъ п. Б. Еліашевскій. Въ своѣмъ бѣтчитѣ п. в. „Проекономичный станъ нашего народу“ бѣткрывъ прелегентъ плястично загальну нужду темного люду, выявивъ причины его упадку, показавъ, о сколько може наша интеллигенція причинитись до выдвингения народу зъ того упадку, указавъ, якіи хѣбы має наша народна экономія

и якъ ихъ усувати, а въ кѣнці, о що ему вдався головно ходило, представивъ задачу священика моральнымъ обов'язкомъ на него вложено. Священникъ, будучи найближшимъ, не-отступнымъ суєздою народа, знає, а бодай повиненъ знати якъ найточнѣйше его потреби и бажаня, его пекучі раны. Народъ отъ многихъ опущений, а дуже часто и многими выкористуваній, лишений судбѣ, улагає безперечно сильнимъ та численнимъ напоромъ и навѣтъ впадає въ очайдушность. Закінчивъ заохотою своїхъ товаришѣвъ до спѣльної працѣ, до піддержаня всего, що рѣдне, питоме, заохочувавъ шанувати прагдѣні звичай и обычаѣ та почитати рѣдну мову и все то, що творить нашу народность руску, вправдѣ запізнану и понижувану, але пребогату великими скарбами морального достоїнства и ударовану до здорового, культурного жити.

Дуже хорощій бувъ другій отчетъ п. Д. Ленкого підъ заг. „Дѣятельность Петра Могила и станъ руской литературы въ XVII вѣдѣ“. Тутъ сказавъ прелегентъ про школьничтво на Руси XVII в., вгадавъ про школу Острогского, про школу „Института Ставропигійского“, про ихъ недостачу для загалу Русинѣвъ и піднѣвъ важность заложеня академіи въ Кіевѣ. Оттакъ навѣвъ писателѣвъ, якій зъ той школы вышли, въ кѣнці показавъ, якъ підъ той часъ почала розвиватися драматична поезія на Руси, наводячи навѣтъ гдєкотрі творы тогдѣшнихъ писателѣвъ. Третій отчетъ мавъ п. Яцѣвъ підъ заг. „Чи економія есть наукою моральною“, где показавъ, що мы повинні горячо и старанно працювати на тѣмъ поли, котре у насъ лежить еще майже обломомъ. На повне узнанье заслуге отчетъ п. М. Поповича, про „Отрощеніе Славянъ съ увглаго-днєньемъ Русинѣвъ“. Въ тѣмъ отчетѣ говоривъ прелегентъ про класицизмъ, про нові гадки литературні, якій повѣняли въ западу, вгадавъ про борбу класицизму съ романтизмомъ, яка велась въ Россіи, Сербіи, Польщи та Нѣмеччинѣ, а потому перейшовши полудневыхъ Славянъ и ихъ литературы того-часной, обговоривъ просторонно нашу литературу отрощенія. Въ кѣнці державъ п. Б. Кирчѣвъ отчетъ про „Митологію у Славянъ“.

Выше вгадані отчеты показуютъ наглядно, що духове житє мѣжъ нашими питомцами починає здвигатися, що они пѣзнавши важность своего становища мѣжъ нашимъ народомъ, который кладе велику вагу и майже цѣлу надѣю на нихъ, яко будучихъ просвѣтителѣвъ своихъ, що они схотять и дальше тою дорогою неустрашимо поступати при заохотѣ преемста о. Дроздовского, которому такожъ належитъ вдячність отъ питомцѣвъ. Дай Боже, щобъ наша духовна семинарія сталаъ огнищемъ всего доброго, росадникомъ руского духа, якою була за часѣвъ вѣчнопамятного пок. М. Шашкевича, Вагилевича, Гущалевича та Могильницкого.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Цѣсарь) принимавъ 31 сѣчня на аудіенціи членѣвъ делегаціи угорской гр. Юліа Андраши и гр. Ант. Сечени. Розмовляючи съ ними о повстаніи герцеговинскомъ, цѣсарь выказавъ надѣю, що повстанье швидко буде придушено, бо оно має лишь локальное значеніе, а всѣ державы прирекли Австріи, що зъ разрухѣвъ тыхъ не можутьъ выйти нѣякій межнародній опору. — Гр. Юліа Андраши бувъ у архикнязя Альбрехта.

(Рада державна.) Дня 27 сѣчня отбулось 186-те засѣданье палаты посѣловъ. На тѣмъ засѣданіи внесено зъ обохъ сторѣнъ палаты ажъ три интерпелляціи до министра войны въ справѣ мобилизаціи. Запытувано министра, чи предпринимавъ належній шѣры, чтобы позбѣсталимы по покликаныхъ резервистахъ родинамъ була давана отъ правительства помѣчь въ мыслѣ §§. 5 и 10 закона о такѣхъ войсковыхъ зъ 13 червня 1880 р. На тіи интерпелляціи отповѣвъ заразъ минист. Вельзеротѣмъ, що правительство удѣлитъ потребу-ющимъ родинамъ заемогу въ мыслѣ закона о такѣхъ войсковыхъ. — Пос. Вошнякъ интерпелює министра просвѣты, дячего въ полуденній Каринтіи такъ мало школъ славянскихъ. — Зъ порядку дневного приступлено до спеціальной дебаты надъ проектомъ закона о карано чинностей ударення-ющихъ езекуцію. §. 1 звучить: „Кто при гро-зѣ ему езекуціи перешкодивъ заспокоюно вѣр-ителя черезъ тое, что умыно позбувся рѣчей движимыхъ чи недвижимыхъ, або ихъ ушкодивъ, знищивъ, выдумавъ довги або трансакціи правнй, — той оповнє, (если въ тѣмъ нема чинности строгаго забороненого) провину (Vergehen) и каранный буде арештомъ отъ мѣсяца до року, а коли заходять обстоятелства обтяжающі арештомъ

стислымъ отъ 6 мѣсяцѣвъ до 2 лѣтъ“. Пос. Линбахеръ вѣсть, чтобы §. 1 отослано назадъ до комисіи съ порученіемъ, чтобы дробнѣйшій прогрѣ-шенія были уважанъ переступствами (Uebertretungen) и належали до судѣвъ повѣтовыхъ. Въ голосованіи принято внесеніе Лянбахера и отослано §. 1 назадъ до комисіи.

(Спѣльной делегаціи.) 1-ше засѣданье австрійской делегаціи отбулось 28 сѣчня. Президувавъ Шмерлингъ. На лавѣ министровъ засѣли: гр. Кальноки, мин. войны Вильянтъ-Райдтъ, мин. спѣльного скарбу Сливи и комисарь спѣльного правительства. На завѣзованіе министра дѣлѣвъ заграничныхъ открьвъ Шмерлингъ се-сію делегаціи промовою, въ котрой откликався до патриотизму делегатѣвъ. Мин. Кальноки пред-ложилъ делегаціи проектъ о надзвичайныхъ выдаткахъ на войско, которого необходимо потре-бно для придушеня повстаня на полудни монар-хії и на территоріи окупованой. Приступлено заразъ до першого читаня того проекту и пересла-но его комисіи бюджетовой делегаціи.

Проектъ о надзвичайномъ кредитѣ звучить: „Спѣльное правительство въ наслѣдство руху, выбухнувшего на полудни монархії и на обла-сти окупационной побачилось приневоленнымъ ужити надзвичайныхъ средствъ войсковыхъ, которыхъ кошта не дадутся покрыты зъ кредитѣвъ призво-ленныхъ спѣльному министерству войны на р. 1882. Долученный меморіалъ (той обширнѣйшій меморіалъ роздано межѣ делегатѣвъ) показує, яка причина тыхъ надзвичайныхъ кроковъ военныхъ и на якій розмѣры они вже предприняты. Выдат-ки, котрі вже доси зроблені и еще будутъ зро-блені, о скѣлько теперь дадутся обчислити, вы-носятся въ приближеню 8 миліонѣвъ зр. Спѣльное министерство ставить отже внесеніе, чтобы делегація рады державной ухвалила: Ар-тикуль I. Делегация призываетъ спѣльному министерству суму 8 миліонѣвъ зр., яко надзвичайный выдатокъ войсковый на придушеніе бун-товничого руху. — Артикуль II. Повышій над-звичайный выдатокъ войсковый буде покрытый спѣльно. Зъ 8 миліонѣвъ зр. припадає зъ горы на скарбъ угорскій 2% т. е. 160.000 зр.; а зъ рѣшты 7.840.000 зр. припадає 70% т. е. 5.488.000 на Долитавію а 30% т. е. 2.352.000 зр. на Залитавію.

Комисія бюджета отбула перше свое за-сѣданье заразъ по повнѣмъ засѣданю делегаціи. Преемствъ комисіи бюджетовой есть пос. Штурмъ. На внесеніе Пленера рѣшено вы-брати референта проекту. Зъ выбору вышмовъ дръ Руссѣ одержавши 11 голосѣвъ, коли тым-часомъ на дра Грохольского упало лишь 7 голо-сѣвъ. На тѣмже засѣданю бюджетовой комисіи дръ Руссѣ зантерпелювавъ министра войны, чи намірѣе онъ розпорядити, чтобы заразъ по одержаню вѣдомостей зъ поля битвы имена погибшихъ и раненыхъ были обвѣщувані. Министръ войны отповѣвъ, що таке розпорядженіе вже навѣтъ и вышло. Дръ Грохольскій интерпелює пра-вительство, чи оно думаетъ объяснить причины и цѣли повстаня и схарактеризувати элементы, зъ якихъ складаются отдѣлы повстанцѣвъ и поин-формувати комисію о отнѣшеніяхъ, въ якихъ мо-нархія зѣ взгляду на повстанье зѣстає съ держа-вами пограничными. На сю интерпелляцію отпо-вѣсть правительство на одномъ зъ слѣдующихъ засѣданъ.

(Повстанье въ Далмации и Герцеговинѣ.) О розмѣрахъ повстаня подає офиціозна Politische Correspondenz слѣдующій подробности: „Повстанье въ значныхъ розмѣрахъ бачимъ теперь въ двоухъ мѣсяцахъ: На границѣ Черногоры и въ Кривошіи. Силы повстанцѣвъ на границѣ черногорской годѣ подати числово, бо тамошній отдѣлы повстанцѣвъ держатся тактики разъ-у-разъ змѣняти мѣсце по-быту; ледяи зъявляються на одномъ мѣсці зника-ють и показуются незабавомъ на другомъ мѣсці. Отдѣлы повстанцѣвъ зъ Требниа утримуютъ звязъ съ повстанцами въ Кривошіи. Окромѣ окру-говъ на границѣ Черногоры повстанцѣвъ бѣшуютъ такожъ въ Загѣрью, въ числѣ 1000 людей. Тутъ уоруженіи они або въ карабины системы Snider'a, або въ косы, цѣпы и т. п. и ихъ треба уважати головною силою руху. На чолѣ тыхъ повстан-цѣвъ стоить дезертовавшій пайдуръ (жандармъ) Тунгусть, христіанинъ, православный. Дальше Polit. Corresp. констатує, що замѣжнѣйшій жителѣ Герцеговины не берутъ участи въ по-встаніи. Межѣ повстанцами есть богато такой молодежи, котра утѣкла передъ рекрутациєю. Ма-гометанскій жителѣ Герцеговины, переважно най-замѣжнѣйша верства въ краю, заховуєсь пасивно, недовѣряючи Славянамъ. Такъ само якъ Магоме-тане не берутъ участи въ повстаніи (якъ заві-рає Polit. Corresp.) и христіане католики; противно, навѣтъ опираются оружию повстан-цамъ, котрі до нихъ подходятъ. Головнымъ огни-щемъ повстаня есть околѣция Бѣлеку. Бѣлектъ и Гацко суть то власне тѣ округи, которыхъ вой-ска австрійскіе не заняли оружіемъ, якъ Бошню и прочу часть Герцеговины, але котрі зѣстали отдані Австріи Черногорю въ мыслѣ трактату берлинского. Той округъ значатся, еще не мавъ случая досвѣдчити кровавыхъ сценъ... Начальникъ арміи ген. Говановичъ про-бувавъ теперь въ Кастельнуово, где чинить при-готованя до операцій военныхъ въ Герцеговинѣ. Въ Бокка ди Катаро стоятъ кораблѣ военны, го-товіи въ кождой хвили взяти удѣлъ въ акціи; зъ кораблѣвъ тыхъ можна свѣтломъ электричнымъ освѣтити воъ угѣрѣя позвождъ границѣ.

Генеральна коменда зъ Сераева доноситъ дня 27 сѣчня слѣдующій справозданя зъ театру войны. Дня 23 сѣчня компанія войска выслана зъ Калиновичъ ударила на полудне отъ Крайзе-лицъ на окопы обсажденіи 150 повстанцами. По

короткой борбѣ, въ котрой войско не мало жа-дныхъ стратъ, повстанцѣ опустили окопы. Въ но-чи зъ 23 на 24 повстанцѣ вырुшили на Кали-новичѣ. Понеже повстанцѣ были въ значно бол-шой силѣ, то войско мусѣло рано вернутись до Фочи. Повстанцѣ гонили ея ажъ до Быстрицѣ. — Дня 25 насѣла вѣдомость, що повстанцѣ намі-ряютъ оттати Горазду отъ Сераева; тогожъ са-мого дня довѣдано, що 500 повстанцѣвъ намі-ряютъ подѣ Полянкою надѣ Дриною позбавити траты, чтобы дѣстатися на правый берегъ Дри-ны и напасти на Фочу. Всеому тому завчасу запобѣжено. — Отъ 16 сѣчня посуваєсь отдѣлъ повстанцѣвъ (зъ 200 людей) отъ Улока до Кони-ца а 23-го въ но-чи зъ горы Врабацъ отстрѣлюва-ли патролѣ 9-го (стрійского) полку высланого на вывѣды (зъ патролѣ ранено одного инфанте-риста). Телеграфъ межѣ Коницею а Яблонцею повстанцѣ перервали. Вечеромъ 23-ого повстанцѣ хотѣли подѣйти подѣ Коницу, але ихъ завчасу отперто. — Дня 24 сѣчня показався отдѣлъ по-встанцѣвъ подѣ Лучомъ на захѣдъ Яблонцѣвъ, але побачивши австрійскій патролѣ завернувся до Ре-дци. — Дня 25-го вечеромъ показався повстан-цѣ на взгѣрахъ коло Коници. Шѣсть цугѣвъ 9-го полку пѣхоты зѣгнало ихъ зъ той позиціи и гонило за ними ажъ по за гору Врабацъ до Бор-ку. Зъ оттамъ побачило наше войско 30 огнищъ таборныхъ въ околѣции Главатичева, Сперты и Куляци. На другій день отдѣлъ стрійского пол-ку вернувъ до Коници, забравши съ собою ра-неныхъ.

Маемъ вже передъ собою урядово ого-лошеный списокъ погибшихъ и покалѣ-ченныхъ въ войнѣ съ повстанцами за часѣ-отъ 16 до 26 л. сѣчня. Въ 7 битвахъ, якій въ тѣмъ часѣ были сточені, нашъ войска страти-ли 10 убитыхъ, 13 тязко а 10 легко раненыхъ и 3 нештуканыхъ. Понеже тыхъ 3 нештуканыхъ можна майже на левно уважати погибшими, отже наша армія стратила 13 убитыхъ (межѣ тыми 1 офицера) и 23 раненыхъ (такожъ 1 офицера). Въ списѣ нема поданои страты въ жандармеріи. Въ битвахъ были вже полки: 11-тый Георга князя саского, 67-мый (угорско-русскій) Шмерлинга, 1-шій Францъ-Иосифа, 9-тый Пакени и 20-тый баталіонъ стрѣльцѣвъ. Наибольшихъ стратъ до-знали полки 11-тый и 67-мый; имена убитыхъ и раненыхъ зъ 67-мого полку переважно рускій (Андрѣй Гультай, Стефанъ Кишъ и т. д.). Полкъ стрійскій 9-тый Пакени бувъ въ битвѣ въ но-чи зъ 25 на 26 сѣчня на горѣ Врабацъ на полуднево-всхѣдѣ отъ Коници. Въ той битвѣ были тязко ранені: надпоручникъ Крейчи и ин-фантеристы: Олександръ Калиновъ, Максимъ Кунда, Никола Сиканъ и Мих. Миллеръ; легко раненый: инфантеристъ Сидоръ Пе-трашъ.

Якъ се мы вже доносили, въ Триестѣ арештовано черногорского подданого Пера (Петра) Матановича, яко подозрѣлого о вербованье до по-встаня. Урядово однакожъ сконстатовано, що Пе-ро Матановичъ не допустився жадной провинны въ монархії австрійской.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Катковъ, редакторъ ославленныхъ „Московскихъ Вѣдомостей“, зѣставъ именованій членомъ „Правительствующего сенату“.

Велику сензацию выкинула за границями Россіи а особенно въ Австріи бѣсѣда зѣбѣтного генерала Скобелева, выголошена въ палатѣ в. л. кн. Михаила (отрыя царя Александра III) при случаю торжества роковинъ битвы подѣ Ге-окъ-Тепе. Ген. Скобелевъ говорячи о заданяхъ Россіи середѣ Славянства, порушивъ и теперь-шну борбу Герцеговинцѣвъ противъ Австріи и ставъ по сторонѣ повстанцаго народа. — „Сла-вянскій благотворительный комитетъ“ въ Петер-бурзѣ именовавъ Стояна Ковачевича (на-чальника герцеговинского повстаня) и пона Бо-гдана Зиминовича своими почетными членами. — Якъ доносятъ вѣденскіе газеты, славянофилы російскій посылаютъ повстанцамъ помѣчь гроша-ми и зѣбѣмъ. До Вѣлгороду мало отойти вже на тую цѣль 60 тысячъ четвертей зѣбжа.

Въ половинѣ сѣчня вышловъ въ Петербур-зѣ новый (7-мый зъ ряду) номеръ тайной рево-люціонной часописи „Народная Воля“. На по-чатку находятся дѣтъ прокламаціи езекутивного комитету; перша черѣтъ, чтобы Санковскій, отрѣлывшій на ген. Черевина, стоявъ въ звязи съ революціонною партією, а друга прокламація, выш-шовша отъ товариства „Червоного креста Наро-дного Волѣ“, зыває до складокъ на заемогу по-терпѣвшихъ революціонерамъ.

Нѣмеччина. Парламентъ нѣмецкій зѣставъ замкнутый д. 30 сѣчня по кѣлькатыхъ днѣвой се-сіи. Кромѣ ухваленя внесеня Виндгорста о зне-сеніи банціи духовныхъ особъ и справы прилу-ченя вольного мѣста Гамбурга до нѣмецкого звяз-ку цлового залагодивъ парламентъ лишь кѣлька дѣлъ бѣжущихъ и бюджетъ. Анѣ одна зъ важ-ныхъ квестій, заповѣдженыхъ троновую мовою, не зѣстала не то залагоджена, але навѣтъ не бу-ла внесена подчасъ сен сеіи.

Франція. Президентъ республики принявъ остаточно димісію Гамбетты и его кабинету, не змѣгши наклонити Гамбетты до откликаня своєї димісіи. Утверждено и оголошено вже урядово новое министерство: Фрейсине, президентъ и ми-нистеръ дѣлъ заграничныхъ; Сей, мин. скарбу; Ферри, мин. просвѣты; Гоблетъ, мин. справъ внутрѣшнихъ; Гумбертъ, мин. справедливости; Билля, мин. войны; Жоргиберри, мин. ма-ринарки; Варой, мин. робѣтъ публичныхъ; Ти-рардъ, мин. рѣльництва; Кошери, мин. почтъ;

и Мабіи, мин. рѣльництва. — Дневники досѣтъ прихильно повтаили новый кабинетъ.

„Union générale“ оголосила конкурсъ и за-становила вышлатъ. Судовымъ завѣдатедемъ име-нованый Гне. Бонту збанкретувавъ до крыхты. Стратъ дуже много; одинъ биржевой спекулянтъ Абрагамъ стративши кѣльсальній сумы, застрѣлился зъ револьвера.

Италія. Комисіи парламенту италійского, котра радить надѣ проектомъ о выдаваню злочинцѣвъ, постановила, не выдавати злочинцѣвъ въ политичныхъ, хибя лишь въ такѣмъ случаю, если оповнили скрытоубійство; але и тутъ допу-скають вынатоку, а именно злочинецъ не буде выдаваный, если оповнить мордерство политичне подчасъ повстаня або войны домашной.

НОВИНКИ.

— Въ справѣ конфискаты 2-го числа „Дѣла“ одер-жали мы слѣдующе писмо:

Ч. 15916.

Въ имени С. В. Цѣсаря!

Ц. к. судъ краевый для справъ карныхъ во Львовѣ рѣшивъ на подставѣ §§. 489 и 493 п. к. и §. 37 зак. прав., що основа артикулу, умѣще-ного въ чѣ 2-омъ часописи „Дѣло“ зъ дня 1-го сѣчня 1882 подѣ написомъ „Инструкция подат-кова“ знаменує провину зъ §. 300 з. к., — що протое заряджена черезъ ц. к. прокураторию державну конфиската того числа часописи „Дѣло“ есть усуправедливлена, розширеніе того уступу взборонено и що забраный накладъ має бути знп-ченый.

Поводы: Въ инкриминованѣмъ артикулѣ заклада авторъ министерству скарбовому наджу-житые власти при розписаню податку грунтового и услуге взбудити взгѣрду и ненависть противъ органамъ рядовымъ, що знаменує провину зъ §. 300 з. к., протое застосовано повышій приписы законній.

Львовѣ, дня 25 сѣчня 1882.

Lid.

— Ревизіи задля російской пропаганды. Таки вѣсти розносятся отъ кѣлькой день по Львовѣ. На дѣ-лѣ отбулися ревизіи не только у гдєкотрыхъ лю-дей во Львовѣ, але такожъ на провинціи. Пѣсѣла донесеня о. Наумовича, замѣщеного въ „Словѣ“, отбулася у него сими днями строга ревизія до-мова, переведена черезъ самого старосту при по-мочи урядника староства и зѣбѣтного члена львов-ской полиціи Майдингера. У о. Наумовича забрано много книжокъ, писемъ и листѣвъ. Во Львовѣ отбулись ревизіи у п. Маркова, редактора „Пролома“, а оттакъ у п. Адоль. Ив. Добрянского, зѣбѣтного Угро-Руса, декорованого многими австрійскими ордерами, который отъ осени посе-лился во Львовѣ. „Gaz. Nar.“ доноситъ, що у п. Адо. Добрянского „найденно много писемъ, ука-зующихъ на его російскую пропаганду въ Галичинѣ“. Не можемо повеличатись хочѣбы приближа-ющею свѣдомостею результатѣвъ полицейскихъ ревизій, тожъ не можемо сказати, скѣлько правды въ донесеню Gaz. Nar. Розносятся во Львовѣ та-кожъ вѣсти, що полиційна ревизія мала отбутись та-кожъ и въ „Рускомъ Каоинѣ“, котрого господа-ремъ выбрано недавно п. Ад. Добрянского, тожъ само за слѣдами „россійской пропаганды“, однакожъ и въ тѣмъ взглядѣ не можемо сказати нѣчого по-зитивного. Дальше зѣвѣщає Gazeta narod., що ре-визія отбулася такожъ у п. Трембицкого, редак-тора „Приятели дѣтей“ въ Коломыѣ. Якъ бы тамъ и було, а се все показує, що правительственный сферы зѣстали справдѣ занепокоєні вѣстями о російскій пропагандѣ въ Галичинѣ. Результатъ покаже, о скѣлько тѣ вѣсти правдивы. Право державы доходженя чужосторонной пропаганды чи агитациі не подлягає нѣякому сомѣнію, божъ нѣяка держава не може призоовити на агитациі противъ своей цѣлости и ненарушимости. Въ тѣмъ однакожъ случаю цѣкавѣсть загаду дуже значно степенуєся и неодинокъ пытає справедливо, о що ходитъ и що выивать неоспорима правда.

— Задля упадку „l'Union gén.“ розпущено вѣсти о подѣрваню становщи „Länderbank“ у и мин. Ду-наевского. Ся послѣднѣ вѣсть доси не потвердзася.

— Именованя. Комисарями скарбовыми именованы: Ем. Кордаевичъ, Юл. Тейсторевичъ и К. Ярославичъ.

— На посады учительскі розписала окружна рада школьна въ Бережанахъ конкурсъ съ рѣчинцемъ до 16 (28) лютого с. р., именно на слѣдующій по-сады: Кураны, Подвысоке, Цѣнѣвъ, Бекердорфъ, Бѣнява, Горожанка и Семакѣвичъ. Платня при вѣсѣхъ школахъ выносятся по 300 зр., волеѣ ме-шканье и огородъ.

— Руена читальна завязалась въ Семаковцяхъ, заходомъ о. Ф. Кмициевича. Першій зборъ чле-новъ были дня 3 (15) с. м., на котрыхъ выбра-но предѣсѣлателемъ о. Кмициевича. Статуты для той читальнѣ выготовивъ о. Тындюкъ зъ Устѣя зеленого. Шастѣ Боже!

— Въ Станиславѣ застрѣлился дня 14 (26) с. м. ученикъ 8-ой класы гимназіальной Иеронимъ Бачинскій, сынъ священника зъ Ромашѣвѣ пов. буцацкого. Причиною самоубійства була, якъ зда-єсь, меланхолия. Нощастный самоубійца бувъ уче-никъ пыльный и побиравъ навѣтъ стипендію.

— Для роздачѣ трѣхъ вѣтъ по 150 зр. зъ фундаціи вѣнновѣ мѣста Львова им. архикн. Гизелѣ розпи-сую магистратъ львовскій конкурсъ съ рѣчинцемъ подана до 16 (28) лютого с. р. Убѣтати мо-жуть дѣвчата безъ рѣжницѣ вѣроисповѣданя, ко-трѣ 1) суть сиротами по обоухъ родичахъ або лишь по отцевѣ, 2) належатъ до громады м. Льво-ва, 3) суть въ вѣку отъ 16 до 24 лѣтъ, 4) суть убогі, 5) добре поведутся, 6) укѣнчили найменше

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, пѣдъ зар. К. Беднарского

Выходитъ во Львовѣ по Среде и Суботы (крѣмъ русскихъ святъ) о 4-ой годнѣ пополуни. Литерат. додатокъ „Библиотекѣ найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. архушѣ каждого 15-го и послѣдняго дня каждого мѣсяца.

Редакція, администрація и экспедиція польскаго Ч. 8 улицы Академична.

Всѣ листы, посылки и рекламации напечатать пересылать польскаго адресу: редакція и администрація „Дѣло“ Ч. 8 ул. Академична.

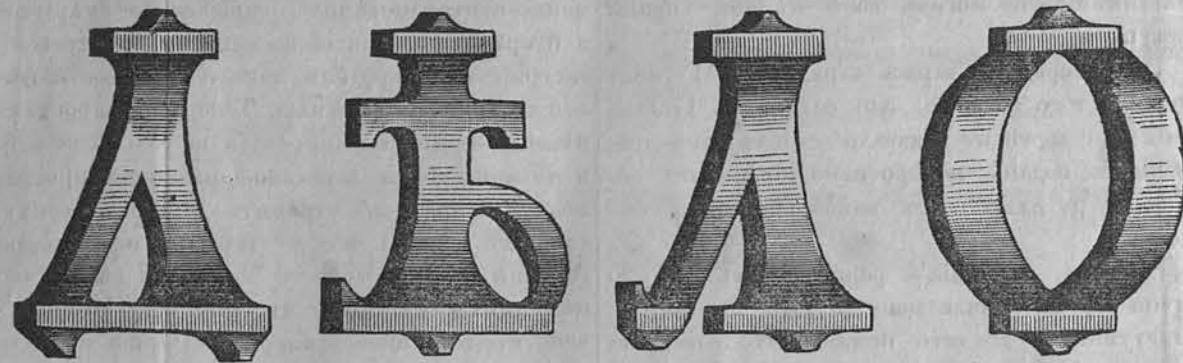
Ручкописи не вѣрнутся только на попереди застереженъ.

Подлинное число стоитъ 12 кр. а. в.

Оголошенія принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. отъ одной строчки печатной.

Рекламации неопечатанъ болѣе отъ порта.

Предплату напечатать пересылать франко (наилучше почтовымъ переводомъ) до: Администрація часописи „Дѣло“ л. Академична Ч. 8.

Предплата на „Дѣло“ для Австрій: Для Россіи:

на цѣлый рокъ . . . 8 ар.	на цѣлый рокъ . . . 8 рубл.
на полъ року . . . 4 ар.	на полъ року . . . 4 рубл.
на четверть року . . . 2 ар.	на четверть року . . . 2 рубл.

съ дол. „Библиотекѣ“: съ дол. „Библиотекѣ“:

на цѣлый рокъ . . . 12 ар.	на цѣлый рокъ . . . 12 рубл.
на полъ року . . . 6 ар.	на полъ року . . . 6 рубл.
на четверть року . . . 3 ар.	на четверть року . . . 3 рубл.

на самыя додатокъ: на самыя додатокъ:

на цѣлый рокъ . . . 5 ар.	на цѣлый рокъ . . . 5 рубл.
на полъ року . . . 2-50 ар.	на полъ року . . . 2 р. 50к.
на четверть року . . . 1-25 ар.	

Для Заграничя, окрѣмъ Россіи:

на цѣлый рокъ . . . 10 ар.	
на полъ року . . . 5 ар.	
на четверть року . . . 2-50 ар.	

съ дол. „Библиотекѣ“: на самыя додатокъ:

на цѣлый рокъ . . . 14 ар.	на цѣлый рокъ . . . 6 ар.
----------------------------	---------------------------

Вп. Читатель въ Россіи просимо мати на увазѣ, що въ вимовѣ $\text{л}=\text{j}$, $\text{ѣ}=\text{i}$, $\text{и}=\text{u}$ (въ серединѣ и на концѣ слѣдъ) $\text{и}=\text{u}$ (на початку слѣдъ) $\text{и}=\text{i}$, $\text{ѣ}=\text{u}$ (на початку слѣдъ) $\text{и}=\text{i}$.

ПРОМОВА

проф. д-ра Омеляна Огоновского,

котрою многослуживый и неутомимый голова товариства „Просвѣта“ открывъ загалный зборъ сего товариства дня 2 лют. и вызвавъ нею загалне одушевление, звучитъ, якъ слѣдуетъ:

Высокопознаний панове!

Чотырнаццатый вже разъ отбываются загалный зборы товариства „Просвѣта“. Коли въ протягу сего часу дитина развивается въ гарного и тмучого молодца: то ачейже и всяке товариство, шѣ въ засновану своѣмъ спочивае мовѣ-то въ пеленахъ, може въ такѣмъ часѣ скрѣпити и при совѣстномъ трудѣ въ розвою дѣятельности своѣи процвитати.

Наше товариство рѣшалось въ починахъ своего существованія сиротѣ-бѣдлашѣ, котрый у богатшій рѣднѣ не має пристановища, котрый въ дитинѣмъ вѣку перебиваетъ тяжкую школу жита, и доперва тяжкимъ трудомъ и безпаганымъ жтѣмъ добивается до акон-то ласки у можнѣйшихъ братіи-земляковъ.

Мы перебили досѣ всякій середнѣвѣчній пробы суда божого, пробы огня и всякій инквизиційный допытъ; мы рѣшались смѣлому веселареву, шѣ пускается на маленькомъ човнѣ середѣ бурѣ въ море-океанѣ, чтобы спасти отъ загибели потопляющихъ земляковъ по разбитію корабля. Справдѣ, наше товариство перебило тяжкое лихолѣтѣ, поки не добилось до пристани бурливого моря жита!

Коли заходами молодыхъ патриотѣвъ завязано товариство „Просвѣта“, не было въ Руси галицкой цѣлаго литературного жита, — нѣкто не подумавъ про просвѣту народа, нѣкто не погадавъ про тее, чтобы Русь отродилась въ масахъ приголомшенныхъ селянъ и въ разбитыхъ мѣщанъ: тогда бо кто зъ насъ ставъ займаться высокою политикою, а кто зовсѣмъ не журився про саміи животный интересы народа руского.

Минули лѣта, лѣта тяжкой працѣ нашої, а старшій зъ насъ стояли все еще здалека отъ насъ, бо поглядали на насъ съ презирствомъ, подозрѣваячи насъ о якійс нечестный усобицѣ. Цѣлу суспѣльность руску дусила довшій часъ акась змора, — дусила густа осына мрака, скрѣзь котру не може до землѣ пробиться золотый лучъ красного сонца.

Перебули мы щасливо тоѣ перве лихолѣтѣ въ розвою нашего товариства. Правда бо, якъ олива, муситъ выйти на верхъ. Майже всѣ наши противники притихли въ клеветахъ своихъ противъ насъ, бо пересвѣдчилися, що нашимъ идеаломъ есть добро Руси.

Всѣдство ривализації партій розбудило словесне жтѣ въ цѣлой галицкой Руси. Популярный книжочка нашего товариства, а оттакъ товариства имени Качковского будитъ нашихъ селянъ отъ довгого сна до жита; и отъ, левъ змарганный прочунавъ, и ревнувъ давнюю своєю силою такъ, що задрожали его вартѣвники!

Рускій народъ приходитъ до самопознанія; — отъ дѣлаемся вже, кто отъ есть, и чіа тѣмъ-бѣдщина, въ котрой отъ доси коморувать. И отъ, яке диво склалось! Черезъ кілька вѣковъ нѣкто нѣчого не вчивъ простого народа; тогда творивъ отъ самородный свои поезіи, — творивъ безсмертны думы и пѣснѣ, шѣ суть неначе жемчугами въ скарѣвнѣи поезіи славянской. Теперь отступае отъ творы устной сеи словесности ученому свѣту, и въ замѣнъ за сей даръ домагаеся отъ грамотѣвъ науки сучасной, науки книжной, — домагаеся свѣтла и правды. Простый народъ нашъ хоче учиться, хоче добити до дѣлшого гаразду въ своѣй батьковщинѣ; и отъ, свѣтло науки находить приступъ до сельскихъ хатъ: где лишь тамъ-то суть люди, тамъ основуются читальни, — тамъ ширится просвѣта своя рѣдна, питоменна.

Але-жѣ межѣ тымъ, коли свѣтло науки зорѣе вже въ селянскихъ и мѣщанскихъ хатахъ, затемняеся небосклонъ, — приближуеся до насъ лихолѣтѣ нове.

Противъ просвѣты руской повстаетъ „Oświata ludowa“. Тѣмъ-жѣ просвѣтнѣи почны сусѣдъ нашихъ намѣряють спольщити людъ рускій. Польскій людъ може и на дальшѣ въ пѣтѣмъ духовнѣи нудити: народъ рускій має бути силомъ въ введенный въ святиню просвѣты польской.

Але-жѣ даремный нашъ трудъ, непрошеный просвѣтителѣ нашъ! Коли бо давнѣйше лише одно товариство „Просвѣта“ при роздѣленіи нашихъ силъ здужало кинути искру жита въ закосяду батьковщину руску, то ачейже теперь, коли два рускіи товариства литературный побѣдѣ себе дѣйствуютъ, коли кинена нами искра жита розтѣлѣлась широко, трудно буде непевному огникови устояти при асиомѣ полонѣи науки питомой.

До дѣла отже, брати-родимцѣ! до дѣла невсипущого! Подаймо собѣ вже разъ широко

руку до згоды, и горнѣмся подѣ прапорѣ народный супротивъ можного противника въ справѣ просвѣты народной. Особливо вы, отцѣ духовный, помогайте намъ и дальше въ ширеню просвѣты межѣ нашимъ народомъ: ваше бо слово може бути дуже хосеннымъ въ отверненю новой напасти. Та ачейже примѣръ нашихъ патриотѣвъ Стефана Качалы, Данила Танякевича и и. заохотитъ наше духовенство до дальшой невсипущей працѣ для добра народа руского!

До дѣла брати-родимцѣ! а побѣда наша! (Грѣмъ оплески и оклики: Славно, славно!)

Въ справѣ Гниличокъ

одержали мы слѣдующе, познание умѣщене писемъ, дорученѣ намъ черезъ Вп. нотаря Моравецкого. Поваякъ се „спростованѣ“ вже само собою займае надмѣрно много мѣсяца, проте не хотѣчи переповнѣти нынѣшняго числа одною и тою самою справою, застерѣгаемо собѣ право близке обговорити се „спростованѣ“ въ слѣдующихъ числахъ. Тутъ лише мусимо рѣшчу запротестувати противъ инсинуації, будѣтѣбы „о. Качала втягнувъ личнѣсть гр. Делля Скаллы въ справу“ Гниличокъ. Въ статіи Ч. 2 „Дѣла“ п. в. „Справа православія въ Гниличкахъ“ Вп. о. Качалы подано лише результатъ дохожденя духовной комисіи и то, що селяне подали до протоколу, за що Вп. о. Качала не може отповѣдати. Чи и о скѣлко познание „спростованѣ“ змѣняе и ослабляе результатъ урядового дохожденя, се можуть вже и теперь въ части осудити Вп. Читателѣ, та о тѣмъ поговоримо еще въ найближшихъ ч.лахъ. Впрочѣмъ надѣваемся, що и сама духовная комисія дастъ отповѣдь и починитъ судовой кроки, супротивъ заявленя п. Гр. Делля Скаллы, будѣтѣбы комисія, „умысено въ злоѣ вѣрѣ подсунала“ гр. Делля-Скаллу на мѣсце д-ра Николая Наумовича.

Почтенна Редакція!

На подѣставѣ §. 19 уставы правовой управы умилно о умѣщенѣ слѣдующого

Спростованя.

О. Стефанъ Качала помѣститъ въ ч. 2. часописи „Дѣло“ справозданѣ о результатѣ дохожденя, предпринятыхъ делегаваною митрополикою комисією духовною въ справѣ переходу громады Гнилички на православіе. Въ тѣмъ справозданю втягнувъ о. Качала мою личнѣсть до той справы въ способѣ, котрый мене тымъ болѣе дотыкае, що поданіи подробности о моѣмъ мнѣмѣмъ вмѣшанью до

той справы суть або просто выдуманы або перекрученны.

Передѣ чотырма лѣтами прійшло до мене кѣлькохъ селянъ въ Гниличокъ подѣ проведомѣ Иванъ Шпондера съ предложеніемъ, чтобы я яко представитель коляторки причинився матеріально до помноженя фондѣвъ на утворенѣе самостоятельной парохіи гр. кат. въ Гниличкахъ. Самъ способъ предложеня менѣ той справы доказувавъ, що тыхъ селянъ ктѣс поучивъ, що патронъ есть въобязанный до жертвъ того рода на подѣставѣ права патронагу. О переходѣ на православіе не было тогда наименьшой споминки. Тому желаню впротѣмъ отмовивъ, понеже не было и не могло бути бесѣды о тѣмъ, абимъ побѣдывавъ тягары, выплывающіи въ права патронагу. Отъ того часу справа тѣя цѣлкомъ притихла, а прінаймаи я о нѣй не чувъ, а нѣкого се не може адивувати, если уважитъ, що звѣстный въ своѣи енергіи и обачности, а въ окрестности загално поважанный ц. к. Староста ажъ до послѣдней хвилѣ не прійшовъ на нѣякій слѣдъ веденой въ тѣмъ напрямку агитації, котройбы можна было доказати. А прѣцѣ такъ реченый Вп. Староста, якъ и начальникъ постерунку жандармеріи въ Новѣмъ Селѣ, чоловікъ звѣстный въ своѣи неутомимой дѣяльности и проворности, звертавъ завсѣгды старанно увагу на наименьшія подробности, враздужуячи яку небудѣ агитацію межѣ селянскими населеніемъ. Протов не диво, що въ тѣмъ вглядѣ нѣчого не дошло до мови въдомости, а то тымъ болѣе, що завѣдуючи болѣшими посѣдательствами, лежащими въ рѣжныхъ повѣтахъ, не можу завсѣгды перебивати въ Гниличкахъ, сусѣдующихъ съ Гниличками. Впрочѣмъ мушу поднести, що относины двора до селянъ въ Гниличкахъ нѣколи кѣ сожалѣно не були добры, хотѣи бо всякими способами старавъмыся о тоѣ, абы собѣ позыскати прихильность той громады бодай про людске око, то однакъ тѣи старани не мали пожаданого успѣху, понеже здалека въ наслѣдокъ тайной агитації селяне въ Гниличокъ своимъ поступованіемъ и нешанованіемъ правъ власности и посѣдана выкликували новы споры, чи то провизоріальны чи политичны безустановно, а наслѣдкомъ того тѣи селяне ухиливалися демонстраційно отъ помочи при жнивахъ помимо того, що давано имъ болѣе якъ достаточну платню. Зъ той причины снопы до стодолъ н. пр. сего року звозивъмы уже санями, а живна ишли такъ лѣнливо и съ такимъ опорожѣмъ, що лишилося на нѣи 70 моргѣвъ невбраной пшеницѣ.

Якъ выховувати нашѣ дѣти?

Реформа уставы о народныхъ школахъ, реформа плану науки въ гимназіяхъ, реформа выхованя — реформа... реформа... Скрѣвъ чути такіи покликы та отъвыи и то не только у насъ, але и по иншихъ державахъ. Немало дѣточъ есть у насъ реформувати, а вжеже певно шо въ помѣжѣ важныхъ теперѣшнихъ пытанъ реформовыхъ одно въ найважнѣйшихъ — се пытанье, якъ выховувати нашѣ дѣти. Недавно признала навѣтъ краковская академія наукъ, шо отъ часу, коли у насъ въ Галичинѣ заведено въ школахъ польскій языкъ, ровень науки у нашої молодѣжи значно понизився. Самыи найгорячѣйшій борцѣ за польонизацію нашихъ шкѣлъ на Руси, якъ пр. Gazeta narodowa, признають вже теперь, шо якъ потрѣвае еще такъ дальше, то дойдѣмо до „ogłupienia młodzieży“. Мы вже неразъ говорили про ту школу для науки, для народу и его будущности, яка выходитъ у насъ въ насильной польонизації шкѣлъ. Та лихо не въ одной лише польонизації. Правда, се у насъ наиболѣе и найближе лихо, але есть попри тее еще и хибы. въ самѣи системѣ выховуваня, въ самѣи способѣ выхованя. Дѣлѣтъ про нашу будущность каже намъ не спускати въ очей выхованя нашої молодѣжи. Показалися недостатки, такъ треба подумати надъ ихъ поправкою. Та якъ ихъ поправити? Се пытанье, надъ котрымъ треба поважно подумати. Саме теперь обрадуе у Вѣднѣ гимназіальна анкета надѣ реформой гимназіи, а въ радѣ державной

предложено змѣну шкѣльной уставы. Геть отже еще нова причина подумати надъ сими справами. Та поки озвустъ голоса въ тыхъ справахъ въ помѣжи нашихъ кругѣвъ, поки заявити свою гадку наше руске педагогичне товариство, не буде отъ рѣчи послушати, шо думаютъ другіи, посторонныи людѣ про еи жизненный пытаня.

Недавно мавъ у Вѣднѣ звѣстный, ученый профессоръ д-ръ Едв. Зигъ отчитъ „про выхованѣе нашихъ дѣтей“. Голосъ такъ поважного ученого заслугуе на повну увагу.

„Недавно чули мы тутъ въ тѣи сали“, говоривъ проф. Зигъ „отчитъ проф. Найрата про всевѣтне господарство. Мы побачили, въ якѣмъ степенѣ дѣяльности и господарство единѣи завязитъ отъ великихъ правилъ“. При концѣ отчиту мы побачили, якъ малесенькимъ являеся чоловікъ въ прирѣвно до всевѣтнѣи нудѣи подѣи и далекоюгающей дѣяльности. На другій день чули мы тутъ мистерно выведеній творы нашего Гайдена. Тонъ плавъ за тономъ, ласкотавъ и подмѣшувавъ наше ухо и якъ законаныхъ понѣвъ насъ далеко и высоко въ свѣтъ гармоніи. И зновъ могли мы себе спытати: шо се такого самъ голосъ, одинъ тонъ — самъ про себе? Нѣчо! Только своимъ станомъ вищемъ въ мелодіи набирае отъ ваги. И зновъ повертаючися можемо спытати: шо се такого чоловікъ? Отъ, неначе сей тонъ, одержуе свою вагу доперва въ отношеню до суспѣльности, середѣ котрой жиѣ.

Згадаймо на самого Гайдена, сына дуже убогого селянина въ Роравѣ коло Брукъ надѣ

Литавою. Отъ мавъ девятнадцатеро братѣвъ и сестеръ — и шо въ нихъ сталося? Вѣи они поплали въ непамять, якъ тѣ погасающіи свѣчечки посторонній, а отъ остався и для потомства — для пѣнѣйшого свѣта. Мы можемо прослѣдити его жтѣе, якъ отъ яко хлопцѣ ходитъ до школы въ Гайнбургу и тамъ побирѣе найпершу науку музыки, якъ отъ щасливѣмъ случаемъ попадаеся до хору св. Стефана, якъ отъ у Вѣднѣ въ голодѣ и холодѣ вырѣбляе свой талантъ, якъ отъ приневоленный чистити чоботы дѣтямъ композитора Порпори, ажъ наконецъ дѣстае мѣсце першого скрипака у милосердныхъ въ Леопольдштадѣ съ рѣчною платою 60 ар. — се першій крокъ до самостоятельности — ажъ пріймае его князь Естергази въ свою службу и тутъ починаеся першій часъ его творчества. Бачимо оттакъ, якъ отъ отбывае свои першій триумфы въ Англіи и стаеся славою своего краю и жереломъ найчистѣйшого одушевленя для своихъ сучасныхъ и для вѣчныхъ пѣнѣйшихъ поколѣнѣи.

Скѣлко може чоловікъ, коли старанно и щасливо развивае и образуе свои здѣбности, перенятый этичною повагою, а при тѣмъ умѣе побороувати внѣшній перешкоды и здобути собѣ те становище, яке належитъ ему посередѣ его сучасныхъ людей. Правда бували и такіи, шо иначе думали. Жанъ Жакъ Руссо написавъ минушого столѣтя педагогичну книжку подѣ заголовкомъ „Emile“, где выводитъ своего героя Эмиля яко сироту, замыкае его и допскамы оттороужуе отъ цѣлого свѣта и на конецъ доходитъ до такого заключеня, шо шту-

ка, наука и все, шо украшае наше жтѣе, не має нѣякой вартости. Та правда и те, шо заразъ Вольтеръ выказавъ его неправду.

Та хочъ и теперь еще лунаютъ отголосы тыхъ поглядѣвъ Руссо по гдѣкихъ писемъхъ пессимистичного направлѣнѣи, то все же таки въ межѣ свѣтчасныхъ философѣвъ вѣи тѣи знаменитіи педагогы народный, якихъ выдала въ тогъ часу Швайцарія и Нѣмеччина, прихильются до противныхъ поглядѣвъ. Каждый въ нихъ учитъ насъ, шо чоловікъ есть дитиною своего часу а шо школа має бути зеркаломъ своего часу.

Въ часахъ наиболѣшого пригнетѣнѣи духа въ Нѣмеччинѣ, въ першихъ лѣтахъ сего столѣтя, писавъ Фихте свои мовы до нѣмецкого народа. „Чи же се не горяче бажанье каждого честно мыслящего“, се були менше-болѣе его слова „шѣбъ нашъ лучшій свойства жили дальше въ процищенѣи постати въ нашихъ дѣтахъ и въ нашихъ внукахъ, шѣбъ мы бодай тымъ чиномъ увѣковѣчили себе на сѣмъ свѣтѣ, где мы важили столько добра?“ Справдѣ се наше бажанье. Якъ жежѣ дойти до сеи цѣли?

Обмежуея передовѣсѣмъ на дорастающаго хлопца. Якимъ хочемо мати нашего сына? Въ сущности маемо чотыри бажаня. Сынъ повинѣнъ бути здоровъ на тѣлѣ и сильный, отъ повинѣнъ бути морально здоровъ, бути молодцемъ непохожихъ моральныхъ васадовъ, мужемъ чести, повинѣнъ мати загалне образованье, шо родитъ въ нѣмъ чувство для всеи красы у всѣхъ еи постатяхъ, — наконецъ повинѣнъ бути способнымъ до якого заводу. Сѣ

Въ такихъ обставинахъ не мѣгнемъ бути мужемъ довѣрія въ якийсь справѣ, а тымъ менше въ справѣ переходу на православіе громады Гнилички.

И дѣйстно на колька день передъ внесеньемъ дотычащихъ поданъ до ц. к. властей, що громада Гнилички переходить на православіе, прійшли до мене два селяне, Иванъ Шпондеръ и Иванъ Бренякъ и освѣдчили менѣ, що приходять въ имени громады сказати менѣ, що они переходять на православіе.

Тое освѣдченне було въ такой формѣ звѣдане, що посередно значило только, що яко патронъ обовязаний есмь правно приписану участъ для гр. кат. церкви отъ теперь такожь давати на користъ шизматичской церкви.

Будучи не мало здивованый такъ самою тою звѣдомостою, якъ и формою, въ якій она менѣ була удѣлена, хотѣвемъ доконче вивѣдатись близше, кто громада Гнилички поддавъ таке намѣренне, а сего иначе не мѣгнемъ осягнути, якъ ино удаючи цѣлковитый супокѣй и потакуючи въ першій хвилѣ ихъ бесѣдѣ.

Насампередъ ходило менѣ о тое, въ отки вѣтеръ вѣе, — протое запытавшемся, въ отки вѣвмуть собѣ шизматичского попа, — чи може собѣ желаютъ, абымъ имъ привѣзъ въ Буковины волосского священника? На тое не отримавемъ отъ нихъ рѣшительной отповѣди, анѣ нѣякого порученя, лише сказали менѣ загально, що они тое уже обдумали.

Пытавемся дальше, отки вѣвмуть фонды на утворенне самостоятельной парохіи, повеже я яко патронъ не есмь обовязанный до подтримываня иншой парохіи, лише греческо-католической, а такожь и маестокъ, якій має гр. кат. церковь въ Гниличкахъ вразъ съ теперѣшною гр. кат. церквою, не можуть пѣселя истнующихъ нашихъ уставъ перейти на власнѣсть иншой, т. е. шизматичской церкви.

И на тое менѣ отповѣли, що они и тое уже обдумали, и що мають заповнене утриманье для маючогоса спровадити попа шизматичского.

Видячи, що на той доровѣ не увискаю нѣякихъ выясненъ, зачавемъ имъ представляти, що то справа дуже трудна, бо мусать мати дуже добре написане поданье, бо якъ але напишуть, то цѣла справа пропала.

То зробило на высланиковъ певне враженне, и они освѣдчили менѣ, що уже мають вѣд поданя готовы, що власне хотѣли уже ихъ вносити до властей, але если позволю, то они тое поданье принесутъ менѣ завтра, щобымъ его переглянувъ и поправивъ.

Утвердивемъ ихъ въ томъ намѣренню, додаючи, що прецѣ безъ звѣдомости патрона церковь не повинна подавати такого поданя.

Такъ малася рѣчь що до того зѣткненя въ той справѣ съ громадою Гнилички, а то есть доказомъ, що я о томъ фактѣ довѣдався доперва тогды, якъ днѣ уже бувъ сповнений.

Скоро славный селяне отѣйшли, не мавемъ нѣякого пыльнѣйшого, якъ того самого дня особисто завѣдомити о томъ мѣщевому пароху о. Герасимовича, о чѣмъ я довѣдався. Зробивемъ тое въ присутности ц. к. Судіи повѣтового въ

бажання можемо высказати короткими словами: здоровле, моральность, образование и заводова здѣбность. А коли задумаесть надъ сими чотырма направленями, то побачите, що они маются до себе, якъ чотыри ровходѣйныя, що чимъ дальше тымъ больше розширяются и що разъ большу рѣжнородность прибирають.

Старунокъ про тѣлесне здоровле починаеся вже отъ хвилѣ, коли народится дитина. Онъ есть у всѣхъ народѣвъ, зарѣвно у найдикшѣхъ якъ и у найбѣльше цивилизованныхъ.

Пѣзнѣе прибуває старунокъ о моральне добро, а тутъ приходять на увагу двѣ головныя рѣчи, а именно религіи засады, якъ впокоются въ дитину, и прикладъ родичѣвъ. Та хочъ могутъ бути рѣшительныя методы религіи науки, моральна цѣль завсѣгда оставея однакова.

Скоро за тымъ починаеся старунокъ про загальне образование, а тутъ вже рѣжнородность не только въ методѣ, але до певной мѣры такожь и въ цѣляхъ — значно больша.

Бѣе пѣзнѣйшимъ и еще рѣжнороднѣйшимъ есть старунокъ про спеціальне заводове образование.

Я не могу тутъ обговорювати всѣ тѣ чотыри направленя; послѣднего для того нѣ, що оно надто рѣжнородне, першого тому нѣ, что оно за надто протее. И такъ обмежуея головою лише на тѣ бажаня, якъ дотыкають середного хлопцяго и молодецкого вѣку, с. е. тыхъ лѣтъ, въ котрыхъ вырабляея характеръ будучого човѣка.

(Дальше буде.)

Нового Села Вп. Ковальского, и думаю, что властивѣйше не мѣгнемъ собѣ въ той справѣ поступити.

Якѣ средства заравъ зарядивъ о. Герасимовичъ, того не знаю, але селяне въ Гниличкахъ уже менѣ не показали своихъ приложень поданъ, но противно заравъ ихъ повносили до властей съ наибольшимъ пынѣхомъ.

Статья „Dziennik'a polsk'ogo“ въ дня 25 сѣчня с. р. спонукала мене до того, что закимъ приступивемъ до сего прилюдного выясненя, передъ-вѣмъ постараемъ о урядове справованье, въ отки о. Стефанъ Качала прійшовъ до звѣдомости обставинъ, котры менѣ съ такою отвагою въ „Дѣлѣ“ подсувае?

Отже при списуваню протоколу черезъ комисію консисторіальну, складающуюся въ о. Стефана Качалы, о. декана Малишевского и о. Костецкого, селяне запытанъ въ той справѣ подали по короткимъ надумуваньямъ, что до того кроку намовивъ ихъ дръ Николай Наумовичъ, сынъ звѣстного о. Наумовича въ Скалатѣ.

По скѣченнѣмъ протоколѣ, коли его зачитати въ цѣли подписаня, селяне дуже здивувалися, почувши, что моя особа зѣстала втягнута до той справы, и что менѣ комисію консисторіальна кладе въ уста слова, котры суть просто выдумкою, а о дрѣ Николаю Наумовичу не агадано въ томъ протоколѣ анѣ слова.

Селяне зачали протое протестувати противъ тому, и домагалися спростованя протоколу. На тое о. Качала, попертый иншими членами комисіи консисторіальной, зачавъ селянамъ предлагати, что такого спростованя не треба, бо такъ якъ протоколъ есть написанный, есть для громады користнѣйшій. „Липѣтъ такъ якъ мы написали, бо панъ грабъ то панъ, онъ о тое не дбае и нѣякого не боится, — ему нѣчо не зроблять и т. и.“ — и на той доровѣ комисію консисторіальна, маюча на цѣли выкрыть правды умисно въ злѣй вѣрѣ подсувае мене на мѣсце дра Николая Наумовича.

Слѣдячи дальше тую справу, — въ котру найнесправедливѣйше вѣтшано мою личнѣсть, довѣдаемъ, что дякъ о. Наумовича въ Скалатѣ мався безъустанно вносити въ знатнѣйшими представителями громады Гнилички, что тѣи посѣщеня отбывалися ночами и въ надзвычайною осторожностю, — дальше, что о. Наумовичъ, котрый не має найменшой симпатіи у своихъ парохіанъ въ Скалатѣ, має противно велике вліянье на селянъ въ иншихъ парохіяхъ, въ котрыхъ безъустанно вносится подъ покрывкою торговлѣ насѣнями — роздаваня писемъ и брошуръ, — а кромѣ того, что сынъ тогожъ о. Наумовича, дръ Николай Наумовичъ, яко лѣвкаръ зѣднѣвъ собѣ велике вліянье межѣ окрестнымъ населеньемъ, и може своего отця у всѣмъ выручити и заслонити.

Фактъ мови розмовы у Вп. Каньского, веденой уже по внесено поданъ черезъ громаду, есть такожь по части неправдивый, а по части перекрученный, понеже тамъ ограничивемъ ино на оновѣженю того, что уже сталося.

До бавленя въ агитатора религіиного не чувемъ въ собѣ нѣколи анѣ званія, анѣ тымъ менше охоты.

Побѣчь тыхъ выясненъ, о котрыхъ умѣщене умилно упрашаю, виджуея рѣвночасно примушенимъ выступити противъ виноватыхъ въ доровѣ судовѣй.

Jerome hr. Della Scalla.

ДО ПИСИ.

Зъ вѣхѣднѣи Галичины.

(Станъ нашѣи политики на вѣп. — II. Признаки нового звороту внутрѣшней политики Австріи.)

Коли такимъ чиномъ колишна вѣрноконституційна а теперь нѣмецко-національна партія представляея партією не только ровбитою, всякой позитивной программы державной повзавленою и неспособною, правити Австрію, але надто выявила свою строго нѣмецко-національную программу, такъ рѣшучо ворожу всѣмъ нѣмецкихъ народамъ австрійскимъ, то можно спытати, чи годится вѣступникамъ якого небудъ славянського народа, отже и рускимъ послать лучитисъ и солидаризуватисъ съ сего партією и яка може бути будучность такой звязи? Чи може така партія стати верховодячою въ державѣ и чи повинна она нею ста-

тисъ? До недавна еще ведена политика нѣмецко-централистична оказалась неосущимю и непридатною для обезпеченя якъ интересовъ австрійскихъ народѣвъ, такъ и будучности цѣлои австрійской державы. Теперѣшня програма нѣмецко-національной партіи не только не есть и не може бути загально-державною програмою, але противно стремить до двоухъ евентуальныхъ цѣлей: або до германизации цѣлои Австріи и безъусловного запѣзнаня всѣхъ нѣмецкихъ народѣвъ Австріи, або до сполученя съ нѣмецкою имперією. Перша и друга цѣль зарѣвно противны будучности Австріи, якъ и интересамъ всѣхъ нѣмецкихъ народѣвъ. Цѣль сполученя съ нѣмецкиною есть явно неагацию Австріи, а зновъ цѣль германизации и верховодства нѣмецкихъ націоналовъ есть неагацию тыхъ неоспоримыхъ фактовъ историчныхъ и сего державного реализму, что съ неопорною конечностю наказыють Австріи стати державою всѣхъ своихъ народѣвъ и въ ихъ згодливѣмъ житію и розвою глядати свои державной будучности.

До сего прибули еще новѣйшими часами новы факты, котры вже явно доказують, что мѣрдаинѣи сферы австрійскы зрозумѣли те нове становище и посланничество Австріи и готовы съ цѣлою звѣдомостою подпомагати и въ житѣ переводити.

Що министерство гр. Таффеого, яко министерство „помирения всѣхъ народѣвъ австрійскихъ“, а именно самъ гр. Таффе має повне довѣріе короны, — се не есть нынѣ вже больше тайною. Та не въ томъ вага. Цѣсаръ Австріи вже не разъ доказавъ, что умѣе посвящати свои особыи симпатіи для добра державы и завсѣгда стоятъ понадъ всѣми партіями и министерствами и нѣколи не мѣшався въ споры державныхъ партій. Тожъ мимо довѣрія для гр. Таффе не можна сумнѣватисъ, что корона и въ томъ случаю, еслибы сего вымагало добро державы, посвятилабы свои особыи симпатіи тымъ больше, что гр. Таффе и его министерство не може уважатисъ а и ѿ „помирения всѣхъ народѣвъ“ и цѣлои сѣи политики угоды австрійскихъ народѣвъ. Тутъ вѣсѣмъ не ходитъ о то, чи именно гр. Таффе, чи кто иншій має бути руководителемъ новой обновы и уладженя австрійской державы. Тутъ ходитъ лише о саму державну обнову, безъ взгляду на те, кто буде еи творцемъ и о те, чи мѣрдаинѣи сферы перенялися гадкою необходимои потребы такой обновы.

Отжежъ отповѣдь, яку давъ недавно Цѣсаръ тріестеньскій депутаціи о „факційной (злѣбной) оппозиціи“ тріестеньскихъ послѣдѣ, належачихъ еще до досѣти умѣркованныхъ а бодай некрайно загорѣлыхъ членѣвъ централистичной „сполученой лѣвциѣ“, — кинула дуже ярке и ясне свѣтло на те, якъ дивляея мѣрдаинѣи сферы на политику централистѣвъ и якъ звѣдомо почувають потребу переведеня „помирения народѣвъ“ и на той основѣ опертой обновы австрійской державы. Тяжко, дуже тяжко прійшлося коронѣ выступити въ свои дотеперѣшной здержаности въ партійныхъ спорахъ внутрѣшней-державныхъ, — але коли руководячисъ взглядами на добро державы рѣшила высказати сей свой жалъ о „факційной оппозиціи“ централистѣвъ, то се не было выплывомъ симпатій для гр. Таффеого, але выплывомъ пѣзнаня важности теперѣшной хвилѣ, выплывомъ глубокопочутѣи потребности важнымъ словомъ опамятати безпаметныхъ противниковъ угоды австрійскихъ народѣвъ и цѣлои будучности Австріи. Колибъ оппозиція централистѣвъ была поверталася въ границяхъ звычайной оппозиціи, колибъ она была лише односторонною, але все таки хочъ въ части съ интересами державы згѣдно политикѣю и стремѣла до уладженя Австріи хочъ на своеродный ладъ, мавъ тѣ слова не вышлыбы були въ устѣ Цѣсара. Здержанѣсть Династіи обявляеся такъ далеко, что мимо рѣшачоной важности выборовъ въ великихъ посѣлѣстей въ Чехахъ, австр. архикнязѣ — посѣдателѣ великихъ дѣбѣвъ въ Чехахъ не берутъ участи въ выборахъ, хотябы тымъ могли безперечно перехилити вагу на сторону автономистѣвъ. Колижъ мимо того всего Цѣсаръ бувъ приневоленный высказати такі слова о централистичной оппозиціи, то се показуе, что вже найвышій мѣрдаинѣи сферы порозумѣли необходимость звороту на единоможливу дорогу „помирения и ровноуправленя всѣхъ народѣвъ“, что почули потребу рѣшучоной обновы державного устрою и въ перемѣнѣ Австріи въ правдиву державу всѣхъ своихъ

народѣвъ видятъ едину поруку будучности и розвою державы Габсбургѣвъ. Може бути, что спеціальныя дороги и способы сѣи обновы не суть еще вповнѣ выясненѣи и уготованѣи, може еще не въ одномѣ окажутся певны сумнѣвы або недовѣрія и нерѣшимѣсть, але се одно вже нынѣ можна сказати, что мѣрдаинѣи сферы узнали безвыходность нѣмецко-централистичной политики, что не узнають еи хосенною для будучности Австріи и что звертаются на нову дорогу обновы и перестрою внутрѣшнего житя австрійскихъ народѣвъ на основѣ помирения и ровноуправленя.

Зъ Черновець.

(И.) (Погмертна згадка о польско-сатиричній газетѣ „Osa“ и о еи редакторѣ. Инспекторы народныхъ шкѣл. Румунизация.) Великого шуму наробили у насъ передъ рокомъ захожѣи польонизаторы, оголосивши, что въ Черновцахъ буде выхѣдити политично-сатирична газетка польска „Osa“. Зъ дочатку говорилося передъ Русинами, что „Osa“ буде стояти за угодою Поляковъ съ Русинами. Русины, вже въ роду и задала довговѣковыхъ историчныхъ досѣдѣвъ дуже недовѣрчивыи на всякѣи такий завѣрюваня угоды, ждали, что покажеся на дѣлѣ, чи справѣ бодай наша Буковина, где вже совѣтъ нема поля для польонизации и ворогованя противъ Русинѣвъ, не опамятае загорѣлыхъ польонизаторѣвъ и не выльчати ихъ въ отѣвѣную слабѣсть польонизаційной „Drang nach Osten“. И ось ледво что появилось перше чѣло „Osa“, а показалося, что недовѣрчивѣсть Русинѣвъ была вповнѣ оправдана. „Osa“ отъ разу стала памфлетомъ на Русинѣвъ и не лякала на вѣтъ простыхъ денуваций на нашихъ патріотѣвъ. Толькожъ, якъ въ загалѣ для польской мисіи, такъ еще больше для враждебно-польской мисіи противъ Русинѣвъ надто мало поля на Буковинѣ. Якъ блиснувъ, такъ я згадѣи оманливый и блудный огникъ „Osa“. А до того еще еи редакторъ замотався въ якийсь несправовый конфликтъ съ карною уставою и счезъ на 3 мѣсяцѣ въ Черновецкой небосклонѣ. — Передъ колькома днями явився бушій редакторъ „Osu“ Я. въ Черновцахъ съ откритымъ писемомъ въ справѣ варшавскихъ жидѣвъ, съ подписомъ кравого президента бар. Алезанѣго (о правдивости подпису можна сумнѣватисъ) и почавъ збирати складки на жидѣвскихъ братьяхъ варшавскихъ, потурбованныхъ нежидѣвскими братьями Варшавы. Отъ гдѣкотрыхъ, якъ пр. отъ славного Садагурского рабина и колькохъ жидѣвскихъ родинѣи одержавъ значнѣи сумы. Але колишній менторъ Русинѣвъ въ науцѣ льояльности, зновъ пѣрнувъ подъ воду и счезъ въ Черновець — розумѣея, что вразъ съ зѣбраными складками. Довѣдалосъ о томъ правительству, справа прійшла до суда и въ отси шукають теперь гончими листами колишного мисіонера своеродной культуры на Буковинѣской Руси.

На Буковинѣ мають бути теперь обсаженѣи чотыри посады повѣтовыхъ инспекторѣвъ шкѣльныхъ. Якъ зачуваемо, предложивъ кравий презид. бар. Алезани министерству на тѣи посады самыхъ загорѣлыхъ Румунѣвъ и одного завязатого румунофила, котры навѣтъ не умѣють говорити по руски. Зваживши, что вже въ одномѣ лише повѣтѣ Черновецкомъ есть 35 народныхъ шкѣлъ, съ рускимъ языкомъ выкладовымъ, мы ачѣйже можемо справедливо спытати, якъ такий инспекторъ, незнаючий навѣтъ говорити по руски, буде надзоровувати тѣи другѣи рускѣи школы. Така тенденція румунизации рускихъ шкѣлъ дуже живо нагадуе такужъ тенденцію польонизации въ руской Галичинѣ, а якъ бачимо она не только шкодять поступови правдивой просвѣты, але и не годится съ интересами краю и державы. Слѣдувалобы добре застановитисъ, чи лежить се въ интересѣ Австріи попирати румунизацию противъ русского народа. „Руска Рада“ Буковинска отнеслася съ протестомъ противъ такого намѣреня такъ до кравого правительства, якъ и до министерства просвѣты. Выжидаемо, якій успѣхъ буде мати сѣи протестъ.

Зъ Подгаецъ.

(Д.) (Куда повертаеся отѣвѣность нашихъ радѣ повѣтовыхъ?) Выдѣлъ рады повѣтовой въ Подгайцахъ рѣшивъ на повнѣмъ засѣданю дня 28 сѣчня с. р. вѣставити въ свой бюджетъ суму 300 ар. на пѣдмогу звѣстному интернату оо. Змартвухъстанцѣвъ въ Львовѣ. Якъ дивитисъ рускѣи народъ на сѣи польонизаційный интернатъ, се рѣчь надто добре загально звѣстна.

Та про те я не хочу навѣть говорити. Але берѣмо справу вже навѣть въ становища чистого правового. Задача радѣ повѣтовихъ —: наглядати розвідъ своихъ громадъ и подпомагати економичный розвідъ повѣту. Додаймо до того еще просвѣтній справу повѣтовъ и спытаймо, якъ дасться оправдати сей поступокъ вже не въ взгляду на безперечно рускій повѣтъ Подгавцкій, але въ взгляду на саму уставу? Скоро выдѣлъ краевый платитъ оо. Змартвухстанцямъ рѣчно 10.000 ар. запомоги, то ачейже се платитъ въ грошей автономичныхъ и въ заступствѣ всѣхъ автономичныхъ тѣлъ подлягающихъ кр. выдѣлови. На якійже подставѣ, зъ якои причины и для якои цѣли має право повѣтовый выдѣлъ обтяжати еще своихъ русскихъ податниковъ додатками въ сумѣ 300 ар. на ту саму цѣль, не маючи нѣякой звязи съ задачею радѣ повѣтовихъ? Легко то розпоряджались грошемъ народа безъ власной шкоды, але совѣсть и право наказуе сказати такожъ, на якій подставѣ се дѣлаетъ и якъ оно дасться оправдати? Не вжежъ подгавецка рада такъ пребогата, що хоче еще перевысшити въ щадности кр. выдѣлъ?

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Спѣльн. делегаціи.) Министръ дѣлъ заграничныхъ гр. Кальноки въ комисіяхъ делегацій зложивъ слѣдующее заявленіе въ справѣ герцеговинского повстанія. „Подчасъ послѣднихъ шести чи семи лѣтъ повстало въ Босніи и Герцеговинѣ множество такого элемента, который зъ року въ рокъ живъ національными агитаціями и розбоями. Черезъ окупацию Босніи и Герцеговины той элементъ збѣжавъ зъ тыхъ краѣвъ выпертыи и розсѣяныи по сусѣднихъ земляхъ; онъ, разумѣясь, бувъ злобный на австрійскую окупацию и выкориставъ заразы першій случай, чтобы неспокой въ Герцеговинѣ, котрой зъ початку проявились лишь въ поодинокихъ бандлахъ, скрѣпити и роззарити до справедливнаго повстанія“.

„Що до нашихъ отношенъ до заграничныхъ державъ —: говоривъ дальше гр. Кальноки —: то, звѣстно, что еще передъ кѣлькома мѣсяцами въ збранныхъ делегаціяхъ заступникъ министерства заграничного (гр. Каллаи) завѣрявъ, что нашѣ отношенія суть добрыя съ всѣми державами безъ рѣзничѣ. Коли отъ того часу зайшли якыи змѣны, то хибъ лишь змѣны налучше, а особливо супротивъ Турціи, котра еще тогда въ гдѣхъ недовѣрляла Австріи. Коли Али-Низами отпоручникъ султана по дорогѣ зъ Берлина вступивъ до Вѣдны, то по его мовѣ можна було вгадати, что въ Константинополѣ пануе великое недовѣріе до будовы австрійскихъ желѣзницъ на востокъ: тамъ думаю именно, что Австрія тымъ хоче поусуватися до Египетского моря. Нашѣ высленія о безпѣдѣстности такой думки вповнѣ переконали теперь Порту“. Министръ навѣвъ и инши доказавъ добрыя отношенія съ Турціею а дальше сказавъ: „Съ всѣми державами, котры брали участь въ берлинскомъ конгрессѣ, нашѣ отношенія якъ наилучшіи и я самъ, отъ часу обняти министерства дѣлъ заграничныхъ мавъ случайность оконстатувати якъ льояльно особливо Нѣмечина попирае справу австрійской на востокъ. Що до Россіи, то я зъ уваги на мой побытъ въ Россіи совѣмъ въ станѣ говорити о нѣй съ знаньемъ рѣчи. Я могу завѣрити, что анѣ царь Александръ, анѣ его кабинетъ не мають иншого бажанія, якъ той: жити въ згодѣ съ сусѣдными краями и строго держатися существующихъ трактатѣвъ. Я не сомнѣваюсь о широтѣ того бажанія, знаючи, что Россія теперь муситъ всю свою увагу звертати на внутрѣшній пытанія и реформы“.

„Высоко здвигающийся филѣ страстей подчасъ послѣднихъ востѣднихъ войнъ —: теперь вже значно уляглись; але се природно, что не уляглись зовсѣмъ. Мушу однакожъ сконстатувати, что въ краяхъ повострова балканского наступило великое успокоеніе. Теперѣшній новый выбухъ всѣхъхъ национальныхъ агитацій не стався причиною повстанія, але противно повстанье его выкликано. Я стараюсь дослѣдити, чи повстанье не выкликано вышними влиями, але мушу завѣрити, что такого слѣду я не могъ знати. Сербія (якъ князь такъ и правительство) захочуе вповнѣ коректно и приязно по сусѣдски“. (Въ доказъ сего гр. Кальноки отчитавъ идеяи документы). „Отношенія Австріи до Черногоры суть вже задля самого географичного положенія дуже важны: Австрія именно невозможно заперти границы до Черногоры. Чи жителѣ Черногоры допрѣко успособленіи до Австріи, — се пытаніе, але на князя черногорского жалуватися мы не маемъ наименшого поводу. Его поступованье льояльно, правильно и достойно нашего довѣрія. Годѣ однакожъ нынѣ вже отповѣсти на то, чи правительство Сербіи и Черногоры будутъ мати на только оиды и дальше тревати въ такихъ самыхъ отношеніяхъ до Австріи, якъ доси“.

„Розглянувши отже въ цѣлой ситуаціи, то мусимо зъ политичного становища уважати великою користею то, что повстанье герцеговинское есть въ сѣй хвилѣ справою чисто внутрѣшною. Если мы тамъ зъ нашего права и обязанности привертасмо порядокъ, то жа-

дна загранична держава не може намъ того перечити и справѣ того жадна не учинила. Колибъ однакожъ пришло до того, (а зъ гдѣякихъ сторонѣ, здаецъ, пруть до сего) що мы попалибы въ якій конфликтъ съ Сербіею чи Черногоріею, тогда на всякій случай ситуація значно бѣ запуталася. Доки цѣле повстанье буде изолировано внутрѣшню, доти не можна обавлятися нѣякого небезпеченства изъ вѣдъ“. — Що до минного довозу оружія зъ заграниччѣ завивъ гр. Кальноки, что доси нема на то нѣякихъ позитивныхъ доказѣвъ.

Министръ войны гр. Биландтъ-Райдтъ зложивъ заявленіе въ справѣ переведенія закона войскового въ окупованныхъ провинціяхъ. На вступѣ заявивъ министръ, что онъ не бачитъ разумной причины, длячего жителѣ окупованныхъ краѣвъ мали бути вѣчно вольны отъ обязанности войскового, котрому поддаются все прочіи провинціи Австріи. Подъ турецкими панованьемъ христіане вправдѣ не служили въ войску, але за то платили дуже тяжкій таксы и податки. По окупации христіане были пригатованы на службу войсковую, а войсковой комендантъ Босній ген. Филиповичъ и кн. Виртембергъ налагали кѣлька разѣвъ на правительство, чтобы не заиспало справы и не дозволило вкоренитися въ народѣ думѣ, что онъ вольный отъ службы войскового. Такожъ и теперѣшній комендантъ бар. Далевъ высказавъ тую саму думку. Крѣмъ того министръ бажавъ, чтобы нашихъ резервистѣвъ, котрыхъ довше о одинъ рокъ держано въ Босніи для повненія службы при фурвезахъ, можна було заступити войсковымъ краевымъ. По общенію закона о службѣ войсковой министръ получилъ справозданія отъ генеральной коменды и зъ рѣзныхъ сторонѣ Босніи и Герцеговины; авторы тыхъ справозданъ не предвиджуваля грозныхъ наслѣдствъ зъ общенія закона войскового. Тымъ часомъ сталося инакше. Правительство мусѣло регименты, стоячи въ Босніи и Герцеговинѣ, побѣдши резервистами. Наконецъ заявивъ министръ, что пригатованія до бранки войскового въ Босніи и Герцеговинѣ продолжаютъ, бо нема причины законъ войсковой тамъ систувати. — До обрадѣ въ делегаціяхъ повернемо мы еще на слѣдующій разъ.

(Повстаніе въ Далмачіи и Герцеговинѣ.) Дня 27 и 28 л. сѣчня одна компанія 3-го полку пѣхоты и отдѣлъ 26-го баталіону стрѣльцѣвъ оточили битву съ 1000 повстанцами надъ рѣкою Нарента при мостѣ Главатичева. Повстанцѣ, якъ звѣщае урядове справозданье, были отперты; отраты ихъ не вѣдомы. Зъ нашей стороны убитыи надпоручникъ Урбанъ, 1 цугефиреръ и 1 стрѣльцъ тяжело раненъ а одинъ заступникъ офицерскій и 3 воиакъ легко ранены. — Дня 30 сѣчня була мада стычка войска съ 40 повстанцами подъ коритомъ и обійшлася безъ стратъ. — До генеральной коменды въ Сараевѣ насѣбла вѣдомость, что повстанцѣ стараются розорвати звязъ нашего войска между Фочою а Сараевомъ. Команда высладе сильный отдѣлъ войска подъ проводомъ полковника Гоце. Дня 29 сѣчня отдѣлъ той на горѣ Рогой сточивъ насампередъ коротку битку съ 100 повстанцами, котры завернулись до Крблени, где находилася головная сила повстанцѣвъ. Въ стычкахъ были тяжело ранены два капитаны: одинъ зъ генерального штаба, а другой зъ 75 полку; одинъ воиакъ убитый а одинъ тяжело раненый. Повстанцѣ отратили 5 людей. — Вар. Говановичъ доносилъ зъ Кастельуово, что 28 сѣчня була стычка между жандармами стаціонованными въ Желебы а повстанцами, между котрыми были и Кривошіяне. По кѣлькогодинномъ огни одинъ Кривошіянинъ упавъ убитый, а два Кривошіяне ранены. — Зъ розгладу дотеперѣшнихъ битвъ та стичокъ и ихъ результатѣвъ видно, что нашѣ войска только патрулюють въ меншихъ и большыхъ отдѣлахъ и при томъ не заганяються безуважно надто на передъ, але поки що поступаютъ дуже здержано. Се дасться вытолковати разъ тымъ, что нашѣ войска еще за слаби (резервисты гдѣдкихъ полковъ еще въ дорогѣ), а по друге тымъ, что сила повстанцѣвъ доси еще не зовсѣмъ докладно выслѣджена. Пускатися же на непенну большу битву и зъ самого початку еи програти, се малобъ дуже ободряющій выливъ на повстанцѣвъ, не лишь тыхъ, котры теперь вже суть подъ оружіемъ, але и на тыхъ, котры доси еще зъ недовѣрія въ щасливый успѣхъ повстанія здержуются отъ чинной участи.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Бесѣда славного ген. Скобелева, выголошена въ палатѣ вел. князя Михаила (стрѣляцкаго) при пирѣ въ роковины побѣды надъ Текинцами подъ Геокъ-Тепе, выкликала великую сензацию за границами, а особливо въ Австріи. При концѣ своєї бесѣды, въ котрой ген. Скобелевъ прославлявъ російскую армию, згадавъ онъ чувствительными словами о „народности надъ Адриатическимъ моремъ, котра якъ-разъ теперь бореться о свою вѣру и свою независимость“. Ген. Скобелевъ закончивъ свою бесѣду словами: „Не договорую, мои панове, до конца. Мое сердце рвется и краесъ. Великимъ тоаствомъ есть и буде вѣра въ силу историчного покліканія Россіи!“. Панславистичный дневникъ російскій принялъ бесѣду ген. Скобелева дуже симпатично и утѣшно. Аксаковъ въ своѣй „Руси“ каже, что слова великаго генерала найдутъ отгомѣвъ въ войхъ славянскихъ краяхъ, а именно надъ Адриатикомъ, въ Черногорѣ и Босніи та Герцеговинѣ. — Въ Нѣмечинѣ бесѣда Скобелева зробила дуже немиле враженіе, тымъ больше, что тамъ нѣкто того не надѣялся. Нѣмецкіи газеты доносятъ, что зъ причины той бесѣды

ки. Бисмаркъ зажадае отъ кабинету російского высленія.

Въ селѣ Красилѣвка коло Радомысла кѣвской губерніи выбухъ розрухъ противъ жидѣвъ. Шѣснацять жидѣвскихъ домовъ сплюндровано.

Въ Харьковѣ розпочнесь незабавомъ великій процесъ политичный.

Франція. По упадку Гамбетты утворився новій кабинетъ безъ нѣякихъ перешкодъ дуже скоро. Складъ нового кабинету подали мы послѣднего разу. На засѣданю палаты послѣвъ въ середу сего тыждня отчитавъ президентъ нового кабинету Фрейсине министерске заявленіе, котре такъ звучитъ: „При повненомъ святыхъ обязанкѣвъ, якы на насъ вкладае нашъ урядъ, одушевляе насъ лишь одна думка: миръ въ земли, миръ въ умахъ и въ матеріальномъ порядку, миръ у внутри и на вѣдъ. Мы нѣчого не занехаемо, чтобы тую цѣль при кождей акціи осягнути; край такой, якъ Франція, потребуе свободы и поступу. Вы станете намъ въ помѣчъ: освободу утвердити, а поступъ забезпечити. Зъ новыми законами о праці и зборахъ будемъ обходитися либерально“. Дальше говорится въ заявленіи министерскимъ, что правительство предложитъ законъ, котрый затвердитъ право стоваришуванія, безъ нарушенія права державы. Справа ревизіи конституціи буде занехана подчасъ треванія мандату теперѣшней палаты. Дальше заповѣдае кабинетъ реформу судѣвництва: компетенція судѣвъ мировыхъ буде розширена а числѣ судѣвъ зменшено. Що до реформы въ войску, бажаетъ новій кабинетъ знизити службу войсковою на три роки. Въ публичной просвѣтѣ новій кабинетъ буде дальше провадити розпочате дѣло. Въ свои усилія зверне на то, чтобы роботу оживити: народы жиють не зъ политики, але зъ матеріальныхъ интересовъ. Нема навѣтъ бесѣды о конверзії рентъ, о выкупнѣи черезъ державу желѣзницъ и о емісїи рентъ. „Мы будемъ подпомагати приватну индустрію. Кабинетъ буде старатися тарифы цѣловъ довести до остаточного рѣшенія. Соціальный проблемы буде уважно студіювати“. Въ концѣ заявленіе взымае палату до згѣдного дѣланія съ правительствомъ для добра Франціи и републики.

Англія. Секретарь стану предложивъ королю Викторіи выловленъ въ Ирландіи наперѣ, зъ котрыхъ ясно показуеся, что въ Ирландіи оуществуетъ тайне товариство, мающее цѣль цѣлкомъ оторвати Ирландію отъ Англіи и огласити ирландское королевство съ католическимъ королемъ. До заговору мають належати такожъ высокіи достойники католической церкви.

НОВИНКИ.

— Въ справѣ полученія дотаций духовенства звѣщае вѣдѣнный корреспондентъ до Politik слѣдующее: Зъ причины великихъ трудностей, перевести остаточно регуляцію дотаций духовенства, буде имовѣрно выдана провизорична устава о регуляції дотаций не нарушаючи дотеперѣшній отношенія патронату. Въ короткомъ часѣ мае бути въ комисіи предложеный отповѣдний проектъ уставы. Принятые сѣи уставы мае бути запевнене.

— Іосифъ Тышковскій, посолъ до рады державной и до союму зъ округа меншихъ посѣлостей Добромилъ-Мостиска и Перемышля, властитель добръ Рыботиче, умеръ дня 2 н. с. лютого въ своихъ добрахахъ. Черезъ смерть Іосифа Тышковского опонорняются два крѣсла посольскіи: въ оимѣ и въ радѣ державной.

— Дѣйствыми учителями етатовыхъ шкѣлъ именувала краева рада школьна: Григорій Вудзинского въ Гусаковѣ, Василія Лазарішакъ въ Липникахъ, Кароля Ляйера въ Скалатѣ и Ивана Яворского въ Коморовицахъ. Дѣйственно учительскою молодію именована при шкѣлѣ етатовѣй въ Волеховѣ Розалія Соколова.

— Звѣстного париского шпенулянта Бонту, основателя l'Union générale, и директора сего банку Федеръ увязнено въ Парижѣ въ наслѣдство ревизіи книгъ банку, котры выказували 57 миліонѣвъ „активѣвъ“, хотий на дѣлѣ было 96 миліонѣвъ недобору. Справдѣ, бувшій миллионеръ оказався виртуозомъ „швиндеромъ“, та до часу збанковъ воду носивъ. Бонту мавъ широкъ звязи финансовъ майже въ всѣхъ краяхъ, его упадокъ дѣткую много предпріемствъ. Сербскій министръ Митовичъ выбравъ въ подорожъ до Парижа въ интересѣ сербскихъ льодѣвъ и сербскихъ желѣзницъ, тожъ само здаецъ, загрозенихъ упадкомъ l'Union générale. Носются такожъ вѣсти, что кѣлькохъ значнѣйшихъ галицкихъ панѣвъ (Вод... и І. Дрог...), котры бавились французскими спекуляціями, дуже значно потерпѣло зъ причины париского краху. Въ наслѣдство краху застрѣбился банкротъ Саломонъ Россъ зъ Штраасбурга, а жѣнка Бонту занедужала смертельно.

— Загальныи зборы товариства „Просвѣта“ отбулосъ во Львовѣ сего четверга дня 2 н. с. лютого с. р. Зборы открывъ голова товариства проф. др. Омелянъ Огоновскій о 3-й год. сѣ полудня прѣскароу промовою, котру принято зъ великимъ одушевленьемъ. Не можна було коротше а яснѣйше представити 14-лѣтню працю „Просвѣты“ и тѣ тяжкіи условія, середѣ котрыхъ приходилося сему товариству подвигати велику задачу народнои просвѣты; — не можна було яснѣйше указати ту велику задачу, яка теперь дождае сего товариства и всѣхъ Русинѣвъ около береженія чистой идеи народнои просвѣты. Маемо повну надѣю, что покликъ нашего неустрашимого и такъ многозаслуженного ученого мужа: „до дѣла, бра-

тя, до дѣла!“ выкликче живый отгомѣвъ въ войхъ щирорускихъ сердцахъ. Промову дра Огоновского подаемо въ повной основѣ на вступѣ. Она говоритъ сама собою о важности теперѣшней хвилѣ и есть дуже поважнымъ упоминенемъ для всѣхъ Русинѣвъ. На зборы явилосъ около 80 членѣвъ, переважно самой интеллигенціи. Межи збранными було такожъ значне число священникѣвъ и сельскихъ учительѣвъ и мѣщанъ, именно мѣщане зъ Куликова, члены куликовской читальни. Секретарь п. Евг. Оленичскій здавъ справу зъ дѣятельности уступающего выдѣлу. Проф. Петро Огоновскій предложивъ касове справозданье, а проф. Володимиръ Шухевичъ прѣдставивъ станѣ обороту и розпродажи книжокъ, выданныхъ „Просвѣтою“. Въ тѣй справозданіи, особно напечатаній, були вже розбоданъ вразъ съ „Дѣломъ“, для того не потребуемо тутъ ближе надъ сими розводитися. Загальныи зборъ принявъ справозданье годовного выдѣлу до вѣдомости. Оттакъ здавъ проф. Тысовскій справозданье контрольной комисіи и вибѣвъ удѣляти выдѣлови абсолюторіумъ зъ веденія рахункѣвъ за р. 1880. Пѣсла дневного порядку слѣдувавъ выбѣръ нового выдѣлу и головы. До нового выдѣлу выбрано: проф. унив. дра Омеляна Огоновского, проректора техники проф. Юл. Медвецкого, проф. унив. дра Александра Огоновского, проф. гимн. Юліяна Романчука, проф. гим. Володимира Шухевича, литерата и артиста Корнилы Устияновича, проф. гим. Петра Огоновского, проф. гим. Василя Тысовского и академика Василя Бѣлецкого. На заступникѣвъ выбрано: прѣфек. о. Стефана Городецкого, проф. Романа Заклинского и проф. Корнила Заклинского. Головою товариства выбрано одноголосно проф. дра Омеляна Огоновского. — По ствердженю, что есть достаточне число збранныхъ членѣвъ, потрібне до ухвалы змѣны статутѣвъ, предложивъ проф. Юл. Романчукъ внесени выдѣлу що до змѣны статутѣвъ. Змѣны относятся въ части до яснѣйшого означенія и розширенія круга дѣятельности товариства, въ части яснѣйше означаютъ дотеперѣшній недосѣтъ яснѣй або непрактичній постановы статуту. Такъ цѣлею товариства мае бути не лише просвѣта народу, але „пѣзнанье и просвѣта руского народу“. До способѣвъ, якими та цѣль може бути осягнена (§. 2.), додано: устроюванье господарско-промисловыхъ и этнографичныхъ выставъ, а на внесеные проф. Шухевича до §. 2 бук. г. (завязуванье читаленъ и книгозборѣвъ) — такожъ „основанье народнои музеи“. Въ дальшихъ §§. означено точнѣйше права и обязанности членѣвъ, годовного выдѣлу и филій и постановлено утворенье желѣзного фонду. При дальшихъ нарадахъ поднесено потребу, устроювати скѣлько можна частіи отчиты по мѣстахъ и селахъ и есть надѣя, что заходомъ нового выдѣлу утворится кружокъ прелегентѣвъ, котры поспѣшатъ съ живою наукою середѣ нашъ народѣ. Зборы закончилися о 9-й год. вечеромъ.

— Зъ Куликова пишуть намъ: Отъ непамятныхъ часѣвъ наше мѣстечко славне колысь въ мѣдъ, а теперь упоене пивомъ у Леволя спало твердымъ сномъ ажъ до дня 13-го грудня 1881 року, поки не збудило его зъ той дрѣмоты, мовбы голосъ Мойсея народъ израильскій, нова жива сила життя. Заходомъ нашего неутомимого душпастиря о. Дециевича, завязалася у насъ читальня, засіяла надѣя красной будущности... Вѣруемо твердо, что розпочате дѣло принесетъ нашѣй громадѣ хооень, якъ и теперь вже научило си много гдѣчного доброго. Давнѣйше нашѣ мѣщане въ недѣлю або свято цѣлыми толпами перестововали поподъ муръ домовъ жидѣвскихъ на обмовѣ и бесѣдѣ, або вытирали своими рукавами замащени столы у рѣзника Бзерковского, або пересиджували дорогій часъ при шклянцѣ пива, теперь зачинають вже покидати той звичай. Примѣромъ, въ самъ день Рождества Хр. сразу по богослуженю збѣлосся много людей до читальни, такъ мужичи якъ и женщичи, кождей пиосменный осягавъ за книжку або часописъ и читавъ тымъ, котры не умѣють читати, и такъ збѣловъ часъ користно ажъ до вечернѣ. Тое саме повторилося черезъ цѣлы свята. На жалъ мусимо тутъ сказати, что гдѣякъ зъ мѣщанъ жалуются, что ихъ не выбрано до старшинъ. Тымъ заявляемъ щиро, что така амбіція зовсѣмъ нерозважна, бо члены читальнѣ въ рѣвнѣ, и тутъ ходитъ лише о загальне добро громадѣ, котре певинно каждому однако лежати на серцю. Мы съ радостею глядимо, якъ члены нашей читальнѣ щоразъ побольшаються, мовъ грибы по дощи. Дальше еще и тымъ радуемосъ, что сотрудникъ нашъ о. Грыневскій намѣрасъ завести спѣвъ хоральный, до которого суть у насъ гдѣякіи початки и сила, та лишь не було кому тымъ до сего часу зайнятися. Дай Боже, чтобы всякій опасительный для насъ предпріятіи подѣ проводомъ нашихъ душпастирѣвъ, о. Дециевича и о. Грыневского, якъ найкорше войшли въ житье. Суть у насъ люди, котры будутъ ихъ всѣми силами поддерживать и помагати. Тожъ берѣмо всѣми силами до дѣла и сполученими силами працѣймо надъ власною просвѣтою, бо где просвѣта, тамъ и добробытъ! Прїїде часъ, что и тѣ, котры были доси зъ несвѣдомости неприхильны нашѣй читальни, и тѣ пѣзнають свою вину и збратуются радо съ загаломъ. — Въ концѣи чѣмось обовязанъ зложити на сѣмъ мѣсці прилюдну подяку нашимъ Добродѣямъ: Ви. А. Д., П. Т. товариствамъ „Просвѣтъ“ и „имени Качковского“, якъ такожъ редакціямъ часописѣвъ за присланыи намъ даромъ книжки и газеты, котры принесли намъ немалу помѣчъ и засѣяли ниву нашу зерномъ просвѣты. — Въ имени многихъ одинъ зъ членѣвъ Читальни.

— Новѣй рускій читальнѣ селянскій основуются въ селѣ Пѣдгородіи бобрѣцкого повѣту, заходомъ тамошного приходника Веч. о. дек. Амвросія За-

ричкою, и въ селѣ Голгоцахъ, подгаецкого по-
вѣту, заходомъ тамошняго приходника Веч. о.
Навроцкого и сотрудника Всеч. о. Давова. Щастъ
Боже взрости и розвоеи нашихъ сельскихъ
читальнъ.

— Театральнй представлєня въ (мало-) рускомъ языкѣ
дає теперь въ Кіевѣ драматичне товариство подѣ
дирекцію Иваненка почавши отъ 10 (22) сѣчня
с. р. Доси, якъ звѣщає кієвскій „Трудъ“, выве-
дено на сцену: „Назаръ Стодоля“, „Москаль Ча-
рѣвникъ“, „Наталка Полтавка“ (2 разы) и „Кумъ
мѣрошникъ“ при незвычайно симпатичной стрѣчѣ
зѣ стороны публики. Особливо п. Кропивницкій
збирає добре заслужені лавры. Дуже булобы до-
бре, якбы закордонскій товариство драматичнй,
що дають представлєня въ нашомъ языкѣ, до-
повнили свѣй репертуаръ бодай гдєкими драма-
тичними творами галицкими, якъ пр. „Гнатъ
Приблуда“, „Вѣдна Марта“— Д. Млаки, „Тимко
Капранъ“, „Поддѣряне“ и т. д. Ся творы вразѣ
съ гарною музикою познакомилибъ нашихъ закор-
донскихъ братьѣ съ нашимъ житємъ, а особливо
съ мало у нихъ знанымъ житємъ нашихъ Гу-
цуловъ и Поддѣрянъ.

— „Борба быдѣть“ во Львовѣ. Сєй ишпанской, але
уже перестарѣло, зовѣмъ негуманной забавки,
забавлюсь певной части „высокоцивилизованныхъ“
и пересыченыхъ Львовчанъ. Були се „igryzyska na
lodzie“ для поднесєня „духа“ нашихъ культурно-
носѣвѣ. Навѣть урядова Gazeta lwowska, що
такъ любєє въ черноключетивныхъ описахъ
„barbarzyństwa“ козакѣвъ въ XVI и XVII вѣдѣ
и розумѣєся, завсєгда обурєєся своимъ „гума-
нитаризмомъ“ надъ „варварскимъ рускимъ наро-
домъ“, — розплываєся въ другій половинѣ XIX
вѣку надъ „культурною“ „walka byków w au-
stryackiej dzielnicy polski“ (такъ называютъ наши
польонизаторы Галичину). Належитъ замѣтити,
що сєго разу отбывалася борба лише межъ „дво-
ногими быками“.

— Gazeta narodowa, — не насытившись еще дово-
дѣ „walka byków“, жадає въ ч. 28 для поднесєня
нашої галицкой культуры зовѣмъ серьезно при-
вернення „szkoły szermierki przy lwowskim uni-
wersytecie“, щобы „племя давной Сарматіи подне-
сти до рицарства“ и стати на вижнѣй дру-
гихъ культурныхъ народѣвъ! „Walka byków“,
„turnieje“, „pojedynki“, а оттакъ еще може „han-
del niewolnikami“ и всѣ „свѣтлы забитки“ серед-
невѣчного рицарства — се здаєся бути идеаломъ,
котрый присвѣчує „Gazet-ŷ narod.“ и єи шляхот-
нымъ рицарямъ. Коли молодѣжь навчитсѣ пала-
шувати и рубати себе больше, якъ доси, тогды
справдѣ прибуде еще новый аргументъ за утво-
рєньємъ медицинго факультету во Львовѣ, на ко-
трый Gaz. narod. вже забула.

Вѣсти епархіальнй.

Зъ АЕпархіи Львовской.

Дѣйствыми деканами именованъ: оо. І. Га-
ваньскій зъ Устечка, завѣдатель деканата залѣ-
щичского, и А. Кобринскій зъ Раковецъ, завѣда-
тель деканата городецкого.

Завѣдательство одержавъ о. М. Онишкєвичъ
зъ Коростовичъ ех суггєndo въ Бурштинѣ.

Въ пропозицію на приходѣ Гаврилѣвку
дек. тысяченицкого принятъ: оо. 1) І. Левицкій
зъ Гаврилѣвки и 2) Ю. Войнаровскій зъ Горо-
холинъ.

Зъ Епархіи Перемыской.

Презенты одержали: оо. І. Ивасѣвка зъ
Люблина на капеланію Малковскій дек. перемы-
ского, М. Зятникъ зъ Миратина дек. канцукского
на тугоже парохію, Ан. Мазаркевичъ зъ Горбачъ
на парохію Коханѣвка дек. яворовского и Ил.
Приоташъ зъ Дибѣтрика на парохію Мѣхновець
дек. жукотынского.

Зрезигнувавъ зъ презенты на кап. Банѣвъ
дек. порохнянского о. Ем. Антєновичъ, парохъ въ
Пулавахъ дек. яоліского.

Каноничну институцію одержавъ о. І. Па-
стернакъ зъ Полянъ суровичныхъ на пар. въ
Тылявѣ дек. дуковського.

Дѣйствыми деканомъ деканата мостиского
именованъ о. Т. Сѣнкевичъ, парохъ въ Чернєвѣ
тогоже деканата.

До рукоположенєя єз Єрєѣ явилися слѣду-
ючі кандидаты: пп. Ант. Дыгдалєвичъ, Стеф. Са-
прунъ и І. Криницкій.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

† О. Михаилъ Куницкій, приходникъ въ Медынѣ,
збараского деканату, упокоився дня 15 (27) сѣ-
чня с. р. въ 60-мѣ роцѣ житя, а 35-мѣ роцѣ
свѣтленъ. Бувъ се мужъ рѣдкихъ честнѣй и
великихъ заслугъ, прикладный отецъ родины и
покровитель своихъ громадинъ, а щирый па-
триѣтъ, що до кѣнца свого трудолюбивого житя
бравъ живу участь въ народномъ житю. Вѣчна
єму память!

† О. Григорій Кульчицкій, парохъ въ Сторонній
дек. старосамбровского, упокоився дня 4 сѣчня с.
р. въ 55-мѣ роцѣ житя а въ 29-мѣ роцѣ священ-
ства. Вѣчна єму память!

† Парфеній Чубатый, ємеритованый адъюнктъ
судовый, упокоився дня 5 сѣчня с. р. въ Рогат-
ынѣ въ 62-мѣ роцѣ житя. Вѣчна єму память!

† Анна зъ Ковальскихъ Стайнгеттеръ, жена пенс.
урядника добръ князя Лихтенштайна и рѣдна
сестра нашего посла, умерла у Львовѣ по довгѣй
недузѣ въ 59-мѣ роцѣ житя. Покойна брала уча-
сть въ обществѣ „Рускихъ Дамъ“, була пре-

данною своему обрядови и народности, и отъзачу-
валася многими вѣсєлыми честнѣтами души. Вѣчна
єй память!

† Григорій Хромовскій, урядникъ ц. к. Намѣстни-
цтва, переживши 41 лѣтъ, упокоився дня 3 лю-
того с. р. Похоронѣ отбудутся завтра дня 5 л.
лютого о год. 3 по полудню зъ дому подѣ ч. 12
при ул. Панькобѣ на кладбище Лычаковке.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— Перша книга (за сѣченъ) историчного жур-
налу „Кієвска Старина“ буде мѣстити въ собѣ слѣду-
ючі статіи: 1) Кієвъ, єго судьба и значєньє отъ XIV
до XVI стол. Вол. Антоновича. 2) Южно-
русскій архієрей XVI—XVII в. (бытовий очеркъ)
Орєста Левицкого. 3) Люде староя Мало-
россєи (Львовуба), А. Лазорского. 4) Днев-
никъ Освѣщєна (въ вытѣгахъ и въ перекладѣ,
съ переднимъ словомъ), Вол. Антоновича. 5)
Альбомъ М. А. Максимовича, С. Пономаре-
ва. 6) Посмертнй розказъ о. Ант. Ковальского
(до истєриі сельскихъ рухѣвъ въ кієвскій губ-
ерніи 1855 р.) подавъ П. Д. евѣ. 7) Архивъ
малороссєйской коллегіи при харьковскомъ универ-
ситетѣ, П. Ефименка. 8) Библиографія и ре-
цензіи. 9) Звѣстки и замѣтки: а) Хмельницкій въ
представленю Кромвєля; б) Властна гетьманша;
в) Петро І въ Руской Равѣ въ Галичинѣ въ 1698
р.; г) Осирѣтлї дѣвонь; д) Скоромна горѣлка;
е) Процєсъ церковного суда; ж) Забавный родо-
словъ; з) До портрєту и о портрєтахъ Хмель-
ницкого. — Зъ самого наведєня заголовкѣвъ ста-
тей можно вже судити о высѣкой цѣнности „Кієв-
ской Старины“.

— Выказъ Всеч. и Благ. П. Т. жертвоватєльствъ на дѣ-
воче воспиталище подѣ зарядомъ Инокѣ чина св. Васи-
лія Вєл. зъ Словиты, котрымъ за ихъ жертвы комитетъ
заявляє свою щирѣйшу подяку: (Дальше.)
206) Всеч. о. Дєйницкій зъ Борткова отъ парохі-
янъ 10 зр., отъ церк. брацтва 4 зр., отъ себе
1 зр., — разомъ 15 зр.; 207) Всеч. о. Пакѣвъ
Мартинъ зъ Урмєня отъ Вп. п. Вишневого Ан-
тонія зъ Плихова 5 зр., отъ Всеч. о. Домбровско-
го Михаила парохѣ лат. въ Поморянахъ 3 зр.,
изъ дрѣбной складки въ Поморянахъ 7 зр. 32 кр.,
отъ церк. брацтва въ Ольхѣвн 2 зр., въ Покро-
пнѣвн 2 зр., отъ Всеч. оо. и пп.: Вачиньского,
вицєдекана бережанъ, Свистуна зъ Козової, Па-
влюка Теодора, Лиховича Теодора, Богаєвича Ан-
тонія, Жуковецкого, Маначиньского, Жураковс-
кого Альберта, Зубрицкого Григорія, Макуха Те-
одора, Макуха Іоанѣ, начальника Поторанъ, Ту-
рулы Алексєя, Вилка Григорія, Данила Стасюка,
по 1 зр., отъ Вп. п. Пуковского Теодора 1 зр.
50 кр., Вп. п-тѣ Маріановской Мальвины 1 зр.,
отъ Громадъ въ Поторянахъ 6 зр. 25 кр., отъ
церк. брацтва, свѣщенника и дрѣбныхъ складокъ
въ Топоранахъ 6 зр. 31 кр., отъ п. Романовича
Іоана 40 кр., отъ Ч. п. Лайбингєра Алоїзія 30
кр., І. Высоцкого 30 кр., Т. Корчуды Андрея
20 кр. и проч., — раз. 50 зр.; 208) Всеч. о. Га-
ваньскій дек. залѣщичскій отъ громады Иванѣ 3
зр. 94 кр.; 209) Всеч. о. Грабовеньскій зъ Стѣль-
ска 2 зр.; 210) Всеч. о. Юркевичъ Атаназій зъ
Убѣла отъ парохіянъ зъ Убѣла 1 зр. 3 кр., зъ
Хрєнева 1 зр. 27 кр., отъ церк. брацтва въ Хрє-
невѣ 2 зр., въ Убѣнн 2 зр., отъ себе 1 зр., —
разомъ 7 зр. 30 кр.; 211) Всеч. о. Коцюба зъ
Горпина отъ церк. брацтва въ Горпинѣ и Нагор-
цѣхъ по 1 зр., — разомъ 2 зр.

Обвѣщенєе.

Понєже скликанї на день 13 жовтня м. р.
загалнй зборѣ задала малого чєсла появившихся
членѣвъ отбутьсѣ не могли, прѣтєє запрашає подѣ-
писанный выдѣлъ П. Т. членѣвъ товариства „Ру-
ской Бурсы“ на загалнй зборѣ повтєрно, єъ
застєреженьємъ, въ §. 26-мѣ нашего Устава вы-
сказаннымъ. Зборѣ отбудутся дня 8 л. лютого
с. р. о 2-мѣ годинѣ зъ полудня въ сєли засѣданъ
рады громадской въ Бережанахъ.

Отъ Выдѣлу „Руской Бурсы“ въ Бережа-
нахъ, дня 16 (28) сѣчня 1882.

І. С. Вовчук, М. Глєбовицкій,
секретарь, прєдсѣдатель.

Послѣднй вѣдомости и телеграммы.

„Czas“ одержує зъ дипломатичного же-
рєла слѣдуючу вѣдомѣсть: Австрія имѣєрно
поставитъ „ultimatum“ Черногорѣ. Въ прави-
тельствєнныхъ сѣрахъ разбирають євєнтуаль-
ность занята сєго краю черезъ австрійскій
войска. Тайною дорогою поручає Россія Чор-
ногорѣ: „захвати якъ найстараннѣйше всякї
позоры лѣяльности взглядомъ Австріи, прѣтє-
стувати прѣтивъ киданыхъ на Черногору по-
дозрѣвань, а тымъ чиномъ зыскати на частъ и
ждати на змѣну положєня“.

Черєзъ редакцію „Дѣла“ прислали:

На образы слав. мужѣвъ: Г. во Львовѣ 140
зр., Д. Г. въ Руд. 160 зр., К. III. въ Борщ. 150
зр., о. К. въ Сушнѣ 160 зр., о. А. Л. въ Трост.
20 кр., дрѣ М. В. въ Ст. 160 зр., о. К. С. въ
Ж. 140 зр.; для Сіона: о. К. въ Отын. 4
зр., о. І. Б. въ Лышк. 2 зр., о. И. М. въ Сух. 4
зр., о. Б. въ Лєвчицѣхъ 4 зр., о. Л. П. въ Гор.
4 зр., о. Е. Б. въ Нановѣ 1 зр., Вєч. Монастырь
въ Л. 2 зр., о. І. Д. въ Увєю 2 зр., о. К. Б. въ
Ут. 4 зр., о. Г. въ Заруб. 2 зр., о. К. въ Сушнѣ
1 зр., о. Д. Л. въ Цуц. 2 зр., о. П. въ Тудор.
2 зр., о. П. Д. въ Рых. 1 зр.; для Свѣта: 6.

Ж. въ Ст. 2 зр., С. Н. въ Ст. 1 зр., В. Г. въ
Стр. 2 зр., Н. М. въ Черн. 4 зр., дрѣ М. П. въ
Бол. 2 зр., Касино въ Долинѣ 2 зр., В. Я. въ
Черн. 2 зр., А. Ц. въ Тузли 2 зр., Р. О. въ Ст.
2 зр., О. Ч. въ Б. 2 зр., о. І. Т. въ Заг. 2 зр.,
о. Д. Г. въ Зав. 2 зр., дрѣ М. В. въ Ст. 2 зр.,
о. А. Л. въ Одр. 4 зр. (Д. б.)

(Надѣсланє.)

Отъ якихъ вже дѣсьмѣ лѣтъ уживавъ я
ручной молотѣльнѣ „Umratha“ и єго трибѣного
керата, однакъ конѣ такъ тяжко въ кератѣ
ходили, що ажъ прикро ставало на нихъ ди-
витисѣ. Въ слѣдѣ за тымъ оборѣтъ бубна моло-
тѣльнѣ быть за малый и неправильный, а
такъ стєсунково и мало и не найлѣпше денно
вымолочувалось. Удаєся я до п. „Jena“, меха-
ника при улиці жєвѣвскєй vis-a-vis Матєри
Божєи во Львовѣ а той зробивъ менѣ такую
саму цѣлкомъ нову молотѣльню, но безъ три-
бѣвъ, а кератъ прирядивъ менѣ до паса. Отъ
той поры конѣ керата майже не чуютъ, такъ
легко ходять, а молотѣльня о много бѣльше и
лѣпше навѣть на малѣмъ дни грудня выбиває.

Зъ сєи причинъ дякуючи п. „Jeni“, пору-
чаю єго кождому якъ найлѣпше.
Сороки, подѣ Львовомъ 1881. П. Бажаньскій.

Подяка.

Поводованї глубокимъ чувствомъ вдячности
почувалася до обовязку яко мѣщанє мѣста Рогат-
ына, зложити въ имени цѣлого мѣста прилюдну
подяку Всечест. Почет. Крылошанину о. Иполиту
Дєровичу пароху мѣста Рогатына, дальше Вєч.
мѣстодєкану о. Льву Руднєцкому приходнику зъ

Черча и Вєч. о. Антонію Стефановичєви прихо-
днику зъ Потока, що безъ найменшой нагороды
за свои труды зєвоили ласкаво отпрѣвити велико-
лѣбно трогательный похорѣнь бл. п. Катєрини
Левицкой убогой сирѣты и тымъ своимъ велико-
душнымъ поступкомъ не только отдали почєсть
примѣрному и побожному житю убогой сирѣты,
але прѣдѣ цѣлымъ свѣтомъ заявили жертволю-
бѣсть и безкористность нашего руского духо-
вєнства. Не прѣшй вже разъ посвящає Всечест.
Крыл. о. Ип. Дєровичъ свои труды для добра
народа, для поднесєня свѣтлости нашої церкви
и для скрѣплєня моральности и прикладного жи-
тя въ нашомъ народѣ. Такою своєю великоду-
шною жертволюбїєстєю зєднєвавъ собѣ нашъ Вєч.
отець вже давно горячу любовь въ сєрдцѣхъ не
только всѣхъ мѣщанъ Рогатына але и цѣлой
окрєстности. Нынѣ не только самъ жертвуєвъ
свои труды, але еще и дарами причинився до
покрытї коштѣвъ похорѣну и не пожалѣвъ
потрудитисѣ еще, щобы упрѣсити до участі
въ похорѣнахъ своихъ сѣбѣднѣхъ содєканаль-
ныхъ свѣщенникѣвъ и тымъ причинився свѣтло до
звєличєня нашего обряду и до потагающего и
всѣхъ трогачегого узнаня честнѣтъ покойной сл.
п. Катєрини Левицкой. Чєсть и подяка Тѣбѣ
нашъ Вирєч. отче Иполите, чєсть и подяка Вамъ
Всеч. оо. Лєвє и Антонію за Вашї труды, за
Вашѣ добрый прикладъ, за Ваше жертволюбїє.
Щѣра вдячѣность убогой сирѣты складає Вамъ
устами всѣхъ мѣщанъ Рогатына прилюдну подяку.

Рогатынѣ дня 27 сѣчня 1882.

Въ имени цѣлого мѣста Рогатына:

Яковъ Коотѣва, Тома Борковскій, Иванъ
Добровлянскій, Иванъ Дєрмєєвъ, Антонъ Козлов-
скій, Иванъ Бичъ.

Теофилъ Копыстинскій

артистъ маляръ,

образовавшійся за границєю, звѣ-
стный въ краєв. выставѣ штукъ
красныхъ, выконує портрєты, якъ
также религійнй образы рѣжної
величины.

Поручаючисъ ласкавымъ взгля-
дамъ, проситъ о занѣтованьє а-
дресу: Теофилъ Копыстинскій
во Львовѣ, ул. Краковска, ч. 20.
(3—10)

Того еще не було,

що можна дѣстати за 7-80 зр.

Прєхорошій гарнитуръ сто-
ловый зъ ново-вынайденѣи имі-
таціи сѣрѣбла, що до нынѣ стояло
40 зр., котрый остане бѣлымъ
мѣмѣвъ 14-лугѣвє сѣрѣбло, за що
даю 20-лѣтню гваранцію, именно:
6 штукъ нождѣвъ столовыхъ
6 „вилѣкъ зъ одной шт.
6 „ложѣкъ столовыхъ
6 „подставѣкъ ножовыхъ
12 „ложѣчѣкъ до кавы
6 „кубѣвъ до яєщѣ
6 „хорошихъ филижанк.
2 штуки хѣхлѣ, одна до россо-
лу, друга до сметанки
2 штуки великихъ салѣоновыхъ
лѣхтарѣвъ
1 штука высѣвача до цукру або
перцю.
1 штука ситця до гербаты.
60 штукъ. Всѣ тутъ наведе-
нєй величєй предметы стоятъ
разомъ 7 зр. 80 кр. Замовлєня
за надѣсланьємъ гѣтовѣки або за
послѣлатѣю такъ довго, якъ стане
запасу, сновнає

Панъ А. Л. ГУТМАНЪ,
генеральнй складъ фабрики имітаціи
сѣрѣбла
Вьдєнь 1, Fleischmarkt 6.

Praelectiones Theologiae autore Perrone, 9 томѣвъ.
De processione Spiritus Sancti, 1 томъ.
Philosophica religionis, autore Francisco a Costa, 1 томъ.
Biblia scripturae veteris, 1 томъ, нового 1 томъ.
Biblia sacra Vulgatae editionis, 1 томъ.
Catechismus ex decreto concilii Tridentini, 1 томъ.
De vi ac ratione primatus romanorum pontificum Petri Ballerini, 1 томъ.
Betrachtungen über die Vorzüglichsten Geheimnisse. Fr. Dirnberger, 6 т.
Praelectiones historiae ecclesiasticae, aut. Palma, 3 томы.
Discorsi sacri morali (проповѣди моральнй) Ligneri, 1 томъ.
Quaresimale del p. Paolo Segneri, 1 томъ.
Il Cristiano instructo nella sua legge p. Paolo Segneri, 1 томъ.
Selva di materie predicabili — Ligneri, 1 томъ.
De matrimonio christiano, aut. W. Perrone, 8 томы.
Consilium florentinum editum monacho Benedictino, 1 томъ.
Considerazioni intorno ai doveri ai diritti degli uomini per Domenico
Solimani 1864 1 томъ.
Meditazioni per gli ecclesiastici del p. Paolo Stub. Forins 1864, 4 томы.
Gli Evangelisti uniti, tradotti e commentati di Andrea de Conti Ma-
stai Feretti, 2 томы.
Il Cristiano instructo nella sua legge p. Paolo Segneri Roma 1868, т. 1.
Vita di S. Giosafat da d. Nicola Contieri Roma 1867, томъ 1.
Canones et decreta concilii Tridentini cum appendice theologiae candi-
datis Perutli Romae 1862, томъ 1.
La manna del anima „esercizio spirituale per tutti i giorni dell' anno
p. Paolo Segneri, 13, 16-то.

Кѣтѣмъ хотѣвъ набути подѣ дуже приступными у-
словіями одѣо або бѣльше зъ наведєныхъ оплѣ, зєвоитъ зєло-
ситисѣ до о. Грыневєцного въ Куликовѣ. (1—3)

Выключный складъ гербаты російской ИЗИДОРА ВОЛЯ		Цѣны на жєданєе gratis.	
Одержує правильно по тысячамъ	Цѣны на жєданєе gratis.	Одержує правильно по тысячамъ	Цѣны на жєданєе gratis.
Корго, дуже добра.	140	Корго, дуже добра.	140
Кау-дѣвъ, налѣгуща моланге	160	Кау-дѣвъ, налѣгуща моланге	160
Учѣшон гербаты зъ Москвы	180	Учѣшон гербаты зъ Москвы	180
по лѣнцѣхъ и поручає єи	200	по лѣнцѣхъ и поручає єи	200
по лѣнцѣхъ и поручає єи	220	по лѣнцѣхъ и поручає єи	220
по лѣнцѣхъ и поручає єи	240	по лѣнцѣхъ и поручає єи	240
по лѣнцѣхъ и поручає єи	260	по лѣнцѣхъ и поручає єи	260
по лѣнцѣхъ и поручає єи	280	по лѣнцѣхъ и поручає єи	280
по лѣнцѣхъ и поручає єи	300	по лѣнцѣхъ и поручає єи	300
по лѣнцѣхъ и поручає єи	320	по лѣнцѣхъ и поручає єи	320
по лѣнцѣхъ и поручає єи	340	по лѣнцѣхъ и поручає єи	340
по лѣнцѣхъ и поручає єи	360	по лѣнцѣхъ и поручає єи	360
по лѣнцѣхъ и поручає єи	380	по лѣнцѣхъ и поручає єи	380
по лѣнцѣхъ и поручає єи	400	по лѣнцѣхъ и поручає єи	400
по лѣнцѣхъ и поручає єи	420	по лѣнцѣхъ и поручає єи	420
по лѣнцѣхъ и поручає єи	440	по лѣнцѣхъ и поручає єи	440
по лѣнцѣхъ и поручає єи	460	по лѣнцѣхъ и поручає єи	460
по лѣнцѣхъ и поручає єи	480	по лѣнцѣхъ и поручає єи	480
по лѣнцѣхъ и поручає єи	500	по лѣнцѣхъ и поручає єи	500
по лѣнцѣхъ и поручає єи	520	по лѣнцѣхъ и поручає єи	520
по лѣнцѣхъ и поручає єи	540	по лѣнцѣхъ и поручає єи	540
по лѣнцѣхъ и поручає єи	560	по лѣнцѣхъ и поручає єи	560
по лѣнцѣхъ и поручає єи	580	по лѣнцѣхъ и поручає єи	580
по лѣнцѣхъ и поручає єи	600	по лѣнцѣхъ и поручає єи	600
по лѣнцѣхъ и поручає єи	620	по лѣнцѣхъ и поручає єи	620
по лѣнцѣхъ и поручає єи	640	по лѣнцѣхъ и поручає єи	640
по лѣнцѣхъ и поручає єи	660	по лѣнцѣхъ и поручає єи	660
по лѣнцѣхъ и поручає єи	680	по лѣнцѣхъ и поручає єи	680
по лѣнцѣхъ и поручає єи	700	по лѣнцѣхъ и поручає єи	700
по лѣнцѣхъ и поручає єи	720	по лѣнцѣхъ и поручає єи	720
по лѣнцѣхъ и поручає єи	740	по лѣнцѣхъ и поручає єи	740
по лѣнцѣхъ и поручає єи	760	по лѣнцѣхъ и поручає єи	760
по лѣнцѣхъ и поручає єи	780	по лѣнцѣхъ и поручає єи	780
по лѣнцѣхъ и поручає єи	800	по лѣнцѣхъ и поручає єи	800
по лѣнцѣхъ и поручає єи	820	по лѣнцѣхъ и поручає єи	820
по лѣнцѣхъ и поручає єи	840	по лѣнцѣхъ и поручає єи	840
по лѣнцѣхъ и поручає єи	860	по лѣнцѣхъ и поручає єи	860
по лѣнцѣхъ и поручає єи	880	по лѣнцѣхъ и поручає єи	880
по лѣнцѣхъ и поручає єи	900	по лѣнцѣхъ и поручає єи	900
по лѣнцѣхъ и поручає єи	920	по лѣнцѣхъ и поручає єи	920
по лѣнцѣхъ и поручає єи	940	по лѣнцѣхъ и поручає єи	940
по лѣнцѣхъ и поручає єи	960	по лѣнцѣхъ и поручає єи	960
по лѣнцѣхъ и поручає єи	980	по лѣнцѣхъ и поручає єи	980
по лѣнцѣхъ и поручає єи	1000	по лѣнцѣхъ и поручає єи	1000

Виходить во Львові що Середи и Суботы (крѣмъ рускихъ свѣтъ) о 4-й годѣ пополуни. Литерат. додатокъ Библиотека найзнам. повѣстей виходить по 2 печат. аркушѣ кожного 15-го и послѣдняго дня кожного мѣсяца.

Редакція, администрація и экспедиція поль Ч. 8 улицы Академична.

Вѣс листы, послышки и рекламаци належитъ пересылати по адресу: редакція и администрація „Дѣла“ Ч. 8 ул. Академична.

Рукописи не звѣртаются только на попередне застереженіе.

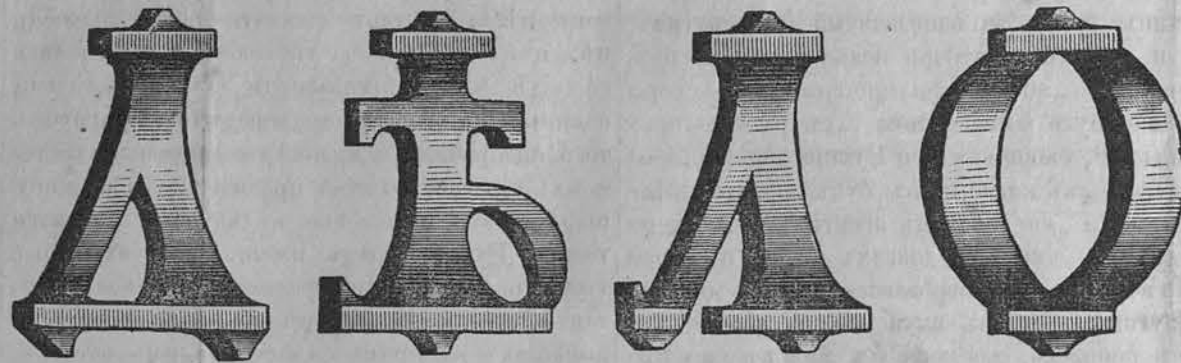
Поодинокое число стоить 12 кр. а. в.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. отъ одной строчки печатной.

Рекламаци неопечатаный вольный отъ порта.

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администрація часопису „Дѣло“ Ч. 8. Академична Ч. 8.

У

Предплата на „Дѣло“ для Австріи: Для России:
на цѣлый рокъ . . . 8 зр. на цѣлый рокъ . . . 8 зр.
на повъ року . . . 4 зр. на повъ року . . . 4 зр.
на четверть року . . . 2 зр. на четверть року . . . 2 зр.
съ дол. „Библиотеки“: съ дол. „Библиотеки“:
на цѣлый рокъ . . . 12 зр. на цѣлый рокъ . . . 12 зр.
на повъ року . . . 6 зр. на повъ року . . . 6 зр.
на четверть року . . . 3 зр. на четверть року . . . 3 зр.
на самъ додатокъ: на самъ додатокъ:
на цѣлый рокъ . . . 5 зр. на цѣлый рокъ . . . 5 зр.
на повъ року . . . 2-50 на повъ року . . . 2-50.
на четверть року . . . 1-25 на четверть року . . . 1-25.
Для Заграничя, окрѣмъ России:
на цѣлый рокъ . . . 10 зр.
на повъ року . . . 5 зр.
на четверть року . . . 2-50 зр.
съ дол. „Библиотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рокъ . . . 14 зр. на цѣлый рокъ . . . 6 зр.

ВН. Читателѣвъ въ Россіи просимо мати на увазѣ, що въ вимовѣ $\text{л}=\text{ji}$, $\text{д}=\text{di}$, $\text{и}=\text{i}$ (въ серединѣ и на концѣ слѣвъ) $\text{л}=\text{ly}$, $\text{и}=\text{i}$ (на початку слѣвъ) $\text{л}=\text{li}$, $\text{и}=\text{i}$ (на початку слѣвъ) $\text{л}=\text{li}$.

Еще разъ слово правды галицкимъ Полякамъ.

Краковска „Reforma“ — lucus a non lucendo — робить намъ въ ч. 28-мъ зъ причины нашої статіи п. з. „Будний дороги“ замѣтъ, будтобы мы перекручивали ея слова и неправдою представили ея задушевныя замѣты и бажаня противъ Русинѣвъ и увѣряе, що нѣкто (зъ галицкихъ Поляковъ) нѣколи „не жадавъ, чтобы отнято Русинамъ конституційныя свободы. Жадаю лише(?) энергичного а легальнаго запобѣженя російской агитаціи и сего не перестануть жаждать ты, що щиро любяты рускій людъ, веденый черезъ рѣзнодорожныхъ „rublewiczów“ до найочевиднѣйшій згубы!“ Въ концѣ зываетъ насъ „Reforma“, чтобы мы высказали „хоть разъ“ правду о російскихъ агитаціяхъ.

Якъ небудь сей отзвѣтъ краковскихъ „поступовѣтъ“ (?) звернений до насъ лише посередно, то всежъ таки новѣйшій подѣвъ, якій зайшли на Галицкій Руси послѣдними днями, приневолюють насъ, сказати еще кѣлька слѣвъ правды на сей тематъ галицкимъ Полякамъ. Слѣдство, вже отъ довшого часу возвѣщуване галицко-польскими дневниками, розпочалося на широкій розмѣръ. Сими днями увязнено кѣлька канайцѣвъ личностей, обжалованыхъ, послѣ доносѣвъ тыхъже галицко-польскихъ газетъ, о „россійску“ чи „панславистичну пропаганду“. Розумѣея само собою, що мы не можемо підтягати сихъ фактѣвъ нашому розясненю и оцѣненю, понеже сего не дозволяють приписы законны. Та впрочѣмъ булобы передчасно говорити о томъ, що доперва потребуе еще точного розясненя. Може бути, що краковска „Reforma“, звѣртаючись до насъ доперва въ таку хвилю съ своимъ отзвѣтомъ, чтобы „Дѣло“ „spróbowało napisać prawdę“, — числила на ту колізію и резерву, яку вкладае на насъ сама устава, и на те неясне зворушеніе загальнои оцінки и бѣльшу приступность загалу для всеможливыхъ здогадѣвъ и осудѣвъ, якій конечно родятся въ кождо хвилю значѣйшого потрясеня и занепокоєня

загалу громадными увязненями. Такъ звана „Schadenfreude“, яка пробиваея по случаю послѣднихъ фактѣвъ въ цѣлои галицко-польской прасѣ, такъ дуже бѣе въ очи, що еи замѣтили вже навѣтъ нѣмѣцкій часописи, далеко стоячі отъ нашихъ краевыхъ отношеній. Мы не хочемо оцѣнювати сеи „радости“, котра розумѣея, тріюмфе вже не лише надъ поодинокими личностями, але надъ цѣлою „всходною Галичиною“ и всеми Русинами, и въ своѣй безпамятности вже копае яму для гр. Потоцкого та мало що не выповѣдае отвертой войны Россіи. Суть рѣчи и поступки, котрі самі собою выдають судъ на себе. Если однакожъ краковска „Reforma“ думала насъ заподотати своєю интерпеляціею, то дуже грубо обманулася.

Съ цѣлымъ спокоємъ можемо заявити, що именно мы и все добромислѣй Русины, зовсѣмъ безъ взгляду на послѣдній подѣвъ, жадаемо энергичного и легальнаго устороненя противудержавныхъ агитацій и то не лише однихъ „россійскихъ“, если такіе суть, але зарѣвно и всякихъ иншихъ, вымѣренныхъ противъ спокою и цѣлости Австріи, хочбы они были убранны въ метафору „turecko-polskich legionów“ зъ р. 1877, або „Odbudowania gniazda orła białego“. А жадаемо сего не подѣ напоумѣ терроризму галицко-польской прасы и не задиая якого страху, але задиая добра нашего народа, нашего краю и державы, бо хочемо, чтобы вже предѣвъ разъ устали тѣ безпамятні а неустающі клеветы противъ всехъ Русинѣвъ и цѣлого руского народа, хочемо вже разъ дождатися конца тыхъ неустающихъ алярмѣвъ, вымѣренныхъ на оклеветаніе цѣлого руского народа и на придавленіе его конституційной свободы, хочемо наконецъ, чтобы наша правда выйшла вже разъ на верхъ и чтобы намъ було свободно працювати для своего народа въ мирѣ и спокою, яко повноправнымъ горожанамъ, та чтобы вже разъ звѣдено насъ отъ асистенціи „народовыхъ сторожѣвъ“, заглушающихъ всю Галичину своими криками, а будующими „gniazdo — orla białego“.

Не въ першій се разъ приходится Русинамъ перебувати таку хвилю. Были крики и алярмы о „аграрныхъ бунтахъ“ селянъ въ Галичинѣ и зывали подорожѣ Е. Е. Намѣстника по Галичинѣ, были крики и алярмы задиая мнимо „русского“ социализму, — крики

и алярмы, що гомонѣли навѣтъ по Gazet-у lwowsk-ой, были вже неразъ громадні ревизіи и вязненя въ домахъ Русинѣвъ, — переведено слѣдство — и выявилася клеветливость тыхъ, що обвиняли всехъ Русинѣвъ „о аграрній бунты та агитаціи“ и о „соціалистичну пропаганду“. Мимо тыхъ криковъ, обвиняющихъ всехъ Русинѣвъ о „аграрно-соціалистичну пропаганду“, по строго перевѣденыхъ слѣдствахъ показалося, що два-три молодѣ, ошоломленны молодечою западаливостью за эксцентричными идеалами, все еще и при найстрожайшій интерпретаціи уставъ и молодецкихъ поступковъ не могутъ уважатися якою то замѣтною партіею „противудержавныхъ“ Русинѣвъ, а тымъ менше представителями волѣ и бажаня цѣлого руского народа и представити весь рускій народъ въ свѣтлѣ „panslawistyczno-socjalistycznej hydry stęgłowej“ (слова „Czas-у) „niezasługującej na zaufanie Kogoś“. Столько окричаный „аграрній бунты“ и „соціальной революціи“ Русинѣвъ счезли якъ дымъ при строгѣмъ провѣреню правды и звѣлися на дѣлѣ на надго микроскопичный поступки кѣлькохъ молодѣвъ, котрі вповнѣ малѣють въ прирѣваню до славного процесу 30 краковскихъ социалистѣвъ, до звѣстной, найзначѣйшими польскими мужами въ львовскѣмъ ратуши оголошеной польской отозвы и программы зъ р. 1877, вызывающей процесъ о здраду стану противъ авторѣвъ — польскихъ знаменитостей львовскихъ, наконецъ въ прирѣваню до формованя „польского легіону“ р. 1877 на „Знесенію“, законченнаго засудомъ кѣлькохъ спѣвучастниковъ.

Се все показуе, що галицкій Поляки всего менше мають право зъ причины послѣднихъ увязненъ порѣкати Русинѣвъ въ антидержавній агитаціи. Якъ нѣ вызываютъ насъ до того голоса польскихъ газетъ, то всежъ таки не хотѣи йти за ихъ прикладомъ, не будемо тутъ розводитися надъ тыми такъ еще свѣжими доказами „любовности“ галицко-польскихъ шовинистѣвъ, що то теперь такъ смѣло и съ такимъ „любовнымъ“ видомъ обвиняють всю „всходну Галичину“, всехъ Русинѣвъ въ противудержавній російско-панславистичной пропагандѣ. Мы указуемо на тѣ неоспоримы факта лише для доказу, що шовинистичній абераціи появляются въ незрѣванно широкіхъ размѣрахъ середъ галицкихъ Поляковъ якъ середъ Русинѣвъ, и то власне въ пору,

коли галицкій Поляки вже самі не знаютъ, чогобы то еще мали жаждать для своей державности въ Галичинѣ. Говоримо се дальше для опамятаня, що коли такихъ шовинистичныхъ, навѣтъ громадныхъ аберацій середъ галицкихъ, а навѣтъ не въ вину теперь въ Галичинѣ верховодящихъ Поляковъ, то еще менше годится подобій, хочъ въ иншу сторону звернений шовинистичній абераціи поодинокихъ личностей, еслибы они на дѣлѣ проявились середъ гдѣкотрыхъ Русинѣвъ, почитати въ вину цѣлому загалу Русинѣвъ — всему рускому народови. Не о якій рекриминаціи ходитъ намъ тутка, але о доказъ и стверженіе сеи правды, на котро годится всемъ памятати въ теперѣшну пору.

Само собою розумѣея, що все добромислѣй Русины моглибы лише жалѣти и до живого обуритися, если бы дѣйстно проявилася на нашѣй Руси яка противудержавная російско-панславистичная пропаганда и акція якихъ хочбы только поодинокихъ личностей. Мимо всеи безѣбратности нашѣго положеня, мимо завязтости нашихъ противниковъ, австрійскій Русины нѣколи не могутъ забути, що именно Австрія по нашѣй довговѣковой недоли зберегла нашу руску народность отъ цѣлковитой загалды, що тутъ подано намъ першій основы нашего народнаго отродженя, що хочъ на хвилю нашего першого взросту народнаго высвободженя насъ зъ подѣ придавляющей силы противника и що тутъ узвано конституційными законами Русинѣвъ самостоятельнымъ народомъ, рѣвноправнымъ съ всеми другими народами. Рускій народъ нѣколи не стратитъ зъ очей „Дому Народнаго“ — сего вѣковнаго памятника великодушной приклонности нашего Монарха для руского народа; руске духовенство не стратитъ зъ очей нашої Цѣсаремъ Юсифомъ II здвигненой духовной семинаріи, сего найпершого пристанища образованя и интеллектуальнаго здвигненя руского священства, — оно не забуде обновленя галицко-руской Митрополіи и всехъ тыхъ великихъ заслугъ, якими династія Габсбургѣвъ морально и матеріально поднесла наше духовенство до принадлежнаго достоинства; руска молодѣжь не забуде на тѣ моральны и матеріальны средства, котрыми австрійске правительство облегчило взрѣсть и образованіе молодого поколѣня нашої Руси. Мимо того,

Якъ виховувати нашѣ дѣти?

(Дальше.)

Въ душевнѣмъ житіи молодого человека легко розрознитися кѣлька остро отграниченныхъ перемѣнъ. Першій степень перемѣнъ, се дитина до пятого року житя. Сей часъ вызначаея одною обстановою, на котру звичайно не вважалося, хочъ она одна въ найважѣйшихъ. Въ першихъ лѣтахъ своего житя мѣ дитина присвоити собѣ невѣрвано бѣльше число рѣчевыхъ понятій, якъ въ якѣмъ небудь познѣйшѣмъ вѣдѣ. Она мѣ, такъ скажу, здобути собѣ свѣтъ. Згадайте лише, сколько то вѣдѣнныхъ вражень сплывае на дитину въ тыхъ дняхъ, коли она починае шибетати першій слова. Се воспріймающій (реципийный) вѣкъ человека надъ все познѣйшій лѣта. Для того вважало се дуже хибнымъ, коли въ томъ ранѣйшѣмъ вѣдѣ, якъ се дѣвѣе въ денныхъ родиняхъ, мучать дитину наукою двохъ языковъ, бо тымъ перетяжалося молодечѣ сила пониманя, що потягало за собою шкодливый наслѣдки. Доперва тогда, якъ дитина присвоила собѣ бѣльше число рѣчевыхъ понятій, починае она судити. Се другій степень перемѣнъ и тутъ сразу можете замѣтити, якъ у дитины родятся два свойства, именно понятие собственности и поближе сему понятие права и кривды. Дитина въ томъ вѣдѣ простити бракъ любви, але не простити несправедливости — кривды. Можно навѣтъ дивуватися, що мимо границъ, зазначеныхъ наивнымъ самолюбствомъ (егоизмомъ) дитины, тѣ два понятя о собственности и правѣ такъ значущо выступаютъ у ней и я готовъ прихилитися до думки тыхъ, що вважалося у нашихъ дѣтей понятие собственности и понятие права акривды такъ само

наслѣдными, якъ черты лица або гдѣякі слабости, и думаютъ, що тѣ понятя выстувають у дитины съ такою неокладною рѣзкостью вже съ тою хвилею, коли она въ станѣ судити. Се годится съ отзвѣтами африканскихъ мисіонерѣвъ, котрі кажутъ, що имъ легче впоити въ дикихъ народѣвъ понятие любви ближнего, якъ понятие собственности.

Доходимо теперь до той степени перемѣнъ, коли подростѣющій хлопецъ починае отрѣжнѣти отъ дѣвичины. Въ мѣру, якъ растутъ его физичныя силы, якъ почуваетъ дѣнь подростѣющу силу своихъ мязей (мускуловъ), возростае сей вѣкъ, що его называють въ вѣкомъ героичныхъ идеалѣвъ. Теперь починае дѣнь вчитися на память поэмы, особливо баллады, ходитъ великою ступою сюды-туды по хатѣ, размахуячи руками; дѣнь читаетъ „Робинзона“, „Жюль Верна“, „Тысячъ и одна ночь“ и такъ инше, що може розжарити его фантазію.

Та при томъ легко замѣтити, що въ вѣсѣхъ тыхъ такъ богатыхъ творѣвъ нашої литературы, нѣчо, не въ силѣ такъ порвати и одушевити хлопця, якъ оповѣданя шведского капитана Текля Мах Риссоломини, фадецъ съ розпущенымъ волосѣмъ и розмашными перами у шолома, — фадецъ, що перескакуе ровы и шукае смерти середъ юрбы враговъ — се справдѣйшій лидеръ сего вѣку. Сей образъ мужеской силы и отваги порывае и одушевляе хлопця. Се добрый, красивый вѣкъ и чимъ довше дѣнь тревае, тымъ бѣльше розвиваея зъ сего почитаня героичныхъ идеалѣвъ певна груна отличныхъ свойствъ, що остаются въ хлопцѣ и на познѣйшій лѣта, якъ самоповажаніе, великодушность, отвертыи и честный умъ, щедрѣсть и т. д.

Однакожъ сей вѣкъ хлопчій мѣ то до

себе, що устаетъ наразѣ, якбы за якимъ ударомъ. Се дѣвѣ около 17 и 18 року житя.

Сестричѣвъ выпала хустина отъ носа, хлопецъ свѣшати поднести сю хустинку; того не робивъ дѣнь давнѣйше. Онъ вже не деклямуе бѣльше Шиллерѣвого „Дзвона“, бо дѣякі уступы здаются ему надто просто написанными. Змѣнилось повне кругло око хлопця съ тымъ наивнымъ выразомъ, що давнѣйше готове было поглотити весь вѣдѣнный свѣтъ; се завиваетъ теперь лагоднѣйшій выракъ въ его оцѣ. Хлопецъ навѣдѣся глядѣти у внутро, дѣнь открывъ въ самѣмъ собѣ свѣтъ чувствъ, доси ему зовѣмъ чужихъ, незнакомыхъ. Онъ ступивъ на новый степень перемѣнъ, на степень романтичныхъ идеалѣвъ. Се найкрасѣйшій вѣкъ житя, се вѣкъ, въ котромъ дитинні сны освѣщаются першими промѣнами розбуджующаея мужескости. Се дуже гарный вѣкъ и чимъ довше дѣнь тревае, тымъ бѣльше розростае въ молодѣй души та сердечность чувствъ, що мѣе познѣйше творити основу щасливаго житя родиннаго.

Тожъ шануймо сей вѣкъ. Нерозважно слово, циничный судъ въ устѣ, поважанныхъ молодѣмъ, може завчасно ровпанахати все тѣ сны. Онъ дѣнаея еще досѣтъ вчасно, якъ отмѣнне се житѣе отъ его сновъ. Въ томъ взглядѣ дуже богато грѣшится въ нашихъ родиняхъ и то черезъ нерозвагу.

Може се выдаватися троха перестарѣлымъ, говорити теперь противъ театровъ. Та мушу се зробити, скоро маю бути вповнѣ отвергнутымъ въ тѣй справѣ. — Осъ лежить въ нашѣмъ домѣ билетъ до льовѣ театру. Шоже маємо робити? Чи маємо лишити хлопця самого дома? Нѣ. Най йде разомъ. Въ театрѣ грають „Risler aine“ або яку иншу въ многихъ по-

добныхъ французскихъ комедій. Теперь пытаю: яка цѣль може бути въ томъ, якъ передъ нашими очима, а особливо передъ очима нашої молодѣжи выводятся образы, що малюють нашу суспѣльность далеко гѣршою, якъ она на дѣлѣ?

Я знаю много родинѣ, я познавъ неодну ихъ слабо сторону, але такъ поганю, якъ въ тыхъ французскихъ творахъ, она не вѣтъ у насъ. Шоже мѣе собѣ подумати такой робѣтникъ, що споглядае въ галеріи на таку штуку? Чижъ повиненъ дѣнь се приняти яко звичайный, пересѣчный станъ нашої суспѣльности? А шоже доперва сказати о молодѣмъ? Чижъ тутъ не подрываея насильно и въ неприродный способъ его физичного розвою? Тожъ думаю, що въ томъ взглядѣ треба особеной старанности въ вихованю нашихъ сыновъ.

Та идѣмъ дальше. Сынъ стаея старшимъ, рѣднѣйшій пухъ на его подбородку почорнѣвъ, выросла ему борода, мати такъ радо ходитъ съ нимъ на прохѣдъ, таку добру подпору мѣе въ его сильнѣмъ рамени; она споглядае на лѣво и право, чи не стрѣдне де по дорожѣ якои своей приятельки, котру такъ радо хотѣлабы бачити разомъ при боцѣ своего хисткого, рослого сына. Най собѣ йдутъ съ миромъ!

Сей прохѣдъ съ такимъ сыномъ — се може едина нагорода матери за ви перебути клопоты, за ви тяжку журбу, ви самопожертвованіе!

Теперь спытаея, якъ же мѣея школьная наука до сеи добы, розвою?

Позволю собѣ дещо передъ тымъ сказати загално. Маємо розрозняти двоякі школы: школы, що змѣряють до загального образованя, и школы фаховый або заводовый.

Маючий горожанинъ мѣе ту выгоду, що не потребуа отдавати своего сына до працѣ на

що руский народъ все еще, выжидаетъ повного переведеня на дѣлѣ своего рѣвноуправленя, хочъ неразъ приходится ему тяжко остоювати свои конституційныя заповуни права, — але попри тѣмъ все таки памятае наша Русь, що тутъ, якъ нѣгде инде, маемо еще нашъ рускй школы, нашъ народнй институцій и товариства, нашъ народнй права, котри ачейже хочъ съ часомъ дѣбюся своего повного признаня. Нѣяка постороння, а вже найменше противудержавна російско-панславистична пропаганда не може представити Русинамъ нѣякихъ хочъ бы въ приближеню корисныхъ и осущимыхъ выглядѣвъ. Ось чому всяка постороння гравитация въ яку небудь иншу сторону мусить представити зовсѣмъ безмыслию а для нашої народности шкодливою, ось для чого приклонность Русинѣвъ для Австрій и Династїи Габсбургѣвъ не есть лише поверховною але глубокопочутою и ясно зрозумѣлою.

Та коли бѣ мимо того всего проявились середѣ гдекотрыхъ Русинѣвъ якй антидержавнй російско-панславистичнй агитациі, то мы нѣ на хвилю не страхаємось, обвинити въ спѣвучасти въ тѣй винѣ именно галицко-польске дневникарство и дотеперѣшню галицко-польску политику. Если ся послѣдняя политика галицко-польскихъ шовинистѣвъ змѣряе до того, чтобы своимъ безопадно полюбизаційнымъ стремленьемъ не только не дати Русинамъ дальше розвиватись яко самостѣйной народности и въ права руского народа дошати ногами, але навѣтъ то, чимъ обдарила Русинѣвъ Австрія и Династія Габсбургѣвъ, скѣлько можва ѣднати, згнести и умертвити, — то зъ другой стороны галицко-польска праса все робила, що лише моглобы бути на руку стороннимъ агитациямъ. Галицко-польска политика вырожджала посередѣ Русинѣвъ десперацию и безнадежность въ лучшу долю; галицко-польска праса ажъ надто надѣвно подсычувала и подсычуе сей десператизмъ и указувала дорогу злодасной абераціи для десперантѣвъ. Отъ довгихъ-предовгихъ лѣтъ обиваються о нашъ уха безперестаннй крики тыхъ газетъ о „московскѣй пропагандѣ“, о „московскихъ рубляхъ“, о „царославныхъ запроданцяхъ“, о тожсамости „Москальѣвъ а Русинѣвъ“, отъ довгихъ-предовгихъ лѣтъ подѣ такою наукою и галюканиною навѣтъ майже каждый галицкй Полякъ называти Русина „Moskalem“ и вважати его за платного „рубѣвича“, найчестивѣйшй праць Русинѣвъ берутся за одно съ „московскою пропагандою“ и на конецъ все, що руске, стае однозначнымъ съ „московско-шизматичнымъ.“ Подѣ такими неустанными криками галицко-польскихъ газетъ справдѣ неодинокъ мѣгъ вже

хлѣбъ насущный заравъ по тѣмъ, якъ сей перебуде свою обовязкову науку школьну. Его маютокъ позволяе ему, подавати своему сынову высше образование. Сего бажаетъ днѣ вынайшый вже самъ въ своей волѣ. Колибъ жадали отъ горожанина, чтобы днѣ заравъ ѣддавъ своего сына до якои заводовой школы, то тымъ буюлобы высказано, что горожанинъ не має доступити сего степеня загального образования, якого доступне урядникѣ, лѣкарь и богато иншихъ становѣ, а тымъ высказанобы неоднакобѣсть выхованя, що стоялобы въ суперечности съ основами свободной державы.

Тутъ мущу признати, что тѣ школы, котри мають дѣлати про загальне образование, до нынѣшней хвилѣ не суть зеркаломъ нашего часу. Не суть они тымъ зеркаломъ для того, що наша горожаньска суспѣальность въ цѣлѣй Европѣ далеко скорше переоброувалася, якъ школа.

Спогляньмо на наше школьничество. Я не говорю о народнѣй школѣ и о заводовой школѣ. Школа для загального образования була въ XIV-тѣмъ и XV-тѣмъ вѣдѣ школою ученыхъ съ латинскимъ языкомъ. Она була латинскою въ многихъ причинѣхъ, именно задля взаимныхъ ѣдносинъ народѣвъ межи собою.

Въ XV-тѣмъ вѣдѣ розвилася гуманистичнй науки и зъ пребогатой спадщины класичного свѣта старинного воскресла та обнова духа, те ѣдроджене (ренесансъ), котрого плодами ще й до нынѣ любуємося. Въ тѣмъ лежала еще ѣдльша причина, чтобы класичнй языкы задержати яко правдиву основу высшой науки.

Въ XVII-тѣмъ вѣдѣ, послиа трийцѣлѣтней войны прибула до сего въ Австрію еще одна вышняя причина, именно та, що для организации гимназій покликано священниковъ въ Италиі, что зовсѣмъ не умѣли по нѣмцки. Щобъ могчи розмовитись съ хлопцями, обнижжили науку латини ажъ до десятого року жия. Те саме сталося въ иншихъ причинѣхъ въ Нѣмеччинѣ и такъ до нынѣшного дня творять класичнй языкы въ середнихъ школахъ подѣтаву выхованя. (Дальше буде.)

остаточно обаламутитись и не только одинъ теринъ брати за однозначный съ другимъ, але и втеряти остаточно всяке понятие о беззаконности „московской пропаганды“, — скоро она має бути однозначною „съ русскою пропагандою“, скоро кожного Русина зарѣвно прослѣдуеся, якъ колибы днѣ бувъ справдѣ „Москалемъ“ и „московскимъ агентомъ“. А скоро се дѣлялося вже отъ довгихъ лѣтъ и скоро зъ замѣру не розрѣжнювано мѣжъ однимъ и другимъ, — тожъ пытаемо, на чію се користь робилося, для кого съ замѣромъ готовилось поле и чіа въ тѣмъ вина? Ось чому такъ справедливо указавъ Вп. о. Качала сего року въ соймѣ, що „российскй агенты“ — се власне тѣ безпамятнй галицко-польскй шовинисты, що не хотятъ знати Руси на Руси!

Тожъ, думаемо, булабы пора задержатись и звернутись зъ такою блудною дорогою. Кому дороге добро обохъ народѣвъ, цѣлого краю и цѣлои державы, сей повиненъ всѣма силами старатись поправити дотеперѣшнє зло. Тутъ почиваетъ першій обовязокъ на галицкихъ Полякахъ и на галицко-польскѣй прасѣ. И ревизіи и взыненя не въ силѣ самъ собою здержати можливыхъ аберацій чи деспераций чи блудного шовинизму, скоро дальше буде подержуватись деморализация суспѣальности кривдою правыхъ и честныхъ стремлень руского народа. Змѣнитъ вашу дотеперѣшню политику, узнайте на дѣлѣ Русь на Руси, пошануйте ея права и дайте ея дальше розвиватись яко самостѣйному, отъ польского и великоруского народа зарѣвно ѣдрубному народови, дайте намъ бути тымъ, чимъ узнала и узнае насъ наша конституція, а тогды всякй постороннй, а тымъ больше противудержавнй агитациі самъ собою роздѣбюся о честну грудь руского народа, тогды процвите нашъ край и въ згодѣ и мирѣ станемо працювати для дальшого добра нашего краю и для лучшей будущности нашихъ народѣвъ и нашої державы.

ДОПИСИ.

Зъ вѣходной Галичины.

(Станѣ нашої политики на сѣ. — III. Яке становище слѣдує заняти Русинамъ?)

Яке жѣ становище слѣдує заняти Русинамъ супротивъ такой змѣны внутрѣшней политики Австрій? Чи приглядатись намъ тѣй перемѣнѣ рѣвнодушно, якъ кажеться, съ заложеными руками, чи подпомагати такую перемѣну, — чи може по давному блукати по манѣвцяхъ и чѣпати ся полы нѣмцко-національной партіи и централистичныхъ розбиткѣвъ? Стара пословица, що навѣчка ставея другою природою, оправдуеся дуже ясно на нашѣй политикѣ. Зъ давнѣ-давня навѣкли мы Русины йти за Нѣмцями и съ Нѣмцями, а инѣмъ мимо тяжкихъ розчаровань, мимо видимои шкоды для насъ и мимо безнадежности нѣмцко-централистичной политики, наконецъ мимо всѣмъ яенои революціи, вырѣкаючоися централистичной политики, а щиро прихильючоися до идеи помиреня народѣвъ Австрій, — революціи, ухваленои на рускомѣ вѣчу народномѣ р. 1880, — наша „высока“ политика все якося блукаеся еще старыми дорогами. Здавалосябы, що мы не хочемо бачити новыхъ историчныхъ фактѣвъ, новыхъ неоспоримыхъ перемѣнъ и тыхъ новыхъ стремлень, якими переймаются вже найвысшй мѣрдайнй сферы. Навѣтъ сѣи найвиднѣйшой перемѣны, яка довершилася въ обѣахъ Нѣмцѣвъ, перемѣны нѣмцкихъ централистѣвъ на нѣмцкихъ націоналѣвъ — не бачимо, чи не хочемо бачити. Гдекотрй нашй представителѣ и виднй мужъ политичнй все еще адаються бажати повороту нѣмцко-централистичной еры, не мовьбы то вразъ съ нею мгла еще засіяти для Русинѣвъ нова зоря нового блаженства.

На доказъ тыхъ оманливыхъ надѣй, часто указуеся у насъ на тѣ поодинокй, для Русинѣвъ симпатичнй голосы, якй часами можна було почути сѣи каденціи рады державной въ помежи Нѣмцѣвъ. Се голосы Кронаветтера, Менгера, Фукса и небогато иншихъ. Толькожъ тутъ заравъ и забувають на самѣмъ вѣступѣ, що и тѣ нечисленнй голосы не представляють собою одноцѣльной гармоніи, що пр. Кронаветтеръ, якъ загально вѣдомо, дуже рѣшучо вырождняеся отъ централистѣвъ, теперь нѣмцкихъ націоналѣвъ, и далеко ѣдѣгае отъ централистичной, теперь національно-нѣмцкой партіи. По друге забувають у насъ заглянути

за властивою причиною и цѣлю тыхъ для насъ пѣбы то такъ симпатичныхъ голосѣвъ нѣмцкихъ. Коли бы тѣ голосы поднимались справдѣ задля прихильности для насъ, то они повинныбы звернутись передовсѣмъ противъ того, що робили и зрѣбили самй централисты и ихъ централистичнй правительствы на нашу шкоду. Такъ положенє, въ котромъ находятся теперь Русины, есть именно *par excellence* творомъ нѣмцко-централистичной политики, той политики, котра насъ покривдила при ординаціяхъ выборчихъ и засудила насъ на вѣкнѣчнй на самй меншости. — той политики, що завела у насъ на Руси польскй языкъ въ урѣдахъ и школахъ, що обдарила насъ кр. Радѣю школьною, що въ соймѣ, въ радахъ повѣтовыхъ и загаломъ въ всѣхъ репрезентативныхъ тѣлахъ засудила насъ сидѣти въ меншости и дала намъ лише волю плачу але не волю дѣла. Се овочѣ и дары централистично-нѣмцкой политики для насъ Русинѣвъ. А коли нынѣ въ такихъ законодавчихъ и административныхъ установахъ, вытвореныхъ самими нѣмцкими централистами и ихъ правительствами, выходятъ и дальше еще все шкодливй наслѣдства для Русинѣвъ, то чижъ се не наслѣдства самоиже централистично-нѣмцкой системы, чи се не плоды тыхъ самыхъ теперь нѣбыто надъ нами жалѣющихъ и съ нами симпатизующихъ Нѣмцѣвъ-централистѣвъ? Чижъ супротивъ такъ неоспоримыхъ фактѣвъ можемо мы повѣрити въ щирѣсть тыхъ сиреновыхъ голосѣвъ нѣмцкихъ націоналѣвъ?

Мы бодай, маючи за собою такъ довгѣлѣтнй досвѣдъ о шкодливости нѣмцко-централистичной политики для Русинѣвъ, маючи передъ собою такъ сумну исторію того, що нѣмцкй централисты зрѣбили на нашу очевидну шкоду, — мы не можемо нѣякъ повѣрити тымъ сиреновымъ голосамъ, тымъ окрешивамъ але удачного милосердія нѣмцкихъ націоналѣвъ надъ нашою долею, мы видимо зовсѣмъ инше жерело и иншу цѣль тыхъ сиреновыхъ ѣдзывѣвъ нѣмцко-централистичной симпатіи для насъ. Розглянувши посередѣ всѣхъ австрійскихъ народѣвъ мы бачимо, що нынѣ стоятъ всѣ славянскй и загаломъ всѣ нѣмцкй (о Мадярахъ и Угорчинѣ тутъ не говоримо) народы Австрій за помиреньемъ и рѣвноуправненьемъ всѣхъ австрійскихъ народѣвъ, с. е. за обновою и перемѣною Австрій въ живинену и многонѣднй державу своихъ народѣвъ на основѣ ихъ згоды и рѣвноуправленя. Есть се зворотъ Австрій до новой, славянскей политики, — о стѣлько славянскей, о скѣлько значну бѣльшѣсть австрійскихъ народѣвъ творять Славяне. Сю нову, а самымъ неотпорнымъ реализмомъ политичнымъ вызвану политику внутрѣшню-державну зрѣзумѣли вже и самй найвысшй сферы въ Австрій, якъ се мы вже попереду показали, а слова Цѣсаря, сказаннй триѣстенскѣй депутаціи, були ясною ознакою сѣи новой перемѣны и политики. Нѣмцѣ-централисты, потерявши свое правительство и свою бѣльшѣсть въ радѣ державной, побиваються всѣма силами и способами за втраченою властею.

Чижъ не на руку имъ, показати передъ свѣтомъ, що не всѣ австрійскй Славяне стоятъ за сѣю обновою Австрій на основѣ згоды и рѣвноуправленя всѣхъ народѣвъ, що въ помежи всѣхъ Славянъ Австрій бодай однй Русины готовй дальше тягнути нѣмцко-централистичне ярмо и подпомагати нѣмцко-централистичну политику, хочъ она йде на явну шкоду не только всѣхъ австрійскихъ Славянъ, не только на шкоду Австрій, але именно и въ першѣмъ рядѣ на шкоду самого руского народа? Чижъ се не на руку нѣмцкимъ націоналамъ, що разъ бѣльше подѣупадаючимъ, особливо, коли они такую оманливу демонстрацію могутъ выводити за марну цѣну кѣлькихъ сиреновыхъ деклямацій нѣбыто въ оборонѣ руского народу — деклямацій зарѣвно безхосенныхъ, якъ и не щирыхъ и противорѣчныхъ цѣлѣй дотеперѣшней фактичной политики централистично-нѣмцкой?

Чи жѣ маемо мы заманюватись такими сиреновыми голосами, чи маемо сповняти сумну ролю несвѣдомыхъ помагачѣвъ шкодливыхъ експериментѣвъ централистично-нѣмцкихъ, чи маемо дальше дѣлати на шкоду нашу и на шкоду всѣхъ австрійскихъ Славянъ и дальше тягнути нечестное ярмо збанкрутованныхъ централистѣвъ? Намъ адаеся, що и для Русинѣвъ и рускихъ послѣвъ въ радѣ державной наслѣла вже крайна пора, пороумѣти важность теперѣшней рѣшающей хвилѣ и ста-

ти на нову дорогу. Правду скажавши, мы вже станули почти на ту нову дорогу, бо, якъ сказано вже выше, руске вѣче народне въ р. 1880 высказалося въ своей першѣй революціи дуже рѣшучо противъ централистично-нѣмцкой политики, а за обновою Австрій на основѣ згоды и помиреня всѣхъ австрійскихъ народѣвъ. Теперь ходитъ о те, чтобы не задержатись въ половинѣ дороги, чтобы не поперестати на однѣй теоретичной програмѣ, котрой бы не слухано на дѣлѣ, але чтобы и дѣломъ, въ цѣломъ напѣмъ политичномъ поведеню, въ поступованю рускихъ послѣвъ, въ цѣломъ нашѣмъ житю политичномъ та програма найшла живый, вповнѣ вѣрнй и ясный выразъ, щобъ при теперѣшней внутрѣшней борѣбѣ всѣхъ австрійскихъ народѣвъ противъ забѣговъ и реставраційныхъ усилій нѣмцко-централистичной а теперь нѣмцко-національной партіи, — нѣкто не мѣгъ вже и сумнѣватись, що рускй народъ твердо и неустрашимо стоитъ по сторонѣ всѣхъ австрійскихъ народѣвъ, бажачихъ рѣвноуправленя и згоды, а тымъ самымъ и новой единоможливой спасительной обнове Австрій.

Зъ подѣ Бродѣвъ.

(Добрый прикладъ для нашихъ громадѣ.)

Еще минувшого року завязалася у насъ читальня и вже до нынѣ числитъ 60 членѣвъ. Члены читальнѣ завязались въ братство хоральне св. Николая и що недѣлѣ и свѣта сходятся на свѣтъ церковнй, котрымъ управляетъ ученый нашъ пѣвецъ Иванъ Карчемный и можемо повелѣчатись въ нашѣй околици тымъ свѣтомъ, бо нашй дѣти сѣвѣаютъ вже цѣлу службу Богу мелѣдйно. Наибѣльше заслугъ около добра нашої громады положивъ нашъ отецъ духовнй Иванъ Сѣрко. Сей великй нашъ добродѣй вже передъ кѣлькома роками запровадиль у насъ тверезѣсть и заохотивъ насъ заложити громадскй шпихлѣрь, жертвуючи самъ кѣлька кѣрцѣвъ зѣбѣга на розробокъ. Его отже горячѣй любовью до насъ и нашої народности маемо завдячити, що такъ въ Гаяхъ старобродекыхъ якъ такожъ и на Бучинѣ, пограничномѣ сѣлци принадлежащемъ до нашої парѣфїи, заложено шпихлѣрь, въ котрыхъ мѣститєя по кѣлькадесятъ кѣрцѣвъ зѣбѣга, а на Бучинѣ, где народъ бувъ черезъ горѣвку дуже подѣупавъ, основано громадску касу, въ котрой вже до 1000 зр. капиталу знаходиться. За стараньемъ нашего душпаствѣря помалювано прехорошо ѣдѣ церкви, гаѣвѣцку и бучиньску; днѣ бо заохотуючи парѣхиянъ до сѣго чину давъ самъ примѣръ, взявши тау въ руки по набоженьствѣ, положивъ ѣдѣ себе 15 зр. а ѣдѣ свои честной жены 5 зр. Народъ видячи тую жертволюбѣсть, пошповъ за его прикладомъ и поспинались щедрѣ датки, бо знайшлися и такй парѣхияне, котри и по 100 зр. клали, такъ що не сповна въ роцѣ зѣбрано до 1500 зр. и за ту суму помалювано гаѣвѣцку церковь. Томужъ то нашй люде выдачи такую щирѣсть и безинтересовѣдѣсть своего душпаствѣря, зтягнулися зъ остатного гроша и побудовали прехорошу муровану и бляхою крыту школу за 6000 зр., а треба додати, що село наше мале, числитъ лѣдво 107 осадѣ, и не богате, бо нема анѣ пасовиска анѣ лѣса. Тутъ треба згадати и о громадскѣмъ урядѣ, котрый около будовы сѣи школы не малу заслугу положивъ и о тѣе дѣлае, чтобы дѣти ходити правильно до школы на науку. Дороге для насъ и нашего потомства имя нашего великого добродѣя Ивана Сѣрки, котрый съ цѣлою душею для добра нашего посвятился, а такожъ заслужують на высоку почесть имена Николая Котельницкого, начальника громады, Мирѣна Кушнетѣ, заступника, Ивана Карчемного, дяка, и Алексея Кушнетѣ, комитетого школьного. Давбы Богъ, чтобы за такъ свѣтлымъ прикладомъ пошли и инши громады нашої Руси, та чѣйбы переконалися, що и малыми средствами можна довершити велике дѣло, але только въ згодѣ, мирѣ и любви та при щирѣй пради.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Спѣльнй делегаціи.) Для 5 лютого делегаціи ухваливши жадаый правительствомъ надзвычайнй кредитъ въ сумѣ 8 миліонѣвъ зр., зѣстали замкнѣнй. Межи ухваленою делегаціи австрійской а угорской не було жадной рѣжницѣ. Такъ подчасъ нарадѣ въ комисиѣхъ якъ и въ рѣпнѣмъ делегаціи не подносились зѣмѣты противъ

потребу призови кредит, а подносились только рожноградный замѣты противъ дотепершней администраціи австрійской въ окупованныхъ краяхъ и остережена на будущее. О отвождѣхъ министровъ: гр. Кальнокъ ого и Биландта Райдта на внесеніи интерпелляцій въ комисіяхъ делегаціонныхъ, мы вже писали минувшого разу. Дня 5 лютого на повнѣмъ засѣданіи австрійской делегаціи зложивъ референтъ комисіи дръ Руссѣ справозданіе зъ проекту правительственного и поручивъ делегаціямъ ухвалити кредитъ въ жадаюній сумѣ. Комисіи, говоривъ референтъ, мала на оцѣ лишь тоє, чтобы достаточна сила воина могла якъ найкорше и найэнергичнѣше придушити повстаніе и чтобы наше войско не мало въ чѣмъ небудь недогдои. Зъ делегатѣвъ першій забравъ голосъ пос. далматинскій Кляичъ. Онъ заявивъ, що радбы, чтобы повстаніе было якъ найкорше придушено, але бажавбы, чтобы потомъ въ окупованныхъ краяхъ буда заведена администрація, котрабы давала поруку, що повстаніе не повторится. Въ той цѣли належитъ передовѣмъ въдовольнити бажанія національній тамошного народа. Дальше дръ Кляичъ не похваляе того, що для придушенія повстанія въ Кривошій змобилизовано полкъ и ландверу далматинскую. Пос. Штурмъ уважае окупацию Боснии и Герцеговины нещастіемъ для Австрій; выдатки, які має держава рѣкѣ рѣчно въ титулу окупации, суть для неі великимъ тягаремъ. Дальше выступивъ Штурмъ противъ жалобы Кляича, що полкъ далматинскій муситъ стрѣляти въ далматинскихъ Кривошій; армія отбирае рассказы отъ монарха и не пытае о тоє, якои народности противникъ. Кн. Чарторыйскій поклавъ въ свой промовъ головний натискъ на тоє, чтобы Австрія конечно выдала на одну администрацію въ краяхъ окупованныхъ. „Мисія политична Австріи на Востокѣ — сказавъ кн. Чарторыйскій — лежить влассе въ томъ, чтобы Австрія сталася для христіанскихъ славянскихъ народовъ покровителькою, приятелькою и силою притягуючою“. Пос. Плениеръ сожалѣе, що въ окупованныхъ краяхъ занехано перевести реформу аграрну. Противъ промовы Кляича и Чарторыйского замѣчае, що онъ радбы бачити на будущее въ администраціи Боснии и Герцеговины справедливый абсолютизмъ, который найбѣльшій для краѣвъ на-пѣвъ варварскихъ.

На всякій замѣты попереднихъ бесѣдниковъ отповѣдавъ въ дошій промовѣ министръ Сляви. На замѣты кн. Чарторыйского отповѣтъ министръ, що на 774 урядниковъ въ окупованныхъ краяхъ есть 621 Славянь, а 101 такихъ, котры знаютъ языкъ краевый. О германизации нема й мовы. П. Кляичевъ отповѣтъ, що въдовольненіе національныхъ бажанъ Босняковъ и Герцеговинцевъ есть абсолютно неможливое. На замѣты п. Плениера о абсолютизмѣ заявилъ министръ, що онъ стоитъ за автономію громадъ, бо всѣ жители окупованныхъ краѣвъ домагаются автономіи. — Кредитъ ухвалено того самого дня въ 2-омъ и 3-омъ читаніи.

(Повстаніе въ Далмации и Герцеговинѣ.) Генеральна коменда въ Сераевѣ донесла телеграфично дня 4 лютого слѣдуючій страты: Дня 31 сѣчня въ битвѣ подъ Бродъ бувъ зъ 77-ого (самбѣрскаго) полку тяжко раненый войкъ Иванъ Садомчакъ а легко раненый войкъ Сенко Волошинъ. Тогоже самого дня въ битвѣ при Мрезиці (Льока) зъ 9-ого (стрийского) полку: убитый капраль Емилъ Конель; тяжко раненый войкъ: Иванъ Вобовскій, Дмитеръ Лѣсѣвъ, Данило Сорока и Гринъ Струтикъ. Тяжко раненый капитанъ Тихи, зъ 74 полку умеръ.

Вѣденскій газеты подаютъ спеціальній справозданіе зъ отбувавшихся доси битвъ съ повстанцами, разумѣсь, зъ такихъ битвъ, о котрыхъ буди вже донесены офіціалній. Для характеристики подаю и мы нашимъ читателямъ описъ битвъ между Коритомъ а Бѣлекомъ отъ 16 до 20 сѣчня. Дорога зъ Требиня черезъ Бѣлекъ до Корита була отъ 16 сѣчня угрожена повстанцами зъ стороны границъ черногорскихъ. Въ Коритѣ стояла залогомъ 1 компанія 11-ого полку. Той компаніи треба було довести живности и стрѣльба (амуніи). Тая тяжка задача принала двоимъ компаніямъ полку Шмерлинга 67-ому (угорскому) подъ командою капитана Махальского. Зъ Бѣлека до Корита провадила вузенька и лиха горська стежка между скалами. Наше войско не могло для обезпеченія выправити боцній патруль, бо воики не могли по скалахъ тыхъ драпатися, коли тычасомъ повстанці якъ тѣ козлячѣ умѣють скакати зъ камня на камѣнь. Повстанці позакрывались по-за камѣнями, такъ что годѣ ихъ и добачити. Капитанъ Махальскій вышловъ зъ Бѣлека рано съ войскомъ и 90 навюченными живностью и амуніцією горскими конями. Повстанці вже въ ночи телеграфъ знищили: слухи порубали, дроты порубали. Коли войско съ транспортомъ дошло до вывозу Прекланида, недалеко вже Корита, посылались зъ горы кули и наразъ дуже пережахали войско, тымъ болѣе, що неприятеля нѣгде не було видко. По хвилѣ вывязалась горяча перестрѣлка между укрытыми неприятелемъ а войскомъ. До неприятеля годѣ було достатися, впрочѣмъ онъ бувъ и въ болѣшой силѣ. Капитанъ Махальскій давъ войску розказъ до повороту до Бѣлека. Що еще: подчасъ стрѣляния люди, гнавши коней, почали разрѣзывать постои, котрыми привязанъ были до хребта коней пакунки съ амуніцією и провiantомъ, и хотѣли на коняхъ утѣкати, куды понаде. Капитанъ выступивъ завчасу энергично и першкочинъ тому, а все таки мусѣло лишиться кѣлька скринь съ амуніцією, около 10.000 патроновъ. Поворотъ отбувся въ ладѣ. Зъ стороны войска було 6 уби-

тыхъ, 12 раненыхъ, 2 пропали. Зъ убитыхъ 2 взято съ собою, прочіихъ 4 знайдено слѣдуючого дня страшно покарѣнныхъ, съ пострѣзанными головами. Между тяжко ранеными есть одинъ войкъ, которого подчасъ битвы повстанці були спіймали. Ему лежачому отрѣзали носъ а потомъ одинъ повстанецъ забрався отрѣзати ему чимъ тупымъ голову, — але не докончивъ, бо въ тойже хвилѣ австрійска куля его повалила. Дня 19 сѣчня выршили съ провiantомъ и амуніцією зъ Бѣлека до Корита вже два баталіоны войска, познѣйше выслано имъ въ помѣчь еще пѣвъ баталіона. Повстанці мали вже дѣло съ болѣшою силою, тожъ по короткихъ стычкахъ цофнулись, Корито запровiantовано и звязъ мѣжду Бѣлекомъ а Коритомъ привернено.

О силѣ и позиціяхъ повстанцевъ въ Герцеговинѣ, Боснии и Кривошій має австрійске министерство слѣдуючій вѣсти: Межи Фочено а Столацемъ въ Герцеговинѣ стоитъ 450 людей подъ начальствомъ Давидовича; на пѣвнѣчѣ отъ Бѣлека отдѣлъ Османъ бега Таковича зъ 200 повстанцевъ; коло Невосинѣ находится около 700 повстанцевъ подъ начальствомъ черногорца Михаила Войнича; коло Комина сотка повстанцевъ. Въ Боснии ядро повстанія находится въ долині рѣки Железницѣ на полуднѣ отъ Сераева, — тамъ стоитъ около 1800 повстанцевъ подъ начальствомъ турецкихъ вождѣвъ; той отдѣлъ має повну горскую батарею. Въ Кривошій коло Леденицѣ стоитъ отдѣлъ зъ 900 людей Петра Ламарича; въ околици Убли стоитъ Линовацъ съ соткою повстанцевъ. Всѣ отдѣлы повстанчій лихо уоружены, кромѣ отдѣлу Давидовича, который уоруженый карабинами системы Мартини.

Краковскій „Czas“, который, якъ вѣдомо, має звязъ съ высокими урядовыми сферами въ Вѣднѣ, говоритъ безнастанно, що Австрія въ короткомъ часѣ буде мусѣла поставити ultimatum Черногорѣ и окуповатъ край черногорскій. Зъ Рагузы рѣвножъ доносятъ до Neue fr. Presse, що и тамъ говорятъ зовѣмъ отверто о окупации Черногоры, колибъ князь Микита не бувъ въ силѣ удержати нейтральности. — Polit. Cotemp. достала допись зъ Цетиня (столицѣ черногорской), що мимо указу княжого, чтобы Черногорцы не шли въ помѣчь повстанцамъ, перейшли черезъ границу до 25 сѣчня (того дня писана допись) 200 до 300 подданныхъ черногорскихъ въ помѣчь повстанцамъ.

Ген. Іовановичъ удался вже зъ Кастельнуово до краѣвъ окупованныхъ, — се знакъ, що небавомъ розпѣчесь вже акція зачѣнна на велику скалю. Въ Мостарѣ осмотривъ ген. Іовановичъ войско и шпиталь военный и разаръ донѣсь до Вѣднѣ, що все знайшовъ въ найкрасѣмъ порядку. Въ Далмации устроено шпиталь: въ Рагузѣ на 450 ложокъ, въ Кастельнуово а Катаро на 300, въ Спальто на 375 ложокъ.

(Рада державна.) На засѣданіи комисіи бюджетовой въ субботу мин. тыждня интерпелювавъ пос. Найвиртъ министра Дунаевского, въ якихъ банкахъ складае правительство грошъ касъ правительственныхъ, и чи зложило яку часть въ банку для краѣвъ коронныхъ? Министръ зажадавъ, чтобы комисія выбрала 3 членѣвъ для выдѣлженія той справы. — Комисія для нарядъ надъ заведеніемъ почтовыхъ касъ ошадности въ Австріи, укѣнчила вже генеральну дебиту и признала въ засадѣ потребу и користь тои институціи. — Завтра отбудеться засѣданіе палаты панѣвъ, на котромъ буде першій разъ читана устава о чешкомъ университетѣ въ Празѣ.

ЗАГРАНИЦА.

Россія. Звѣстна нашимъ читателямъ бесѣда ген. Скобелева склонила російского секретаря стану Гирса высказати графови Каленому свое сожалѣніе по поводу выходокъ Скобелева противъ Австріи. Тымъ чиномъ той неприятній для Австріи и Нѣмечины случай зоставъ офіціально залагоджений. Кн. Бисмаркъ, якъ звѣщаютъ нѣмецкіе газеты, рѣвножъ приватно зажадавъ отъ правительства російского высленія въ томъ дѣлѣ; очевидно, що такую саму або подобну отповѣдь мусѣвъ достати отъ Гирса и нѣмецкій канцлеръ. Ген. Скобелевъ заразъ по выгодошеніи своес бесѣды выѣхавъ (кажуть, що зъ наказу овше) до Парижа. Дальшимъ характеристичнымъ признакомъ, зъ которого можнабы вносити на отношенія Россіи до Австріи, есть и той фактъ, що Гирсъ выдѣлнувъ на славянскій благотворительный комитетъ, чтобы вычеркнувъ зъ листы своихъ недавно принятыхъ почетныхъ членѣвъ герцеговинскихъ воеводъ: Стояна Ковалевича и Симонича. Зъ сего можна вносити, що въ Петербургѣ справдѣ стараются захвати приязнь отношенія съ Австрією. Зъ російской прессы выступаютъ противъ Австріи только панславистичный и панроссійскій газеты (Московскіе Вѣдом., Русь, Новое Время); офіціалній же и либеральный газеты стоятъ за удержаніемъ приязныхъ отношеній между Россією а Австрією. „Journal de St. Petersburg“ (офіціальный органъ) найгорячѣйше выступаетъ за льоальными отношеніями Россіи съ Австрією. Бесѣду гр. Каленко въ делегаціяхъ (подану въ послѣдній номеръ „Дѣла“) обговарюють офіціалній и либеральный дневники російскій дуже симпатично. „Голосъ“ каже, что тая бесѣда австрійского министра дѣлѣ заграничныхъ въ Россіи повинна бути принята якъ найжичливѣйше, бо она заповѣдае Россіи такъ дуже бажанный миръ. Россія, каже „Голосъ“, повинна только спокойно пригладитись драмативы на балканскомъ побѣвострѣ и не повинна анѣ непосредно анѣ посередно мѣ-

шатись въ тамошній дѣла; чогось болѣе зъ стороны Россіи не буде жадати анѣ Австрія анѣ Нѣмечина. Мѣшатись въ дѣла австрійскій теперь не позволяе Россіи анѣ ей повага анѣ почутье своихъ интересовъ. Россія має въ теперѣшній хвилѣ занато богато работы у внутри державы, работы далеко важнѣйшой въ результатахъ, якъ авантюры заграничній. Въ томъже дѣѣ выказується и „Русскіе Вѣдомости“ въ Москвѣ. „Новое Время“ зновъ жадае, чтобы Австрія для позисканія симпатіи южныхъ Славянъ отступила Боснію Сербіи а Герцеговину Черногорѣ. Тою дорогою, каже „Новое Время“, Австрія скорше здобуде собѣ бажаній користи политичной и торговельной, якъ политикою подѣбѣвъ.

„Правительственный Вѣстникъ“ оголосивъ вже офіціально именованье Каткова, редактора „Московскихъ Вѣдомостей“ тайнымъ совѣтникомъ.

Зъ Петербурга доносятъ, що слѣдство противъ гр. Валуевъ и генералъ-губернаторовъ Крижановскому за надѣжжия при подѣлѣ земель банкирскихъ укѣнчено. Оба тѣ достойники мають достати нагану отъ правительственного совѣта.

Въ Англіи, якъ се мы вже звѣщали, завязался комитетъ и скликавъ митингъ въ справѣ переслѣдованія жидѣвъ въ Россіи. Комитетъ представивъ въ англійской прасѣ переслѣдованье жидѣвъ въ сто разъ яркѣйшихъ краскахъ, анѣжъ оно было на дѣлѣ. Митингъ ухваливъ меморіалъ и хотѣвъ его передати правительству російскому черезъ російского амбасадора въ Лондонѣ. Амбасадоръ однакъ не принявъ меморіалу. „Journal de St. Petersburg“ обговарюючи англійскій митингъ для справы жидѣвской не признае проводникамъ агитации права осуждывати законы російской державы, збѣгачи въ приязныхъ отношеніяхъ съ Англією. Агитаторы англійскій въ користь жидѣвъ російскихъ волѣлибъ радше скликати митингъ въ користь пригнетенныхъ Англією Ирландцевъ. Сей замѣтъ Journal'a de St. Pet. дуже справедливый. Дойшли вѣдомости зъ Америки, що и въ Новѣмъ Йорку вже отбувся митингъ для протесту противъ негуманному переслѣдованію жидѣвъ въ царствѣ російскомъ. Очевидно, анѣ въ Англіи а тымъ менше въ Америкѣ не знаютъ участники митинговъ, які „гуманній“ евреи жидѣвскій.

Въ мѣстѣ Таганрозѣ выкрыто величезну дефравдацію въ коморѣ цловѣй. „Новое Время“ подае высокѣе дефравдованіе скарбовыхъ грошей на 70 миллиѣвъ рублѣвъ.

„Главное управление по дѣламъ печати“ займаеъ теперь проектомъ реформы закона правогого. Газеты мають бути такъ якъ въ Австріи конфискованъ, а затверженіе конфискации буде належати до суда. Остереженія мають бути знесенъ, такъ само и часовій завѣшенія выдавничества; задержанный однакъ буде заказъ умѣщувати аноны.

Сербія. Въ Бѣлгородѣ пригтовуеся криза. Недавно збѣстала скликаня сербска куштинна на сесію и перше дѣло: радила надъ адресомъ до князя. Меньшѣсть куштинны подъ проводомъ Ристича предложила адресъ меншости, въ котромъ мѣжду иншимъ домагалося, чтобы Сербія зближилась до Россіи. Члены меншости не подписали ухваленого болѣшествомъ голосѣвъ адресу болѣшости. Въ Бѣлгородѣ пануе велике роздраженье и ходять слухи, що або князь розвяже куштинну, або меншѣсть выступитъ зъ куштинны. Кромѣ того кабинетъ сербскій угроженый зъ причины упадку банку Union générale въ Парижѣ. Сербія мала съ тымъ банкомъ Бонту головній звязи. Сербскій министръ скарбу Мятловичъ выѣхавъ до Парижа, чтобы на мѣщи перекопаться о высокѣости стратъ, які потерѣло молоде княжество сербске. Вправдѣ донѣсь онъ зъ Парижа, что страты не великі, а все таки страты суть, — а сего вже досытъ, чтобы въ теперѣшній такъ дражливой хвилѣ въ Сербіи сровадити кризу кабинету.

Франція. Въ четверть мин. тыждня отбулась рада министеріальна нового кабинету; раджено надъ проектами реформъ, котры немножко рожнятеся отъ намѣренныхъ реформъ Гамбеты. Зъ реформъ Гамбеты новый кабинетъ выключивъ ревизію конституціи и важній реформы финансовъ, якъ: выкупино желѣзницъ на власнѣсть державы, нову емисію ренты и конверзію довѣтъ державныхъ. Кабинетъ Фрейсине має надѣю удержатися: въ сенатѣ буде несомѣнно мати сильну перевагу, а въ палатѣ послѣдѣ оппозиціи буде, якъ обчислено, такожъ въ меншости. Именованный за Гамбеты амбасадоромъ въ Берлинѣ Курсель позѣстане и за кабинетъ Фрейсине на своемъ урядѣ; за тоє амбасадоръ для Петербурга Шодорди зѣстане имѣвѣрно откликанный. Въ загаль мають наступити многіи змѣны въ французскомъ тѣлѣ дипломатичномъ.

НОВИНКИ.

— Судово-полиційній ревизіи и увязненія. Якъ мы вже попередъ звѣщали, отбулися недавно полиційній ревизіи во Львовѣ у Адольфа Добрянского и Іосифа Маркова, а на провинціи у о. Ів. Наумовича зъ Скалатѣ. Сей суботы между 4 а 6 годиною зъ полудня отбулися судово-полиційній ревизіи у Адольфа Добрянского, въ редакціяхъ „Слова“, „Пролома“ и „Страхопуда“ и въ товариствѣ „Академическій Кружокъ“, при чѣмъ увязнено Адольфа Добрянского, пенсіонера одного совѣтника двору, его дочку Ольгу Грабаръ, Венедикта Площанского, редактора „Слова“, Іосифа Маркова, редактора „Пролома“, Стефана Лабаша, редактора

„Страхопуда“ и Василия Лаголу, касіера „Акад. Кружка“. Рѣвножасно выдано телеграфично наказъ увязнити кѣлькнайцѣвъ особъ на провинціи, котрыхъ доставлено сими днями до львовского суда карного. И такъ въ недѣлю рано привезено до Львова увязненныхъ: о. Івана Наумовича зъ Скалатѣ, его сына драм. Николая Наумовича, дѣка зъ Скалатѣ Андрея Сою, мѣщанина Алексея Залуского зъ Збаража и 5 селянъ зъ Гниличокъ: Івана Глушу, начальника громады, Василя Заулю, заступника гром. начальника, Івана Шпундера, господаря, Тимка Бишевского, господаря, и Марка Малиновича, господаря. Въ недѣлю вечеромъ привезено увязненныхъ: о. Николая Огоновского, редактора „Родимого Листка“ и катихита въ Чернѣвцахъ, Ізидора Трѣмбичского, редактора „Приятели дѣтей“ зъ Коломыѣ, и Аполона Ничая, редактора „Господаря и Промышленника“ зъ Станиславова. Въ второкъ рано предпринято домову ревизію у Сприня, дѣка при Успенской церквѣ во Львовѣ, которого увязнено, оттакъ въ Ставропигійской кнгарни, а въ полудне переведено ревизію у Алексея Щербана, редактора „Науки“, которого тожъ само увязнено. Доси выпущено на волю ступу С. Лабаша и В. Лаголу. Слѣдство съ увязненными провадитъ совѣтникъ Самолевичъ при помочи судѣвъ слѣдчихъ Соханника и Лехавца. Вѣсть о ревизіи въ „Рускомъ Касинѣ“, котра носилася кѣлька день по Львовѣ, оказалась неправдивою. Польскій львовскій газеты, не безъ отгѣтви певной тенденціи, подали вѣсти еще о иншихъ увязненыхъ и ревизіяхъ, що однакъ оказалось зовѣмъ неправдивымъ.

— Судба жовківской рады повѣтовой. Подѣттымъ заголовкомъ помѣстило „Дѣло“ въ члѣ 2 с. р. вѣдомѣсть зъ Жовківщины, що русскіе члены новой рады повѣтовой не могутъ дожидатися зверненія безосновного польского рекурсу, подали до ц. к. Намѣстничства ургенсъ. На той ургенсъ не одержали однакъ нѣякой отповѣди, и були примушены высати подъ днемъ 24 сѣчня 1882 другій ургенсъ. Днесъ подѣляемся съ Вами тою радѣстоною вѣсткою, що въ концѣ нашъ голосъ выслухано и ц. к. Намѣстничство откинуло сей послѣдній рекурсъ польской меншости и звернуло акта выборчій ц. к. Старосту жовківскому съ порученіемъ, чимъ скорше уконституговати раду. Якъ зачуваемо, терминъ вже вызначено: на день 8 (20) лютого с. р. мають члены зѣбратися. Маеъ повну надѣю, що фатальность, яка тяжитъ надъ радами повѣтовыми съ рускою болѣшествомъ, не схоче тутъ зновъ повторитися, и що русскіе члены нашей рады, не зважаючи на тысячній перепоны зъ противной стороны, тожъ и симъ разомъ въ комплектъ зберутся. Ждалосьмо болѣе якъ рѣкъ, выдержѣтъ отже и до концѣ.

— Рускій читальній народній завязується въ Рѣппевѣ коло Буска, въ Мизуни коло Долины и въ Теревовѣ. Въ Коварахъ въ пов. рогатынскомъ завязалась вже читальня и успѣвае хорошо подъ проводомъ о. Игн. Гасевича.

— Вечерокъ музикально-декламаторскій (вечеринцѣ) устроюе акад. товариство „Дружный Лихваръ“ въ пятницю дня 10. л. лютого с. р. въ комнатахъ „Руской Бесѣды“ при ул. Краковской, ч. 14, во Львовѣ. Въ програму того вечера входятъ: отгѣты, сѣбвы и декламация. Вечеръ той устроюють члены товариства власными силами.

— Вечеръ съ танцами устроюе „Руске Касино“ дня 31 сѣчня (12 лютого) с. р. въ слѣдуючю недѣлю. Той вечеръ належитъ до послѣднихъ сихъ мясницъ, тожъ можна надѣятися численной участи въ томъ вечерѣ. *Отъ Комитету.*

— Зъ Завиншѣ подѣ Сокалемъ пишуть намъ: Выдѣлъ рады повѣтовой въ Сокаліи наказавъ дня 17 сѣчня с. р. начальникови громады въ Завиншѣ, чтобы громада сей-часъ возла на гостинецъ пѣсокъ и рубала въ лѣсѣ фашины до гостинца и чтобы начальникъ до концѣ лютого завѣ выдѣлову справу, кѣлька вывезено фѣръ пѣску и кѣлька навязано фашинь. Мы сами не знаемъ, якъ се судити, бо такого наказа выдѣлъ не мѣгъ правно выдати. Предѣсъ гостинецъ отъ границъ польской до добрачинской рѣвнѣй якъ столъ и не треба его направляти. Противно на грунтахъ добрачинскихъ, ключѣвскихъ и кристинѣвскихъ немало выбоѣвъ, а однакъ тамтѣ громады не одержали такого наказа. Але тутъ есть еще одна неправильность: чимъ можна наказувати подѣ подобного середъ зимы, коли пѣсокъ замерзъ? Ну, але радѣ повѣтвой не ходило тутъ имѣвѣрно о порядки (бо, якъ сказано, порядковъ такихъ анѣ не треба анѣ не часъ на нихъ), а ходило радше о тоє, чтобы чимъ небудъ дѣтиса громадѣ нашѣй въ знаки, бо ось-то она не попирае справы старой рады повѣтовой. Смѣємо еще сынтати, чому то рада повѣтова вже черезъ два роки не платитъ громадѣ за вывезеніе на гостинецъ пѣсокъ зъ громадского насовиска? Тажъ предѣсъ выдѣлъ краевый установляе въ бюджетѣ невну квоту на удержанье дорогъ. Чи такимъ має бути порядокъ и такою то ошѣба? Але намъ дуже ясна справа: ось теперь надходять нові выборы до рады повѣтовой, та гдѣякъ панове, пр. П... и М... боются, чтобы ихъ выбѣръ зновъ не упавъ, тожъ треба бодай такимъ способомъ зневолити бѣдну громаду до послуху та мовчанья... Однакъ якъ буде то буде, а мы не откажемось отъ нашей правды и отъ нашихъ представитѣльствъ.

— На посаду учителя въ школѣ кута коней при львовской школѣ ветеринаріи розписуе президія намѣстничства конкурсъ до концѣ лютого с. р. Для той посады вызначена платня въ сумѣ 1000 зр., половина додатку активального въ сумѣ 150 зр. и вѣльме мешкане. Убѣгатель муситъ мати дипломъ ветеринарскій.

ДОПИСИ.

Зъ Буковини.

(У.) Причиною до міжнароднихъ отноше-
ний въ Буковинѣ.)

Мы Русины, такі щасливі, що гдебы мы нѣ були, всюды найдемо непростеныхъ опѣкунѣвъ и цивилизаторѣвъ. Колибы вже бралися опѣкувати нами народы просвѣщенѣйші отъ насъ, то ещебы й дива зъ того великого не було; а то берутся нами опѣкувати такі, котрі лише нашою рускою цивилизацію зближилися до западу и нашою просвѣтою живляться. — Досада бере кожного Руєина, коли у насъ загорѣли румуніацы, чи такъ скаати, панрумуны, забираются на Буковинѣ до якоисъ нѣбыто культурноснои мисіи, до верховодства и румунізації. Що Румуны не толькы не досерили на культурносноцѣвъ для своихъ сусѣдѣвъ, але навѣтъ не освободилися еще отъ впливу культуры тыхъ своихъ сусѣднихъ народѣвъ, се показує вже самъ безперестанный напильнъ образованѣйшихъ націй якъ Русинѣвъ, Полякѣвъ, Нѣмцѣвъ и др. на ихъ край (Румунію); божъ звѣстно, що лише образованѣйші народы напывають на менше образованый, а нѣколи на отворотѣ. Румуны не довіджують сеи свои немочи, але въ своѣй неоправданѣй горюжности силуются еще й Русинѣвъ въ Буковинѣ арумунізувати, не маючи, крѣмъ крайнои нетолеранціи и загорѣлости, нѣ вышней культуры, нѣ вышней просвѣты, такъ необходимыхъ до переведеня подобнои цѣли. — Бо хотия и Русинѣ на Буковинѣ еще заглядно темный и непростѣченный, то все таки анявѣ отъ вже въ культурѣ таке становище, на яке Румуны еще бодай сто лѣтъ потребу- ютъ. Коли Румунѣ въ Румуніи не знає цѣша, серпа, грабелѣ и др., мешкає по ямахъ и ко- лыбахъ, коли отъ иде хлѣбъ печи на третей- верте село, подобно якъ мы до млына або ольшницѣвъ; або коли отъ маючи колыка царѣ волюѣ, иде до дѣдича жебрати, бо собѣ самъ не може дати рады; коли румунскє духовен- ство дуже часто съ мужикомъ въ коршмѣ днює и ноче, то справдѣ Буковинскій Руму- ны мають за що намъ Русинамъ дякувати, що тутъ на Буковинѣ они силою рускои куль- туры адыгисля въ того сумного стану, въ я- комъ ихъ закордонскій братя, помимо своихъ князѣвъ и боярѣ проживають. — Того Руму- ны въ Буковинѣ не знаютъ, бо менше зважа- ютъ на народѣ, а больше на свою аристокра- цію, и гадають, що коли они мають въ Буко- винѣ колыкохъ панѣвъ, то вже тымъ однимъ мимо свои низшой культуры арумунчатъ Ру- синѣвъ. Але досвѣдѣ показує иначе. Отреклися рущины тѣ, що потребуютъ паньскои ласки, якъ многі священники и гдекотрі панки, але людѣ силою свои культурнои вышности чимъ разъ дальше межи Румуны посуваєся такъ, що теперь въ Буковинѣ годѣ знайти хочъ од- инъ повѣтъ съ выключно румунскимъ на- селенѣмъ, коли съ чисто рускимъ населенѣмъ маємо ажъ два повѣты. Та румуніацы и не дбають о правдиву просвѣту, о культуру свого народа, имъ шумить въ головѣ панру- мунізмъ и давна Дация. Дятого звертають всѣ свои силы на рускій народѣ, чтобы зро- бити его своимъ мрѣямъ прихильнымъ. Коли священники Румуны волюѣтъ ихатися межи рускій народѣ, знаячи свою неспособность до своихъ обовязковъ середъ руского народа, то не въ иншихъ причинъ, якъ лише дятого, чтобы приготавливати рускій народѣ для панру- мунскихъ идей. Митрополитъ и консисторія, обсаженні теперь румуніацями, доверша- ютъ тѣ стремленя Румунѣвъ. До семинаріи якыбы лишь были Румуны, всѣхъ пріймає, а Русинѣвъ лише тогды, коли яке мѣсце ли- шится. Зъ стипендіи, якъ росписує консисторія рѣчь-рѣчно въ религіинои фонду для гимна- зіаствѣ, най не надѣвєся православный Русинѣ, що яку дѣстане, бо они служатъ лише для Румунѣвъ. Отъ вамъ задача румунского ду- ховенства: менше дбати о просвѣту и вѣру а больше о румуніацію и пропаганду румун- скои державности. — Въ средствахъ для ося- гнення своихъ цѣлей Румуны дуже наивны але и неперѣбѣрливы.

Головнымъ полемъ румунізації зроблено теперь церкву. По рускихъ церквахъ рускихъ сѣлѣ не то що вже тяжко где почути руску проповѣдь, але й богослуженя не вчуешь въ славянскѣмъ языкѣ. Проповѣди просто зали- шено, бо се за велика натуга для нашихъ ру- муніацѣвъ, а богослуженя отправляєся по румунски, що дуже раять и отъ церкви от- страше рускій народѣ. Якъ въ Галичинѣ обвиняють Русинѣвъ о нахиль до „шивмы“, такъ вновь въ православной Буковинѣ посу- джують православныхъ Русинѣвъ о нахиль до унії. Розумѣєся, що якъ тамъ такъ и тутъ не ходитъ о правду, а лише о политику и о оклеветанє Русинѣвъ, чтобы оттакъ оправду- вати заподѣваніи имъ кривды. Прикладъ иде, якъ звичайно всюды, — „зъ горы — отъ го- ловы“. Стремленя и тенденціи теперѣшного Митрополита, колысто Андріевичемъ а теперь лише Морариу званого, надто добре загально знаны, щобъ треба про нихъ еще писати. До- селѣ буде скавати, що въ черновецкой право- славной катедрѣ теперь богослуженя все лише по румунски отправляєся, що въ консисторіи дуже мало дбають про те, що черезъ залише- нєя аромунѣлыхъ народѣвъ рускихъ проповѣ- дей и румуніацію всего богослуженя, черезъ залишенє катихизацій и розбръванє добрыхъ отношеиъ духовенства до народа — подкочує- ся моральность, ширится деморализація и под- рывляєся навѣтъ та крѣхта просвѣты, яку доси могло ширити добромысляче духовенство ме- жи народомъ, мало, кажу, дбають про те въ консисторіи, — але за те дуже живо займа- ются такими справами, якъ переведенє кон- скрипціи въ дуѣ румуніаційномъ, выборы пословъ въ корієтъ Румунѣвъ и т. п.

Наведу тутъ колыка лише прикладѣвъ. Подъ самими Чернівцями лежить село Ча- горь, село чисто руске, бо навѣтъ и послѣднє конскрипція выказала его такимъ. Парохомъ сего села бувъ колысто теперѣшний митро- политъ Андріевичъ-Морариу, который распочавъ тамъ „работати въ виноградѣ“ въ вышєе ука- заномъ направлєню. Теперь продовжає тамъ вачате дѣло его зять о. Берариу, що то колысь зваєся Гремѣвичомъ. Годѣ тамъ теперь почути руску проповѣдь або руске богослуженя, а коли прійде який парохіанинъ до своего пароха съ якимъ дѣломъ и розумѣєся, заговоритъ по руски, то почує отъ о. Б. такъ отповѣдь: „Ну ргесери, vorbesce ruminesce“ („Не розумѣю, говори по румунски“); а коли чоловікъ сти- сєне плечима, що не розумѣє такой бесѣды ру- ского пароха, то тогды великодушный пастырь каже прикликати товмача. И такъ бѣдный Русинѣ мусить до свои працѣ-керваницѣ приводити еще товмача, чтобы скавати панѣ- отцєви, що прійнѣсъ ему чи курку, чи гуску, чи око (литру) горѣвки! За такъ велику ре- вность дослужився о. Б., що его зроблено чле- номъ экзаминаційнои комисіи на теологич- номъ факультетѣ.

Въ иншѣмъ мѣсци лучилось вновь таке, що священникъ-румуніацѣвъ, що зъ давнѣ- давна вже не говоривъ проповѣди, спромѣгє- рать, передъ самою конскрипцію, на велике диво своихъ прихожанъ на руску проповѣдь. Та ось яка выйшла проповѣдь: „Православный христиане! Невадого буде конскрипція, — па- мятайте, чтобы васъ не обманули. Якъ бу- дуть васъ пытати, кто вы е, то скажѣтъ, что вы Волохи, бо Руєнаки то вуныати, а вы не вуныати але волохи“ и т. д. Ось коли то и якъ отъываються наші румуніацы по руски до нашего народа. Таке лучилось не въ одномъ селѣ, але и не въ одномъ вызвало въ стѣроны самыхъ селянъ живы протесты, а надто, сумъ скавати, выродило не толькы апатію, але и не- вѣдєсть до такихъ духовныхъ румуніацѣвъ. Такъ въ богато селахъ перестали вже прихо- жане носити своему приходникови дарунки, якы еще до недавна были въ звичаю, якъ за крєстины, слюбѣ и т. и., або давати „кляки“ (толоки). Зачуваємо, що въ гдекотрыхъ селахъ заборонили селяне своимъ духовнымъ румуні- ацѣвамъ ходити съ крєстомъ по хатахъ на Богоявленє, а то лишь за то одно, что по ру- мунски правлять, проповѣдей по руски не говорятъ и противъ рускои народности высту- пають. Зновъ въ иншихъ мѣсцяхъ, якъ прѣ въ Чернівцяхъ, где въ православной катедрѣ годѣ почути руского богослуженя, горнєся ру- скій народѣ до уніацѣхъ церкѣвъ, где и бо- гослуженя и проповѣди и спѣвы для него аро- умѣли и милы. И такъ видимо, что на Буко- винѣ уніа что разъ больше ширится и то вла- снє въ Чернівцяхъ подѣ самымъ окомъ пра- вославного митрополита. Алежъ бо уніати на Буковинѣ мають на цѣли вѣру, а не полити- ку. Такъ отже коли консисторія и румун- ский священники не хотять роарѣжнити вѣ- ры отъ народности, то самъ рускій народѣ адобуваєся на явны протесты противъ надѣ- жения вѣры для политическихъ цѣлей. Та жалъ великій, що при такъ хибномъ направлєню аначной части нашего духовенства выхѣдитъ

все таки велика шкода и для народу. Народѣ потребує свѣтлого проводу, свѣтскои интели- генціи тямущои у насъ еще дуже мало, а такъ дѣєся, що въ многыхъ селахъ пьянство и ли- хва подрывають силы нашего народа. Нема- юму дати доброго прикладу, мало — дуже мало боритєся противъ лихвы и всѣякого вы- выскуваня народу, а нѣкому не приходится на- гадку бодай за прикладомъ галицкого-уніацѣ- го духовенства поучити народѣ и наклонѣва- ти его до умѣренности та порадою и помоцєю подпомагати ему, выдѣбуться въ пригнетѣющей недолѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Рада державна.) Палата пословъ ухвалила на засѣданіи зъ дня 8 лютого большѣстою 12 (зъ правѣцѣ) головоѣвъ, чтобы перейти до спеціальной дебаты надъ правительственнымъ проектомъ на ф о в ы м ѣ. Дня 9 лютого распочалась дебѣта спеціална надъ поодинокими параграфами, ко- торыхъ есть 34. Закимъ устава на ф о в ы м ѣ прійшла въ палату пословъ, гр. Таффе мусѣвъ позыскати для неи клубъ Линбахерова „центра“, бо той клубъ бувъ противный правительственному пред- ложєню, навѣтъ самъ Линбахеръ мавъ промовляти противъ него въ палатѣ. Якъ доносятъ навѣтъ поѣтофіціальный газеты, гр. Таффе заявивъ Лин- бахерѣ, что ему на пріяноу уставы на ф о в ы м ѣ дуже много залежитъ, и ажъ въ наслѣдство того клубъ Линбахера (съ вынѣткомъ двухъ членѣвъ) голосовавъ за уставомъ, а Линбахеръ зрѣско го- лосу при генеральной дебѣтѣ. Мин. Дунаевскій при тѣже дебѣтѣ два разы забиравъ голосо.

Дня 10 лютого велася дальше спеціална дебѣта надъ уставомъ на ф о в ы м ѣ. Чи дебѣта вже укінче- на доси не звѣстно, однакѣжъ запевне буде прія- нѣта, бо всѣ клубы правѣцѣ ухвалили солидарно голосувати за проектомъ.

Дня 8 лютого роздано въ палатѣ пословъ справѣданє комисіи легитимационной о выборахъ въ окрузѣ жовкѣвскѣмъ, зъ 30 липня 1879. Справѣдавецъ большѣсти, пос. Черкавскій буде вносити, чтобы выборѣ пос. Федоровича при- знати важнымъ, а референтъ меншѣсти пос. Шар- шиндѣ внесе, чтобы справа выбору п. Федорови- ча була дальше еще на мѣоци вылѣдѣжуванѣ и чтобы палатѣ бувъ предложенъ результатъ дѣ- перѣшныхъ розлѣдѣвъ.

Дня 9 и 10 лютого велася въ палатѣ панѣвъ дебѣта надъ предложєнѣмъ о чєскѣмъ у н и вє р с и т е т ѣ. На вѣчѣрномъ засѣданіи 9 лютого за- бравъ голосо и гр. Таффе, чтобы отповѣсти одному зъ бесѣдникѣвъ лѣвицѣ (кн. Шенбургѣви), который сказавъ, что не має довѣри до теперѣшного пра- вительства. Гр. Таффе заявивъ, что правительство бажає учинити возможнымъ порозумѣнє межи по- одиночными народностями въ Австрії, о скѣлько се- дастєся погодити съ силою и одноцѣльностею державы. Результатъ дебѣты еще доси не звѣстный.

Розправы надъ бюджетомъ мають розпоча- тисѣ 13 с. м. Сполучена лѣвица приготує новы атакѣ на мин. Дунаевского.

Комисіа, котра радить надъ заведєнѣмъ почтовыхъ касъ опадности въ Австрії, скѣчила вже всѣ свои наряды и выбрала референтомъ своимъ въ палатѣ посла Гавзнєра.

(Повстанє въ Далмаци и Герцеговинѣ.) Посла урядовыхъ доноєнє генеральной коменды зъ Сераєва зъ дня 8 лютого, войско австрійске почало вже выступати зачѣпно. Сильный отдѣлы повстанцѣвъ збѣрались въ околици Фочи. Въ першихъ 4 дняхъ лютого було колыка битѣвъ подѣ Суєієвомъ, Гумеємъ и Бродомъ; всюды еще повстанцѣ нападали, приближаючи до вой- ска навѣтъ на 50 кроковъ. Войско всюды отперло повстанцѣвъ. Въ битвахъ було 3 убитыхъ, 14 тяжко а 3 легко раненыхъ. Теперь генераль- майоръ Ободичъ, командующій войскомъ въ Фочи вступивъ зачѣпно противъ повстанцѣвъ. Въ першѣй заразѣ стычѣвъ были ранєны 3 воики зъ 75-го полку.

Politische Correspondenz одержала слѣдуючу дописъ зъ Даниловграду: Кн. черногорскій ска- завъ на зборѣ войсковѣмъ въ присутности ав- стрійского министра-резидента, что Черногора по- винна показатисѣ вѣдною для Австрії, бо Австрія, то не Турція, але есть державою справедливою и жилищною. Нѣякій край не мѣгбы существовати безъ организации войсковои, Герцеговинцѣ отже самы собѣ винны, если повстають противъ зако- нови войсковому.

До вѣдєньскои Presse доноєсятъ зъ Панчѣ- вы, что въ Вѣлгородѣ арештовано двухъ агитаторѣвъ сербскихъ: Петровича и Христича, котры прія- хали до Вѣлгороду зъ Варшавы на Вѣдєнь, Пештѣ, Панчѣву. При арештованныхъ мали найти нашо- рты росейскіи и паперы. Тая жъ Presse доноєить, что войсковы емисары росейскіи агитуютъ въ Болгаріи. Болгарскій жъ проводирѣ стоять въ звязи съ сербскою партією Риотича, котра, якъ звѣстно, докладає всѣхъ силъ, чтобы скинуты те- перѣшне сербске правительство.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Мин. просвѣтъ бар. Николя и має одержати небавомъ димисію. Ходятъ поголоски, будтобы мѣсце его мавъ обняти Катковъ, ре- дакторъ „Московскихъ Вѣдомостей“, именованный мнѣвшого тыждня членѣмъ правительственного совѣта и тайнымъ совѣтникомъ.

Приготованя въ Москвѣ для коронованя ца- ря все поступаютъ. Гранитѣва палата буде ре- ставрована; Кремль буде освѣщенный электричнымъ свѣтломъ, системы Симєна.

Всѣ росейскіи газеты заговорили съ вели- кимъ заинтересованѣмъ о узєненнѣхъ Русинѣвъ въ Галичинѣ за ними противудержавны агитациѣ. „Одєсскій Вѣстникъ“ кончатъ свою статью о у- узєненнѣхъ Русинѣвъ тыми словами: „Колибы Австрійцѣ въ самѣмъ дѣлѣ боялись Русинѣвъ, то певно не посылалибъ теперь на театръ войны рускихъ полковъ (а есть ихъ ажъ чѣтыри) для обо- роны австрійскихъ интересовъ“. Замѣтъ „Одєс- ского Вѣстника“ справдѣ дуже справедливый.

„Голосъ“, который доперва недавно почавъ по довшѣй перервѣ выхѣдити, доставъ вже зновъ перше оостереженє и заказъ продажи поод- инокыхъ чиселъ.

Нѣмеччина. Дня 7 лютого распочалисѣ въ соймѣ прускѣмъ наряды надъ церковно- политичнымъ проектомъ. Дебѣту распочавъ мини- стеръ просвѣты Госсєлєръ. Онъ выказавъ и- сторичный розвои церковно-политичныхъ отно- шеиъ въ Нѣмеччинѣ а особливо въ Прусахъ и за- ключивъ, что законнє вызначєнє границъ межи церквою а державою есть необходимо. „До спра- ведливого оцѣненя церковно-политичныхъ отно- шеиъ — сказавъ министръ — може причинити- ся перодовѣмъ справа польска. Нынѣ еще существуютъ и то въ дуже широкихъ кругахъ надѣвъ, котры все присвѣчували цѣлому польскому рухови, а концентруєся въ отбѣдованіи Польщѣ въ границяхъ зъ 1772 р. Всякій польскій товариства просвѣтны, рѣльничы, кредито- вы, казиновы, банковы и др. суть нынѣ цѣлкомъ въ рукахъ польскои агитациѣ. Въ вел. княжествѣ Познаньскѣмъ и въ заходныхъ Прусахъ кѣсон- ды польскій всѣды и все провадѣтъ политичну а- гитацию для отбѣдованя Польщѣ, а теперь тая а- гитациѣ дойшла до наибольшыхъ розмѣровъ. Коли отже духовенство польске бере найживѣйшу у- частъ въ змаганнѣхъ до отбѣдованя Польщѣ, то правительство мусить добре застановитисѣ надъ наслѣдствами, якы спровадити мусить всяке у- ступство въ дѣлахъ церковно-политичныхъ въ провинціяхъ польскихъ.“ На бесѣду министра Госсєлєра отповѣдавъ пос. польскій Стаблєвскій, стаючи въ оборонѣ народа польского въ Нѣмеччи- нѣ и доказуючи, что закиды министра суть не- правдивы. Не наша рѣчь мѣшатисѣ въ польскій дѣла въ Нѣмеччинѣ и осуждѣвати познаньскихъ Полякѣвъ за ихъ національный змаганя (правду сказавши, стремленє Полякѣвъ до отбѣдованя Польщѣ существуетъ въ польскихъ земляхъ подѣ всѣми трєма заборами), мы толькы хочємъ скон- статувати фактъ, что рѣвночасно, коли у насъ, въ Австрії а особенно въ Галичинѣ, вся чужа печѣть обжаловує галицко-рускій народѣ и его ду- ховенство о агитациѣ панславистичной, — рѣвно- часно, бачимъ, прускій министръ просвѣты зъ трибуны въ соймѣ закидає польскому духовен- ству и народѣ агитациѣ противъ безвѣченства и цѣлѣсти нѣмецкой монархії. А найхарактери- стичнѣйше буде те, що и вѣдєньскій офиціо- зный Fremdenblatt похваляє выводы пруского министра Госсєлєра о Поля- ка х ѣ. Надъ симъ зъявищемъ справдѣ вѣрта за- становитисѣ! И спытати бѣ намъ редакторѣвъ и всякого рода дописоватѣлѣвъ „Reformy“ „Czasu“ „Dziennika“ и „Narodówki“, — якъ имъ все те смакує... Не кажи „гощѣ“, ажъ перескочимъ! — отсю приповѣдку якъ-разъ повинны собѣ прига- дати теперь всѣ злопамятны напастники галицко- руского народа...

НОВИНКИ.

— Судово-полиційный ревизіи и узєненя. Дня 7 л. с. м. отбуласъ ревизія у п. Евгєнія Згарского, профессора гимназіи нѣмецкой, которого сей-часъ арештовано. Въ полиціи пересудовано служащо- го редактора „Слова“ и его жену. Констатуємъ такожъ, что отбуласъ ревизія не въ Ставропіль- ской книгарни, але въ канцеляріи Ставропіль- ского Института, именно въ бюрокѣ, при котрѣмъ нише о. А. Щербанѣ. Арештованого дяка Гавриі- ла Спріяня выпущено вже на волю и отдано ему забраніи три листы, зѣсѣмъ невиногои со- держаня. Ходятъ такожъ слухи, что отбуласъ е- ще ревизія въ колыкохъ мѣстцахъ, что однакѣжъ доси не можна провѣрити на певно. Такожъ от- буласъ ревизія у православного священника о. Ев- зєвія Андѣйчука въ Доропѣвцяхъ на Бу- ковинѣ, которого вчера привезено до Львова.

— Въ справѣ дѣтати духовенства одержали мы вче- ра дописъ зъ Вѣдєня, котру однакѣжъ задля браку мѣсца не можна було вже помѣстити въ нынѣ- шномъ ч-лѣ. Откладаючи еи до слѣдующего ч-ла, подаємо лише головны дѣты, что до получєния дѣтати посѣла предложенѣи провизоричнои уставы. Конгруа має выносити въ Галичинѣ 1) во Львовѣ и Краковѣ для парохѣвъ 1000 зр., для сотрудинокѣвъ 400 зр.; 2) въ мѣстахъ съ лю- дностєю надъ 10,000 душъ для пар. 700 зр., для сотр. 350 зр.; 3) въ мѣстахъ и мѣсточкахъ съ лю- дностєю надъ 5,000 душъ и въ большыхъ при- ходахъ для пар. 600 зр., для сотр. 300 зр.; 4) въ всѣхъ иншихъ мѣсцевостяхъ крѣмъ означє- ныхъ подѣ 5) — для пар. 500 зр., для сотр. 300 зр.; 5) въ поодинокыхъ мѣсцевостяхъ, котры мають означитисѣ въ порозумѣно съ епископами, где суть незвычайно низкы цѣны живности, для пар. 450 зр., для сотр. 250 зр.

— До горячихъ бананъ галицко-польскихъ дневникѣвъ належитъ мѣжъ иншимъ такожъ уступленє Вир- крыл. Малиновского. Въ тѣй цѣли розѣвѣаютъ поголоски, что римска курія мала вѣзвати Вир. о. Малиновского, чтобы подаваъ „до димисіи“ и что

Впроев. Митрополитъ удався до Риму, чтобы вставити за „загроженымъ димисією“. Можемо однакожъ заповнити, що одна и друга вѣсть належаѣтъ до области фантастичныхъ бажанъ галицко-польскихъ шовинистовъ, что то теперь мало что не на каждого Русина кличуть: „распини, распини его!“ Можебы впрочѣмъ польскіе газеты перше поучились, коли то можна у насъ безъ всякой причины грозити кому „димисією“ и кто мае до сего право.

— Немовѣру вѣдомость, будтобы австрійскій дворъ стративъ 12 миліонѣвъ зъ причины упадку 1 Union générale, подае Wiener Allgem. Zeitung.

— Поголоса о урядовѣмъ розвязаню рускихъ товариствъ. Польскіе дневники голосили отъ колькохъ вже днѣвъ, що правительство розвязало рускіе товариства: имени Качковского, Академическій Кружокъ и гдѣякіе бурсы для молодежи школьной. Урядова „Gazeta Lwowska“ зъ 10 лютого тѣ доносена заперечила. Касіера „Академическаго Кружка“ п. Лаголу не выпустивъ судъ на вольну стопу; въ загалѣ зъ вѣсѣхъ арештованныхъ выпущено заразъ только п. Лабаша, редактора „Страхотуда“.

— Руско-народное товариство драматичне подѣ дирекцією п. Биборовича дало въ Самборѣ 12 представлень и намѣрило позбостати еще дальше въ Самборѣ, коли наразъ повѣтова рада заказала давати представлень зъ причины, будтобы саяла була небезпечна для публициности на случай яко-го нещастя. Однакъ передъ розпочатємъ представлень узала дотична комисія саяла зовсѣмъ безпечною и заосмотріла си въ потрібній мѣры безпечности. Такъ отже приневолена дирекція перенестись до Дрогобыча, где вже розпочалось представлень. Надѣмося, що наша Публика возьме участь въ тыхъ представлень.

— „Свѣтъ“ ч. 13-те (1-ше за 1882 р.) сконфіскувала ц. к. прокураторія за статью „Сучасна Лѣтопись“.

— Бертольдъ Авербахъ, звѣстный повѣстениатель нѣмѣцкій (зъ роду жидѣвъ) умеръ 8 лютого въ Каннѣ въ Франціи въ 70-мъ роцѣ житя. Авербахъ написавъ загално звѣстий въ Европѣ „Schwarzwälder Dorfgeschichten“, „Barfüßle“, „Joseph im Schnee“, „Spinoza“ и др. Предметъ до своихъ повѣстей бравъ Авербахъ переважно зъ людского житя. На нашъ языкъ була переведена одна его повѣстка п. заг. „Товкачъ“ (въ „Правдѣ“ зъ 1868 р.).

— Выборы до галицкого сойму мають, після телеграмъ зъ Львова до варш. Wieku, отбутися доперва въ цвѣтню 1883 р.

— (Дрѣбні вѣсти.) Цѣсаръ удѣливъ громадѣ Бобатинъ въ пов. сокальскій 200 зр. запомоги на будову школы, а громадѣ Топорѣвъ въ пов. бродскій 100 зр. запомоги на внутренне устроенье церкви. — Краева рада школьна удѣлила Адамови Крыницкому, учителю етатової школы въ Гартѣ, ремунацію въ сумѣ 100 зр. за его ревне повненье обовязковъ въ школѣ съ 212 дѣтьми. — Въ мѣсяцѣ сѣчню с. р. було 8 случаевъ самоубійствъ въ Галичинѣ, именно 2 въ пов. скалатскій, по 1 въ пов. борщевскій, городенскій, горлицкій, лацукотскій, равскій и золочѣвскій. — Выдѣлъ красивый удѣливъ зарядови товариства „Родина“ 200 зр. запомоги на организацию дальшихъ отдѣловъ. — Бл. п. гр. Казимиръ Мюнчинскій зъ Тысьменицъ записавъ тестаментомъ на товариство им. Качковского 500 дукатовъ въ золотѣ. — Въ Сербіи почала выхидити часопись съ тенденцією антиавстрійскою п. н. „Борба“.

— Два случая смерти зъ любви. Въ Сеньковѣ въ пов. горлицкій отбавивъ собѣ житие робѣтникъ при копальнѣ наоты Михайло Павлошко, котрый залюбився въ одной молодой жидѣвкѣ, але не мѣгъ съ нею оженитися. Въ Чернятинѣ въ пов. городенскій убилася 25-лѣтня дѣвчина зъ туги за своимъ суженымъ, котрый оженился съ другою.

— Зараза на худобу появилася въ Ольховичку въ пов. густыньскій, где установлено зъ той причины округъ поморовый.

— Драматичне товариство п-нѣ Т. Романовичъ перенеслося зъ Золочева до Глинянъ, где намѣряе дати до 8 представлень въ недѣлю, вторники, четверги и суботы. Перше представлень отбулося дня 7 л. с. м.

Вѣсти епархіальны.

Зъ АЕпархіи Львовской.

Похвалны грамоты за ревне повненье обовязковъ приходскихъ отъ митроп. ординаріату о держали слѣдующіе священники а) декан. буского: от. Г. Словинскій зъ Козлова, Е. Петрушевичъ зъ Буска, М. Цегельскій зъ Камѣнки струмѣвской и І. Сологубъ зъ Добротвора (котрый учитъ громадянъ хорального спѣву зъ нотъ); б) деканата городецкаго: оо. дек. І. Дуткевичъ зъ Любѣни мѣстодек. І. Ілевичъ зъ Мшаны, Крыницкій зъ Дубровицѣ, І. Гуслевичъ зъ Лозны, Е. Пѣсецкій зъ Вишени великой, О. Кичура зъ Вишени малой, Л. Любѣнскій зъ Курникъ, П. Леонтовичъ зъ Старискъ, Н. Стиловскій и его сотрудники зъ Городка, О. Черепашинскій зъ Керницѣ, М. Кульматичскій зъ Повѣтна и П. Мартинювичъ зъ Мальчицѣ.

Зресигнувавъ зъ уряду декана густыньского о. Григ. Олесницкій.

Зъ Епархіи Перемыской.

Дѣйствителы деканамъ именованъ: оо. П. Плешкевичъ зъ Лежайска для деканата каньчужского, Вол. Комарницкій зъ Подолець для деканата комарницкого, Ст. Василевичъ зъ Довгомогостиско для деканата судовишненского, І. Нѣмцѣвъ зъ Гомова для деканата устрицкого и І.

Коньстанскій зъ Красной для деканата коронянского.

Совѣтникомъ консисторскимъ именованъ о. Юл. Ясеницкій, парохъ въ Высоцку выжнѣмъ дек. высочанского.

Каноничну институцію одержавъ о. Ал. Менчинскій зъ Постола на парохію въ Фульштѣнѣ дек. старосельского.

Сотрудничество одержавъ о. І. Несторовичъ зъ Волѣ Малиновской въ Гаяхъ дек. дрогбыцкого.

Личный додатокъ зъ фонду религіяного 100 зр. на дальшій три лѣта одержавъ о. Мих. Жегетовскій, парохъ въ Избахъ дек. мушинского.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— Дѣѣ Москвитинъ, звѣстне оповѣданье Ивана Нечуя, печатане у насъ р. 1868 въ „Правдѣ“, позволила российска цензура печатати въ Кіевѣ.

— Про жите комахъ и яка отъ нихъ користь въ господарствѣ — подѣ такимъ заголовкомъ печатается книжочка въ (мало-) рускомъ языкѣ съ иллюстраціями въ Кіевѣ.

— На сценічне представлень звѣстною украинською пьесы „Суджена не оуджена“ Олены Павлики призваила кіевска цензура.

— Другій выпускъ варшавского мѣсячника „Ateneum“, за мѣсяцъ лютый, мѣститъ мѣжъ иншими цікаву статью Александра Яблоновского: „Ludność polska ziem ukraińskich do wybuchu wojen kozackich“.

— Перша книжка „Кіевской Старины“ мѣститъ дуже прихильну оцѣнку працѣ дра Ізидора Шараневича „Галышка, княгиня Острожска“, выданой р. 1880 накладомъ редакціи „Зорѣ“.

— Выказъ жертвъ и членскихъ вкладовъ на бурсу для дѣтвѣ рус. нѣт. обр. въ Перемишлѣ, за котрый П. Т. Датемиль сердечне „Спаси-Бога“ заявляемъ (дальше): о. Гула М. зъ Боршова 3 зр., священники дек. коросаньского 5 зр., именно: оо. Коньстанскій І. зъ К., Мѣйскій Л. зъ В., Мерева Т. зъ Р., Масляникъ А. зъ Б. по 1 зр., ц. нѣт. Коньстанска Юлія 1 зр., священники дек. белского 12 зр., именно: оо. Паславскій П. зъ В., Чеховичъ О. зъ В., Грабскій І. зъ В., Новосадловскій М. зъ Ж. м., Сѣлецкій К. зъ Ж., Була М. зъ К., крыстинопольскій монастырь, Дмоховскій М. зъ О., Цѣбановскій М. зъ Р., Заремба зъ С., Лукасевичъ І. зъ С. б., Мусевичъ Р. зъ Ш. по 1 зр., священники дек. затварницкого 7 зр. 50 кр. (взглядно 19 зр.), именно: оо. Войтовичъ Т. зъ В. г., Коцирковичъ А. зъ К., Косакъ М. зъ П., Лазоричакъ А. зъ Р., Должикъ Ф. зъ Х., Лодыньскій П. зъ Ц., Габлинскій П. зъ У. по 1 зр., Котецкій І. зъ В. г., 50 кр. (Д. б.)

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

Для тов. педагогичного: о. Е. П. въ Торкахъ 1 зр., о. Т. Г. въ Дубовцахъ 1 зр., др. М. П. въ Болеховѣ 1 зр., о. Л. Д. въ Ольховцѣ 1 зр., о. А. М. въ Ляшкахъ 1 зр., о. М. М. въ Чернівцяхъ 1 зр., о. Ю. Р. въ Ольховцѣ 1 зр., о. І. Г. въ Панѣвцяхъ 1 зр., др. М. В. въ Станиславовѣ 1 зр., о. А. Л. въ Обреховѣ 1 зр., о. М. П. въ Сорокахъ 1 зр., о. К. С. въ Жужели 1 зр., о. В. С. въ Бутынахъ 1 зр.; для акад. Кружка: о. М. К. въ Бѣгалѣхъ 155 зр.; для Пролома: о. И. М. въ Сух. 2 зр., Я. К. въ Калущѣ 4 зр., о. Л. П. въ Городенцѣ 4 зр., о. И. Д. въ Руданцяхъ 2 зр., о. І. Г. въ Смолинѣ 2 зр., о. М. Г. въ Воршевѣ 2 зр., о. Ч. Т. въ Хлѣбчинѣ 2 зр., З. С. въ Самолюскахъ 2 зр., о. И. И. въ Зал. 1 зр.; для Науки: о. И. М. въ Сух. 2 зр., Веч. Мон. Ч. С. В. въ Лавровѣ 2 зр., о. И. И. въ Смолинѣ 2 зр., о. М. Г. въ Воршевѣ 4 зр., о. Е. О. въ Припани 2 зр., о. С. К. въ Шельпахъ 2 зр., Пчт. Громада Ляшки 2 зр., Пчт. Брацтво Тверезости въ Пасовцяхъ 4 зр.; для Госп. и Пром. о. Ч. В. въ Ловичахъ 3 зр., о. М. Г. въ Воршевѣ 330 зр.; на кадрыль: У насѣмъ Гаю: о. Т. М. въ Д. 52 кр.; для Новості: о. Л. П. въ Гор. 2 зр., о. А. М. въ Ляш. 1 зр.; для Слова: Веч. Мон. Ч. С. В. въ Л. 7 зр., о. М. Г. въ В. 7 зр.; для товар. Качковского Пчт. Читальни въ Шельпахъ 1 зр.; для Bartnika: о. И. П. въ П. 1 зр.; для А. Олѣярника: о. Боднаръ въ Свитѣльн. 68 кр.; для Дружного Лихвѣра: др. М. В. въ Ст. 2 зр.; для М. Савицко-го: др. М. В. въ Стан. 2 зр.; на могилу Шевченка: др. М. В. въ С. 1 зр.; для Зорѣ и Зеркала: о. В. Ч. въ Бабинцяхъ 4 зр., о. Н. У. въ Глѣбкой 250 зр., о. А. С. въ Мацошинѣ 4 зр., А. Г. въ Снятинѣ 4 зр., о. И. Ч. въ Ходачковѣ 250 зр., п-ѣ І. С. въ Коломыѣ 3 зр., о. И. Н. въ Терноп. 125 зр., о. И. К. въ Незнановѣ 650 зр., о. М. С. въ Залѣцяхъ 5 зр., о. С. Т. въ Нанѣвцяхъ 4 зр., о. В. Н. Перегінську 5 зр., Т. З. въ Тысьм. 2 зр., о. Е. Д. въ Вѣбрѣ 5 зр., о. В. П. въ Глинську 250 зр., о. Е. Г. въ Городку 4 зр., о. В. Б. въ Иснаѣ 6 зр. (Дальше буде.)

Конкурсъ.

Для обсаженя провизоричной посады инжинера и лостратора маектѣвъ громадскихъ въ одной особѣ при радѣ повѣтовой въ Дрогобычи розписуея конкурсъ до дня 16 (28) лютого с. р. Съ посадою тою получена есть рѣчна платня въ сумѣ 1.000 зр.

Убѣгающійся о тую посаду має удовѣднити знанье руского и польского языка въ словѣ и письмѣ, якъ такожъ выказати зрѣбѣсть и вѣкъ.

Условія принята можна въ бюрѣ выдѣлу повѣтового переглянути або въ отписѣ поднести.

Поданье о тую посаду належитъ внести до выдѣлу повѣтового въ Дрогобычи.

Зъ выдѣлу повѣтового. — Дрогобычъ, дня 18 сѣчня 1882.

Подяка.

Дня 27 сѣчня с. р. забрала намъ смерть по 9-ти дневномъ тяжкомъ недузѣ, нашего возлюбленнаго отца, взглядно мужа, о. Михаила Куницкого, пароха въ Медынѣ, въ деканатѣ збараскомъ. Нынѣшнымъ складаемъ прилюдно передъ вѣсѣмъ Всечестнымъ ОО. посѣщившимъ отдати покойному собрату послѣдню услугу, именно: Веч. о. декану збараскому Якову Малишевскому, Веч. оо. Хрущевскому, Герасимовичу Гоанови, Жуковскому, Левицкому, Величанскому, Чикалюкови, Билинскому Емилианови, Билинскому Панкратію, Бохеньскому, Ивасечкови, Куницкому Теофану, Заячківскому за ихъ трудъ Веч. Андрею Качалѣ за его теилъ и потѣшающій слова, особенноже В. о. Стрѣльбицкому, парохови зъ Скорикѣ и панѣ Маріи Билинскій зъ Токѣвъ, котрі съ нараженьемъ власного здоровья и житя въ часѣ слабости покойного частымъ посѣщаньемъ, порадомъ и потѣхою осиротѣвшій нынѣ роданѣ горькой и тяжкой хвилѣ удегшали, такожъ и Ч. братству церковному и вѣсѣмъ вѣрнымъ такъ зъ прихода Медынѣ якъ и зъ окрестныхъ сѣль громадамъ явившимся на похоронѣ — нашу найсердечнѣйшу и глубокую подяку.

Медынѣ 7 лютого 1882.

Катерина Куницка жена, Касіянь, Теона, Модеста, Іосифъ, Куницкій дѣти.

Подяка.

Въ тяжкомъ жалю по стратѣ моеи неотжалованной жены Евгеніи зъ Шенковѣ Мальчевской, упокоившейся дня 30 сѣчня с. р., складаю симъ прилюдно подяку вѣсѣмъ, котрі такъ подчасъ болѣзни Покойной якъ и въ торжествѣ похоронномъ брали щирю участь, котра стала ме-

Курсъ збѣжа

зъ дня 9 л. лютого 1881.

Цѣна за 100 килограммѣвъ.	отъ до	
	зр. кр.	зр. кр.
Пшеница червона	950	11 —
„ бѣла	—	—
„ жовта	—	—
„ ослина	—	—
Жито	675	750
Ячмѣнь	5 —	7 —
Гречка	650	675
Овесъ	570	625
Горохъ до варки	625	925
„ пает.	—	—
Выка	6 —	7 —
Кокорудза стара	650	750
„ нова	—	—
Рѣпакъ зимовый	1225	1275
„ лѣтний	10 —	1125
Рѣпѣ (Лиланка)	1075	1125
Насѣнье лине	11 —	1150
Ковшину (передна)	25 —	62 —
Кмивъ	22 —	2350
Авижъ	26 —	27 —
„ плоскій	29 —	31 —

„ДЫМЪ“.

повѣсть Ів. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр. Дѣстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійской.

Того еще не было, что можна дѣстати за 7-80 зр.

Прехорошій гарнитуръ столовой зъ ново-вынайденной имитации сѣбѣла, що до нынѣ стояло 40 зр., котрый остане бѣлымъ мовѣвъ 14-лугове сѣбѣло, за що даю 20-лѣтну гваранцію, именно: 6 штукъ ножѣвъ столовыхъ 6 „ вилокъ зъ одной шт. 6 „ ложокъ столовыхъ 6 „ подставокъ ножовыхъ 12 „ ложочокъ до кавы 6 „ кубковъ до яецъ 6 „ хорошихъ филижанк. 2 штуки хохль, одна до росолу, друга до сметанки 2 штуки великихъ салоновыхъ лѣхтарѣвъ 1 штука высѣвача до цукру або перцю. (21—24) 1 штука ситца до гербаты.

60 штукъ. Вѣѣ тутъ навѣденый величайшій предметъ стоятъ разомъ 7 зр. 80 кр. Замовленія за надѣланьемъ готѣзки або за послѣплатою такъ довго, якъ стане запасу, сповняе

Панѣ А. Л. ГУТМАНЪ, генеральный складъ фабрики имитации сѣбѣла Вѣдѣнь 1, Fleischmarkt 6.

нѣ отдрадно въ моѣмъ оумнѣмъ положеню. Дякую именню Веч. о. Лопатынскому, гр. к. пароку зъ Долины, Веч. о. Макаревичеву зъ Сваричева, Веч. о. Рожанковскому зъ Хотѣня, Веч. о. Теодоревичеву зъ Рожиня и Вир. о. Гертманови, лат. сотрудинкови зъ Долины за ихъ щирю участь въ торжествѣ похоронѣвъ, якъ такожъ Виов. п. дру Іосифу Аксельраду за его безинтересовне лѣченье и неутомимыи труды въ часѣ слабости Покойной. Въ Долинѣ, дня 6 л. лютого 1882.

Миронъ Маличевскій, авскултантъ судовый въ Долинѣ.

Курсъ львовскій зъ дня 9. л. лютого 1882.

	платать жадають	
	австр. валютѣю	безъ купону
1. Акціи за штуку.	р. кр.	р. кр.
Желѣзн. Кар. Людв. по 200 р.	284 50	289 —
„ Львов.-черн.-ло. по 200 р.	163 —	169 —
Банку гни. галиц. по 200 р.	298 —	306 —
2. Листы заст. за 100 р.		
Общ. кредит. галиц. по 5% ав.	99 60	101 —
„ „ по 4% ав.	—	96 50
„ „ по 5% ав. період.	99 60	101 —
Банку гни. галиц. по 5% ав.	—	92 50
Листы дов. гал. руот. банку п. 6%	100 65	102 —
3. Листы довѣжнй за 100 р.		
Общ. роль. кред. Завер. для Гал.	92 —	94 —
п. Букон. 6% лосов. въ 15 лѣтъ	—	—
4. Облиги за 100 р.		
Инденизаціи галиц. 5% м. к.	99 —	100 50
Облиги коммунальнй Гал. банку	—	—
руетик. 6%	100 —	102 —
Пожички кр. зъ р. 1873 по 6%	100 —	102 —
5. Лосы мѣста Кракова	18 —	20 —
Станиславова	25 —	27 —
6. Монеты.		
Дукатъ голландскій	5 57	5 67
„ дѣарскій	5 59	5 69
Наполеондоръ	9 49	9 59
Полвицеріаль	9 77	9 88
Рубель російскій сѣрѣбный	1 52	1 62
„ паперовый	1 21	1 23
100 марокъ вѣмецкихъ	58 25	59 —
Серебро	—	—

„БЕСТАЛАННЕ СВАТАНЬ“.

образокъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барвѣнокъ стор. 356 въ 16-у. Цѣна 80 кр., съ пересылкою 90 кр. Дѣстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійской.

Теофилъ Коньстинскій артистъ маляръ,

образовавшійся за границею, звѣстный зъ краев. выставъ штукъ красныхъ, выконуе портреты, якъ такожъ религіинъ образы рѣжнои величини.

Поручаючись ласкавымъ взглядомъ, проситъ о занотованье а адресу: Теофилъ Коньстинскій во Львовѣ, ул. Краковска, ч. 20. (4—10)

„ВЪ ОБОРОНѢ ЧЕСТИ“.

повѣсть Г. Раймунда въ трехъ частяхъ. Цѣна 2 зр. 50 кр., съ пересылкою 2 зр. 70 кр. (Повѣсть тая стоитъ въ оригиналѣ нѣмецкомъ 8 зр. 40 кр.) Дѣстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійской.

„СВЯТЫЙ ВЕЧЕРЪ“.

повѣсть знаменитого англійского писателя К. Дикенса. Цѣна 30 кр., съ пересылкою 35 кр.

Дѣстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійской.

Запросины до предплаты

(5—?)

„МЕРТВЫЙ ДУШЪ“

на найзнаменитшу повѣсть славного и загално звѣстнаго писателя НИКОЛАЯ ГОГОЛЯ.

„Мертвъ Душѣ“ выйдуть накладомъ редакціи „Дѣла“ въ 16 аркушѣвъ друку (великой 8 кр.).

Предплата на „Мертвъ Душѣ“ — приймаея до конця сѣчня въ квѣтѣ 1 зр. 20 кр. (съ додаткомъ 20 кр. на оплату почты). Складова цѣна „Мертвыхъ Душъ“ буде значно подвышена.

Выкупный складъ гербаты росейской ИЗИДОРА ВОЛЯ	Цѣны	Платать жадають	Платать жадають
		австр. валютѣю	безъ купону
Одѣруе	140	—	—
Правильно по	180	—	—
Тыжжя	160	—	—
Свѣжій транс-	230	—	—
портъ най-	330	—	—
учомъ герба-	330	—	—
ты зъ Москвы	330	—	—
и поручасъ	330	—	—
по цѣнахъ	330	—	—
побѣдо сто-	330	—	—
ячого цѣн-	330	—	—
нина	330	—	—
Замовленія	330	—	—
выконують	330	—	—
якъ найточ-	330	—	—
нѣе и око-	330	—	—
ро, такожъ за	330	—	—
послѣплатою	330	—	—
оплачуея	330	—	—
франко.	330	—	—

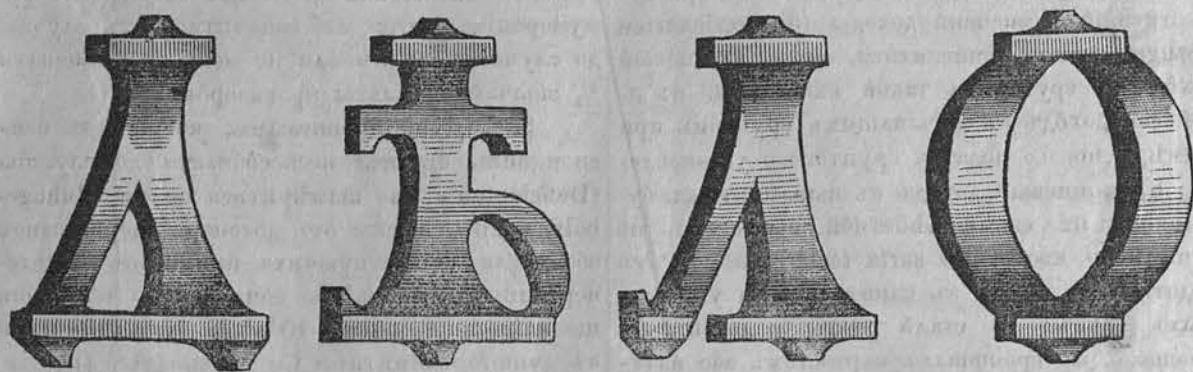
НАЙЛУЧШЕ

ОЛОМУНЕЦКЕ ПИВО МАРЦЕВЕ

розсылае въ бочкахъ и флишкахъ

Піля Гертеръ у Львовѣ.

Выходитъ во Львовъ що Среда и Субота (крѣмъ ру-
кописъ, свѣтъ) о 4-ой годниѣ пополуни. Литерат. додатокъ
„Библиотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. ар-
кушѣ кожного 15-го и послѣдняго дня кожного мѣсяца.
Редакция, администрация и енциклопедія поль Ч. 8 улицы
Академична.
Вѣстники, послышки и рекламации належить пересылать
подъ адресомъ: редакция и администрация „Дѣла“ Ч. 8 ул.
Академична.
Рукописи не возвращаются только на поперѣднѣ застере-
женно.
Подписное число стоитъ 12 кр. а. в.
Оголошенія принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. отъ одной
строки печатной.
Рекламации неопечатанной вѣстникъ отъ порта.
Предплату належитъ пересылать франко (наилучше
почтовымъ переводомъ) до: Администрація часопису „Дѣло“
ул. Академична Ч. 8.

Предплата на „Дѣло“ для Австрій: Для Россіи:
на цѣлый рокъ . . . 8 ар. на цѣлый рокъ . . . 8 рубл.
на полъ року . . . 4 ар. на полъ року . . . 4 рубл.
на четверть року . . . 2 ар. на четверть року . . . 2 рубл.
съ дол. „Библиотеки“: съ дол. „Библиотеки“:
на цѣлый рокъ . . . 12 ар. на цѣлый рокъ . . . 12 рубл.
на полъ року . . . 6 ар. на полъ року . . . 6 рубл.
на четверть року . . . 3 ар. на четверть року . . . 3 рубл.
на самъ додатокъ: на самъ додатокъ:
на цѣлый рокъ . . . 5 ар. на цѣлый рокъ . . . 5 рубл.
на полъ року . . . 2 ар. 50 на полъ року . . . 2 р. 50к.
на четверть року . . . 1 ар. 25 на четверть року . . . 1 р. 25к.
Для Заграничя, окрѣмъ Россіи:
на цѣлый рокъ . . . 10 ар.
на полъ року . . . 5 ар.
на четверть року . . . 2 ар. 50
съ дол. „Библиотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рокъ . . . 14 ар. на цѣлый рокъ . . . 6 ар.

ВП. Читательствъ въ Россіи просимо ма-
ти на увазѣ, що въ вымовѣ $n=ji$, δ , $i=i$, u (въ
серединѣ и на концѣ слѣдъ) $=y$, u (на початку
слѣдъ) $=i$, δ (на початку слѣдъ) $=vi$.

Братямъ Чехамъ — na zdar!

Дня 9 и 10 с. м. на 54 и 55-омъ за-
сѣданіи палаты панѣвъ образовано надъ уста-
вою о утвореніи чешского университета. По
довгихъ розправахъ прийнято остаточно ту
уставу 82-ма голосами противъ 55 гол. отже
большинствомъ 27 голосѣвъ. Не можна сумнѣ-
ватися, що та устава о утвореніи чешского
университету буде прийнята такожъ и палатою
послѣдъ, где автономисты мають обезпечену
большинство. Тожъ утвореніе чешского универси-
тету въ Празѣ можна принять за фактъ до-
вершений. Зарѣвно якъ въ палатѣ панѣвъ
нашъ Впресовъ Митрополитъ Іосифъ Сембра-
товичъ, сей єдинный представитель руского на-
рода въ палатѣ панѣвъ, голосувавъ за сею
уставою, такъ само и нашъ малочисленный ру-
скій послы въ палатѣ послѣдъ будуть голосо-
вати за сею уставою. Мале число рускихъ
представительствъ въ радѣ державній, але въ
той справѣ чешского университета озвѣся ихъ
устами голосъ цѣлого руского народа, который
съ правдивою симпатією витає и широко под-
помагає тѣмъ стремленіямъ братнаго чешского народу
до рѣвноуправленія и повного розвою народ-
ного. Не потребуемо говорити, яку вагу має
питомый университетъ — ся найвысшая инсти-
туція наукова — для духового житя и розвою
кожного народа. Не може бути повнымъ и
довершеннымъ интеллектуальне житѣе народа,
скоро не достає сеи святины наукъ. Нашимъ
братямъ Чехамъ приходится остоювати тяжку
борбу противъ вынародовляющихъ элементѣвъ
на самѣмъ краю славянського свѣту. Въ той
тяжкой, безкровавѣй а чисто культурной бор-
бѣ рѣшаєся въ великой части такожъ доля
цѣлого Славянства. Се проба культурной
конкуренції Славянъ съ другими культурными
народами. Остоюючи успѣшно свои права,
свое народное житѣе супротивъ пресильныхъ
противниковъ, значають тѣмъ самымъ нашъ
Брати-Чехи силу славянскихъ народѣвъ на
культурномъ поли. Осъ тому витаємо съ пов-
ною радостію сей новый успѣхъ чешского на-
рода, твердо увѣреніи, що бѣтъ подастъ ему

нову силу духову, нове, незглубиме жерело
рѣдного культурного житя, культурного роз-
вою и поступу передового народу славян-
ского. А прихилившись ширымъ сердцемъ до
нашихъ братьевъ Чехѣвъ масмо неменіе певну
надѣю, що и они, памятаючи на необходимому
солидарности славянскихъ народѣвъ, схотятъ
такожъ рѣвно широко и симпатично поирати и
подмагати жадаю нашого руского народа о
народное рѣвноуправленіе нашою Русію — сего
серця славянскихъ народѣвъ.

Станъ нашего селянства.

„Здоровый станъ селянскій — се под-
става здорового житя народа и краю“ — тѣ
слова, высказаніи однимъ знаменитымъ мужемъ
въ Нѣмеччинѣ подчасъ аграрныхъ розправъ,
съ повнымъ правомъ и повною правдою мож-
на приложити до Галичины. Галичина, край
преважно рѣдничій и его головна сила и
жизненность почиває въ станѣ селянскомъ.
Промыселъ не вспѣвъ еще у насъ развинути-
сь зъ найпершихъ пеленокъ и не такъ то й
скоро розвинеся, а коли й розвинеся, то не
скорше, поки не подвигнѣся наше селянство,
поки не скрѣпне оно и не стане на нову,
правильную дорогу своего новочасного розвою.
Жаль и стоны на бѣду, хочъ и подносятся у
насъ зъ всѣхъ бокѣвъ, зарѣвно отъ рѣднич-
кѣвъ якъ и отъ ремесниковъ и промысловцевъ,
отъ панѣвъ и маломѣщанъ та селянъ, все жъ
таки мають свое головное жерело въ незапе-
римимѣ экономическомъ упадку нашихъ селянъ.
Якъ и мало думали у насъ доси про станъ
селянскій, а мимо того по довгихъ лѣтахъ
облогу мысли и дѣла нынѣ загальны думки
якъ инстинктивно повертаются до стану се-
лянъ и майже всюду вже чути менше-больше
голосны отзвѣвы о потребѣ ратунку нашого
селянства отъ упадку. Отъ часу вызволенія
селянъ зъ подѣ панщины р. 1848 не було
старанія про дальшу будучность сего стану.
Ажъ доперва въ 70-тыхъ рокахъ, коли то
взростаюче число примусовыхъ продажей се-
лянскихъ грунтовъ звернуло на себе загаль-
ную увагу, почали подѣмлятися поодинокіи го-
лосы про ратунокъ селянъ. Тогда то (р. 1874)
поручивъ галицкій соймъ краювому выдѣлову
розпознати причины страшно взростаючого
экономического упадку селянской и маломѣ-

щаньской людности въ нашѣмъ краю. Р. 1876
поручивъ соймъ краювому выдѣлову скликати
анкету, котрабы розпознала причины зъбуженія
краю и предложила отповѣдны внесены зарады.
Р. 1874 выдано уставу утрудняючу безгра-
ничну свободу выставлюванія векслѣвъ черезъ
неписанныхъ. Въ томъ же часѣ поднято гад-
ку ustawy противъ лихвы и противъ панщины
и справдѣ вже р. 1875 вошли въ житѣе до-
тычащій уставы, на разѣ лише въ Галичинѣ и
Буковинѣ. Въ другой половинѣ 70-тыхъ ро-
кѣвъ повстала такожъ гадка заложити крайевый
банкъ, который бы помагавъ селянамъ ратува-
ти зъ лихварскихъ довгѣвъ, а уставу о у-
твореніи такого крайевого банку ухваливъ гал.
соймъ минувшого року. Рѣвнорядно съ тѣмъ
поднесено справу меліорации и комасации грун-
товъ, а новѣйшими часами поднесено потребу,
законно обмежити безграничне право подѣль-
ности селянскихъ грунтовъ и потребу отповѣд-
ной реформы спадщинного права. Недавно
подано вѣсть, що центральное правительство
замѣряє предложить отповѣдны проекты уставѣвъ
до ухваленія и що отнеслось еще съ инфор-
мационными питаніями до крайевыхъ властей. Вы-
дѣлъ крайевый обвѣстивъ съ концемъ минув-
шого року справозданіе статистического бюро
о „экономическихъ отношеніяхъ Галичины“ (Eko-
nomiczne stosunki Galicyi. Część I. Stosunki
własności w Galicyi. Wiadomości statystyczne
wydane przez biuro statystyczne. Rocznik
siódmy. Zeszyt I. 1881.) — чимъ хочъ въ
малесенькой части сповнивъ порученіе сойму.
Минувшого року выдано уставу о облегче-
ніяхъ при перемѣнѣ (конверзіи) довгѣвъ, а
сего року розпочало вже навѣтъ приватне
кѣмце людей (проф. экономіи дръ Билицкій,
проф. дръ Т. Пилать, адв. дръ Тилль, пос.
Меруновичъ, пос. Гросъ, директоръ львовской
щадницѣ Зима и др.) переводити на дѣлъ пе-
ремѣну довгѣвъ селянскихъ грунтовъ.

Розглянувши все те бачимо двѣ рѣчи.
Перша рѣчь досыть потѣшаюча. Цѣлый рядъ
рѣднородныхъ проектовъ уставѣвъ та спо-
собѣвъ зарады дальшому упадку селянъ, по-
казує, що у насъ пробиваєся вже наконецъ
та гадка, що не отогнати намъ нашого лиха
одною палкою, что не поратуюєся селянства
однимъ лише способомъ, а именно, якъ у
насъ до недавна майже загально вѣрено, од-
ними селянскими банками и въ загальнымъ
дешевымъ кредитомъ, — але що тутъ треба

рѣвночасно перевести цѣлый рядъ реформъ се-
лянського стану и подати много рѣднородныхъ
способѣвъ зарады, не лише негативныхъ, але
и позитивныхъ — помѣчныхъ. Друга рѣчь
остаєся при томъ вѣстѣ еще дуже а дуже су-
мною. Хочъ познано потребу широкихъ ре-
формъ и рѣднородныхъ способѣвъ зарады и
помочи, то однакѣвъ на дѣлъ все ведеся роз-
зѣрвано, безъ всакой одноцѣльной системы,
а навѣтъ безъ огляду на цѣлѣсть.

Одна реформа проектуєся безъ огляду
на другую, разѣ подносятся одно въ одномъ
направленію, а другой разѣ хапаєся друге въ
противнѣмъ направленію; говориться много пе-
редѣ часомъ, хочъ нема еще даныхъ, нема
выказѣвъ и датъ необходимыхъ, и такъ идеся
на омацки то сюда то туда. Такъ пр. гово-
рится дуже смѣло о „отношеніяхъ селянъ въ
Галичинѣ“ и статистичне бюро, а взглядно
анкета кр. выдѣлу робитъ въ своимъ, выше
згаданѣмъ справозданію часто дуже смѣлы, не-
разѣ ажъ надто смѣлы выводы, а на дѣлъ по-
казуєся, що се все по большѣй части осно-
вуєся не на якихъ правдивыхъ датахъ, але
лише на одномъ „widzi mi się“ сеи або тои
рады повѣтовой, зложенои зъ панѣвъ, а не-
разѣ и одного-однѣсенного чоловіка. Дальше
говориться отъ только лѣтъ о шкодливыхъ на-
слѣдствахъ надѣльной подѣльности грунтовъ
и о потребѣ обмежена тои подѣльности, про-
ектуюєся вже навѣтъ отповѣдны уставы, а до
нынѣшного дня статистичне бюро кр. выдѣлу
не постаралось еще о статистичный выказъ
фактичного роздробленія селянскихъ грун-
товъ. Говорится такожъ отъ еще довшого часу
о задоволеніи селянъ и о конверзіи селянскихъ
довгѣвъ, але и тутъ нема хочѣбы троха вѣр-
ныхъ и повныхъ датъ статистичныхъ. Съ слѣ-
дующимъ рокомъ має войти въ житѣе „краевый
банкъ“ головно задля перемѣны (конверзіи)
селянскихъ довгѣвъ, а тѣмчасомъ рады повѣ-
товой починають вже теперъ въ неотповѣдны
способѣвъ намагати на такую перемѣну довгѣвъ
въ приватныхъ банкахъ, чтобы оттакъ
другій разѣ перемѣнявати ихъ въ „краевѣмъ
банку“. А така мѣшанина и суперечность та
поспѣшность видна майже въ каждой замѣре-
ной реформѣ. Чи выйде богато хѣсна зъ та-
кой путаницѣ, о томъ вже зъ горы можна
сумнѣватися. Еще большій жаль бере, коли
згадаєся, що та мѣшанина и суперечна пута-
ница не выходитъ задля якого то горячкового

Якъ виховувати нашѣ дѣти?

(Конецъ.)

Пѣсля такого представленія дѣяльности
гимназіи спытаєте вы: по щожъ ходити до
такъ односторонного закладу? Для того, що
гимназія при всѣхъ своей односторонности по-
дає намъ щось такого, чого мы — бѣдай се-
редѣ теперѣшнихъ обстановѣ — не можемо
осианути на иншій дорѣвъ, а се есть „формаль-
не образование“, або кажучи простѣйше, — ги-
мназія подає намъ „силу слова“.

Слово — се найострѣйше оружіе нападу
и обороны въ нынѣшнихъ часахъ. Оно поту-
жнѣйше отъ найпотужнѣйшой власти на свѣ-
тѣ. Поетъ назвавъ его крылатымъ орудіємъ
въ области думокъ. Однакѣвъ бути володаремъ
слова, значить больше, якъ бути володаремъ
самого орудія. Коли бесѣдникъ говорить, въ
его головѣ отбываєся подѣйный процессъ: пер-
шій, що вытворює мысль, другой, що перемѣ-
няє мысль въ слово.

Отжежъ чимъ легче отбываєся та пере-
мѣна, чимъ менше спинаєся вытворѣ слова,
тѣмъ скорше и пыннѣйше поповняються мы-
сли, тѣмъ легче йде думка за думкою, тѣмъ
больше переконувъ и порыває бесѣда. Слово
есть отже въ першѣмъ рядѣ лише орудіе для
высказу мыслей, але сила надъ словомъ облег-
чає и прискорює твореніе мыслей и въ томъ
почиває та невыжытна перевага, яку має чело-
вѣкъ формального образованія надъ чело-
вѣкомъ, котрому недостає такого образованія.

Тожъ оно и добре, учащати до гимназіи
и я не годжуєся съ тѣмъ, що вже въ горы
выдять въ томъ великій блудъ, що много на-
шої горожанської молодѣжи учащає до гимна-

зіи. Только жъ бажавбы я, щобъ въ тѣхъ
латинскихъ шкѣлахъ не выростало те, майже
дитиняче легковаженіе горожанської працѣ,
якъ се часто лучаєся. Противно, молодець, при-
своивши собѣ формальне образование, повиненъ
назадѣ вертати до своего горожанського заводу
и вѣсѣмъ не думати, що одержавши адъютант-
ского або вышнего становища, якъ той горо-
жанинъ, что въ своемъ самостоятельномъ житію
власною, независимою працею заробляє свой
хлѣбъ. Прощу не думати, що я тутъ предла-
даю горожанской молодѣжи щось невѣданного
и нехошенного. Не хочу говорити про живыхъ;
але много въ насъ пригадують собѣ покойного
вице-бурмистра Майергофера. Онъ бувъ докто-
ромъ правъ, а провадивъ колоніальну торго-
вую и такъ знавъ получати разомъ формальне
образование правникъ съ реальнымъ знаніемъ
купца. Се суть люди, передѣ котрыми нынѣ
стоитъ цѣлый свѣтъ отворомъ и такихъ то
людей потребує наше горожанство.

Вернемось назадѣ до гимназіи. Я екававъ
передѣ тѣмъ, що въ душевномъ ровномъ молод-
ця треба розвѣжнати головну добу героичныхъ
идеалѣвъ и добу романтичныхъ идеалѣвъ.

Каждя школа може подмагати лише ге-
роичны идеалы; друге поле романтичныхъ и-
деалѣвъ надѣвно нѣжне, — щобъ въ якомъ
небудъ взглядѣ могло належати до шкѣльной
науки. Именномъ гимназія не може тѣмъ за-
ниматися, божъ цѣла ся доба романтичныхъ
идеалѣвъ дуже мало має поживы въ образахъ
старинного свѣта. Перехѣдъ въ степеня геро-
ичныхъ идеалѣвъ до степеня романтичныхъ
идеалѣвъ, розвѣженіе мужскости, припадає
саме въ часы лѣтъ гимназіальныхъ, а власне
въ сей найкрасшій часъ найнѣжнѣйшихъ

чувствъ тяжить усѣмъ своимъ оловянымъ тя-
гаремъ на молодци — испытъ досѣлости (ма-
тура), что то, жаль сказати, обниживъа теперъ
до машины паматливости. Нѣчого не есть для
физического и душевного стану молодця въ ту
пору больше чужимъ и непригожимъ, якъ та
проба памяти, яку задає ему гимназія. Диссе-
нанція булабъ еще большѣ рѣзкою, колибъ при
боцѣ молодця не стояла истота, що знає и ро-
зумѣе его всѣ найтайнѣйшій думки и бажанія,
— а се „мати“. Не такъ вже отецъ. Отецъ муситъ
боротися съ хлопотами и трудами щоденного
житя. Одна лише мати не спускає сына зъ
своихъ очей. Она глядитъ въ саму глубину
его души и розумѣе его далеко лучше, якъ
бѣтъ самъ себе. Она неначе ангелъ хранитель
все витає навколо него, хочъ бѣтъ того не ба-
чить. Онъ есть не только животворною и у-
держуючою силою родины, але се заравномъ
нашляхотнѣйша и найсвятѣйша истота въ
родинѣ.

Скѣлько тутъ героизма, большого и выс-
шого надъ героизмомъ войнѣмъ на поли битвы,
скѣлько вытревѣлости, скѣлько пожертвованія
въ томъ сердцу матери! Тожъ годится скло-
нити голову передѣ ви честнотами — тѣмъ
большѣ, що ви слава не гомонить и не ро-
зтублюєся въ широкѣмъ свѣтѣ, въ прилюдномъ
житію!

А щожъ есть жѣнка? Жѣнка се добра
совѣсть чоловіка. Чоловѣкъ не разѣ терпкій и
загонистый въ своимъ судѣ; судъ жѣнки бу-
ває завсѣгда яснѣйшій, лагѣднѣйшій, и коли
чоловѣкъ не разѣ не доганяє сеи тонесенькой
границѣ, що дѣлать правду отъ неправды,
жѣнка се отгадає своимъ чувствомъ и тому
то называю жѣнку доброю совѣстью чоловіка.
Кѣлькожъ то разѣвъ схиблена жѣнка ставала

жереломъ нещастя? Кѣлько то разѣвъ въ тѣхъ
случаяхъ, коли засуджено чоловікѣвъ, коли
спала на нихъ нечестѣ и ганьба — згадаймо
лише засуды послѣднихъ лѣтъ, — показалоєся,
що головна вина спала на властиво на жѣнку?

Тожъ скѣлько я и читавъ и чувъ на сей
предметѣ, я не знаю для дѣвчины вышней
цѣли житя, якъ бути вѣрно природной за-
датѣ жѣнщины и статися „доброю матерію“
и „доброю жѣнкою“.

Згадайте на тѣ трогающіи стихи, въ ко-
трыхъ Гете говорить о своей матери и ви-
дакує за те, що обдарила его веселою вдачею
и охотою до поэзии. Зъ другой стороны зга-
дайте на матерѣ Лямартина, що поднавши
невыжытну даровитѣсть своего сына, почала его
передѣ всѣма выхвалати, розпестила его и
вляла остаточно въ него ту превелику мѣру
арозумѣлости и порожности, что опѣла ста-
лася для его будучности такъ злочасною. Якъ
превелика добротѣ матери Лямартина его
вѣспевала, такъ вновь надѣрна строгѣсть ма-
тери затроила житѣе Байрона. Байронова мати
була такъ пристрастною и злобною вдачею, що
навѣтъ природный блѣдъ свои ноги выкидала
своему сынову яко его провину. Таке поступованіе
матери выродило у поэта — якъ самъ указує —
той жаль и ту отраду до людей, яка пробива-
єся навѣтъ въ его наибольшихъ творахъ.

До найзнаменитѣйшихъ творѣвъ политичной
литературы теперѣшности належитъ праця ан-
глійского философа Донъ Стюарта Милля о
„свободе“. Коли бѣтъ писавъ сю книжку, у-
мерла его жѣнка. Онъ присвятивъ сю працю
своей жѣнцѣ, а въ передѣмѣ словъ свои
привѣтаты пише на концѣ такъ: „Колибъ я
мѣгъ подати свѣтови хочъ частину того ясного
суду и тѣхъ благородныхъ чувствъ, якъ зло-

бажання поправы стану селян, але власне з недбалства і лїниства в збираню матеріалів і дати, необхідних для якої небув хосенний праць реформовою.

Мимо так важних основних недстач сїї реформової праць починає однак на нас обов'язок, розглянутись в тїм, що робиться, чи доперва має зроби́тись задля рату́нку нашого селянства.

ДОПИСИ.

Зь Відня.

(М.) (Дотація духовенства.) Жде, не дждеся наше духовенство полущена своєю долї. Оть довгих лїт обїцяно полїпшити дотацію духовенства, предложено навїть передь трема роками отповїдний проєкт закона, та показалося, що обїцянка осталася на папері. Невдаю говорено про те, що остаточно полагодженє справы дотації духовенства стрїтило великі перешкоди, именно задля некористного стану финансів. И справдї выходит на те, що прїйдеся еще довго ждати, поки ся справа остаточно полагодитєся. Ве́лякі провизорї у нас не першина, такї и не дїво, що ї тут прїйшлося шукати тїмчасового виходу зь клопоту в провизоричній уставї. Дня 9 с. м. виїсє гр. Ршардє Клям-Мартиниц в конгруальнїм видїлї проєкт такої провизоричної уставы, котрий вамь отту́ть подаю в дословнїм перекладї:

Арт. I. Аж до часу переведєня остаточної регуляції дотації католицкого духовенства в законодавчїй дорозї мають обов'язувати слїдуючі провизоричні постановы:

§. 1. Самостійнимъ католицкимъ душстаровникамъ и системизованымъ сотрудникамъ доповняєся конгруа, о скілько она не має покрити в доходахъ, сполучєнихъ сь духовнымъ урядомъ, зь релігійнихъ фондів (тїмъ удержуєся рїжниця поодинокїхъ рел. фондів, а не берєся вє фондї яко одинъ фондъ релігійний. *Пр. Допис.*), а где тї не выстарають, зь державнихъ фондів. Подь словомъ „самостійні душстаровники“ слїдує розумїти вєвїхъ тїхъ духовнихъ, котрі на подївї каноничної інституції черевъ дієцезального єпископа мають право и обов'язокъ в певній католицкїй громадї сповняти душстаровництво. Подь „сотрудниками“ слїдує розумїти тїхъ духовнихъ, котрі черевъ дієцезального єпископа суть прїдїленї самостійнимъ душстаровникамъ для ихъ підмоги в душстаровництвї.

§. 2. Конгруа (das standesgemässe Minmaleinkommen) означаєся на чась в Арт. I-їмъ означєний для країв вступлєнихъ в радї державної пїсля шемату, долучєного до сїї уставы.

§. 3. Чи и о скілько в поодинокїхъ случаяхъ має мати мїсє пїсля §. 1. доповнєнє конгруи, о тїмъ будє рїшати краєва власть политична в порозумїню сь єпископами на подїставї фасїї, якї мають предложитєся. Спосібъ, в якїй належить фасіонувати приходи и розходи, будє означєний в дорозї розпорядженя. Яко засада при тїмъ має обов'язувати:

жено вразь сь покійною в могилу, то тїмъ здїлавъ бы я бїльшє, якъ всїй мої власнї трудї. Такъ високо ставивъ днї лагідний и повний любви судъ своєї жїткї понадь вислїдки свого власного, поважного мыслєня.

Якужъ рїжницю бачимо, коли порівнаємо душевний розвїт дївчини сь розвоємъ хлопця?

Виймїть зь історїї розвою дорослого хлопця добу героїчнихъ ідеалів, продовжїть троха лїта дитинї, а оттакъ представте собї перєхїдъ дївчини в добу романтичнихъ ідеалів для дївчат. Дївчинї треба подати троха яснїйшимъ судомъ, — такъ будєте мати історїю розвою дївчини. Тому то выдаєся менї блудомъ, вводити дївчата в науку класичнихъ языків, якъ се вєже и в Відні новїйшими часами стало модою. Що може дївчинї подати гимназія? Гимназія основуєся на розвою героїчнихъ ідеалів, що зовємъ чужї цїлюмъ душевному направлєню дївчини.

Тому то рїшучо ганю се новїйше розпорядженє російського правительства, котре, якъ менї говорєно, завєло латинські школы (гимназїї) для дївчат. Дївчинї треба подати вєвїмъ щосє иншого: добірнї найкрасїй вїдрцї новочаснихъ литературь, музику, змыслъ для штуки, однимъ словомъ „змыслъ для красы“. Все, що може украсити, обогатити, улагодити и ублагородити чувство, то треба подати дївчинї.

Та на першїмъ мїсєци и тутъ останєся —

1) що до доходів: що лише теперъ сущєствующї обезпечєні доходи (die gesicherten Bezüge) мають вчислитєся, отже а) чистїй дохїдъ зь ґрунту вь такїй високостї, вь якїй сєй дохїдъ зь дотычащихъ ґрунтів при вымїрї новогò податку ґрунтового установлєно; б) чиншєвий дохїдъ зь вынайнятихъ будынків вь своїй дїйснїй високостї, по отчислєню квоты зь sarta tecta вільної оть податку; в) дохїдъ зь капиталів и ужиточныхъ прав; г) сталї рєнты и дотациї вь грогахъ, вь грошевыхъ вартостяхъ або натуралїяхъ (тї послїднї обчислєні пїсля перєсїчныхъ торговыхъ цїнъ по отчислєню 10% оть brutto-доходу яко коштів стягнєня). Вынятково можна при доходахъ подь в) и г) за кошта стягнєня маловзначныхъ отєстковъ оть капиталів и рєнтъ прїзнати вь ласки отповїдну квоту отчислєня (ein entsprechender Abschlag); е) дохїдъ зь надвышки парохїально-церковного маєтку, о скілько така надвышка за прїзволєньємъ дієцезального єпископа и патрона може бути на се ужита; ф) епитрахїальнї належитостї (Stohlgebühren) вь перєсїчїй сумї, означєной сь уважлєньємъ на число душъ приходяєї людности и мїсєцевыхъ отношєнїє и законныхъ прїписів. Если вь сєй спосібъ обчислєнїє епитрахїальнї доходи выноєятъ менєе якъ 50 зр., то не мають вчислєти вь конгруу; г) дохїдъ зь вєвїхъ перєдъ введєньємъ сєї уставы вь певнїй сумї фундованыхъ службъ божїихъ и отпращє (Messstipendien), если вь фундационїй грамотї не выключєно вчислєня до конгруи.

2) що до выдатків: що вє сь ведєньємъ дому и господарства на ґрунтї получєні выдатки не мають бути вчислєні. Натомїсть слїдує вчислєти: а) державнї, краєвї, повїтовї и громадскї податки и данїны, оплачуванї оть выказаногò доходу, якъ такожъ еквивалєнтъ (Gebühren-Aequivalent); б) выдатки канцелярїйнї и выдатки сполучєні сь ведєньємъ деканального уряду вь сумї, котре будє означєно вь дорозї розпорядженя; в) данїны (Leistungen) вь грогахъ або грошевой вартостї, котрі опирають на якїмъ правнїмъ титулї; г) если сума службъ подь 1. г) означєныхъ, до року отпращєныхъ перевышєє число службъ, котре має означитєся вь порозумїню сь дієцезальнымъ єпископомъ, — дохїдъ зь тїхъ службъ, котрі душстаровникъ муситъ отєкупити другимъ священникамъ до отпращє; е) долєвїанї выдатки на приходекі мєшкальнї и господарскї домы пїсля нормъ установлєныхъ вь поодинокїхъ краяхъ.

§. 4. Для тїхъ приходів, котрыхъ сущєствованє вь порозумїню сь дієцезальнымъ єпископомъ будє узанє яко непотрїбнє для душстаровництва, доповнєнє дотациї зь релігійныхъ фондів (§. 1.) не будє мати мїсєня.

§. 5. Провизорї опорожнєныхъ приходів одержують плату зь релігійного фонду. Плата провизорів стосуєся пїсля високостї конгруи, яка установлєна для дотычащогò прихода вь мыслї § 2., и выноєитъ при приходахъ сь конгруою до 500 зр. — 30 зр. мїсєчно, при приходахъ сь кон. до 600 зр. — 40 зр. мїсєчно, при приходахъ сь кон. 700—900 зр. — 50 зр. мїсєчно, а при приходахъ сь кон. 1000 зр. и бїльшє — 60 зр. мїсєчно. Такужъ саму плату одержують такожъ администраторы при-

мати. Она надає печатъ и знамя цїлюмъ душевному и чувствєнному направлєню дївчини, що жїє и виростає подь єї опїкю и охороною, и я прїзнаєся, що єще рїдко де вычитавъ я вь однїмъ короткїмъ рєчєню стїлько свїтлої мудростї, якъ вь слїдуючїмъ, вынятїмъ зь одної старогò англїйскої книжки: „Хочєшь найти собї добру жїткю, гляди дочки доброї матерї“.

Такъ мы дїйшли до сїї хвилї того выбору; сь сєю хвилєю не тїльки рїшєтєся выхованє молодїжї, але и тїмъ родитчї чувють, що дїйшли до вершка свого жїтя, и що теперъ починають сходити у долї.

Вь нїмєцкїй литературї єсть одна мала цїнна перла, похвальна бєсїда старєного Іоана Гримм'а на „Старість“, похвальна бєсїда старця о старостї. Онъ прїгадує слова, якїхъ перєдъ майже шїстєсогь лїтами уживъ поєтъ Гуго Тримбургъ, що порівнавъ старість сь пчолою, утомлєною, обтяжєною медомъ, що перєдъ дощємъ втїкає до дому.

И вємъ вєвїмъ, старымъ и молодымъ, — вєвїмъ бажая дожити тої хвилї, щобъ вы могли прїрївняти сєбе до такої справдєваної пчолы, и щобъ рядомъ сь вдячноєтю, яку вы чувєте для вашихъ родитчїв, станула шира и ровно велика вдячнїсть вашихъ дїтєй для васъ.

хїдів. Ехеурєndo-провизорї одержують рємунєрацію, котре має означитєся оть случаю до случаю, але нїколи не може перевышєати 2/3 звывчайної платы провизорів.

§. 6. Душстаровникамъ, котрі бєзъ власної вини сталиєся неспосібными до службы (Deficienten), має вымїрїтєся пенсїя (Ruhegehalt) о 25% вышєє оть дотєперъ одержуваногò або пїсля сущєствующихъ прїписів и дотєперїшнихъ звывчїв обчислєної, если они що найменєе черевъ 10 лїтъ були чинными вь душстаровництвї. Сє доповнєнє (пенсїя) послїдує зь релігійныхъ фондів, а если тї не выстарають, зь державныхъ фондів.

§. 7. На приходи, котрі належать до якогò монашєскогò або свїтєскогò товариства, не мають застосованї §§. 1, 3, 5 и 6, якъ довго сє товариство має достаточнїє єредства, щобъ подати своимъ душстаровникамъ отповїдну конгруу, а вгладно минимальну пенсїю.

§. 8. Доповнєня конгруи и підвишєня пенсїї, установлєні провизорично вь Арт. I. мають вїйти вь жїтєє сь 1-ымъ сїчнемъ 1882 р.

§. 9. Перевєдєнє сїї уставы поручаєся министрїи просвїты и вїроисповїданї и министрїи финансів.

Зь шемату уложєного вь мыслї §. 1. Арт. I. выймаю лише уступы дотычащї нашогò духовєнства.

IV. Для Буковины и Побережя.

	для самоот. душстаровни- ковъ	для сотруд- никовъ
1. Вь Трієстї	1200 зр.	400 зр.
2. Вь Чернївцяхъ	1000 „	400 „
3. Вь окрузї 2 миль Трієсту и мїстахъ и мїстечкахъ сь людностєю надь 300 душъ и вь бїльшихъ лїчєбныхъ мїсцяхъ (Kurorten)	700 „	350 „
4. Вь иншихъ мїсцяхъ	600 „	300 „

V. Для Галичины.

1. Во Львовї и Краковї	1000 зр.	400 зр.
2. Вь мїстахъ сь людностєю надь 10.000 душъ	700 „	350 „
3. Вь мїстахъ и мїстечкахъ сь людностєю надь 5.000 душъ и вь бїльшихъ приходахъ	600 „	300 „
4. Вь вєвїхъ иншихъ мїсєцевостяхъ кромѣ означєныхъ подь 3)	500 „	300 „
5. Вь поодинокїхъ мїсєцевостяхъ, котрі мають означитєся вь порозумїню сь єпископами, где суть неавычайно низкї цїны жївнїости	450 „	250 „

Зь Тернополя.

(В.) (Концертъ зь користь рускої бурсї.)

Где єсть цїль красна и людє доброї волї трудяєся, тамъ все муситъ якъ найлїпше удаєтєся. Доказомъ сєго концертъ вь Тернополї, уряджєний дня 20 сїчня (1 л. лютого) с. р. вь користь тернопільскої рускої бурсї. Удаєся днї подь кождымъ вгладомъ прекрасно. Що артистична часть выпала прєхорошо, се не дївота, божъ выступала ту часть хору мужєскогò во Львова, подь проводомъ п. Вахнянина и при спївудїлї знаногò подільскогò соловейка, п-ї Барвиньскої, а публика була такъ вдоволєна, що навїть Поляки (хотїй лишє украдомъ) признають, що лїпшого чогосъ и желати годї. О Русинахъ вєже нїчого и не кавати; бравамъ и оплєскамъ не було кїнца, а не дївота тому; спївавєно рускї пїєнї рускихъ композиторів, деклямовано по руски, словомъ бувъ сє рускїй концертъ, тожъ мусївъ днї пївнїи кожного Русина.

Але и дохїдъ бувъ невычайнїй; каса бурсї отримала чистыхъ 176 зр. а если сая, где концертъ отбувавєся булабы еще разъ такъ велика, то и дохїдъ бувъ подвїйний, бо много гостей отойшло, не дїставши билетів. Отъ и бурсаки нашї забезпечєні на якїсь часъ оть голоду и холоду, заспївають честнымъ Русинамъ, що ихъ спомогли, хотъ може не такъ красно якъ концертанты, но все таки сєрдєчно: многая лїта! — Та не о сє все намъ ходитъ; мы хочємо лишє записати тутъ, що публика складалася переважно зь Русинів, духовної и свїтєскої интелїгенції, а и зь мїщанъ и сєлянъ, котрыхъ такожъ немало бачились. Ся обєставина єсть великої ваги, бо она доказує, що у насъ єще не придушена

любовь до всего, що своє, що на слабїй лишє покликъ спїшатъ вєже нашї Подольє, щобъ вложити вь жертву хотъ остатнїй шєлогъ на цїль народну. У насъ на Подїлю, видно, не єсть оно пустымъ словомъ, що нїчого не коштує а красно звучитъ, а протївно, окувавєся оно дїломъ, правдивою жертволюбнїєтю.

Доказомъ того, що если кто зь запрошеныхъ не мїгъ на концертъ прїбути, звертавъ билеты, а разомъ прїсылавъ и грошї, а знайшлиєся и такї, що платили надвыжки надъ належитїсть. Дїйснїо, такїй обьявъ патріотїзму, таке почутє до обов'язку вгладомъ свого дїла, така солїдарнїсть може розрадувати кожного Русина!

Бїще одно слїдує тутъ піднєсти, а то, що при гармонїйномъ спївї концертантівъ видно було повну гармонїю и єднїсть межи слухачами, межи вєвїма Русинами. Видно братя Русини, що роздорї и супєрєчки межи нами вєже втїхли, що мы вєвї горнємоєся радо для підмоги розвою нашогò народнїости, що-равъ бїльшє пїзнаємо цїну нашогò народнїости и вєвї радуємоєся и прїплєкуємо, коли бачимо, якъ наша рїдна мова и наша пїєня красуєся и вєвїхъ оживляє.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрїйско-Угорскя Монархїя.

(Рада державна.) Вь палатї послівъ и палатї панівъ австрїйскої рады державної ухвалєно двї важнї рїчи: палата послівъ прїняла бїльшїєстю голосівъ зь правїцї уставу о податку и цїлї отъ нафты, а палата панівъ прїняла законъ о єсїкомъ унїверситетї вь Празї. На ухвалєню обохъ тїхъ законівъ правитєльству дуже богато залежало. Законъ о єсїкомъ унїверситетї прїняла палата панівъ пїсля вєнесєня меншїости комисїї, т. є. щобы оба унїверситєты чєскїй и нїмєцкїй були нероздїлєні, але разомъ, бїльшїєстю 27 голосівъ. За вєнесєньємъ меншїости голосувала правїця и центрумъ, вєвї майже достїйники церкви (мєжъ иншими и мїтр. Сембратович); за вєнесєньємъ меншїости голосувавъ и гр. Таффє. Бїльшїсть комисїї поставила була вь порозумїню сь правитєльствомъ еще одну дуже важну рєзольюцію, котре жадала, щобы до урядівъ не прїпускано студєнтівъ, укїнчившихъ чєскїй унїверситєтъ, котрі не будутъ знати нїмєцкогò языка. При голосованю тая сама бїльшїсть палаты откинула тую рєзольюцію на великї смуткы централїстівъ. „Neue fr. Presse“ пишучи о рєзультатї обрадъ надъ чєскимъ унїверситєтомъ вь палатї панівъ выразно каже, що откиненє рєзольюції має далеко важнїйше значєнє, якъ откиненє вєнесєня бїльшїости. При голосованю надъ рєзольюцією гр. Таффє не бувъ прїсутнїй. Откиненємъ рєзольюції бїльшїсть палаты орекла, що знанє нїмєцкогò языка для публичної службы вь Австрїї не єсть необходимымъ вымагєньємъ и зовєсїмъ справдєливо, бо коли нїмїцъ вь гдєякихъ краяхъ сь мїшаногò народностєю славянської (якъ вь Чєхахъ, Країнї) не обов'язанї знати славянської языка, такъ само и Чєхи не повиннї бути обов'язанї знати языкъ нїмєцкїй. Вирочїмъ ся теорїя практикуєся вєже отъ давна вь Галичинї. Питанє, чи унїверситєтъ чєскїй має бути подь однымъ дахомъ сь нїмєцкимъ, якъ сє жадала меншїость комисїї и якъ ухвалила палата, має велике значєнє. Черевъ цїльковитїй роздїлъ унїверситєту чєскогò оть нїмєцкогò чєскїй не мавъ потрїбныхъ єредствъ науковихъ, кабинетівъ, музеївъ, бїбліотєки и т. д., все тое осталоь було при унїверситетї нїмєцкїмъ, а чєскїй мусївъ бувъ отъ початку все потрїбнє собї набувати. А по справдєливостї — все таки Чєхи мають право на науковї єредства унїверситєту, котрий бувъ заложенїй вь столицї Чєхїї и для чєскогò народу. Бєсїдники зь стороны чєскої вь палатї покликувались зовєсїмъ справдєливо на свои историчнї права до унїверситєту. Газєты офїціальнї прїдають еще ухвалї о нерозлучностї обохъ унїверситєтівъ политичнє значєнє. Они повїдають, що нероздїльнїсть унїверситєтівъ має на цїлї прївернути згоду обохъ народностєй, замєшкуючихъ Чєхїю. — Прїнятїє палатою панівъ закона о єсїкомъ унїверситетї вь мыслї ухвалы палаты послівъ выкликало середъ чєскихъ послівъ и середъ цїлого чєскогò народу велике вдоволєнє и невычайну радїсть. Вь чєскихъ газєтахъ повно радїстнїхъ заявлєнїє телеграфичныхъ зь вєвїхъ сторїбъ краю. Розумїєся, що и вєвї Славїє, а вь тїмъ числї и Русини, радуєтєся важнымъ здобуткомъ чєскогò народу. И належалобы желати тїлько, щобы и другї славянскї народы Австрїї могли такъ успїшно, якъ на сєй разъ Чєхи, добитись своихъ правъ.

Вь палатї послівъ — якъ вь горї сказано — прїнято по довгихъ и завязатыхъ дєбатахъ правитєльствєннє предложєнє о податку и цїлї отъ нафты вь вєвїхъ трєхъ читаняхъ. §. 1 постановлєє норму цїлову: оть 100 кильо netto заграничної нафты рафїнованогò або сырої прїдатногò до свїчєня бєзъ рафїнованя платитєся 10 зр.; оть нафты легкогò, нерафїнованогò 2 зр.; оть тяжкої на-пїєвъ рафїнованогò 1 зр. 30 кр.; оть рошы 1 зр. 10 кр. сь выняткомъ румуньскої, за

котру маєє оплачувати лиш 68 кр. Ухвалено далше податок на краєву насту — и въ загалъ принято цѣлу уставу въ войхъ трехъ читаняхъ 155 головами (правиль) противъ 133 (лѣвицѣ). Рускй послы не брали участи въ голосованю. По приняты уставы нафтовю ухвалено резолюцію комисіи, вызываюу правительствю, щобы оподатковано свѣтло газове. Референсъ комисіи выразно сказавъ: Коли податокъ отъ нафты буде мусѣвъ поносити найбѣжшій зарѣбникъ, то справедливѣе жадає, щобы и болше замोजना верствы жителѣвъ платила податокъ отъ освѣтленя газового. — На томъ же засѣданю отповѣдавъ гр. Таффе на интерпелляцію пос. Клира въ справѣ минувшорѣчныхъ бѣтихъ Чехѣвъ и Нѣмцѣвъ въ Кухельбадѣ и Празѣ, чи, якъ п. Клиръ сказавъ, въ справѣ „нападу Чехѣвъ на Нѣмцѣвъ“. Гр. Таффе на подставѣ урядовыхъ справозданъ выказавъ безосновность закидѣвъ, починеныхъ въ интерпелляціи. Подъ конецъ засѣданя отбулось перше читанье внесеня пос. Фридмана о ошѣцѣ правнѣи для обывателѣвъ державы противъ дневникарству. П. Фридманъ жадає, щобы кождый, о комъ въ газетѣ була мова, мавъ право присилувати газету не лиш сиростовати факты (якъ се есть теперѣ), але такожъ принимати полемичный отповѣди. Палата значною болшеюстю ухвалила отослати внесенне п. Фридмана до комисіи.

(Повстанье въ Далмациѣ и Герцеговинѣ.) Дня 9 лютого розпочали вже австрійскй войска правдиву военну операцію въ Кривошіи. Войско вышло зъ Ризано и при спѣвѣланю трехъ военныхъ кораблѣвъ заняло по короткой битвѣ Леденицу. Бѣтъ надѣя, що Кривошія буде небагато оцичена зъ повстанцѣвъ. Не такъ легке дѣло съ Герцеговиною. Въ Герцеговинѣ еще не зачались властивыя операціи военны, бо, якъ пише Neue fr. Presse, зъ причины розширившогося повстаня показався потреба змѣнити попередній диспозиціи операціи, черезъ що, розумѣясь, опѣзнались розпочать акціи. Мимо того однакж австрійскй войска вже кѣлька разѣвъ предпринимали тутъ експедиціи офензивного характера. Въ першѣй радѣ треба пригадати експедицію полковника Готце, котрый при концѣ сѣчня выршувивъ вже зъ Сераева черезъ долину Железницку, сточивъ битву съ повстанцами на горѣ Рогой и мавъ намяренне вытиснути ихъ зъ Крамны. Готце не довершивъ своего намяру для того, бо повстанцѣ загрозили були Фочи, — а занятіи Фочу могли легко за дѣл малюи залогі въ томъ мѣстѣ. Готце отже вернувся, щобы обороняти Фочу. По многихъ стѣчкахъ повстанцѣ цѣнуились отъ Фочи къ границѣ черногорскѣй. Дня 3 лютого прибувъ до Фочи генераль-майоръ Обадичъ и обявѣ командѣ надѣ бригадою полковника Готце и скрѣпленю залогомъ Фочи. Отъ 3 до 5 лютого предпринимавъ ген. Обадичъ експедиціи противъ повстанцѣвъ; повстанцѣ вправдѣ мали значный страты, але остаточно войска не могли имъ нѣчого зрѣбити, бо они хоронились на территорію черногорску. Въ загалѣ повстанцѣ мають тую корысть (якои нашй войска не мають), що они можуть хоронитись на территорію черногорску, — для нихъ не существуете межнародне право, обовязующее войска австрійскѣй. И зъ той тои причины околѣцѣ Фочи, Галка, Бѣлека и Корита не могутъ бути очищенъ зъ повстанцѣвъ помимо такъ многихъ вже битвъ и стѣчекъ; повстанцѣ перейдуть границу, а за якийсь часъ зновъ зъявляются и непокоятъ отдѣлы войска.

Понизше подаемъ послѣдній урядовй справозданъ зъ поля битвы:

Генеральна коменда въ Сераевѣ доноситъ подѣ днемъ 9 лютого: Загрьє, а властиво цѣлу долину надъ горѣмъ. Нарентю все еще треба уважати головнымъ пристановищемъ повстанцѣвъ. Особенну увагу звертають на себе тутъ двѣ группы подѣ начальствомъ Тунгуза и Салькофорта, числящъ разомъ около 2000 людей, розложенихъ подѣ Ганзимѣмъ, Главатичемъ и Бѣлемичемъ съ головною силою (1200 людей) подѣ Улокомъ. Отдѣлъ Ковачевича, числящй 500—600 людей и оперующй дотеперъ въ направленю Фочи, достаетъ часу до часу помѣчь въ людяхъ. Отдѣлъ повстанцѣвъ на горѣ Креблинѣ, котрый числитъ 200—300 людей, достаетъ помѣчь зъ околѣцѣ Фочи.

Генераль-Иовановичъ доноситъ подѣ датою 7 лютого: 300—400 повстанцѣвъ, здаєсь, подѣ начальствомъ Тунгуза, обсадили вышину Зимье. Генеральна коменда выдала отповѣдныя розказы. Далше почали показуватись бѣдѣлы повстанцѣвъ подѣ Гадкомѣ, Коритомѣ, Платою, Фатинцою. Дня 7 лютого рано австрійскй войска заняли Леденицу, доставши впередъ на вышину Убалацъ-Велесело. Маринарка военна допомогла заняти Леденицу. Въ битвахъ подѣ Леденицею и на Убалацѣ бились: баталіонъ пѣхоты стрѣльцѣвъ Nr. 3 и полкъ пѣхоты Nr. 14. Страты были: въ баталіонѣ стрѣльцѣвъ: згинувъ одинъ фельдфебель, два воляки тяжко ранены а легко раненъ: капитанъ Пухлеръ и 5 воляковъ; въ 14 полку пѣхоты: згинувъ одинъ волякъ; раненъ: подполковникъ Винтерницъ, 1 капраль, 1 фрайтеръ и 4 воляки. (Такъ 3 баталіонѣ стрѣльцѣвъ, якъ и 14 полкъ пѣхоты зложенъ зъ Нѣмцѣвъ.) Подѣ датою 10 лютого доноситъ ген. Иовановичъ зъ Катара: Сегодня осмотривъ я Леденицу и зарядивъ тревалу обсаду такъ самои Леденицы якъ и позицій подѣ Гребцемѣ, Убалацѣмъ и Ороговцемѣ, котры вчера достали щасливо заняты нашими войсками. Зъ Невесинье доносятъ, що подѣ Яленою подчасъ патрульована забитый 1 волякъ зъ 71 полку пѣхоты.

Генеральна коменда въ Сераевѣ доноситъ подѣ днемъ 11 лютого, вечеромъ. Для зрѣкогнокованя терену выслано дня 9 лютого зъ Фочи

два баталіоны войска съ 2 канонами. На другій денъ була битва съ 200—300 повстанцами межъ Диничемъ а Буданомъ. Страта войска: 3 воляки раненъ. — Друга колюмна войска вымашерувала того самого дня зъ Брусуны до Чайницѣ на Слатину и Иоваръ. О год. 4 пополудни войско прибуло до Чайницѣ. Повстанцѣ стояли въ долині на Железницю вышюю и въ нѣчи зъ 9 на 10-го скрѣпились новыми силами. Дня 10-го о год. 6½, рано зѣйшли зъ горѣ до Тирновы сильны банды повстанцѣвъ. Противъ нихъ вышювъ 1 баталіонъ 51 полку пѣхоты и 1 компанія 62 полку. Выказалась кѣлькогодинна битва; повстанцѣ утекли до Тресковица-Планина. Страты: по сторонѣ войска: убитый 1 подѣофицеръ, тяжко раненъ 4 воляки. Войско дуже добре билось. Повстанцѣ стратили 20 забитыхъ, и забрали съ собою найменше 40 раненыхъ.

Фип. Чикосъ, войсковый командатъ въ Зарѣ, зѣставъ спенсіонованный. Причину было непорозумѣе Чикоса съ ген. Иовановичемъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Офиціозный Journal de St. Petersburg заявляє, що зѣвѣстна бѣсѣда ген. Скобелева, выголошена въ роковины побѣды подѣ Геокъ-Тепе, мала часто личный характеръ и не могла дати поводу до якихъ небудь официальныхъ выласень. Въ отже газетный вѣсти о дипломатическихъ интерпелляціяхъ зъ стороны Австріи и Нѣмечины суть выдуманы. — Що бѣсѣда ген. Скобелева була чисто личнымъ выразомъ, а не якимъ урядовымъ, стверджено урядово въ парламентѣ англійскомъ. На интерпелляцію въ томъ дѣлѣ отповѣвъ Дилке, що ген. Скобелевъ не мавъ нѣякого уряду въ хвилі, коли выголосивъ свою бѣсѣду; впрочемъ російскій амбасадоръ въ Лондонѣ кн. Лобановъ поинформовавъ лорда Гранвилля, що російске правительство зовѣмъ не годится съ поглядами ген. Скобелева.

Университетъ въ Харьковѣ замкне на минувшого тыдня зъ причины непорядковъ межъ студентами. Якого рода були сѣ непорядки, доси еще у насъ не зѣвѣстно.

Въ справѣ жидѣвскѣй въ Россіи подали „Правительственный Вѣстникъ“ и „Journal de St. Petersburg“ слѣдующе урядовѣ заявленне: „Вѣсти, що Англія має вступити съ жидами у російского правительства, не потребуютъ навѣтъ запереченя. Але позаякъ такы вѣсти могутъ выкликати новы розрухи межъ жидами а масами населеня, то мы подамо правдивый станъ дѣла. Жидѣвске пытанье есть дѣломъ внутрѣшнимъ Россіи и она не допуститъ нѣякого вмѣшуваня або радѣ другихъ державъ, въ який бы они формѣ иъ были. Нарушенне межнародныхъ звычаѣвъ не може бути допущено въ сѣмъ дѣлѣ тымъ болше, что черезъ тѣ выкликалося бы еще болше недовольнене и огорченне масѣ противъ жидѣвъ, и жидамъ еще пошкодилобъ. Мѣры, якы правительство предприняло противъ розрухъ жидѣвскихъ зовѣмъ не были легки. На Украинѣ арештовано за розрухи 3675 людей, а зъ тыхъ укарано 2359. Въ Варшавѣ узвѣщено 3151 людей а зъ тыхъ 2302 мають бути судово караны. Правительство шукає средствъ и возможности ти розрухи разъ на завѣдгы усторонити. Теперъ власне радить надѣ тымъ окремый комитетъ, заименованный правительствомъ. И коли результаты мають бути добры, то передѣсьмъ справа не повинна бути затроювана заграничными вplyвами и фальшивымъ поголоскамъ.“

Въ Петербургѣ загално недоумѣвають, для чего Австрія не именує амбасадора на мѣсто гр. Кальноки, и то въ порѣ, коли Австрія потребує порозумѣннѣ съ Россією въ справѣ войны на подлудни.

Либеральный дневникъ въ Петербургѣ „Порядокъ“ почавшй выхдити минувшого року подѣ редакцію проф. Стасюлевича, а завшенный недавно на 1½ мѣсяца, заявивъ, що вже сего року не буде болше выхдити. „Голосъ“ пишущи о упадку „Порядка“ каже, що причиною упадку того поважного дневника есть напущающее теперъ въ Россіи направленье консервативное.

Зъ Петербурга доносятъ о идеяхъ найновѣйшихъ узекненыхъ правительственныхъ для сектантовъ. И такъ сектантъ Адрианъ Пушкинъ, котрый 15 лѣтъ бувъ заточеный въ монастыри Соловешкомъ въ губ. Архангельскѣй, зѣставъ выпущенный на волю, якъ кажутъ, за вставленнемъ генераль-губернатора Баранова. Такожъ отворено въ Ростовѣ надъ Дономъ церковъ старобрѣдцѣвъ, котра черезъ 28 лѣтъ була урядово замкнена.

Англія. Въ палатѣ низшѣй парламенту англійского отповѣдавъ Глядстонъ дня 10 лютого на интерпелляцію посла Симона въ справѣ переслѣдованя жидѣвъ въ Россіи. Глядстонъ заявивъ, що кабинетъ має справозданя конзуляры о переслѣдованю жидѣвъ, котре обуряє каждого човѣка, але яко справа внутрѣшна державы не може бути предметомъ урядовои корреспонденціи межъ кабинетами. Можливъ суть только пріятныя представленія при случайности; инши кроки радше зашкодилобъ, нѣжъ помогли.

Франція. Російскій эмигрантъ Лавровъ, котрый отъ кѣлькохъ лѣтъ сидѣвъ въ Парижѣ и займався головою працами литературными и публицистическими, доставъ наказъ вынестися зъ Франціи. Причину его выгнана була выдана имъ отзова збирания въ Европѣ складокъ на потерпѣвшихъ нигилистовъ въ Россіи. На отозвѣ була подписана побѣда Лаврова такожъ Вѣра Засулужъ въ имени комитету „Червоного креста“ російской революціонной партіи. Выгнание Лаврова зъ Франціи обойшло французскихъ ради-

каловъ. Президентъ кабинету Фрейсине, интерпеллованный посломъ-радикаломъ Тальяндіе, заявивъ, що выгнание Лаврова было вже рѣшене кабинетомъ Гамбетты. При случаю додавъ Фрейсине, що бытъ намяре зѣбнѣти законъ зъ р. 1849 о выгнаню чужоземцѣвъ въ той способѣ, щобы чужоземцѣ могли бути выгнаны зъ краю лишъ по наступившомъ засудѣ судовомъ. Такужъ саму вѣсть подає и дневникъ „France“.

НОВИНКИ.

— Впр. митрополитъ Іосифъ бувъ дня 1 (13) с. м. у Цѣсаря на довшѣй аудіенціи. Кромѣ того були на аудіенціи: намѣстникъ гр. Потоцкй, маршалъ-Зыбликевичъ и бурмистръ Львова дръ Гноинскій.

— Ревизія и увязненя. На ревизицію львовского ц. к. суду карного увязнила вѣдѣнска полиція, якъ звѣщає Gazeta Lwowska, п. Володимира Наумовича, слухача философій въ Вѣднѣ, сына о. Ивана Наумовича. Рада суду краевого не уважала рекурсу увязненыхъ противъ ухвалы слѣдчого судѣ, котроу заряджено задержати ихъ далше въ слѣдчѣй вѣзницѣ.

— Домова ревизія отбулася дня 27 сѣчня с. р. въ Козарахъ, Збараского повѣту, у господаря Тимка Кирилюка. При переведеню ревизиі бувъ присутный самъ ц. к. Староста Збараскй. Выслѣдокъ ревизиі бувъ такий, що у Т. Кирилюка забрано два Ч-ла „Науки“ и якийсь старый календарь.

— О ревизіяхъ и увязненяхъ селянъ Гнилицкихъ пишуть намъ: Въ саму недѣлю дня 5 с. м. ранкомъ приѣхавъ ц. к. Староста зъ Збаража до Гнилицкъ въ асистенціи одиннадцати жандармовъ. Насампередъ зроблено домову ревизию у господаря Тимка Башевского, однакжъ нѣчого не знайдено, що моглобы бути придатне для карного слѣдства. Оттакъ увязнено пять вже зѣвѣстныхъ Читателѣвъ „Дѣла“ селянъ, котры мимоходомъ сказавши належать до найзнатѣйшихъ Гнилицкихъ господарѣвъ, и отставлено ихъ подѣ конвоємъ жандармовъ до двѣрца желѣзницѣ, зъ отки повезено ихъ до Львова. Увязненне и перевезенне тыхъ селянъ отбулося въ пору, коли люди йшли до церкви на богослуженье и, якъ легко зрозумѣти, вызвало певне занепокоєнне межъ ними, боже незнана була имъ причина и цѣль сего увязненя.

— Комендерующимъ въ Галичинѣ на мѣсто генерала кн. Виртемберга, котрый має бути перенесенный до Праги, буде правдоподобно именованый генер. Бинертъ зъ Кракова.

— Пригадуемъ, що часть предплатъ на „Мертвы души“ Гоголя скѣнчився вже съ днемъ 1 (13) лютого с. р. Теперъ можна буде набуты сѣ книжку лишъ по цѣнѣ книгарскѣй, значно вышѣй.

— Въ семинаріяхъ учительскихъ наказало министерство просвѣты учить якъ найточнѣйше свѣду.

— Дѣйствителы учителями народными именованъ: Ст. Ямбаркъ въ Рышовѣ, Т. Клыоска въ Ваховицяхъ, Ж. Верновскй въ Грембовѣ, Ст. Чаа въ Фридриховицяхъ, В. Шинель въ Дорбаху, далше Іос. Грекова въ Винникахъ и Вил. Штангербергъ въ Креховицахъ.

— Перше засѣданье центр. Выдѣлу товариства „Провѣта“ отбулось дня 7 а друге дня 11 л. с. м. подѣ проводомъ головы дра Ом. Огоновского. На засѣданяхъ тыхъ уконститутованыхъ выдѣлъ въ сѣй способѣ, що заступникомъ головы выбрано п. Ю. Романчука, заведателемъ канцеляріи и секретаремъ п. В. Тысовского, экономомъ п. В. Шухевича, касиромъ п. Петра Огоновского, контролеромъ п. К. Устыловича а библиотекаремъ п. В. Вѣлецкого. Далше покликано до выдѣлу зъ помѣжъ заступникѣвъ на мѣсто п. Медведского, котрый зрѣкся выбору, о. Городецкого. Принято до вѣдомости справозданье филии тернопольской за 1881 рокѣ, и дописъ отъ филии золочѣвской. Выбрано комитетъ, котрый въ порозумѣннѣ съ иншими товариствами рускими має занятію устроєннемъ вечера въ память Т. Шевченка; обговорено справу выдавництва книжочокъ и принято 26 новыхъ членѣвъ. Въ концѣ прочитано рескриптъ ц. к. Намѣстництва, въ котромъ тоєжъ звѣщає, що надане стипендіи бл. п. Франца Фронца Петрова Лучечѣй, ученикови III-ой кл. гимн. въ Перемишлѣ, пріймає до вѣдомости.

— Акад. товариство „Дружный Лихварь“ устроило дня 10 л. с. м. въ комнатахъ „Руской Бѣсѣды“ вечерницѣ, на котрой зѣбрались численно такъ члены-академики якъ и старшй Русины. Вечерницѣ открьивъ тов. Ил. Грабовичъ короткою промовою, въ котрой зъ одной стороны указывавъ сѣй вечеръ яко примѣръ до заохоты и працѣ на поли власного образованя и трудѣвъ на рѣднѣйшій, а зъ другой просивъ старшихъ о ширѣ симпатію и подмогу въ войхъ подвигахъ академичной молодежи. Оттакъ отпѣивавъ хоръ академикѣвъ хоромъ: „Чомъ красна Буковина?“ по чѣмъ слѣдувавъ удачно аладженный и симпатично принятый отгѣтъ тов. Яр. Романчука: „Чорна Рада П. Кулѣша — критично-историчное поясненне“. По отгѣтѣ отпѣивавъ зновъ хоръ гарну композицію Вахнянина: „Чи я въ лузѣ не калина була?“ и Лавровского: „Нѣмъ ся выкотить утренне сонце“, а по сѣмъ отдеклямувавъ тов. Грабовичъ гарный стихъ власного утвору. На законченне отпѣивавъ хоръ красну пѣсню: „Широкой лузѣ, глубокой ярѣ“. Вся присутна публика була дуже вдоволена сими вечерницами, обьявляючи се голосными оплесками. Надѣмось, що товариство „Дружный Лихварь“ не залишитъ и на далше устроювати такы вечерницѣ, котры много могутъ причинитися до розбудженя духа мѣжъ академиками и до розвеселеня вечера.

— Нова руска читальня въ селѣ Новицѣ налуцкого повѣту заснована стараньемъ о. Матѣева мѣст. свѣщ. и п. Іосифа Порембарского и п-нѣ Маріи Соколовской Петрушевич. Доси вписалося до читальнѣ 55 членѣвъ. Але кожде дѣло добре на початку має своихъ противникѣвъ, такъ и ту безъ нихъ не обійшлося. Такими противниками читальнѣ являются у насъ вороги тверезости и просвѣты, якы у насъ еще, жалѣ оказати, не перевелись зовѣмъ. Они то ставятъ намъ еще всякы перепоны, але маємо надѣю, що не только не опиятъ нашего доброго замѣру, але и самы съ часомъ побачивши моральну хосенность читальнѣ пристануть до насъ. Тоєжъ отъзываємось до нихъ братнымъ словомъ, щобы залишили свои манѣвѣ а звернулось на праведну дорогу.

— Рускй народный читальнѣ основано недавно въ Букачѣвцяхъ и Вовшѣвцѣ.

— За вздрѣцѣвъ пасѣки, заведенъ селянами або учителями народными, розписує комитетъ галицкого товариства господарского конкурсу на 4 надгороды по 15 зр., зъ фонду, удѣленого министерствомъ рѣльничства на поднесене почѣлничства. Условія: 1) убѣгати могутъ лиш селяне або учитель народный; 2) улѣ мають бути конструкции поправной, придатны до якъ наибѣлшого засѣбу меду безъ наращения почѣла на згубу; 3) выказати вѣрно: а) коли пасѣка заведена, б) еи степенный взрѣстъ и теперѣшний станъ и в) що пасѣка при такѣмъ веденю дає въ околѣцѣ найвышшй можливый дохѣдъ. Поданя належитъ вносити посредствомъ отдѣловъ товариства господарского, а где не былобы такихъ, то посредствомъ радѣ повѣтовыхъ до комитету ц. к. товариства господарского галицкого, найдовше до конца мая с. р.

— Зборы жидѣвскихъ рабинѣвъ розпочались вчера во Львовѣ въ приватной божицѣ при ул. Старо-законной. На тѣ зборы має зѣѣхатись 140 рабинѣвъ зъ рѣжныхъ околѣцъ. Жидѣвска рада вѣроисповѣданя ухвалила однакъ не брати участи въ тыхъ зборахъ и зъ горы протестувати противъ всякихъ ухвалъ тыхъ зборѣвъ.

— Зараза на худобу появилась въ Ляшковѣ въ пов. бродѣвскѣй, а выгасла вже въ Новачинѣ и Суховолѣ тогоже повѣту.

— На одну стипендію зъ фундаціи о. Мих. Бѣлецкого въ сумѣ 80 зр. розписує Намѣстництво конкурсу съ речинчѣмъ до конца лютого с. р. Убѣгати могутъ ученики чѣтырехъ низшихъ класѣ гимназійныхъ, ученики семинарій учительскихъ, якъ такожъ слухачѣ политехники. Кандидаты мають выказатись, що походятъ зъ мѣста Городка, суть гр. к. обрѣду, не мають средствъ до удержаня и що ушѣвають въ наукахъ.

— Львовскй трибуналъ карный на подставѣ вердикту судѣвъ присяжныхъ засудивъ Григорія Ляготу на 7-лѣтню вѣзницю за подпаленне корчмы при дорожѣ ведучѣй до Вѣрки. Корчма тая була власностю громады мѣста Львова, а замѣшкана черезъ Янкля Альнера.

— Оо. Езуиты отбувають теперъ великй мисіи въ Збараскомъ повѣтѣ и на цѣломъ пограничю. До Гнилицкъ зѣѣхала оо. Езуиты въ ту саму недѣлю, якъ увязнено и вывезено селянъ. Чи не былобы порадо, щобы оо. Езуиты лишили тѣ мисіи рускому духовенству, а не выкликали непотрѣбно затрѣвоженя. Сполученне религиѣи мисіи съ судовымъ слѣдствомъ не може ачейже бути користнымъ для религиѣи. Мимо воля легко такимъ способомъ вызвати непорозумѣннѣ, а навѣтъ розъяренне, а вина буде потому складатись зновъ на кого иншого.

— (Дрѣбны вѣсти.) Цѣсарь удѣливъ громадѣ Антоновѣ въ пов. чортковскѣй 50 зр. запомоги на будову церкви, а громадѣ Воля рунихова въ пов. лискомѣ 50 зр. запомоги на внутренне устроєнне церкви. — Въ Бережанахъ буде выхидати отъ 1 л. марта с. р. польска газетка двотыжднева п. н. „Правда“ (?). — Въ Римѣ отбудѣся сего року всеосвѣтний конгрессъ литератѣвъ.

Вѣсти епархіальны.

Зъ Епархіи Перемиской.

Презенту одержавъ о. Ген. Ильницкй зъ Волошиновой на капеланію въ Унятычахъ дек. дроговичского.

Каноничну институцію одержавъ о. Ген. Полянскй зъ Острова на парохію въ Телешницѣ дек. затварницкого.

Сотрудничества одержали: оо. Ил. Олексинъ зъ Токарнѣ въ Островѣ дек. перемиского и Г. Махникъ зъ Камѣнки лѣснои въ Постолавѣ дек. лѣбского.

Личный додатокъ зъ фонду религійного въ сумѣ 100 зр. на далшй три лѣта одержавъ о. І. Павловскй, нарѣхъ въ Башни дек. любачевского.

Укѣнченъ теологи-кандидаты клирикальнй, ожидающй рукоположеня въ свѣщеники, мають явитись въ цѣли одержаня тогожъ рукоположеня въ канцеляріи еписк. консисторіи дня 7 марта с. р. до передвступного испыту.

Въ цѣли приняты въ обѣзъ пресвитеріальный мають кандидаты передѣ днемъ 7 марта с. р. внести въ консисторію дѣтнычй поданя, заосмотрѣнны свѣдѣцтвами: 1) крещеня, 2) укѣнченыхъ наукъ теологическихъ, 3) моральности, 4) слѣбу, 5) убожества, затвержденного ц. к. старостствомъ.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

† О. Іоанъ Ілиевъ, приходникъ въ Мшанѣ, другій вице-деканъ городецкого деканата, упокоився въ 56-лѣт роцѣ житя, а въ 31-лѣт роцѣ священства. Вѣчна ему память!

Ф. О. Димитрий Рожневский, приходникъ въ Глѣбовичахъ великихъ дек. бобреевского еп. львовской, упокоился въ 67-мъ році жита, а въ 34-мъ році священства. Вѣчна ему память!

Товариство „Академическій Кружокъ“ отбѣло сего недѣли надзвычайный зборъ загалный, на котрыхъ сего разу были присутніи представители академического сенату, именно ректоръ дръ Пен-такъ и деканъ дръ Из. Шараневичъ. По уклоненно дебаты надъ гдѣкими внѣшними спра-вами товариства забравъ одинъ членъ-академикъ голосъ о недавній полиціи-судовой ревизіи въ „Акад. Кружокъ“ и о узязненіи касіера товариства п. Лаголы. Але комисаръ правительственный п. Соболякъ перервавъ тую бесѣду съ замѣтомъ, що она має занадто яскраву цѣху политичну. Тогда озавало до збораныхъ деканъ дръ Из. Шараневичъ, заявивши на вступѣ, що днѣ промовляє въ троякомъ характерѣ: яко представитель власти академической, яко профессоръ исторіи австрійской и яко доцентъ исторіи руской. Въ имени власти академической сказавъ дръ Шараневичъ, що власть академична жадає отъ слухачѣвъ университету повинованія законамъ университетскимъ и що съ правдивою радостю приймає до вѣдомости своей заявленіе членѣвъ „Кружка“, що они въ нѣчѣмъ закона непереступили. Однако поручає членамъ товариства, чтобы отхилились отъ всякой политической справы, а занимались лише наукою, бо се едина цѣль слухачѣвъ такъ высокого заведения. Яко профессоръ исторіи австрійской взымає дръ Шараневичъ членѣвъ „Акад. Кружка“ до лояльности и вѣдчности Габсбургскому Дому и до того, чтобы все стали добрыми сынами державы. Яко доцентъ исторіи руской радить дръ Шараневичъ съ батковскимъ чувствомъ, чтобы товариство звернулось на дорогу широ-народного жита, чтобы уважало такого языка, який вынесло зъ подъ родной стрѣхи. Се зовѣмъ похвално, учатися другого языка и литературы, але предѣлѣ рѣчь яона, що треба перше образувати себе въ родномъ языкѣ, въ языкѣ такѣмъ, якимъ говорить нашъ галицко-рускій народъ, якимъ поданося науки въ народныхъ и середнихъ школахъ и на русскихъ катедрахъ нашего университета. — По сѣй бесѣдѣ нашего много заслуженного историка выражено ему голосно загалну подяку.

Обвѣщение.

Дня 14 (26) лютого с. р. отбудутся загалный зборъ руского акад. товариства „Дружный Лихваръ“ на университетѣ о 3 годины зъ полудня.

Позаяк на порядку дневномъ буде важна справа що до змѣны дотеперѣшнихъ статутѣвъ товариства, тожъ просится П. Т. членѣвъ-товаришѣвъ о якъ найчисленнѣйшу участь.

Во Львовѣ, дня 2 (14) лютого 1882. — Отъ Выдѣлу тов. „Дружного Лихвара“. Вол. Коцюбский, Д. Партыцкий, голова. секретарь.

ГОСПОДАРСТВО и ТОРГОВЛЯ.

— Будову вициальной желѣзницѣ зъ Ярославля до Сокаля обняла вже дефинитивно желѣзница Кароля Людвика.

— На вѣденскій торгъ рѣзной худобы пригнано дня 1 (13) с. м. 2.910 штукъ воловъ мѣжъ тыми 220 галицкихъ, 1.657 угорскихъ, 1.033 нѣмецкихъ. Цѣны спали о 1-25 зр., а именно плачено: галицкй волы по 53 до 56-50 зр., угорскй по 51.50 до 58 зр., найлучшй волы по 60 зр., коровы по 49 до 54 зр., бугаѣ по 48 до 51 зр., — за 100 клгр. м. в.

Зъ державного трибуналу.

Вѣдень 20 сѣчня 1882.

(Далше.)

Далше говоривъ п. Б-кій такъ: Кожъ есть тымъ управленнымъ? „Выс. министерство отио-вляе менѣ права выступати съ такою жалобою передъ державнымъ трибуналомъ, а то на той подставѣ, що заказъ ц. к. Намѣстництва не бувъ выданный до мои особы, але до комитету на руки крыл. Павликова, що ц. к. Намѣстництво мало дѣло лише съ тымъ комитетомъ, а не зъ мною, що далше комитетъ принявъ сей заказъ и зовѣмъ не ремонструвавъ противъ него, отже згодився тымъ на сей заказъ, а моему рѣченю було або поддаться сему заказу, або отступити отъ отчиту. Съ тыми выводами не могу погодитись. Арт. 3 буква в) основного закона зъ 21 грудня 1867 Ч. 143 Д. з. д. признає кождо му гражданину право внести жалобу передъ державный трибуналъ за дѣла нарушения за-порученного конституціею политичного права. Я вже выказавъ попередно, що тутъ есть объективно сконстатоване и доказане также нарушение права свободного высказу своего мнѣнія словомъ, запорученного Арт. XIII основ. закона зъ 21 грудня 1867 Ч. 142 Д. з. д. Не подлагаетъ далше найменшому сомнѣнію, що тутъ нарушено именно мое право, бо я бувъ тымъ, що уложивъ и печатно обвѣстивъ сей отчитъ, я мавъ его выголо-сити прилюдно, я мавъ высказати мою гадку, мое мнѣніе, и я не говоривъ въ томъ отчитѣ въ нѣчѣмъ чужомъ имени, а въ имени комитету, а въ имени его предѣдателя, але въ моемъ власномъ имени и я одинъ отповѣдаю за цѣлость и содержание, за кожде слово моего отчиту. А скоро менѣ неправо заборонено высказати мои гадки, мой судъ, мое мнѣніе, то передовѣмъ я,

а не кто иншій маю право жалитися зъ той при-чины передъ выс. трибуналомъ державнымъ, а то на подставѣ Арт. 3. в) згаданого закона зъ 21 грудня 1867. — Далше покликано министерство на то, что оно откинуло мой рекурсъ противъ за-казови именно зъ той причины, що не уважало мене за управленного внести сей рекурсъ. На се мушу однакожъ замѣтити, что есть се доперва те-перь, по вынесеніи справы передъ выс. трибу-наль, выдуботе мотивованье а posteriori, а что въ отмовномъ рескриптѣ министерства на мой ре-курсъ нема нѣ одного слова, указующаго на такой мотивъ, противно, сказано тамже, что выс. мини-стерство подтверждаетъ выданный заказъ ц. к. Намѣстництва, отже тымъ самымъ входитъ вже in meritum rei, чего не повинно було робити, если дѣйстви уважало мене неуправленнымъ внести сей рекурсъ. Впрочемъ припустѣмъ, чтобы аргу-ментация обороны выс. министерства была спра-ведлива; тогда пытаюся, кожь есть управленный тутъ внести жалобу за дѣла сего заказа? Чи ко-митетъ чи его предѣдатель. А нѣ комитетъ, а нѣ его предѣдатель зовѣмъ не мали замѣру и волѣ высказувати свою гадку, свое мнѣніе въ згада-номъ отчитѣ; сей отчитъ зовѣмъ не тычивъ ко-митету и комитетъ не бувъ выбраный за дѣла сего отчиту, днѣ его не укладавъ, а нѣ не контролю-вавъ, а нѣ вважавъ его выразомъ своего якого то зборового мнѣнія. Иосифинскій комитетъ бувъ выбраный за дѣла зовѣмъ иншихъ причинъ и справъ а не за дѣла отчиту. Если бы отже не я але комитетъ або его предѣдатель выступавъ тутъ съ жалобою за дѣла згаданого заказа, тогда дуже легко догадаться, что выс. министерство у-жилось зовѣмъ противной аргументацией отъ той, яку нынѣ поднесло, именно закинулобы, що ко-митетъ а взглядо его предѣдатель не зоставъ покривденный въ правѣ высказу своего мнѣнія, бо сего зовѣмъ не замѣривъ высказувати, что тутъ только мое мнѣніе, а не мнѣніе комитету и его предѣдателя обмежено, что отже комитетъ, а взглядо его предѣдатель не мають легитима-ции выступати съ жалобою. И признаюся, что съ такимъ выводомъ далеко скорше мѣгбы я пого-дитись, якъ съ теперѣшнымъ. Наконецъ мушу поднести, что и само ц. к. Намѣстництво и выс. министерство подляло до недавна мой теперѣ-шний поглядъ, божъ оно наложило гривну за-мнѣе переступство сего заказа не на комитетъ и не на его предѣдателя, але на мене самого, чимъ дало найлучшй доказъ, що заказъ бувъ звернений до мои особы, что отже въ дальшій консеквенціи я маю право жалитися за дѣла неза-конности сего заказа. Тымъ способомъ, думаю, выказавъ я достаточно безосновность формаль-ныхъ замѣтовъ обороны? (Д. б.)

„БЕСТАЛАННЕ СВАТАНЬ“

образокъ зъ галицкого жита, написавъ Василь Барвѣнко стор. 356 въ 16-у. Цѣна 80 кр. съ пересылкою 90 кр.

Дѣстати можна въ адми-нистраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійской.

„ДЫМЪ“

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣ-на 1 зр. 50 кр., съ пересыл-кою 1 зр. 70 кр.

Дѣстати можна въ адми-нистраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійской.

ТОГО ЕЩЕ НЕ БУЛО,

що можна дѣстати за 7-80 зр.

Прехорошій гарнитуръ сто-ловый зъ ново-вынайденной ими-тацией сѣрѣбла, що до нынѣ стояло 40 зр., котрый остане бѣлымъ мовѣмъ 14-лутове сѣрѣбло, за що даю 20-лѣтну гваранцію, именно:

- 6 штукъ ножѣвъ столовыхъ
- 6 „ вилокъ зъ одной шт.
- 6 „ ложокъ столовыхъ
- 6 „ подставокъ столовыхъ
- 12 „ ложочокъ до кавы
- 6 „ кубковъ до яецъ
- 6 „ хорошихъ филижанк.
- 2 штуки хохля, одна до росо-лу, друга до сметанки
- 2 штуки великихъ сальоновыхъ лѣхтарѣвъ
- 1 штука высѣвача до цукру або перцю. (22—24)
- 1 штука ситця до гербаты.

60 штукъ. Все тутъ наведе-ней величайшй предметы стоятъ разомъ 7 зр. 80 кр. Замовленя за надбавленнымъ готѣнки або за послѣдплатою такъ довго, якъ стане запаса, осповняе

Панъ А. Л. ГУТМАНЪ, генеральный складъ фабрики имитации сѣрѣбла

Вѣдень 1, Fleischmarkt 6.

— Выказъ жертвъ и членскихъ вкладѣвъ на бурсу для дѣвчатъ рус. кат. обр. въ Перемышлѣ, за котрой П. Т. Дателямъ оердечне „Спаси - Богъ“ заявляемъ: (Далше.) Священники деканата львового 26 зр., именно: оо. Венгрияновичъ А. зъ 3, Пунды-кевичъ А. зъ В., Шулакевичъ А. зъ Б., Ра-сташевскій А. зъ Д., Менциньскій А. зъ П., Новакъ П. зъ Л., Калужнякскій Б. зъ С. по 3 зр., Габла А. зъ Т., Менциньскій К. зъ Т. в., по 2 зр. 50 кр., священники деканата нижанков-ского 13 зр. 40 кр., именно: оо. Добрянскій І. и Таворскій Л. по 2 зр., Дашкевичъ О., Солты-кевичъ Е., Лебединскій В., Виницкій П., Лив-чакъ М. Арданъ И. по 1 зр., Людкевичъ І. 40 кр., дек. Шеховичъ І. 3 зр. На рахунокъ член-скихъ вкладѣвъ: о. Полянскій Г. и п. Леонто-вичъ по 75 кр., о. Подлясскій 25 кр., о. Уста-новскій А. зъ Завѣшени и о. дек. Мигуловичъ М. зъ Чорнон на р. 1882 по 3 зр., о. Полянскій О. зъ Телешницъ доповнивъ членскую вкладку за 1881 р. 2 зр. 50 кр., о. Лисковацкій В. зъ Лютовискѣ и п-нѣ Юлія зъ Нижанковскихъ Лисковацка на р. 1882 3 зр. — Разомъ зборано дотеперъ 6.207 зр. а. в.

Въ Перемышлѣ, дня 6 л. сѣчня 1882. — Отъ Выдѣлу руской Бурсы для дѣвчатъ. Зах. Подлясскій, Кучериль, секретарь, касіеръ.

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

Для Батковщины: о. И. Г. въ Опацѣ 2-50 зр., Рука Чит. въ Терноп. 2-50 зр., о. И. М. въ Хренивѣ 1-30 зр., О. С. въ Загорію 3 зр., О. Д. въ Хотѣню 3 зр., о. Т. П. Рышк. воли 1-30 зр., о. К. В. въ Б. 1-30 зр., Пчт. Чит. въ Бужку 1-30 зр., о. И. Д. въ Д. 1 зр., Пчт. Громада въ Незнановѣ 2-50 зр., Пчт. Чит. въ Борт. 1-25 зр., о. В. Н. въ Пер. 1-30 зр., о. М. М. въ Прилпѣ 2-50 зр., Л. Р. въ П. 1-30 зр., о. В. Н. въ П. 1-30 зр.; на рускій перекладъ Фавста: И. С. въ Пер. 2-40 зр., О. Д. въ Ц. 1-20 зр.; для Свѣта: о. И. М. въ Х. 2 зр.; для Про-свѣты: о. И. М. въ Х. 1 зр., А. Г. въ Л. 2 зр., о. А. С. въ М. 1-50 зр., А. Г. въ Сн. 2 зр., о. И. К. въ Незн. 2 зр., Пчт. Чит. въ Борт. 1 зр., о. В. Н. въ П. 1-20 зр., Пчт. Чит. въ Глин-ску 1 зр.; для Сіона: о. К. Д. въ Лож. 4 зр., о. Е. Х. въ М. 2 зр., о. И. Д. въ Д. 1 зр., о. И. К. въ Н. 4 зр., о. Л. Л. въ Б. 2 зр., о. А. Д. въ Х. 2 зр., о. В. П. въ Г. 2 зр.; для руск. Бурсы въ Терн.: о. К. С. въ Жужели 1 зр.; для И. Олѣярника: о. К. С. въ Ж. 1 зр., о. А. И. въ Иванѣвѣ 1 зр., Р. учитель въ Ив. 1 зр.; для Пролома: о. В. Ч. въ Б. 4 зр., о. І. Б. въ И. 2 зр., о. Д. Л. въ В. 2 зр., о. И. Д. въ Д. 3 зр., о. И. Т. въ Б. 2 зр.; для акад. Кружка: о. К. Я. въ Л. 2-55 зр., о. В. П. въ П. 1 зр.; для тов. Качковского: о. І. В. въ

К. 1 зр., Читальня въ Б. 1 зр., Школа въ Гры-невѣ 1 зр., Школа въ К. 1 зр.; на Скошеный Цвѣтъ: К. С. въ Горлицяхъ 1 зр.; для Нау-ки: о. И. Д. въ Д. 6 зр., о. М. С. въ З. 2 зр., о. Л. Д. въ Л. 2 зр., Читальня въ Б. 2 зр., Д. К. въ П. 4 зр., о. Т. Т. въ Р. 4 зр., о. В. Б. въ И. 2 зр. (Далше буде.)

Подяка.

Въ тяжкомъ жалѣ по стратѣ моей неѣтжа-лованой жены Евгеніи зъ Шенковъ Маль-чевской, упокоившейся дня 30 сѣчня с. р., складаю прилюдно подяку всемъ, що такъ под-часъ болѣзни Покѣйной якъ и въ торжествѣ по-хоронномъ брали ширю участь, котра стала менѣ отрадою въ мойѣ сумномъ положеніи. Дякую именно Веч. о. Григорію Лопатынскому, гр. к. пароху зъ Долины, Веч. о. И. Макаровичеву зъ Сваричева, Веч. о. Г. Рожанскому зъ Хотѣни, Веч. о. Теодоровичеву зъ Рахинѣ, Впр. о. Бер-виду, крыл. и лат. пароху зъ Долины и Веч. о. И. Гертманови, лат. сотрудики зъ Долины за ихъ ширю участь въ торжествѣ похоронномъ, якъ такожъ Вноу. п. дру Іосифу Аксельрадови за его безинтересовне лѣчене и неутомный труды въ часѣ слабости покѣйной.

Въ Долинѣ, дня 6 л. лютого 1882.

Миронъ Мальчевскій,

авокультантъ судовый въ Долинѣ.

Курсъ львовскій зъ дня 13. л. лютого 1882.

	ПЛАТИТЬ ЖДАЮТЬ	
	австр. валютою	р. кр.
1. Акія за штуку.		
Желѣзн. Кар. Людв. по 200 р.	289	293 50
„ львов.-черн.-лс. по 200 р.	166	169 50
Банку гин. галиц. по 200 р.	297	305 —
2. Листы заст. за 100 р.		
Общ. кредит. галиц. по 5% ав.	99 50	101 —
„ „ „ по 4% ав.	—	96 50
„ „ „ по 5% ав. период.	99 50	101 —
Банку гин. галиц. 6% ав.	100 25	101 60
Листы дов. гал. руст. банку п. 6%	100	102 —
3. Листы довжикъ за 100 р.		
Общ. роль. кред. Завед. для Гал.	92	94 —
и Буков. 6% лосов. въ 15 лѣтъ		
4. Облиги за 100 р.		
Индemnизаци галиц. 5% м. к.	99 25	100 75
Облиги коммунальн. Гал. банку рустик. 6%	100	102 —
Пожички кр. въ р. 1873 по 6%	100	102 —
5. Лосы мѣста Кракова	18	20 —
„ Станиславова	25	27 —
6. Монеты.		
Дукатъ голландскій	5 58	5 68
„ пѣсарскій	5 60	5 70
Наполеондоръ	9 50	9 60
Павимперіаль	9 74	9 84
Рубель русскій сѣрѣбный	1 52	1 62
„ паперовый	1 21	1 23
100 марокъ нѣмецкихъ	58 25	59 —
Серебро	—	—

Ц. к. уприв. Товариство Львовско-Черновецко-Яской желѣзницѣ (австрійскій линія).

ОТВОРЕНЬЕ

пристанку Вовчкѣвцѣ,

межи стациями

Заболотѣвъ и Снятынѣ для перевозу осѣбъ и пакункѣвъ по-дорожныхъ.

Съ днемъ 1 марта 1882 буде отвореный на пробу перестанокъ Вовчкѣвцѣ (Wolczkowce) при стражницѣ Нр. 179 межи стациями Заболотѣвъ и Снятынѣ для перевозу осѣбъ и пакункѣвъ. Въ той цѣли буде мѣшаный потягъ Нр. 6, курсующій въ на-прямку до Львова, задержуватись одну минуту въ Вовчкѣвцяхъ для всѣдана и высѣ-дана подорожныхъ, якъ такожъ для пріймана и выдаваня ихъ пакункѣвъ.

До повышене вымѣненныхъ потягѣвъ могутъ подорожнй зъ Вовчкѣвца одер-жати билеты всѣхъ трехъ класъ, такожъ войсковыи билеты, однакожъ только до найблизшихъ стаций с. е. до Снятына взглядно до Заболотова, въ котрыхъ то стацияхъ належить купувати потрібнй билеты до дальшой вѣзды.

Перевѣзъ осѣбъ, вѣдучихъ до Вовчкѣвца послѣдує за оплатою непосредныхъ билетѣвъ вѣзды, выданныхъ до слѣдующей стации с. е. до Снятына а взглядно до За-болотова.

Пакунки, належачй до осѣбъ, всѣдающихъ въ Вовчкѣвцяхъ, буде пріймати кондукторъ дотычающаго потягу въ Вовчкѣвцяхъ, однакожъ съ выключеніемъ всякой отвѣчальности Товариства за тѣ пакунки. — Пакунки подорожныхъ для перевозу до мѣ-сця назначена, взглядно до стации переходовой, слѣдує надавати доперва на найблизшій стации, при способности закупна билету на дальшу вѣзду.

Пакунки съ назначеніемъ до Вовчкѣвца будутъ прійматися на всѣхъ стацияхъ просторони Львовъ-Сучава непосредно до Вовчкѣвца и тамже выдаванй.

Обчисленіе належитости за вѣзду зъ Вовчкѣвца якъ и до Вовчкѣвца, неменше такожъ за перевѣзъ пакункѣвъ, назначенныхъ до Вовчкѣвца, послѣдує пося постановѣ загалной тарифы для мѣсцевого руху, важной отъ дня 1 жовтня 1876 р., однакожъ на подставѣ отдаленя отъ найблизшой, взглядно до найблизшой коліовой стации отъ Вовчкѣвца.

Вѣдень дня 10 лютого 1882.

Завѣдуюча рада.

Виходить во Львовъ що Среда и Субота (крѣмъ рускихъ святъ) о 4-й годнѣ пополуни. Литерат. додатокъ „Библиотекѣ найзнам. повѣстей“ виходить по 2 печат. аркуші кожного 15-го и послѣдняго дня кожного мѣсяця.

Редакція, администрація и еспедиція підъ Ч. 8 уліни Академична.

Всѣ листи, посылки и рекламаци належить пересылати підъ адресомъ: редакція и администрація „Дѣла“ Ч. 8 ул. Академична.

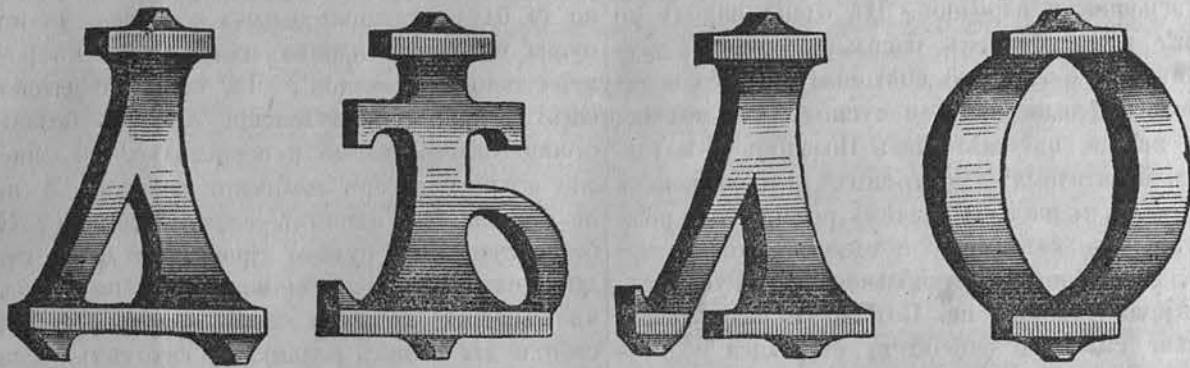
Рукониси не ввертають тільки на попередне застереження.

Поодинокое чило стоить 12 кр. а. в.

Оголошеня приймаються по цѣнѣ 6 кр. а. в. отъ одной строчки печатной.

Рекламаци неопечатаній вѣдѣть отъ порта.

Предплату належить пересылати франко (найлучше почтовимъ переказомъ) до: Администраціи часописи „Дѣло“ ул. Академична Ч. 8.

Предплата на „Дѣло“ для Австрій: Для Россіи:

на цілий рік . . . 8 зр.	на цілий рік . . . 8 рубл.
на пів рік . . . 4 зр.	на пів рік . . . 4 рубл.
на чверть року . . . 2 зр.	на чверть року . . . 2 рубл.

съ дол. „Библиотекѣ“:

на цілий рік . . . 12 зр.	на цілий рік . . . 12 рубл.
на пів рік . . . 6 зр.	на пів рік . . . 6 рубл.
на чверть року . . . 3 зр.	на чверть року . . . 3 рубл.

на самѣ додатокъ:

на цілий рік . . . 5 зр.	на цілий рік . . . 5 рубл.
на пів рік . . . 2 зр.	на пів рік . . . 2 рубл.
на чверть року . . . 1 зр.	на чверть року . . . 1 рубл.

Для Заграничя, окрімъ Россіи:

на цілий рік . . . 10 зр.	на цілий рік . . . 10 рубл.
на пів рік . . . 5 зр.	на пів рік . . . 5 рубл.
на чверть року . . . 2 зр.	на чверть року . . . 2 рубл.

съ дол. „Библиотекѣ“:

на цілий рік . . . 14 зр.	на цілий рік . . . 14 рубл.
на пів рік . . . 7 зр.	на пів рік . . . 7 рубл.
на чверть року . . . 3 зр.	на чверть року . . . 3 рубл.

ВП. Читателѣвъ въ Россіи просимо мати на увазѣ, що въ вимовѣ $n = j, \delta, \dot{u} = i, u$ (въ серединѣ) и на кінці слівъ $= y, u$ (на початку слівъ) $= i, \delta$ (на початку слівъ) $= vi$.

Отповѣдь „Czas“-ови.

Мы вже не разъ и не два указывали на ту безпамятну тенденційность и слѣпу пристрасть, якою перенялась галицко-польска праса супротивъ Русинѣвъ, мы записывали въ нашей часописи замѣтливѣйшія объявы сего сумной хоробы галицко-польской суспѣльности и остаточно сконстатывали абсолютну неможливість, вести яку небудь статочну полеміку съ прасою, котрой не достаетъ нѣ доброй волѣ нѣ любви правды, нѣ навѣтъ взгляду на правдиве добро своего ясного народу. Клеветливѣсть и напастивѣсть галицко-польской прасы перемѣнилась наконецъ въ явне побуриванье противъ Русинѣвъ (сумный наслѣдства сего побуриванья представлений въ нынѣшней дописи Вп. о. Качалы) и въ простое, нечестное денунціаторство. Безпамятность въ той непочестной роли дѣйшла до такого безприкладного шкандалу, що наконецъ вже и сама галицко-польска праса, побачившись въ недвозначномъ мундурѣ клеветливого доносчика, мусѣла засомѣниться.

Въ такую пору, досыть неожиданно для насъ, появилась въ ч. 37 краковскаго „Czas“-у статья, писана зѣ Львова, о отношеняхъ Поляковъ до Русинѣвъ. Подавши важнѣйшія уступки статьи „Дѣло“: „Еще слово правды галицкимъ Полякамъ“ стараеся авторъ а взглядно „Czas“ на наши слова правды „отповѣсти такожь широко и повною правдою“. „Бажаемо широкого и повного порозумѣня съ галицкою Русею“, сказано далше въ „Czas“-ѣ „а маемо пересвѣдченье, що оно може опиратися только на точномъ зрозумѣннѣ и вырозумѣннѣ такъ обостороннихъ потребъ, якъ и обостороннихъ жалѣвъ и уразъ“. Кажемо, неожиданно бума для насъ ся статья, бо вже давно втратили мы надѣю на який небудь не то вже ширій и правдивый, але хочбы лише въ поважнихъ границахъ приличности держаний отзвѣвъ о Русинахъ въ галицко-польской прасѣ.

Не знаемо, якъ довго вдержится „Czas“ въ своемъ новѣмъ замѣрѣ „точного зрозумѣня

и вырозумѣня обостороннихъ жалѣвъ и потребъ“, але не хочемо стягати на себе замѣту, будьтобы мы оттагались отъ поважной дискуси и „обопольного выясненя“ нашихъ межинародныхъ отношенъ. Не отъ нынѣ указуемо на безотрадность тыхъ нашихъ межинародныхъ отношенъ въ Галичинѣ и вже не разъ говорили мы про те, скѣлько моглабы причинитися добросовѣстна праса для розясненя и уладженя тыхъ отношенъ. Не знаемо, чи галицко-польска праса, а именно „Czas“, яко представитель верховодячей партіи польской, схоче бодай теперъ зрозумѣти ту велику задачу, скоро дотеперѣшня политика „ubicia sprawy ruskiej milczeniem“, до котрой недавно самъ „Czas“ признавша, а найновѣйша политика безпамятной клеветливой вражды оказалась очевидно шкочною. Мы бодай зъ нашей стороны хочемо сповнити нашу обовязокъ и отповѣдаемо „Czas“-ови на его „слова правды“.

Въ нашей статіи „Еще слово правды галицкимъ Полякамъ“ показали мы, що 1) зовсѣмъ несправедливо и злобно обвиняе гал.-польска праса задля послѣднихъ узавнень всѣхъ Русинѣвъ и цѣлый рускій народъ въ Австрій о якій то противудержавній панславистично-россійскій аспираціи и агитаціи, що противно столѣтна исторія жита Русинѣвъ подѣ правленьемъ Австрій якъ наяснѣйше перечить такої злобной инсинуаціи; що Русинамъ жадна посторонна, а вже якъ найменше „панславистично-россійска“ гравитация не може представити нѣ найменшихъ корисныхъ выгядѣвъ и успѣхѣвъ, що отже обвиняти цѣлый народъ о такую гравитацию, значить столько, що обвиняти его о замѣры самоубійства своей народности; 2) що коли бъ навѣтъ дѣйстно мали проявитися посередъ Русинѣвъ такій шовинистичный абераціи хочбы лише поодинокихъ единицъ, мы мусѣлибы съ повною справедливостею обвинити въ спѣвнѣ тыхъ шовинистичныхъ аберацій именно галицко-польску политику и галицко-польску прасу, що своимъ безпощаднымъ ворогованьемъ противъ всего, що руске, своимъ явнымъ замѣромъ отобрати и згнести всѣ ті права, якихъ достигивъ рускій народъ въ Австрій, выродила и вырожджѣ середъ Русинѣвъ безнадѣйность на лучшу долю и десперацию, а съ злою вѣрою не розрѣзняючи можливыхъ блудѣвъ единицъ отъ широнародного стремленя цѣлого загалу Русинѣвъ и съ свѣдомомъ злобою накинута

ючи наичестивѣйшимъ усилямъ и працамъ Русинѣвъ пятно противудержавной „панславистично-россійской“ пропаганды, тымъ способомъ сама пхаетъ Русинѣвъ до десперации и указуе десперантамъ дорогу до злочасныхъ аберацій шовинистичныхъ; що отже 3) если галицкій Поляки, якъ завѣряють, хочъ троха мають на увазѣ добро краю, добро обохъ суспѣдныхъ народѣвъ и цѣлой державы, — они яко моральніи виновники такой шовинистичной абераціи передовсѣмъ мають обовязокъ направити свой блудъ, мають обовязокъ отвернутися отъ той своей блудной политики супротивъ Русинѣвъ и узнаючи шире Русь на Руси и подаючи возможность розвою руского народа яко самостоятельной народности тымъ самымъ усунути причины и наслѣдства десперации и шовинистичной абераціи.

Сихъ нашихъ выводовъ не порозумѣвъ вповнѣ, чи не хотѣвъ порозумѣти краковскій „Czas“. Онъ признае намъ, що „поступованье польскихъ дневниковъ взглядомъ Русинѣвъ не завсѣгда разумне и справедливое. Именно львовскій дневники всѣлякихъ отгвѣней грѣшатъ въ томъ взглядѣ бракомъ поваги и розваги и не разъ читаючи ихъ, хотѣлосьбы имъ пригадати звѣстну байку о свавольныхъ дѣтяхъ, що бавляться, затрачуячи найжизненнѣйшія интересы краю“. „Czas“ признае далше, що жалѣ Русинѣвъ на кривды, якъ роблять имъ Поляки, не суть безосновны, що „дѣйстно много злого дѣлалось давнѣйше, не такъ же зъ злои волѣ, якъ задля того, що еще болше болить, зъ занедбаня, зъ легковаженя“. Признаемо и то, пише „Czas“, що не однѣ зло требабы еще й нынѣ направити. Довговѣсковыя отношеня не легко змѣняются... Здаеся, що послѣ такого признаня самыхъ основныхъ блудѣвъ и явныхъ грѣхѣвъ, вже сама логика повиннабы наказати „Czas“-ови и его сторонникамъ, верховодячимъ въ краю, ударитися въ груди, высказати свое рессави и звернутися на нову дорогу, та направити те „не одно зло“, тѣ „занедбаня и легковаженя“, що й нынѣ тяжатъ еще на нашихъ грудяхъ тяжкою кривдою.

Нѣ! Краковскій „Czas“ выводитъ натовѣсть довгий актъ обжалованя противъ Русинѣвъ, противъ руского духовенства, противъ рускихъ институцій и товариствъ, противъ рускихъ дневниковъ, всюду видѣть безпощадне

ворогованье противъ „польского народу и монархіи“, въ борбѣ а радше самооборонѣ Русинѣвъ противъ Поляковъ и латинизации видѣть лише „печный, догданный способъ панславистичной и пизматичной пропаганды, która i od śledstwa sądowego i od nacisku z Rzymu do czasu zaskłonić się umie“, а хочъ не пишеша на заключение, „що на що небудь для Руси згодятся Поляки, те все буде ужитымъ и надѣжитымъ черезъ рускихъ агитаторѣвъ на школу польского народу и монархіи, бо на забуренье суспѣльного покою“, — то таки въ сущности кѣнчить свои выводы такимже заключениемъ: „Дѣло зываетъ Поляковъ, чтобы змѣнили свою политику. Для насъ есть рускій языкъ и обрядъ зъ многихъ взглядовъ дорожимъ и радо бажалями мы его ушанованя и розвою, але подѣ условіемъ, чтобы переставъ бути уживаннымъ, якъ доси часто дѣлалось, за орудіе политичного, религіиного и социальнаго перевороту, а заразомъ ворожихъ стремленъ противъ Австрій. Мусимо проте отповѣсти: medice, cura te ipsum“.

Колибъ намъ ходило лише о то, автентично сконстатувати, якій суть замѣры Поляковъ супротивъ Русинѣвъ, яке ихъ отношенье до руского народа, — мы моглибы поперестати на томъ заявленю „широко и повною правдою“ „Czas“-у. Бсть отже неоспоримымъ, бо автентично признанымъ фактомъ, що галицкій Поляки не шануютъ руской народности и не хочутъ еи розвою, що они готовы доперва подѣ условіямъ и пошанувати еи народній права и подѣ условіями бажати еи розвою. Се дуже ясно, дуже широко и дуже правдиво сказано въ „Czas“-ѣ. Е nunc la comedia! Если галицкій Поляки пускали доси неразъ передъ широкимъ свѣтомъ шумныя фразы о своей прихильности для руского народа, если навѣтъ въ радѣ державной и въ соймѣ перехвалывались, що они бажаютъ добра и розвою руского народу, а лише не хотять, чтобы „зъ Русинѣвъ роблено Москальвѣ“, то теперъ ачейже и широкій свѣтъ може автентично переконавшись, по чѣй сторонѣ правда, чи по сторонѣ тыхъ польскихъ перехвалоукъ, чи по сторонѣ рускихъ жалѣвъ. Толькожь всѣ ті задушевныя гадки и ті дороги дотеперѣшной галицко-польской политики для насъ Русинѣвъ надто добре и зъ давна знаны, щобъ ажъ се заявленье „Czas“-у мало бути для насъ новою. Тожъ нѣчого намъ про те болше гово-

Рускій концертъ въ Тернополи.

„Не добро чоловічку самому бути“, думає а вечеромъ 1 лютого с. р., тай пустился дорогою въ салю замкову на концертъ, заповѣданный комитетомъ, аложеннымъ въ членѣвъ филіи „Просвѣты“ и тутешной „Руской Бурѣ“ въ користъ сего послѣдней институціи. Далеко було ще до хвилѣ, коли мала розпочатися артистична продукція, а ледво съ великимъ трудомъ змогъ я найти собѣ куточокъ, такъ быткомъ була набита зала публикою, майже виключно рускою. Чей зривували братя важность добыти та поскорили въ всѣхъ сторонѣхъ, чтобы вложити сердечну жертву на підмогу народнаго выхованя, побзати ближе творы истинно клясичны рускихъ музыковъ и покрѣпити душу до широй суспѣльно-народной праці.

Тиха вѣтка гостила ще въ мойй груди на перемѣну съ нетерпеливымъ ожиданьемъ, коли наравъ даясь чути солодкій свѣтъ хоральный (Вербичко „Цвѣты мои весняніи“), въ котромъ руска пѣсня смирно а любю звѣстила себе, шукаючи приюту та такъ миловалася, побивалася коло нашего сердца, що не можъ було неприголубити еи сердечню. По тыхъ любощахъ п. Рихтеръ фортепьяновою игрою перенѣвъ душу до жартовъ, задумы та веселой розрады (Желенского — лавоты, Огненьского — польоньсы, Мюношки — мазурокъ).

Въ слѣдъ за тымъ прологомъ стала зъ вѣльна заявуватися акція въ програмѣ артистично аложенномъ. Соло Рубинштейна „О, wenn es immer so bliebe“ розвивала щастье непорочно душѣ молодечей, що тоне въ красѣ свѣта божого, щастье, що то его такъ и хочеша на вѣки придержати а все таки й ляка-

епис. чи не вымкнѣсь оно?... Такъ и сталося навѣрно, пригадавъ се опѣлая хоръ Вербичко „Гей по горѣ, по высокой“. Дѣточки божі, що доси не знали иншого щастя надъ невинный удый красю божого свѣта, спбзались, полюбилися та небавомъ прийшлося розлучати:

Зъ Украины до дѣвчины козакъ поклонился. А въ недѣлю рано — въ ранцѣ дѣвча ся вмывало, Тай россою тай косяю личенко втирало...

Подумає я собѣ: гѣрка та ровлука для милой, гѣрка и для ковака; але его кляче вышша идея, котрой треба служити не цѣлѣтами-любоощами, але вѣсма своими силами и трудами, та широко працею.

Его потагає ще красна мила, якою выставивъ намъ Енгельбергъ рѣдний край, рѣдний людъ и рѣдну мову въ пѣснѣ „О, Muttersprache“:

O Muttersprache schön und weich, wie traulich klingst du mir, Wär auch mein Herz dem Steine gleich, sein Hochmuth wiehe dir Du beugst den Nacken und er bricht als bog ihn Mutterarm Du kommst ums Angesicht und still ist aller Harm.

О рѣдне слово, свѣте мой, Солодкій отцѣвъ даръ, На чародѣйный голосъ твой Росте любови жаръ...

Ся мила все ему заступитъ, при нѣй всего лишенька своего позабуде. Соло пѣваєвъ п. Петвинскій вѣлыми симпатичнымъ теноромъ, що особливо дуже добре надаєся до чувства розжарюющего-паленнющого. Хоръ выконавъ свои партіи дуже гарно. Публика такъ

одушевилася тыми свѣтами и домагаалася, чтобы ихъ повторено.

Зъ черги отпѣвано пѣсеню Давида „Ой, у поли“, и Кривиничко „Соловейко“, що разомъ съ деклямаціею „Титаръ Шевченка“ сплелася въ чудову катиду. Въ сѣй частинѣ вѣстрѣчали мы мотива подѣбны якъ у другой, але они були богатѣй, рѣше выявлялись, особливожь ся вышша идея народна, о котрой мы вже загадали, значно вяла верхъ и розумно приготавлила до катастрофы: козакъ лишає дѣвчину-сиротину онакъ и марнѣе (а); а другій вмовляє дѣвчинѣнку:

„Не йди, мила, за другого, Пожди мене молодого“. Дѣвчинѣнка гѣрко плаче, Соловейко все те баче И щебече тьохъ, тьохъ, тьохъ! (б);

а кому незване пропѣна въ свѣтлѣмъ творѣ Шевченка „Титаръ“, гдѣ Ярема выбираєся въ Чигринъ добувати волѣ и славы? (в)... Чи добуде?... Оба соля свѣвала п-нѣ Барвѣнска дуже милымъ сопраномъ, вѣлыми принадно. Подчасъ другою пѣснѣ мы побачили, якъ блистѣли слѣзы у молодечихъ очей, що було найлучшою опѣнкою сего партіи. Деклямація п. Вахнянина була красна и глубокопочута та вывначалася живою драматичностею.

Заразъ за тонкою та певною игрою на фортепьянѣ п. Р. (Желенского Scherzo въ сонаты ор. 20) слѣдувало тріо п. Вахнянина „Нашь рай“ а оттакъ солю „Ой чого ты покорнѣло“ Лисенка. Розкошна любя пѣсня ма-

*) Им. Яремы и Чернигова въ томъ складѣ ничого не важать; ходитъ только о рѣчь, котра и о много перше збутилась могла.

люча рай молодой пары, котрому сердечный батько благословляе, зайняла цѣлу душу и отвернула на часочокъ отъ хмарѣ, що заповѣдали себѣ вже упередъ на небосклонѣ рѣднои землицѣ, та тымъ ужаснѣйше подѣлала нечаяно спадаючи на рѣдну землю. Богатырѣ впали чужою зрадою... лиха доля цѣлу землю вскрыла...

Ой чого ты покорнѣло Зелене поле? — Покорнѣло я отъ крови За вольную волю. Кругъ мѣстечка Берестечка На чотыри милѣ Мене славий Запорожцѣ Своимъ трупомъ вскрыли. Та ще й мене гайвороны Укрыли зъ пѣвочимъ... Клякутъ очи козацкіи А трупъ не хочутъ. Покорнѣло я зелене, Та за вашу волю... Я зновъ буду зеленѣти, А вы вже нѣколи Не вернетесь на волю... Будете орати Мене зъ тиха, та орючи Долю проклинати...

Мотивамъ такъ чорносумнымъ-розлучнымъ товаришамъ славно звѣстный талантъ Лисенка. Выкананье обохъ творѣвъ было прекрасне. Въ першомъ супроводивъ свѣтъ п-нѣ Б. нѣжный мягкій теноръ п. Ардана и такійже голосъ басовый п. Стрыйского чудесно; словомъ адавалось, що тутъ соловейки спѣвъ ведутъ своими чудовыми голосами. Тріо мусѣло бути повторено, чтобы удовлетворить рожѣнтузавоманной публици. Въ другій пѣснѣ

риту. Мы можемо тільки подякувати за таке щире признание.

Мы теперь приглянемось тым „условиям“, які ставити „Czas“ для мирного podus vivendi між Русинами а Поляками. Може бути — они хочь вь части справедливий; може бути — они хочь вь части оправданій тою „осторожністю“, котрою після „Czas“ у руководятся Поляки, а котрой имь просити „за зле не брати“.

„Czas“ жадає, щоби руского языка и обряду не уживано за орудіе политичного, религійного и соціального вивороту, а зарозомь ворожих стремлень противь Австрій. Хотяй сей послѣдній звороть о Австрій дуже дивно виглядає вь дневнику, котрого шпальты вже неразъ бывали „widownią wrogich Austrii dążności“, хотий льояльнѣсть Поляковъ супротивь Австрій єсть доперва найновѣйшою дати и єще дуже сумнительного характеру, хочь галицкій Поляки ледви чимъ можуть доказати такий тяжкій пробы свои теперь надго остентаційно голошеною льояльнѣстью, якій перебували австрійскій Русины отъ большєе якъ сто лѣтъ вь найтяжшихъ хвиляхъ и середѣ тяжкихъ кризъ державныхъ, то поминувши все те, мы мусимо передовсѣмъ указати на неотвѣтність ролѣ, яку собі присвоюють галицкій Поляки супротивь Русинѣвъ.

Medice, cura te ipsum — сї слова єсть далеко большѣмъ правомъ можуть звернути Русины до галицкихъ Поляковъ и до галицко-польскої праси и то що до всѣхъ чотырохъ, выше згаданныхъ „условій“ обезпеченя отъ политичныхъ, религійныхъ, соціальныхъ и противуавстрійскихъ переворотѣвъ чи виворотѣвъ. Бувбы вже послѣдній часъ, щоби галицкій Поляки зійшли зъ свого, нѣчимъ неоправданого педесталу надзорцѣвъ, опѣкунѣвъ и контролѣрѣвъ руского народа. Бувбы часъ, щоби галицкій Поляки схотѣли вже разъ глядѣти на рускій народъ якъ на всѣ другї, собі рѣвнїй народы и станули на той підставѣ „tównych z równymi“ — wolnych z wolnymi“, — на той підставѣ, на котрій мимо довговѣковой декламациі все таки не умѣли доси поставити вь своихъ отношеняхъ до руского народа. Сей свѣжо припнятий фартушокъ учителя льояльнѣсти дуже не до лица галицкимъ Полякамъ, особливо супротивъ Русинѣвъ. Треба забувати, що мы не пересправаємо вь варшавскѣмъ соймѣ, але вь австрійскѣй державѣ, на основѣ австрійскої конституциі, котра вже узнала Русинѣвъ самостѣйнымъ и самоправнымъ народомъ, що отже рускій народъ має неоспориме право житя и розвою безъ взгляду на якї тамъ условія и поруки „благонадежности“. Розходится тільки о то, чи галицкій Поляки схотѣть зрозумѣти обопѣльный интересъ мирного житя обохъ народѣвъ, чи схочуть добровѣльно пошанувати нашї права и стати нашими добрыми сусѣдами — чи нѣ? Если „Czas“ признає конечность, покѣнчити и полагодити нашї міжнародний споры, если вѣрити вь успѣшность мирного житя Русинѣвъ съ Поляками, если бажає кѣнца братної вражды такъ вь интересѣ обохъ народѣвъ якъ и цѣлої державы, — то ачейже повиненъ пам'ятати, що першимъ условіємъ до

пѣхдѣвѣ голосъ баритоновый п. В-на гарно пѣду властиву статью композициі и порывавъ душу далеко-высоко за тою „вольною волею“, що згнула на чорному поли нашої України.

Чувства сумнї, вь якї мусѣла попадати публіка у конецъ сєи части, полагодила послѣднѣа часть новыми мотивами. „Серенада“ Оттона, котру спѣвавъ хоръ съ сольомъ баритоновымъ, розвивала образъ тихой чудової ночи, що и байджого слухача вь повнѣ заныавъ и на иншу дорогу звѣвъ, а мыслячому стававъ образомъ спѣлющою силы часу, що вь своѣмъ недостижимѣмъ розвою лѣчить злиднѣ такъ поодинокого чоловіка якъ и цѣлыхъ народѣвъ... Той часъ породивъ неравъ вже надѣю лучшей долѣ и додавъ силы до потрібной працѣ. Зручно нагадувавъ опѣсля хоръ спѣваючи свѣтлу и гоню пѣсню Дюрнера „Весна“, що и намъ наставъ той часъ многонадѣйный и ободряє сердца до працѣ народної. Публіка отнесла тымъ большєе вражѣньє, що обѣ пѣснѣ спѣвавъ хоръ якъ всѣ свои партїи клясично. Такъ вышла она по надзвичайныхъ заявленяхъ похвалы съ добрымъ сердцемъ. И я пустивъ дорѣзкою середѣ мѣсячної ночи домѣвъ, але ще довго прохажувався, щоби успокоити себе. Довго ще гомонѣли пѣснѣ вь мойй душѣ, довго ще довго стелились мои зворушенї думки по нашѣй широкѣй рѣднѣй Крайнѣ, а уста шептали щире „Спасибѣтъ“ тымъ щирымъ душамъ, що розбудили наше Подольє зъ его дрѣмоты.

II.

сего єсть узнанье рѣвноправности и певної суверенности народної. Нѣ одинъ народъ не може и не повиненъ насильно накласти другому народови свого свѣтогляду, свого политичного, религійного и суспѣльного моделю. Се правда, що свѣтоглядъ Поляковъ и модель ихъ политичныхъ, религійныхъ и суспѣльныхъ идеалѣвъ вь многѣмъ гдѣчѣмъ рѣжнѣвся и рѣжнѣтся отъ свѣтогляду и идеалѣвъ политичного, религійного и суспѣльного житя Русинѣвъ. Вѣдомо такожъ, що Поляки зъ давнѣ-давня всѣма силами и способами старались підклянути Русинѣвъ підъ модель своихъ политичныхъ, религійныхъ и суспѣльныхъ идеалѣвъ и се власне було причиною упадку Польщѣ и тої вражды, що и до нынѣ роздѣлює Русинѣвъ а Поляковъ вь два ворожї таборы.

„Czas“ не хоче вповнѣ признати, що галицко-польска политика и галицко-польска праса стаєся матерєю злощасныхъ аберацїй десперациі поодинокихъ личностей середѣ Русинѣвъ, а вь отповѣдь на се говорить, що „гравитация гдекотрыхъ Русинѣвъ до Россїи и до шизмы єсть о много давнѣйша якъ свобода польского дневникарства вь Галичинѣ“. Алеж и о много, много давнѣйшою єсть галицко-польска политика, котра вь поступованю супротивъ Русинѣвъ вь нѣвѣмъ не змѣнилась отъ старопольскої такъ злощасной политики за найсумнѣйшихъ часѣвъ рѣчи-посполитой. Та сама политика выродила Хмельницкого и его наслѣдникѣвъ, а тогды єще не було теперъ такъ окричаной „панславистично-россійскої агитациі и гравитациі“, тогды єще по самыхъ наибольшєе крѣпавыхъ борбахъ говорили Русины: „Ляхѣвъ гудьмо, але съ Ляхами будьмо“, — ажъ поки неоправна погубна политика польскихъ сенаторѣвъ-королєнатъ не довела до цѣлковитого розрыву. Мы не можемо на тѣмъ мѣсци ближе розводити надъ воплющими блудами и грѣхами, якими провинились польска политика на Русинахъ отъ найдавнѣйшихъ часѣвъ. Мы только констатуємо фактъ, що не кто иншїй а именно блудна, а навѣтъ безпам'ятна политика Поляковъ супротивъ Русинѣвъ породила середѣ руского народа тї стремленьє, якї теперъ навязують польскими газетами вь выключу вину самыхъ Русинѣвъ. Впрочѣмъ отсылаємо всѣхъ правдолюбныхъ Поляковъ и польскихъ сенаторѣвъ-королєнатъ до laków względem Rusi“, где знайдуть подрѣбне представлєньє направлєня и наслѣдкѣвъ сєи политики.

Краковскій „Czas“ обвиняє Русинѣвъ, що они наносятъ „много кривдъ и шкоды польскому народови“, пригадає емиграцію галицкихъ священникѣвъ до Холмщины, жалитєся, що рускї священники „безнастанно говорятъ своимъ овечкамъ о незыосимѣмъ гнетѣ Поляковъ“, що рускї часописи безнастанно свѣють ненависть противъ Поляковъ, що рускї товариства засыпають край брошурами, переповненными небезпечною (?) пропагандою, що вь бурсахъ, вь всѣхъ рускихъ институціяхъ, а навѣтъ вь школахъ (!) наносится кривду и шкоду польскому народови!!

Не хочемо посуджувати автора тыхъ выводѣвъ вь „Czas“ — о злу волю, але съ чистю совѣстью можемо єму заклинати грубу несвѣдомѣсть дѣйствителю стану рѣчей и грубу неконсеквенцію. Божь если фактомъ єсть, якъ се вже самъ „Czas“ признає, що галицкій Поляки не радї були бачити ушанованя и розвою руской народности и вразъ съ своєю галицко-польскою прасою заподѣляли рускому народови не одну тяжку кривду и всѣ стремлєня розвою руской народности зарѣвно переслѣдуютъ, якбы се була справдѣ яка антидержавна, антирелигійна и суспѣльна революція, то чимъ супротивъ такъ непростимыхъ и тяжкихъ блудѣвъ булѣбы диво, еслибы зъ груди руского народа справдѣ розливалась лише одна жовчѣ тяжко покривдженої истоты, колибъ зъ тої то груди выдѣбувались лише одинѣ стѣны жалю и ненависти на такъ безпощадного противника? Чи жадаєте и чи можете жадати, щоби чоловікъ киненный лютымъ ворогомъ обѣ землю и придавленный его ногами, — спѣвавъ похвалный гимны на своего противника, щоби на смертний удары отповѣдавъ братнымъ поцѣлуємъ и радѣстнымъ окликомъ?!

Если мимо того нѣ руске духовенство, нѣ руска интеллигенція вь загалѣ, нѣ цѣлый рускїй народъ не дѣйшли до сего стану десперациі, то се лише заслуга того гарту духа и тої великодушности руского народа, що и вь найтяжшю пору житя умѣе захвати границѣ утѣренности и розваги.

Нѣкто не похваляє поступку галицкихъ

эмигрантѣвъ до Холму, але чимъ то власне не та блудна галицко-польска политика, чи не нужда и дѣзнанїй кривды пхнуди ихъ вь рамена такої десперациі? Чи, щобъ не далеко сягати, пок. еп. Куземскій не бувъ безнастанно оклеветуваный и переслѣдуваный єще яко архипресвитеръ льѣвской капитулы, а чи не остався онѣ вѣрнымъ своему обряду? И безперечно такъ булѣбы зробили и другї галицкї эмигранты, еслибы могли булѣ надѣяться вь Галичинѣ хочъ на хлѣбъ насущный для себе и для своихъ родинѣ. Та впрочѣмъ, если вже такъ тыкаєся часто Холмщиною, то мы спытаємо, чимъ, судячи по отзывахъ польскихъ дневникѣвъ о Гниличкахъ, не малибы мы отворотной Холмщины вь Галичинѣ, еслибы тутъ була дана повна воля нашимъ польскимъ шовинистамъ, що вь вѣку религійной толєранциі не соромились кликати о „разпятїє православныхъ“? Насилїє религіи остаєся однаковымъ, чи оно прибранє вь таку чи вь сяку форму.

Неменше безъосновнїй закиды „Czas“ — у противъ руского духовенства. Правда, що вже не разъ и не два денунціовано нашихъ священникѣвъ о якійс то незаконнїй поступки, не разъ вже потягано рускихъ священникѣвъ передъ судъ, але завсѣгды оказувались денунциіи неправдивыми. Справдѣ треба подивляти ту терпеливость, съ якою переноситъ руске духовенство напасти и секаторы всѣякого роду, треба подивляти, що наше духовенство мимо рѣжносторонныхъ неприяныхъ напорѣвъ и напастей зѣумѣло доси єще захвати свою моральну повагу. „Czas“ може помовляти хочъ безъ найменшої підставы руске духовенство о сѣбѣу вражду противъ Поляковъ, але єще нѣ одинъ рускїй священникъ не высказавъ о Полякахъ такихъ слѣвъ, якими озвася вь Тернопольщинѣ польскїй парохъ и каноникъ до селянъ о рускѣй церквѣ: „Wolisz iść do chlewa, jak do ruskiej cerkwi“!

Правда, що рускї часописи переповненї жалами на Поляковъ, але межѣ рускою а польскою прасою галицкою заходить велика рѣжница. Руска праса подає факты кривдъ, незаконностей и нарушеня найяснѣйшихъ правъ; — польска праса свѣдомо промовчує всѣ тї факты, а за те ажъ кишить отъ безъосновныхъ и несправдливыхъ и домыслихъ денунциіи не только противъ поодинокихъ личностей, але и противъ цѣлого руского народа и самъ „Czas“ бувъ одинъ зъ першихъ, що назвавъ руску справу „stugłową hydrą panslawizmu i socyalizmu“. Мѣжъ однимъ а другимъ поступованьємъ єсть велика рѣжница. Мавбы „Czas“ право порѣкати „Дѣло“ вь ворогованю противъ Поляковъ, еслибы намъ доказавъ, що мы піднесли хочъ одну напастъ на польскїй народъ, що мы почтили Поляковъ хочъ однимъ зъ тыхъ епитетѣвъ, якими покровительствованый польскою прасою п. Будзыновскій называвъ Русинѣвъ передъ шкѣльною молодѣжою вь школѣ, еслибы наконецъ доказавъ намъ „Czas“, що бодай хочъ одинъ фактъ покривджєня Русинѣвъ черезъ Поляковъ, представлений вь „Дѣлѣ“, бувъ неправдивый. Ноки не маємо нѣ найменшого такого доказу, мусимо рѣшучо отгнѣти закиды ворогованя противъ Поляковъ, бо ачейже жалитєся на дѣйствнїй кривды не може значити то само, що вороговати и сѣяти ненависть.

Мы не вь силѣ хочѣбы побѣжно вычислити тутъ всѣ кривды Русинѣвъ. Мы можемо хїба указати на цѣлї рѣжники нашої часописи и другихъ рускихъ часописей. Тутъ пригадаємо лише на звѣстнїй протєстъ Г. Е. гр. Потоцкого вь радѣ шкѣльной и вь „колѣ польскѣмъ“ противъ польонизаціонныхъ забѣговѣвъ, кривдячихъ права Русинѣвъ. Се ачейже послужитъ „Czas“ — ови доказомъ, чи безъосновнїй нашї жалобы на польскихъ шовинистѣвъ. (Конецъ буде.)

Урядовый голосъ о увязненяхъ вь Галичинѣ.

„Politische Correspondenz“ помѣстила дня 18 лютого дописъ зѣ Львова зъ дуже поважного жєрєла вь справѣ арештованъ. Тую дописъ перепечатала урядова „Wiener Ztg.“ и всѣ часописи вѣдєвскїй. Для важности тої дописъ подаємъ єи вь цѣлости.

„Понеже увязненя вь Галичинѣ появились рѣвночасно съ знаною справою Гниличокъ, тожъ думають загално, що межѣ тыми двома фактами заходить звязъ причинова и що увязненя суть лишь конечнымъ наслѣдствомъ справы гниличкої. Громада Гниличокъ намѣрила перейти на православїє; а хотий повнѣйше и поехала своя намѣренє, то все таки

єсть се сумнымъ явищємъ, бо змѣна вѣроисповѣданя при нынѣшнихъ галицкихъ отношеняхъ свѣдѣчить о прихильности тамошного народу до другой державы; при тѣмъ годѣ булѣбъ фактъ той зрозумѣти и вытолковати, колибъ мы не догадувались о попереднѣй агитациі политичной. Австрійскї законы основнѣй допускають змѣну вѣроисповѣданя, и переходъ на православїє не даєтьсѣ підтягнути підъ жадєнь параграфъ кодексу карного. Подѣлчнїй власти вь Галичинѣ звернули отже свою бачну увагу вь сторону Гниличокъ, але суды не мають компетенциі вѣдѣваться вь тую справу. Чи однакъ межѣ увязненями а Гниличками єсть якїй близшїй моральный звязокъ, товъ рѣшити доперва слѣдство судѣвъ карныхъ.

Увязненя Русинѣвъ булѣ наслѣдкомъ одного зъ подобныхъ случаевъ, котрї часто ударємнюють и найлучше ведєнї конспирациі. Полиція глядаючи молодого сына совѣтника Ад. Добрянського, допустившогося якоєсь не политичной провини, удалась до помешканя отця, надѣючись, що тамъ подыбає сына. Полиція не знайшла пошукowanego, бо онѣ перебувавъ вь Петербургѣ, и мала вже отходити, ажъ тутъ побачила, що замужна дочка совѣтника (п. Ольга Грабаръ) перелаякана намѣрилась кинуть вь огонь якїєсь паперы. Комисаръ полициі ухвативъ зарывъ паперы вь свои руки и на подставѣ тыхъ паперѣвъ пошлї арештованя. Справу отдано вже вь руки справедлиности, а якъ ни будь она закончїтєся, то предсѣ нема сомнѣнїя, що власти судовѣ и полициіи єсть повною свѣдомѣстю свои отѣвѣчалности поступили собі дужє оглядно и совѣстно. Всѣ знайденнїй матерїалъ достався вь руки полициі до намѣстництва, а зъ оттамъ до прокураторїи и суду; а що увязнено превенциѣю кѣлька особъ, то вже мусѣли бути до того поводы дужє важнїй. Не потрібно навѣтъ змѣчати, що зъ арештованъ не можна єще нѣчого вносити о результатѣ процесу; рѣзкожъ и се всѣмъ прирѣдно, що суды уважають увязненыхъ людьми пѣдовѣрными о переступствѣ, вымѣрене противъ добру цѣлої державы, а не противъ интересамъ поодинокой партїи. Єще разъ кажемъ, противъ добру державы, а не противъ загалному порядкови Галичины, абѣ противъ конституциі австрійскої. Агитация, котра довела до увязненъ, не мала цѣлї — насильнымъ способомъ зломати устрѣй державный, або перєвести реформу у внутри державы, противно, цѣлї єи сягають по-за границѣ Австрїи. Не можна опєрѣтєся враженю, хочъ годѣ єще вь теперѣшного стадїумѣ предвидѣти, о скѣлько вырокъ судовый вь тѣй справѣ будє вѣднѣй съ перєсѣдѣнємъ моральнымъ.

Загално бажано дужє — навѣдати ведучїй процесъ „пытаньємъ рускимъ“. Однакожъ противъ такого называня можна заклинати, що вѣрнѣсть галицкого народу руского державѣ нїякъ не вяжєся съ ведучимся теперъ слѣдствомъ; впрочѣмъ справа не має характеру чисто-галицкого. Одинъ зъ увязненыхъ, совѣтникъ двору Добрянскїй походитъ зъ Угорщины, и доперва передъ кѣлькома мѣсяцями перенѣсь до свои замужной дочкы п-нѣ Грабаръ, котра розлучившись съ мужемъ перебувавъ во Львовѣ, а дѣти єи вь наудѣ вь Кїєвѣ. А хотий увязненї суть майже всѣ Русинами, то всежъ таки булѣбы вопїю щѣю несправедливѣстью потягати до отѣвѣчалности цѣлїй народъ за провину гдєякихъ личностей. Поминувши сельскїй народъ рускїй, котрїй ту жадно не гравъ ролѣ, бо онѣ що наибольшєе єсть жєртвою агитаторѣвъ, піднести належитъ товѣ обєтєтельство, що значна большѣсть руской интеллигенциі не хоче мати жадныхъ звязєй съ увязненными индивидуами, котрї щукуютъ будучности поза границями Австрїи. Противно, вѣрнї Австрїи Русины (die gut-österreichischen Ruthenen) зрывають всякї отношеня съ згаданными личностями теперъ далеко большєе, якъ давнѣйше.“

ДОПИСЬ.

Шельпаки, 14 лютого 1882.

(Отвєрта отповѣдь на безжизненнє письмо.)

Якъ далеко розжарила польска праса польску интеллигенцію и польске посѣлѣство, могутъ показати слѣдуючї факты, котрї будуть зразомъ образомъ нашихъ міжнародныхъ отнєсинѣвъ.

Недавно писали менѣ вь Тернополѣ, що на концертѣ вь користъ „Руской Бурсы“ вь Тернополи підкидано бильєты, на котрыхъ стоили слова: „L..., S..., B...“) i wszystkich moskalofilów wєсѣхъ na szubienicę“.

Теперъ прислано менѣ письмо зѣ Львова съ додатками на кувертѣ: вѣзѣне, а на оборѣтнѣй сторонѣ zachować sekret, boby było źle.

Вь серединѣ на одной сторонѣ нарисована шибениця, а на другой: „Moskalu!

*) Суть се имена Русинѣвъ, котрї занимались устрѣеньємъ руского концерту вь Тернополи, Пр. Фед.

Z niecierpliwością oczekuję chwili, kiedy obaczysz się we Lwowie za szwedzką franką, czyli za kratami, a może, jeżeli Bóg da i na szubienicy. Twój znajomy Autenuff (нечитательно).

Не усомнившись анъ на хвилю о щирости бажаня и скажу, що оно може бути легко задоволене.

Най тільки авторъ приточеного письма загляне до актовъ криминальных въ р. 1789 въ Лудку, Дубнѣ и т. д. або колибы ему се було не на руку, до записокъ Бродовича, офіціала Лудкого. підъ заголовкомъ: „Widok Przemosy“, Ч. I. II виданыхъ во Львовѣ 1861 р., — а тамъ знайде способы, якъ заспокоити своє бажанье. А колибы и се у него натрапило на трудности, то скажу ему коротко и по можности оглядно, що тамъ мѣстится.

Въ р. 1789, по першомъ подѣлѣ Польщѣ, розпущено поголовку, що попы въ звязи съ маркитанами московскими, бунтують хлопцѣ повстали на Ляховъ. (Брод. Ч. I. стр. 11).

Страхъ, кажутъ, має великій очи. На Волюнь и Подолье насилано войска, установлено комисію безпеченства. (Ч. I. стр. 12).

Посыпалися доносы, ревизіи. — шукано за письмами, ножами, свѣсами, палахами, котрі декуда підкидано. Натянуто и дома богатшихъ, где забравши тільки грошѣ, кавали, що ласку роблять господарови, лишаючи его дома. То бувъ часъ, де кождый для особистои урави, ненависти и т. п. мѣгъ заспокоити свое горяче бажанье помсти на своѣмъ противнику. (Бр. Ч. I. 14). Найменша безпѣдствна денунціяція приносила дыбы увязненя а нероважне, або по піяному выречене слово, часто и підступъ — вели до смерти. (Бр. Ч. I. ст. 17—61).

Тымъ способомъ переповнились криминалы въ Лудку, Дубнѣ, Кременчице...

Комисія безпеченства замѣнилася въ судѣ криминальный. А тамъ, безъ доказвъ, одні казали головы підъ мечъ ката, другі висѣли на шибеницяхъ, треті гинули при индаціяяхъ підъ нагами, а инші умерали въ голоду; а коли кого пустили, то не рѣдко только съ одною рукою. Се все дѣялося для охороны „ojczyzny“.

Коли комисія много людей невинныхъ выгубила, спостережено въ Варшавѣ, що она переступила свой кругъ дѣланиа и насажено: щобы собѣ суду не присвоювала. (Бр. Ч. I. стор. 17—61).

Сего видно бажаетъ и авторъ присланого листу, и мы знаємо, що колибы тутъ була Польша, моглибы повторитися на щирыхъ Русинахъ сцены въ 1789 р. Але дякувати Богу, мы вынѣ подѣ Австрію.

И тутъ могутъ вправдѣ бути денунціяції и увязненя, и тутъ, кто виненъ, кару понести повиненъ: але таки безъ суду и вини нікто нечистъ не буде.

Мому корреспонденту скажу однакомъ, що лучше було удатися до явної денунціяції, якъ безъименно хотѣти терроризувати. Але якъ въ 1789 р. выказанными поступками не ухоронено Польшѣ отъ дальшихъ подѣловъ а противно, тѣ лише прискороно, такъ и теперъ мѣй невѣдомый корреспондентъ и терроризмомъ ему подобнѣмъ загорѣльцѣ не поставятъ на ноги Польшѣ.

Що до секрету, то не думанъ я шляхетнѣ бажаня Поляковъ покрывати тайною.

Стеф. Качала.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Рада державна.) Палата пословъ приняла законъ о чешкомъ университетѣ, ухваленый палатою пановъ. Сего тыждня розпочалася въ палатѣ публичная дебата бюджетова. Зъ рускихъ пословъ записався до голоса п. Кулачковскій. Спелучена лѣвица ухвалила голосовати противъ бюджетови. О розправѣ бюджетовой нацишемъ обширнѣе сообщимъ разомъ.

(Комисія для конеруи духовенства) отбула дня 13 лютого засѣданіе, на котромъ бувъ присутный и министръ вѣроисповѣданъ. Комисія приступила до наряды генеральной надъ предложеньемъ правительственнымъ зъ р. 1876 и предложеньемъ подкомисіи. На интерпелляцію п. Бера отнѣвъ реф. Климъ-Мартиницъ, що въ наслѣдство внесень подкомисіи прелмнинована черезъ правительство квота нѣднесеса до 754.000 зр. П. Руго съ сконотатовавъ, що предложенье подкомисіи рѣшится значно отъ предложена правительственного и заинтерпелювавъ министра вѣроисповѣданъ, яке становище займе правительство супротивъ предложень подкомисіи. Министръ заявивъ, що вправдѣ не мавъ еще часу розглянутися въ предложенье подкомисіи, але вже зъ самого поверховного перегляду перекоуеся, що предложенье подкомисіи не во вѣмъ годится съ намі-

реними правительства. Передовѣмъ противитъ министръ уступови, где говорится, що правительство має порозумѣваться съ епископами, бо щось тако малобъ значенье формального конкордату. По довшій дебатъ комисія рѣшила отложити на рады ажъ до того часу, поки правительство не предложитъ ей потрібныхъ выказовъ табулярныхъ.

(Ва комисія для кодексу крпного) раджено оими днями надъ внесеніями пп. Жака, Линбахера и Вольского о объективномъ поступованіи въ справахъ прасовыхъ. Министръ правосудія, дрѣ Пражакъ, присутный на томъ же засѣданіи, заявивъ, що „правительство теперь не прихилилось до ніякого змаганя, котре замѣряе въ дѣлахъ прасовыхъ обмежити дотепершню компетенцію судѣвъ урядовыхъ, а розширити компетенцію судѣвъ присяжныхъ“. По такомъ заявленіи министра поставивъ дрѣ Вольскій внесеніе: 1) „Мимо правительственного заявленія комисія есть пересвѣдчена, що объективне поступованье належитъ обмежити въ дорожѣ законодательной; 2) комисія поручае подкомисіи, щобы на подставѣ предложенныхъ въ палатѣ внесенъ выпрацювала отновдний проектъ закона“. Обѣ тѣ точки внесенія комисія приняла.

(Повстаніе въ Далмаци и Герцеговинѣ.) Вѣсти зъ послѣднихъ кількохъ днѣвъ, якѣ дойшли до Вѣдн дорожю урядовою и неурядовою показують, що нашимъ войскамъ тими днями поводилось досить добре. Въ донесеняхъ зъ театру войны — инше вѣдѣнска Presse — нема вправдѣ мовы о великихъ удачахъ (они впротѣмъ и не можливй задля мѣсцевыхъ отношенъ) а все таки стверджують, що повстанье въ Кривошій и Герцеговинѣ тратитъ на розмѣрахъ и съ кождымъ днемъ зменшаеся. Коли только операції войскъ будутъ и дальше вѣдены съ дотепершнимъ спокоємъ, енергією и прозорливостію, — то нема сомнѣнія, що цѣле повстанье буде до крѣпкѣ придушено за болѣе-менше чотыри тыжднѣ. Повстанье, якъ звѣстно, возросло въ наибольшу силу въ другой половинѣ обіча такъ въ Кривошій якъ и въ Герцеговинѣ. Въ той послѣдній повстанцѣ намѣряли вытворити собѣ подставу операцій на 35-километровой линіи отъ Гацка до Вѣлека, опираючись о границу черногорску. Зъ линіи Гацко-Вѣлекъ мали повстанцѣ вкупѣ съ Кривошіянами загрозили и збунтовати не лишъ Герцеговину, але и полуострову Далмацию. Тымчасомъ Кривошіянамъ не удалось выкликати повстаня въ далматскомъ окрузѣ Зубца и самі мѣстѣи цѣнузисъ въ окрестности Ублѣ и Драгалѣ. Коли повстанцѣ побачили, що годѣ розширити повстанье отъ Вѣлека до Адриатика, змѣнили планъ и взяли собѣ за подставу операцій 70-километрову линію отъ Мостара до Фочи. На той линіи показались отдѣлы Стойна Ковачевича, Тунгуса (будшого жандарма въ Герцеговинѣ) и Салко-Форта (магматанина, будшого урядника полиції въ Невесиньѣ). Выбираючи линію Мостаръ-Фоча повстанцѣ мали намѣренне перетяти коммуникацію зъ Боснію до Герцеговины и тымъ легше выкликати повстанье въ Герцеговинѣ. Въ важнѣйшій пунктѣ коммуникацій, якъ: Главатичево, Улокъ, Калиновичи, Трнова обсадили повстанцѣ, и зъ оттамъ выпадали частено до Коницы въ долині Наренты, частено до Фочи надъ Дриною, щобы опанувати мурованый шляхъ вѣдущій зъ Сераева до Мостару и добитись коммуникації съ Санджакомъ Новобазарскимъ. Мимо зручного маневрованиа повстанцѣ на жадномъ пунктѣ не мали усилѣхъ. Ген. Іовановичевъ удалъ съ тремя наразъ шляхами вѣрнуться зъ Боки до Каттаро до Кривошіи и швидко заняли важный позиции: Репай, Леденица и Вельесело. Въ востѣйшій Герцеговинѣ на линіи Гацко-Вѣлекъ войска стыкаются лишь съ дробными отдѣлами повстанцѣвъ, котрі передъ войскамъ звичайно утѣкають. Зъ линіи Мостаръ-Фоча перестали повстанцѣ въ послѣднихъ днѣхъ выпадали до Коницы, а только зъ Тресковидиціи Плянины выпадали на повночь къ Сераеву и на востѣкъ къ Фочи. Въ вѣсѣхъ своихъ выправахъ однакомъ були отпѣртъ войскамъ а особливо не пощастилось имъ подѣ Трновомъ дня 10 лютого — мали стратити, якъ доносивъ ген. коменда зъ Сераева, до 100 людей раненыхъ и убитыхъ.

Дня 14 лютого надѣшли до Вѣдн два урядовѣ справозданія зъ театру войны. Ген. Іовановичъ доносить: 18-та дивизія вирушила зъ Мостару и Невесинье на выжину Зимье. Направлено форты въ Зимье-Ганъ и стражницѣ въ Батѣвици и Приворацу. Въ Загорію подѣ Улокъ-Борке и на Сушаницкой Плянины громадятся значныя силы повстанцѣвъ и нападують на окрестности. Ближній окрѣпчій мѣсць гарнизонныхъ и головныхъ коммуникацій въ Герцеговинѣ забезпеченъ вже войсками. Въ Кривошіи повстанцѣ хотѣли д. 13 лютого зблизитися до Леденицѣ. Дня 14-го збираются подѣ лѣсомъ Бакоци. Лѣсъ передъ Колицею отъ стороны Кнезлаца запалено. Войско фортификаціи Грабенъ и Леденицу; оба тѣ мѣсця заосмотрено въ каноны. — Ген. коменда зъ Сераева доносить: Въ днѣ 12 и 13 лютого подѣ Фочейоу бувъ спокій. Въ окрестности Тирновы появились отдѣлы повстанцѣвъ, але сразу передъ патролями утѣкли. Коменда стаци въ Невесинье доносить, що инфантеристъ 71-го полку Гомболя, раненый легко 7-го лютого подѣ Ясеною и взятый повстанцами въ неволю, утѣкъ въ ночи на 12-го и ставився въ комендѣ въ Столацѣ.

Въ Бокка ди Каттаро оголошено станѣ облоги. Въ мѣстѣ Ризано отобрано жителямъ всяке оружье.

Зъ Мостару доносить до Polit. Corresp., що ген. Іовановичъ въ подорожи зъ Метковичъ до Мостару по дорожѣ бувъ витаный всюду жителя-

ми. Зъ поодинокихъ селъ и мѣсточокъ выходили противъ нему депутації. Въ самѣмъ Мостарѣ выставлено триумфальнѣ браны; начальникъ депутації почитавъ генерала промовою, котру закончивъ окликомъ въ честь цѣсаря. Мѣсто цѣле було пристроено хоругвами а вечеромъ иллюминаване.

Въ Столацѣ увязнено кількохъ людей за агитацію противъ Австріи. Въ окрузѣ Гацка па нуа мѣжъ народомъ спокій.

Въ кривошійскомъ мѣстечку Орагова, взятѣмъ штурмомъ черезъ войска, знайдено въ домѣ начальника громадского 3.150 зр. въ золотѣ и двѣ мапы штабу генерального съ русскими напѣсиями. Въ Ораговѣ проголошено подобно якъ въ Ризано станѣ облоги.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Petersb. Herald пише, що „поголовка, розширена въ заграничній печати, будѣтобы ген. Скобелевъ понавѣ въ неласку у царя за звѣстну свою бесѣду, есть безосновна“. Нема сомнѣнія, що Pet. Herald оказавъ правду; наилучшимъ доказомъ, що Скобелевъ не потерявъ ласки царской буде той фактъ, що указомъ царскимъ зъ 12 лютого (отже вже по его бесѣдѣ) дано двомъ новобудованнымъ пароходамъ назвы „Скобелевъ“ и „Геокъ-Тене“.

На торжество коронації царя въ Москвѣ прибудуть — якъ доносить „Голосъ“ — нѣмецкій престолонаслѣдникъ, король и королева зъ Даніи, и князь болгарскій и черногорскій.

Справа о звѣстній роствѣтѣ казенныхъ земель въ губерніи оренбургской вже укінчалася. „Правительственный Вѣстникъ“ оголошуе, що генералъ-губернаторъ оренбургскій, Крижановскій и директоръ выдѣлу въ министерствѣ державныхъ дѣлъ, Климовъ, достали димисію. Кромѣ димисіи сихъ двоухъ достойниковъ отдалено разъ на завѣдды зъ службъ начальника канцеляріи губернаторской, Голодковского и директора завѣдательства дѣлъ державныхъ въ оренбургской губ., Івашникова.

Кн. Суворовъ, членъ правительственного совѣта, колишій губернаторъ провинцій надбалтійскихъ, умеръ въ Петербургѣ. Такожъ умеръ оими днями кѣвскій митрополитъ Филотей. Однимъ зъ кандидатѣвъ на митрополита въ Кѣвѣ есть сусѣдновдний недавно митрополитъ сербскій Михайлѣ, выхванокъ кѣвской духовной академіи.

Англія. Велику сензацію выкликала въ Англіи промова Гладстона въ справѣ Ирландіи. Одиъ зъ пословъ ирландскихъ поставивъ бувъ внесеніе, щобы въ Ирландіи бувъ заведенъ автономичный парламентъ народный. На таке, внесеніе палата, якъ звичайно, и не звертала уваги и все дуже зачувувалися, коли Гладстонъ забравъ въ той справѣ „Голосъ“ и завоувавъ ирландцѣвъ, щобы предложили правительству планъ, котрый не нарушувавъ правъ лондонского парламенту а ирландскому придѣлявъ такую компетенцію, и кой wymagaе краева автономіи. Тымъ чиномъ Гладстонъ самъ додавъ духа Ирландцѣмъ добиватися повной самоуправы своего краю и стигнувъ на себе недоволенье консервативовъ, а то й либералѣвъ англійскихъ. Розумѣеся, що автономія для Ирландіи — рѣчь дуже справедлива, и певно черезъ ню хочъ въ якісь части зараженобы той анархіи, яка теперъ пануе на Зеленомъ Островѣ.

Греція. Зъ Атенъ прихадать вѣдомости, що народъ греческій дуже недоволеный зъ королевства и короля Георгія. Послы оппозиційный парламенту высказують свое недоволенье зовѣмъ отверто. При отвореному парламенту принято тронову промову короля дуже студено, навѣтъ не поднесено въ честь короля оклику — якъ се завоуваъ дѣеся. Очевидно, въ народѣ греческомъ широко заустила корѣнь думка о грецкѣй републицѣ.

Черногора. Въ четверть минувшого тыждня прибавъ князь Микита зъ Антивари (где отъ часу повстаня перебувавъ съ родиною) до столицѣ, Цетинія, и зѣзвавъ сразу своихъ совѣтниковъ и министровъ на раду. Обговорено въ внутрѣшній и заграничній справѣ Черногоры. Що до становища княжества до заграницѣ, именно герцеговинского повстанія, князь давъ министрамъ спеціальнѣ инструкции и повернувъ назадъ до Антивари. О сколько въ Вѣдн звѣстно, князь все еще стоитъ на становищи неутраляности и лѣоальности супротивъ Австріи, — але дококи Австрія буде шанувати границы Черногоры. Во, якъ звѣстно, въ правительственныхъ кругахъ австрійскихъ проявляеся була думка — оккуповати Черногору для легшого придушенія повстанія. О той евентуальности обширно заговорили и печать австрійска и загранична. Розумѣеся, що сама газетна поголовка о оккупации черезъ Австрію Черногоры мусѣла до живого вразити такъ самого князя якъ и его правительство, а тымъ болѣе черногорскій народъ. Якъ доносить „Новое Время“ князь подчасъ своего короткого побыту въ Цетиніи завоуваъ до себе редактора офіціального княжеского органу „Гласа Черногорца“, Павловича, и препоручивъ ему выступити якъ найенергичнѣе противъ евентуальной оккупации. Въ наслѣдство такого препорученія княжеского „Гласъ Черногорца“ звернувся до Австріи съ такою бесѣдою: „Радити Австріи оккуповати Черногору и силою выдерти намъ свободу, котру мы черезъ пять столѣтій хоронили — се не зла думка, але дуже небезпечна. Австрія нехай розважить, що се не пѣйде такъ легко, що Черногорцѣ умѣють боронитися, що николи никто не змѣгъ Черногору оккуповати, що не то австрійскій жовниръ, але навѣтъ хоробрѣ Турки, а на ихъ чолѣ хоробрый Сулейманъ, окупили дорогу зъ Никича до Спуды“.

жа 6000 трупами, перейти дорогу на двѣ години ходу они потребували цѣлый тыждень! Австрійцѣ нехай лишь спробують прийти, мы выжидаемъ ихъ!“ — Думка о оккупации Черногоры вже навѣтъ въ печати австрійской замовкла и надѣяться, що доки князь и его правительство (народъ черногорскій — инша рѣчь) позбѣстануть и на дальше въ неутраляности и лѣоальности супротивъ Австріи, доти и Австрія буде лѣоальною супротивъ Черногоры. Колижъ бы однакомъ иначе сталося и Австрія мусѣлабы оккуповати Черногору, то звѣстно, Австрія й сама булабы отъ тѣмъ пересвѣдчена, що занятые Черногоры не обѣйшлось ся їй безъ великихъ жертвъ, хочъ може и не въ такой мѣрѣ, якъ се грозить „Гласъ Черногорца“. Тількижъ, якъ сказано, надѣяться, що до оккупации Черногоры не прийде.

НОВИНКИ.

— Впреосв. Митрополитъ вернувъ въ четверть вечеромъ зъ Вѣдн зъ засѣданій палаты панѣвъ. Якъ зачуваемя, мавъ бути нашъ архіерей такожъ у Цѣсаря съ меморіаломъ въ справѣ полученія дотации руского духовенства. Цѣсаръ заявивъ, що рускій клиръ на Буковинѣ справдѣ потребуе полученія своего быту, и поручивъ архіереву передати меморіалъ министерству.

— Впреосв. митрополитъ Іосифъ, якъ звѣщае „Gazeta Lwowska“, розбѣславъ куренду зъ дня 29 грудня 1881 р. до душпаствѣвъ своей архіепапіи съ препорученьемъ, щобы громады гр. кат. обряди и ихъ читальнѣ не прегнумерували часописей „Проломъ“ и „Вѣче“, а то зъ причины ихъ антикатолицкого стремленія.

— Конисикаты рускихъ газетъ. Въ сѣмъ тыждни сконфискувала ц. к. прокуратура: Свѣтъ, Зеркало, Батьківщину (2 разы) и Слово.

— Ревизія и увязненія. Дня 2 (14) с. м. приставлено до Львова увязненого въ Вѣдн Володимира Наумовича подѣ ескортою стражника криминалу вѣдѣнскаго. — П-ѣ Добрянска, жена увязненого Адольфа Добрянского, внесла до президіи суду зажаленье, що листы до неѣ адресованы власти придержують, а еѣ листы отворяють, якъ то случилося съ листомъ еѣ, адресованнымъ до дра Фр. Зиса, посла до рады державной. Судъ обѣцявъ дати еѣ на тое урядову децизію. Въ Залѣцкахъ отбулася дня 4 с. м. ревизія у о. А. Кнѣгинича, котораго ревизовано до сорочки. По строгой ревизіи въ дома перешуквано все кутки въ церквѣ. Забрано гдѣякѣ книжки, котрі однакъ потѣмъ звернено властители. При ревизіи були староста, секретаръ и жандармъ.

— Ревизія отбулася сими днями въ Крупську кодаря п. Корецкого. Кромѣ газетъ и книжонокъ товариства Качковского не найдено болѣе нѣчого.

— Поправка. Въ ч-лѣ 9 „Дѣла“ на стор. 4-ой, въ новинцѣ п. з. „Товариство Академическій Кружокъ“ зайшла похибка друкарска, именно въ 6-омъ стиху зъ горы вѣсто: „По укѣнчено дебаты надъ гдѣякими вѣшными и справами товариства“ — має бути: „По укѣнчено дебаты надъ гдѣякими вѣтренными и справами товариства“.

— Въ справѣ знесеня руского календаря. „Gazeta Krakowska“, а за нею и другі польскіе часописы обѣстали вѣсть, що въ пов. ярославскомъ девять рускихъ громадъ внесло до намѣстництва прошенье, въ котромъ домагаются знесеня подвійного календаря въ востѣйшій Галичинѣ, що має принести користь для краю уменьшеньемъ лѣнства, якъ такожъ має зблизити сыновѣ той землѣ, той самой вѣры, той самой минувшости, стремлячихъ до той самой цѣли (?). Тое мали зрѣбити згаданіе громады „z własnego porędu“, „bez żadnej opozycji“ и т. п. Такъ пишуть польскіе газеты и завіряють торжественно, що се фактъ вѣрный и що „proszęciwu ludęk ruski“ провидѣвъ вже такъ, що въ змѣненю календаря видитъ правдыву цѣль своего существования. Але мы маемъ зовѣмъ инші информации, маемъ факты правдивы, котрі зовѣмъ инначе высконують тую справу. Недавно збирало отъ войтѣвъ въ повѣтѣ ярославскомъ на сесіи въ Ярославѣ подписаны въ справѣ знесенія руского календаря. Оттакъ дня 9 л. с. м. захаваъ комисаръ п. Жебровский на мѣбочу сесію войтѣвъ до Сѣнявы и тамъ при помочи нотари п. Фр. Вольского, войта зъ Теплицъ Скришевского, писаря зъ Писковичей Оссолинского и др. Поляковъ, а лишь одного Русина, войта Дуды зъ Тучапъ — намавляно и спилувано войтѣвъ до подписовъ прошения на знесеніе руского календаря. Такъ отже подписавъ войтѣ и посвѣоръ зъ Теплицъ Скришевскій, войтѣ зъ Писковичей за наставаньемъ писаря Оссолинского и посесора Скришевского, войтѣ зъ Вульки Тухольской Сава, войтѣ зъ Дибкова Вылевы и др., котрі до сего навѣтъ не признаются. По сѣмъ вѣсѣмъ угушвано войтѣвъ за тую „прислугу“. Такъ отсе не було анѣ гадки анѣ добровольной згоды на знесеніе нашего календаря, а лишь казано тое робити войтамъ, уживаючи до того намовы и иншихъ средствъ. Однакъ мы дуже добре знаємо, якъ нашъ народъ задивлюеся на справу календаря, якъ и се знаємо, що въ польскихъ часописахъ не побачишь правды, где лишь ходитъ о яку небудь справу руску.

— На выбудованье дому для читальнѣ мѣщанской въ Малуши зложено на вселю п. Петра Яцышина, геолога въ Заюво, 15 зр. За сей даръ складае П. Т. Дателямъ прилюдну подяку — М. Тыничскій, заступникъ головы читальнѣ.

— Загальнѣ зборы членѣвъ Бурсы для дѣвчаты въ Перемышлѣ отбудутся дня 2 л. марта с. р., т. е.

въ четверть першюи недѣли великого посту въ комнатахъ „Бесѣды“ о 12-ти годичъ въ полудне, на котрѣ запрашася всѣхъ П. Т. членовъ Бурсы. Программа: 1) оправдание выдѣлу за рокъ минувшій; 2) резинація предѣлателя, а въ случаю ея принятія выборы нового; 3) выборъ люстраціонной комисіи; 4) внесеніе членовъ; 5) зѣмъна устава въ случаю достаточного числа членовъ. — Въ Перемышлѣ, дня 12 лютого 1882. Отъ выдѣлу Бурсы для дѣвчатъ.

— На посады учительскій розписуе окружна рада школьна въ Перемышлѣ конкурсъ съ речинцемъ до дня 8 (20) марта с. р., именно на слѣдующіи мѣстоности: Борщовичѣ, Выбли, Цыковѣ, Яокманичѣ, Коровники, Кривча, Матковичѣ, Нахлада, Ненадова, Нѣжинцѣ, Пиколовичѣ, Олшаны, Сѣдлока, Торки, Валива, Жротовичѣ, Бабичѣ, Бирча, Добра, Яворникъ рускій, Липье, Малава, Новемѣсто, Пятница, Тарнова и Тистянецъ.

— На посады учительскій розписуе окружна рада школьна въ Надворній конкурсъ съ речинцемъ до 3 (15) цвѣтня с. р., именно на слѣдующіи посады: 1) въ повѣтъ надворнянскій: а) при 4-кл. школѣ мужеской въ Надворній съ выкладовымъ языкомъ польскимъ на посаду старшого учителя съ платнею 500 зр. и молодшого учителя съ платнею 300 зр., б) при школахъ етатовыхъ съ выкладовымъ языкомъ рускимъ въ Камбінній, Крапнѣй и Панищу съ платн. 300 зр. и мешканемъ, в) при школахъ филіальныхъ съ выкл. языкомъ рускимъ въ Цуцловѣ, Дорѣ, Майданѣ горшнѣ, Перослю, Струпковѣ, Тарнавиці лѣсной, Волосоу, Фитковѣ, Назавизовѣ, Велесниці и Скопѣцѣ съ плат. 250 зр. и мешк.; 2) въ повѣтъ богородчанскій съ выклад. языкомъ польскимъ: а) при етатовѣй школѣ 4-кл. въ Богородчанахъ на посаду учителя молодшого съ платн. 270 зр., б) при 2-кл. школѣ етат. въ Лысци на посаду другого учителя съ платн. 450 зр.

— Редакція „Switwa“, якъ намъ зъ рѣжныхъ сторѣнь звѣщаютъ, накідае свою часописъ рѣжнимъ громадамъ и народнымъ школамъ, хотѣи они туу газету вже по колька разѣвъ назадъ отсылали.

— Зъ Теревовѣтъ пишуть намъ: У насъ еще не пробудилося житіе нашихъ мѣщанъ и мовъ тяжкій сонъ завиновувъ надъ нашимъ стариннымъ мѣстомъ. Вправдѣ основуюся теперъ читальня, але дооси ледво 30 членовъ вписалося. Отъязвемося съ ширимъ замысломъ до нашихъ мѣщанъ, чтобы взяли собѣ примѣръ зъ другихъ мѣстечокъ, а навѣтъ сель, где саміи громадяне трудятся ревно около основана читальне, касъ, шпихлѣровъ и т. н. Не зашкарадулена жизнь, але вѣра въ красшу будучность и шира, спѣльна праця зможуть завести насъ до цѣли.

— Для роздѣтъ вѣна им. архим. Гизель, узираного зъ 3-лѣтнихъ доходѣвъ фундаціи дра І. Фрида, призначеного для убогихъ осирѣтѣлыхъ дѣвчатъ речинцемъ до 15-го цвѣтня с. р. дѣвчина, убігаючая о тое вѣно, мае выказати: 1) що есть сиротою по господарѣ-селянинѣ зъ мѣстечности, належачою до повѣту львовского; 2) що числитъ отъ 18 до 25 лѣтъ жити; 3) що есть убогою; 4) що укѣнчила съ добрымъ успѣхомъ три низшіи класы школѣ народныхъ; 5) що мае выйти замужъ за селянина, котрый такожъ укѣнчивъ съ добрымъ успѣхомъ три низшіи класы школѣ народныхъ. Слѣбъ кандидати мае отбутися 8 (20) цвѣтня с. р., а на случай церковной перешкоды въ найближшѣмъ дни. Выплата вѣна наступитъ другого дня по слѣбѣ.

— Выборы посла до рады державной зъ выборного округа селянского Перемышль-Мостиона-Добромилъ розписанъ на 28 н. с. марта с. р. (въ мѣсе по-койного пос. Тышковского).

— (Дрѣбній вѣсти.) Виреосъ, митрополитъ Іосифъ повернувъ зъ Вѣдны до Львова. — Вир. митрополитъ православный Сильв. Андріевичъ повернувъ до Черновѣцъ по довшѣмъ побутѣ въ Вѣднѣ. — Зъ Галичины покликано 24 жандармовъ до службы въ Босніи и Герцеговинѣ.

ПОСМЕРТНІЙ ВѢСТИ.

✠ Петро Леонтовичъ, парохъ въ Старискахъ, дек. городецкого, умеръ дня 12 с. м. по короткой недужѣ въ 55-омъ роцѣ жити а 30-омъ роцѣ священства. Бувъ се мужъ рѣдкихъ-превеликихъ заслугъ и высокыхъ честнотъ, примѣрный священникъ въ цѣлой околици, чоловѣкъ сердцемъ и душею отданный добру своимъ парохіанъ и загалу, теплый и любящій отецъ своен родины, заступникъ и покровитель сирѣтъ и вдовичъ, щирый отважный оборонца безнадѣжныхъ и покровителей, неутомимый труженникъ коло добра отданныхъ своей опѣцѣ паравіанъ, щирый Русинъ и ревный патриотъ, правдивый трудолюбивъ не для славы, розголоосу и похвалы, але працюющій въ тишинѣ съ посвященіемъ. — Се тѣ великіи свойства великого мужа, честного и примѣрного чоловѣка-громадянина, що зъединали ему добре заслужену славу и любовь у воѣхъ. За его стараніемъ збудовано нову церковь, заведено школу, поставлено шпихлѣръ и домъ громадскій, основано читальню, касу пожикову, постаранося о потрібній рускій пожиточній часописѣ и книжкѣ для народу, заведено спѣвъ хоральный въ церквѣ, — словомъ зроблено не только тое все, що входило въ кругъ дѣлани Покѣйного, але о много больше. Всеу надавъ Покѣйный характеръ чисто-рускій, мимо численнихъ заводѣвъ, стратъ и секатуръ отъ противниковъ. Память его въ сердцахъ нашихъ нехай нѣколи не загине!

— Выназъ жертвъ и членовскихъ вкладокъ на бурсу для дѣвчатъ рус. кат. обр. въ Перемышлѣ, за котрѣ П. Т. Дательмъ сердечне „Спаси - Богъ“ заявляемъ: о. А. Терлецкій зъ П. 3 зр., громада Повнятычъ 2 зр., о. Я. Нероновичъ 3 зр., о. Г. Гладыловичъ зъ Х. 1 зр., священники дек. яолского 4-40 зр., именно: Д. Котысь, М. Ладжинскій, М. Подолнскій по 1 зр., І. Лѣшинскій 1-40 зр.; священники дек. нижанковского до давнихъ 13-40 зр. додають 2-65 зр., именно: В. Добрянскій, Ю. Менцинскій по 1 зр., С. Струсевицъ 65 зр., священники дек. мостиого 10 зр., именно: Т. Союзанскій, Н. Назаревичъ, В. Курковскій, І. Черкавскій, Е. Менцинскій, Н. Сенета по 1 зр., І. Будзыновскій, І. Кормошъ по 60 зр., И. Подолнскій 62 зр., М. Ольшанскій 50 зр., Т. Сѣнкевичъ 1-68 зр.; священники дек. яворовского 6-18 зр., именно: І. Гинилевичъ 2 зр., В. Кривачъ, І. Ганкевичъ по 1 зр., К. Обухевичъ 50 зр., Т. Ганасевичъ 43 зр., С. Алексевичъ 50 зр., Я. Леховичъ 75 зр., Редакція „Слова“ зобранъ жертвы (въ чч. 27, 69, 72, 81, 113) 3450 зр., зъ муз. дек. вечера въ честь 6. Вир. Гр. Шашкевича чистого доходу 140 зр., за шѣсть прим. „Психологій“ дра Ганкевича 3 зр., о. Н. Роздѣльскій зъ С. зобранъ жертвы въ часѣ святъ Рѣздвяныхъ 3 зр. — всего 215-73 зр. На рахунокъ членовскихъ вкладокъ о. Павелъ Левицкій зъ Я. с. яко дѣйст. членъ 50 зр., о. Д. Куцерыбъ на р. 1882 3 зр., о. І. Мудракъ 2 зр., о. З. Подлясскій 50 зр., Г. П. Лисенчикъ яко основатель 25 зр. — всего 80 зр. 50 кр.

Въ Перемышлѣ, дня 31 л. сѣчня 1882. — Отъ Выдѣлу руской Бурсы для дѣвчатъ. Зас. Подлясскій, секретарь, Куцерыбъ, касиръ.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Ч. п. М. К. зъ Д. Вашъ надѣлъ суть дуже пересадны. Мы радилъ бѣ Вамъ задля синицѣ на даху, не пускати зъ рукъ горобця. О сколько знаемо, Вамъ дуже тяжко прийшлося тамъ добитися якои посады. Всѣмъ о. К. зъ Туз. Крахъ париской не вилынувъ на нашъ банки и нѣ троха не загрозивъ имъ. Наибольше бувъ загрозеный хибѣ одинѣ „Länderbank“, але якося щасливо выйшовъ зъ клопотѣвъ. За умѣщеніе подяки належится 1 зр. 50 кр. Вн. К. зъ К. Ваша допись буде умѣщена съ гдѣякими поправками. О дальшій дописи дуже просимо.

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

На Часописъ школьну: Пчт. Рада шк. въ Ив. 3 зр.; на образы славн. мужѣвъ: о. И. Т. въ Б. 1-60 зр.; для Шк. помочи: о. В. Н. въ П. 50 кр., о. М. М. въ Пр. 50 кр.; для Просвѣты: о. Н. Р. въ Сокалі 2 зр., о. П. Г. въ Шершенівцяхъ 1 зр., о. І. Б. въ Золотникахъ 2 зр., Пчт. Читальня руска въ Хо. Г. въ Бер. 1 зр., Л. В. въ Станиславѣ 3 зр., о. В. въ Звнячу 1 зр., о. І. Б. въ Золотникахъ 1-50 зр.; для Зеркала и Зорѣ: К. Г. въ Бер. 1 зр., о. М. З. въ Мозоловѣцѣ 4 зр., о. А. К. въ Грушнѣ 4 зр., Л. В. въ Ст. 8 зр., о. М. Ф. въ Деревни 2 зр., о. І. О. въ Вѣднѣ 2-50 зр., М. Г. во Львовѣ 2-50 зр., о. А. Ч. въ Коссовѣ 1-30 зр., С. Н. въ Стан. 2-50 зр., В. Г. въ Стрию 1 зр., о. О. Л. въ Потоцѣ 2-50 зр., М. К. въ Борщевѣ 2-50 зр., о. З. Ш. въ Тышкѣвцяхъ 4 зр., о. Ю. О. въ Сенечовѣ 1-50 зр., о. Н. Д. въ Ключевѣ 2-50 зр., о. І. О. въ Вѣженцѣ 2 зр., І. Г. въ въ Краковѣ 2 зр., о. З. Н. въ Воюславцяхъ 2-50 зр., о. А. Т. въ Полнятичахъ 4 зр., В. Я. въ Чернівцяхъ 1-50 зр., о. И. С. въ Божиковѣ 4 зр., о. І. Б. въ Зол. 2-50 зр., о. Ю. Ф. въ Дубѣ 2 зр.; для п. Олѣярника: о. І. Вѣрещій въ Жерниці 2 зр., Н. П. 10 кр.; на рускій перекладъ Фавста: Е. О. во Львовѣ 1-20 зр., о. С. І. въ Золочевѣ 1-20 зр., Л. В. въ Станисл. 1-30 зр., І. Г. въ Краковѣ 1-20 зр., о. К. Б. въ Викторовѣ 1-20 зр., В. Г. въ Стрию 1-20 зр., И. В. въ Стрию 1-20 зр., о. Т. С. въ Шолом. 1-20 зр., І. О. въ Зборовѣ 1-40 зр., Я. въ Львовѣ 1-20 зр., Л. во Львовѣ 1-20 зр., о. И. О. въ Велеоневѣ 1-20 зр.; для Свѣта: Л. В. въ Ст. 4 зр., В. Г. въ Стрию 1 зр., И. В. въ Стрию 1 зр., К. Г. въ Стрию 1 зр. (Дальше буде.)

Курсъ львовскій зъ дня 16. л. лютого 1882.

Платять жадають	австр. валютою	р. кр.	п. кр.
1. Акціи за штуку.			
Желѣзн. Кар. Люб. по 200 р.	289 50	293 —	—
„ львѣ-черн.-лс. по 200 р.	165 —	169 —	—
Банку гин. галиц. по 200 р.	297 —	305 —	—
2. Листы заст. за 100 р.			
Общ. кред. галиц. по 5% ав.	99 50	101 —	—
„ „ „ „ по 4% ав.	94 —	96 —	—
„ „ „ „ по 5% ав. період.	99 50	101 —	—
Банку гин. галиц. 6% ав.	100 40	101 60	—
Листы дов. гал. рует. банку п. 6%.	100 —	102 —	—
3. Листы довжикъ за 100 р.			
Общ. ролъ. кред. Завед. для Гал.	92 —	94 —	—
в Буков. 6% долов. въ 15 лѣтъ			
4. Облиги за 100 р.			
Инденизаціи галиц. 5% м. к.	99 40	100 75	—
Облиги коммунальн. Гал. банку руетик. 6%.	100 —	102 —	—
Можички кр. зъ р. 1873 по 6%.	100 —	102 —	—
5. Лосы мѣста Кракова	18 —	20 —	—
„ Станиславова	25 —	27 —	—
6. Монеты.			
Дукатъ голландскій	5 56	5 66	—
„ цѣсарскій	5 57	5 67	—
Наполеондоръ	9 47	9 57	—
Пруссимпериалъ	9 74	9 84	—
Рубль російскій сѣребный	1 52	1 62	—
„ паперовый	1 20 1/4	1 22 1/4	—
100 марокъ нѣмецкихъ	58 25	59 —	—
Серебро			

Съ симиъ числомъ розсылаеся Вп. предплатникамъ „Библиот. найзнам. повѣстей“ 15 аркушъ повѣсти Едварда „Стефанъ Лаврентій“ зъ англійского и 5 аркушъ новой повѣсти „Любовь убогого молодца“ Октава Фейлетта зъ французского.

Подяка.

Выдѣлу руской Бурсы въ Тернополи уважае за свѣй обовязокъ зложити прилюдну подяку всѣмъ, що брали ласкаву участь въ устроеноу концерту, зъ которого вилынуло на удержаніе Бурсы 177 зр. 35 кр., именно: П. Т. пп. Вахнянини, Стрийскому, Арданови, Цетвинскому, Лапицкому, Макаревичеву, Рихтерови, Збыршковскому, Гараимовичеву, Стотанчикови, котрѣ то ВП. пп. потрудились ласкаво зѣ Львова на устроєніе нашого концерту, дальше всѣмъ П. Т. членамъ комитету, устроившого сей концертъ, особляю Вп. п. Ол. Барвинскому, котрый найбільше причинився до осуцєня сего концерту, въ концѣ всѣмъ прибувшимъ на концертъ, а особливо тымъ, що або жертвовали не взявши билету, або взявши больше зложили, якъ выносила установлена цѣна.

Отъ выдѣлу руской Бурсы въ Тернополи, дня 31 сѣчня. 1882.

Дрѣ В. Лучаковский

Курсъ збѣжа

зъ дня 17 л. лютого 1881.

Цѣна за 100 килограммѣвъ.

	отъ	до
зр. кр.	зр. кр.	зр. кр.
Пшеница червона	9 —	11 —
„ бѣла	—	—
„ жовта	—	—
„ осявна	—	—
Жито	6 50	7 40
Ячмень	5 —	7 —
Гречка	6 50	6 75
Овесъ	5 50	6 —
Горохъ до варки	7 —	9 —
„ наст.	6 25	6 75
Вика	6 —	7 —
Кокорудъ стара	6 70	7 60
„ нова	—	—
Рѣпакъ зимовый	—	—
„ лѣтний	—	—
Рѣпъ (Линка)	—	—
Насѣно льно	—	—
Конюшина (передня)	42 —	55 —
Кмѣнь	—	—
Авижъ	—	—
„ плоскій	—	—

Теофилъ Копытинскій артистъ-маляръ.

Копытинскій, звѣстный зъ краевъ. выставъ штукъ красныхъ, выконуе портреты, якъ такожъ религіинъ образы рѣжноу величинъ.

Поручаючись ласкавымъ взглядамъ, проситъ о занотованіи адресу: Теофилъ Копытинскій во Львовѣ, ул. Краковска, ч. 20. (5—10)

„ДЫМЪ“.

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дѣстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійской.

Того еще не було, що можна дѣстати за 7-80 зр.

Прехорошій гарнитуръ столовый зъ ново-вынайденю имитациі сѣрбѣла, що до нынѣ стояло 40 зр., котрый остане облымы мовбы 14-лутове сѣрбѣло, за що даю 20-лѣтну гваранцію, именно:

6 штукъ ножѣвъ столовыхъ
6 „ вилокъ зъ одною шт.
6 „ ложокъ столовыхъ
6 „ подѣставокъ ножовыхъ
12 „ ложочокъ до кавы
6 „ кубковъ до яецъ
6 „ хорошихъ филижанк.
2 штуки хохля, одна до росолу, друга до сметанки
2 штуки великихъ салоновыхъ лѣхтарѣвъ
1 штука высѣвача до цукру або перцу. (23—24)
1 штука ситца до гербаты.

60 штукъ. Всѣ тутъ наведенъ величай предметы стоятъ разомъ 7 зр. 80 кр. Замовленія за надѣланіемъ готѣзки або за послѣплатою такъ довго, якъ стане запасу, сновіае

Панъ А. Л. ГУТМАНЪ, генеральный складъ фабрики имитациі сѣрбѣла
Вѣднѣ 1, Fleischmarkt 6.

Освѣдчаю всенародно, що на Веч. о. Антонія Недвецкого, декана рогатинского не только жадноу пресіи не дѣлаеъ я, чтобы опорожненный приходѣ Бурштыны якъ найкорше на конкурсъ выставити, — але противно, въ часѣ похорону бл. п. о. Нарольского въ притомности Веч. о. Евгения Сабата, тогожъ жены и Веч. о. Фр. Чарнецкого горячо промавляеъ я и просивъ Веч. о. декана, чтобы уваглядивъ и у высшихъ властей зволнивъ представити правдиву а дѣйстно чорну недолю и сумне положеніе нещасной вдовы и позѣстальныхъ сирѣтъ, чтобы бодай одинъ рокъ той лишити приходѣ при упрошенѣмъ сиротами завѣдателью.

Володимиръ Чировскій
гр. к. приходникъ Бабинець.

Мати, 45-лѣтна вдовца съ 20-лѣтноу дочкою, обѣ працѣвѣтъ, хорошо справнѣ въ ручныхъ роботахъ и въ веденіи сельского господарства, притѣмъ способнѣ до удѣлованя дѣтлѣмъ початковѣвъ наукъ, пошукуютъ подѣ дуже приступнымъ условіями примѣщенія въ честнѣмъ домѣ именно въ священничѣмъ, а то разомъ або роздѣльно.

Близкихъ поясненъ можна засягнути въ Новошилахъ у тамошного ч. к. заведателя Тадея Кончевича, послѣдня почта Журавно. (1—3)

СКЛАДЪ ОБУВЯ мужеского и женского, вырѣбу краєвого ГРИГОРІЯ ЛЕТКОГО въ Бродѣвъ улицѣ Золотоу.

Дякуючи за оказаній менѣ до сихъ поръ взгляды П. Т. Публики, маю честь поручити и дальше съ тымъ увѣреніемъ, що вырѣбы мои робѣтъ, навѣтъ при наибольшихъ вымогахъ, подѣ взглядамъ елаганціи повиннѣи всюда признаеъ, а то тымъ больше, що они выконанъ совѣстно, зъ добраного якъ найгравальшого матеріалу и послѣа добрового париского вкусу, а однакъ по совѣстно умѣреныхъ цѣнахъ. (1—3)

І. ЩЕРБА и І. РИГЕЛЬ столярѣ

во Львовѣ, при улицѣ Францискавской, ч. 11
поручають свою ново-открыту робѣтню столярскихъ вырѣбѣвъ такъ меблевыхъ якъ и будовляныхъ и всякій знарядженія склѣповіи, наймодѣйше и найстаранѣйше зъ сухого матеріалу выконанъ. (3—3)

Поручаючи свою робѣтню ласкавымъ взглядамъ ВП. Земляковъ, просимъ о ласкавіи замовленія, котрѣ выконуемо въ найкоротшѣмъ часѣ и по найнишихъ цѣнахъ.

ІОСИФЪ ЧЕРНИЦКІЙ
передъ тымъ
ГУСТАВЪ ВИХЕРТЪ,
рукавичникъ и бандажистъ
во Львовѣ, рынокъ, ч. 28.
поручае ласкавымъ взглядамъ свой складъ волкого рода товаровъ рукавичныхъ власного вырѣбу именно:
американскій оленковій сподѣтъ и нафтаны, въ всѣхъ найновѣйшихъ барвахъ дамскій, мужескій и мундууровъ рукавички всякого рода, именно: оленковъ, серновъ, козловъ, дунскій, гласѣе стѣбнованъ якъ такожъ поединчо шнѣтъ; шкѣры лосевъ и оленковъ до покрытѣ ложокъ, подушокъ, торбы ловецкѣ, шапки мундууровъ и цивильнѣ, шалки, краватки, шельки, шнурѣвки, бандажѣ, пончохи гумеластичнѣи и шнурованъ.
Такжѣ принимае замовленія на всѣлякъ вырѣбы, входящій въ обѣмы рукавичництва, якъ оправу гавтованыхъ подушокъ, шельокъ, шапочокъ и т. н.
по постоянныхъ умѣркованыхъ цѣнахъ.
Замовленія зъ провинціи выконуются отворотноу почтоу.
(6—2) Рынокъ, ч. 28.

ФАБРИКА ДЗВОНѢВЪ
Ивана и сына Антонія Серафинъ
въ Калущѣ (почта и стаціа желѣзницѣ),
надѣлена сѣребнымъ медалемъ заслуги и листомъ похвалнымъ ва выставѣ рѣльничѣй, якъ такожъ признаеъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломыжѣ (якъ се посвѣдчали и часописы), посѣдае на складѣ готовѣй дзвонѣи и вырабаеъ якъ найкорше подѣ при-ступнымъ условіями дзвонѣи всѣлякою ваги и обѣему, ручаючи за тревальбѣсть матеріалу и гармонійный звукъ.
Вирѣп. и Всѣмъ оо. приходникѣвъ управляютъ о ласкавіи замовленія, котрѣ выконываютъ якъ найточнѣйше съ глубокимъ поважаніемъ
(2—12) Иванъ и сынъ Антоній Серафинъ.

Выходить во Львовъ що Среда и Субота (крѣмъ русскихъ святъ) о 4-ой годинѣ пополудни. Литерат. додатокъ „Библиотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кожного 15-го и послѣдняго дня кожного мѣсяца.

Редація, администрація и инспекція подъ Ч. 8 улицы Академична.

Всѣ листы, посылки и рекламация належить пересылать подъ адресомъ: редація и администрація „Дѣло“ Ч. 8 ул. Академична.

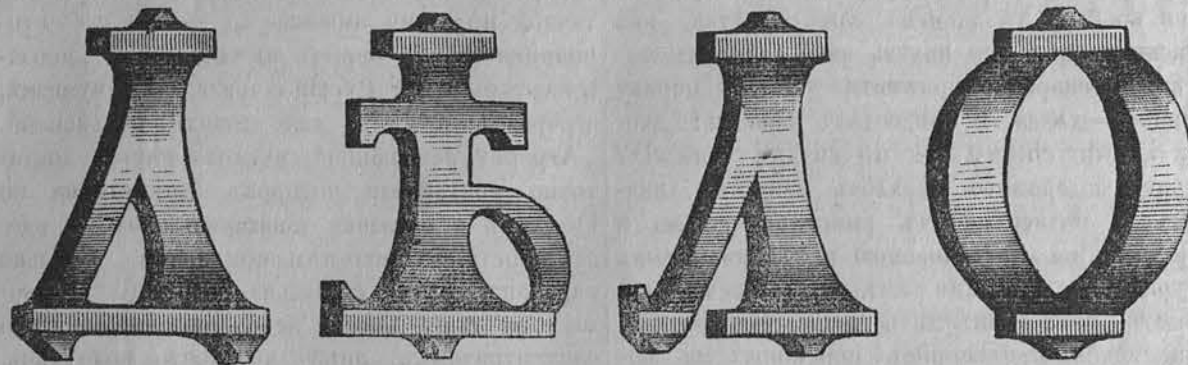
Рукописи не возвращаются только на поперекъ застережень.

Полноценное членство стоитъ 12 кр. а. в.

Оголошения принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. отъ одной строки печатной.

Рекламация неопечатанной вѣдѣ отъ порта.

Предплату належить пересылать франко (наилучше почтовымъ переводомъ) до: Администрація часопису „Дѣло“ ул. Академична Ч. 8.

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:

на цѣлый рокъ . . . 8 зр.	на цѣлый рокъ . . . 8 рубл.
на полъ року . . . 4 зр.	на полъ року . . . 4 рубл.
на четверть року . . . 2 зр.	на четверть року . . . 2 рубл.

отъ дод. „Библиотеки“:

на цѣлый рокъ . . . 12 зр.	на цѣлый рокъ . . . 12 рубл.
на полъ року . . . 6 зр.	на полъ року . . . 6 рубл.
на четверть року . . . 3 зр.	на четверть року . . . 3 рубл.

на самъ додатокъ:

на цѣлый рокъ . . . 5 зр.	на цѣлый рокъ . . . 5 рубл.
на полъ року . . . 2 зр.	на полъ року . . . 2 рубл.
на четверть року . . . 1 зр.	на четверть року . . . 1 рубл.

Для Заграниччя, окрімъ Россіи:

на цѣлый рокъ . . . 10 зр.	на цѣлый рокъ . . . 10 рубл.
на полъ року . . . 5 зр.	на полъ року . . . 5 рубл.
на четверть року . . . 2 зр.	на четверть року . . . 2 рубл.

отъ дод. „Библиотеки“:

на цѣлый рокъ . . . 14 зр.	на цѣлый рокъ . . . 14 рубл.
на полъ року . . . 7 зр.	на полъ року . . . 7 рубл.
на четверть року . . . 3 зр.	на четверть року . . . 3 рубл.

ВП. Читателѣвъ въ Россіи просимо мати на увазѣ, що въ вимовѣ $\text{л}=\text{ji}$, $\text{д}=\text{i}$, $\text{и}=\text{u}$ (въ серединѣ и на концѣ слѣвъ) $\text{л}=\text{ji}$, $\text{и}=\text{u}$ (на початку слѣвъ) $\text{л}=\text{i}$, $\text{и}=\text{u}$ (на початку слѣвъ) $\text{л}=\text{i}$.

Отповѣдь „Czas“-ови.

(Дальше.)

„Czas“ заявляє въ имени своихъ сторонниковъ, что они радѣли были пошанувати руску народность и прихильно дивитись на ея розвѣдъ, але подъ условіемъ, чтобы рускій языкъ и рускій обрядъ не бувъ уживанъ за средство 1) политическаго, 2) религіознаго и 3) социального перевороту, а заразомъ 4) ворожихъ стремленій противъ Австріи.

Не знати, чи „Czas“ роздумавъ добре, на який подставъ и якимъ правомъ условляє признаванье существованья и розвою руской народности черезъ Поляковъ такою порукою политическою, религіозною, соціальною и австрійскою „благонадежности“. Не знати такожъ, чи „Czas“ розваживъ добре цѣлу вагу и досяглость ставляя такихъ условий. Не знати наконецъ, чи „Czas“ застановився надъ всеми дальними наслідками, які самъ собою виходять зъ такой постановки международныхъ отношеній между Поляками и Русинами. Мы мусимо о томъ всѣмъ дуже сумнѣваться, бо въ противномъ случаю, думаемо, такіе условия не булибъ появились въ формѣ поважного предлога.

Мы вже попередъ згадали, что ставляти такіе условия значить столько, что грѣшити противъ найпершою и найголовнѣйшою засады международныхъ отношеній — противъ самоуправленія народности, противъ той народной суверенности, что надае каждому народови неоспоримое и выключное право мати и дальше розвивати свой питомый политический, религіозный и суспольный свѣтоглядъ, оужъ сей свѣтоглядъ творить вразъ съ народнымъ языкомъ саму сущность каждой народности. Тожъ ставляти такіе условия для якои небудь народности, значить перечити саму народность и ея истоту. Узнавати народность подъ условиями якои то поруки противъ политическихъ, религіозныхъ и суспольныхъ выворотѣвъ чи переворотѣвъ, значить то само, что еи зовсѣмъ не узнавати. Для того то австрійска конституція узнае всѣ народности рѣвноправными зовсѣмъ безусловно, не ставляючи нѣякихъ условий

„благонадежности“ для якои небудь народности, хочбы се навѣтъ были и такіе народности якъ италійска, румынска, сербска и т. д., что мають свои національный державы поза границами Австріи. Едина розумна и можлива порука „благонадежности“ — есть пошанованье приписѣвъ карной уставы. Она назначае границѣ такожъ и для политическихъ, религіозныхъ, суспольныхъ и державныхъ „выворотѣвъ“, она обовязуе зарѣвно всѣхъ, безъ взгляду на принадлежность до якои народности, и нѣтъ, кромѣ самой власти державной, не має права ставляти намъ якіи новіе границѣ „благонадежности“ — новіе, своеобразный приписы карній.

За условіями, поставленными въ „Czas“, кромѣ нѣякихъ неоправданныхъ забавѣвъ, надзорувати наше народне житѣ и подклоняти его подъ польскій модель, крѣсье еще досытъ явне обивненье загалу Русинѣвъ о стремленье до политическихъ, религіозныхъ и социальныхъ „выворотѣвъ“ чи переворотѣвъ. Есть се новіи, але вже зовсѣмъ не першій автентичный доказъ, що галицкій Поляки стараются представити цѣлу руску народность въ свѣтѣ небезпечнаго елемента, что вже нѣтъ то самъ собою загрожуе ладу политический, религіозный, суспольный и державный. Въ певныхъ хвиляхъ — lucida intervalla — признае вправдѣ и самъ „Czas“, что булѣбы „вопьющою несправедливостію“ обвиняти всѣхъ Русинѣвъ, — а тымъ болѣе руску народность яко таку, — о якіе небудь стремленія до политическихъ, религіозныхъ и социальныхъ выворотѣвъ. Однакожъ въ галицко-польскій прасѣ стрѣчаются такіе погляды только часово и вынятково. „Szlachetna denuncjacja“ на Русинѣвъ — сталася, жалъ сказати, правиломъ — другою природою галицко-польской прасы и еи сторонниковъ. Се приневолюе насъ сказати кѣлька слѣвъ на немилу тему звѣстной казки о циганѣ, что самъ вкравъ коня и вѣдучи на краденѣмъ кони еще показувавъ на невиннаго чоловіка та кричавъ: „лапай, лапай — злодѣй!“ Справдѣ дуже нерадо приходится намъ тыкати сеи справы, але коли „Czas“ нарушивъ такъ непощадно, хочъ безпѣдственно вже навѣтъ нашу честь народну, то мы и тутъ мусимо сказати слово правды.

Скоро „Czas“-ови вѣльно безъ всякихъ позитивныхъ доказѣвъ въ такіи способѣ отзывать о цѣлой руской народности, — то Русинамъ буде ачеїже вѣльно спытати: „кто есть обвиняй мя?“ Якъ жежъ то стоитъ съ

вашою политическою, религіозною, соціальною и державною „благонадежностью“ — нашъ панове опѣкунъ и учитель лояльности?

Мы могли бы вамъ пригадати не такъ то и дуже еще давній лѣта 1846, 1848, 1854, 1863. Але не хочемо такъ далеко сягати. Мы возьмемо лише тѣ часы, коли то вы, доступивши вже всѣхъ возможныхъ правъ національныхъ въ Галичинѣ, почали шумно голосити: przy tobie (Австріи) stoimy i stać chcemy! Мы не будемо тутъ цитовати тыхъ насмѣшливыхъ отзавѣвъ, якими цѣла галицко-польска праса (съ выняткомъ урядовой Gazety lwow. и Czas-y) передражнивала тѣ слова и глумилась надъ тою лояльностью разъ-у-разъ галасуючи о „zatraceniu polskiej idei państwowości“. Прочитайте и нынѣ вашу краковскую „Reform-y“, а почувте еще и нынѣ точнѣеенько тѣ самы насмѣшки надъ высше згаданною „фразою“. Не будемо и того наводити, что недавно, бо еще передъ мѣсяцемъ, писано въ рѣчницю повстанія зъ року 1863 на тему тоїжъ „польской идеи державной“ въ такихъ дневникахъ якъ Reforma, Dziennik polski, Gazeta narod., San, Sztandar и т. и. Хочъ подобный отзавѣвъ, еслибы изучились въ русскихъ часописяхъ, безперечно узнавбы сприсяженный трибуналъ галицко-польской прасы зрадою стану а бодай „bezkrwawą Hercegowiną na Rusi“, мы лишимо на боцѣ такіи и тымъ подобный организационный идеѣ польской державности на папери и хочемо повѣрити словамъ дра Малецкого, который переслухуваный р. 1877 въ процессѣ о зраду стану, сказавъ, что такіи манифестаціи польской державности суть лише папѣрянымъ, словеснымъ продуктомъ, остаточно навѣтъ задушевною гадкою каждого Поляка, але лише одною гадкою (неподлежающею посялу §. 11 уставы карной нѣякой карѣ), котрой нѣ одинъ разумный Полякъ не думаетъ переводити на дѣлѣ. Мы отже лишимо на боцѣ тѣ „папѣряны“ стремленія польской державности, въ каждомъ случаю незѣднои съ австрійскою лояльностью, а звернемось до дѣлѣ. А поминуючи давнѣйшій часы, навѣтъ 60-тіе роки, мы лише спытаемо, что значило формованье польскихъ легионѣвъ въ Галичинѣ р. 1877, закончене ревизіями а оттакъ карнымъ процессомъ противъ дуже поважныхъ и навѣтъ послѣ понята проф. Малецкого, — разумныхъ львовскихъ обывателѣвъ и засудомъ кѣлькохъ личностей? Що значила отозва ухвалена тогожъ

р. 1877 польскими знаменитостями въ львовскомъ ратушѣ, котру мусѣла ц. к. прокураторія сконфискувати и задля неї выточити процессъ о зраду стану? Що значила, не згадуючи вже про „словесный“ отзавѣвъ галицко-польскихъ газетъ, та остентаціина подорожъ галицкихъ Поляковъ и польской академичной молодѣжи на откритѣе памятника генерала Бема на Угорщинѣ, того самого Бема, съ котрымъ Австрія мусѣла тяжко боротись о свое существованье; что значили тѣ польскій вѣнчѣ зложеный на памятнику Бема и тѣ горячіе бесѣды старыхъ и молодыхъ делегатѣвъ галицкой Польцѣ на честь генерала, который що найменше бувъ представителемъ „wrogich Austrii dążności“? Мы не хочемо насмѣдувати галицко-польску прасу и хочбы только одинъ разъ ставляти въ ролю прокуратора супротивъ Поляковъ; мы не хочемо нѣякого обвиняти, мы лише констатуемо самѣ факта въ ихъ объективной наготѣ и пытаемо, чи тѣ и тымъ подобный дуже численны факта, не единичны а цѣлыя польскихъ партій (если не всѣхъ загаломъ), факта, сповненны въ часахъ всемогущаго повноуправленія Поляковъ въ Галичинѣ, суть доказомъ и порукою той политическою и австрійскою „благонадежностью“, котрой бракъ вы съ такою смѣлостію и безпѣдственностью вытываете Русинамъ? Не мы, але щирый и безперечно горячо патріотичный Полякъ проф. Іосифъ Шуйскій сказавъ тѣ памятный слова, что „narod polski do dawnych wad swoich jak liberum veto dodał nową przysługę: liberum conspiro!“ А въ найновѣйшій свой книжцѣ „Die Polen und Ruthenen in Galizien“, яко неоспоримый знавецъ польского житѣ говоритъ мѣжъ иншими, что краковска партія (Stańczyków) „ist insoferne wichtig, als sie jeder Unpopularität die Spitze bietend, den schweren Mohrendienst auf sich genommen, in den heikelichsten Fragen nationaler Eitelkeit entgegenzutreten und im Hinblick auf die Erfahrungen der Vergangenheit ein derbes Mahnwort zu verkünden“. Якимъ жежъ правомъ звертаетесь вы до насъ Русинѣвъ безъ найменшой подставы и найменшого факта съ докорами, что руска народность уживается до „политическихъ выворотѣвъ“ и до „ворожихъ Австріи стремленій“? Чи не маемо права отказати вамъ: Medice, cura te ipsum?!

Незамѣчена повѣсть зъ украинского житѣ.

Хочъ и досытъ богато у насъ литературныхъ и литературно-научныхъ часописей, а все таки ще чути одну важну недостатку: бракъ повной руской библиографіи сучасной и въ аначной части такожъ бракъ литературной критики. Задля недостатка повной библиографіи читающа публика не только не має передъ своими очима повного образу всеи нашей сучасной працѣ словесной, але и неравъ пропускае не одну важну працю, что заслугуе на повну увагу и свѣдѣ розвагу. Недостатка поважной, совѣстной критики шкодитъ и писателямъ и читателямъ. Писатели приходится хибѣ по вѣдѣмъ превеликихъ докорѣвъ, а ще горше, коли зовсѣмъ нѣчого не почуе. А хочъ почуе деколи такіи судѣ чи похвалѣ чи приганы, не знае, чи можна его вважати щирою правдою, чи булѣбѣ у такого судѣи отвага, выступити прилюдно съ своимъ судомъ та оправдати его передъ лицомъ всѣхъ мыслящихъ людей статочными выводами и замѣтками. Та, можна спытати, чи и есть у насъ який прилюдный судѣ надъ словесными творами; можна ще дальше спытати, чи наша читающа публика адае собѣ справу въ того, что читаетъ, чи може только читаетъ, щобъ читалось, щобъ „забити часъ“, щобъ розжарити а оттакъ насытити одну цѣкавость за чимъ осытъ невычайнымъ, небувалымъ, чуднымъ, дивовижнымъ? Менѣ случилось недавно, передъ повороткомъ, заговорити про нашъ словесный творъ съ однимъ статочнымъ и, якъ здалось, мысля-

чимъ чоловікомъ. — „Що се почали у насъ возитись съ тымъ Дикенсомъ?“ почавъ мѣй новый знакомый, надигаючи на себе рясу дуже поважного критика. „Хибѣль кто выдавъ въ XIX-тѣмъ вѣщѣ писати статочнымъ людямъ про якіе тамъ страхи та духи?“ — „Вы говорите про Святый вечеръ?“ спытавъ я. — „А вѣсь!“ Якъ можна нынѣ же лякати людей духами та страхами! Се хибѣ для дѣтей, а не для насъ“. — „Може и для дѣтей — только для дѣтей великихъ“. — „Для якихъ великихъ?“ — „Для такихъ, что читаючи щось думаютъ“. А вы читали Святый вечеръ?“ — „Читавъ, се значить, почавъ було читати, та якъ попалъ на страхѣвъ та духѣвъ, такъ и покинувъ читати. Я ще дитиною отъ няньки досыта наслухався про страхѣвъ та духѣвъ, ажъ надто, щобъ ще на старѣсть страхами бавитись“. — „Такъ я вамъ раджу, что развѣ выати книжочку у руки та прочитати до самого концѣ, только не дрѣмаючи, а думаючи. Отъ вы и побачите, чи се справдѣ страхи на Ляхи, чи щось то другого, статочнѣйшого, надѣ чимъ годилосябы подумати хочбы и старѣй головѣ“. Мы довго не бачились съ собою, ажъ у саму позу осянь стрѣлися на сельскомъ празнику. Въ великой свѣтлицѣ на гарно вырѣзуванѣмъ столѣ лежало кѣлька быскучихъ альбомѣвъ и невеличка купка гарнооправленныхъ книжокъ. Мѣй знакомый подѣвѣвъ мене до стола, якося дуже радо усмѣхаючись, и показавъ рукою на книжки. Се были нашѣ книжки: Кобзарь, Повѣсти Нечуя (львовске выданье) и ще скѣлька книжокъ въ нашей ново-часной словесности. „Се, бачте, моя небота бавитесь въ литературѣ“, заговоривъ мѣй знакомый, якося лукаво усмѣхаючись, „а се и я доложивъ свою цеголку до ви библиотекы“. И

тутъ показавъ на малесеньку книжочку, оправлену въ сафянъ, съ золочеными берегами. „Се мѣй дарунокъ для небоги — Святый вечеръ на свѣтлый вечеръ — мѣй питоменный дарунокъ, маленький але важненький“. — „Чи только для дѣтей?“ спытавъ я тожъ само усмѣхаючись, нагадавши собѣ нашу давну розмову. — „И для старыхъ и для великихъ дѣтей. Бачте, я вже въ третій разъ вычитавъ сю книжочку отъ дошки до дошки — и правда ваша, се справдѣ не страхи на Ляхи, — только такъ спершу чоловікъ и не помѣтитъ, куда оно, до чего иде“. — „Але подумавши?“ — „Такъ, такъ, подумавши чоловікъ розвѣяснитесь. Такъ, бачте, у насъ ще не навикали, требабъ хочъ словечкомъ показати, якъ дитину навести на путь“. Я мусѣвъ признати правду. Нѣккуда правды дѣти, наша читающа публика не навикала же добираться до самого дна, до поважной стороны словесныхъ творѣвъ. Она болѣе похожа на початковѣхъ, на словесныхъ дѣтей, что то ихъ займае перше всего яскравѣсть, дивовѣдливость, цѣкавость подѣвъ и самого розказу, запутанѣсть интриги и т. и. Большая часть читающей публики глядитъ ще на словесный творъ дуже злегка, по верха, начебъ только гралось въ яку непотрѣбну забаву безъ поважной думки, безъ ясного суда. А не мала въ томъ вина: недостатка поважной критики литературной, что навчалабъ поважно дивитись на задачу словесныхъ творѣвъ и наводила бы — до поважного, мыслячего читанья.

Та се только мимоходомъ сказавши. Хотѣвъ я только вернуть увагу на те, что задля браку повной библиографіи сучасной и браку литературной критики у насъ не одинъ словесный творъ проходитъ мимо нашихъ очей

незамѣтно. Ось у мене подъ рукою спора книжка: „Хиба ревуть волю, якъ ясла повны?“ — романъ зъ народного житѣя П. Мирного та И. Бѣлика. Книжка названа романомъ, — се вже дуже велика рѣдкость у насъ — обймае 418 сторѣвъ, — романъ въ чотырохъ частяхъ, выданный ще съ концѣмъ р. 1880 въ Женевѣ, — а доси, послѣ двохъ лѣтъ, я не только не стрѣчавъ въ нашихъ часописяхъ нѣякой критики, але и навѣтъ хочбы одной короткой литературной вгадки! Се троха непростимо. Ся повѣсть не только что до объема одна зъ наибольшихъ нашихъ оригинальныхъ повѣстей, але и что до своей стѣйности, что до способу повѣстярского писанья, красы языка и артистичности образовъ, заслугуе на повну увагу. А тымъ часомъ не знаю, чи найдется у насъ хоть кѣлькохъ людей, что читали сю повѣсть. Два роки минае — нѣ чути, нѣ вгадки! Треба боятись, что она може зовсѣмъ пойти въ непамять. А для того? Задля литературного недѣлядья!

Не буду тутъ розводитись надъ тымъ, чи той романъ написанны двома авторами: Мирнымъ и Бѣликомъ, чи подъ сими псевдонимами крѣсье лише одинъ авторъ. У Французѣвъ водиться вже зъ давна, що двоихъ авторѣвъ складаеся на одну драму, комедию, а то и на повѣсть. Зъ такою смѣлою працѣй двоихъ людей, что по конечности мусить опиратись на добре напередъ обдуманѣмъ и обробленѣмъ планѣ, выйшовъ вже не одинъ творъ — именно драматичный — не послѣдней стѣйности. Однакожъ въ повѣсти, якъ и въ мѣлярествѣ, годѣ собѣ представити широкого поля для такой подѣльности працѣ. Дуже рѣдко коли при рѣвнорядный працѣ двоихъ людей, хочбы и рѣвно таланту, може выйти одноцѣльный творъ,

мымъ способамъ, въ якій вышена власть судова може супротивъ тыхъ облудныхъ махинацій и подкупованя судейской власти взяти етапъ судовыхъ урядниківъ восточно Галичинъ, а именно урядниківъ - Русинівъ въ оборону и показати, що не только не дався терроризувати безавдательными алармами галицко-польской прессы, але и готова вступитися въ оборонѣ добровольныхъ противъ той безпачетной влобы и ненависти, що не мав смѣлости и можности своихъ клеветъ хочбы однимъ фактомъ оправдати. Отже caveat convales!...

ДОПИСЬ.

Зъ Черновець.

Въ сѣмъ мѣсяцѣ приходится намъ записати два дуже замѣтныя событыя руского жита. Якъ звичайно въ мѣсяцѣ, такъ и сего року устроило наше академичне товариство „Союзъ“ 1 н. ст. лютого музикальный вечеръ съ танцами, котрый въ двоякомъ направленіи подавъ доказъ нашої живенности. Хоръ „Союза“, подѣ управою нашего широго и трудолюбивого академика п. Стоцкого выпровадивъ хорошу и трудну програму такъ удачно, що навѣтъ тутешне товариство свѣваковъ повзидувало нашому товариству успѣху, а многи задивувалися, що Русины въ станѣ выставити такий хоръ. Програма була слѣдующа: 1. Поклоніть, мужескій хоръ *Вербицкого*, 2. Плотники, дуетъ *Варламова* въ сопровождѣ фортепьяну. 3. Минула молодѣсть, муж. хоръ *Изъ Воробкевича*. 4. Дуетъ въ оперы *Обманъ* отецъ *Лаверовского* въ сопр. фортепьяну. 5. Я родився надъ Днѣпромъ, баритонове солю въ сопр. хору и фортепьяну. 6. Не чужого мы бажаемъ, дуетъ *Вербицкого* въ сопр. фортепьяну. 7. Потгури зъ народныхъ пѣсенъ улож. *Изъ Воробкевича*, хоръ въ сопр. фортепьяну. Завелобъ насъ за далеко, колибы мы хотѣли завести точку програмы точно обговорити. Тожъ скажу лише, що хоръ „Союза“ владѣе всѣми штукаами строго музыкального выпровадження, такъ що каждая мысль автора або композитора була якъ наилучше отдава.

И соловый партіи були обсажені дуже добре. Тутъ ѣвначилися особенно п. Стоцкий своєю декламаціою въ свѣтѣ, а п. судія Ясеницкий, п. Сигеричъ купецъ черновецкій и п. Струтинский сл. правъ звучнымъ и сильнымъ голосомъ. Грѣмкій оплески нагородили нашихъ любимыхъ свѣваковъ за ихъ прекрасный свѣтъ.

Не менше удачною була и друга часть вечерки. Гостей зобралося множество, и то не только наша руска громада, але и гости иншихъ народностей. Зъ помѣжи сихъ послѣднихъ мусимо особенно згадати: митр. Сильвестра Андріевича, бурмистра Климеша, сов. прав. Вацля, консуля Кира Динжанъ, сов. надвори. Гамера, проф. унив. Гилера, архиманд. Иліюца, проф. унив. Конет. Поповича. Молодѣжь забавлялася дуже охото до 4-ой години рано.

Заледво прошумѣвъ сей такъ милый и повный вгадокъ вечеръ, якъ на завѣданье старшихъ братьей зновъ зѣбралася наша Русь дня 15 л. лютого въ комнатахъ тов. „Рускои Бесѣды“, чтобы порадитися надъ добромъ нашої отчины. Бѣтъ се въ ряду третій добръ нашихъ Русинівъ въ той цѣли. Еще недавно, якъ только повстала гадка скликати такий зборъ, чтобы въ одной сторонѣ приблизитися до себе и скупитися въ одну цѣль, а въ другой, чтобы вже разѣ почати нашу народъ ратувати отъ материльной и моральной погнѣблѣ, нѣкто не мѣгъ подумати на такъ хорошій плодъ, якъ такий зборъ приносеть. Уже саме число прибывшихъ селянъ може посвѣдчити, якъ нашъ народъ, що то вже въ природы склѣбный до всего доброго, радо горнеться и радбы чогось навчитися, а бесѣды многихъ селянъ показуютъ ясно, якъ велика ихъ радбѣтъ въ той причинѣ, що вже и о нихъ почали просвѣтныя люди думати-гадати. На першомъ такѣмъ зборѣ было 47 людей, межи тымъ 7 селянъ, на другѣмъ 84 (23 селянъ), а теперь 143 (до 70 селянъ и мѣщанъ). Ти числа говорятъ сами за себе, а коли еще агадаю, що господарь Андрійчукъ въ Шиницѣ казавъ, (чтобысьмо мали на вколѣшкахъ лѣвити сюды — то прійдемо, бо видимо, що то для нашего добра), то здається менѣ, кожде руске сердце откиѣ въ радости. Народамъ проводивъ о. Евс. Андрійчукъ п. Дорошницъ. Зъ бесѣдниковъ говорили: п. проф. универ. Оныпшевичъ о нашѣмъ теперѣшнѣмъ станѣ державно-политичномъ; агадавъ

о недавнихъ выпадкахъ въ Галичинѣ, а се лише для объясненя правдивого стану рѣчи, выражаючи, що колибы поступки тыхъ колькохъ единыхъ не були оправдані, то народъ рускій не бере на себе за се жадной отвѣтственности, такъ якъ онъ бувъ, есть и буде всегда цѣсарю и державѣ вѣрный и непоколебимый; указавъ на власныя силы для освѣтленя намъ запорученого рѣвноуправленія; такожъ пояснивъ справу руской гимназіи въ Кѣдмани. — П. И. Тыминьскій объяснилъ користь кашъ и шпихлѣрѣвъ громадскихъ для нашихъ селянъ, подаючи и способы, якъ ихъ по нашихъ селахъ закладати. П. Еротей Пигулякъ говорилъ о читальняхъ и ихъ хосенности для нашої просвѣты. Кромѣ сихъ пп. говорили еще и инші, межи ними три селяне, розправляючи надъ громадскими касами пожичковыми, шпихлѣрами и читальнями, и заохочуючи своихъ братѣвъ селянъ до доброго и пожиточного дѣла (бесѣда селянина Стефана Дутки зъ Раранча). П. М. Михалыкъ освѣдчивъ, що подѣймаеся кождѣй новозаснованѣй читальнѣ на Буковинѣ гавету „Батьківщину“ заперенуерувати, за що зѣбраніи ему свою подяку выразили. П. Т. Рываковичъ указавъ на добродѣтели, якъ Русины отъ Австрійи черезъ больше якъ 100 лѣтъ отбираютъ и вѣнѣсь окликъ на честь цѣсаря: многая лѣта! — що вызвало грѣмкій оплески зѣбранныхъ. Наряды тревали отъ 4 до 7 години вечеромъ подѣ проводомъ Всч. о. Ев. Андрійчука.

Та тиха, поважна а такъ хосенна праця около народа и его горожаньского освѣдомленя такожъ и у насъ стрѣчае своихъ противниковъ, что то радбы по вѣки-вѣчны удержати селянъ въ темнотѣ и неспѣлости своихъ правъ. Щобы заллукати селянъ, щобы оторвати насъ отъ такъ хосенной и наскрѣзъ законной праці, розпускаютъ помежи селянъ всякій найдивогляднѣйшій вѣсти, пр. що подвѣшаютъ податки такимъ, що ходять на зборы „Рускои Радѣ“, що будутъ ихъ переслѣдувати и имъ всякія пакости робити. Але нашъ народъ вже, слава Богу, не дае заллукатися ложными вѣстями и смѣло отрубѣе такимъ клеветникамъ, що „мы за свое не боимся и отъ своего не отступимо, хочбы прійшлося и потерпѣти.“ И справдѣ нѣчого боятися тымъ, що йдутъ правую, ясною дорогою до яснои цѣли: добра народу, що въ ширѣй праці, въ просвѣтѣ и горожаньскомъ освѣдомленіи народа — отже въ своихъ власныхъ силахъ глядять свои будущности на подставѣ признанныхъ правъ нашего руского народа.

По укѣнченіи нарядъ угощено селянъ старорускимъ звичаемъ при милѣмъ свѣтѣ хору товариства „Союзъ“ и еще довго велася щира, дружна розмова.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Доповняющій выборъ посла до рады державной зъ болышихъ посольствъ въ Чехалъ.) Автономіи и правительству гр. Таффе мають причину порадоватися новою побѣдою, яку завдала централистамъ при выборѣ посла зъ болышихъ посольствъ въ Празѣ. Зъ 402 голосующихъ доставъ консервативный кандидатъ кн. Фердинандъ Лобкови чъ 215 голосѣвъ (абсолютна болыбѣсть 202), а кандидатъ партіи либеральной (централистовъ) гр. Освальдъ Тунъ доставъ лишь 187 голосѣвъ. Выбранный отже кн. Ферд. Лобкови чъ. До сего выбору одного посла зъ болышой посольствы Чехъ привизуовало правительству и партіи парламентарной дуже велике значенье. Отъ часу министерства Аверснера, коли подчасъ выбору въ 1872 р. побѣдили централисты, ажъ до новѣйшой добы все централисты мали тамъ болыбѣсть. Централисты за часу своего панования всякими можливими средствами старались вытворити мѣжь великими посѣдателями добръ въ Чехахъ свою болыбѣсть. Въ той цѣли заложили окремый банкъ, котрый мавъ цѣль закуповувати посольствы для централистовъ, чтобы только придбати болыше голосующихъ. И дѣйствю, въ 1872 р. передъ самымъ крахомъ вѣденскимъ побѣдили тамъ централисты и отъ того часу отсе першій разъ выхвонулася зъ ихъ рукъ болыбѣсть. Симъ разомъ противная имъ партія завывала ихъ до компромису, але они откинули компромисъ, и очевидно, тымъ болыше скомпромитувалися. Невадомъ буде въ радѣ державной рѣшена выборка реформа для чехскихъ посольствъ болышихъ, внесена Цайтгаммеромъ. По санкціонованіи той реформы Чехи на волю евентуальности будутъ мати поруку, що они переведутъ выборъ своихъ кандидатовъ въ округахъ, где живе болыбѣстѣею народъ чешскій.

(Постанье въ Далмачіи и Герцеговинѣ.) Зъ Триесту доносятъ, що въ першій половинѣ лютого выдали повстанцѣ нову прокла-

мацію до Боснійцѣвъ и Герцеговинцѣвъ; подписанъ на прокламаціи Стоянъ Ковачевичъ, Торко Вукловичъ, Салко-Форте и Османъ бегъ Таковичъ, вызываючи своихъ земляковъ, чтобы громадно приставали до повстанія. — Въ окрестности Гацка появилася новыя отдѣлы повстанцѣвъ подѣ проводомъ Сима Зимонича.

Генер. коменда въ Сераевѣ доноситъ дня 16 лютого. Дня 14 лютого выслано патрулюющую колонну зъ Фочи и она сконстатовала, що коло Гумица находится 500 повстанцѣвъ, коло Перотина 100, а въ горѣшній долинь Есеницы 200. Дня 15 люто. 3 баталіоны 1 шого полку пѣхоты стоичь дошу битву на полудни отъ Боговаца съ 250 повстанцами и розсыпавъ ихъ зовѣмъ. Повстанцѣ стратили 4 убитыхъ а много раненыхъ; войско не мало нѣякой страты. — Ген. Говановичъ доноситъ дня 17 лютого по полудни зъ Требинье: Сегодня я осматривавъ войска, — выгладяють дуже добре. Все знайшовъ я въ наилучшѣмъ ладѣ. Раненіи, котрыхъ впрочѣмъ мало, мають отличну опѣку. На другій день, с. е. 18 лютого рано доноситъ ген. Говановичъ: Вчера (17 люто.) о 10 год. рано напали повстанцѣ на горѣ Кобыля-Глава подѣ командіи 67-ого полку пѣхоты, котра була выслана зъ Корита яко эскорта провинтной колонны и мала заравомъ задачу направити телеграфъ. Рѣвночасно достережено, що повстанцѣ збираются въ болышой силѣ на Троглавъ и на восхѣдъ отъ Корита. Зъ Корита выслано подѣ командіи войска для держанія непріятеля. Познѣйше прибули еще новы скрѣпленія войску и повстанцѣ утѣкли до черногорской границѣ. Войско гонило ихъ ажъ до Дѣвице; самы повстанцѣ тую селитбу подпалили. Страты: убитый фрейтеръ Гринъ, а тяжко раненый войкъ Юрко Томъ (оба зъ 67 полку). — Капитанъ Бонъ зъ 12 полку пѣхоты, раненый въ голову подѣ Леденцею въ Кривошій — умеръ. — Полковникъ Арловъ доноситъ дня 15 лютого. Околицѣ на восхѣдъ отъ Трновы и на повнѣчно-восхѣдъ долины Рогойзы зрекогноскованъ. Войско здыбало 80 повстанцѣвъ. По короткомъ огню повстанцѣ цѣнулясь до Ягорина-Планины. Войско не мало жадныхъ стратъ. Повстанцѣ громадятся на полудне отъ Коры-Планины.

Кореспондентъ угорского дневника Pesti Hirar описуе свой побѣтъ разомъ съ кореспондентомъ „Голоса“ въ таборѣ повстанцѣвъ Томка Липоваца. Липовацъ и не хоче чути о погодженіи съ Австрійою. Онъ надѣсь на помощъ грошеву и войскову отъ Россіи; покинувшись такожъ на Глястона, котрый, якъ звѣстно, есть того погладу, що балканскій пѣвостровъ належить до народѣвъ балканскихъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Ген. Скобелевъ заговоривъ вже и другій разъ не въ Россіи але въ Парижѣ, куда заравъ по першій свой бесѣдъ выгослешой въ Петербургъ, отѣхавъ. Студенты Сербіи, живучи въ Парижѣ, прибули до него съ привѣтною адресою. Ген. Скобелевъ принявъ адресу и такую выгослешой до Сербѣвъ промову (по французски, бо сербского языка не знае): Не потрібно вамъ того мои пріятель й казати, якъ глубоко мене тронула и взворушила ваша адреса. Прислагу вамъ, що чуюсь правдиво счастливымъ въ окруженіи молодыхъ представителей Сербіи, котра насампередъ заткнула хоругву славянской свободы на славянскомъ восхѣдѣ. Уважаю потребнымъ вывѣстити и сказати Вамъ, для чего Россія не завѣгда стоитъ на вышинѣ своихъ патриотичныхъ обовязковъ въ загаль а славянской ролѣ въ особеннѣсти: бо мы такъ у внутріи якъ и у внѣ опанованіи чужими вѣлывами. Мы въ свой хатѣ не у себе, всюду чужинецъ и у все тѣкае свою руку. Мы есьмо ошуканіи жертвы его политики, жертвы его интригъ, невольники его силы; мы такъ опанованіи и ослабленіи его безчисленными и сумными вѣлывами, що колибы, — чего я надѣюсь — колись спробовано отъ нихъ увѣлынитися, то се може стати лишь съ шалею въ руцѣ. Какже зовеса той чужинецъ, той вѣлзвѣтъ, той интригантъ, той небезпечный ворогъ Россіянъ и Славянъ? Я его назову — се той, що тиснѣсь на восхѣдъ, се Нѣмецъ. Я еще разъ кажу и прошу васъ, не забывайте — Нѣмецъ есть тымъ врагомъ. Необходима борба межи Нѣмцами а Славянами вже навѣтъ дуже близка; она буде довга, кровава и страшна, але я несвѣдѣнный, що она скончится побѣдою Славянъ. Вы хочете знати, чего вы маєте держатися, бо славянска кровь вже члыве. Я вамъ те скажу, коли лише будутъ дѣткненіи державы, хороненіи европейскими договорами, — то тогда вы не будете самы битися. Еще разъ вамъ дякую, до звѣданія на побоевищи противъ спѣлного намъ врага!

Нема що й казати, що така бесѣда ген. Скобелева мусѣла выкинути много рѣжнородныхъ тожковъ въ европейской печати. Насампередъ заговорено о нѣй въ Франціи, боже бесѣда була выгослеша въ Парижѣ и „Temps“ першій подавъ полный текстъ бесѣды. Розумѣе, що Французамъ бесѣда Скобелева принала до вѣдобы, — инакше й не може бути: предѣлъ російскій генералъ выразно замарковавъ, що врагомъ славянства есть Нѣмецъ и що незадолго прійде до войны съ Нѣмцемъ, котра скончится побѣдою Славянъ. Звѣстно, Французы радо бажалибы свѣтити упокореніи Нѣмцѣвъ въ отплату за р. 1871. Нѣмецъ есть такожъ такимъ самымъ врагомъ Французѣвъ якъ и Россія та Славянъ ибѣла оловъ Скобелева. Редакція „Voltaire“ выслала до Ско-

белева своего отпоручника и Скобелевъ мавъ ему навѣтъ сказати: „Такъ, я сказавъ, що Нѣмецъ есть врагомъ и повторю се. И я думаю, що спасеніе отъ врага лежитъ въ сполученіи въ Славянъ съ Франціею. Треба до того стремѣти; европейска рѣвновага муситъ бути привернена. Нѣмеччина абсорбуе все, мы о томъ знаемо и Франція такожъ се знае. Востѣне пытанье — велике, а головнымъ пытаньемъ для Востоку — есть приверненіе европейской рѣвноваги. Незабавомъ буде лишь одна сила — Нѣмеччина. Я надѣюсь на такѣ рѣшеніе, якого я бажаю; а передовѣмъ надѣюсь на сѣ и бѣтъ Французѣвъ и Славянъ; тымъ мы зможемъ зновъ здобути собѣ независимѣсть и т. д.“ Коли обвѣщена Вольтеромъ розмова Скобелева зъ его отпоручникомъ и не булабы вѣрно передана, — то все таки она важна тымъ, що „Voltaire“ не есть первородная газетою французскою, а тѣи за важными домашними справами еще до сего часу, коли мы се пишемъ, съ обговорами бесѣды Скобелевой не выступили. За тое на першу вѣсть о той бесѣдѣ заговорила вся печать нѣмецка. Се зовѣмъ природно: Скобелевъ напавъ и дѣткнувъ до живого Нѣмцѣвъ, — нѣмецка печать выступила отже въ оборонѣ зачѣпленной народности, тымъ болыше, що вже въ вѣсѣхъ важнѣйшихъ нѣмецкихъ газетахъ отъ якого часу даяются чути голоса, перестерѣгаючи Нѣмеччину передъ взмѣгшимся теперь вѣлывомъ панславистѣвъ въ Россіи. „Norddeutsche Allg. Ztg.“ каже, що „бесѣда Скобелева перевысшае своимъ шовинистичнымъ побурываньемъ (Hezerei) противъ нѣмецкости (Deutschthum) все, що бывало доси“. „Kreuzzeitung“ ождае, що правительство російскѣе наложитъ Скобелеви каганецъ. Правду сказати всюда що до Скобелевой провокаціи пануе недорозумѣніе и неясность, бо нѣкто на певно не знае, въ якѣмъ отношеніи зѣстае Скобелевъ до россо. правительства, чи правительство годится на его поглады, чи нѣ. Вправдѣ голошено, що Скобелеву наказано выѣхати зъ Россіи за его першу бесѣду, але зновъ нѣкто не мѣгъ собѣ того объяснити, для чего троха познѣйше почтивъ его царъ назвавши два пароходы именами: „Скобелевъ“ и „Геокъ-Тене“. По першій бесѣдѣ Скобелева въ Петербургѣ рознесли были газеты вѣсть, що кн. Бисмаркъ и гр. Кальноки мали жадати отъ російского правительства высленія по тому поводу; познѣйше здементовано урядово тую поголоску. Теперь генер. Скобелевъ выразивъ далеко яснѣйше и теперь булѣбы болыше подставы жадати Нѣмеччинѣ и Австрійи высленія отъ російского правительства. Подобно якъ печать въ Нѣмеччинѣ приняла и печать австрійско-нѣмецка и угорска бесѣду Скобелева съ наиболышимъ буреньемъ. Подѣ Нѣмцами розумѣвъ Скобелевъ такожъ и Австрію, котра заняла Боснію та Герцеговину и сегодня тамъ воюе. „Nene fr. Presse“ называе Скобелева „варваромъ“, „Tambour-major der Panislavisten“ и каже, що за такую провокацію повиненъ бути отсуненый зъ войска, бо Скобелевъ все таки, хоть на урлюонѣ, есть генераломъ арміи. Дальше потѣшаеся также газета тымъ, що побѣдитель зъ подѣ Геокъ-Тене зачѣпѣе Нѣмеччину, врага, котрый „ему болыше дороже, якъ той врагъ, съ котрымъ бився Скобелевъ на Шинцѣ и въ Ахаль-Теке“. Англійскіи дневники такъ само якъ и италійскіи высказуются о бесѣдѣ Скобелева рѣжно; болыбѣсть однакъ не похваляе такихъ провокацій звѣстного „авантюриста“ Скобелева. Англійскій поважный дневникъ „Times“ пише въ той справѣ: „Теперь есть первоостепеннымъ международнымъ обовязкомъ Россіи дѣлати о тое, чтобы еи союзницѣ (Нѣмеччина и Австрія — *Red.*) не были вырвадужуваніи въ хлопоты ворохобачия и непоколичими бесѣдами войсковой касты російской а la Скобелевъ. Правительство петербурское повинно доказати Австрійи словомъ и чиномъ, що держителъ крѣпко берлинского договору. Австрія въ свой тяжкой и деликатной ситуациі має повне право жадати лѣальности отъ державъ подписанныхъ на томъ трактатѣ.“

До берлинскихъ газетъ доносятъ зъ Петербурга, що межи гр. Игнатѣвымъ а Гирсомъ, управителемъ министерства дѣлъ заграничныхъ, мало пріити подчасъ рады министерской до непорозумѣнія по поводу пытанія: яке становище має заняти Россія супротивъ выпадковъ на полудни Австрійи. Гирсъ стоявъ противъ всякому явному чи потайному вспомоганію повстанцѣвъ, а гр. Игнатѣвъ бувъ за тымъ, чтобы Россія не отмовила помощи утионеннымъ князямъ славянскимъ балканского пѣвострову. При томъ гр. Игнатѣвъ мавъ зсылатися на историчну мисію Россіи въ полудневныхъ славянскихъ краяхъ. Вѣденскіи газеты, хоть не можуть на певно увѣрнитися о вѣрѣдостности сего донесенія до берлинскихъ дневниковъ, то все таки уважають его можливимъ, беручи на увагу, що гр. Игнатѣвъ есть противникомъ Австрійи и въ томъ взглядѣ годится съ ген. Скобелевымъ.

„Новое Время“ доноситъ, що проектирована будова желѣзницѣвъ зъ Петербурга до Архангельска на Петрозаводскъ одержала вже царске потверждѣнне.

Гр. Петръ Шуваловъ зѣоставъ указомъ царскимъ именованый управителемъ департаменту апанажи, съ задержаньемъ достоинства сенатора. Вѣденскіи часописы бачутъ въ томъ именованіи значеніе политичное, а именно ударъ на зашанованній теперь панславизмъ. — Министръ просвѣты, бар. Николаи, о котрого димісиіи недавно говорено, позѣстае на своей посадѣ. Причиною поголосокъ о его димісиіи было тое, що Николаи жадавъ подвысѣна бюджету для министерства просвѣты о 15.000 рублѣвъ, на що съѣтъ державный не згодила.

отца своим примѣром громады. Ревизию предпринято на подставѣ слѣдующего, о. Андрѣйчуковичу дорученого, „Hausdurchsuchungsbefehl“: „In der Strafsache gegen Adolf Dobrzański et Comp. wegen Verbrechen des Hochverrathes wird die Hausdurchsuchung beim gr. or. Pfarer in Dorosutz E. Andrijczuk angeordnet, weil Verdacht vorliegt, dass sich bei ihm Schriften und Correspondenzen vorfinden, welche auf gewaltsame Losreissung Galiziens und der Bukowina von der oesterreichischen Monarchie hinweisen“. Звѣтна западливостъ корреспондентъ нѣмецкихъ газетъ за сензацийными, хочъ ложными, вѣстями, зробила въ мухи вола, въ ревизию — узаванье и ватревожила широкій свѣтъ, а ворогамъ Русинѣвъ подала пригожу спосѣбностей, выдвинуты еще больше страховъ о „конспираціяхъ“ Русинѣвъ на всѣхъ концахъ“. Тымчасомъ о. Андрѣйчукъ проживае собѣ спокійно и, якъ Вамъ вже вѣдомо, проводивъ въ недавнихъ зборахъ Русинѣвъ въ Черновецкій „Рускій Бесѣдъ“.

Мимо того однакъ воздухъ въ певныхъ нерускихъ сферахъ, здаеся, переповнений якоюсь хмарою, котра затемнило чистый поглядъ на правдивый станъ рѣчей. Може бути, що єсть се наслѣдство тыхъ алярмѣвъ, въ які вдарила не только польска, але и нѣмецка праса, розголосуючи несотвореніи и несотвѣтніи вѣсти о заговорахъ и небезпечнѣмъ настрою Русинѣвъ. Дуже се сумно, що офіційальні гаветы не почуваються до обов'язку, дементувати ложні вѣсти, и выступити противъ свѣдомо злобныхъ алярмистѣвъ, щоби въ той спосѣбъ успокоити умы и не выкликати дуже сумныхъ недорозумѣнь. Еще сумнѣйше, коли гдетокому въ вышше поставленыхъ, а именно урядовыхъ особѣхъ здаеся, що прислужається загальному добру, если найневиннѣйшу рѣчь будуть перетрясати и мовъ то щось небезпечного розглядати и свою надмѣрною, а навѣтъ неумѣтною ревностею мимо волѣ тревожити и непокоити невинныхъ людей, а черезъ то давати всему такий видъ, мовбы то у насъ бувъ який станъ облоги. Йжежъ бо враженне може се зробити пр. на селянъ, если ихъ черезъ жандармѣвъ тягнуть до того, для каждого селянина такъ таємничого, „протоколу“ и то не въ иншой причини, якъ лише для того, що у сего або того находится така або сяка книжка, така або инша газета руска, выдана подъ контролю ц. к. прокуратури? Если той селянинъ черезъ кѣлька або и кѣльканайцять лѣтъ бувъ въ спокійномъ посѣданіи такої книжочки чи газеты и не только нѣчого лихого не сталося, але й онъ не одного навчився въ того „письма“, що ему розвѣяло его суверѣну темноту, — то щожъ онъ може собѣ подумати, якъ наразѣ нѣ въ сего, нѣ въ того забирають ему ті книжочки и газеты та еще й его самого тягнуть подъ багнетами до „протоколу“? Такъ пр. тутешный староста п. Циперъ скликуе до староства тыхъ селянъ и мѣщанъ, що читають рускій книжки и переслухувъ ихъ до „протоколу“ въ присутности жандарма съ „нафлянцованымъ гверомъ“. Прошу звачити, що въ

очахъ народа асистенція жандарма при переслухуваніи — и то еще съ „нафлянцованымъ гверомъ“ єсть знаменемъ, що переслухуваній допустився якогось злочинства — а черезъ що? — черезъ то, що читають рускій книжки и газеты!! Щожъ подумае собѣ селянинъ? „Давнѣйше мы сидѣли по коршмахъ, запивались и побивались не разъ до живої крови — та насъ нѣкто не тягнулъ за те до „протоколу“ та не вѣвъ жандармами, а теперь чоловікъ взявъ книжку до рукъ, покинувъ пити а почавъ Господа хвалити та до працѣ забиратись — и отъ лихого, чоловіка якъ злодѣя ведуть на людске посмѣховиско та тягнуть до протоколу! Мабуть лучше пити, хочбы й до безпамяти, якъ братись до книжки“. Такъ вамъ скаже мало що не каждый селянинъ, а до чого се веде, — се кождому ясно. А мимо того переслухувавъ п. Циперъ въ той спосѣбъ — о скѣлько менѣ лише вѣдомо — селянъ въ Васильцѣвъ и малом. Ив. Забовецкого въ Новой Зучки, Тад. Ботушинского въ Рогѣноіи и уч. Бѣгарого въ Топоровецѣ и подѣбравъ имъ рускій книжки, якъ еще разъ повторюю, зовсѣмъ невинній и прокуратуриѣ безъ найменшой перешкоды пущеній. Може бути, що п. Циперъ недостаточно обѣзвѣнній съ рускимъ языкомъ, але се не може нѣкакъ оправдувати такого противузакононого поступку. Если приступався до конфискации книжокъ и то еще въ приватного дому, то треба конче знати рускій языкъ. Впрочемъ до конфискации книжокъ єсть єдино управленна лише ц. к. прокуратуриѣ, а скоро она не видѣла и не видить въ нихъ нѣчого противузакононого, то нѣкто больше не має права заводити якусь цензуру, тымъ больше, що се ажъ надто очевидно ѣстрашуе народъ отъ просвѣты. Тымъ менше право має п. Циперъ тягати до „протоколу“ и отвѣчальности такихъ людей, що читають дозволеній рускій книжки и часописи. Такий поступокъ не дається нѣкакъ законно оправдати, онъ єсть просто нелегальнымъ. Для того маємо надѣю, що черновецка „Рада Руска“ поднесе ту справу и постарается еи розвяснити у правого правительства та зажадае, щоби такі поступки нѣколи другій разъ не повторились. Мы думаємо такожъ, що черновецка „Рада Руска“ вступится за права тыхъ людей и упомнеє законами указанною дорогою о приверненне нарушенного права. Тутъ треба тымъ больше дѣбальности и енергій, що єсть дуже правдоподобнымъ, що до теперѣшной замѣшанины и пуганины причиняются такожъ и то головно жиды. Звѣтна рѣчь, що где лише ширится народна просвѣта, тамъ заумерае п'яństwo и лихва, ті головні жерела богатства жидовскихъ спекулянтѣвъ. Жидовскій спекулянтъ добре знаетъ, що просвѣта народна єсть кѣндемъ ихъ панованія. Тожъ користаючи въ всякой случайности они и теперь розсвѣтають ложні вѣсти о якихъ нѣбы то агитаціяхъ межи письменными селянами и маломѣщанами, щоби тымъ напугати передо-вѣмъ староство, а посередно въ вышше указанный спосѣбъ ѣстрашити людей отъ книжокъ и просвѣты въ загалѣ. Правительственный сѣ-

ры повинні завчасу змѣркувати, куда се веде. Вѣдомо, що Буковина може найбільше въ всѣхъ краѣвъ терпѣти задля лихвы и п'яństwa. Тожъ треба подпомагати просвѣту и заохочувати народъ до книжокъ и науки, а не ѣстрашати.

Зъ Жовківщини 9 (21) лютого.

(о.о.) *(Жалѣ на бездѣльность автономичного життя. Довго ожиданий вибѣръ выдѣлу жовківської рады повѣстовою. Чи возмѣжось разъ до дѣла?)* Зъ полученной Вами телеграммы вѣдомо вже, що вторашого дня ѣбулися выборы до выдѣлу повѣстової рады жовківской. Та не вѣдомо Вамъ еще подрѣбно, якъ ѣбувались ті выборы — якъ конститутованъ нашъ выдѣлъ. Поки розкажу подрѣбно самъ актъ уконститутованія, позволю собѣ зробити еще кѣлька увагъ.

Жалѣ на надто малу дѣяльність и хосенность радъ повѣстовыхъ не ѣтъ нынѣ подносятся, особенно въ стороны Русинѣвъ. Доси протестували противъ сего галицко-польскій газеты и замѣщъ узвати сумну правду и стремѣти до поправки зла и до здвиженія радъ повѣстовыхъ, до ихъ поважного и важного становища въ устрою краевой автономіи, выхваляли подъ небеса, якъ то добре и красно и хосенно, що въ всѣхъ майже галицкихъ радахъ повѣстовыхъ засѣдае болѣшность Поляковъ и — нѣчого не робить! Только о тыхъ трехъ радахъ повѣстовыхъ, где при послѣднихъ выборахъ выйшла болѣшность Русинѣвъ, подносились въ польскихъ газетахъ дуже неприяній голоса, хочъ именно ті рады въ вини польскихъ шовинистѣвъ не могли еще уконститутоватись и взытаться до працѣ. Дотерва недавно изучалося *Gazet-Ń pogodow-Ńi* мимо волѣ, якъ каже приповѣдка: якъ сѣлѣи курцѣ зерно, — сказати разъ правду. Въ ч. 39 *Gaz. nar.* въ 5 (17) лютого якийсь X—Z озлобившись на проф. Шуйского за его книжку „Die Polen und Ruthenen in Galizien“ — сказавъ въ власти велику правду о радахъ повѣстовыхъ: „Атжежъ Галичинѣ (а властиво Полякамъ) дано много; тожъ и маємо право много жадати отъ еи представителѣвъ. Сѣмьдесятъ кѣлька радъ повѣстовыхъ має предѣлъ широке поле до дѣланія! А щожъ зробили доси? Або зробили въ гдетокихъ выгодахъ то, що гдѣинде зробленобы за одинъ рѣкъ, *або и зовѣмъ нѣчого не зробили!*“ Думаю, що не треба лучшего признанія. Бѣда только, що на томъ мимовѣдѣмъ признаніи все кончится, а навѣтъ и та такъ наглядна правда скоро забуваеся, и нема смѣлости зробити въ сего признанія дальшихъ выводовъ. Така се рѣчь ясна, що — що якъ що — а передо-вѣмъ безпѣдственный опѣръ противъ уконститутованія законоу выбраной рады повѣстової єсть першою запорою якої небудь дѣяльности. Веѣмъ вѣдомо, якій непоборимій перешкоды ставляла меншность Поляковъ нововыбраной радѣ повѣстовѣй єдино для того, що еи болѣшность складаеся зъ Русинѣвъ. Болѣше якъ рѣкъ часу змарновано на всякихъ найрѣжнороднѣйшихъ протестахъ, щоби омертвити нову раду повѣстову. А коли наконецъ

вычерпано веѣ возможные средства и способы, то еще и нынѣ, замѣщъ пожаданой згоды, видимо неохоту а навѣтъ неприхильность. И такъ, хочъ Русины поставили на кандидата пов. маршалка — Поляка Арт. Глоговского и тымъ наилучше заявили свою щирю охоту згоды, мимо того и тутъ не проявилась приклонность веѣхъ Поляковъ до згоды, бо навѣтъ и на того кандидата-Поляка не голосовали веѣ Поляки, только одинъ (якъ бувшій маршалокъ Евг. Вайгартъ и Станиславъ Лончинскій) выйшли передъ голосованьемъ, кс. Стояловскій вѣроятно въ тойже самой причини ѣбновився, а въ прочихъ голосующихъ, числомъ 23 (межи тымъ 14 рускихъ голосѣвъ), одержавъ Арт. Глоговскій 21 голосѣвъ, 1 голосъ одержавъ Ф. Зоннеръ, а 1 картка була ѣбла. Супротивъ такого поступку одной части Поляковъ не хотѣвъ Арт. Глоговскій прійняти выбору на маршалка и треба було ажъ упрощувати цѣлый комитетъ рады, треба було промовѣ дѣдичкого и Лѣниньского и самого ц. к. старосты, яко правительственного комисаря, щоби разъ вже достаточно полагодити ту справу, наклонити нового маршалка прійняти вибѣръ и приступити до дѣла. На вступника маршалка выбрано Богдана Дѣдичкого, але вже лише голосами самыхъ Русинѣвъ, бо жиды, кромѣ одного wyboru Арт. Глоговского, все впрочѣмъ голосовали съ Поляками. До выдѣлу выйшли въ куріи малыхъ посѣластей: дрѣ мед. Сильвестеръ Дрималикъ, лѣкарь-Русинъ въ Жонквы, въ мѣстѣ адв. дрѣ М. Липинеръ, жидѣ, въ куріи болѣшихъ посѣластей: Евгений Вайгартъ, бувшій маршалокъ, — а въ цѣлой рады выбрано о. Теодора Децикевича гр.-к. пароха въ Куликова и Василя Бойка въ Кошелева. Заразъ по тыхъ выборахъ почала жидовска колонія шовинистѣвъ голосити, що вибѣръ Богдана Дѣдичкого на вступника маршалка не одержитъ цѣсарской санкціи! Яка подѣтава до такихъ выгѣдовъ и поголосо-вѣ? Нѣякой — нѣ найменшой! Але єсть се новый знакъ, що еще не притихла пристрасть, що еще и нынѣ готовѣ и радѣбы були нашѣ шовинисты протягати справу уконститутованія выдѣлу повѣстової рады *ad infinitum!* Чи се веде до добра повѣту и до удержанія поваги рады повѣстової и до болѣшенія еи хосенности? Булабы послѣдна пора отямитись нашимъ шовинистамъ и услухати хочъ мимовѣльного голоса правды *Gazety nar.* Може бодай се опамятае ихъ и наведе до статочной розваги.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Моноархія.

(Рада державна.) На засѣданіи палаты подѣвъ зъ дня 23 с. м. виѣсь министръ обороны краевой предложенье додаткове до бюджету, жадающе 120.000 зр. на запомогу роднѣй покликаныхъ резервистѣвъ и ляндривистѣвъ, а министръ финансовъ виѣсь также предложенье кредиту: 42.900 зр. на регуляцію рѣки Адиги въ Тироли а 10.000 зр. на стадину

и жвава, съ веселою на виду усмѣшкою, она такъ и вабила до себе. Зелена баѣва керсетка съ червоными мушками, червона въ букетахъ спѣдница, на шиѣ дорогіи коралѣ, хресты, золотіи дукаты — все гарно приетало до хорошой дѣвоцкой вроды.

Она стояла напроти парубка, якъ нама-лѣвана, — наче манила его своею дивною красою. Не спускаючи зъ очей онъ подходи-въ до неї.

— Чого ты тутъ ходишь? — обзвѣалась она перша.

— А ты чого хлѣбъ толочишь? — не зовсѣмъ ласкаво ѣказавъ онъ.

— Хлѣбъ се твої хлѣбъ?

— Не чїй же... А що?... — Цуръ тобѣ, якъ мене злякавъ!... тай замовкла.

Парубокъ и собѣ мовчавъ.

— А ты кто така? — трохи згодомъ пы-тае онъ, ковтаючи слова. — Де ты ввѣлася? Зъ ѣтѣля сюды прїйшла?

Дѣвчина почула, якъ только чуютъ дѣв-чата, чого у него запнувся голосъ: очи въ неї заискрѣли, заграли...

— На вѣщо тобѣ? — прядучи ними она пытае въ него.

— А чогожъ ты прїйшла сюды на чуже поле? — каже онъ. — Кто ты така? — Чого тобѣ тутъ треба?... Чутно, — ажъ духъ спирае ему въ грудяхъ ѣтъ кождого слова.

— Не ска-ж-у! — ѣтмовила она на роз-тягъ, осмѣхаючись, и подѣлася трохи личкомъ на передѣ, згорнувши плуки, ѣблы руки по-подъ лѣктами. — А прїйшла сюды, бо неда-лечко живу... А ты кто?

— Сюды йди! каже онъ, усмѣхаючись и разомъ запрошующи очима. — Посѣдаємо

тутъ, — побакаємо, — я тобѣ й розкажу, — кто я.

Якъ стрѣлъ стрѣльнувъ у дѣвчину. Спле-снула въ долонѣ, замѣшлася, та й помчалася буйными житами... Далѣ — выскочила на ве-лену луку, що красувалася польовыми квіт-ками, потѣмъ — повернула круто на лѣво, по-чесала яриною; якъ ѣблочка на деревину въ лѣсѣ, такъ она зѣбгла прудко на зѣрокъ, стала, перевела духъ, озвирнулася, осмѣхну-лася, махнула правою рукою: сюды, мовѣ! — та наче мана яка спустилася въ низъ — и скрылася за горою.

Парубокъ нѣ въ мѣсца. Стоить та ди-вится въ сѣдѣ и ще дивнѣйшими очима — мовбы переглянувъ черезъ гору!... Въ ухахъ его ще вчуваеся еи голосъ свѣжій, тонкій, еи смѣхъ молодой, та дѣвчій; передѣ очима, якъ та прїчуда, маячила еи постать метка, жвава; ему усмѣхалася еи личко ѣблорумяне съ ясными очима, съ черными бровами; уся она съ зеленою керсеткою, съ червоною спѣд-ницею, привиджувалася ему якъ жива... „Що се? — думае онъ. — Чи справдѣ, чи ввиджа-еся?... И зъ ѣтѣля бѣ се?... Чи не Моска-лѣвна? Такъ же казали у Москаля дочка вмер-ла... гм, мовъ бачится, на хуторахъ нѣкого такого й нема... Хибѣ Хоменкова? — такъ же не близькій свѣтъ ѣтъ Хоменкового хутора сюды тѣлѣпатися... А видно, — худѣлка: на селѣ, окрѣмъ поповни, здаеся, нѣкого подхо-жого... Оже и не поповна: поповна, я знаю, — поповна не така, та й не поїде на пять вер-стовъ ѣтъ села... Чияжъ се?...“

Не розвяславшись съ такою думкою, онъ выйшовъ на зѣрокъ — подивитись, куды пошла дѣвчина. Було вже пѣвно. Дѣвчины не видно, только зелѣвѣли то тамъ, то тамъ, обложив-

шись полями, хutorекіи сады, якъ розкѣшній цвѣтники, а мѣжъ зеленою лѣтватою вишняку, грушъ, сливъ та яблукъ ѣблѣли чепурній ха-точки. Парубокъ постоявъ на зѣрцѣ, помилу-валася красою околицѣ, задивився на одинъ ху-торъ, на другій, пригадувавъ (собѣ) ихъ хазя-инѣвъ, перебиривъ у памяти ихъ дочокъ, — та плутаючись въ догадкахъ и повернувъ на-задъ — до дому. — — —

Парубокъ и дѣвчина — Чѣпка, такъ зва-еся сей парубокъ, — Галѣ, такъ звалася се по-лѣва царѣвна, — отесъ дѣвъ найважнѣйшій по-мѣста своего роману. Чѣпку бачимо въ самѣмъ розцвѣтѣ молодыхъ лѣтъ, якъ молодого, вдо-воленого хазяина; Галю, дѣвчину чудовой вроды, въ повнѣмъ розцвѣтѣ еи дѣвоцой красы, съ веселою пѣсней на устахъ, съ веселымъ усмѣхомъ въ палихъ очахъ и на румяныхъ, свѣжихъ лицахъ. Мы нарочно подѣли сей по-чатокъ першой частини нашего роману, не только щоби познакомити читателѣвъ съ сими двома головными особами роману, але щоби заравномъ дати познати и ту невѣчайную красоту и еи высокій артизмъ описуваня и ту глубоко правду добре врозумѣлого реалистич-ного малюнку, якимъ ѣтаначаеся сей романъ. Справдѣ, такъ чисту, дѣвонку и любую мову, такий высокій, а при томъ и прародный ар-тизмъ въ описѣ краю и людей — можна по-дыбати только у найпершихъ нашихъ пьсь-менниковъ. Слухаешь ту мову и не налюбу-ешся нею; онажъ въ давнѣ-давня слине най-красою мовою мѣжъ веѣма славянскими, якъ италийска мѣжъ романскими. Любуешся нею и только дивуешся, що можуть у насъ ще бути люди, що не познали и не полюбили

сего предорогого екарбу народного. Глядишь на ті образы, на тыхъ людей, и не знаешь, чимъ больше любуватись, чи тымъ артамаемъ описе, чи тою царѣвною красою описуваного краю рѣдного и тыхъ людей, що и въ буден-ному житю, въ самѣй идиличной самотѣ ма-ють въ собѣ столько поэтичности. Та верѣ-мось до нашихъ героѣвъ.

Парубокъ и дѣвчина стрѣлися невзначай, переговорились въ далека съ собою, мабуть и зраѣли въ такой неожиданной стрѣчѣ, глянули на себе тымъ поглядомъ, що говорить больше якъ самѣ слова — и роздѣлилися, не дѣзнавшись нѣчого про себе. Дѣвчина не знае, кто сей мо-лодой парубокъ; парубокъ не знае, чїя се дѣвчина. Читаючи дальше, мы й дѣзнаемось, що сей парубокъ — се Чѣпка, молодой хазя-инъ, що оглянувши свое поле вертае до дому. На жде краю село Пѣсокъ, ѣтъ выгону, стоить невелика хатка, хочъ старенька та че-пурна, ѣбла; двѣръ выметеный, чистый, ого-рожа цѣла, хочъ и низенькая, а ворота дощанѣ-хрещатѣ. Саме у воротахъ стрѣчае Чѣпку немолода вже молодѣца ѣбденного зѣдѣгнана — се мати Чѣпки. Жѣнку обступивъ навколо дрѣбъ и вся „ненасытна прожиръ“ домашна, що жде поживы въ рукъ своихъ хазяинки. Бѣтъ въ загородѣ ще й корова, єсть и кобыла — однимъ словомъ цѣле хозяйство, правда, невеличке, але достатне, щоби прожити двоє людей. Бѣтъ коло чого заходитись, єсть и зъ чого поживитись. И мати и сынъ, якъ мы бачили, радѣють зъ своего невеличкого госпо-дарства.

Толькожъ не все бѣтъ Чѣпка такий весе-лый и безжурный, якъ мы его бачили при стрѣчѣ съ „полѣвою царѣвною“. Доля Чѣпки — се невѣчайна доля звѣчайного чоловіка. Вже

державу въ Радвицахъ на Буковинѣ. — Нововыбранный посолъ въ болшихъ послѣдствіяхъ чешскихъ кн. Лобковичъ зложивъ приреченіе посольства въ чешскіи языкѣ. — Выборъ кн. Лобковича посломъ все еще стоитъ на порядку дневной чешской и нѣмецкой прасы; Нѣмцы не могутъ опаматиться въ своего пониженія и упадку своей моральной поваги. Вину своей програной складываютъ на недостатку дисциплины въ таборѣ централистичныхъ выборщиковъ. Алежъ дарма! централисты сами добре бачутъ, что имъ съ каждымъ днемъ высунувъ земля въ подъ ногъ, что имъ вже годѣ добитой коли панована въ Австріи. Гр. Таффе забравши голосъ подчасъ генеральной дебаты надъ бюджетомъ, чтобы отвѣсти на напады съ стороны сполученой лѣвицы, выразилъ завѣтъ: „Австрія не есть чешка (pars pro toto) замѣтьте славянска, але й не есть нѣмецка держава!“ — Теперь въ палатѣ пословъ ведется спеціальна дебата надъ бюджетомъ. Вчера забравъ голосъ рускій пос. Кулачковскій; въ свой промовъ говорилъ о недавнихъ арештованныхъ Русинѣвъ, доказувавъ, что ревизіи и арештования послѣдовали на денунціи и прессы польскихъ галицкихъ газетъ, что съ справы гнилицкой, чисто религіиной, зроблено справу политичну, и т. д. Бесѣда п. Кулачковского звѣтна намъ доси только въ телеграфичныхъ лаконичныхъ згадкахъ.

(Комисія палаты пословъ для закона карного) ухвалила проектъ закона дотычающаго заведенію стану облиги въ Далмациі. Правительственное предложеніе жаловало завести станъ облиги въ цѣль Далмациі. При нарадахъ комисіи послы далматинскіи выступили противъ тому доказуя, что нема потреби незвычайныхъ мѣръ для цѣли Далмациі, бо предѣл не цѣла Далмациа збунтовалася. Комисія увзгладнила той замѣтъ далматинскихъ пословъ и ухвалила проектъ закона, заводящій суды вынятковъ (войсковы) для трехъ округѣвъ судовыхъ, а именно: Спалато, Рагуза и Каттаро — съ застереженіемъ, что правительство гдѣйкй части тыхъ округѣвъ може и вынати въ подѣ стану облиги. До судовъ войсковыхъ мають также належати злочинства: убійство и тяжке тѣлесне uszkodженіе.

(Повстаніе въ Далмациі и Герцеговинѣ.) Въ Каттаро одержала Немец. фр. слѣдуючу доносъ въ 15 с. м.: По здобутію Ораговца и Леденицъ на часъ затихло въ горахъ кривошанскихъ. Мѣсточко Рѣзано въ окрѣзѣ Вокка представляе образъ оживленнаго обозу военного. Войска всякого рода, селяне въ найбѣжнородѣйшихъ одягахъ, заняти ераріальными роботами и транспортомъ, снуютъ улицами. Великіи массы амуниціи и провіанту вылазуютъ въ пристани и въ довиныхъ колынахъ транспортуютъ въ горы; парходы и кораблі беззачастно прибываютъ и отходятъ. Розъоруженіе Рѣзанцѣвъ перейшло въ слокою. Такожъ коло форту Леденицъ пануе великій рухъ; укрѣпленіе Леденицъ вже укрѣпчѣно; форты заосмотрѣно двома новыми канонами Ухация. Войско въ Леденицѣ має бути веселе и охоче до войны. Форты Сантъ-Георгію напротивъ Перасто укрѣплено такожъ двома канонами, чтобы забезпечити Перасто передъ нападомъ повстанцѣвъ. Офіціально доносятъ, что въ Герцеговинѣ часто нападаютъ повстанцы въ повѣтахъ: Гацка, Конѣци, Невесиня, Столаца и Зубцѣвъ. Дня 17 лютого збѣкнули подѣ Предорѣ отбѣлы пѣхоты и жандармеріи съ отбѣломъ повстанцѣвъ около 80 людей. Повстанцы стратили въ той стычкѣ 10 — 15 убитыхъ; по сторонѣ войска не было жадной страты. Тогожъ само

го дня стыкалось войско въ Кривошаніи коло Леденицъ съ горетками повстанцѣвъ; въ тыхъ стычкахъ тяжко раненыі капралъ 14 полку а легко раненыі надпоручникъ 3 батал. стрѣльцѣвъ. — Въ Трнова доносятъ, что повстанцы громадаются на востокъ отъ Рогой. — Дня 18 с. м. выршувъ въ Фочи полковникъ Замбаверъ съ тремя баталіонами войска и двома канонами черезъ Прии Врхъ (Черный Верхъ), а полковникъ Готце съ двома баталіонами и двома канонами черезъ Сасъ. Колына Замбавера стрѣтила коло Крушицъ повстанцѣвъ и роздѣнала ихъ; по сторонѣ войска 4 раненыі, повстанцы жъ стратили 5 убитыхъ а 7 зловленыхъ австрійскимъ войскомъ. Крушицу, въ котрой хать стрѣляно на войско, спалено.

Командантъ стациі въ Праці доноситъ дня 18 с. м. Отбѣлы повстанцѣвъ посуваются къ Ораговиці. Патруль обозовъ подѣ Раненъ отперли напады повстанцѣвъ въ числѣ около 60 людей. Дня 19 повстанцы стрѣляли коло Ораговиці на патруль. Стратъ не было нѣякихъ. — Дня 20 с. м. впади снѣги въ Серавѣ, Фочи и Трновѣ. — Часть жителей въ занятыхъ войсками мѣстечкахъ въ Кривошаніи: Леденицѣ и Ораговцѣ постановила выемигровати до Зуве въ Черногорѣ.

До „Köln. Ztg.“ доносятъ въ Константинополѣ, что Австрія выслала ноту Портѣ, въ котрой высказуе свое удовольствіе въ лояльности турецкихъ властей супротивъ повстанія въ окунованныхъ краяхъ. Турецкіи власти, колибы были хотѣли, легко моглибы были взорухобити музулманскихъ жителей Босніи. Тымчасомъ сего не было; навѣтъ тѣи музулманы, котры по оккупациі Босніи и Герцеговины вывандрували до Турціи, не выступаютъ ворожо противъ Австріи а узнають лояльныі отношенія султана до Австріи.

Австрійское правительство зобовязалось звернути Черногорѣ вѣсь кошга, якій она поноситъ для поставленія кордону надграницаго, — что есть рѣчею зовѣмъ справедливою.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Бесѣды парискіи Скобелева не перестаютъ бути головнымъ предметомъ обговорѣвъ всеи европейской печати. Скобелевъ не обмежився на самой промовѣ до сербскихъ студентѣвъ; онъ принимавъ и розмовлявъ съ журналистами французскими, угорскими, нѣмецкими и англійскими. Журналисты послѣ того, до якои народности належатъ, пописали всякіи дѣла, котры имъ мавъ наговорити Скобелевъ, и въ того множества бесѣдъ выйшла мѣшанина, богато супречностей, котрыхъ авторства ген. Скобелевъ заповне не принявы на себе. Середъ того заколоту, выкинаного Скобелевымъ, всѣ выкидають розвяснюющаго заявленія російскаго правительства. „Правительственный Вѣстникъ“ помѣститъ 21 с. м. слѣдуючу згадку въ той справѣ: „Въ наслѣдство парискіи бесѣды ген. Скобелева ширится непокойчій вѣсти, котры однакъ не мають нѣякой подставы. Такой личній заявленія особѣ, не маючихъ до того уваженія отъ правительства, не могутъ натурально мати жадного впливу на загальный хѣдъ нашої вѣйшней политики анѣ не могутъ змѣнити нашихъ добрыхъ отношеній до сусѣднихъ державъ, котры опираются такъ на посильныхъ признныхъ звязяхъ коронованныхъ головъ, якъ такожъ на ясномъ зрозумѣніи интересовъ народныхъ и на взаимномъ строгѣмъ оповнованно существующихъ договорѣвъ“. Въ того заявленія „Правительственного Вѣстника“ можна

бы вже почасті пересвѣдчитись, що правительство російске вырѣкаеся поглядѣвъ Скобелева; однакъ же правительства нѣмецке и австрійске мали тымъ же недоволитись, и мали выслати рекламациі до російскаго правительства; кн. Бисмаркъ мавъ мати въ томъ дѣлѣ конференцію съ цѣсаремъ Вильгельмомъ и цѣсарь мавъ послати власноручный листъ до царя. Офіціальный дневникъ французскій высказуе свое сожалѣніе въ той причинѣ, что Скобелевъ власне гостячи въ Парижѣ, выголосивъ бесѣду, котра має цѣль — порѣжнати Францію съ Нѣмеччиною. Навѣтъ Revue française, органъ Гамбетты, котрого загално уважають за наибѣльшого прихильника евентуальной войны реваншовой съ Франціею, не похваляе бесѣды Скобелева — чи въ шарости, чи въ политикѣ, то друга рѣчь. Не дарожъ пише російска часопись „Свѣтъ“: „Скобелева бесѣда подобалася въ Франціи, але въ Россіи нѣ, бо Россія не хоче войны“. Противъ Скобелева и „Русскіи“ Аксакова, котра наибѣльше стоитъ за Скобелевомъ и войною, выступивъ найэнергичнѣйше (подобно якъ и по случаю першої Скобелевой бесѣды) либеральный дневникъ „Голосъ“: „Аксакова „Русскіи“ и Скобелева бесѣды занекоуюють миръ Европы, ницать довѣріе до торговлѣ и промыслу, зменшають вартѣсть рубля. Чи „Русскіи“ забула вже договоръ берлинскій и его наслѣдства? Чи Аксаковъ самъ не говоривъ, что нигилизмъ дѣтуетъ отъ часу берлинскаго договору и чи онъ самъ теперь не займаеся такою ворохобнею, котра зновъ доведе до такого берлинскаго трактату?“ — „Wiener Abendpost“ одержала въ Петербургѣ доносъ, что правительство наказало газетамъ, котры легкомыно провукують войну на перекоръ интересамъ державнымъ, повздержатись отъ такого писанія.

Царь наказавъ переслати ген. Скобелеву въ заповѣданіе, чтобы вернуть до Петербурга. Скобелевъ має вытолкуватись царевъ въ своихъ бесѣдахъ въ Парижѣ.

Гр. Петро Шуваловъ, о котрого именованію презесоми департаменту апанажѣвъ мы згадували въ послѣднѣмъ числѣ умеръ нагло въ Петербургѣ.

Довго откладанный процессъ 21 террористѣвъ въ Петербургѣ розпочався онгоды въ палатѣ окружного суда. Вступу на розправу не достали анѣ люди приватныі анѣ журналисты. Головного обжалованого Тригонію, званого Мильордомъ, боронитъ славный писатель и адвокатъ-Поллякъ, Спасовичъ. Прочихъ обжалованныхъ боронитъ 16 адвокатѣвъ. Якимова, звѣстна подѣ именемъ Кобызевой боронится сама. Розправа судовъ потребае около 8 днѣвъ.

Англія. Конзулъ англійскій въ Петербургѣ, Станлей, переславъ своему правительству урядове справозданіе въ справѣ переслѣдованія жидѣвъ въ Россіи. Станлей подтвержде, что власти російскіи заховувались апатично подчасъ нападовъ на жидѣвъ и дозволяли товнамъ грабятти добро жидѣвске и бити жидѣвъ. — На засѣданіи палаты пословъ отповѣвъ Дильке на интерпеляцію въ справѣ англійскихъ подданныхъ-жидѣвъ пробувающихся въ Россіи, что теперь власне продаются въ той справѣ переговоры англійскаго правительства съ російскимъ.

Велике практичне значѣніе має справа, котра теперь власне стоитъ на порядку дневномъ въ англійскомъ парламентѣ; се справа нового регулямину для палаты пословъ. Доси бувъ такой результастъ, что замкнути дискусію нѣкто не мавъ права, — не такъ якъ въ прочихъ европейскихъ парламентахъ, что на внесеніе одного посла палата рѣшае, чи має бути замкнута дис-

кусія, чи нѣ. Того права незамикана дискусіи надъживала звичайно оппозиція: коли хотѣла перетягнути дебату, то посолъ за посломъ, а то и одинъ посолъ богато развѣвъ забравъ голосъ и говоривъ безъ кѣнця-мѣры. Минувшого року такъ поступали послы ирландскіи. Щобы тому зарадити, поставивъ минувшого року Глядстонъ вънесеніе, чтобы дискусія могла бути замкнута. Остаточное сформулавъ Глядстонъ дотичне внесеніе такъ: „Дискусія не може бути замкнута, если противитосъ замкненію 40 голосѣвъ; колижъ бы противилосьъ менше, тогда муситъ бути найменше 100 голосѣвъ за замкненіемъ“. Оппозиція жъ ставитъ вънесеніе, чтобы дискусія болшеостей голосѣвъ не могла бути замкнута. Якъ рѣшитъ палата — побачимъ.

Ирландское правительство оголосило выказъ аграрныхъ злочинствъ „оповнѣнныхъ“ отъ 1854 р. въ Ирландіи. Въ р. 1879 було злочинствѣвъ 762, въ 1880 вже 2588 а въ 1881 ажъ 4439. Въ 1881 р. було 17 скрытоубійствъ а 66 покушенъ на скрытоубійство въ причинѣ аграрныхъ; въ р. 1876 було 8 скрытоубійствъ, а лишь 14 покушенъ.

Палата пословъ рѣшила малою болшеостею голосѣвъ (291 голосами противъ 283), чтобы звѣстнаго посла Бредлау (Bradlaugh), котрый заявивъ, что яко атеистъ не узнае важности посольской присяги, выключити изъ палаты, а на его мѣсто розписати новый выборѣ.

Франція. Рустанъ, дотеперѣшный министръ-резидентъ въ Тунисѣ именованный поломъ въ Вашингтонѣ, а преемствъ Камбонъ министромъ-резидентомъ въ Тунисѣ.

Туреччина. До Politische Correspondenz доносятъ въ Константинополѣ, что султанъ наказавъ завѣдомити всѣхъ пробувающихся въ Константинополѣ колишнихъ противниковъ австрійской оккупациі Босніи и Герцеговины, что султанское правительство збѣтае въ признаніи съ Австро-Угорщиною. Рѣвножъ и турецка преса достала наказъ не друкувати нѣчого такого, что моглобы побдуржати магомеданъ въ Босніи и Герцеговинѣ противъ Австріи. Въ Арабіи выбухло повстаніе. Повстанцы заняли мѣсто Сана и оголосили своего вождя шерифа Сулеймана заступникомъ Калифа. Туреччина отже має новыі хлопоты, а заживши, что и въ Египтѣ муситъ боронити своихъ правъ противъ претензіи Франціи и Англіи, — то справдѣ треба признати, что ей положено въ по-за европейскіи послѣдствіяхъ нема что завидувати. Не диво отже, что Порты такъ признатно относитосъ нинѣ до Нѣмеччины та Австріи. Помочи тыхъ державъ потребае она для своихъ интересовъ по-за Европою.

Болгарія. По арештованію Цанкова еще болше розгорѣлись страсти партійны въ Болгаріи. Съ каждымъ днемъ видко болше дѣяльностъ въ таборѣ либералѣвъ противныхъ князевъ и его министрамъ. Якъ доносятъ Polit. Correspondenz, президентъ совѣта державномъ, Икономовъ, одержавъ численій безпѣдпоснй писма съ угрозами, что тайне товариство выдало засудъ смерти на него, яко президента „незаконной“ институтіи, и что той засудъ буде небавомъ оповнѣнный.

Послѣднѣя вѣдомость.

Львовскій краевый судъ карный, якъ звѣщае Dz. pol., есть формально закинутый беззачастными денунціями въ мѣста Львова и въ провинціи на Русинѣвъ. Вже и самъ Dz. pol. обурюеся на такой моральный упадокъ, але забувае додати, что сей сужный

въ роду було инакше ему суджено. Двацять лѣтъ до крепацкой волѣ — отже деесъ около р. 1840 — прійшовъ у село Пѣски въ Донциныи чововѣвъ въ доволѣ ободраной одежѣ, что обаявивъ въ волости Остапомъ Хрущемъ, небожемъ Окуня Хруща, что передъ пятаццати лѣтами пошовъ въ Пѣсковѣ на Донѣ. Остапъ Хрущъ, побувши въ Донцинѣ, вернувъ теперь на рѣдну родину и просивъ у волости, прияти его навадъ въ пѣщанску громаду. У него бувъ паспортъ на имя Остапа Хруща и такъ небогато раздумуючи приняли его до громады. Остапъ бувъ дуже роботачій и черезъ робѣвъ варобивъ собѣ столько грошей, что купивъ собѣ грунтъ и хату, та не довго думавши заславъ сватѣвъ до Мотрѣ Жуковны — бѣдной, красивой и вже таки лѣтної дѣвчины. Черезъ робѣвъ жилии якое доволѣ щасливо укупѣвъ, хочъ приходилосьъ тяжело працювати и на хлѣбъ зарабатывать. Та якась зѣдума насѣла на Остапа, онъ часто задумывавъ, отхѣвавъ, а далѣ порѣшивъ, зновъ выбратись на Донщину на заробѣтки. Тяжко було Мотрѣ розвѣстатись съ чововѣвкомъ, та годѣ було противитись, свѣтилиась надѣя доброго зарѣбку и скорого повороту чововѣвка. Осталася Мотря сама съ своєю старенькою матерею Оришкою. Выйшовъ Остапъ у великій поѣздъ на Донщину, а такъкъ веледой недѣлѣ приходитъ въ Дону бумага: чи в. мовѣ, у васъ такой и такой козакъ Остапъ Хрущъ и де онъ у васъ вѣзавъ? Що тутъ дѣлать провивався не Хрущъ, а Притыка, что онъ кинувъ у насъ жѣнку и трѣхъ дѣтей, пропадавъ бувъ — не знаетъ де — три роки, безъ малого, а ось теперь у паспортѣ онъ вже Хрущемъ пишется та ще и жоватымъ. Такъ пыталася якась Доньска станица у пѣщанской волости.

Завели слѣдство и показалось, что ось той Остапъ Хрущъ справдѣ не Хрущъ а Притыка, покинувъ надѣ Дономъ жѣнку и трѣхъ дѣтей, а припентавшусь у Пѣски тутъ вдруге оженился съ Мотрею, аначитъ, ставъ „двуужонкомъ“.

отже и переступникомъ закона. Остапа Хруща Притыку схопили надѣ Дономъ, привели у Пѣски и постригли въ солдаты за кару за дуженство та погнали деесъ далеко на пѣвнѣч.

Осталась теперь Мотря замужною вдовою съ одною старенькою ненькою. Осталась въ бѣдѣ та ще и на посѣвѣхъ людей. Почали люди отхѣщуватись отъ еи хаты, еи оминати, якъ яке закляте мѣще. Пѣйшли поговори чудныі, дивогладныі, про бѣдну замужну вдову. Въ такѣмъ горю родився еи сынъ. Окрестили его Нечпоромъ, назвали Чѣпкою, але и самъ „бѣтущка“ называвъ его „выродкомъ“, а говѣрливый люди „чортенямъ“. Прійшлося малесевѣмъ Чѣпцѣ выростати въ горю и нуждѣ. Мати цѣлыми днями на тяжкой роботѣ; осталася одна стара баба Оришка, что доглядала своего внука, его годувала и спати вкладала. Дитина выйшла на славу! Повновила, чорняве, головате, розумне, — только якась невеселе, воякувате, тихе, та ще и не такъ живе, якъ буваютьъ дѣти у людей, а поважне, придумчине, мовѣбы въ роду вже заходило на велике ледащо. Мотря не любила за се Чѣпки, жалитъ на него неравъ передъ бабою, а неравъ и добре выбѣе. Се прійшлося Чѣпцѣ вже въ першого малку потерѣтити кривду и то отъ рѣдной матери. Одна баба жалуетъ Чѣпку, за тежъ до неи прилинувъ онъ цѣлымъ сердцемъ. Подѣрѣвъ Чѣпка, выбѣтъ на улицю мѣжъ людскихъ дѣтей, та и тутъ стрѣчае его же болша кривда: дѣти смѣются за него, цураются его якъ „выродка“, прозывають, бѣють — кривдѣтъ, якъ только знаютъ. Налаялось Чѣпчине сердце новымъ горемъ, новою бѣзою и злостею до людей. Бѣжитъ онъ до своєї бабы отѣрады шукати, потѣхѣ глядати. Баба его потѣшитъ и казѣтъ розказуе, а тѣ бабусиніи казѣтки при самотнѣмъ житію, отѣторонѣ отъ товариства, пластомъ клялися на дитинячій розумъ, тѣнили въ головѣ думку за думкою, гадку за гадкою... Люди здавалися Чѣпцѣ лихими, недобрими... И прокидалася невеличка

зѣдѣтъ въ его невеличкѣмъ сердцю, росла, выростала — и сторонився онъ отъ людей далѣ та далѣ. Такъ до людей и до рѣдной матери выростала у него така зѣдѣтъ, что, колибы змѣгъ, онъ накинувся бы на рѣдну матѣрѣ.

Подѣрѣвъ Чѣпка, отдали его на службу до хозяина Бородай. Хозяинъ спершу коло него миромъ та ласкою, показуе и розказуе, якъ и что та коли робити. Такъ же Чѣпка нѣчого и знати не хоче! Разъ якое розсердився господарь, что не послуухавъ Чѣпка, — взывъ его та и вышибъ. Розсердився Чѣпка, та троха за малымъ не спаливъ хозяина! Прогнавъ его Бородай, „Понѣвъ Чѣпка горѣче почутѣе ненависти на долю, что подѣлила людей на хозяина и наймита“... Пошовъ Чѣпка у наймы до старого дѣда Уласа, что колѣси то ховивъ у пана Польского (дѣдича села Пѣсковъ) за скотомъ а теперь на старѣ лѣта ставъ громадскимъ чабаномъ (пастухомъ). Пасти чѣреду на вольномъ просторѣ, — се припало до вподобы Чѣпцѣ. А ще и дѣдъ Уласъ добрый, ласкавый, и товаришъ найшовся для Чѣпки другій подпасечъ Трицько. Отъ и ставъ Чѣпка подпасечкомъ у дѣда Уласа. Неравъ розказуе старый дѣдъ про свои давній лѣта, про свои кривды, розказавъ Чѣпцѣ и за его батька Остапа, колѣсиотъ дѣдового товарища молодого въ паньскѣмъ дворѣ, розказавъ якъ Чѣпчинъ батько мусѣвъ утѣкати передъ паньскою злостею ажъ за Донѣ и тамъ собѣ хлѣба шукати. Слухавъ Чѣпка и его сердце зновъ наливалось ще болше горемъ та злостею до людей зады паньской кривды на рѣдному батькови.

Дойшовъ Чѣпка сѣмнадцатій лѣтъ. Умерла его добра баба, — засумувавъ Чѣпка. Въ ту пору пошла чутка про крепацку волю. Заговоривъ и старый Уласъ передъ Чѣпкою о той волѣ та дуже якое сумно, безнадѣйно на тему: „вѣольны? — Були вѣольны, поки волѣ не было“... Розказавъ Уласъ, что панъ Польскій яко протигае съ тою волею, что на старого чабана наложили податокъ за чабанство, а что

ему не ма въ чого дати десять рублѣвъ, такъ потягнуть его зновъ у паньскій дворъ на тяжку роботу. И ще болше наляло сердце Чѣпки злостею до людей зады паньской кривды надѣ старымъ дѣдомъ Уласомъ.

Переставъ старый Уласъ чабанувати, радитъ мати Чѣпцѣ, щобъ вернуться до дому, бо доля агянулася на неи, досталася еи по своихъ болша пайка (частина) грунту, есть на чѣмъ господарювати, есть коло чого заходитись. Кляче мати Чѣпку, стати своимъ господаремъ. Та не слухавъ Чѣпка материни рады. Степъ привѣе — отъ что ему снится. Пошовъ Чѣпка просити громаду, щобъ настановила его громадскимъ чабаномъ на мѣще старого Уласа. Такъ громада не схотѣла. „Намъ треба бѣчара старого, щобъ овецъ не поразублювавъ“, отказали ему. Тяжко образовалъ Чѣпку громадека неправда. Вернувся онъ до дому, трохи не плачущи. Волею-неволею треба було братись за паугѣ. Чѣпка ставъ хованомъ, дуже щирымъ, роботачимъ, доблымъ. Завитало тихе счастье въ Мотринѣй хатѣ. Радѣе Мотря, радѣе и Чѣпка — и ось мы бачимъ его тымъ парубкомъ, что съ веселою думкою стрѣчае „полѣву царѣвну“. Незвычайна доля Чѣпки за молодыхъ его лѣтъ, неввычайна его вѣдача. Тяжко пѣтню наложима доля на его душу своєю неприязностью молодыхъ лѣтъ. Такъ теперь, въ хвилию его парубочского рождѣвту мы не бачимъ майже и слѣду сеи неприязни доль, сеи злости до людей зады материнского наказанія, зады дитачою насмѣшкой и бѣйкой людскихъ дѣтей, зады громадекою и паньской кривды.

Чѣпка се не типъ звичайного, щобъ такъ сказати пересѣчного парубка, не творѣ звичайной долѣ селянскихъ дѣтей, а творѣ незвычайныхъ, вынятковыхъ, хочъ и не дуже надто рѣдкихъ обставинъ.

(Дальше буде.)

объявлять среди галицких Поляков есть именно наследством дотепершнего побуждения публики через галицко-польские газеты против Русинів.

НОВИНКИ.

✚

ВОЛОДИСЛАВЪ СРОКОВСКИЙ.

докторъ правъ, совѣтникъ краевого суда въ Львовѣ, бывший доцентъ въ львовскомъ университетѣ, доволѣтний голова товариства „Руска Бесѣда“, членъ Ставропольскаго Института и т. д. умеръ 12 (24) лютого с. р. въ Львовѣ въ 45-мъ роцѣ своего трудолюбивого житя.

Зновъ не стало между нами одного видного, примѣрнаго, неутомимаго а неустрашимого дѣятеля нашего, широго и ревнаго патриота, свѣтлаго мужа нашей науки, — а сердца всѣхъ ширыхъ Русинівъ переполняются глубокимъ жалемъ, а очи роняютъ ширій слезы жалю по втратѣ неугасимой. Бывъ се примѣръ мужа тихой а нѣколи неустойчивой праці, что и середѣ тяжкихъ обстоятельствъ, середѣ своихъ заводскихъ трудовъ не забывая на вышнюю цѣль, на проводни идею житя и не шукаючи розголосной славы, не побиваючи за почестями, умѣе неуспѣшно а хосенно трудиться для своего народа, для нашей Руси. Коли утворено въ Львовѣ университетъ першій три рускій кафедры правничій, покойный Володиславъ бувъ першимъ, что поднялся великого труда, плекати пшому науку правознавства и объявлять доцентуру карного права и карной процедуры съ рускимъ языкомъ выкладовымъ. А хочъ незадолго перенесено его на урядника ц. к. прокураториі скаргу до Черновца, то всежъ таки не забывая на свой народъ и не понехавъ дальше плекати свои правничій студіа, та скоро перенесено его до Львова, зновъ объявлять кафедру доцента гражданского права съ рускимъ языкомъ выкладовымъ, где трудився съ примѣрно старанностью, щедро розсѣваячи свѣтло науки права, котрой бувъ знаменитымъ представителемъ, и выюючи въ сердцахъ доспѣлой молодѣжи ширю любовь до рѣднотной мовы, котра въ его устахъ такъ добре и ясно надавалась до выклада сей високой науки правознавства. Именованый оттакъ совѣтникомъ окружного суда въ Коломый, мусѣвъ уступить зъ доцентуры, але шире сердце Покойника нѣ на хвили не отклонилося отъ нашей Руси. Скоро только вернувшись назадъ до Львова яко совѣтникъ краевого суда, всема любленный и высокопочтанный, ставъ осередкомъ товарищества житя львовскихъ Русинівъ, где яко доволѣтний голова товариства „Руска Бесѣда“, умѣвъ удержати правдиво дружну жизнь, сердечное лучити всѣхъ ширыхъ Русинівъ и огрѣвати ихъ сердца навѣтъ въ найтяжшихъ хвиляхъ нашихъ народныхъ подвиговъ отрадою и свѣтлою пороудою, а своимъ властнымъ прикладомъ заохочувавъ до неутомимой праці. Тяжка болѣзнь повалила сего Мужа въ самой силѣ мужеского вѣку, въ самомъ розцвѣтѣ духовныхъ силъ на ложе доволѣтної слабости. Довгий часъ уже было знати бракъ сего улюбленного и всема высокоповажаемого труженника и свѣтлого патриота въ нашихъ товарищескихъ кружкахъ, але потѣшала насъ надея, что ачей еще побачимо его посередѣ насъ. Судило же иначе и неутомима смерть выдерла намъ одну зъ наилучшихъ силъ, одно зъ найкраснѣйшихъ свѣтилъ нашихъ, а наша Русь опинилась передъ розкрытою домовиною съ невысказаннымъ жалемъ по неугасимой втратѣ. Спочивай нашъ Володиславъ въ мирѣ и покою по твоихъ трудахъ и працахъ, вскрытый добре заслуженнымъ вѣнцемъ тихой славы и широй любви, духъ Твоій буде и дальше витати посередѣ насъ, а память Твоя не загине въ сердцахъ нашихъ, въ сердцахъ всѣхъ ширыхъ Русинівъ! Вѣчна Тобѣ память!

— Похороны бл. п. дра Володислава Сроковского отбудутся завтра въ Недѣлю о 3-й годинѣ съ полудня зъ дому подъ Ч. 3 при улицѣ орменской.

— Руске аду. товариство „Дружный Лихваръ“ устроено нынѣ въ комнатахъ „Руской Бесѣды“ (ул. Краковска, ч. 14) вечерницѣ, котрыхъ програму составляютъ отчеты, оцѣны хоральныхъ и декламаций. Початокъ о 6-й годинѣ 7-й вечеромъ.

— Гр. и. ординаріатъ митроп. пригадуе священника св. епархіа на куренду зъ дня 16 лютого 1880 Ч. 1498, посла котрой мають священники оголосити своимъ парохіанамъ улекшеніе строгости посту, припадающаго въ чотыридесятницю.

— Руско-народный читальнѣ основуются въ Степцѣ (коло Снят.) заходомъ о. К. Гаморана и въ Книгиничахъ (коло Рогатина) заходомъ о. М. Величка. Шастъ, Боже!

— Податковій энкуратуры будутъ поставлены при старостахъ повѣтовыхъ зъ мѣсячною платнею 35 зр., котра буде подвышена по двохъ лѣтахъ на 40 зр., а зновъ по двохъ лѣтахъ на 45 зр. Подана на тѣ посады належитъ вносити до краевой дирекціи скаргу, найдальше до 16 (28) мар-

та с. р. Первенство будутъ мати выслуженныя подѣофицеры.

— Завладъ выробѣвъ военныхъ основуется въ Голоску великомъ коло Львова заходомъ п. Фр. Кнавера. Буде то зъ початку завладъ на малій розмірѣ.

— Въ Подгайцахъ намѣрае тамошний купецъ п. Досинчукъ привести зновъ до житя унаше товариство мѣщанске „Помощь“. Каждый признаеть, что такое товариство мѣщанске есть для насъ великой ваги, позаякъ въ загалѣ житие нашихъ мѣщанъ дуже мало просперуе. Шастъ, Боже, до сего дѣла!

— Що до колпакѣвъ для нашего духовенства поручила курія римска вѣденской нунціатурѣ завозвати до наряды рускихъ священниковъ, и желе, чтобы тѣ колпаки мали такой видъ, котрымъ вже на першій поглядъ рѣзнялибысь отъ колпакѣвъ православныхъ.

— Слухачъ львовского университета внесли до сенату академическую петицію, въ котрой просятъ, чтобы сенатъ запобѣгъ намѣренному опущенію университета львовского черезъ дра Охоронича, доцента психологіи и философіи природы. Академики просятъ, чтобы не позбавляли ихъ такъ знаменитой силы учительской и чтобы сенатъ поставилъ о утвореніи для дра Охоронича публичной кафедры, черезъ что онъ певно позбавитъ на сѣмъ университетѣ, съ котрымъ его теперь не лучать жадній звязи матеріальной. Подъ тою петицією подписалось 90 академиковъ.

— Ревизія и увязненіа. Въ Мармороши на Уграхъ, якъ доносятъ угорскій газеты, выточила прокураторія державна свѣдство противъ о. І. Раковского у будто за сидучасть въ агитаціяхъ панславистично-російскихъ въ горѣшнихъ Уграхъ. Зъ найденныхъ у о. Раковского писемъ мало выказалось, что онъ мавъ стояти въ якѣй звязи съ увязненнымъ Адольфомъ Добрянскимъ. — Тѣмъ же газеты подаютъ немощную вѣсть, будтобы тѣ агитаціи мали збирати до „насилыного отворанія Галичины отъ Австріи“!!! — Передъ вчера отбулася судово-карна ревизія въ львовскій духовной семинаріи у трехъ питомцевъ Мочаловского, Поддѣбского и Дудкевича, у котрыхъ однакъ нѣчого не найдено.

— Зъ Стрыицыны пишутъ намъ: Черезъ кілька день гостить въ Стрыю и въ околици п. комисаръ Майдингеръ, пошукуючи и въ нашихъ сторонахъ агентѣвъ и прихильниковъ панславизму. Мабуть зъ нѣчимъ довелось повертати къ великому неудовольенію нашихъ криклическихъ шовинистѣвъ, что затрѣвожей справу Галичюкъ закинули краевый судъ численными подлыми денуціями на Стрыицину. Въ самомъ Стрыю въ послѣдній день побуту п. комисаръ отбулася ревизія въ дому двохъ мѣщанъ п. Бандеры и Кузины. У п. Кузины, что займаеся маларствомъ и торгуетъ образами, пошукуювано правдоподобно за образами царствъ, котрыхъ разумѣе не найдено.

— Задля ширенія пропаганды социалистичной увязнено оми дичи яко подозрѣныхъ двохъ челядниковъ краевеческихъ, именно Игнатія Лютановского въ Заторѣ и Іосифа Коняша въ Краковѣ.

— Въ корчмѣ личковецкой коло Густына завелася дня 7 (10) с. т. въ ночи бійка между селянами а жовнѣрами, что стоятъ тамъ постоемъ задля заразы на худобу. Селяне побили жовнѣровъ а выкинули ихъ зъ корчмы. Небавомъ пришло до корчмы больша громада жовнѣровъ, а коли одинъ зъ нихъ навѣтъ выстрѣливъ, тогда кинулись на нихъ селяне, побили еще дужше, а оттакъ отбрали имъ зброю. Тогда пришло до Личковецъ 20 жовнѣровъ и два жандармы, котры увязнили гдѣякихъ селянъ.

— Колишня церковъ Софійска, олавный на весь свѣтъ патриархальный Соборъ въ Царгородѣ, нынѣ перша мошеа турецка (Гала-Софія), грозить завальнемъ, бо копула ея зарисувалася дуже небезпечно. Турки однакъ нѣчого не роблятъ, чтобы ухоронити отъ грозящего упадку величаву будову и старинну памятку, где крестилася руска княгиня Ольга и где высвѣщувались многіи нашіи митрополиты. Катастрофа може коли небудь наступити.

— Вѣче галицкихъ рабинѣвъ закончило вже свои обряды, до котрыхъ мѣшался лишь самъ хуситъ. Гдѣякій жидовскій громада вѣроисповѣдній зъ мѣстъ заявили еще передъ вѣчмъ, что они протестуютъ зъ горы противъ всякимъ ухваламъ вѣча, а жиды-академики университетѣвъ львовского и краковскаго умѣстили въ польскихъ дневникахъ заявленіе, что они не признаются зовѣмъ до своихъ одновѣрцѣвъ „зацѣфанцѣвъ“ и всякы ухвалы вѣча уважаютъ за шкодливый поступокъ и „рольскоі“. Вѣче ухвалило проектъ статутѣвъ для галицкихъ кагалѣвъ, зъ котрыхъ мають бути выключенъ въ жиды поступокъ. Статутъ той складаеся зъ сѣмдесяти кілька точокъ.

— (Грѣбній вѣсти). Архикн. Альбрехтъ жертвувать громадѣ въ Копыстовѣ 200 зр. на отбудованіе церкви. — Въ Ланахъ пов. станиславского отбулося дня 4 (16) с. м. посвященіе новой церкви. — Зъ Перегінска доносятъ намъ, что сими днями бувъ такъ сильный вихоръ, что зрывавъ дахи зъ домовъ и т. п. — Въ Турѣ умеръ вынаходящъ свѣчкѣ стгаринныхъ дръ Адольфъ Мотардъ въ 78-мъ р. житя. — Въ Бруксѣ умеръ найолавнѣйшій дѣкарь бельгійскій дръ Люд. Мартинъ. — Въ Жидатичахъ подъ Львовъ умеръ селянинъ Ф. Квятковскій въ 105-мъ роцѣ житя, котрый до послѣднего дня еще трудився около господарства. — Въ Парижі породила недавно 25-лѣтна женщина 5-мъ немовлять, добре розвиненныхъ, котры однакъ еще того самого дня поумерали. — Въ Гомоку на Уграхъ умерла оми днями 110-

лѣтна старушка І. Саламонъ, отъ 60 лѣтъ вдова, котра до самой смерти була завѣжды рѣзня. — Коло села Мозъ въ Семигородѣ унавъ дня 3 х. с. м. метеоритъ, важучій 35 килограммѣвъ, и зарывся на 68 центимет. глубоко въ землю. Въ сусѣднихъ околицахъ поспадало до 60 меншихъ метеоритѣвъ.

Вѣсти епархіальный.

Зъ АЕпархіи Львовской.

Презенты одержали: оо. Ил. Курбасъ зъ Губиня на парохію Новосело дек. збараского, Из. Кисилевскій зъ Кругульця на капелянію Кругульц дек. густыньского, Ил. Поповичъ зъ Крушельницъ на пар. Стрый, К. Винтонякъ на кап. Бужокъ дек. олеского, Юл. Стеткевичъ зъ Давидковецъ на пар. Борки маліи дек. скалатского и Мих. Целевскій на парохію Камѣнка струм. дек. буского.

Каноничну институтію одержавъ о. Ем. Яворовскій на кап. Потѣкъ дек. рогатинского.

Завѣдательства одержали: оо. Ант. Стефановичъ зъ Потока въ Воли голоборской, дек. унѣвского, Ст. Стисловскій зъ Воли голоборской въ Лядкомъ великомъ дек. золочѣвского, Апол. Калужницкій въ Сопотѣ дек. сокальского и Вол. Карачевскій въ Корневѣ дек. городненского.

Сотрудничества одержали: оо. І. Волянскій зъ Настасова (прив. сотр.) въ Звинячу дек. чортковского и Ст. Гацій зъ Зарванцѣ (систем. сотр.) въ Настасовѣ дек. теревовельского.

На конкурсъ розписанъ: парохія Уторопы дек. пѣстинского и 2) капел. Суходѣль дек. боберского съ речинцемъ до 16 л. лютого с. р.; 3) пар. Довге дек. стрѣльского, 4) кап. Фитковъ дек. надворнянского и 5) кап. Лядске велике дек. золочѣвского съ речинцемъ до 8 л. цвѣтня с. р.; 6) парохія Бурштинъ дек. рогатинского и 7) пар. Подгорки дек. калуцкого съ речинцемъ до 20 л. цвѣтня с. р.

До рукоположенія явились: ш. 1) Николай Бѣлецкій, 2) Стефанъ Макогонскій, 3) Емилій Соневицкій, 4) Петро Яншинъ, 5) Изидоръ Калиновичъ, 6) Мих. Весоловскій, 7) Игнатій Юхновичъ, 8) Волод. Яновичъ, 9) Волод. Радкевичъ, и 10) Анатолий Долинскій. — Кандидаты тѣи одержали нынѣ поддіаконатъ; завтра послѣдѣ діаконатъ, а на другу недѣлю пресвитератъ.

Зъ Епархіи Перемыской.

На конкурсъ розписанъ съ речинцемъ до 6 л. мая с. р. слѣдующіи приходы: а) парохія: 1) Береги горѣшній дек. затварницкого, 2) Говѣкъ дек. балгородского, 3) Дашѣвка дек. устрѣцкого, 4) Милыкъ дек. мушинского, 5) Волотичъ дек. старосѣдского, 6) Лучицъ дек. сокальского, 7) Новица дек. бѣцкого, 8) Радочина дек. дукопольского, 9) Сторонна дек. старосамборского, 10) Тростяницъ дек. добромилского, 11) Райске дек. затварницкого, 12) Подгайчики дек. комарнянского, 6) капеляніи: 13) Ваница дек. мушинского, 14) Бѣличъ горній дек. старосамборского, 15) Борятинъ дек. судовищенского, 16) Бенѣва дек. высочавского, 17) Войкова дек. мушинского, 18) Ветлина дек. балгородского, 19) Гвоздець дек. жукотинского, 20) Гирова дек. дукопольского, 21) Грозѣва дек. добромилского, 22) Днѣстрикъ дуб. дек. жукотинского, 23) Долины деканата бѣцкого, 24) Криве дек. балгородского, 25) Камяна дек. мушинского, 26) Крамарѣвка дек. порохницкого, 27) Дипѣ дек. жукотинского, 28) Лобзова дек. устрѣцкого, 29) Лѣнина мала дек. старосамборского, 30) Лопушанка хом. дек. старосамборского, 31) Лещовате дек. лѣского, 32) Лелюховъ дек. мушинского, 33) Милыковъ дек. ошешского, 34) Поворозникъ дек. мушинского.

„ВЪ ОБОРОНѢ ЧЕСТИ“.

повѣсть Г. Раймунда въ трехъ частяхъ. Цѣна 2 зр. 50 кр., съ пересылкою 2 зр. 70 кр. (Повѣсть тая стоитъ въ оригиналѣ нѣмецкомъ 8 зр. 40 кр.)

Достати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропольской.

„ДЫМЪ“.

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Достати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропольской.

Теофилъ Копытинскій артистъ-маляръ,

образовавшийся за границею, звѣстный зъ краев. выставъ штукъ красныхъ, выконуе портреты, якъ такожъ религіиніи образы рѣжною величини.

Поручаючись ласкавымъ взглядомъ, просить о занотованіи адресу: Теофилъ Копытинскій во Львовѣ, ул. Краковска, ч. 20. (7—10)

✚ О. Іоанъ Григоровичъ, приходникъ въ Корневѣ дек. городенского упокоюся дня 1 (13) с. м. въ 67-мъ роцѣ житя, а въ 41-мъ роцѣ священства. Вѣчна ему память!

✚ О. Григорій Сохачій, приходникъ въ Ищковѣ дек. подгаецкого, упокоюся сими днями въ 66-мъ роцѣ житя, а въ 42-мъ роцѣ священства. Вѣчна ему память!

Подяка.

Дня 27 грудня 1881 о 6-й годинѣ вечеромъ подчасъ сильного вѣтру выбухнувъ огонь черезъ неосторожність зъ причини еще доси недовѣдженой, у господарѣ Кивацкого, и въ протягу 2 годинъ зничивъ майна 24 господарѣвъ такъ, что только пошѣлъ лишився на мѣсто, где стояли цѣли господарства. Огонь той бувъ видимый на двѣ милѣ докола.

При сильномъ вѣтрѣ годѣ було ратувати. Однакжъ отзначились своимъ неутомимымъ трудомъ два жандармы, именно п. Игнатій Светакъ и Іос. Турскій, а особливо першій отважно кидався на дахи, придушаючи собою унавши искры на сусѣдній хатѣ, чтобы тымъ способомъ додати отваги другимъ, понеже въ такомъ разѣ каждый наляканный и перѣшучій. Заразъ на другій день досвѣта почала наспѣвати помѣчь и ось тѣ благородніи лица зложили свои ширіи датки для нещасныхъ погорѣльцѣвъ: 1) Внов. п. Фарлей, обыватель зъ Ролева 3 фѣры отавы своими формалии и 2 корцѣ ячменю; 2) Воч. о. Гошовскій, парохъ зъ Ролева 336 великихъ житныхъ околѣвъ и 24 горцѣ пшеницѣ до подѣлу; 3) Воч. о. Чмелескій, парохъ зъ Добровлянъ, 1/2 корцѣ пшеницѣ, 1/2 кор. житя и 1/2 кор. ячменю; 4) Внов. гр. Тарнавскій зъ Снатинки 10 корц. гороху и 10 корц. ячменю; 5) Внов. п. Заленскій обыватель зъ Липовецъ, 1 кор. житя и 1 кор. ячменю; 6) Ч. громада Липовцѣ. 2 1/2 корцѣ ячменю; 7) Ч. громада Вороблевичъ 2 корцѣ житя и 6 корц. ячменю; 8) Ч. П. Иванъ Жукъ заступникъ вѣйта зъ Лѣтны, 2 корцѣ ячменю; 9) Ч. П. Михайло Полюзинъ зъ Лѣтны 2 корцѣ ячменю; 10) Зъ датковъ узириanychъ комитетомъ въ Лѣтны 10 корцѣ житя и 10 корц. ячменю. Зъ всего збѣжа разомъ роздавъ комитетъ 76 корцѣвъ 24 погорѣльцѣмъ. — Грошевыми датками жертвовали: 1) Воч. о. деканъ Лужецкій 5 зр., 2) церковъ лѣтныска 5 зр.; 3) брацтво церковне 5 зр.; 4) Воч. о. А. В. Шведицкій 2 зр.; 5) Воч. о. Чмелескій, парохъ зъ Добровлянъ, зъ акафисту на тую цѣль отправленого, 5 зр. 15 кр.; зъ акафисту при соборной службѣ Вѣжѣ въ Лѣтны 4 зр. 70 кр.; 7) Ч. господарѣ зъ Лѣтны 4 зр. 20 кр.; 8) Воч. Паньковский учитель зъ Лѣтны 2 зр.; 9) Вч. Ст. Лужецкій, учитель зъ Пакости 1 зр.; 10) Вч. В. Шубертъ зъ Лѣтны 1 зр.; 11) Вч. Дм. Садовый зъ Лѣтны 1 зр.; 12) Вч. М. Фишманъ 1 зр.; 13) Вч. п. Кляйнбергъ 30 кр.; 14) П. Т. Дирекція галицкой касы шадничой во Львовѣ, надбавала на руки Вч. старосты дорожничкого 200 зр. въ цѣли роздана межи погорѣвшихъ Лѣтныцѣвъ. Всѣхъ датковъ грошевыхъ было отже 237 зр. 35 кр.

Примѣтити належитъ, что жертвы тѣи надбавали П. Т. Дателѣ не на прошеніе нещасныхъ, але зъ добровѣльности, черезъ что тымъ больше мають они цѣну и у людей и у Всевишнего.

За тѣи такъ щедріи и правдиво зъ сердець походящій жертвы складае комитетъ въ имени погорѣльцѣвъ лѣтныскихъ сердечну и прилюдну подяку всемъ благороднымъ и щирымъ Дателямъ. Нехай Всевишній удалитъ имъ за тое всякого добра и хоронитъ каждого отъ такъ страшного нещастія, якимъ есть огонь.

Въ Лѣтны днѣ 15 лютого 1882.

Антоній Шведицкій,
гр. к. приходникъ и комитетовый.

В Ю С Т Ы

нашихъ знаменитыхъ мужей:

Богдана Хмельницкого, Ивана Печула и Микола Лисенки (въ повѣ натуральной величини) по 1 зр. за примѣрникъ; Тараса Шевченка (малый бюстъ) по 50 кр. за примѣрникъ; можна достати въ закладѣ выробѣвъ гипсовыхъ Закоко (Zaoczi), ул. Валова во Львовѣ, або посредствомъ администраціи „Дѣла“.

(1—?)

Вне появилась

СЕРІЯ ОБРАЗѢВЪ

представляющихъ погруды славныхъ рускихъ и иншихъ мужей. Въ складѣ серіи вошли:

1. М. Костомарѣвъ, 2. И. Лещинскій-Печула, 3. М. Лисенко, 4. О. Косицкій, 5. М. Максимовичъ, 6. Д. Мордовичъ, 7. М. Гала, 8. О. Пилипъ, 9. М. Щербина-Салтыковъ, 10. В. Верещагинъ, 11. А. Микшевичъ, 12. Ф. Микшевичъ и 13. Е. Зола.

Величина каждого образа, умѣщенного на картонѣ, есть мало quarto. На каждомъ образѣ умѣщенный подписъ. Цѣна серіи (13 образовъ) вынеситъ два зр., а съ пересылкою почтовой о 10 кр. болѣе.

Замовленія за надбавленіемъ готовки або за послѣдлатою прймае друкарня тов. им. Шевченка (ул. академична Ч. 8) и редакція рускихъ часописей. Позаякъ накладъ дуже невеликій, бо всего только 270 примѣрниковъ серіи, проте просимо спѣшитись зъ замовленіями.

Тѣи паче, что присылаючи пренумерату, не доложили на оплату почтовою, можуть свои образы отобрати въ друкарнѣ тов. им. Шевченка у Львовѣ. Надбавляющій пренумерату на 12 образовъ одержать 13-ый въ додатку

Василь Лукичъ.

Выходитъ во Львовѣ що Среда и Субота (крѣмъ русскихъ святъ) о 4-ой годнѣ пополуни. Литерат. додатокъ „Библиотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кожного 16-го и послѣдняго дня кожного мѣсяца.

Редація, администрація и екопедія підъ Ч. 8 улиця Академична.

Вѣст. листы, послынки и рекламаци належить пересылати підъ адресомъ: редація и администрація „Дѣла“ Ч. 8 ул. Академична.

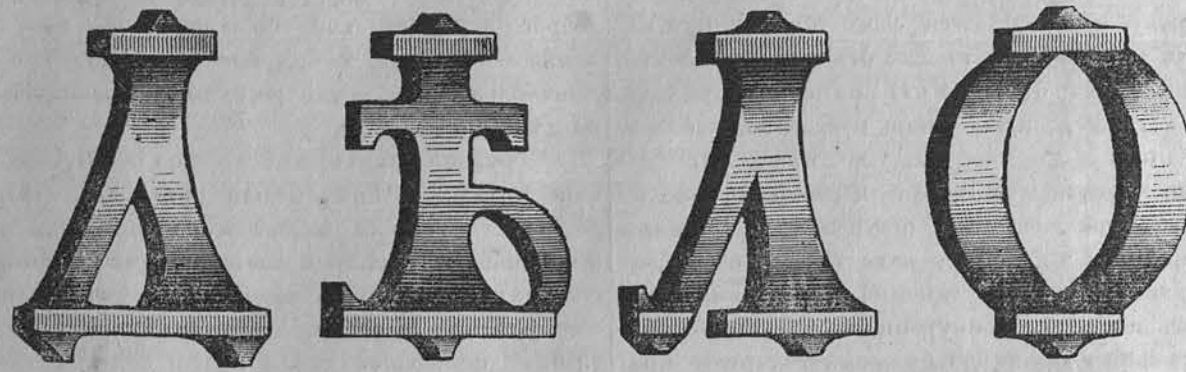
Рукописи не вертаються тільки на попередне застереженнє.

Поодинокое число стоить 12 кр. а. в. а. в. бѣт одион строчки печатнои.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. а. в. бѣт одион строчки печатнои.

Рекламаци неопечатані вѣдѣть отъ порта.

Предплату належить пересылати франко (найлучше почтовымъ перекладомъ) до: Администрація часописи „Дѣла“ ул. Академична Ч. 8.

Предплата на „Дѣло“ для Австрій: Для Россіи:

на цѣлый рокъ . . . 8 ар.	на цѣлый рокъ . . . 8 рубл.
на пѣть року . . . 4 ар.	на пѣть року . . . 4 рубл.
на четверть року . . . 2 ар.	на четверть року . . . 2 рубл.

съ дол. „Библиотеки“: съ дол. „Библиотеки“:

на цѣлый рокъ . . . 12 ар.	на цѣлый рокъ . . . 12 рубл.
на пѣть року . . . 6 ар.	на пѣть року . . . 6 рубл.
на четверть року . . . 3 ар.	на четверть року . . . 3 рубл.

на самѣ додатокъ: на самѣ додатокъ:

на цѣлый рокъ . . . 5 ар.	на цѣлый рокъ . . . 5 рубл.
на пѣть року . . . 2-50 ар.	на пѣть року . . . 2 р. 50к.
на четверть року . . . 1-25 ар.	

Для Заграничъ, окрѣмъ Россіи:

на цѣлый рокъ . . . 10 ар.	
на пѣть року . . . 5 ар.	
на четверть року . . . 2-50 ар.	

съ дол. „Библиотеки“: на самѣ додатокъ:

на цѣлый рокъ . . . 14 ар.	на цѣлый рокъ . . . 6 ар.
----------------------------	---------------------------

ВП. Читателѣвъ въ Россіи просимо мати на увазѣ, що въ вымовѣ $\text{л}=\text{ji}$, $\text{д}=\text{di}$, $\text{и}=\text{i}$, и (въ серединѣ и на концѣ слѣвъ)= yi , и (на початку слѣвъ)= i , д (на початку слѣвъ)= vi .

Подаючи бесѣду пос. Кулачковскаго по-слѣ стенографичныхъ записокъ, застерѣгаемо собѣ по еи уклонѣню подати нашѣ уваги такъ надъ сею бесѣдою якъ и надъ бесѣдою пос. Гавзнера, котрый отповѣдаючи пос. Кулачковскому не страхався выступити въ радѣ державній съ пѣчимъ неоправданными инкриминаціями противъ Русинѣвъ.

Бесѣда посла Кулачковскаго,

выложена на 196-омъ записанно рады державной для 11 (23) лютого.

Забираю голосъ при отдѣлѣ „рада министровъ“, бо хочу поднести найновѣйшій подѣвъ, якій отбули въ мѣсѣхъ родимѣхъ краю, подѣвъ дуже серіозній, о котрыхъ вѣдѣть розвѣдшилася въ найширшихъ кругахъ, а котрі не тільки насъ Русинѣвъ дуже близько дотыкають, але й для цѣлои нашої державы мають загальній интересъ. Власне отдѣлъ о „радѣ министровъ“ уважаю за найдѣлѣнѣйше мѣсце для моихъ выводовъ, бо обговорюючи тутъ тѣ подѣвъ и ихъ причины и повеняючи коротко станъ мого родимого краю, думаю въ той спосѣбъ звернути увагу цѣлого правительства, котрого се дотычить, на то, що слѣдувало бы учинити, а що понехати, чтобы предѣвъ разъ уваглядити такожъ и потребности нашої народности.

Вамъ, М. П., вже вѣдомо въ часописей, що почавши отъ 22 м. м. предпринято у Русинѣвъ въ рѣжнихъ сторонахъ Галичины и Буковины численній домовій и особовій ревизіи и що се еще й досѣ дѣвѣся. Вамъ такожъ вѣдомо, що почавши отъ 4 с. м. увязнено болѣе якъ 20 особѣвъ, принадлежащихъ до руской народности, и отставлено ихъ до львовскаго краєвого суда карного, — мѣжъ тѣми — я не хочу ихъ вѣсѣхъ вычислѣти — одного мужа, близько 70 лѣтъ старого, котрого отличну службу державѣ, яко колишняго высокопоставленнаго урядника, узвано наданемъ кѣлькохъ ордерѣвъ, — дальше находятся мѣжъ тѣми — личности, у Русинѣвъ поважані и люблені, котрі положили заслуги около литературы, народнои просвѣты и около поддвигненія народнои добробыту. Але що мене найбільше

дотыкае, се то, — що межи увязненными находится такожъ шѣсть дуже поважныхъ и поважанныхъ селянъ Гнилицкой громады, именно той громады, котра яко филия матернои приходу Великій Гнилицѣ отъ чотырохъ лѣтъ стараеся о отлученнѣ отъ матернои приходу и о поднесеннѣ до самостоятельнаго приходу, чтобы въ той спосѣбъ увѣдѣнитися отъ тѣхъ конкренційныхъ для матернои церкви, — а коли се той громадѣ не удалось, подала она за порадою своего дѣдича гр. Della-Scalla, котрый самъ есть православный и стало мешкае на Буковинѣ, въ грудню м. р. заявленнѣ, въ законно приписанной формѣ, до староства въ Збаражѣ, что має замѣръ перейти на православіе.

Въ наказу вглядѣмъ домовои ревизіи, якій выдавъ львовскій краєвой судъ карный противъ одному въ увязненыхъ, а котрый тутъ маю въ рукахъ, дѣнаюся, що львовскаго прокураторія державна обвиняе вѣсѣхъ увязненыхъ о злочинство вѣдѣра стану посѣла §. 58 буква е) уставы карной, отже посѣла слѣвъ сеи уставы обвиняе ихъ о такій заговоры, котрі змѣряли до отворенія одной части — имовѣрно Галичины, а може только вѣходной Галичины — отъ одноцѣльной звязи або объему краѣвъ нашої монархіи, або до вызванія або збѣдженія небезпеченства для державы въ внѣ або въ внутрѣ. Такожъ выводитъ въ сего наказу вглядѣмъ домовои ревизіи, что карный процесъ звертаеся въ першѣмъ радѣ противъ женщины, именно противъ панѣ Ольги Грабаръ яко головной обвиняемой и для того называеся карнымъ процесомъ противъ Ольги Грабаръ и товариществъ о злочинство вѣдѣра стану.

Я не хочу и не могу въ чѣмъ небудь напередъ судити о тѣмъ карномъ процесѣ, а такожъ далекий отъ того, моими нынѣшними выводами въ чѣмъ небудь влывати на судъ карный, вглядѣмъ на слѣдуючого судію, бо я не знаю добре, якій матеріалъ выкрыли переведеній домовій ревизіи для карного поступованія. Дальшій вступній дохѣженія и слѣдѣства, что саме теперъ ведутся, покажутъ, чи и о скѣлько въ загалѣ була подѣстава выточити сей процесъ.

Мимо того, М. П., мушу замѣтити, что обстоятельства, якій попередили введеннѣ карного слѣдѣства и нынѣ еще его супровѣдѣтъ, представляють небезосновныхъ те въ нашѣмъ краю — разумѣея лише межи Русинами — загално розширене мѣтѣвъ, что сей карный процесъ вѣ-

ставъ вызванный черезъ пресію ворожого Русинамъ польского дневникарства и ви прихильникѣвъ, котрыхъ остаточна цѣль була и есть, вѣсѣма можливими средствами уеувати въ дороги вѣсѣ перешкоды, якій противустоятъ польонизаціи и латинизаціи нашего народа — той остаточной цѣли той гегемоньской партіи, что бачитъ у насъ противникѣвъ своихъ политичныхъ фантастичныхъ мрѣй, якъ довго мы почуваемся Русинами, по руски молимось и по руски дѣлаемо. Пресія тѣхъ дневникарѣвъ и ихъ прихильникѣвъ довела до того, что поступокъ Гниличокъ малыхъ вышпробовано до державно-небезпечного выпаду и до зрады стану, очевидно, чтобы при тѣмъ успѣшно переводити и подпомагати цѣли сеи партіи. Се есть М. П. настроій умѣвъ въ краю. А причины такого настроія умѣвъ и что сей настроій умѣвъ есть оправданный, — причинъ до сего есть множество.

Треба вамъ знати, М. П., что мы Русины отъ многихъ лѣтъ дуже старанно заходимося около просвѣты нашего народа, около устороненія его нужды и поддвигненія его добробыту и працюемо въ тѣмъ направленнѣ посѣла вѣсѣхъ нашихъ силъ. Для той цѣли маемо кромѣ давнѣйшихъ институцій, два передъ недавними часами засновані товариства им. Качковскаго и товариства „Просвѣта“. Оба тіи товариства стараются выдавати книжки и часописея религіино-морального и загално хосенного содержания и въ той спосѣбъ ширити просвѣту нашего народа; кромѣ того поставило собѣ товариство им. Качковскаго задачею закладати крамницѣвъ по селахъ и мѣстечкахъ и въ той спосѣбъ отклоняти народѣвъ отъ втра-ти часу на вѣду до мѣста, черезъ что народѣвъ приучуеся шанувати часъ и выкористувати его для працѣвъ.

Тѣ товариства мають филии въ цѣлѣмъ краю, заселѣномъ Русинами, и засновали численній читальнѣ, где сельска и маломѣска люднѣсть черезъ читаннѣ политическихъ книжокъ и часописей заохочуеся до образования, ошадности и працѣвитости. Кромѣ того займаеся о. Наумовичъ, знаный и высокоповажанный въ цѣлѣмъ краю, котрого мѣгъ бы намъ що до народнои просвѣты позавидувати кождый другой народѣвъ, — выдаваннемъ популярныхъ часописей морально-религіинои и господарского содержания и вѣсѣ другіи предприемства того рода, якихъ у насъ въ вѣходной Галичинѣ не

мало, тѣшатся его живою участію. Щобы здержати нашъ людъ отъ пьянства, оснужали мы въ цѣлѣй вѣходной Галичинѣ численній товариства тверезости. Цѣла та дѣяльність почала вже приносить своѣ овочѣ; селянинъ ставъ тверезымъ, отъ оминае коршмы и шинки, а въ вѣднѣхъ хвильхъ учаеся отъ до читальнѣ. Вправдѣ черезъ то зменшаются доходы въ пропинаціи, але неустанно поступае нашъ селянинъ на дорожѣ просвѣты и культуры. Отже жежъ, М. П. сей станъ вытвореный нашими товариствами и нашими читальными не припадае нашимъ противникамъ до вѣдѣдѣ. Божѣ черезъ поступъ просвѣты подносится щоразъ болѣе на превеликій гнѣвъ и смутокъ нашихъ національныхъ противникѣвъ народнаго свѣдомѣства руского селянства щоразъ болѣе и болѣе. Hinc irae! Въ отѣе то йде, что вѣсѣ рускій товариства для просвѣты и тверезости, вѣсѣ рускій книжки и часописи, ихъ редакторы, наладѣвъ и роздавателѣвъ, рускій читальнѣ и т. д. уважаются въ очѣхъ нашихъ противникѣвъ яко росіейска пропаганда.

Думаея М. П., что я насъ мистификую? Нѣ, зовѣмъ нѣ. Коли минувшого року 8 лютого въ выборчихъ округахъ селянской куріи Станиславѣвъ-Галичѣ нашѣ рускій селяне выбрали на посла до сойму Русина а не польского кандидата, тогды то польска „Gazeta Narodowa“ въ високому своему ярости зовѣмъ отверто выпалкой статьи N. 32 въ 10 лютого м. р. написала сей упадокъ польского кандидата нашѣй успѣшной дѣятельности около добра нашего селянства — и справедливо; а збравши вѣсѣ числа, скѣлько Русины оснужали просвѣтнихъ товариствъ и читальнѣ, скѣлько тысячѣвъ учаючи въ книжкѣвъ рокѣвъ рѣчно розширюеся межи народѣвъ и т. д. — кличе ся газета до-словно такъ: „Глядѣтъ, тутъ маєте цифрѣвъ нагѣ цифрѣвъ, что дають доказъ поступу агитаціи“. И се має бути агитація! „Такъ то працюють они“ — треба разумѣти: Русины — „и управляютъ грунть не для себе, але“ — прошу загадати для кого — „для нѣмецкихъ центристѣвъ и Россіянъ“. (Всѣлѣсть на мѣстѣ).

Такъ само поднесла та сама гегемоньская партія, котра все, что не есть польске, называея „московскимъ“, въ польскѣмъ клюбѣ соймѣвъ минувшого року страшный крикъ о мнѣмѣй росіейскѣй пропагандѣ въ краю межи народомъ черезъ ширеннѣ нашихъ русскихъ кни-

Йосифъ Годермарскій,

именованный епископъ мункацкій и планы Петра Великого что до пѣвнѣчной Угорщины.

Сѣ початкомъ XVIII столѣтя розпочалися въ Угорщинѣ на ново неспокоѣ, что почавши отъ р. 1618 не затихали. Цѣла Угорщина зновъ заговорила теперь о бунтѣ противъ цѣсѣря. Дня 16 червня 1703 прибувъ до угорской земѣ молодой князь семигородскій Францъ Ракочій II, станувъ на чолѣ збунтованыхъ и поднѣвъ хоронѣхъ повстанія, что задумало отворити Угорщину отъ австрійского доду. Францъ Ракочій бувъ въ роду тѣхъ Ракочихъ, що при помочи Шведѣвъ и Богдана Хмельницкаго бажали украсити польское королевѣ, або прилучити до Семигороду значну часть Рѣчи посполитой польской. На сего молодого князя звертали и въ Вѣднѣ увагу, боячися, чтобы отъ не ступивъ на дорогу своихъ предковъ, а въ концѣ его увязнено и держано въ неволѣ, думючи, что черезъ то вже усторонится причина бунту. Однакъ Ракочому удалось дня 8 листопада 1702 утечи и то при помочи Бауитѣвъ. Въ его памятникѣхъ находимо дуже замѣтну загадку про участь, яку приняли Бауитѣ въ его справѣ. На ихъ руки велася тайна перениска мѣжъ княземъ а дворомъ версальскимъ, что дуже горячо намовляея его до повстанія противъ ненавистныхъ для короля французского Габсбургѣвъ. Бауитѣ довели до того на дворѣ вѣднѣскомъ, що Ракочого увязнено, а оттакъ самѣ допомогли ему до утечи и улекчили своими грѣшми ссореннѣ въ Польщѣ. Они отже не врывали нѣвъ въ Ракочимъ нѣвъ съ цѣсаремъ, нѣвъ съ Франціею, выжидаючи, котра сторона отнесе побѣду, чтобы оттакъ тую сторону якъ наибѣльше выкористати. Въ на-

слѣдокъ зручнѣйшій агитаціи отдѣлы повстанцѣвъ збѣдѣливались кожного дня, многіи значніи паны угорскіи якъ прим. графъ Каролій покидали службу цѣсѣря и переходили на сторону Ракочого, такъ, что при концѣ р. 1703 хвалился отъ Людовики XIV, что вже вся Угорщина по Дунай стоитъ за его справу, а вѣсѣ крѣпости въ его рукахъ. Слѣдуючого року 1704 завязавъ отъ знѣшенія съ партіею Лециньского въ Польщѣ и съ могучимъ тогды королемъ шведскимъ Карломъ XII). Такъ отже повстаннѣ ставало что разъ сильнѣйше, а черезъ то небезпечнѣйше для цѣсѣря, именно для того, что саме въ тѣмъ часѣ цѣсѣрь провадивъ войну съ Франціею о наслѣдство престола испаньского, и не мѣгъ съ болѣшою силою выступити противъ повстанцѣвъ. Дальшій успѣхъ повстанія залежавъ отъ того, чи возмуть въ нѣмъ участь вѣсѣ народы належачіи до короны св. Стефана, именно народы славянскіи: Сербы, Кроаты, Русины, чи обмежѣтся оно на самыхъ Угровѣвъ. Пригланяемося отже яку участь вѣвали угорскіи Русины въ тѣмъ повстаннѣ, именно сельскій народѣвъ и духовенство, чи отали они вѣрными цѣсѣреви, чи перейшли на сторону Ракочого, что голосявъ въ своихъ универсалахъ, что хоче освободити вѣсѣхъ въ тяжкомъ неволѣ. Мѣжъ духовенствомъ рускимъ вынѣчаеся тогды Петроній Камѣньскій, василининъ, отъ хотячи придбати собѣ ласку цѣсѣря обвинявъ епископа мункацкаго, что той задумѣвъ покинути унию и въ той цѣли має знѣшенія съ росіейскимъ царемъ. Коли однакъ въ Вѣднѣ не звертали на то

уваги и не спѣшилися съ нагородою, тогды Петроній Камѣньскій самъ учинивъ то, что заведувать епископови; ставъ яноситися съ царемъ Петромъ Великимъ, чтобы придбати собѣ его ласку, что и дѣйстно ему удалось. Коли почалося повстаннѣ Ракочого, монахъ Петроній бувъ отпоручникомъ угорской конфедерации на царскѣмъ дворѣ. Въ нагороду за то именувавъ его Ракочій епископомъ мункацкимъ, чтобы приподобитися цареви. Камѣньскій стараеся потягнати за собою сельскій народѣвъ и духовенство, и перевести его на сторону Ракочого противъ цѣсѣря. Однакъ вѣсѣ его намовы оталися безъ послуху, Русины въ пѣвнѣчной Угорщинѣ не хотѣли вѣзати найменшой участи въ повстаннѣ Ракочого). Среди такихъ розрухѣвъ и загалного бунту противъ цѣсѣрскихъ властей дуже тяжко приходилося епископови мункацкому правити своею епархіею. Тогдышній епископъ мункацкій Йосифъ Камѣльскій, правно именованный отъ цѣсѣря, во-лѣвъ покинути свою резиденцію якъ зломати вѣрнѣсть цѣсѣреви, хотѣвъ же Ракочій дуже привяно запрошувать, чтобы вертавъ до Мункача. Камѣльскій ссоронився до Пришова и тамъ въ цѣлковитѣй самотѣ, забутий отъ вѣсѣхъ померъ въ липню 1704 р. Однакъ же Русины не перестали на тѣмъ, чтобы въ далека держатися отъ повстанія, уеуватися отъ всякихъ знѣшенъ съ Ракочанами и вже черезъ то оказати всю свою вѣрнѣсть и преданнѣсть для цѣсѣря. Рускій народѣвъ не лише, что бувъ глухій на всякіи намовы повстанцѣвъ, але такожъ станувъ до отвертой борѣы съ ними. Въ р. 1707 Йосифъ Годермарскій рускій священникъ збѣ-

бравъ въ шарѣскѣмъ и епископѣмъ комитатѣвъ отъ дѣлъ русскихъ охотникѣвъ, что почали воювати, и немалу шкоду завадати повстанцѣмъ. Оттакъ спѣймали одного въ найнатѣйшихъ прихильникѣвъ Ракочого, шляхтича епископа, Ивана Гергея и отослали его до Вѣднѣ. Дальше завадали замокъ Пальочу, а слѣдуючого р. 1708, напали на замокъ Ракочого Зборо и вызвали осаду, сѣмъ укрѣпленого замку Маковича до вѣднѣ. Такъ почавъ Годермарскій булѣ, вѣдѣми користи для справы цѣсѣря, бо здержували многіихъ въ вѣрности для него а дуже вѣднѣвъ возили вѣсѣхъ приверженцѣвъ Ракочого. Натчальникъ комитату сароского, пощадивъ вѣсѣ шляхту комитату противъ збунтованыхъ Русинѣвъ, и ему удалось выперти ихъ изъ замку Пальочы. Позаякъ еей отдѣлъ не маю нѣмѣйского подмоги отъ цѣсѣря и не мѣгъ получить ся съ цѣсарскимъ войскомъ, мусѣвъ въ отѣе р. 1708 розвязатися). Годермарскій еще въ р. 1707 похвавъ бувъ до Вѣднѣ, чтобы привести инструкцію отъ цѣсѣря. Цѣсѣрь Йосифъ I при-нявъ его дуже ласкаво за его велику вѣрнѣсть, и привязавъ для справы цѣсарского дому, за прихильнѣ котрому послѣдувавъ цѣлый рускій народѣвъ въ Угорщинѣ. Оттакъ рѣшеннѣмъ рады военнои въ дня 23 вересня 1707 вручено ему цѣсарску грамоту, въ котрой выхвалюеся вѣрнѣсть и преданнѣсть славного народу руского для цѣсѣря. Ся грамота починаея тѣми словами: „Sacrae caesareae Regiaeque Maiestatis nomine Domino Ioanni Hodermarski hinc benigne significandum, egregia studia et insigne zelum, quae is per se tum per inclutum Ru-

1) Archiv für Oester. Geschichte B. 42 st. 274 Krones zur Geschichte Ungarns im Zeitalter Franz Rak. II.

2) Bidermann. Russische Umtriebe in Ungarn st. 5.

3) Bidermann. Geschichte d. Oesterreichischen Gesamtstaatsidee. st. 155—156. (Luzkaj) Historia Carpatho-Ruthenorum рукописъ у Biderj)

жюк и часописей и жадала навѣтъ отъ галиц-кого намѣтника, щобы безпощадно выступивъ противъ того. Ба, що больше! Тамъ еще горячо розправляно надъ тымъ, що былобы дуже потрібнымъ, знести округъ высшего суду краковскаго и злучити его съ львовскимъ, щобы въ той способъ можна вѣсть судивъ. Русинѣвъ, котрыхъ вже за много для очей гегемонской партіи при всходно-галицкихъ судахъ, перенести на польскій захѣдъ Галичины и въ той способъ очистити край отъ тыхъ росейскихъ пропагаторѣвъ! Треба було ажъ энергичного выступления намѣтника, щобы успокоити розгоряченъ головы, черезъ що, розумѣясь, намѣтникъ стягнувъ на себе гнѣвъ и злѣсть тыхъ крикунѣвъ.

Такъ вы бачите М. П., що всюду лише рускій книжки и часописей, рускій товариства суть причиною заваятои злѣбы той польской партіи гегемонѣвъ, що она всюду-видитъ росейскій агитаціи, хотій вѣтъ рускій литературнй творы були переглянені органами, покликаными до надзору прасы, и ними безъ перешкоды перепущені.

Та сама клика, що веде противъ насъ войну вышнениа, наводитъ наконецъ на нашъ каркъ еще бауитѣвъ, въ найновѣйшихъ часахъ такъ званныхъ Змартвухвстанцѣвъ, котрѣ, не будучи самѣ Русинами, появились минушого року посередъ насъ, щобы закладати интернаты и то выключно для руской молодѣжи. Тѣи непрошеніи гостѣ не боятся въ своихъ надрукованыхъ прокламаціяхъ голосити *urbi et orbis*, що приходять до насъ выховувати руску молодѣжь, поучати Русинѣвъ въ вѣрности для цѣсарского трону и въ преданности для папского престола! Ось видите М. П., якъ клеветы и оштретва тутъ метаются въ лице руского народу, щобы тѣлько мати підставу для переведенія вѣстивыхъ своихъ цѣлей. Сумно, що той новоздвиненый интернатъ (Змартвухвстанцѣвъ) найшовъ підмогу, сумно, що галицкій соймъ на засѣданіи въ 21 жовтня м. р. мимо оппозиціи нашихъ рускихъ посѣлѣвъ соймowych — правда, хочъ бути справедливымъ, не вѣрмъ полекими голосами, але большеюто тыхъ голосѣвъ — ухваливъ запомогу 10.000 зр. для сего интернату въ краевыхъ фондѣвъ (Нос. Бернфайндъ: *Bravo!*) мимо того, що нашѣ финансы выказуютъ недобѣръ а въ краю па нуе нужда.

Такъ то удомалила польска журналистика и еи прихильники понятѣ росейской пропаганды. И середъ такого то стану появилась въ грудню мин. року сей случай съ Гнилицкою громадою. Сей поступокъ Гнилицокъ есть самъ про себе мало важный, вѣсѣмъ законно дозволенный и законно переведеный, не має нѣчого спѣльного съ политикою и бувъ тѣлько черезъ то выкликанный, що не уважлѣно доволѣтнихъ бажанъ и давня заявленыхъ потребъ громадянъ сего села. Гр. кат. громада Гни-

лички числитъ 899 душъ и має свою власну церкву, она хоче мати своего самостоятельного пароха и старается о то вже отъ чотырохъ лѣтъ, понеже она отдалена отъ матерного приходу, до которого досѣ яко филия належитъ, майже о $\frac{3}{4}$ милѣ и для того еи дуже тяжко такъ далеко удаватися въ вѣсть церковныхъ потребѣвъ. Она хоче отже статися самостоятельнымъ приходомъ а при томъ мати такожь певну матеріальну користь, именно хоче такимъ чиномъ побутити конкурентнымъ тагарѣвъ на церковнй и приходскій будынки матерного приходу, котрѣ она досѣ яко филияльна громада платити есть обовязана. А понеже, якъ я се вже згадавъ, она не могла дожидатися осущенія тыхъ своихъ доволѣтнихъ бажанъ, то пішла за радою своего православного дѣдича и внесла до Збарского староства и до Митрополитальной консисторіи во Львовѣ заявленье, що она для осягненія сего цѣли переходить на лоно греко-католицкой (голосы: *оріентальной*) чи радше греко-оріентальной церкви. Видите, який добрый католикъ, коли менѣ такъ легко перемовитися. (Веселѣсть.)

Се есть цѣль фактъ, ствержденый урядовыми дождженіями 10, 11 и 12 сѣчня с. р. на мѣсци черезъ духовну, гр. кат. митр. консисторію во Львовѣ тамже выделеговану комисію, а оголошеный однимъ членомъ той комисіи, бывшимъ посломъ до рады державной, а теперь соймовымъ посломъ о. Стефаномъ Качаломъ въ часописѣ „Дѣло“ въ 21 сѣчня с. р. Той духовной комисіи вправдъ удалося отклонити громаду Гнилички отъ еи замѣру, перейти на православіе, але лише о тѣлько, що громада заявила, що лише подъ тымъ условіемъ останется при гр. кат. церквѣ, если буде отлучена отъ матерного приходу и увольнена отъ конкурентныхъ данинъ для матерного приходу и если до переведенія сего отдѣленія буде имъ наданный сотрудникъ приходскій.

Я пытаюся теперь васъ М. П., где лежить злочинство въ томъ замѣреніи переходѣ громады на православіе? Где тутъ есть сущасть чину зрады стану въ §. 58 бук. е), о яку обвиняется бѣднѣйшій селянъ сего громады? Чинъ нема досѣтъ Русинѣвъ и иншихъ народѣвъ въ Австріи, що належать до православной церкви? А предѣвъ еще нѣкто не осмѣлился въ того, що Русины на Буковинѣ належать до православной церкви, выводити противъ нихъ головне злочинство — злочинство зрады стану. (Конѣцъ буде.)

ДОПИСИ.

Зъ Черхавы.*)

(Наша читальня и еи розвязанье.) Лево вѣйшло для насъ сонце — наша любя читаль-

*) Задля браку мѣсци и натовиленихъ ма-

ня — и почало тьму проганяти та сердце до доброго огрѣвати, якъ ось и надѣйшла хмара темна — холодна, та вдарила ненадѣйно громомъ-блѣскавою, тай розрушила всю надѣю на лучшу хвилю.

Трудно увѣрити, якъ хорошо развивалась наша читальня. Члены липли до неѣ якъ мухи до меду. Читальня сталася мѣсцемъ науки и разрывки. Въ недѣлѣ и свята людезъ вечерѣ повертали до читальнѣ, тутъ читали, оповѣдали собѣ вѣслякй пригоды, жартували прилично, спѣвали церковный спѣвъ якъ и свѣтскій пѣнѣ. А навѣтъ и въ будній днѣ заходили где-некоторѣ сюды, та читали газетки лекачѣ на столѣ. Бо що вечера сторожѣ громадскій мали отворити, засвѣтити и запалити въ читальнѣ. Дуже подобався сей порядокъ нашимъ селянамъ! А тымъ больше, що заходомъ выдѣлу отъ завязана читальнѣ, с. е. отъ другого лица м. р. устроено два декламаторскіи вечерѣ, два отчиты и два аматорскіи представленья, комедіи „Пяниця“ — В. Ковальского на св. Арх. Михайла и „Звѣмченый Юрко“ — о. Наумовича въ недѣлю мясопустну.

Аматоры-селяне, члены читальнѣ, грали свои роля такъ хорошо и съ такою свѣдомостею свои роля, що не заветыдались въ мѣсѣтъ отсе повторити. Впрочемъ навѣтъ гостѣ въ интеллигенціи, такъ Поляки якъ и Русины въ окрестности, що были на тыхъ представленьяхъ, высказувались съ всякою признательностею о талантахъ нашихъ селянѣ.

Черхава сталася вѣрцемъ въ околицѣ, вѣрцемъ просвѣты и отверезенія. Жидѣ-арендарѣ вився якъ посолений въ злѣсти, кидався съ дѣвольскою метивостею на читальню и еи членѣвъ, алежъ бо й не дармо, бо въ наибольшій празники, коли бывало у него музыка, пѣтика и т. п., теперь у него пусто, а въ читальнѣ ажъ тѣсно!

Наразъ въ той хвилѣ наилучшой надѣвъ на добры плоды щиро працюющихъ и добуючихъ о загальне — вѣсѣльне добро вароуду, приноситъ вѣснѣвъ въ Староства письмо (котре Вамъ тутъ залучаю*), котрымъ староство въ насѣдство рѣшенія ц. к. Президіи Намѣстничества въ днѣ 16 лют. 1882 Ч. 1620/пр. розвязуе товариство читальню въ Черхавѣ и повестримусъ безприволочно отъ всякого дального дѣланія.

теріальнѣ поговоримо о розвязаніи сего читальнѣ въ наиблизшихъ числахъ. *Пр. Ред.*

*) L. 2685.

Do Wielebnego ks. Mikołaja Boberskiego gr. kat. proboszcza jako Prezesa stowarzyszenia czytelní w Czerchawie.

Wysokie o. k. Prezydium Namiestnictwa zarządziło reskryptem z 16 lutego 1882. L. 1620/pr. jak następuje: Celem czytelní w Czerchawie powiatu Samborskiego jest według §. 1. statutu tego stowarzyszenia szerzenie zamilowania do czytania pożytecznych pism, a przez to szerzenie oświaty wstrzemięźliwości i w ogóle moralności między włościanami Czerchawy i okolicy.

чого союзника. Бувъ се царь Петро Великій. Онъ бувъ загнѣваний на цѣсаря за то, що коли въ р. 1707 хотѣвъ съ нимъ заключити союзъ противъ Швеціи, цѣсарь не згодився на нѣякій союзъ, боячись сильного еще тогда Кароля XII, що стоявъ въ Саксоніи и мѣгъ легко власти до Чехъ съ своимъ войскомъ. Щобы за то отплатитися, царь почавъ зноситися и нѣбы помагати повстанцямъ угорскимъ а Ракочому офруравъ польскій престолъ. Кромѣ того обѣщывавъ повстанцямъ, що постарается привести згоду межи ними а цѣсаремъ на такихъ условіяхъ, якій поставитъ Ракочій и его прихильники а коли сего буде треба, то царь оружіемъ и войскомъ приневолитъ цѣсаря до користныхъ условий.

Въ сѣвню 1710 р. выселая царь до повнѣнчю Угорщины досѣтъ значне войско больше якъ чотыри тысячѣ. Оно обсадило вѣвъ значнѣйшій мѣста въ епископій землі а генералъ росейскій починали собѣ якъ въ забранѣмъ краю.*) Що все то означало, чи царь дѣйствно хотѣвъ помагати Ракочому? Онъ хотѣвъ покористуватися повстаньемъ и въ мутной водѣ ловити рыбу, именно задумавъ прилучити до свои державы повнѣнчю Угорщину. Туо гадку поддавъ самъ Ракочій просѣчи, щобы царь привнявъ въ опѣку Мункачъ съ цѣлымъ округомъ.?) Ся гадка дуже подобалася цареві, здавалося, що дуже легко прійде перевести еи въ дѣло, наколибъ тѣлько Русины въ Угорщинѣ схотѣли получитися съ Ракочимъ и съ царскимъ войскомъ. Таку саму гадку заваяла такожъ царскій министры, що царь мѣгъбы хочъ частину угорской землѣ прилучити до свои державы. Що рускій народъ буде помагати, о томъ нѣкто не сумѣвався. Царь отже рѣшився обсадити войскомъ важнѣйшіи крѣпости

*) Historia Josephi Caesaris conscripta a Wagner. 391—392.

*) Pray. Epistolae procerum regni Hungariae. T. III. 589.

Якѣжъ причины до сего?

Ото двѣ книжочки „Зимовѣ вечера“, выданы въ роцѣ 1880 товариства им. Качковскаго, где говорится о покривденяхъ дѣланыхъ Поляками взглядомъ руского языка, и „Не отпустъ но розпустъ“ Мих. Бѣлоуса — легенда выдана въ роцѣ 1876, въ котрой отклонюется народъ отъ отпустѣвъ.

Тѣ книжочки сконфискуавъ намъ инспекторъ школьный кс. Кулѣшъ; а сконфискуавъ ихъ, якъ онъ самъ казавъ, для того, що знаходились въ шафѣ школьной. А знаходились они въ шафѣ школьной въ сѣнѣхъ стоячій для того, бо на початку не мала читальня еще свои власной шафы, тожъ, понеже учитель бувъ заравомъ бібліотекаремъ и пріймивъ въ комѣрство подѣ свой ключикъ книжки нашѣ.

W spisie książek tej czytelní znajdą się jednak między innemi broszury: „Zimowi wieczery“ wydane w roku 1880 przez Towarzystwo im. Michała Kaczkowskiego, tudzież „Nie odpust no rozpust“ legenda wydana w roku 1876 w Kołomyi nakładem Michała Bilousa.

W broszurze „Zimowi wieczery“ a mianowicie w artykule pod napisem „O ruskim języku“ znajduje się na str. 25 ustęp, w którym autor zarzuca Polakom, iż przyzwyczajeni do panowania nad Rusinami chcieli by ich zupełnie wynarodowić i że Rusini ucisku tego, jakiego doznawali i teraz jeszcze doznają ze strony Polaków, nigdy im nie zapomną.....

W drugiej broszurze „Ne odpust, no rozpust“ odwołuje autor Rusinów od uczęszczania na odpusty odbywające się w kościołach rz. kat. wyszczególniając biorących w nich udział, wydrwiwając i księży (str. 19) i przyganiając duchownym gr. kat. w odpustach tych udział biorącym.

Obie te broszury nie tylko że nie są pożyteczne dla ludu wiejskiego, lecz są dlań szkodliwe, pierwsza broszura bowiem ma na celu obudzenie u Rusinów nienawiści ku narodowości polskiej, druga zaś ośmieszenie i potępienie obrzędów kościoła rzym. katolickiego.

Utrzymywanie pomienionych broszur w czytelní czerchawskiej jest tem szkodliwem, iż należa do niej uczniowie szkoły miejscowej, jak Jan Turcecki uczeń 3 klasy a broszury te dla młodzieży szkolnej przez c. k. krajową Radę szkolną uznane zostały jako niewłaściwe i szkodliwe.

Ponieważ więc rzeczona czytelnia według powyższej przedstawiłonej stanu rzeczy nieodpowiada swojemu celowi, którym jest szerzenie zamilowania do czytania pism pożytecznych, preto rozwiązuję stowarzyszenie to niniejszem na podstawie §. 24 ustawy z dnia 15 listopada 1867. Dz. p. Nr. 134.

O tem zawiadamiam Wgo Prezesa Towarzystwa Czytelní z nadmienieniem, że przeciw zarządzeniu niniejszemu przysłuży Towarzystwu czytelní w Czerchawie prawo rekursu do wys. c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych w przeciągu dni 60 od zawiadomienia go o tém zarządzeniu.

Równocześnie powstrzymuję bezzwłocznie na mocy §. 25 ustęp 2. ustawy o stowarzyszeniach z dnia 15 listopada 1867. D. p. p. Nr. 134 wszelką dalszą czynność stowarzyszenia czytelní w Czerchawie.

W Samborze dnia 20 lutego 1882.

C. k. Radca Namiestnictwa i Starosta.

Hordyński.

thenorum populum eximie praestitit ac exhibuit.“

За тѣ вѣрнй услуги, що въ повнѣнчю Угорщинѣ, где повстанье и зрада противъ цѣсаря наибольше розширилась, удержавъ Голдермарскій своимъ посвященіемъ многихъ въ послуху для законной власти, бажае цѣсарь Іосифъ I нагородити и оказати ему такую ласку, яку оказуе для цѣлого руского народу: *Stumque (Голдермарского) ea praestitit protectione amplecti velle, qua et dictae inclutae Ruthenorum genti impertita.* Рѣвножъ заявляе цѣсарь, що завѣсѣдъ буде мати на сердце добро руского народа и буде старатися, щобы его правъ не оскорблено: „*Quam eiusdem gentis incoluntatem ac securitatem sibi cordi habeat, pro cuiusque promptitudine et servitiorum merito.*“ — Кромѣ того именувавъ цѣсарь Іосифа Голдермарского епископомъ мункачскимъ, наслѣдникомъ Камеліаса, и предложивъ папѣ, щобы подтвердивъ се именованье.

Однакожь такій чловѣкъ, що важнѣе выступити противъ Ракочого, протегованого въ Римѣ, не мѣгъ надѣятися, щобы его выпѣбрь подтвердила столица апостольска. Папа уважавъ Голдермарского за недостойного (*irregularis*) такой почести, позаякъ бувъ начальникомъ охотничього отдѣлу руского, и не хотѣвъ учинити того, що бажавъ цѣсарь с. е. признати Голдермарского епископомъ мункачскимъ.

Цѣсарь старается привести папу до иншого рѣшенія взглядомъ Голдермарского, представлявъ его вассаломъ для державы, его обробоуванье и отповѣднй зѣбности для такого достоинства, довѣріе и любовь, съ якою до него относится рускій народъ: „*apud dictam nationem acceptum, tum a doctrina et caeteris animi dotibus praecipue vero debita erga Maiestatem*

Nostram fidelitatem nobis commendatum.“ Въ справѣ Голдермарского писала лиешь того самого содержания такожъ цѣсаревъ Елеонора, мати Іосифа I, а оттакъ цѣсарь Кароль VI наслѣдникъ Іосифа I писавъ ажъ два разы, однакожь на дармо. Голдермарскій не мѣгъ обняти наданого ему епископства, позаякъ въ препорученія папского, Телекесій епископъ ермлявскій, ревный подвижникъ sprawy Ракочія именувавъ Георгія Бѣзанца епископомъ мункачскимъ, не вважаючи, що цѣсарь тому супротивлявся рѣшучо. Въ того часу Голдермарскій проживавъ въ великій нуждѣ и мусѣвъ укрыватися передъ своими ворагами. Въ грудню 1710 подавъ онъ прошенье до властей комитату шарского, перестрашенныхъ приходомъ цѣсарского войска, щобы зглянувшись надъ его незавидною долею и вызначили ему яке удержанье, щобы подумали, яка доля давить тыхъ, що остались вѣрнй своему панови и цѣсареві: „*quanta egestate praemantur ii, qui multis annis ob fidelitatem suo naturali Domino ac legitimo regi debite servitum, in exteris nationibus victitare necessitati fuerint.*“ Не могучи допроситися узнаня отъ паны зрѣвсѣя Голдермарскій на руки архіепископа острогомского свои почести и задержавъ собѣ титулъ архимандрита чина св. Василия на горѣ Чернекъ, где пробувавъ ажъ до смерти въ р. 1729. Противники политичнй, колишній повстанцѣвъ противъ цѣсаря, пересѣдывали его до кѣнца жизни, и при кожждѣмъ случаю давали ему почутіи, яку провину заподѣвѣвъ днѣ, станувши по сторонѣ цѣсаря, розвиваючи хоругвь съ написомъ: „*Pro libertate, fide et caesare.*“*)

Видимо отже, що не вѣвъ народы въ Угорщинѣ брали участь въ повстаніи, черезъ що оно не могло остатися передъ цѣсарскими войсками и вже въ р. 1709 почало ослабати, хотій Ракочій мавъ по своей сторонѣ могу-

*) Basilovits. Brevis notitia. P. II. cr. 156.

въ комитатахъ замешканныхъ Русинами, якъ Мункачъ, Унгваръ, Кошицѣ. Однакожь Русины якъ перше такъ и теперь не хотѣли лучитися съ повстанцями, не хотѣли давати нѣякой помощи, а всяка пропаганда противъ цѣсаря не могла у нихъ найти послуху. Руске духовенство доносило правительству о побѣдоносныхъ письмахъ, розкинутыхъ въ стороны польскихъ границъ, а рускій народъ, стережучи сильно границы, причинявся до того, що нѣякій намѣръ партіи революційной не мѣгъ уда-тисъ.**) Такъ отже царь бачучи, що не буде мати найважнѣйшой підпори, на яку числивъ, отступивъ сямъ разомъ отъ своего замысла, и выпровавъ завчасу свои войска въ Угорщину. Въ роцѣ посяя сего мусѣвъ и Ракочій утѣкати въ угорскіи землѣ, щобы вже нѣколи до неи не вернути, а повстанье притихло зовѣсѣмъ. Ракочій пробувавъ въ Франціи, а онѣся въ Туреччинѣ ажъ до свои смерти.

Коли въ року 1718 цѣсарь провадивъ войну съ Туречиною, Ракочій зновъ заходився, щобы поднати повстанье въ Угорщинѣ, однакожь се не удалося, позаякъ цѣсарь закончивъ туо войну побѣдоносно Пассаровидскимъ миромъ, а Турція мусѣла Ракочого и всю емиграцію интернувати въ однимъ мѣсци. И тутъ не залишивъ днѣ своихъ политичныхъ планѣвъ. Старается привести союзъ мѣжъ царемъ, султаномъ и королемъ французскимъ противъ Австріи. Цареві представлявъ, якъ онъ легко може прилучити до Россіи Угорщину, где вѣвъ мешканцѣвъ стануть по его сторонѣ. Слѣдуе тѣлько выслати тамъ 10.000 войска, щобы приневолити цѣсаря до такого мира, якого царь бажае.**) Царь не думавъ зачинати войны, за то онъ хотѣвъ отчужити цѣсареві прихиль-

*) Bidermann. Russische Umtriebe in Ungarn. cr. 5.

**) Fontes rerum austriacarum B. 17. Fiedler Aktenstücke zur Gesch. Fr. Rak. II, II Abt. 501—502. 516.

*) L. S. Ex consilio bellico Viennae 23 septembris 1707. Joannes Tiel. Brevis notitia fundationis Theodori Coriathowic auctore Joannicio Basilovits. Pars II. 121—123.

партіи (поступовою) приписувати вину против- жидівських несправедливостей, які в дні минулого року відбувалися в Поморі, самому правитель- ству, котре за надто через палців діяло на погроми жидів.

Німецькі газети признають грізність тепе- рішньої ситуації політичної, допускають можли- вість зміни в державних балканських і евен- туальну війну Австрії з Росією.

Франція. Дня 26 лютого відбулися в Фран- ції доповнюючі вибори до парламенту. І сим разом вийшли побідносно республіканці, бо вибрано тільки одного монархиста.

Вісті, буди то би ген. Скобелев гостячи в Парижі мав бачитися з Гамбеттою, не по- тверджується.

Англія. Daily Telegraph доносить, що в Лондоні ходять погослови, мовби то Глад- стон намірив подати до димісії з при- чини опозиції палати лордів в справі пр- ляндського билля. По евентуальній димісії Глад- стона припала задача зложити новий кабінет Гартингтонові, а колиб то не удалось, тогди наступилоби розв'язання парламенту.

Ромунія. Дирекція желізниці Предеаль одержала від правительства наказ, щоби мала на поготові цілий табір і на случай потреби передати его в розпоряджіння військостеру війни. А дивення Romanul і Monitruл обві- щують ліцитацію на доставу ячменю, двса і сїна в не обмеженій кількості. — Ті вїсти о яких приготуваннях Ромунія заінтригували передовсім печать австрійську, бо, звісно, Ав- стрія не жєє с Ромунією в великій приїзні по причині конфліктів в пшанно дунайському.

Сербія. Міністром війни на місце Ле- шанина іменованій ген. Тихомір Николіч. Предириятє будови сербських же- лїзниць була прийнята на себе Union generale Bontu. Тепер, коли Union gen. збанкрутувала, правительство сербське заключило угоду з чо- тырма банками: тремя французькими і вїденсь- ким Landerbank-ом. На будову сербських желїзниць преліміновано 100 мил. зр.

НОВИНКИ.

— Сойм галицький, як доносить краківський газе- ты має зібратися на сесію в маю, а нові ви- бори до сойму мають відбутися в осени.

— Вийде красний прийняв статут банку кра- євого в останній редакції.

— Пригадуємо, що дня 10 н. с. марта о. р. відбулося музикально-декламаторське вечір в па- мять ХХ-х роковин смерті Тараса Шевченка — в сали „Народного Дому“. Ктоби не одержав за- просини, зводити вчасно зголоситися до комітету — ул. краківська ч. 14 на 1 поверсі (в кімна- тах „Рускої Бесїди“) від год. 6—7 вечором.

— Ревізи і ув'язнення. В Ізї на угорській Русі, як пишуть гідякі газети угорські, арештували власти тамошнього приходника о. Іоана Раков- ского, котрого відведено до Сигету. — Доносить, що в повїтї бучацькомь роблять повїтовї вла- сти ревизію у роки Русинів, хотї завітї безуспїшно. — „Neue freie Presse“ доносить, що в Станіславовї відбулася ревизія у урядника почтового п. Сїрацького. Не найдено у него вправдї нїкого протизаконного, однак перене- сено его до Бїлон коло Кракова.

— Шематизм кнїра архієпархї львівської на р. 1882 вийде около половини марта з печати. Шема- тизм той печатається в 900 примїрниках в руськомь, а в 300 примїрниках в латинсь- кимь язїцї. Передєе слово до шематизма напи- сав о. крїл. Петрушевич.

— Руске акад. товариство „Дружний Лихвар“ устрою- вало минулої суботи в кімнатах „Рускої Бесїди“ вечірніцї сь самим лише відчи- томь, позаяк вї причини смерті будиного голо- вы бесїди, бл. п. В. Сроковського, усунено зь програми часту музикальну і декламаторську. От- чит мав академік п. Конст. Левицький о „Правдї Рускої“. Всїм слухачам в загаль дуже подобався сей відчит, оброблений дуже ста- ранно і займаючо, особливо зь становища правни- кого.

— Руске товариство драматичне п-ї Т. Романович переносить зь Глинян до Камїни стримлюваної, где перше представлення буде дане 2 л. марта с. р. — Пожар. Дня 9 (21) с. м. вночі погорїв в Солтисах лїтїньських (коло Добро- вянь) 5 господарств, котрі понесли страту на 1.274 зр. Причина пожежу доси незвістна.

— Похорони бл. п. В. Сроковського відбулися сєи недїлї зь дому при улиці Орменської на цвин- тарї Личаківськїм сь воюкою торжественностю. Участь публіки, особливо львівських Русинів, була дуже численна. Крім того бачили ми то- варїшів Покійного, урядників краєвого суду, вишого суду краєвого, мїж иншими також пре- зидента выс. суду Еяко. Шенка і т. п. Обряд похоронний проводив Вїреос. єпископ-супра- гань Сильвестер при участі митроп. капитули, ВПр. крїл. оо. Малиновського, Петрушевича, Го- теровського, Сїнгалевица, Величка, якь також крїл. Павлюкова, прорект. о. Сарницького і др. Участь нашого неутрудилого Вїреос. єпископа дуже значно причинилася до поважного і трогою- чої торжественности похорону нашого побитого Покійника і сь повнимь вдоволенємь підносимо, що Вїреос. єпископ Сильвестер вже не першїй раз бере участь вь відданю останньої услуги нашимь заслуженимь упокоившимся му-

жамь патріотамь, чимь дуже значно підносить повагу нашого обряду і нашої народности. Та такь примїрна жертволюбність Его Вїреосвящен- ства і такь вїсковихь членівь нашої капитули якь Впр. Оф. Малиновський, Петрушевич і др. вже тїмь самимь підносить повагу нашого ду- ховенства вь очахь не тільки Русинів але і чужихь людей. На домовині Покійного зложено хороший вїдїць „Рускої Бесїди“, позбавлений вдо- вы сь дїтьми, прокураторівь окарбу і цупилівь Покійного. Тїло зложено вь родинну гробницю родани жїнки Покійного.

— Львівська консисторія митроп. взымає курендою (зь дня 9 (21) лютого с. р.) овиохь деканівь, щоби вої належитости за печатанї куренди, по- чавши від 1872 р. аж до 1877 р. включно, якь найскорше стїгнули і надбали консисторію до кінця марта с. р.

— Народна читальня завязалася вь Серафим- цяхь (коло Городенки) заходомь о. Р. Литвин- новича. Статут вьслано вже передь двома тїж- днями намістництву до потвердження. Доси зго- лосилось вже 60 членівь.

— Вь Варшавї, якь пише варшавський кореспон- денть до „Schlesische Zeitung“, порозбїлювано дня 12 (24) лютого с. р. на мурахь писанї пля- кати, завзвимаючи до борби противь жидівь. Зь той причини відбуваються арештованя обобь, по- дозрїнихь о підбурюванє до такої борби. Не- давно закїнчився процесь учасниківь звїстної варшавської борби антижидівської; зь поміж 300 обжалованихь засуджено многих на кару 4—6 тїждїнь вїзницї. Зь тїхь стававь якь обжа- лований одинь відставлений офіцїр, котрий вь мундурї взымавь людїсть до борби противь жидівь.

— Вь Перемишлї відбулася дня 5 (17) с. м. роз- права судової противь о. І. Сїнкевича пароха вь Любїняхь, о провину забурєня публічного спокою і підбурюваня противь народности. Три- буналови проводивь сов. Скала, якь прокураторь виступавь др. Прахтель, а боронивь обжаловано- го др. Долинський. О. Сїнкевича обжаловала ц. к. прокураторія, що онь вь мартї м. р. підчась виборівь посла до ради державної мавь висту- пити вь церквї сь проповідю противь прави- тельству, Полякамь і шляхтї і що тоє оголо- сивь відтакь також вь писемь до громады. По- кликано 18 свїдківь, сїлянь, зь котрихь лише одинь, Івань Кучмань, зїзнавь (посля сїраво- зданя польських часописей), що бесїда о. Сїнк. вь церквї зробила на нїмь таке враженє, мов- би вь Росії була далеко лучша система правле- ня, нїж вь Австрії. Другї свїдкї признавали (посля сїравозданя тїхже часописей) лише, що о. Сїнк. говоривь о утионенї сїлянь черезь шляхту і о несправедливомь розложєню подат- ковь; гідякї свїдкї обставали навїть, що обжа- лований хїлїть правдивїсє австрійське. О. Сїнке- вичь заявивь, що онь не почувався до нїякої провини і що свїдоку Кучмань палає противь него явнє ненавистю (що і дїйство вповнї стверджено), дальше, що свїдоство було ведєне тенденційно черезь Поляка. На подставї вердик- ту судївї присяжнихь увільнено о. Сїнкевича від обжалованя о злочинство заколючєня публі- чного спокою а узнано виннимь підбурюваня про- тивь народности і звинява до непризнанихь пар- тїй — і засуджено на 14 дївї звичайного ар- ешту, противь чому вїсї оборонитель зажалє- нє неважностї, такь що до вини якь і кары. Крімь того прокураторь вїсї зажалєнє неваж- ности відь вибїр кары. Сїравозданя польськихь дїєвнїковь, котрими вь тїмь случаю по неволї мусимо послугуватися грїшатє очевидною тен- денційностю. Характеристичне вь цїлї той роз- правї було тоє, що п. прокураторь (посля сїра- возданя польської часописей „San“, помістившю вь короткостї цїлу розправу) „podtrzymal oskar- zenie w całej pełni i natracając o najnowsze wy- padki aresztowań ruskich, podniósł, że pewna część ruskiego kleru zdradza tendencję nieprzejawną na- szęj monarchii i formie gwałtu (видно, не зважаючи навїть на тоє, що вь той справї доперва судове свїдоство ведєся), co przysięgli powinni potępić. Примїтти еше належить, що оборонця обжа- лованого др. Долинський, якь пишуть намь, зна- мєнито боронивь свого клієнта і ясными слова- ми доказувавь, що ось то онь самь, хоть Полякь і шляхтїч, а мусїть признатися, що его соромь обгортає за поступованє его братей (Поляківь) при виборахь і т. п. Вдаривь вь груди, — говоривь др. Долинський — відкриймо і визнаймо блуды свои, бо зь нашої сторони були не- прекупства і рїжнї надбужитя. Бесїда дра Дол- трєвала 1½ години.

— Стипендію бл. п. Петра Целевича вь сумї 50 зр. рочно надїляв управлїючий Совїт „Народного Дому Юліана Макаревича, сл. І-го року правє на університетї львівськомь, сына руского святици- ка вь Сваричевї.

— Громада свїднївь посля розпорядженя міні- стерства справедливостї виключаєсє сь дїємь 1 л. цвітня с. р. зь округа суду повїтового вь Подбужі і зь округа староства вь Дрогобичі, а прилучаєсє до округа суду повїт. і староства вь Турчї.

— (Дрїбнї вїсти). Цїсарь удїливь громадї Ми- лятинь новий вь пов. камїнецькомь 100 зр. за- помоги на будову школи. — Вїреос. Митропо- лить Іосифь вїзхавь позачєра д. Вїдня на за- сїданє державної палати наївїт. — Желїзни- ца Кароля Людвика буде обходити дня 3 л. мар- та с. р. 25-лїтню рїчницю свого істнованя.

Вїсти єпархїальнї.

Зь Аєпархїї Львівської.

Душпастирськї посади обїли: оо. П. Ко- зюкь якь завїдатель вь Дмитровї дек. холов- ского, Ник. Олексїй якь сотрудиць вь Калуші, Вол. Филиповський якь сотрудиць вь Звенигоро- дї дек. бобрєцького, І. Яримовичь якь завїдатель вь Гїзбівцяхь вел. дек. бобрєцького, С. Коблян- ский якь завїдатель вь Старомїщанї дек. скалат- ского, Ник. Кумановський якь завїдатель вь Пу- жникахь дек. томмацького, І. Парайко якь сотру- дник вь Станіславовї, Ем. Андруховичь якь со- трудник вь Богородчанахь старихь, І. Глин- ский якь завїдатель вь Дебєлацяхь дек. коло- мийського і І. Кобрынський якь завїдатель вь У- торонахь дек. пїстїньського.

Зь Єпархїї Перемиської.

На конкурс розписанї сь речинцемь до 6 л. мая с. р. слїдуючї капелянїї (дальше): 35) Порїче-грунтї дек. горожанського, 36) При- сїдїль дек. высочанського, 37) Ростока велика дек. мушанського, 38) Рихвальд дек. бїцького, 39) Свїдник дек. старосамбєрськ, 40) Токаня дек. сяноцького, 41) Хмїль дек. затварницького, 42) Шу- мяч дек. высочанського, 43) Яворник дек. яло- ского, 44) Ясєль дек. ялоського, 45) Рабба деканата балгородського, 46) Розетайне дек. ду- кольського, 47) Чорнорїк дек. коросняньського, 48) Гниля дек. высочанського, 49) Воля олеши- ца дек. олешицького, 50) Балїч дек. мостиского, 51) Поляни суровичї дек. ялоського.

Капеляномь войсковимь при оборонї краєвої львівської полку ч. 63 іменованій о. А. Швед- цийськї зь Лїтїнь.

Погвалїну грамоту відь окружної ради шкільної дрогобичської одержавь о. А. Шведиць- кий зь Лїтїнь за ревне удїлюванє науки релїгїї і вєрцєне ведєнє молодежї шкільної підь вглядомь релїгїю-моральнимь.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ.

— О. Михайль Струтинський, декань богородчан- ский, ордин. шкільний комисарь і парох вь Ко- смачі, упокоився дня 9 (21) лютого с. р. вь 58- омь роцї житя, а вь 30 омь роцї священства, Покійний бувь ревний Русинь-дїятель і много заслуживь около свого народа яко его ширїй прихильникь і святиць. Вїчна ему память!

— Виказъ жертвъ на руску Бурсу вь Тернополї за мїсяць сїчень 1882, за котрі видїль складає П. Т. Датемихь сердечну подяку: а) грїшми: 1) доплата за пшотївї Бурси 101 зр., 2) о. І. Любавич зь Острова членську вкладку 2 зр., 3) о. П. Бїлинський чл. вкл. 2 зр., 4) о. А. Тан- чаківський вкладку 3 зр., 5) о. Іос. Чубатий чл. вкл. 1 зр., 6) о. В. Федорович чл. вкл. 3 зр., 7) о. І. Левицький зь Доброїрки 7 зр., 8) о. М. Ча- ковський чл. вкл. 3 зр., 9) о. Игн. Левицький чл. вкл. 2 зр., 10) п. М. Гутковський чл. вкл. 3 зр., 11) о. Я. Малишевський чл. вкл. і за билетї 6 зр., 12) о. Гр. Чубатий чл. вкл. 4 зр. і на закупно- дому 10 зр., 13) зь концерту (крімь виказанихь підь 11) 177 зр. 35 кр., 14) п. М. Перїл чл. вкл. 16 зр., 15) Інститутъ ставропигїйський від- стотки відь фонду бл. п. Коссака 30 зр. 64 кр., 16) о. Н. Мелешкевич відь себе і громады 5 зр., 17) о. І. Василь Кавський чл. вкл. 3 зр., 18) ре- дакція „Слова“ 16 зр., 19) о. Я. Шарковський відь себе і громады 5 зр., 20) о. Головацький відь се- бе і братівь мужекого і жєньского 3 зр., 21) братство Бєлєва чл. вкл. 3 зр., 22) братство па- робочє вь Кончинцяхь 2 зр. 50 кр., 23) редак- ція „Дїла“ 1 зр., 24) п. Медвецький, проф. поли-

„ВЪ ОБОРОНѢ ЧЕСТИ“

повїсть П. Раймунда вь трєхь частяхь. Цїна 2 зр. 50 кр., сь пересылкою 2 зр. 70 кр. (Повїсть тая отогнї вь оригїналі нїмецькомь 8 зр. 40 кр.)

Дїстоти можна вь адми- нистрації „Дїла“ або вь книгарні Ставропигїйськї.

„БЕСТАЛАННЕ СВАТАНБЕ“

образок зь галицького житя, написавь Василь Барвїнок стор. 356 вь 16-у. Цїна 80 кр., сь пересылкою 90 кр.

Дїстоти можна вь адми- нистрації „Дїла“ або вь книгарні Ставропигїйськї.

Теофил Копыстинский артист маляр,

образовавшийся за границею, звѣ- стный зрѣ красв. выставѣ штукъ красныхъ, выконуе портреты, якъ такожь релїгїйні образы рїжної величини.

Поручаючись ласкавимь вглядомь, просить о занотованє а- дрєсу: *Теофил Копыстинский во Львовѣ, ул. Краковска, ч. 20.*

(8—10)

техники, 3 зр., 25) о. К. Лукасевич зь Коляды 3 зр.; 6) натуралїями: 1) п. Тадей Федоро- вич зь Клебанівки приславь 2 шинки, солонину, вєпривину і гороху — ваги 102 кильограм., 2) о. Боцюрков зь Золотник 8 бохонцїв хлїба, 3) о. Гр. Чубатий 9 бохонцїв хлїба і 1¼ фун- та солонины.

Отгь видїлу рускою Бурси вь Тернополї, дня 24 сїчня 1882. — *Др. В. Лукасовський.*

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ.

Ч. П. С. вь С. Жаданий вивїдъ Вамь вы- слано нїнїш. Звїдайтеся на почтї, щоби не опі- знитись. *Всч. Братство* вь Т. Вь справї прихो- дськихь будинокь розвїдаєсє точно, где слїдує, і вийшемо Вамь відповїдь, а вглядно умїстимо відзову. Ч. п. П. вь Ч. Другу допис одержали, скористаємь зь неї. Вь сїмь ч-тї не можна було. Щастє Боже до успїхїв вь новихь подвигахь народної просвїты. *Всч. о. П.* Ваше спростованє було умїщенє вь „Сзас.“. Думаємо, що не ма- потреби мїстити его вь „Дїлї“ і тїмь еше розмазувати ложнї клеветы польськихь дїєвнїка- рївь. Се булабы непотрїбна реклама для нихь. Ч. п. К. И. вь П. Просимо намь переслати оригїнал звїстного Вамь рїшеня Др. ради пов., а заразъ умїстимо допис. Докази мусимо мати вь нашихь рукахь, бо ми відповїдаємо. *Всч. о. К. вь П.* Бєть се уставъ „Народної Ради“, котра колиб була товариствомь, але перестала дїйствувати. Може теперь наново ожити. *Всч. П. Т.*, що звертаєсє до насъ о порадѣ, просимо о терпєли- вїстї, бо годї намь наразь вїсїмь дати мєри- торїчну відповїдь вь справахь, котрі вимагають довшого часу на самь переглядъ полученихь на- ми дописей.

Сь сїмь числомь розсылаєсє Вп. предплатникамь „Біблїот. найзнам. повїстей“ 16 аркушъ повїсти Едвар- да „Стефанъ Лаврентїй“ зь англїй- ского і 6 аркушъ нової повїсти „Любовь убогого молодїя“ Октава Фейлетя зь французького.

(Надїсланє.)

Отгь якихь вже дїсїмь лїтѣ уживавь я ручної молотїльнї „Umratha“ і его трибового керата, однакь конї такь тяжко вь кератї ходили, що ажь прикро ставало на нихь дї- витися. Вь слїдъ за тїмь оборотъ бубна молот- їльнї бувь за малий і неправильний, а такь стосуюково і мало і ненайлучше дїєно вымолочувалось. Удавсь я до п. „Jena“, меха- ника при улиці жєвїтєвськїй vis-a-vis Матерї Божї во Львовї а той зробивь менї таку саму цїкавомь нову молотїльню, но безъ три- бовь, а кератъ прирядивь менї до паса. Отгь той порї конї керата майже не чують, такь легко ходять, а молотїльня о много бїльше і лїпше навїть на маломь дни грудня выбивавь.

Зь сїї причини дякуючи п. „Jeni“, пору- чаю его кождому якь найлїпше. Сороки, підь Львовомь 1881. П. Бажанський.

Мати, 45-лїтна вдовиця сь 20-лїтною доч- кою, обї працюють, хорошо вправнї вь ручнихь роботахь і вь ведєнї сєлєского господарства, при- томь способнї до удїлюваня дїтямь початковихь наукь, пошукують підь дуже приступнимь умо- вїлямь примїщеня вь честнїмь домї имено вь святицьницї, а то разомь або роздїльно.

Близшихь пояснєнь можна засягнути вь Новошїлахь у тамошнього ч. к. завїдателя Тадея Кончєвичя, послїдня почта Журавно.

„ЗОРЯ“

ПИСЬМО ЛИТЕРАТУРНО-НАУКОВЕ для рускихь родинь

выходить во Львовѣ два раза на мѣсяцѣ, кожде число най- менше вь два аркушѣ друку и коштує рѣчно 5 зр., пѣврѣчно 2 зр. 50 кр. (на велиновѣмь наперѣ рѣчно 6 зр., пѣврѣчно 3 зр.). Адресъ: Редакція „Зорѣ“, ул. Галицка ч. 18.

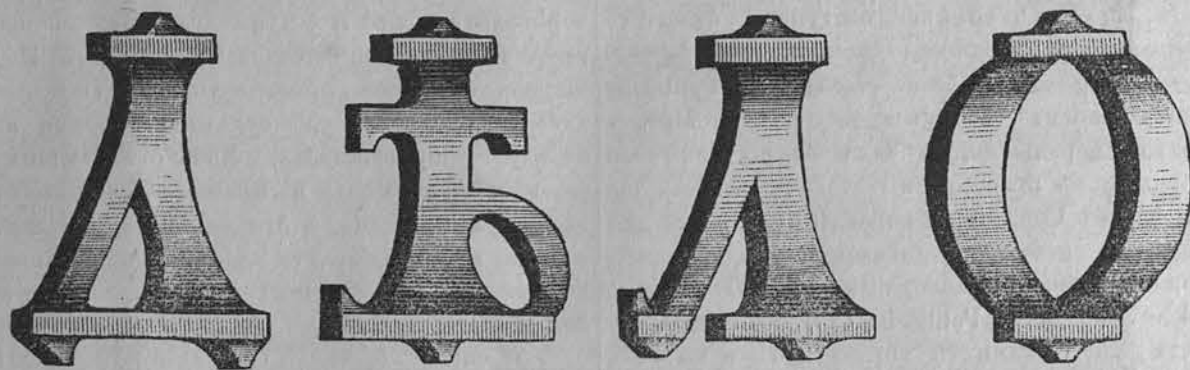
Вь редакції „Зорѣ“

можно набути слїдуючї книжки власного накладу:

1. Повїсти Марна Вовчяна, три томи, вь цїнї 1 зр.
2. Повїсти Николая Устыяновича вь цїнї 70 кр. (на лучшомь паперѣ 85 кр.)
3. Страстнїй Четверть, оповѣданє Николая Устыяновича, вь цїнї 38 кр. (на лучшомь паперѣ 45 кр.)
4. Мєсть Верховицѣ, оповѣданє Николая Устыяновича, вь цїнї 32 кр. (на лучшомь паперѣ 40 кр.)
5. Оповѣданя Николая Гоголя, вь цїнї 35 кр.
6. Свѣты (образцї зь галицко-русского житя) написавь Денись, вь цїнї 28 кр.
7. Гальшина, кнїягиня Острожна, оповѣданє историчне Дра Из Ша- рановича, вь цїнї 1 зр.
8. Старорускїй кнїжїй городъ Галич, критичне студїюмь Дра Из. Шарановича, вь цїнї 32 кр.
9. „Зорѣ“ зь року 1880: на звичайномь паперѣ 3 зр., на вели- новѣмь 3 зр. 60 кр.
10. Марта Борецка, оповѣданє историчне, вь цїнї 32 кр.
11. О вихованю (пѣдручїникъ для рускихь женщинѣ), вь цїнї 30 кр.
12. Надєльмаєрѣ, апоетолъ свободы (цїкава исторїя вь житї ба- ламуга-опїлїанца) вь цїнї 10 кр.
13. „Газета Школьна“ зь р. 1878 (оправлена) по знижєнї цїнї 1 зр.
14. „Газета Школьна“ зь р. 1879 (оправл.) по знижєнї цїнї 1 зр.
15. Провїдїй идє вь писемьхъ Тараса Шевченка, вь цїнї 35 кр. (правописъ естетична).
16. Завѣщанє Тараса Шевченка, вь музыкою М. Вербицького, вь цїнї 35 кр.
17. (Фотографїи Тараса Шевченка, вь форматѣ книжковомь, вь цїнї 50 кр.)

При закупнї котрого-небудь зь тїхь видань бере редак- ція вѣю оплату почтову на себе.

(1—2)

Виходить во Львовъ що Среда и Субота (крѣмъ рушійхъ святъ) о 4-ой годнѣ походуни. Литерат. додатокъ „Библиотека найзнам. повѣстей“ виходить по 2 печат. аркуші кожного 15-го и послѣднього дня кожного мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція підъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посилки и рекламаци належить пересылати підъ адресомъ: редакція и администрація „Дѣла“ Ч. 8 ул. Академична.

Рукописи не звертаються тільки на попереднє застереження.

Поодинокое число стоить 12 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. а. в. бѣт одиной строчки печатной.

Рекламаци неопечатаніи вѣдѣть бѣт порта.

Предплату належить пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администрація часописи „Дѣло“ ул. Академична Ч. 8.

Предплата на „Дѣло“ для Австрій: Для Россіи:

на цѣлый рікъ . . . 8 зр.	на цѣлый рікъ . . . 8 рубл.
на півъ року . . . 4 зр.	на півъ року . . . 4 рубл.
на чверть року . . . 2 зр.	на чверть року . . . 2 рубл.

съ дод. „Библиотеки“: съ дод. „Библиотеки“:

на цѣлый рікъ . . . 12 зр.	на цѣлый рікъ . . . 12 рубл.
на півъ року . . . 6 зр.	на півъ року . . . 6 рубл.
на чверть року . . . 3 зр.	на чверть року . . . 3 рубл.

на самѣ додатокъ: на самѣ додатокъ:

на цѣлый рікъ . . . 5 зр.	на цѣлый рікъ . . . 5 рубл.
на півъ року . . . 2 зр.	на півъ року . . . 2 рубл.
на чверть року . . . 1 зр.	на чверть року . . . 1 рубл.

Для Закарпатъ, окрѣмъ Россіи:

на цѣлый рікъ . . . 10 зр.	
на півъ року . . . 5 зр.	
на чверть року . . . 2 зр.	

съ дод. „Библиотеки“: на самѣ додатокъ:

на цѣлый рікъ . . . 14 зр.	на цѣлый рікъ . . . 6 зр.
----------------------------	---------------------------

ВІІ. Читателѣвъ въ Россіи просимо мати на увазѣ, що въ вимовѣ $p=ji$, $q=i$, u (въ серединѣ и на концѣ слѣвъ) $=y$, u (на початку слѣвъ) $=i$, q (на початку слѣвъ) $=vi$.

До дѣла — поки часъ!

Si vis pacem, para bellum.

Колибъ мы переглянули вѣрно и основно хочьбы лише часы такъ званого конституційного життя нашого народу и спытали себе совѣстно, скѣлько за той часъ мы зыскали, а скѣлько стратили, — мы малибъ передъ собою дуже поучающую картину, — картину правдивой, хочъ сумной, але й поучающей дѣйственности, картину въ родѣ „страшнаго суда“ Михаила Анджело, науку народнои премудрости въ родѣ неоспоримой математики або статистики. Згадаймо лише тѣ перші початки сервитутныхъ справъ, тѣ стѣльки окричаній „лѣсы и пасовиска“, а закѣнчѣмъ найновѣйшою реформою грунтового податку, згадаймо тѣ широкі свободы, освѣщеніи веснянымъ сонцемъ молодого и якъ дитина невинного конституціоналізму, а закѣнчѣмъ на Черхавѣ, згадаймо давню предлогу правительства: завести въ всѣхъ школахъ всхѣднои Галичины рускій языкъ выкладовый, а закѣнчѣмъ на (все еще не полагающейся) петиціи Калускихъ громадъ о чистоту и ненарушимѣсть рускихъ школъ, и на тѣмъ (все еще лише теоретичномъ) рѣшеніи державнаго трибуналу взгляду руской школы народнои во Львовѣ, — згадаймо все те и всѣ посередніи степені и переходы бѣт одного стану до другого, а будемо мати ту картину рембрантовской силы переходу свѣтла въ темноту, колишного добра многопадѣйнаго въ теперѣшну безѣтраднѣсть. Оттутъ можливы показати наглядно, скѣлько то моральныхъ и и матеріальныхъ стратъ понѣсъ рускій народъ, скѣлько правъ лишивъ невикористаныхъ, скѣлько пригожихъ хвилъ прогайнувавъ невызысканныхъ. Правда, тратили мы и тратимо много черезъ кривды нашихъ ворогѣвъ, черезъ всѣлякіи лихій системы и эксперименты, але дуже и дуже много втратили мы такожъ черезъ власну вину, черезъ опсалѣсть загаду, черезъ бездѣльнѣсть и непоряднѣсть, трусливѣсть и перѣшнѣсть нашихъ заступникѣвъ, черезъ неспѣдѣмѣсть нашихъ правъ — словомъ, — черезъ ту, такъ сказати, политичну недоспѣ-

лѣсть нашу. Наші страты матеріальніи переходять сотки миліонѣвъ, але незрѣвно болѣе суть страты въ нашѣмъ моральномъ добрѣ: они необчислиміи, неѣтжалуваніи, безповоротніи! Намъ судилася доля осироченныхъ дѣтей, що дуже рано лишиши батьківскои и материнскои опѣки та такогѣжъ проводу, съ цѣлою юридичною неспѣдѣмѣстою дѣтей глядѣли на те, якъ не по правдѣ газдовано въ нашѣмъ добрѣ, якъ лихій сусѣды переорювали и собѣ заорювали нашій межѣ, якъ зъ подѣ нашой хаты вытѣгано твердіи и здоровіи подвалини. Наконецъ и мы саміи завели мѣжъ собою споры про нашу батьківщину, неразѣ обдирали нашу стару добру хату зъ єи правѣчнои, не богатои, але честной и доброю волею та дорогою кровію правдѣвъ нашихъ здвигненои красы историчной, вынесли зъ свѣтильникои тои нашої хаты найдорожшій и вѣками намъ захованій чистій образъ нашихъ рѣднихъ дѣдѣвъ и предкѣвъ, — нашъ чистій образъ неоскверненои народности нашої — сразу мовѣбы лише на сховокъ передъ ворогомъ; та скоро заховавши его у темній кутѣкъ и саміи почали забувати про него, и саміи блукатись та ховатись, втративши зъ передъ нашихъ очей нашъ проводнѣйшій идеалъ, нашу правдѣдну спадщину, — образъ нашої вѣками намъ переданои народности. И якъ вчасно осироченій дѣти, що стратили зъ передъ своихъ очей образъ своихъ родитѣвъ, теряють съ тымъ и свою звязъ родину, — такъ и мы, ѣтсунувши зъ нашого народнои кругозору идеальній образъ нашої народности, почали тратити нашу братну звязъ и почутье нашого братерства, а въ безпамятійи враждѣ неразѣ ставали одинъ противъ другого, якъ противъ чужихъ ворогѣвъ.

Вже довгіи лѣта тяжкихъ неудачъ и зловѣщихъ тріумфѣвъ нашихъ противникѣвъ накликають насъ вернутись назадъ до обновы нашої старои доброй хаты, — до єеи историчной спадщины предкѣвъ нашихъ, кличуть насъ выдвинутіи зъ забутой дорогій образъ всѣмъ дорогомъ а нескаланной народности нашої и поставити его свѣтильникомъ нашої народнои свѣтлицѣ та обнятись разомъ якъ братъ съ братомъ и проречи слово тихой любви животворной...

Та поки доспѣе кипене зерно братнои любви и згоды въ довершене дѣло и выдасть плѣдъ добрый, накликає насъ теперѣшна хвиля до новыхъ дѣлъ.

Будѣбы злишнимъ говорити про безѣтраднѣсть теперѣшной хвилѣ. Не пора нарѣкати и сумувати, — пора дѣлати, боронитись и боротись за наше народне существованье. Самооборона — оборона вчасна а неуснающая, законна а всесторонна оборона спѣльными силами, — ось сей покликъ, се signum temporis! Передъ нашими очима стоятъ такіи факты, якъ розвязанье читальнѣвъ въ Черхавѣ и т. д., якъ незаконне ѣтбирање допущенныхъ ц. к. прокураторією книжокъ и часописей, якъ потяганье до ѣтвѣдальности за користанье зъ нашихъ правъ конституційныхъ и загально людскихъ, за науку и просвѣту народа, за одно читанье дозволенныхъ книжокъ! Дѣткненіи и покривдженіи тутъ майже саміи селяне и мѣщане — люде найлучшой волѣ, найбѣльшого самопожертвованья, але непорядніи и еще не вповнѣ свѣдоміи своихъ правъ. Они кличуть о порадѣ и помѣчѣ, а ихъ устами допминаєся цѣлый нашъ народъ рѣвною порадѣи и помѣчи. Кѣтъ має свѣтій обовязокъ подати таку порадѣи и помѣчѣ, якъ не наша интеллигенція? Тѣсна звязъ межи рускою интеллигенціею а рускимъ народомъ має тутъ перебути огненну пробу своєи патриотичной ширѣости. Цѣль тутъ дуже ясна. Ходить о оборону существующихъ и обовязующихъ законѣвъ! Оборона права — се цѣль зарѣвно державы якъ и нашої сусѣднѣости. Цѣль высока, обовязокъ свѣтій, повиннѣсть неѣтклонима! Сповнѣмъ нашу повиннѣсть народну. Середъ руской сусѣднѣости найдѣся вже достаточное число свѣтлыхъ мужѣвъ вповнѣ свѣдомыхъ права, мужѣвъ довголѣтної науки и практики правничѣи; найдутся такожъ и мужѣ практичного досвѣду житя, виправленіи въ всѣхъ галузяхъ нашого публичного житя автономистичного. Тѣлько треба имъ всѣмъ разомъ зѣбратись, треба зѣорганизуватись и взятись до дѣла. Се буде народна порадѣи и помѣчѣ въ всѣхъ тяжкихъ хвиляхъ публичного житя такъ загаду Русинѣвъ якъ и єдиницѣ. Самооборона єдиницѣ перестала бути у насъ интересомъ приватнымъ. Теряючи єдиницѣ — тратимо цѣлѣсть; помагаючи єдиницѣмъ — ратуємо цѣлѣсть. Хотѣмо мати миръ и спокой житя, хочѣмо бути повноправными, мирными горожанами, хочѣмо въ спокою користатись нашими правами. Здобудьможъ пошанованье для тыхъ правъ, станьмо въ оборонѣ обовязующихъ законѣвъ, докажѣмъ, що нѣкому не можна на-

рушувати тыхъ правъ. Се борба о право — а та борба доведе до пошанованья права и до пожаданого миру. Мовчати и съ заложеными руками дивитись на утрату нашихъ правъ, хочьбы лише задля неспѣдомости, — се значилобы годитись на безпавѣе. Тѣжъ до дѣла — поки часъ!

Бесѣда посла Кулачковского,

выголошена на 196-ѣмъ засѣданіи рады державной для 11 (23) лютого.

(Дальше.)

Але я хочу все сказати. Я мушу тутъ еще замѣтити, що въ поданіи громады Гнилички маліи до львовской гр. к. митр. консисторіи, завѣдомляющѣмъ тую консисторію о замѣренѣмъ переходѣ на православіе, находится уступъ, въ котромъ загалуєся, якъ то часто и надмѣрно надъуживано въ давній Польшѣ церковну унію Русинѣвъ съ Римомъ на шкоду Русинѣвъ. Скавано тамъ, що за часѣвъ польского панованья нѣколи не додержано условій нашої церковной уніи, бо мимо всѣхъ условій не противився Римъ латинизаціи нашої шляхты въ Польшѣ и такимъ чиномъ съ часѣвъ спольонизовано нашу шляхту и наше мѣщанство, а народъ, позбавленній своихъ интеллигентныхъ заступникѣвъ, убожѣвъ щоравъ болѣе и болѣе и мусѣвъ лише саміи найрѣднѣйшіи кривды поносити. До насъ Русинѣвъ, скавано дальше въ поданіи, наслано за часѣвъ польского панованья бауитѣвъ, щѣбы насъ латинизувати и полонизувати, а теперъ въ той самѣй цѣли насилають намъ до краю Змартвухѣстанцѣвъ. М. П.! Се суть факты, выйнятіи зъ исторіи Польшѣи и въ найновѣйшихъ часѣвъ.

Я пытаюся: Чи єсть въ наведемоу тыхъ фактѣвъ, тыхъ исторично правдивыхъ фактѣвъ, що, якъ видите, нѣ на йоту не переступають церковной области, чи єсть въ тѣмъ що достойного кары, именно сущнѣсть чину вѣрады стану?

Я понимаю, що загалуєся тыхъ фактѣвъ въ поданіи громады Гнилички маліи, а еще болѣе фактъ замѣренѣи переходу єеи громады на православіе єсть дуже немилымъ для тои партіи гегемѣновъ, що стараются насъ златинизувати и спольонизувати. Она побачила себе сполоханою и угроженою въ своѣй, якъ лю-

Незамѣчена повѣсть

зъ украинского житя.

(Дальше.)

Галѣ.

Кѣтъ се та дѣвчина чудовой вроды съ веселыми очима, свѣжимъ, молодымъ личкомъ румянымъ, съ чорнымъ, кучерявымъ волосѣмъ, какъ вѣтчанымъ полѣвыми кѣвѣтками? Кѣтъ се та „полѣва царѣвна“, що такъ и въ першого погляду правила молоде сердце молодого парубка и — счѣвала помѣжъ полями, высокими пашнями та пышными кѣвѣтками?

Догадалось Чѣпчине сердце, хочъ не дознавася правды єго быстрыйи розумѣ. Се была справдѣ москальвна — Галѣ — дочка, та ще и єдина дочка Максима Гудѣя, прованного Москалемъ. Галѣ справдѣ не была похожа на звѣчайныхъ сельскихъ дѣвчатѣ, якъ непохожимъ бувъ єи батько Максимъ Гудѣ на звѣчайныхъ пѣщанскихъ хѣвѣнѣвъ. Невѣчайной чарѣвною красѣю, чудовою вродою обдарила доля молодѣ Галѣ, якъ неувѣчайна доля судилася єи батькови Максимѣ. Скѣлька гонѣвъ бѣт Пѣсокъ, на ѣтторонію, стоявъ хуторѣ Максимѣ Москаля, де живъ теперъ Максимъ съ жѣнкою и єдиною дочкою. Хуторскій будынокъ мовѣ паньскій хоромы, а не мужичка або москалева хата. Коло будынку была побудована стайна, були и рубленіи коморы и трѣйка коней (троянѣ) и всѣякіи достатки. Хуторѣ бувъ ѣтведеній высокою густою загородою (лѣсоу) съ острѣшникомъ и съ такими, якъ по тактирахъ воротами. Нѣкто не знавъ, нѣ бачивъ, якъ Максимъ живъ на хуторѣ. Знали только, що у него все було на запорѣ — пѣсавиране, позамыканѣ.

— „Москаль фортецу собѣ выбудувать!“ смѣются иногда Пѣщанѣ.

Отже и ще менше знали про Галѣ, що якъ дорогій карбѣ була єдина — єдина у своєго батька. Яка єи вѣда, якій норовъ? — не знати. Кажуть жежъ, що найкрасѣша та дѣвчина, що про неѣ нѣчого не знати, нѣчого почути. А вѣжежъ шо гарна, прегарна мусѣла бути душа у тои вродливой Галѣ, коли такъ весело и невинно глядитъ на свѣтъ Божій, коли такъ нѣжно та безжурно спѣває пѣсень, коли такъ вѣдровѣе житье грає въ єи румяномъ личку, зорянымъ небомъ сѣяє въ єи чарѣвныхъ очей, — коли одною стрѣчею, однимъ голосомъ, однимъ поглядомъ причарувала сердце Чѣпки.

Та не такою ясною, чистою и погѣдною являєся бувальщина рѣднои рѣднѣи „полѣвои царѣвны“. Память про рѣдъ Галѣ сягає въ нашѣмъ романѣ давнихъ часѣвъ Запороской Сѣчи. Галинѣ правдѣвъ, Мирѣнѣ Гудѣвъ, бувъ євѣчовикъ и поселиєся въ пѣщанскѣй громадѣ ще тогды, якъ що ино наставляли саміи Пѣски, значить, який ѣтбора сотнѣ лѣтъ назадъ бѣт почину самого роману. Покладаючи першу оселю въ Пѣскахъ, Мирѣнѣ Гудѣвъ бувъ вѣже не молодой чѣловѣкъ, коренастый, съ довгими усами, съ закрученымъ за ухо оселедцемъ; воювавъ днѣ съ Ляшнѣю, воювавъ съ Бапою та Татарѣю, а теперъ на старѣсти лѣтъ оселиєся середѣ розлогихъ полѣвъ, ставъ хѣвѣиномъ, а якъ часѣмъ воювавъ ще часами съ дикимъ звѣремъ. Оттутъ днѣ одружившѣся выкохавъ собѣ сына Ивана. Та не вѣдає Иванъ въ своєго завязатого, палкого, горячѣго батька-євѣчовика, а вѣдає въ своєи тиху матѣрѣ. Якъ нѣ заправляє Мирѣнѣ своєи Ивасѣ до козацкого завѣтя, якъ нѣ набивавъ єго молодѣ голову споминками про славну бувальщину козацку, раз-

казами про наѣзды на Туреччину та способивъ єго до войовничого житя, та въ вечерѣ, якъ не снитъ Ивасѣвъ, вѣзѣме мати єго русѣву головку въ своѣи руки, цѣлує, милає и єтиха любымъ голосомъ малѣю єму картинѣи иншого житя — житя тихого хлѣборѣбѣского побуту, лѣтної працѣ на своѣй доброй нивѣ, зимовой лѣжнѣ въ теплой хатѣ, що якъ повна чапа. Оттакъ то напѣнчѣ мати своѣимъ пѣстивымъ голосомъ дитинѣ про любовь до живого и кидѣе Ивасѣ своѣи боища та руїнованья, а любѣєся красѣю свѣтѣвою, цѣвѣтучими рослинами, живѣломъ усякимъ, — слухѣе двѣднѣи пѣснѣи жайворонка...

Вирѣсь Иванъ на гарного, єтаточного парубка, ставъ господарѣмъ, одружився, завѣвъ тихѣ, родинѣе житье. Старый Мирѣнѣ ходивъ за плугѣмъ сумуючи по доброй славѣи колѣсѣто вѣльнои Украины. Бачивъ днѣ власными очима, якъ упала Гетьманщина, якъ козацка старшина занаястѣла долю Украины, якъ Сѣчь аруїновано, якъ на козацкихъ трупахъ здвигалася неволя крепѣдѣи и собою неволила вѣльныхъ єынѣвъ недавно ще вѣльнои Украины. Дѣждаєся Мирѣнѣ вѣнука, а Иванъ єына — Максима. Зрадѣвъ батько, зрадѣвъ, може єтъ болѣе, и самъ старый дѣдъ Мирѣнѣ. Почавъ днѣ своєи вѣнука выхѣувати, казками та розказами про славну бувальщину голубити. И диво дивнѣе, та часто бывало: чѣго не мѣтъ влѣати старый Мирѣнѣ въ душу своєго рѣдного єына Ивана, тымъ напоиєся молодѣ душа молодѣго Максима. Нѣначѣ на вылѣканѣмъ, добѣре переоранѣмъ перелѣвъ засѣвалиєся слова старого євѣчовика въ душѣи маленького вѣнука. Напувалася молодѣ сердце дитинѣ тымъ непогамованымъ козацкимъ завѣзѣемъ, займалася єго молодѣ душа палкимъ огнемъ старого ко-

зацѣи и родилася въ той душѣи давна козацка любовь до войны, — а тамъ и до ровѣщацѣи. Выкохавъ старый дѣдъ неспокойну натуру на лихѣи Иванѣи и загартувавъ єи своѣими страшными переказами про немируче завѣзѣе. Сѣчѣи оповѣстки про запороску вѣдачу, про запороску волю, западали въ горячѣе сердце вѣнука... Якъ у гнѣздоу, такъ у Максимѣмъ сердѣнѣкѣ выплѣдилася воля, про яку дѣдъ переказувавъ, порывалася хлопѣи до євѣволѣ, до неспокою, кидала бѣт одного до другого, пѣкла ненавѣсто до всего, що гнѣтило або перѣчило, не давало робити, якъ хочѣєся, якъ намъ зѣдумѣєся. Живѣи картины зѣт позѣданого, давна выступали въ хлопѣицѣи голоѣи. Максимѣи хотѣлось самому битись, рубатись, розгардѣишити... Отже жѣ, колибъ была ще подѣ той часѣи Сѣчь запороска, въ Максимѣи вышѣшовѣи може славный, преславный лицѣрь-козацѣ. Такъ на лихѣи для Максима вѣсѣдо мирѣмъ-спокоюмъ, а то и неволею занесло. Треба було нагинатись до тихѣи „мирной, хлѣборѣбѣи“ працѣ, а тутъ єго душа просѣла волѣ, молодѣи силы — простѣору, буйнѣсть — широкого поля для крѣвѣвои лицѣрѣи. Супѣречнѣсть неспокойной, завѣиной и ворохѣбливой вѣдачѣи Максимѣи, а спокойной, тихѣи, ємирной та ще и неволею заправленого житя, якѣ тогды наставляло на Украинѣ, мусѣло зломати а бѣдай схибнути неспокойну натуру Максимѣи.

Палкий, якъ порохъ, смѣлый, якъ голодный вѣвѣкъ, — днѣ всѣхъ побивавъ, надѣ вѣтѣи верхѣидѣвъ. Высокого зрѣсту, єтатнѣи, бравый, широкоплѣчий, якъ зѣ желѣва збитый, а до того жѣ и меткѣи, якъ зацѣи, євѣнуно-реготунѣ... Хорошій зѣ лицѣи — повновидый, румянецъ на єю щѣку, съ чорными, веселыми очима, съ чорнымъ, лѣсѣкучимъ уєомъ —

бить говорить, народно-органичной праці, котрой найголовніша ціль вь томъ, вынищити Русинѣвъ. Тожь и не диво, що цѣла польска праса вѣхъ партійныхъ ѡтгнѣней накинута на насъ съ наибольшою яростею и вѣсма силами старалася и старася за всяку цѣну чисто церковный случай вь Гнилицкахъ малыхъ выпробувати до значеня подѣл небезпеченства державного и адрды стану, выставити еи яко наслѣдство кары достойного дѣлани нашихъ товариствъ, часописей, редакторѣвъ и т. д., — ба, що больше, що она (польска праса) навѣтъ вь численнихъ статяхъ указувала на тыхъ Русинѣвъ, котрыхъ бы рада побачити за краткими вазницѣ, — що она указуе на рускій товариства и институции, на котрыхъ розвязано еи дуже много залежитъ. Цѣль сего нужденного денунціаторства, вь чѣмъ польска праса довела до вворцевого майстерства, есть ясна; та цѣль завсѣгды однакова, она змѣряе до того, чтобы вь теперѣшнихъ подѣл кувати для себе свѣй политичный капиталъ.

Тутъ еще мущу вгадати о найновѣйшѣй енунциации часописи „Politische Correspondenz“, отже офіційной газеты, а то вь той цѣли, чтобы еи тутъ публично спростувати. Та енунциация, навязуючись до двоухъ нашихъ гр. кат. Митрополитомъ во Львовѣ выданныхъ курендъ, звучитъ послѣ „Neue fr. Presse“ вь 22 лютого 1882, где она была перепечатана, якъ слѣдую: (читаетъ) „Телеграфично сигнализирована куренда галицкой Митрополита и львовского гр. кат. Архієпископа Сембратовича до руского духовенства Галичины есть важнымъ заявленіемъ, котре зѣ взгляду на звѣтній увязненя вь Галичинѣ заслугуе на точну розвагу. Куренда стверждае вь способѣ, усуваючій всякій сомнѣніа, що межи гр. кат. людностею Галичины ведеся чужими и свойскими пропагаторами агитация непріязна католицкому характерови греко-уніатской церкви. Два моменты поставлено тою курендою повисше всякихъ сомнѣній: по перше, строга льояльность и привязаностъ высшого достойника греко-католицкой церкви Галичины до папского престола, а по друге, существованье пропаганды, котра ѡтнимае православному прозелитизмови характеръ добровольности, а тымъ самымъ административнымъ дослѣджуваніямъ и средствамъ осторожности, вызваннымъ поступкомъ гнилицкой громады, — характеръ самоволь и надмѣрной политичной загогистои ревности. Если вважитъ, що православна пропаганда межи рускою людностею Галичины вже для того муситъ вь гру втягати такожъ и политичный мотива, понеже организмъ православної церкви послѣ баламутныхъ понатій духово нерозвиненой людности Галичины заключае вь собѣ идею певной зверхности чужого монарха бодай на церковномъ поли, — то певно нѣкто не возьме се за надмѣрну, политично-партійную тенденцію вырождену пересаду, если задля замѣреного

переходу однои громады на православіе, мимо того, що она познѣйше ѡтступила ѡт сего своего замѣру, запановало велике занепокоеніе“.

Такъ отже послѣ выводѣвъ „Politische Correspondenz“ хочуть зъ остереженя Митрополита передъ якими тамъ науцуваніями до переходу на православіе выводити доказъ, що вь справѣ Гнилицкой справдѣ була якась для державы небезпечна агитация, — що однаковъ есть совсѣмъ неправдивымъ. Такъ само послѣ выводѣвъ „Politische Correspondenz“ хочуть вь Гнилицкой справѣ доглянути аличинство адрды стану для того, що головою православної церкви вь Россіи есть царь. Такъ то, понеже громада хотѣла перейти на православіе, а царь есть головою православія на церковномъ поли, отже мае вь томъ бути чинъ адрды стану! Але нае зволитъ „Politische Correspondenz“ на то памятити, що громада Гнилицки малъ вь своимъ заявленіи до староства и до митрополитальной консистории выравно додала додатокъ, що она своимъ замѣреннымъ переходомъ на православіе нѣ крытъ не захиталася вь свѣй привязанности и вѣрности для цѣсаря, а противно и на дальше остаеся вѣрно преданою Г. В. нашому цѣсареві.

М. П., слѣдство покаже, скѣлько правды на тыхъ мнимыхъ агитацияхъ адрды стану. Я вь томъ выгладѣ спокойный, если только дѣяльности карного суда буде оставлена необаламучена свобода. Мы Русины, що даліесямъ стѣлько доказѣвъ нашои уваслѣжености вѣрности и привязанности для цѣсаря и державы навѣтъ середъ найтяжкихъ ѡтнѣшенъ нашои монархіи, вь найнебезпечнѣйшихъ часахъ, — мы, котрі все, що маемо, завдячуемо Австріи и еи достойнымъ цѣсарямъ, нашъ народъ, що еще р. 1880 на вѣдчну споминку памяти цѣсаря Іосифа II (Браво! Bravo! зъ лѣвицѣ), що подавъ нашому народови основу людского житя, торжественно святкувавъ столѣтній роковины его вступленя на австрійскій престолъ, — той народъ, що кожду радѣстну подію вь цѣсарской родинѣ святкуе якъ свое національное торжество и до того лутитъ оновуванье фундацій, стипендій и добротинныхъ закладѣвъ, — такой народъ, я твердо о томъ пересвѣдченъ, не може вь своемъ лонѣ выховувати адрадничковъ стану противъ австрійской державы.

Я сказаъ, що съ спокойемъ выжидаю суду надъ ѡжалованными и увязненными, если только дѣяльність суду останеся несхибленою. А власне що до сего послѣднего маю позитивный и небезосновный ѡбавы. (Зъ лѣвицѣ: *слушайте!*) У насъ вь краю дѣются теперь такі рѣчи, котрыхъ якъ найскорѣйше устороненье вь интересѣ законного порядку, вь интересѣ нашого правосудія (*слушайте!*) кладу на сердце цѣлому правительству а особенно Г. Е. п. министрови и управителеви министерства справедливости — и то съ цѣлымъ натискомъ. Якъ я вже вга-

даъ, ведеся на внесеніе державной прокуратурии доходженіе и вступне слѣдство вь на правленіи о аличинство адрды стану. Якъ вѣдомо, та справа карна, если буде внесенный актъ ѡжалованя, буде судитися мужами вь народу, — присяжными. Хотя ѡт першихъ домовыхъ ревизій до нынѣшного дня минувъ вже цѣлый мѣсяць, а ѡт першихъ увязненъ минуло вже 20 день, то все таки карна справа не выйшла еще вь стану доходженя и вступного слѣдства.

А погляньте М. П., вь якій ѡтразливый способѣ вѣ вь краю выходячій часописи польскій ѡбрѣлюють публичну опинію противъ увязненыхъ, а навѣтъ подбурюють и розжарюють противъ цѣлои руской народности.

Тутъ наводитъ бесѣдникъ ѡтзвывы польскихъ газетъ, а именно Reform-ы, Dziennika pol., Czas-ы, Gazet-ы lwow. Такъ якъ вѣ тѣ ѡтзвывы тыхъ, якъ и другихъ польскихъ газетъ були вже своего часу вь „Дѣлѣ“ поданіи и ихъ денунціаторство ѡтповѣдно напятиноване, то мы не хотяти вь другій разъ того самого повторяти, опускаемо догычащій уступы бесѣды пос. Кулачковского, тымъ больше, що черезъ то нѣчого не тратитъ цѣлобѣ бесѣды. — По томъ говоривъ пос. Кулачковскій дальше такъ:

Але колибы навѣтъ и справдѣ такъ було, що сей або той зъ увязненыхъ провинился, то причины сего не треба глядати вь панскавистичныхъ русофильскихъ агитацияхъ, але вь угнетеніи нашого народа вь нашѣмъ краю.

Наше положеніе есть справдѣ розпучливое. Якій же станъ у насъ вь Галичинѣ? Позвольте, що удамеся на хвилину на поле экономичное. Чижъ тигары у насъ рѣвноформно розложены? Чи не слыхася власне вѣхъ тигарѣвъ на хлопѣвъ и то не только на русскихъ але и на польскихъ? И чи се мы — русскій пропагаторы — якъ называють насъ Русинѣвъ — завинили, що двѣ польскія громады Кобыляны и Ленка вь захѣдній Галичинѣ вь сервитутѣй справѣ, вь котрой не могли вывести кѣнца съ своимъ дѣдичомъ, — ѡтнеслися просто до русскаго царя? Чи се мы Русины довели до того? Але вернуеся до пытаня національного рѣвноуправленія.

Якежъ рѣвноуправленіе маемо мы вь нашѣмъ родимѣмъ краю? Погляньте на яке небудь поле. Я почну ѡт найважнѣйшого для насъ — ѡт шкѣлы. Мы маемо одну-однѣеьну высшу гимназію съ рускимъ языкомъ выкладовымъ во Львовѣ — и се мае бути достаточно для насъ — трехъ миліонѣвъ Русинѣвъ? Вѣ прочій гимназіи суть польскія. Чи жъ се М. П. есть та засада рѣвноуправленія, приложена до насъ Русинѣвъ? Р. 1880 жалились мы передъ державнымъ трибуналомъ, що не маемо нѣ одной народной школы во Львовѣ съ рускимъ языкомъ выкладовымъ. Мы выиграли сей процесъ; теперь маемо вже р. 1882, а школы и

доси нема. Я вже не хочу тутъ говорити о выборахъ, боже вы мали вже тутъ разачій приклады, якъ у насъ переводятся выборы. А коли намъ удасться вь томъ або иншѣмъ повѣтѣ выбѣрати Русина до рады повѣтвой, такъ що мы маемо ѡблѣнѣсть, тогда не може дѣйти до укунетитуования рады повѣтвой, бо порушуются вѣсь можливый способы и подступы, чтобы до сего не дѣйшло. Ѣтъ такі приклады маемо вь радахъ повѣтвыхъ вь Турцѣ и вь Жовквѣ и т. д. и т. д.

Я слышу до кѣнца, чтобы не надуживати терпеливости високои палаты вь такъ спѣвненѣй порѣ.

Я представивъ тѣ аѡботки Русинѣвъ вь ерѣ помиреня и погодженя народностей (зъ лѣвицѣ: *слушайте!*) и прошу, чтобы цѣла правительство добре собѣ розважило, чи такій станъ дасться на довго удержати. Я скѣнчивъ. (Зъ лѣвицѣ: *браво! браво!*)

ДОПИСИ.

Торки дня 13 (25) лютого.

(М. Б.) (Розвѣй громады черезъ просвѣту. Музыкально-декламаторскій вечеръ вь читальнѣ.) Наше село се такъ якъ полуостровъ, що лише зъ одной стороны мае комуникацію съ суходоломъ; и такъ: ѡтъ пѣвнѣи и вехѣду окружае насъ русскій граница, ѡтъ полудня нѣмецкій колонія, а только ѡтъ заходу маемо стычнѣсть съ нашою Русею. Сидѣли мы такъ мовъ вь заключеніи, дѣлмали еще тою дѣрмотою, якои нашъ предки черезъ довгій вѣски дѣлмали, ажъ и пробудивъ насъ голосъ нашихъ популярныхъ газетъ и книжечекъ, що зайшли вь наше село; пробудивъ насъ такожъ голосъ нашого духовного отца Якова Корчиньского: вѣ тѣ голоса завывали насъ закладати читальнѣ. Може здивуетесь, чому такъ довго не писалисьмы нѣчого о нашѣй читальнѣ, та по правдѣ и не було о чѣмъ писати. Мусѣли мы побѣрѣвати многі противности и перешкоды вь минувшѣмъ роцѣ. И такъ жиды силились всякими способами ѡттигнуто селянъ ѡтъ нашої читальнѣ, то страшили жандармами, то насмѣвались, словомъ уживали всего возможного, чтобы только ѡтстранили селянъ ѡтъ нашого товариства. Але съ концѣмъ сего року побѣрили мы вѣсь противности и наибѣльшій нашъ противники стали нашими соподвижниками. Якъ перше корзина була все биткомъ набита, а горѣвка на велику радѣсть жидѣвъ проливалась струями, такъ теперь, съ малыми вынѣтками, стоитъ корзина къ великому огорченію жидѣвъ пусткою. Сумно було передъ кѣлькома роками погнѣнати на наше село, якъ оно, оковане соромными узами пьянства и темноты, представляло страшно сумный видъ. Але теперь все змѣнилось, все проминуло, якъ проминула пѣтивѣкова неволя, а засяло сонце свободы. И такъ вже ѡтъ чотырохъ роковъ есть у насъ прехорошій хоральный спѣвъ, котрого выучивъ насъ зовсѣмъ безплатно Вп. Гавриилъ Горещкій, укѣнченый богословъ, а що ему належится вѣчна вдѣчнѣсть ѡтъ насъ. Дальше маемо громадскій шѣфхѣртъ, касу пожиткову и читальню, котра числитъ вже надъ 40 членѣвъ, а вь протягу сего року замѣряемо оснувати крамницю. Все бышло до лучшого, кобы больше ревности было у старшихъ. Наша читальня основана заходомъ нечисленныхъ молодѣвъ — патриѣтѣвъ, и члены читальнѣ се майже самы молодіи люде. Старіи стоятъ якося на ѡтѣстороню, мовѣбы еще надумувались. Може съ часомъ надумаются... Але й теперь вже не дуже лихо, бо устало пьянство, устала безпѣатна гулятика и все вѣло, що выводитъ въ корнемъ. Вѣсь заходы жидѣвъ, навернути народъ на старій ладъ, розвиваютъ о честну грудь нашои молодѣжи и нашого освѣдомленого народу.

Шобы дати прикладъ правдиной забавы, устроили мы музыкально-декламаторскій вечеръ на св. Богоявленіе для членѣвъ читальнѣ вь домѣ честного госп. Василя Барановского, начальника громады, котрый ѡтступивъ одну комнату для читальнѣ безплатно. Коли вже вѣсь зѣбрались, ѡткрывъ вечеръ В. К. ѡтповѣднымъ вступнымъ словомъ, почѣмъ хоръ ѡтѣнѣвѣвъ „имѣнь народный“ и „Многая лѣта“ цѣсареві.

Програма цѣлого вечера была дуже богата и удачно уложена. Хоральный спѣвы вь супровѣдѣ музыки — ишли на перемѣну съ декламациями. Спѣвано „Миръ намъ, братья“, „Щастъ намъ Боже, щастъ“, „Свѣта Русь мати моя“ Метелѣ и другіи пѣсенъ рускій, декламовано стихи Дѣдицкого, В. Стебелевского и др. Вечеръ закончивъ В. К. прощальнымъ словомъ, вь котрѣмъ подносѣчи заслуги австрійскихъ цѣсарѣвъ около добра нашои галицкой Русѣ указавъ наданье свободы яко головне добродѣйство, зъ которого мы вѣсма силами повинны користати и до просвѣты, науки и добродѣйству подносѣтися. Пояснивши значеніе читальнѣ и еи хосеннѣсть подякувавъ вѣсьмъ присутнымъ за участь вь томъ вечерѣ.

Вѣсь выйшли задоволеніи, кождѣ ѡбняло якѣсь надѣемне патриѣтичне чувство и не одинъ пыталъ: „чому такъ скорше зъ давна того не роблено?“ И справдѣ не скорше завитае у

ѡнъ бувъ першій красенъ на селѣ. Жива, палка, порывиста натура Максима, завела его на безпутя. Ѣтъ заводивъ ѡйки та сварки, робивъ вѣсѣлякй пакости, а далѣ кинулся и до злодѣйства, спершу ще довольъ нѣбы то невинного, ѡтъ яблучокъ вь паньскѣмъ садѣ, та чимъ дальше тымъ гѣрше. Розледачѣвъ Максимъ, розвивше, зовсѣмъ пустие берега: пѣе, гуляе, соромъ на людей наводитъ. Мучився съ нимъ батько довгій, предѣвгій часъ, та заплакавши сказаъ до жѣнки: нѣ вже нѣчого не вѣдѣю съ харцизою! Нѣ тихе слово, нѣ просьба, нѣ лайка — нѣчто не помагав. Не ма силы менѣ съ нимъ битись — най идеъ въ москаль! Заплакала мати. Хоть есть ще й другі дѣти, та се жъ такожъ дитина, хоть лиха. Такъ годѣ. Нѣчтого робити.

Постригли Максима вь москаль. Та на диво ѡнъ съ подскоками веселый та гошій повавдрувавъ вь Московщину. Выйшовъ зъ него славный москаль. Есть такі люде, що найважнѣшу тугу выливають смѣхомъ, жартами. Про такихъ кажуть, что они нѣколи горя не внають; вовуть ихъ за те — щасливими. Ѣтъ такимъ щасливымъ и Максимъ удаеся. Тго весела вѣдча зѣднала ему любовь у товариствѣвъ и наставникѣвъ, его вѣдоровѣ натура щасливо побѣрѣвала вѣсь невыгоды солдатского житя, а его вавягѣсть и ѡтвага аѡбули ему славу доброго воина. Пѣванавъ Максимъ солдатске житѣ вь вѣхъ его темныхъ сторонахъ, васамакувавъ вь нѣмъ, розгуляеся на свѣй ладъ съ своими товарищами, пускаеся равѣмъ съ ними на крадѣжки, нечесный зарѣбки, а то и на разбѣшадѣвъ. Добивеся Максимъ и старшенства у войску: зробили его под-ѡфициромъ.

Шо чинъ, то иншій починъ. Теперь вже треба було матись на осторожѣ, бути кожду годину готовымъ, якъ покличуть до рѣтного, або й до полковника. Переставъ Максимъ зовсѣмъ пити, ставъ только ще больше дѣбати про себе, про добру наживу. У него была цѣла рѣта на рукахъ, вѣсьмъ жаряжавъ, вѣсьхъ

ѡдѣлювавъ, розплачувавъ. Зъ миру по нитцѣ — голому сорочка. Максимъ змѣркувавъ, що се наймудрѣйше правило на свѣтѣ, та ставъ пѣлѣе него жити. Нѣчто не проходило его рукъ, щобъ ѡнъ не ѡтлупивъ хоть трѣпка на свою частку. Назбирѣвъ ѡнъ собѣ и грошей и одежи. На що? Самъ не вѣае, де его дѣти, куды прикнути. Майнула зъ его голови гадка про подруге. Не довго прійшлое и на те ждѣти. Пѣванавъ ѡнъ на Московщинѣ съ родивоюю московкою Явдохкою, що перебула молодѣсть свою у найкаламутнѣйшихъ филѣяхъ поганого житя. Колись она пышалаея красою, та минули молоді лѣта, минуло гуляеце житѣ, а вразъ съ тымъ почала вже й краса осовуватись, спадаѣти. Треба щѣе гадѣти съ собою, треба вчасно деъ захѣту шукати, притулку для себе... Ѣтъ тутъ лутився еи Максимъ и они за якійеъ часъ приваши собѣ до вѣдѣобы побѣрались, заружилися. У нихъ родилася дочка Гали. Гали вь разѣ все передѣмала: ѡтмѣнила натуру батька и матери. Ѣтпала у нихъ охота до гулящого житя, якъ рукою ѡтняло. Маленька Гали спарувала Максима съ Явдохѣю на вѣки, звязала мѣчно ихъ думки до купы, подвѣдила и подѣвѣвала на одно дѣло. Максимъ бажавъ вырѣстити дочку въ богатѣтѣвъ та розкошѣ; бажала й Явдохѣ того самого... Она думала, що богатѣтво та розкошѣ заховаютъ еи ѡтъ таковы лихой долѣ, яка еи судилася... И ѡбое они клопотались ѡбъ ѡднѣмъ — надъ поживѣю та наживѣю... Чи сякъ, чи такъ, а треба нажитись, набити добромъ свою калитку. Ѣтъ и вѣвъ Максимъ свое ремесло солдатского шахрайства, а Явдохѣ стала крамаривѣвати мѣжъ солдатами та закуповувати и переховувати чуже крадене добро. Погане дѣло давало добріи выеки. Максимъ и Явдохѣ прійнялись, хоть и иначе, за дѣло своихъ молодыхъ лѣтъ. Калитка набивалася щѣравъ больше грѣшми та вѣсѣлякимъ добромъ. Заживши вь добрѣ, хоть нечестно зарѣбенѣмъ, захѣтѣлось Максимѣви и Явдохѣ выйти зъ солдатщины, щобъ часомъ не прій-

шлое Максимѣви наложить головою вь вѣдѣнѣ. Саме тогда лутилася кримска война, Максима повзали до бою.

Та тутъ вже Максимъ не кидаеъ такъ ѡтвѣжно до бою, якъ за молодыхъ лѣтъ. Ѣтъ берѣтъ свое житѣе и ось скоро только лутилася нагода, — его легко зранили — ѡнъ подплативши лѣкарѣвъ, пѣшовъ вь ѡтѣставку та ще й съ новымъ медалемъ за добру солдатску службу. Ѣтъ теперь то повернувъ Максимъ у родне село, вь Пѣски, на батькѣвшину. Змѣркувавъ Максимъ, що Пѣски стали великимъ селомъ и що тутъ можна добре „промышляѣти“ — и поселился на батькѣвшинѣ. Явдохѣ крамаривѣвала, а Максимъ вѣдѣвъ по ярмаркахъ. Максимъ ставъ зажиточнымъ чоловікомъ, ѡнъ деръ голову противъ „ветесаного мужича“. Тго вважали багатыремъ, до него заѣздили „волостній“ та „батьюшка“ а инколи и самъ „становый“ попити „чайку“ та пропустити чарочку „живицѣ-водицѣ“. Такъ проживъ Максимъ три лѣтъ вь Пѣскахъ, а далѣ вѣзѣвъ и переселился за село на хуторѣ, бо чѣгоеъ кололо его людске око, що заглядало у внутрь его господарства — его починѣвъ, торговѣвъ та крамарства... Ѣтъ и заживъ ѡнъ на хуторѣ, якъ вь якѣй твердинѣ, недогляненый, недослѣдженый людскимъ окомъ. Нѣкто не вѣаъвъ, що дѣвѣся вь томъ москальѣмъ хуторѣ. А що тамъ дѣялось? Побачимо познѣйше.

Мы теперь только глядимо на саму Гали, ту дивну „полѣву царѣвну“ — чудовѣи уродѣ, чистой душѣ, невинного сердца. Якъ она выкохалася такою середъ такихъ ѡбставинъ? Ѣтъ родилася ѡтъ батька-матери, якъ ѡтродився Максимѣвъ батько Иванъ ѡтъ своего батька старого сѣчовика Мирѣна.

(Дальше буде.)

насть гарады, ажъ поки въ кождой громады не буде читальнй и вѣхъ нашихъ популярныхъ книжокъ та нашихъ рускихъ газетъ. Зъ читальнй засяе сонце свободы, сонце премудрости, сонце любви. Опустѣе коршма, и мы повзбудемося неволѣ, нужды, темноты и невгоды.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Цисаръ) санкціонувавъ вже 28 лютого устану о чеськомъ университетѣ въ Празѣ.

(Рада державна.) На 200-мѣмъ засѣданнѣ палаты пословъ, отбутомъ 28 лют. велась дальша дебата надъ бюджетомъ. Комисія вносить: „на службу безопасности публичного 3,445,930 зр.“ Гдеякъ послы зъ стороны лѣвицъ почали и при сѣмъ случаю вытѣгати на ново тамтогорѣчну бойку межъ Чехами и Нѣмцами въ Празѣ и Кухельбадѣ. Президентъ Смолька накликавъ ихъ, чтобы держались предмету, а не вертали до дебаты генеральной. Послови Шенереръ, отобравъ президентъ голосъ. Пос. Шенереръ, правдивый l'enfant terrible лѣвицъ, выступивъ и симъ разомъ съ своими аспираціями нѣмецкими и гравитациою до Берлина. Онъ сказавъ: „Мы Нѣмцы народомъ не гравитуемо до Вѣднѣ, але тамъ, где сѣтъ Нѣмцѣ. Мы рѣжимося отъ сполученія лѣвицъ тымъ, що нѣколи не подпорядковуемъ интереса народный интересамъ державнымъ, а отъ правды тымъ, що до неи належать клерикалы безъ отчуждѣн. Мы кажемо: Народе нѣмецкій! молись, працуй и пади, — але вызови себе отъ либераловъ биржевиковъ и отъ клерикаловъ!“ Сполучена лѣвица устами п. Магга выперлася програмы Шенерера. Суму выдатковъ на безопасность публичную принято. Дальше принято позицію выдатковъ: 1,164,500 зр. на службу будовничу, и позицію: 4,538,100 зр. на будову дорогъ. Правительствомъ предлагало о 50,600 зр. больше (въ комисіи окроено мѣжъ иншими позицію на мѣста на Пруть на дорожъ делятинской о 500 зр.) При дебатѣ пос. Хамецъ промовлявъ за будовою моста на Диботрѣ подъ Зальцбургомъ. Комисаръ правит. Кубинъ отповѣвъ, що той мѣстъ оправдѣ дуже потрібный, але намѣстництво галицке доперва передъ кѣлькома днями прислало планъ министерству. Позицію выдатковъ „на будову водни 1,921,800 зр.“ принято. Сума вѣхъ выдатковъ етату министерства дѣлѣ внутрѣшнихъ ухвалена палатою выносити 17,44,438 зр.

57-е засѣданнѣ палаты пановъ отбулось 28 лютого. Зъ порядку дневного ухвалено насампередъ законъ о заведеніи судовъ военныхъ въ Далмацию, такъ якъ ухвалила палата пословъ. Дальше слѣдувала дебата надъ закономъ, подвысущимъ провизорично цдо отъ гдеякихъ заграничныхъ продуктовъ (отъ кавы). Въ комисіи финансовъ болѣесть була за переходомъ до порядку дневного. П. Пленеръ, яко презесъ комисіи промовляе въ томъ дусѣ. Бесѣдникъ закидае правительству, особливо министрови финансовъ, що подписывъ цдо именно отъ кавы, котру споживае вся убога людность мѣска — и то подвысивъ — доси такого примѣру не бывало — наразъ ажъ о 66% (зъ 24 зр. на 40 зр. отъ метричного сотнара). „Для чого не наложено вышій акій податокъ на богатѣе, властителейъ великихъ посѣлостей, — коли вже потрібно умножити доходы державнй! Чому не подвысено радше податку отъ оковиты? Належитъ обявлятися, що по заведеніи вышого цда отъ кавы убожшій народъ кинесъ до оковиты, отъ котрой ошачуеся лишь 11 зр. податку! Народъ буде пытати: для чого даровано (цанамъ) кѣлька миліонѣвъ податку грунтового, для чого не заводится податокъ отъ особистого дохода и отъ люксеусу, заѣмѣ вышого податку отъ нафты и кавы?“ При голосованіи принято законъ болѣеостою 13 голосѣвъ.

(Повстаніе въ Далмацию и Герцеговину.) Въ послѣднѣмъ числѣ доносили мы о концентричной операціи австрійскихъ войскъ противъ повстанцевъ въ Герцеговинѣ и коротко пѣсла першихъ урядовыхъ вѣдомостей знаначили, що операція „вышла для войскъ щасливо“. Безперечно, операція принесла користь тымъ, що повстанцевъ збѣгала зъ ихъ дотеперѣшного становища на Крблинѣ и Загорю и розбила ихъ на кѣлька частей, — але при близшѣмъ розглядѣ треба признати, що операція не принесла такихъ результатовъ, на які була надѣя. Пригляньмося той концентричной операціи зъ 23 лютого. Думка до концентричной операціи выйшла отъ коменданта въ Серавѣ ген. Далена. Его непокоила зѣорганізована сила повстанцевъ на Крблинѣ и въ Загорю, близко коло столицѣ Боснии. Зъ Крблины и Загоря повстанцы часто робили напады на пѣвнѣ и пѣвнѣмъ вѣхѣ, особливо на шляхъ зъ Серава до Коницы. Ген. Даленъ справедливо боялся, чтобы повстанце не загрозило спокоеви въ Боснии. И такъ повстанцы вже два мѣсяцѣ организувались, належитъ отже вже разъ ихъ занепокоити. Такои думки бувъ гр. Даленъ. Ген. Ювановичъ зновъ не хотѣвъ еще сѣмѣтися, а хотѣвъ подождати еще черезъ дощѣ и зачати акцію ажъ по дождевой порѣ, тымъ болѣе, що дорога зъ Гацка и Мостара дуже скляста, утяжлива и транспортъ провѣнту въ такой порѣ и при такой дорожѣ еще утяжливѣйша. Але аргументы Далена перемогли аргументы Ювановича и рѣшено операцію предприняти. Якъ мы вже подали до операціи противъ центрального становища повстанцевъ на Крблинѣ и въ Загорю были назначенъ

четыре колоны. Выхѣднй точки тыхъ колонъ были: отъ Боснии Фоча (ген. Леддинъ) и Триова (полковникъ Арловъ) а зъ стороны Герцеговины Мостаръ (полк. Гасъ) и Гацко (ген. Секуличъ). Пѣсла диспозиціи отъ першй колоны Леддина и Арлова мали окружити Крблину и Загорье отъ пѣвнѣмъ и заходу, бо мали сполучитися на просторѣ межъ Меговиною и Калиновицею и перти повстанцевъ на полудневый заходъ. Другѣ двѣ колоны — Гаса, который мавъ ити черезъ Главачичево и Готовье и Секулича, который мавъ ити зъ Гацка до Улока а дальше такожъ до Меговины и Калиновица, — мали очевидно задачу розправитися съ повстанцами, котры до нихъ подходили, напираний колонами Арлова и Леддина. Планъ бувъ добрый; повстанцы зѣогнанъ зъ Крблины и Загоря справдѣ не были бы мали другою дорогомъ, якъ на заходѣ черезъ Готовье а на полудне черезъ Улокъ. Колибъ планъ отже бувъ точно сповнений черезъ командантовъ колонъ, то безперечно съ повстанцами былобъ дуже зле: войска былибъ ихъ сильно або потовкли або полапали. Але диспозиціи не были точно переведѣны. Колоны Гаса и Секулича опѣзались, а колоны Арлова и Леддина поспѣшились. Колона ген. Секулича мусѣла задля сѣбныхъ заваловъ, бурѣ и прикрого терену приостановити маршъ въ Фойницѣ. Рѣвножъ и ген. Гасъ не мѣгъ 23 лютого ступити въ Готовлю; дня 22 подъ Главачичево стрѣтисъ онъ, злѣсомъ, нежданно съ отдѣломъ повстанцевъ зъ 600 людей и по довшій битвѣ змусивъ повстанцевъ цѣфнутися, але не бувъ въ силѣ змусити ихъ цѣфатися на вѣсѣдѣ до тыхъ повстанцевъ, котры утѣкали передъ Арловомъ и Леддиномъ, але позволивъ имъ цѣфнутися на пѣвнѣмъ на Крета-Планина. Вирѣшѣвъ полк. Гасъ мѣгъ еще доопинити свою задачу, мѣгъ бы бувъ 24 лютого дойти до Меговины, колибъ колоны Леддина и Арлова не были поспѣшились. А то ген. Леддинъ замѣсть на 24 насѣвъ вже 23 до Калиновица а полк. Арловъ бувъ вже того дня такожъ близко Калиновица. Черезъ тое бувъ планъ нарушенъ, бо повстанцы скорше были выперты, закивъ колоны Гаса и Секулича могли были насѣсти до Готовье и Улока и отгати повстанцамъ отвороту дорогомъ. Тутъ винна була и сама загальна диспозиція; безъ хибъ она бути и не могла, зваживши, що два команданты далеко отъ себе планъ укладываютъ и выдаютъ розказы. Погляньмо лишь на просторонъ, яку колоны мали перейти до мѣсца назначенного: Колона Леддина мала перейти 30 а колона Арлова 20 километрѣвъ въ 4 дняхъ; колона же Секулича мала перейти 50 а колона Гаса 60 килом. въ 5 дняхъ. Зваживши, що колоны Гаса и Секулича мали два разы довшу и далеко тяжшу (скажеться) дорогомъ перейти, якъ тамтѣ двѣ колоны, — то очевидно, що одинъ день довшого маршу — було имъ за мало. — Що до повстанцевъ, то они мали планъ дуже корисный; видко, що мають зѣбного военного руководителя. Повстанцамъ шло головю о тое, на всякій способъ вздержати колоны Гаса, чтобы не насѣвъ на часъ до Готовля: за той часъ могли ихъ товаришъ зъ Загоря и Крблины мати вольну дорогомъ до отвороту. И справдѣ за часть битвы повстанцевъ съ Гасомъ подъ Главачичево и 14-годинной битвы на Кретац-Планина ихъ товаришъ зъ Крблины и Загоря насѣли безперечно до Готовля и тутъ роздѣлились частею на пѣвнѣмъ до Трескавица-Планина частею на полудне до Улока и Яворъ Планина.

Дня 27 лютого оголошено станъ облоги въ мѣстѣ и повѣтъ Кастельнуво.

Зъ Гравозы доносятъ до вѣдѣнскихъ дневниковъ, що Кривошіане показуютъ вже охоту погодитися съ ген. Ювановичемъ, а взглядо съ правительствомъ. Дня 27 лютого прибуло до Рагузъ 40 Кривошіанъ, чтобы выѣхали, чи ген. Ювановичъ буюбы склонный вести переговоры въ томъ дѣлѣ. Коли однакъ доведѣлися, що Ювановичъ не хоче навѣтъ чути о якихъ небудь переговорахъ, а жадае отъ нихъ безусловной поддачи, — то съ нѣмъ повернули домохъ.

Въ суботу минувшого тѣжня судъ военный въ Рагузѣ засудивъ на смерть агента бѣлгородского комитета Гавриловича, который подъ прибраннымъ именемъ выдавался до корреспондента „Голоса“. Знайдѣн при нѣмъ шперы доказали, що онъ подбурывавъ до повстанія въ Кривошіи. Въ суботу таки его розстрѣлили.

Надѣшлы слѣдующій новы урядовы вѣдомости зъ театру войны: коменда XVIII дивизіи доносили, дня 25 лютого войско выслано съ Новосиня и Антановаца противъ повстанцевъ, котры зъ Загоря утекли до Улока, зѣткнулись коло Пакостъ съ отдѣломъ 150 повстанцевъ. Дня 26 рано войско заатаковало повстанцевъ и зѣгнало ихъ зъ становища. Страты войска: 1 убитый, 2 раненый. Ген. Обадичъ доноситъ зъ Фочи, що въ округахъ, где выбухло повстанье, запановала страшна нужда такъ, що власти мусѣтъ позѣбавшихъ спокойныхъ людей живити. — Раненый поручникъ зъ 77 (самбѣрского) полку, Вильгельмъ Ракусъ, умеръ. Послѣдній бюлетинъ доноситъ, що д. 28 предпринято великій рухи рекоменсансовъ зъ Столаца, Вѣлека и Требины на пѣвнѣмъ. Болѣшихъ отдѣловъ повстанцевъ не бачено. Малѣ стѣпки були д. 25 лютого такожъ подъ горою Орлава коло Корита и въ Кривошіи подъ Буновицами на полудне отъ Ублѣ.

ЗАГРАНИЦА.

Россія. Въ той хвилѣ вже на певно вѣдомо, що ген. Скобелевъ достае завѣзанье повороту до Петербурга. Дня 1 с. м. Скобелевъ переѣздомъ до Петербурга вступивъ до Вѣднѣ; онъ

бывъ одагненный по цивильному и бажаючи захватити якъ найстарѣйше incognito съ нѣмъ не бачився; буюбы навѣтъ переѣхавъ черезъ Вѣднѣ зовѣмъ неостережено, колибъ не бувъ случайно пѣзанный. Presse вѣдѣнска помѣстила о Скобелевѣ статью, въ котрой сказано, що онъ ожидае спокойно рѣшенія своей судьбы въ Петербургѣ, знае о томъ, що не добре буде тамъ принятый и навѣтъ думае, що буде мусѣвъ скинути мундуръ генеральскій. Въ Россіи, каже Скобелевъ, есть много людей, котры такъ само явно говорятъ, що Нѣмцы виноваты за теперѣшный станъ Россіи, бо сировадили еи на фальшиву культуру, котра може бути сама въ собѣ и добра, але нецѣлѣсна для Россіи. Скобелевъ выдѣтъ не Нѣмцѣвъ, але Прусакѣвъ, котры суть виновниками конгрессу берлинского. Элементомъ Скобелева есть велика война. Тымчасомъ не покине Россіи и не мыслить шукати собѣ кондотьерского становища въ Герцеговинѣ чи въ Сербіи чи Болгаріи. Партія славянофильска въ Россіи сильна и посѣдае великій средства, але найсильнѣйша — воля царя. Скобелевъ нѣколи не думае вѣтъ противъ царской воли, але тое, що сказавъ въ Парижѣ, готовъ въ кождый часъ повторити. — Еще доси не утихли газетный толки о Скобелевѣ и еще лѣйсь часъ потребають; золотымъ живномъ для газетъ буде переѣздъ Скобелева до Петербурга и его принятіе.

Либеральный дневникъ петербургскій „Голосъ“ зновъ выступивъ энергично противъ евенуальной войны Россіи съ Австріею. Онъ констатируетъ, що анѣ одной анѣ другой сторонѣ война не пожадана! „Новости“ рѣвножъ констатируютъ фактъ, що Еврона бажае мира, чого доказъ показала вѣдѣнска бесѣда Скобелева, противъ котрой майже вся европейска печать запротестовала.

Кореспонденты петербургскій доносятъ безнастанно — мимо урядовыхъ заперечень — о непорозумѣняхъ межъ министромъ гр. Игнатьевымъ и Гирсомъ, правителемъ дѣлѣ заграничныхъ и о евенуальной, хочъ може и не надто скорѣй, димисіи Игнатьева. О кѣлько въ тыхъ донесеняхъ правды, — покаже будущность.

Нѣмеччина. Въ Берлинѣ занепокоење бесѣдою Скобелева вже уляглося: причинилось до того по перше урядове завѣзанье Скобелева до Петербурга и по друге усилия російского правительства переѣхати Нѣмеччину о своей лѣльности. Минувшого разу мы доносили, що съ тою мисіею прибувъ до Берлина кн. Орловъ, амбасадоръ російскій въ Парижѣ.

Друге читанье въ соймѣ прускомъ церковно-политичного закона для прускихъ краѣвъ отложено на неопредѣленный часъ. Предложено правительстве въ комисіи сильно змѣнено частею въ дусѣ консервативовъ, частею по бажаню либераловъ. До порозумѣня въ томъ дѣлѣ межъ парламентарными партіями не могло прійти.

Нѣмецка рада державна буде скликана на нову сесію въ першій половинѣ мая. Радѣ державной буде предложенъ важный проектъ закона о монополю тютюну. Газеты догадуются, что коли для того проекту не буде болѣеости (а такъ имѣвно и буде), то цѣсаръ розвяже раду державну.

Франція. Министръ дѣлѣ внутрѣшнихъ предложивъ вже радѣ министровъ проектъ нового закона о выгнаніи чужеземцевъ зъ Франціи. Пѣсла того закона може бути выгнанный только за судуженый судомъ чужеземецъ; а безъ такого заводу може оречи выгнанье только рада министровъ. Небавомъ той проектъ закона буде внесенный въ палатѣ пословъ.

Англія. Конфликтъ межъ Гладстономъ и палатою пословъ а палатою лордовъ все еще не залагодженый и стоитъ на порядку дневномъ. Дѣло пошло о звѣтный билъ ирландскій Гладстона, ухваленый минувшого року въ користи чиншовниковъ (фермерѣвъ). Палата лордовъ ухвалила ревизію ирландского билля. Гладстонъ и низша палата тому рѣшучо противлятся. Зъ того поводу проговорюють гдеякі газеты о димисіи Гладстона, — однакожъ, надѣятъ, что до димисіи его не прійде.

Сербія. Министръ вѣроисповѣданъ предложивъ скуштинѣ проекты законѣвъ: о администраціи церковъ и маекѣвъ монастырскихъ и о разводахъ. Пѣсла проекту министерского въ справѣхъ розводѣвъ мас рѣшати не судъ церковный, але судъ свѣтскій.

Сербскій министръ есарбу, Міятовичъ, по дорожѣ зъ Парижа повернувъ до Вѣднѣ. Принимаячи одного дневника заявивъ сербскій Міятовичъ, что вертае зъ Парижа вдовольный, бо по ушадку Union général удалосъ ему вторити нове консорціумъ (о котромъ мы згадували послѣднего разу), угода подписана и дальша будоа желѣзницѣ розпѣнѣно съ тѣжнемъ по затвержденю скупштинною угоды.

НОВИНКИ.

— Станиславѣску филію тов. им. Качковского, руску читальню тожъ филіи и руску крамницю — въ Станиславѣ розвязано дня 2 марта с. р. на подставѣ рѣшеня ц. к. наѣстництва. Причина розвязана доси намъ невѣдома.

— Розвязана трета читальня народна. Правительстве розвязало уже третью читальню народную, а именно въ Подберезяхъ подъ Львовомъ. И та читальня, подобно якъ Черхавска, була недавно заложена и розвивалася дуже хорошо.

— Ревизіи и увязненія. У о. Евгения Лисинского, пароха и декана въ Шидловцахъ, гусятинского поѣвта, отбулась ревизія. Черезъ 3 години шукать комисаръ староства въ асистенціи двоухъ жандармовъ корреспондентъ съ о. Наумовичемъ.

У о. Лисинского не найдено нѣчого компрометирующего. — Зъ Станиславова доноситъ телеграмма зъ дня 1 с. м. до Neue fr. Presse, що тамъ „арештовано чотырохъ бувшихъ студентѣвъ, 3 Поляковъ и 1 Русина, по перевѣденю судовой ревизіи. Забрано брошюры и письма социалистичны. Два зъ увязненныхъ были вже манувшого року за тое само въ судовѣмъ слѣдствѣ.“

— Руске анад. товариство „Дружный Лихваръ“ устроило нынѣ въ кѣмпнатахъ „Руской Бесѣды“ III-тй зъ ряду сего року шк. вечерниці. Въ програму входять: отчитѣ, декламация и сѣмъ хоральный. Початокъ о 7-ой годинѣ вечеромъ.

— Старѣ 10-гульденовы банкноты (съ датою 15 сѣчня 1863) будутъ еще принимати воѣ ц. к. касы и уряды до 15 марта с. р. Старѣ 5-гульденовы банкноты (съ датою 15 липца 1866) будутъ принимати ц. к. касы и уряды до 30 червця с. р., а до 31 грудня с. р. старѣ пятки будутъ принимати вже лишь центральными касами державными.

— Посломъ до рады державной зъ болѣшихъ посѣлостей окр. выборного Бошня выбранный на мѣсце Пенговского згорѣвшого подчасъ пожару вѣдѣнского театру, дѣдичъ Веное.

— Стипендію 100 зр. рѣчно зъ фондѣвъ „Народного Дома“ удѣливъ советъ тожъ институту Евгения Цѣпановскій, ученикъ 4 року семинаріи учительской въ Перемышлѣ. Стипендіянтка дочка пенсіонованого урядника горничного, отца шести необезпеченныхъ дѣтей, укѣичила 3-тй рокъ семинаріи съ отзаченіемъ.

— Глухонѣмого отъ уродженія выдѣчивъ профессоръ Гіямитро въ Неаполи посѣла новою, черезъ себе вынайденю методу. Теперь лѣчитъ ученый профессоръ чотырехъ иншихъ глухонѣмыхъ, котры мають отзыскати такожъ мову и слухъ.

— Зъ Черновець доносятъ намъ, що тамъ завязавъ кружокъ Русинѣвъ любителей штуки драматичной. Цѣль кружка — давати представленія аматорскій въ товариствѣ „Руска Бесѣда“. Приготовляеся комедія „Заздрѣсна жѣнка“ въ 3 актахъ; гадку до тои штуки подавъ п. Окуневицкій, оциціалъ въ урядѣ телеграфичномъ. — Якъ зачуваемя руске товариство академичне „Союзъ“ постановило обходити сего року торжественно роковины смерти Тараса Шевченка. Цѣсть Боже! Дуже тѣшимося, що и на Буковинѣ имя Тараса знаходитъ своихъ почитателей.

— (v) зъ Буковины. Отъ послѣднихъ зборѣвъ „Руской Рады“ въ Черновцахъ зазначуемъ вже пять новыхъ читалень рускихъ на Буковинѣ; зъ сего можна судити, що праця „Руской Рады“ около возбужденія Русинѣвъ не пропаде марно; що еще болѣе народъ слухае голосу своихъ свѣтлѣйшихъ братѣвъ и звертаеся до науки и просвѣты, яко единой дорогомъ до лучшей будущины. Такъ завязались читальнѣ въ Товтрахъ, въ Неполоковцахъ, въ Ормѣвцахъ, въ Барѣвцахъ и въ Дубѣвцахъ и послали вже свои статуты до затвержденія намѣстництву. Жиды замирають зъ страху передъ читальнями. Коли въ Неполоковцахъ селяне зѣбрались у одного госнодара порадитися надъ завязаніемъ читальнѣ, то жиды обступили хату, а одинъ навѣтъ увѣйшовъ до середины. Але громадяне не дали собѣ перешагнати и выпросили непрошеного гостя зъ хаты.

Другою цѣкавою а разомъ и сумною новиною есть тое, що зъ розказу старосты черновецкого п. Цукера отъ кѣлькохъ днѣвъ отбуваются въ кѣлькохъ селахъ ревизіи у селянъ; шукать заказанныхъ книжокъ. Але всякій ревизіи найменше не могутъ скомпромитувати нѣкого, бо у нѣкого нема книжокъ забороненыхъ, не пропущеныхъ ц. к. прокураторіею. Такъ отже всякій ревизіи на Буковинѣ станутъ безуспѣшными и жаловати треба только того, що путане селянъ ревизіями може только запинити ширенье законными путями свѣтла мѣжъ буковинско-русскимъ народомъ.

— Музыкально-декламаторскій вечеръ въ Старобродскихъ Галяхъ устроило наше товариство Читальнѣ дня 7 (19) лютого с. р., при чѣмъ и закончилисъмъ тогорѣчній запусты. Помимо непогоды зѣбралосъ на сей вечеръ поважне число нашихъ селянъ, бо до якихъ 100 особѣвъ въ свѣтличныхъ строяхъ. Вечеромъ предводивъ нашъ начальникъ Николай Котельницкій. Забава отбулась въ нововыставленѣмъ будинку шкѣльницъ, который хорошо украшено вѣнцами и портретами различныхъ многозаслуженныхъ своему краєви особѣвъ. Преукрашенѣмъ занялись нашъ юнаки Иванъ Гнатюкъ, Андрей Котельницкій и Димитрій Корчакъ. Вечеръ розпочався о 4 год. по полудни отповѣдною промовою, по чѣмъ отпѣвано народный имѣнь. Пѣсла програмы слѣдувала декламация гармон поэзіи уложеною безѣмненнымъ авторомъ, котру прехорошо выголосивъ нашъ пѣвецъ Иванъ Карчемный. Потѣмъ заграля музыка коломыйку а хоръ отпѣвываъ пѣсно: „Миръ вамъ братя“, „Где ся руска правда дѣла“ и „Кто за нами, Богъ за нимъ“. По сихъ пѣсняхъ заграля музыка новый охотий танецъ и зновъ слѣдувала декламация „Весна и зима“ поема Александра Конисского, котру дуже гарно выголосила учениця Анна Яхимчукъ зъ III класы. Почтенный гостѣ надгродили еи несчисленными оплесками и окликами „Славно“. Оттакъ выголосивъ парубокъ Димитрій Корчакъ дуже хорошо поему нашего незабутного Кобзаря Тараса Шевченка „Топола“, а одинъ ученикъ III класы Филипъ Головатюкъ отдекламувавъ утворѣ Изидора Воробкевича „На чужинѣ“. Опѣсла грала музыка рѣжній танцѣ, а хоръ сѣываъ народный пѣсенѣ. На вечерѣ были присутній нашъ священникъ о. І. Сѣрко съ женою и о. Т. Офиновичъ парохъ зъ Поповицъ. Нашъ отецъ духовный І. Сѣрко допомѣгъ намъ до тои честной забавы такъ словомъ

як і дїломъ — за що ему прилюдно подаку складаємъ. Доходъ въ вечера по отлученню коштовъ на музику и приураженне салъ призначено на цїли читальнї.

— Будову форту під Перемишлемъ въ Журавицї, зъ которого колись має повстати твердыня, поручено бр. Питтель, нїмецькому підприємцеві.

— Убийство податкового севестратора. До села Скрудини прїйшовъ дня 8 (20) с. м. зб Старого Сонча севестраторъ податковий Кароль Браблець, щоби у тамошнього селянина Ант. Черпака стягнути залежний податокъ. Прїйшовши до хати Черпака вразъ съ прислужнимъ Пятакомъ, почавъ господаръ частувати прислужного горївкою, а севестратора ганьбити рожними словами. Въ той часъ синъ Черпака, Войтїхъ, кинувся на севестратора, котрий видаючи небезпеченство, почавъ утїкати. Войтїхъ Черпакъ однакъ догнавъ его и замордувавъ. Судъ увязнивъ вже убійцю и его отца.

— Процесъ терористівъ въ Петербурзі скінчився въ понедїлокъ обвїщенємъ засудовъ. На смерть засуджено 10 осібъ за участь въ атентатї на пок. царя Александра II, а именно: Тригону (Милорада), Михайлова, Колоткевича, Суханова (оцира), Исаева, Клеточникова, Емельянова, Баранникова, Меркулова и женщину Лебедєву. Прочихъ обжалованихъ засуджено на довїчний тяжкій роботи крімъ одного Люстига, котрий доставивъ 4 роки каторги. Підчасъ розправы одинъ зъ обжалованихъ, Меркуловъ, зрадивъ своихъ товаришівъ и удаючи сердечне розкаянне высїявавъ все, що лишъ мógъ, на своихъ товаришівъ. За тоє помїстився на нїмъ одинъ товаришъ Клеточниковъ, бо на хвилю передъ обвїщенємъ засуду днї ударивъ Меркулова по ланїтї кажучи: „Се тобї бгъ мене и моїхъ всїхъ обжалованихъ товаришівъ!“ Мимо зрады, Меркуловъ засуджений на кару смерти. — Бесїды адвокатівъ: Александрова (котрий боронивъ свого часу Віру Засулячу), Спасовича, Герарда и Бурмистрова отзначувалися незвичайною въ подобнихъ процесахъ смїлостю.

— Програма музикально-декламаторского вечера въ память XX роковинъ смерти Т. Шевченка и въ честь XV лїтнього существованія товариства „Свѣтъ“ — дня 8 марта 1882 въ льокало: „zur Stadt Wien“ VII Lange Gasse N. 15. 1) Привїтъ, 2) Лавровскій „Чомъ рїченько домашня“ отгїває хоръ товариства. 3) Отгїтъ тов. В. Польского. 4) S. Thalberg: Fantasia sur des motifs de l'opéra „la Straniera“ отгїрає на фортепїанї п-на І. Озаркевичъ. 5) Народнї пїснї: „Сонце низенько“, „Вїють вїтри“, „Застинали козаченьки“, отгївають п-нї К. и тов. Б. 6) Декламация („зъ Шевченка“) тов. Ц. Вїликовскій. 7) „Тарасова нїч“ отгїває п. П. Дусичъ съ сопроводомъ фортепїанї п. І. Занеттї. 8) И. Витвицкї: Variations brillantes sur un thème d'Ukraine „У сусїдахъ хата бїла“ — отгїрає на фортепїанї п-на І. Озаркевичъ. 9) „Стоїть явір надъ водою“ — народна пїсня, отгїває хоръ товариства. Початокъ о 1/2 8 години вечеромъ.

— Раненї воїни Галичане. (Шїсла урядовонъ Wiener Ztg.) Въ гарнизонівъ шпиталї въ Вїднї лежить надпоручникъ 9 (стрїльского) полку Яковъ Крейци (на здрухотану праву щюку). — Въ гарнизонівъ шпиталї въ Сераєві воїакъ 9 п. Дмитро Лесївъ (легко ранений въ руку) и воїакъ 77 (самбурского) п. Тимко Волошинъ тяжко пострїлений въ правїмъ боці. — Въ шпиталї воїковомъ въ Гораздї воїакъ 9 полку Гринъ Шутикъ легко пострїлений въ шїю и Данило Сорока тяжко пострїлений въ праве рамя. — Въ шпиталю въ Рогатицї воїакъ 9 полку Иванъ Бобовскій, легко пострїлений въ рамя и воїакъ 77 полку Иванъ Соломчакъ, легко пострїлений въ лице. — Въ шпиталю въ Конїцї лежать тяжко раненї воїакъ 9 полку: Максимъ Кунда (отгїрїлений нїсї), Михайло Миллеръ (перестрїлена нога) и Никола Сиканъ съ порестрїленымъ правымъ бокомъ.

— (Дрїбнї вїсти). Цїсаръ удїливъ громадамъ: Доброгостовї, пов. дрогбычского, 100 зр. а Лубянамъ, львовского пов., 50 зр. на будову школы. — Въ селї Надорожновї, бережаньского пов., затроїлася цїла родина зъ 9 осібъ споживши страву зъ муки. Лїкаръ зъ Бережанъ прибувъ на ратунокъ, але три особи умерли. Мука була, здаєсь, затроєна якоюсь їдовитою рослиною. — Лїсничї въ Липнику полюючи на дику застрїлили зъ небажачности свого 20-лїтнього сына; куля траїла въ саму скрань. — Въ наслідство ухваленого въ радї державнїй підвищеної ціна на каву, въ Вїднї кава въ кавярняхъ подорожїла. — Докторъ медиц. Козель зъ Станиславова повїнчався въ Краковї д. 16 лютого; на другїй день по вїнчаню захорувавъ на запаленне легкихъ а въ 10 днївъ умеръ въ 26 р. житї. — Полковникъ 30 (львовского) полку, Кароль Шмельцеръ, именованїй командантомъ 9 бригады гїрскої въ XX дивизїи въ Герцеговинї куда заразъ отїхавъ. — Цїсаръ затвердивъ виборъ руского купця, п. Михаила Димета, на вице-президента торговельно-промысловой палаты во Львовї. — Въ львовскїй львовскїй школі отбудуто испити поврїбнїй отъ 4—20 лят. марта. — До Dziennik-a polsk-ого доносятъ зъ Гусятина, що російске правительство перенесло архивъ зъ Каменця Подольского до Винницї. — Катедра польской литературы въ варшавскїмъ университетї вже о-статочно порїшена. Петро Хмелевскїй не маючїй квалифікації на „професора“ буде викладати яко доцентъ съ рїчною платнею 4000 рублївъ. — Въ чєсахъ копальняхъ каменного угля и же-лїза въ Нирмавї коло Пильзна зробили змову

(стрїлькї) робїтники въ числї около 3000 людей. Жадають підвищення ажъ дуже вже нужденной платы.

Вїсти епархїальнї.

Зъ АЕпархїи Львовской.

Въ пропозицію прїйнятї: 1) на Горыгладї дек. Устєцког: Николай Фольварковъ изъ Батькова, Юліанъ Войнаровский сотр. Гороголины, Петро Мандыкъ завїд. Горыгладї; 2) на парохїю Мелничъ дек. журавеньского: Илар. Гошовскїй въ Володимирчакъ, Юліанъ Радкевичъ въ Куликовї, Максим. Струминскїй въ Голешовї, въ списї убїгателей: Дмитрий Вахнякъ въ Протессахъ, Владиславъ Сельскїй въ Бурсовї, Порфирій Ступинскїй въ Долгобї, Александръ Темнищїй въ Ходоровї; 3) на парохїю Корничъ дек. коломийского: Гаванскїй Іосифъ въ Устєчку, Мисола Михайл въ Руссовї, Дрогомирецькїй Сильвестеръ въ Вербовцї, послї въ списї убїгателей: Юстїнъ Лучаковский въ Тухолцї, Левъ Глебовичъ въ Ганковцяхъ, Левъ Витовинскїй въ Глубокомї, Александръ Билинkevичъ въ Лїскахъ, Шкурганъ Дамянъ въ Красномї, Рожка Яковъ въ Мыкитинцяхъ, Дворянинъ Юстїанъ въ Струсовї, Ступинскїй Порфирій въ Долгобї, Бирчакъ Іоанъ въ Волї долгоуцкой, Бачинскїй Михайл въ Ладанцяхъ, Сїрецькїй Маркелїй въ Корничи.

Каноничну институцію получили Вєч. о. Василїй Докинскїй зъ Космирїна на парохїю Березівъ дек. лїсчинского, Вєч. Иларїй Поповичъ зъ Крушельницї на парохїю Стрый.

На конкурсъ розписана до ч. 1272 парохїя На луже съ прилукою Варваринцї, наданя приватного. Речинєць вношеня поданъ до 12 лят. мая с. р.

Митроп. Ординаріятъ выдавъ дня 19 лютого с. р. куренду, которою зываетъ душпаствїрь, щоби подобно якъ попереднихъ роківъ оголосили и сего року своимъ парохїянамъ улекшеня строгости великого поста въ мыслї куренды зъ 16 лютого 1880 ч. 1498.

ПОСМЕРТНІЙ ВІСТИ.

— Отъ Богородчанъ. Велику страту потерпївъ нашъ обрадъ, нашъ повїтъ и край черезъ смерть бл. п. о. Михаила Струтинского, пароха въ Космачи, декана и ординаріятского школьного отпоручника Богородчанского, члена рускихъ товариствъ и члена выдїлу повїтской рады, упокоившогося д. 22 лютого с. р. Покойникъ родился 1823 р. въ Лядскїмъ, бувъ сыномъ крайню убогого прїв. офиціалста. Школы нормальнї скінчивъ въ Вучачи а гимназію въ Черновцяхъ; черезъ весь часъ студїи гимназіальныхъ не только что самъ вже власною працею удерживався, але ще и помагавъ своимъ молодшимъ братьямъ. Збавши священникомъ 1852 р. довїл лїта терпївъ незначительнї; на першїй свойї посаді въ голодїбнї — Хомаковї дек. тысяченицкого проживавъ 15 лїтъ посвятившиє працї для добра церкви и народу Покойникъ не оглядаючися на ласку колїторівъ стававъ все при всякихъ выборахъ по сторонї руско-народной, немало потрудився и пожертвовавъ на пострїенье церкви и школы въ Хомаковцї (матерїалъ возивъ по большїй части своею худобю); въ школї покойникъ самъ бувъ учителемъ, бо громада не була въ силї годного учителя оплатити. Коли въ р. 1866 навїстївъ нашъ край зломчатный голодъ, то покойникъ вразъ съ своею женою на сколько могли ратували въ голоднеи своихъ убожихъ прихожанъ. По 20 лїтахъ священства получивъ покойникъ приходъ непопулярной патрона въ Космачи. Тутъ занявся днї пострїеньемъ величавой церкви, котра на цїле Подгїрье наше славна, народъ приводивъ до отверзєна и пїзнаня своихъ правъ и своего достоинства. Власными грїбми купувавъ популярнї книжки и предлагувавъ такижъ часопїсы для своихъ прихожанъ. Въ признанье великихъ заслугъ бувъ именованый покойникъ ордин. школьнымъ отпоручникомъ а пїзнїйше дїйствитнымъ деканомъ. Деканальне духовенство любило его якъ брата а почитало якъ отца. На похоронї д. 25 лютого збїралось множество народа, численна интеллигенція свѣтска и много священниковъ навїтъ зъ сусїднихъ деканатівъ. Заслуги покойника подносили краснорѣчиво и сердечно оо. Мако. Зарицкїй, сотрудникъ зъ Журавокъ подчасъ службы б., и о. І. Могильникїй, зъ Бабча другъ покойника на кладовищи. Поднеси такожъ наложить достойное поведєние о. М. Дидика, лат. приходника зъ Солотвини, котрый на похоронахъ короткою промовою рускимъ словомъ потїшавъ оумуючу родину и прощавъ покойного. Подаючи помертну згадку о многозаслуженїмъ пок. Мих. Струтинскїмъ, память о нїмъ препоручаемъ братьямъ нашимъ съ желанїемъ, щоби нива руска щедро умножилася такими дїятелями, якимъ бувъ пок. М. Струтинскїй!

Молотковъ 27 н. с. лютого 1882.

ГОСПОДАРСТВО И ТОРГОВЛЯ.

— Лысы зъ р. 1864. При тягненїю дня 1 марта перша головина выграна припала на серію 227 нг. 78, друга на серію 1384 нг. 66, третя на серію 1099 нг. 19, четверта на серію 1029 нг. 79. По 5000 зр. припало на сер. 1095 нг. 21 и серію 1384 нг. 68. Кромѣ того выгнєно сер. 1538, 3741, 1923, 2333, 6, 2, 789, 1090 и 494.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— Сими днями выйшовъ зъ друкарнї товариства имени Шевченка перекладъ Гетего „Фавста“ на нашу мову. Повный заголовокъ: „Фавстъ. Трагедїа Іоана Волфганга Гете. Часть перша. Зъ нїмецкого переклавъ и поновивъ Иванъ Франко. Цїна 1 зр. 50 кр. Заходомъ редакціи „Свѣта“. Выданье обїмаетъ XIII сторінъ „Передного слова“, где перекладчикъ поясняє значєние „Фавста“ и 222 сторони тексту вразъ съ примѣтками. О перекладѣ „Фавста“ на нашъ языкъ, яко о важномъ здобутку нашой не надто богатої въ переводы литературы, поговоримъ незабавомъ общїрїйше.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦИИ.

Вн. Ц. въ С. „Swiatlo Zagrobowe“ бувъ се органъ галицко-польскихъ опиритїотівъ, выдаваний передъ р. 1870 во Львовї подъ редакцією н. Громадзиньского. Въ нїмъ „говорили“ „духи“ всякихъ неббїжїковъ, мїжъ иншими Козцюшки и рожныхъ польскихъ королївъ та патриотівъ. Розказували тогды, що редакція сего „Swiatla“ показувала своимъ „вїрнымъ“ такожъ въ зеркалї при ряснїмъ освѣченїю „духовъ зза гробу“! Вн. Славянолюбцевъ въ Л. Дотычащїй уступївъ бесїды дра Ригера зъ 16 лютого с. р., о котрой згадує „Зеркало“ въ Ч. 4, звучитъ нїболя точныхъ дневникарскихъ и стенографическихъ записокъ дословно такъ: „Ich kenne die Verhältnisse dieser (галицкой — польско-русской) Frage nicht und es ist das überhaupt ein complicirtes, schwieriges Verhältniss; ich will in dieser Beziehung nur die Hoffnung aussprechen, dass sowohl die Regierung als die Machthaber in Galizien das gerechte Mass und die richtigen Mittel finden werden, um die Sache möglichst gut zu begleichen“. Въ дальшїмъ уступївъ той своей промовы выступавъ дра Ригеръ противъ замїту Пленера, будучи бы гр. Таффе „вынайшовъ“ Чеховъ и Поляковъ и въ загалї славянську идею и идею народностей. Дра Ригеръ пригадує, що р. 1848 такожъ такъ само говорено о гр. Стадїонї, що бнѣ мавъ „вынайти нову націю“ Русинівъ (и такъ дїйствно говорено, говорили се еще до недавня, а часто и теперь говорятъ мїжъ иншими — Поляки). Однакжъ дра Ригеръ узнає ту помовку о „вынайденїю новой нации“ Русинівъ черезъ гр. Стадїона такъ само безмыслию, якъ теперїшню помовку о „вынайденїю Чеховъ и славянскихъ идеї“ черезъ гр. Таффе. Откїръ „Зеркала“ противъ дра Ригера есть даже зовсїмъ несправедливый, тымъ несправедливїйшїй, що Русинамъ не годится забывать, якъ тяжело и непростою провинились ихъ послї въ радї державной р. 1873—1879 противъ чєского народу. Нїмъ станемо другимъ докорати, удармося перше самї въ груди и поправимся. Не шкідить и то пригадаги, що „Politik“ съ замїромъ пропустила зъ бесїды Гавзнера уступы, заключаючы въ собѣ напасти противъ Русинівъ.

(А. З.) Съ девизомъ: „въ отповѣдь клеветникамъ и людямъ злымъ солъ“ — складає духовенство деканата Вобрецкого на портрєтъ Внр. офиціала Мих. Малиновского 8 зр. Складка се початкова и можна надїятися, що въ короткомъ часї значно збїлїшится и заохотить другихъ.

Теофилъ Копытинскїй
артистъ-маляръ,
образовавшїйся за границею, збї-
стный зъ красн. выставъ штукъ
краковыхъ, выконує портрєты, якъ
такжъ релїгїйні образы рожн
величины
Поручаючися ласковымъ взгля-
дамъ, проситъ о занованїе а-
дресу: **Теофилъ Копытинскїй**
въ Львовѣ, ул. Крайовска, ч. 20.
(8—10)

Курсъ збїлка
зъ дня 2 д. марта 1881.

Цїна за 100 кильграммівъ.	отъ	до
ар. зр.	ар. зр.	ар. зр.
Пшеница червона	10 75	10 75
„ жїта	9 25	9 25
„ осына	6 80	7 25
Жито	6 80	7 25
Ячмїнь	6 25	7 25
Грєчка	6 50	6 25
Овесъ	5 50	6 25
Горхъ до варки	7 50	9 75
„ паст.	5 25	6 75
Вика	6	7
Жорнуца стара	7	7 60
„ нова	6 50	7
Рїпакъ зимовий	12 50	12 75
„ лїтнїй	11	11 25
Рїжїй (Линїя)	10 25	11 25
Насїenne лице	25	26
Коншинна (горбїла)	22	23
Кнїпъ	22	24
Анїжъ	23	24
„ плоскїй	23	31

ПРЕДПЛАТА

на выдавану въ Кїевї политичну, суспїлїну и литературну часопїсы

„ЗАРЯ“

прїймаєся въ Кїевї въ Головнїй конторъ газеты „Заря“ на Кришатику въ домѣ дворяньского собранїя при книгарнї Л. В. Ильницького.

„Заря“ выходитъ щоденно кромѣ посвяточныхъ днївъ.

Цїна предплаты:

съ пересылкою: на рокъ — 10 рубл., на півъ року — 6 руб., на чверть року — 4 руб., на одинъ мїсяць 1 руб. 50 коп.

Програма часопїсы „Заря“.

- Внутрїшнїй отдѣлъ: вїсти о розпорядкахъ и дїлахъ рос. правительства, вступнїй статїи о важїйшихъ пытанняхъ суспїльного житїя Россїи, допїсє, вїсти другихъ газетъ и журналівъ, экономичнїй, промысловїй и торговельнїй пытанїя южной Россїи и т. д.
- Мїстечковїй отдѣлъ: мїска хроника Кїєва, справы мїской рады и вїсти мїстечковїй.
- Заграничнїй отдѣлъ: вїсти о важїйшихъ подїяхъ суспїльного и политичного житїя за-
границї.
- Судовый отдѣлъ: судовая хроника, справозданїя зъ судовыхъ розправъ и дїлъ.
- Фельетонъ: образки и оповїданїя беллетристичного характера прозою и стихами, литературно-критичнїй огляды, театральнїй огнїки и т. д.
- Всячина.
- Дїловый отдѣлъ: о погодї, урожаяхъ, биржевїй курсы и т. д.
- Оповѣсти.

(3—3)

Редакторъ: П. А. Андреевскїй.

Выходитъ во Львовъ що Среда и Субота (крѣмъ русскихъ святъ) о 4-ой годнѣ пополуночи. Литерат. додатокъ „Библиотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 пачат. аргунъ кожного 16-го и послѣдняго дня кожного мѣсяца.

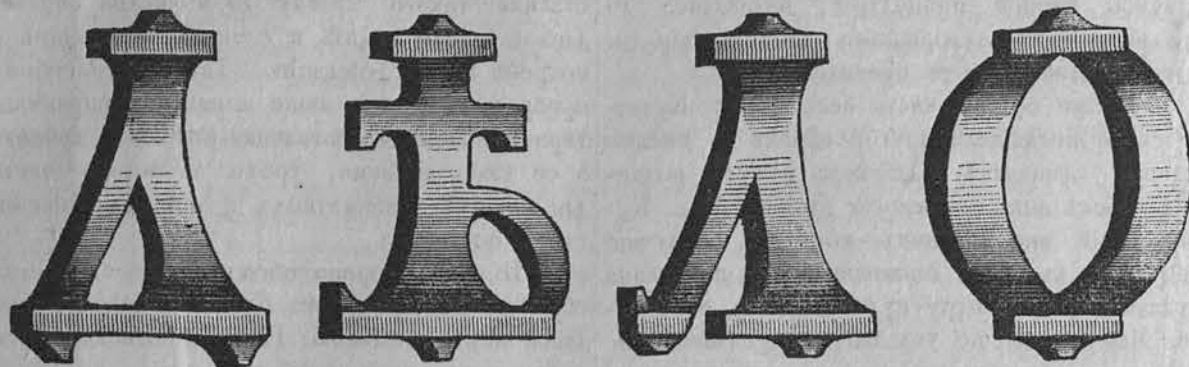
Редація, администрація и экспедиція поль Ч. 8 улицы Академична.

Всѣ листы, послыжки и рекламаци належить пересылати поль адресо: редація и администрація „Дѣла“ Ч. 8 ул. Академична.

Рукописи не звертаються только на попередне застереженіе.

Подинокъ число стоить 12 кр. а. в. Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. отъ одной строчки печатной.

Рекламаци неопечатаный вѣдѣль отъ порта. Предплату належить пересылати франко (наилучше почтовымъ перекладомъ) до: Администрація часописи „Дѣло“ ул. Академична Ч. 8.

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:		Для России:	
на цѣлый рокъ . . .	8 вр.	на цѣлый рокъ . . .	8 рубл.
на повъ року . . .	4 вр.	на повъ року . . .	4 рубл.
на четверть року . . .	2 вр.	на четверть року . . .	2 рубл.
съ дол. „Библиотеки“:		съ дол. „Библиотеки“:	
на цѣлый рокъ . . .	12 вр.	на цѣлый рокъ . . .	12 рубл.
на повъ року . . .	6 вр.	на повъ року . . .	6 рубл.
на четверть року . . .	3 вр.	на четверть року . . .	3 рубл.
на самѣмъ додатокѣ:		на самѣмъ додатокѣ:	
на цѣлый рокъ . . .	вр. 5—	на цѣлый рокъ . . .	5 рубл.
на повъ року . . .	вр. 2-50	на повъ року . . .	2 р. 50к.
на четверть року . . .	вр. 1-25	на четверть року . . .	2 р. 50к.
Для Заграничя, окрѣмъ России:			
на цѣлый рокъ . . .	10 вр.		
на повъ року . . .	5 вр.		
на четверть року . . .	2-50 вр.		
съ дол. „Библиотеки“:		на самѣмъ додатокѣ:	
на цѣлый рокъ . . .	14 вр.	на цѣлый рокъ . . .	6 вр.

ВН. Читателѣвъ въ Россіи просимо мати на увазѣ, що въ вымовѣ $n=ji$, δ , $a=i$, и (въ серединѣ и на концѣ слѣвъ) $=y$, и (на початку слѣвъ) $=i$, δ (на початку слѣвъ) $=vi$.

„Безприкладный триумфъ“.

Галицко-польска праса и всѣ галицко-польскіе шовинисты триумфуютъ „безприкладнымъ триумфомъ“ пос. Гавзнера. Справдѣ триумфъ сей, якъ каже Czas, — есть дѣйствительно „безприкладный“.

Пос. Гавзнера, — о котрого щирополюськомъ походженію не хочемо сумнѣваться, — выступивъ дня 13 (25) лютого с. р. съ отповѣдью противъ пос. Кулачковскаго. Пос. Кулачковскій навѣвъ цѣлый рядъ цитатъ зъ польскихъ дневниковъ на доказъ безприкладного злобного денунціаторства и терроризма галицко-польской прасы. Пос. Гавзнера очевидно позавидувавъ галицко-польскій прасѣ сего славы и справдѣ доказавъ, що спольщеный Нѣмецъ, якъ въ многѣмъ пишомъ, такъ и въ томъ взглядѣ може перевыснити правдивого Поляка. Хочъ и неразъ выступали польскіе послы противъ русскихъ посѣдовъ и русского народа чи то въ соймѣ, чи въ радѣ державной, але еще нѣколи не прибирали въ тыхъ своихъ выступленияхъ роль прокуратора, а тымъ болѣе денунціатора противъ русского народа. Сю ролю сповняла доси галицко-польска праса. Пос. Гавзнера однакожь зробивъ въ томъ взглядѣ першій проломъ. Назвати справедливый жалобы на галицко-польску прасу — несправедливими, назвати жалобы Русинѣвъ — безосновными, представити Галичину яко рай всякого добра и щастя, русского селянина яко пана въ прирѣванію до другихъ „бѣдняковъ“, назвати гегемоничный стремленіе своихъ компартиотѣвъ „польскою культурою“ — сего було за мало для пос. Гавзнера. Се булабы надто звычайна и надто вже утерта дорога риторичныхъ триумфѣвъ. Въ той самѣй хвилѣ, коли самъ „триумфаторъ“ ажъ надто непарламентарно вытѣкавъ п. Кулачковскому втягане до дискусіи перозсужденіи еще sprawy узвѣзненыхъ и неужестивость ихъ обороны въ парламентѣ, пос. Гавзнера самъ не только выступивъ съ готовымъ и аподиктичнымъ засудомъ надъ узвѣзненными (але еще незасужденными), але поднѣвъ формальный актъ обжалованія противъ цѣлой руской интеллигенціи о зраду стану!

Для повной ясности мусимо попередъ познакомиться съ оригинальною терминологією пос. Гавзнера. Послѣ оригинальныхъ понятій сего посла каждый Русинъ, котрый становъ повисше люду и „выхрапався на якій степень сусѣдственности“, прихилился „зады браку народнаго киту“ або до Поляковъ або до Россіянъ. Подъ першими треба очевидно розумѣти такихъ „Русинѣвъ“, якъ Черкавскій, Реваковичъ, Т. Меруновичъ, П. Костецкій и т. д. Всѣ прочіе належать до другой категоріи. А що Русины першой категоріи самі называются natione Поляками, тожь цѣлый загаль руской интеллигенціи, котрый признае себе Русинами а не natione Поляками, належить посла терминологіи пос. Гавзнера до сего другой категоріи, котру онъ называетъ „святоюрскою партією“ (St. Georgs-Partei). Мы отже зовсѣмъ вправѣ розумѣти подъ симъ послѣднимъ терминомъ п. Гавз. всѣхъ Русинѣвъ, котрі не признають себе Поляками. Якъ небудь такой подѣль Русинѣвъ и така дефиниція „святоюрской партіи“ яко однозначной съ русофильскою не має нѣ найменшой правды за собою, то однакожь подносимо сей терминъ пос. Гавзнера на доказъ, що всѣ замѣты, жалобы и клеветы, які онъ поднѣвъ въ свой бѣсѣдѣ противъ „святоюрской партіи“, относятся на дѣль до цѣлого загаду интеллигентныхъ Русинѣвъ. Хотий отже пос. Гавзнера въ свой бѣсѣдѣ буквально лише противъ „святоюрской партіи“ подноситъ обжалованіе

о зраду стану, то однакожь на дѣль се розумѣется о всѣхъ интеллигентныхъ Русинахъ.

Съ цѣлою риторичною емпазією говорить пос. Гавзнера, що тѣ Русины вже отъ р. 1847, яко „креация“ гр. Стадіона були „Москалями“, що вже отъ того часу неперестанно стремили до Россіи, а такимъ чиномъ были фактичными зрадниками стану и своего народа, що отже, „нынѣ, коли одна часть той партіи (партія — Русины) въ своихъ починкахъ перейшла всякій границѣ, коли она старалася den Rubel auf Reisen und das Bild des Zaren in alle galizischen Bauernhütten einzuschwärzen и явно проповѣдувала отступничество отъ вѣры и народности, — коли нынѣ наконецъ подносится довог нечиста рука справедливости, чтобы достигнуть виновныхъ“, що отже нынѣ „покутуютъ лише члены той партіи за свои тенденціи и стремленія“!!

О сколько сей уступъ въ бѣсѣдѣ пос. Гавзнера звертається до узвѣзненыхъ, — лишаемо каждому честному чоловікови до осуду, якъ назвати и напугувати такой зъ горы и безъ найменшихъ даныхъ выданный и еще до того въ парламентѣ выголошенный засудъ надъ узвѣзненными, и чи такой поступокъ дастся въ який небудь способъ погодити хочѣбы съ наиболѣе еластичною „шляхотностью“.

О сколько сей уступъ бѣсѣды пос. Гавзнера относится до „святоюрской партіи“ с. е. послѣ терминологіи бѣсѣдника до всѣхъ интеллигентныхъ Русинѣвъ съ обвиненіемъ о злочинство зрады стану, то мы можемо только жалѣти надъ такими денунціациями и надъ тими, що въ той способъ здобувають собѣ справдѣ „безприкладный триумфъ“, якъ и надъ тими, що разомъ съ такими „героями“ „безприкладно“ триумфуютъ.

Пос. Гавзнера має славу дуже быстрого бѣсѣдника. Тожъ отъ такого чоловіка можна вже шо найменше жадати льогіки и бодай позѣрнои правды выводѣвъ. На якѣй же основѣ опирае пос. Гавзнера свой нечуваный актъ обжалованія противъ Русинѣвъ?

Онъ навѣвъ два уступы зъ „Слова“ зъ р. 1866 и одинъ уступъ зъ „С.-Петербургскихъ Вѣдомостей“ зъ р. 1876 о единости и сполученіи русского народа съ російскимъ и цѣлою Россією. Се есть едина подстава цѣлого засуду противъ всѣхъ Русинѣвъ, а именно того обжалованія, що Русины вже отъ р. 1847 були „Москалями“ и стремили злучитися съ Россією. Однакожь вже заразъ и въ томъ взглядѣ такъ ослабленный бѣсѣдникъ розминувся съ правдою и льогікою. Власне сей уступъ „Слова“ показуе, що не только всѣ Русины узнавали почавши отъ р. 1847 свою національну отрубность отъ великорусского народа, але и само „Слово“ до того часу вызнавало ту самую идею народнои самостоятельности Русинѣвъ, що отже власне сей уступъ „Слова“ Ч. 59 зъ р. 1866, вызывающій Русинѣвъ, чтобы вырѣклись программы зъ р. 1848 (высказующей отрубность русского народа отъ польского и великорусского) якъ найяснѣше выказуе неправду словъ Гавзнера, будтобы Русины вже отъ р. 1847 были „Москалями“ и стремили до Россіи. Если пос. Гавзнера такъ пыльно слѣдывъ дѣяльність Русинѣвъ, то не повиненъ бувъ поминути такъ важной и бодай всѣмъ Русинамъ добре памятной программы „Головной Рады Руской“ зъ р. 1848, где всѣ Русины одномысленно узнали самостоятельность и отрубность русского 15-ти-миліонного народа такъ отъ польского якъ и великорусского народа и поставили своею цѣлю моральный и матеріальный розвѣй сего народа и плеканье руской словесности.

Если пос. Гавзнера не слѣпе орудіе якогось ментора, за котрымъ якъ студентъ лепече свою добре вывчену лекцію, але чоловікъ власного суду и власныхъ вѣдомостей, то ему муситъ бути вѣдомымъ, що „Слово“ въ лѣтахъ 1860—1866 не только шо явно вызнавало тужь саму самостоятельность руской народности и ру-

ской словесности супротивъ великоруской, але выступало противъ насильной русификаціи закордонскихъ Русинѣвъ и противъ насильного тамованія розвою (мало-)русской литературы на Украинѣ. Такъ отже пос. Гавзнера цѣлкомъ розминувся съ правдою шо до часу отъ р. 1847—1866. А именно только въ тыхъ лѣтахъ можна хочъ въ части справедливо говорить о интеллигентныхъ Русинахъ яко о „святоюрской партіи“, не только дѣятого, шо проводниками Русинѣвъ были въ тѣ часы по болѣшой части члены гр. к. митр. консисторіи, але и дѣятого, шо переважна часть руской интеллигенціи складалася тогды зъ руского духовенства, руске мѣщанство було еще мало розбуждене, а свѣтска интеллигенція розмѣрно еще дуже малочисленна.

Остаются еще часы отъ р. 1866 с. е. часы повного верховодства Поляковъ въ Галичинѣ. Скоро пос. Гавзнера на подставѣ двоухъ уступѣвъ „Слова“ подноситъ свою денунціаторску инкриминацію противъ всѣхъ интеллигентныхъ Русинѣвъ, то передовсѣмъ повиненъ бувъ бодай доказати, шо всѣ Русины признали до сего программы „Слова“, шо приняли еи за свою и посла неи дѣляли. Тымъ часомъ вѣдома рѣчь, шо власне отъ половины 60-тыхъ рокѣвъ до нынѣшняго дня розвинулася самостоятна руска литература въ Галичинѣ далеко ширше, якъ за всѣ попередній лѣта, шо именно доперва въ тыхъ послѣднихъ часахъ появилася цѣлый рядъ знаменитыхъ писателей, шо въ тыхъ часахъ положено найважнѣйшій основы для науковой литературы руской, уложено учебники майже для всѣхъ шкѣлъ, пояснено науково самостоятельность нашего языка и положено тѣ тревалы подвалины нашон народнои самостоятельности, котрыхъ вже нѣ заперечити, нѣ закричати не можна и котрыхъ навѣвъ самі „врага адовъ“ не одолѣють. Въ тыхъ часахъ позасновувано численны рускыя товариства просвѣты, читальны и бурсы, и тѣ, котрымъ пос. Гавзнера закидае зраду своего народа, писали не російскимъ але русскимъ языкомъ народнымъ, чтобы просвѣтити и подвинути темный народъ. Такой любитель всякихъ статистичныхъ праць якъ пос. Гавзнера повиненъ быти знати, шо навѣвъ польскыя голоса зъ краю и на тѣй подставѣ выданный праць статистичного бюро кр. Вѣдѣль высказался дуже похвально о тѣй дѣяльности русскихъ товариществъ просвѣтительныхъ, шо наконецъ и такъ близкій другъ пос. Гавзнера, якъ Dziennik pol. тожь само узнавъ хосенность сего дѣяльности русскихъ товариществъ и руского духовенства.

Въ хвилѣ, коли на митрополитѣмъ и на епископскихъ престолахъ засѣли мужъ неоспоримой и самыми найзавѣтнѣйшими врагами признаной правды католіцкой, въ хвилѣ, коли зъ „Св. Юра“ вышло посланіе, остерѣгающе передъ возможными посторонними наущениями до змѣны вѣроисповѣданія, — пос. Гавзнера съ безприкладною смѣлостію обвиняе „свято-юрскую партію“, шо она „проповѣдуе отступничество отъ вѣры“ и за рублѣ „перешварцовуе“ православіе и „убійчу отрую народности“ до селянскихъ хатъ! Съ вервою сензационного фейлетонисты „Tagblatt“ у розмальовуе пос. Гавзнера трогачую картину религіозного переслѣдованія въ Холмщинѣ, якъ „кольбами и кнутами зады вѣры“ масакровано селянъ и священниковъ. Пос. Гавзнера говоритъ навѣвъ о своихъ слѣзахъ... Алежь поперше и безъ вашихъ трогачуихъ слѣзъ устоявся бл. п. Куземскій при своей вѣрѣ, и безъ вашихъ слѣзъ та упомненъ робивъ Впр. Митрополитъ Іосифъ, шо лише мѣгъ зрѣбити хосенного въ тѣй справѣ. Але чомужь то ваше чувственное сердце не розматчится, чому вашы очи не зайдутъ слѣзами, коли вашы компатріоты „масакруютъ“ нашихъ селянъ и священниковъ „кулаками и кнутами“ передъ вашими очима и въ имя вашихъ центральныхъ комитетѣвъ выборчихъ, чому слѣзы не stanno

вамъ въ очахъ, якъ передъ вашими очима старцѣвъ-священниковъ вытручуютъ за дверь, якъ шайки вашихъ посѣпакъ и факторѣвъ нагибаются на безборонныхъ священниковъ и середѣ хмаръ жидѣвства наносятъ имъ варварскіе обиды? Чому ваше „шляхотне“ сердце не здрѣгнѣе на зрѣванье нашон церкви съ хлѣвомъ, на оскверненіе знаменъ христіанства вашими приклонниками, на печуване и вжежь шо непочестіе денунціованье всѣхъ Русинѣвъ? Чому наконецъ ваше рицарске сердце такъ завидуе Россіи Сибіру и всѣма силами стремится хочъ зъ заходной Галичины зрѣбити для Русинѣвъ „непроходимый Сибір“, куда бѣ можна по административному порядку гнати каждого въ вашихъ очахъ „неблагонадежного“ Русина на переселеніе або и въ каторжну роботу? Дайте намъ на се отповѣдь, коли вы справдѣ такой рицарѣ „вольности“?

(Конецъ буде.)

Кѣлька увагъ о бѣсѣдѣ посла Кулачковскаго.

Вже отъ першого часу такъ званой Гнилицкой справы, а еще болѣе послѣ першихъ ревизій и узвѣзненъ, носились вѣсти, шо рускыя послы въ радѣ державной замѣриють внести интерпелляцію. И справдѣ, не треба було ажъ тыхъ фактѣвъ, чтобы поднѣти голосъ о теперѣшномъ положеніи Русинѣвъ. Кто собѣ пригадае, шо дѣялось на нашѣй Руси хочѣбы лише въ послѣднихъ пяти лѣтахъ, сей муситъ признати, шо матеріалу до иллюстраціи нашого безѣотраднаго стану, матеріалу для риторичного попису и свѣтлого выступу русского посла въ радѣ державной яко ратника покривденыхъ, оклеветанныхъ и заподнанныхъ — набѣралось ажъ надто богато.

Напастливѣсть галицко-польской прасы и галицко-польскихъ шовинистѣвъ на Русинѣвъ не нынѣшней даты. Ревизіи и визненія тожь не новина для насъ. Р. 1877 узвѣзнено кѣлька канайцѣвъ русскихъ академикѣвъ, они пересидѣли кѣлька мѣсяцѣвъ въ вязниці: показалося, шо вини не було нѣякой, переступства — нѣ найменшого. Р. 1880 узвѣзнено въ Яблонѣвъ укѣнченного русского академика и двоухъ учителей народныхъ и чотыри мѣсяцѣвъ передержано въ вязниці коломыйского суду: показалося, шо вини не було нѣякой, переступства — нѣ найменшого. Всѣмъ добре памятные такожь узвѣзненіе Мирона Савицкого зъ Середного р. 1881. Домовы ревизіи въ численныхъ мѣсцевостяхъ, забирање дозволенныхъ ц. к. прокураторією книжкоу и часописей, якъ въ Курковѣвахъ, въ Вербоци и т. д., тѣ и иншы факты тожь само дуже добре вѣдомы и они то подали пребогатыи матеріалы пос. Ясиницкому до интерпелляціи въ галицкомъ соймѣ минувшого року. Тѣ всѣ и тымъ подобны давнѣйшій и недавній безчисленны факты суть вже вповнѣ укѣнченны и до публичной дискусіи и аргументаціи доспѣлы. Рускій посолъ въ радѣ державной не може жалитися на бракъ матеріалу для наиболѣе эффектного а правдивого малюнку стану галицкихъ Русинѣвъ.

Тожъ и понятно, для чого загаль Русинѣвъ въ теперѣшній хвилѣ на ту вѣсть о замѣреной интерпелляціи, чи звычайномъ риторичномъ выступѣ подчасѣ бюджетовыхъ розправъ русскихъ посѣдовъ, надѣявся зъ ихъ усть почути справдѣ мужескій голосъ правдивыхъ и смѣлыхъ заступниковъ народа, для чого загаль Русинѣвъ надѣявся почути въ томъ голосѣ неустрашимый покликъ праведныхъ, достойну жалобу невинного народу, смѣле обжалованье и здемаскованье нашихъ клеветниковъ и кривдителейъ передъ широкимъ свѣтомъ. А если була коли до того отповѣдна хвиля, — то се власне теперѣшня. Еще нѣколи не поднялися филъ слѣпного пристрастного ворогованія нашихъ противниковъ съ такимъ напоромъ и

такъ высоко, якъ послѣдними часами, еще може нѣколи такъ безпощадно и безстыдно не проскрибовано всѣхъ Русинѣвъ, якъ теперъ, и може нѣколи не було такъ злобно и злопам'ятного обаламучення публичной опинію що до стремлень руского народа, якъ нынѣ. Вѣдомо, що навѣть польске Коло мало робити якійсь свои представлєня министерству, — а якій, — сего легко догадатись. Тожъ и Русинамъ було на часъ выступити явно, съ цѣлою свѣдомостею великои ваги теперѣшної хвилѣ, съ цѣлою силою нашої яснои програмы народнои, съ цѣлою безпощадностею противъ клеветниковъ и кривдителей.

Не скажемо, чтобы ся задача была легка. Тяжка она именно тому, що доси майже еще нѣколи не була въ радѣ державной высказана повна програма Русинѣвъ. Дѣяльність рускихъ послѣвъ за лѣта 1873—1879 була що найменше безпрограмова и нѣ троха не з'єднала для Русинѣвъ симпатію у другихъ славянскихъ послѣвъ, а въ очахъ централистѣвъ представила ихъ ажъ до крайности податливими. И въ новій радѣ державной заявилося посольске представительство Русинѣвъ только зъ негативной стороны. Руска трійця могла вправдѣ отнестись тутъ моральній побѣды, але до того треба було єдности, рѣшимости и повной свѣдомости и ясности народнои програмы, тои силы, що зъ голосу трехъ послѣвъ робить голосъ трехъ миліонѣвъ, тои позитивной ясности, що и въ своихъ жалобахъ и жаліяхъ на кривды умѣе розкрити позитивну сторону и пояснити той жизненный интересъ, якій може и повинна мати Австрія въ повномъ рѣвноуравненіи и успѣшномъ розвою руского народа. Задача се тяжка, але зновъ и не такъ дуже неможлива.

Узнаємо вповнѣ ту добру волю, якою руководився пос. Кулачковскій, забираючи передъ лицею рады державной голосъ о положеніи Русинѣвъ въ такъ тяжкій и важній порѣ. Не можемо однакѣ сказати, чтобы сей добрый замѣръ увѣнчався зарѣвно добрымъ успѣхомъ.

Пос. Кулачковскій вправдѣ заявивъ, що хоче звернути увагу правительства на то, „що слѣдувалобы учинити, а що понехати, чтобы предѣль разъ взглянути такожъ и потребности нашої народности“, — однакѣ въ дальшій своей промовѣ, здаєся, зовсѣмъ забувъ на ті слова. Цѣла дальша бесѣда оберталась вже лише около двохъ справъ: около Гнилицкой sprawy и около звѣстныхъ увязненъ.

Объ ті справы надавалися до публичного обговору, однакѣ, думаємо, не зъ той точки погляду, якъ се зробивъ Вп. пос. Кулачковскій. Що замѣрений переходъ гнилицкой громады на православіе не може уважатись не только зрадою стану, але навѣть нѣякимъ хочьбы навѣть найменшимъ переступствомъ уставы карной, — се рѣчь ажъ надно ясно, божъ законъ зъ 25 мая 1868 ч. 49 Д. з. д. есть еще въ повной силѣ права, а супротивъ дозволеного свободного переходу зъ одного вѣроисповѣданія на друге, отпадає всяка квалифікація такого переходу яко карного чину. Оборона въ тѣмъ взглядѣ була злишня, особливо коли и нѣмецкій газетъ, якъ N. fr. Presse, D. Zeitung, Parlamentär, вже передъ тымъ пояснили ту справу передъ цѣлымъ свѣтомъ. Але важнымъ и дуже важнымъ булобы поднести то, що дѣялось въ Гниличкахъ після заявленія сего замѣру гнилицкой громады, именно, що робили жандармы и инші пѣсланники староства въ гнилицкѣй громадѣ и чи способы и средства, котрыми наклонили Гниличанъ до повороту, можуть уважатись законными и морализующими? Мы не можемо тутъ розводитись надъ симъ предметомъ зъ причинъ отъ насъ независимыхъ, але свобода слова въ радѣ державной не має того несамовольного обмеженія, якъ часописъ въ теперѣшнихъ часахъ, а дотычащій численній фактъ суть надто загально знаніи, щобъ о нихъ не мѣгъ дознатись рускій посолъ. Сумпѣваемось такожъ не безъ правныхъ причинъ, чтобы способъ, якъ увязнено и везено гнилицкихъ селянъ въ саму недѣлю въ часъ, коли цѣле село йшло на богослужєнє, чтобы сей способъ, представленій свого часу въ „Дѣлѣ“, — вповнѣ отповѣдавъ принисамъ нашої процедуры карной именно §. 183 проц. карной? О тѣмъ всѣмъ нѣчого не подыбуемо въ бесѣдѣ пос. Кулачковского, а се власне, думаємо, дуже добре годилося до иллюстраціи теперѣшного стану Русинѣвъ въ Галичинѣ. Именно та сторона гнилицкой sprawy, негуюча основній законы о свободѣ совѣсти и вѣроисповѣданія и

припису карной процедуры, надавала до роз'ясненія и категоричного жаданія свободы и справедливости отъ правительства.

Майже більша часть бесѣды пос. Кулачковского посвящена другій справѣ — именно справѣ увязненыхъ. Однакѣ и тутъ розминувся бесѣдникъ съ своєю цѣлю. Пос. Кулачковскій, яко правникъ, мѣгъ якъ найлучше розумѣти, що рада державна не есть покликана судити справу, котру судъ взять въ свои руки. Мы вже выше указали, що увязненіе не есть еще рѣвнозначне съ засудомъ и виною. Справдѣ треба бажати, чтобы невинный не терпѣли безвинно, та чтобы не ввязено невинныхъ, и треба жалувати, що доси не ма уставы, котребы подавала яку-таку сатисфакцію невинно ввязенымъ. Велику прислугу не лише для руского народа, але и для цѣлои державы, и велику славу бывбы здобувъ собѣ пос. Кулачковскій, еслибы бувъ ставъ моторомъ такой уставы отшкодованія невинно ввязеныхъ, або бодай жадавъ, чтобы правительство, а взглядно комисія для уставы карной предложили дотычащій проектъ такой уставы, якъ се зробивъ доперва дня 4 марта с. р. пос. дръ Розеръ зъ причины выказаной невинности Виндиша засужденого на 7 лѣтъ вазницѣ, Гросмана, засужденого на кару смерти, майора Гелля, засужденого на 5 лѣтъ вазн. и т. д. А якъ вже выше указано, и у насъ были случаи зовсѣмъ невинныхъ ввязенъ — если не засудѣвъ — случаи вже довершенні, розпознанні судами, котрі самі сконстатували невинность ввязеныхъ. Если отже пос. Кулачковскій хотѣвъ порушити ту справу и евентуально прислужитись навѣть тымъ теперъ увязненымъ на случай ихъ невинности, то цѣль була дуже добра, але въ переведєню зовсѣмъ хиблена. Се жъ предѣль ясно рѣчь для кождого правника, що, якъ довго слѣдство карне и карный процессъ не уклоненій, нѣчого не дасться сказати о винѣ або невинности. Можна бути найсвятѣйше перекопанымъ о невинности, але о тѣмъ мусить рѣшити судъ, щобъ дотычащій случай можна взяти яко мотивъ и матеріалъ до дальшихъ выводовъ. Тымъ часомъ не треба було ажъ послѣднихъ увязненъ, якъ подѣльсь самъ бесѣдникъ, еще пероз'ясненыхъ, але треба було указати вже на вповнѣ роз'ясненій и до исторіи нашої криминалистики належачій случай ввязенія выше згаданныхъ рускихъ академикѣвъ, чтобы мати справедливый и неоспоримый мотивы и доказы для потребности уставы о отшкодованіи невинно ввязеныхъ. Однакѣ бесѣдникъ анѣ не скориставъ зъ тыхъ фактѣвъ, анѣ не поставивъ ясного выводу и жаданія такой уставы.

Пос. Кулачковскій говоривъ просторонно о галицко-польскій прасѣ и о тѣмъ где инде нечуваємъ и небуваємъ тероризмъ публичной опиніи черезъ галицко-польску публицистику, вымѣреномъ противъ увязненыхъ. Не безъ справедливости замѣтивъ бесѣдникъ, що такой тероризмъ може дуже некористно вылучити на публичну опинію, а тымъ самымъ и на тыхъ мужѣвъ зъ народа, котрымъ прійдєся засѣдати на лавѣ присяжныхъ. Але пос. Кулачковскій не мавъ смѣлости, потягнути дальшой конвенціи зъ того, що такъ просторонно пояснявъ, и задержався на серединѣ дороги, черезъ що и та часть бесѣды розминувалась съ здогадливою цѣлю бесѣдника. Тажъ рѣчь ясна, що скоро заходить певна обава стероризованія публичной опиніи въ Галичинѣ на очевидну некористъ увязненыхъ, то суть дані условия до делегаціи иншого суду въ мыслѣ §. 62 и 63 процедуры карной. Если пос. Кулачковскій узнавъ ті обавы справедливыми и дуже имовѣрными, то повиненъ бувъ мати отвагу бути консеквентнымъ и жадаати отъ министерства справедливости, чтобы сей постарався о делегацію иншого, позакраєвого суду. Се булобы консеквентно, а заразомъ и легальною прислугою для увязненыхъ. Право до делегаціи иншихъ судѣвъ має лише высній судъ краєвий (въ своихъ окрузѣхъ судовѣхъ) и касацийный трибуналъ для цѣлои Далматин. Надпрокураторъ, а взглядно генеральный прокураторъ має право жадати сей делегаціи, а позаякъ цѣла прокураторія есть въ мыслѣ §. 30 проц. карной подвластна министрови справедливости, тожъ сей послѣдній має право и можність посередно жадаати такой делегаціи. Тожъ и откликъ до министра справедливости бувъ бы тутъ на мѣсці, тымъ більше, що увязненіи не мають такъ широкого права що до отклонєня приналежного суду, якъ се має прокураторія а взглядно министеръ справедливости. Однакѣ пос. Кулачковскій не только не по-

ставивъ такого жаданія до министра справедливости, але навѣть и словомъ не згадавъ о потребѣ такой делегаціи. Такимъ способомъ прибрала ся бесѣда лише характеръ парламентарной полемики съ галицко-польскою прасою, а се вже, думаємо, троха за богато чести для нашихъ безпаметныхъ прасовыхъ шовинистѣвъ польскихъ.

И сама оборона обохъ выше згаданныхъ справъ, высказана пос. Кулачковскимъ, не видаєся намъ щасливою. Галицко-польска безпаметна праса може собѣ тысячъ разъ говорити, що православна пропаганда въ Галичинѣ есть зрадою стану, „ktwaŋa Hercegowina“ и т. д., — а всежъ таки останєся неоспоримою правдою, що православна пропаганда есть правно зовсѣмъ дозволена такъ само, якъ пропаганда Бзуитѣвъ, Змартвухъстанцѣвъ и въ загаль якъ кожда инша вѣроисповѣдна пропаганда. Людямъ поважнымъ, — а за такихъ уважаємо загаль членѣвъ рады державной — не можна импутувати такой дитиначи наивности, чтобы они справдѣ могли видѣти въ православію яку небудь карну провину, а тымъ більше провину злочинства зрады стану. Такъ само тяжко припустити, чтобы судъ, а навѣть и прокураторія могли квалифікувати православну пропаганду яко яку провину, а именно яко зраду стану §. 58 бук. с) уст. кар. Тожъ и цѣла дотычаща оборона була безпредметова, а высказана въ парламентѣ — навѣть безцѣльна, особливо коли она не кончилась нѣякимъ позитивнымъ жаданьемъ.

Нещасливою була та оборона еще и зъ иншого взгляду. Она робила таке враженіе, будтобы въ той справѣ ходило о то, чи цѣла наша Русь, — цѣлый народъ рускій допустився зрады стану, чи нѣ? Тымъ часомъ зовсѣмъ поминючи справу увязненыхъ, можна смѣло сказати, що хотябы середъ Русинѣвъ проявились и сотки зрадничѣвъ стану, то все еще нѣкто не смѣе обвиняти цѣлого народу, якъ не можна пазывати розбійниками, убійцами и злодѣями всѣхъ народѣвъ, хотій середъ кождого народа проявляются сотки такихъ переступникѣвъ. Скоро есть фактомъ, що „зрадники стану“ проявлялись и проявляются межѣ Поляками, Уграми, Нѣмцами, Чехами, Сербами, Румунами и т. д. — словомъ у всѣхъ народѣвъ и всюду суть можливі, то зъ отки жъ одній Русины мають бути такъ нескаянои благонадежности, якои на цѣломъ свѣтѣ нема, чтобы доперва ажъ такую политичною святостею доступити тыхъ правъ, якими користають Поляки и Мадары мимо своихъ, въ кождѣмъ случаю, дуже поважныхъ зрадничѣвъ стану?!

И тутъ не высказавъ бесѣдникъ повной правды, а звязавши справу увязненыхъ съ справою стремленъ руского народа до рѣвноуравненія, поставивъ цѣле пытанье такъ, мовьбы то вина або невинность увязненыхъ рѣшала о винѣ або невинности цѣлого руского народа и о его правѣ жаданія рѣвноуравненія.

Такъ отже и Гнилицка справа и справа увязненыхъ не нашла того поясненія и выразу, якій могли и повинни были пайти объ ті справы, скоро вже ихъ поднесено до дискусіи парламентарной. Въ тыхъ слабыхъ стогронахъ, въ той нерѣшимости и неясности бесѣды пос. Кулачковского найинѣвъ пос. Гавзеръ придатне собѣ орудіе и пригоій предметъ до своихъ зарѣвно завязтыхъ якъ безподставныхъ нападєтей на Русинѣвъ, такъ ефектовныхъ для ока несвѣдомыхъ чужинцѣвъ.

О тѣмъ, „що слѣдувалобы зробити, а що понехати, . . .

Сконфисковано.

„Що слѣдувалобы понехати?“ . . .

Сконфисковано.

„Що слѣдувалобы зробити?“ И се пытанье дуже важне, може важѣйше отъ першого. Але и на се нема отповѣди. А предѣль вже сама исторія политики Австріи, еи становище середъ славянскихъ народѣвъ, еи отношенія до сусѣдныхъ державъ, все те ясно указує, якій жизненный интересъ має Австрія въ поддвинєнню и широкѣмъ розвою руского народа. Есть се камѣнь, „его же небрегоша зыждущіи“, котрый може придатись „во главу“ державной успѣшности Австріи, еи требалого обезпечєня и успѣшной звязи всѣхъ австрійскихъ народѣвъ. И справдѣ треба дуже жалувати, що доси нѣкто зъ рускихъ послѣвъ не подспивъ еще той державной и межинароднои ваги розвою Русинѣвъ и не указавъ того загального интересу въ подмозѣ розвою руского народа. Нынѣ стоитъ Австрія на вступѣ нового державного перестрою, а здоревє зрозумѣнє важности кождого народа для нашої державы, — есть першимъ условіємъ успѣшности сего перестрою.

Тяжко приходилось намъ робити ті уваги, бо завсѣгда радѣ мы узнати и цѣнити добру волю и ширю охоту. Але справа добра загаду вкладає тяжкій обовязки. Пора зрозумѣти и нашимъ посламъ, що теперѣшня хвиля вымагає великои серіозной праці, ясности, рѣшимости и смѣлого проводу. Пора показати ясній дороги, а выслушавши голосу своихъ выборцѣвъ — своего народа и зближившись до него, тѣсно съ нимъ здружитись и смѣло йти напередъ. Наша дорога тяжка и терниста, але и идея наша народна и цѣль нашого народного стремленія такъ свята и свѣтла, що годится для неї широко потрудитись. Коли народъ страдає и жертвує собою, то его представителямъ годится бодай смѣло и ясно высказати нашѣ страданія и справедливый жаданія.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Рада державна.) Въ палатѣ послѣвъ все еще вєдєть дебата надъ бюджетомъ и потревавъ цѣлый сей тыждєнь. Ухвалєно вже бюджетъ министерства просвѣты, остають еще до ухвалєнія етаты министерствъ торговлѣ и рѣльництва. При случаю дебаты надъ бюджетомъ министерства просвѣты при позиціи „университеты“ пос. Гавзеръ пригадавъ правительству, чтобы утворило факультетъ медицинскій въ университетѣ львовскѣмъ. Хотяи порядокъ дальшихъ праць по скѣченію дебаты бюджетовой еще не поставлений, то все таки загально догадуються, що найблизшимъ предметомъ порядку дневного будутъ внесенє Цайтгамера и Линбахера дотычащій реформы выборчои до рады державной а полученій черезъ комисію въ одно внесенє. Внесенє Цайтгамера отнєсится еpecially до Чехъ а внесенє Линбахера до цѣлои Передматини. Цайтгамеръ вѣдѣть, чтобы въ Чехахъ цѣлуу велику власность, котра доси голосовала вся in соогроге на 23 послѣвъ, роздѣлити на шѣсть округѣвъ выборчихъ, зъ котрыхъ одинъ припадаєбы на власность фидеикомисову. Въ наслѣдство такой реформы выйдє при выборахъ зъ округа фидеикомисового 5 послѣвъ автономистѣвъ, а зъ рєшты округѣвъ половина, т. е. разомъ 13—14 послѣвъ автономистѣвъ, коли тымъчасомъ доси при выборахъ in соогроге централисты мали большѣсть голосѣвъ и только на подставѣ компромису съ автономистами выбирала 10 послѣвъ-автономистѣвъ. Внесенє Линбахера дотычає цѣлои Передматини жадає, чтобы голосовати на посла до рады державной могли такожъ обывателѣ оплачуячій 5 зр. безпосередного податку, по нѣмецки званій „Einfügender-Männer“. Тая реформа знайдє застосованє въ практицѣ лишь при выборахъ зъ мѣстъ: убожшій ремѣсники зможутъ брати участь въ выборѣ своего представителя въ радѣ державной. Пос. Линбахеръ дуже налягавъ на цѣлуу правницю, чтобы тое его внесенє понирала и заявивъ, що коли правниця не поирє его внесенє, то его кльѣвъ (центра) не буде голосувати за внесенємъ Цайтгамера, на котрымъ очевидно правительству, Чехамъ и цѣлои партіи автономичной много залежитъ. Хочъ не хочъ мусѣли все кльѣвы правницѣ згодитись на внесенє Линбахера (kolo polskie не дуже радо), а гр. Таффе давъ вже заявлєнє представителямъ кльѣвъ правницѣ, що правительство не має нѣчого противъ реформы права выборчого черезъ зниженє цензуза до 5 зр. безпосередного податку.

На одинѣмъ зъ засѣданъ палаты послѣвъ минувшого тыждня вѣдѣть пос. Розеръ предложєнє, чтобы зъ уваги на часто лучающіи судові засуды и доволѣтній увязненія особѣ невинныхъ, постановлено закономъ матеріальну вынагороду

особам потерпевшим в наследство несправедливого засуду.

Комисия цлова (для подвышения цла на продукты заграничнй) розпочала д. 6 с. м. свои наряды надъ предложеньемъ правительственнымъ.

(Повстаніе въ Далмачіи и Герцеговинѣ.) Мѣсяцъ лютий скѣпчивъ для оперуочной арміи въ Герцеговинѣ занятіемъ Улокомъ. Улокъ заняла колюмна ген. Чвейтса, котрый обнявъ головну команду по полковнику Арловѣ. Дня 26 лютого по довѣдѣ, незвычайно тяжкомъ маршу дойшла колюмна Чвейтса о год. 11 рано до Моринѣ-Планины. О год. 12½, праве крыло зѣкнулось съ повстанцами, котры уадовались въ домахъ Пашини Ливады; 2 компаніи войска выперли повстанцівъ а село опалили. О год. 2½, на 4 километры передъ Улокомъ добычено оилнй отдѣлы повстанцівъ на скалистыхъ вершкахъ Чрвени и Кланаца. Ген. Чвейтсъ розпорядилъ отворити огонь гарматный а пѣхотѣ давъ наказъ перейти въ стрѣй боевой и розпочати огонь карабиновый. Острѣлюючи такъ канонами и одною частею пѣхоты повстанцівъ зъ переду, генералъ наказавъ значнѣйшій части пѣхоты обойти гору и зробиати атакъ на повстанцівъ. Мимо снѣговѣйниці и вихру войско успѣло заняти тую сильну позицію, котра есть немовъ ключомъ до Улоку. Повстанці побити розпорядили на всѣ боки, полишивши на побѣдиши много убитыхъ, хотій раненыхъ и часть труповъ удалось имъ забрати съ собою. По сторонѣ войска були страты: Полкъ 71-шій пѣхоты (словацкій) мавъ 8 убитыхъ, 9 тяжко раненыхъ а 6 легко раненыхъ; зъ батеріи горской № 1 бувъ раненый тяжко 1 саерверкеръ. — Дня 27 лютого досѣбѣ ген. Чвейтсъ зѣйшовся съ колюмною ген. Секулича и обѣ колюмны по полудни выпираючи отдѣлы повстанцівъ дойшли до Улока. Тогожъ дня въ ночи зѣкнулась колюмна Гаса съ колюмною Чвейтса. Силы повстанцівъ выносили 800—1000 людей. Вождями повстанцівъ були: Тунгусъ мавъ отдѣлъ зъ 250 христіанъ; Омеръ Кучичъ 250 мусульмановъ; Чекуличъ 200 людей мѣшаныхъ; Куртовичъ 200—300 людей. Въ руки ген. Чвейтса попався бѣгъ Язичъ, головный иниціаторъ и проводникъ выправы на постерунокъ жандармовъ подѣ Улокомъ. Язичъ отставлено до Невесинѣ. — Дня 28 лютого колюмна ген. Секулича прибула до Меденика и заняла тую мѣсцевѣсть; выперти повстанцівъ розбитыхъ частею до Изгорье, частею до Студеного Потока. — Вѣстей урядовыхъ про операціи войскъ въ мартѣ — доси нема. Приватніи донесенія стверджують, що цѣла долина рѣки Нарентъ находится вже въ рукахъ войскъ. Большій отдѣлы повстанцівъ находится еще на линіи Фоча-Целя-Планича, на линіи Яворъ-Планича-Гачко и подѣ Вѣлокомъ, — якъ видко отже, займають такі становища, зъ котрыхъ имъ дуже легко перейти на територію черногорску.

На подставѣ проголошенія стану облоги въ Далмачіи власти войсковой арештовали много подозрѣныхъ особъ. Въ Ризано розстрѣляно сими днями куца Надеждо. Въ Рагузѣ арештовано носателя и корреспондента Спиридона Гопчевича и куца сербского Алексица. Наконецъ выдано въ Далмачіи корреспондента английской газеты Евансо за фальшивый донесеніи о отношеніяхъ въ Далмачіи и Герцеговинѣ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Ген. Скобелевъ по дорогѣ въ Петербургъ вступивъ до Варшавы и въ Варшавѣ выступивъ съ бесѣдами до Поляковъ. Въ торговлю вниъ Степиковского — якъ ишше паршавскій корреспондентъ до краковскаго „Сзас-у“ — зобралось коло Скобелева много офицровъ, бувъ тамъ также ген. Панютинъ. Той представивъ Скобелеву одного присутного Поляка, котрый бажае выхлѣтити съ нимъ чарку. Всѣ згромоздились коло Скобелева, а бѣгъ подносчи чарку сказавъ: „Я не знаю, якъ правительство про васъ (Поляковъ) думаетъ, але я желаю Полякамъ якъ наилучше и широ бажаю, чтобы вы могли съ нами творити одно тѣло, якъ Сербія и Болгарія. Всѣ жъ мы предѣл брата! Сногадайте лишь, що якбы тутъ (у Варшавѣ) не було російского гарнизону, то бувбы ямѣцкій, а тогды —“ на тожъ Скобелевъ перервавъ бесѣду и выхлѣтивъ чарку. Люболю наповняюцъ разъ новыми гостями и Скобелевъ говоривъ далше по французски: „Въ по слѣдній (российско-турецкой) войнѣ я командувавъ 16 региментами. Той региментъ держався найхоробрѣйше, бо офицры были Поляки. Отъ тогды почато ихъ поажати и цѣнити. Нынѣ якъ представникъ російского народу подношу чарку за нашу вѣрну отчину, нѣжъ!“ — Варшавскіи дашево не згадуяцъ нѣго о тыхъ бесѣдахъ Скобелева въ Варшавѣ, — здасѣ, цензура того не допускатъ.

Дня 5 марта рано прибувъ Скобелевъ до Петербурга. На перонѣ двѣрца повитали его офицры, журналисты и другіи особы. Передъ двѣрцемъ ожидала его появленія толпа зъ колыкасотъ людей, переважно зъ низшой версты жителѣвъ. Коли Скобелевъ появился, толпа повитала его криками „гурра!“ Яке принятіе стрѣтило Скобелева въ сѣрахъ правительственныхъ, доси еще не звѣстно.

Харьковскій университетъ, котрый бувъ передъ колыка тыжднями замкненый за неурядки мѣжъ студентами, зѣставъ вже отвореный.

Славянское товариство въ Одесѣ заименовало своими почетными членами генераловъ Скобелева, Гурка и вождя герцеговинскихъ повстанцівъ Стояна Ковачевича. Тоежъ товариство ухвалило также удатись до правительства

съ пршеніемъ, чтобы позволило збирати складки на ронны повстанцівъ, котры зъ Герцеговины и Крвошии скоронились до Черногории.

Правительство російске задумаетъ — якъ доносятъ днєвники — значно подвысити цла на многызаграничнй продукты (на хемикали, фарбы, снѣй скоры, полотна и товары юхтові) а кромѣго наложити новы цла на вольныи дотеперъ тѣ цла граничного продукты. Днєвники нѣмецкы подпили зъ той причины великій крикъ и домогаются отъ нѣмецкого правительства, чтобы и оно такъ само подвышило цло отъ російскихъ продуктовъ, ввоженихъ въ границѣ нѣмецкой монархіи.

Англія. Дня 3 марта вечеромъ на двѣрци желѣзницѣ въ Виндзорѣ стрѣливъ убого одягненый чѣвѣкъ, именемъ Макъ-Леанъ, на королевѣ-у Викторию зъ револьверу. Королева сидѣла въ замкненой поѣздѣ а Макъ-Леанъ, стрѣливъ зъ отдаленія 30 кроковъ отъ поѣзду. Куля хлѣбла: нѣ королевой, анѣ блудчій съ нею княжнѣй нѣчто не сталося, кромѣ, розумѣсь, перестраха, бо якъ звѣстно, королева дуже лѣкась о свою жизнь и все есть осторожна, ажъ часомъ до смѣшности. Впрочемъ се й не диво: атентатъ Макъ-Леана зъ 3 марта с. р. — се вже шестый атентатъ на королевѣ Викторию за часъ ея 45-лѣтняго панованія. (Першій атентатъ случився 1840 г., другій и третій 1842 г., четвертый 1850 г., пятый 1872). Макъ-Леанъ чоловѣкъ 27 до 30-лѣтній. Заразъ по першомъ выстрѣлѣ охпиль его за руку урядникъ полиціи и не давъ въ-друге выстрѣлити. Въ слѣдствѣ Макъ-Леанъ перечитъ, чтобы стрѣлявъ въ королевѣ, а каже, що стрѣливъ собѣ въ бокъ немовъ то для забавки. Якіи мотивы поперли его до того кроку, доси еще не стверджено: може бути що и божевѣльство. Днєвники англійскіи и ирландскіи высказуютъ свое оубрєненіе на атентатъ. Не потребуемъ и о томъ богато говорити, що всѣ пануючи высказали королевой, якъ се звычайно дѣсь — свои сожалѣнія по случаю грозившомъ ея смерти и свою радость, що королева нѣчто не потеряла на здороллю.

Въ палатѣ посѣвъ поставивъ посоль Вормъ внесеное, чтобы англійске правительство въ призній дорогѣ починило правительству російскому представлени въ справѣ переслѣдованія жидовъ. Глядотонъ отповѣвъ, що навѣтъ тое пошкодолюще еще жидамъ въ російскій царствѣ. По такомъ заявленію Глядотона Вормъ откликавъ свое вѣрєніе.

Звѣстный атеистъ Бредло (Bradlaugh), выключеный недавно зъ палаты посѣвъ, зѣставъ на ново выбранныи своими выборцами. Палата зновъ рѣшила, чтобы Бредлови не позволили складати присяги; а поставлене внесеное, чтобы замѣсть присяги принимати отъ посла приречєніе, откинува палата 257 голосами противъ 242.

Франція. Днєвникъ Temps доставъ телеграму зъ Тунису, що тамъ въ околнцахъ Магаресъ и Керуану отновилось повстаніе. Подбурюваніи до повстанія выходять зъ Триполи. При такомъ станѣ отношеній годѣ буде правительству французскому откликати часть войскъ зъ Тунису.

Сербія. Дня 6 с. м. сербска скупщина проклѣмвала князя Милана королевѣмъ сербскимъ. По проклѣмачи удались послы до резиденціи князя, чтобы его заѣвдомити о воли народной. Кн. Миланъ отповѣвъ, що сповняючи волю народа своего принимаетъ титулъ короля.

До Politische Corresp. доносятъ зъ Вѣлго роду, що проклѣмачи Сербіи королевствомъ еще того самого дня нотификовало вѣмъ державамъ и неваомъ безсомнѣнно узнають всѣ державы Сербію королевствомъ, бо правительство сербское вже отъ колыкохъ тыжднѣвъ мае се провозгласило. Пос. австрійскій зложивъ королевѣ Милановѣ благожеланія отъ цесаря Францъ-Иосифа; музика подѣ той часъ грала мнѣ австрійскій. Посоль турецкій рѣвножъ зложивъ князевѣ желанія отъ султана. — Войско сербское аложило присягу королевѣ.

Англійска Times доноситъ, що Австрія за признаніе князевѣ сербскому титулу короля за невилла собѣ признъ и нейтральности Сербіи.

Проклѣмачи Сербіи королевствомъ принято въ Берлинѣ симпатично. Въ политичныхъ кругахъ надѣются, що сей фактъ подѣбствуе пригнетачю на панславистовъ, бо звѣстно, що князь сербскій и правительство сербское стоятъ въ признъныхъ отношеніяхъ съ Австріею.

Ромунія. Правительство зажадало кредиту 4 миліоны зр. на закупку матеріаловъ потребныхъ для арміи.

НОВИНКИ.

— Программа музикально дѣламаторского вечера, устроенного въ великій сали Народного Дому товариствами: Просвѣта, имени Шевченка, Руска Бесѣда, и Дружнйи Лихварѣ, — дня 26 лютого 1882 въ двайцатъ роковины смерти Тараса Шевченка: 1) Рѣчь. 2) Листъ: Rhapsodies hongroises Nr. II. Марекъ, Valse caractéristique. Отограе п-нѣ П. 2) Лисенко „Ой чого ты почорнѣло зеленое поле?“ Слова Т. Шевченка. Отограе п. В. 4) Декламація. Выголоситъ п. У. 5) Лисенко „Бѣгъ пороги.“ Кантата до словъ Шевченка на мѣшанныи хоръ съ сопровождѣмъ фортепьяно. 6) Лисенко. а) Баркаролла, б) Шумка, отограе п-нѣ 3. 7) Шторхъ, Серенада, солю теноромъ съ хоромъ мужскимъ. При гардеробѣ уряджена складка на поблѣшене фонду стипендіиного им. Тараса Шевченка и на реставрацію могилы. — Початокъ точно о год. ½, 8 вечеромъ. — Зъ удареньемъ години ½, 8 двѣрці салы зачиняются.

— Ревизіи и увязненія. Зъ Тысьменицѣ ишуть намъ, що комисаръ товмацкого ц. к. староства сими днями „ревизувавъ“ тамошну мѣщанску читальню. Не „скономисковавъ“ выправѣ нѣчто, але за то „попотувавъ“ книжки и часониси. Результатъ сего урядованія поки-що не звѣстный.

Зъ Станиславова надсылають намъ до рубрики „ревизіи и увязненія“ цѣлу визанку вѣстей. И такъ: Въ слѣдъ за объявленіемъ навѣтъ польскихъ днєвниковъ, що львовскій судъ краевый засыпанныи ложными доносами польскими, зроблено ревизію — и то безъ интервенціи тутѣшного суду, безъ свѣдѣвъ и т. д., якъ се жадае устава — у п. С-ого, урядника почтового и у п. М-ого, аскуланта судебного и секретаря филіи тов. имени Качковского, а хотій у обѣхъ нѣчто не найдено, — то одакъ перенесено ихъ обѣхъ „въ болѣе удаленныи мѣста“: першого до Бялой, на Мазуры, другого до Перемышля. Майже рѣвножасно розвязано тутѣшну филію тов. им. Качковского — съ жителями, котры заслужуютъ на оголошеніе що до лоты — а за однимъ заходомъ замкнено крамнищу филіи и завѣшено часонисъ „Господаръ и Промышленникъ“, выдавану не черезъ филію, а черезъ приватного чоловѣка. Такъ надѣйшовъ день 1 марта 1882 г., коли съ удареньемъ 3-ой години съ полудня рѣвножасно въ 3-рѣжній стороны мѣста выхлѣли 3 фѣкрами 3 судіи слѣдчій съ полицейскою асистею. Результатомъ сего було тое, що замѣсть Русинѣвъ оказались арештованныи Поляки.

Зъ Подбережець надходять близшіи вѣсти о тамошнихъ ревизіяхъ и о арештованіи п. Изидора Кисѣлевского. Дня 10 лютого жандармъ зѣ наказу львовского староства арештовавъ въ Подбережець п. Изидора Кисѣлевского, бывшого редактора „Бескида“, котрый на часъ прѣхавъ бувъ въ приватныхъ дѣлахъ до учителя п. Абрисовского. П. Кисѣлевскій, дѣятельный Русинъ, заохочувавъ народъ въ окрестности Подбережець закладати крамнищѣ и касы залочковъ (така каса и основалася его заходомъ въ Миклашевѣ). Тогожъ дня комисаръ староства въ асистенціи жандармовъ перевѣвъ ревизію въ громадскій читальни и въ домѣ учит. п. Абрисовского. По ревизіяхъ отѣхавъ комисаръ съ жандармами до Львова, забравши съ собою п. Кисѣлевского. Въ справѣ читальнѣ подбережецкой роблено ревизію и у другихъ интеллигентныхъ Русинѣвъ, причинившихся до ея основанія. При всѣхъ ревизіяхъ ничего противзаконного не найдено. Ледви минуло шѣсть днѣвъ, ажъ ту 16 лютого прѣйзидъ зновъ до Подбережець комисаръ съ 4 жандармами. Жандармы розбились по селу, а комисаръ съ однимъ жандармомъ еще разъ зревизувавъ читальню и акта громадскіи. Кромѣ одного „образка“ знайденного межъ актами громадскими ничего болѣе комисаръ не подыбавъ. П. Кисѣлевскій зѣставъ въ колыка днѣвъ увязненый, а читальню ц. к. староства розвязало за „подбурюваніе одной народности противъ другой“. Выдѣлъ читальнѣ вниѣсь рекурсъ до высшихъ властей. — Также въ сусѣднѣмъ Подбережець селѣ, въ Миклашевѣ, отбулася ревизія зъ староства д. 26 л. лютого въ домахъ шѣтохъ осянѣвъ. Не найдено ничего незаконного.

Зъ подѣ Городенки ишуть намъ: Дня 15 (27) лютого отбулася въ Коначинцахъ, пов. Городенского, у одного руского молодца-студента Василия Дрогомирецкого остра ревизія на подставѣ доносу незвѣстного члена Станиславовской рады повѣтвой до ц. к. Суду краевому. Донесєніе тое звучало такъ: „Bazyli Drohomirecki, osiemnastoletni młodzieniec rodem z Kobak, uczęszczał przez niejaki czas do gimnazjum kołomyjskiego uciekł w końcu przez namowę pewnego szyszmatyka do Rossyi, gdzie przez dłuższy czas przebywał w Moskwie i Kijowie, powrócił później do Galicyi, gdzie chodząc jak gdyby brzościek po kwestach od wsi do wsi a od miasta do miasta rozdawał różne litografowane i drukowane książki pomiędzy naród ruski, nakłaniał ku przyłączeniu szyszmy, ku powstaniu przeciwko panów polskich i przywróceniu się ku Carowi.“ — Знаючи wyż opisanego B. D. bardzo dobrze (?) zdybując go dnia 21 lutego 1882 na stacyi kolejowej w Korszowie, gdzie odebrałszy wielki pakunek, pełny różnych książek powstańców rosyjskich, udał się z nim do Korszycina (pow. Horodenka), gdzie obecnie przebywa, i skąd pomiędzy naród książek rozsyła i agituje. — Przytem dodaje, iż to indiwiduum nie spowiada się u uniów, tylko jeżeli w tym celu do Czachoru na Bukowie gdzie u znajomego Szyszmatyka spowiada się. „Członek Rady Powiatowej ze Stanisławowa“. — При ревизіи у В. Дрогомирецкого забрано колыка книжокъ, межъ иншими: „Наше поле“, „Рокосыанъ“, „Поезія Шевченка“, „Галицкій Русинъ“ и т. др. а его самого арештовано и подѣ ескорто жандарма отставлено до Городенки. В. Дрогомирецкій ходивъ до школы гимназіальныхъ въ Коломыжѣ, а переставъ ходити не черезъ намовы шyszmatyków, але зъ власной волѣ, маючи намѣръ — учитися приватно. Въ вѣдѣмъ чѣсь звѣдѣвъ до Кракова, Решева, Вѣлчакъ и Кальваріи, але въ Росіи не бувъ и еи не бачивъ. Дня 21 лат. лютого звѣдѣвъ справѣ до Коршова, але не за російскими книжками, а за образами, котры надѣйшли зъ Львова отъ Петрова на адресъ Вейс. о. Е. Стрыбского, священника въ Коначинцахъ. Дрогомирецкій перебуває въ Коначинцахъ доперва 1½ мѣсяца; учится тутъ приватно до опыту, жадныхъ знакомостей не має и нѣкуда не выѣздитъ. Що до словѣтъ, то днѣ до жадного Чагору не ѣздитъ и священника въ Чагорѣ не знае. Вас. Дрогомирецкій есть ревный Русинъ, народъ свой любитъ и поважа, — але се въ Австріи чейже каждому вольно! Дуже цѣкава рѣчь булабы знати, що се за одинъ и якъ называєся той подлецъ,

членъ Станиславовской рады повѣтвой, котрый зробивъ такой огидно-фальшивый доносъ до ц. к. Суду краевому. Загалнѣе мнѣніе есть въ нашихъ сторонахъ таке, чтобы самы власти старались фальшивыхъ доносокъ выслѣдзувати и карати (сежъ и есть ихъ обовязкомъ! Ред.), бо инакше черезъ подозрѣнія, ревизіи и арештованія на подставѣ подлѣхъ а ложныхъ денуціицъ на людей невинныхъ, знищится морально край. Народъ рускій все бувъ вѣрный своему монарху и краєви николи не робивъ повстанія, — длѣтого то й жалѣ, що доноски хотять зъ руской Галичины зрѣбити — руину. Якъ зачуваемъ, Вас. Дрогомирецкій зѣставъ вже увѣльненый и.

— Въ справѣ арештованія о. Іоана Раковского, приходника въ Изы въ Угорщинѣ вниѣсь одинъ посолъ въ угорскѣмъ соймѣ интерпеляцію до правительства. Президентъ-министеръ Тисса отповѣвъ на тую интерпеляцію, що у о. Раковского отбулася ревизія на жаданіе львовского суду краевому. По ревизіи наказано о. Раковскому не выѣздити нѣкуда зъ дому, але онъ переступивъ той наказъ и для того арештовано его въ гостиници въ Мукачевѣ и интерновано въ Сигетѣ въ домѣ тамошного руского приходника, зъ отки не може нѣгде выдѣлѣтися. При томъ заявивъ выразно министеръ Тисса, що угорске правительство анѣ передъ ревизіями та увязненіями, анѣ теперъ по тыхъ фактахъ, не сумнѣвалось и не сумнѣваєсь о лѣальности и патриотизмѣ угорско-руского духовенства.

— Въ справѣ испытѣвъ доспѣлости въ семинаріяхъ учительскихъ оголосила рада школьна кр., що приватисты и приватистки, котры хотять здавати испытѣ, мають внести поданія найдалше до юнця марта с. р. до дирекціи той семинаріи, въ котрой намѣрнѣются испытѣ здавати. — Повторительный испытѣ доспѣлости въ муж. учит. семинаріи во Львовѣ отбудѣсь отъ 17 до 24 л. марта. Кандидаты мають зголоситись въ дирекціи семинаріи 16 л. с. м.

— Цѣсаръ санкціонувавъ ухвалу сойму, чтобы зятнуги пожичку 12.000 зр. на будову дому для учителѣвъ школы рѣльничной въ Черниховѣ. Пожичка буде взята имовѣрно зъ краковской щадницѣ, а будова дому розпочнѣся на веснѣ с. р.

— Выдѣлъ красивый выпрацювавъ проектъ уставы и предложитъ его соймови, чтобы на будуще всякіи кары грошевы, накладаннй властями судовыми и политичными а признаніи на фондъ убогихъ, не выливали до касъ громадскихъ, але до выдѣловъ повѣтвыхъ.

— На центральный выдѣлъ товариства имени Качковского во Львовѣ наложила дирекція финансовъ 718 зр. кары за неостемпльованныи календаръ, котрый бувъ долучуваный што мѣсяца до книжокъ выдаваемыхъ товариствомъ.

— „Kolo polityczne“ — подѣ такою назвою уконститутовалася сєи недѣлѣ товариство польске во Львовѣ. Пѣсла статутѣвъ цѣлю товариства есть: разбирати справы политичный, социальныи и экономичныи чи то на зборахъ членѣвъ чи й приватно („prófnie“); устроювати публичнй отчетны; скликувати публичнй зборы; высказувати свои погляды на бѣжучій справы публичнй на публичныхъ зборахъ въ формѣ резолюцій, петицій, меморіаловъ до властей и до сойму та рады державной, въ формѣ днєвника-рѣчь або издавничества. — Якъ бачимъ отже обѣсгъ дѣлани „kolo politycznego“ дуже широкий. Выдѣлъ „kolo“ складѣсь зъ 10 членѣвъ и 5 заступниковъ. Предѣдѣлемъ выбрано дра Петра Гросса а его заступникомъ дра Леона Вѣльнського.

— Школѣ кошкарства въ Ярославѣ вызначило министерство 600 зр. запомогы.

— За безпроцентною пожичкою краєвою на будову насарнѣ зголосилося до выдѣлу краєвого 16 мѣстъ и одна приватна особа. Загална жадаиа сума выносила 259.000 зр., а позаякъ выдѣлъ кр. має до несорпорядности лишь 60.000 зр. рѣчно, то и не имѣвъ всѣ поданія уважливати. Добтали: Теремебля 5000; Золочѣвъ 6000; Решево 10.000; Перемышль 15.000; Сянокъ 10.000; Бережаны 4000 зр.

— Резервовыхъ офицровъ зголоосилося надобовязково такъ много до чинной службы на театрѣ войны, що не можна було всѣхъ приняти, а толыко занотовано ихъ на всякій случай. „Polit. Corresp.“ бачитъ въ томъ обѣвъ „доказъ патриотизму, оживляющего резервовыхъ офицровъ“.

— Конкурсы учительскіи. Рада шк. окр. зъ Горюдѣ розписує конкурсы на посады: а) въ пов. горюдѣцкѣмъ при школахъ етатовыхъ въ Добричахъ и Матковичахъ съ платою по 300 зр. и вольнымъ мешканіемъ; б) въ пов. рудецкѣмъ: 1) при 4-класовой шк. въ Комарнѣ на двѣ посады старшого учителя по 450 зр. и одну посаду молодшого учителя по 270 зр. рѣчно; 2) при 4-клас. шк. въ Рудкахъ на посаду старшого учит. по 450 зр.; 3) при школѣ етат. въ Михалевичахъ на посаду учителя (300 зр. и мешканіе). Речінець до 31 марта с. р. — Рада шк. окр. зъ Рогатинѣ розписує конкурсы на посады: 1) управляющего учителя при 4-кл. шк. въ Перемышлянахъ (450 зр., додатокъ 50 зр. и мешканіе); 2) учителѣвъ старшихъ при шк. въ Серникахъ сєреднихъ, Медувѣ и Кунашовѣ (пов. рогатинского), и въ Череминцахъ (пов. перемышлянского) съ платнею 300 зр. и мешканіемъ; 3) учителѣвъ молодшихъ въ Васючинѣ и Явчу, пов. рогатинск. (250 зр. и мешканіе). Провизоричній посады на: 1 старшого учит. при мужск. шк. въ Рогатинѣ (450 зр.); при шк. етат. въ Полтвѣ (300 зр.) и при школахъ въ Мершцовѣ, Тучновѣ, Бачовѣ, Плетеничахъ и Увѣдѣ (по 250 зр.) Речінець до 31 марта с. р.

— Армарии на конѣ будутъ отбуватись, пѣсла розпорядженія министерского зъ 5 лютого с. р., що року въ мѣсяца цѣвѣтнѣю. А именю 10 цѣвѣтнѣ въ Станиславовѣ; 13 цѣвѣтнѣ въ Тернополи; 18

цвітня в Мостисках а 23 цвітня в Решові. Сего року день 10 цвітня припадає на другий день Великдня, длятого ярмарок в Станиславові відбувся вийняткового сего року 11-го цвітня.

— В Бережані пишуть нам: На об'їзді дні 8 лат. лютого о. р. загальним збором членів „Рускои Бурси“ в Бережаніх вибрано председателем одноголосно о. Михаила Соневицкого, катихиза гимназ. Членами Выдѣлу выбраны: о. Мих. Глебовицкий в Бережані, п. І. Волчук и Юл. Насальский учитель гимназ. о. І. Слюзар в Дунаев, о. Іос. Макогонский в Лѣвчичах, о. Іос. Стеткевич в Божикова, о. Іос. Лужницкий в Жукова и о. Мих. Громницкий в Мечишова. Заступниками выдѣловых: о. Іосиф. Дзюрович в Рогатинах, п. Дип. Сарачинский в Почапе, Онуфрий Ляхович учитель нар. и І. Сойка пѣвец церковный в Бережані. — Выбранный Выдѣл уконституован в той способѣ, що заступником председателем выбраний о. Мих. Глебовицкий, секретарем п. І. Волчук, а касиером п. Юлианъ Насальский, на которого руки просят надосылать все датки для нашей Бурсы.

Отъ Выдѣлу „Рускои Бурсы“ в Бережаніх. — В моравском купельном мѣстѣ Рожнава утворилося подъ покровительством архиепископа Рудольфа товарищество, которе взяло собі задачу, заложити там же лѣкарский закладъ для всехъ убогихъ урядниковъ державныхъ австр.-уг. монархій, в томъ числѣ и для священниковъ. Потребующий лечѣния урядники достанутъ тамъ мешканье, обслугу, лѣкарства, а евертуально и подмогу грошеву. Намѣстничество удалось до рускои митр. консисторіи съ прошеніемъ, чтобы она препоручила то же гуманное предпріятіе своему духовенству и препоручила потребующимъ такимъ купельмъ священникамъ съ нихъ користати. Консисторія выдала вже дотичну куренду.

— Конкурсъ на одну стипендію в фундаціи Мих. Попеля рѣчно 80 зр. почавши отъ другого повѣрку 1882 шк. р. розписуе до ч. 904 руска митрополича консисторія; речинець до 31 лат. марта о. р. Стипендія призначена для своихъ фондатора, католикомъ вѣры и убѣдившихъ боудай першу класу народу съ добрымъ успѣхомъ. Право надаванія стипендіи має львовска гр. к. митрополія. Убѣгателѣ мають вносити поданія до к. к. наместничества и долучити: 1) свидѣтельство крещенія; 2) убожества; 3) сродства съ фондаторомъ, бл. п. Яковомъ Попелемъ в Медухи, рогатинского повѣта, и 4) свидѣтельство школьные за першій повѣрокъ сего шк. р.

— (Дрѣбні вѣсти.) Цѣсаръ удѣливъ громадѣ Николаичи, пов. бучацкого, 50 зр. на будову церкви. — Впр. митрополитъ вернувшись в четверть минушого тыждня в Вѣднѣ до Львова. — Сими днями згинувъ во Львовѣ одинъ воякъ 24-го (коломийского) полку, придушеный завалившюся отбою пѣшевою подчасъ набирания пѣску для потребъ касарниныхъ. — Теперѣшний тернопольскій 15-й полкъ кн. Насавъ обходивъ свой 25-лѣтній ювілей. Комендующій кн. Виртембергъ выѣхавъ на то же торжество до Тернополя. — Комендующій в Краковѣ, ген. Бинертъ, умеръ в понедѣлокъ рано. — Въ Италіи, в Форлимпольѣ власти открыли зторганізоване тайне товарищество „Società di Sofia Rogovskaja“, которе пропаговало идею цареубійства. Арештовано всехъ членовъ того товарищества. — Гарибальди отъ довшого часу хорый. — Дня 5 о. м. похоронено съ незвычайнымъ торжествомъ профессора медицины в вѣдѣнскомъ университетѣ и совѣтника двору дра Вейтѣха Духека. — Бесе Гельфманъ, жидѣвка, бравша участь в убійствѣ царя Александра ІІ, улааскавана позѣйше отъ кары смерти, умерла в вѣзницѣ в Петербургѣ. — Нову антику отворено в Яричевѣ подъ Львовомъ. — Письменный пошты досѣлаости в высшій школѣ реальной во Львовѣ зачнуты 16 лат. о. м. а устный испытъ 24 л. о. м. — Въ Березовѣ умерла одинока дочка о. Алексѣя Заклинского в Богородчанѣ в 24 р. жита. — Рускій парохіальный комитетъ в Белѣ розписуе публичну ливитацию на перебудованье приходского дому на огорожу приходского обѣста. Выдатки обчислены на 2.081 зр. 65 кр.

Вѣсти епархіальный.

Зъ Епархіи Львовской.

Каноничну институцію получили оо.: 1) Карпо Ванитяк на кап. Бужокъ, дек. одеського; 2) Володимиръ Дылинский на пар. Ляшки горный, дек. ходоковского.

Въ пропозицію принятъ: На Стрѣльковѣ, дек. кузнецкого оо.: 1) Викторъ Чомкевич, пар. в Высочка, 2) Константинъ Глѣбовицкий кап. в Брюховичѣ, 3) Іоанъ Коцюба, кап. в Горпинѣ; а также в списѣ: Іоанъ Могильницкий, завѣдатель Горька и Мих. Кобылянский, сотрудникъ в Бѣлѣ.

Духовныя посады одержали оо.: 1) Іосифъ Бандыра завѣдательство капел. Хорошо, дек. щирецкого; 2) Александръ Даниловичъ приватне сотрудничество в Дерновѣ, дек. буского; 3) Петръ Петрицкий приватне сотрудничество в Девятику, дек. бобрецкого; 4) Александръ Юрикъ, приватне сотрудничество в Дроговижу, дек. роздольского; 5) Іоанъ Дымушевский сотрудничество в Теревовѣ; 6) Андрей Тимусъ приватне сотрудничество съ правомъ правленія в духовныхъ дѣлахъ в Проборнѣ, дек. гусатынского.

Деканами именованъ оо.: 1) Михаилъ Галиковский деканомъ Богородчанскимъ; 2) Софронъ Дитвинювичъ парохъ в Григоровѣ, деканомъ Бучацкимъ.

Конкурсъ розписаный на опорожненіи приходовъ: 1) парохія Корневъ (съ Ольховцемъ), дек. городенецкого, приватного падаия и 2) капеланія Куропатники (съ Сеньковомъ), дек. бережанского, приватного падаия. Речинець вношенъ поданъ до дня 1 мая 1882.

Митрополича Консисторія выдала дня 16 лютого с. р. куренду до Ч. 447, вь котрой звертае увагу духовенству, чтобы повѣренъ ему матеки бенефициальный, фундаційный и ерекціонный якъ найсовѣтнѣйше шанувало, бо бувають сумный случаи, що декотры душпастирѣ подчасъ своего урядованія добра ерекціонный (будыня, грунты и лѣсы) выписують и своими наследникамъ поруйнованъ лишаютъ. Консисторія препоручае отже деканамъ наглядати подчасъ осмотровъ каноничныхъ, чтобы нѣякихъ вь томъ взглядѣ несправильностей не бувало.

Зъ Епархіи Перемыской.

Презенту получили оо.: 1) Теодоръ Борисъ, сотрудникъ вь Шумицѣ Рыковой дек. старосамбровского на парохію Хащѣ вь дек. жуковинского; 2) Сим. Дуткевичъ, сотр. вь Каменѣ-Староселѣ дек. потелицкого на капеланію Поддубицѣ дек. угновского; 3) Корн. Саикъ, капеланъ вь Вульки Мазовецкомъ дек. потелицкого на Себечѣ вь дек. белзкого; 4) Мих. Шелеметко, прив. сотр. вь Медики, дек. перемыского на парохію Бутыны дек. угновского; 5) Іосифъ Ситиницкій парохъ Яблонки, дек. высочанского, на пар. вь Кривцѣ того же деканата.

Каноничну институцію получилъ: о. Іоанъ Ивасѣвка, сотр. вь Люблинѣ, дек. любачевского на капеланію вь Малковичахъ дек. перемыского.

Посады душпастирскі одержали оо.: 1) Стеф. Сапунъ, новопоставленый пресвитеръ сотрудничество вь Каменѣ Лѣсной дек. потелицкого; 2) Ант. Дыгалевицъ сотрудничество вь Диковѣ, дек. олешицкого; 3) Іоанъ Кричицкий приват. сотрудничество вь Комарнѣ; 4) Вас. Мадоракъ зав. кап. вь Михалевичахъ, дек. комарнянского получилъ завѣдательство пар. вь Подгайчикахъ, дек. комарнянского.

Упокоился дня 9 лютого с. р. о. Іоанъ Шустъ пар. Дубровицѣ, дек. ярославского, вь 68 р. жита а 44 р. священства.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— „Нѣсковскі Старини“ выйшла 2-га книжка съ слѣдующимъ содержаниемъ: 1) Паны Ходыки, воротили городское самоуправленіе вь Киевѣ вь XVI—XVII ст. В. Антоновича. 2) Учебныя заведенія вь рускиихъ областяхъ Польши вь періодъ ея раздѣловъ. 3) Поляки и Русины (до исторіи ихъ бытовыхъ отношеній) Л. Мадѣвца. 4) Розговоръ Великороссій съ Малороссією (литературный памятникъ другой половины XVIII ст.) съ переднымъ словомъ Н. И. Петрова. 5) Дневникъ Овсѣяма (дальше) В. Антоновича. 6) Посмертныя розсказы о. Антонія Ковальского (въ исторіи селянскихъ рухѣвъ вь кievской губ. 1855 р.) подаетъ П. Левъ. 7) Библиографія и рецензіи. 8) Вѣсти и замѣтки: а) Соборъ замѣсть собора; б) Православный монастырь и его уніатска лѣтопись; в) Компанейскій иглоки; г) Покрытка; д) Ілія Човпила, записавшійся бѣсамъ вь службу; е) Gaudeamus igitur Киевской академіи; ж) Запорожске розграбленіе. Прилога: Киевска академія и ея студенты (1697—1701 р.)

— „Украинскимъ дѣтямъ“. Пять перекаждѣтъ — вѣршѣвъ Олены Пѣблинѣ. Подъ такимъ заголовкомъ появилась оими днями вь Киевѣ книжочка, мѣстача вь собѣ пять перекаждѣтъ на украинску мову поезій а именно: Спѣвѣцѣ, Сырокомлѣ; Анцарѣ, Пушкинѣ; Гилька вь Палестинѣ, Три пальмы и Мцырѣ вь Лермонтовѣ.

— Выказъ жертвъ и членскихъ вкладовъ на бурсу для дѣвчатъ рус. кат. обр. вь Перемышлѣ, за котры П. Т. Дятелъ сердечне „Спаси-Богъ“ заявляе: (дальше): Ви. питомѣцѣ дух. сѣм. Вѣдѣнского 18 зр., именно: пп. Фолистъ, Хилѣкъ, Ковальскій и Кадуняцкій по 3 зр., Коширкевичъ, Мендильскій, Хотынецкій, Кмитъ, Романовскій по 1 зр., Гостинскій и Мышковскій по 50 кр.; Ч. парохіане Угринова на руки о. Куснерского 1 зр. 45 кр.; о. С. Максимовичъ вь К., о. А. Матюкъ о. Чирнянскій вь М. по 1 зр., о. І. Санчицъ вь Я. 2 зр., всего 24 зр. 45 кр. На рахунокъ членского взноса: Ви. о. Качала 50 зр., о. дек. М. Лукасевичъ, о. проф. К. Волошинскій, оо. Н. Роздѣльскій, С. Яремкевичъ, Е. Левицкій вь З., А. Зубрицкій, дрѣ мед. Косакъ вь Я. вѣ вь на р. 1882 по 3 зр., — разомъ 71 зр.

Вь Перемышлѣ, дня 27 н. с. лютого 1882. — Отъ Выдѣлу рускои Бурсы для дѣвчатъ.

Зав. Подлишецкій, Кучерыбъ, секретарь, касиеръ.

ПЕРЕМЫСКА АДМИНИСТРАЦІИ.

Вн. Іосафатъ Сеньковъ вь Л. Предилату на „Науку“ мы одержали, але не маемъ кому ея передати, бо редакторъ „Науки“ п. Щербанъ уязвенный и нѣкто не хоче ея отъ насъ взяти.

— Выказъ Всехъ и Благъ П. Т. жертвователѣвъ на дѣвоче воспитаніе подъ зарядомъ Инокимъ чина с. Василѣ Вел. вь Словитѣ, котрымъ за ихъ жертвы кмитетъ заявляе свою щирѣйшу подяку: (Дальше).

212) Всч. о. Долинскій, деканъ бучацкій, отъ себе и парохіанъ вь Космиринѣ 3 зр. 16 кр., отъ брацтва церк. там же 2 зр., отъ Всч. о. Ливинювича Софронія вь Григоровѣ и отъ парохіанъ 8 зр. 20 кр., Крушельницкого Василѣ вь Сорочѣ 4 зр., Ковальского Якова вь Зубрѣ, Левицкого Юліана вь Жизномирѣ, Олесницкого Іоана вь Велесенѣ и отъ церк. брацтва вь Яриши по 2 зр., отъ Всч. оо. Антонія Левицкого вь Сновидова, Ванчицкого Онуфрія вь Баріша, Зячковского Алексѣя вь Бучачѣ, Курбаса Іларіона вь Губинѣ, по 1 зр., отъ парохіанъ вь Боринѣхъ 4 зр., отъ Чч. парохіанъ и брацтва церк. вь Губинѣ и Сокальцѣ 14 зр., отъ Чч. парохіанъ вь Веланѣвѣ, Дубинѣ и Залѣсѣ 6 зр. 75 кр., отъ Всч. о. Гавр. Глѣбовицкого изъ Соколова, отъ церк. брацтва и меньшихъ складокъ там же 9 зр., отъ Всч. о. Воднара вь Потока 50 кр., Нароцкого Алексѣя вь Порховѣ 67 кр., — разомъ 44 зр. 69 кр.; 213) Достохв. Дирекція касы щадливи галицкой 500 зр.; 214) Всч. о. Прострицкий Николай, деканъ устѣцкій отъ Всч. оо. Іанкевича Іоана 58 кр., Величковского Іоана вь Гнусовѣль 50 кр., отъ Чч. брацтва церк. вь Ляцко и Подбровникъ 4 зр., вь Петриловѣ 3 зр., — разомъ 8 зр. 8 кр.; 215) Всч. о. Бандыра вь Ляцко чорныхъ отъ громады 4 зр. 42 кр., отъ церк. брацтва 2 зр., отъ себе 1 зр. 18 кр., — разомъ 7 зр. 60 кр.; 216) Ч. редакция „Галицкій Сіонъ“ отъ Всч. о. Брилинского вь Ужани 15 зр., отъ Благор. Брилинской Анны 5 зр., отъ церк. брацтва вь Берлинѣ 2 зр., отъ Всч. о. Ганкевича Мих. вь Глибовѣ 4 зр., изъ складки вь Берлинѣ 4 зр., отъ Всч. о. Єфиновича вь Поповѣцѣ 2 зр., отъ брацтва церк. там же 2 зр., отъ Всч. о. Нарольского вь Пустомитѣ 5 зр., — разомъ 39 зр.

ПОДЯКА.

Дня 9 сѣчня с. р. згорѣла школа вь Почапахъ пов. золочевского. Вь томъ огни стративъ я цѣле свое тяжко збрѣане майно, лишившися безъ всякихъ потребъ до жита. Знайшлися однакъ щирѣ люди, котры по своей можности простили съ ласкавою помочю. Особливо оказавъ менѣ вь томъ нещастіи наибольшее прихильности Ви. о. Каршъ Винтовякъ вь Бужкѣ, котрый прибувши вь часѣ огню, забравъ до себе жѣнку съ дѣтьми, надѣливъ ихъ одежиною и удавався где можна съ просьбою о помѣчѣ. На его руки припали слѣдующі жертвы: Ви. панъ Подляшескій судія вь Золочевѣ вь складки 7 зр. 50 кр. и кѣлька гарнитурѣвъ; Вир. о. Гавриловичъ 3 зр. и подушкѣ; Ви. Аделѣ Лотоцка и А. Дрогомирецка 1 зр. 50 кр.; Ви. Корневичъ учитель вь Вѣлого

„ВЪ ОБОРОНѢ ЧЕСТИ“.

повѣсть Г. Раймунда вь трехъ частяхъ. Цѣна 2 зр. 50 кр. съ пересылкою 2 зр. 70 кр. (Повѣсть тая стоитъ вь оригиналѣ нѣмецкомъ 8 зр. 40 кр.)

Дѣстати можна вь администраціи „Дѣла“ або вь книгарни Ставропигійской.

ТЕОФИЛЬ КОПЫСТИНСКІЙ

артистъ маляръ,

образовавшійся за границею, звѣстный въ краев. выставѣхъ штукъ красныхъ, выконуе портреты, якъ также религіійны образы рѣжнои величныи.

Поручаючись ласкавымъ взглядомъ, просить о занотованіи адресу: Теофиль Копыстинскій во Львовѣ, ул. Краковска, ч. 20. (9—10)

НАШИХЪ ЗНАМЕНИТЫХЪ МУЖЕВЪ:

Богдана Хмельницкого, Ісена Неула и Микола Лисенки (въ новѣхъ натуральной величинѣ) по 1 зр. за примѣрникъ; Тараса Шевченка (малый бюстъ) по 50 кр. за примѣрникъ; можна дѣстати вь закладѣхъ вырѣбѣхъ гипсовыхъ (защѣтѣ), ул. Валова во Львовѣ, або посредствомъ администраціи „Дѣла“.

Каменя 1 зр. 50 кр.; Ви. Лука Левицкій вь Белѣцѣ 1 зр.; Ви. Скоповскій вь Бѣлого Каменя 1 зр.; Ви. Чеховскій 50 кр.; Ви. Д. Танякевичъ вь Закомарѣ 1 зр. и кусень полотна; Ви. И. Левицкій вь Пѣтричѣ полотни; Ви. Романовичъ дир. руского театру 1 зр. — Кромѣ того прислали впрестъ на мои руки: Ви. Жуковска вь Олѣвѣ бѣлизну и полотни вартости 50 зр.; Ви. В. Тарнавскій вь Сморгжевѣ 10 зр. и Ви. Завадска вь Почапѣ 5 зр., постѣль и 1 гарнитурѣ.

Всѣмъ тымъ ласкавымъ дѣтелямъ дякую сердечне рускимъ словомъ „Спаси-Богъ“!

Почапы 28 лютого 1882.

Іоанъ Петришинъ, учитель вь Почапѣ.

ПОДЯКА.

Симъ складаемо военародно подяку Бго Преосвѣщенію графу Рудольфу Стадіону, патрону нашему, за оказану намъ щедрѣ помѣчѣ, що именно лишивши на сторонѣ всякі пересправы конкуренційны, зволивъ удѣлити на нову церковь весь потребный матеріалъ а зверхъ того и 300 зр. готовкою. При той случайности выказуемъ подяку и Свѣтлѣй Дирекціи Богородчанской за прихильность нашему дѣлу и дѣйстви щире посредничество.

Сажавѣ 1 марта 1882.

Комитетъ церковный: Іоанъ Охримовичъ, Стефанъ Соловей, Іоанъ Татарскій, Михайло Гоголь.

Курсъ львовскій вь дня 6. л. марта 1882.

платить жадають австр. валютѣ	п. кр.	р. кр.
1. Акции за штуку.		
Желѣзн. Кар. Луды. по 200 р.	296 50	300 50
Львоб.-черн.-по. по 200 р.	167 —	171 —
Банку гин. галиц. по 200 р.	298 —	305 —
2. Листы заст. за 100 р.		
Общ. кредит. галиц. по 5% ав.	100 35	101 70
" " " " по 4% ав.	93 —	95 —
" " " " по 5% ав. период.	100 35	101 70
Банку гин. галиц. 6% ав.	101 40	102 80
Листы дов. гал. руг. банку п. 6%	100 —	101 50
3. Листы дов. за 100 р.		
Общ. роль. кред. Завед. для Гал. и Букв. 6% лосов. вь 15 лѣтъ	92 —	94 —
4. Облиги за 100 р.		
Индустриализаціи галиц. 5% м. к.	99 50	100 75
Облиги коммунальн. Гал. банку ругиц. 6%	100 —	101 50
Пожички кр. вь р. 1873 по 6%	101 —	102 50
5. Лосы мѣта Кракова	18 50	20 50
" " " " Станиславова	22 —	25 50
6. Монеты.		
Дукатъ голландскій	5 54	5 64
" " " " австрійскій	5 56	5 66
Наполеондоръ	9 47	9 57
Полтинникъ	9 75	9 85
Рубель росіейскій ерѣбный	1 62	1 62
" " " " паперовый	1 20	1 22
100 марокъ нѣмецкихъ	58 40	59 10
Серебро	—	—

СКЛАДЪ ОБУВЯ

мужеского и женьского,

вырѣбу краєвого

ГРИГОРІЯ ЛЕТКОГО

въ Бродѣхъ улица Золота.

Дякуючи за оказаніи менѣ до сихъ поръ взгляды П. Т. Публн-ки, мою честь поручити и дальше съ тымъ увѣреніемъ, що вырѣба мои робѣтъ, навѣтъ при наибольшахъ вымогахъ, подѣ взглядомъ елегантии повний найти всюду признава, а то тымъ болѣе, що они выкованъ совѣстно, зъ доборого якъ найтрѣвалѣшого матеріалу и побѣла доборого париского вкусу, а однакъ по совѣстно умѣреныхъ цѣнахъ (2—3)

ЗОРА

ПИСЬМО ЛИТЕРАТУРНО-НАУКОВЕ

для рускиихъ родинъ

выходить во Львовѣ два разы на мѣсяцъ, кожде число пайменше вь два аркушѣ друку и коштуе рѣчно 5 зр., повѣрчно 2 зр. 50 кр. (на велиновѣмъ наперѣ рѣчно 6 зр., повѣрчно 3 зр.). Адресъ: Редакція „Зорѣ“, ул. Галицка ч. 18.

Вь редакціи „Зорѣ“

можно набути слѣдующі книжки власного накладу:

1. Повѣсти Марна Вовча, три томы, вь цѣнѣ 1 зр.
2. Повѣсти Николая Устьяновича вь цѣнѣ 70 кр. (на лучшѣмъ паперѣ 85 кр.)
3. Страстный Четверть, оповѣданѣ Николай Устьяновича, вь цѣнѣ 38 кр. (на лучшѣмъ паперѣ 45 кр.)
4. Мѣсть Верховинца, оповѣданѣ Николай Устьяновича, вь цѣнѣ 32 кр. (на лучшѣмъ паперѣ 40 кр.)
5. Оповѣданія Николая Гоголя, вь цѣнѣ 35 кр.
6. Сваты (образецъ вь галицко-русского жита) написавъ Деинетъ, вь цѣнѣ 28 кр.
7. Гальшна, княгиня Острожска, оповѣданѣ историчне Дра Изъ Шараневича, вь цѣнѣ 1 зр.
8. Старорусскій князь городъ Галичъ, критичне студиумъ Дра Изъ Шараневича, вь цѣнѣ 32 кр.
9. „Зорѣ“ вь року 1880: на звычайномъ паперѣ 3 зр., на велиновѣмъ 3 зр. 60 кр.
10. Марта Борецка, оповѣданѣ историчне, вь цѣнѣ 32 кр.
11. О выхованіи (подручникъ для рускиихъ женщинѣ), вь цѣнѣ 30 кр.
12. Надельмаеръ, апостолъ свободы (цѣлава исторія вь жита б. ламута-опиалста) вь цѣнѣ 10 кр.
13. „Газета Школьна“ вь р. 1878 (оправлена) по зниженѣ цѣнѣ 1 зр.
14. „Газета Школьна“ вь р. 1879 (оправл.) по зниженѣ цѣнѣ 1 зр.
15. Провѣдній идѣ вь письмахъ Тараса Шевченка, вь цѣнѣ 35 кр. (правильно естетична).
16. Завѣщанѣ Тараса Шевченка, зъ музыкою М. Вербицкого, вь цѣнѣ 35 кр.
17. Фотографія Тараса Шевченка, вь форматѣ книжковѣмъ, вь цѣнѣ 50 кр.)

При закупкѣ которого-небудь вь тыхъ выданъ бере редакція всю оплату почтовою на себе.

Выходить во Львовъ шо Среда и Субота (крѣмъ рускихъ святъ) о 4-ой годниѣ пополуни. Литерат. додатокъ „Библиотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кожного 16-го и послѣдняго дня кожного мѣсяца.

Редакція, администрація и экспедиція подъ Ч. 8 улича Академична.

Всѣ листы, послышки и рекламаци належить пересылать подъ адресомъ: редакція и администрація „Дѣла“ Ч. 8 ул. Академична.

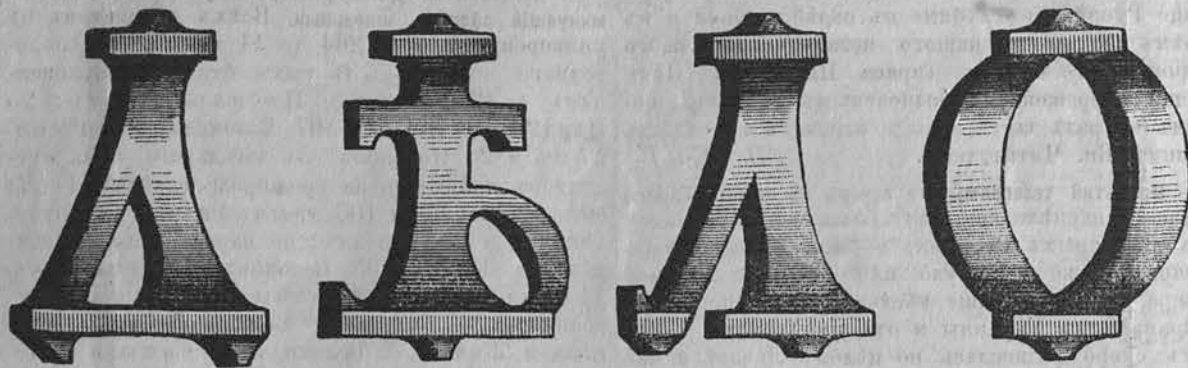
Рукосписи не звертаются только на попередне застереженіе.

Послѣднее число стоитъ 13 кр. а. в.

Оголошенія принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. отъ одной строчки печатной.

Рекламаци неопечатаній вольны отъ порта.

Предплату належить пересылать франко (налучше почтовымъ переказомъ) до: Администрація часописи „Дѣла“ ул. Академична Ч. 8.

Предплата на „Дѣло“ для Австріи: для Россіи:

на цѣлый рокъ . . . 8 ар.	на цѣлый рокъ . . . 8 рубл.
на полъ року . . . 4 ар.	на полъ року . . . 4 рубл.
на четверть року . . . 2 ар.	на четверть року . . . 2 рубл.

съ дол. „Библиотеки“: съ дол. „Библиотеки“:

на цѣлый рокъ . . . 12 ар.	на цѣлый рокъ . . . 12 рубл.
на полъ року . . . 6 ар.	на полъ року . . . 6 рубл.
на четверть року . . . 3 ар.	на четверть року . . . 3 рубл.

на самъ додатокъ: на самъ додатокъ:

на цѣлый рокъ . . . 5 ар.	на цѣлый рокъ . . . 5 рубл.
на полъ року . . . 2-50 ар.	на полъ року . . . 2-50 рубл.
на четверть року . . . 1-25 ар.	на четверть року . . . 1-25 рубл.

Для Заграничя, окрѣмъ Россіи:

на цѣлый рокъ . . . 10 ар.	
на полъ року . . . 5 ар.	
на четверть року . . . 2-50 ар.	

съ дол. „Библиотеки“: на самъ додатокъ:

на цѣлый рокъ . . . 14 ар.	на цѣлый рокъ . . . 6 ар.
----------------------------	---------------------------

III. Читателѣвъ въ Россіи просимо мати на увазѣ, що въ вымовѣ $n=ji$, $\delta=i$, и (въ серединѣ и на концѣ слѣвъ) $=y$, и (на початку слѣвъ) $=i$, δ (на початку слѣвъ) $=vi$.

ОТЪ РЕДАКЦИИ.

Послѣднее (15-те) число было сконфисковано въ среду такъ познымъ вечеромъ, что того самого дня годъ было напечатати другій накладъ; напечатано его ажъ другого дня въ четвергъ, около полудни. Тойже цѣлый день зойшовъ на розбиранію черенковъ, такъ что до складана лишилась одна пятиница, а за одинъ день нѣкимъ чиномъ не можна було зложити цѣлого аркуша. Такъ отже зъ независимыхъ отъ насъ причинъ, выдаемо нынѣшнее число „Дѣла“ только въ полъ аркуша, а III. Читателѣ нашій звать насъ въ томъ оправдати.

БЕСѢДА

посла о. Озаркевича

выголошена въ радѣ державной въ оборотѣ интеллектуально-русского духовенства.

Нехай менѣ буде вѣльно при обрадахъ надъ покрывѣмъ недобору звернути увагу на одну справу, котра дотыкае податковъ, якихъ домагаются отъ духовенства ц. к. скарбовѣ власти.

Душпастырямъ доручаютъ именно безъ перестанку наказы платничѣ, разъ вадя еквиваленту належитостей або титуломъ податку доходного, то звать за податокъ грунтовой або який иншій, и жадають въ тыхъ наказахъ, чтобы податокъ заплатили до 30 дѣвъ въ урядѣ податковомъ подъ грозью екзекуції. Подъ конецъ осени 1881 р. доручено душпастырямъ зновъ такі наказы платничѣ и заповѣдано ихъ на подставѣ закона зъ 7 Червця 1881 р. Дн. в. д. Ч. 49, чтобы тѣ податки заплатили самі, а въ найновѣйшихъ часахъ доручивъ зновъ ц. к. урядѣ податковомъ въ Бережанахъ зъ дня 4 лктого 1882, Ч. 272 вѣмъ душпастырямъ наказы платничѣ зъ заповѣданьемъ, чтобы тѣ податки заплатили и то съ тымъ застереженьемъ, що имъ вѣльно жадати звороту отъ фонду религіяного. Католицке духовенство звернулося до высшего духовной власти съ прошеньемъ, чтобы тому въ способъ отповѣдний зарадила, а то тымъ больше, що подвышеніе платнѣ духовенству еще не наступило. Коли потѣмъ гр. кат. митр. конвенторія во Львовѣ починала въ свои стороны потрібной кроки, розпорядило Намѣстництво во Львовѣ зъ дня 9 листопада 1881 р. Ч. 61239, „що при бенефиціяхъ, въ которыхъ доходы не досягають высоты системизованой конгруги, обовязокъ оплачуваня податковъ має тяжити и на будуще на фондѣ религіяномъ, о чѣмъ мають бути бенефицианты увѣдомлені и поучені“. Далше стоитъ въ томъ розпорядженіи Выс. Намѣстництва: „що ц. к. краева скарбова дирекція приказала зъ дня 1 вересня 1881 Ч. 1641 ц. к. урядѣмъ податковомъ, чтобы предложили ц. к. Намѣстництву тую квоту податкову, котра припадае на цѣлкомъ або по части вѣльныхъ отъ податку душпастырѣвъ сѣдствомъ катастральной такаціи, маючой ввійти въ житіе, — и то въ той цѣли, чтобы тую квоту перенести на религіяный фондъ и на тыхъ бенефициантовъ, що суть по части вѣльныхъ отъ податку.“

Такъ отже высказано засаду, чтобы лишь ц. к. Намѣстництву высказати, котрі бенефицианты мають, а котрі не мають того податку платити. Але мимо того розпорядження Намѣстництва выдало ц. к. министерство скарбу свое розпорядженіе зъ дня 7 листопада 1881. Ч. 17636, котрымъ внесено давнѣйше розпорядженіе ц. к. Намѣстництва.

Ц. к. министерство скарбу покликнуе на декретъ надворной канцеляріи зъ дня 4 жов-

тня 1844, Ч. 28955, и на законы о грунтовой податку зъ р. 1880 и 1881; алежь належалобы мати на увазѣ, що не годилобыся забирати и той нужденной конгруги выносною у гр. кат. парохѣвъ 315 ар., а у капеляновъ 210 ар., якъ довго подвышеніе дотаци католицкого духовенства еще не перепроважено, и якъ довго оно не сталося еще правомъ. Тов лише хотѣвъ я примѣтити и звертаюся до ц. к. правительства съ просьбою, чтобы доки справа конгруги не буде залагоджена, не жадало отъ душпастырѣвъ подобныхъ податковъ, чтобы теперѣшній розпорядженія адержало, а коли кто обовязаний платити, чтобы той обовязокъ бувъ перенесеный послѣ существующихъ законѣвъ на фондъ религіяный, та чтобы всѣ розпорядженія выданіи министерствами скарбу и просвѣты были введены на одинъ ладъ и не противорѣчили собѣ такъ диаметрально, бо такѣ дѣловодство зводитъ всяку урядову чинность на нѣщо, и духовенство навѣтъ не знае, котре розпорядженіе має силу и послѣ котрого має поступати.

Зъ той причины прошу Выс. правительство, особливо же ц. к. министерство скарбу зарядити, щобъ потрібно, чтобы тѣ податки, котрі накладываютъ на душпастырѣвъ, были перенесені такъ якъ до теперъ бывало, на фондъ религіяный, поки справа конгруги не буде остаточно рѣшена, и чтобы тымъ душпастырѣ не были безвѣстанно непокоены. Я поручаю отже тѣ мои короткі уваги высокому правительству ровесмотрити и, о колько можна, уважливѣ.

ДОПИСЬ.

Зъ Бережанъ.

(Доля „Руской Бурсы“ въ Бережанахъ.) Еще на день 13 л. жовтня 1881 р. скликаны были загальныи зборъ членѣвъ нашої „Руской Бурсы“, але зборъ той отбулся не могъ, бо послѣ нашихъ статутѣвъ потрібно до такого збору присутности 25 членѣвъ, а тогды было появилось всѣхъ разомъ съ мѣсцевыми (соромъ сказати) 8, хотій больше якъ 50 запросинъ выслано, а кромѣ того и въ часписяхъ завѣдомлено о зборѣ. Черезъ тое скликано зборъ по разъ другій на день 8 л. лютого с. р.; але и симъ разомъ оно не лучше удалося, бо на только запрошенныхъ, що и перше, явилось теперь уже 12 членѣвъ! Однако симъ разомъ мимо такъ малого числа зборъ отбулся, бо теперь вже статутъ на тое позволяе.

Зъ справозданія дѣяльности Видѣлу ледво то поднести належитъ, що Бурса має до теперъ всего 175 ар. 76 кр. жметку, отже дуже далеко ѣи еще до того, чтобы могла войти въ житіе, а предѣльнѣ всѣ признають нагячу потребу якъ найскоршого отворенія Бурсы, много о томъ при всякій случайности говорить, но бачится — не много творять. А праця у насъ треба немалой, коли справа має удержатися, а не упасты, якы собѣ гдѣяи желали, и то удержатися сильно и скоро войти въ житіе. Яко условіе отворенія Бурсы поставлено въ нашѣмъ статутѣ посѣданіе на власнѣсть отповѣдного дому. Тов условіе выдалося гдетому за трудне и при нынѣшнихъ нашихъ отношеніяхъ майже не можливе до осущенія, протѣ на зборѣ далися чути голоса, чтобы змѣнивши дотычный §. статута, чимъ скорше отворити Бурсу въ домѣ нанятѣмъ, а тогды лекше буде придати фондѣвъ на удержаніе бурсы, бо институтъ буде на дѣлѣ; подано, что прим. и одна Рада повѣтова (Рогатиньска) зъ своихъ фондѣвъ на Руску Бурсу бережаньску ничого не призначила мовѣбы то по той причинѣ, що Руска Бурса въ Бережанахъ не істнуе, и подобными вымѣнками збунують нашій прошенія о назначеніе якого датку на цѣли нашої Бурсы.

Людямъ, що такъ говорятъ, отповѣдаемъ, что наші сусѣды — Поляки не отъ нынѣ умѣють вынаходити причины, чтобы нѣчого не дати, хотійбы на цѣль найкрасшу, если она только хотѣли знамя руске, не оглядаючися зовѣмъ на то, чи то буде для якои тамъ корпорации (не говоримъ: власти, отповѣдне и проч.) але по крайній мѣрѣ приличне и передъ самымъ собою усправедливлене; если примѣромъ Рада повѣтова высылаетъ свои гро-

шѣ за границу яко запомогу, а на цѣли просвѣты въ своемъ повѣтѣ не дасть, знайшовши яку будь причину отмовы. Полякамъ вѣльно казати всенародно (Dz. pol. Nr. 44.), що они потребують костель въ Коломыѣ розширити для того, чтобы „był wawonia narodowej polskiej w stolicy Pokucia“, але Русини не можна сказати, що отъ до Руской Бурсы буде принимавъ ученика-Русина гр. кат. обряда, бо то зновъ буде грѣхъ, за котрый мусишь покутувати, що не дадутъ зъ Рады повѣтовой на Руску Бурсу нѣчого, хотій всюду до касы повѣтовой въ значно переважуючій части платятъ податки Русини. Що до другои части, якыбы условіе посѣданія власного дому было алишне, то просимъ только дотычныхъ лицъ (бо они отношенія въ Бережанщинѣ не отъ нынѣ знаютъ) о поясненіе, для чого упала Бурса руска въ Бережанахъ, будучи въ власнѣмъ домѣ, бо въ домѣ „Народного Дому“ и тымже „Нар. Домомъ“ удержуванъ? Скоро тамта не удержалася, то якже хотѣти нынѣ, чтобы устоялась нова безъ подставы, въ домѣ чужомъ, при существованіи вже одной повѣтои Бурсы въ домѣ власномъ и добре заосмотреной въ фонды, о котрой за существованія попередной руской Бурсы въ Бережанахъ никому и не снилося. Если замѣсть вѣстися до дѣла щиро й неумоимо и хотійбы найдрѣбнѣйшими частинками вносити матеріалъ потрібный до зведенія якого доброго дѣла, почнемо бавитися въ языкословній выводу §§-овъ статута якого добродѣтельного товариства, то певно далеко съ тымъ дѣломъ не зайдѣмъ; а въ прочѣмъ нашій противники насъ въ томъ выручаютъ, и они вынаходятъ и учатъ Русина: что его отвертѣсть ему шкодитъ, что повинены научиться отъ нихъ гадки свои задушевнѣ только „ogólnikami“ выражати, бо ти ogólniki кожного разу можна застосовати такъ, якъ въ данѣй хвили потреба, передъ своими по своему ихъ толкуючи, а передъ другими, якъ вымагають обстоятельствъ.

Такъ стоитъ справа съ Бурсою рускою. Мыслею, котра выликала потребу основанія, и цѣлю назаначено въ статутѣ есть: помогчи убогій молодежи хотійчій учиться. Цѣль, котрой и самі Поляки теперь поклоняются, жадаючи на каждомъ кроку (бодай на папери!) „oświaty dla ludu“, только что они хотять оswiatiti lud — (называючи его: nasz) ruski — oświata polska a radше szlachecka, котра нѣколи не схоче принятися до сердца руского, — а Руска Бурса бережаньска поставила собѣ за цѣль, лише помогчи о сколько зможе образованію бѣдной дитины руского народа, бо на правленія образованія народного дати не може, питомѣмъ бо еи мають бути публичными учениками, а въ заведеніяхъ публичныхъ мають передъ вѣмъ выбраватися „люде“, а не Русини. Поляки, нѣмцы; а въ прочѣмъ то бы вже выглядало на конвиктъ, велибы и науку институтъ на себе принимала. — Може вже и за много я на той тематѣ развѣлся, але и не мало тутъ еще далосьбы сказати, бо не знаѣмъ въ якои причинѣ може нигде такъ якъ у насъ не есть руска Бурса Полякамъ солю въ оцѣ, марю пугающую ихъ Богъ знае чимъ отъ часу, якъ перша мысль о томъ продерлася въ свѣтъ. Въ кѣнци еще только одну увагу своимъ и противникамъ: Скажѣтъ, чимъ при такомъ станѣ рѣчи, якъ се я тутъ коротко представивъ, являются всѣ аргументы II. П., напроважуваній на засѣданіяхъ Радъ повѣтовыхъ протѣмъ удѣленю Руской Бурсы датку въ грошей, котрі самі же Русини складають?

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Рада державная.) Розправы бюджетовъ мають скѣнитися сего тыждня. На слѣдующій тыждень приде подѣ обряды палаты послѣвъ законъ финансовый и проектъ закона о покрытій недобору за р. 1882. Министеръ Дунаевскій має предложити емицію 5-процентной ренты паперовой въ дорожѣ публичныхъ офертъ. По укінченю дѣбаты надъ закономъ финансовымъ приде на порядокъ дневный трактатъ торговельный съ Сербією, а потѣмъ проектъ закона о реформѣ выборовъ въ мысль внесенъ Пайтгамера и Либихера. (О реформѣ выборовъ писали мы въ послѣднѣмъ ч. „Дѣла“.)

На 206 засѣданіи палаты послѣвъ при дебатѣ надъ бюджетомъ министерства просвѣты забравъ голосъ пос. Ковальскій при позиціи „Народній школы“ и въ довѣй промовѣ представивъ кривды, які дѣются Русинамъ въ Галичинѣ на поли народнаго школьництва. Передо-

вѣмъ розбѣравъ нашъ посолъ зѣвѣтну справу народнои школы во Львовѣ, оттакъ порушивъ и другу не менше для насъ важну справу львовской школы вправѣ и надбужитій еи управителя и. Будзиевского. (П. Ковальскій покликнуе въ той справѣ на ЧЧ. 66, 69 и 73 „Дѣла“ зъ р. 1881). Оттакъ перейшовъ и. Ковальскій до учительскихъ семинарій и выказавъ безпримѣрне покрывденіе руского языка въ тыхъ школахъ, пригадавъ дотычну свою резолюцію зъ 26 цѣвѣня 1880, доси еще правительствомъ не уважливѣну. Въ той резолюціи домагались рускі послы, чтобы правительство:

1) Во Львовѣ, Золочевѣ и Самборѣ заложити нові семинаріи учительскі съ рускимъ языкомъ выкладовымъ.

2) Правительство має розпорядити, чтобы въ существующихъ вже семинаріяхъ учительскихъ во Львовѣ, Тернополи и Станиславовѣ и въ жѣночыхъ семинаріяхъ учительскихъ во Львовѣ и въ Перемышлѣ часть предметовъ була выкладана по руски и має тое въ статутѣ для семинарій выразно означити.

3) Правительство має въ мысль §. 29 министерского розпорядженія зъ 5 цѣвѣня 1879 устанovitи испытующій комисіи для учителей и учителей школъ народныхъ.

Наконецъ и. Ковальскій подѣлѣ и тую нашу кривду, що рада школьна обсаджуетъ посады инспекторѣвъ школьныхъ людемъ, котрі не знаютъ руского языка, и закончавъ бесѣду возваньемъ министерства просвѣты, чтобы всѣ его бажанія и жалобы уважливѣ.

(Повстаніе въ Дамьмаціи и Герцеговинѣ.)

За цѣлый майже сей мѣсяць доносятъ офіціалній и приватній бюлетены зъ театру войны только о дробныхъ стычкахъ патрольѣвъ, выселанныхъ въ рѣжній стороны. Повстанціамъ звычайно не щастится, бо войска обсадили всѣ важнѣйшіи пункты и звычайно берутъ повстанцѣвъ въ перекрестный огонь. Крѣмъ того повстанцѣ терпятъ на недостатку живности и амуниции, бо власти войсковой дбають дуже о тое, чтобы перетяти всяку коммуникацію повстанцѣвъ съ такими окрестностями, зъ которыхъ моглибы одержувати якунебудь матеріалну запомогу.

Ген. Іовановичъ доносятъ д. 7 с. м. Подѣ Вучидолѣ (Вовча Долина) сточило войско битву съ малымъ отдѣломъ повстанцѣвъ, числячимъ около 70 людей. Повстанцѣ утекли на Полицу, котру знайдено спаленою.

Дня 9 марта доносятъ ген. Іовановичъ: Дня 8 марта заняли войска XVII дивизіи мѣстности: Вратло и Убли въ Крившій. Въ Убли взято въ неволю 10 повстанцѣвъ. Войска австрійскі заняли вже линію Ораговацъ, Убалацъ, Леденицъ, Гребенъ, Целина и Бловица. Дня 8 марта була такожъ стычка подѣ Кошико на полудни отъ Требиня. Зъ стороны войска доси не зголошено жадныхъ стрѣлъ въ послѣднихъ стычкахъ.

(Посломъ австрійскимъ) въ Петербургѣ (на мѣсто гр. Калыко, теперѣшного министра дѣлъ заграничныхъ) має бути именованый гр. Волкенштайнъ. Волкенштайнъ есть горячій приклонникомъ кн. Бисмарка и больше, якъ кто другій, представляе собою политику Австріи: „Drang nach Osten“. Загално думаютъ, що назначеніе гр. Волкенштайна посломъ въ Петербургъ есть немовъ отповѣдею на выступленія ген. Скобелева.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Зъ Петербурга телеграфуютъ, що російская печать съ здивованьемъ приняла фактъ о проголошеніи Сербіи королевствомъ. При томъ дневники радятъ новому королевѣ, чтобы не подлагать Австріи.

Якъ царъ принявъ ген. Скобелева, до теперъ нема еще вѣростойныхъ зѣстокъ. Въ газетѣ „Южный Край“, выходячій въ Харьковѣ, помѣстивъ бар. Корфъ цѣкавіи вѣдомости о селянахъ-уніятахъ зъ холмской епархіи, збланныхъ административнымъ порядкомъ въ катеринославску губернію.

„Якъ зѣвѣтно — пише бар. Корфъ — при кѣнци 1874 р. духовне начальство холмской епархіи почало очищувати уніатское богослуженіе отъ католическихъ примѣшкѣвъ и наvertsати уніатовъ на православіе. Але знайшлись и такі селяне уніаты, котрі не хотѣли покидати вѣры своихъ отцѣвъ. Такихъ селянъ за неохоту переходити на православіе перевели административнымъ порядкомъ въ далекой стороны середъ чужихъ людей и ставили ихъ подѣ „бдительнымъ надзорѣмъ полиціи“. Бар. Корфъ наводитъ примѣры такихъ претерпѣвшихъ и до теперъ покутующихъ селянъ и пытае: чи по семи лѣтахъ жити въ чужинѣ, безъ свободы и горожанскихъ правъ, далеко отъ родины — чи по такой тяжкой покутѣ не пора булабы вже вернути збланныхъ на родину? О той статіи бар. Корфа згадуемъ тутъ для того, чтобы показати и. Гавзперови, плакашому въ радѣ дер-

жавної за холмоками уніями, що не лиш б'є, — п. Гавзернєр і Поляки радї бы не бачити в Росїї переселюваня уніїв. Самї толерантї Росїїне бажать, щоб за дїя вїри и обрядї люде не терпїли.

Зь Петербурга доносять, що тамь заносит ся на великї процесї интендантїв войскових зь войнї російско-турецкої за всякї надбужитя и спронебреня. Вь процесї буде фігурувати 250 обжалованих.

Нїмеччина. На засїданню сойму пруского зь дня 7 марта прїйшла на порядок денний справа поновленя посольства пруского вь Ватиканї. Вь бюджет вставлено на тую цїль 90.000 марок. Була надїя, що самї кн. Бисмарк зявїт ся вь соймї и забере голос при тїй позицї, щоб пояснити, вь якїмь станї находятся теперь переговоры Пруссї зь курїєю римскою. Однакж Бисмарк не прїбув на засїданнє а заступїв его підсекретарь стану дїл заграничних дїл Буш. Той сказав, що по вступленю на престолї папскї Леона XIII отношеня межї Рїмою а Пруссами змїнились на лучше, що держава, числяча надь 8 милїонїв католикїв, повинна старатїся о тое, щобь особнїй посол заступав інтереси католицких підданих при головї церкви. Против позицї вь бюджет на посольство пруске вь Ватиканї выступили національ-либералы и поступовї. Вь оборонї позицї выступив зь бесїдою провідник партї центра (католицкої) Виндгорст. Онї наставляв на конечну потребу згоды правительства зь столицею апостольскою, щобь спокїй вь отношенях церковних Нїмеччини мїгь бути привернений; далше высказав Виндгорст надїю, що сь часом зь посольства пруского при Ватиканї вьтворїт ся нїмецка амбасада. — Позицїю прїняв сойм значною більшїстю голосїв.

Парламент прускї прїняв вь другїм читанню законь о выкупї кїльких приватных желїзниць черезь державу.

Франція. Французскї министр справ внутрїшнихъ выдал циркуляр до властей на казующїй не допускати жадныхъ уличныхъ манифестацїй вь рїчницю парискої комуны, котра припадає на 18 с. м.

Войско французске сточило битву зь Арабами на територї мароканскїй. Начальник войска французского достав за тое нагану и наказ, щоб на будуще шанувать право межнародне.

Межї мїстамь Тунисом а Керуаном (вь Тунетанї) замордували Арабы десять Европейцїв, купцїв, котрї вїхали зь Туниса продавати товары войскамь французскимь вь Гафї.

Англія. Газеты звїщают, що министерство Гладстона намїреє запроектувати европейскїй конгресс для обсужденя питаня о остаточнїмь устрою Боснїи и Герцеговини. Берлинскїй трактат поручає Австрїї лишь оккупацию, а не прїлученє провинцї до монархїи; высїй же надзорь належить вїсьмь европейскимь державамь.

Сербїя. Presse одержала телеграму зь Бїлгороду о прїнятї королемь Миланомь посла австрїйского, котрый складаєт королеви благожеланя по случаю проголошеня Сербїи королевствомь. Посол высказав симпатїю и вдовольненє, сь якимь Австрїя перша признає поднесенє Сербїи до достоинства королевства. „Сербїя — сказав посол — все буде о тїмь памятити, що Австрїя таку симпатїю показала Сербїи не за дїя зближеня географичного, але зь поважаня для Сербїи яко такої державы, котра провадить политикю розумну и льбящу.“ Король Милан, дякуючи за симпатїю, отвїтив, що Сербїя и на будуще буде держатися политикї розумной, льбящей найлучше отвїдающей интересамь краю, щобь тїмь дати доказ, що нове королевство буде елементомь порядку, спокою, постоянности, поступу и цивилизациї. Подь конець сказавь король, що его чувства — суть и чувствами народу сербского. Кромь Австрїи припали благожеланя новому королевю: Туреччина, Італїя, Росїя, Румунїя и Черногора.

НОВИНКИ.

— Музыкально декламаторскїй вечер вь память XX-тихъ роковинь смерти Тараса Шевченка відбувся вь сали „Народного Дому“ и вылавь незвычайно хорошо. Гостей зь Львова и зь провинцї було такь много, що сали и обї галерїи були биткомь повнї; на тїмь всенароднїмь торжествї бачили мы на нашу радсть такожь поважне число мїщань. Програма була виповнена якь найудачнїше. Вступна рїч п. Вол. Барвїнського зробила глибоке враженє на вїсьх присутнихъ. Декламация п. Корнила Устыяновича викликала правдиве одушевленє; по декламациї Шевченкової „Розрытокь могилы“ мусїв на неумовляющїй зывъ гостей выголосити другу декламацию: „Чигринь“ Шевченка. — Музыкальна и вокальна часть программы очарувала вїсьх якь доборомь пісь, так и ихъ выполненємь. Розвнгуїзована публичность обышла оплесками пп. Вахнянина, Цетвиньского, Ардана, о. Стрыського, паню Цеглиньску, п. Зїбрховску, паню Правнї и др. Чудово красну кантату нашого славновїстого кїевского композитора п. Лысенка мусїв хорь на неумовляюще желанє гостей повторити. Телеграм зь вїсьх сторїн галицкої Русї а то и зь Вїдни, Кракова, зь Фочї (вь Герцеговинї) насїло надь 40; — такого множества телеграмь може еще й нїколи не бывало. Вь загалї вечерь выпавь такь тор-

жественно, якь тїлько може собї бажати щире сердце Русина, незглубиме вь своїй любви и вь своїмь почитаню нашего незабутного руского національного спївца, Тараса Шевченка. Подь першимь враженємь, вынесеным зь вечера, подасмь на разї тыхъ кїлька стрїчокь на радсть нашимь Вп. Читателямь. (Ив. Б-ї.)

— Прїветнїй телеграмы на вечер вь память Тараса Шевченка насїли еще зь Кїева и зь Цириху зь тамошнихъ Русинїв — але доперва такь поздно, що вже годї було ихъ отчитати вь часї вечера. Тымь немєнше вїстка о насївшихъ телеграмяхъ зь Украины и зь цїрихскихъ Русинїв скоро рознеслась по цїлїмь Львовї и вїсь Русины радувались, що наше народне свято вь память бесмертного Кобзаря нашло такь широкїй отгмонь вь сердцахъ нашихъ Землякїв.

— Вечер вь память Шевченка вь Петербурзї. Якь доносять російскїе газеты, петербургскєе музыкальнє товариство аматорїв мало устроити вчера, дня 10 л. марта, музыкальнїй вечер вь память роковинь смерти Шевченка. Програма вечера обїймала выключно самї малорускїе кавалки.

— Зь Дрогобыча пишуть намь: Середь теперїшного тяжкого атмосферы дїйство подобнїмь до сонїчного проблеску середь хмарного дня бувь для нась вечерь вчерашнїй, коли обходилось память смерти Шевченка, по першїй разь вь нашїмь городї. Не маючи стїльки сил артистичныхъ, скористали мы зь пробувающо туть театру руского подь дирекцією Биберовича-Гриневецкого, и дано вь честь XX-тихъ роковинь смерти Тараса Шевченка представленє театральнє комедїонеры „Наталка Полтавка“, по чїмь слїдувала декламация поэзіи: Тоголя черезь паню Биберович мистерно выголошена, и образь живий представляющїй бандуриста и слушающо громаду руского люду рїжнихъ станїв, зь бїостомь Шевченка посередь, надь котрымь генїй тримавь лавровый вїнец. — На зывъ комитету збралася публика дуже численно, велика сали була биткомь наповнена, вїсь станы взяли удїл. Русины мїсцевї збралїсь майже вїсь, лиш зь околицї сподївались мы на сей вечерь больше. Туть мусїмь згадати, що и польска публика численно збралася почтити память нашего генїя. Комитет постановив на будуче обходити що року память Шевченка. Доходь призначенїй на стипендію имени Шевченка, буде, здаєсь, до сыть значнїй.

— Вь справї слїдства карного противь увязнєныхъ Русинїв лишь львовскїй корреспонденть краковскїй „Reform-y“ (Ч. 58 зь дня 11 марта): „Слїдство поступає напередь досить швидко и найдалше до двохъ мїсяцїв буде сконченє. Сими днями повернувь до Львова один зь судїв слїдчихъ п. Саханек зь поїздкї вь Тернопільщину, где переслухавь до 300 свїдків. Теперь зновь выїде зь Львова другї судї слїдчїй п. Длахець вь гдєкїй окрестности вь полуднево-восточнїй части краю.“ Далше корреспонденть „Reform-y“ старающийся ослабити вагу донесеня „Dziennik polsk-ого“ о тїмь, що судь львовскїй засїданїй безчисленными денунциациями зь краю, — каже, що безименнїй денунциация доставь судь лишь зь самыхъ moskalobłw (!) та ихъ союзникїв (?) жидїв. Справдї — не абы якїй гумор!

— Февізі. Вь Устїю Зеленомь відбулася ревизїя у о. Михаила Тындюка, сотрудника приходского и вь громадскїй читальни. Ревидувавь зь наказу намїстництва самь к. староста зь Буача.

— Зь Бобрєцкогo пишуть намь, що тамошнї жиди рїзнули мїжь народомь поголоску, що во Львовї сидить „вь криминалї“ дуже багато душастїхъ рускихъ зь тое, що приводили народь до присягь на тверезобї.

— Зь театру войнї. Кромь вычисленыхъ ранєныхъ воїковъ Русинїв умїщєныхъ вь шпиталяхъ, котрыхъ имена мы вже недавно подали, знаходяться вь шпиталю вь Фочї еще два зь 77 (самбєрского) полку: Іванъ Зрайло и Іванъ Бугєнь, оба тажко ранєнї. Пїсля урядовї статистики було убитыхъ и ранєныхъ вь бояхъ сь повстанцями до 26 лютого: 12 офицїрїв и 164 жовїтїрїв. Забитыхъ: 5 офицїрїв, 39 жовїтїрїв, 3 жовїтїрїв не отшукано; тажко ранєныхъ 3 офицїры а 75 воїковъ; легко ранєныхъ 4 офицїры и 47 воїковъ.

— Зь православіа на унію перейшла сими днями громада Путавень на Буковинї. Причины сего „були вже поясненї вь „Дїлї“ вь донєсї зь Буковини, недавно умїщєной.

— „олод“ грозить 5 громадамь вь повїтї коломийскїмь. Староство зажадало зьт намїстництва 4000 зр. запомогї.

— Пароходство на Днїстрї. Львовскїй часопис доносить, що пп. Брониславь Слонєцкїй, директорь рїчничої спїлки вь Станиславовї и Казимирь Наварскїй будувничїй зь Львова, вносили до министерства прошенє, щобь удїлили имь выключну концессию на удержуванє плавбы на Днїстрї межї Галичем а Окопамь черезь 15 лїть.

— Именованя. Президенть суду окружного вь Перемишлї, дрь Труш, именованнїй совїтникомь двору при найвысїмь трибуналї.

— Министерство справ внутрїшнихъ завїзвало черезь намїстничество вїсь староства, щобь якь найотрїбше выповняли вь практицї законь противь волюжества и вь загалї противь всякихъ неробїв, а колибь теперь обовязующї законы мали оказатїсь где недостаточными, то власти мають подати вказівки, вь якїй способь дало бысь тому зарадити вь дорожї законодательнїй.

— Статистичнїй даты университету Черновецкого за минувшїй пїврїнь школьный. Вїсьх студентїв вь университетї було 264 (о 11 мєнше, якь попередного пїв року). Зь тыхъ було 190 Буковинцїв а 43 Галичань. По народности: 95 Нїмцїв и Жидїв, 97 Волохїв, 45 Русинїв и 26 Поляковъ. Зь загалного числа студентїв принадлежали на поодинокї выдїлы: 1) На выдїлї правничї: 106 звычайныхъ (74 Буковинцїв и 20 Галичань; по народности: 52 Нїмцїв и Жидїв, 33 Волохїв, 7 Русинїв, 14 Поляковъ) и 15 надзвычайныхъ (10 Буковинцїв, 4 Галичань; по народности: 7 Нїмцїв и Жидїв, 2 Волохи, 3 Русины и 3 Поляки). 2) На выдїлї тєологичнїхъ: 68 звычайныхъ (47 Волохїв — зь тыхъ 7 зь королевства ромуновъ, — 21 Русинїв) а 2 надзвычайнїхъ (оба Волохи). 3) На выдїлї фїлософичнїхъ: 35 звычайныхъ (22 Буковинцїв, 8 Галичань; по народности: 14 Нїмцїв и Жидїв, 8 Волохїв, 11 Русинїв и 1 Поляк) а 24 надзвычайныхъ (19 Буковинцїв, 2 Галичань; по народности: 14 Нїмцїв и Жидїв, 5 Волохїв, 1 Русинь и 4 Поляки). 4) фармацевтїв: 14 (4 Буковинцїв, 10 Галичань); по народности: 8 Нїмцїв, 2 Русины и 4 Поляки.

— Одна недїля больше. Каждый рїкь навїть переступнїй має лиш 52 недїлї, а сей рїкь має о одну больше, 53, бо 1-шїй сїчень припав на недїлю и 31-шїй грудень закончує рїкь вь недїлю. Сей рїкь есть такожь 300-тїю рїчницю введеня калєндаря Григорїаньского, бо вь 1582 р. папа Григорїй XIII зрєформувавши калєндарь Юліанскїй впровадивь новий.

— Новє королевство сербскєе есть 16-те зь ряду королевств вь Европї. Вь нашїмь XIX столїтї повстало 7 королевств (баварскєе, вїртємбергскєе, саксонскєе, грецїе, бельгїйскєе, румынскєе и сербскєе), а згаоли титулы королевств: Сицилїи и Гановєру. Королевство сербскєе числїть 48.582 кїльометровъ просторони и около 1.700.000 жителїв.

— „Славянскєе благотворительнє общество“ вь Одессї именовало провідника герцеговиньского повстаня, Стояна Ковачевича своимь почетнымь членомь. Потуючи сей факт, подамо нашимь читателямь гдєякї данї зь житїи Ковачевича, якї мы подыбали вь часописяхъ. Ковачевичь родився вь Герцеговинї, вь малїмь селї Срчевицї, коло Гацка; теперь числїть около 55 лїть. Вь сербскїмь калєндарї „Орао“ (орель) зь 1876 р. такь описана особа Ковачевича: „Стоян Ковачевичь — то правдивий типь гїрняка-гайдака; онь середного росту, сь широкими плїчїми и грудями. Лице его совсїмь почернїлє, опалєне жарю и порокомь, длитого его яркї торїи очи здаются еще чернїйшими и страшнїйшими. По зїору его очї прошибає до душї, але тї очї умїють бути такожь вїсїливыми и веселыми. Стоян сынь богатой родины; будучи еще молодїмь человекомь, бувь „кнез“ (начальникомь) села. Разь вь сварїи убивь Турка и мусїв утїкати до Черногорї. Туть оселился на самїй границї и часто нападаль на Туркїв. Такимь способомь Ковачевичь отвыкь зь мирного житя, а ставши „гайдакомь-юнакомь“, где тїлько зайшло дїло зь Турками, Ковачевичь тамь явився першїй. Имя Стояна Ковачевича дуже популярно вь Герцеговинї и Черногорї. Вь 1871 р. онь доставь вь дарь зь черногорского князя шаблю сь надписю „Юнаку Ковачевичу“. По 1871 р. онь удався до герцеговиньского монастыря Коширьєво и туть его зрадою Турки схватили и замкнули вь Сераевску тюрму. Надь головою Стояна висївь мечь на волоку. За нимь вступився князь черногорскїй Николай; онь такь любивь Коваче-

вича, що до Сераєва выславь своего брата Станка Радонича выпросити его зь турецкої неволї и кары. Але навїть брать князьвскїй не мїгь выпросити Ковачевича зь страшной кары. Ковачевичу однакож не судилось згинути зь руки Турка: одного ранку сторожа тюрмы побачила дверь Ковачевичевонь казїи отворєными, — а за нимь самымь и слїдь пропавь; онь утїкь вь Черногорю. Якь тїлько выбухнуло вь 1875 р. вь Нєвєсинїе герцеговиньскєе повстанє противь Турка, Ковачевичь сейчась явився мїжь повстанцями. По оккупаци Боснїи и Герцеговини Австрїєю, одинь Ковачевичь не признавь берлинского трактату, не поддавься и держався сь своимь товариствомь вь недоступныхъ горахъ Герцеговини. Австрїйскєе правительство, якь звїстно, було вызначило 400 дукатовъ тому, кто убьє Ковачевича, — але никто такой досї не знайшовся, хотїй вїдомо було властямь, що Ковачевичь заходивь до своєи домївки, где жїє его жїнка и дїти (мас двоихъ сыновїв). Коли Кривошїне вь южнїй Далмацїи подїлили бунт, Ковачевичь сейчась почавь зь ними зноситися и зьорганизувавь повстанє вь Герцеговинї, котрє тїлько хлопотїв натворило нашїй державї.

— (Дрїбнї вїстї.) Дня 7 лютого около 3 год. вь день выбухъ пожарь на сценї тїмчасового театру чєского вь Празї, подчась направи газовой руры черезь неогляднїхъ робїтнїковъ. Машинисть театральнїй, чоловікь прїтомнїй, опустивь заразь желїзну куртину а насївша сторожа пожара огонь завчасу прїтушила. — Варшава числила послї конскрипциї зь 9 лютого с. р. 406.261 душ, разомь вже сь войскомь. Мушїяч (безь 19.078 жовїтїрїв) було 184.893, а жєнщинь 202.290. — Зь Нїмеччини выемїгровало вь 1881 р. до Америки 210.547 особь, два разы больше, якь вь р. 1880. Мушїяч выемїгровало 123.235, а жєнщинь 87.312. — Заявляєт комитет, котрый має збирати складки на фонд стипендїйный имени номершого недавно посла соймского Ігнатїя Лукасевича. Зь того фонду мають роздїлятися почетнїй запомогї ревнїмь войтамь сельскимь. Намїстничество позволило збирати складки по цїлїмь краю. — Вь Чернївцяхъ сконстатувала судова комисїя таке переповненє тамошної вїзницї, що одинь вїзєнь умерь задушенїй. Выпущєно длатого 30 инквизитїв на волюну отопу.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— Третїй збїрнїнь украиньскихъ пісьєн М. Лысенка, мїстачїй вь обїб, якь попереднїй два збїрнїни, 40 пісьєн, появил вь продажї вь книжнїмь и музыкальнїмь магазинїхъ Болєслава Корєйво вь Кїевї. Цїна збїрнїка 3 рублї 50 коп., сь пересылкою 4 рублї. Тамже продаются и оба попереднїй збїрнїки по 2 руб. 50 коп., сь пересылкою по 3 рублї.

— Товариство „Просвїта“ выдала за рїкь 1882-гїй першу книжочку (зь загалного чола выдївництва 65-ту зь порядку) п. заг.: „Мертвецкїй Великдень“. Оповїданє Григорїя Квїтки Основяненка. Вь додатку: „Справозданє зь загалныхъ зборїв „Просвїты“. Цїна 8 кр. Накладь друкувала вь 2000 прїмїрникахъ.

— Вь Кїевѣ выходять теперь 16 перїодичныхъ выдань, а именно: 6 природничихъ и медициньскихъ, 6 церковныхъ, 3 политичнїхъ (Заря, Трудь и Кїєвлянинь), 2 офицїальнїхъ, 1 историчнїй журналъ („Кїєвская Старина“), и 1 университетскїй („Универс. Извїстїя“).

Цїє. кор. прив.

АЦИЕНДА АССИКУРАТРИЧЕ

вѢ ТрієстѢ,

найстарше австрїйске товариство убєзпечєнїй основанє вь року 1822

сѢ фондомъ закладовымъ 4,000.000 гульдєновъ

убєзпечая:

1. противь стратъ черезь пожарь на буднїкахъ сь движимостями, складами, сѢножатными и збїжевыми запасами;
2. противь стратъ черезь градъ на землепладахъ;
3. житїє чоловіка во вїсьх комбинацїяхъ;
4. на случай нещастя на тїлї и на житїю.

Ациєнда выплативша до теперь около 350.000 гульдєновъ лишь священнєскимь фамилиямъ вь отдїленю житїевомъ, узыскала собѢ заслужєну славу такь вь краю якь и за границєю. Она убєзпечая по самымъ солиднымъ условїямъ.

Всякихъ звїстокъ удїляє

Заступнїцтво во ЛьвовѢ

НрѢ 5 ул. Академическа,

а по городамъ и сєламъ агєнты.

Виходить во Львовъ що Среда и Субота (крѣмъ ру-
скаго свѣта) о 4-ой годинѣ пополудни. Литерат. додатокъ
„Библиотека найзнам. повѣстей“ виходить по 2 печат. ар-
кушѣ кожного 15-го и послѣдняго дня кожного мѣсяця.

Редакція, администрація и экспедиція побл. Ч. 8 улицы
Академична.

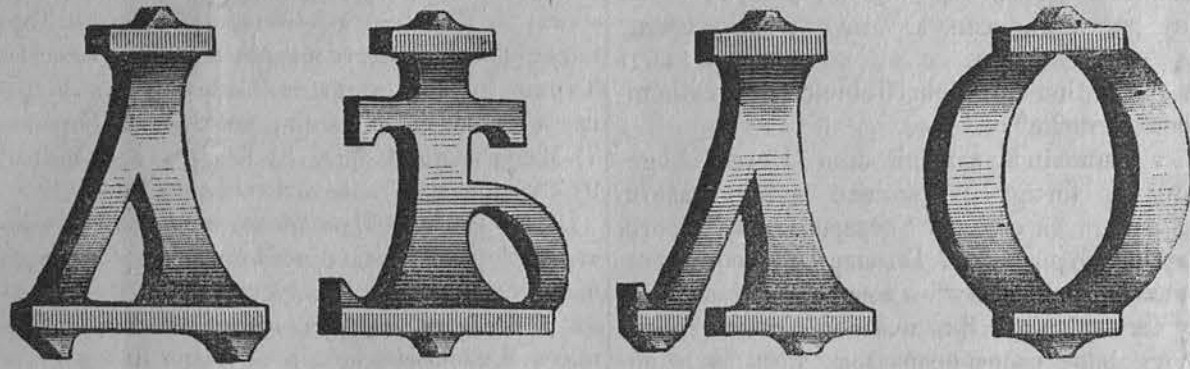
Всѣ листы, посылки и рекламации належить пересылати
побл. адресу: редакція и администрація „Дѣла“ Ч. 8 ул.
Академична.

Рукописи не звертаються тільки на попереднє застере-
ження.

Подорожне число стоить 12 кр. а. в.
Оголошення приймаються по цѣнѣ 6 кр. а. в. въ один
строки печатно.

Рекламации неоплаченіи вѣдуть до порта.

Предплату належить пересылати франко (найлучше
почтовымъ перекладомъ) до: Администрація часопису „Дѣло“
ул. Академична Ч. 8.

Предплата на „Дѣло“ для Австрій:		Для Россіи:	
на цѣлый рокъ . . .	8 ар.	на цѣлый рокъ . . .	8 рубл.
на півъ року . . .	4 ар.	на півъ року . . .	4 рубл.
на чверть року . . .	2 ар.	на чверть року . . .	2 рубл.
съ дод. „Библиотеки“:		съ дод. „Библиотеки“:	
на цѣлый рокъ . . .	12 ар.	на цѣлый рокъ . . .	12 рубл.
на півъ року . . .	6 ар.	на півъ року . . .	6 рубл.
на чверть року . . .	3 ар.	на чверть року . . .	3 рубл.
на самѣ додатокъ:		на самѣ додатокъ:	
на цѣлый рокъ . . .	5 ар.	на цѣлый рокъ . . .	5 рубл.
на півъ року . . .	2 ар.	на півъ року . . .	2 р. 50к.
на чверть року . . .	1 ар.	на чверть року . . .	1 р. 25к.
Для Заграниччя, окрімъ Россіи:			
на цѣлый рокъ . . .	10 ар.		
на півъ року . . .	5 ар.		
на чверть року . . .	2 ар.		
съ дод. „Библиотеки“:		на самѣ додатокъ:	
на цѣлый рокъ . . .	14 ар.	на цѣлый рокъ . . .	6 ар.

ВП. Читателѣвъ въ Россіи просимо ма-
ти на увазѣ, що въ вымовѣ ъ=ji, ѓ, ѓ=i, и (въ
серединѣ и на концѣ слѣвъ)=ы, и (на початку
слѣвъ)=і, ѓ (на початку слѣвъ)=ві.

„Безприкладный триумфъ“.

(Конецъ.)

„Безприкладный“ триумфаторъ пос. Гав-
знеръ дуже живо нагадує намъ тыхъ малень-
кихъ герцѣвъ хлопчикѣвъ въ паперяныхъ „ча-
кахъ“ и съ деревляными шаблями, що выма-
лювали собі на паперѣ страшиного врага,
обсыпавши его землянымъ валомъ та обста-
вивши всякими имитациями твердинь, — кида-
ются ѓттакъ на него съ голоснымъ „гурра“
немовбы на справдѣшого великаньского во-
рога, а поторошавши на кусники своего, вла-
стными руками вытвореного врага, порозѣ-
тувавши земліи твердинь и окопы, вертають
ѓттакъ съ триумфомъ при ѓтголосѣ дитинчой
трубки. Такого страшного врага не тільки
Польша, але и цѣлои Австрій, підступного,
бо до часу замаскованого конспиратора пан-
славистичного, пресильного альянта ген. Ско-
белева вытворивъ, чи выпивъ пос. Гавзнеръ
зъ „Слова“ и зъ „СПетербургскихъ Вѣдомос-
тей“, — окрестивъ его „святоюрскою парті-
єю“, голосно крикнувъ „гурра“, завѣряючи
всѣхъ, що тамъ за тою маскою kryся вся
интелигентна Русь, с. е. всѣ ті Русины, що
„не прикитують себе до галицко-польской
культуры“ — и — однимъ поклѣкомъ „зра-
да стану“ розторошивъ своего врага!

Але правду сказавши, навѣтъ така дити-
няча выправа на „страшиного змыа“ не ѓтне-
сла своего ефекту. Уже въ самѣй палатѣ на-
ткнувся пос. Гавзнеръ на пос. Озаркевича, —
котрый вже яко рускій священникъ може дале-
ко скорше вважатись представителемъ той
„святоюрской партіи“ („котра не зрослася
въ одно тѣло съ галицко-польскою культу-
рою“), якъ пос. Ковальскій и пос. Кулачков-
скій, котрі яко свѣтскіи люде не подлягають
птякѣй партійной дисциплинѣ „св. Юра“. Если
дальше пос. Гавзнеръ знає, що писали „СПе-
тербургскія Вѣдомости“ р. 1875 о „Словѣ“,
то далеко лучше повиненъ знати ті куренды,
які „св. Юръ“ писавъ противъ „Слова“ и то
власне пѣсля р. 1866. Якимже жъ правомъ
можетъ пос. Гавзнеръ наведеніи артикулы „Сло-

ва“ навязувати цѣлои „святоюрской партіи“,
а тымъ больше цѣлои интелигенції Русинѣвъ
и на той единой підставѣ обвинати еи въ
парламентѣ о зраду стану?

Однакожъ на тѣмъ не кѣнчится еще
„правдомовность“ пос. Гавзнера. ѓпъ не ла-
каєся публично обвѣщувати заявленіе о. Ка-
чалы о Гнилицкой справѣ, напечатане въ ч.
2 „Дѣла“, яко „фалишиве“ и покликуєся въ
тѣмъ взглядѣ на спростованіе „eines Lebe-
manns“ (такъ называєтъ пос. Гавзнеръ въ своей
бесѣдѣ гр. Дея Скалю), а съ свѣдомостею
промовує о ѓтповѣди, яку давъ о. Качала
сему графови въ „Дѣлѣ“ и въ приступномъ
для пос. Гавзнера „Dziennik-u pol.“

Пос. Гавзнеръ при грѣмкихъ оплескахъ
послѣвъ завѣряє цѣлымъ свѣтъ, що межи ру-
скимъ народомъ а польскою шляхтою панує
вайбѣльша гармонія, згода и сердечна любовь,
что ѓтже только якісь неопубликованіи „вовки“
каламутять тую згуду. Мы не хочемо надъ
тымъ предметомъ широко розводитись, мы
только пригадаємо пос. Гавзнерови ті слова,
якими ѓтзывались самі такъ рускій якъ и поль-
скій послы-селяне своего часу въ соймѣ о той
„сердечной згодѣ и спѣльности интересѣвъ“,
пригадаємо на мазурскій громады Кобыляне и
Ленку, яко неоспоримую иллюстрацію той „зго-
ды и любви“ (не гадуючи вже о р. 1846
на Мазурахъ), пригадаємо наконецъ саме зая-
вленіе гр. Дея Скаля въ Dziennik-u pol., где
жалуєся на неприхильность и недовѣрчивость
селянъ до дѣдичѣвъ. Досыть задуматись лише
надъ тими фактами, досыть згадати на нероз-
вѣрность въ поношеніи конкурренційныхъ тя-
гарѣвъ, досыть заглянути до першого лучшего
нашого села, щобъ побачити, чи можна хочъ
троха такъ смѣло и певно увѣрвати цѣлымъ
свѣтъ о той згодѣ и сердечной любви. Мы
першій жалѣємо надъ такимъ станомъ тепе-
рѣшныхъ безѓтродныхъ, не только политиче-
скаго а и економическаго ѓтношенія,
але чтобы сей станъ усунути, на те нѣчого
не поможе фразеологія о мнимѣй „згодѣ и
сердечной любви“, на те треба пошанованія
справедливости въ ѓтношеніяхъ до селянъ, по-
шанованія ихъ правъ и жизненныхъ интересѣвъ
и розвѣрного и справедливого розкладу не-
обходимыхъ тягарѣвъ.

Що мы еще далеко-далеко стоимо ѓтъ
такого стану, се повиненъ пос. Гавзнеръ яко
статистикъ добре знати. Самъ жежъ пос. Гав-

знеръ признає въ своей бесѣдѣ, що не може
узнати хосенными и спасенными финансовіи
проекты своихъ компатріотѣвъ, самъ признає,
що — будь они ухваленіи — спадуєтъ тяга-
ремъ на убожшю людность, самъ узнає блуд-
ную финансовую политику своихъ компатріотѣ-
въ, и що клонитъ голову передъ тымъ всѣмъ
яко передъ malum necessarium! Еслибы до
того всего зволнивъ пос. Гавзнеръ придвинуть
той „сердечно-любвиной“ роль, яку ѓтограли
его компатріоты а представителѣ великихъ по-
сѣлостей при недавней регуляції грунтового
податку супротивъ селянскихъ интересѣвъ,
еслибы пос. Гавзнеръ замѣстѣ студіювати
„СПетербургскія Вѣдомости“ бувъ перестудію-
вавъ ту исторію „сердечной любви“ и „спѣль-
ности интересѣвъ“ въ „Подвойной крейцѣ“,
(замѣщенѣй минувшого року въ „Дѣлѣ“) и
въ „Инструкціи“ (замѣщенѣй сего року въ
„Дѣлѣ“), то ѓпъ не мѣгъ бы бувъ съ такою
емзасою розпаватись надъ тою „гармонією“,
„любвию“ и „ѓбалостею“ своихъ компатріотѣвъ
про селянскій интереса не только руского,
але навѣтъ и самого польского народу.

Справдѣ можнабы зъ радости розплакати-
сь надъ тою прекрасною „галицко-польскою
культурою“ и надъ тымъ раємъ щасливости
и братолубія въ Галичинѣ, які пос. Гав-
знеръ такъ поэтично осласловивъ въ своей
бесѣдѣ. Все тутъ такъ красно и люблю, всю-
да мѣжь Русинами а Поляками панує найбѣль-
ша згода и сердечна любовь, польскій дѣдичѣ
братаются съ селянами и мало що не послѣд-
ну сорочку... — даютъ своимъ братьямъ ру-
скимъ селянамъ, ѓткто не думає и одного
волоска вырвати Русинѣвъ зъ головы, а не
то які права; не рускій а латинскій священ-
ники проповѣдуютъ тверезость на Галицкой
Руси, не Русины „святоюрской партіи“ а ре-
дакторы и компатріоты Gazet-ы nar., Dziennik-
a pol. и Gazet-ы lwow. жадають знесенія
коршеми, закладають по селахъ народній чи-
тальнѣ, сельскій скленики и т. д.; только самі
Поляки підпомагають рускій театр, даютъ
запомогти на рускій часописи и книжки „soferne
sie (шкѣльскій книжки!) nicht russische Hetzereien
enthalten“; Поляки даютъ рѣкордно въ соймѣ
запомогти рускому театрови „противъ голосѣвъ
святоюрской партіи“ — и роблять все, что толь-
ко може зрѣбити доброго и шляхотного га-
лицка великодушность, щедрость и мудрость!
Справдѣ можна бы розплакаться зъ радости,

— коли бѣ въ тѣмъ всѣмъ була хочъ
крыхта правды!

А за те жъ зновъ, які то страшніи ті
Русины, що не хочуть назватись патіоне Ро-
лон-ами и прикитувати себе до той „галицко-
польской культуры“! Они то стратили зъ очей
всѣ моральніи и матеріальніи интереса руского
народа зъ очей, они то если не підпомагають,
то бодай рѣвнодушно дивляться на взрѣсть
лихвы и нужды, на взрѣсть тягарѣвъ податко-
выхъ, на лихій дороги, на надужити всякого
роду, на покривденіе свободы, на пьянство
и всѣ ті и тымъ подобніи дары — „галицкой
культуры“!!!

Пане Гавзнеръ! Кому се розказуєте такі
байки? И для кого малюєте сего чорта на
стѣнѣ? Звольте жъ намъ указати, коли и въ
чѣмъ то облегчили вы тягари нашего народа?
Чи въ дорожній, церковній и шкѣльній кон-
курренції? Чи въ грунтовѣмъ, домовѣмъ и на-
ѣтнянѣмъ податку? Чи не було вже у насъ
навѣтъ такихъ случаевъ, что за грошѣ рус-
скихъ громадъ куповано контушѣ, а для ру-
скихъ шкѣль образки и книжки патріотично-
польскій. Чи „Шкѣльна Часопись“ и „Рускій
Правотаръ Народный“ о грунтовѣмъ податку,
о ѓпѣкунахъ и кураторахъ, о войсковѣй так-
тѣ и т. д. — суть такожъ „russische Hetzereien“
и чи для того ѓтказано имъ запо-
моги?

Не будемо перечитись съ пос. Гавзне-
ромъ о то, чи справдѣ всѣ властители пропи-
націи були и суть справдѣ такъ прихильными
для уставы противъ пьянства, якъ се представили
пос. Гавзнеръ, только дивна рѣчь, для чого
стѣлько русскихъ священникѣвъ мусѣло переноси-
ти тяжкій, безчисленній секатурѣ ѓтъ своихъ
патронѣвъ задля проповѣданія тверезости, для
чого бували вже случаи, где въ певныхъ сто-
ронахъ фактично систовано силу обовязуючу
сеи уставы противъ пьянства, и для чого
бѣльша половина зъ сумы зѓбраной польскими
выборчими комитетами р. 1879 пошла власне
на фактичне знегованіе сеи уставы въ часѣ
выборѣвъ?

Рѣвночасно съ славословіємъ „галицко-
польской культуры“ вымкнулося пос. Гавзне-
рови признаніе сумного стану просвѣты въ
Галичинѣ. Найновѣйша конскрипція выказує
дуже малый процентъ письменныхъ людей
особливо въ гдѣкотрыхъ русскихъ повѣтахъ.
Пос. Гавзнеръ підносить сей сумный фактъ,

СВЯТКОВАНЬЕ

памяти XXI роковинъ смерти Тараса
Шевченка.

Чимъ зелена оаза для подорожного въ
широкой пустыни, чимъ безпечна пристань для
мореплавецъ середъ бурливого моря, чимъ ти-
ха, тепла и простора хата для вандрующего
середъ лютой хуртовини, — тымъ було свят-
кованіе памяти незабутного Кобзаря Руси для
всѣхъ Русинѣвъ въ теперѣшну, що найменше
безѓтродну пору нашего життя народного. Не-
спокѣй, тревога, а навѣтъ подекуда малодуш-
ность почали ворухити нашу Русь и якась
непроглядна мряка важкимъ тягаремъ наляга-
ла на сердца нашихъ землячѣвъ. Дѣйшло на-
вѣтъ до того, що не можна просто и ясно вы-
сказати своего жалю, не можна розкрыти на-
шихъ тяжкихъ кривдъ и подвести голосного,
всенародного протесту противъ неправды, а се
еще больше підпомагало загальну неясность,
непорядность и путаницю. ѓтжежъ святкованіе
памяти Тараса Шевченка, якъ може нѣколи
еще передъ тымъ, сталося такою всенародною
манifestацією, що безъ великого шуму и кри-
ку але съ тымъ бѣльшою силою роздѣвала
темній хмары въ нашего народного небожлону,
ѓтперва бурливѣй филь напастиливѣй пристрасти
ворогѣвъ Руси и вляла въ нашъ сердца нову
ѓтвагу, нову свѣдомость нашего народного и-
деалу, нашей правды и силы.

Цѣлый вечеръ, посвященный святкованію
памяти великого поэта и воскресителя нашей
Руси, вложился въ всѣхъ и вайподѣбнѣйшихъ
точкахъ своей программы въ повну гармонію
цѣлѣсть, що цѣлою своею прекрасною и бога-
тою рѣжнородностею заливалась разомъ и стре-
мѣла до одной и той самой цѣли: выявити

передъ свѣтомъ нашу правду, вляти духа въ
грудь, утомлену и придавлену напастями, и за-
вѣрвати до дальшого неутомимого дѣлания. И
ветушна рѣчь и часть музыкальна и деклама-
торска сплелася разомъ въ пышный весенній
вѣнецъ такой ѓтрады народного духа нашей
Руси.

Вступна бесѣда п. Барвѣньского мусѣла
въ причинѣ, ѓтъ бесѣдника зовѣмъ независи-
мымъ але въ теперѣшномъ станѣ нашей свобо-
ды слова и прасы дуже легко зѓгадливыхъ,
прибрати бѣльше характеръ метафоричной
образовости, якъ наглядной ясности и только
образово могла дѣткнути теперѣшную хвилю.
Тымъ немемне, думаю, була она добре зрозу-
мѣлою для каждого, кто лише хоче розумѣти,
и каждый мѣгъ собѣ въ сердце доповѣсти то,
чего не мѣгъ бесѣдникъ въ цѣлою ясностею
высказати.

„На тихому плесѣ“, — говоривъ п. Бар-
вѣньскій — „на погѣдному, якъ невин-
ный усмѣхъ дитины, чистому зеркалѣ на-
шого народнѣго життя, озолоченомъ першими
рожевыми промѣнами весеняного сонця, ума-
нонѣмъ та уквѣтчанѣмъ первѣночками рожи-
цѣтами, пышною зѣленою молодыхъ, якъ ве-
сна свѣжихъ и гожицъ надѣй — изъ пѣвности
и заходу налетѣли — затуманѣли темній зловѣщій
хмары, заgrimѣли подземній громы, закурилась
люта хуртовина въ темной пѣвности, загудѣли
сердцѣй вѣтры непроглядного заходу, а стрѣ-
вѣлись съ хижою лютеютею саме надъ нашими
головами закрутили татарского веремія надъ
нашимъ тихимъ плесомъ, надъ погѣднымъ
зеркаломъ нашего народного життя.“

„Захмарилось, пѣтьмою укрылось наше по-
гѣдне небо, поникло весеняное солнце, гранули
тучѣ и громы, подняли быстрѣй хвилѣ у саму

гору сердитѣй вѣтровѣ, цѣною брызнули въ
нашѣ очи и хвиля хвилю наганяла, хвиля о
хвилю билася, лоскотѣла, громами ревѣла, а
громы гримѣли, а бѣльскавицѣ полонѣли огня-
нымъ неклѣмомъ розжались, а нашѣ надѣй а
нашѣ човенъ, недавно що добившись тихой
пристанѣ, почтавѣся изъ тихого плеса въ безо-
дню лютыхъ хвилѣ, лютейшихъ бурѣ, не про-
глядной пѣтьмы.“

„Замѣмѣла наша весеняна пѣсня на широ-
кой Украинѣ, замовкло наше рѣдне слово на
козачѣй землѣ, ровпукою и горемъ налялося
страдальне сердце нашей неньки, а намъ вянulo
серце, рвалось разрывалось ѓтъ тяжкой пе-
чалью, що чорнымъ ворономъ насѣла надъ на-
шою бѣстаанною Краиною.“

„И ще стояли нашѣ очи въ слѣзахъ, ще
невьсказаннымъ жалеми бурилась наша грудь,
якъ и на насъ вдарилъ супротивна филь и
лютою пристрастиемъ невзрѣчихъ заворушили на-
шѣ тихій край, бурями и тучами занесла наше погѣд-
не небо, що вже здалося свѣтомъ займало захѣд-
ный край нашей широкой краины.“

„И судилось намъ всѣмъ опинатись середъ
тучѣ и громѣвъ, и якъ широка и далека наша
рѣдна родина — скрѣвъ пронеслася та сама
туга-печаль, и зъ заходу и зъ пѣвности обняли
насъ супротивній филь и понесли на широке
безкрає море розбурхане пристрастие, кривдою
и неправдою.“

„Середъ той пѣтьмы, середъ тучѣ и гро-
мѣвъ зъ ѓтпѣвности и зъ-заходу тяжка журба-
печаль простѣглася по всѣмъ нашѣмъ краю и
непаче еще страшнѣйшою бурею пронеслись
стоны миліонѣвъ.“

Намъ только плакать, плакать, плакать
И хлѣбъ насущный замѣнить
Крѣпавымъ потомъ и слѣзами.

„И диво дивное, середѣ тыхъ тучѣ и гро-
мѣвъ, що налѣтають на нашъ край середѣ
лютого напору лютыхъ ворогѣвъ, середѣ бур-
ливыхъ филь вражой пристрасти, — голо-
снѣйше якъ коли небудь, голоснѣйше якъ за
двадцать лѣтъ чути поклѣкъ нашего великого
керманича народного“:

Смѣйся лютой враже,
Та не дуже, бо все гине
Слава не поляже;
Не поляже а розкаже,
Що дѣялось въ свѣтѣ,
Чія правда, чія кривда
И чія мы дѣти.
Наша дума, наша пѣсня
Не вмере, не поляже.

„А съ ѓкомъ зверненымъ у небо всесѣт-
ныхъ, безсмертныхъ, вѣчныхъ идеалѣвъ не-
вмиряющихъ силы кличе сей нашъ великій кер-
маничъ потужнымъ голосомъ“:

Встане правда, встане воля
И Тобѣ одному поклоняются всѣ языки
Во вѣки и вѣки.

„И середѣ бурѣ и тучѣ и громѣвъ сердца
нашѣ оживають, наливаются ѓтвагою, грудь
наша ширѣе, нашѣ очи смѣло глядѣть у ту
страшную пѣтьму вражды и лютой напасти на
наше народне добро святе и слѣдомъ за на-
шимъ керманичемъ и мы кличемо, немовъ ѓт-
кликуємось на поклѣкъ нашего керманича“:

„Встане Украина
И розвѣе тьму неволи
Свѣтъ правды засвѣтитъ
И помолятся на волю
Невольничѣ дѣти...“

„Ктожъ сей нашъ смѣлый великій керма-
ничъ, що середѣ тьмы и бурѣ веде насъ смѣло

але лише на те, щоби вивести з того неможливість основування руских читальнь, що отже згадка пос. Кулачковського о хосенію впливу руских сельських читальнь єсть неоправданою самохвалобою! Отжеж намъ здаєся, що при малочисленности письменныхъ власне тільки через читальні може ширитися просвіта поміж старшихъ селянъ, бо въ читальні одинъ письменний може читати и звичайно читає для всѣхъ членівъ на голосъ, черезъ що и неписьменні можуть дуже добре користати зъ книжокъ и часописей. Сумний же станъ письменства въ рускихъ округахъ Галичини єсть власне мірою тої галицько-польскої „культури“, котру пос. Гавзнєрь такъ дуже вихваляв. Задачу науки писання и читання мають предсѣ сповняти школи, а въ члѣхъ жєжъ то рукахъ знаходяться народні школи вже бѣ 15-ти лѣтъ? Думаємо, що за 15 лѣтъ можна було ачєйше черезъ школи піднести письменність на стѣлю, щоби цѣле молоде поколѣньє умѣло бодай читати и писати. Майже 15 лѣтъ підносять Русини свої жалъ на шкодливостъ польонизації рускихъ шкѣль, бѣ 15-ти лѣтъ указують на то, що польонизаційна система отстрашує народъ бѣ школи, бѣтѣає школу бѣ єи властивой цѣли и веде до упадку а не до взросту просвіты народнои.

На всѣ тѣ жалъ и перестороги въ соймѣ и поза соймомъ чули ми завсѣгда лише одну бѣповідъ зъ устъ Поляковъ, що тѣ жалъ зовсѣмъ несправедливѣ, що єсть пустий крикъ Русинѣвъ, а що на дѣлѣ все йде до лучшого. „Русини мають за богато шкѣль“, сєй окликъ опертий на выказахъ п. Генрика Шмида стався сталою фразою всѣхъ польскихъ дневниковъ и всѣхъ бѣповѣдей зъ стороны Поляковъ на жалъ Русинѣвъ. А нинѣ коли статистика наглядно выказала, що дотеперѣшня система польонизаційна піддержує темноту народа, бѣчує народъ бѣ школи и не дає єму порозумѣти правдивой ваги науки, теперъ, коли выказалася правда тѣхъ довголѣтнихъ жалѣвъ Русинѣвъ, пос. Гавзнєрь славословить ту саму систему, а докоряє Русинамъ, що они смѣють закладати читальні навѣтъ въ такихъ повѣтахъ, где процентъ письменныхъ людей дуже низькій!

Пос. Гавзнєрь назначивъ рускому народови и рускому языкови таке становище супротивъ польского, яке займає „das Plattdeutsche“ супротивъ „Hochdeutsche“. Справдъ дуже сумно, що галицькій посолъ може понисуватися передъ свѣтомъ такими языкословными и етнографичными выводами, котрі въ додатку навѣтъ не мають за собою оригинальности. Гавзнєрь може и не знає, що такъ именно бѣзываются о рускомъ народѣ и рускомъ языкѣ малоучені панслависты, тѣ самі страшні панслависты, котрыхъ страшну агитацію „mit Rubel auf Reisen und dem Bilde des Caren“ розмалює оны такими грубыми красками — фантазіи. Если однаковъ пос. Гавзнєрь хотѣвъ бы поучитися, скѣлько правды въ тѣй перестарѣлой а недорѣчной фразѣ, то зволить собѣ

прочитати книжку дра Ом. Огоновского, писану родимымъ языкомъ такихъ „Поляковъ“ якъ пос. Гавзнєрь, с. в. по нѣмєцки подъ заг. „Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache“.

„Nun sind wir mit dem Herrn Abgeordneten fertig“ — можемо и мы сказати. Мы бачили тѣ справдѣ „безприкладнѣ“ дороги, котрыми дѣйшовъ пос. Гавзнєрь до свого „безприкладного тріумфу“ и зовсѣмъ не завидуємо єму сего тріумфу. Якъ довго надъ нами тріюмфують лише одною неправдою, такъ довго можемо бути безпечні и смѣло глядѣти въ нашу будучність. „Правда всюда нѣвечится, — а все таки вызначится“. Справедливостъ нашихъ жаданъ, неоспоримостъ нашихъ правъ, праведностъ нашихъ народныхъ стремленъ дають намъ певну поруку нашої побѣды. „Уважайтежъ только, панове“, бѣповѣмо пос. Гавзнєрови и его товаришамъ словами гр. Лешка Борковского, „щоби святотатною рукою не осквернили вы найсвятѣйшюю сторону національности и не выискували єи для самолюбныхъ цѣлей“.

Отверте письмо

до дотычныхъ ц. к. и автономичныхъ Властей.

Жадєнь певно повѣтъ въ Галичинѣ а може навѣтъ и въ цѣлѣй австрійско-угорскѣй державѣ не може повелѣчатися такимъ аномальнымъ станомъ, якъ нашъ повѣтъ турчаньскій. Мимо того, що вже и другій періодъ выборчій для радъ повѣтовыхъ минає, у насъ все еще урядують члєны старої рады повѣтової, выбраної еще въ роцѣ 1874, хотя сє противитєя выразному приписови §. 14 ustawy о репрез. повѣтѣвъ. — Вправдѣ выбрано и у насъ въ роцѣ 1877 нову раду повѣтову, котра навѣтъ въ своѣмъ часѣ була уконституовалася, однакъ єи не припущено до урядованя въ невѣдомыхъ намъ досє причинъ. Въ роцѣ 1880 перепроваджено нові выборы до рады повѣтової на дальшій періодъ трілѣтній, однакъ и та нововибрана рада повѣтова не може уконституоватися мимо того, що вже минуло повѣтора року бѣ довершеного выбору.

Вправдѣ збиралися підписані члєны выбраної въ роцѣ 1880 рады повѣтової зъ куріи сельскої на завѣданьє ц. к. турчаньского старосты вже кѣлька разѣвъ до Турки, щоби уконституоватися; але кождого разу вернули єи до дому безъ нѣчого, бо до уконституованя и обнята урядованя не прійшло и до сего часу. — Причиною того зла въ нашѣмъ повѣтѣ єсть по перше хибна а що разъ инша интерпретація ординації выборчої а по друге, — ажъ надто явний замѣръ звѣстныхъ елементѣвъ и особѣвъ, не допустити до того, щоби въ радѣ повѣтѣвъ чисте руского повѣту заєфдала бѣльшѣсть Русинѣвъ.

Для поясненя подаємъ хочъ въ короткости исторію минувшости сєи нещасливой рады повѣтової.

Въ турчаньскѣмъ повѣтѣ єсть всѣхъ голосующихъ въ групѣ бѣльшихъ посѣлостѣй де-

вать, а именно пп.: 1) Стрѣлєцкій зъ Комарникъ, 2) Кавецкій зъ Лѣктя, 3) Рандъ зъ Тарнавы, 4) пѣснайцѣ жидѣвъ сѣбѣвластѣльцѣвъ Турки, 5) Монастырь оо. Василіанъ зъ Лаврова, 6) Либикъ и комп.: властѣтель Борыня, 7) Мазуръ зъ Яворы, 8) Кментъ зъ Лѣмны, 9) Строиньскій, властѣтель села Сянокъ.

Въ роцѣ 1880 розписало ц. к. Намѣстництво выборы до рады повѣтової въ бѣльшихъ посѣлостей, а ц. к. староста узнавъ на подѣставѣ §. 3 ордин. выборч. повѣт. выше наведенныхъ 9 властѣтельцѣвъ, а выгладно ихъ заступникѣвъ правныхъ яко члєнѣвъ рады повѣтової турчаньскої и завѣзавъ ихъ рѣвночасно до доповняющого выбору еще двоухъ на туу группу припадѣющихъ члєнѣвъ. — Тутъ то при выборѣ тѣхъ двоухъ члєнѣвъ выступивъ вже п. староста першій съ хибною а якоєсь дивною интерпретацієй ustawy выборчої. — Коли бо оо. Василіане на подѣставѣ §. 12 ордин. выборчої повѣт. и §. 6 ордин. выборчої громадскої дали легально выставлене повномочіє о. М. Калиновичи, гр. кат. приходники зъ Жукогына, а сєй дѣйстно яко заступникъ до голосованя явився, уважавъ ц. к. староста, яко комисаръ правѣтельствєнный, хотѣвъ некомпетентный до рѣшеня подобныхъ справъ, бо рѣшенє сєи справы належить выключно до компетенції комисіи выборчої — удѣлене єму повномочіє, заявляючи, що оо. Василіанъ може правно заступати только о. Ясеницкій, яко генеральный репрезентантъ общару двѣрєского въ Высоцку на подѣставѣ §. 5 ор. выб. громадскої, до того не потребує спеціального повномочія, тымъ бѣльше, що о. Ясеницкій яко репрезентантъ тогожъ общару двѣрєского має право уже на подѣставѣ §. 3 ор. выб. пов. и безъ выбору входити яко повномочникъ оо. Василіанъ до рады повѣтової.

Тою блудною интерпретацієй ustawy положено першу запову, черєвъ котру наша Рада повѣтова не могла вступити въ правильный бѣтношеня, а що та интерпретація була дѣйстно блудна, переконавєся ц. к. староста зъ рѣшеня выс. Намѣстництва, котре опѣсла насѣбло, а котрымъ Намѣстництво внесло сє дивнє зарѣженє. Для самой же Рады повѣтової мала та мотанина наслѣдство шкодливе, бо вже не предиринято выборовъ въ означєнѣмъ часѣ и треба було зовсѣмъ непотрѣбно другій реченець выборовъ до выдѣлу розписувати.

Ц. к. староста вызначивъ новый реченець до уконституованя. Въ означєнѣмъ часѣ являются всѣ члєны Рады повѣтової, перепроваджують верификацію, узнають одnogлосно выборъ всѣхъ члєнѣвъ Рады за важный и приступаютъ по тѣмъ до выбору маршалка. Тутъ заявляє староста зъ горы, що о. Ясеницкій не може бути правно выбраннымъ на предсѣдателя Рады повѣтової, або на маршалка, мимо того, що яко повномочникъ оо. Василіанъ входитъ безъ выбору до тоиже Рады повѣтової. Така юридично неоправдана интерпретація ustawy не могла однаковъ перекопати бѣльшѣсть члєнѣвъ Рады повѣтової, и для того приступлено до выбору и выбрано на маршал-

ка бѣльшѣстєю голосѣвъ о. Ясеницкого. Такъ отже усунула бѣльшѣсть Рады сама другу перешкоду, яку ставляно свободному выбору маршалка але сама поставила собѣ мимохѣтъ третю запову. Бувъ сє блудъ формальный, бо голосованьє на предсѣдателя, мѣстопредсѣдателя и на члєнѣвъ выдѣлу бѣбулося bona fide устно, що спротивляєся послѣдному уступови §. 24 ustawy; выборъ бувъ отже неправный и ц. к. Намѣстництво справдѣ узнало его опѣсла неважнимъ. Що члєны выдѣлу ошибнулись, сє не дивниця, але дивно, чому ц. к. староста, котрый бувъ при выборахъ, не звернувъ уваги на ту ошибку противъ формальности.

Ц. к. Намѣстництво уважавъ сє уконституованьє Рады повѣтової, а вверхъ того рѣшило, що о. Ясеницкій на подѣставѣ §. 5 ординації выб. громадскої — противно выводамъ ц. к. старосты — до Рады повѣтової безъ выбору входити не може, що дальше навѣтъ и правный повномочникъ Василіанъ на подѣставѣ §. 6 ор. выб. громадскої, зарѣвно якъ и повномочники властѣтельцѣвъ Турки и Сянокъ на подѣставѣ §. 3 ординації выб. повѣтової яко заступники лицъ моральныхъ такожъ не могутъ входити безъ выбору до Рады повѣтової.

Мы не входимо на теперъ въ то, чи така интерпретація §. 3. пов. ординації выборчої єсть правно оправдана и чи она даєтьє pogodити сѣ основными засадами права выбору и рѣвности правъ, мы констатуємо лише, що та интерпретація ц. к. Намѣстництва зовсѣмъ бѣтѣнна бѣ дотычающої интерпретації ц. к. старосты, а такожъ и бѣтѣнна бѣ дотычающої практики, послєа котрой заступникъ оо. Василіанъ завсѣгда входитъ до рады безъ выбору — власне на подѣставѣ §. 3 ор. выб. Менше впрѣчѣмъ о то, котра интерпретація справедлива, але сумно, що по такъ довгихъ лѣтахъ дѣйствованя радъ повѣтовыхъ навѣтъ найважѣйшій пытаня що до складу радъ повѣтовыхъ и що до права входити въ ихъ складъ не сѣуть вповнѣ и неоспоримо пояснені.

Узнавши неважність попередного уконституованя ц. к. Намѣстництво заравомъ розписало доповняющій выборъ трєхъ члєнѣвъ рады пов. турчаньскої зъ бѣльшихъ посѣлостей. Коли надѣйшовъ день выбору и вже все було до того доповняющого выбору трєхъ члєнѣвъ приготѣванє, а комисія выборча уконституована, заявивъ ц. к. староста яко комисаръ правѣтельствєнный, що не трєхъ члєнѣвъ треба выбирати, — якъ сє наказало ц. к. Намѣстництво, але чотыроухъ члєнѣвъ, а то зъ тои причины, що ц. к. старостѣ довѣдалася, що п. Кментъ, властѣтель дѣбрѣ Лѣмна, спровадѣтъ свои дѣбра якоєсь французскому товариству, котре вже на тѣхъ дѣбрахъ заинтабульовалася, — прѣте треба и на мѣстѣе того товариства яко особы моральной выборъ одного члєна до рады пов. предиринати. Въ тѣмъ подѣнѣсь одинъ члєнъ комисіи, що п. Михайло Мазуръ зъ Яворы єсть на тѣхъ дѣбрахъ Явора сѣбно съ своєю жєною заинтабульованны прѣте

на передъ, по розбурханѣмъ, пѣннѣстѣмъ морю до сонця свѣтла и правды, що сє за сила, що и въ найтяжѣйшихъ злидняхъ наповняє и крѣпѣтъ нашу утомлену грудь невмирующею силою, що сє за голосъ, голосѣйшій бѣтѣ найлюбяйшю бурѣ, землетрясєныхъ громѣвъ и безпаметныхъ криковъ злющихъ товпы?“

„Сє вѣзвывный голосъ нашего народного генія, сє животворна сила нашего Кобзаря—Кобзарѣвъ, сє вѣщій бессмертный духъ нашего бессмертного Тараса, що бѣтѣ Сяну и Буга ажъ за Днѣпръ до Дону, бѣтѣ широкого степу украиньского ажъ за нашъ Бєскѣдѣ небожытныи гомонить бессмертною пѣсєню пѣсєней миліонѣвъ и яснымъ свѣтломъ нашої правды народнои сєредѣ кромѣшной тмыи присвѣчує намъ яснымъ сонцємъ провѣданнымъ на дорогу побѣды нашої правды и славы.“

Въ давныхъ повѣстьяхъ, въ старомодныхъ драмахъ та операхъ часто стрѣчаємо богатыря-молодца, що выгнанный черєвъ злыхъ оцѣкунѣвъ або еще горшихъ еусѣдѣ-норадниковъ зъ своєї батьківщины по довгихъ лѣтахъ тяжкихъ пригодъ, еще тяжѣйшихъ злидѣнь, злѣщасєной долѣ, — всѣма давно забытымъ, въ бѣспамяти помершій, — вертає подѣ родинну стрѣху своего колѣсьєа батьківского дому, розглядѣвъ всѣ стѣжки и закутки, куда ступавъ бѣтъ колѣсьєа дробными ногами, шукає слѣдовъ минувшости, нагадує собѣ свѣтлячку своєї покойной матери, агадує, где стояло его лѣжечко дитинєе, нагадує собѣ старинны образы дѣдовъ и прадѣдовъ своихъ, що изъ стѣнъ глядѣли думными очами на своего внука-правнука, — иде на кладовище, бѣтѣвѣде могилу батька-матери — зарослу буряномъ, и всюда, всюда бачить руину своего майна предковьского, своихъ скарѣдовъ дорогихъ, — ба навѣтъ и

своєи славы. И мѣвъ — не мѣвъ и я не я! — ось тѣ слѣзы-слова, що вырываются зъ груди безталанного героя-молодца, коли бачить тѣ гробы-могилы батьківъ добрыхъ — забытыми, буряномъ зарослыми, коли бачить рѣдну хату — запустѣлу, та еще и чужинцємъ загарабану, а дорогу батьківщину свою выдѣрту изъ своихъ рукъ, а свою славу осквернену, а свои скарбы и памятки порозношені. У тѣхъ повѣстьяхъ и драмахъ, що выводятъ намъ такого богатыря-молодца, все гдѣсь на поготовлю стоить благодатне Провидѣніє сѣ своєю добрѣтворною помощю. А прибераетъ сє Провидѣніє звычайно почтѣть вѣрною служу або якои закончанѣи дѣвчынѣ, що приноситъ молодому героєви добре перехованныи записѣ чи тестаментъ — завѣщаньє батьківскє, або и еще ключѣ отъ скринѣ съ закопанными скарбами. Молодой герой має вже теперъ доказы своихъ правъ, має правну поруку принадлежнѣости своєї батьківщины, духъ вступѣвъ въ его грудь смѣло допминаєся бѣтъ своихъ забытыхъ правъ, добиваєся своєї батьківщины — и наконецъ все добре кончится: — хочъ по довгихъ трудахъ, по великихъ боляхъ и страданияхъ бѣзискує свое имя, свое добро, свою предковьску славу и силу.“

„Оттакимъ духомъ Провидѣнія, що стережє праведныхъ и правыхъ, що дає силу и змогу добитися своєї правды, своєї предковьскої славы и силы, своєї рѣдної батьківщины и праведного житя, — єсть для насъ Тарасъ Шевченко.“

„Бѣтъ на свѣтѣ може бѣльшій володарѣ артистичного слова, єсть може потужнѣйшій властѣлины вселюдского художництва словесного, може и бѣльшій виртуозы гармоніи и образовости живого слова, — але нема другого

Кобзаря, щоби сѣ такою силою и правдою, такъ глубоко и широко, такъ вѣрно, повно и гармонійно высѣпѣвѣвъ всенародный гимнъ всенародного житя, щоби въ своимъ золотострунѣмъ свѣтѣ такъ голосно и праведно порушѣвъ всѣ голоєныи струны житя великого бѣзмѣнайцимиліонного народа, его минувшости, теперѣшности и далекой будучности, щоби такъ повно и правдиво высѣпѣвѣвъ цѣлый свѣтлоглядъ праведно людєскої щасливѣости народнои, зъ мертвыхъ воскресѣвъ цѣлѣй миліоны и такъ торжественно, такъ наскрѣвъ гуманно, такъ высоко культурно увѣтъ ихъ въ свѣтѣи культурного житя культурныхъ народѣвъ. Нема другого такъ на скрѣвъ національного, а для народа такъ животворного поэта, якъ нашъ Тарасъ Шевченко.“

Тутъ подавъ бѣсѣдникъ короткій рєрєглядъ творѣвъ Шевченка въ систематичномъ угрупованіи, выводячи на тѣй подѣставѣ тѣ поэтичнѣ образы нашої историчной минувшости, теперѣшности и дожидаемой будучности, и тымъ власне пояснивъ ту непохибну, трєвалу и неоспориму, бо на скрѣвъ жанєнну и животворну основу нашего народного бѣтродженя и житя, яку воздвигъ Шевченко силою своего генія. „Отъ поэта“, говоривъ дальше п. Б., „нѣтъ не буде жадати подрѣбной исторіи, научной економіи еусѣпѣльности и всесторонной философіи народного житя та спеціальной политично-народной программы, але можна жадати правды минувшости, правды теперѣшности и правды будучности. Таку глубоко почуту и ясно высказану правду нашего минувшого и теперѣшного житя народного, такъ глубоко правдивѣи идеалы нашего будущего житя народного высѣпѣвѣвъ Тарасъ Шевченко въ своихъ бессмертныхъ творахъ. Коли загальна щасливѣсть все-

народна, та щасливѣсть, що обѣймає собою и „наименшого брата“, коли щира любовь, що обѣймає собою всѣхъ людей и такъ довго не може бути вдоволеною и щасливою, якъ довго бачить коло себе хочъ одного убогого, покривдженного и уполѣдженного, — коли панованьє правды и воли на всѣмъ свѣтѣ — єсть идеаломъ будущего житя всѣхъ культурныхъ народѣвъ и порукою будучности, то и нашъ народъ мусѣтъ належати до тѣхъ народѣвъ и нашему народному заповурана така будучність, бо именно Тарасъ Шевченко положивъ сєй идеалъ въ основу народного житя и обнявши не только цѣлый свой народъ але и всѣхъ Славянъ щирою праведною любовью завѣщавъ намъ такую будучність:

Тогда, якъ, Господи, святая
На землю правда прилетитъ

Незрячі прозрѣтъ и кривіи,
Мѣвъ сарна въ гаю, помянуть.
Нѣтъмы отверзутся уста,
Прорвєся слово, якъ вода,
И дѣбрь-пустыня неополита,
Сѣбѣлюющею водою впита
Прокинєся; и потекутъ
Веселѣ рѣкѣ, а озера
Кругомъ гѣями поростутъ
Веселымъ пѣствомъ оживутъ.
Оживутъ степы, озера
И не веретѣи
А вольніи, широкіи
Скрѣвъ шляхи свѣтліи
Простелются; и не найдутъ
Шляхѣвъ тѣхъ владыки,
А рабы тѣми шляхами
Бѣзъ гвалту и крику
Поизходятъ до купы

и п. Мавуръ творячи съ своєю женою одну особу моральну (!) не може входить до рады пов. безъ выбору, такъ само, якъ и оо. Василиане, для того и на его мѣсте требовъ теперь заразы выборъ перепроводити. Ц. к. староста скажетъ, что се все влечется отъ комисіи выборной; много она — узнать, — только членовъ треба выбирать. Выборча комисія справдѣ голосовала въ той справѣ и рѣшила, что треба дѣйствительно выбирать не трехъ членовъ до рады пов., только пятыхъ. И такъ на дѣлѣ перепроводжено выборъ пяти членовъ.

Тымъ часомъ и сей поступокъ не дастся правно оправдати, бо §. 15. ustawy выб. пов. ясно каже, кому прислуге право ровнисовати выборы. Выборъ только трехъ членовъ можна было въ томъ разѣ правно перепроводити, бо ц. к. Намѣстництво розписало выборъ трехъ членовъ, а нѣ выборча комисія, нѣ староста не могли правно розширяти тыхъ выборовъ. Выборъ еще двоихъ членовъ можна бы было лише въ такомъ случаѣ предприняти, коли бы было ц. к. Намѣстництво выборъ пяти членовъ, а не трехъ розписало. О §. 16. ustawy выборной не хотѣли наши интерпретаторы ustawy нѣчого знати. Такъ отже выродилася четверта неправильность, нова перешкода до правильноу уконституованя нашої Рады повѣтрової.

Та не досыть еще и на томъ. Якое въ короткомъ часѣ по томъ допоянющомъ выборѣ вносятся реэигнаціи п. Кавецкій, властитель Лѣкта, котрому послѣ §. 3. орд. выб. пов. прислуге право входить до рады пов. безъ выбору, а то въ той причинѣ, что будучи отъ довшого часу хорымъ, не може на засѣданяхъ рады повѣтрової являтися. Въ томъ самомъ часѣ п. Кментъ, не допровадивши до конца спровадки дѣла Лѣмна, реинтабулюеся назадъ на Лѣмну. Ц. к. староста въ Турцѣ принявши реэигнацію п. Кавецкого до вѣдомости и довѣдавшись о реинтабуляціи п. Кмента на Лѣмну, пристуея вновь до новой организаціи членовъ рады пов. въ болѣешихъ послѣдствіяхъ и то вже безъ всякихъ выборовъ и комисій; дае теперь сертификатъ п. Кментови съ правомъ члена рады пов. безъ выбору на подставѣ §. 3. ustawy выб. пов. и рѣшае дальше, что на мѣсти п. Кавецкого, котрый въ своего права реэигнувавъ, буде въ радѣ пов. засѣдати членъ выбранный при допоянющомъ выборѣ еще тогда, якъ якое французское товариство было заинтабульоване на Лѣмнѣ.

Такъ повстала вже пята въ черги неправильность, боже и се поступованье не дастся правно нѣкакъ оправдати. По перше п. Кавецкій не може своего права въ той способѣ звѣрѣтиса, чтобы се право можна перенести на другую особу: П. Кавецкій мѣгъ свое право лично або черезъ заступника выконувати, але нѣкто не має права безъ его повномочія на его мѣсте до рады входить. По друге, покликанье п. Кмента до рады повѣтрової безъ выбору на подставѣ §. 3. орд. выб. не дастся длятого оправдати, что въ часѣ розписаня и переведеня выборовъ до рады повѣтрової п. Кментъ не бувъ заинтабульованный за властителя Лѣм-

нянскихъ дѣлѣ, але французское товариство было фактичнымъ властителемъ, на котрого мѣсте (яко особы моральной) выбрано особно члена рады повѣтрової, а повнѣйшій звѣнъ въ посѣданіи не могутъ вже влѣвати на звѣнъ складу рады повѣтрової — ажъ до часу новыхъ выборовъ.

На тыхъ пяти перешкодахъ не скончилась однакже еще цѣла наша недоля, бо осталася еще шеста перешкода, а съ нею лишилась и найважнѣйша справа уконституованя рады повѣтрової неполадженною. Противъ неправному выбору въ болѣешихъ послѣдствіяхъ болѣшого числа членовъ, якъ належало и было розписано ц. к. Намѣстництвомъ, и противъ неправному отмовленію п. Михайлови Мавурови права входить до рады безъ выбору, — внесено рекурсы до ц. к. Намѣстництва, а взглядо до ц. к. Министерства. Хотѣй отже въ послѣдствіи тыхъ рекурсовъ въ актѣ выборовъ предложено высшимъ властямъ, а безъ тыхъ актовъ не можна приступити до верификаціи выборовъ и до уконституованя, то мимо того розписавъ ц. к. староста речинецъ до уконституованя рады на 16 сѣчня 1882. Що можна было предвидѣти, то и сталося: актовъ выборовъ не было и длятого вновь не могло прійти до уконституованя, а подписаніи члены дармо трудилися по колька миль, дармо отрывалися отъ своихъ работъ и дармо тратили часъ. И такъ еще до нынѣ обертася цѣла та справа повѣтрової рады въ блудномъ колесѣ неустанючихъ перешкодъ.

Бели переглянемо цѣлу дотеперѣшну судьбу нашої нової рады повѣтрової, если звѣжимо, что у насъ доси еще урядуетъ стара рада повѣтрова въ р. 1874, если розвѣжимо цѣлый той бездѣльный станъ нашого повѣтровога житя автономичного, то не можемо позбутися дуже прикрого враженя и тыхъ дуже сумныхъ гадокъ, якъ сей станъ на насъ наводитъ. Розглянувши всѣ тѣ дотеперѣ ставляніи перешкодъ въ уконституованіи нової рады повѣтрової, приходимо поневоля до того сумного пересвѣдченя, что тѣ перешкоды высуваются едино для того, что болѣесть въ повѣтровой радѣ чисторуского повѣта турчанского природно и правно повинна належати Русинамъ, а суть сильны факторы, котры ва всяку цѣну и всяма способами не хотѣтъ допустити до урядованя нової рады повѣтрової съ рускою болѣестью. Поминаючи вже то, о сколько таке стремленье противъ правъ принадлежнхъ Русинамъ, муситъ болѣе допытати цѣлу руску людность, мы звертаемо увагу дотычащихъ властей на то, что такий аномальный станъ и таке безперестанье ставляныя перешкодъ нової радѣ повѣтрової муситъ дуже некористно влѣнути на цѣле наше повѣтвое житье автономичное, а въ дальшихъ послѣдствіяхъ довести до дуже сумного стану, котрый ледво чи повнѣйше дастся направити. Длятого въ почутіи нашого народного обовязку звертаемо увагу дотычащихъ властей на сей аномальный станъ и просимо его въ интересѣ справедливости и загального добра якъ найскорше усторонити.

буду загадувати и о томъ, якъ любо было каждому рускому сердцу слухати тѣ такъ свѣжы, такъ чисты и мелодійны голосы нашихъ русскихъ спѣвачокъ: панни Павлюковъ, п-ны Гушалевицъ и др. и ученицъ славновѣстной спѣвачки п-нѣ Правнѣ; не буду разводитиса надъ такими знаменитыми и вже адавно добре заслужено славою увѣнчанными спѣвачками якъ Арданъ, Цетвинскій, Вахнянинъ, Стрыскій и др. О всѣмъ томъ могутъ говорити правдивы артисты критики. Я говорю только яко звичайный слушачъ въ помѣжѣ загалу слушачѣвъ и екажу, что мабуть еще нѣколи музыкальная часть не вызвала такого энтузіазму всеи публики, такого геройского настрою и одушевленя, якъ сего вечера. Вѣнцемъ и то найкрасшимъ вѣнцемъ цѣлой музыкальной части была безперечно знаменита кантата Лисенка „Бюты пороги“ (до словъ Шевченка). Свѣтлый талантъ композиторскій нашого найславнѣйшого музыканта залучивъ тутъ съ словеснымъ гениемъ Шевченка въ такъ импонующій, до глубины душѣ трогалючій и порывающій имнѣ цѣлыхъ миліонѣвъ нашої Руси, что каждый почуву тутъ въ томъ величавомъ спѣвѣ величну силу и красу народнои душѣ, тверду вѣру цѣлого нашого народа въ свою правду и въ свою будущу побѣду и запалавъ неугаемымъ огнемъ широго патриотизму. Хвиля, коли цѣлый женскій и мужескій хоръ спѣвавъ:

„Слава не положе,
Не положе, а розкаже,
Що дѣлалось въ свѣтѣ,
И чинъ мы дѣти.
Наша дума, наша пѣсня
Не вмре не загине...“

та хвиля была несказано величавою и въ очѣхъ многихъ завертѣлись слезы радости, за-

именно на основѣ §. 53. ustawy о репрез. повѣт. управаемо Выс. Намѣстництво, чтобы въ порозумѣннѣ съ кр. Выдѣломъ зарядило отповѣдными средствами доведеніе нової рады повѣтрової до урядованя, чтобы усунуло баламутнѣй интерпретаціи законѣвъ и въ томъ взглядѣ удѣлило ц. к. старосту въ Турцѣ потребне поученье, абы выделеговало до выборовъ и уконституованя рады повѣтрової особно урядника, свѣдомого законныхъ приписѣвъ.

Турка дня 28 лютого 1882.

Члены нововыбраной рады повѣтрової турчанской въ группы меншой послѣлости:

Григорій Чайковский, парохъ въ Бѣтли
Иванъ Нестеръ, господарь въ Рыпанѣ
Стефанъ Тиритъ, господарь въ Бережку
Семенъ Рѣзакъ, господарь въ Высоцкѣ
Михайло Бигаръ, господарь въ Исая
Счастный Саломонъ, парохъ въ Комарникахъ
Корнилий Яворскій, парохъ въ Лѣмнѣ
Иванъ Павлюкъ, господарь въ Хашѣвъ
Стефанъ Василь, господарь въ Букѣвцѣ
Яковъ Гайделъ, господарь въ Волосянцѣ
Василь Фидикъ, парохъ въ Розлучи
Феликсъ Кречковский, господарь въ Ильнику.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Дебата бюджетова) въ палатѣ послѣвъ вже скончилась въ субботу. На вчерашнемъ засѣданіи бувъ на порядку дневномъ законъ финансовый. На 208-омъ засѣданіи въ 10 марта при дебатѣ надъ етатомъ министерства справедливости забравъ слово пос. Кулачковскій, чтобы звернуть увагу министра справедливости на то, что въ Галичинѣ русскій языкъ и русскій народъ не має равноуправленя въ суднищѣхъ, а дальше, чтобы отповѣсти п. Гавзерови на его бесѣду, звѣстну нашимъ читателямъ. На замѣты п. Кулачковского отповѣтъ министеръ дръ Пражакъ. На замѣты, что судѣ слѣдѣтъ въ процесѣ Ольги Грабаръ и товарищѣвъ не знаютъ руского языка, отповѣтъ министеръ, что президентъ Шенкъ на запытанье министра отповѣтъ, что судѣ слѣдѣтъ умѣють по руски. Правительство все, что зможе, учинитъ, чтобы процесъ бувъ якъ найскорше сконченъ. Що до поданя панѣ Добрянской, котрога судъ не хотѣвъ приняти яко мѣстоуемого, отповѣдае министеръ, что оправдѣ тог поданье не писане рускимъ языкомъ, але „зѣпозванымъ русскійскимъ“. (Тог поданье министеръ мавъ въ рукоу). — П. Кулачковскому отповѣдавъ также п. Гавзеръ слѣдующаго дня. Бесѣда Гавзера симъ разомъ была дуже слаба что до обробленя а что до содержания подобно фальшива и напастива, якъ перша.

(Министерскій конференціи) отбылись въ недѣлю и понедѣлокъ. Предметомъ наредъ булы операціи военнѣ на полуночи монархій и выдѣляющій въ нихъ пытаня. Догодуются, что въ половинѣ марта будутъ скликаны делегаціи, котры ухвалитъ новый кредитъ 12 миліонѣвъ на выдатки военнѣ и администраціи на полуночи державы. („Пытанье дунайское“) теперь вновь подорожуе — написала справедливо одна газета вѣденска. Гр. Волькенштайнъ назначенъ на поса австрійского въ Петербургѣ поѣхавъ въ справѣ дунайской съ мисією до Берлина а зѣ оттамъ до Парижа. Въ маю збересе комисія дунайская на остаточный наряды.

(Повстаніе въ Далмациі и Герцеговинѣ.) Урядовъ вѣдомости зѣ театру войны въ Кривошіи. Дня 9 марта доносятъ: Нынѣ

вечеромъ отпавлене въ направленіи до Ублѣ и Вратло войско 47-мѣ дивизіи подѣ командами полковника Шарингера, бар. Вальтера, майорѣвъ Болзана, Кирсингера, Урширунга и Ляттерера, — сточучи безастаннѣй битки, проходячи невычайно утяжливый теренъ и гонячи передѣ собою повстанцѣвъ, — заняло цѣлу линію Граговца, Велвергъ, Ноппада и Црквице. Рѣвночасно войско 44-той дивизіи подѣ командами генералъ-майора Кобера, полковника Бабиша и подполковника Монари съ 2½ баталіонами 16-го и 1½ баталіона 22-го полку выршило зѣ Зубцѣ черезъ Галисовачъ вывозами, вѣчними посередѣ горъ въ направленіи до Вратло и Црквицѣ. Часть войска заняла вечеромъ тѣи мѣсцевости, а другая часть переночувала на Велеградѣ. Баталіонъ 16-го полку высуенный наиболѣе на повнѣчь подыбавъ при Пазуи значный отдѣлъ повстанцѣвъ, около 400 людей. Розпочалася завзата битва. Войско отиерло повстанцѣвъ. Страты по сторонѣ войска: згинувъ: комендантъ бат. майоръ Рукавина, тяжко раненъ 3 войки. Зѣ 43-го полку погибъ 1 войка, а 3 раненъ; 4-тый баталіонъ стрѣльцѣвъ мавъ 5 тяжко а 1 легко раненого. — Дня 10 марта колюмны 47-мѣ дивизіи заняли линію Пенина-гора Ганъ-Заговдакъ, а колюмны 44-той дивизіи згромалися подѣ Црквицею. Повстанцѣ мусѣли цѣлатися зѣ цѣлои линіи до Мація-Планина, а дойшовши до границѣ черногорской, стрѣляли до вечера, але зѣ далека. — Колюмна майора Кирсингера, котрой додано 2 гарматы и одинѣ отдѣлы инженеріи, выршила по полудни противъ фортѣ Драгалѣ. Войско фортъ той заняло и высидило въ воздухъ. Зѣ стороны войска было трехъ войковъ тяжко раненыхъ. Вечеромъ войско розложило таборомъ передѣ Причиною-горю и Граковацѣмъ, подѣ Ганъ-Заговдакомъ и подѣ Црквицею. Въ сѣла Кривошіи покинули жители, а много домѣвъ спалено. — Мѣсцевости Црквицу и Драгалѣ войско застало вже спаленъ. Число повстанцѣвъ обчисляютъ на 900 до 1000 людей; страты ихъ, здаеся, велики. Стратъ ихъ годѣ было обчислити, бо утѣкаючи забирали съ собою раненыхъ и трупоу. Запримѣчено однакъ докладно, что подѣ Пазуоу мали 10 забитыхъ а 25 раненыхъ. Успѣхъ австрійскихъ войскъ треба завдѣчити знаменитой командѣ комендантѣвъ и похвалнѣй хоробрости та вытравалости всѣхъ войскъ. — Въ Граковацѣ, Ганъ-Заговдацѣ, Урквицѣ, Неподѣ, Ублѣ и Вратло заложено заразы фортификаціи и въ загалѣ постараноса о все потребне для тревалого забезпеченя здобутыхъ позицій. Въ войска, съ вынѣткомъ 44-той дивизіи, позбостанутъ въ наведеныхъ выше мѣсцевостяхъ. Головна колюмна задержится въ Црквицѣ, и зѣ отой буде предпринимати выправы для розогнѣны повстанцѣвъ зѣ Мація-Планины и буде розсылати патруль у всѣ стороны Кривошіи.

Якъ зѣ тыхъ урядовыхъ рапортѣвъ видко, войска очистили зѣ повстанцѣвъ вже, можна сказати, цѣлу Кривошію. Иде теперь о то, чтобы здобути позиціи забезпечити разъ на завсѣгды въ своемъ мирномъ посѣданіи — а и о се войска, якъ бачимъ, стараются. Цѣсаръ переславъ ген. Іовановичеви свое вдоволенье и похвалу всѣмъ боровшимся войскамъ.

ЗАГРАНИЦА.

Россія. Петербургскій корреспондентъ вѣденской Presse доноситъ, что ген. Скобелевъ мавъ авенцію у царя въ пятницу, а передѣ тымъ, заразы по пріѣздѣ до Петербурга мавъ довгу конференцію съ министромъ дѣлъ внутрѣшнихъ, гр. Игнатьевымъ. Скобелевъ мавъ задѣлти Игнатьеву, что его париску бесѣду газетѣ передали неверно. Впрочемъ онъ удерже, что говоривъ только о Нѣмцяхъ въ Россіи а не въ Нѣмеччинѣ, а печатѣ австрійска вже зовсѣмъ не має причины выступати противъ него, бо онъ противъ Австріи вже зовсѣмъ нѣчого не провинивъ.

„Правительственный Вѣстникъ“ доноситъ, что катеринославскій губернаторъ Дурново именований товарищемъ министра дѣлъ внутрѣшнихъ. На коронацію царя прибудутъ до Москвы королѣ: шведскій, греческій, сербскій, румынскій и князь болгарскій.

Комисія займаючися справами зѣсланныхъ путемъ административнымъ, прислѣшае свои работы, бо — якъ доносятъ петербургскій корреспондентъ Presse — царъ желаетъ, чтобы передѣ 1-мѣмъ с. р. справа административно зѣсланныхъ была вже залагоджена. Комисія длятого радитъ теперь чотыри разы на тыждень. Зѣ помежи 2842 особѣ зѣсланныхъ административнымъ путемъ и 900 особѣ, зѣстающихъ подѣ дозоромъ полиціи, має бути ажъ 90% увольненыхъ задля недостаки доказѣвъ вини.

До англійского Times доносятъ зѣ Петербурга, что министерство дѣлъ внутрѣшнихъ зарядило слѣдство, чтобы выкрыти, якимъ способомъ праса загранична могла бути такъ докладно поинформована, давно вже передѣ послѣднимъ великимъ процесомъ нигилистѣвъ о току и высѣдку процесу, котрый бувъ провадженъ якъ въ наиболѣйшій тайнѣ. — Справдѣ, въ вѣденскихъ газеткахъ вже передѣ двома мѣсяцами передѣ процесомъ вычитали мы цѣлый актъ обжалованя.

Дня (1) 13 марта припадала рѣчница смерти царя Александра II а вступленье на престолъ Александра III.

„Голосъ“ выступаетъ энергично противъ шовинистамъ, голосячимъ войну Россіи съ Нѣмеччиною. „Голосъ“ констатуетъ, что теперьшнее правительство держитъ политику покойного царя, котрый все уважавъ войну съ Нѣмеччиною нечаеьемъ для Россіи. Въ случаю войны навѣтъ та

Радѣ та веселіи
И пустыню опануютъ
Веселіи села.

„Отжежъ опертѣ на такихъ твердыхъ основахъ правды, любви и свободы, одушевленнѣй такимъ идеаломъ житя, мы смѣло можемо глядѣти на всѣ напасти, тучѣ и громы слѣпной пристрастия и лютой вражды, скоро только останемоса вѣрными тому идеалу, скоро всяма силами будемо его переводити въ житю и на напасти неправды и клеветы будемо отповѣдати правдою, слѣпу ненавистѣ отпирати любовою, неволю — волею, кривду — справедливостю, нечесть — честнотою. Недаймо оторватиса отъ нашихъ чистыхъ и праведныхъ идеалѣвъ, не даймо отраватиса въ каламутнѣй филѣ страстей, клеветѣ и неправедныхъ починковѣвъ, — а правда наша встане, а будущность — наша и при насъ.“

Такъ жѣ провѣднѣй идеѣ подала такожъ цѣла часть музыкальна. Я не хочу тутъ оцѣнювати музыкальнѣе части вечера зѣ артистичного становища. Се най зробить*) вправнѣйше перо знавца музыки. Не буду такожъ геворити про те, ея яко радостею повитала численна публика нову силу, и якъ показалося, знамениту руску вишестку п-ню Цеглинску, котра отограла съ такъ свѣтлымъ успѣхомъ Листа „дугорекі рапеодіи“ и „Valse caractéristique“ Марка; не буду разводитиса надъ тымъ, ея яко глубокою правдою и вправою отограла п-нѣ З., тожѣ Русина родомъ, Лисенка „Баркаролю“ и „Шумку“ и якъ звумѣла праведно вразумѣти и акцентувати тѣ творы нашого на скрѣвъ оригинального музыканта, не

*) Артистичну оцѣнку музыкальной части вечера подамо повнѣйше. Пр. Ред.

сторона, котра побідилабы, дорого оплатилабы побіду.

Дневники московскі доносять, що правительство наміре завести обов'язок служби войскової в Туркестані. Однак старшина Текинцѣвъ и Туркменовъ есть тому противна, — не хоче навіть нічого слухати о обов'язку служби войскової.

„Вольное Слово“, дневник російскій выходящій в Женевѣ, подає листъ якогось важного особы зъ Петербурга, в котрому пише, що російска партія конституційна покине своє дотеперішнє вижидаче становище, а выступити отверто за конституцію, яко єдинимъ средствомъ спасенія зъ внутрішніхъ непорядківъ.

Франція. Сенатъ французскій при нарадѣ надъ закономъ о школахъ народнихъ, откинувъ 167 голосами противъ 123 поправку Жиль Симона жадаючи, щоби „учениківъ учено обов'язківъ зглядомъ Бога и отчины“. Передъ послѣдніми выборами сенатъ бувъ прийняв тую поправку, але палата пословъ еи откинула, мусѣла отже прийти еще разъ підъ дискусію в сенатъ. Сімъ разомъ сенатъ, вийшовшій зъ послѣдніхъ выборовъ болѣе демократичнимъ, откинувъ поправку. — В палатѣ пословъ має бути постанове внесенне підвищити платню пословъ зъ 9000 на 12.000 франківъ рочно. Внесенне тое буде прийняте, бо всѣ фракції палати згодились на него.

Въ полудневѣмъ Тунисѣ повстання починає на добре оговлятися. Дня 12 марта доносять зъ Туниса, що на полудни отдѣл числящій до 1000 повстанцівъ, напавъ на французскій отдѣлъ рекогноскаційный підъ Ельдемомъ. Войско французске побіло повстанцівъ, котрі утекли полишивши на побѣвщій 10 трупівъ. — Ходить поголоска, що повстанці проголосили беємъ тунискимъ Алибенъ-Калича. — Французскі коюмни отійшли зъ Гаффа и Габеса до границі Триполіса, где власне розвиваєся повстання.

Сербія. Всѣ вже держави европейскі узнали Сербію королевствомъ. Минулою суботы зложи присягу вѣрности королевѣ министрѣ и послы. Король выдавъ обширну амністію и назначивъ 10.000 франківъ на бѣднѣхъ. Коронація короля Милана отбудеся в монастыри підъ Карановачемъ, где давнѣше короновалося кілька королівъ сербскихъ. Часть коронації еще не назначенъ.

НОВИНКИ.

— В честь памяти Тараса Шевченка — якъ доносить кievска „Заря“ — отбудеся д. 7 руск. марта в Кіевѣ въ театрѣ п. Иваненка концертъ съ дуже доброю програмою. В програму поставлено кілька уривківъ зъ невыданої еще оперы „Тарас Бульба“, оркестрованою Николомъ Ельсенкомъ. Найлучшій теперішній українскій артистъ драматичный, п. Кропивницкій прибуде нарочно до Кіева, щоби на концертѣ въ честь Шевченка отдекларувати Шевченкову поезію „Чернець“. „Заря“ вѣщує, що концертъ удасться якъ найлучше и публика навѣститъ его дуже численно, бо цѣны мѣсто в театрѣ полишено звычайній низкій.

— Зъ Вѣднѣя получили мы справозданье о вечерѣ устроеномъ товариствомъ „Объч“ въ память Тараса Шевченка. Справозданье подамо въ слѣдуючомъ числѣ, — теперь только скажемо, що вечеръ удался дуже добре.

— В Москвѣ въ церквѣ св. Тихона була отпавлена заупойна литургія и панахида за Тараса Шевченка. Якъ телеграфують зъ Москвы до кievска „Заря“, церковь була повна почитателівъ покойного кобзаря. Литургію и панахиду отпѣвавъ добрый хоръ украинцівъ-любителей свѣбу. В той власне церквѣ св. Тихона стояла въ 1861 р. домовина Шевченка, коли еи перевозили зъ Петербурга на Украину.

— Зъ Дрогобыча. Доходъ зъ театрального представлення въ память смерти Тараса Шевченка выноситъ 28 зр. и кількадесять крейцарівъ. Комитетъ занимающийся устроениемъ представлення переславъ тѣ гроші черезъ нашу редакцію на стипендіійный фондъ имени Шевченка.

— На фондъ стипендіійный имени Шевченка прислали на нашъ руки Русины зъ Подволочиска: пп. Коблянскій, Колянковский, Касараба, Федоровичъ и Кадайскій по 1 зр., а пп. П. Г. и Ствертия по 50 кр. — разомъ 6 зр.

— В справѣ узвизанныхъ Русинівъ одержує Немецъ fr. Presse до Львова телеграфичну вѣдомость, що судово-карне слѣдство скончилось ажъ въ початку цѣтня, бо довгого часу потреба на переслухання сорокъ свѣдківъ и перечитанье около 1000 листівъ та всякихъ иншихъ рукописей. Дальше доносятъ до N. fr. Presse, що яко свѣдокъ має бути переслуханий (?) навѣтъ Вприв. Митрополитъ Іосифъ.

— Зъ Станиславова доносять до вѣдѣньскихъ газетъ, що рада школьна красаа выключила зъ всѣхъ гимназій галицкихъ руского ученика Станиславова гимназій Мороза за тое, що отгрожувався Полякамъ, за що бувъ и въ судовомъ слѣдствѣ. — Минулою тыждня арештовано въ Станиславовѣ зновъ одного 19-лѣтнего студента Поляка, підозрѣлого о пропаганду социалістичну. — В наслѣдство арештованъ молодѣжи дирекція гимназіяльна заказала ученикамъ сходитись и вечеромъ выходить зъ дому.

— Коло Галинѣ въ лѣсѣ замордовано підланця почтового и зрабовано грошей посылки. — Ближнихъ вѣстей еще нема.

— Зъ Рудокъ пишуть намъ: Заносится и въ нашихъ сторонахъ на зміну вѣроисповѣданя одной громады. Сею громадою есть — село Колбаювичѣ, съ церковю дочерною, належачою до матерной церкви въ Подгайчикѣхъ. Колбаювичане бажають доконче мати своего власного священника и грозятъ, що коли сего не осягнуть, то перейдуть — не на православіе, але „на польске“, т. е. на обрядъ латинскій. Въ сѣмъ случаю зновъ бачимо подтвержденье того, що поводомъ зміны вѣроисповѣданя у нашихъ громадъ есть выключно существующій подѣлъ церквей на матерній и дочерній. Тое само дало поводъ и Гнилицкамъ малымъ зміняти свое вѣроисповѣданье.

— Товариство академичне „Дружний Лихварь“ заявляє сего року похвалу достойну дѣяльність. Крімъ праць въ кружкахъ (литературнімъ, историчнімъ и правничімъ) товаришъ „Дружного Лихваря“ устроюють майже що тыждня музикально-декламаторскі вечеринці, на котрыхъ одинъ зъ товаришівъ держитъ отчитъ. На послѣднихъ вечеринкахъ читає товаришъ Кокорудзъ, слухачи филозофіи, рецензію „Женщины“, повѣсти проф. Н. Вахнянина, друкованой минушого року въ „Зорѣ“. Отчитъ тов. Кокорудза бувъ дуже совѣстно и основно оброблений и зъєднавъ справедливо загальне узнанье прикладной трудолюбивости прелегента. Нынѣ такожъ має отбутися въ „Дружномъ Лихварі“ музикально-декламаторскій вечеръ съ отчитомъ товариша предѣдателя Володимира Кочковского.

— Школа колодѣйства въ Товстѣмъ. Возвожъ гѣръ Медоборскихъ, тагнувшись надъ Збручемъ а именно въ насѣмъ отъ Подволочиска до Гусятина розвивуєся отъ давна промыселъ колодѣйскій. Медоборы дають дерево отпѣвѣне до колодѣйства: асені, яворы, клены, бересты, грабы и березы. Після датъ статистичныхъ, зобранныхъ Скалатскимъ выдѣломъ повѣтовымъ въ 12 мѣсцевостяхъ тогожъ повѣту есть 196 колодѣвъ, котры роблять возы, саны, возки угорскі, залубні, плуги, ярма, жорна, вѣрстаты столарскі, колодѣйскі и ткацкі, скрині, шафы и т. д. Выробы свои продають въ Грималовѣ, Скалатѣ, Товстѣмъ, Хоростковѣ, Кошичинѣхъ, Гусятинѣ, Пробожній и Тернополі — такъ що заспокоюють потреби около 60 громадъ повѣту Скалатского, а такожъ частей повѣтовъ Гусятинского, Теребовельского, Збарского и Тернопольского. Приближена вартѣсть выробівъ выноситъ 17.600 зр. рочно; половину коштує матеріалъ, друга половина припадає за роботу — на одного колодѣя по 20 кр. денно при переобчній 8-мѣсячній работѣ. Щоби піднести той промыселъ заложивъ Скалатскій выдѣлъ повѣтовый въ Товстѣмъ фахову школу колодѣйску. На тую цѣль давъ Скалатскій выдѣлъ повѣт. 400 зр. односторонной запомогі а 600 зр. рочно на удержанье школы. Громада Товсте обѣщала дати безплатне умѣщенье школы. Выдѣлъ краевый подтвердѣлъ статусъ школы и удѣливъ 285 зр. односторонной запомогі и на 6 лѣтъ субвенцію по 275 зр. выдѣлъ кр. буде мавъ надзѣръ надъ школою. Поля статуту наука колодѣйства буде удѣлятися бѣсплатно всѣмъ мужчинамъ и женщинамъ. Курсь же тревати 8 мѣсцевъ, отъ 1 жовтня до 1 червня. Школою має управляти „Рада школы колодѣйской“ зъ 5 осібъ; 2 именує выдѣлъ краевый, 2 выдѣлъ повѣтовый, а 1 рада школьна мѣсцевая.

— Зъ Серава пише намъ дня 6 марта с. р. одинъ нашъ землякъ: Въ наслѣдство великого нагромадження войокъ подорожѣли въ нашомъ мѣстѣ виктуалы въ нечуваный опосѣбъ. Такъ и. пр. коштує въ Серавѣ кильограмъ масла 2 зр. 60 кр., смальцо 1 зр. 20 кр. муки и то не конче доброй 38 кр., бараболъ 14 кр., буракѣвъ 16 кр. а кильограмъ петрушки 80 кр.!

— Въ сѣмъ Мушинѣ пов. коломийского невыслѣженный котъ потропѣвъ всѣ коровы войтови Лукіянови Андрѣеву. Выдѣлъ краевый удѣливъ пошкодованому войтови 100 зр. запомогі, а кураторія фундаціи Товарищского 200 зр.

— Злодѣйска шайка жидѣвъ зъ Конгресовки волялась черезъ кілька лѣтъ по Нѣмечинѣ и Швайцаріи, увиваючись по ярмаркахъ, торгахъ, отгустахъ и крадучи, що лишь далось украсти. Довгий часъ удавалось имъ, ажъ ось теперь узвизено въ Констанціи 6 осібъ зъ ихъ шайки, трехъ жидѣвъ а три жидѣвки; всѣ узвизеніи числять отъ 22 до 26 лѣтъ. При ревизіи въ мешканю арештованныхъ знайдено нечувану скѣлькѣсть краденыхъ зигарѣтокъ и иншихъ золотыхъ та сѣрныхъ предметовъ, дальше множество одежи, бѣлы, посуды и т. др.

— (Дробній вѣсти.) Маршалокъ дръ Зыбликевичъ выхавъ въ недѣлю въ товариствѣ члена выдѣлу кр. дра Верещинского до Вѣднѣя для залагодження справы банку краевого и пожичокъ краевыхъ. — Минулою тыждня заступивъсь черезъ неосторожнѣсть 13-лѣтній сынъ о. Буковского зъ Яночина. Нещасливый такъ стрѣлявъ до цѣли, що вымѣривши въ цѣль стрѣливъ въ себе. — Богданъ Залескій, звѣстный поетъ польскій обходити буде дня 19 д. марта своп 80-ти роковинны уродинѣ.

Вѣсти епархіальны.

Зъ АЕпархіи Львовской.

Презентны одержали: оо. Иларіонъ Курбасъ, зъ Губиня на парохію Нове Село, дек. збараского; Изидоръ Райтеровскій зъ Черниховецъ на парохію Лубянки выжній, дек. збараского; Михайлъ Колянковский зъ Радца на парохію Чехи, дек. одеского.

Каноничну институтію одержали: оо. Юліанъ Стеткевичъ зъ Давидковецъ на парохію Борки малі, дек. скалатского; Юліанъ Левицкій зъ Джуркова на парохію Камѣнку велику, дек. жукѣвского.

Завѣдательство одержали: оо. Володимиръ Познанскій въ Давидковцѣхъ, дек. скалатского; Юстинъ Дворянинъ въ Бурштинѣ, дек. рогатинского; Володимиръ Глиньскій въ Старискахъ, дек. городецкого; Левъ Струтинскій въ Космахи, дек. богородчанского.

Деканомъ емеритованымъ ставъ о. Василій Долинскій зъ Березова.

Увѣдомлене отъ испита конкурсу одержавъ о. Игнатій Левницкій, сотрудникъ въ Тернополі.

Завѣданный до канон. институтіи о. Михайлъ Цегельскій на парохію Камѣнку Струмилову.

Личный додатокъ по 100 зр. одержали: оо. Димитрій Строцкій парохъ Рудникъ; Теофілъ Жегаловичъ, парохъ Кудобинецъ; Александръ Левицкій, парохъ Коршева.

На конкурсъ выставлена пар. Чернѣвъ, дек. Станиславского, наданя ординарїатского, до 13 (25) мая с. р.

Упокоився о. Андрей Сохацкій, капеланъ Городища дек. бережанского, дня 3 марта. Вѣчна ему память!

Спростованье. Въ одномъ зъ попереднихъ чиселъ була подана вѣсть о смерти о. Григорія Сохацкого зъ Ищкова. Вѣсть тая показалась неправдивою. Мы еи радо откликнемъ, и выходячи изъ повѣри народа, котрый зъ такой мильной вѣсти ворожитъ довге жытьє, желаємъ о. Сохацкому якъ найдовшого жытьє.

Зъ Епархіи Перемыской.

Презентны получили оо.: 1) Анатолій Кордасевичъ, сотрудникъ въ Берегахъ, дек. самборского на парохію Росохачѣ дек. высочанского; 2) Антоній Мокрицкій, завѣдатель капеланіи Белз-

ця дек. потелицкого на парохію Плазѣвъ дек. любачѣвского.

Каноничну институтію получили оо. 1) Іоанъ Чирнянскій, завѣдатель парохіи Королева Руока дек. мушинского, на туюжъ парохію; 2) Алексѣй Малиркевичъ, завѣдатель капеланіи Горбачѣ дек. горошанского на парохію Коханѣвка дек. яворѣвского.

Посады душпаствырскі одержали оо.: 1) Антоній Дигдалевичъ, сотрудникъ въ Диковѣ дек. олесницкого сотрудничество въ Малинскій Воли дек. мостиского; 2) Петро Годованскій, завѣдатель капеланіи Кореница дек. ярославского завѣдательство парохіи Дубровица, тогожъ деканату; 3) Іоанъ Грицай, сотрудникъ зъ Княжинѣ дек. добромильского завѣдательство парохіи Макова тогожъ деканату.

Личный додатокъ 100 зр. зъ фонда религійного на дальшій три лѣта получивъ о. Киприанъ Шведицкій, парохъ въ Поздичи, дек. перемильского.

Упокоився дня 18 лютого с. р. о. Теодоръ Жукотинскій, парохъ въ Маковѣ, дек. добромильского, въ 77 роцѣ жытя а 51 священства. Вѣчна ему память!

ПЕРЕПИСКА АДМИНИСТРАЦИИ.

ВП Т. Д. зъ Подгайцѣхъ. Вашу дописъ мы одержали, але не можемъ еи мѣстити. Наша рада булабъ — удатись просто до рады школьной краевой съ умоливаномъ жалобомъ на надужитя и безтактовнѣсть директора.

Съ сѣмъ числомъ розсылаєся Вп. предлатникамъ „Библиот. найзнам. повѣстей“ 17 аркушъ повѣсти Едвардса „Стефанъ Лаврентій“ зъ англійскаго, „Любовь убогого молодія“ Октава еского и 7 аркушъ новой повѣсти Фейлетта зъ французского.

Курсъ збѣжа зъ дня 12 д. марта 1881.

Цѣна за 100 кильограммѣвъ.		
	отъ	до
	ар. кр.	зр. кр.
Пшеница червона	9 25	10 75
„ бѣла	—	—
„ жовта	—	—
„ ошѣна	—	—
Жито	6 30	7 25
Ячмѣнь	5 25	7 25
Гречка	6 50	7 —
Овесъ	5 50	6 25
Горохъ до варки	7 50	9 —
„ пастъ	5 50	6 75
Вика	6 —	6 75
Кокорудза стара	6 25	7 60
„ нова	—	—
Рѣпакъ зимовый	12 50	12 75
„ лѣтній	11 —	11 25
Рѣпѣ (Лянка)	—	—
Насѣньє льное	10 25	11 25
Кошопшва (передна)	25 —	60 —
Кминъ	22 —	23 —
Анижъ	24 —	25 —
„ плоскій	23 —	31 —

„БЕСТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ“

образокъ зъ галицкого жытя, написавъ Василь Барвінокъ стор. 356 въ 16-у. Цѣна 80 кр. съ пересылкою 90 кр. Достати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійской.

ФАБРИКА ДЗВОНѢВЪ

Ивана и сына Антонія Серафинъ

въ Калущи (почта и стація желѣзницъ),

надѣлена сѣбнымъ медалемъ заслуги и листомъ похвальнымъ за выставѣ рѣльничѣй, якъ такожъ признаньемъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломый (якъ се посвѣдчали и часописы), посѣдає на складѣ готовы дзвоны и вырабає якъ найкорше подѣ приступными условиями дзвоны всѣякой ваги и объему, ругаючи за тревалѣсть матеріалу и гармонійный звукъ. Вырѣп. и Всеч. оо. приходникѣвъ упрашають о ласкаві замовленя, котры выповняють якъ найточѣйше

съ глубокимъ поважаньемъ

(3—12) Иванъ и сынъ Антоній Серафинъ.

Новооткрыта торговля СѢМЕНЪ и ЦВѢТѢВЪ Е. Ф. РИДЛЯ

во Львовѣ, при Маріинѣмъ пляцу ч. 10, напротивъ готелю Ланга поручає подѣ гаранцією за доброту

сѣмена ярины, сѣмена польній, цвѣтовы и лѣсовы, рождѣ, дерева овочевы, корчѣ, шпараги и т. п.

Цѣнники на желанье франко.

(2—6)

Цѣс. кор. прив.

АЦИЕНДА АССИКУРАТРИЧЕ

въ Тріестѣ,

найстарше австрійске товариство ubezпеченій основане въ року 1822

съ фондомъ закладовымъ 4.000.000 гульденѣвъ

убезпечаетъ:

1. противъ стратъ черезъ пожаръ на будынкахъ съ движимостями, складами, сѣножатными и збѣжбыми запасами;
2. противъ стратъ черезъ градъ на землепладахъ;
3. жытьє чоловічка во всѣхъ комбинаціяхъ;
4. на случай нещастя на тѣлѣ и на житю.

Ацієнда выплативша до теперь около 350.000 гульденѣвъ лишь священническимъ фамиліямъ въ отдѣленю жытьевомъ, узскала собѣ заслужену славу такъ въ краю якъ и за границею. Она ubezпечаетъ посля найсолидѣйшихъ условий.

Всякихъ звѣстокъ удѣляє

Заступництво во Львовѣ

(2—3)

Прѣ 5 ул. Академическа,

а по городамъ и селамъ агенты.

Выходитъ во Львовѣ въ Среда и Суботы (крѣмъ рускихъ святъ) о 4-ой годинѣ пополудни. Литерат. додатокъ „Библиотечна найзнам. повѣстѣй“ выходитъ по 2 печат. аркушъ кожного 15-го и послѣдняго дня кожного мѣсяца.

Редакція, администрація и экспедиція пошл. Ч. 8 улицы Академична.

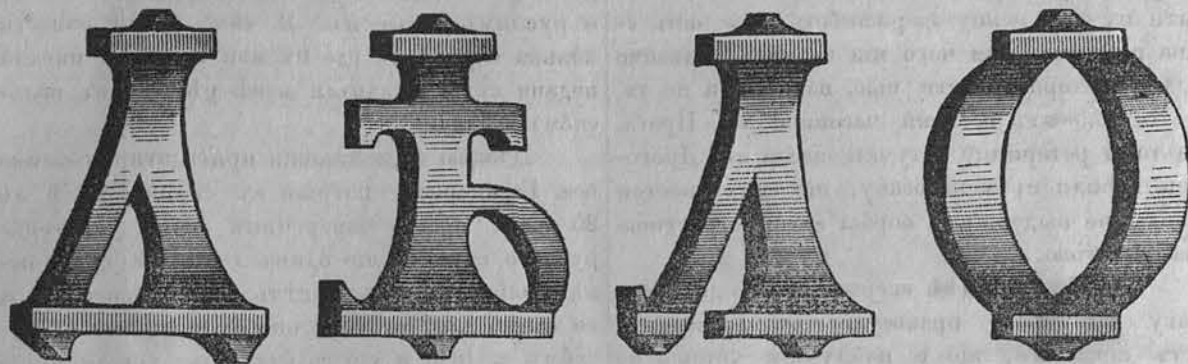
Всѣ листы, посылки и рекламации належитъ пересылать пошл. адресу: редакція и администрація „Дѣла“ Ч. 8 ул. Академична.

Ручкописи не звертаются только на попередне застереженіе.

Подписное число стоитъ 12 кр. а. в. Оголошенія принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. отъ одной строчки печатной.

Рекламации неопечатанной вѣдѣ отъ порта.

Предплату належитъ пересылать франко (наилучше почтовымъ переказомъ) до: Администрація часописи „Дѣло“ ул. Академична Ч. 8.

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:		Для Россіи	
на цѣлый рокъ . . .	8 зр.	на цѣлый рокъ . . .	8 рубл.
на пѣть року . . .	4 зр.	на пѣть року . . .	4 рубл.
на четверть року . . .	2 зр.	на четверть року . . .	2 рубл.
съ дод. „Библиотечка“:		съ дод. „Библиотечка“:	
на цѣлый рокъ . . .	12 зр.	на цѣлый рокъ . . .	12 рубл.
на пѣть року . . .	6 зр.	на пѣть року . . .	6 рубл.
на четверть року . . .	3 зр.	на четверть року . . .	3 рубл.
на самѣ додатокъ:		на самѣ додатокъ:	
на цѣлый рокъ . . .	5 зр.	на цѣлый рокъ . . .	5 рубл.
на пѣть року . . .	2-50	на пѣть року . . .	2 р. 50к.
на четверть року . . .	1-25		
Для Заграничя, окрѣмъ Россіи:			
на цѣлый рокъ . . .	10 зр.		
на пѣть року . . .	5 зр.		
на четверть року . . .	2-50 зр.		
съ дод. „Библиотечка“:		на самѣ додатокъ:	
на цѣлый рокъ . . .	14 зр.	на цѣлый рокъ . . .	6 зр.

ВН. Читательствъ въ Россіи просимо мати на увазѣ, що въ вымовѣ $\text{л}=\text{ji}$, $\text{д}=\text{i}$, и (въ серединѣ и на концѣ слѣвъ) $=\text{мы}$, и (на початку слѣвъ) $=\text{i}$, д (на початку слѣвъ) $=\text{vi}$.

Facta loquuntur.

Читателямъ „Дѣла“ добре вѣдомо, якъ задивлялись мы и якъ задивляемся на здвигненіе такъ званого „краевого банку“ для Галичины за підмогою краевыхъ фондѣвъ.

Отъ першої хвилі, коли вийшла така гадка въ лонѣ краевого видѣлу и анкеты, котрою задачею було дослѣдити причини збѣдоженія краю и обдумати способы ратунку „селянської и маломѣщанської людности“, ажъ до часу, коли гал. сеймъ дня 21 жовтня 1881 ухваливъ при помочи краевыхъ фондѣвъ здвигнути институцію кредитову підъ назвою „банкъ краевый“, не переставали мы указувати на ту рѣзку суперечливість межъ первѣстными замѣрми а послѣдующими дѣломъ. Мы пригадаємо теперъ лише, що еще 11 сѣчня 1874 запала въ сеймъ на внесеніе пос. Бартошевского ухвала: „щобъ краевый видѣлъ дослѣдити причини страшно и дуже скоро зростаючого збѣдоженія селянської и маломѣщанської людности въ нашій краю и предложити соймови отповѣди внесеніе“, пригадаємо далше, що тожъ само р. 1876 поручивъ сеймъ краевому видѣлові, „щобъ для дослѣдження причини загального збѣдоженія краю и збѣдуючогося упадку селянскихъ господарствъ, якъ такожъ для обдумания средствъ поддвигненія краю зъ того сумного стану, скликавъ анкету и выслѣдки ея праць предложивъ будущому сойму.“

Щожъ сталося съ тими ухвалами, порученіями и добрыми замѣрами? Доси, майже по ѡсмыо лѣтахъ маємо только два выслѣдки тыхъ безперечно дуже добрыхъ замѣровъ, маємо: 1) выданіе статистичного бюра краевого видѣлу о „экономичномъ станѣ Галичины“ и — 2) „Банкъ краевый“, а властиво доперва еще только самъ статутъ сего банку.

Мы вже задували разъ сего року о тѣй працѣ статистичного бюра „о экономичномъ станѣ Галичины“, зложеній на подставѣ матеріалѣвъ, зобранныхъ анкетой краевого видѣлу за лѣта 1877—1878. Не будемо тутъ наново говорити, о сколько она недостаточна, не-

повна и недостоверна навѣтъ для того, щоби зъ неї можна познати правдивый станъ „экономичный“ нашего краю, щоби на ея подставѣ можна собѣ выработать вѣрне и всесторонне понятіе о экономичномъ станѣ нашего селянства, а не то, щоби еще на тѣй подставѣ робити які небудь выводы для реформъ, для ратунку селянъ и маломѣщанъ, для ихъ экономичного поддвигненія. Досытъ сказати, що въ цѣломъ тѣмъ представленю „экономичного стану“ нема навѣтъ згадки о тѣмъ, сколько тягарѣвъ и якій тягаръ поносятъ наші селяне и маломѣщане въ державныхъ податкахъ, въ краевыхъ, повѣтовыхъ и громадскихъ додаткахъ до податковъ, въ дорожныхъ, шкѣльных и церковныхъ конкуренціяхъ. Досытъ згадати, що въ тѣмъ же представленю „экономичного стану“ нема выказаного объема и подѣльности селянської и маломѣщанської с. е. малой посѣлости. Можнажъ при такихъ грубыхъ недостаткахъ представлени „экономичного стану“ мати хочъ приближено вѣрне понятіе о тѣмъ станѣ? Можнажъ на такой зовсѣмъ неясной и неопредѣленной подставѣ починати и переводити яку небудь реформу сего экономичного стану? А коли ся праця статистичного бюра не може вважатися навѣтъ отповѣдю на першу часть повисшихъ ухвалъ соймовыхъ, коли она не може уважатися вѣрнымъ и можливо всестороннимъ дослѣдженіемъ навѣтъ самого экономичного упадку и причинъ сего упадку нашего селянства и маломѣщанства, то еще менше може она вважатися за отповѣдь на другу часть тыхъ ухвалъ що до „обдумания средствъ и способѣвъ, якъ выдвигнути селянство и маломѣщанство зъ сего стану“. Такъ отже остаются высше згаданий ухвалы соймовы зъ р. 1874 и 1876 до нынѣшняго дня неполадженными, хочъ нѣкто не може сказати, щоби ратунку селянъ и маломѣщанъ зъ ихъ очевидного, щоразъ большаго упадку экономичного бувъ справою такъ маловажною, якъ украшеніе апартаментѣвъ маршалка або якъ справа умѣщенія образу Матейки „Унія люблинска“, або остаточно и справа побудованія возвѣвъ и стайнъ, котрі то справы такъ живо и съ такимъ посѣхомъ обговариваются и полагдаються!

Другимъ и послѣднимъ результатомъ тыхъ доволѣтныхъ заходѣвъ около экономичного ратунку нашихъ селянъ и маломѣщанъ масъ бути — „банкъ краевый“, котораго статутъ,

уложеный краевымъ видѣломъ при помочи факховыхъ людей, що ино теперъ обвѣщено публично въ цѣлой его основѣ.

Що „банкъ краевый“ такъ, якъ его ухваливъ сеймъ, а еще больше въ тѣмъ видѣ, якъ онъ представлялся въ що ино оголошенѣмъ статутѣ, не може нѣякимъ чиномъ вважатися яко сповненіе другой части высше згаданныхъ ухвалъ соймовыхъ о „способахъ и средствахъ ратунку селянства и маломѣщанства“ зъ экономичного упадку, про се здаеся и пѣчого вже говорити послѣ того, що мы вже неразъ въ тѣмъ предметѣ говорили. Нѣктожъ не може уважати кредиту самого про себе за способъ ратунку зъ экономичного упадку и наилучша институція кредитова не може сама собою подвигнути нашего селянства и маломѣщанства зъ страшнаго экономичного упадку до экономичного розвою и процвѣту, до чого треба еще зовсѣмъ другихъ и то не однихъ средствъ и способѣвъ. Хотѣбъ отже „банкъ краевый“ бувъ навѣтъ институціею выключно а бодай переважно призначеною для кредитового ратунку селянства и маломѣщанства, то и тогда еще оставалась бы задача экономичного ратунку и поддвигненія селянъ и маломѣщанъ несповненою, а повисшій соймовый ухвалы такожъ и въ своѣй другій части незалагоженными.

Але навѣтъ и тої ваги кредитового ратунку селянства и маломѣщанства не має сей „банкъ краевый“, а есть се просто институція кредитова на велику скалю съ широкимъ кругомъ дѣланія, не только институція гипотечна, але и банкова въ найобширѣйшіймъ значеніи сего слова. Не хочемо тутъ розводити надъ тѣмъ, для чого здвигается така институція за підмогою зъ краевыхъ фондѣвъ, коли вже маємо таку институцію въ „земскѣмъ товариствѣ кредитовомъ“, котре підъ взглядомъ солидности и користности кредитовыхъ условій при удѣляно пожитокъ може рѣвнатися съ всѣма перворядными институціями сего роду и напѣвно не дастся упослѣдити черезъ новый „банкъ краевый“. Не хочемо тутъ розбирати тыхъ споминѣвъ и здогадѣвъ, якій мимоволѣ будить здогадка цѣль сего банку, нагадуючи намъ добре звѣстну цѣль и судьбу упокоившагося „мѣскаго товариства кредитового“, здвигненого свого часу непослѣдними патріотами польскими въ „патріотичныхъ“ цѣляхъ. Мы лишаємо все те на

боцѣ и застерѣгаємо собѣ своего часу о тѣмъ близше поговорити.

Для насъ теперъ есть важный самѣ фактъ, що „краевый банкъ“ має бути заснованный краевыми фондами и підъ гаранціею краю. Дотычаща ухвала соймава есть вже довершеннымъ фактомъ и мы зовсѣмъ не думаємо противъ неї выступати. Скоро однакжъ сей банкъ має повстати при помочи зъ краевыхъ фондѣвъ и при гаранціи краю, скоро отже тутъ рускій народъ матеріально втягненый до участі, то думаємо, що така институція повиннабы мати хочъбы вишшу ознаку своєї „краевости“, повинна мати хочъ вишшу печать выражающую, що она здвигнена підмогою и грѣшми такожъ и руского народа. Се жъ здаеся есть минимальне жаданіе такъ шумно самои справедливости, якъ и тои всюды такъ голошенои рѣвноправности руского и польского народа.

Отже жъ не мало здивувались мы вычитавши заразъ въ §. 1. обвѣщенного статута „краевого банку“, що фирма и печать сего банку будуть въ трехъ языкахъ — але въ якихъ? — въ польскѣмъ, нѣмецкѣмъ и французскѣмъ: „Bank krajowy królestwa Galicyi i Lodomerji z wielkim księstwem krakowskim“, „Landesbank des Königreichs Galizien und Lodomerien mit dem Grossherzogthum Krakau“ и „Banque du royaume de Galicie et Lodomerie avec le grand duché de Cracovie“!

Такъ отже „краевый банкъ“, здвигненый такожъ и грѣшми рускихъ податниковъ, мавъ бы мати всѣхъ можливыхъ написи и фирму въ всѣхъ можливыхъ языкахъ — только не въ рускѣмъ языкѣ!!

И не першій разъ се такъ дѣеся. Пригадаємо, що коли закладано угольный камѣнь підъ соймовый будынокъ, тожъ здвигненый и рускими грѣшми, вложено грамоты лише въ польскѣмъ и латинскѣмъ языцѣ, — але не въ рускѣмъ, бо, якъ звинявся тогдѣшний маршалокъ гр. Водзицкій, забули на языкъ трехъ миліонѣвъ австрійскихъ Русинѣвъ! Теперъ, коли на чолѣ кр. Видѣлу стоитъ маршалокъ Зыбликевичъ, котрый тамтого року такъ много говорилъ въ сеймѣ о пошанованю правъ руского народа и столько говорилъ о его поддвигненіи черезъ сеймъ, — теперъ зновъ въ такъ важной справѣ забываютъ на Русинѣвъ и на рускій языкъ, памятають на Нѣмцѣвъ, ба

СВЯТКОВАНЬЕ

памяти XXI роковинъ смерти Тараса Шевченка.

Вѣдѣнь дня 10 марта 1882.

(Вечеръ въ XXI роковинъ смерти Тараса Шевченка а въ XV роковинъ заснованія товариства „Сль“) Отсе отбывся д. 8-го с. м. у Вѣдн вечеръ въ память XXI роковинъ смерти Т. Шевченка и въ честь 15-лѣтняго существованія „Сль“. Я спѣшу Вамъ донести о тѣмъ святѣ, котре мы на чужинѣ обходили, котре насъ живо перенесло у нашій рѣдній стороны, бо анаю, що сей фактъ буде цѣкавымъ для всѣхъ, що радо витають кождый обѣявъ житія Русинѣвъ. Яко обѣявъ нашего внутрѣшняго житія, те свято наглядно доказало, що мы не забуваємо про нашу родину и нашій рѣдній справы, що твердо стоимо підъ тѣмъ знаменемъ, підъ котрымъ кождый правый сынъ нашей отчины повиненъ стояти.

Въ сали „zur Stadt Wien“ зѣбралосея до 200 особѣвъ, щоби свѣтковать память незабутного кобаря Украинны. Крѣмъ въ комплетѣ зѣбранныхъ товариштѣвъ „Сль“, явились представителѣ всѣхъ славянскихъ товариствъ, а именно: „Akademicki spolek“, „Буковина“, „Ognisko“, „Slovenia“, „Sokol“, „Tatran“, „Зора“ и „Zvonimir“. Изъ гостей запригѣтили мы послѣднихъ думъ державной о. Озаркевича; А. Куляничко, секретаря найвысшего трибунала, дра Дверовича судов. адъютанта, обохъ съ

родиною; дра Кузмана доцента университету въ Москвѣ съ женою; дра Ковалевского, доцента харьковскаго университету съ женою; дра Соболева, вояковъ 58-го полку и др.; изъ старшихъ Сѣчовикѣвъ: дра Волощука, дра Горбачевского, дра Сельского, О. Терлецкого, дра Малишевского и др. — Въ сали висѣвъ портретъ Шевченка убраный украинскими рушниками.

Голова товариства И. Костъ привѣтавъ всѣхъ зѣбранныхъ, дякуючи имъ за симпатіи, оказуваній товариству. Оттакъ отспѣвавъ хоръ підъ проводомъ т. Шухевича „Чомъ рѣченко домашня“ Лаверовского. Ся пѣсня дуже сподобалася всѣмъ. Далше слѣдувавъ отчитъ т. В. Полянського; днѣ розказавъ исторію товариства „Сль“, якъ оно повстало и якъ розвивалосея. Особенно подѣлѣвъ періодъ закладанія библиотечки, котра подала членамъ помѣчь въ ихъ образованію, яко зворотъ въ житію товариства, бо въ товариства для забавы зробилосея оно товариствомъ литературнымъ. Товариство выдало тогда: Коротку исторію малоруску Маркевича и 4 выпуски Шевченковыхъ поесей. — Въ концѣ завѣщавъ днѣ всѣхъ товариштѣвъ до щирои працѣ коло своего образованія, указуючи на обовязокъ службы крави и народови, котрый вже многі старші Сѣчовики съ великою ревностію выполняютъ. По отчитѣ отограла п-на І. Озаркевичъ на фортепьянъ Thalberga фантазію въ оперѣ „la Straniera“. Зъ трудной своей задачи вывѣзалася п-на Озаркевичъ якъ

найгарнѣйше; она посѣдає попри великій техницѣ даръ надавати звукамъ выразъ глубокого чувства, переходящого до глубины сердца, якъ се мѣгъ кождый зъ слухачѣвъ отчути, а особливо въ отограніи Витвицкого варіацій на тему „У сусѣда хата бѣла“. Тожъ артистична ея гра була принята громомъ оплескѣвъ. Вмѣсто заповѣдженного дуэту, котрый мавъ теперъ наступити, а задля перешкоды п. Б. не мѣгъ бути выконанный, отспѣвала п-нѣ К. „Вѣють вѣтры“ и „Сонце низенько“. Дуже милый голосъ п-нѣ К. и его прекрасне моделѣванье звѣднали п-нѣ К. грѣмкі оплески. По тѣмъ спѣвъ слѣдувала декламація т. Вилиховского: уступъ въ „Гайдамаковѣ“ Шевченка. Она дуже гарно выпала, бо декламаторъ отдавъ ея съ такимъ чувствомъ, що на кождѣмъ зробивъ велике впечатление. По декламаціи отспѣвавъ п. Дусичъ „Була колись гетьманщина“ сольно баритонѣмъ. П. Д. посѣдає сильный и милый голосъ, обширну скалю и добру школу; голосъ его годится на велику оперу. Выкликуваный колька разѣвъ, п. Дусичъ спѣвавъ еще арію въ „Локреціи Боржіи“ и въ „Пуританѣвъ“. Теперъ наступила гра на фортепьянъ „У сусѣда хата бѣла“, о котрой я вже высше споминавъ, и котра такъ всѣмъ сподобалася, що п-на Озаркевичъ мусѣла еще отограти: „Коломынку“ Витвицкого, щоби вдоволити загальному домаганію повторенія. — Панѣ К. оказала готовѣсть, украсити нашъ вечеръ еще одною, надпрограмною точкою: она отспѣвала прекрасну росій-

ску пѣсню „Соловѣй“ такъ гарно и любю, що мусѣла на загальне жаданіе ея повторити, а оттакъ еще разъ заспѣвати пѣсню „Сонце низенько“. — Въ концѣ отспѣвавъ хоръ народну пѣсню „Стоить яворъ надъ водою“, котру тожъ само на загальне жаданіе повторено. — Голова товариства подякувавъ оттакъ гостямъ за численний удѣлъ, а всѣмъ, котрі допомогли до усвяченія того вечера сказавъ щире руске „Спасибѣтъ“, и оттакъ наступила неофициальная часть, где гостѣ и товариштѣ забавлялись свободнѣмъ спѣвами и веселыми разговорами.

Въ протягу вечера насѣло 15 телеграмъ съ котрыхъ кожду витано грѣмкими рукоплесканіями. Отъ они:

Львівъ. Духомъ взаємъ съ вами, Товариштѣ, въ хвили великого торжества народнаго; хвала вамъ, що умѣете звеличати память безсмертнаго Тараса и пятнадцатый рокъ идете дорогою народнои жизни. Дружеский Лигавръ.

Львівъ. Молодымъ соколамъ, що на далекой чужинѣ горячимъ сердцемъ обнимають рѣдній край и свѣткують память своихъ великихъ пророковъ, засылае сердечный привѣтъ товариство Просвѣта. Чужою наукою обогащеніи вертайте на родину розвивати свою мудрѣсть, здоровымъ зерномъ науки и просвѣты засѣвати рѣдну ниву.

Львівъ. Слава вамъ брати, що вже 15 рокъ смѣло подвигаетесь напередъ підъ свѣтлымъ прапоромъ нашего безсмертнаго генія. Товариство имени Шевченка.

Львівъ. Члены руской Бесѣды у Львовѣ здороваютъ васъ съ нынѣшнымъ святомъ. Руски Бесѣда.

Львівъ. Свѣтла память безсмертнаго Та-

навѣтъ на Французѣвъ, але не памятають на однихъ — Русинѣвъ, котрыхъ и посля новои конскрипци, все жь таки есть въ Галичинѣ 43.047% всеи людности, а Нѣмцѣвъ лише 5.3% а „инноязычникѣвъ“, котрыхъ бы пригидився французскій языкъ лише 3.1%!

А все те сталося въ той самѣ часѣ, коли пос. Гавнеръ и пос. Грохольскій въ радѣ державной завѣрили цѣлый свѣтъ, якъ то горячо люблять они рускій народъ, якъ симпатично тулять Русинѣвъ до своєї груди, якъ они одинъ дбають про народъ, его долю и ратунокъ зъ нужды, лихвы и экономичного упадку, якъ они противъ волѣ руской интеллигенции поддвигаютъ напередъ нашу Русь и анѣ думки не мають въ чѣмъ небудь покривдити Русинѣвъ. Звоять жежъ теперь тѣ панове-реторы задуматися надъ тими неоспоримыми фактами: 1) для чого фирма и печать „краевого банку“ має бути тільки въ польскѣмъ, нѣмецкѣмъ и французскѣмъ языцѣ — *тільки не въ рускѣмъ*, 2) для чого ухвалы соймовъ зъ р. 1874 и 1876 остаются доси не залагоджені, а навѣтъ нѣчого доси не зроблено, щобъ хочъ троха поратувати наше селянство и маломѣщанство зъ экономичного упадку?

Утворенне „краевого банку“ наткнулось посля новѣйшихъ вѣстей, на гдѣякі перешкоды зъ стороны правительства, такъ що ся справа, а именню статутъ „краевого банку“ приїде еще разъ подѣ обраны сойму. Маємо надѣю, що нашъ посля не залишатъ вчасно поднести сей справу, щобъ зновъ про насъ не „забули“.

Бесѣда пос. Кулачковского

на 208-й засѣданню рады державной дня 10 марта 1882 при отворѣ бюджету для министерства справедливости

(въ отвѣдѣ пос. Гавнерови.)

Справдѣ мало есть такихъ отвѣдовъ въ бюджетѣ, при котрыхъ заступники руского народа не малибы ажъ надто достаточной причины до жалобъ, що администрація Галичины односторонно увагляняе лише интересы верховодящихъ партій, а зновъ зъ другой стороны въ безчисленныхъ случаяхъ ажъ надто глуха на управлені жаданя и просьбы руского народа. Только для того, чтобы не надто мучити выс. палату, накладаемо собѣ здержаностъ и подносимо щорѣчно лише вопіющі кривды въ той, правда дуже часто заводной надѣѣ, що предѣѣ вже зады самой справедливости буде погамована та партійна пристрасть, котра вже въ томъ одномъ, що мы Русины живемо и жити хочемо, видить небезпечный объявъ зрады стану, що собою загрожуетъ вправдѣ не австрійскѣй державѣ, але безграничному самовластному пошанованю и реставраційнымъ планамъ нашихъ крайнихъ другой народности.

Коли бъ все нашъ управлені жаданя и жалобы мали тутъ найти повный выразъ, то мусѣбы и майже при каждомъ отвѣдѣ бюджету забирати голосъ. Щобы однакожъ найти

послухъ, мусимо, якъ я вже замѣтивъ, вложити на себе певну здержаностъ и се есть едина причина, для чого мы не надуживаемо надмѣрно терпеливости выс. палаты, а не та, якъ се голосять польскі часописы *via* Прага, будтобы реторичні штучки посла въ Дрогобыча впоили въ мене обаву, що сила простой правды не выдержитъ борбы съ пристрастною фразеологією.

Теперѣшній подѣѣ авертають передовѣсѣмъ увагу на управу правосудія въ Галичинѣ. Тутъ показуется, что и наилучші уставы не суть достаточно охороною противъ ихъ неприхильного приноровленія, и что, хотя уставы збороняе просто згнѣсти Русинѣвъ, мы мусимо бодай отъ случая до случая дѣлати упослѣдженя, котре что наименше не дастъ погодити съ національнымъ и языковымъ равноуправленіемъ каждой народности въ Австріи.

Есть се передовѣсѣмъ сумнымъ объявомъ, что многі галицкі суды майже систематично вываляютъ рускі стороны до суда въ рускій свѣтъ и въ тѣ свѣта переводятъ съ ними розправы, мимо того, что устава выразно се збороняе, а зъ другой стороны найчастѣйше до того нема нѣякой наглагой причины. Зъ многихъ случаевъ сего рода хочу лише одинъ навести. Такъ примѣромъ новѣйшими часами назначивъ одинъ карный судъ, котрого не хочу вымѣнати, бо поміна *sunt odiosa*, розправу противъ русскихъ селянъ зъ Угнова и Равы, отдаленныхъ отъ суда пять до десяти миль, на день безпосредно передъ Рождествомъ Христовымъ и передъ Богоявленіемъ и переводивъ въ тѣ дни розправу, черезъ что нашъ рускій селянинъ, замѣстѣ перевести святой Вечеръ передъ Рождомъ и Юрданомъ, сей посля нашего обряду такъ святочный часъ, въ кружѣ родинѣмъ и въ церквѣ, якъ се предѣѣ водится въ христіанскѣмъ свѣтѣ, мусѣли отбывать тѣ, посля нашего обряду такъ великі свѣта въ якомъ шинку. А предѣѣ се муситъ дотычащимъ судамъ бути вѣдомымъ, что въ цѣлѣй вѣсходной Галичинѣ Русины только свои рускі свѣта обходятъ. Такъ непошанованіе русскихъ свѣтъ черезъ многі галицкі суды не только ображае до крайности національнѣе и религіенъ чувство Русинѣвъ, але есть также збъ выгладѣвъ державныхъ дуже небезпечне. Боже черезъ то ажъ надто легко можна простодушныхъ русскихъ селянъ довести до религіенъ равнодушности (индиферентизму), чого предѣѣ и въ интересѣ державы не годится бажати.

Рѣвно кривдячимъ для Русинѣвъ есть и то, что многі галицкі суды не увагляняють руского языка и письма, что на рускій поданя выдаются рѣшенія не въ рускѣмъ языцѣ и не рускимъ письмомъ. Уже въ моѣй бесѣдѣ зъ 23 м. м. подѣѣѣ я сей случай, что въ процесѣ о зраду стану, якій теперь ведется во Львовѣ, на руске поданіе отмовлено дати рѣшеніе въ рускѣмъ языцѣ. Вѣдомо менѣ дальше, что одинъ Русинъ доперва по довгихъ писанинахъ, рекурсахъ и вѣляжкихъ жалобахъ и то доперва въ наслѣдство рѣшенія найвысшого трибуналу мѣгъ добитися того, что дотычащій судъ вы-

давъ на его поданіе ухвалу въ рускѣмъ языцѣ и рускимъ письмомъ. Я самъ можю навести кілька случаевъ, где на мои по руски писані поданя суды выдавали менѣ рѣшенія въ польскѣмъ языцѣ.

Цѣкаво буде также пригадати, особливо пос. Гавнерови, который въ своѣй бесѣдѣ зъ 25 с. м. просто заперечивъ всяке угнетеніе руского народа, что одинъ галицкі судія повѣтвой откинувъ навѣтъ карне донесеніе и то едино для того, что оно было писано въ рускѣмъ языцѣ, и что се отказаніе сприведливости и пониженіе руского языка и письма дало рускимъ посламъ соймовымъ причину до интѣрпелации въ галицкѣмъ соймѣ.

Такъ упослѣдженіе руского языка и письма змѣряе межѣ иншимъ до того, чтобы Русинамъ обмерити укываніе руского языка и письма въ отнѣшеніяхъ съ урядами, а навѣтъ ихъ приневолити, укывати польского языка. Въ такій то способъ готовится для статистикѣвъ (польскихъ) другой народности доводовой матеріалъ на то, что въ загалѣ нема потребности, привязувати якои небудъ ваги для науки руского языка и письма або заводити рускій языкъ яко урядовой, бо въ отнѣшеніяхъ съ урядами — такъ будутъ статистично доказувати — только мало кто укывае руского языка.

Якъ се сумно дальше, что при обсадѣ судейскихъ посадъ въ вѣсходной Галичинѣ не налягае на точне знаніе руского языка и письма у дотычащихъ кандидатѣвъ! Такъ невѣдомѣсть сего языка и письма ажъ надто легко може наносити шкodu навѣтъ въ самѣмъ матеріальнымъ приспособаню права, скоро зважати, что въ процесѣхъ розходится о належае зрозумѣніе и значеніе поодинокихъ слѣвъ.

Въ еще болѣшій мѣрѣ треба се сказати про карні процесы, где розходится о найвысше добро чловѣка, а где невѣдомѣсть языка обжалованого муситъ навѣтъ спиняти самъ скорый хѣдъ судоводства.

Тожъ мушу вже въ самѣмъ интересѣ екорого судоводства жалѣти надъ тымъ, если переведеніе процесѣвъ поручаея особамъ, котрі въ дотычащѣмъ случаю не знаютъ руского языка и письма. А чижъ се М. П. не зменшае поваги и достоинствѣ судѣвъ, если пр. якъ въ найновѣйшѣмъ процесѣ о зраду стану до переведеня домовыхъ ревизій высылаются такі особы, что нѣ крихты не знаютъ нѣ руского языка, нѣ руского письма! Якужъ се повагу може здобути у дотычащихъ особъ для суда, если выслана урядова особа зады невѣдомѣсти руского языка и письма конфесіеу давно вже урядомъ одобрені и печатно обвѣщені статута литературныхъ и другихъ товариствъ, для того, что думаетъ въ томъ найти щось для державы небезпечного, яку зраду стану?

Тутъ, думаю, булѣбы на мѣсци звернутись до всякихъ выводовъ, які мы недавно, се було 23 м. м., чули въ устѣ шан. колеги, посла въ Дрогобыча (Гавнера). Спростованіе тыхъ выводовъ уважаю необходимымъ, разъ для того, что се буде и для управы правосудія

користно, дѣзнатися гдѣщо близшого для ви мѣрѣ въ томъ выгладѣ, а по друге для того, что при томъ маю способнѣсть съ цѣлю рѣшимостею отперти тѣ напасти, якими дрогобыцкій посолъ въ такъ нечуванный и неоправданный способъ брызнувъ на Русинѣвъ. Закрывши за посольску нетыкальнѣсть мавъ сей посолъ ту незавидну отвагу, зневажити цѣлый рускій народъ, подати въ подѣрвѣнне національнѣе и литературнѣе стремленія Русинѣвъ, обвинити русскихъ проводниковъ просто о замѣры зрады стану и такій починки, ба отъ навѣтъ не лякаеся вытупити съ готовымъ актомъ обжалованя также и противъ тыхъ Русинѣвъ, противъ котрыхъ еще ведется судове слѣдство.

И до такихъ выслѣдковъ доходитъ пос. Гавнеръ дорогою пустыхъ, нѣчимъ недоказанныхъ, неправдивыхъ твердженъ, дорогою перекрученя и вывороту данныхъ, исторично неоспоримыхъ фактовъ, и то въ способъ, который справдѣ можна назвати шуткою его найвласнѣйшого вымыслу.

Одно мушу замѣтити пос. Гавнерови, именню, что его слова були сильнѣйші, якъ его переслѣдченіе и что ему удалось вѣрно отдати ненависть и замѣры (интенціи) тыхъ противникѣвъ Русинѣвъ, котрыхъ голосничею его выбрано. Тымъ однакожъ дуже значно прислужився отъ также для правдивого зрозумѣнія того процесу о зраду стану, якій теперь ведется противъ Русинѣвъ, боже публично признавъ отъ, что увязнені Русины творять частинку той сильной партіи Русинѣвъ, котра въ очахъ нашихъ противникѣвъ отъ давна, якъ самъ сказавъ, отъ часѣвъ Стадіона, мавъ проповѣдувати отступниство отъ вѣры и народности, и мавъ бути російскими конспираторами. Тымъ способомъ подавъ намъ пос. Гавнеръ, навѣтъ недогадуючися сего, и розумѣея, противъ своєї волѣ, въ нашѣ руки ту нитку звязи, яка въ заганѣмъ процесѣ о зраду стану заходитъ межѣ Гнилицкою справою а увязненіемъ Русинѣвъ, звязи, котрой я вправдѣ догадуваеся и навѣтъ ви указавъ въ моѣй промовѣ зъ 23 с. м., але не мѣгъ ви такъ явно, такъ просто и безъ покрывки высказати, якъ се зробивъ пос. Гавнеръ.

Посля выводовъ пос. Гавнера, — котрі, якъ я вже сказавъ, суть вѣрными отголосомъ поглядѣвъ ворожѣи намъ партіи, — навѣтъ не ма на свѣтѣ Русинѣвъ яко самостояной съ другими народами рѣвнорядной народности, а есть лише якась подѣрдна отѣмѣна (Abart) польской расы, котру звичайно называютъ Русинами, а котра что до языка, культуры и звичаѣвъ такъ само маея до польского народа, якъ пѣвнѣчній Нѣмцѣвъ говорячій „*plattdeutsch*“ до Нѣмцѣвъ говорячихъ „*hochdeutsch*“. Справдѣ, М. П., не моя рѣчь, анѣ тутъ мѣсце до того, нѣ часъ по тому, поучати дуже почтенного дрогобыцкого посла въ томъ выгладѣ и отчитувати тутъ ему дотычащій уступы исторіи о томъ отнѣшеніи и становищу обоихъ народовъ.

Але мы, заступники руского народа, дуже вдячні пос. Гавнерови, который тутъ про-

раса най крѣпшѣ насъ въ тяжкихъ хвляхъ нашей народной борбы и най стане проводною идеєю всѣхъ Русинѣвъ, а зъ нашей новои „Сѣчи“ най рокъ-рѣчно выльтають смѣлы и свѣтлы орлы-соколы нашей народнои волѣ. Редакція „Дѣла“.

Львовѣ. Сердечне поздравленіе товариству, що намагася ступити дорогою вытченою найлѣпшимъ сыномъ и найлѣпшимъ батькомъ народу, щобъ свѣтломъ науки побороити царство тьмы, и братною рукою выдобути пониженіи народъ хлопскій зъ темной норы и посадити при веселѣннѣмъ бенкетѣ! Редакція „Батькищанины“.

Львовѣ. Братия сѣчовикамъ, що стоятъ крѣпко при завѣщаню Тараса, ширѣ „здорові були“ отъ давныхъ сѣчовикѣвъ. Крѣпѣтся! Вудучность наша! *Визначилъ, Гладилевичъ, Целевичъ, Подольскій, Скобельскій, Грохницкій, Цеглинскій, П. Огоновскій, Гузаръ, Вербицкій.*

Львовѣ. Честь памяти великого генія и мученика за права людкости. Вѣрнѣе его завѣ тамъ: *Питомецъ львовской духовной семинарии.*

Львовѣ. Въ свѣтлу хвилю Тарасового свѣта и пятнадцатилѣтнихъ роковинъ рѣднои намъ „Сѣчи“ примѣтъ дружный привѣтъ зъ отчины. *Гравовичъ, Негребецкій, Скородинскій, Кистлевскій.*

Львовѣ. Широ вдячні, що обходите на чужинѣ память нашего незабутаго народного генія Тараса. *Ученики руской гимназии у Львовѣ.*

Черновѣцѣ. Щастѣ Боже вамъ сѣчовики на дальнейшій дорожѣ. Духъ незабутаго Кобзаря, апостола правды и науки най скрѣпнѣе васъ и насъ въ нашѣмъ рускѣмъ горю. „Солозъ“.

Станиславѣвъ. Держишь ты, руска громадо, на чужинѣ знамя народне высоко, держи его намъ дальше на лѣта многі. Въ день роковинъ Тарасовыхъ, въ день 15-ти лѣтнихъ закладнѣ *crescat-floreat* дорога „Сѣчъ“ наша. *Желе-*

ховскій, голова; Лещицкій, секретаръ филии Просвѣты; Гучинскій, Гарасимовичъ, Недѣльскій, давнй товарищъ „Сѣчи“.

Женева. Украинська громада привтае всѣхъ збранихъ именемъ Шевченка. Товаришѣ Русины! несѣте думку его глубоко въ народъ свѣдѣи, и оусѣднѣи. Симъ побѣдитѣ. *Драгомановъ.*

Градацацѣ. Сердечный поздравъ при нынѣшнихъ свѣтѣ. *Зарицкій* въ Боснии.

Требиніе. Витаю васъ, товаришѣ, святуючихъ память Тараса. *Лонгинъ Озаркевичъ.*

Оттакъ отбывся вечеръ Шевченковъ въ Вѣднѣ. Всѣмъ отъ довго въ памяти останется; всѣ вышли посля него скрѣпленіи духомъ. Нехай же ведемъ тымъ, что причинились до его свѣтлости, якъ и всѣмъ тымъ, що не забули на насъ Вѣднѣцѣвъ и пописывали горячі телеграммы, буде отъ насъ всѣхъ щира подяка!

ТЕЛЕГРАМЫ

наслѣвший до Львова на вечеръ въ память роковинъ смерти Тараса Шевченка.

Броды. И мы святкуемъ съ Вами роковины смерти апостола правды, Тараса! — *Русины зъ Бродовъ.*

Броды. Живе ненька наша, поки его слава, поки его память мѣжъ нами живе, поки его правда скрѣзъ потѣму сіле, его духъ надъ нами! — Онъ насъ поведе до добра, до волѣ, до розвѣту долѣ. Крѣпѣмся лишь рѣднои звукомъ его слѣвъ, —

Гму тогда лекше у могилѣ стане, мы розкроемъ мраку нашихъ чорныхъ дѣлѣвъ. *Володимиръ Маслякъ.*

Грималѣвъ. Щастѣ Боже, отъ Русинѣвъ грималѣвскихъ. — *Стефанъ Ганкевичъ.*

Добровляны. Спаси-Богъ Вамъ, що не забуваете на память нашего батька-Тараса! — *Читальня въ Волѣ Якубовѣй.*

Долина. Крѣпѣмся до неустрашимой працѣ для добра народа идею нашего генія Тараса а сповняея его слова. И въ наше оконце засвѣтитъ солнце. — *Долинскій Русины-народовѣцъ.*

Дрогобычѣ. Обходячимъ память вѣшого Тараса братне поздравленіе! Духомъ съ Вами сполучені засылають — *Русины Дрогобыцкі.*

Калушѣ. Духомъ и мы съ Вами! — Члены Читальнѣй мѣщанской въ Калушѣ. *Мелетій Теницкій, заступникъ председателя.*

Коломыя. Здоровимо Васъ вѣрныхъ сыновъ Руси, святкуючихъ память великого Кобзаря! Духомъ святкуемо и мы ен съ Вами. — *Коломыйскія филия „Просвѣты“.*

Коломыя. За славнѣе творы литературнѣе великого народного поэта съ вдячностею поминае его память — *Перше руске литературно-драматичне товариство въ Коломыѣ.*

Золочѣвъ. Честь Вамъ, Родимѣцѣ, що въ рускѣй хатѣ и рускѣмъ сердцу даеяте мѣсце для вѣчного поминаня наилучшого сына Руси Украинны! Дастъ Богъ, его пѣсня щира и ревна звезде насъ конечно въ братній объяті. Крѣпѣмся его пѣснеею до дѣла, чтобы заплакана наша мати-Русь вже разъ усмѣхнулась. Духомъ съ Вами — *Золочевская филия „Просвѣты“.*

Золочѣвъ. Въ своѣй хатѣ своя правда и сила и воля. — *Молодѣжъ Золочевская.*

Рудки. До свѣтлого праздника незабутаго

Кобзаря Руси лучимось съ Вами. — *Русины Рудковѣ.*

Рыманѣвъ. Мы духомъ празнуемъ съ Вами память нашего Кобзаря. — *Русины Рымановскихъ гѣръ.*

Станиславѣвъ. Завѣтами Тараса обновляймо зъ року въ рокъ и зъ роду въ родъ нашу народну жизнь и здвигаймо все выше народне знамя съ окликомъ правды и науки! — *Станиславская филия „Просвѣты“.*

Станиславѣвъ. Слава Тарасови! Велике народне свято святкуе съ Вами. — *Молодѣжъ Станиславская.*

Тернопѣль. Геній безмертного Кобзаря нехай крѣпнѣе насъ, нехай додае намъ орляныи крылѣ до ширѣи и неутомимой працѣ просвѣтнѣи для руского народа. — *Тернопольская филия „Просвѣты“.*

Тернопѣль. Сердечне руске „Спаси Богъ“ Вамъ, братія, за те, что такъ славно поминаете вѣшого Тараса. — *Гимназисты Тернопольскі.*

Тысьменицѣ. Слава памяти нашего генія въ „Народнѣмъ Домѣ“! Сполучена духомъ съ Вами. — *Читальня Тысьменицкая.*

Хирѣвъ. И мы сибинимъ, чтобы зложити привѣтъ безмертному Тарасови, а Вамъ, Родимѣцѣ, подяку за память про Него. — *Русины Хиревскі.*

Черновѣцѣ. Святкуючимъ память народно-го Кобзаря и пророка нашъ щирый привѣтъ! — *Черновецкі Русины.*

Черновѣцѣ. Слава почитателямъ незабутаго Кобзаря мученика, нехай любовь, котрою любивъ онъ свою Русь-матѣрь, огорне всѣ рускі сердца, а згине вражда и незгода. Обѣйте же, братія мои, наименшого брата, нехай мати усмѣхнется, заплакана мати! — *Товариство академичне „Солозъ“.*

моявляв в имени свои партии, что был пред-
сказан так отверто зложивъ се признание
въ явномъ засѣданіи парламенту, бо теперь,
М. П., маєте найдучіи доказъ, якъ справе-
дливъ всѣ тѣ наші жалобы, які мы тутъ
отъ довгихъ лѣтъ подносимо. Скоро наші
противники стоятъ на томъ становищу, що въ
вагалѣ нема на свѣтѣ нѣякихъ Русинѣвъ,
скоро наші противники не жахаются заявляти,
що рускій народъ есть лише матеріаломъ,
котрый доверва черезъ польщину має бути у-
благодородненымъ и поголоченымъ, то можете
собѣ, М. П., легко представити, якъ то вы-
глядѣе въ нашомъ краю съ тымъ національ-
нымъ и языковымъ равноуправленіемъ Русинѣ-
въ, вы можете теперь собѣ пояснити, для
чего съ жалобами, які тутъ подносятся за-
ступниками руского народа, заведѣды отсыла-
ють насъ до галицкого сейму, якъ се недавно
тутъ чулосьмо въ устѣ справозд. пос. Мезника
при отдѣлѣ бюджету „рада министровъ“.

Причина галицкой просто та, что наші про-
тивники въ галицкомъ сеймѣ зовсімъ безъ
женады перегосовують насъ въ всѣхъ на-
шихъ управленіяхъ жаданыхъ. И дѣйствію, М.
П., коли прійшлося пос. Гаванероу, вычисли-
ти тѣ добродѣтели, якими мають, якъ гово-
рится, осыпать Русинѣвъ, коли былъ рома-
нушев перевестіи доказъ, що о угнетенію Ру-
синѣвъ не може бути мовы, то дѣйствію шан.
посолъ дрогобыцкій найшовся въ великомъ
хлопотѣ и не знавъ иначе ту рѣчь поверну-
ти, якъ при одобреніи лише однихъ польскихъ
послѣдъ розплавлять въ выводахъ, якъ то
дуже дѣлае нашъ рускій народъ, вправдѣ не
національного и языкового равноуправленія въ
школѣ, судѣ, урядѣ и въ публичномъ житію,
— але симпатіи Поляковъ въ приватномъ жи-
тїю, котра навѣтъ такъ далеко йде, что польска
публика часами для рывки иде до руского
театру, ба навѣтъ, что рускій театр и то на
высненіе руского посла соймового — се забувъ
додати пос. Гаванеръ — дѣлае запомогу 4000
вр. въ краевыхъ фондѣвъ, до котрыхъ, розу-
мѣясь, и рускій податники немаловначну ча-
стину вносятъ, — и что еще больше, что рускій
часописи и выдана для народу достаютъ запо-
моги въ краевыхъ фондѣвъ, о чѣмъ однакожъ
нѣ одинъ рускій писатель выродный нѣчогѣ-
сенько не знае и не чувѣ.

(Конецъ буде.)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Рада державна.) Палата послѣвъ скѣнчила
уже дебату надъ бюджетомъ. Послѣдній дни де-
баты не представили нікого замѣтнаго загално
интересующаго факту. Правила голосовала консе-
квентно за позиціями бюджету, лѣвиці противъ.
Для Русинѣвъ спеціально интересующе значеніе
мала бесѣда п. Кулачовского при етатѣ мини-
стерства справедливости. Впрочемъ о томъ мы вже
згадували послѣднего разу. Дня 15 с. м. отбулася
дебата надъ закономъ финансовымъ. Комисія бу-
джетова ухвалила въ мыслѣ предложена прави-
тельственного ухваленіи недавно делегаціями
кредитъ на прудушеніе повстанія въ Кривошіи и
Герцеговинѣ покрыти цѣною купна полудневою
желѣзницѣ, котра то цѣна была до теперь депо-
зитомъ передѣлатовского министерства скарбу. На
покрытѣе недобору 37,565.158 зр. за р. 1882 у-
хвалила комисія выдати (емитувати) 5% -тову
ренту наперову. Въ палатѣ послѣвъ правниці, якъ
звычайно, голосовала за ухвалами комисіи, лѣви-
ци противъ.

Кіевъ. Зѣбравшись помянути Батька-Тараса
витаємо й Васъ и всѣхъ земляковъ! *Руссоу.*

Краковъ. Слава, Родимці, що не забува-
ете на Батька нашего Тараса! — *Руска молодѣть*
академика въ Краковѣ.

Вѣдѣнь. Честь Вамъ, що овяткуете па-
мять великого мученика за отчину и людѣ. —
Товариство „Сль“.

Вѣдѣнь. Съ одушевленіемъ шлемъ Вамъ
дорогій Родимці чувства подати зъ чужины, что
новыми струями жизни и любви скрѣпляетъ го-
рачій сердца нашъ для идеи народнаго генія. Не-
хай перестане плачь Бѣго надъ долею братѣвъ,
а сполучитъ бѣдна Русь, обидѣясь рускимъ звы-
чаемъ, нехай згода стане проводникомъ всеобщаго
праці и засіе на прапорѣ сполученыхъ рускихъ
силъ! „Братолюбіе нехай вите!“ — *Рускій се-
минаристы у Вѣдніи.*

Циріхъ. Поминаймо сердцемъ и дѣломъ
Батька-Тараса! Переказуймо потомкамъ нашимъ,
щобъ Бѣго поминали! — *Циріхскій Русини.*

Фоча (въ Герцеговинѣ). Зѣ побоевища да-
лекого полудни посылаемо до Васъ, братя, шире
поздоровленіе и помагай Богъ на велике овято
нашого Тараса и середѣ граду куль кличемъ:
„Ще не вмерла Украина!“ *Русини.*

(Конецъ буде.)

ця противъ. — Найважнѣйшими предметами, які
прійдуть на порядокъ дневный въ палатѣ послѣвъ
суть реформа выборовъ до рады державной и тари-
фа цловца. Комисія для ре-
формы выборовъ ухвалила слѣдующе предложеніе:
Внесене посла Кропанеттера о „загалномъ
голосованіи“ комисія откидае длатого, бо оно змі-
нае основный законъ державный. Ровножъ не го-
дится и на идея внесена членѣвъ (лѣвицѣ) ко-
мисіи, поставленій подчасъ нарядъ комисійныхъ.
Натомѣтъ вноситъ приняти внесене Пайтгам-
мера: щобы великій посѣлости въ Чехахъ по-
дѣлти на пять округѣвъ выборчихъ, бо при
дотеперѣшномъ способѣ выборовъ (въ великій по-
сѣлостѣвъ зѣ Чехъ выбрали за однимъ заходомъ
23 послѣвъ) одна велика партія ческа була все
черезъ 20 лѣтъ кривдженна. Дальше комисія при-
няла внесене Линбахера: щобы въ цѣлѣй
Переддѣлативъ право выбору въ куріи вели-
кихъ посѣлостей мали лишь тѣ великій посѣдате-
лѣ, котрі платятъ найменше $\frac{1}{4}$ податку отъ по-
сѣлостѣвъ зѣ мѣлѣ; податокъ же отъ прочой не-
движимой власности (н. пр. каменіцѣ) вчислѣсь
зѣ взгляду на право выбору толькѣ въ $\frac{1}{6}$ -той
части минимальной сумы податку, управлюючій
до голосованія въ куріи великихъ посѣлостей. Се
внесене дуже важне и вымѣрене особливо про-
тивъ спекулянтѣвъ та банковикѣвъ жидовско-
централитичныхъ, котрі вправдѣ мають троха
посѣлостей земельныхъ, але головный ихъ ма-
етокъ, управлюючій до голосованія съ великими
посѣдателями, полягае на мененціяхъ, заводахъ
и т. д. Такъ дѣлѣсь особливо въ Чехахъ и длатого
тамъ централиты доси мали все верхъ при вы-
борахъ зѣ большихъ посѣлостей чешскихъ. Нако-
нѣкъ комисія приняла внесене Линбахера, щобы
по мѣстахъ цѣлѣи Переддѣлативъ мали
право голосованія обывателѣвъ оплачуячій найменше
5 зр. непосреднаго податку (безъ додатковъ до
податковъ). Доси таке право голосованія мали
лишь обывателѣвъ, оплачуячій 10 зр. непосреднаго
податку. Въ галицкихъ мѣстахъ наибольшѣ зѣ
того права скористають жида, котрыхъ по мѣ-
стахъ нашихъ дуже богато и котрі по найбіль-
шой части платятъ податку межѣ 5 а 10 зр. —
Що до другой важной справы, *тарифы цловца*,
то лежить въ интересѣ правительства особливо
министра финансовъ, щобы тая справа прійшла
якъ найскорѣе подѣ обрады палаты и щобы еще
оной сесіи була залагоджена. Однакожъ комисія
цловца доси не много еще зробила: зѣ 357 пози-
цій ухвалила доперва 100, и то найважнѣйшіи
позиціи, якъ цѣло отъ кавы, гербаты отложила на
познѣйше. Отъ скоршого чарѣ познѣйшого зала-
годженія въ радѣ державной тарифы цловца за-
лежить зновѣ доля сегоднѣшнихъ сесій соймовыхъ.

(Слѣдній делегаціи) будутъ зновѣ скликаны
на коротку сесію въ половинѣ цвѣтня заразы по
Великодні; а министерство спѣльне жадае отъ
делегаций ухваленія нового кредиту 12 ми-
лионѣвъ на дальшій выдати въ цѣли згнетенія по-
встанія въ Герцеговинѣ и побудованія потребныхъ
фортификацій въ оккупованныхъ краяхъ и въ Кри-
вошіи. Скликаніе делегацій постановила рада ми-
нистерска подѣ проводомъ цѣсаря; въ той радѣ
брали участь всѣ три слѣдній министры, оба
президенты министровъ Тисса и Таффе и мини-
стеръ Дунаевскій. Министерство войны не було
за скликаніемъ слѣднихъ делегацій и хотѣло
робити большій выдатки надѣ ухваленій кредитъ,
але тому рѣшучо спротивився Тисса.

(Повстаніе въ Далмачіи и Герцеговинѣ.)
Урядовъ вѣдомости зѣ театру войны зѣ дня
13 марта. На вѣдомостѣ, что повстанці одержу-
ють помѣчь зѣ окрестности Цемерна и что намѣ-
ряють зновѣ перейти въ долину надѣ низшою
Нарентоу, постановили генералы Іованичъ и Да-
ленъ по нарядѣ дня 8 марта предприняти спѣль-
но скомбинированный рухъ противъ повстанцѣвъ.
Въ той цѣли выршили ровнѣчасно три колонны,
одна подѣ начальствомъ полковника Арлова зѣ
Калиноваца, друга подѣ начальствомъ ген. майора
Секулича зѣ Гацка, а третя подѣ командоу ген.
Чвейтса черезъ Фойницю. — Колонна Арлова,
котра выршила зѣ Калиноваца дня 9 марта на-
сѣла дня 11-го до Придворицѣ и зѣйшла съ
колоною Секулича, котра обсадила Цемерно,
Суровѣ и Люку, и съ колоною Чвейтса. Въ о-
колицяхъ, черезъ котрі переходили всѣ три
колонны, зовсімъ не було выдати мужеской лю-
дскости; проча людскость заховувалась до войска
въ загалѣ неупризно. Съ вынатыкомъ дробныхъ
громѣдѣвъ повстанцѣвъ подѣ Мекотіеу, Дубравѣу
и Ресетовачемъ не стрѣчено повстанцѣвъ въ по-
важнѣйшихъ отрядкахъ. — Ген. Обадичъ вы-
рушѣвъ дня 10 с. м. съ колоною зѣ Фочи черезъ
Бродѣ до Радноловини. На другій день прибувъ
до Тентиты. Всѣ мѣщевости, черезъ котрі пе-
реходивъ, були обезлюдненіи. Вся людскость ох-
орнилась правдоподобно на територію Черногоры.
Повстанцѣвъ нѣгде не здыбано. Ген. Обадичъ д.
12 марта почавъ назадъ вертатися до Фочи. —
Ген. Давидъ дошывъ дня 11 с. м. до Ракутичѣвъ
не стрѣтившись съ повстанцами. Колижъ и вы-
ршила подекуди малѣ отдѣлы повстанцѣвъ, то
швидко розсыпались и уникли отычки. — Ген.
Іовановичъ доносить дня 13 с. м. зѣ Рагузы,
что дня 11 с. м. повстанцѣвъ зачепили 24-тый ба-
таліонъ стрѣльцѣвъ подѣ Загвоздакомъ. Повстан-
ці отратили въ горячій и завязтій битвѣ 50 у-
битыхъ, котрыхъ таки лишили на побоевищу. Зѣ
сторонѣ войска убитый лейтенантъ Шерманскій
и 2 воики, а 2 воики були раненіи. Того жѣ дня
зачепили повстанцѣвъ такожѣ 10-тый баталіонъ
стрѣльцѣвъ подѣ Перковацемъ, були однакожъ съ
отрадами отперты. Зѣ сторонѣ баталіона було
вбитыхъ 5 воикѣвъ.

Урядовъ донесена зѣ 16 с. м. отъ 11
до 16 с. м. въ Кривошіи не сточено жадной битвы.
Войска осѣли и укрѣпились въ Црквици, Загвоздику,
Голиврху, Веліврху, Нападѣ, Целинѣ и Вратло.
Зѣ Цемерна войска осервуютъ Загорье и долину
вышнюю Наренты. Нѣгде не достережено повстан-
цѣвъ, але пересвѣдченосъ, что такъ въ тыхъ сто-
ронахъ якъ и въ середнѣй Герцеговинѣ не можна
подыбати мужинъ, котрі могутъ носити оружіе.
Будова дорогъ дуже утяжливла, и поступае дуже
помамо напередѣ, бо не можна достати робѣтника.
По занятію Кривошіи войсками запанувала
въ вѣдѣнскій печати невыскайна радѣсть; дѣло
було представляюване такъ, что немѣвъ то же
цѣлѣ повстаніе на полудни придушене. Але где
тамъ! Кривошія — се область дуже маленька,
на колька миль квадратовыхъ, числяча 2.500
головъ, съ чотырма большими селами... Тымча-
сомъ непокорена еще збунтована область герце-
говиньска есть 20 разѣвъ такъ простора и людна,
а такожъ гориста и недоступна, подобно якъ Кри-
вошія. А коли зважимо, что повстанцѣвъ въ Гер-
цеговинѣ — пѣсѣла вѣродостойного обчисленія ко-
респондента праской Politik — не есть такъ ма-
ло якъбы здавалось, и что повстанцѣвъ хочѣ послѣд-
ними днями не дуже высуюются противъ войскъ
австрійскихъ, то все таки не покорились и не-
разѣ еще змѣрятся съ войсками, — коли тое зва-
жимо, то мусимъ прійти до пересвѣдченія, что
успѣхи войскъ въ Кривошіи зѣ днѣвъ отъ 8 до
10 марта були толькѣ дробно частью дѣла,
яке має сповинти австрійска армія на полудни
монархії. Вѣдѣнскій газеты теперь вже самі по-
знають, что успѣхи въ Кривошіи зѣйлюстрували
занадо рожевыми красками, бо навѣтъ въ самѣй
Кривошіи, будѣтѣ зовсімъ вже очыщеной до
10 с. м. зѣ повстанцѣвъ, въ дни 13 и 14 с. м.
появились зновѣ отдѣлы повстанцѣвъ, нападали на
патролѣ и транспорты живности. Такожъ даты о
отратахъ зѣ сторонѣ войска въ битвахъ зѣ 8 до
10 с. м. въ Кривошіи не були докладны; се вид-
ко зѣ рапортѣвъ о перевезеніи раненыхъ до шпи-
талѣвъ. И такъ до Котару перевезено до шпита-
лю въ Каттаро 40 раненыхъ толькѣ въ першѣмъ
дни битвы въ Кривошіи.

(Именованіе амбасадора въ Петербургѣ) гр.
Волькенштайна Тростбургъ оголосила вже урядова
„Wiener Zeitung“.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Дня 13 с. м. припадала рѣчница
смерти царя Александра II, а дня 14 с. м. рѣч-
ница вступленія на престолъ царя Александра
III. Першого дня царь и царица прібули зѣ Га-
тчина до Петербурга, отвѣдали мѣсце страшной
смерти отца. Ядучи въ откритѣмъ полѣдѣ, безъ
конвою войскового. Тогожѣ дня вернули до Га-
тчина. Другого дня отбувались по мѣстахъ Россіи
церковный отпавы за благополучность царя. Въ
Петербургѣ отпавивъ митрополитъ въ Исакіев-
скій кафедрѣ богослуженіе, на котромъ були при-
сутні члены родины царской, дипломаты и ге-
нералы. Въ Гатчинѣ пріймавъ царь министровъ
съ рапортами и роздававъ дарунки. — О 14-мъ
мартѣ с. р. яко першій рѣчницѣ вступленія на
престолъ царя Александра III заговорила вся ев-
ропейска печать, застановляючисъ, яке значеніе
мало однорѣчне панованіе царя Александра III
такъ у внутрѣшнихъ отношеніяхъ державы, якъ
и въ отношеніяхъ политичныхъ Россіи до державъ
сусѣднихъ именно до Австрії и Нѣмеччины. Що
до першого — внутрѣшнихъ отношеній въ Россіи —
то газеты констатуютъ, что по роцѣ отъ смерти
царя Александра II отношенія въ Россіи мало
въ чѣмъ змінились: у внутрѣ великого цар-
ства все нема спокою. Шождѣ до другого — за-
граничныхъ отношеній — то газеты заважѣ собѣ
питающе: чи и коли прійде до войны Россіи
съ Австрією а взглядно съ Нѣмеччиною. Пере-
важае думка, что льющій дотеперѣшній отнѣшенія
мѣжъ тремя монархиями не такъ скоро розобрутся.

Черногора. Гдеякъ вѣдѣнскій газеты по-
мѣстили сего тыждня ялярмучій вѣдомости, что
Черногора мобилизуеся. Другі газеты,
котрі чогось подобнаго по Черногорѣ не сподѣ-
ваются, почали на здогадъ писати, что Черногора
вправдѣ мобилизуеся, але не противъ Австрії
толькѣ за Австрією, т. е. щобы запобѣгти ев-
ентуальнымъ неурядкамъ, котрі моглибы выкли-
кати повстанці. Показуеся однакожъ, что всѣ тѣ
донесенія були невѣрны. Polit. Correspr. одержала
отъ правительства черногорского заперече-
ніе поголосекъ, будѣтѣ Черногора мобилизува-
лась. Намъ выдаеся большѣ правдоподобнымъ до-
несеніе зѣ Вѣдніи до „Czas“-у, что ген. Іовано-
вичъ переславъ австрійскому резиденту въ Це-
тиніи, полковникови Темелеви энергичне заявле-
ніе, что поступованіе Черногоры шкодитъ опера-
ціямъ войскъ въ Кривошіи и Герцеговинѣ и не-
разѣ такъ здаеся, что Черногора захоуче повстан-
цѣвъ. Въ наслѣдство того Темель мавъ розмову
съ княземъ Николаемъ и жадававъ, щобы Черно-
гора выставила кордонъ надграницный, котрый
зборонивъ охоронившимъ на черногорску тери-
торію повстанцѣвъ на ново выступати съ ору-
жіемъ противъ Австрії.

Сербія. Король Миланъ задумѣе предпри-
няти подорожъ по краю въ товариствѣ одного
але колькохъ министровъ. Часъ подорожѣ еще не
означеный. — Въ Римѣ має бути установлене
самостійное посольство королевства сербского.

Въ скупщинѣ (парламентѣ) сербской супе-
речность партіи въ послѣднихъ часахъ дуже
була заострилася. Правительство має большѣсть
въ скупщинѣ и, разумѣсь, всѣ предложена пра-
вительствени пріймае, але оппозиціи при кождѣмъ
случае дуже энергично протестуе. И такъ по-
слѣдними часами мимо сильной оппозиціи послѣвъ
радикальныхъ приняла скупщина трактатъ тор-

говлѣ водной съ Австрією. Дальше оппозиція на-
пирала на правительство, щобы здало справу зѣ
укладѣвъ заключенныхъ въ Парижѣ черезъ мини-
стра финансовъ въ справѣ будовы сербскихъ же-
лѣзницъ. Правительство не хотѣло здати справы
— и 51 послѣвъ радикальной партіи
зложило свои мандаты. Правительство му-
сло закрыти здекомплетовану скупщину и роз-
писише новы выборы.

Греція. Кабинетъ Комундурса подаеся до
димисіи. Король прінявъ димисію и поручивъ
Трикуписѣ зложити новый кабинетъ, Кабинетъ
уже зложенъ и король его прінявъ. Трикуписъ
на засѣданіи парламенту заявивъ, что нове мини-
стерство буде провадити политику мирну, буде
удержувати згоду съ державами, але буде такожѣ
старатися, щобы Грецію скрѣпити и приготувити
на всяку евентуальность.

НОВИНКИ.

✠

Одержуемо въ послѣдній хвилѣ дуже
сумну вѣдомостѣ, что нашъ дорогій, много
заслуженный землякъ,

ВОЛОДИМИРЪ НАВРОЦКІЙ,

комисаръ скарбовоу дирекціи повѣтовой, пе-
ренесенный своего часу до заходной Галичины
до Решова, умеръ дня 16 марта с. р. въ са-
момъ цвѣтѣ своего житя, въ 36 роцѣ.

Тая невысказана сумна вѣсть о такъ
несподѣванной отратѣ одного зѣ найдѣль-
нѣйшихъ, найревнѣйшихъ нашихъ мужѣвъ,
а смѣло можемо сказати, найпершого и най-
свѣтлѣйшого руского экономиста и стати-
стика, до глубины порушитъ всѣ сердца цѣлѣи
нашої Руси, котра еще несповна передѣ ро-
комъ съ такимъ энтузіазмомъ читала его
неоднѣйніи праці, мѣжъ нимими такожѣ
и „Подвійну крейдку“. Близій вѣ-
домости о житіи и дѣяльности Покѣйника
подамо познѣйше. Похороны отбудутся за-
втра о 5 годинѣ съ полудня.

Зѣ помѣжъ узвѣненихъ Русинѣвъ має судъ суми
днями — якъ доноситъ краковска „Reforma“ —
выпустати на волю сѣмъ особѣ, передоувѣмъ се-
лянъ.

Ревизія. Дня 10 н. с. марта отбулася ревизія
въ домѣ о. Виктора Нероновича, пароха въ
Райтаровичахъ. Ревизія тревала $\frac{3}{4}$ години и
була дуже строга: перешукувано не толькѣ ко-
мнаты, але и подѣ винницѣ та господарскій бу-
дынки. Нѣчого противзаконного не знайдено, а
забрано толькѣ 59 дозволеныхъ прокураторією
книжокъ. Такожъ зревизовано домъ дяка А. та на-
сѣя Рыбака и ровнѣжъ нѣчого не знайдено. Ре-
визию переводивъ комисаръ староства самборского
п. Крайць и три жандармы.

Розправа судовѣ о конфискату „Зеркала“. Въ
середу сего тыждня, о 4 год. пополудни, отбулася
передѣ судовымъ трибуналомъ ц. к. краевского су-
ду яко прасового во Львовѣ публична розправа о
конфискату 2-го ч. „Зеркала“ за сатиричну пое-
зію „Коломыйка“. Редакціи „Зеркала“ заступавъ
самъ редакторъ п. Корнило Устыяновичъ, котрый
выбѣ спротивленіе противъ зарядженой конфис-
каты того числа. П. Устыяновичъ выказавъ въ
довшій промовѣ, что инкриминована „Коломыйка“
зовсімъ не змѣряе до того, якъ се удержуе ц. к.
прокураторія, щобы цѣлый сеймъ и его дѣяльність
а бодай хочѣбы лише соймову ухвалу, надляючу
Змартвухвстанцѣвъ субвенцію 10.000 зр., пода-
ти въ публичну погороду и тымъ розбудити нена-
висть до сейму, але має толькѣ на цѣли поднати
на смѣхъ Змартвухвстанцѣвъ, котрі непокликанѣ
накидаются рускому народови за учитедѣвъ ре-
лигійной и державной лѣяльности, а тымчасомъ
мають на умѣ зовсімъ, что иншого, зѣ чого не
буде хѣсна нѣ Австрії, нѣ Русинамъ, нѣ навѣтъ
самымъ Полякамъ. По промовѣ заступника про-
куратора д-ра Дылевского и отповѣди п. Устыя-
новича и по рѣшиці прокуратора трибуналь зло-
женный зѣ оов. Савчиньского яко председателя а
сов. Дракоука и Левицкого яко вѣнотѣвъ, по
нарядѣ ухваливъ, что заряджена конфиската 2
числа „Зеркала“ зносится, понеже въ инкри-
минованій статіи мѣстиса лише законно дозволе-
на критика дѣяльности Змартвухвстанцѣвъ и спо-
сѣбу, въ якіи они розпоряджуются удѣленою имъ
запомогоу.

Рабунокъ почты. Въ Глинянскомъ мѣскомъ
лѣсѣ, званимъ „Запустѣ“, въ повѣтѣ перемышлян-
скомъ, подыбано въ полудне дня 8 н. с. марта
конѣ стоячій на дорогѣ съ вѣзкомъ почтовымъ, а
побѣчь воза лежавъ посланецъ зѣ почты глинян-
ской, Иванъ Тузъ, неприятный, съ розбитою го-
ловѣю. На другій день Тузъ умеръ, не прійшовши
до притомности. Торбу почтовую съ листами и шес-
тами знайдено дня 8 с. м. въ лѣсѣ коло Богдан-
овки. Торба була порѣзана и безъ переослодокъ
грошевыхъ на 1.055 зр. Арештовано одного по-
дозрѣного човѣка.

Сеймъ галиційскій має бути скликанный въ мѣ-
сяци маю с. р. Маршалокъ Зыбликевичъ, котрый
теперѣ перебуває у Вѣдніи въ справѣ банку кра-
евского, порозумѣваеся съ гр. Таффе такожѣ въ
справѣ скликанія галицкого сейму на веснѣ сего
року. Гр. Таффе заявивъ маршалкови, что сеймъ
може зѣбратися толькѣ на коротку — три тыж-
днѣву — сесію для залагодженія найбільше пеку-
чихъ дѣлъ, а именно щобы ухвалили бюджетъ,
щобы пріняти розпорядженіи, потребніи для вве-
денія краевского банку въ житѣе и щобы урегулю-
вати справу индемнизаций.

ПОСМЕРТНІЙ ВІСТІ.

— Зъ Станиславова влясяють подані нами по-
сля „Neue fr. Presse“ вѣстки о арештованяхъ въ
сей способъ: Ученикъ IV кл. Морозъ Василь за
повторяване непокаячихъ вѣстей на одній го-
стинѣ въ приватномъ домі (где вышивъ горѣлки)
и за розпочинанье политичныхъ бесѣдъ въ шко-
лѣ бувъ до суду кликаный и на другій день за-
разъ выпущеный, оттакъ директоръ гимна. збор-
ниъ ему тымчасомъ ходити до школы, доки не
прійде рѣшене въ краевой Радѣ шк. о внесеню
конференціи учительской, поставленомъ на выклю-
ченье его зъ Станиславовскихъ школьныхъ закла-
довъ. — Увѣзненыхъ 28 лютого колькохъ слу-
хачѣвъ высшихъ шкѣлъ Львовскихъ, экс-гимна-
зистовъ и учениковъ семинаріи педагог. Стани-
славовской, підозрѣныхъ частею о панславизмъ
руско-польскій (не російскій), частею о
соціализмъ, а по народности такъ Русинѣвъ якъ
и Поляковъ — судъ выпустивъ вже на волю. — Дня
14 марта прїѣхавъ до Станиславова судія слѣдчій
п. Ляхавецъ зъ Львова и переслухавъ — безъ за-
присяженія многихъ свѣдѣковъ въ справѣ увѣ-
зненного Аполлона Ничая.

— Процѣсъ руского священника. Зъ Золочева доно-
сятъ до „Gazet-ы Narod.“, що тамъ отбудеться пе-
редъ судіями присяжными процѣсъ противъ о.
Юліана Давидовича, пароха зъ Синькова
о переступленіи въ §. 302 (о побурюванье про-
тивъ польской народности).

— Крадѣжъ громадскихъ грошей. Зъ Сянока доно-
сятъ до польскихъ газетъ, що тамошній урядникъ
зверхности громадской, Мазараки, здефравдувавъ
сими днями въ касѣ громадской 1200 зр. и утѣкъ.
Розбѣсно за нимъ гончі листы.

— Стипендіи. Ц. к. намѣстничко надало стипен-
діи зъ фонду наукового призначеного для учащи-
ся молодежи руской Романови Ярославичеви,
слухачевѣ 1-шого року философіи, сиротѣ по ру-
скомъ священнику; Иванови Яцикови, слухачевѣ
1-го р. правъ сиротѣ по уряднику скарбовѣмъ и
Николаеву Шухевичеву, слухачевѣ 1-го р.
правъ, сиротѣ по рускомъ священнику.

— Вечеръ музикально-театральный на доходъ убо-
гихъ жителѣвъ мѣста Роздолу, навіщеныхъ
пожаромъ и иншими елементарными нещастіями,
отбудеться дня 20 н. о. марта (въ понедѣлокъ) въ
театрѣ Скарба. Устроеньемъ того вечера съ такъ
честною цѣлю занявся п. Е. Вардъ Филлеръ,
заслуженный бурмистръ мѣста Роздолу, а проте-
кторъ вечера приняли на себе панѣ: гр. Воли-
мирова Дѣдушица и гр. Мюнчиньска. Благо-
родна цѣль вечера сама за себе вже завывае якъ
найширшіи круги львовскихъ жителѣвъ, щоби якъ
найчисленнѣйше навѣстили понедѣлковый вечеръ.

— Именованіи. Министеръ правосудія именовувать
нотаріями кандидатѣвъ нотаріальныхъ: Яна Воль-
ского въ Куровицахъ, Володимира Душиньс-
кого въ Комарнѣ и Бронислава Гуминьского
въ Долинѣ.

— Выдѣлъ краевыхъ рѣшивъ внести предложение
до сейму, щоби ректоръ львовской школы поли-
техничной мавъ впривильный голосъ въ сеймѣ.

— Новый урядъ почтовый откритый отъ 16 с. м.
въ Слободѣ рунгурскій коломийского староства.
Переказы и посылкаты грошей будѣ принимати
до 200 зр.

— Нова станція телеграфична откритая отъ 14 с. м.
въ Товстѣмъ коло Грималова.

— (Дробні вѣсти. Цѣсарева вернула д. 16 с. м.
до Вѣднѣ зъ своей подорожи на ловы до Англии. —
Въ Черновцахъ умеръ Юрій Гормузакиъ, по-
сылъ до рады державной. На его мѣсто кандидатъ
бар. Валерій Капри. — Цѣсаръ удѣливъ громадѣ
Острѣвъ, тернопольского пов. 200 зр. запомогти
на будову церкви. — Полиція вѣденська выслѣ-
дила и сконфискувала книжочку соціалистичну
ширену въ окладницѣ, на котрой была невинна
надпись „Порядокъ танцѣвъ“. — Berliner Tagblatt
доноситъ, що царъ въ дорогѣ ласки змѣнивъ 10
засужденнымъ нигилистамъ кару смерти на дожи-
зненный каторжій работы. — Въ Одессѣ откриты
полиція тайну друкарню и арештовала колькохъ
молодыхъ людей, а мѣжъ ними одну женщину.
Въ наслѣдство того откриты мали бути такожъ
арештованіи студенты въ Кіевѣ и Петербургѣ. —
Дворянскій клубъ въ Одессѣ збѣравъ вже 25.000
рублѣвъ для родины повстанцѣвъ герцеговинь-
скихъ. — Дня 10 с. м. отворено російскій кон-
зулятъ въ Вѣднѣ. — Въ Пенсѣ мае бути за-
ложена академія маларства. — Въ Цѣбровѣ пов.
тернопольского, писарь двѣрскій, Гарасимовичъ по-
бивъ тяжко до безпамятности якусь жѣнку не-
звѣстного имени, замкнувъ еи въ своей хатѣ, а
самъ утѣкъ до Тернополя; тамъ однакожъ его
выслѣджено и увязнено.

Вѣсти епархіяльны.

Зъ АЕпархіи Львовской.

Въ пропозицію на парохію Ставчанъ, дек.
щирецкого приняты оо.: 1) Іоанъ Слюзаръ деканъ
наравскій, парохъ зъ Дунаева; 2) Михайлъ Куль-
матичкій, мѣсто-деканъ городецкій, парохъ въ
Повѣтнѣ, и 3) Максимиліанъ Струминскій, на-
пеленъ зъ Голешова.

Посады душпастьерскій одержали оо.: 1)
Стефанъ Стилосовскій завѣдательство въ Ляцкѣмъ
великомъ, дек. золочѣвского; 2) Іона Целехатый
приватне сотрудничество въ Глинянахъ, дек. зба-
раского; 3) Изидоръ Калиновичъ новопоставлен-
ный пресвитеръ получивъ грамоту на приватно-
го сотрудника въ Чернелицѣ, дек. городенецкого;
4) Петро Петричкій получивъ декретъ на завѣ-
дателя Джуркова, дек. жуковського, и 5) Антоній
Левицкій на завѣдателя Джуркова, дек. жуковського.

† О. Теофилъ Кобринскій, бывший сотрудникъ
въ Снятинѣ, упокоився дня 14 н. с. марта с. р.
о 8 год. вечеромъ по догвѣдъ грудной болѣзни, въ
33 роцѣ житя. Осталась вдова, дочка ВП. посла
о. І. Озаркевича. Покойный бувъ человекомъ ти-
хой але ревной праці. Знаменитый опѣвакъ и му-
зикъ-композиторъ трудился збираниемъ пѣсенъ на-
родныхъ съ напѣвами и лишилъ спорый ихъ збор-
никъ. Гдѣякі композиціи Покойного були оголо-
шеніи печатно (звѣстный „кадриль зъ славянъ-
скихъ аріѣ“), больша часть лишилась въ рукопи-
сахъ, бо Покойникъ все еще образовался въ му-
зицѣ и бажавъ доперва по глубшихъ студіяхъ
докончатѣе обробленіи композиціи печатати. Пок.
Т. Кобринскій належавъ до вѣсѣхъ просвѣтлыхъ
товариствъ и бувъ неустрашимымъ защитникомъ
русской народности. Пробуваючи довгий часъ въ
Белелуфъ при своей тѣстевѣ, заложивъ тамъ ка-
су пожичкову и управлявъ нею майже до самой
смерти. Въ Снятинѣ оснувавъ руску мѣщанську
Читальню и заповрадивъ науку спѣву церковного
зъ нотъ; квартетъ мѣщанскій позбавленъ вѣчною
памяткою по Покойномъ. Власне его ревность и
неутомимость въ вѣсѣхъ народныхъ подвигахъ
підтяла его слабе здоровье; до послѣдней хвилѣ
не спускавъ зъ уваги добра своєю улюбленной Ру-
си... Приблизный въ житю родинномъ и товари-
скомъ мавъ дуже убагородняющий вливы на
своихъ прихожанъ. Жена, неутомима въ своемъ
смутку, родина, пріятель и знакомый оплакують
сердечно передчасну смерть такъ даровитого и
трудолюбивого священника, правдивого апостола про-
свѣты. Похороны отбулися въ пятницу, 17 н. с.
марта. Вѣчна ему память!

† Климентій Залускій, священникъ въ Бзовиці у-
меръ нагло дня 16 с. м. Вѣчна ему память.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— Накладомъ редакціи „Батьківщини“ вый-
шла книжка: Рускій Правотаръ народный V. Про
выявление подѣ жельзницъ. Написавъ Харко Та-
рантъ. Книжка обіймае 5 аркушѣвъ друкъ и кош-
туе 30 кр. Книжка таа мае особенну вартѣсть
для господарѣвъ въ тыхъ сторонахъ, где мають
будувати новы жельзницѣ, — выйшла отже въ
саму добру пору.

— Серія образѣвъ рускихъ и иншихъ славныхъ мужѣвъ
выдана заходомъ Василя Лукча выйшла зъ дру-
карнѣ товариства имени Шевченка передъ двома
недѣлями. Въ складѣ серіи увѣйшли: Мик. Ко-
стомарѣвъ, Мик. Лысенко, Ив. Левицкій-
Нечуй, Олек. Конисскій, Мих. Максимови-
чъ, Дан. Мордовѣвъ, Мик. Гоголь,
Алек. Пыпинъ, Мих. Салтыковъ-Щедринъ, Вас.
Верещагинъ, Адамъ Мицкевичъ, Фр. Миклошичъ
и Ем. Золя. Величина каждого образа, друкано-
го на паперѣ siamois (блѣдожелтомъ) и накле-
енного на грубой бѣлой картонъ представляе мале
quarto (форматъ великой дѣмки книжковой). Подъ
каждымъ образомъ умѣщенный рускій подписъ.
Цѣна цѣлой серіи (всѣхъ 13 образѣвъ) выноситъ
2 зр.; замовляющій въ провинціи долучають до
двохъ зр. еще 10 кр. на листѣ фактовый и опа-
кованье. Выданы представляеель вельми хорошо
и дуже надаеь до приукрашенія рускихъ свѣтлицъ.
Треба длатого высказати признанье напередъ п.
Лукчи, що заявляе выданыемъ тыхъ образѣвъ
и поставивъ сорозмѣрно надто вже доступну цѣну,
а дальше и друкарни имени Шевченка, котра по-
писалася необычайно чистымъ и выразнымъ вы-
печатаньемъ портретѣвъ.

Переписка администраціи.

Вп. Вол. Блр. въ Рад. Грошѣ передали мы
редакціи „Стражопуда“. Доси выйшли 3 числа.

Завѣдыванье.

Выдѣлъ товариства „Сѣчь“ у Вѣднѣ (VIII.
Reiter Gasse Nr. 11, St. 3, Th. 12) завывае всѣхъ
довжниковъ, щоби найдалше до 1 мая с. р. звер-
нули книжки, котры давѣйшими часами взяли зъ
библиотеки товариства, бо иначе выдѣлъ будѣ
мусѣвъ завѣзвати довжниковъ поименно, а колибъ
и се не помогло, доходити своего права въ судо-
вой дорогѣ.

Отъ выдѣлу товариства „Сѣчь“.

Подяка.

Дня 10 н. ст. марта дѣзнавъ я правдивого
доказу спѣвчута при похоронѣ моей незабутной
супруги. Всѣхъ душпастьеръ мѣсцевъ обоихъ обра-
довъ звали безинтересово сопроводити Покой-
ну, любезный товаришъ заводу несли на перемѣну
съ тутешною стражою пожарною моцѣ Покойной,
а вся майже мѣсцевѣ интеллигенція съ колькома
особами замѣсцевыми и велике множество мѣ-
щанства товаришило сумному походу ажъ на
мѣсто вѣчного отпочинку. Всѣмъ тымъ честнымъ
особамъ складаю сердечне стократне „Спасибѣгъ“!
Сокаль 3 (15) марта 1882.

Симеонъ Островерга

съ 2 маленькими дѣточками
и родною покойной.

У о. Теодора Коснерского въ Угри-
новѣ можна замовляти послѣ цѣнника, оголо-
шенного минушого року: виноградинъ рослины
закорѣненны, и то въ пруткахъ въ 50 сортъ;
черехи цѣшайскій чорный; вишнѣ угорскій;
щепы грушкѣвъ и яблѣкъ; порѣчки червоній
и бѣлый великогодный; агресть англійскій; ма-
лины и полуницѣ (трускавки). (1—?)

„ДЫМЪ“,

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣ-
на 1 зр. 50 кр., съ пересыл-
кою 1 зр. 70 кр.
Дѣстати можна въ адми-
нистраціи „Дѣла“ або въ
книгарни Ставропигійской.

„СВЯТЫЙ ВЕЧЕРЪ“,
повѣсть знаменитого англій-
ского писателя К. Дикенса.
Цѣна 30 кр., съ пересыл-
кою 35 кр.

Дѣстати можна въ адми-
нистраціи „Дѣла“ або въ
книгарни Ставропигійской.

„ВЪ ОБОРОНѢ ЧЕСТИ“,

повѣсть Г. Раймунда въ
трехъ частяхъ. Цѣна 2 зр.
50 кр., съ пересылкою 2 зр.
70 кр. (Повѣсть таа стоить
въ оригиналѣ нѣмецкомъ 8
зр. 40 кр.)

Дѣстати можна въ адми-
нистраціи „Дѣла“ або въ
книгарни Ставропигійской.

„БЕСТАЛАННЕ СВАТАНЬ“,

образѣкъ зъ галицкого житя,
написавъ Василь Барвѣнокъ
стор. 356 въ 16-у. Цѣна 80
кр., съ пересылкою 90 кр.

Дѣстати можна въ адми-
нистраціи „Дѣла“ або въ
книгарни Ставропигійской.

ВЪ ПОСЛѣДНІЙ

нашихъ знаменитыхъ мужѣвъ:

Богдана Хмельницкого, Івана Нечуя и Михаила Лисенка
(въ полѣ натуральной величины) по 1 зр. за примѣрникъ;
Тараса Шевченка (малый бюстъ) по 50 кр. за примѣрникъ;
можно дѣстати въ складѣ вырѣбѣвъ гипсовыхъ Засконого
(Заскогн), ул. Валова во Львовѣ, або посредствомъ админи-
страціи „Дѣла“ (3—?)

Ново уряджена

торговля корѣнна

Ф. Д. НОВИЦКОГО

во Львовѣ, улица Галицка, ч. 52
поручае

всякій товаръ свѣжо сопроводжений въ найлѣпшомъ родѣ и по
дешевыхъ цѣнахъ.

Замовлена зъ провинціи залагоджуються зворотною поч-
тою и якъ найстараннѣйше. (1—4)

НА ВЕЛИКОДНІЙ СВЯТА

Дрѣжджи прасованіи

зъ звѣстной фабрики

А. И. Мавтнера и Сына

у Вѣднѣ

только въ головномъ складѣ на цѣлу Галичину въ торговлѣ
корѣнної

КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА.

Ласкавъ замовлена пріймаю вже съ нынѣшнымъ днемъ и вы-
сылаю съ звѣстною точностью на всказанный день.

Зъ причины, що сего року рускій и польскій свята въ
одномъ дни припадають, вчасній замовлена булыбы дуже по-
жаданъ. (1—?)

„ЗОРЯ“

ПИСЬМО ЛИТЕРАТУРНО-НАУКОВЕ
для рускихъ родинъ

выходить во Львовѣ два разы на мѣсяць, кожде число най-
менше въ два аркушѣ друкъ и коштуе рѣчно 5 зр., поворѣчно
2 зр. 50 кр. (на великомъ паперѣ рѣчно 6 зр., поворѣчно
3 зр.). Адресъ: Редакція „Зорѣ“, ул. Галицка ч. 18.

Въ редакціи „Зорѣ“

можно набути слѣдующіи книжки власного наклады:

1. Повѣсти Марка Вовчка, три томы, въ цѣнѣ 1 зр.
2. Повѣсти Николая Устыяновича въ цѣнѣ 70 кр. (на лучшомъ
паперѣ 85 кр.)
3. Страстный Четверть, оповѣданье Николая Устыяновича, въ
цѣнѣ 38 кр. (на лучшомъ паперѣ 45 кр.)
4. Мѣсть Верховинца, оповѣданье Николая Устыяновича, въ цѣнѣ
32 кр. (на лучшомъ паперѣ 40 кр.)
5. Оповѣданья Николая Гоголя, въ цѣнѣ 35 кр.
6. Сваты (образецъ зъ галицко-руского житя) написавъ Денисъ,
въ цѣнѣ 28 кр.
7. Гальщина, книжка Острожска, оповѣданье историчне Дра Изъ Ша-
раневича, въ цѣнѣ 1 зр.
8. Старорусскій княжій городъ Галичъ, критичне студіумъ Дра
Изъ Шараневича, въ цѣнѣ 32 кр.
9. „Зоря“ зъ року 1880: на звычайномъ паперѣ 3 зр., на вели-
комъ 5 зр. 60 кр.
10. Марта Борещна, оповѣданье историчне, въ цѣнѣ 32 кр.
11. О выхованью (подручникъ для рускихъ женщинъ), въ цѣнѣ
30 кр.
12. Надельмаеръ, апостолъ свободы (цѣкава исторія зъ жити ба-
ламута-соціалста) въ цѣнѣ 10 кр.
13. „Газета Школьная“ зъ р. 1878 (оправлена) по зниженой цѣнѣ 1 зр.
14. „Газета Школьная“ зъ р. 1879 (оправл.) по зниженой цѣнѣ 1 зр.
15. Провѣдній идеѣ въ письмахъ Тараса Шевченка, въ цѣнѣ
35 кр. (правильно фонетична).
16. Завѣщанье Тараса Шевченка, зъ музыкою М. Вербицкого,
въ цѣнѣ 35 кр.
17. Фотографіи Тараса Шевченка, въ форматѣ книжковомъ, въ
цѣнѣ 50 кр.

При закупкѣ которого-нибудь зъ тыхъ выданъ бере редак-
ція всю оплату почтовою на себе. (3—?)

Въ пятницу дня 24 марта 1882 р.

отбудутся о годинѣ 2-ой пополудни

въ салѣ ратушевой

VIII. ЗВЫЧАЙНІЙ

ЗАГАЛЬНІЙ ЗБОРЫ

Товариства Задаткового въ Глинянахъ на Глинянскій повѣтъ
судовый,

стоваришеня зареєстрованого съ неограниченою порукою.

Порядокъ дневный.

1. Справозданье дирекціи зъ дѣяльности за рокъ 1881.
2. Справозданье комисіи ревизійной и внесеніе о удѣленіи дирекціи абсолюто-
ріумъ зъ дѣяльности и рахункѣвъ за часъ отъ 1 сѣчня до 31 грудня 1881 (§. 75 стат.).
3. Внесеніе комисіи контрольной въ справѣ подѣлу чистого зыску зъ року 1881
(§. 77 и 32 стат.)
4. Затвержденіе выбору трехъ членѣвъ дирекціи и ихъ заступникѣвъ.
5. Выборъ 4 членѣвъ совѣта управляющаго на мѣсто трехъ, котры уступаютъ, и
одного выключеного зъ Товариства на подставѣ §. 53 уступъ 3 статута.
6. Выборъ комисіи ревизійной на рокъ 1881 (§. 48 уст. 2 стат.).

Въ Глинянахъ дня 12 марта 1882.

Совѣтъ управляющій Товариства задаткового въ Глинянахъ на Глинянскій по-
вѣтъ судовый, стоваришеня зареєстрованого съ неограниченою порукою

А. Александръ Вержасовскій

предсѣдатель.

Ю. В. Стейнурцель

заступ. секретаря.

Рахунки Товариства за рокъ 1881 можна переглянути въ бюрѣ товариства.
Вступъ на салю дозволенный только членамъ за оказаньемъ книжки удѣловой.

Выходитъ во Львовѣ що Среда и Субота (крѣмъ русскихъ свѣтъ) о 4-ой годѣ пополуночи. Литерат. додатокъ „Библиотека найнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ каждого 15-го и послѣднего дня каждого мѣсяца.

Редакция, администрация и экспедиция пошл. Ч. 8 улицы Академичка.

Вѣст. листы, послышки и рекламации належить пересылать пошл. адресу: редакция и администрация „Дѣла“ Ч. 8 ул. Академичка.

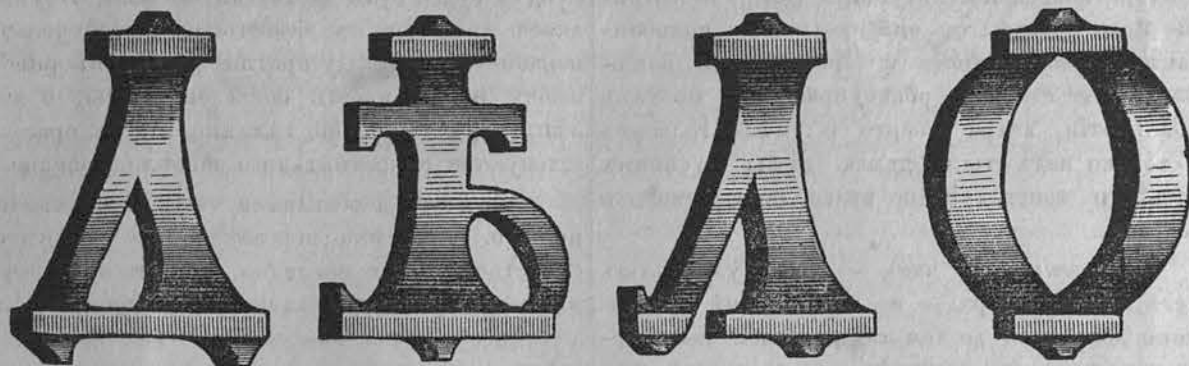
Рукописи не звертаются только на попереди застереженіе.

Подинокъ число стоитъ 12 кр. а. в.

Оголошенія принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ътъ одной строчки печатной.

Рекламации неопечатанной вѣдѣ отъ порта.

Предплату належить пересылать фразомъ (налучше почтовымъ переказомъ) до: Администрации часописи „Дѣла“ ул. Академичка Ч. 8.

Предплату на „Дѣло“ для Австріи: Для Россіи
на цѣлый рокъ . . . 8 ар. на цѣлый рокъ . . . 8 руб.
на пѣть рокъ . . . 4 ар. на пѣть рокъ . . . 4 руб.
на чверть рокъ . . . 2 ар. на чверть рокъ . . . 2 руб.
съ дол. „Библиотеки“: съ дол. „Библиотеки“:
на цѣлый рокъ . . . 12 ар. на цѣлый рокъ . . . 12 руб.
на пѣть рокъ . . . 6 ар. на пѣть рокъ . . . 6 руб.
на чверть рокъ . . . 3 ар. на чверть рокъ . . . 3 руб.
на самѣ додатокъ: на самѣ додатокъ:
на цѣлый рокъ . . . 5 ар. на цѣлый рокъ . . . 5 руб.
на пѣть рокъ . . . 2 ар. 50 на пѣть рокъ . . . 2 р. 50к.
на чверть рокъ . . . 1 ар. 25 на чверть рокъ . . . 1 р. 25к.
Для Загранич. окрѣмъ Россіи:
на цѣлый рокъ . . . 10 ар.
на пѣть рокъ . . . 5 ар.
на чверть рокъ . . . 2 ар. 50
съ дол. „Библиотеки“: на самѣ додатокъ:
на цѣлый рокъ . . . 14 ар. на цѣлый рокъ . . . 6 ар.

ВП. Читательствъ въ Россіи просимо мати на увазѣ, що въ вымовѣ $\text{л}=\text{ji}$, $\text{д}=\text{d}$, $\text{а}=\text{i}$, $\text{и}=\text{u}$ (въ серединѣ и на концѣ слѣвъ) $\text{у}=\text{y}$, $\text{и}=\text{i}$ (на початку слѣвъ) $\text{и}=\text{i}$, $\text{д}=\text{d}$ (на початку слѣвъ) $\text{и}=\text{i}$.

Столѣтній роковины знесенія неволѣ.

Сего року припадають великій, памятный роковины столѣтній, — памятный для всѣхъ Русинѣвъ, для цѣлаго руского народа.

Дня 5 н. с. цѣвтія 1782 р. выдавъ цѣсарь Іосифъ II патентъ, чи, якъ тогды еще любили называти, универсалъ, котрымъ въ цѣлѣй Галичинѣ зпѣсь неволѣнне подданство (Leibeigenschaft) — неволю селянѣвъ. Правда, не було се еще тымъ повнымъ высвободженіемъ селянѣвъ, не було се надане имъ повноправности горожанской, яко они достигли доперва ажъ въ р. 1848, — але тымъ актомъ цѣсаря Іосифа II въ першій разъ розломано найтяжшій кайданы тяжкой неволѣ нашего народа, першій разъ пошановано образъ чоловіка въ цѣлыхъ міліонахъ неволѣннѣвъ и тымъ дѣломъ положено першу основу ихъ свободѣ, ихъ людского житя.

Столѣтній роковины сего по вѣки памятного дѣла не повинні перейти незамѣтно въ нашѣ житю. Передъ двома роками святкувала цѣла наша галичка Русь торжественно и величаво память столѣтнихъ роковинъ вступленія на престолъ цѣсаря Іосифа II. Сего року маємо о много болѣе причинъ рѣвно величаво и всенародно святкувати столѣтній роковины сего гуманного акту цѣсаря Іосифа II, дотыкающаго безпосередно долѣ нашего народа. И чи только нашего народа? Нѣ! сей актъ зарѣвно важный и памятный также и для польского люду и тутъ есть дана найлучша нагода, показати наглядно, що наша народна програма не звертається ворожо противъ другихъ народностей, що наша свобода не есть выключаяча и пригнетающа, але всѣхъ широко обнимає и съ всѣма широко радуєся спѣльною свободою, — есть дана нагода, показати наглядно, що рускій народъ радъ не только своѣй власной свободѣ, своему власному добру, але и свободѣ и добру другихъ народѣвъ а именно также и добру польского люду. Пора намъ пѣзнати, яка вага починає въ такъ зрозумѣлой програмѣ нашѣй,

пора пѣзнати, скѣлько силы можемо собѣ здобути такимъ ъткликомъ до польского люду. Тиснутъ нашѣ противники мѣжъ рускій людь съ своєю неправдою и клеветами, мы ъткликимся въ ти памятный роковины правдою и щирою любовію до польского люду. Смѣло и высоко поднесѣмъ нашу народну хоругвь правды и справедливости народной. Обмеженѣсть и зашкарупѣлѣсть булабы непростимымъ блудомъ политичнымъ.

День святкованія тыхъ памятныхъ столѣтнихъ роковинъ знесенія неволѣ припадає въ самъ великій тыждень на середѣ. Тожъ зрозумѣло для всѣхъ, що зъ той причини святкованѣ тыхъ роковинъ мусить бути на пѣзнѣйше ътложено. Тымъ не менше подносимо сю справу вже нынѣ, щобъ звернути на неї увагу всѣхъ Русинѣвъ и щобъ цѣла наша Русь вспѣла за той частъ ътповѣдно приготувитися для всенародного торжества. Наше святкованѣ столѣтній памяти сего великого дѣла повинно бути достойне поваги и силы руского народа. Способѣ, въ якій маємо святкувати ту память, вже указанный добрымъ прикладомъ руского вѣча народного зъ р. 1880. Мы не маємо причини высказуватися тутъка близше въ тѣмъ предметѣ, а маємо тверду надѣю, що, якъ завѣгда, такъ и теперь львовскій Русины скоро возьмуться до дѣла, щобъ цѣла наша Русь широко, единодушно и сполучеными силами увѣковѣчила ти столѣтній роковины виднымъ и животворнымъ слѣдомъ въ своемъ народномъ житю.

До дѣла.

Нашѣ ътзывѣ „до дѣла — поки частъ“ не оставя безъ ътголосу въ щирорускихъ сердцахъ. Доси заявлено намъ вже кѣлькохъ досвѣдченыхъ правникѣвъ якъ и достойныхъ дѣятелѣвъ практичного житя, що радо готовѣ жертвувати своєю породою и помощью въ всѣхъ случаяхъ, где ходитъ о устороненѣ незаконного покривденія нашей народности и о приверненѣ законному порядку. Съ радостею приймаємо се заявленѣе нашихъ жертволюбныхъ землякѣвъ и сподѣємося, що за ихъ прикладомъ подутъ еще многі мужѣ, свѣдомѣ права и правной обороны, въ помѣчь и порадѣ нашему народови, а що зъ другой стороны загаль Русинѣвъ съ вѣдчностею повитає ту

жертволюбностъ въ працѣ для добра народа нашихъ патріотѣвъ. Поки все се дѣло прибрати ширшій, а для всестороннего успѣху необходимый розмѣръ въ формѣ правомъ означеного товариства, подѣляємося сею вѣстею съ нашими Вч. Родимцами съ тымъ заявленіемъ, що до того часу подѣляємося бути посередникомъ межѣ потребующими порады и помощи а тыми жертволюбными порадиниками. Для того просимо на разѣ ътноситися въ дотыкающихъ справахъ до нашей редакціи.

Выборы посла до рады державной

въ выборного округа Перемышль-Добромилъ-Мостиска.

День выбору посла до рады державной въ выборного округа Перемышль-Добромилъ-Мостиска, назначенный на 17 (29) марта с. р., вже недалеко передъ нами. Русинамъ прѣидеся перебути дуже тяжку, може найтяжшу пробу своєю неустрашимости. Шовинистичный галицко-польскій дневники вже возвѣстили своѣй братоубійчій походѣ противъ Русинѣвъ. Выбрати Русина на посла, значилобы послѣя выводѣвъ тыхъ безпамятныхъ шовинистѣвъ стѣлько, що допуститися адреды стану! Такі выводы и ътывы вже самѣ выдають судъ на ту ажъ до крайности ътрагиву и погану безпамятностъ галицко-польской прасы. Здаєся немовѣрнымъ, щобъ така явна проскрипція руской народности, такъ очевидне подбурюванѣе противъ Русинѣвъ були можливѣ и допущені подѣ окомъ сторожѣвъ справедл. Сумно, дуже сумно, але нѣкуда правды дѣти. Се дає намъ мѣру того, що насъ дожидає. Найжежъ се не злякає тыхъ Русинѣвъ, котрымъ приходится станути до выборовѣвъ. Воюя противъ насъ неправда и клевета, злоба и ѡдступностъ, — мы борѣмся за нашу правду и волю, за любовь нашего народа. Найже не страшно буде рускимъ выборцамъ округѣвъ Перемышль-Добромилъ-Мостиска станути смѣло и неустрашимо за нашу правду, за нашу законностъ, за добро и честь нашего народа. Не жалѣ и потерпѣти за правду и право, а не то, щобъ жалѣ було смѣло вступитися за свои права и за свою правду. Жалѣ, що досѣ ти именно округи, а на ихъ чолѣ нашъ старинный, колись княжій городъ Перемышль послѣдними лѣтами немовѣбы уколесались до глубокого сну, немовѣбы

забули на свою предковѣску славу и свое становище заходной твердинѣ нашей Руси. Та не пора нынѣ надѣ тымъ жалѣти, а пора проснутися и якъ одинѣ мужѣ ѡдвинутися до святаго дѣла.

Добре булобы, колибы въ старинного Перемышля пронеслась булапри тѣй нагодѣ нова програма, новый покликъ обновленной силы и рѣзвѣненыхъ стремленѣ Русинѣвъ. Чи такъ станется — сомнѣваемо. Та и надѣ тымъ не пора жалѣти, а частъ, послѣдний частъ бодай заявити, що въ Русины неустрашими стоятъ при рускомъ народѣ, якъ одинѣ мужѣ. У ѡтповѣдѣ нашимъ ворогамъ голосуйте, братя, на Русина и только Русина выбирайте своимъ посломъ! Може бути, що злоба, клевета, ѡдступнѣ и груба сила — будутъ сильнѣйши сего разу ѡтъ правды и права. И се най насъ не лякає. „Правда вѣсело нѣвѣстится“, каже наша пословица, „а все таки колѣсь нѣвѣстится“ — чи „теперь, чи въ четверть“. Дбаймо только, щобъ моральна побѣда була по нашѣй сторонѣ. Навѣтъ хвилевый упадокъ передъ грубою силою и злобою буде побѣдою, скоро по нашѣй сторонѣ буде правда. Тожъ будѣмо единодушнѣ и дѣлаймо единодушно подѣ покликѣмъ нашего Тараса:

„Борѣтеся — поборете!
Вамъ Богъ помагаетъ;
За васъ сила, за васъ воля
И правда святая!“

Бесѣда пос. Кулачковского

на 208-мъ засѣданіи рады державной для 10 марта 1882 при ѡтдѣлѣ бюджету для министерства справедливости

(въ ѡтповѣдѣ пос. Гавзнерови.)

(Далѣе.)

Русины не мають теперь жадной шляхты, бо она, — а се забудѣ дотати пос. Гавзнеръ — черевъ державнѣ штучки давнѣйшого (польского) правительства вже давно спользована. Русины мають бути народомъ безъ середного стану, — що зновѣ такъ загально скавано, якъ се узнавъ пос. Гавзнеръ за ѡтповѣдне тутъ заявити, не есть правдою, — и для того, думаетъ пос. Гавзнеръ, мусить одна частъ руской интеллигенціи прихилитися до польской культуры, се значить, вырѣкаться своєю власной народности и повертатися въ польскіхъ перевертѣвъ. Друга, далеко численнѣйша и силь-

Кѣлька увагъ

про

кантату Лысенка „Бють пороги“ (слова Т. Шевченка).

ѡткочану на музикально-декламаторскѣмъ вечерѣ въ ХХІ роковинѣ смерти Т. Шевченка въ салѣ „Народного Дому“.

(П. Бажанскій.)

На музикально-декламаторскѣмъ вечерѣ, устроенѣмъ сего року въ память нашего незабутаго Кобзаря, сильнѣйше, повнѣйше и свѣтлѣйше, якъ коли небудѣ доси бывало, загомонѣли мелодіи и гармоніи тои Краины, що выплекала въ своимъ лонѣ нашего народного генія и вращѣ съ его музою ожила новымъ житѣмъ рѣдного слова и рѣдной пѣснѣ. Спершу була думка, аложити цѣлу музикальну частъ программы въ самыхъ нашихъ питомыхъ творѣвъ музичныхъ и такъ навѣтъ була первѣстна програма уложена. Але неперевидженѣй перешкоды послѣдней хвилѣ казали троха ѡтступити ѡтъ сего замѣру. А всежъ таки съ вынѣткомъ двухъ точокъ цѣла музикальна частъ осталась нашей питомою — Лысенковою. А самою пальмою музичной части сего вечера була безперечно кантата Лысенка: „Бють пороги“.

Щобъ порозумѣти важностъ сего твору Лысенка, позволю собѣ кинути кѣлька загальныхъ увагъ. Кантата вращѣ съ ораторією есть дочкою оперы, котра то послѣдняя дѣлає на насъ музикою, пѣснѣю и мимикой. Кантата и ораторія мають вже болѣе обмеженный кругъ дѣйствія, якъ опера, они обмежаються вже на саму музику и пѣснѣю и тымъ спѣльно рѣзняются ѡтъ оперы, але зновѣ и межѣ собою рѣзняются.

Ораторія послѣя нынѣшного понятя есть то лиричный драматъ, основанный на церковнѣмъ тематѣ; лиричный элементъ есть ѡ головною основою, але все таки не може она ѡбѣйтися и безъ драматичного элементу. А такъ ораторія есть духовнымъ лиричнымъ драматомъ. Щобъ ораторія сталася духовною оперою, не достає въ нѣѣго болѣе, хибѣ одного видимого представлѣня, мимики, впрѣчѣмъ мѣе все, навѣтъ небракує ѡ драматичной борбѣ сторонѣ о вытѣкнену цѣль. Ораторія есть драматомъ въ церковнѣмъ (религійномъ) дуѣ и стилѣ; есть се опера въ церквѣ, котра мѣе дѣлати не на змыслѣ, але на чувствѣ. Ёи стиль есть занеслый, торжественный, а въ выразѣ поважный. По при оперу и симфонію есть ораторія найвеличавѣйшимъ, колѣсальнымъ родомъ высшей музикальной пѣснѣи.

И кантата мѣститъ въ собѣ лирично-драматичный элементъ; и тутъ головною основою есть чувство, лише съ тымъ додаткомъ, що се чувство что до степени своєю силы и рода мѣе певнѣй особнѣй ѡтмѣны, котрі надають композиторѣ наглядну спѣсѣбностъ до розмѣтности ритму, и мелодіи. Такі ѡтдѣльнѣ чувства розгалужаются ѡттакъ и розпадаются на музикальнѣ формы, якъ: рецитатива, ари и хоры. Соля, дуѣты, терцеты, квартеты приходятъ въ кантатѣ также, але тутъ ѡтграють они не такъ велику ролю, якъ въ ораторіи. Кантата, якъ бачимо, есть ораторія въ мало что меншихъ розмѣрахъ, а въ музикальнѣмъ складѣ вѣсѣмъ такъ само устроєна якъ и ораторія, съ вынѣткомъ драматичной борбѣ о вытѣкнену цѣль, безъ котрой кантата може ѡбѣйтися. Якъ небудѣ кантата моглабы и на религійномъ текѣтъ заснуватися, то

всежъ таки майже завѣгда она вѣднована на ѡдномъ свѣтекѣмъ тематѣ. Зъ музикальной стороны приноворюєся кантата до пѣснѣи. Стиль кантаты есть завѣгда мужественный, поважный, переймающій; самѣ формы та формулки, хотѣбы и якъ були краснѣ, тутъ не богато бы що доказали. Часта сентиментальностъ не може тутъ перебрѣрати мѣрки. Кантата хоче вворушати и трогати, та мимо того она мусить точно гѣдитися съ природою и характеромъ своего предмету. Тому кантата есть характеристикою, тоничнымъ малюнкомъ своего предмету. И кантата любитъ впылѣвати на своихъ слухачѣвъ повнымъ та поважнымъ масами.

За тему для своєї кантаты выбравъ Лысенко ѡвѣстну оду Шевченка „До Основаненка“, а точнѣйше сказавши — ѡи першу частъ:

Бють пороги; мѣсяцъ сходить,
Якъ и перше сходявъ....
Нема Сѣчи, пропавъ и той,
Хто вѣмъ верховодивъ!
Нема Сѣчи; очерсты
У Днѣпра пытають:
„Де то нашѣ дѣти дѣлись,
Де они гуляють?“
Чайка скиглати лѣтаючи,
Мовъ за дѣтми плаче;
Сонце грѣе, вѣтеръ вѣе
На степу козакомъ.

На тѣмъ степу скрѣзь могилы
Стоять та сумуютъ;
Пытаються у буйного:
„Де нашѣ пануютъ?
Де пануютъ, бенкетуютъ?
Де вы забарились?
Вернѣтеся! Дивѣтеся:
Жита похилились,

Де пахли вашѣ конѣ,
Де тирѣ шумѣла,
Де кровь Ляха, Татарина
Моремъ червѣла...
Вернѣтеся!...“

— „Не вернуться!“
Загуло, сказало оне море:
„Не вернуться: на вѣки пропади!“
Правда море, правда оне:
Такая ихъ доля!
Не вернуться сподѣванѣ,
Не вернуться воля,
Не вернуться козаччина,
Не встанутъ гетманы,
Не покрѣють Украины
Червѣнѣ жупаны.
Обѣдрана сиротою
По-надъ Днѣпромъ плаче;
Тяжко — важко сиротинѣ,
А нѣхто не бачить,
Только ворогъ, що смѣється!
Смѣйся, лютый враже,
Та не дуже, бо все гине,
Слава не поляже;
Не поляжа, а розкаже,
Щѣ дѣлялось въ свѣтѣ,
Чѣя правда, чѣя кривда
И чѣи мы дѣти.
Наша дума, наша пѣсня
Не вмере, не загине...
Отъ де люде, наша слава,
Слава Украины!
Безъ золота, безъ каменю,
Безъ хитрой мовы,
А голосна та правдива,
Якъ Господа слово.

Прочитавши ти великій слова великого поэта, що такъ живо и праведно малюють де-

нїйша часть руской интелігенції, не хотачи остатися польскою, мусить після гадки пос. Гаванера, — так само вь воздуха вырваної, як много инших его выводов, — прихилилися до російской культуры, вь России розплавлять, ба навѣть ставатися конспираторами и зрадниками стану. Се есть та, самийм пос. Гаванеромь вытворена теорія. Ну, вжежъ що не обійшлося безъ єи практичного приложеня.

Та сильна, численнїйша часть руской интелігенції, що не хоче статися отступниками своєї власної народности, — має бути тою святоюрскою партією, о котрій намъ пос. Гаванеръ наговоривъ такъ багато, але завжди лише самої неправды. Я далекий отъ того, слово за словом опровергати сей вь шумнїй фразы пребогатый список мнимыхъ грѣховъ, які пос. Гаванеръ осмѣлился съ такою отвагою закинути такъ званой святоюрской партіі. Одного тільки не можу мовчки поминути: коли пос. Гаванеръ мавъ отвагу намъ вь публичномъ засѣданнї парламентарномъ закинути, що та святоюрская партія, якъ онъ назвавъ рускихъ послѣдовъ, заступаючихъ рускій народъ вь соймѣ, нѣ одною слѣзою не заплакала надъ жертвами сумныхъ подѣй вь Полесї, Люблинщинѣ и Бѣлѣй Руси, — то мущу пригладати шан. послови, що тї жертвы були лише наслѣдствомъ тыхъ заверухъ, які выввано р. 1863 вь польскомъ королевствѣ, а до тыхъ заверухъ мы Русины нѣчимъ не причинилися. (Ого! вь правдѣ; славно! вь лѣвицѣ.)

Справдѣ, М. П., есть у насъ численна, сильна, своєю цѣлю свѣдома, народова душою и сердцемъ одана и для добра народа дѣлаюча партія — най єи, коли се такъ подобався нашимъ противникамъ, называютъ и святоюрскою партією, — партія, що неустрашимо стоить при своєї народности, партія, що вже отъ першого часу, коли Русины прийшли подъ гуманне панованье австрійскихъ цѣсарѣвъ, а еще больше отъ часу внесена паньщины, отъ часу розбудження идея національности, отъ конституційной добы неперестанно стремится до того, чтобы просвѣтити народъ, поднести его добробыть, скрѣпити его національну свѣдомость, малу слабость — чи она польска чи руска — взяти вь охорону противъ надмѣрныхъ тагаровъ и надмѣрного перетяжения супротивъ другихъ класъ, — партія, що стремится такожъ до того, середнїй станъ, за давного (польского) панованя подступами и штучками вправдѣ не цѣлкомъ, але вь части нашой народности отчужденый, — и, коли на те воля Божя, такожъ и спользованью руску шляхту нашому народови навадь отыскати. Се есть дѣяльна програма такъ званой святоюрской партіи и всѣхъ Русинѣвъ вь загаль; се есть програма тыхъ конспираторѣвъ, але, якъ видите, не звернена она противъ Австрїи, котрой нашъ народъ майже все, що має, завдачує, але звернена противъ тыхъ нашихъ противникѣвъ, котрі не можуть того забути той такъ званой святоюрской партіи, що она, якъ се пос. Гаванеръ умѣвъ дуже красно убрати, не хоче прихили-

тисъ до польской культуры, а говорячи яснѣйше и по правдѣ: що она противитися польонизації руского народа и борется за его національнее и языкове равноуправнение противъ той партіи, котра отверто и смѣло голосить и только надъ тымъ думає, чтобы Русинамъ отобрати конституційное право стоваришеня и збраня.

Черезъ довгий часъ — такъ чули мы вь устѣ пос. Гаванера — не могли нашї противники добратися до той такъ званой святоюрской партіи, що не хотѣла статися польскою, а се зовсѣмъ природно, бо вь програмѣ сєи святоюрской партіи навѣть самъ злобный чоловѣкъ не може открити нѣчого противудержавного. Треба було ажъ Гнилицкою справы, котра, якъ я вже выказавъ вь моѣй бесѣдѣ вь 23 м. м., після урядовыхъ дохождень представляєся яко чисто церковна справа. Гнилицка громада хотѣла перейти на православїе и то за порадою своего дѣдича, що все таки оставея неоспоримою, урядово сверженою правдою мимо всѣхъ заперечень и того такъ выминаючо уложенного а членомъ комисіи о. Качалою публично опроверженого спростованя гр. Дея Скаля. И отъ заравъ знялися нашї противники при помочи своихъ услужныхъ духовъ, чтобы вь той церковной справѣ вь Гниличкахъ, для того, що вь сусѣднїй державѣ есть православная вѣра, а вѣрку цѣну виробити справу политичну и противудержавну, — они зывали сию справу съ мнимыми панславистическими агитаціями вь Галичинѣ, ба навѣть съ повстаньемъ вь Герцеговинѣ.

Супротивъ такихъ подѣрвань, котрі цѣлою силою розширяєся и удостовѣряєся, нѣчого дивного, що прокураторія видѣлася приневоленою, розглянутися вь цѣлѣй той справѣ и поставити вь судѣ внесенные на вступне слѣдство.

Тымъ выекали нашї противники дуже много, божъ се було дуже легко указати, где треба шукати мнимыхъ зрадникѣвъ стану. И диво дивное, якъ тутъ все склалось разомъ. Ледво що отбулася домовая ревизія у одного вь теперь уязвенныхъ, якъ вь одной польской газетѣ появилась статья противъ него и противъ другихъ, нашимъ противникамъ не милыхъ Русинѣвъ, и то вступна статья съ формальнымъ обжалованьемъ. А еще дивнѣйше, що уязвлено власне тыхъ, противъ котрыхъ выступила польска преса.

Се есть комментарий и вѣрнее поясненье выводовъ посла Гаванера. Онъ має заслугу, що вывѣвъ звязъ между Гнилицкою справою а уязвенными Русинами и то такъ ясно, якъ больше годѣ жадати.

Еще мущу якъ найрѣшительнѣйше застерегчися противъ замѣту, будьтобы я вь моѣй бесѣдѣ вь 23 с. м. нарушилъ достоинство и повагу стану австрійскихъ судій. Коли бь пос. Гаванеръ бувъ больше холонокровый, онъ, думаю, бувъ бы не поднѣсь сего замѣту противъ мене. Такъ я выразно заявивъ, що я спокойный о долю уязвенныхъ Русинѣвъ и що

слѣдчі судїи суть честными особами. Я ужалаясь лише на ту безвѣстную, подѣржуючу ненависть и погорду противъ Русинѣвъ розсѣваючу напастливость польской пресы, я жалѣвъ надъ тымъ, що галицкій власти правосой захвываютъ супротивъ того зовсѣмъ пасивно.

Се, чего я обавляюся, есть зовсѣмъ що иншого. Я зовсѣмъ пересвѣдченный, що судовое слѣдство выекає наглядно, що между Русинами нема противудержавныхъ тенденцій. Але до выроку треба еще якийсь часъ чекати; а сєй часъ невѣлененого подѣрваня вызискуєся на то, чтобы администраційными мѣрами, якъ розвѣзванье товариствъ, домонї ревизїи и т. п. збѣйти вь дороги рускихъ патріотѣвъ вь ихъ честныхъ, лише до культурного развою народа зверненыхъ стремленяхъ, бо остаточно не будутъ они знати, где есть граница между найльбяльнѣйшимъ а нельбяльнимъ дѣланьемъ.

(Конецъ буде.)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Рада державна.) Вь палатѣ послѣвъ ведєсь вже черезъ кілька засѣданъ дебаты надъ реформою выборовъ до рады державной. Що се за реформа, о тѣмъ говорили мы докладно минувшого разу. Генеральна дебата розпочалась на 212-томъ засѣданнї, дня 17 марта. Передъ засѣданьемъ роздано посламъ статистический выказъ, кілько вь мѣстахъ після реформы прибуде выборѣвъ такъ и. пр. вь Вѣднѣ прибуде около 13.000, вь Празѣ 5773, вь Бернѣ 2882, вь Грацу 4808, вь Триестѣ 534, вь Краковѣ 893, а во Львовѣ зменшится о 254 (якъ се може статися, выказъ не поясняє). Справоздавецъ большости комисіи, п. Цайтгамеръ забравъ голосъ и по короткой промовѣ виѣсь, чтобы палата приняла внесенные большости за подѣставу дебаты спеціальной. По нѣмъ забравъ голосъ дрѣ Гербертъ, яко справоздавецъ меньшости комисіи и вь довшой промовѣ критиковавъ збѣтнїй точки реформы выборовъ, внесенной большостою. Онъ и бесѣдники лѣвицѣ, промовлявшї по нѣмъ, клали головно натискъ на тоє, що внесенные Цайтгамера о змѣнѣ способу выборовъ зъ чєской послѣбости большоня (а той реформы централисты наибольше бояться), есть змѣною конституцій, значить: потребує 2/3 голосѣвъ. Розумѣсь, что нослы правѣцѣ не бачутъ вь внесенно Цайтгамера змѣнѣ конституцій, и справедливо. Пос. Кронаветтеръ, котрого внесенне о загальное голосованье комисіи откинула, и забравъ голосъ и по довшой промовѣ зновъ виѣсь отослати цѣлу справу еще разъ до комисіи съ порученьемъ, чтобы выпрацовала новый проектъ на подѣставѣ его внесеня. — Дня 18 с. м. на 213 засѣданнї промовлявшї и гр. Таффѣ. Онъ препоручивъ палатѣ внесенные большости комисіи за подѣставу до дискусїи спеціальной перейшовши тоєжъ внесенные точку за точкою. На засѣданнї дня 20 марта пришло до голосованя. Внесенные меньшости откинуто большостою 17 голосѣвъ а 60 голосѣвъ ухвалено перейти до дебаты спеціальной надъ внесеннымъ большостою, — за тымъ голосовала вся правѣца и кільканацять послѣвъ зъ поза правѣцѣ, такожъ рускї послы. Завтра розпочнея дебата спеціальная. — Два послы лѣвицѣ: бар. Претисъ и гр. Вальтерскірхенъ зложили свои мандаты посольскї.

(Повстанье вь Далмаци и Герцеговинѣ.) Урядовый рапортъ генерала Далена, коменданта вь Боснїи зъ дня 16 марта. Дня 14 марта отдѣль повстанцѣвъ числѣмъ надъ 100 людей, нападъ постерунокъ жандармерїи вь стражницѣ Іозарѣ подѣ Чайницю (на границѣ Лимского округа). Противъ повстанцѣвъ выступило вь оборонѣ стражницѣ войско 77 (самбѣрского) полку. Самбѣрскї полкъ мавъ слѣдуючї страты: убитѣ войки: Иванъ Вохъ, Мойсей Шифманъ, Дмитро Проскурнячокъ; тяжко раненый войакъ Никола Грущакъ; легко раненый: Дамьянъ Гурскї и Антонъ Кручай. Решта постерунокъ прибула до Чайницѣ. Повстанцѣ заняли стражницю и спалили. Заравъ войско зъ Фоци и Горазды выршило противъ повстанцѣвъ, але повстанцѣ утѣкли вже були вь околїцѣ Целебица. Подполковникъ Пануръ, котрый дня 15 марта рано прибувъ зъ Фоци до Чайницѣ заставъ стражницю Іозарѣ збурену. При той случайности патруль австрійскїй черезъ помылку стрѣливъ кілька разѣвъ на патрулю турецку, при чѣмъ одинъ турецкїй войкъ бувъ легко раненый. Комендантъ колюмны высказавъ по тому случаю свое сожалѣнье Сулейманови паши; тоє само повторивъ и ген. Далень. — Ген. Іовановичъ доносить д. 19 с. м. Отъ 11 с. м. до теперь не было вь Кривошїи нѣякихъ стычекъ. Ту то тамъ блукать еще вивадѣ громады повстанцѣвъ по тайныхъ закуткахъ горскихъ и нападаютъ на поодинокыхъ войковъ, але колюмны патрулюючї выганяють ихъ зъ крѣпостей. Войско укрьпилося вже тымчасово вь занятыхъ становищахъ. Вь Герцеговинѣ волочатся еще по краю меншї и большї громады повстанцѣвъ, нападаютъ на транспорты приватныхъ ливерантовъ и збурили на дорожѣ вь Невесинїи до Гацка телеграфъ, а подѣ Драбичами и Каменомъ забрали худобу. Колюмны патрулюючї не могутъ дѣгнати повстанцѣвъ, бо разъ-на-разъ змѣняють мѣсто, розбѣгаются и зновъ збираются до кущи. Для того скрѣплено мѣсцевыя залоги на гостиницѣ отъ Благаи на Невесинье до Гацка. Отъ 18 дивизїи пѣхоты надѣйшовъ рапортъ зъ 19 с. м. Поручникъ 11 полку пѣхоты и комендантъ жандармерїи дождавшись, что повстанцѣ забїли двѣ вь Дабрици выршили зъ Врестаника на пѣвнѣчи отъ Столаца противъ повстанцѣвъ, котрыхъ было до 250. Войско, хочъ его було незрѣвно менше (26 войковъ, 4 жандармы и 2 пандуры) ударило на повстанцѣвъ и выперло ихъ до Срезницѣ. Зъ стороны войска 1 войкъ згинувъ, а 1 бувъ раненый. Зъ повстанцѣвъ 2 убито, мѣжъ ними и начальника Сутича, 3 тяжко, а многихъ легко ранено.

(Теперѣшня ситуація политична.) Богато нынѣ пишеть и говоритъ о есентуальной войнѣ Австрїи съ Россїєю. Самы поважнї часописы конституцїи, що спорныхъ точокъ между Австрїєю и Россїєю есть кілька дуже важныхъ и что колюбъ одна сторона поступила собѣ вь глѣдомъ нельбяльно противъ другой, то справдѣ моглобы прийти и до войны. Розумѣсь, что вѣсь спѣрнїй штатия относится до балканского пытаня. Австрїя бажаетъ собѣ мати переважуючїй, рѣшаючїй вилывъ на балканскомъ пѣвостровѣ, именно мѣжъ балканскими Славянами, а Россїя собѣ. Вь послѣднихъ рокахъ дѣла такъ стояли, что Австрїя выперла була майже зсѣмѣмъ вилывъ російскїй вь Сербїи и значно ослабила его вь Черногорѣ, — розумѣсь, не вь народѣ, а вь правительственныхъ сферахъ. Австрїя немовъ перечувала, что признъ сусѣднихъ славянскихъ правительствъ, сербского и черногорского, буде бѣ дуже а дуже потрібна, божъ справдѣ нынѣ, подчасъ повстаня вь Герцеговинѣ и Кривошїи признъ тая бодай доси приносить Австрїи неоцѣнену користь. Россїяка сусѣбность, особливожъ панслависты съ неохотою глядѣли на запавовавшїй вилывъ Ав-

лю не только самой Украины, але и цѣлої нашей Руси, треба признати, что сама гадка передати ихъ музично вь формѣ кантаты була щаслива и что ледво чи найшласбы инша форма музикальной композицій, чтобы лучше годилась для сего. Вже то треба признати, что Лысенко есть безперечно наилучшимъ и найгеніальнѣйшимъ интерпретаторомъ музичнымъ творѣмъ Шевченка. Скільки иъ чули мы доси его композицій подѣ слова Шевченка, всюда вдаряє передовѣсьмъ невзвичайно вѣрне отданье думокъ безсмертного Кобзаря и, здалєка, тутъ еще яснѣйше и повнѣйше выступаютъ тѣ думки, тутъ набирають они еще якоисъ новой силы и красы — и чувствъ справдѣ украинского Кобзаря. Те саме треба сказати и про кантату до повывшїи оды. Правда, композиторъ мавъ тутъ побороваити не малї трудности: не только самъ переходѣ отъ опису Дѣвпрѣвыхъ порождѣвъ, украинского неба, степу, всѣяного могилами, до згадокъ историчной бувальщины, а оттакъ до сумной долѣ Украины, до смѣху ворождѣвъ и до вѣщого выголошеня безсмертности нашей славы, правды и пѣснѣ. — до сего такъ сказати, всенародного гимну, — сєй переходѣ, тѣ такъ рѣжнороднї перемѣны и самыхъ образовъ и самыхъ чувствъ и объѣмности словъ и думокъ подаютъ не мало трудностей и только такъ великїй талантъ, якъ Лысенковъ, мѣгъ такъ щасливо вывязатися зъ такъ тяжкой задачь и — зновъ треба повторити — не только поетови нѣчого не уняти, але съ цѣлою силою и правдою перелати его думки вь мелодїйный тонъ.

Любо було сердцу слухати, якъ чистыми звуками и правдивою украинскою гармонїєю перебивались чувства вь сѣм кантатѣ. Мы чули тамъ оригинальный ритмъ, дѣйствѣ у-

краинскїй, то задумчивый, то зновъ оживленый ба навѣть до понурости спущенїй мелодїи; дуже яєнї и крутї та тяжкї енгартонїй гармонїи съ подобнымъ акомпаниментомъ. Для нашего уха, что отъ дитинства вслухалось вь нѣмецкїй та италийскїй мелодїи и гармонїи, була ся кантата правдивою радостою, мы думали, что стоимъ надъ ревучимъ Днѣпромъ, между нашими закордонскими братьями.

Якъ Meyerbeer, Berlioz та Wagner вводячи новї ефекта оркестровъ на музикальну арену, творять вь музичѣ новый періодъ (хотѣй не зовсѣмъ психологично, бо обчислюють больше на галасъ та на алярмъ), — такъ Лысенко творить вь колоритѣ отрубну особистѣсть и окремый, свой пѣтмѣный стиль.

Еще не было композитора, котрыйбы черпавъ вѣсь гадки лише самъ вь себе и зъ своего власного духа. Каждый мусѣвъ учиться насампередъ на чужихъ вѣдряхъ, образоватися идеями своихъ учителей и тыхъ творѣвъ, які вытворила уже дотеперѣшня класична музика. И нашъ композиторъ кантаты перебуывавъ ту школу, образуясь на тыхъ вѣдряхъ, перестудывавъ нѣмецкихъ класиковъ, але только на те, чтобы тымъ яснѣйше заяснѣти своимъ власнымъ талантомъ, чтобы заяснѣти питокому красною питомою народною музикою. И справдѣ, всюда вь его творяхъ пробивается та оригинальнѣсть, что мимо оригинальности умѣебыти заравомъ все таки и народною, а хочъ есть народною, не есть наслѣдуючою, повторяючою, слѣпо переимуючою, але творчою — новою. Якъ одинъ критикъ сказавъ про Шевченка, что Шевченко такъ сѣвѣвъ, якыбы бувъ заспѣывавъ цѣлый народъ разомъ, такъ и про музичку Лысенка можна сказати, что она есть такоя, якубы выдавъ зъ себе весь народъ разомъ,

розумѣсь, колюбъ мѣгъ зложитися разомъ на одинъ спѣльный творѣ музичный. Тому то и есть Лысенко такимъ невзвичайнымъ музичнымъ интерпретаторомъ творѣмъ Шевченка, что все тутъ зливается разомъ вь такую гармонїю цѣлѣсть, что и слова и музика, здалєка, плынуть зъ устѣ всѣхъ милїонѣвъ нашего народа.

Я не думаю казати, мовыбы то Лысенко вже не мавъ нѣчого спѣльного съ загальною европейскою музикою, але хочу только то сказати, что славянскїй колоритъ (особливо украинскїй) ставєся у него перемагаючимъ. Лысенко вь своихъ пѣсняхъ есть такъ лагѣдный, такъ спокойный, якъ рѣдко, бо тутъ суть лишь поединчї, нѣжнїй чувствѣ а они зыходять вь тыхъ пѣсняхъ свой природный выразъ. Але его кантата, яко вышїй родъ его музикальной поэзїи, вступає невзвичайно выше и роздѣймає ширше свои крыла, тожъ и послѣа потреби мѣстѣти и дражливїй гармонїи, до якихъ може вывѣчайне ухо не навывкло.

Пригадує тутъ Ч.Ч. слухачамъ, тои кантаты на двѣ сольовѣ басовѣй партїи*) а то о. Стрыйского и п. Вахнянина, котрі одна, по другой заравъ наступали. Такой складъ равнобарныхъ партїи есть зъ стороны композитора справдѣ отважнїй, авторъ безсомнѣнно рефлектувавъ на двѣ зовсѣмъ сходнїй краски двохъ голосѣвъ одного рода. Но на счастье зъ поводу, что краски обохъ солистѣвъ п. Вахнянина и о. Стрыйского такъ щасливо вь своѣй повнѣтѣ и звучности выровнѣнї, тожъ и отвага автора хорошо удалась. При иншѣмъ складѣ красокъ двохъ по собѣ слѣдуючихъ басовыхъ партїи не минулабы образа уха.

Якъ Лысенко зъ одной стороны духомъ

*) Се була партія басова и баритонѣва. Пр. Ред.

своего народа перенявсь, такъ зъ другой не понехавъ и диспозиційной формы музички. Ухо наше уловило тематъ, переходѣ, сѣвнѣну партїю, переробленье головныхъ гадокъ съ финальною окрасою; а сѣмъ заявивъ авторъ засады музички: сунокѣй — рухъ — и вилывъ, — до котрого приложивъ еще и контрастѣ, тую послѣдну политурѣ музикальной свѣдомости.

Годится еще поднести двѣ рѣчи: 1) що кантата була выкована лише при супроводѣ фортепїну а безъ оркестры и 2) що була выкована вь сѣлѣ, якъ показалося, за малѣй для такой продукції. Дуже рады и почути ту кантату вь большой сѣлѣ (якъ пр. вь театрѣ Скарбака) и при супроводѣ оркестры. Тогда можнобы доверѣа мати повне враженье и вповнѣй оцѣнити цѣлу кантату.

Вь загаль можна сєй вечерѣ подѣ взглядѣмъ музички до первостепенныхъ зачислити. Мы заibanались съ пролѣньемъ чувствъ выплєканныхъ на Украинѣ; мы вынесли користну науку для себе зъ музикального табору; мы побачили въ первый разъ до якихъ результатовъ довели нашї рускї сѣвѣвачи на музикальнѣй аренѣ и переконались, які невзвичайнї силы мы маємо а тымъ самымъ які то творы моглибы они вь будуще выводити; мы зрозумѣли, что подобнымъ кантатами на будуще можнабы дѣйствѣно повеличатися, остаточно мы арелектувались, что ливизмъ нашой музикальной литературы вже минає, а настає у насъ другой вышїй періодъ музикальности, котрому належить пожелати счастья. Мы вышїи зъ того вечера съ великимъ удовольствиемъ, а заравомъ и съ надѣєю, что той ч. музикальнїй кружокъ (ч.ч. панъ и мужикнѣ) почаствує еще и на будуще нашу публику подобными творами.

стріи в Сербію і почасті в Чорногорі, а і правительство російське (Ігнат'єв) також не могло бути рівнодушне. З'ясувалося, що коли вибухнула повстання в Кривошії і Герцеговині, в Росію почали панславістичні часописи: „Русь“, „Московскія Вѣдомости“, „Новое Время“ і гдеші другі виступати против Австрії а в обороні повставших народів; з'ясувалося, що і пошла бесіда ген. Скобелева. Але російське правительство не завірене в користь і успіх війни з Австрією, раз з причини внутрішніх відносин державних (недостача потрібних на війну грошей, неготована організація воєнна, внутрішній неспокій і т. д.), а по друге і dlatego, що Росія не може спуститися на нейтральність Німеччини, а боїться, щоб в случаю війни з Австрією Німеччина не виступила в обороні послѣдньої. Говорять і пишуть тепер дуже багато о переговорах Росії з Францією, але треба сумніватися, щоб миролюбивий Фрейсине схотів виходити в союз з Росією против Німеччини. Колиб нині президентом республіки був Гамбетта, то о такій союзі можнаб скорше говорити. Нині стоять дѣла такі, що між Росією і Австрією льоальні відносини ще тривають, як і тривали за весь час панованія теперішнього царя, між Гирсом, управителем министерства дѣл заграничних в Петербурзі, а гр. Кальноки, министром дѣл заграничних во Відні панувало таке порозуміння, яке панувало під той час, коли гр. Кальноки був ще в надвеській столиці. Ген. Скобелев доставив від царя нагану за свої провокаційні бесіди, а газети російскі, виступаючи против Австрії, спустили в послѣдній час вѣстий про війну і приміром „Новое Время“ тепер вже готує бою до стільки з либеральним „Голосом“, що Росія не потрібна війни з Австрією. — В послѣдніх часах однак вийшло кілька фактів таких, котрі мають велике значення і безпосередній чи посередній вплив на рѣшення герцеговинського питання, а в дальшій лінії і на відносини між Австрією і Росією. І такі наперед Австрія, особливо ж Угри, бажає остаточно прилучення окупуваних провинцій до земель австрійско-угорської монархії. В тій дѣлі новоназначений амбасадор австрійскій для Петербурга, гр. Волкенштайн мав порозумітися в Берліні з кн. Бісмарком, і кн. Бісмарк — як пишуть газети, мав навіть годитися з тою думкою. Розуміється, що до прилучення окупуваних країв до Австрії потрібно передовсім згоди Порту. Дякують то — кажуть — Австрія і Німеччина заходять тепер в таку щирі приязні з султаном. Всі факти з послѣдніх часів показують намагання обох держав Австрії і Німеччини позискати собі довіру і приязні Турції; і справді Турція взаємно аж раз не показує протиную обом тым державам. Але що скажуть другі держави європейскі, особливо ж Росія і Англія на фактичне прилучення Австрією земель, оданих їй берлінським трактатом в дочасову адміністрацію? Очевидно, що без одностороннього дозволу держав Австрія не може взяти собі на власність Боснію і Герцеговину, — держави мусять бути судимі в тій справі. І от удержують в печаті довші вже час вѣдомості, що Англія предложила конгрес для урегулювання політичного міжнародного відношення окупуваних країв. До пракоки „Politik“ доносять з Відня з достовірного жерела, що прокладаний конгрес був вже предметом дипломатичних переговорів. Крім того стоять за конгресом Росія і Франція. Німеччина і Австрія заохочували против ідей конгресу контрину дипломатичну, котра старає розв'язати боснійско-герцеговинське питання новою, окремою умовою між Австрією і Туреччиною. Третя рѣч, яка може мати хоч посередній, але великий вплив на відносини Австрії до Боснії та Герцеговини і в загаль до полуденних Славян, — це наступивша недавно криза парламентна в новім королевстві сербськ. Звѣстно, що минулого тижня 51 посолів, опозиція теперішнього сербського правительства, зложили своїм мандатам і здекларували конституцію. Причиною зложення мандатів була господарка финансова

ТЕЛЕГРАМИ І ПИСЬМА

наспівний до Львова на вечер в пам'ять роковин смерті Тараса Шевченка.

(Конець.)

Львів. Лѣт чимало минуло, від коли над заранкам нашої доби замовк славний наш, народний Кобзарь; а однак відгомніть звучних голосних його струн ще і нині лунає в серцях наших — і не переомовити, поки груди руска, руский плекаті-ме чувства. Его думи, Его думка „завѣтила в нас огонь, добрий свѣточ правди, воля!“ Его дума, Его шені живне тою гадкою високою, яку волютив в них Великий Геній народу, та гадка зове і нас нині з Вами разом народне свято святкувати. Слава — славному, слава Тобі Тарасе, щось звеличав і прославив свій народ, слава Тобі, щось позніс посеред нас та показав нам дорогу до правди і волі. Слава Тобі, вѣщій Воєне нашого времени! — *Питомці львівської духовної семінарії.*

Вѣбка. Честь Вам, дорогі Родимці, що шануете пам'ять нашого дорогого і любого Кобзаря — Тараса! Пам'ять его не завмер в серцях наших, бо дух его живе між нами і буде жити, доки Русь Русею! Честь і слава комитетові і всьм тым, котрі чим побуд

министра Митовича і страта Сербії при краху парискої Union Générale. Нові вибори відбулися в маю с. р. Партія опозиційна буде власне стратегічною агітувати при нових виборах. Поки що, министерство Пирочана посідає повне довіру короля Милана і правительство надѣсь, що при нових виборах удасться вибрати на місце опозиційністів 10 посолів партії правительственной. Однак і так може бути, що народ викаже своє довіру послам опозиційним, а тым самим недовіру до теперішнього правительства і его господарки, — а тогди уналові теперішнє министерство. Чи именно Ристич ставби на чолі нового правительства, о тій сумніваємось, бо сербскі посли радикали противні і Ристичеві менше як Пирочанові, але не сумніваємось о тій, що нове министерство булоб певно неприхильне, а бодай менше прихильне Австрії, як теперішнє. Тому то й не диво, що берлінська National-Zeitung так пише в тій справі: „Унадок министерства призначено Австрії спровадити нове небезпеченство в питання входіння в особливості в питання Боснії і Герцеговини, dlatego австрійскі дипломати повинні на серію зайнятися дѣлами сербськими і улекшуючи залагодження справ, котрі сталися причиною непорозуміння, запобігти дальшим наслідкам“.

ЗАГРАНИЦЯ

Росія. В хвилину, коли в європейскій печаті так широко і голосно говориться о можливості війни Росії з Австрією а то і Німеччиною, всякій об'являє виходячий з урядових офіцій набірає далеко більшого значення, аніж мавби в хвилину миру. Не диво отже, що бесіда військового губернатора міста Кронштату, генерал-ад'ютанта Козакевича, вихлошена під час торжества в день вступлення на престол царя Александра III, розійшлася по цѣлій свѣт. Губернатор Козакевич сказав між иншим: „Здоровий людскій розум каже, що кожда сильна держава може вільно розвиватися тогди, коли жє в приязні з своїми найближчими сусѣдами. Я не хочу розбирати того, дякого в російскій і заграничній печаті даються чути поклики до війни; але несомнісно они цезнуть, і несомнісно також ті горячкрової натури будуть спокійніше і розважйіше глядіти на справи, котрі їх так обходять. Ми бажаємо, щоб відчина наша поступала дорогою вказаною царем, дорогою мирного розвитку“.

Рівночасно з процесом Тригоні точився в Петербурзі процес дванадцяти соціалістів Поляків з Варшави і окрестностей. Обжаловані були по більшій часті студенти, але були також один адвокат, один мировий судія, один інженер і один киянин. Розправа судово відбулася при закритих дверях. Вѣс обжаловані були признані винними і засуджені на Сибір від 3 до 5 лѣт.

Сербія. Як доносять телеграми вѣднським днівним, в полудневій Славянщині в послѣдніх часах, по кількох побѣдах австрійського войска над повстанцями в Кривошії і Герцеговині, буди то раз більша агітація против Австрії. Сербська газета „Независимість“ помістила адресу до ген. Скобелева з підписами 345 жителів округу Крагуєвацького, в котрій то адресі виказане бажання, щоб ідея Скобелева скоро сповнилася. В Бѣлгороді відбувся дня 18 с. м. бал касиновий в користь повстанців герцеговинських, схоронившихся до Чорногорії. Ще більша агітація проявляється в Болгарії. В одному з більших міст болгарських порозбілювано прокламацію, в котрій між иншим сказано: „Жителі Далмації і Герцеговини, котрі нам колись морально і матеріально допомагали вибитися з турецької неволі і турецького варварського гнету, тепер зс оружієм в руці борються о свою незалежність. І ми мусим взяти участь в війні, котру они ведуть, щоб здобути їм свободу. Бєть нашим обов'язком громадитися около хоругви, котру они розвинули“.

причинилися до устроєння сего великого свята — вечера в пам'ять і честь незабутнього Тараса. — *Л. А. К.*

Броды. При случаю сумного обходу пам'яті ХХІ-ших роковин смерті нашого Кобзаря, ми будучи перешкодженими обходити разом з Вами велике свято, пересилаєм наш убогий доток на поможження стипендіального фонду его імени. — (Слѣдують підписи).

Жовтарець. Слава нашого Тараса нехай гомонить во вѣк, а Ви, високоповажаний почитателі славного нашого співка прийміть щиро руске поздоровлення від — *мешканців громади Жовтанецької.*

Сулмибів. Честь Вам і много лѣт, нашій патріоту за почитання славного і для кожного Русина дорогого імени Тараса. — *Молодший Сулмибів.*

Сулмибів. Наше щиро руске поздоровлення в день смерті нашого Мученика-Тараса! Безсмертню его гадкою нехай переімеєсь кожде руске серце. — *Громадяни Сулмибів.*

Колоденець. І до нас дійшла чутка про святковечє вечера в пам'ять нашого поета Тараса Шевченка. Радий ми бути того вечера між Вами, але годі. Прийміть хоті на писемь наше щире поздоровлення. — *Громадяни Колоденця.*

Франція. В французскій палаті послѣдній раз ввечє в порядку денний одна дуже важна для теперішнього министерства справа, а именно вибѣр комісії бюджетової. Політика финансова теперішнього министра скарбу, Сєя, єсть одиним „каменем преткновеня“ в відносинах парламенту до министерства. Сей єсть противником выкупу приватних жєлѣзниць на власність держави і власне тепер складає уклад правительства з жєлѣзницями, вѣ мыслє котрого товариства жєлѣзничі мають вже тепер, перед реченням, звернути правительству 260 мільонів франків заличок гаранційних, а в замѣну за тє, правительство обов'язуєся відступити що найменше на 15 лѣт від проекту набування жєлѣзниць на власність державу.

НОВИНКИ

— Товариство „Руска Рада“ видала д. (7) 19 с. м. отзову до вибѣрців округу Перемишль-Доброміль-Мостиска, в котрій закликає їх, щоб при вибѣр посла до ради державної, котрий відбувся в сєреду, 17 (29) с. м. віддали свої голоси на рукою кандидата, Впр. о. Антонія Юзичинського, крылошанина з Перемишля. — Ми з своєї сторони звертаєм увагу наших Ви. Читателів і Вибѣрців на статтю подану повше в нинішнім числї нашої часописи.

— Руске товариство педагогичне відбуло в суботу мин. тижня засѣданє під проводом сов. Яновського. Принято многих нових членів. Вѣсх членів доси має товариство над 260.

— Вєч. о. Юліан Давидович з Синькова, обжалований о провині з §. 302 зак. карного, зостає по переведеній судовій розправі перед судією присяжними дня 18 с. м. в Золочеві, ув'язнений. Ц. к. прокуратурі обжалувала о. Давидовича о тє, що дня 6 сѣчня 1881 в Синьковскій церкві взивав до складки на дѣвчє воспитальниє сказав ті слова: „Протєе тримаймося і не даймося! Видракує нам рускй язык, руску вѣру; якій такий возьме на себе сурдину і вже вєстидєся бути Русином; шмат (богато) поробилося перекинчиків. Як то тепер при вибѣрах було, за марний крейцар запродав рускй народ; громади приймають польскіх писарів, котрі по польски пишуть, а перед писарем кажуть, що Русинів нема; устава виразно каже, що урядники єсть обов'язані такимъ языкомъ відповідати, якимъ до них пишєся. Нас Русинів єсть більше, як три мільони — тримаймося, не даймося і т. д.“ Ту проповідь чув в церкві учитель Зигмунт Піонтковскій, котрий жив в неприязні з о. Давидовичем. Прийшовши з церкви до дому Піонтковскій, як збнає в суді, списав собі проповідь, а коли прийшов жандарм-постеніфєр в село, він єму заденуціював... Постеніфєр прислав в село жандарма Русина і той між селянами вивѣдав, що будьто о. Давидович справді мав таку проповідь. На розправі толкуєсь обжалований, що справді заохочував своїх парохіян стояти при рускій народності і т. д., але не мав на думі народ польскій, але в загаль ворогів рускої народності, а з Польків тільки тих, котрі не узнано рускої народності, — для того то о. Давидович, щоб наміряв забудити ненависть до польскої народності. По переслуханні свѣдѣств, з котрих лиш личні вороги его свѣдчили в его некористі, і по промовах прокуратора і адвоката — суді присяжні (майже самі Поляки) вдали вердикт увєнчаний, і на его підставі трибунал увѣлнєв о. Юл. Давидовича. От і новий доказ, скільки правди в денунціяціях і криках польских шовіністів!

— В Станиславѣ ув'язнено учителя Баліцкого з Самбора і осаджено в тамошній арешт слѣдчій. Причина ув'язнення доси не звѣстна.

— Гнилицю раду громадську — як звѣщає „Сзас“ (ч. 66 з 21 л. марта) — розв'язала Президія Намѣстникова. Причина невѣдома. Телеграма до „Сзас“-у подає яку причину „участь ради громадської в агітації за православієм“.

— В справі ув'язнєних Русинів доносять з Львова до „Сзас“-у: „Вєсє о близькѣмъ выпущєннє на волю кількох ув'язнєних Русинів доси не має ніякої підстави. В судовихъ кругах панує пересвѣдченє, що перед лицєм пѣяк не можна сподѣватися головної розправи; колиб пѣяк показався потреба допирати слѣдство, то сумніватись треба, чи розправа відбуласяб навіть в сєрпні“.

— Рєвизіи і протоколи. До Золотників прибула дня 24 н. ст. лютого комісія з Теребовлє на денунціяцію (вѣротно жидѣвську), що сєляне хотять — рѣзати жидѣв. Комісія цѣлий день списувала в сѣбѣ протоколи, але нічого не вислѣдила. На другий день вийшла та сама комісія до Бурканова, где, підєля денунціяції, сєляне мали мати якийсь лукавий намір против тамошного ходокачової шляхты. І тут комісія сконстатувала, що денунціяції були безосновні. — О. Евєвій Андрійчук, правосл. приходник з Дорошєвєцє прибув на завѣзвання львівського краєвого суду карного до Львова і був переслухуваний яко свѣдок в сєреду і в четвертє минушого тижня. В пятницю і суботу мин. тижня переслухувано дальше яко свѣдѣв: дра Меруновича, лѣкаря з Ходорова, п. Дуду, експедитора „Слова“, а позавчера переслухувано п. Клемерговича. Вєра мали бути слухані: п. нѣ Площаньска і п. Юл. Геревскій, зятє ув'язненого сов. Адольфа Добрянського. — П. Ли-

хавєць, один з судѣв слѣдчій, мав вѣхати з Станиславова до Коломиї.

— Доповняючі вибори до Сональської ради повѣтової з сєлянських посѣлѣстей выпали для Русинів дуже щасливо. Вибрані: о. Плятон Паславскій, о. Николай Роздѣльскій, о. Іосиф Якоб і пп. Іван Гаврона, Семєн Ващук, др Володимир Грицикевич, Михайло Худик, Денис Лозинскій, Василь Войтович, Денис Якубовскій і Роман Лоза.

— На площаї т. зв. „Castrum“ перед „Народним Домом“ наміряє місце Львів вбудувати нову школу народну. „Castrum“ належить до фонду школ нормальних, а видѣл краєвий вєсє в оймѣ підчас вєсняної сєсії проект, щоб часті тої площаї відступити місту на власність.

— Вистава робѣт старєнних, снєперских, токарских, колодѣйских, боднарских і кошикарских відбувся сєго року во Львові в мѣсцѣ музею промысловий і буде відкрита від 5 падолиста до 17 грудня.

— Пам'ять ХХІ-их роковин смерті Тараса Шевченка обходили Українці, проживаючі в Петербурзі, музикально-вокальнимъ вєчеромъ в салѣ Знаменської гостинниці. Програма вєчера складалась виключно з малоруских композицій граных оркєстрою, співаних соло і хором. Найбільше відспівано композицій Лисєнка. Хор відспівав: „Ой не гарав Запорожѣ“, „Ой любив та кохав“ (з Лисєнкового збірника народних пѣсєн); молодий співак, п. Шєпун відспівав прєхорошо композицію Лисєнку на текєт Шевченка: „Гєтьмани, гєтьмани“ і звѣстну народну пѣсню „Бєз тебе, Олєсю“. Вєчєр в загаль выпав дуже хороше. — В Харковѣ відправлена була в день смерті Шевченка заупокойна панакхида в Мєроносицкій церкві. Дорога до церкви, находячися сєрєд доволі обширного саду, була усыпана сосновими галузками.

— Перенєсеня урядників. Міністер справедливості перенѣс на власне бажанє Ст. Вольфа ад'юнкта суд. з Станиславова до Сєрєту, а на его місце именував ад'юнктомъ авскултанта суд. Маріана Маєра.

— Що чувати о. Змартвхвєстанцєв? Довѣдуємось о тѣм дуже много цѣкавого від львівського корєспондєнта до „Gazety Krakowskiej“ (ч. 34 з 19 л. с. м.). „Перед кількома днями — пише дописувач — відбувся у княгині Адамовой Сапѣжини першій загальний збѣр опѣкунѣв руского интернату о. Змартвхвєстанцєв во Львові. Збѣр у княгині Сапѣжини складаєсь переважно з „kobiet“, бо на 60 присутних особѣв було 50 жєнщин, а лиш 10 мужчин, вчєсляючи вже і кс. єпископа-сєф. Моравского і ко. Калинку, настоятеля Змартвхвєстанцєв. О. Калинка держав для княгині Адамовой і єи 49 товаришѣв а по при них вже і для 9 мужчин відчит в теперішній стані руско-польских відношень в Галичині і о стані интернату та фондѣ збраних на его удержанє. З справозданія того виплыває, — стоїть дальше в дописі, що мимо підмоги, яку мають Змартвхвєстанцєв в заможних і „вливовых“ (урядовых) сферах польскої євєспѣлности, складки на интернат зібрані в краю принєсли доси дуже мало, бо загалом мало що більше як 10.000 зр.; і колиб не субвенція сойма (10.000 зр.), то интернат наїть не мѣгбы существовати, а о пострєно будинку не мѣгбы бути і бесѣди. Субвенція і складки ужиті на здвигнєнє будинку і заклад може тепер удержувати лиш 14 учеників. Характеристичною рѣчєю — пише дальше корєспондєнт — єсть тє, що до интернату о. Змартвхвєстанцєв зголосилось більше як 90 (!) кандидатѣв; на опорожненій мѣсцє на рѣк слѣдуючий єсть их по кількє а навіть по кільканадцє. Всі ученики в интернат єсть чистої крови рускої і переважно євєни руских євєщєнїків (!!), — сє єсть доказом, що фєлиппа о. Качалы в оймѣ не знайшла відгону у руского духовєства. Ми самі — приєзнаєсь дальше корєспондєнт — не були зразу приклонниками интернату, бо боялись, щоб Змартвхвєстанцєв не поїшов дорогою Єзуїтѣв XVI і XVII вѣків і не роздражив єще більш Русинѣв, але тепер бачимо, що интернат вєдєть так, що справді може противѣдєствувати пропаганді шизматико-москѣвскій, поцираючій тихчємъ через конисторіє львівскій а головно через крылош. Малиновского“ і т. д. В відчиті о теперішній стані польско-руских відношень ко. Калинка виєказав причини ненависті Русинѣв до Поляків і — о чудо! — доїшов до того заклєчення, що такі самі Поляки тѣй ненависті винні. Завѣзав отже „słuchasz“ (то нѣб: тих 50 „kobiet“ і єпископа Моравского) do porzawienia błędów przodków. Навєдєні уступы дописи Gaz. Krak. розв'язують нам наперед загадку, хто то в краю головно „протєгє“ Змартвхвєстанцєв? Протєгують их „nadobne a światobliwe niewiaŝtę polskie“ — протєктори — не ма що я казати — дуже могут в сферах „вливовых“... Дальше довідуємось, против кого то мають воювати Змартвхвєстанцєв? Против руского конистора і о. Малиновского. А наконєц довідуємось о тѣм сумнѣм фактѣ, що до интернату зголошено аж 90 питомцѣв, а між ними велика част євєнов руских євєщєнїків! Над тым лиш жалѣти треба! Щастє єще, що Змартвхвєстанцєв не мають фондѣв...

— З Копачинєцє. Перєсылаю Вам повний текєт денунціяційного писма, з котрого вы в дописі „От Городєнки“ подали тѣлько уступ мєнакаючий мєнє. По 1) тоцѣ, денунціяційної мєнє, слѣдують дальш: 2) Mikolaj Woloszyński, gr. k. administrator w Mikołajowie, który będąc przedtem

Выходить во Львовъ шо Среда и Субота (крѣмъ рукописныхъ свѣтъ) о 4-ой годнѣ пополуни. Литерат. додатокъ „Библиотѣка найзнам. повѣстѣи“ выходитъ по 2 печат. аркушъ кожного 15-го и послѣднего дня кожного мѣсяца.

Редакция, администрація и экспедиція подъ Ч. 8 уллицы Академична.

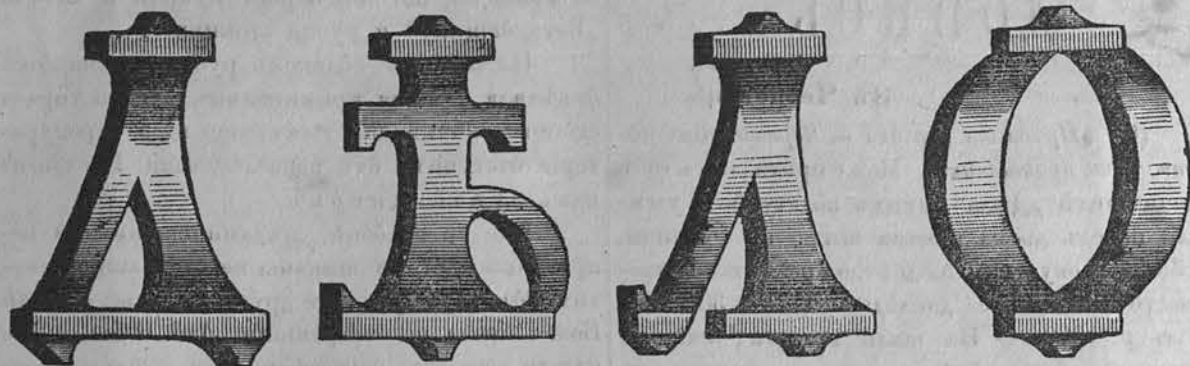
Всѣ листы, посылки и рекламации належитъ пересылать подъ адресомъ: редакция и администрація „Дѣло“ Ч. 8 ул. Академична.

Рукописи не ввертаются только на попередне застереженіе.

Подинокое число стоитъ 13 кр. а. в. Оголошенія принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. отъ одной строчки печатной.

Рекламации неопечатанной вѣдѣ порт.

Предплату належитъ пересылать франко (налучше почтовымъ переводомъ) до: Администрація часописи „Дѣло“ ул. Академична Ч. 8.

Предплата на „Дѣло“ для Австріи: Для Россіи
на цѣлый рокъ . . . 8 зр. на цѣлый рокъ . . . 8 руб.
на полъ року . . . 4 зр. на полъ року . . . 4 руб.
на четверть року . . . 2 зр. на четверть року . . . 2 руб.
съ дод. „Библиотѣки“: съ дод. „Библиотѣки“:
на цѣлый рокъ . . . 12 зр. на цѣлый рокъ . . . 12 руб.
на полъ року . . . 6 зр. на полъ року . . . 6 руб.
на четверть року . . . 3 зр. на четверть року . . . 3 руб.
на самѣ додатокъ: на самѣ додатокъ:
на цѣлый рокъ . . . 5 зр. на цѣлый рокъ . . . 5 руб.
на полъ року . . . 2 зр. на полъ року . . . 2 р. 50к.
на четверть року . . . 1 зр. 25к.
Для Заграничя, окрѣмъ Россіи:
на цѣлый рокъ . . . 10 зр.
на полъ року . . . 5 зр.
на четверть року . . . 2 зр. 50к.
съ дод. „Библиотѣки“: на самѣ додатокъ:
на цѣлый рокъ . . . 14 зр. на цѣлый рокъ . . . 6 зр.

III. Читателѣвъ въ Россіи просимо мати на увазѣ, що въ вымовѣ $\text{л}=\text{ji}$, $\text{д}=\text{i}$, и (въ серединѣ и на концѣ слѣвъ) $=\text{ы}$, и (на початку слѣвъ) $=\text{i}$, д (на початку слѣвъ) $=\text{vi}$.

Чи се правда?

Гнилицкій справѣ видко не судилось, затихнути. Она зновъ стае на виду, хочъ въ новѣй формѣ. Недавно рознеслась вѣстка, що президія ц. к. Намѣстництва розвязала раду громадску въ Гниличкахъ. Вѣсть оказалась правдивою, хочъ доси нѣчого не читали мы про се въ урядовѣй газетѣ. Та цѣла вага сего факту зовсѣмъ не въ самѣмъ розвязаніи. Право ц. к. Намѣстника, розвязувати громадскій раду, такъ ясно высказане въ §. 109 ustawy громадской, а при тѣмъ же неразъ по рѣжныхъ мѣсяцяхъ практиковалося, що въ самѣмъ фактѣ розвязанія якои небудь громадской рады не може бути нѣчого надзвичайного и дивного, а бодай нѣчого небувало. Коли розвязаніе Гнилицкой рады громадской звернуло на себе большу увагу, то се только задля того розголосу, якои набрали Гнилички съ початкомъ сего року и до нынѣ еще якое не можуть зойти зъ публичного виду.

Отъ чому каждый бувъ бы радъ дознатися щось близшого про те розвязаніе, а именно упевнитися, по якѣй причинѣ и на якѣй правнѣй подставѣ послѣдувало се розвязаніе. Такъ бѣда, що наша урядова „Gazeta lwowska“, хочъ знае багато и широко та съ звѣстною пересадною хвалбою розказувати про патриотичный починки Поляковъ въ Америцѣ и Австрали, а то й про житѣ хиньского цѣсаря, або й про мадарскій экспедиціи у глубину хиньского царства, та про „walkę byków“ и иншу всѣляку всячину, — не знае нѣчого сказати тамъ и про такі справы, котры и въ интересѣ загалномъ и въ интересѣ урядовѣмъ повинны бы бути перше всего поясненъ въ урядовѣмъ органѣ, щобъ не наставляли блудный толки и поголоски про дѣла уряду. Такъ отже доси еще нѣчого невѣдомо официально про причины сего розвязанія. За те подѣсь „Czas“ въ дописи зб Львова въ ч. 67 справу розвязанія Гнилицкой рады громадской и подае такі причины:

„При дохожденіи — пише „Czas“ — переведеномъ черезъ ц. к. старосту зъ причины заявленія столикѣдосѣтъ членѣвъ громады Гнилички, що переходять зъ гр. кат. вѣроисповѣданія на греко ориентальное вѣроисповѣданіе, оправджено (?), що сей поступокъ згаданныхъ сельчанъ не бувъ въ выливомъ ихъ власной волѣ, але наслѣдствомъ тайной, отъ довшого часу въ громадѣ вѣденой агитаціи, на котрой чолѣ стояли войтъ громады Гриць Глушка, заступникъ войта Василь Зазуля и радный громады Иванъ Шпундеръ и що въ той агитаціи бразо, крѣмъ повисше згаданныхъ, замѣтну участь дальшихъ двоухъ членѣвъ мѣсцевой рады громадской Тимко Башевскій и Марко Малиновичъ. Такожъ оправджено, що згаданий радный постарался о уложенье поданъ, котрыми выше згаданы членѣ Гнилицкой громады завѣдомили о своемъ переходѣ на православіе ц. к. старосту, гр. кат. консисторію во Львовѣ и гр. ориен. консисторію въ Черновцахъ, що на тыхъ поданіяхъ, зъ котрыхъ именно друге, внесене до львов. гр. кат. митроп. консисторіи мѣститъ въ собѣ за дѣла своего содержания истоту чинѣвъ, подлягающихъ карнѣй уставѣ, — подписывали членѣвъ громады войтъ Грицько Глушка и радный Тимко Башевскій и Марко Малиновичъ и що въ загалѣ при повисшѣй агитаціи переступлено границѣ законности. Зъ той причины узвѣщено выше згаданныхъ пѣтиохъ членѣвъ громадской рады черезъ ц. к. красивый судъ карный во Львовѣ и введено противъ нихъ судово-карне слѣдство. При тѣмъ же дохожденіи оправджено зарозомъ, що выше згаданы членѣ рады громадской перенесли ту агитацію такожъ и до самонихъ рады, именно, що, якъ се збѣнавъ радный Стефанъ Яворскій и самъ войтъ Гриць Глушка, на засѣданіи рады (громадской), окликаномъ 24 грудня м. р. на вѣзване войта доповнено на повысокихъ поданяхъ бракующѣй подписи, що дальше на тѣмъ же засѣданіи ухвалено выслати Ивана Шпундера, чтобы отвѣзъ поданье до митроп. консисторіи во Львовѣ,

и що послѣ збѣнавъ радныхъ Стефана Геруса и Стефана Яворского ухвалено на тѣмъ же самѣмъ засѣданіи удѣлити выше згаданому делегатови зъ громадскихъ фондѣвъ квоту 7 зр. а. в. на кошта подорожи до Львова. Понеже громада рада въ Гниличкахъ тѣми ухвалами и зарѣженіями, не маючи нѣкого спѣльного съ правами еи (громадской радѣ) прислугующими, и съ обовязками на неи вложенными, переступила свой кругъ дѣланиа и не можна (!) надѣяться належного сповнення обовязковъ що до удержанія публичного порядку и безпеченства, проте виджуся (кто?) приневольнымъ на подставѣ §. 109 ustawy громадской розвязати громадску раду въ Гниличкахъ“.

„Czas“ подаючи тѣ мотива называе ихъ „дуже важными“, а о розвязаніи Гнилицкой рады громадской говоритъ такъ: „въ справѣ Гниличокъ запавъ вырокъ, вправдѣ доперва административный (!) а не судовый, але вже и то значить богато, дуже богато, бо „wiele światła rzuci na sprawę“.

Можна бы сумнѣватися, що властиво розумѣе „Czas“ подѣ „справою Гниличокъ“, коли бѣ не коментаръ, поданный въ выше наведенныхъ мотивахъ „Czas-y“. Сей коментаръ справдѣ дуже цѣкавый и поясняющій зъ многихъ взглядовъ. Тутъ доведѣмось зъ „Czas-y“ въ першій разъ, що въ справахъ карныхъ есть крѣмъ судового вырочу еще и административный вырокъ, котрый навѣтъ може вже зъ горы преюдикувати вырочу суду! Дальше доведѣмось зъ „Czas-y“, що не только въ однихъ абсолютныхъ державахъ администрація буває сильнѣйша отъ власти правосудія, але що такого самого абсолютного панованія администрации бажаетъ „Czas“ зъ душѣ-серца и для насъ и що мимо конституційныхъ законовъ державныхъ, поручающихъ независимость судѣвъ, мимо ustawy карной, постановляющей, що каждый може бути судженымъ лише черезъ компетентный судъ а не черезъ администрацію, той же самъ „Czas“ бажаетъ комѣтъ головою поставити тѣ всѣ приписы конституціи и ustawy, вырвати судоводство зъ рукъ судѣвъ, а передати его въ руки администрации. Бѣтъ се новый доказъ, до якого помѣшанія понятій дойшли нашѣ шовинисты. Осъ тому то годится ближе придивитися тѣмъ мотивамъ „Czas-y“, якъ онѣ радъ положить за причину розвязанія громадской рады въ Гниличкахъ. Тутъ не ходитъ вже о Гнилицку справу, нѣ о Гнилицку раду громадску; тутъ розходится о загалный, всѣмъ спѣльный засады цѣлаго нашего конституційного житя, о нашѣ всѣмъ дорогѣ права свободы и розясненіе понятій, котрыхъ помѣшанье могло бы принести шкodu для загалу.

Не подпадае сомнѣнію, що розвязаніе рады громадской муситъ мати законну причину и що переступленіе законно означеного круга дѣланиа, а тѣмъ больше поповненіе яког карного чину може бути законною причиною розвязанія рады громадской. Хотѣмо мати надѣю, що и ц. к. Президія Намѣстництва руководилась тою засадою, хотяи доси невѣдомъ намъ законный причины розвязанія Гнилицкой рады. Тожъ само и „Czas“ признае ту засаду (що розвязаніе рады муситъ мати законну причину), але доходитъ въ своихъ мотивахъ до дуже дивоглядныхъ выводовъ. Послѣ думки „Czas-y“, переступила Гнилицка рада свой кругъ дѣланиа, бо еи ухвалы, поступки и зарѣженія мали выйти по за кругъ дѣланиа, радѣ громадской уставомъ назначеный, а навѣтъ мали нарушити публичный порядокъ и безпеченство. Отже нарушение публичного порядку и безпеченства есть провинною и то або злочинствомъ въ §. 65 уст. кар. або переступствомъ въ §. 278 и слѣдующихъ §§. ustawy карной означеннымъ. „Czas“ выразно подноситъ въ своихъ мотивахъ, що Гнилицка рада громадска мала допуститися чину, подпадающего уставѣ карнѣй, именно въ своихъ писемъ до гр. кат. митроп. консисторіи во Львовѣ и що зъ той причины узвѣщено членѣвъ рады громадской. Намъ не вѣдомо, якими чинами нарушила Гнилицка рада громадска публичный

порядокъ и публично безпеченство, але вѣдомо намъ, що письмо Гниличанъ до гр. кат. консисторіи, о котромъ згадуе „Czas“, було обвѣщено своего часу въ рѣжныхъ часописяхъ, а мѣжъ иными также въ „Дѣлѣ“, вѣдомо намъ, що едино до того компетентна власть с. е. ц. к. прокураторія и ц. к. судъ прасовый не сконфискували сего письма Гниличанъ, обвѣщеного въ публичныхъ часописяхъ, отже навѣтъ объективно а не то субъективно, не доглянули въ нѣмъ нѣякого „чину“, подпадающего уставѣ карнѣй, що отже „Czas“ въ тѣмъ взглядѣ въ своихъ мотивахъ дуже розминается съ правдою. Та якъбы тамъ и було, на каждый случай о карыдостойности або безкарности яког небудь чину, означеного въ уставѣ карнѣй, може рѣшати едино только судъ, а не якъ думаетъ „Czas“, — администрація. Арт. IV цѣсарского патенту зъ 27 мая 1852 Ч. 117 Д. у. д. до ustawy карной выразно постановляетъ, що послѣ ustawy карной только то може уважатися яко злочинство, провинна або переступство, що въ тѣй уставѣ есть выразно яко злочинство, провинна або переступство узнане. Арт. XVI основного закону зъ 21 грудня 1867 Ч. 144 Д. у. д. устанавливаетъ ту у всѣхъ конституційныхъ державахъ освящену и ненарушиму засаду, що судоводство есть въ всѣхъ инстанціяхъ отдѣльное и независиме отъ администрации, а §. 1 процедуры карной постановляетъ немение выразно, що только компетентный судъ на подставѣ законного вырочу може узнати когосъ виннымъ карыдостойного чину, означеного карною уставомъ, и що только той може вважатися за винного, кого сей судъ узнасть виннымъ. Наконецъ послѣ §. 26 уст. кар. могутъ всѣ дальшій не только карный, але и цивильно-правный и публично-правный наслѣдства поповненія карного чину дѣлкнути лише (черезъ компетентного судю) правосильно за сужденого.

Такъ отже вже зъ тыхъ такъ ясныхъ приписѣвъ законныхъ выходитъ ясно: 1) що скоро бы Гнилицка рада громадска (а властиво еи членѣ) допустились яког карного чину, „уставомъ карною означеного“, только компетентный судъ може рѣшати о поповненіи и карыдостойности такого чину, а не администрація; 2) що доперва послѣ выданого компетентнымъ судомъ и правосильного вырочу можна говорити о винѣ и о дѣйствіи поповненіи сего карного чину, 3) що доперва по такѣмъ засудѣ и только на его подставѣ можна выводити и въ практицѣ прикладати дальшій съ засудомъ и съ поповненіемъ карного чину сполученъ наслѣдства, и 4) що якъ довго такого вырочу компетентного судѣ не ма, такъ довго нѣкто, не только „Czas“, але и сама администрація, не може приймати за фактъ доказанный, що сей або той допустився мнимого чину карного.

Колибъ отже членѣ Гнилицкой рады громадской дѣйстно допустились яког чину карного, то администрація, если хоче зъ того зрѣбати ужитокъ въ своихъ кружѣ дѣланиа, муситъ ждати на правосильный вырокъ компетентного суду, а нѣякъ не може, якъ се робить „Czas“, вже зъ горы proprio motu преюдикувати сему вырочу, тѣмъ больше, що черезъ то въ разичій и нѣчимъ неоправданный способъ ставалабы на дуже партийномъ становищу и робилабы подекуда натискъ на вырокъ самого суду. Були вже неразъ численны случаи обжалованія урядниковъ (котры предѣ больше подлягають дисциплинарной власти администрации) якъ членѣ автономной рады громадской, а однакожь въ каждомъ случаю выжидала администрація перше судового вырочу, щобъ взятися до усуненія урядника и нѣколи не присвоивала собѣ власти, рѣшати о его винѣ. О скѣлькожь больше треба се сказати въ тѣмъ случаю?!

Крѣмъ мнимого поповненія якихъ то, ближе неозначенныхъ чинѣвъ карныхъ, подае

краковскій „Czas“ яко другу причину розвязанія Гнилицкой рады громадской якусь „тайну, отъ довшого часу въ громадѣ вѣдену агитацію, въ котрой брали удѣлъ войтъ громады и гдѣякі членѣ рады громадской“. Не знаемо, що розумѣе „Czas“ подѣ „тайною агитаціею“, мусимо однакожь замѣтити, що тайна агитація сама собою въ супротивности до явной агитаціи не есть еще нѣчого недозволенного, тѣмъ меньше противузаконного, а неразъ есть навѣтъ больше бездоганно отъ явной агитаціи, скоро только сама цѣль агитаціи есть законно дозволено. Бѣтъ жежъ пр. фактомъ загално вѣдомымъ, що въ львовскій радѣ громадской звѣстна партія „Łączności i Zgody“ добилась великого впливу только черезъ свою тайну агитацію, що дальше только въ наслѣдство тайной агитаціи отбываются въ мѣсцѣй радѣ львовскій тѣ такъ сумны, не только безотрадный, але часто навѣтъ компрометирующий и ажъ шкандальный сцены, а мимо того нѣкому, а именно ц. к. президіи Намѣстництва не прійшло еще на гадку, задля той „тайной агитаціи“ розвязувати львовску раду громадску, хотяи власне въ тѣй „тайной агитаціи“ берутъ головну, майже выключну участь членѣ рады громадской. И зовсѣмъ справедливо. Божъ хочъ кто и збѣнавъ раднымъ, то черезъ то еще не переставъ бути громадяниномъ и повноправнымъ горожаниномъ, котрый має повне право, въ законныхъ границахъ вести агитацію за всякою законно дозволеною цѣлею. А о тѣмъ, чи яка агитація есть законна при противузаконна, чи яка цѣль агитаціи есть дозволена чи противузаконна, чи кто черезъ такую агитацію допускается яког карыдостойного чину чи нѣ, — о тѣмъ всѣмъ зновъ рѣшаетъ не администрація, але судъ. Устава карна постановляетъ границѣ дозволенной а недозволенной агитаціи, а сторожемъ сей ustawy есть судъ, а не администрація, котра не має права иѣшатися въ судоводство. Въ особенноти що до тайной агитаціи, о скѣлько така есть выразомъ и выливомъ тайного товариства, компетенція суду при ясныхъ приписяхъ §§. 286—294 ustawy карной есть неоспорима и выключна и такі справы зовсѣмъ не належатъ до компетенціи администрации. Скоробы отже въ Гнилицкой радѣ громадской были проявились якѣ признаки карыдостойной „тайной агитаціи“, то тутъ зновъ треба бы мати перше всего вырокъ компетентного суду, чтобы можна правно обвиняти чи цѣлу раду громадску, чи поодинокихъ еи членѣвъ о яку провину, и мниму „тайну агитацію“ класти за причину розвязанія громадской рады.

Не легко однакожь догадаться, що тутъ не ходитъ анѣ о яке небудь нарушение публичного порядку и безпеченства, анѣ о яку небудь противузаконну агитацію, але едино и выключно лише о самѣ поступокъ Гнилицкой громады — змѣны своего вѣроисповѣданія. Мотива „Czas-y“ не подають нѣ найменшого факту, а тѣмъ меньше доказу мнимого нарушения публичного порядку и безпеченства въ Гнилицкой громадѣ, анѣ доказу мнимой незаконной тайной агитаціи.

Едино а провинна Гнилицкой рады громадской, поднесена въ „Czas“-ѣ, есть та, що еи членѣ мали агитувати за переходомъ на православіе, що мали старатися о потребный подана до духовныхъ и свѣтскихъ властей, що обговаривали ту справу на засѣданіи рады громадской, що збирали подписы громадянъ, що выслали до консисторіи своего делегата и дали ему 7 зр. на кошта подорожи до Львова въ тѣмъ же справѣ, котра, якъ выказало дохожденіе духовной комисіи, буда справою справдѣ громадскою а не единичною. Се мають бути тѣ поступки Гнилицкой рады, котрою она, послѣ мотивѣвъ „Czas-y“, мала переступити свой кругъ дѣланиа, се мають бути тѣ чины, котры послѣ думки „Czas-y“, „не мають нѣкого спѣльного съ правами, радѣ

громадскій прислугуючими, и съ обязанностями, на них вложенными*.

Супротивъ того мусимо замѣтити, що змѣна вѣроисповѣданія, а тымъ самымъ и агитация за змѣною вѣроисповѣданія, есть чиномъ законно и именно уставомъ зъ 25 мая 1868 Ч. 49 Д. у. д. зовсѣмъ дозволеною, що дальше въ тымъ болѣе мѣрѣ есть законно дозволеннымъ старатися законными дорогами о ерекцію власной церкви для громады и о облегченіе конкуренційныхъ тягарѣвъ, а въ томъ послѣднѣмъ, якъ выказало слѣдство, почивае вся сущность Гнилицкой sprawy и мнимо „агитаций“ Гнилицкой рады громадской. Не о православіе и не о отступничество отъ гр. кат. вѣроисповѣданія, але о матеріальні интересы церковні розходилось и розходится еще доси Гнилицкой громады. Отдѣль VI громадской уставы якъ найвыразнѣйше постановляе, що до круга дѣланія громадской старшины и рады громадской належить завѣдуваніе справъ вѣроисповѣданныхъ, а §. 91 уставы громадской межи спеціальными справами вѣроисповѣданными, входящими въ кругъ дѣланія рады громадской, вычисляе заразъ въ першомъ уступѣ а) якъ найвыразнѣйше: „*справы церковныя, справы обрядовыя*“ и т. д. Если отже Гнилицка рада громадская справдѣ займалась справою змѣны вѣроисповѣданія черезъ громаду, а радше справою ерекції самостѣйной парохіи и облегченіемъ конкуренційныхъ тягарѣвъ, спадаючихъ на цѣлу громаду и на одинокихъ громадянъ, если она укладала дощачій поданіе, збирала подписи и высылала делегатѣвъ и т. д. и се все робила въ границахъ дозволенныхъ, то она черезъ то не только не переступила своего законно означенного круга дѣланія, але противно, держалась строго въ границахъ сего круга и сповняла то, що дѣлати має право и обязанность. Бѣтъ жежъ теперь вже неоспоримымъ фактомъ, що доперва въ наслѣдство энергичного поднесения утяжливости парохіальной звязи съ Гнилицами вел. и конкуренційныхъ данинъ (замѣсть на одну) ажъ на двѣ церкви, доступна Гнилицка громада поданія ей особногo священника мѣсцевого и отлучена отъ другои парохіи.

Такъ отже и та послѣдняя „Czas“-омъ поднесена, мнимо провинна Гнилицкой рады не есть нѣякою провинною передъ закономъ, — а тымъ самымъ и всѣ мотивы, поданіи „Czas“-омъ, не мають нѣякой законной подставы. Справдѣ сумно, дуже сумно булобы, коли бъ, якъ се хоче вмовити „Czas“, администрація руководилась такими мотивами. Се значилобы перевертати законный порядокъ, подрывати найголовнѣйшія основы нашего законного и конституційного житя и на мѣсцѣ того вводити доволнѣность и затемненіе въ интерпретации и переведеніи дуже важныхъ уставѣ. Що „Czas“-ови* може и залежитъ дуже много на такомъ затемненіи и реакціонномъ переворотѣ нашихъ законныхъ и конституційныхъ основъ, — се не диво. Диво только, що „Czas“ импугуе такі замѣры нашой администраціи и що урядова „Gazeta lwowska“ мовить на такі усилія компромитации нашей краевой администраціи. Не ходитъ намъ о Гнилицку раду, але ходитъ намъ о повагу права. Мы вже неразъ, отъ хочбы новѣйшими часами въ Турчаньской и Жовковской радѣ повѣстовой, бачили, якъ у насъ нашъ шовинисты стараются затемнити и перевернути ясній приписъ уставы. Законъ стае вже имъ на завадѣ въ переведеніи ихъ самолюбныхъ, а намъ шкодливыхъ цѣлей. Тожъ супротивъ такихъ, щоразъ частѣйшихъ случаѣвъ непошанованія и вывороту права, годится намъ неустрашимо стояти на сторожѣ нашихъ правъ.

Найжежъ „Gazeta lwowska“ замѣсть слѣдити за патріотами по Америцѣ и Австралиі, замѣсть уноситися надъ „walka byków“ во Львовѣ, замѣсть обчислѣти намъ, що пѣе Джонъ Буль, а що проѣдае хиньскій царь, — сповнитъ свой обовязокъ и скаже намъ, чи се правда, що импугуе „Czas“ нашой администраціи краевой и С. Е. Намѣстникови и яка есть властива причина розвязанія Гнилицкой рады громадской? Сеи отповѣди — скорои и яснои — wymagaе не только интересъ загалу, але и повага самого уряду. Хочемо ждати, чи хочъ сего разу сповнитъ „Gazeta lwowska“ свой урядовый обовязокъ.

ДОПИСЬ.

Зъ Черновець.

(§.) (Провѣта народна въ Черновецкѣмъ почитъ и еи противники). Може пригадають собѣ ш. читателѣ „Дѣла“, якихъ подступѣвъ уживали передъ двома роками жида въ Раранчи, чтобы не допустити людей до просвѣты и твѣрести. Описано се докладно въ ЧЧ. 36, 37 и 38 въ р. 1880. — На жалѣ сказати, нашли жида въ томъ дѣлѣ ревного помѣчника въ двѣрнику*, котрый, хотѣ неписанный мужикъ, а все таки трясѣ цѣлою великою громадою и передъ котрымъ майже всѣ громадяне въ покорѣ голову клонятъ. Сей двѣрникъ ставъ противникомъ читальнѣ въ Раранчи. Були противніи Раранецкой читальнѣ еще й другіи и то навѣтъ дуже впыловѣи люди урядовіи, що хотѣли видѣти въ той читальнѣ то товариство нигилистичне, то якое товариство росейске, небезпечне для Австріи, только не то, чимъ оно було на дѣлѣ, с. е. товариствомъ просвѣты, науки и статочности.

Найтѣжше пошкодила читальнѣ неприхильность православной консисторіи черновецкой и Митрополита Андрѣевича-Морара, бо въ той причинѣ зовсѣмъ оттягнувъ отъ читальнѣ прав. священникъ о. Т. Тарнавскій и дякъ Стефанъ Павловичъ, котрому впросто въ консисторіи наказано выступити съ читальнѣ и то подѣ урочноу утратѣ мѣся.

Конѣцъ всего того такой, що богато людей перестало въ бояни належати и ходити до читальнѣ. Але все таки, дякуючи твердому характеру начальника читальнѣ господари Стефана Дутки, читальня не розвязалась — и все сходясь коло 20—30 господарѣвъ, чтобы щось пожиточного послушати и научитися.

Завязалась оттакъ читальня въ Роговнѣ, але православный священникъ Апостолъ Люческуль ровѣсивъ ей при самѣмъ завязку, а хотѣ бы въ короткомъ часѣ пѣсля сего умерѣ, то однакомъ не можна Роговнѣ склонити, чтобы до читальнѣ приходили. Здаеся мовѣтъ то имъ було лучше, якъ будуть ихъ одного за другимъ за лихву та за пятаку та за другіи неровнѣи дѣла въ прадѣдовского кута выганяти.

Якое отъ року зачали люди въ Васловцяхъ за порадою щирыхъ, для добра народа прихильныхъ людей читати спершу нашу улюблену львовску „Батьковщину“, а оттакъ и другіи наші просвѣтніи книжочки. Що недѣль и що свята по обѣдѣ оминало чимъ разъ болѣе людей корчмы Васловецкѣй, а сходилися у своей громадской школѣ, где читали книжочки, перейшовши огнѣву пробу въ Галичинѣ и где учитель народной школы Васловецкой, яко правдивый учитель народа, выкладавъ людямъ про новы ваги и мѣры — и показувавъ имъ все на дѣлѣ, чтобы ихъ несовѣстніи люди не шахрували, якъ то звичайно дѣся.

На се подняла крикъ Васловецка жидова на всѣ голоса, — и нуль поспѣшались денунциация до ц. к. староства черновецкого, до превицента ц. к. краевого правительства, до ц. к. прокураторіи, що въ Васловцяхъ робится революція, бунтъ противъ правительства и що мужики готовятся рѣзати жидѣвъ. Було се саме подчасѣ арештованъ галицкихъ Русинѣвъ за мнимо зраду стану. Напудились власти, напудився и прокураторъ, — мѣрковали: га! въ Галичинѣ бунтъ, — то й межи Русинами въ Буковинѣ щось кипитъ, — и конѣцъ того бунтъ, що наразѣ 27 лютого вѣхала до Васловецъ судово-карна комисія въ черновецкого суда, вложена въ судового адъюнкта Морара (сына Митрополита) и въ суд. писаря, — а комисіи асистовавъ вахтмайстеръ жандармеріи Садагурекон Шмигельскій, адобувшій собѣ славу въ выловлюваню ославленныхъ злодѣѣвъ и шахраѣвъ, черезъ що не має миру у великой части Садагуреконской крестной жидовы. Комисія криминальна переслухала найперше учителя Зухавича и перетрасла его хату, забравши кѣлька рускихъ книжочекъ съ собою. Учитель трясѣ, якъ листъ въ трепеты, и запевнявъ судію о своей невинности, о чѣмъ певне каждый крѣмъ Васловецкихъ жидѣвъ пересвѣдченъ.

Оттакъ отбулися такъ само ревизіи и переслухання въ Васловцяхъ у дяка Ковака и у господарѣвъ: братѣвъ Ивана Франка (давного двѣрника) и Пентелея Франка, дуже честныхъ и статочныхъ господарѣвъ, котрымъ ся заслужило.

* Двѣрникомъ, — звеся на Буковинѣ начальникъ громадскій.

га припадае, що они перші купили и читали „Батьковщину“ и рускѣ книжки.

По забраню кѣлькохъ рускихъ книжочекъ отѣхала комисія криминальна, — и ся справа скѣнчилась очевидно тымъ, що ц. к. прокураторія отступитъ отъ переслѣдованія Васловецкихъ бунтовниковѣвъ.

Але чи подобніи, жидами выкликани неправдивы вѣсти и шиканы не отстрашатъ многихъ отъ просвѣты, се друге пытаніе, — и дай Боже, чтобы не отстрашили. Дай Боже, чтобы власти вже разъ пересвѣдчилися, скѣлько правды въ тыхъ жидовскихъ алярмахъ и съ якимъ недовѣріемъ треба пріймати и найсерьознѣйшіи ихъ доносы.

Наші люди, що, хвалити Бога, по довговѣковѣмъ снѣ пробуждаются, нехай не лякаются закладати по нашихъ громадахъ читальнѣ, чтобы черезъ нихъ оттянути нашъ народъ отъ коршмы, чтобы межи нимъ ширити просвѣту а поднести господарство. Наші люди нехай не лякаются закладати громадскѣ касы пожичковѣ, чтобы охоронити нашъ народъ отъ лихвы. Наші люди нехай не лякаются закладати громадскѣ шпихлѣрѣ (гамбарѣ), чтобы охоронити себе отъ голодной смерти. Наші люди нехай не лякаются закладати громадскѣ склепы, гдебы все, що они потребуютъ, могли купити, разъ, що то бы ихъ дешевше коштувало якъ теперь, и лѣпшій товаръ бы мали, а по друге, що не тратилибы марно дорогого часу, идучи за каждою дробницѣю до мѣста. Наші люди нехай пыльно всюду будуютъ школы и нехай пыльно посылаютъ дѣтей до школы.

А якъ се все станѣся, тогда мы Русины, станемо на рѣвнѣ съ другими просвѣщеннѣйшими и щастливѣйшими народами Австріи, бо будемо свѣтлѣйшіи и богатшіи. Тогда мы будемо панами на нашой прадѣдовской землѣ, а не наймитами и поштурханцами.

Наші власти не повинны въ всѣмъ томъ въ вагалѣ а въ просвѣтѣ народной въ особенности видѣти якийсь заговоръ. Противно повинны власти всѣ тѣ честніи змаганя нашего народа подпирати, тажъ се въ интересѣ державы и краю, чтобы нашъ селянинъ бувъ просвѣщенный, твѣрзый, пыльный, опадный и маючий. Тажъ нашъ селянинъ въ Буковинѣ и въ Галичинѣ платитъ, якъ вже на иншомъ мѣсцѣ выказано, болѣе податку, якъ наша велика посѣлѣсть, дае майже выключно самъ рекрутъ, оборонюе славно — якъ то австрійска исторія многократно записала — нашу державу, працѣе выключно майже самъ въ обохъ тыхъ краяхъ яко хлѣборобѣ, черезъ що причинаеся въ надзвычайной мѣрѣ до вароету богатства краевого. И чижъ политично — не кажу вже, чи справедливо — булобы, того селянина не подтримувати въ его честныхъ змаганяхъ, коли онъ хоче бути щастливымъ человекомъ, до того каждый смертельный має незаперечимое право. Коли вже правительство само може не хоче брати инициативы въ поднесеніи руского народа въ повыше наведенныхъ направлень, то на каждый случай бодай не повинно ставити перешкодъ, скоро самъ народъ берѣся за працѣю около поднесения себе въ моральномъ и матеріальномъ вгладѣ.

Наші православныи священники нехай не бояться просвѣты народа, нехай не бояться, що народъ, якъ просвѣтится, не дасть „на Боже“. Просвѣта и загалѣе добро та щастье есть же идеаломъ правдивого христіанства. Нехай же памятають на свою прекрасну, внеслу задачу, сего духа христіанства плекати у нашихъ людѣхъ, и нашихъ людей зрѣбити честными, твѣрзыми, працѣвными.

Наші жида, принятіи гостинно на нашу землю, най обходятся съ нами по людски, най не видятъ въ томъ своего нещастя, якъ нашъ народъ зачинае двигатися и поступати на дорожѣ просвѣты, уморальненія и збогаченія. Нехай и наші жида просвѣчаются такъ, чтобы могли оттакъ въ честный способъ зарабатывать, чтобы не жили лишь въ драчки съ нашего народа черезъ лихву, та черезъ ровняченіе, та туманеніе и деморализованіе честного простодушного нашего селянина. Але кто знае, коли наступитъ межи жидами взворотъ до лѣпшого, коли продреся межи темнѣи зфанатизованіи масы жидовскѣй лучъ правдивой просвѣты. Не заносится на поправу; крѣмъ Черновець всюду у насъ въ краю а особливо въ Садагурѣ, где жида найрѣжнороднѣйшими штучками довгѣи лѣта ударемывали отвореніе 4-класовой школы народной, мало жиденятъ ходитъ до школѣ краевыхъ; за то суть ними заповненѣи безчисленніи хайдеры (школы по-

кутніи жидовскѣ), где впоютъ въ жидовскихъ дѣтей страшну ненависть до каждого, кто не жидѣ, и до всего, що не жидовске. На жалѣ, що хоть есть богато урядовыхъ закахѣвъ, чтобы такі хайдеры ровогнати, то хайдеры цвѣтутъ въ найлѣпше, а нѣкто и думки не має, повамыкати хайдеры. Отжежъ жидѣвъ выхованныи въ такой жидовской школѣ, не вмѣе нѣчого, а непривыклыми до жадной працѣ пукаеся оттакъ на легкій хлѣбѣ, шинкуе, хлопа ровпаничуе, туманитъ, шахруе и видѣтъ бунтъ въ каждомъ стараніи громады, отверезитися и просвѣтитися.

Мы не противніи жидѣвъ; скоро она жѣе межи нами, то нехай жѣе — честно, не на нашѣи кошѣ. А оттакъ ще жадаемо отъ жидѣвъ, що скоро мы не мѣшаеся въ ихъ кагалы, въ ихъ потайніи зборы, где держатъ рѣжніи рады, котрі не годятся навѣтъ съ добромъ другихъ обывателѣвъ державныхъ не-жидѣвъ и часто впросто не годятся съ уставомъ карною н. пр. загалѣе знаніи подкупетва при асентерункахъ, киненіе великого хайрему (проклѣтѣ, закахуючого всякіи зносины съ проклѣтымъ, 1880 року противъ дуже честного и вѣсма безъ рѣжницѣ стану и народности загалѣе поважаного властителя Садагурѣ барона Янка Муататци и пр. и пр.), то нехай же насъ жидѣвъ лишитъ въ спокою, нехай не пише противъ насъ фалшивыхъ денунциаций, нехай насъ фалшиво не обвиняе, нехай нами не опѣкуеся, а дасть намъ свободно жити и роввиватися на нашой прадѣдовской нашейи и дѣдовъ нашихъ слезами и кровью обляной святой землицѣ.

Бесѣда пос. Кулачковского

на 208-омъ засѣданіи рады державной для 10 марта 1882 при отдѣлѣ бюджету для министерства справедливости

(въ отповѣдѣ пос. Гавзнерови.)

(Конецъ.)

Бже разъ повторяю, що маю довѣріе въ безсторонность нашихъ судѣѣвъ. Але се такожъ каждому звѣстно, що дѣяльність судѣѣвъ въ томъ процесѣ о зраду стану не выйшла въ власной волѣ, а що противно другіи публичніи органы вѣвали ихъ до сѣи урядовой дѣяльности. И чи се не дивный обѣявъ, що нѣмъ еще можна було що небудь дѣнаться о якихъ судовыхъ поступкахъ, дуже шан. посолъ ридаръ Грохольскій на засѣданіи бюджетовой комисіи якое загадочно укававъ на приближающіи подѣѣ, той самъ посолъ, о котромъ кѣлька день напередъ звѣщали дневники, що онъ выывавъ министерство до энергичной акціи въ причинѣ Гнилицкой sprawy.

И якимъ жежъ чиномъ приходитъ пос. Гавзнерь до того, тутъ въ публичномъ засѣданіи парламенту обвиняти Русинѣвъ або хочбы лишь одну ихъ часть о противудержавніи замѣры? Чи суть се тѣ старіи, такъ вже часто належно отперті байки о Русинахъ яко о зѣпсованой расѣ польского народа? Або чи се може тѣ дневникарскіи статѣ въ р. 1866 („Слова“ и СПетербургскихъ Вѣдомостей. Цр. Ред.), які онъ тутъ намъ отчитавъ? Коли пос. Гавзнерь въ своей бесѣдѣ поклѣкался на свѣдоцтво рускихъ часписей, я бувъ цѣкавый, якъ онъ докаже той штуки, выпроводити въ того жерела доказы вины противъ вѣрности Русинѣвъ для державы. И тѣ выводы пос. Гавзнера мусѣли конечно у каждого безсторонного разбудити впросто противне пересвѣдченіе отъ того, що онъ хотѣвъ доказати. Бо якже бездоганнымъ муситъ бути поведѣние руской прасы, если пос. Гавзнерь мѣгъ поклѣкаться лишь на два мѣсяца краевой прасы и до того еще мусѣвъ сягати ажъ до р. 1866, чтобы натягнуною интерпретациѣ подсунути противудержавніи тенденціи зрады стану статіи, въ котрой своего часу и самъ прокураторъ не мѣгъ доглянути нѣчого кары достойного? А чижъ се льяльно, вести въ той способѣ борѣбу, чтобы великой политичной партіи накидати пятно того, що тамъ якийсь невзванный дневникарь написавъ собѣ передъ 15-ти лѣтами?

Колибъ я хотѣвъ воковати рѣвнымъ оружіемъ, я мѣгбы дуже легко навести цѣлыи сотки польскихъ статей дневникарскихъ, котріи отверто ровбирають пытаніе, якъ и якими средствами можнабы поддвинуть стару Польшу до нового житя. (Слухайте! въ лѣвицѣ.) Але я обмежуся на томъ лишь въ найновѣйшого часу подати одинъ прикладъ. Бѣтъ се Ч. 1 въ 1 сѣчня 1882 часописи для народа „Więpiec“, издаваной въ польскомъ языкѣ для на-

рода во Львові, о котрій я вже згадував в моїй бесіді в 23 м. м. Та часопис буде мабуть добре знана також пан. пос. Гавнеру. Тут вступив статі „Przegląd Polski“ широко пишеся о тёмъ, підъ якими условіями моглабы бути стара Польша отбудованою. Тут сказано (читає): „Се пытаме важнѣйше, якъ всѣ праці в соймѣ, в школахъ, в урядѣ и щоденномъ житю“. Дальше розводиться жалъ надъ тымъ, що в школахъ веходной Галичини учать по руски, бо черезъ то виховуєся ворогѣвъ, неприхильныхъ отбудованю Польщѣ. А дальше говорится: „Тільки тогды, коли цѣлый народъ переймєся стремлєньмъ до отбудованя Польщѣ, тогды виростє величавє дерево, в которого вершку заснє бѣлый орєлъ своє гнѣздо“. Ну, М. П., я не хочу дальше отчитувати сеї статі, я думаю, що пос. Гавнеръ приймє и се малє якъ отплатный даръ отъ мене. (Дуже добре! в лѣвицѣ.) Але я зовсѣмъ не думаю в той днєвникарекон статі робити такий выводъ, котрый такожъ мѣгбы найти вѣру, — будтобы польска вѣрнѣсть для державы моглабы бути вповѣдана в пригождѣ часѣ в правного титулу якихъ историчныхъ подѣй. (Дуже добре! в лѣвицѣ.) Я вдержуюсь отъ покусы, перевести паралєлю межи державною вѣрностєю Поляковъ а Русинѣвъ. Я надто добрый Австрїєць, щобъ не тѣшитисє, чуючи кожного часу отъ нашихъ земляковъ другої народности запєвнєнє, що они тільки в Австрїи и сѣ Австрїю хочуть жити. Правда, не добро прислугу, думаю, зробивъ пос. Гавнеръ той справѣ, уважавши за добре навязати се чувство державной вѣрности Поляковъ доперва до факту такъ нової даты, якъ розпоряджєнє о урадовѣмъ языкѣ в Галичинѣ.

Тільки еще одно слово хотѣвъ я додати. Те саме языкове розпоряджєнє, котре вызвало одушевлену радѣсть у нашихъ крайнѣхъ другон народности, було рѣвночасно тяжкимъ и неважливимъ ударомъ противъ рѣвноправныхъ жаданъ руской народности. Мимо того те языкове розпоряджєнє не було в силѣ захитати глибоко вкорѣнену привязанѣсть до австрїйской державы руского народа, котрый нѣколи не покидавъ надѣй, що та сама рука, що задала намъ тѣ глибокі раны, принєсє намъ такожъ лѣкъ и поправу.

Пос. Гавнеръ мавъ еще ту дивоглядну вподобу, вгадати тутъ еще про галицкій выборы до сойму и до рады державной и представити ихъ яко страшный судъ Божій, надъ мнимыми грѣхами русскихъ заступниковъ народа.

Правда, М. П., провидѣніє Боже послугєся вь своѣмъ дѣланю часто дуже дивными орудіями (Веселѣсть на лѣвицѣ); але я можу дуже справедливо сумнѣватися, чи галицкими выборами до сойму и до рады державной русководила Богомъ вдохновлена рука. (Славно! Дуже добре! в лѣвицѣ.) Тутъ дѣлали поправдѣ зовсѣмъ инші, людскі факторы (Веселѣсть в лѣвицѣ) а пос. Гавнеръ приписує выс. палатѣ дуже коротку память, коли днѣ вь колѣкѣ мѣсяцѣвъ по одобрєню выбору посла Пузины и много другихъ товаришѣвъ, выбранныхъ вь русскихъ округахъ выборчихъ хоче насъ завѣрити, що тѣ бєвчисленнй нечуваний рѣчи, якѣ дѣялисє при тыхъ выборахъ можутъ бути достаточно повєненѣ якимъ судомъ Божимъ надъ рускими заступниками народа. (Дуже добре — веселѣсть — в лѣвицѣ.)

Я спѣшу до кѣнця. Еще разъ звертаюся до Г. Е. министра и управителя правосудія сѣ откликомъ, най зволить о то постаратисє, чтобы такожъ и вь галицкіхъ судахъ було перевєдєне языкове рѣвноправнєнє Русинѣвъ, а особенно прошу, чтобы Г. Е. управитель министерства правосудія всѣма силами старєся, чтобы ведєный тепєрь процєсъ о вѣраду стану бувъ якъ найскорше до кѣнця доведєный. (Оплєски в лѣвицѣ.)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫХЪ.

Австрїйско-Угорска Монархія.

(Рада державна.) Минувшого разу мы вже доносили о тѣмъ, що правила при голосованю, чтобы перейти до спеціальной дебати надъ реформою выборною и чтобы внесенєе болѣшности комисіи взяти за підставу до обрадѣ спеціальныхъ, отнесла сильно побѣду. Такъ само и вь спеціальной дебатѣ лѣвица була все вь меншости и, якъ можна було напередъ напевно думати, проектъ болѣшности комисіи збѣтавъ палатою по-

слѣвъ принятий. Вь спеціальной дебатѣ надъ §-омъ I-шимъ (дотыкающимъ змѣны способу выборовъ вь чєскихъ послѣдствѣхъ болѣшихъ) зажадала лѣвица, чтобы до болѣшности потрібно було $\frac{2}{3}$ голосѣвъ. Вь тѣмъ случаю рѣшає президентъ палаты; дрѣ Смолька рѣшивъ, що двоєхъ третинъ голосѣвъ не потрібно, а лишъ простои болѣшности.

(Партія сполученої лѣвицѣ слабеє). Вь послѣднихъ днѣхъ партія сполученої лѣвицѣ страшила 6 членѣвъ. И такъ два єи члены (бар. Претъ бывшій министръ и гр. Вальтерскирхенъ) зложили свои мандаты, а чотыри члены: Вурмбрандъ, Пошъ, Чокъ и Лебихъ вступили. Причиною сєго було поступованє лѣвицѣ вь справѣ реформы выборовъ.

(Комисія цѣлова) палаты послѣвъ дуже поспѣшно залагоджує тарифу цѣлову. Комитетъ екекутивный правицѣ кѣнчє напирєє, чтобы комисія цѣлова скѣнчала свои работы еще передъ свѣтями.

(Почтовый касъ щадничъ). Еще передъ свѣтями приѣде подѣ обрады вь палатѣ послѣвъ проектъ о заведеню почтовыхъ касъ щадничихъ вь Австрїи. Справоздательмъ комисіи экономичной для той справы єсть пос. Гавнеръ. Отъ нагромадивъ богато матеріалу статистичного, чтобы поперти проектъ; передовѣмъ опираєсь на 20-лѣтнѣмъ досвѣдѣ сѣ почтовыми щадничими вь Англіи, на 15-лѣтнѣмъ досвѣдѣ вь Бельгії и на 6-лѣтнѣмъ вь Италії. Вь Австрїи спеціально почтовой касы мають послужити до доповнєния системы оцадности, бо они будутъ приймаити и найдрѣбнѣйші вкладки и отъ людей найбѣднѣйшихъ. Вь Австрїи будутъ принимати вкладки щадничі 4025 урядѣвъ почтовыхъ. Скарѣ може мати вь почтовыхъ щадничъ що найменше 1½ миліона зр. чистого доходу рѣчно.

(Соймъ галицкій) — якъ показуєсь — не може бути скликаний, хочобы и на коротеньку сєсїю, вь мѣсяци маю, якъ була надѣя, — бо тепєрѣшня сєсїя рады державной не скѣнчитсє скорше, якъ вь другѣй половинѣ маю. Нєма рѣвнож надѣй, чтобы и осѣйна сєсїя соймова потревала довго, бо, якъ вже тепєрь можна змѣркувати, сєсїя соймовъ вь осєни будутъ скорочєні длатого, що треба буде приспѣшити скликанєе рады державной або спѣльныхъ делегаций. На єрїи свѣтѣ великоднихъ рада державна перєрєє свои заобѣданы найпѣзніше дня 30 марта, а зберєсь при кѣнци євѣтня, чтобы ухвалити тарифу цѣлову. Подчасѣ єрїи рады державной будутъ имѣти скликанєе спѣльныхъ делегаций.

(Повєстєє вь Далмациї и Герцєговинѣ.) Послѣдній урядѣвъ вѣдомости вь театру войны — мають вь загалѣ характеръ якойсє невыразности и недосказаности. И такъ ген. Ювановичъ доносить дня 21 с. м., що вь Кривѣшій войско сточило подѣ Церквїцею битву сѣ поодинокими невеликими отѣдлами повстанцѣвъ. Нє выноєєе однакожи доносєнє, вь отки берутсє тѣ отѣдлы, коли мы зѣ его давнѣйшихъ справозданъ знаємо, що всєя Кривѣшїя очищена до крѣхты зѣ повстанцѣвъ. Вь Герцєговинѣ перевєдєно сими днѣми нову скоминовану операцію на Улохъ. Ген. Секуличъ ишовъ долиною горѣшної течїи Нарєнты, ген. Чувейтъ черезъ Плузину, полковникъ Шуленбургъ на Главатичєво и Вацко-Поле. Коломны мали трєвало заняти и обєадити цѣлу долину горѣшної Нарєнты. Дня 20 с. м. коломны подѣшли близко до Улоху; высланы противъ Улоха одинѣ отѣдлы войско сточивъ сѣ повстанцями битву, вь котрѣй — якъ доносить ген. Ювановичъ — по сторонѣ войско не було жадныхъ стратъ. Вь помѣщъ тымъ коломнамъ вырєшула и коломна полковника Арлова зѣ Калиноваца. Выслано одну коломну и еще вь иншу сторону, всѣ коломны перєтрясли цѣлу долину, але нѣгде не подыбали повстанцѣвъ. Вь Обалии полк. Арловъ довѣдаєся, що д. 18 и 19 с. м. около 400 повстанцѣвъ подѣ начальствомъ Тунгуса були вь Фочи, Обалии и вь Єзеро. Бригада Лєднина прибула 19 с. м. до Сєраєва. Войско, мимо невыгѣдъ, має виглядати добре. — Подѣ Кайницею появляютьсє громады повстанцѣвъ по 200 до 300 людей. Зѣ Фочи и Горазды выслано войско противъ Кайницѣ. — Дня 19 с. м. напало 200 повстанцѣвъ транспортъ войсковый межи Кайницею а Гораздою. Транспортъ заложеновало войско зѣ 77 (самѣрєкого) полку. Згинувъ одинѣ воєакъ тогожъ полку и одинѣ возникъ. Що сталоє сѣ транспортомъ, чи повстанцѣ отняли що, чи нѣ, — телеграмъ не говоритъ, а доносить лишє, що отѣдлы высланы зѣ Горазды дѣгнавъ повстанцѣвъ и перєслѣдуєвъ ихъ досѣть далеко. — Дня 17 с. м. одна коломна посунулась зѣ Працы до Столаца, бо сконстатовано, що тамъ сѣуть повстанцѣ. Перєдняя сторожа подыбала дѣйство около 50 повстанцѣвъ и сточила сѣ ними малу битву, вь котрѣй повстанцѣ мали 3 ранєныхъ, а зѣ стороны войско не було нѣякоє страты. Дня 18 с. м. выслано одну коломну зѣ Усти-Калины для зрєкогноскованя долины надѣ низшою Онанцею ажъ до Осаницѣ. Повстанцѣвъ нѣгде не вєстрѣчєно; нєма сумнѣву, що житєлѣ герцєговинскі дають завчасу знати повстанцямъ о рухахъ войскъ. — Сє все послѣдній урядѣвъ вѣдомости зѣ театру войны. Видимъ зѣ нихъ, що рухѣвъ коломнаъ було богато, а корєсти майже нѣяко; и нєма що дивуватисє: вь войнѣ повстанчѣй найтяжша рѣчь здыбати ворога тогды, коли хочєся; днѣ вырыне тогды, коли нєма чимъ его приняти. Впрѣчьмъ повстанцѣ тепєрь, по гдєкихъ дрѣбныхъ удачахъ войско, дуже осторожнй: не высунуєтсє на перєдъ. Розумѣєсь, велику корєсть мають повстанцѣ и вь тѣмъ, що житєлѣ инѣормують ихъ о рухахъ войскъ, — сє половина ихъ силы!

Цѣкаву корєспондєнцію зѣ Рагузы надыбємъ вь руссїйскѣмъ тѣждєвнику „Вольное Слово“, выходящѣмъ вь Женєвѣ. Дописуватель „Пичъ“ говоритъ о вилывѣ Австрїи на Черногору и кон-

статусе, що князь черногорскій старєєсь черезъ своихъ агєнтѣвъ склонити Герцєговинцѣвъ, чтобы зложили оружіє и ємигрировали до Черногоры. Говорятъ о занятию Лєденицѣ дописуватель кажє, що повстанцѣ Кривѣшїєне героично боролисє отаповица, але що могла вѣдѣти горѣтка лихо уоружєныхъ людей противъ великой силы войско регулярного сѣ канонами? Дальше дописуватель констатуетъ, що повстанцѣ не одержали доси зѣ Россїи вь помѣщъ анѣ одного чѣловѣка и анѣ одного шєлюга. Гдєякі руссїйскі газєты лишъ зѣ „прєизбытка“ голословной симпатїи розтрубують о комитєтахъ (ажъ 63!) вь Россїи и вь краєхъ балканскихъ. Вь Герцєговинѣ, подѣла обєслєна корєспондєнта єсть 1500 повстанцѣвъ, котрї воюють противъ 35.000 арміи австрїйской.

(Зѣздѣ цѣсаря Францѣ-Иосифа сѣ королеми Гумбертомъ). Австрїйскі и италійскі газєты голосятъ зновъ, що цѣсарь австрїйскій отѣдасть визиту королеви италійскому. Зѣздѣ обохъ монархѣвъ отбудєсь вь Туринѣ и має наступити по свѣтахъ.

(Вь справѣ дунайской) ѣздѣвъ недавно гр. Волькенштайнъ (имєнованный амбасадоръ вь Петербургѣ) до Парижа и отбѣвъ конференцію сѣ президентомъ министрѣвъ Фрейсїне и Баррєромъ, котрый выпрацовывъ проектъ залагоджєния сѣравы дунайской. На той проектъ згодилисє вже вь засадѣ крѣмъ Австрїи: Нѣмєччина и Англія, — ходило еще порозумѣтисє сѣ Францїєю о гдєякі подрѣбности. На вынесєне Баррєра має зѣбратисє європейска комисія дунайска на надзвичайну сєсїю вь Галацѣ, д. 24 л. євѣтня с. р.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Генералъ Кавѣманъ II, бывшій помѣчникъ вел. князя Николая, начальнича наддунайской арміи вь руссїйско-турєцкѣй войнѣ, подаєся нагдє до димисїи. Сє выкликєло вь Петербургѣ велику сензаций. Догадуютсє, що причиною димисїи ген. Кавѣмана було непорозумѣнєє его сѣ министромъ войны.

Вь Петербургѣ появляєсь новий нумєръ рєволюційной „Народной Волѣ“, надрукованный вь самѣмъ Петербургѣ. — Тамже мали арештовати девѣть воєковъ преобразѣньского полку гвардіи, підозрѣныхъ о нигилизмѣ.

Нѣмєччина. Дня 22 с. и. припадаєвъ дєнь уродинѣ цѣсаря Вильгельма; цѣсарь приймаєвъ рѣжнй депутатїи. Вь Вѣднѣ отбѣвєся вь єсть цѣс. Вильгельма обѣдѣ галловый вь замку цѣсарѣмъ; цѣс. Францѣ-Иосифъ выѣсє тоєсть „за здєровьє цѣсаря нѣмєцкого и короля Прусь“. Царь Александръ III перєслєвъ цѣсарєви Вильгельмови слѣдуючу телеграму, оголошену вь „Правительствєнномъ Вѣстникѣ“: „Царєва и я прилучамьсє цѣлымъ сєрдєцємъ и мыслєю сѣ торжєствомъ уродинѣ и сѣ обѣявами любви и єсти, котрыхъ Ваше Величєство єсть предметѣмъ. Щобы Богъ довгѣ лѣта заховєвъ Твое такоє славою увѣчанє житїє для щастя Нѣмєччины и мира Европы, якъ такожъ для укрѣплєния звєзєй прїязни, сполучающихъ насъ и нашѣ державы.“ — Справдѣ, телеграма дуже щира и богато говорєє; она мала дуже вєрушити цѣсаря Вильгельма.

Кн. Бисмаркъ мавъ заявити — и єє рѣчь можлива — що днѣ тепєрь такъ дуже занятый безбєзпєчєнєствами заграничної политики, що не стєє єму часу заниматисє политикою внутрѣшнюю Нѣмєччины. Сє незвычайнєе занятєе Бисмарка муситъ отнєситисє передовѣмъ до военної партїи вь Россїи.

Нѣмєцка рада экономична не згодилаєсь сѣ Бисмарковымъ проектомъ о заведеню монополїю тютюнового вь цѣсарствѣ нѣмєцкомъ. Кн. Бисмаркъ числѣвъ на певно, що бодай рада экономична згодитєся на его проектъ.

Франція. Министерство предложило палатѣ послѣвъ проектъ закона, котрый зносѣтъ вь Францїи формулу прїєнягъ судовыхъ. Дотепєрѣшня прїєнягъ рєлигїйного характеру має бути знесєна, а замѣсть неї має бути поставлєно поручєнєє чєстєю и совѣстєю.

Черногора. Урядѣвъ органъ черногорского правительства „Гласъ Черногорца“ заперєчєє вѣсти, мѣбты до Черногоры намірєла нарушити нєутральнѣсть вглядомъ герцєговинского повстанєя.

НОВИНКИ.

— Ц. н. Рада школьна краєва поручила библіотєкамъ школѣ народныхъ и на премїи для дѣтєй слѣдуючї рускї книжѣчки, выданї товариствомъ „Прѣсвѣта“: 1) Истѣрїя Руси подѣла Ив. Нєчуя, I. Рускї князѣ (цѣна 15 кр.); 2) Истѣрїя Руси подѣла Ив. Нєчуя, II. Напады татарскї и литовскї на Русь (цѣна 13 кр.); 3) Истѣрїя Руси, III. Русь подѣла панованьємъ Литвы и Польщѣ ажъ до сполучєния тѣхъ державъ подѣла вѣлодѣньємъ Ягайлонѣвъ, написєвъ Олександрѣ Варѣвнскій (цѣна 18 кр.); 4) Паша — дѣша вь го-сподарствѣ, написєвъ Іосєфъ Варѣвнскій (цѣна 25 кр.); 5) О корєстнѣмъ ужитю нєужитѣковъ, написєвъ И. Н*. (цѣна 12 кр.); 6) Дє-що про здєровьє, написєвъ Вол. Шухєвичѣ (цѣна 10 кр.) и 7) Житєє прѣсвѣтитѣлѣвъ Славянъ св. Кирила и Мєтѣдія, написєвъ дрѣ Юліанъ Цєцєвичѣ (цѣна 12 кр.). — Всѣ тѣ книжки вразѣ сѣ попередними радою школьною поручєными выдєными „Прѣсвѣта“ можутъ и повиннй учитель, свѣщєники и рады школьныхъ мѣсєцовъ и повѣтѣвъ набувати до библіотєкъ школьныхъ и на дарунки школярямъ. А колибъ часомъ кто подѣносѣвъ противъ того якѣ замѣты,

то слѣдує покликатисє на розпоряджєнє ц. к. рады шк. краєвою, оголошенѣ вь урядѣвъ „Gazetę lwowsk-й“ вь ч. 64 зѣ 18 н. ст. марта 1882.

— Отъ Устринѣ пишуть намъ: Нѣколи еще доєи не бувало такої мерєзной агитаций по сєлахъ межи народѣмъ вь округахъ выборѣмъ Добромиль-Мостиска-Перємышль, якъ осѣ тепєрь при правѣборныхъ выборѣхъ. Жиды-агитаторы хмарѣю увивалиєсь по мѣсточкахъ на торгахъ и по сєлахъ. „Брацѣ Поляцы“ выбрали сѣбѣ за центръ агитаций жидѣвскї божницѣ и зѣ оттамъ то черезъ арендарѣвъ розѣшлиєсь єфанатична и найнєморальнѣйша агитация. Полиєсь горѣвка якъ зѣ лѣтокѣвъ а сѣ нею и всєла єдемѣрализация. А все тє дєя „organizację rąsą“!.. Приїди и виждѣ и наєлаждаєся, панє Гавнерѣ, тою цивилизацийною дѣятельностєю твоєихъ крєщєныхъ и нєкрєщєныхъ братєй — котра уєщєслиєє (!) и прѣсвѣчує (!) тємный рускї народъ!

— Отъ Долины пишуть намъ: Зѣвѣстнй зѣ давнѣйшихъ дописѣй вь „Дѣлѣ“ старѣста долиньскій, п. Баранскій, котрый минувшого року розѣславъ бувъ до громадѣ патентъ Іосифинскій, заєудитъ недавно загално поважаемого нашого патрїста свѣщєника о. Іосифа Заячѣковско-го зѣ Лопянки на 100 зр. кары за тоє, що о. Заячѣковскій на просьбу вѣйта уложивъ до ц. к. старѣста вь Долинѣ письменну оборѣну вь одній важной справѣ громадской, — розумѣєсь, зовсѣмъ безинтерєсовно. О. Заячѣковскій выѣсє рекурсѣ до высшихъ властєй и прѣсѣвъ вь рекурсѣ, чтобы, колибъ его рекурсѣ не увзглядєно, змѣнєно єму кару грошєву на кару арешту, бо по его пѣтѣдєсятлѣтнѣй народнѣй службѣ не будє для него ганьбою и потерѣбѣи.

— П. Михаилъ Павликъ, бывшій редакторъ „Громадского Друга“, „Дзєвоа“ и „Молѣта“, котрый передѣ двѣма роками бувъ засудєнный во Львовѣ на 6 мѣсяцѣвъ вѣзницѣ за повѣсть „Рєбенщукѣва Тєтяна“, умѣщєну вь „Дзєвѣнѣ“, а оттамъ выѣхавъ бувъ не отсѣдѣвши кары до Женєвы вь Швайцарїю, — тепєрь вєрнуєвъ до Австрїи и зголосѣєся вь вѣдєнськомъ судѣ, чтобы тамъ отбѣти кару. Але судѣ львѣвскій зажадавъ, чтобы п. Павлика прїєтавати до Львова, бо противъ него львѣвска ц. к. прокураторїя выточила двѣ якѣсь новї слѣдства. Такъ отжє п. Павликъ — якъ доносѣтъ польскї газєты — знаходѣтсє вже вь краєвѣмъ судѣ карнѣмъ во Львовѣ.

— Зѣ Черновєцѣ. Вь недѣлю, дня 14 (26) марта отбудєся вь Черновѣяхъ, вь комнатахъ товариства „Руска Бєсѣда“ (ул. Силєни, ч. 7) перше аматорскє представлєнє драматичнє. Отограна будє комєдія вь 2 актѣхъ зѣ нѣмєцкого (Коєбє) „Зєздѣрѣстѣна жѣнка“. Представлєнє розпѣчєє и законѣнєа мужєскимъ хорѣмъ товариства академичного „Союзъ“. Карты вступнй — 40 кр. за крѣло, 30 кр. за мѣсєе на лѣвицѣ, 20 кр. за мѣсєе стѣлєчє — получити можна вь товариствѣ „Руска Бєсѣда“ и вь склєпѣ п. Сигєрича, а вь дєнь представлєня о 6 год. вєчєромъ при касѣ. Початокъ представлєня о год. 7½ вєчєромъ.

— Чистый дохѣдъ зѣ представлєня театрального вь корєстѣ убогихъ мѣста Роздѣлу принѣвъ всєго 121 зр. 64 кр. Квѣту тую отослєно касѣ громадской вь Роздѣлѣ до распорядимости мѣсєцевого комитєту.

— IV-тї вєчєрницѣ товар. „Дружнй Лихварѣ“ отбѣулисє вь сєрєду минувшого тѣждня при спѣвахъ, декламацияхъ и отѣчитѣ. Отѣчитѣ державъ товаришъ Волод. Коцѣвскій; читєвъ свое справозданє о книжцѣ „Новѣ украинскї цѣбѣни про громадскї справы“. Отѣчитѣ бувъ оброблєнный дуже совѣстно и загално спѣобавєсь. Сѣ декламациями выстѣпали тов. Яросєвичъ и Грабовичъ. На сѣхъ вєчєрницѣхъ першїй разъ пописувалєсь оркєстра академичнѣвъ, товаришѣвъ „Дружного Лихварѣ“ вь композицій Вєрбицкого „Пѣєня косарѣвъ“ зѣ мєлодрами Гупалєвича „Пѣдѣряне“. Вь загалѣ жѣ цѣла програма вєчєрницѣ була выконала дуже удачно.

— О свѣтѣкованю роковинѣ смєрти Т. Шевчєнка вь Кїєвѣ читємъ вь „Грудѣ“: Вь дєнь смєрти Шевчєнка зѣбрєлисє вь приватнѣмъ домѣ почитатѣлѣ Шевчєнка, около 100 осѣбъ, мужчинъ и жєнщинъ. Той домашнй вєчєрь вызначєває простѣтою и сєрдєчностєю. Говорили о значєню Шевчєнка вь малорускѣй литературѣ, о отнѣоєнєяхъ его музы до славянскихъ и нєславянскихъ народѣвъ, о его любви и „найменшого брата“, о тѣмъ, якъ онъ всѣю, — сєрєдѣ циганѣвъ, киргизѣвъ, на Кавказѣ, вь Петербургѣ — умѣєвъ найти того „найменшого брата“, поняти его страдания и соуєвѣстувати имъ; указували на тѣ вѣчнї иєи правды и добра, котрымъ такъ постоянно служивъ Шевчєнко. Прочитано колѣка утворѣвъ Шевчєнка рѣжного содержаня, отспѣвано мужєскимъ хорѣмъ и поодинокими солистами (мужчинами и жєнщинами) колѣка его думѣвъ и пѣєнь; гдєкотрї зѣ присутнихъ читали и власнй стихѣтворы написанї по малоруски вь єсть роковинѣ смєрти Шевчєнка, або на тємы близкїй Шевчєнковѣй поєзїи. Було вказано мѣжъ иншимъ и на тоє, що гдєякі зѣ важнѣйшихъ обѣщєноє, даныхъ земляками сєйчасѣ подѣла смєрти Шевчєнка, єше и доєи не выпѣнєнѣ; такъ примѣромъ на родинѣ поєта, вь сєлѣ Кирилѣвцѣ єше и доєи нєма народной школы, котра найскорше повиннабъ мати назву школы „имєни Шевчєнка“. Подѣ концє вєчєра выслєно телеграмы: вь Петербургъ п. Кѣстѣмарѣву, вь Харѣковъ п. Пѣтєбнѣ и вь Львѣвъ редакцій „Дѣла“.

— Концертъ Н. Лысєнка. Вь недѣлю давѣ Лысєнко вь Кїєвѣ концертъ, котрый — якъ пишє „Заря“ мавъ для Кїєвлянъ незвычайнй музыкальнй интєрєсъ, бо програма мѣстїла вь сѣбѣ по при утворѣ руссїйскихъ и чужѣземныхъ композиций, также новѣ композицій самого Лысєнка, котрї перєконали публику, що днѣ сѣ щѣ разѣ

большимъ успѣхомъ правое въ користь малорусской музыки. Наибольшимъ въ творѣхъ Лысенка выконанныхъ на концертѣ были гимны для солю, хору и оркестры на слова Шевченка „Бють пороги“. Позаякь утворъ Лысенка „Бють пороги“ звѣстный и намъ въ недавнемъ вечера въ память Шевченка и въ рецензії федейтоновой о. Бажаньского, длятого подаемъ нашимъ читателямъ слова рецензента „Зарѣ“: „Въ гимнѣ двѣ части; перша, отповѣдно словамъ, має печальный характеръ, друга утѣшний. Якъ перша такъ и друга часть мають отличный въ музыцѣ уступы. До числа такихъ уступовъ треба ѳтнести ефектовный початокъ, где въ оркестрѣ наслѣдуе шумъ падающей воды (струнный инструментъ); красное соло тенора въ словахъ „Чайка скиглицъ лѣтаючи“ и кѣлька хорovýchъ выходокъ, тая часть вся написана въ малорускомъ дусѣ, и се придае ѳй оригинальную красу. Въ другой части, дуже красной, малорусскій элементъ, на жаль отложенъ на другой пѣль“. Дальше въ Лысенковыхъ композицїяхъ были выконаніи два уступы въ его оперы „Тарасъ Бульба“ („Прославный хоръ“ и вальсъ „Марильцѣ“), романсъ соло „Огнѣ горятъ“, дуесть для сопрана и баса „Мы засѣвали, розбѣшили“ и „Scherzo héroïque“ (отобравъ на фортепїанѣ самъ Лысенко). На томъ концертѣ п. Кропивницкій, першій украинскій артистъ драматичный, ѳдекламывавъ дуже красно Шевченкову поэзію „Чернецъ“ и кѣлька украинскихъ „байокъ“. П. Лысенковъ и всѣмъ участникамъ концерту публича дякувала заслужеными ованціями. Лысенкови вручено подарунки: лавровый вѣнецъ съ инициалами, диригенту паличку и орѣбный сервисъ, на которого подѣставѣ были вырѣтїи надписи:

„Бандуристе, орле сизый,
Добре Тобѣ, брате:
Машь крыла, машь силу, —
Машь де лѣгати!“

а такожъ: „А хто грае, — того знають
И дякують люде“.

— Надѣслано. Учителка, котра ѳтлично укѣнчила семинарію учительску и знае французскій языкъ, родомъ Русинка, глядае посады при такой школѣ, съ котрою булабы сполучена и приватна лекція. Интересованіи звать ѳтносити до о. Стефановича, катихита при учительскихъ семинаріяхъ во Львовѣ, подаючи высокость платнѣ школьной и надгороды за лекцію приватну.

— (Дрѣбнѣ вѣсти.) Въ минувшомъ тыждни згорѣли три театры: въ пятницю згорѣвъ театръ въ Марсиліи, въ суботу театръ Лявандіи въ Петербурзѣ (не въ Кримѣ), а въ недѣлю театръ въ Алжирѣ. На частіе при всѣхъ тыхъ пожарахъ театровъ обѣдилось безъ жертвъ людского жита. — Дня 24 цѣтня розпѣчесь у Вѣднї розправа въ процесѣ о пожарѣ Ringtheatru въ Вѣднї.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— „Мертвъ Душѣ“, знаменита російска повѣсть Миколая Гоголя, вышла сими днями въ малорускомъ перекладѣ накладомъ редакції „Дѣла“.

ла. Книга въ форматѣ „Библиотеки найзнаменитшихъ повѣстей“ обѣймае 274 сторѣнъ тексту и „Слово ѳтъ выданнїцтва“, поясняюще значение „Мертвыхъ Душъ“. До книжки долученъ такожъ удачный портретъ Гоголя. — Цѣна книгарка 1 зр. 80 кр.; съ пересылкою почтовою (рекомандовано) 2 зр. ВП. Предплатники, надѣславши оплату почтовою, одержать „Мертвъ Душѣ“ слѣдующаго тыждня.

Вѣсти епархіальный.

Зъ АЕпархіи Львовской.

Сотрудничества одержали: оо. Владиславъ Юзычинскій (приватне) въ Борынцахъ дек. ходо́ровского; Иоанъ Федюкъ (съ правомъ управленія) въ Десятникахъ, дек. бобреекого; Володимиръ Брилинскій (съ правомъ управленія) въ Великополи.

Введеніи въ душпастирскій посады: оо. Ант. Стефановичъ въ заведѣтельство Волѣ гологубской, дек. унѣвского; Стеф. Стисловскій въ заведѣтельство Ляцке велике дек. золотѣвского.

Завѣдомства одержали: оо. Іосифъ Бандыра, въ Поршній дек. щирецкого; Вол. Голынятый, въ Хоросній, дек. щирецкого; Ем. Вербицкій, въ Доброводахъ, дек. збараского; Ник. Галушинскій въ Звннчу дек. чортковского; І. Воляньскій въ Гарбузовѣ дек. залозецкого; Діонизій Вачинскій въ Городицѣ, дек. бережаньского.

Удѣленіе ѳтъ испытаніи конкурсового одержали: оо. Винницкій въ Залѣцахъ дек. ходо́ровского; Ілар. Варусевичъ, парохъ Псаръ, дек. ходо́ровского; Іос. Грабовинскій, пар. Стѣльска, дек. роздѣльскаго; І. Левинскій, пар. Глустого дек. залѣщического.

Мѣстодеканомъ городецкого деканата поставленъ о. Іоанъ Гуглевичъ пар. Лозины на мѣсто пок. о. І. Ілевича.

Подяка.

Неумолима судьба нанесла на насъ тяжкій ударъ. Смерть вырвала намъ 14 с. м. въ родинного лона найдоружного мужа, а взгляды зати нашего Теофіла Кобриньского. Почитаемо ѳтже за святыи насъ обовязокъ, заявити нынѣшнимъ глубоку нашу подяку всѣмъ сочувствующимъ намъ въ печальномъ нашомъ станѣ. Дякуемо ѳтже: ВПреп. совѣтникамъ консист. и декановъ о. Коржиньскому, ВПр. о. вицедекановъ Лукашевичю, яко и всѣмъ прочимъ Преподобнымъ священникамъ руского, латыньского и ѳрменьского обряду участвовавшимъ въ сумномъ чинѣ похороненія тѣлныиъ мошей покойника; Преп. отцямъ Кир. Гаморакови и Фил. Огоновскому за ихъ трогательный и краснорѣчнѣ надгробнѣ бесѣды; Всепч. Русинамъ мѣста Снятина и рускому спѣвацкому хорови тамошному за положеніе дорогихъ вѣнцѣвъ на домовину покойного, послѣдному еще за увеличеніе своимъ спѣвомъ всего похоронного Богослуженія; ц. к. адюнктовъ судовому ВБлагор. Адольфу Гладивичюви и Ёго благородной оупрузѣ за подна-

тъе неутомимыхъ трудовъ съ пожертвованіемъ власного здоровья въ часѣ слабости и смерти покойного, и такожъ за такіиъ труды Пр. о. Емиліанови Ганкевичюви, парохови Снятиньскому и Ёго Всепочтенной родинѣ; ВБлагор. П. дру Каролю Вернеръ за всеохотнѣ посѣщенія и щирѣ рады; секретареви Радѣ повѣстови Благор. П. Іоанови Николаю Задуровичюви и его Благородной оупрузѣ за всяку удѣлену всеохотну помѣчь; брацтвамъ и сестрамъ церковнымъ: зъ Снятина, Беледѣ и Красноставецѣ, яко и всѣмъ вѣрнымъ причинившимся до великолѣпного обходу сего сумного чина.

Тую нашу подяку, котру съ слезами въ очакъ и съ закрѣпленнымъ сердцемъ Вамъ Всепочтеннѣйшій за Вашѣиъ всѣ понесеніи жертвы нынѣ ясно складаемо, звольте прїйняти ѳтъ насъ съ щиро-рускимъ „Спаси-Богъ“.

Беледѣ днѣ 19 марта 1882.

Наталія Кобриньска вдова. Іоанъ и Теофіла Озаркевичъ родичѣ.

(Надѣслано.)

Дня 2 (14) т. м. погорѣвъ я безперечно зъ подложеного огню до накорѣнка: дѣмъ мешкальнѣй, двѣ стодолы, комора, возѣвня, оборѣтъ, пивница, зѣ всѣмъ, що въ нихъ мѣстилося, обернулося въ купу угля и попелу. Тое сталося съ цѣлымъ моимъ майномъ, набутымъ мольною 18-лѣтною працею съ хлѣбомъ, пашею, бѣлемъ, съ домашними и господарскими снарядами, репрезентованными поодинокую малу цѣну, але разомъ взявши надѣ 2000 зр. На доповненіе горя рѣвночасно зо мною погорѣло 11 сусѣдѣвъ моихъ, селянъ. „Богъ давъ, Богъ взявъ“. Але вѣрую и надѣюся, що Господь не зачинавъ руки своєї для мене на будуще. Ходить о тое, чтобы я якъ найскорше мѣгъ посѣдати назадъ свою стрѣху и будинки господарскіи на помѣщеніе будущего збору. Парохіане мои, люде бѣднѣй, непосредно передъ катастрофою мѣстѣ причинились квотою 1656 зр. 27 кр. до репераци и розширенія будинковъ парохіальныхъ; черезъ згадане нещастіе стали еще бѣднѣйшими, а ту и передновокъ передъ очима. Дятого памятаючи на поруку Спасителя, осмѣляюся въ имя любви ближнего просити и тов-

кнути въ першомъ рядѣ до сердецъ Высокопреосвященныхъ и Преосвященныхъ Отцѣвъ и Высокопреподобныхъ и Преподобныхъ Братей во Христѣ тукравеи епархїи, дальше до сердецъ Ихъ Братствъ церковныхъ и Парохіанъ, чтобы — повторяю: въ имя любви ближнего — звалили, коли ласка, причинитилося можливо найщедрѣйшими лентами до чинѣ скоршого побудованія новыхъ парохіальныхъ будинковъ въ Селискахъ. „Громада по нитцѣ — голому сорочка“. Я жъ съ моими парохіанями, благами будемо Всевышнего, чтобы Всѣхъ П. Т. подавшихъ намъ милостиню въ найдальшихъ Ихъ поколѣнїяхъ ѳтъ подобного нещастія хоронитъ. Рѣвночасно звернувся до Высокой Президїи Намѣстництва съ просьбою о призволеніи прїймати датки на сказану цѣль, котрїи прошу присылати вселаскаво або просто на мои руки, або черезъ П. Т. Редакції нашихъ газетъ, котрїи звать ласкаво ѳткрыти рубрику для поквартированія насѣвшихъ милостинѣ або инымъ дохѣднымъ способомъ.

Всѣ П. Т. Редакції нашихъ газетъ звать ласкаво повторити мою нынѣшню просьбу, а — если ласка — прошу о тое самѣ П. Т. Редакції краевыхъ польскихъ газетъ.

Съ глубокимъ поважаніемъ

Іосифъ Крушинскій

гр. к. парохъ и предѣдатель комитету парохіального въ Селискахъ, почта Хорошниця, въ Яворѣвскомъ деканатѣ, епархїи Перемыской.

У о. Теодора Коснерского въ Угринахъ можна замовляти посля цѣнника, оголошеного минувшого року: винограднїи рослины закорѣннѣй, и то въ прутникахъ въ 50 сортѣ; черехи цѣпайскіи чернїи; вишнѣ угорскіи; щепы грушохъ и яблокъ; порѣчки червонїи и бѣлїи великогѣднїи; агресъ английскіи; малины и полуницѣ (трускавки). (3—?)

Накладомъ редакції „Дѣла“
вышло:

„ВЪ ОБОРОНѢ ЧЕСТИ“

повѣсть Г. Раймунда въ
трехъ частяхъ. Цѣна 2 зр.
50 кр., съ пересылкою 2 зр.
70 кр. (Повѣсть тая стоить
въ оригиналѣ нѣмецкомъ 8
зр. 40 кр.)

Дѣстати можна въ администрації „Дѣла“ або въ
книгарни Старопригїйской.

Ново уряджена торговля корѣнна Ф. Д. НОВИЦКОГО

во Львовѣ, улица Галицка, ч. 52

порукае

всякіиъ товары свѣжо спроваженїи въ найлѣпшомъ родѣ и по
дешевыхъ цѣнахъ.

Замовленія зъ провинції залагоджуються зворотною поч-
тою и якъ найстараннѣйше. (3—4)

„ЗОРЯ“ ПИСЬМО ЛИТЕРАТУРНО-НАУКОВЕ для русскихъ родинѣ

выходитъ во Львовѣ два разы на мѣсяць, кожде число най-
менше въ два аркушѣ друку и коштуе рѣчно 5 зр., поврѣчно
2 зр. 50 кр. (на великовомъ паперѣ рѣчно 6 зр., поврѣчно
3 зр.). Адресъ: Редакція „Зорѣ“, ул. Галицка ч. 18.

Въ редакції „Зорѣ“

можно набути слѣдующїиъ книжки власного накладу:

1. Повѣсти Марка Вовчка, три томы, въ цѣнѣ 1 зр.
2. Повѣсти Николая Устыяновича въ цѣнѣ 70 кр. (на лучшомъ паперѣ 85 кр.)
3. Страстнѣй Четверть, оповѣдане Николай Устыяновича, въ цѣнѣ 38 кр. (на лучшомъ паперѣ 45 кр.)
4. Мѣсть Верховинця, оповѣдане Николай Устыяновича, въ цѣнѣ 32 кр. (на лучшомъ паперѣ 40 кр.)
5. Оповѣданя Николая Гоголя, въ цѣнѣ 35 кр.
6. Сваты (образецъ въ галицко-русского жита) написавъ Денисъ, въ цѣнѣ 28 кр.
7. Гальшна, княгиня Острожна, оповѣдане историчне Дра Из Шараневича, въ цѣнѣ 1 зр.
8. Старорусскій княжїиъ городъ Галичъ, критичне студїумъ Дра Из Шараневича, въ цѣнѣ 32 кр.
9. „Зорѣ“ въ року 1880: на звычайномъ паперѣ 3 зр., на великовомъ 3 зр. 60 кр.
10. Марта Борецка, оповѣдане историчне, въ цѣнѣ 32 кр.
11. О выхованіи (подручникъ для русскихъ женщинѣ), въ цѣнѣ 30 кр.
12. Надельмаеръ, апостолъ свободы (цѣкава исторія зъ жита баламута-осцилїста) въ цѣнѣ 10 кр.
13. „Газета Школьна“ зъ р. 1878 (оправлена) по зниженѣй цѣнѣ 1 зр.
14. „Газета Школьна“ зъ р. 1879 (оправл.) по зниженѣй цѣнѣ 1 зр.
15. Провѣднїиъ идеѣ въ письмахъ Тараса Шевченка, въ цѣнѣ 35 кр. (правильно ѳотетична).
16. Завѣщане Тараса Шевченка, зъ музыкою М. Вербицкаго, въ цѣнѣ 35 кр.
17. Фотографїи Тараса Шевченка, въ форматѣ книжковомъ, въ цѣнѣ 50 кр.

При закупкѣ котораго-небудь зъ тыхъ выданѣ бере редакція всю оплату почтовою на себе.

СВѢЖІИ СЪМЕНА

Всякой зелени, ростинѣ пасовищныхъ, люцерны французской и т. п.

зъ послѣднихъ зѣбранныхъ зборѣвъ

(2—3)

порукае

ГОЛОВНЫЙ СКЛАДЪ сѣмень и ростинѣ

І. СТАХЕВИЧА

во Львовѣ, при площади Марїяцкой, ч. 11.

Цѣнники посылаются на жадање franco.

Переплетничїиъ закладъ

МИХАИЛА СПОЖАРСКОГО

во Львовѣ, въ домѣ Ставропигїйского Института

выдавѣ сими днями

„Помяникъ усопшихъ душъ“

въ форматѣ великомъ и меншомъ, съ ѳтповѣднымъ текстомъ, виньетами, украшенїями, и т. д.

Книга тая ѳтвѣтна и пожиточна для церковныхъ братствъ мужескихъ и женескихъ, старшихъ и молодыхъ, такожъ для братствъ тверезости, товариствъ, институцій, родинѣ и поодинокихъ лицъ, почитающихъ маматъ своихъ родныхъ, другѣвъ и знакомыхъ. Цѣна ѳтповѣдно до перецѣту и ѳбъему книги: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 зр. и выше. Всѣ замовленія выповняються ѳтвортною почтою. Также принимаеся перецѣлетъ евангелїи, служебникѣвъ, молитвословѣвъ и всѣхъ другихъ церковныхъ и свѣтскихъ книгъ. (2—3)

НА ВЕЛИКОДНІИ СВЯТА Дрѣжджи прасованїи

зъ звѣстной фабрики

А. И. Мавтнера и Сына

у Вьднїи

только въ головномъ складѣ на цѣлу Галичину въ торговлѣ
корѣнной

КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА.

Ласкави замовленія прїймаю вне съ нынѣшнимъ днемъ и вы-
сылаю съ звѣстною точностю на всказанный день.

Зъ причины, що сего року рускїи и польскїи свята въ
одномъ дни припадають, вчаснї замовленія булїи дуже по-
жаданїи. (3—?)

СКЛАДЪ ОБУВЯ

мужеского и женеского,
выробу краевого

ГРИГОРІА ЛЕТКОГО

въ Бродяхъ улица Золота.

Дякуючи за оказанїи менѣ до сихъ поръ взгляды П. Т. Публики, маю честь поручити и дальше съ тымъ увѣреніемъ, що вы-
робы мои робѣтнѣ, навѣтъ при найдальшихъ вымогахъ, подъ взгля-
домъ елегансїи повиннїи найти всюду признаніе, а то тымъ болѣе, що
они выконанїи совѣстно, зъ добранаго якъ найтравельшого матеріалу и
посля доборова парнеского вкуса, а однакъ по совѣстно умѣренныхъ
цѣнахъ. (3—3)

Звѣстный зъ дешевости и добѣрного товару
МАГАЗИНЪ ДАМСКІИ
КАМИЛЯ СТРИЖИЖОВСКОГО
во Львовѣ, улица Галицка ч. 4.

ПАРАСОЛКИ лѣтнїи
ѳтъ 1-20 до 10 зр.

Цвѣты французскїи.

Пѣра до капелюховъ
струсєвъ и фантастичнїи.

ГОРСЕТЫ парискїи
ѳтъ 1-30 до 5 зр.

Заполоче до значенїи, бавов-
ну французску до гасету,
кручену до гачкованїи, пря-
жу нитяну и бавовняну до
подѣлканїи.

Листье, прилады, фарбы, ро-
су, паперки, пендулы, дро-
тикъ, пачички, шпички и
всякіиъ додатки до робленїи
цвѣтовъ.

Бавовну Петтендорфску, Е-
страмадуру, Математич-
гу и Вигонїа на пончохи и
шкарпнтки, 8-мѣткову, бѣ-
лу и кольорову.

Миниатюры, Поанлики, Ме-
даillons и иншіиъ най-
новѣйшїиъ зубки и кренки
до робѣтъ фривантовыхъ,
Пытель до значенїи

Нитки цвайцарскїиъ до руч-
ного шїтя, Нитки Кларка
до машиннѣ, чотирократнїиъ
на шкарпнтки. Нитки на
клубкахъ до робѣтъ фрив-
антовыхъ.

Рого до суконѣ, бриклѣ до
горѣтовѣ, ралцѣ, наперст-
ки, крейдки, сантиметры,
ножички зъ фабрицъ англї-
скихъ.

Голки до шїтя ручного и
машинного, дроты до ро-
бленїи пончоховъ. Шпильки
англїйскїиъ и карльсбадскїиъ
послѣднїиъ до волосѣ.

Шовкѣ (схвалѣ) неаполї-
танскїиъ до ручного шї-
тя, пѣвъ-сдабѣ до машиннѣ,
кордонковѣ (шпурочокѣ) на
коралѣ. Всякіиъ потреби до су-
конѣ дамскихъ и мужескихъ.

Ласкави замовленія зъ поза Львова выконуються якъ найспѣшнѣйше и найточнѣйше.

Выдавецъ и ѳтвѣчальнїиъ редакторъ: Володимиръ Барвѣнскїиъ.

Зъ друкарнїи Тов. им. Шевченка, подъ зар. К. 1

Выходитъ во Львовъ що Среда и Субота (крѣмъ рускихъ святъ) о 4-ой годинѣ пополудни. Литерат. додатокъ „Библиотекѣ наизнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушъ кожного 15-го и послѣдняго дня кожного мѣсяца.

Редакція, администрація и экспедиція поль Ч. 8 улицы Академична.

Всѣ листы, посылки и рекламации належитъ пересылать по адресу: редакция и администрация „Дѣла“ Ч. 8 ул. Академична.

Рукописи не возвращаются только на попередние застереженіе.

Подписокѣ число стоитъ 12 кр. а. в. Оголошенія принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. отъ одной строчки печатной.

Рекламации неопечатанной вѣроятъ отъ порта.

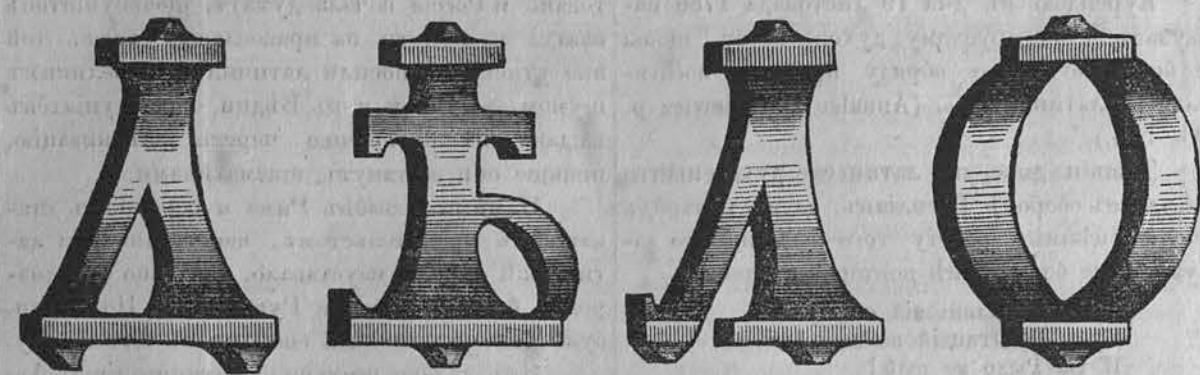
Предплату належитъ пересылать франко (наилучше почтовымъ переводомъ) до: Администрація часописи „Дѣло“ ул. Академична Ч. 8.

III. Читателѣвъ въ Россіи просимо мати на увазѣ, що въ вымѣстѣ *ъ, ѣ, ѣ, и* (въ серединѣ и на концѣ слѣвъ) *—и, и* (на початку слѣвъ) *—і, і* (на початку слѣвъ) *—и*.

Непокликані мисіонеры.

Мы звѣщали своего часу, що въ ту самую недѣлю, коли увязнено Гнилицкихъ селянъ, зѣхала до Гнилицъ мисія Р. Р. Бзуитовъ, а оттакъ розлялась по цѣлой Збаражчинѣ. Мы вже зъ горы остерѣгали передъ такими невчасными и неоправданными мѣрами непокликаныхъ мисіонеровъ, мы звертали увагу, що руске духовенство якъ доси такъ и на будущее дасть собѣ раду въ томъ дѣлѣ и не потребуе чужой помощи, а що выступленіе новыхъ мисіонеровъ въ такую пору, коли судовая и политическая власть еще что ино почала вести слѣдство для розясненія sprawy, може довести до сумныхъ результатовъ.

Надъ такими мисіями треба було еще зъ двоухъ взглядовъ жалѣти, а именно такъ зъ становища державного, якъ и зъ становища церковного. Зъ державного становища для того, що не можемо розумѣти, якъ въ загалѣ дасться правно оправдати мисію противъ вѣроисповѣданія, которе есть законно узнаваемъ и съ другими вѣроисповѣданіями, а именно съ мисіонериючимъ вѣроисповѣданіемъ вповнѣ равноправнымъ и равноправнымъ? Засадою каждой конституційной, а тымъ самымъ и австрійской державы есть религіозна толеранція. Религіозна мисія противъ якого небусть державно узнаного вѣроисповѣданія есть негачіе религіозна толеранція, а посередню и самой конституцій. Конституційна держава позволяе проповѣдувати науку кожного узнаного вѣроисповѣданія, але вже навѣтъ §. 303 уставы карной, а тымъ болѣе сама конституція збороняе неприязно або ображающе выступати противъ другого вѣроисповѣданія. А чимъ же жъ есть мисія одного вѣроисповѣданія *вымѣрена противъ* другого вѣроисповѣданія, якъ не неприязнымъ а звычайно навѣтъ и ображающимъ выступленіемъ противъ того другого вѣроисповѣданія? Що жъ бы у насъ сталося, якъ бы кожде вѣроисповѣданіе скотѣло выступити съ мисіями противъ другихъ вѣроисповѣданій? А предъ, что одному вольно, се вольно и другому. Чи жъ не опинились бы мы середъ религі-

ныхъ заколотѣвъ? Публичный спокой може бути удержанный только строгимъ пошанованіемъ законѣвъ и законами порученныхъ правъ кожного вѣроисповѣданія. Для того мусимо зъ державного становища жалѣти надъ такими мисіями, которіе непосредно звертаются *противъ* которого небусть вѣроисповѣданія.

Але такожъ и зъ церковного становища мусимо жалѣти надъ такими мисіями, а именно надъ выше згаданными мисіями Р. Р. Бзуитовъ. Чимъ есть учитель для своихъ учениковъ, батько для своихъ дѣтей, тымъ есть мѣсцевый священникъ яко отецъ духовный для своей паствы. Они наилучше знаютъ и могутъ знати добрый и слабый стороны тыхъ, съ котрыми щоденно зносятся и разомъ живутъ, они и передовѣсьти они могутъ найти отповѣдний мѣры поученія, поправки и проводу. Инспекторъ не заступитъ учителя, чужой опѣкунъ батька, чужой мисіонеръ — духовного отца. Така перемѣна роль може подклати у молодѣжи довѣріе до учителя, у дѣтей довѣріе до батька, у громадянъ довѣріе до своего отца духовного, але нѣколи не родитъ така перемѣна позитивного добра.

То, что мы доси теоретично сказали, мусимо еще въ болѣе мѣрѣ съ глубокимъ жалемъ повторити въ томъ спеціальномъ случаю что до згаданныхъ мисій въ Збаражчинѣ. Коли наши обавы, высказаны за дѣла тыхъ мисій еще зъ початкомъ лютого с. м., могли выдаваться гдѣкому може пересадными, то теперь можемо сконстатувати, что факта сумной дѣйственности значно перевышли наши обавы. Мисіи были, якъ легко здогадатись, вымѣренны противъ „православія-шизмы“. Коли бы мы были подвижниками православной пропаганды и всѣхъ вѣроисповѣданныхъ заверухъ, мы тогда дуже были бы урадованы результатами мисій въ Збаражчинѣ, бо они якъ неможе лучше ведутъ до того, противъ чого здаются выступати. Мы тогда бы мовчали и радувались мовчкѣ тымъ успѣхамъ. Але что бажаемо спокою нашому краеву, что хочемо, щобъ уставали а не множились пристрасти, щобъ не наставали у насъ религіозныя споры и заверухи, тожъ въ интересъ загалу звертаемо увагу на тѣ сумныя слѣдства, якъ зъ тыхъ мисій выходятъ.

Неперебѣрчивы въ словахъ и порѣвнаніяхъ проповѣдники-мисіонеры узнали за добре выступати противъ православія въ такой спо-

сѣбѣ, якій може выкликати лише впростъ противный наслѣдства. Щобъ довго не розводитись, подамо зъ многихъ фактовъ лишь одинъ прикладъ. Одинъ зъ проповѣдниковъ-мисіонеровъ мѣжъ иншимъ такъ мавъ говорити: „Powiecie może, że i szyszmatyk ubiera się w ornat, — ale ubierz w ornat i diabła, to diabeł diabłem zostanie. A wiecie co jest szyszma? Knuty to jest krzest szizmy. Kto chce szizmy, temu wyliczyć 25 knutów, a potem niech powie, czy chce szizmy i t. d.“ Письма якій дошли насъ отъ самыхъ селянъ, свидѣчаютъ, якъ шкодливе и подъ каждымъ взглядомъ сожалѣнія достойное враженіе роблятъ такі проповѣди на народъ. Требажъ пригадати, що людность Збараской окрестности, сусѣдуюча съ своими закордонскими братьями-селянами православной вѣры на столько освоена съ православнымъ вѣроисповѣданіемъ, именно что до его вышности, что не може на серію приймати такихъ „страхопудѣвъ шизмы“.

Така пересадка а навѣтъ неприлична неправда мисіонерской ельоквенціи кидается сама собою въ очи народа, который въ тыхъ мисіонерахъ видитъ не проповѣдниковъ христіанской любви, але лютыхъ враговъ. Зъ того выходитъ, что такі проповѣди замѣсть укрѣплити народъ въ его вѣрѣ, обурюють его противъ тыхъ, что такую ярѣсть сѣютъ въ проповѣди, и остаточно могутъ вызвать зовѣсть противный наслѣдства, отъ замѣренныхъ. Еще разъ подносимо, что обурѣние середъ народа на такой высоки мисіонерской ельоквенціи что разъ болѣе взростае. Тожъ коли такі мисіи мають отпавляться такожъ и въ Скалатчинѣ, то мы еще разъ завчасу звертаемо увагу на тѣ наслѣдства, якъ зъ того могутъ выйти. А не говоримъ сего безъ подставы. Львов. гр. кат. митр. консисторіи буде вѣдомо, до чого довела пересадна ревнивость противъ православія въ Збаражи передъ колькома лѣтами, где послѣя подобныхъ „образовыхъ“ проповѣдей противъ „шизмы“ заявлено колькасость людей, що нерейдуть на православіе. *Extrema se tangunt!* Тожъ коли не хочемо одного, не попадаймо у друге.

Тожъ дуже отповѣдно поступивъ собѣ дек. о. Фортуна, если, якъ доносить „Czas“, заборонивъ такимъ мисіонерамъ съ такою „образовою“ ельоквенціею соблазнити рускій народъ по рускихъ церквахъ тернопольского деканату.

Предплатѣ на „Дѣло“ для Австрій:		Для Россіи	
на цѣлый рокъ . . .	8 зр.	на цѣлый рокъ . . .	8 рубл.
на полъ року . . .	4 зр.	на полъ року . . .	4 рубл.
на четверть року . . .	2 зр.	на четверть року . . .	2 рубл.
съ дод. „Библиотекѣ“:		съ дод. „Библиотекѣ“:	
на цѣлый рокъ . . .	12 зр.	на цѣлый рокъ . . .	12 рубл.
на полъ року . . .	6 зр.	на полъ року . . .	6 рубл.
на четверть року . . .	3 зр.	на четверть року . . .	3 рубл.
на самѣ додатокъ:		на самѣ додатокъ:	
на цѣлый рокъ . . .	5 зр.	на цѣлый рокъ . . .	5 рубл.
на полъ року . . .	2 зр. 50	на полъ року . . .	2 р. 50к.
на четверть року . . .	1 зр. 25		
Для Заграничя, окрѣмъ Россіи:			
на цѣлый рокъ . . .	10 зр.		
на полъ року . . .	5 зр.		
на четверть року . . .	2 зр. 50		
съ дод. „Библиотекѣ“:		на самѣ додатокъ:	
на цѣлый рокъ . . .	14 зр.	на цѣлый рокъ . . .	6 зр.

Чи жъ не булобы на частѣ, щобы и наша Консисторія заняла отповѣдне становище въ той справѣ?

Гдеякій уваги о Русинахъ за Австрій.

I.

Австрія ревнидикуючи галицко-володимиреке королевство, въ котромъ колись княжили угорскіе королевичи, чи для того, чи може, что на Поляковъ не могла числится, въ початкахъ обернула свою увагу на галицко-русскій народъ и его церковну іерархію. Австрійске правительство хотѣло, щобы исповѣдники гр. кат. обряду были въ всѣмъ зрѣвнанъ съ латинниками и дѣлавали равной протекціи, щобы устало перетяганье на латинскій обрядъ. Австрійске правительство старалось, щобы гр. кат. духовенство сталося образованнымъ и подвинулось въ своего упадку. Въ той цѣли отворено семинарію у св. Варвары въ Вѣднѣ, где для Галичанъ назначено 14 мѣстцъ. Ту образувались Ант. Ангеловичъ, Николай Скородинскій, Мих. Гарасевичъ.... поборники руской церкви, и кто знае, что булобы сталося, якъ бы тѣ мужи не были стали въ прикрыхъ часахъ сильно въ оборонѣ правъ руской народности и руского народа. Повыешимъ намѣреніямъ правительства противились и перешкаждали всѣми силами латинске духовенство, Поляки и Василіане.

Лат. архиепископъ львовскій Вацлавъ Сѣраковскій именемъ капитулѣ и латинского духовенства предкладае р. 1774 цѣсаревой Маріи Теревіи представленіе, въ котромъ свѣтске духовенство руске описане чорными красками, а только Василіане величаются и поручаются яко достойны опѣки. А что до переходу на латинскій обрядъ, сказано въ томъ представленіи, „что наилучше булобы, якъ бы греческій обрядъ выкорѣнили, а только оставити латинскій обрядъ, бо Русины склонны до „Шизмы и Москвы“.

Якъ въ остальныхъ лѣтахъ Польщѣ такъ и за Австріи рускій епископъ львовскій Левъ Шептицкій старался о затверженіи капитулѣ. Правительство годилось на то, бо уважало капитулу отповѣднымъ средствомъ до скрѣпленія уніи. Але лат. архиепископъ В. Сѣраковскій сильно опирался тому и писавъ, что еще 1772

Незамѣчена повѣсть

зъ украинского жита*).

Побачили мы молодую пару — парубка и дѣвчину — въ самомъ наикрасѣмъ розцвѣтѣ ихъ жита, въ самомъ наикрасѣмъ розцвѣтѣ ихъ молодого щастія. Ихъ сердца запалили любовью, что новымъ, веселымъ сонцемъ освѣтила ихъ буденне жите. Можна було надѣятись, что Чѣпка сташии статочнымъ та щастливимъ и стане щастливимъ чоловікомъ. Такъ отъ доля повернула въ иншій бѣкъ. На яснѣмъ, якъ кристаль погѣднѣмъ небѣ зновъ показались хмары, вѣвѣтъ нежданно, не вѣ той стороны, въ отки можна було надѣятись.

Въ осени, только что повозивъ до дому Чѣпка хлѣбъ въ поля и загодивъя молотити, самъ собѣ мѣркуючи, якъ тепереньки бачитесь съ Галею, — на токъ до него вѣсело лихотило... бѣго поклакали у волость. Въ волости объявили ему, что якійсь Луценковъ небусть, вернувшись зъ Дону у Пѣски, позывае Чѣпку за землю, что недавно дѣсталась ему по родинѣ, за ту самую землю, что ему громада була въ присудила на власнѣсть. Черезъ два тыждни зновъ поклакали Чѣпку у волость и сказали, что „велено отобрати ему землю а отдати Луценковому небукови“. Громада присудила, а судъ отсудивъ! „Нема землѣ!“ сей сумный крикъ бодести, такъ страшный для каждого хлѣбороба, тяжкою хмарою налягъ на недавню ще веселѣмъ домѣвѣтъ Чѣпки. Поспѣшивъ Чѣпка до мѣста, щобъ тамъ шукати своей правды въ городскому судѣ. Та шкода було его ходу

и труда. Оттуда въ городскѣмъ судѣ найшовъ днѣ ту же самую неправду, дѣзнавъ тои самой кривды. Судовый секретаръ казавъ собѣ дати пятьдесятъ рублѣвъ, щобъ привернути Чѣпцѣ отобрану землю! Не такъ болѣло Чѣпку те, что не мавъ тыхъ пятьдесятъ рублѣвъ для секретаря, а болѣе заболѣло его те, что за правду треба оплачуватись. Поникли его надѣѣ. Въ городѣ познавша днѣ съ пѣйкомъ-писаремъ Порохомъ, что написавъ ему просьбу въ судъ и навчивъ его пити горѣвку; тутъ познавъ днѣ такожъ и ту неправду, что пануе на свѣтѣ. Отъ и вся наука, яку днѣ вынѣсь въ мѣста! За прикладомъ писаря Пороха записавъ днѣ свое горе горѣвкою и понѣвъ у Пѣски задурманену голову, ще болѣе помучене сердце. Одна неправда та втрата, — втрата всего наивѣрнѣшого, найболѣе цѣного — пѣкла его сердце.

Вернувши у Пѣски Чѣпка навѣтъ не зайшовъ до своей хаты, а потягъ просто до шинку и тамъ записавъ свою журбу до безпамяти. Оттуда познавъ днѣ вперше съ пѣщанскими пѣйками, до болѣе цѣсти двораками, что выпущенъ на волю, якъ птица безъ оселѣ, безъ землѣ, безъ притулку — шукали собѣ оселѣ по шинкахъ. Оттуда познавъ Чѣпка съ тремя гольятами, что овѣся съ нимъ здружилися и повели его дальше на бездорожа. Они пили на его коштъ, гуляли за его добро, ронказували ему свое бѣдомашне жите, привернули его жалѣне, теперь нещастіемъ ватроене сердце — и потоваришували.

Зъ того часу Чѣпка мало что не по цѣлыхъ дняхъ та цѣлыхъ ночахъ пересиджувавъ въ шинку, пропивавъ все свое добро и гулявъ до безпамяти. Почала мати плакати, докоряти сыновіи за таке жите, почала его опаматувати, наставляти, — нѣчого не пома-

гало. Почала стара мати жалѣтись передъ людьми на своего сына, порады на горе пыталы, порадили: пожалѣтись у волости. Послухала мати тои рады, пожалилась передъ волостнымъ головою, замкнули Чѣпку на одну ночь въ чорну, та тымъ только дѣлали ольбу до огню. Розлютувався Чѣпка на рѣдну матѣрь, мало что рукъ своихъ не наложивъ на стару нееньку, поторопивъ, порозбивавъ все, что було въ хатѣ, гадючими словами-проклятиями накинувъ на неи, тяжко зневаживъ еи, та вытягнувши въ скринѣ послѣдну свитину зновъ потягъ у шинокъ....

Съ ваккимъ, прибитымъ сердцемъ, съ гѣркими слѣзами покинула стара Мотря свою хату, пошла до чужихъ, добрыхъ людей своего вѣку доживати. А Чѣпка оставшись однимъ однимъ на своей хатѣ, якъ гулявъ такъ и гуляе дальше по цѣлыхъ ночахъ, а днями спитъ отпочивая въ своей безверхѣй хатѣ съ своими нещастными товарищами. Проминулось все добро, надбане тяжкою працею, за тою пѣйкою, до крытыхъ опустѣла хата, осталось ще колька стѣжковъ немолоченого збѣжа. Отъ и подмываютъ Чѣпку его товариши, продати и се послѣдне добро, та ще й кому продати? — жидови-нѣхристови, что тягне живу душу зъ добрыхъ людей! Такъ не спромѣгае Чѣпка на такой вчянокъ, якъсь отразъ отбѣвала его запропащувати свое добро въ жидѣвскіе руки, днѣ пошовъ до Грицька, щобъ ему продати свое послѣдне добро. Грицько бувъ зъ малку товаришемъ Чѣпки; такъ само бѣдувавъ, якъ днѣ, такъ само ганявся за чредою подъ проводомъ старого Уласа, такъ само заживъ сиротского лиха на сѣмъ свѣтѣ якъ и Чѣпка — только не пошовъ тою самою дорогою. Дѣйшовши слушного часу днѣ ставъ хазяиномъ,

небольшимъ, коли неменьшимъ отъ Чѣпки, тяжко працювавъ, зарабатывъ, одружився съ сиротою Христею, что не принесла ему нѣякого приданого крѣмъ доброго сердца и працевитыхъ рукъ, и заживъ теперь статочно, якъ годится на доброго чоловіка. Те саме, что збивало Чѣпку въ доброй дороги и пхало у якусь розпуку, горе, а тамъ и въ пѣне бурлацтво, — те саме наводило Грицька до працѣ и — до тихого, хоть небогатого щастія.

Ось и до того Грицька зайшовъ Чѣпка продавати свое немолочене збѣже въ стѣжкахъ. Обдраный, знидѣлый, на виду помаринѣый, съ тяжкими думками та неяснымъ окомъ вступивъ Чѣпка до хаты Грицька, якъ у який рай. Тихе, спокойне жите Грицька задалось ему справедливымъ равмѣ. Згадались давны, молодѣй, хлопчатѣ лѣта, завянуло сердце и Чѣпка почавъ сповѣдаться зъ своего горя передъ Грицькомъ — щирымъ другимъ хлопчатыхъ лѣтъ. „Лихо, брате“, каже Чѣпка, „лихо вѣчилось мене. А лихо, якъ до кого вѣчпится, такъ и не отгѣпнѣе. Троха и самъ виненъ, а троха таки и люде. Чимъ люде винны? — Неправдою своею. Отъ самого малого, несправедливого, до самого великого, наибѣльшого — всѣ винны. Вы только погляньте, якъ они мѣжъ собою жиютъ? Чи такъ якъ люде, якъ браты, якъ Богъ приказавъ? Еге жъ! Они бѣ одинъ одного въ ложкѣ воды втопили, въ лица землѣ стерли! Знаю я добре, что про мене говорятъ. Та най кажутъ, най думаютъ! — каждому вольно, что хоче казати и думати! Только не каждому дано знати, — заглянути въ чужу душу, зроумѣти, что тамъ и до чого, — подивитись у чуже сердце... Гляньте въ него правдивымъ окомъ, то и побачите, что тамъ дѣся, что тамъ творится — якъ иногда тяжкѣ

* Гл. Чч. 11, 12, 14.

р. перешкодивъ тому въ Римѣ и постарався, що буля, затверджаючи рускій капитулы, вже готова, не отримала печати и не зостала выслана. А и теперъ капитулы не були затверджені.

Понеже Поляки були постановили выкорѣнити и шольщити Русинѣвъ, тожь старались они поддерживать темноту межи Русинами и рускимъ духовенствомъ, чтобы Поляки и Василияне могли Русинамъ импонувати, а при томъ темне руске духовенство и его обрядъ на поруганье выставляти. Семинаріи не было, тожь рускіе епископы посмугувалясь въ Галичинѣ священниками поставленными въ Луцку и Хомиѣ, котріи не разъ ледво що читати навчилися, — хочъ треба признати, що народъ пріймавъ ихъ радо, бо они твердо заховували обрядъ, котрый образованіи старались на ладъ латинскій змѣняти.

Видѣвши низкій станъ просвѣты и що для образования руского духовенства было за мало мѣсць у св. Варвары въ Вѣднѣ, цѣсарь Іосифъ II оснувавъ во Львовѣ духовну семинарію, въ котрій наука философіи и богословія подавалася по руски. Такимъ способомъ австрійске правительство улучило не только науковѣ, але и матеріальнѣ становище руского духовенства, вызначивши рускимъ священникамъ удержанье въ религіионного фонду. Правительство улучило такожъ долю подданого народу знесенемъ неволѣ. Словомъ, що за часѣвъ Іос. II сплынуло для добра клиру, обряду и народа руского, то все завдячати мамѣ тому императорови, бо владыки нашіи того часу перемыскій Рыло и львовскій Бѣляньскій, не только ще не чинили жадного кроку для польщениа долѣ Русинѣвъ, але ще и то, що было узискане, запропащали.

До того ще освободило австрійске правительство руске свѣтске духовенство отъ гнета монаховъ чина св. Василия. За Польщѣ оо. Василияне добились того, що выключно только въ помежи нихъ выбирано рускихъ митрополитѣвъ и епископѣвъ и въ нихъ складалася епархіальне управленье. Такого становища добились Василияне и за Австріи, але се имъ не удалося. Обрядъ у Василиянъ бувъ рускій, але духъ польскій. Духъ той змѣнився ажъ тогды на лучше, коли перестали брати владыкѣвъ въ ихъ монастырѣвъ, и Поляки перестали до Василиянъ вступати.

А якъ то были тѣ епископы въ Василиянѣ, образецъ того маемо на перемыскѣмъ епископѣ Рылѣ, котрый всѣма силами старався греческій обрядъ понижити и его збѣлити съ латинскимъ обрядомъ. Противъ установленю капитулы Рыло говорилъ: що се новѣсть въ обрядѣ гр. католицкомъ; безъ вѣдомости римского престола вводивъ онъ много новостей въ латинского до обряду греческого, вносилъ иконостасы; самъ захоочувавъ Русинѣвъ опускати свой обрядъ и пріймать латинскій. Коли ему одинъ деканъ говорилъ, що латинники неустанно перетягають уніятѣвъ на свой обрядъ, Рыло отповѣвъ: що онъ бажае, чтобы всѣ уніаты перейшли на латинскій обрядъ. А на замѣтъ декана: то щожъ станесе зъ его паствыретвомъ? Сказавъ: „для него лишится та сама дорога.“

муки гнетуть его, яке лихо розривае... На те нема въ нихъ розуму... не дано имъ! Отъ — и волоцюга я, и пияница, и гольятака... А я — може красній отъ нихъ... та лиха доля моя! Кажу вамъ, богато казати, а мало слухати. Най я гульвѣса, бо мои руки до работы не здымаются; най я пияница, бо въ горѣхъ только менѣ душу отвѣсти... На чѣмъ же жъ я ви отвѣду — скажѣтъ вы менѣ.“ Отъ така была сповѣдь Чѣпки передъ Грицькомъ, отъ такой же самосудъ надъ самымъ собою. Чи правда было въ сему всему? — побачимо. Только жъ „тихий рай“ родинного житя Грицька мовъ сцѣплющю росю спавъ на душу Чѣпки. Хочъ на хвилю згадавъ онъ себе чоловікомъ, побачивъ вагу и цѣну доброго житя, праведного шастя. Заговоривъ онъ съ Грицькомъ за вѣже, такъ Грицько не схотѣвъ купити, бо у него есть и своего доволѣ. „Такъ вѣдѣмъ хочъ даромъ“, каже Чѣпка, „вы мене привитали, янъ рѣднѣ, мое сердце, мою душу отогрѣли. Вѣдѣмъ, брате, най не пропадае, покажѣтъ мои працѣ“. На томъ и стало и черезъ тыждень забравъ Грицько Чѣпчине вѣже до себе.

Та хочъ „отогрѣлась“ душа Чѣпки у любѣй розмовѣ съ Грицькомъ въ его „тихомъ раю“, та не перемѣнилось Чѣпчине житѣ. Якъ забравъ Грицько хлѣбъ у Чѣпки, не стало за що пити. Чѣпчина хата стала вже зовѣмъ пустою, а жидѣ дознавшись, що Чѣпка отдавъ Грицькови свое послѣднее добро, переставъ вже давати горѣвки на вѣру. Лихі товаришѣ Чѣпки стали его намовляти на крадѣжъ. Чѣпка спершу якось нѣбы остановився, отягався. „Украсти?“ думавъ Чѣпка — „добре

Курендою въ дня 19 листопада 1786 наказувавъ Рыло рускому духовенству, чтобы не боронило своего обряду противъ посягательства въ латинизмъ. (Annales Narasiewicz p. 593—594.)

Тожъ не диво, що латинске духовенство ставало въ оборонѣ Василиянъ, алежъ и народъ рускій оцѣнивъ роботу того владыки по заслугѣ. Еще бо и нынѣ повторяея слово:

Бувъ Шумляньскій не шумѣвъ
Бувъ Шептицькій не шептѣвъ
И ты Рыло не рый!

Поляки якъ давнѣйше такъ и теперъ не обзавали своего посланництва. Замѣтъ повыскати и поднести Русинѣвъ, они представляли ихъ чорными красками якъ бунтовниковъ, вѣрадикавъ отчизны и вѣры. Чтобы понизити Русинѣвъ, латинске духовенство заходило коло того, чтобы руске духовенство было выключено отъ религіионного фонду.

В. Сѣраковскій заборонивъ бувъ 1779 р. Русинамъ обходити богоявленскѣ водосвѣтіе на львовскѣмъ рынку. На жалобу, подану черезъ Институтъ ставропигійскій, правительство усунуло заказъ, а цѣсарь Леопольдъ II. выдалъ 1790 р. декретъ рѣвноуправленія обрядѣвъ, где сказано:

1. Чтобы одинъ обрядъ не призиравъ другого и надъ другимъ себе не выносилъ.
2. Чтобы оба обряды уживали равныхъ правъ.
3. Чтобы одинъ обрядъ не клалъ другому перешкодъ въ выконуваню набоженства.

Зъ выше наведеного видно, въ якѣмъ положеню была галицка Русь такъ подъ вагядомъ обряду, якъ и народности.

Выше згаданный епископъ Рыло, котрый якъ знаемо, ненавидѣвъ руского обряду, просявъ въ конецъ правительство, чтобы надало ему генеральное викарія, такогже самого Василиянина якъ и самъ Рыла, Спюринга, за сѣрагана съ правомъ наслѣдства. Але перемыске духовенство, котрому правленье епископа Рыла надомло, не валишило постаратися, чтобы не Спюрингъ але Ант. Ангеловичъ зоставъ именованный епископомъ.

Подобнымъ способомъ, коли 1798 р. львовске епископство опорожнилося, Спюрингъ докладавъ всѣхъ силъ, чтобы на нѣмъ засѣсти. Однакожъ и ту руске духовенство не залишило протестувати и Николай Скородинскій зоставъ львовскимъ владыкою.

За цѣсаря Франца I реставровано галицку митрополию. Коли Полякамъ не удалося сему запобѣгти, доклали они всѣхъ своихъ силъ, чтобы выше згаданный Спюрингъ зоставъ митрополитою, чого такожъ не осягнули, и митрополитою именовано А. Ангеловича.

Русины ажъ за Австріи отыскали права чоловіка и можливѣсть до просвѣты. За тѣ такъ великій добра и ласки а такожъ и за оборону, якої дознавали, Русины душею и сердцемъ прилягли до Австріи и не было прикладу, чтобы ихъ привязанье было нещире. Мимо того противники нашіи не опускали жадной способности, чтобы Русинѣвъ подорѣввати и обвиняти. Такъ н. пр. коли въ повстаню за Косцюшки уніаты отпавші до Россіи зѣдали скомпроми-

тованіи и Россія почала думати, чтобы уніятѣвъ навадъ наверхъ на православіе, фактъ той якъ утискъ подносили латинники съ великимъ шумомъ въ Римѣ и въ Вѣднѣ, чтобы уніятѣвъ выдано на польщенье черезъ латинизацію, инакше они зостануть шизматиками.

И мимо заказѣвъ Рима и перешкодъ ставляныхъ правительствомъ, перетяганье на латинскій обрядъ неуставало, такъ що межинародніи относіны межи Русинами а Поляками, были беаперестанными спорами зъ того powodu.

Якъ далеко поступила латинизація за Австріи можна видѣти въ писѣма архіепископа Кицкого до своего агента въ Вѣднѣ 1802 р. где говорится: Не знаю зъ отки Русинамъ зъ всѣхъ сторонъ только опѣки? Ту въ нашихъ сторонахъ ихъ таке множество, що число латинниковъ до Русинѣвъ стоить ледво якъ 10 до 100... такъ, що часто въ селахъ о 300 родинахъ ледво знайдешъ 3 або 4 латинскихъ.

Отже передъ 80 лѣтами въ востѣднѣй Галичинѣ не было якъ десята часть латинниковъ а що нынѣ? Тожъ видимо, що за Австріи бѣльше спольщено, якъ за Польщѣ.

ДОПИСЬ.

Изъ Самбора.

(Про руско-народный театръ подъ дирекціею Биберовича.) Наше мѣсто было перше, где по разъ першій выступилъ руско-народный театръ подъ дир. Биберовича. Признаемось и мы до того блуду загально-руского, що каждая новѣсть страшить насъ и недовѣрчиво зворушув. Тому дѣйстно тремтяти входилисьмо маленькою юрбою до театру, где насъ принало — чому правду отъ разу не сказать — непонятне разочарованье — позаякъ сцена новою дирекціи представлялася намъ такою, якої не бачило еще наше мѣсто. Зъорганизованье силъ въ такъ короткомъ часѣ, выученье штукъ въ большѣй части новыхъ, представляла такъ гладкій подъ вагядомъ сценичнымъ якъ и артистичнымъ — се дѣйстно была праця сердечна, передъ котрою не жалъ головы склонити. Торбчій представляея п. Бачинского а сегорѣчий п. Биберовича при режисеріи п. Гриневецкого, выказують истинно такую рѣжнцию, якъ представляея польскихъ группъ провинціальныхъ а театру львовского п. Милашевского. Тому почувавомся до милого обовязку высказати наше задоволенье такъ новою дирекціи якъ и Выдѣлову Рускою Бесѣды у Львовѣ, котрый симъ разомъ зробітъ выборъ достойный своего народного обовязку.

Та щожъ — коли кожде наше нове змаганье находить вже въ завязкахъ своихъ перепоны великіи, а що гѣрше отъ насъ самыхъ независимѣ. Ледво що нова дирекція показала насъ намъ въ повнѣ своей силы и зѣбѣности, якъ наразъ приневолити ви власти лишати мѣсто. Причиною до того были ще послѣдніи останки сумной катастрофы вѣднѣского Ring-театру — але разумѣея въ галицко-польскѣмъ забавленю. Зъ порученя ц. к. староства подняла дирекція театру въ сали представлень всѣкѣ мѣры противъ небезпеченству огневному,

бо выбила другіи дверѣи и утримовала коло сцены сивакву, воду въ бочкахъ и всѣкѣ инніи приборы — такъ що и друга власть именно магистратъ унаваъ сѣй средства за въ повнѣ достаточній для убѣзпеченя публики. Спокойно тому давала дирекція дальшіи представлень, спокойно и безъ боязни ходила и публика до театру, коли наразъ являея наказъ третей зъ ряду власти, наказъ рады повѣтвойи найкатегоричнѣйшій въ всѣхъ: „представленя заперестати“ съ мотивами, бо сали не убѣзпечена противъ евентуальной пожежи.

Съ умышленымъ представленьемъ удаея дирекція до п. маршалка, просить о раду, якъ бы ще средства осторожности завести — не помаже нѣчого, отримувъ только острѣ заявленье, що „не позволяе грати“.

Несмѣло еще спитала дирекція, чи той наказъ дотычить лише руского театру, на що безсторонно отповѣли п. маршалокъ, що въ загалѣ всѣмъ театрамъ зборонитися грати, хіба найдуть собѣ мурованій будинокъ.

Тымчасомъ не минуло днѣвъ 14, якъ въ наше мѣсто заѣхавъ п. Бачинскій и давъ представлень въ тѣй самѣй сали безъ наименьшого опоры спѣмненой рады а и самого п. маршалка. А то чому? спытаея. Тому отповѣмъ, бо п. Бачинскій грае и по польски, а вѣстно, що тогды небезпеченство огневое значно менше. Наказъ п. маршалка вышловъ рѣвночасно въ часѣ сѣсесіи Русинѣвъ и Нѣмцѣвъ въ тутешного казино, тому ясно якъ сонце, що властиво впынуло на той острый наказъ Рады повѣтвойи: чи дѣйстно „небезпеченство огневое“ чи — „руске слово“.

Мы додамо еще зъ своей стороны, якъ неровважно и провокующе поступила въ томъ дѣлѣ Рада повѣтвойи самѣбрека — коли такъ далекий и отрубній отъ себе понятія получила въ „одно“.

Самѣбрь 12 марта 1882.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Спѣлный делегаціи) скликаніи вже урядово на 14 л. цѣвтія с. р. Они, якъ звѣстно, мають ухвалити новый кредитъ на войну и уфортификацію въ Кривошійи и Герцеговинѣ. Якъ пишуть, спѣлные министерство войны буде жадати новыхъ 14 миліонѣвъ. Повѣтуйовый Fremdenblatt думае, що удержанье войска на полудни монархія въ такой силѣ, въ якої теперъ тамъ знаходится, буде потрѣбно до сѣрнія, оттакъ буде можна по части переводити демобилизацію.

(Рада державна.) Сесія палаты послѣвъ мае бути отрочена сегодня на феріи великодныхъ свѣтъ. Часть треваня феріи буде залежати отъ того, якъ довго протягнешеся надзвычайна сесія спѣлныхъ делегацій.

(Великій князь Володимиръ), братъ царя Александра III, прибывъ дня 26 марта съ своею супругою вел. княгинею Маріею Павловною до Вѣднѣ. Князь перѣзѣдитъ черезъ Вѣднѣ до Итали съ хорою супругою. Цѣсарь Францъ Іосифъ пріянявъ гостей на дворѣи желѣзницѣи дуже широко и въ своемъ побѣдѣ перѣзѣвъ ихъ до цѣсарского замку, где подчасъ побыту въ Вѣднѣ замешкають. Тогожъ таки дня пріянявъ вел. князь визиты

путне житѣ. Спершу здаея, мовѣбы то справдѣ Чѣпка вдруге переродився. Разомъ съ матерю обладали та обновили они свою запущену хату; Чѣпка ходивъ на зарѣбки, день у день працювавъ такъ жваво, що робота ажъ горѣла въ его рукахъ. Настала косовица, заробивъ Чѣпка въ пятнайдцѣти копѣекъ сѣна; настали жнива, надбавъ хлѣба доволѣ. Радѣе стара Мотря, хвалитсея передъ людьми своимъ сыномъ, шастѣе та гараздъ, здалося, зновъ завили у Чѣпчину хату. Здаея, нѣчого бѣ больше й бажати. Пора бѣ была Чѣпчѣ згадати теперъ и про Галю, коли онъ широко ви полюбивъ. Вже жъ сама стара Мотря не разъ натякае сынови, що пора бѣ одружитисъ — всежъ буде ще краше: жѣнка привитае, порадитъ, ровважить...

Отже жъ зовѣмъ що иншого дѣялось на дѣлѣ.

За той часѣ, якъ Чѣпка здаваея такимъ роботачимъ и прикладнымъ хозяиномъ, не покидавъ онъ своего давного ремесла, а повѣвъ его ще ширше, черехъ троха инакше.

Ще поки вернулася была стара Мотря на свою хату, налялось Чѣпчине сердце новою злостею до людей, новою охотою помѣты за кривду. Чѣпка бувъ вступивъ за кривду крѣпакѣвъ, що мимо наданою волѣи мусѣли ще два роки дармо робити своему панови. Крепаки зажадали заплаты за тѣ два роки и пошли громадою до пана. Панъ розволотился, зробівъ зъ того „бунтъ“ и вѣзавъ начальство присмирити „збунтованныхъ крѣпакѣвъ“. Наѣхали справники, найшли солдаты та поклякали пѣщаньску громаду крѣпакѣвъ. Якъ передъ паномъ, такъ и передъ справникомъ вступивъ Чѣпка за кре-

паками, хочъ самъ бувъ вольный ковакъ; — за тежъ схопили его солдаты и тяжко высѣкли Чѣпку рѣбагами. Ось чому зновъ запалало Чѣпчине сердце лютостею и охотою помѣты. „Поки они мене не займали“, гукавъ опѣсля Чѣпка передъ своими товаришами, „я бувъ до нихъ, якъ усѣ люде... А арибли такѣ во мною — стережѣтея жъ теперъ. Такъ отсе правда? Се она?... Коли такъ... не давъ — ласкою, отдаси силою; позорить насъ середѣ бѣлого дня за те, що мы просимо слѣзками, зывавъ насъ ровбишаками... коли такъ, темна нѣчь покаже, де мое, де твоѣ! — Годѣ пити-гуляти! Що зъ того, що мы поживились въ пана, та въ головы съ писаремъ? Жидѣи и забравъ все те собѣ, а насъ ще понабивали. Нѣ! Станьмо красне такими людьми, якъ всѣ, — пріймемъ за роботу, въ день будемъ працювати, — а нѣчь-матѣнка — й навчитъ и скаже, де наше лежить.“

Отже въ день честна работа, а по нѣчахъ друга работа: крадѣжи, напады, рабунки, ровбишадтво. Спѣванася Чѣпка ще съ другими такими нѣчными товаришами, мѣжъ ними и съ москалями и великимъ гуртомъ вели они свое ровбишадтво по цѣлѣи околици. Нарабували, накрали чужого добра, подѣлились у до свѣта и ровходились до дому на денну роботу. Ось до такого житя дѣйшовъ Чѣпка.

(Дальше буде.)

НОВИНКИ.

всѣхъ архикнязьвѣ, пбнѣйше переѣхавъ съ цѣсаремъ по Пратерѣ, а вечеромъ были обѣдъ гости на цѣсарскомъ обѣдѣ, на котромъ была майже выключено цѣсарока родина. — Гдѣякіе дневники приписуютъ гостинѣ вел. князя Володимира въ значеніе политичне. А именно догадуются, что братъ царя має мисію умовити съ цѣсаремъ Францъ Іосифомъ взгляды евентуального зѣзду обохъ монарховъ. „Berliner Tagblatt“ доставъ съ поважного жерела зѣ Петербурга вѣдомость, що думку зѣзду въ Петербургъ поднято на ново; зѣзды мавбы отбутися передъ коронаціею царя.

(Галицкій фондъ индѣмнизацийный.) На за-
обданю палаты пословъ рады державной для 11 с. м. вынечено 2,500.000 зр. яко вынечану щорѣчну запомогу зо скарбу державного на галицкій фондъ индѣмнизацийный, але принято и резолюцію, звываючу правительство, щобы постаралоса якъ найкорше урегулювати правне отношеніе межъ скарбомъ державнымъ, а галицкимъ фондомъ индѣмнизацийнымъ, и щобы правительство отвітній внесенія въ той справѣ предложило радѣ державной. Справа тая естъ для Галичины дуже важна, бо въ нѣй ходитъ о мнимый довгъ, котрый выносятся нынѣ до 80 миліонѣвъ, а котрымъ малабы бути обтяжена Галичина зѣ титулу звороту той сумы черезъ край до скарбу державного. При дебатѣ надъ тою позиціею забравъ бувъ голосъ министръ дръ Земляковский и выказавъ поглядъ правительства на справу галицкого фонду индѣмнизацийного. Онъ оказавъ, що найвысше розпорядженіе зѣ 13 жовтня 1857 выразно каже, що „почавши отъ р. 1857 черезъ цѣлый часъ до амортизации має бути для галицкого фонду индѣмнизацийного вставлена въ бюджетъ державный щорѣчно сума 2,500.000 зр. не зѣ титулу залычки, але яко запомоги.“ Далше заявивъ министръ, що справу индѣмнизацийную радѣ галицкій соймъ якъ найкорше урегулювати; минушого року однакже задля короткого тремена сесіи соймовой не мѣгъ того учинити, але на сегорѣшній сесіи тая справа буде урегулювава. — И справдѣ на порядокъ дневный найближшій сесіи соймовой прійде справа галицкого фонду индѣмнизацийного.

(Послы словенскіе), якъ доносятся праска „Politik“ уложили проектъ уставы о рѣвноуправленію языка словенского въ Краинѣ, Стиринѣ, Каринтинѣ, Гориціи, Истрии и Триестѣ и доручили той проектъ, подъ назвою „lex Poklukar“, комисиі парламентарной. Словенцы належать до наибольшіе покровляемыхъ народѣвъ въ Австріи. Помѣшанъ съ Нѣмцами и майоризованъ черезъ Нѣмцѣвъ въ кождѣмъ взглядѣ, отъ давна они борются о свою рѣвноправность. Жадана ихъ справедливый и щось въ томъ взглядѣ правительство и теперѣшня большіе парламентарна вчинити мусятъ, хочъ здесь не на столько, на сколько жадають Словенцы. И такъ — пише Politik — вже Линбахеръ, превесъ клубу центра, заявивъ, що проекту пословъ словенскихъ его клубъ не може поипрати.

(Повстаніе въ Далмациі и Герцеговинѣ.)
Урядовій вѣдомости зѣ театру войны. Генер. Ювановичъ доноситъ: Дня 20 с. м. на полудни Корита подъ Сворцами одна компанія 20 того баталіону стрѣльцѣвъ сточила битву съ 60 повстанцами. Стрѣльцѣ обманули повстанцѣвъ удавши что утѣкають, выбили ихъ зѣ занятон цозиціи и спровадили въ засѣдку. Повстанцѣ стратили 15 забитыхъ и раненыхъ, а рѣштя утекла. Войско не мало жадныхъ стратъ. — Дня 21 с. м. одна компанія 22-ого полку пѣхоты, вертаючи зѣ патрулю въ Бегового Корита була нападена отдѣломъ повстанцѣвъ зѣ 130 людей. Прибула на помѣчъ еще одна компанія войска и повстанцѣвъ отперто. Войско не мало жадныхъ стратъ, повстанцѣвъ же мали колькохъ убитыхъ и раненыхъ. — Въ дни 19, 20 и 21 с. м. шеста бригада зрекноскувала цѣлу околицу Корита, Мекгруды, Реци, Беляны и Кретаца и не подыбала нѣгде повстанцѣвъ. — Дня 23 с. м. ген. Чейтосъ прибувъ зѣ Улока до Невесиня. По дорогѣ не стрѣтивъ нѣгде повстанцѣвъ. — Колумна полковника Шуленбурга була въ ночи зѣ 19 на 20 с. м. заокочена повстанцами коло Зѣванѣ и стратила одного тяжко а одного легко раненого войска. — Въ окрестности Бѣлена надъ Вардаремъ появились отдѣлы повстанцѣвъ, котры зѣ далека стрѣляли до войска и все цѣпалися до границъ черногорской. — Въ послѣднихъ часахъ колько колоннъ предпринимало реконесансы въ околицихъ Горзаций, Чайницѣ и Фочи; нѣгде не стрѣчено повстанцѣвъ. Теперъ мають бути предприняті реконесансы въ такихъ околицихъ, котры мало або и вовсе не были перемотированъ. До того судуть ужити значѣйшій силы войска, а при войску будутъ такожъ и урядники политичный, котры мають задану оскотувати, зѣ якихъ мѣщевостей и колько жителѣвъ прилучилось до повстанія або выемигровало. — Зѣ тыхъ всѣхъ коротко збранихъ офіціальныхъ донесень зѣ театру войны видко, що въ Герцеговинѣ онуются дрѣбный отдѣлы повстанцѣвъ, выминають стрѣни съ большими силами войска, а нападаютъ на дрѣбный отдѣлы. Чи тѣ такъ роздробленіи громады повстанцѣвъ зберутся коли въ одну сильну громаду, щобы змирнитися съ войскомъ, чи такі такъ розсыпаные въ шо разѣ дрѣбнѣйшій громады накопецъ и счезнутъ, — се пытанье, на котре теперъ еще не можна дати отповѣди.

ЗАГРАНИЦА.

Россія. Минушого разу подали мы содержаніе телеграммы высланной царемъ до цѣсаря Вильгельма въ день его уродинѣ. Цѣсаръ Вильгельмъ отповѣвъ на телеграмму царя такъ: „Прійми, Ва-

ше Величество разомъ съ цѣсаревую мою найсердечнѣйшу подяку за желаніа въ день моихъ уродинѣ. Коже слово В. Величества отбилось глубоко въ моемъ идячѣмъ сердцу. Благоду Всевышнѣго, щобы поблагословилъ Твою правленю для счастья народѣвъ поддѣльныхъ Твоему скиптрѣ и для скарѣленія европейского мира“. — На пирѣ въ Гатчино въ день именинъ цѣсаря Вильгельма царъ сказавъ тоасть подобный въ основѣ до телеграммы пересланной цѣсареву. Такой самый тоасть повторили и въ Петербургѣ офицеры на своемъ пиру. По той причинѣ пише „Русскій Инвалидъ“: „Съ именемъ цѣсаря нѣмецкого лучитъ кождый правдивый Россіянинъ згадку его найщиршею приязнью съ нашимъ покійнымъ царемъ Александромъ II; тая приязнь була опера не лишъ на личныхъ чувствахъ, але такожъ на признанно, що она, тая приязнь, естъ подставою интересѣвъ заприязненыхъ державъ. Войска російскій тѣшилися все симпатіею цѣсаря Вильгельма“. — Зѣ сего всего видко, що царъ и правительство російске манявѣстуютъ дуже отверто приязнь Россіи съ Нѣмчиною, а тымъ самымъ стараются докзати, що всѣ вѣсти голошеніи о охотѣ Россіи до войны съ Нѣмчиною суть неправдивы. — Въ томъ взглядѣ цѣкавы доносятся рѣчи зѣ Петербурга. Кажуть, що недавно російскій штабъ генеральный заставлялся надъ тымъ, о сколько Россія приготовава нынѣ до войны зачѣинной. Штабъ мавъ по довгѣй нарадѣ и основній рѣзавѣ прійти до того пересвѣдченія, що въ теперѣшній хвили Россія потребуе скарѣленія линіи граничной отъ стороны Нѣмчины. Якъ доносятся рѣчи зѣ Петербурга до праскахъ „Napodn-ыхъ List-овъ“, штабъ генеральный мавъ узнати, що Нѣмцѣвъ потребуютъ до мобилизации 10 дѣвъ, Австрія 19, а Россія ажъ 75 дѣвъ.

Вертаемъ еще разѣ до телеграммы царя до цѣс. Вильгельма и тоаству, внесенного за здоровье нѣмецкого цѣсаря. Зѣ тыхъ объявѣвъ приязни дуже тѣшатся офіціальный австрійскій и нѣмецкій органы. Вѣденска „Politische Correspondenz“ пишущи о теперѣшній политичній ситуаціи въ Европѣ, кончатъ такъ: „До симптомѣвъ успокоюющаго характера прилучився въ послѣдній хвили новый, сильный и череконуючий моментъ, — а нимъ естъ благожеланье, вѣщующе миръ межъ Россіею и Нѣмчиною и удержанье европейского спокою, переслане царемъ цѣсареву Вильгельмову въ день его уродинѣ“. — Треба замѣтити, що въ Австріи особливо угорскій и польскій независимый органы не вѣратъ въ щирѣсть царскихъ заявленъ и суть той думки, що война мѣжъ Россіею а Австріею естъ неминуучою. Pester Lloyd зываетъ навѣтъ Австрію, щобы не ушюкалася обѣщаньями Россіи и щобы власне теперъ, коли Россія не чуесть въ силѣ зачѣинти ея, выдала войну Россіи!

Гр. Игнатъевъ выдѣвъ розпорядженіе, щобы жиды антикаръ спровади до року свои антики, а жиды провизоры антикарскы щобы не могли бути при антикахъ въ царствѣ російскѣмъ. Весь персоналъ при антикахъ въ Россіи має складатися лишь зѣ християнъ. Въ самѣмъ Петербургѣ естъ теперъ 14 жидѣвъ властителей антиакъ. Переведеніемъ того министерского розпорядженія має занятися мѣскій физикатъ.

Италія. Черезъ цѣлый минушій тыждень нанували въ рѣжныхъ мѣстахъ Италиі безпорядки; газеты нотуютъ такой безпорядки въ Римини, Цезенѣ, Русси, Филето коло Равенны, въ Пьянурѣ коло Неаполю и въ Мессинѣ. Въ Пьянурѣ розъярена товна народа вдерлася до дома громадского, розбила и зничила цѣле урядженіе дому а архивъ громадскій спалила. Выслане тамъ войско зѣ Поццуолѣ арештовало сотки людей. Въ Мессинѣ безпорядки тревали два дѣи. Италискій газеты годятся на тое заключеніе, що всѣ тѣи проявы безпорядковъ въ Италиі треба приписати недоволюю и убожеству низшихъ верствъ народа — и кажутъ, що на такой проявы треба серьезно глядѣти. Въ окрестности Равенны уоружена товна социалистовъ нанала на двоухъ карабинерѣвъ и помаскувала ихъ.

Франція. Дня 23 с. м. отбулся въ французскѣмъ парламентѣ выборъ комисиі бюджетовой. О важности того выбору мы вже говорили; отъ него залежала судьба теперѣшного министра финансовъ Сая и цѣлого кабинету Фрейсине. Выборъ выпавъ шастливо для министерства, бо на 30 членѣвъ комисиі выбрано 18 прихильниковъ финансовой политики Сая, Сей, якъ зѣбѣтно, предложивъ проектъ, щобы теперъ не набувати приватній желѣзницѣвъ на власнѣсть державну (якъ се бажавъ Гамбета) и не затиати пожички на будову новыхъ линій желѣзничныхъ, але щобы еуществующимъ желѣзницамъ приватнымъ дати зарученіе, що черезъ 15 лѣтъ держава не буде выкуплювати отъ нихъ желѣзницѣвъ на державну власнѣсть, а за тое желѣзницѣвъ причинитъ фондами до будовы новыхъ линій. Якъ сказано, въ комисиі правительственно здобуло собѣ о 3 голосахъ большіесть. Принятыи бюджету (въ котромъ власне головну ролю грае пытанье желѣзничне) уважають побѣдою анти-Гамбетовыхъ партій въ парламентѣ. Але такъ оно не естъ; Гамбета, очевидно, самъ не бажавъ еще уадаку министерства Фрейсине, бо пожъ — самъ Гамбета при нынѣшнѣмъ складѣ палаты пословъ не ставбы на чолѣ кабинету, а министерство Фрейсине для него еще найбѣспѣднѣйше.

Выгнаій минушого року зѣ монастыря въ Солезмъ Бенедиктины повернули тихцемъ сего року. Правительственно дождавшись о томъ, наказало имъ вынестися зѣ Франціи. Бенедиктины не послушали и ажъ войско мусѣло ихъ зѣ монастыря выгнати. На интерпеляцію въ томъ дѣлѣ въ парламентѣ отповѣвъ министръ, що сповнивъ только законъ.

Ревизія отбулася недавно въ Островѣ коло Сокала у члена товариства им. Качковского, Тимка Теренька. Ревизуваля: комисаръ староста п Арвай и жандармъ. Не знайдено нѣчого противзаконного.

Зѣ Яворова пишуть намъ: И яворѣвска читальня громадска удостоилася ревизіи. Дня 18 с. м. передъ полуднемъ прибувъ комисаръ староста п. Е. Курьловичъ до читальнѣ, перерѣвъ всѣ газеты, писма и каталоги книжокъ. Замѣтивши, що вписанныхъ въ каталогѣ двоухъ книжокъ (именно „Polityka Polaków względem Rusi“ и „Перекичнѣ“) нема въ библиотечѣ, бо котры члены ихъ выпожичили до читанія, а имена ихъ не были записанъ, то приказавъ, щобы на будущность имя кождого пожигающаго було записане, коли и що пожигае. При томъ допытувать п. комисаръ, кто на тое настававъ, щобы читальню въ Яворѣвъ завести, чи учительъ суть членами читальнѣ, чи деканъ естъ членомъ, кто до безименный дарувавъ 5 зр. для читальнѣ и т. и. Тѣи пытанія вже достаточно показуютъ, о що п. комисареву властиво ходило. По протоколѣ оуствивъ п. комисаръ читальню приказавши лише, щобы о кождѣмъ загалномъ зборѣ напередъ доносити ц. к. старосту.

Панъ Плошаньскы и Добрянска подали до львѣвского суда краевого прошеніе, щобы ихъ мужѣвъ на свята великодній выпущено на волю. — Рѣшеніе Суду въ той справѣ еще не звѣстне.

Зеркала ч. 6 сконфискувала сегодня ц. к. прокуратурія за подписъ подъ иллюстраціею „Соний мари Патриотника“.

Зѣ Тысьменицѣ пишуть намъ: Наше мѣстечко було дня 12 с. м. видовищемъ бойки християнъ съ жидами; бойка не скончилась вправдѣ такимъ сумнымъ образомъ, якъ се бывало въ лѣтъ минушого року на Украинѣ, але все таки скончилась оригинально. Того то дня напавъ жидъ въ мѣстѣ на торгу селянина, щобы ему отдавъ довгъ. Селянинъ довгъ отдавъ жидови, отже отказавъ жидови всякого права до него, але жидъ силомъ почавъ здирати кожухъ зѣ плечей селянина. Якъ то все бувае, где одинъ жидъ напасте християнина, тамъ злѣзаетъ заразъ цѣла чорна купа жидѣвъ, обступая християнина и зѣ всѣхъ боковъ частуе „зепами“, — такъ було и ту. Мѣщане тысьменицкы и селяне, котры прійхали зѣ сусѣдныхъ сѣлъ на торгъ, побачивши, що съ селяниномъ, окруженнымъ товною жидѣвъ, „якоко не добре“, збѣглися на оборону своего брата по вѣрѣ и народности — и почали бити жидѣвъ. Бойка пошла на добре. У многихъ жидѣвъ була кровь на головахъ, лицахъ и рукахъ. Середъ бойки и заколоту надѣйшовъ жандармъ и зачавъ розганяти. Подчасъ той своей урядовой чинности жандармъ дѣбавъ отъ одного жиды по ланитѣ! Отъ якъ скончилась бойка жидѣвъ съ християнами и жандармомъ въ мѣстѣ Тысьменицѣ! Теперъ провадится судовое слѣдство въ той справѣ.

Въ мѣстечку Копычницѣхъ на Подбѣлю закладаеъ громадска читальня. Коло заложения читальнѣ заходятъ вже отъ давна самы честныи мѣщане Копычинецѣ, а заохоты и порады въ ихъ хорошѣмъ предпринято доде имъ тамошній рускій священникъ о. М. Сѣчинскій.

Передъ зближающимися святами уважаемъ нашимъ обовязкомъ поднести одну досыть важную справу, а именно, щобы Русины купували потрѣбный на свята товары и выкузалы у рускихъ купцѣвъ и крамарѣвъ и тымъ чинѣмъ подпомагали розвѣй руской торговлѣ. Особенно священники повинны звернути увагу своихъ парохіанъ, щобы не давали зароблты жидамъ, а християнамъ Русинамъ. Въ рѣжныхъ сторонахъ Галичины суть рускій кушцѣ, щирѣ патриоты и поборники народнои справы. Покажемъ лишь для примѣру п. Теодора Досынчука въ Подгайцѣхъ, ревного Русина, котрый за свою неустраниму дѣятельность середъ мѣщанства тамошняго и въ радѣ повѣтѣвой, має такъ богато и такихъ завязанныхъ вороговъ, що въ ложцѣ воды его утопили бы; покажемъ на другого такого купца, п. Корытовского въ Калуши, котрый естъ дуже дѣятельнымъ членѣмъ тамошней читальнѣ мѣщанской, подпомагае предплатою майже цѣле дневника руске. Такихъ людей Русины повинны подпомагати, бо анѣ Жиды анѣ Поляки певно ихъ не подпомагутъ. Зважмо, що намъ дуже потрѣбно своихъ людей середъ рѣжныхъ становъ, особливо же становъ независимыхъ, якимъ естъ станъ купецкій и промысловый. Плекаймо отже щиро тоновѣй еще лѣторосли руского купецтва и промыслу, щобы они розросались въ користь и славу галицкой Руси!

Розбѣйниче убійство лучилося минушого тыждня подъ сѣломъ Шкля, въ пов. яворѣвскѣмъ. На цѣсарскѣмъ гостиници знайдено трупа селянина зѣ Яонискѣ, пов. городецкого, 45-лѣтнего Ивана Гзерского, котрый ято гандалеръ коней, выѣхавъ бувъ на ярмарокъ до Яворова. Слѣдство выказало, що Базерскій идучи гостиницею вечеромъ подъ лѣсомъ зѣставъ пострѣленный въ каркѣ, оттакъ затяганный до рова и тутъ домордованный. Ремѣнь знайдено розорванный; въ ремени мало бути 45 зр. Жандармерія выслѣдила вже злочинца; естъ нимъ 23-лѣтній селянинъ зѣ Шкля.

Судовое слѣдство о обманствѣ на великій розмѣры. Львѣвска „Stražnica polska“ подала до явного вѣдомости велике обманство жиды Полторака лавранта мукы на хлѣбъ для львѣвского гарнизону войскового. Редакторъ „Stražnica-ы“ п. Гневшъ слѣдивъ довго — якъ каже — господарку Полторака и назбравши на столько доказѣвъ и свѣдѣковъ, що чувся въ силѣ выступити съ открытиемъ

своимъ явно, оголосивъ цѣле обманство въ своей газетѣ. Але закимъ газету пустить въ свѣтъ, удався съ нею до ц. к. прокуратуріи и тамъ зложивъ о цѣлой справѣ протоколъ, а именно зѣнавъ, що ливерантъ Полторакъ доставляе мукы съ послѣдами, съ кукѣлемъ и т. др. додатками. Въ наслѣдство того зѣзнанія отбулася въ недѣлю, дня 19 с. м., судовая ревизія въ парѣвѣтѣ млынѣ Дома, оттакъ и въ магазинѣ Полторака и въ другихъ подозрѣныхъ мѣсцяхъ. Ревизію переводивъ судія п. Литвиневичъ. Въ млынѣ Дома — якъ доноситъ „Dziennik pol“ — опечатано судово 500 мѣховъ мукы, котра мала якусь дуже невыразну барву, а кромѣ того знайдено и опечатано 40 мѣховъ меленыхъ каштанѣвъ и кукѣлю. Противъ Полторака выточено очевидно судовое слѣдство, котре выкаже, сколько въ открытѣ „Stražnicy“ естъ правды.

Преміи для пасѣчниковъ. Галицке товариство господарске оголосило конкурсъ на 4 преміи по 15 зр. для пасѣчниковъ. Убѣгатися можуть только пасѣчники учителей шкѣлъ народныхъ и селяне.

Стражи полиціи во Львѣвѣ буде помножена о 60 жовнѣрѣвъ, 2 агентѣвъ I класы и 3 агентѣвъ II класы. Намѣстництво зажадало побольшенія стражи о 80 жовнѣрѣвъ и 8 агентѣвъ, але секція IV магистрату зредуквала жадане намѣстництва задала оащадности, бо громада мѣста Львова дае половину коштовъ удержанія полиціи.

Тѣсуюсь памятный въ Перемышлѣ. Въ 23 ч. „San“ у зѣ 26 с. м. дочитуемосъ дуже цѣкавыхъ рѣчей о санитарно-полиційныхъ отношеняхъ въ Перемышлѣ. Минувшого тыждня можна було читати порозѣлпюваній по рогахъ улицы обѣщанія, що дня 23 с. м. о год. 10 передъ полуднемъ отбудеся лицитация зѣужити соломы въ перемышлѣмъ криминалѣ. Солома тая була выкинена зѣ арештантскихъ сѣнниковъ и вывезена зѣ криминалу, где вже отъ трехъ лѣтъ нануе пламистый тифусъ. Тую заразливую солому закупивъ ктось и перевозивъ ея въ открытыхъ возахъ черезъ цѣле мѣсто. Досыть пѣзно вже довѣдалася о томъ зверхность громадска Перемышля и наказала солому тую спалити. Далше пише „San“, що криминалѣ въ Перемышлѣ, положенный середъ мѣста, стався розсадникомъ заразы. И не диво. Передъ колькома днями мѣска комисиі лѣкарско-полиційная предприняла осмотръ криминалу и знайшла его въ станѣ справдѣ застрашующѣмъ. Казнѣ переносивъ, подекуда мѣстятъ два разы только арештантовъ, анѣжъ могутъ помѣстити, дезинфекціи майже жадной, каналъ загаченый не мавъ отпыву, и т. д. Комисиі перевела дезинфекцію, але противъ переносивно казенъ арештантами не могла нѣчого сама порадити, — удалася отже до высшего краевого суда. Судъ доси нѣчого не розпоридавъ, а тифусъ ширится разнаразъ, множество арештантовъ, засудженныхъ и на короткій кары, умирають на тую заразливую хоробу, умерли и 4 стражники вязничны, теперъ лежить вже 3 тыжднѣ на пламистый тифусъ прокураторъ дръ Прахтль. „San“ велику часть вини за такой санитарный станъ въ перемышлѣмъ криминалѣ складае на недѣбальство лѣкаря вязничного дра Гащица.

Др. Тоннеръ, Чехъ, посолъ до рады державной загостивъ на запрошеніе Поляковъ до Львова и 25 с. м. мавъ отчитъ на доходѣ фонду на памятникъ Мицкевича. Др. Тоннеръ читавъ „О увадку чешского народа и о его поднесеномъ черезъ працо“. Дръ Тоннеръ умѣе по польски, бо въ р. 1856 бувъ профессоромъ въ гимназіи перемышлѣ. Поляки львѣвскіи принимали гостя дуже сердечно. Витали и прощали его дуже торжественно на дворці желѣзницѣ; на его честь було дане театральне представленіе и банкетъ. Майже рѣвночасно гостила во Львѣвѣ польска писателька Ядвига Луцкевска (Деотима) зѣ Варшавы и була предметомъ энтузіастичныхъ овацій.

Страта австрійскихъ войскъ въ войнѣ на полу-дни монархіи въ забитыхъ и раненыхъ до дня 12 с. м. выносятся 210 войковъ (Mannschaft) и 15 офицерѣвъ.

Дръ Юліанъ Охоровичъ, доцентъ философіи при львѣвскѣмъ университетѣ, опускае Львѣвъ и отѣздитъ до Парижа. Молодѣжъ академикъ прощала его сими дами банкетомъ: Дръ Охоровичъ, чоловікъ дуже свѣтлый, образованный, звѣстный въ свѣтѣ науковѣмъ писатель, бувъ орасою львѣвского университета, але мачиши богато вороговѣвъ, не мѣгъ добитися катедры профессорской, — ба що, на сей рокъ школьный отнято ему навѣтъ марну пенсію доцента, а дано ея д-ру Скроховскому, протегованому черезъ партію краковскихъ станчиковъ.

Отѣмъ мѣшкѣвъ російскихъ имперіалѣвъ въ кождѣмъ по 100 штукъ знайшли недавно робѣтники подъ подлогою магазиномъ рѣльничного банку, реставруючи подлогу. Робѣтники подѣлились знайденными грѣшми и дали такожъ стокѣльадесять штукъ своему будѣвничому. Той занѣсъ ихъ до полиціи; колькохъ робѣтниковъ, прогулявшихъ грѣшъ, узвизно. Знайдений скарбъ походить имѣновито зѣ крадежи почтовыхъ грѣшей въ 1855 р. Тогды то укравъ ктось зѣ касы дилижану суму 4882 зр. 50 кр. а. в. въ російскихъ имперіалахъ, адресовану зѣ Ясѣ до Лондону. Кондукторъ Николай Семеновичъ, черезъ которого недѣбальство пропали тѣ грѣшѣ, засудженный бувъ на оплату ратами цѣлой сумы; доси оттагнено ему зѣ пенсіи вже до 2000 зр. Дирекція почтъ починила вже кроки, щобы ствердити, чи знайденіи теперъ имперіалы суть тѣ самы, котры пропали въ 1855 р. Велика имѣвѣрность, що се тѣ самы, основуюсь на томъ, що найновѣйшій имперіалы мали дату 1852 року.

Львѣвскій Бредѣло. Дня 21 с. м. приключився цѣкавыи случай въ львѣвскѣмъ краевѣмъ судѣ карнѣмъ. Мала розпочатися розправа передъ судѣями присяжными. Президентъ розправы, сов. Левицкій, почавъ проводити присяжныхъ присягу.

Тогда одинъ зъ присяжныхъ, п. Пикъ, заявивъ, что слово: „Такъ менѣ Господи Боже допоможи“, не може повторити зъ вѣры и переовѣдченя. П. Пикъ представивъ, що уродився зъ родичей жидѣвъ, выховався некрещеный въ религій протестантскій у свого свояка на Угорщинѣ, а потѣмъ стався безконфесійнымъ — для того отже концевъ слова присяги не мають для него значеня. Законъ австрійскій о отбраню присяги отъ свѣдѣвъ постановляе, що свѣдѣвъ безконфесійныхъ належить записати послѣ той религій, яку визнавали передъ переходомъ на безконфесію — и такій случай буваетъ, але щоби судія присяжныхъ не хотѣвъ повторити присяги, — се случилось першій разъ во Львовѣ. Президентъ розправы представивъ п. Пикова, якъ наслѣдства правый спадають на судію присяжного, котрый не хоче зложити присяги, и п. Пикъ наконецъ повторивъ формулу присяги.

— Два мѣсяца о. Е. Е. президентъ бар. Шенку. Въ отвѣдѣ на бесѣду посла Кулачковаго въ радѣ державной сказавъ п. министр правосудія, др. Пражакъ, сл. слова: „Може сказати, що президентъ высшего Суда во Львовѣ, чоловікъ, якъ звѣстно, всѣми партіями въ краю вельми поважаний, завѣрявъ... и т. д.“ А п. Гавзеръ зновъ ось якъ слова сказавъ: „...по третє, я збѣиъ твердження, мовби то польскій фанатикъ бажали знести округъ высшего суда краевого въ Краковѣ (щобъ можна высылати Русинѣвъ урядникѣвъ судовыхъ на Мазуры), — се есть бажаньемъ президента высшего Суда краевого во Львовѣ!“

— Зъ Черновца. Дня 18 л. марта с. р. отбывся курсовый загалный зборъ товариства рускихъ академикѣвъ, „Союза“. На зборѣ выбрано новый выдѣлъ; выбраны: Сергій Шпойнарскій, студ. философіи, председателемъ; Емилій Оробко, ст. правъ, заступникомъ председателю; Ілія Лабѣй, ст. правъ, секретаремъ; Артуръ Малекъ, ст. правъ, скарбникомъ; Иванъ Воробкевичъ, ст. философіи, бібліотекаремъ; Димитрій Жалковскій, ст. богословія, господаремъ; Иванъ Клима, ст. богословія и Иванъ Ступницкій, ст. фармаціи, контролерами. — *Отъ товариства „Союзъ“ въ Чернивецѣхъ.*

— На бѣднѣхъ ученикахъ академичной (русской) гимназіи пожертвовавъ Вп. Теодоръ Соболевскій зъ Станислава 2 зр., — за що ему Дирекція гимназіи складаетъ подяку.

— Цѣнавый процессъ. Въ Парижѣ д. 28 лютого отбулася судовая розправа въ процессѣ ткача имени Флоріана, котрый намерявъ убити Гамбету. Флоріанъ бувъ ткачемъ въ одной фабрикѣ въ Раймъ и доведѣвши рѣзкихъ несправностей и кривдъ отъ своихъ хлѣбодателей постановивъ отбрати собі житье, але впередъ убити якого „эксплуататора“ — буржуа. Найлучшимъ представителемъ буржуа показався ему Гамбета. Купивши собі револьверъ Флоріанъ прибывъ до Парижа и три днѣ блукавъ коло Palais Bourbon, где живъ Гамбета, яко президентъ палаты пословъ. Але Гамбета нѣколи не выходивъ пѣшки, але выѣзжавъ въ повѣзѣ, а Флоріанъ не хотѣвъ ѣдучого отстрѣляти, щоби не хибити. Стративши наконецъ терпѣливость, онъ рѣшився убити замѣсть Гамбету першого лѣвшого буржуа, а за несом-

нѣнного буржуа уважавъ того, кто носить ленту почетного легіона. Надѣйшовъ дорогою съ такою лентою др. Маеръ и Флоріанъ выпаливъ въ него, а думаячи, що докторъ убивъ, стрѣливъ собі въ ротъ. Однакжъ Маерови нѣчого не стало, а и Флоріана выгоно зъ раны. Присяжнй признали Флоріана виннымъ, а судъ засудивъ на 26 лѣтъ каторжной работы.

Вѣсти епархіальныя.

Зъ АЕпархіи Львовской.

Презенту на парохію Чернівцѣвъ получить поч. крыл. о. Юліанъ Сембратовичъ, парохъ при церквѣ св. Петра и Павла во Львовѣ.

Въ прописку на пар. Мельничъ приняты додатково о. Аполінарій Гриневецкій.

Каноничну институцію получили оо.: 1) И-

зидоръ Райтаровскій, пар. зъ Чернихова на парохіи Лубянки, дек. збараского; 2) Михаилъ Цегельскій на Камѣнку Струмилову.

Душпастырскі посады одержали оо.: 1) Теодозій Строчій получить завѣдательство Чернихова, дек. збараского; 2) Тадей Левицкій завѣдатель Перегінска получить завѣдательство Поляны, дек. щирецкого; 3) Володимиръ Ян-вичъ получить завѣдательство Перегінска; 4) Игнатій Юхновичъ завѣдательство въ Илохѣ, дек. роздольского; 5) Іосифъ Бандыра завѣдательство Поршна дек. щирецкого; 6) Володимиръ Голинатый завѣдательство Хоросна, дек. щирецкого.

Зъ Епархіи Перемыской.

Презенту получилъ о. Іосифъ Будзиновскій, завѣдатель капелланы въ Тегловѣ, дек. угнѣвского на тукожъ капелланію.

Каноничну институцію получили оо.: 1) Симеонъ Дуткевичъ, сотрудникъ въ Каменцѣ Стареселѣ, дек. потелицкого на капелланію въ Поддубцахъ, дек. угнѣвского; 2) Теодоръ Юристъ сотрудникъ зъ Сушицѣ-Раковѣй, дек. старосамборского на парохію въ Хашовѣ, дек. жуковтиского.

Душпастырскі посады одержали оо.: 1) Александръ Полянский, завѣдатель парохіи въ Хашовѣ, дек. жуковтиского, одержавъ самостоятельное сотрудничество въ Сушицѣ Рыковѣй, дек. старосамборского; 2) Михаилъ Заяць, завѣдатель капелланы Унатычъ дек. дрогбынского, одержавъ завѣдательство въ Горбачахъ, дек. горожанского; 3) Викторъ Сиротинскій, завѣдатель парохіи Бутыны, дек. угнѣвского одержавъ сотрудничество въ Каменцѣ Стареселѣ, дек. потелицкого; 4) Николай Бачинскій, завѣдатель кап. въ Поддубцахъ, одержавъ сотрудничество въ Белѣхъ; 5) Теодоръ Левицкій, сотрудникъ зъ Торгановичъ, дек. самборского, одержавъ завѣдательство парохіи Юнатицъ, дек. старосамборского.

Ординаріатскимъ комиссаремъ для надзору науку религій въ народныхъ школахъ жуковтиского деканату именованъ о. Теодоръ Турчановичъ, парохъ въ Рыпачѣхъ, дек. жуковтиского.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— Выйшла зъ друкарнѣ товариства имени Шевченка и продается по 10 кр. брошюрка нѣмецка

подъ зарг.: Einige Worte über das Buch „Die Polen und Ruthenen in Galizien, von Dr. Joseph Szynski“. Von einem Ruthenen. — Въ брошюрѣ той (объемлющей 14 страницъ великой 8-ки) авторъ дае отпаву дрови Шуйскому за его мѣсцами неправдиве и тенденціе представленье теперѣшного стану и змаганъ галицкихъ Русинѣвъ.

— Въ нѣмецкой вѣдѣнскій часописи „Der Naturforscher“ умѣститъ сего року проф. Иванъ Верхратскій зъ Станислава свои розправы науковѣ зъ наукъ природныхъ, котры дотычна редакція зъ наукъ радъ приняла. Именно будать загальныи интересъ погляды и повѣрия народны, долучены до науковыхъ дослѣдовъ автора. Звѣстныи есть пребогатѣ вѣдомости того матеріалу у нашего трудолюбивого природознавца, п. Верхратского. Въ повѣи заслуге на увагу тое, що проф. Верхратскій имена всѣхъ мѣсцевостей подае въ рускомъ языкѣ, въ ихъ природномъ звучаніи. Повѣи бы такъ робити и всѣ нашъ писателѣ, котры пишуть по нѣмецки або по польски, особливо же совѣстно повинны уважати оваченики нашѣ, щобъ до метрику рускихъ вписували имена и прѣзвища чисто по руски.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. Дописувателъ зъ Копичинецъ. Пишете, що на вашой почтѣ нема рускихъ друкованыхъ и жадаете отъ насъ, щоби мы о томъ звѣстили въ „Дѣла“. Вы бачите, що въ „Дѣла“ подобны жалобы подаются часто и хочъ вправдѣ не остаются безъ какой-то користи, але все таки не приносятъ столько користи, сколько приносили бы тогда, колибы всѣ жалобы на недбалыхъ чи й злопамятныхъ почмайстрѣвъ та почтовыхъ урядникѣвъ шли просто до ц. к. Дирекціи Почтъ во Львовѣ. А зробиши се дуже легко, каждый пиеменный селянинъ може описати фактъ — якъ було — и посылати почтою до Дирекціи до Львова. Дирекція певно прочтаетъ такую лекцію почмайстрови, що на другій разъ не поважится легко-важати приписы законны.

Вп. А. В. въ С. „Мертвъ Душѣ“ можете теперь достати вже лишь по книгарской цѣнѣ и то звертаетъ Вашу увагу, що лише дуже невелике число примѣрниковъ лишилося отъ пренумераты.

Звертаемъ увагу тыхъ ВП. предплатниковъ „Библиотеки найзнаменитѣйшихъ повѣстей“, котры доперва отъ сего року почали еи предплатувати а першого тому „Стефана Лаврентія“ зъ 1881 р. еще собі не закупили, щоби, если хотять мати комплектъ, поспѣшили съ присылкою 1 зр., бо незадовго скончится другій томъ, зброшуруе въ купѣ съ первымъ, и тогда не можна буде першого тому окремо набути.

Въ нашой Редакціи можна каждого часу предплатувати „Кіевску Старину“. Львовскій предплатники можуть отбрати собі поодинокі числа въ администраціи „Дѣла“. Цѣна предплатна на цѣлый рокъ выноситъ съ пересылкою почтовою 14 зр. а. в.

ПОСЛѢДНА ВѢДОМОСТЬ.

— Выбѣръ посла въ округъ Добромилъ-Мостиска-Перемышль отбывъ ся сегодня. О год. 4 пополудни звѣстныи бувъ во Львовѣ результатъ голосованя. П. Тышковскій одержавъ въ Мостискахъ 117, въ Добромилѣ 176, а въ Перемышлѣ 176 голо-овѣвъ. Крыл. о. Юзычынскій въ Мостискахъ 55, въ Добромилѣ 35, въ Перемышлѣ 67 голо-овѣвъ.

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

Для Зорѣ и Зеркала: А. Б. во Львовѣ 250 зр., о. А. А. въ Товстенкѣмъ 250 зр., П. Л. въ Мостяхъ 450 зр., о. С. К. въ Подк. к. Бродѣвъ 4 зр., о. И. К. въ Губинѣ 250 зр.; для Бать-ковичи: о. Г. К. въ Гаяхъ 250 зр., о. Г. В. въ Помонатахъ 130 зр., А. В. во Львовѣ 250 зр., П. Л. въ Мостяхъ 250 зр., Г. К. въ Романѣхъ 1 зр.; для Школы. Часописи: о. Г. К. въ Гаяхъ 3 зр., І. Д. въ Поздаци 2 зр.; на рускій перекладъ Фавста: пнѣ В. въ Бужку 120 зр.

Курсъ львовскій зъ дня 27. л. марта 1882.

	платить жадають	
	австр. валютѣ	безъ купю
1. Акции за штуку.		
Желѣз. Кар. Люд. по 200 р.	297 50	301 50
„ Львѣ-чери-яв. по 200 р.	167 —	170 —
Банку гал. гал. по 200 р.	301 —	307 —
2. Листы заст. за 100 р.		
Общ. кредит. гал. по 5% ав.	100 20	101 20
„ „ „ по 4% ав.	93 —	95 —
„ „ „ по 5% ав. период.	100 20	101 20
Банку гал. гал. по 6% ав.	101 30	102 30
Листы дов. гал. рус. банку п. 6%	100 50	102 50
3. Листы дов. за 100 р.		
Общ. роль. кред. Завед. для Гал.	92 —	94 —
и Буквар. 6% лосов. въ 15 лѣтъ		
4. Облиги за 100 р.		
Индустриализ. гал. 5% м. к.	99 —	100 25
Облиги коммунальн. Гал. банку		
рустик. 6%	100 —	101 50
Пожички кр. зъ р. 1873 по 6%	101 —	102 50
5. Лосы мѣста Кракова	18 50	20 50
„ „ Станислава	22 —	25 —
6. Монеты.		
Дукатъ голландскій	5 55	5 66
„ „ цѣсарскій	5 57	5 67
Наполеондоръ	9 48	9 58
Полмильеръ	9 77	9 88
Рубель русскій ерѣбный	1 52	1 62
„ „ пиперовый	1 19	1 21
100 марокъ нѣмецкихъ	58 40	59 20
Серебро	—	—

У о. Теодора Коснерского въ Угринахъ можна замовляти послѣ цѣнника, оголошеного минувшого року: виноградныя рослины закорѣненны, и то въ пруткахъ въ 50 сортъ; черехи цѣшайскій чорны; вишнѣ угорскі; щепы грушкы и яблѣк; порѣчки червоні и бѣлы великоягодны; агресъ английскій; малины и полуницѣ (трускавки). (4—?)

Съ симъ числомъ розсылае Вп. предплатникамъ „Библиот. найзн. повѣстей“ 18 аркушъ повѣсти Едварда „Стефанъ Лаврентій“ зъ англійского и 8 арк. повѣсти „Любовь убогого молодца“ Октава Фейлета зъ французского.

„МЕРТВЪ ДУШѢ“, повѣсть Николая Гоголя съ портретомъ автора и „Словомъ отъ Издавничка“ (278 страницъ великой 8-ки). Цѣна 1 зр. 80 кр.; съ пересылкою почтовою 2 зр. Достати можна въ администраціи „Дѣла“ и въ книгарни Ставропигійской.

Въ книгарнѣ Н. Georg, Corratier 10 въ Женеви можна достати:

Мирного и Бѣлика. Хиба ревутъ волы, якъ я-сла повни? Романъ зъ народного житя. Ц. 6 франковъ.

Т. Гр. Шевченка. Кобзарь. Выданье стереотипное кн. I-II Ц. 2 фр.

Драгоманова. Новы украинскій пѣснѣ про громадскі справы. (1764, —1880) Ц. 3 фр.

Драгоманова. Историческая Польша и Велекорусская демократія. Ц. 3½ фр. (2—3)

Переплетничій закладъ МИХАИЛА СПОЖАРСКОГО

во Львовѣ, въ домѣ Ставропигійского Института
выдавъ сими днями

„Помыслии усопшихъ душъ“

въ форматѣ великомъ и меншомъ, съ отповѣднымъ текстомъ, вѣнцетамъ, украшеніями, и т. д.

Книга тая отвѣтна и пожиточна для церковныхъ братотвъ мужескихъ и женскихъ, старшихъ и молодыхъ, такожъ для братотвъ тверезости, товариствъ, институцій, родины и поодинокихъ лицъ, почитающихъ мамать своихъ родныхъ, другѣвъ и знакомыхъ. Цѣна отповѣдно до переплету и обѣму книги: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 зр. и выше. Всѣ замовленія выповняются отворотною почтою. Также принимаеся переплетъ евангелій, служебниковъ, молитвословѣвъ и всѣхъ другихъ церковныхъ и свѣтскихъ книгъ. (3—3)

На складѣ суть дуже гарны золоченыя окладники на „Фавста“ и „Антологію“ по 55 кр. а по 60 кр. съ пересылкою почтовою.

Новооткрыта торговля СЪМЕНЪ И ЦВѢТОВЪ Е. Ф. РИДЛЯ

во Львовѣ, при Маріинцѣмъ пляцу ч. 10, напротивъ готелю Ланта
поручаетъ нѣтъ гваранцію за доброту
сѣмена ярины, сѣмена польны, цвѣтѣвъ и лѣсовы, рождѣ, дерева овочевы, корчѣ, шпараги и т. п.
Цѣнники на желанье Франко. (4—6)

СВѢЖІЙ СЪМЕНА

Всякой зелени, ростинъ пасовищныхъ, люцерны французской и т. п.

зъ послѣднихъ зобранныхъ зборѣвъ
поручаетъ

ГОЛОВНЫИ СКАДЪ СЪМЕНЪ И РОСТИНЪ І. СТАХЕВИЧА

во Львовѣ, при площади Маріинцѣй, ч. 11.
Цѣнники посылаются на жадање franco.

НА ВЕЛИКОДНІЙ СВЯТА Дрѣжджи прасованіи

зъ звѣстной фабрики
А. И. Мавтнера и Сына
у Вьдн
только въ головномъ складѣ на цѣлу Галичину въ торговлѣ корѣнѣй

КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА.

Ласкавы замовленя пріймаю вже съ нынѣшнымъ днемъ и высылаетъ съ звѣстною точноотю на сказанный день.

Зъ причинъ, що сего року рускій и польскій свята въ одномъ днѣ припадають, вчаснй замовленя булибы дуже пожадані. (4—?)

Звѣстныи зъ дешевости и добѣрного товару
МАГАЗИНЪ ДАМСКІЙ
КАМИЛЯ СТРЖИЖОВСКОГО
во Львовѣ, улица Галицка ч. 4.

ПАРАСОЛЬКИ лѣтныи
отъ 120 до 10 зр.
Цвѣты французскі.
Пера до капелюхѣвъ
струсей и фантастичныи.

ГОРСЕТЫ парискіи
отъ 130 до 5 зр.
Залочѣ до значеня, бавовну французку до газету, кручену до гачкованя, прыжу нитину и бавовнину до пошлѣвканя.

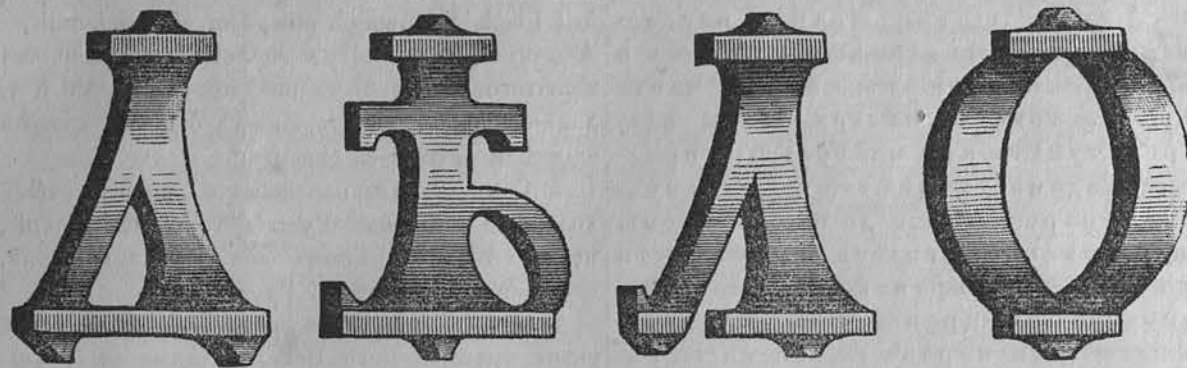
Листы, приклады, фарбы, росу, паперки, пендулы, драгитъ, патячки, шпичики и всѣхъ додатки до робленя цвѣтѣвъ.
Бавовну Петтендорфску, Е-стремадуру, Математичку и Вигоня на пончохи и шарпички, 8-мѣткою, бѣлу и кольорову.

Миниариски, Позанлякъ, Медальоны и инши новѣйшій зубки и крепинки до робѣтъ ериволитерныхъ, Пытель до значеня
Нитки швейцарскі до ручного шитя, Нитки Кларка до машинн, чотырократны на шарпички. Нитки на клубкахъ до робѣтъ ериволитерныхъ.

Рогги до суконыхъ, бриклѣ до горостѣвъ, ралцѣ, наперетки, крейдки, сантиметры, ножнички зъ фабрикѣвъ англійскихъ.
Голки до шитя ручного и машинного, дроты до робленя пончоховъ. Шпильки англійскіи и карлѣбаденскіи поодинокіи до волоса.

Гузички шмуклерскіи, перлові, металові, шовковіи и рогові до суконыхъ. Гузички вебовіи и нитяни до сорочковъ.
Шовкъ (сдѣбѣ) неаполитанскій до ручного шитя, пошлѣвѣ до машинн, кордонокъ (шнурочковъ) на коралѣ. Всякы потреби до суконыхъ дамскихъ и мужескихъ.

(2—?) Ласкавы замовленя зъ поза Львова выконуются якъ найспѣшнѣйше и найточнѣйше.

Виходить во Львові щоді Середи і Суботи (крім рукописів) о 4-й годній пополудні. Літерат. додатокъ „Библиотекна найзнам. повѣстей“ виходить по 2 печат. аркуші кожного 15-го і послѣдняго дня кожного мѣсяця.

Редакція, администрація і експедиція підл. Ч. 8 уличі Академична.

Всі листи, посилки і рекламаци належить пересылати під адресою: редакція і администрація „Дѣла“ Ч. 8 ул. Академична.

Рукописи не ввертаються тільки на попередні застереження.

Поодинокі числа стоять 12 кр. а. в.

Оголошеня привинаються по цѣнѣ 6 кр. а. в. відь одинокі строчки печатноі.

Рекламаци неопечатані вільні відь порта.

Предплату належить пересылати франко (найлучше почтовимъ переказомъ) до: Администрація часопису „Дѣло“ ул. Академична Ч. 8.

Предплата на „Дѣло“ для Австрій:		Для Росій:	
на цѣлий рікъ . . . 8 ар.	на цѣлий рікъ . . . 8 рубл.	на цѣлий рікъ . . . 8 ар.	на цѣлий рікъ . . . 8 рубл.
на півъ року . . . 4 ар.	на півъ року . . . 4 рубл.	на півъ року . . . 4 ар.	на півъ року . . . 4 рубл.
на чверть року . . . 2 ар.	на чверть року . . . 2 рубл.	на чверть року . . . 2 ар.	на чверть року . . . 2 рубл.
ст. дод. „Библиотекна“:	ст. дод. „Библиотекна“:	ст. дод. „Библиотекна“:	ст. дод. „Библиотекна“:
на цѣлий рікъ . . . 12 ар.	на цѣлий рікъ . . . 12 рубл.	на цѣлий рікъ . . . 12 ар.	на цѣлий рікъ . . . 12 рубл.
на півъ року . . . 6 ар.	на півъ року . . . 6 рубл.	на півъ року . . . 6 ар.	на півъ року . . . 6 рубл.
на чверть року . . . 3 ар.	на чверть року . . . 3 рубл.	на чверть року . . . 3 ар.	на чверть року . . . 3 рубл.
на самѣ додатокъ:	на самѣ додатокъ:	на самѣ додатокъ:	на самѣ додатокъ:
на цѣлий рікъ . . . 5 ар.	на цѣлий рікъ . . . 5 рубл.	на цѣлий рікъ . . . 5 ар.	на цѣлий рікъ . . . 5 рубл.
на півъ року . . . 2 ар.	на півъ року . . . 2 р. 50к.	на півъ року . . . 2 ар.	на півъ року . . . 2 р. 50к.
на чверть року . . . 1 ар.	на чверть року . . . 1 р. 25к.	на чверть року . . . 1 ар.	на чверть року . . . 1 р. 25к.
Для Заграниччя, окрімъ Росій:			
на цѣлий рікъ . . . 10 ар.	на цѣлий рікъ . . . 10 рубл.	на цѣлий рікъ . . . 10 ар.	на цѣлий рікъ . . . 10 рубл.
на півъ року . . . 5 ар.	на півъ року . . . 5 рубл.	на півъ року . . . 5 ар.	на півъ року . . . 5 рубл.
на чверть року . . . 2 ар.	на чверть року . . . 2 рубл.	на чверть року . . . 2 ар.	на чверть року . . . 2 рубл.
ст. дод. „Библиотекна“:	на самѣ додатокъ:	ст. дод. „Библиотекна“:	на самѣ додатокъ:
на цѣлий рікъ . . . 14 ар.	на цѣлий рікъ . . . 14 рубл.	на цѣлий рікъ . . . 14 ар.	на цѣлий рікъ . . . 14 рубл.

ВІІ. Читателівъ въ Росію просимо мати на увазѣ, що въ вимовѣ $\text{л}=\text{ji}$, $\text{д}=\text{di}$, $\text{и}=\text{yi}$ (въ серединѣ і на кінці слівъ) $\text{и}=\text{yi}$, и (на початку слівъ) $\text{и}=\text{yi}$, и (на початку слівъ) $\text{и}=\text{yi}$.

Съ днемъ 1 (13) цвѣтня розпочинаєсь другій кварталъ сегоднѣшного видавництва „Дѣла“. ВІІ. Предплатниківъ нашихъ, котрі зложили предплату лишъ за першу чверть року, просимо, щобъ завчасу поспішились съ присылкою дальшої предплати.

Що пишуть польскій газети о польскій політиці?

Засѣдана ради державної перервано задля надходячихъ великоднихъ святъ до дня 18 цвѣтня с. р. При тій нагодѣ застановляються гдекотрі галицько-польскій газети надъ дотепершніми наслідками і успіхами галицько-польскої політики. Всімъ добре вѣдомі давнійші жалѣ галицькихъ Поляківъ, мовби то доти не буде добра въ Галичинѣ, доки все не перейде въ польскій руки. Нинѣ вже не можна сказати, щобъ се їхъ бажанье несповнилося. Въ соймѣ не „заваджає“ имъ 49 Русинівъ і селянъ, въ радѣ державній мають майже виключно польську делегацію зъ Галичини, въ радѣ міністрівъ засѣдає ажъ двоє Поляківъ, а надто польська делегація въ Відні має рѣшальчий голосъ въ всѣхъ можливихъ справахъ, єсть підпорою міністерства і міністерство, чи хоче чи не хоче, мусить дуже числитися съ волею і бажаннями заступниківъ теперъ верховодячихъ Поляківъ. Здаєсь, що вже й годъ чого більше жадати, бо ж і чого можна жадати, коли все маєсь въ рукахъ! Верховодяча галицько-польська партія повинна бути зовсімъ вдоволеною, бо невдоволенье значилобы тутъ вже стільки що „пересычене“ і такъ званий „панський Lebensueberdruss“, — а зъ другої сторони булобы признакою анемії.

Тожъ дуже се характеристично, що власне въ таку пору озвалися голоси невдоволення такі самихъ Поляківъ — галицько-польскої преси.

Краківська „Reforma“ (въ ч. 73) задає собі питання: якъ суть овочѣ працѣ дотепершнього верховодства галицько-польскої партії і гал.-польскої делегації і яка користь зъ того для краю. „Отповѣдь на ті питання — пише Reforma — виходить, жалѣ сказати,

дуже сумна. Наші (польскі) послы можуть похвалитися дуже численними побѣдами, які при нихъ помочи отнесло правительство або инші клубы правицѣ — але на жалѣ нѣ одної побѣдою, котрабы принесла користь для краю! Зъ стільки справъ, підношенихъ въ соймѣ на кожній сесії въ формѣ петицій і вѣдвань до правительства — не зроблено нѣчого, дословно нѣ чого. Що гірше, навѣть не пробовано щонебудь зробити. При бюджетовихъ розправахъ не піднесли нашихъ (польскіхъ) послы нѣ одної зъ тихъ такъ численнихъ і нагальнихъ і важнихъ краєвихъ справъ, залежачихъ відъ державного бюджету. Нѣ регуляція рѣкъ, нѣ побільшенье числа судівъ, нѣ необхідний для піднесення ролівництва за помочи, нѣ та нещасна сіль для худоби, безъ котрої все, що говориться доси о піднесенню хову худоби, єсть чистою фарсою — нѣ жадна зъ многихъ иншихъ справъ життєвихъ, не зостали погаджені. За то дістали ми податокъ відъ нафты, котрий підрыває у насъ нафтяний промыселъ (а такожъ тягаремъ спадає на убогихъ), — за то будова трансверсальної желѣзницѣ отложена зъ неоправданихъ причинъ, — за то вицинальний желѣзницѣ не можуть узискати концесії відъ правительства. Але — шукаймо потѣхи на иншіймъ полі. Недоборъ великій; п. міністеръ Дунаевскій въ великихъ клопотахъ; делегація не хотѣла збільшати трудностей своему колезѣ! — Га, коли цѣла політична мудрость — кінчити Reforma — „въ тѣмъ починає, щобъ лише правительство попірати, — коли край не має вже нѣчого більше жадати, нѣякихъ иншихъ потребъ, иншихъ правъ до оборони, якъ тільки, щобъ гр. Таффе бувъ президентомъ міністерства а др. Дунаевскій канцлеромъ скарбу — га, въ такому случаю та політика польскої делегації підъ проводомъ Екс. Грохольского єсть — дуже практична“.

Такъ отже краківська Reforma признає явно безплідність і безхосенність польскої політики. Тільки жъ здавалосьбы зъ тихъ слівъ Reforma-и, мовби то галицькі Поляки въ соймѣ дуже багато доброго натворили. Отже жъ супротивъ того треба пригадати, що навѣть въ такъ важній адміністраційній реформѣ довела та політика галицько-польскихъ верховодцѣвъ до цѣлковитого фіаска, бо показалося, що при тій, стільки окричаній і зъ давна підношеній реформѣ галицько-польскій верховодителѣ

самі не знають, куда имъ повернутися, въ котру сторону ударитися. Щожъ доперва сказати о другихъ справахъ, якъ підвигненье селянства і маломѣщанства зъ упадку, якъ охорона і розвѣдъ домового промыслу, якъ реформа дорожньої уставы, якъ переведенье раціональної ошадности въ краєвѣмъ бюджетѣ і въ цѣлѣй краєвѣй автономії, якъ уладженье і оживленье автономичного житя повѣтового і т. д. — — — що сказати о всѣхъ тихъ справахъ, що стоять відъ довгихъ, предовгихъ лѣтъ на дневнімъ порядку, а доси не суть погаджені? Якъ виглядає результатъ шестилѣтнього соймова тыхъ галицько-польскихъ верховодителѣвъ? Гдѣ суть позитивні результати? Може скажуть намъ, що соймові сесії були занадто короткі, щобъ можна щонебудь зробити? Але жъ поперше, власне не кто иншій, якъ лише ті верховодителѣ, маючи такъ доминируюче і впливовѣ становище, могли виднати у правительства назначенье довшого часу для соймовихъ сесій; по друге, і въ часѣ тыхъ короткихъ сесій все давався чути бракъ працѣ, бракъ виготовленихъ матеріалівъ а на справозданя поодинокихъ комісій, на достаточнѣ оброблені предложія треба було довго ждати і звичайно нѣчого неждѣлося; а по третє, послѣднѣ сесія соймова, хочъ могла довше тревати, зостала замкнена не зъ волѣ правительства, а зъ волѣ самихъ же гал. польскихъ верховодителѣвъ.

Ту безплідність галицько-польскої політики признає мимо волѣ і Gazeta Narod. въ ч. 74. Она признає, що верховодячі Поляки не въ силѣ сповнити своїя задачѣ. „Мѣсце совѣстної працѣ — пише Gaz. Narod. — заняла пуста гонитва за зысками і всякого рода користями, або за карієрою; рѣдъ „bankowiszców“, яко цвѣтъ такихъ стремлѣнь, прибравъ на себе навѣть позоръ якогось посвященія. Зъ другої сторони удаванье якоїсь енергії і идеализму довѣвъ до того, що названо „teżupia“, а во Львовѣ „tromtadacya“ і выродивъ численнихъ „frazesowiczów“, котрі задля недостачѣ засадъ зѣткнулися въ остаточныхъ своихъ цѣляхъ съ политиками першої категорії. Въ одніймъ і другіймъ случаю забракѣ свѣдомости цѣлей, забракѣ витривалости і правдивого посвященія“. Gazeta Narod. надѣсь, що на мѣсце дотепершнихъ мужѣвъ польскихъ найдуться межі Поляками люде, котрі „зрозумѣють задачу народа і зумѣють

си вказати і сповнити.“ Такъ мусимо замѣтити, що тепершнѣ делегація польська въ радѣ державній і тепершнѣ бѣльшість соймова обіймає въ собі всѣхъ, скільки небудь замѣтнихъ мужѣвъ польскихъ, і що самі Поляки дуже въ великомъ клопотѣ, скільки разѣвъ прийде имъ выдвинутти якого нового дѣятеля, або обсадити яку посаду „мужемъ, котрий бы мѣгъ зрозумѣти, вказати і сповнити задачу народа“. Єсть се незаперечима анемія, вырождена дотепершнюо галицько-польскою політикою і систематичною а до крайности завзятою негациєю взглядомъ Русинівъ. Галицькі Поляки чують ту анемію і ту аномалію, але нѣякъ не хотять попуститися своїи дотепершньої наскрѣзь блудної політики въ краю, котра єсть головнымъ жереломъ сеї анемії і того бездѣтнѣного стану, въ якіймъ находится нашъ край.

Панславизмъ австрійскихъ Славянъ.

Военні крики московскихъ і петербургскихъ панславистівъ, съ Аксаковымъ і Катковимъ на чолѣ, якось притихають; затихъ і давнѣйшій брякотѣ шаблѣ военного панслависта ген. Скобелева. Надѣвъ, чи обави недалекою війны поникли. Але не затихла думка славянска. На 219-омъ засѣданю ради державної дня 27 с. м. заговоривъ чеській посолъ Габлеръ о панславизмѣ, въ добрімъ сего слова значеню, о славянскій взаимности, о поступѣ всѣхъ славянскихъ народѣвъ до широкого, культурного житя, о становищу і будучности австрійскихъ Славянъ. Не тільки той фактъ, що сей голосъ ованьсь въ посередѣ чеського народа, але й те, що цѣла правила дуже симпатично повитала сей отзвѣвъ пос. Габлера, надає его бесѣдѣ великою, замѣтною вагою.

Пос. Габлеръ забравъ голосъ при розправахъ надъ затвердженнемъ торговельного договору зъ 6 мая 1881 межі австрійско-угорскою державою а Сербією. Головну вагу сего договору додає пос. Габлеръ въ тѣмъ, що сей договѣръ має стати основою дружнихъ отношень межі Австрією а Сербією. Пос. Габлеръ бажавъ, щобъ ті отношенія стали не тільки офіціально пріязними, але щобъ сей пріязний духъ обнявъ собою цѣле державне житье обохъ тыхъ державъ і щоби Австрія удалась выкорфнати въ сердцахъ сербского народа те такъ глубоко вкорфнене недовѣрѣе противъ Австрій,

Незамѣчена повѣсть

зъ українського житя.

(Далше.)

Мы вже попередъ сказали, що Чѣпка се не типъ звичайного, такъ сказати пересѣчного парубка, не творѣ звичайної долѣ селянскихъ дѣтей, а творѣ не звичайнихъ, вынятковихъ, хочъ і не дуже надто рѣдкихъ обставинъ. Се, що мы доси розказали за житя Чѣпки, думаємо, оправдає нашъ судъ. Чѣпка являється яко чоловікъ дуже чутливий і вразливий на свою і чужу кривду, въ его душѣ живѣйше озивається бажанье правды і волѣ, якъ у звичайнихъ людей его роду, его душа більше палка, его воля менше податлива. Такихъ людей, съ такою вдатю, буває не мало середъ народа. Се оправдувало бѣ, для чого въ романѣ выведеній Чѣпка яко герой і яко типъ такихъ людей. Онъ творить контрастъ до Грицька, котрого можна справедливо вважати типомъ нашего звичайного чоловіка. Грицько, сирота, за молоду підпасачъ у дѣда Уласа, убогій тільки съ однимъ руками до працѣ і доброю волею, — якъ і Чѣпка. Тільки жъ Грицько пошовъ иншою дорогою, якъ Чѣпка: онъ бувъ смиренный, малымъ вдоволенный, роботящій — і добився тихого житя нашего звичайного селянина. І Грицько бачить людеку кривду, та онъ не хоче розбивати муру своєю головою, онъ розумѣє, що нѣчого не вѣде противъ великой силы, онъ ставъ рѣвноступний для великого проводу правды, а бодай не чує въ собі силы перемѣнити свѣта, а его наука житя: „живи такъ, якъ і всѣ живуть“. Отъ і живе онъ тихо, смиренно та любя съ своєю дружиною Христею, жие праведно, працює, але не горює

і не бѣдує. Самому Чѣпцѣ выдаєся такъ житье „тихимъ раємъ“. Грицько, се можна сказати, типъ реальної, практичної сторони характеру нашего народа. Чѣпка се типъ тої вразливої, ворушливої идеальной сторони нашего народного характеру, що такъ широко прихилилася до правды, пристрастно любить єи всею душею і цѣлымъ серцемъ, за нею борєся, терпить і головою накладає, а не перенєсе надъ собою неправды, неволѣ і кривды. Чѣпка се творѣ того бурливого дѣда Запорожця, того запорожского духа, що въ нѣмъ мимо всѣхъ выскочківъ і блудѣвъ, вродженихъ нещасною і неправдивою єсупльностею, все таки горить праведна іскра правды і волѣ. Такимъ бодай думаємо, хотѣвъ намъ авторъ чи автори сего роману вывести Чѣпку. Тільки жъ на дѣлѣ не такъ склалося і Чѣпка не выдержує тої типичности і консеквенції своего характеру въ переведеню цѣлого роману.

Вже самъ першій ступень до лиха, перша розпука съ окликомъ „не ма землѣ“, першій початокъ его пияного бурлякованя, — не выдаєся намъ достаточнѣ умотивований і психологично оправданий. Причина лиха має бути въ тѣмъ, що Чѣпцѣ по неправдѣ отсуджують землю, але мы не бачимо, а навѣть не знаємо напевно, чи справдѣ ему ту землю отобрали, чи може судовѣ постановѣ осталася лише на папері. Мы зовсімъ не бачимо того Чѣпчиного соперника, Луценковогѣ зятя і не знаємо, чи дѣй справдѣ посѣвъ землю Чѣпки. Се одинъ взглядъ, що дуже значно ослабляє мотивъ Чѣпчиной розпуки.

А зновъ же зъ другої сторони мы бачимо, що Чѣпка все таки оставя въ тѣй самій хатѣ, то се мало що змѣняє его мастковий станъ, бо ось коли стара Мотря на просьбу

Чѣпки назадъ вернулася до опустѣлої хаты, мы бачимо, що они зновъ могли зажити въ гараздѣ безъ великихъ клопотѣвъ, въ достаткахъ безъ великой журбы. Такъ задля чогожъ подаєся Чѣпка въ таку розпуку? Чого онъ такъ страшно закричавъ: „нема землѣ“? Чого покинувъ онъ честну працю і кинувся у паньство і злодѣйство? Причина сего намъ неясна зъ роману, а бодай не на стільки ясно выведена, щобъ можна нею психологично оправдати таку наглу перемѣну житя, такой нечайный упадокъ у пропасть. Вже жъ се не могло статися задля одного такъ сказати доктринерского привязаня до принципу борбы правды і справедливости. Мы навели повѣсье кількохъ отзвѣвівъ Чѣпки о тѣй правдѣ, та се справдѣ виходить троха на доктринерство, неприродне у такого чоловіка, тѣмъ більше, що крадѣжи і напады навѣть і въ очахъ самого Чѣпки не вважались отплатною справедливостею за дознаній кривды, а ще коли они дотыкають другихъ, навѣть зовсімъ невинныхъ (якъ задушеный чи побитый сторожѣ) людей, а не тыхъ, відь котрыхъ Чѣпка дознавъ кривды.

А згадимо жъ за любовь до Галѣ? Чому жъ нападъ та розвѣднѣ „дарѣвна полѣва“ такъ занепада у непамять? Чому жъ нѣ разу не згадає онъ на неї беручись до такихъ дѣлѣ, що нѣякъ і нѣ троха не наближати его до неї? Чи та любовь не могла хочъ крихотки усмирити его дикой страсти і беззаконности.

Чѣпка бачить „тихий рай“ Грицька, его сердце мякне, онъ перепрошує матѣрь, починає жити людно, гараздъ наново вѣтає въ его хатѣ і — въ саму ту пору, коли онъ любовався щастьемъ Грицька, коли благовѣ матѣрь, коли вперше заплакавъ надъ своими злыми дѣлами і ставъ молитися та клятись, коли по

довгѣмъ-предовгѣмъ часѣмъ згадавъ на Галю, коли побачивъ свою хату зновъ обновленою, веселою, — въ ту саму пору кидается онъ въ ще більше рѣвбищадство. Чому? Ще менше знаємо про те сказати. Дивна натура, сказати бѣ, тай годѣ!

Розвелись теперъ рѣвбищадскі напады широко, по всѣхъ сторонахъ. Въ крутому яру нѣмця-управителя підголено, въ Побиванцѣ жидѣ обдрано, въ Красногѣрцѣ панскій двѣрь нападено, въ лѣсѣ чернця зработовано... Въ всѣхъ тыхъ дѣлахъ прикладає Чѣпка свою руку. Въ такіймъ товариствѣ підзнаєся Чѣпка — съ батькомъ Галѣ Максимомъ, що живъ на хуторѣ. Не дармо жъ загордовився, відъ свѣта дошками забився Максимъ Гудзь на своімъ одинокомъ хуторѣ, не дармо такъ було все такъ повапрано і позамыкано! Тамъ на той хуторѣ звѣздилася що ночи рѣвбищадка ватага і дѣлила поміжъ себе накрадене, нарабоване добро; тамъ переховувалося накрадене добро; тамъ гостились рѣвбищаки. Оттамъ забравъ одної ночи Чѣпка вразъ съ цѣлымъ товариствомъ і побачивъ Галю. Галѣ — рѣвбищадка дочка! Та се не смутить Чѣпки, онъ жежъ самъ такой рѣвбищадка, якъ Максимъ, онъ его товаришъ. Се тільки зближить ихъ до себе і Чѣпцѣ теперъ вже нѣчого боятися гарбуза, бо онъ же товаришъ Галиного батька по ремеслу! Тільки жъ Галѣ хочъ рѣвбищадка дочка, та не рѣвбищадкого духа. Страшно і соромно єи дивитися на тѣ лихі дѣла своего рѣдного батька, жалѣ, великій жалѣ єи, стрѣтити своего милого середъ рѣвбищадко-товаришѣвъ своего батька. „Кинь ты таке житье“, вговорює Галѣ Чѣпку, коли они у двѣ съ собою стрѣлися, „покинь таке житье: чуже добро грабувати, людей убивати. Не буде счастья, не буде добра... Тыми руками, що не-

яке давнійша політика Австрії там нагородила. Серби навчили уважати Австрію як державу неприяну Славянам, як головну сподвижницю католицизму, а неприятелику своєї православної віри. Що до сего останнього — замічає далі пос. Габлер — послідувала вже велика зміна і ходять ще о то, пересвідчити сербській народ, що Австрія перестала бути неприятеlem Славян. До сего дійдемо, скоро спільні точки межі Німцями а Славянами будуть полагожені, скоро устане та дотеперішня слава Австрії, що угнетення своїх власних Славян єсть державним інтересом Австрії.

Скільки тут роботи і то роботи тяжкої і ризикованої, скільки тут треба перевести зміни, скільки усунути перешкоди, а нав'язати зміни дуже важкі і з давня унаслідковані шаблоны дотеперішної державної управи, — се показує сам побіжний погляд на Долитавію, а ще більше на Залитавію, где гегемонія Мадярів над Славянами прибрала незрівняно сумнівніші форми, як гегемонія Німців над Славянами в Долитаві. Коли в Долитаві бодай проявляється добра воля, зміняти сей стан на краще, то в Залитаві нав'язати і сліду нема такої волі. Ось та трудність австрійського державного панславізму добромислячого. Але пос. Габлер не тикає того, якби усунути ті труднощі в цій державі, а особливо в Угорщині, где именно живуть Серби, про котрих говорить. Он нав'язати не згадує о тих труднощах практичного переведення що ино вискаваної засади в цій державі, ему ходить лише о виясненні самої засади державного панславізму австрійського.

Не йде о то, — говорить далі пос. Габлер, — щоб Австрія стала славянською державою, але о то, щоб стала широчинною для Славян. Скоро Австрія не буде ні виключно німецькою, ні виключно славянською, а стане державою, где, як в Швейцарії Німці і Романи, так тут німецькі і славянські народи будуть з собою жити мирно, не пригнетаючи одини другого і борючись хіба лише о краще в культурнім поступі і культурній праці; скоро Австрія стане тою державою, где всі славянські народи будуть могли зовсім вільно і без перешкод плекати і розвивати своє народне життя, тоді Австрія не тільки буде могла впливати на другі самостійні славянські держави, але така Австрія буде мати також вагу для цілої Європи, бо она буде охороною і запорою против тих бурливих сил, які тепер називаються панславізмом, котрий, думаю, для того лякає Європу, що споріднені язиків берес за одно з політичними тенденціями.

Що єсть панславізм? Що значить панславізм? Тими питаннями займаються всі часописи і пояснюють їх по своєму. Се одно певне, що єсть більше боязни і тривоги перед

панславізмом, як самого панславізму. Се одно. А друге, що так званий панславізм, котрий лякають Європу і європейські держави, надто часто лише до того уживається, щоб ади-скредитувати як найбільше управлений жаданя поодиноких славянських народів що до їх охорони і національного розвитку і выставити їх перед Європою як небезпеченство для європейської культури та накинати через те все на ті народні жаданя і стремлення п'ято дозри. Ті слова пос. Габлера як раз знаходять свою найсвітлішу ілюстрацію в тих найновіших, хоч не нових, але найновішими часами з такою силою і непочестною верескливою нав'язу в самі в'їднені парламенту підношених криках галицько-польських повинистів против Русинів як мнимих пропагаторів страшного панславізму.

(Конець буде.)

Гдеякі уваги о Русинах за Австрію.

II.

Сконфісовано.

І галицькі рускі єпископи не скорше були допущені засідати з польською шляхтою в так званіх конституційних сеймах, аж за панованія Австрії.

За Польщі Русь була репрезентована тільки Поляками. Через латинизацію і Галицька Русь утратила всю свою шляхту (дворянство).

За Австрію піднеслося руске духовенство, котрого не тайна любовь к народу, і оно єсть доси єдиним природним заступником Руси, котрий стає в обороні народности рускої. З'їс ти тільки напружені всі сили з сторони Поляків, щоб Русинів б'їти посольських м'єць усторонити, щоб ніхто не підніс голосу в обороні прав Русин, та щоб єи в той спосіб легше вынародовити.

Та не тільки руске духовенство утрудняє вынародовлюванє Руси; позаяк се духовенство жє в євпужествах, достарчає оно значний контингент рускої інтелігенції по школах і урядах, котра також ставить перешкоди в нищеню рускої народности. З'їс ти знов намаганє, розтягнуті цєлєбать також і на руске духовенство, будьє євпужество духовенства малобу бути причиною слабости унії. О. С. Заленський, євзита, (Kilka uwag nad dziełem ks. Likowskiego) пише: Ma-

Явдохю а Мотрею выганяла Чѣнку в хаты, та Галя як ангельска душа, все як могла, так лагодила. Щоб троха розвеселити Чѣнку, Галя згодилася на те, щоб онь закликав своих товаришів до себе до дому. Чѣнка знов вернувся до свого товариства, знов почав в своій хаті пити та гуляти з своими товаришами, а далі таки й пустився з ними на давне розбашацтво. Що нощь кудась они выправлялись, кого небудь обдерли, зрабували, у досвіта до дому вертались. Отиж раз вернувся Чѣнка в такий выправы закрывавлений и почав умиватись, поналив всю одєжу зє себе. Незадовго налетѣли волостні, повязали Чѣнку и всѣх его товаришів. Се они вырѣзали сеи послѣдней нощи цѣлу родину при розбашацкѣ нападі и запалили хату. На томъ дѣлѣ ихъ скоплено. Чѣнку повели в кайданахъ на Сибирь, Галя отобрала собѣ житє, а Мотря дожила свого вѣку у Грицька на ласкавѣмъ хлѣбѣ. На томъ кончѣтся романъ.

Отиж жє сего послѣднього повороту Чѣнки у розбашацтво вже нѣяк не можна оправдати, — онъ являється майже якъ deus ex machina. Те, що Чѣнки недопущено до земства, що земство не робить по правді и не правде надъ добромъ народа, що тамъ більше всего бесѣды только про подати и т. д. — се все не може оправдати повороту Чѣнки у розбашацтво. Се лихо нѣ такъ велике, нѣ для Чѣнки такъ гнетуче, щобъ могло его справді похитати до розпущи, тымъ більше, що самъ же жє Чѣнка виноватый в томъ лиху. Онъ же жє по совѣсти не має чого урякуватись тымъ, що его усунуто зъ земства, бо жє онъ, коли у него єсть совѣсть, мусить себе признати виннымъ и в крадіжѣ пшеницѣ и в иншихъ же больше непочестныхъ дѣлахъ, ба и в розбашацтвѣ. А що онъ оженився зъ Галею и подѣи впливомъ покинувъ свое давнѣйше погане

жєство рускихъ ксѣзѣ по всеякѣе часы было, jest i bѣdzie głównymъ powodemъ słabości unii. — А чому? Чиж не ма дѣяльного священства жонатого, якъ православне, протестантске и т. д., котре хочъ жонате вповнѣ отповѣдає своѣй задачі и свѣтло єи сповняє?

Само перетяганє показує, що при томъ ходять о знищенє Руси а то тымъ больше, що кто только змінивъ обрядъ на латинський, вже переставъ зватись Русинѣмъ.

Правда, що Римъ часомъ в цѣли позысканя православного Вєходу займаєсь больше уніятами-Русинами. Такъ Митрополитъ М. Левицкій одержавъ достоїнство кардинала римської церкви. Папа Піі IX, признавши утиєненє уніятѣ в давній Польщі, для упорядкованя отношенъ межѣ вѣрными греко-католицкого и латиньского обряду якъ для прикорочення дальшого перетяганя уніятѣ на латиньскій обрядъ приказавъ конгрегації de прог. fide, для справъ восточного обряду установленой, выдати декретъ 1863 р., званный у насъ подѣ именемъ конкордіи.

Та конкордія єсть многимъ Полякамъ и латинникамъ болю в оку. О. С. Заленський (Оо. jezuitci we Lwowie, стр. 77) жалѣсно замѣчає, що оо. євзиты за польской рѣчи-посполитой крещену Русь перехвачували до лат. обряду, korzystając z ówczesnej wolności religijnej (?) w Polsce, niekierpowani żadną Konkordią...

Ось где причина, для чого латинники такъ уперто стараються о знесенє конкордіи в Римѣ.

Впрочѣмъ, що лат. духовенство не все повинувєся конкордіи, свѣдчить повно жалѣ о перетяганю рускихъ прихожанъ черезъ латинниківъ по консисторіяхъ.

Що больше, появились вже покушеня обхотити римску конкордію дорогою державныхъ уставъ консисторіальныхъ.

Латиньска перемыска консисторія подѣ днемъ 3 цѣвтѣя 1875 N. 61 оголосила обѣяникъ о переходѣ на обрядъ латиньскій якъ слѣдує: „Въ справѣ жаданого переходу отповѣдаемо: Радити належитъ просиячимъ, чтобы всѣ безъ вынѣтку своѣй переходъ передъ ц. к. старостою повѣстовымъ декларували, наводячи вѣ прошеню мотива. — Ц. к. староста будє обовязанный ту декларацию взяти до протоколу, и дотычного пароха о томъ переходѣ завѣдомити. Коли се сталося, мусѣть всѣ отъ Вєєчєстности твоєи домогатись, чтобы тымчасово — провизорично, заки єв. Столиця апостольска не затвердитъ, вѣстали приняті до обряду лат.“

Такъ видимо, якими нѣбыто правными дорогами обхотѣть латинники конкордію. А що ту обѣяникомъ поучаєсь, се попередъ вѣ неправный спосѣбъ неустанно дѣялось. Доказомъ сего, що власне вѣ часѣ по выданю конкордіи отъ 1859 до 1869 число душъ лат. обряду такъ множилося, що на Галицькій Руси оказалась потреба 14 новыхъ приходѣвъ лат. утворити.

Способы, якихъ уживають латинники,

особливо дорога, яку всакує обѣяникъ перемысской лат. консисторіи, стоять и для насъ отворѣмъ. Але Русины єуть боязливы, тримаються конкордіи и що найбільше, мають отвагу пожалитись, звычайно безуспѣшно, коли имъ забирають парасіянъ, унію подкопують, Русь нищать.

Не вѣ иншѣмъ замѣрѣ, якъ вѣ цѣли нищеня Руси, усилювано запѣвѣчи кождый разъ, чтобы рускі кандидаты стану духовного не учились богословію вѣ явѣцѣ славянськомъ. Папа Левъ XIII листѣмъ окружнымъ вѣ днѣ 30 вересня 1880 узнавъ однакожъ и одобрилъ труды славянскихъ апостолѣвъ єв. Кирила и Методія, котрі завели цѣле богослуженє вѣ славянськомъ явѣцѣ. Можнабы сподѣватись, що повиннобы бути позволено молодому нашому духовенству побирати науки вѣ слав. церковнѣмъ явѣцѣ; але се трудно, бо се не отповѣдалобъ намѣреню нищеня Руси; хотѣи кождый знає, якъ трудно приходѣть молодому духовенству набуті вѣ чужѣмъ явѣцѣ науки толковати народами и славянскій текстъ на ново на память учитись.

Удѣлюванє наукъ вѣ латинськомъ явѣцѣ дѣєсь подѣ позорѣмъ, чтобы не вкралась герезія, а властиво, чтобы Русинѣвъ єть латинизацію и польонизацію освоювати.

Сконфісовано.

*) Сѣ тымъ не можемо вповнѣ згодитись сѣ ш. авторѣмъ. На варварске переслѣдованє уніятѣвъ впливали инші взгляды, а именно мѣжѣ иншимъ та тенденція рос. панславистѣвъ оправославленя и русификації цѣлого славянського свѣту. Вѣ переслѣдованю холмскихъ уніятѣвъ не можемо доглянути обороны, або скрѣпленя нашої руской народности. Пр. Ред.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Рада державна.) Палата послѣвъ закончила для 28 марца сесію; феріи святочніи потребують до 18 цѣвтѣя. По залагодженю реформы выборной задухла безпамятна борба партійна, а послѣднє правительственне предложєнє, досыть важне, — мы маємъ тутъ на думцѣ заведенє почтовыхъ касъ щадничи хъ вѣ Австрії — залагоджено вѣ згодѣ обохъ партій, правницѣ и лѣвицѣ. Коли розглянутися вѣ працѣяхъ, які палата послѣвъ залагодила вѣ протягу сеєи сесіи, то треба признати, що робота ишла досыть спѣшно. Що до отношенъ партійныхъ вѣ палатѣ пословъ, то треба замѣтити, що лѣвица нѣколи подчасъ тревани цѣлої сесіи не була вѣ силѣ отнєсти побѣды надъ правницею; противно она еще сама себе компромитувала: то своєю неконсенвенцією и невырозумѣлостєю вѣ оппозиції правницѣ (примѣромъ, при розширеню права выборного), або и некарнєстєю вѣ организмі „сполученої лѣвицѣ“. Лѣвица черезъ цѣлу усплынувшу сесію представляла видѣ такой слабизны, що справді правительство и правница могли єи игнорувати. — Палата панѣвъ отбула вѣ четвѣр сего тыждня послѣднє свое засѣданє передъ свѣтѣми.

(До теперішньої ситуації політичної.)

Отъ двохъ тыжднѣвъ, якъ се нашъ читатѣль заповѣсно змѣркували зъ донєсєнь политичныхъ, запанувала вѣ європейской праѣ рѣшуча зміна вѣ поглядахъ на теперішню ситуацію політичну вѣ

(Шефъ секційнымъ въ министерствѣ справъ заграничныхъ) именованый на мѣсто гр. Волькенштайна, назначенного на посла въ Петербургъ, гр. Гойсхъ, дотеперьшій посолъ австрійскій въ Букарештъ.

Комитетъ петербуржскаго
жидовскаго общества
собирающихъ пять
рубли въ основу
еще жидовъ въ

НОВИНКИ.

ь галицкій, якъ доведѣуемось
скликаный ажъ въ осени
вати ѿтъ вересня до полови
ь часѣ вже гаснуть мандатѣ

бергови. Общій головной постати Штаремберга має бути уміщений и король Янъ III Собескій. Розписано конкурсъ на найлучшій проектъ съ надгородою 2000 зр. Убѣгати могутъ лишь артисты-рѣзбярѣ зъ монархіи австрійской.

Вѣсти епархіальныя.

Зъ АЕпархіи Львовою.

Презенту получили оо. 1) Іосифъ Левицкій на Гавриіловку, дек. тысяченицкаго; 2) Юл. Войнаровскій сотрудникъ зъ Гороховины на Горыгладі, дек. устеклого; 3) Максимиліанъ Струминскій зъ Голешова на Ставчаны, дек. щирецкого; 4) Емилій Вербицкій зъ Гарбузова на Доброводы, дек. збарского.

До каноничной институции завѣдваній: оо.: 1) Ілар. Курбасъ на пар. Нове Село; 2) Юл. Сембратовичъ на пар. Чернівці.

Душпастырскі посады получили оо.: 1) Анаст. Долинскій завѣдательство пар. Перегінська; 2) Волод. Яновичъ прив. сотрудничество въ Лопицѣ, дек. перегінского.

Въ пропозицію на Тростянець приняты оо.: І. Жегалловичъ зъ Завидча и Тадей Конечвичъ зъ Новошинъ.

Введеніи въ душпастырскі посады оо.: 1) Волод. Карачевскій въ завѣдательство въ Корневі; 2) Левъ Струтинскій въ завѣдательство въ Космачі; 3) Петро Петрицкій въ сотрудничество въ Роздоль; 4) Зеновъ Сѣменовичъ въ сотрудничество въ Долинѣ; 5) І. Заіовскій въ завѣдательство въ Петликовцяхъ.

Упокоился о. Ник. Татаринъ, парохъ въ Петращі, дек. калуского, дня 14 (26) марта о. р. въ 71 р. житя.

Переписка Редакціи и Администраціи.

О. Д. Б. въ С. Дѣйствно въ кассовой книжцѣ записано 6 марта 4 зр. но черезъ ошибку втягнуто до экспедиціонной книжки лишь 2 зр. Звѣнѣтъ, що зайшла ошибка!

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

На могилу Шевченка: о. Л. въ склад. въ Пѣтричахъ 2-18; для бдн. учен. руск. гимн.: о. К. въ Трофанівцѣ 1 зр.; для Просвѣты: о. І. Л. въ Мухавцѣ 2 зр., о. І. Б. въ Стрию 1 зр., І. В. въ Стрию 2 зр., Я. Т. въ Тернополі 1-25 зр., Пчт. Читальня въ Судовій Вишні 1 зр.; для Гал. Сіона: о. Р. въ Чагаровѣ 2 зр., о. І. К. въ Губині 2 зр., о. А. З. въ Романовѣ 2 зр., о. Е. Н. въ Мѣжниці 1 зр., пн-ѣ М. Р. въ Судовій Вишні 2 зр.; на Лужича образы: А. Ч. въ Тернополі 2-10 зр., В. С. въ Рожневѣ 10 кр., П. С. въ Ценевѣ 2-10 зр.; для Шк. Помочи: В. П. въ Чортковѣ 1 зр., І. К. въ Чортковѣ 1 зр.; для тов. педагогическаго: В. П. въ Чортковѣ 1 зр., І. К. въ Чортковѣ 1 зр., о. Д. Т. въ Арташовѣ 1 зр., о. Ю. К. въ Колоденцѣ 1 зр.; за молито-

ники Епис. Сильвестра: о. І. Д. зъ Саногова 10 зр.; на Кіевску Старину: І. В. въ Стрию 4 зр.; для Олтарника: Н. Н. 1 зр.; для М. Саві: Н. Н. 1 зр.; на фондъ стипендіій им. Шевченка: п. Кадайскій отъ Рушиновъ зъ Подволочискъ 6 зр., Комитетъ зъ Дрогобича зъ представлѣнія театральнаго 26-57 зр. и отъ лат. крыл. о. Терлецкаго 1 зр.; для Науки: І. С. въ Лубши 2 зр., о. І. А. въ Нѣврѣ 2 зр., о. А. З. въ Романовѣ 2 зр., Г. К. въ Романовѣ 1 зр.; для Новості: Г. К. въ Р. 1 зр.; для тов. Качковскаго: о. Т. Д. въ Ветлинѣ 1 зр.

О Т О З В А .

До родичѣвъ и опѣкунѣвъ дѣвчатъ, посѣщающихъ женскій школы въ Перемышлѣ.

Веденіи щирою охотою и твердою волею зрелизувати, чимъ скорше тымъ лучше, разъ повзяти гадку отворенія „Бурсы для рускихъ дѣвчатъ въ Перемышлѣ“, — упрощаемъ интересовавшихся родичей и опѣкунѣвъ подати близшій условія, подѣ якими отдалили свой дѣти въ тую же бурсу.

При достаточномъ числѣ зголосившихся съ корисными условіями, стараньемъ выдѣлу буде — отдати домовый зарядъ въ найотвѣтнѣйшій руки и умістити бурсу на данный случай въ вынатымъ домѣ, котрый потребамъ бурсы наилучше отвѣчають.

Всякій предложенія въ томъ взглядѣ упрощаюся передавати на руки секретаря товариства о. Захарія Подляскаго, катихита при учит. женской семинаріи.

Перемышль, дня 28 марта 1882.

Отъ Выдѣлу Бурсы для дѣвчатъ.

Зах. Подляскаго, секретарь. Лесъ Кордасевичъ, председатель.

П о д я к а .

Въ тяжкомъ жалю по стратѣ моего дорогого тестя, о. Андрея Сохотского, приходника въ Городищи, упокоившагося дня 3 марта о. р., складаю симъ прилюдно подяку Всеч. Отцамъ прислѣвшимъ отдати покойному собрату послѣдню услугу, а именно: Всч. оо. Левицкому зъ Плотичи, Величковскому зъ Покропивнои, Крижановскому зъ Ходачкова, Билинскому съ Таврова, Свистунови съ Козовы за его тепле и потѣшающе надгробное слово, особенно же Всч. о. Д. Бачиньскому, мѣсцевому сотрудникови, котрый мимо власной недуги Покійному въ часѣ слабости приносилъ отраду, а посля займался дѣлмъ урядженемъ похорону. Такожъ дякую представителю двора, Вп. п. Бавскому, Вп. п. Геровскому зъ Ходачкова и честной громадѣ Городища за ихъ участіе въ торжествѣ похоронномъ.

Городище, дня 13 (25) марта 1882.

Онуфрей Цыбикъ, съ дѣтьми.

„ВЪ ОБОРОНѢ ЧЕСТИ“

повѣсть Г. Раймунда въ трехъ частяхъ. Цѣна 2 зр. 50 кр., съ пересылкою 2 зр. 70 кр. (Повѣсть тая стоитъ въ оригиналѣ нѣмецкомъ 8 зр. 40 кр.)

Достати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійской.

„СВЯТЫЙ ВЕЧЕРЬ“

повѣсть знаменитого англійскаго писателя К. Дикенса. Цѣна 30 кр., съ пересылкою 35 кр.

Достати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійской.

„МЕРТВЫЙ ДУШѢ“

повѣсть Миколая Гоголя съ портретомъ автора и „Словомъ отъ Выдавицтва“ (278 сторѣвъ великой 8-ки).

Цѣна 1 зр. 80 кр.; съ пересылкою почтовою 2 зр.

Достати можна въ администраціи „Дѣла“ и въ книгарни Ставропигійской.

У о. Теодора Коснерского въ Угриновѣ можна замовляти посѣднѣйшій, ослоненного минувшаго року: выноградній рослинъ, закорненій, и то въ пруткахъ зъ 50 сортѣ; черехи цѣнайскі чорні; вишнѣ угорскі; щены грушкѣ и яблоск; порѣзки червоні и бѣлы великомѣрні; агрескѣ англійскі; ма-лины и полуницѣ (трускави). (5—?)

Цѣна за 100 кильограммѣвъ.

	зр.	кр.	зр.	кр.
Пшеница червона . . .	9	—	10	50
„ бѣла . . .	—	—	—	—
„ жовта . . .	—	—	—	—
„ осѣйна . . .	—	—	—	—
Жито . . .	6	—	7	—
Ячмень . . .	5	25	7	—
Гречка . . .	6	50	7	—
Овесъ . . .	5	50	6	25
Горохъ до варки . . .	7	—	9	—
„ паст. . .	6	—	6	50
Выка . . .	6	—	7	—
Кокорудза стара . . .	6	75	7	60
„ нова . . .	6	—	7	—
Рѣпакъ зимовый . . .	12	—	12	75
„ лѣтній . . .	10	75	11	25
Рожь (Лилка) . . .	10	—	10	25
Настѣе лине . . .	10	85	11	—
Конюшина (передна) . . .	—	—	—	—
Кминъ . . .	21	—	22	—
Анижъ . . .	22	—	23	—
„ плоскій . . .	22	—	31	—

Въ книгарнѣ Н. Георг, Corraterie 10 въ Женеви можна достати:

Мирного и Бѣлика. Хиба ревутъ волы, якъ ясла повні? Романъ зъ народнаго житя. Ц. 6 франковъ.

Т. Гр. Шевченка. Кобзарь. Выданье стереотипн. кн. І-ІІ Ц. 2 фр.

Драгоманова. Нові краинскі пѣснѣ про громадскі справы. (1764—1880) Ц. 3 фр.

Драгоманова. Историческая Польша и Велико-русская демократія. Ц. 3 1/2 фр. (3—3)

Зъ власной фабрики

ВОСКОВЫЕ СВЕЧКИ

церковный и столовый СТАВНИКИ

по 4, 5, 6, 7, 8 и 10 вѣдѣнскихъ фунтовъ, бѣлы и крашеніи,

Стеариновы свѣчки Аполло, церковный и столовый бѣлы и крашеніи, котры продаю только на вѣдѣнску вагу.

Воскъ жовтый и бѣлый въ цеголкахъ

вповнѣ чистый безъ великихъ примѣшокъ до воскованія помостѣвъ

въ торговли полотентъ и чаю

ФРИДРИХА ШУБУТА и СЫНА

во Львовѣ, въ Рынку, ч. 45.

Всякій порученія зъ провинціи выполняются найточнѣйше.

КАРОЛЬ КЛИМОВИЧЪ

улицы Валоу, ч. II,

(1—2)

поручас

Дрожжи вѣдѣнскіи найсильнѣйшіи;

Каляфоры великіи, штука отъ 45 до 60 кр.

Вина угорскі, старі, фляшка отъ 40 кр. до 1 зр.

Шинки и ковбасы вудженіи зъ певнаго дому.

За поручкою довѣрѣнной требованости.

Выробы
30 сребра хиньского
а головно
посуда столова
похвалата
нѣо. кор. фирмѣ.
въ Бернаторѣ обѣтъ вѣдн.
сироче по цѣнахъ фабричныхъ
Г. А. ХРИСТИЯНА
по Львовѣ, ул. Гетьманьска, ч. 2.

НА ВЕЛИКОДНІЙ СВЯТА

Дрожжи прасованіи

зъ звѣстной фабрики

А. И. Мавтнера и Сына

у Вьдн

только въ головномъ складѣ на цѣлу Галичину въ торговлѣ корѣнної

КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА.

Ласкавіи замовленія пріймаю вѣче съ нынѣшнымъ днемъ и вы-сылаю съ звѣстною точностю на всказанный день.

Зъ причини, що сего року рускій и польскій свята въ одномъ дни припадають, вчасніи замовленія булибы дуже цожданіи.

(5—?)

Звѣстный зъ дешевости и доброго товару

МАГАЗИНЪ ДАМСКІЙ

КАМИЛЯ СТРИЖИЖОВСКОГО
во Львовѣ, улицы Галицка ч. 4.

(3—?)

ПАРАСОЛЬКИ лѣтній

отъ 1-20 до 10 зр.

Цвѣты французскі.

Пера до капелюховъ

струсеей и фантастичн.

ГОРСЕТЫ парискіи

отъ 1-30 до 5 зр.

Занолоць до значенія, бавов-

ну французку до гатту.

кручену до гачкованія, пря-

жу нитану и бавовнину до

подволокани.

Листье, прилады, фарбы, ро-

су, паперки, пендулы, дро-

тикъ, патицки, шипчики и

всякіи додатки до робленія

цвѣтѣвъ.

Бавовну Поттендорфску, Е-

страмадуру, Математич-

гу и Вигоніа на пончохи и

шкарпнтки, 8-мѣткову, бѣ-

лу и кольорову.

Миниардски, Поваилки, Ме-

дайлони и иншіи най-

новѣйшіи зубки и крепинки

до роббѣтъ фиволитовыхъ,

Пытель до значенія.

Нитки швейцарскіи до руч-

наго шитя, Нитки Кларка

до машинъ, чотырократніи

на шкарпнтки. Нитки на

клубкахъ до роббѣтъ фиволитовыхъ.

Рого до суконъ, бриклъ до

горестѣвъ, радѣ, наперст-

ки, крейди, сантиметры,

ножички зъ фабрикѣ англій-

скихъ.

Голки до шитя ручнаго и

машиннаго, дроты до ро-

бленія пончоховъ. Шпильки

англійскіи и карльсбадскіи

посединіи до волосъ.

Гузики шмуцлерскіи, перло-

вы, металовіи, шовковіи и

роговы до суконъ. Гузички

вебовіи и нитяніи до сорочокъ.

Шовкъ (сдѣвъ) неаполи-

танскій до ручнаго шит-

тя, пѣвъ-сдѣвъ до машинъ,

кордонокъ (шнурочекъ) на

коралѣ. Всякіи потребности до су-

конъ дамскихъ и мужскихъ.

Выдавецъ и отвѣтальный редакторъ: Володимиръ Барвѣнскій.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, подѣ зар. К. Барвѣнско

Выходитъ во Львовѣ шо Среда и Субота (крѣмъ рукописныхъ свѣтъ) о 4-ой годнѣ полугодия. Литерат. добавки „Библиотека найзнам. повѣстей“ выходятъ по 2 печат. аркушѣ кожного 15-го и послѣдняго дня кожного мѣсяца.

Редакція, администрація и експедиція обѣт Ч. 8 улца Академична.

Всѣ листы, посылки и рекламаци належитъ пересылать по адресу: редакція и администрація „Дѣло“ Ч. 8 ул. Академична.

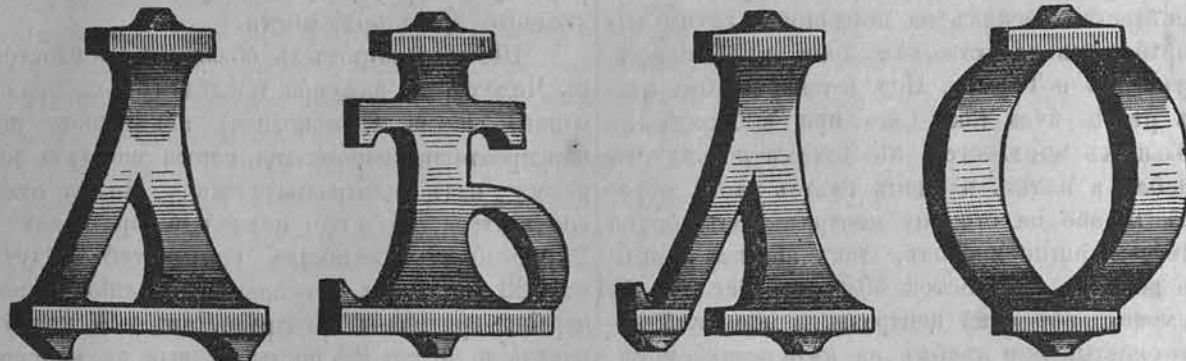
Рукописи не звертаются только на попередне застереженіе.

Подписное число стоитъ 12 кр. а. в.

Оголошенія принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. отъ двоихъ строчки печатно.

Рекламаци неопечатаній вѣдѣтъ отъ порта.

Предплату належитъ пересылать франко (налучше почтовымъ перекладомъ) до: Администраціи часописи „Дѣло“ ул. Академична Ч. 8.

Предплата на „Дѣло“ для Австріи: Для Россіи

на цѣлый рокъ . . . 8 вр.	на цѣлый рокъ . . . 8 рубл.
на пѣть року . . . 4 вр.	на пѣть року . . . 4 рубл.
на чверть року . . . 2 вр.	на чверть року . . . 2 рубл.

отъ дод. „Библиотеки“: отъ дод. „Библиотеки“:

на цѣлый рокъ . . . 12 вр.	на цѣлый рокъ . . . 12 рубл.
на пѣть року . . . 6 вр.	на пѣть року . . . 6 рубл.
на чверть року . . . 3 вр.	на чверть року . . . 3 рубл.

на самѣ додатоки: на самѣ додатоки:

на цѣлый рокъ . . . 5 вр.	на цѣлый рокъ . . . 5 рубл.
на пѣть року . . . 2-50	на пѣть року . . . 2 р. 50к.
на чверть року . . . 1-25	

Для Заграничя, окрімъ Россіи:

на цѣлый рокъ . . . 10 вр.	
на пѣть року . . . 5 вр.	
на чверть року . . . 2-50	

отъ дод. „Библиотеки“: на самѣ додатоки:

на цѣлый рокъ . . . 14 вр.	на цѣлый рокъ . . . 6 вр.
----------------------------	---------------------------

ВН. Читателѣвъ въ Россіи просимо мати на уважѣ, що въ вымовѣ $л = j$, $ѣ = i$, и (въ серединѣ и на концѣ словъ) $ы = y$, и (на початку словъ) $ѣ = i$, $ѣ$ (на початку словъ) $ѣ = i$.

Съ днемъ 1 (13) цвѣтня розпочинаеть другій кварталъ сегодѣшняго года. **ВН. Предплатникѣвъ нашихъ**, котрый зложилъ предплату лишь за першу чверть року, просимъ, чтобы за часу посѣдѣли съ присылкою дальшій предплату.

Сто лѣтъ.

Нынѣшняго дня минаетъ сто лѣтъ, якъ цѣсарь Іосифъ II выдалъ для Галичины памятный универсалъ о знесеніи невѣдѣннаго подданства. Подаетъ тутъ дословный перекладъ сего цѣсарского патенту, котрый має вагу зъ двоухъ взглядовъ: передовѣсть яко историчный документъ, важный для исторіи нашего селянства и для нашего культурного розвою народного въ Австріи въ загалѣ; по друге есть се наилучша отвѣдь нашимъ галицко-польскимъ шовинистамъ, котры и до нынѣ не хотятъ познати блудѣ старои Польщѣ (Рѣчи-посполитой), перечатъ существованіе невѣдѣннаго подданства въ старѣй Польшѣ, и радѣбы выставити еи яко идеалъ свободы и добра, а себе яко единыхъ добродѣвъ народа. Отже сей историчный документъ показуе, що 1) невѣдѣнное подданство удержалось яко спадщина старои Рѣчи-посполитой ажъ до часѣвъ цѣсаря Іосифа II, бо иначе не мѣгбы быти бузъ знаніи того, чо не було; 2) що до часу цѣсаря Іосифа II не могли подданы селяне свободно послѣ своєї волѣ женитися, а потребували до того призоленія своего пана; 3) що не могли переходити зъ мѣсца на мѣсце и не мали права займатися свободно ремеслами и промыслами; 4) що до часѣвъ цѣсаря Іосифа II мусѣли селяне бесплатно служити по дворахъ, якъ только сего захотѣвъ панъ, и 5) що въ загалѣ роботу (робочій днѣ) и всякого рода данины наклали и збѣдѣли ихъ дворя (домніи) на подданныхъ зовсѣмъ доволѣно и що доперва цѣсарь Іосифъ II а взглядно еще цѣсарева Марія Терезія старалася обмежити тѣ доволѣй тягари и поручили циркулярнымъ урядамъ перестерѣгати, чтобы не дѣялись тѣ страшні надужити, котры на дѣлѣ зводили селянъ майже на ровнѣ съ робочою худобою.

Суть то сумный историчный фактъ, надъ котрыми нынѣ каждый — чи Русинъ чи Полякъ — муситъ широко жалѣти, такъ якъ вже за послѣднихъ часѣвъ Рѣчи-посполитой подносилися зъ посередѣ шляхотского стану поодинокіе голоса противъ такого пониженія селянъ. Не перечимо и радо признаемо, що вже въ послѣднихъ часахъ Рѣчи-посполитой вольнодумный мужъ старалася усунути а бодай злагодити той безбѣдѣ стани селянства, але тымъ неменше остался фактомъ, що доперва за Австріи наступило высвобожденіе селянъ зъ неволѣ и що Іосифъ II зробивъ тутъ першу рѣшучу змѣну, котра вызвала живы протеста шляхты и доперва ажъ по довгихъ, довгихъ лѣтахъ р. 1848 сталося повнымъ, довершѣнымъ дѣломъ. Тожъ зовѣмъ нашъ шовинисты зрозумѣти, що мы маемо причину свѣтло обходити столѣтну память сего великого акту цѣс. Іосифа II. И мы маемо твердо надѣю, що се свято буде обходити цѣла наша Русь торжественно и, якъ для народу пристойтъ, съ повною повагою и достоинствомъ.

УНИВЕРСАЛЬ

о знесеніи невѣдѣннаго подданства.

Мы Іосифъ & с. & с.

Всѣмъ Зверхностямъ грунтовымъ, тымъ же Урядамъ, мѣсцевымъ Войтамъ, Присяжнымъ и инымъ Подданнымъ въ Галичинѣ, Володимиріи, Освенцимѣ и Заторѣ заявляючи нашу монаршу ласку даемо вамъ симъ ласкою знати:

Позаякъ Мы зважили, що знесеніе невѣдѣннаго подданства, яке доси есть въ Галичинѣ, и заведеніе умѣркованого, послѣ прикладу Нашихъ Ческихъ и Австрійскихъ вѣдѣдѣнныхъ краѣвъ уладѣннаго подданства має хошеный впливъ на поправу культуры краю и на промѣселъ, и що розумъ и любовь ближнего за тою змѣною промавляють; тожъ наклонили Мы отъ нынѣ тую неволю цѣлкомъ зне сѣти, замѣстъ неи заведемъ умѣркованѣе подданство и о томъ грунтовымъ Зверхностямъ и ихъ Урядамъ, а такожъ Подданнымъ слѣдующе для якъ наилучшого заволенія право приписати:

Перше: Каждый подданный має право женитися свободно, подавши только о томъ попередно вѣдомѣсть и одержавши на то бесплатно партку заведѣдѣнна;

Друге: Каждому подданному вѣлно заховати то, що приписуе окрѣсна система вербукова, навѣтъ зъ подѣ своего панства (пана) выйти и въ краю где инде освѣдати, або службѣ шукати. Только тѣ подданы, що освѣдаты незауплени хлопскій грунты, а хотѣтъ ихъ опустити, мають Зверхности наразѣ подати на се мѣсце отвѣдѣныя го-сподарѣвъ, а якъбы шо до збѣдѣности будущого освѣдѣна грунту заходили якъ трудности, то о томъ рѣшае циркулярный урядъ (Kreisamt).

Ровножь и всѣ тѣ подданы, що выходятъ зъ подѣ своихъ панствъ и где инде хотѣтъ оселитися або замѣшкати, повинны такожъ зажадати бесплатного увѣдѣннаго листу, котрый бы могли оказати повѣй Зверхности грунтовой и черезъ то доказати, що суть увѣдѣнені отъ обовязѣвъ давной Зверхности.

Трете: Подданы могутъ послѣ власной волѣ учиться всякого ремесла и шукѣти и т. д. безъ вызволяющаго листу, що впрѣмъ зовсѣмъ усуваея, могутъ за своимъ зарбѣкомъ тамъ ити, где его найти могутъ.

Четверте: Подданы не обязаны на будущее робити службѣ двѣрскихъ або такъ званныхъ сиротинскихъ, только

Пате: тѣ, котрыхъ обоє родичѣ отгумерли, мають за бесплатне отвѣдѣнство Зверхности надъ ними отслужити при дворѣ звичайный сиротинскій лѣта, котры однакожь нѣколи не могутъ перевысѣтити трехъ лѣтъ, и то только въ своемъ мѣсци родились. Сельскіе челядь, що теперь збѣсавъ въ службѣ будѣ мати право теперѣшныи зъ той службѣ але не скорше якъ на долахъ ажъ на середѣнѣ, с. е. съ концѣмъ марца, а въ горахъ на св. Юрія або съ концѣмъ цвѣтня 1783; але отъ обѣдѣния (сего универсалу) має побирати плату, звичайную въ краю, такъ якъ и другі вѣдѣныя люди. А наконецъ

Шесте: Всякій мѣшій на грунтовахъ Подданныхъ тяжачій работы (Robotten), данины въ натурѣ и грошахъ, до якихъ Подданы и по знесеніи неволѣ остаются обязаны, и вже суть установлені по части черезъ инвентарѣ, а почасти черезъ нашъ Монаршій Универсалъ и розпорѣдженія, — будутъ цѣлкомъ зреформованы черезъ урбаріальну регуляцію, яка въ ближайшій часъ будѣ выдана; тожъ отъ теперъ, позаякъ они не суть вже

болѣе невѣдѣнными людьми, не можна на нихъ подѣ рубрикою давной неволѣ нѣчого болѣе вкладати и отъ нихъ жадати.

Впрѣмъ розумѣея само зъ себе, що Подданы и по знесеніи неволѣ послѣ дотычающихся кромѣ сего въ силѣ збѣдѣющихся правъ суть обязаны до послушенства своимъ Зверхностямъ.

Послѣ сего слѣдуетъ заховатися на будущее, а нашъ надѣстѣй циркулярный урядъ и инстанции мають въ даныхъ случаяхъ уважати сей законъ яко не отвѣтне правило и якъ найострѣйше на то заважати, чтобы его точно заховано.

Львовъ для 5 цвѣтня 1782.

Іосифъ С. П. Р. графъ Бригида.

(М. П.)

Антоній Фельдгоферъ секретарь.

Выборча реформа.

Одна зъ важнѣйшихъ справъ, якими займалася вѣдѣнская рада державна передъ Великими свѣтами, була безперечно реформа выборча. На око не богато тутъ перемѣнено. Въ куріи болѣешихъ послѣостей ческихъ, котры доси разомъ въ одній спѣдѣнѣ окрузъ выборчѣмъ выбирали всѣхъ своихъ 23 послѣвъ, переведено подѣлъ на шѣсть отрубныхъ группъ выборчихъ, зъ котрыхъ перша группа (посѣдѣлѣ дѣбрь фиденкомисовыхъ) выбирае 5 послѣвъ, друга группа съ мѣсцемъ выборовъ Прага — 3 пос., третья группа съ мѣсцемъ выборовъ Будвайсь 4, четверта группа съ мѣсц. в. Егеръ — 4 пос., пята группа съ мѣсц. в. Райхенбергъ 3 пос. и шеста группа съ мѣсц. в. Хрудимъ 4 послѣвъ.

Друга важна змѣна отнѣсается до розширенія выборчого права на тѣхъ, котры оплачуютъ 5 зр. непосредныхъ податковъ. Дотычащій уступъ новохваленого закона (§. 9.) звучитъ: „Кромѣ управнѣнныхъ до выбору послѣ уступу 3 сего параграфу мають въ выборчѣй группѣ мѣстѣ и сельскихъ громадъ право избирати посла, взглядно выборцю, такожъ тѣ члены громады, котры рѣчно оплачуютъ шо наименше пять зр. державныхъ податковъ непосредныхъ, и мають прочіе вымоги выборчого права до рады державной.

Незамѣчена повѣсть

зъ украинского жита.

(Конецъ.)

Хочъ характеръ Чѣпки выдаея намъ въ богато дѣтѣмъ нещасливо переведеный, а въ пѣлости ехіблѣный, то черезъ то ще самъ романъ не тратитъ своей великой ваги въ нашѣй сучасной литературѣ. Въ романѣ „Хиба ревути волю, якъ ясла повный“ розмаловано столько пыльных, прегарныхъ образовъ нашего — теперѣшняго и минувшого жита народного, розкрито столько доси не тыканыхъ сторонъ сего жита, выведено столько оригинальныхъ характерѣвъ, якъ Максима Гудя, и его жѣнки Явдохи та дѣтки Галѣ, Гридѣ и Христинѣ, писаря Пороха, — що годѣ й налюбуватися тыми образами, тымъ новорозкрытымъ житемъ, тыми живыми особами въ народа, нѣбы и добрыми знакомыми а все таки и новыми, свѣжими. А чому се такъ?

Якъ показуе самъ заголовокъ роману, авторы чи авторъ пишучи свѣй романъ мали очевидно на гадѣ перевести одну думку — тенденцію, загадково высказану въ словахъ „хиба ревути волю, якъ ясла повный“? Прочитавши цѣлый романъ легко додуматися той гадки, що въ заголовку являея еще загадкою! „Скоро на свѣтѣ не буде неправды и кривды, то не буде и лихихъ людей, бо лихѣ обѣтаваны, кривда и неправда вырождѣють лихихъ переступныхъ людей“ — въ тыхъ менше-болѣе словахъ можнабы высказати головну тенденцію роману. На шастѣе, она высказана въ романѣ только посередно черезъ характеръ Чѣпки. Всѣ злѣ поступки Чѣпки стараются авторы мотивувати якоюсь кривдою и неправ-

дою, заподѣяною Чѣпцѣ черезъ другихъ людей, черезъ громаду, черезъ пана, становыхъ, та волостныхъ, черезъ земство и т. д. Мы бачили, що тѣ мотива злѣхъ поступковъ Чѣпки не все оправдані, а бодай слабо навязані до его поганныхъ чинковъ та що въ добѣ послѣ подружа съ Галею тѣ мотива — та причина злѣхъ мѣжъ заподѣяною кривдою а розбѣдѣннымъ житемъ — вже зовсѣмъ не годится съ собою. Высказана тенденція ломитъ въ самѣмъ найголовнѣйшѣмъ и представителю; поставлена теорія не оправдана на дѣлѣ. И коли бы въ томъ только мѣстѣ цѣлый романъ, то годѣ бузѣ быти зовсѣмъ хиблѣный. Але авторы чи авторъ сего роману, мимо высказанной тенденціи, остались на столько правдивыми реальными артистами жита, що розмалованный образъ роману вышшовъ справдѣ гарнымъ, хочъ не наскрѣзъ артистичнымъ образомъ, образомъ въ котромъ сама тенденція сходитъ на другій плянъ, а жите, живы люди, живы и правдивы подѣты, розказаны артистичнымъ ладомъ, выходятъ на першій плянъ. Передъ нашими очима етѣ цѣлый широкій свѣтъ, повный всякихъ людей, тутъ чути рѣжній страданя и бажаня, рѣжній потребности и стремленя, навѣтъ и въ сердцахъ людей сего свѣту чути ту отѣмну рѣжнородного жита. Правда, цѣлый той свѣтъ, цѣле те жите, що выстѣпае передъ нашими очима въ шорѣхъ новыхъ картинахъ, перемѣняея наконецъ въ сумну, крѣпау, безбѣдѣграду сцену. — Цѣлый образъ роману не має того, що звичайно розумѣея подѣ артистичнымъ закругленьемъ, онъ не має повной цѣлости, въ котройбы гармонійно сплывалася цѣла богата рѣжнороднѣсть представленого жита. Та мимо того есть въ нѣмъ жите — правдиве, есть люди — жи-

вѣ, есть свѣтъ, надъ котрымъ можна и треба задуматися, есть навѣтъ и сила — правды, що прихлѣа до доброго, а отражуе отъ алого. Бѣтъ се студія нашего жита, надъ котрою можна робити богато и рѣжныхъ выводовъ, на котру можна дивитися и въ сего и въ того боку, студія котра не тратитъ своей вѣрности, хочъ въ концѣ розчаровуе тѣ надѣвъ, якъ будѣвъ початокъ.

Що до самого техничного розкладу повѣсти можна замѣтити певну нерозвѣрѣность. Повѣсть розпочинаея въ 60-тыхъ рокахъ сего столѣтя, а оттакъ повертаея навадѣ ажъ майже до самой половины XVIII вѣку. А що тутъ малюея жите не одного чѣловѣка, а цѣлой пѣщаньской громады, то очевидно оповѣданье, щобъ могло обняти такъ отдаленіе чѣсы, муситъ часто ставатися надто побѣжнымъ, такъ сказати, хроникарскимъ. Зъ того выхѣдитъ, що деякі ситуаціи выведені широко и вповнѣ артистично оброблені, а другі зновъ надто скупы, только ескизово зарисовані, а черезъ те и цѣлый романъ не має повной, наскрѣзъ гармонійной цѣлости, що булобы значно збѣдѣшило его вѣрность. Для того то и тяжко выдати загалый судъ о томъ романѣ шо до его артистичной будовы. Рядомъ съ справдѣ артистичными сценами, всесторонно выкѣченными, глубокой правды, психологичной проникливости и поэтичного малюнку якъ пр. „Полѣва царѣвна“, „Дитячій лѣта“, „Живѣ, живѣ“ и цѣлый описъ жита дѣда Уласа, та зновъ вандрѣвка Максима въ Московщину и цѣле жите солдѣтъ (се дѣмаемо наилучшѣею частина роману), сцена у писаря Пороха; „Неваначай свои“ (частина IV роману) „Розбѣдѣ дочка“ и т. д. — рядомъ съ тыми сцен-

нами йдуть сцены, артистично дуже побѣжно и слабо выведені.

Языкъ въ цѣломъ романѣ прегарный, можна сказати, клѣсичный. Только декуда, очевидно зъ недогляду, попадаются чужіе, росіискіе або на росіискій ладъ перекрученіе слова якъ звонко (ст. 70), сплошныи муръ (67), купина — корѣ (70), хвѣстѣся (76), цѣнь — лѣвѣхъ (130, 232), считати — вѣжати (223), розщѣтъ (260), плясали ворѣ (275), халера — холера (53), усадѣба — осѣля (293), страшило — страшило (249), спрѣсъ (274), полыскуваный — лыскуй, полыскуй (6). красный — червоный (272), думки Христинѣ розбѣсали о житечій подѣставы (250), прокѣлоны — прокѣлоны (34), попибѣ — подѣба (67), парѣходъ — парѣходъ (73), вычѣнка — выправа (302) и т. д. Та се лучаея дуже рѣдко и легко моглобы бути справлене при старанній коректѣ. Ще разъ кажемо языкъ въ романѣ гарный, прегарный, а стиль якъ не можна болѣе, легкій, живый, обрѣдѣный.

Романъ „Хиба ревути волю, якъ ясла повный“ етѣе рядомъ съ Нечувѣными творами и по нихъ есть безперечно наибѣдѣшою окрасою, яку выдала наша повѣстѣрска словесность за послѣдній два лѣта.

У Москаляхъ.*)

Погнали рекрутъ въ рѣдного краю ажъ у московщину. Гнали ихъ цѣлою юрбою. И якійже невеселый здаея имъ той довгий пере-

*) Подаетъ сей уступъ зъ роману „Хиба ревути волю, якъ ясла повный“, — безперечно

Се суть двѣ найголовнѣйшія змѣны дотеперѣшного закона о правѣ выборчѣмъ, які ухвалено въ радѣ державной, (доси только еще въ палатѣ послѣвъ). Якъ на око може выдаватися та змѣна маловажною, такъ на дѣлѣ есть она великою ваги, а то не только сама про себе, але такожъ и задія тыхъ горячихъ розправъ, які велися при той реформѣ въ радѣ державной. Централисты выступили съ цѣлою завязаностю и яростю противъ сей реформы. Неменьше горяча була и оборона сей реформы черезъ правую. Колькодневный горячій, часами ажъ до крайности бурливый розправъ надъ сею реформою показали наглядно, що обѣ спорячі стороны були добре свѣдомі тои ваги, яку має ухвалена реформа выбора для будущности нашего парламенту и для скрѣпленія взгляду ослаблена двохъ головныхъ партій: автономистовъ и централистовъ.

На першій поглядъ моглобы здаватися, що проєктowana реформа не подає причины до обавы якій небудь парламентарной партіи, що она не дотыкає партійныхъ отношеній и не въ силѣ змѣнити ті отношенія, именно анѣ збольшити числа автономистическихъ послѣвъ, анѣ зменшити числа централистическихъ послѣвъ. Такъ та реформа зовсѣмъ не збольшає числа послѣвъ, она только зъ одной стороны переводитъ способъ выборовъ послѣвъ зъ великой посѣлости въ Чехахъ на той ладъ, якіи есть принятый у другихъ краяхъ коронныхъ а именно въ Галичинѣ, Буковинѣ и Тиролю при выборахъ послѣвъ зъ большой посѣлости, — а зъ другой стороны розширяє право выбору на тыхъ, доси отъ права выбору выключеныхъ, котрі платятъ 5 зр. безпосереднихъ податковъ державныхъ (доси прислугує се право выбору только тымъ, що платятъ що найменше 10 зр. без. податковъ), отже розширяє право выбора для всѣхъ краевъ безъ взгляду на поодинокій народности и сторонництва. Черезъ то збольшає вправдѣ число выборцевъ, але число послѣвъ остаєся те саме и нема причины видѣти въ томъ якои небудь кривды для сего або того сторонництва. Саміж централисты признали въ своихъ бесѣдахъ, що они не противні сему розширеню выборчого права на такъ званыхъ „Fünfguldenmänner“, ба они навѣтъ самі въ внесеню своєї партіи (представленомъ референтомъ меншости дромъ Гербстомъ) приняли се розширеніе. Централисты головно нападали на першу часть сей реформы (внесеніе Цайтгамера) о змѣнѣ способу выборовъ въ большой посѣлости въ Чехахъ, але и тутъ не подали предметовыхъ причинъ, котрібы самі собою говорили противъ сей змѣны и показували кривду, яку моглабы та змѣна принести централистичному сторонництву.

И справдѣ зъ безсторонного становища нема що закинути и противъ сей реформы выборчого права въ большихъ посѣлостяхъ чехскихъ, а противно, скоро вже узнаєся великій посѣлости яко особну группу особныхъ интересовъ (а се признають зарѣвно централисты якъ и автономисты), то сама справедливость

вымагає такой змѣны, сего подѣлу великихъ посѣлостей чехскихъ на поодинокі группы выборчі, якъ се есть вже доси въ Галичинѣ, Буковинѣ и Тиролю. При дотеперѣшномъ станѣ рѣчей було такъ, що при выборахъ зъ большихъ посѣлостей въ Чехахъ колька голосѣвъ а навѣтъ и одинъ голосъ мѣгъ переважити або на сторону централистовъ або на сторону автономистовъ, такъ що всѣ послы зъ чехскихъ посѣлостей большихъ числомъ 23 выходили або самі централисты або самі автономисты. При такѣмъ на цѣлй великій посѣлости въ Чехахъ спѣльнѣмъ голосованю въ одной группѣ ажъ на 23 послѣвъ дуже легко могла одна сторона бути зовсѣмъ выпертою зъ посольского заступництва, що больше, навѣтъ фактична меншѣсть могла взяти верхъ и зовсѣмъ до одного выперти фактичну большѣсть. А могло се статися случайно, коли управлений до выбору сторонники большѣости зъ якихъ небудь случайныхъ причинъ не явились въ компетѣ до выборовъ и черезъ то попадали въ часѣ голосованія въ меншѣсть; а могло се статися такожъ подѣстпно и се вже неразъ практиковано, що фактична меншѣсть выборовъ зъ большихъ посѣлостей, чтобы мати больше голосѣвъ и статися большѣстю, рѣкъ передъ выборами дѣлила свои добра и на позѣръ продавала ихъ скѣлько можна ветикому числу своихъ сторонниковъ, такъ що при выборахъ наразъ являлась съ переважачимъ числомъ своихъ голосѣвъ. Въ томъ почитала власне та подѣ именемъ „хабруса“ ославлена штука подѣстпного вытворюванія штучной большѣости въ лонѣ великихъ посѣлостей въ Чехахъ.

Тожъ очевидно теперь проєктovaný подѣлъ великихъ посѣлостей въ Чехахъ на 6 отрубныхъ группъ есть незрѣвно справедливѣйшій, бо тутъ вже въ каждой группѣ може бути отѣмлена большѣсть — чи автономична чи централистична, и одинъ або колька голосѣвъ не рѣшає вже о всѣхъ 23 послѣвахъ. Та реформа есть отже справедливѣйша зарѣвно для Чехѣвъ якъ и для Нѣмцевъ, бо она хоронитъ такъ нѣмецку якъ и ческу сторону отъ безусловной и непоощадной случайной або подѣстпной майоризации. Тожъ оппозиція централистѣвъ противъ сей реформы, якъ и противъ розширенія права голосованія на такъ званыхъ „Fünfguldenmänner“ не дається предметомъ пояснити. Нѣ въ справозданю меншѣости (дра Гербста), нѣ въ численныхъ бесѣдахъ централистѣвъ не находимо нѣ одного справедливого предметоваго аргументу противъ сей реформы, а маємо самі лише выкруты, котрі мають покрити властиву причину оппозиції централистѣвъ противъ сей реформы.

А правдивою причиною сей оппозиції централистѣвъ есть не что иншого, якъ лише обавы, що въ наслѣдствѣ сей реформы дотеперѣшне число централистическихъ послѣвъ значно зменшится. Розумѣєся, що нынѣ не дається еще зовсѣмъ певно обчислити, скѣлько централисты втратятъ своихъ послѣвъ че-

резъ ту реформу. Тутъ можливе только обчисленіе правдоподобности.

Що до выборовъ зъ большихъ посѣлостей въ Чехахъ, то вже при послѣднихъ выборахъ одного посла (Любковича) показалося, що консервативно-национальна партія має тутъ перевагу надъ централистичною. Можна отже сподѣватися, що и при новыхъ выборахъ всѣхъ 23 послѣвъ зъ великихъ посѣлостей выйдутъ всѣ 23 послы зъ консервативно-национальной партіи, противной централистамъ. А колибъ навѣтъ и не всѣ 23 послы выйшли зъ консервативно-национального табору, то все таки выключена вже та евентуальность, чтобы всѣ 23 послы выйшли зъ централистичного табору, бо въ группѣ фидеикомисовыхъ посѣлостей и въ гдѣякихъ другихъ группахъ мають консервативно-националы по всѣ часѣ забезпечену большѣсть.

Не менша змѣна може послѣдовать въ куріи мѣстъ и сельскихъ громадъ черезъ розширеніе выборчого права на тыхъ, що платятъ 5 зр. безнос. податковъ. Нѣмецкій централисты суть на скрѣзь представителями капиталистѣвъ и богатого мѣщанства, цѣла ихъ политика була и есть капиталистично-буржуазна и тымъ поясняєся, для чого централисты завсѣгда были противні розширеню выборчого права въ користъ убожшій людности, а вже по всѣ часы рѣшучо противні загалному голосованю. Они чуютъ, що колибъ розширено выборче право на убожшю людность, то тогда навѣтъ не въ одной чисто нѣмецкой окрузѣ выборовъ прійдется имъ передати свѣй мандатъ въ руки посла, противного тому, въ сущности на скрѣзь капиталистичному, самолюбному и для интересовъ народа неприхильному централизму. Уже подчасъ розправъ надъ сею реформою напѣмкнули мимо волѣ гдѣякі централистичні послы на тую обаву и тымъ зрадили властиву причину своєї оппозиції противъ проєктowanej реформы. Еще яснѣйше высказались въ томъ взглядѣ самі нѣмецко-централистичніе дневники, котрі вже зовсѣмъ не таятъ съ сею обавою „демократизованя“ рады державной. Дальше поднесли централистичніе дневники еще и ту обаву, що черезъ нову реформу збольшится славянскій элементъ въ складѣ послѣвъ рады державной. Всюду тамъ, где стыкаєся славянскій элементъ съ нѣмецкимъ, а именно въ всѣхъ мѣшанныхъ мѣстахъ славянско-нѣмецкихъ, являєся славянская людность яко бѣдѣйша, а нѣмецка яко богатша. Въ многихъ такихъ округахъ выборчихъ и въ мѣстахъ выбрано доси мимо значного проценту а навѣтъ и мимо переваги славянской людности нѣмецкихъ послѣвъ для того, що убожша славянская людность була по большій части выключена отъ выборчого права. Отже въ многихъ такихъ мѣстечествахъ нова реформа выборчого права перехилитъ перевагу на сторону славянского элемента, а бодай поднесе его до значѣйшого впливу на выслѣдокъ выборовъ. Отже жъ такі мѣста съ мѣшаною людностью славянско-нѣмецкою высылають около 60 послѣвъ,

котрі доси майже всѣ стояли по сторонѣ централистичной. О ті отже крѣсла посольскіе буде теперь вестися борба межі Славянами и Нѣмцами.

Не дається нічого напередъ точно обчислити, які результаты выдасть та борба, въ каждомъ однакожъ случаю можна и тутъ на дѣятися значного приросту антицентралистическихъ послѣвъ. Корреспондентъ Allg. Augs. Zeitung, добре обзнанный съ станомъ внутрѣшнихъ справъ и партійныхъ отношеній, обчисляє, що централистичная партія, котра теперь числитъ 150 послѣвъ, зменшится черезъ нову реформу выбора майже о половину, бо при новыхъ выборахъ выйде лише около 80 а въ наилучшѣмъ случаю 90 послѣвъ централистическихъ. Навѣтъ найскрайнѣйшій централистичній дневникъ, якъ N. fr. Presse, W. Allg. Zeitung и Deutsche Zeitung, якъ небудь узнають се обчисленіе Allg. Augsb. Zeitung троха пересаднымъ (що впрочѣмъ дуже зрозумѣле зъ становища самолюбного оптимизму сихъ дневниковъ), а все жъ таки самі припускають, що задія сей реформы число централистическихъ послѣвъ дуже значно зменшится. А коли еще зважимо, що вже и теперь дезерція межі централистическими послѣвами разъ на разъ дуже значно взростає, що противъ централистичной политики стають вже теперь и нѣмецкіе селяне, организуючисъ въ отрубні отъ централистѣвъ товариства селянско-политичні, що наконецъ и нѣмецка мѣщанская демократія подѣ проводомъ пос. дра Кронаветтера отлучилась отъ централистѣвъ, то се не буде зовсѣмъ пересадно, коли пріймемо можливе зменшеніе централистическихъ послѣвъ въ будучій радѣ державной зъ 150 на 100 послѣвъ. Коли се станєся, тогда рада державная, складаючисъ зъ 353 послѣвъ, буде мати около 250 послѣвъ антицентралистѣвъ с. е. больше якъ $\frac{2}{3}$ всѣхъ голосѣвъ и буде могла вступити на дорогу конституційныхъ реформъ, такъ необходимыхъ для переведенія нового перестрою державного въ дусѣ правдивого рѣвноуправленія всѣхъ народѣвъ Австріи. (К. 6.)

Панславизмъ австрійскихъ Славянъ.

(Конецъ.)

„На дѣлѣ нема одного панславизма, але есть ихъ ажъ три, черезъ що, розумѣєся, еще не потроюєся то небезпеченство, яке загрожувъ Европѣ. Першій панславизмъ называєся я панславизмомъ спорѣдненя, с. е. те всѣмъ образованымъ Славянамъ спѣльне чувство, що славянскій народности суть, такъ сказати, вѣтвями одного пня, а дальше те всѣмъ такъ само спѣльне пересвѣдченіе, що всѣ славянскіе языки мають спорѣдненій — зближеній формы и въ сущности одинакову заснову языкову, що отже славянскіе народы въ томъ взглядѣ до себе о много больше зближеніи, якъ романскіе народы до себе. Въ такѣмъ панславизмѣ нема ніякого небезпеченства для Европы такъ само, якъ въ подобномъ тому спорѣдненю германскихъ народѣвъ.“

гѣвъ. Щобъ хочъ трохи скоротати часѣ, они то кавки казали, то рѣжніи пригоды зъ житя пригадували, то про давній боѣ переказували, сподѣваючисъ невабаромъ собѣ стрѣтисъ у чистому полі съ ворожою силою... Максимови стали на думку дѣдовъ приповідати; онѣ подѣляєся ними съ товариствомъ, а въ самого ажъ душа закипѣла...

Ой, тай знатимуть же мене вражіи вороги! думавъ онѣ самѣ собѣ, качаючисъ у ночи на долѣвцѣ коло своихъ товаришѣвъ, котрі, выморившись, мертвымъ сномъ спали. И выплѣтали его думки въ темной темрявѣ страшну картину свѣтъ... Гукъ, крикъ, бѣй, дымъ застилає все поле, — ажъ очи рѣже, огонь якъ зъ пекла, то зъ того, то зъ другого боку, брызчатъ шаблѣ; гуркають гарматы: палатъ гакѣвницѣвъ; брякають спѣсы; тупотятъ конѣ... Татарва мчится якъ скажена... „Ага? ворожіи татарюги!“ кричить онѣ у свѣдѣ имѣ — и пускаєся на вѣдогнѣтъ своимъ баскимъ, быстроногимъ воронькомъ... Шабля заблыщала — голова татарка покотилася; кѣнь наадоптавъ копытомъ — голова луснула, якъ стиглый кауныкъ... У Максима ажъ духъ у грудяхъ сперло. — Господи, колибъ швидче!...

На ранокъ уставши, знову ихъ гнали. И знову они йшли, то пѣсьенъ спѣваючи, то задыляючисъ на несвѣдомѣ мѣсця, котрі приходилося переходити. Багато они тыхъ мѣсць уже поминули, а ще больше — кажуть — на передѣ збѣдали!

однѣ зъ найкраснѣйшыхъ уступѣвъ роману, щобъ еще ближе познакомити Вн. Читателѣвъ съ симъ цѣннымъ плодомъ словеснымъ. Рѣчь розпочинаєся въ хвилѣ, якъ Максимъ — батько Галѣ — иде въ солдаты. Пр. Ред.

Довго они йшли все своимъ краємъ, мѣжъ своимъ людомъ, — вже отъ ажъ обридло.

— Чи далеко ще та Московщина? пытали они одинъ одного...

— Та ще поддопчемъ ноги — отказували другі, догадуючисъ: не близько, мовѣ!

Поминувши свои степы съ невеличкими хуторками, що якъ квѣтички весело кидались въ очѣ, — свои великіе села съ кривыми улицями, съ бѣлыми хаточками, съ вышними садочками, — свои города, схожіи на села, — войшли они въ лѣсѣный край. Передъ ними й за ними стояли страшніи боры сосны, ялины та осичины. Ишли они день, ишли другій... лѣсъ тай лѣсъ!

— Оце й Московщина починаєся, сказавъ ктось.

— Отсе?!... Тай невесела-жъ яка она!... все лѣсы та боры, куда окомъ не скинь... только небо крѣзь верховину мрѣє...

Сумно стало Максимови середѣ лѣса; жалъ ему стало своихъ степѣвъ безкраихъ, своего неба высококого: тутъ за лѣсомъ було тѣсно, душно, а небо здавалося нивькимъ, похмурымъ. И справдѣ оно было низьке й похмурѣ: йшлося вже до осени — темніи хмары, ажъ чорнуваті, снували по небу; перепадали частіи дощѣ.

Прошли веретовъ въ пятьдесятъ чи въ шѣстьдесятъ лѣсомъ — нѣ хатинки, нѣ людники!...

— Дежъ тутъ хуторы, села, города? Хибѣ тутъ и людей не ма?.. толкують саміи мѣжъ собою.

— Та тутъ либѣнь одинъ только городъ Москва й е, тай той ажъ на самому краѣ Московщины — отказавъ ктось.

Всѣ похмурѣли, зажурились: йшли мовч-

ки, повѣсивши головы. Прошли еще веретовъ десятъ або и больше; выйшли на уалѣсъ... Зъ подѣ тесовой стрѣхи якоиś чорной будѣвль показався дымокъ... Очи направились на его.

— Що то? Кузні? — пытає Максимъ.

— Село! — отказавъ ему старшій москаль, що вѣвъ ихъ.

— То се кузні? у царынѣ?

— Нѣ, то — избы.

— Що то за избы?

— Хаты, по твоему, хахолѣ!

Максимъ зареветався...

— Побій васѣ лиха година, бѣсовіи люди, съ вашими хатами! каже онѣ, регочучисъ, до своихъ. — У насѣ кузні чистѣйшіи, нѣжъ у нихъ хаты. А ще выхваляются своєю стороною?! Ну, вже сторона!... Не приводъ Господи, бачити нѣколи такой другой!

Войшли въ село, або краше — въ одну довжезну улицу, котра й була цѣле село. Ажъ дивно! Однимъ одна улица, парканами отгорожена зъ одного й зъ другого боку; а на улицу выглядали безъ оконъ хаты, чорніи якъ коморы, закурєніи дымомъ... Де-де забаванѣли й люди — въ лицахъ, у довгополыхъ балахонахъ, съ бородами.

— То се кацаны! скрикнувъ Максимъ, почувши ихъ мову.

— То кацаны-жъ... Отсе й е тобѣ правдива кацапщина! — отказували другі, и собѣ дивуючисъ на еи прохвалєну драгъ.

Отъ, розвели ихъ по квартирахъ. Максимъ — ажъ спльовувавъ... Тарканы, прусаки, стоноги снували скрѣзь по стѣнахъ, та було ихъ и въ страхѣ й кнаѣ. У хатѣ — невѣметено; смѣтникъ по колѣна; несло отъ него чимъсь смердячимъ: подѣ сволюкомъ, де на его сторонѣ зайвіи горшки ховають, — тутъ

були замѣтъ лѣжка лавы... Свѣтили въ хатѣ не свѣчѣмъ або олѣвѣмъ, а якимись тонкими лучинами... Дымъ зъ печѣ валивъ прямо въ хату, — бо хата безъ дымаря, — давивъ у горлѣ, рѣзавъ очи... Максимъ не полѣвъ на „палаты“; странно ему було прійляти и въ той багнюцѣ, що на долѣвцѣ. — Онѣ за цѣлу ночь не прилаговѣ: зъ хаты ходивъ на двѣръ, зъ надвору въ хату; смектавъ люльку (бо хозинѣ просивъ, щобъ не куривъ у хатѣ), та лаявъ кацаповъ и кацапщину... Тутъ онѣ у перше побачивъ, якіи кацапы у себе дома.

— Черезъ те-жъ они, бѣсовіи ведмедѣ, и йдутъ до насѣ хлѣба заробляти, що имъ тутъ не медяно середѣ отсихъ борѣвъ та пущѣ сосновыхъ! думавъ онѣ.

Ранкомъ знову погнали ихъ далѣ.

Чимъ далѣ йшли, тымъ не краше а горше. Поминали они ще такихъ-же селъ може въ десятѣкъ; минули й городѣ одинъ... Церковъ бѣлѣло ажъ шѣтъ чи сѣмъ, а то все чорнѣло сѣро-чорнымъ цвѣтомъ. За городомъ только якась фабрика мурѣла, бо до цеглы не такъ дымъ приставать, а може була ще недавно вымурована... Засумували нашѣ некрутики! А до того поподѣвалися такъ, що молили Бога, колибъ уже швидче доставитисъ на мѣсце — най оно въ десятеро буде горше того, що бачили: — абы спочити. Ишли вже два тыжднѣ й два днѣ...

Ажъ ось, перейшовши ще днѣвъ зъ пять, сказано имъ, що вже недалеко те мѣсце, куды ихъ гнали. Лѣсы, чимъ далѣ, все рѣдшали та рѣдшали; почалося нивя — не нивя, а такъ поле съ пеньками (видно, не дуже давно й тамъ лѣсъ бувъ); а зъ далека замаячило имъ щось высоке — то тамъ, то тамъ... Пѣдѣшли ближе — побачили верховины церковъ — и

„Другий панславизмъ, о котромъ говорится и пишется, есть литературный панславизмъ. Есть се идея, я сказавши — буйна гадка, котра однакъ въ дѣйствителности еще не осуществилася и певно не такъ скоро, а може и нѣколи не осуществится. Всѣ Славяне малибы послугувати однимъ письменнымъ языкомъ; се есть та гадка, але на дѣлѣ стоять вже противъ тои гадки неоспоримй факта, бо готовй славянскій литературы: російска, руска, польска, сербска, чешка, словенска и болгарска?“

„Чи котра зъ тыхъ литературъ, коли такъ высоко развилися, чтобы она собою зъабсорбувала всѣ прочй, чтобы ихъ могла вытиснути и въ себе втягнути, — про те спорити былобы зовсѣмъ лишнимъ середъ теперѣшного стану.“

„Се одно только зовсѣмъ певне, что о литературномъ тымъ менше буде можна говорити, чимъ больше поодинокй славянскій литературы будутъ могли свободно и безъ перешкоды развиваться.“

„Третий панславизмъ есть политический, и днѣ то будить такі обавы въ Европѣ. Я не хочу тутъ говорить про те, чи сей панславизмъ справдѣ угрожаетъ европейскій цивилизации, се завело бы мене за далеко. Я хочу только коротко отповѣсти на пытанье, чи есть справдѣ такой политический панславизмъ? Политический панславизмъ, выраженный въ ясныхъ словахъ, мусѣбы означати: стремление всѣхъ славянскихъ народовъ утворити одноцѣльную славянскую державу. Я не буду тутъ разводить надъ тымъ, что Славяне зъ давнѣй давна были представителями политической децентрализации, бо менѣ можебы отповѣли: а, колись то такъ было, але теперь, коли Славяне приходятъ въ Европѣ до значеня и хотятъ отгравати важну ролю, теперь они покинули ту тенденцію (децентрализацию) и стремятся до политического сполученя! Тожъ хочу я перевести мой доказъ въ иншій способъ. Мы не маемо что заговаривати, анѣ що укрывати.“

„Та гадка выходитъ отъ Россіи, але не отъ урядовой Россіи, не отъ російскаго правительства, можна навѣтъ сказати — не отъ російскаго народа, але отъ одной партіи, котра въ рѣжныхъ кругахъ має численныя прихильники. О отъвахъ сего партіи дуже богато писано послѣдними часами, але дуже много неправдивого и пересадного. Не шукаемъ и не пытаемъ про те, якъ есть на дѣлѣ, але буйною фантазією розмалюемъ чорта на стѣнѣ, щобъ зъ того зроби ти интересъ. Але нѣ російскій генералъ (бесѣдникъ думаетъ тутъ про ген. Скобелева и его бесѣды), нѣ який другій Россіанинъ (Катковъ, Аксаковъ) не представляе загальнои гадки другихъ славянскихъ народовъ. И не то, что тамъ гдѣсь скажетъ який російскій генералъ, або що напишетъ який Россіанинъ, есть тутъ мѣрдаинымъ, але то, что другй славянскій народы думаютъ и дѣйстно замѣчаютъ, — а въ тѣмъ вглядѣ могу высказати только мое тверде и шире пересядченье, что такъ жеки славянскими народами

ми нашои монархій, якъ и межю Славянами поза Австрію не бачу нѣ одного славянскаго народа, котрыйбы носился съ гадкою покинути свою питоменну народность и хотѣли злитися въ одноцѣльный славянскій державъ, и что именно Чехи нѣчого иншого не бажають, якъ достунити въ Австріи повного права свободного розвою своего жита и повного обезпеченя своей народности, что дальше Чехи твердо увѣренй, что они можуть те свое народне стремление осуштити только въ Австріи, розумѣясь — въ Австріи, пріязной Славянамъ. Не хочемо зроби ти Австріи славянскаго державою, бо та Австрія, яку мы хочемо мати, не повинна опиратися на який небудь гегемоніи; мы все будемъ числитися съ данымъ станомъ рѣчей, и ддятого нема что тутъ и говорити о якомъ zagrożеню интересовъ нѣмецкаго народа.“

„Тутъ мущу еще згадати, что російскій панслависты хотѣтъ злучити всѣхъ Славянъ въ одной православной церкви и что они, якъ се вѣдомо, навѣтъ не уважаютъ православныхъ Славянъ — правдивыми Славянами. Се, думая, указуе достаточно, что програму російскихъ панславистовъ можна смѣло уважати яко утопію, и то, мошнабы навѣтъ сказати, утопію зовсѣмъ нешкодливую, колибы не такъ часто говорилось о тѣй гигантской борбѣ межю Славянами а Нѣмцами, котра малабы послужити до переведеня сего програмы. Я не буду бливше разводити надъ тымъ пытаемъ; скажу только, что высота цивилизаційна миея Австріи, щиропрхильной и пріязной для Славянъ, власне почиваетъ въ тѣмъ, чтобы дефинитивно отвернути и усунути те небезпеченство, яке доси грозитъ Европѣ въ непроглядной еще далекости. Скоро Австрія, щиропрхильна и пріязна Славянамъ, вступитъ въ дружній отношеня съ Сербією а евенгуально съ Болгарією и здобуде собѣ въ тыхъ славянскихъ краяхъ повагу державы, щиропрхильной Славянамъ, тогда и въ Европѣ устане та обава передъ политическимъ панславизмомъ и передъ небезпеченствомъ загально-европейской войны сполученымъ съ тымъ панславизмомъ.“

„Славянскую идею будемо завсѣгда высоко ставити яко нашу хоругвь, именно ту идею, что славянскій народы суть на столько духовно усовершенны, чтобы станути побѣдъ другихъ европейскихъ народовъ культурныхъ для культурной працѣ. Але заравомъ думаемо, что ту идею можна переводити только мирною працею а не кровавою борбою.“

Се суть менше-больше дословно переданй головнй уступы бесѣды пос. Габлера. Цѣла правидя, якъ вже попередъ замѣчено, приняла ту бесѣду дуже прихильно, навѣтъ въ певной мѣрѣ энтузіастично. Головна сущность цѣлой бесѣды почиваетъ въ двухъ точкахъ: 1) что всѣ австрійскій и позаавстрійскій славянскій народы бажають развиваться яко самостоятій народности и не только не хотятъ зречися своей народности въ користъ якои утопичной панславянской народности, але что и ихъ дотеперѣшный развѣй народный поступивъ вже доси

на столько напередъ, что и годѣ инакше думати про ту панславистичну одноцѣльную народность, якъ про утопію, — словомъ, что панславизмъ, въ своемъ „народно-объединяющемъ“ значеню, яко зблання всѣхъ славянскихъ народностей въ одну, не має нѣякой реальной подставы; 2) что Австрія повинна статися федеративною державою своихъ народовъ, опертю на пошанованю каждой, хочѣбы и наименьшой народности, а тымъ статися завязкомъ федеративной вяви славянскихъ народовъ для ихъ народного розвою и ихъ культурной працѣ, рѣвнорядной съ культурною працею другихъ европейскихъ народовъ. Въ тѣй другой точкѣ, котра находитъ свое поясненье въ першій, мѣстится та основна програма добре зрозумѣлого и єдино можливого панславизму австрійскихъ Славянъ. Она годить щасливо интересъ каждой поодинокой народности съ загальнымъ интересомъ всѣхъ славянскихъ народностей, она подноситъ Славянъ яко цѣлѣсть до значеня и силы, а при тѣмъ не ломитъ жита поодинокихъ народностей, она есть загально-славянско-панславянскою, бо показуе можливе спѣльне жите всѣхъ славянскихъ народовъ въ Австріи и ихъ державно-федеративну звязъ для спѣльной цѣли, але при тѣмъ лишае повну свободу народныхъ единиць (поодинокихъ народовъ), обезпечаетъ ихъ жите и развѣй и дае имъ змогу и силу развиваться. Теоретично се зовсѣмъ правидно, практично тожъ само дастся та програма перевести. Але высказаньемъ одной, хочъ и осущимой и можливои програмы, еще дѣло не довершено, — оно что ино розпочате. Отголосъ, який найшла ся бесѣда въ широкихъ кругахъ всѣхъ славянскихъ народовъ Австріи, дае намъ поруку, что справдѣ та здорова славянская идея, о котрой говорилъ пос. Габлеръ, вже вкорѣнилася и розрослася въ сердцахъ австрійскихъ Славянъ. Теперь пора старатися, чтобы та програма славянской идеи була переведена въ житею. А до сего переводѣмъ потреба повного и всесторонного рѣвноуправненя всѣхъ народовъ Австріи. Се есть перше условіе осущеня тои програмы.

Ц. к. Прокураторскій сконфискувала послѣднее Ч-ло „Дѣла“ за статью „Гдежъ уваги о Русинахъ въ Австріи. II.“ Се приневолюе насъ здержати дальше умѣщиванье сего статьи, бо, судачи по тѣй конфискатѣ, такажъ доля постиглабы и дальшй статьи „О Русинахъ въ Австріи“.

Своего часу подала була Gazeta Nar. після своего звичаю зовсѣмъ неправдиву и выдуману вѣсть, будтобы львовскій Русины „выкликали“ Вп. П. Кулѣша, пробувающего теперь во Львовѣ задля печатаня рускаго перекладу творѣвъ Шекспира, за напечатанье „Хуторной поэзіи“ и что навѣтъ отмовлено п. Кулѣшеви вступу на вечерѣ въ память Шевченка. Gazeta Nar. такъ добре звѣстна вже въ всѣхъ кругахъ зъ своей традиційной клеветливости, а при тѣмъ майже въ кождомъ своемъ ч-лѣ

подае столько выдумокъ и клеветъ, что мы зовсѣмъ не думали дементувати сего клеветы о мнимомъ „выкликаню“ п. Кулѣша, тымъ больше, что неправда сего вѣсти, ажъ надто була очевидна. Коли однакъ сию неправдиву вѣсть Gazeta Nar. повторили такожъ и иншй часописи, а именно такожъ и гдежъ часописи въ Россіи, то мы уважаемо нашимъ обовязкомъ заявити, что въ цѣломъ тѣмъ доносъ Gazeta Nar. не ма нѣ слова правды. Русины въ загалѣ не мають причины наслѣдувати галицко-польскихъ повинностей, котры „выкликали“ своихъ Тарновскихъ, Спасовичѣвъ, Валевскихъ, М. Божинскихъ и т. д. за ихъ литературный працѣ. Русины дуже добре розумѣють, что на всякій литературный працѣ есть здорова и совѣстна критика и что только она має право оцѣнювати литературный працѣ и выдавати на нихъ свой судъ. Русины не подуть дорожю крикливой лайки, яко йдуть галицко-польскій шовинисты. Для Русинѣвъ досить здоровой критики, щобъ высказати судъ о литературныхъ працяхъ, а яке небудь „выкликанье“ задля литературныхъ працѣ былобы что наименше смѣшнымъ и поважнои интеллигенціи недостойнымъ дитинствомъ.

Тожъ, хотѣя Русины не годятся съ многими поглядами, высказанными п. Кулѣшемъ въ его „Исторіи Возсоединенія Руси“ и въ „Хуторной поэзіи“, то мимо того не запѣзнають и тыхъ великихъ заслугъ, які положивъ п. Кулѣшъ для нашои литературы, а вже что наименше можуть ити слѣдомъ гал.-польскихъ крикуновъ и бавитися въ „выкликанье“. Доказомъ того най послужитъ, что львовскій Русины запросили п. Кулѣша на вечерѣ устроеный въ память Шевченка, на котрый п. Кулѣшъ только задля нездоровья не мѣгъ прибути.

Дармо силятся такожъ польскій газеты надати п. Кулѣшеви якусь высокополитичную мисію въ Галичинѣ. П. Кулѣшъ есть писателемъ а не политикомъ и надто далеко стоитъ отъ Галицкихъ отношенъ, чтобы мѣгъ тутъ успѣшно сповнити яку политичну ролю. Се най послужитъ разъ на все для загального выясненя.

ДОПИСИ.

Зъ Устрикъ.

(Послѣдній выборы посла до рады державной.)
Выборчій округъ Добромилъ складаеся зъ 3 повѣтовъ судовыхъ: Бѣрча, Добромилъ и Устрики и числитъ 231 выборцѣвъ. Голосовало 212. А. Тышковскій одержавъ 176 голосѣвъ, о. А. Юзичинскій 35, а 1 голосъ пропавъ, бо голосовано на Юсифиньского. Тѣи 35 голосѣвъ нашего кандидата народного пали зъ Устрицкого. Въ тѣмъ повѣтѣ було 8 священникѣвъ выборцами; зъ Бирчаньского только 1 и то бѣднѣйшій капелянъ, зъ Добромильского було 2 священникѣвъ: о. Коростеньскій зъ Папюртна и о. Гукевичъ зъ Квашенины; про товъ зъ тыхъ

съ золотыми банями и съ блакитными, а найчастѣйше — по зеленому полю золотй зброчки... Ще трохи — вѣтеръ доносилъ до нихъ заводы дзвонѣвъ, гвалтъ, крикъ... Серце въ кождого радѣсно забилось. Ось-ось таки спочинуть!

Велике мѣсто съ своими церквами высокими, съ своими палатами довгими та широкими, съ камяными крамницами розкинулось на невеличкѣмъ вѣтрку. Внизу, посередъ города, текла рѣчка, широка и глубока; багато по нѣй снувало барокъ, плотѣвъ, парохѣвъ; коло рѣчки и на улицахъ гармидеръ, крикъ, тѣснота, якъ на ярмарку...

Богатство мѣске некрутовъ здивувало. Тамъ — цѣла улица камяныхъ крамницъ, де видимо-невидимо понапыхано всякого краму. У крамницяхъ, за прилавками сидѣли бородачй кацапы-купцы и вакаликали прохожихъ, разомъ выкрикуючи, які въ нихъ товары. Отъ — бавары съ всякими нафѣдами, напѣтками. „Отъ-бы се въ Пѣски перенести!“ не втерпѣвъ Максимъ... А се — величезный хоромы съ такими окнами, что всего тебе зъ ногъ до головы видно, якъ у зеркалѣ... Улицѣ широкй, рѣвнй, каменѣйшій убитый...

— Бачъ, бѣсовй кацапы! подумавъ Максимъ: якй въ себе города позаводили, а села больше на загородахъ сѣжы, нѣжъ на людске житло?! Все, что было на селахъ найкращого, мабуть постыгали сюды...

Привели ихъ до каменищъ, довоги-довгои, облупаной, чорной. Построили въ лаву передъ каменицею. А въ неи повыходило паньства — и въ палатахъ и въ палатѣвъ... Ходило те паньство помѣжъ ихъ рядами, обдивлялося...

— Ай, да маладѣць какой! — промовивъ одинъ до Максима.

— Собѣ такой вдайся! — отрубавъ Максимъ.

— Усѣ зареготалися. Панокъ грѣзно глянувъ на Максима и пошовъ далѣ.

— Въ казармы! — ктось гукнувъ зъ передъ.

Повели ихъ у казармы.

Хаты були великй, просторй, только темны та чорны; по стѣнахъ цѣла лафсанья; потоки зѣбгали до долу... Посередъ хатъ стояли довгй столы въ три ряды: то нары для спанья... На долѣвцѣ смѣта по боки. У хатѣ стоявъ мѣвъ чадъ; смердѣло, якъ зъ помойницѣвъ.

— Тутъ, видно, чорты жили, а не люди! промовивъ Максимъ, жѣйшовши.

Усѣ сумували, журилися, повкладавши спати на довгихъ столахъ. Отъ натоми нѣ рукъ нѣ ногъ не чули, а спати довго не спали... Усе имъ здавалося, что се они въ тюрьмѣ, въ неволѣ... Що, якобы побачили родичѣ, де они кочуютъ? Мабуть бы отцуралися на вѣки... Були такй, что плакали, агадавши про домѣвку... Не легко було й Максимови; отже днѣ не плакавъ, а насмѣхався надъ усѣмъ... и надъ кацапми и надъ своими и надъ собою... Е такй люди, что найважчу тугу выливають смѣхомъ, жартами. Про нихъ завжде кажутъ, что они нѣколи горя не знаютъ; ворутъ ихъ за те щасливими. Оттакимъ щасливимъ и Максимъ удався.

Ранкомъ вывели ихъ зъ казармы на двѣр; розставили лавами: вышій съ вышымъ, низшій съ низымъ... Знову ихъ обдивляли, розставляли, якъ було треба, наказыючи, щобъ не забували, кто бѣля кого стоитъ. Попорядкуваній, отпустили ихъ передыхнути, бо завтра вже на ученье.

Замѣтъ передышки некруты отиросилися

въ старшихъ москалѣвъ на городъ подивитися. Тѣ отпустили. Проблукали нашй новобранцѣ цѣлѣсвѣтскій день по городу; набродилися и надивилися до утѣмы, такъ что вернувшись, заравъ же полягали спати тай поснули, якъ побиты. Новй дива, котры они бачили въ городѣ, прогнали вчерашну думку про долѣвку.

Только что стало на свѣтъ благословитися, ватуркотѣвъ барабанъ. Поднялася шатанья. Каждый схоплювался зъ постелѣ, на швидку вымывався, натягавъ одежку и выходивъ на широке дворище, заравъ же за казармою. На „плацу“ розставили ихъ невеличкими купками, приставили до каждой по старшому, тай давай учити: якъ ходити, стояти, якъ руки держати, коли и что казати. Неслучайныхъ били; а все таки вчили: учили, щобъ бити, — били, щобъ учить... Такъ день у день, день у день... „И на-что се оно? Кому она здаеся, отся муштра?... ддячего?...“ думали они, вертаючисъ зъ учения. Здавалося она имъ горше каторжной работы.

Отже Максимови було все се за игрушку. Скоро днѣ вывѣсивъ добре „носикъ“ вытягувати, марширувати, стрѣбати, по москѣвски выкрикувати... Такъ мѣвъ старый москаль! Старй москаль дивувалися его дотепности, та выхвалювали передъ молодшими некрутами.

Трохи згодомъ напали на него мундиръ, муницію-ралець, каску, притупею; дали шинель и оруженію. Якъ убрався Максимъ — москаль москалемъ. Рѣднѣвъ мати не познала! Меткій, поворотный — на всѣ боки москаль!

Въ ранцѣ-рано поѣде на учения; промуштрують ихъ — геть уже соненко побѣдѣе. Ведуть сѣдяти ихъ съ саломъ; а того сала — и духу нема. Перевѣчатъ трохи — знову на зѣбрь: обѣдати. Пообѣдають. Сонце вже

повернуло зъ полудня. Барабанъ туркоче — знову на учения. Муштруются вже ажъ до позного вечера... Минають мѣсяцъ, рѣкъ... Одно тай одно.

— А, бѣй тебе сила божя! думаетъ Максимъ. Хочѣбы вже повели куды инде... або ворогъ вырѣскаеся!... А то — муштра тай муштра! Та хочѣбы рѣжна; а то якъ сѣгодня, такъ и завтра и позавтра... Вытягай ногу, кричи: „разъ!... два!...“ Скидай ружье на плече, скидай зъ плеча; прицѣляйся разѣвъ сто на день... а хочѣбы тобѣ разъ сказали выстрѣлити!... Я думаю: що въ тыхъ москаляхъ? ажъ оно — одна тобѣ муштра... на учению и на смотру и на парадѣ подѣ церквою... Уже такъ затвердивъ, якъ свои пять пальцѣвъ... Нѣ, муштруйся! Доведѣся отъ нуды пропасти...

Отъ, и давай Максимъ свою нудѣгу розгоняти: ставъ горѣвку, якъ воду, дудити... Москаль подхвалявали его за те, что „чисто“ и; иногда и у шинокъ водили, — бо въ самого Максима не було и шеляга за душею... Тай грошѣ, что мати передала, давно пропить...

Разъ побился Максимъ на-закладъ, что выпѣ кварту и не буде пьяный. Закладъ на пять карбованцѣвъ. Товаришѣ розняли руки. Дали кварту горѣлки. Максимъ якъ приложивъ до губѣвъ — только на три ковтки и стала. И хочѣбы скривився, поморщився! Только, мѣвъ очи забыли, та повесѣлѣшавъ трохи. Супротивникъ вынявъ пять карбованцѣвъ, дае ему.

— На бѣса менѣ грошѣ! крикнувъ Максимъ. Кидай, брате, на всѣхъ!!

Пропили тѣ пять карбованцѣвъ, попили сѣ пѣны, якъ вѣмля, — на силу рачки до казармы поприлазили. А тутъ — якъ на те — була въ ночи перевѣрка. Не долѣжился щось

2 повѣтовъ одержавъ о. А. Юзичинскій лише 6 голосовъ.

Выборцы народного кандидата мусѣли еще передъ разпочатьемъ выбору и въ часѣ самыхъ выборовъ ажъ 3 разы телеграфично ускажаться передъ п. к. Намѣстникомъ на незаконность противной намъ стороны.

Перва незаконность была, що хочъ стояли жандармы, то пущено цѣлу хмару жидовъ-агитаторовъ не только до сѣней але и до самой салы выборовъ, подчасъ коли въ нашої стороны нѣкого, кто не мавъ карты легитимациіной навѣтъ до сѣней не пущено.

Розумѣся, що такими агитаторами набита салья выбрала картками, котрі напередъ были вже написані, комисію выборчу только въ Поляковъ и жидовъ. Се была друга незаконность. Трета: що черезъ ту фалангу агитаторовъ мусѣвъ съ великимъ трудомъ перетискаться каждый wyborецъ до стола, чтобы отдати свой голосъ, где коло самого стола комисіи было въ 60 до выбору неуправленныхъ жидовъ, котрі на слухъ каждому wyborцу подпоясывали имя Тышковского. Жадный просьбы и интеллигенціи до дотыкающихся настоятелей о приверженіе ладу и свободы голосованія не помогли, бо „nie można było dać rady“. Навѣтъ пня агитаторы въ сали wyborчій явно были и знавали наши wyborцы, особенно тыхъ, котрі дали голосъ на нашего кандидата. Агитаторъ Knurkiewicz силою забравъ нашимъ 6 wyborцамъ карты легитимациіной. Признати однакожь належитъ, що наше духовенство не дѣлавало такихъ зневагъ и напастей, якъ р. 1879 при попереднихъ выборахъ. Такожъ меньше напитоковъ теперь минулося, только 100 литровъ оковитки на 176 wyborцовъ; але за то больше грошей впадо въ жидовску та селянську кешеню. Оповѣдано, що платили по 6—100 зр. wyborцамъ и агитаторамъ за голоса п. Тышковского. Ту надарявая прекрасный доводъ слобъ п. Гавнира: „О надхненню Божьмъ на людъ въ користъ пановъ“. (?) Давнѣше голосовано після азвучного порядку назвы селъ — теперь не безъ подставы округами: Добромильскимъ, яко больше певнымъ на сторону противну; оттакъ Бирча, а остатно Устрицкий. Уже при Устрицкомъ кричано: *wiwat Tyszkowski, wiwat!*

Кому належитъ приписати неудачу выбору нашего кандидата народного? Въ первой линіи незаконностямъ при wyborчій агитаціи, а въ другой линіи нашої интеллигенціи, особенно переважной части священниковъ Бирчаньского и Добромильского повѣту, про ихъ несправедливость. Для чого жъ бо, пытаюся, не яви-

лись при выборахъ все священники Бирчаньского и Добромильского повѣту? Чи есть на то яке оправданье? Чому сусѣды латиньскі священники все до одного только ихъ було, до выбору явились — и на своего голосовали а навѣтъ агитовали? За то селяне-выборцы Устрицкого повѣту — то справдѣ мученики и то не однократно за справу народну — але жъ бо священники Устрицкого округа, хоть сущі найбільшими бѣдаками, але мають повне почутье своего права и своихъ народныхъ обовязковъ. Протое честь имъ и горяча подяка отъ Руси!

Зъ Тернополя.

Сумна вѣсть, подана въ „Дѣлѣ“ о заразной смерти бл. п. Володимира Навроцкого, тронула до живого не только друзей и знакомыхъ покойника, але выликала сердечный жалъ въ кругахъ русскихъ. Въ нѣмъ бо утратила Русь наша одного зъ тыхъ немногихъ борцовъ, що не зважаючи на нѣякі труды, невыгоды и преслѣдованія, несутъ буквально свое житье на жертвенникъ для добра русского народа. Покойникъ отъ наймодшихъ лѣтъ своихъ ставъ трудиться на нивѣ литературной. Уже яко слухачъ правъ замѣчувавъ свои праці въ „Правдѣ“ и дуже рано здобувъ собѣ славу не только ревного дѣятеля патриота, але и справного публициста, и ученого экономиста и статистика. Кому жъ не звѣстны его статьи: „Що насъ коштує пропачинація?“, „Руска народность въ школахъ галицкихъ“, „Набѣды за социальстами“, „Шляхетный защитники народу“, „Классовый интересъ“, або съ помѣжъ многихъ въ „Дѣлѣ“ замѣченныхъ статей неопѣнена „Довѣдника крѣпка“?

Згадка про ті дороговѣщны праці доводитъ насъ до переконанія, що понеслисьмо недовѣржовану втрату. Отже теперь приходиться на насъ черга показати, що умѣемо цѣнити нашихъ дѣятельствъ.

Можетъ кто оповѣднѣншу подастъ гадку до увеяченія памяти покойника, та поки що выявлю свою думку. Праці покойника розкинуты по часописяхъ мало доступныхъ для загалу Русинівъ, зберѣмъ отже все въ купу и выдаймо, а тымъ адвигнемъ ему нерукотворный памятникъ, загалови Русинівъ письменныхъ отворимо животворну крыницю, котра буде оживляти и крѣпити нашъ силы въ нашомъ лихолѣтї, а нашої сердечной молодежи поставимо взорець достойный наслѣдованія. О скѣлко мѣтъ я обчислѣти праці покойника, обнялибъ они около 25 листовъ печатныхъ, а рахуючи листъ по 28 зр. а. в., потребалибъ около 700 зр. на выданье. Накладъ покрылобъ 350 предплатниковъ по 2 зр. а. в., а чистый доходъ можна бѣ вставити подѣ именемъ покойника до желѣзного фонду товариства „Прогрѣтъ“, до которого заснована отъ немадо причинився. Не сомнѣваюся, що Ч. Редакція схоче заняться тымъ трудомъ, а П. Т. Публика руска щедро тому допоможе.

Одинъ зъ друзей и почитателей Покойника.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Рада державна.) Комисія палаты пановъ для реформы wyborчон уконституовалася дня 31. марта выбравши своимъ президентомъ Шмерлингъ, а его заступникомъ кн. Чарто-рыского.

(Намѣстникомъ Чехъ) именованный генералъ бар. Кравецъ. Онъ доси бувъ лишь провизоричнымъ управителемъ намѣстництва чешского. (Австрійскимъ посломъ въ Букарештъ) именованный бар. Маеръ, бывший посолъ въ Вашингтонѣ а теперь занятый въ министерствѣ дѣлъ заграничныхъ.

(Повстанье въ Далмациі и Герцеговинѣ). Урядовъ донесена зъ театру войны. „Генералъ Далець доносилъ 26. марта: Ген. Обадичъ доставъ наказъ зрекогноскувати о значною силою войска цѣле побережье Дрины межъ Фочо, Гораздою и Новобазарскій санджакъ. — Дня 29. марта донѣсь ген. Далець, що сильнѣйшій отдѣлъ повстанцевъ появились въ околицѣ Перуспцы. Войско острѣлявало лишь задній патрѣль повстанцевъ. — Дня 1. цѣтня донѣсь ген. Далець, що 28. марта колюмна Обадича надобала повстанцевъ подѣ Ифзарказауля. По короткой битвѣ повстанцы цѣнулюсь. Тогожь день рано стрѣтивъ полковникъ Замбаверъ 60 повстанцевъ коло Зацеваглава; повстанцы утекли збѣжавши одного убитого и двоухъ раненыхъ забрали съ собою. Подѣ горою Плешеемъ вновь стрѣчено повстанцевъ и такожъ отперто ихъ. Колюмна Замбарева разложилася таборомъ на Плеши и Зацеваглава. Одинъ отдѣлъ колюмны обсадивъ Бастици. Одна колюмна войска послана зъ Чемерно подыбала на Крековѣ 300 повстанцевъ и выперла ихъ на пѣвнѣч. — Ген. Обадичъ вырешивъ 29. марта зъ Фочи на Куслатъ. Вскорѣ выхѣлъ зъ Фочи передну сторожу привзяти повстанцевъ стрѣлами. Надѣйшла въ помѣчь еще одна колюмна и по пѣвгондинной битвѣ отперто повстанцевъ. Рѣвножъ и бѣгну колюмну Обадича напавъ сильный отдѣлъ повстанцевъ. Въ той стрѣчѣ брала участь и головна колюмна и артилерія. Повстанцы утекли. Около полудня колюмна

Обадича зближалася до Целебича. Битва съ повстанцами тревала ажъ до ночи. Страты войска дня 29. марта: зъ 14. баталіону стрѣльцевъ 3 тѣжко а 3 легко раненъ. Зъ 77. (Самборского) полку подѣ Веленицею одинъ волякъ убитый а 2 раненъ. — Дня 31. марта войско и артилерія острѣлявали повстанцевъ, котрі на двоухъ травахъ переправлялися черезъ рѣку въ долину Тары. Войскамъ пощастилося: одна тратва затонула, много повстанцевъ впадо въ рѣку, 200 повстанцевъ вернулося назадъ до того берега, зъ которого хотѣли перевестися на другой. Повстанцы мали 39 убитыхъ, только потонуло, не вѣдомо; войско не стратило анѣ одного чоловѣка. — Дня 1. цѣтня подѣ Горковадомъ раненый одинъ стрѣлецъ. — Въ Кривошіи знаходятся еще повстанцы въ колыкахъ мѣсяхъ при границѣ черногорской и непокоятъ патрѣль. — Зъ наведенныхъ урядовыхъ донесень видко, що въ Герцеговинѣ все таки войскамъ не удалося до теперь не то зовсімъ знести, але бодай дѣлѣливо ослабити повстанцевъ. Зъ реконсансу ген. Обадича бачимъ, що всюду по дорожѣ рекогносуючій колюмны стрѣчали повстанцевъ и то, якъ самы справозданія стверджуютъ, въ значнѣйшихъ силахъ; одна битва тревала отъ полудня до ночи, а треба знати, що въ той битвѣ брала участь значна сила войска. Тай чѣ отъ шо характеристичне: отъ початку повстанія все повстанцы крутятся коло Фочи; только то развѣ вже войска очищували околицѣ Фочи зъ повстанцевъ, а годѣ очистити. Не диво, така вже природа землѣ герцеговинской; тому не зарадитъ и не знати якъ хоробрый войска. Коли судити зъ послѣднихъ справозданъ ген. Далеца, то можна на певно заключати, що повстанье такъ скоро не скончится, якъ се гдѣякі оптимисты по колыкахъ удачахъ въ Кривошіи голосали. Зъ донесена ген. Далеца доведѣуемось, що навѣтъ Кривошія не очищена зъ повстанцевъ. — При такомъ станѣ рѣчей не диво, що спѣльнымъ делегациямъ буде предложенъ новый кредитъ, котрый — якъ завѣряютъ гдѣякі вѣдѣнскі газеты — не буде въ жаденъ способѣ выносити больше, якъ 25 миліонѣвъ.

У бурмистра Луки Павловича въ Кемено въ Кривошіи, знайдено схованный въ огорождѣ карабинъ замордованного передъ пѣвтора мѣсяцемъ жандарма. На люфѣ карабина были вырѣты слова: „Лука Павловичъ за свободу“. Павловича привезено закованого до Гравозы, а отти караблемъ до Катаро, где буде поставленный передъ судъ военный.

Угорскій урядъ зауважавъ, що на полудни Угорщины появляются численны письма сербской партіи революціонной, хотѣи не мають до Австрій дебиту. Открыто, що письма ті приходили въ серединѣ сербского урядового дневника, котрый, розумѣясь, мае дебитъ до Австрій. Правительство угорске мало удатися въ томъ дѣлѣ до правительства сербского.

ЗАГРАНИЦА.

Россія. Дня 18. (30.) марта с. р. о 5 год. вечеромъ убито на Николаевскомъ бульварѣ генерала Стрѣльникова, прокуратора военного суда въ Кіевѣ, прѣхавшого до Одессы на слѣдство въ справѣ откриты тайной друкернѣ тамже. „Одесскій Вѣстникъ“ такъ описує фактъ: „Ген. Стрѣльниковъ сидѣвъ на бульварѣ, противъ Лондонской гостиницѣ, звереный лицемъ до моря. До него неожидано наблизився зъ заду молодой чоловѣкъ. Навле залунавъ выстрѣлъ и ген. Стрѣльниковъ упавъ зъ лавки на землю. Выстрѣлявшій чувствовалъ утѣкати до Приморского улицѣ, где стоялъ возокъ. Проходившій случайно робѣтники надѣтели до возка, въ котрый утѣкавшій мавъ уже всѣдати. Одного зъ робѣтниковъ, котрый зланивъ его вже бувъ, утѣкающій пострѣлявъ зъ револьвера въ ногу. Прочій робѣтники кинулись до возка и задержали погонича и утѣкавшого, котрый ранивъ легко и другого робѣтника. Ген. Стрѣльникова, облитого кровью, отнесено до „Петербургской гостиницѣ“, где въ колыкъ минутъ умеръ. На мѣсто, где бувъ убитый генералъ, лишилося калюжа крови. Убийцевъ отпродано на полицію; на допытываніи: кто они, чимъ занимаються, — не дали ясной отповѣди. — Съ убійцами ген. Стрѣльникова зроблено короткий судъ. Дня 1. л. цѣтня, четвертого дня вечеромъ по довершеномъ убійствѣ доручено имъ вже актъ обжалованія. Въ ночи тогожь дня военный судъ почавъ розсуду а о пѣвнѣч мавъ выдати вердиктъ. — При слѣдствѣ выказалось, що злочинцевъ было двоухъ: одинъ котрый стрѣлявъ, а другой, котрый повозивъ. Оба они прибули до Одессы зъ пѣвнѣчон Россіи. Передъ колыкома днями купили коня, а повозку пожичили. У обоухъ знайдено револьверы и штилеты.

Посла донесена „Нового Времени“, проектъ реформы торговлѣ горячими напитками, выпрацованный комисією знатковъ и довѣрчыхъ людей, внесенный уже въ государственны советъ, и если буде затвержденъ, почне обовязувати отъ 1. сѣчня 1883 р.

Димисію министра просвѣты, барона Николая, оглодосавъ вже „Правительственный Вѣстникъ“. На его мѣсто назначенный секретарь-державный Деляновъ, бывший товарищъ министра при гр. Толстомъ (давнѣйшомъ министрѣ просвѣты). Въ „Правительствѣ Вѣстнику“ напечатанный рескриптъ царскій, въ котромъ царъ высказує уступачую министрови свое признание за его дѣятельность. — Причиною димисіи бар. Николая мавъ бути меморіаль написанный профессоромъ московского университета Любимовымъ, одномышленникомъ Каткова. Въ томъ меморіалѣ Любимовъ выступивъ противъ Николаевского проекту

розширенія правъ школѣ реальныхъ, доназуючій, що той намѣръ министра есть небезпечный зъ политичного становища. Меморіаль свой мавъ переслати Любимовъ цареві.

До заграничныхъ газетъ доносятъ зъ Россіи, що Кобозевъ, отъ часу убійства царя Александра II. гдѣяный нигилистъ, збѣжавъ въ Москвѣ арештованный. Его правдиве имя мае бути Богдановичъ; тоє имя було часто згадуване въ великихъ политичныхъ процессахъ.

Зъ Одессы доносятъ, що зъ оттамъ удаєсь до Герцеговины 50 охотниковъ Герцеговинцевъ, котрі перебували на службѣ въ Россіи.

На коронацію царя до Москвы буде завѣзанный — якъ доносить „Голосъ“ — одинъ отпоручникъ зъ кождою волости (громады) російской. Всѣхъ представителей волостей буде отже при коронаціи 30.000.

Берлинская „National Ztg.“ доносить, що царъ Александръ III. мае выдати указъ, на подѣставъ которого всѣ Пѣльцы, котрі доше якъ 5 лѣтъ пробувають въ Россіи, мусѣтъ тамъ натурализоваться. Кто не схоче натурализоваться, той буде мусѣвъ вынесться зъ державы російской.

Зъ поможіи 11 засужденныхъ недавно въ Петербургѣ на кару смерти нигилистовъ страчено черезъ розстрѣльенье (не черезъ повѣшеніе) только одного Суханова, котрый бувъ офицеромъ. Прочимъ змѣнивъ царъ кару на дожизнену каторгу въ Сибіри. Суханова розстрѣлено въ Кронштадтѣ, якъ развѣ въ той деѣ, коли въ Одессѣ застрѣлено генерала Стрѣльникова.

Въ Петербургѣ появился новый номеръ тайной революціонной часописы „Народная Воля“. Рѣвночасно порозѣблывано по рогахъ улицъ прокламацію „Землѣ и Волѣ“, котра грозитъ правительству насильными чинами, если не вступитъ на дорогу либеральныхъ реформъ.

Сербія. Въ Вѣлгородѣ дня 1. цѣтня, обходжено торжественно роковины разпочатя войны съ Турками въ 1815 р. черезъ князя Милоша Обреновича. По торжествѣ церковнымъ наступило велике принятие въ королевской палатѣ. Мѣсто було пристроено хоругвами а вечеромъ иллюминаване.

Англія. Англійскій парламентъ ухваливъ въ засадѣ большинствомъ голосовъ змѣну регуляциі парламентарного пѣселя внесеня Гладстона, т. е. чтобы президентъ палаты мавъ право отбрати бесѣдниковъ голосъ, якъ се дѣе — вынявши Англію — въ цѣлѣй Европѣ. Звѣстено бо, що оппозиція дуже вызвокувала свободу слова, протягала дебаты въ несконченность, чтобы не допустить скоро до голосованія надъ якимъ немилымъ имъ предметомъ дневного порядку. Въ послѣднихъ часахъ особенно зъ необмеженой свободы слова користали ирландскі послы, „гомрулеры“ и по части консерватисты зъ партіи Биконфилда; розумѣсь отже, що консерватисты и гомрулеры мусѣли бути противны внесеню Гладстона. Але правительство не могло и на всѣхъ либераловъ на певно числѣти, и для того все таки не було певне побѣды. Длѣтого то Гладстонъ и Брайтъ ужили всѣхъ своихъ силъ вымовы, чтобы перекопати либераловъ о конечной потребности змѣны регуляциі. Мито того що бесѣдники оппозиціи, гомрулеровъ и консерватистовъ, выступили такожъ дуже горячо въ оборонѣ необмеженой свободы бесѣды, зъ стороны либеральной только 5 послѣдовъ голосовало съ оппозицією: такого тріумфу навѣтъ не надѣявся Гладстонъ. Однакожь не можна сказати, чтобы реформа регуляциі; розумѣсь отже, що консерватисты и гомрулеры мусѣли бути противны внесеню Гладстона. Але правительство не могло и на всѣхъ либераловъ на певно числѣти, и для того все таки не було певне побѣды. Длѣтого то Гладстонъ и Брайтъ ужили всѣхъ своихъ силъ вымовы, чтобы перекопати либераловъ о конечной потребности змѣны регуляциі. Мито того що бесѣдники оппозиціи, гомрулеровъ и консерватистовъ, выступили такожъ дуже горячо въ оборонѣ необмеженой свободы бесѣды, зъ стороны либеральной только 5 послѣдовъ голосовало съ оппозицією: такого тріумфу навѣтъ не надѣявся Гладстонъ. Однакожь не можна сказати, чтобы реформа регуляциі; розумѣсь отже, що консерватисты и гомрулеры мусѣли бути противны внесеню Гладстона. Але правительство не могло и на всѣхъ либераловъ на певно числѣти, и для того все таки не було певне побѣды. Длѣтого то Гладстонъ и Брайтъ ужили всѣхъ своихъ силъ вымовы, чтобы перекопати либераловъ о конечной потребности змѣны регуляциі. Мито того что бесѣдники оппозиціи, гомрулеровъ и консерватистовъ, выступили такожъ дуже горячо въ оборонѣ необмеженой свободы бесѣды, зъ стороны либеральной только 5 послѣдовъ голосовало съ оппозицією: такого тріумфу навѣтъ не надѣявся Гладстонъ. Однакожь не можна сказати, чтобы реформа регуляциі; розумѣсь отже, что консерватисты и гомрулеры мусѣли бути противны внесеню Гладстона. Але правительство не могло и на всѣхъ либераловъ на певно числѣти, и для того все таки не було певне побѣды. Длѣтого то Гладстонъ и Брайтъ ужили всѣхъ своихъ силъ вымовы, чтобы перекопати либераловъ о конечной потребности змѣны регуляциі. Мито того что бесѣдники оппозиціи, гомрулеровъ и консерватистовъ, выступили такожъ дуже горячо въ оборонѣ необмеженой свободы бесѣды, зъ стороны либеральной только 5 послѣдовъ голосовало съ оппозицією: такого тріумфу навѣтъ не надѣявся Гладстонъ. Однакожь не можна сказати, чтобы реформа регуляциі; розумѣсь отже, что консерватисты и гомрулеры мусѣли бути противны внесеню Гладстона. Але правительство не могло и на всѣхъ либераловъ на певно числѣти, и для того все таки не було певне побѣды. Длѣтого то Гладстонъ и Брайтъ ужили всѣхъ своихъ силъ вымовы, чтобы перекопати либераловъ о конечной потребности змѣны регуляциі. Мито того что бесѣдники оппозиціи, гомрулеровъ и консерватистовъ, выступили такожъ дуже горячо въ оборонѣ необмеженой свободы бесѣды, зъ стороны либеральной только 5 послѣдовъ голосовало съ оппозицією: такого тріумфу навѣтъ не надѣявся Гладстонъ. Однакожь не можна сказати, чтобы реформа регуляциі; розумѣсь отже, что консерватисты и гомрулеры мусѣли бути противны внесеню Гладстона. Але правительство не могло и на всѣхъ либераловъ на певно числѣти, и для того все таки не було певне побѣды. Длѣтого то Гладстонъ и Брайтъ ужили всѣхъ своихъ силъ вымовы, чтобы перекопати либераловъ о конечной потребности змѣны регуляциі. Мито того что бесѣдники оппозиціи, гомрулеровъ и консерватистовъ, выступили такожъ дуже горячо въ оборонѣ необмеженой свободы бесѣды, зъ стороны либеральной только 5 послѣдовъ голосовало съ оппозицією: такого тріумфу навѣтъ не надѣявся Гладстонъ. Однакожь не можна сказати, чтобы реформа регуляциі; розумѣсь отже, что консерватисты и гомрулеры мусѣли бути противны внесеню Гладстона. Але правительство не могло и на всѣхъ либераловъ на певно числѣти, и для того все таки не було певне побѣды. Длѣтого то Гладстонъ и Брайтъ ужили всѣхъ своихъ силъ вымовы, чтобы перекопати либераловъ о конечной потребности змѣны регуляциі. Мито того что бесѣдники оппозиціи, гомрулеровъ и консерватистовъ, выступили такожъ дуже горячо въ оборонѣ необмеженой свободы бесѣды, зъ стороны либеральной только 5 послѣдовъ голосовало съ оппозицією: такого тріумфу навѣтъ не надѣявся Гладстонъ. Однакожь не можна сказати, чтобы реформа регуляциі; розумѣсь отже, что консерватисты и гомрулеры мусѣли бути противны внесеню Гладстона. Але правительство не могло и на всѣхъ либераловъ на певно числѣти, и для того все таки не було певне побѣды. Длѣтого то Гладстонъ и Брайтъ ужили всѣхъ своихъ силъ вымовы, чтобы перекопати либераловъ о конечной потребности змѣны регуляциі. Мито того что бесѣдники оппозиціи, гомрулеровъ и консерватистовъ, выступили такожъ дуже горячо въ оборонѣ необмеженой свободы бесѣды, зъ стороны либеральной только 5 послѣдовъ голосовало съ оппозицією: такого тріумфу навѣтъ не надѣявся Гладстонъ. Однакожь не можна сказати, чтобы реформа регуляциі; розумѣсь отже, что консерватисты и гомрулеры мусѣли бути противны внесеню Гладстона. Але правительство не могло и на всѣхъ либераловъ на певно числѣти, и для того все таки не було певне побѣды. Длѣтого то Гладстонъ и Брайтъ ужили всѣхъ своихъ силъ вымовы, чтобы перекопати либераловъ о конечной потребности змѣны регуляциі. Мито того что бесѣдники оппозиціи, гомрулеровъ и консерватистовъ, выступили такожъ дуже горячо въ оборонѣ необмеженой свободы бесѣды, зъ стороны либеральной только 5 послѣдовъ голосовало съ оппозицією: такого тріумфу навѣтъ не надѣявся Гладстонъ. Однакожь не можна сказати, чтобы реформа регуляциі; розумѣсь отже, что консерватисты и гомрулеры мусѣли бути противны внесеню Гладстона. Але правительство не могло и на всѣхъ либераловъ на певно числѣти, и для того все таки не було певне побѣды. Длѣтого то Гладстонъ и Брайтъ ужили всѣхъ своихъ силъ вымовы, чтобы перекопати либераловъ о конечной потребности змѣны регуляциі. Мито того что бесѣдники оппозиціи, гомрулеровъ и консерватистовъ, выступили такожъ дуже горячо въ оборонѣ необмеженой свободы бесѣды, зъ стороны либеральной только 5 послѣдовъ голосовало съ оппозицією: такого тріумфу навѣтъ не надѣявся Гладстонъ. Однакожь не можна сказати, чтобы реформа регуляциі; розумѣсь отже, что консерватисты и гомрулеры мусѣли бути противны внесеню Гладстона. Але правительство не могло и на всѣхъ либераловъ на певно числѣти, и для того все таки не було певне побѣды. Длѣтого то Гладстонъ и Брайтъ ужили всѣхъ своихъ силъ вымовы, чтобы перекопати либераловъ о конечной потребности змѣны регуляциі. Мито того что бесѣдники оппозиціи, гомрулеровъ и консерватистовъ, выступили такожъ дуже горячо въ оборонѣ необмеженой свободы бесѣды, зъ стороны либеральной только 5 послѣдовъ голосовало съ оппозицією: такого тріумфу навѣтъ не надѣявся Гладстонъ. Однакожь не можна сказати, чтобы реформа регуляциі; розумѣсь отже, что консерватисты и гомрулеры мусѣли бути противны внесеню Гладстона. Але правительство не могло и на всѣхъ либераловъ на певно числѣти, и для того все таки не було певне побѣды. Длѣтого то Гладстонъ и Брайтъ ужили всѣхъ своихъ силъ вымовы, чтобы перекопати либераловъ о конечной потребности змѣны регуляциі. Мито того что бесѣдники оппозиціи, гомрулеровъ и консерватистовъ, выступили такожъ дуже горячо въ оборонѣ необмеженой свободы бесѣды, зъ стороны либеральной только 5 послѣдовъ голосовало съ оппозицією: такого тріумфу навѣтъ не надѣявся Гладстонъ. Однакожь не можна сказати, чтобы реформа регуляциі; розумѣсь отже, что консерватисты и гомрулеры мусѣли бути противны внесеню Гладстона. Але правительство не могло и на всѣхъ либераловъ на певно числѣти, и для того все таки не було певне побѣды. Длѣтого то Гладстонъ и Брайтъ ужили всѣхъ своихъ силъ вымовы, чтобы перекопати либераловъ о конечной потребности змѣны регуляциі. Мито того что бесѣдники оппозиціи, гомрулеровъ и консерватистовъ, выступили такожъ дуже горячо въ оборонѣ необмеженой свободы бесѣды, зъ стороны либеральной только 5 послѣдовъ голосовало съ оппозицією: такого тріумфу навѣтъ не надѣявся Гладстонъ. Однакожь не можна сказати, чтобы реформа регуляциі; розумѣсь отже, что консерватисты и гомрулеры мусѣли бути противны внесеню Гладстона. Але правительство не могло и на всѣхъ либераловъ на певно числѣти, и для того все таки не було певне побѣды. Длѣтого то Гладстонъ и Брайтъ ужили всѣхъ своихъ силъ вымовы, чтобы перекопати либераловъ о конечной потребности змѣны регуляциі. Мито того что бесѣдники оппозиціи, гомрулеровъ и консерватистовъ, выступили такожъ дуже горячо въ оборонѣ необмеженой свободы бесѣды, зъ стороны либеральной только 5 послѣдовъ голосовало съ оппозицією: такого тріумфу навѣтъ не надѣявся Гладстонъ. Однакожь не можна сказати, чтобы реформа регуляциі; розумѣсь отже, что консерватисты и гомрулеры мусѣли бути противны внесеню Гладстона. Але правительство не могло и на всѣхъ либераловъ на певно числѣти, и для того все таки не було певне побѣды. Длѣтого то Гладстонъ и Брайтъ ужили всѣхъ своихъ силъ вымовы, чтобы перекопати либераловъ о конечной потребности змѣны регуляциі. Мито того что бесѣдники оппозиціи, гомрулеровъ и консерватистовъ, выступили такожъ дуже горячо въ оборонѣ необмеженой свободы бесѣды, зъ стороны либеральной только 5 послѣдовъ голосовало съ оппозицією: такого тріумфу навѣтъ не надѣявся Гладстонъ. Однакожь не можна сказати, чтобы реформа регуляциі; розумѣсь отже, что консерватисты и гомрулеры мусѣли бути противны внесеню Гладстона. Але правительство не могло и на всѣхъ либераловъ на певно числѣти, и для того все таки не було певне побѣды. Длѣтого то Гладстонъ и Брайтъ ужили всѣхъ своихъ силъ вымовы, чтобы перекопати либераловъ о конечной потребности змѣны регуляциі. Мито того что бесѣдники оппозиціи, гомрулеровъ и консерватистовъ, выступили такожъ дуже горячо въ оборонѣ необмеженой свободы бесѣды, зъ стороны либеральной только 5 послѣдовъ голосовало съ оппозицією: такого тріумфу навѣтъ не надѣявся Гладстонъ. Однакожь не можна сказати, чтобы реформа регуляциі; розумѣсь отже, что консерватисты и гомрулеры мусѣли бути противны внесеню Гладстона. Але правительство не могло и на всѣхъ либераловъ на певно числѣти, и для того все таки не було певне побѣды. Длѣтого то Гладстонъ и Брайтъ ужили всѣхъ своихъ силъ вымовы, чтобы перекопати либераловъ о конечной потребности змѣны регуляциі. Мито того что бесѣдники оппозиціи, гомрулеровъ и консерватистовъ, выступили такожъ дуже горячо въ оборонѣ необмеженой свободы бесѣды, зъ стороны либеральной только 5 послѣдовъ голосовало съ оппозицією: такого тріумфу навѣтъ не надѣявся Гладстонъ. Однакожь не можна сказати, чтобы реформа регуляциі; розумѣсь отже, что консерватисты и гомрулеры мусѣли бути противны внесеню Гладстона. Але правительство не могло и на всѣхъ либераловъ на певно числѣти, и для того все таки не було певне побѣды. Длѣтого то Гладстонъ и Брайтъ ужили всѣхъ своихъ силъ вымовы, чтобы перекопати либераловъ о конечной потребности змѣны регуляциі. Мито того что бесѣдники оппозиціи, гомрулеровъ и консерватистовъ, выступили такожъ дуже горячо въ оборонѣ необмеженой свободы бесѣды, зъ стороны либеральной только 5 послѣдовъ голосовало съ оппозицією: такого тріумфу навѣтъ не надѣявся Гладстонъ. Однакожь не можна сказати, чтобы реформа регуляциі; розумѣсь отже, что консерватисты и гомрулеры мусѣли бути противны внесеню Гладстона. Але правительство не могло и на всѣхъ либераловъ на певно числѣти, и для того все таки не було певне побѣды. Длѣтого то Гладстонъ и Брайтъ ужили всѣхъ своихъ силъ вымовы, чтобы перекопати либераловъ о конечной потребности змѣны регуляциі. Мито того что бесѣдники оппозиціи, гомрулеровъ и консерватистовъ, выступили такожъ дуже горячо въ оборонѣ необмеженой свободы бесѣды, зъ стороны либеральной только 5 послѣдовъ голосовало съ оппозицією: такого тріумфу навѣтъ не надѣявся Гладстонъ. Однакожь не можна сказати, чтобы реформа регуляциі; розумѣсь отже, что консерватисты и гомрулеры мусѣли бути противны внесеню Гладстона. Але правительство не могло и на всѣхъ либераловъ на певно числѣти, и для того все таки не було певне побѣды. Длѣтого то Гладстонъ и Брайтъ ужили всѣхъ своихъ силъ вымовы, чтобы перекопати либераловъ о конечной потребности змѣны регуляциі. Мито того что бесѣдники оппозиціи, гомрулеровъ и консерватистовъ, выступили такожъ дуже горячо въ оборонѣ необмеженой свободы бесѣды, зъ стороны либеральной только 5 послѣдовъ голосовало съ оппозицією: такого тріумфу навѣтъ не надѣявся Гладстонъ. Однакожь не можна сказати, чтобы реформа регуляциі; розумѣсь отже, что консерватисты и гомрулеры мусѣли бути противны внесеню Гладстона. Але правительство не могло и на всѣхъ либераловъ на певно числѣти, и для того все таки не було певне побѣды. Длѣтого то Гладстонъ и Брайтъ ужили всѣхъ своихъ силъ вымовы, чтобы перекопати либераловъ о конечной потребности змѣны регуляциі. Мито того что бесѣдники оппозиціи, гомрулеровъ и консерватистовъ, выступили такожъ дуже горячо въ оборонѣ необмеженой свободы бесѣды, зъ стороны либеральной только 5 послѣдовъ голосовало съ оппозицією: такого тріумфу навѣтъ не надѣявся Гладстонъ. Однакожь не можна сказати, чтобы реформа регуляциі; розумѣсь отже, что консерватисты и гомрулеры мусѣли бути противны внесеню Гладстона. Але правительство не могло и на всѣхъ либераловъ на певно числѣти, и для того все таки не було певне побѣды. Длѣтого то Гладстонъ и Брайтъ ужили всѣхъ своихъ силъ вымовы, чтобы перекопати либераловъ о конечной потребности змѣны регуляциі. Мито того что бесѣдники оппозиціи, гомрулеровъ и консерватистовъ, выступили такожъ дуже горячо въ оборонѣ необмеженой свободы бесѣды, зъ стороны либеральной только 5 послѣдовъ голосовало съ оппозицією: такого тріумфу навѣтъ не надѣявся Гладстонъ. Однакожь не можна сказати, чтобы реформа регуляциі; розумѣсь отже, что консерватисты и гомрулеры мусѣли бути противны внесеню Гладстона. Але правительство не могло и на всѣхъ либераловъ на певно числѣти, и для того все таки не було певне побѣды. Длѣтого то Гладстонъ и Брайтъ ужили всѣхъ своихъ силъ вымовы, чтобы перекопати либераловъ о конечной потребности змѣны регуляциі. Мито того что бесѣдники оппозиціи, гомрулеровъ и консерватистовъ, выступили такожъ дуже горячо въ оборонѣ необмеженой свободы бесѣды, зъ стороны либеральной только 5 послѣдовъ голосовало съ оппозицією: такого тріумфу навѣтъ не надѣявся Гладстонъ. Однакожь не можна сказати, чтобы реформа регуляциі; розумѣсь отже, что консерватисты и гомрулеры мусѣли бути противны внесеню Гладстона. Але правительство не могло и на всѣхъ либераловъ на певно числѣти, и для того все таки не було певне побѣды. Длѣтого то Гладстонъ и Брайтъ ужили всѣхъ своихъ силъ вымовы, чтобы перекопати либераловъ о конечной потребности змѣны регуляциі. Мито того что бесѣдники оппозиціи, гомрулеровъ и консерватистовъ, выступили такожъ дуже горячо въ оборонѣ необмеженой свободы бесѣды, зъ стороны либеральной только 5 послѣдовъ голосовало съ оппозицією: такого тріумфу навѣтъ не надѣявся Гладстонъ. Однакожь не можна сказати, чтобы реформа регуляциі; розумѣсь отже, что консерватисты и гомрулеры мусѣли бути противны внесеню Гладстона. Але правительство не могло и на всѣхъ либералов

оно має характер протифранцузької демонстрації. Але се не виключний характер торжества — оно має і другий, з уваги на те, хто его обходить, а іменно характер протидивінастичний. Розберемося обої характеры торжества. Якъ сказано причиною „сцилійської вечірні“ була неадекватність Французів. Якъ же тепер відношення політичні між Італією а Францією, — чи обь народности живуть сьогодні зь собою вь згоді? Ні! Отъ часу французької війни вь Тунисі і неприятели між робітниками італійськими а французькими вь Марсєлі національні відношення між Італією а Францією дуже напружені, мимо того, що правительств старують вь дорозі дипломатичної великої напружені лагодити. І тепер правительств італійське чинило, що могло, щоби торжество вь Палермо не причинило до роздраження Французів. Отъзивались навіть голоси, щоби зовсімъ не обходили пам'ятки такъ неприємної для Французів, що Франція вь теперішній столітній чинила много добра Італії, около п'ятидесяти лѣтъ підпирала Італію і що Франція завдячує Італії не свою нинішню єдність і самостійність. Але такі голоси не могли повтерити італійських радикалів, котрі не тільки пам'ятають на стародавній кривду, скільки на найновішу кривду, іменно тую, що Франція обнявши минушого року протекторат надъ Тунисомъ вирве зь рукъ Італію і вь Сцилії вьв'еде цѣлого торговельного руху на північнихъ особливою побережжяхъ Тунетанії. Далше єсть се річєю ясною, що радикали, устроюючи торжество вь Палермо, використовують его і для своїх, т. є. протидивінастичнихъ цѣлей і вьбуджують підозрінє у італійського правительств. Насампередъ для того, що обходъ відбуваєсь вь Палермо, вь Сцилії, — а освободженє Сцилії черезъ 1000 Гарибальдістівъ було найсвітлїшимъ дїяльною частиною активної партії, коли тимчасомъ другі у своїхъ і здобутки до сполучення Італії треба завдячити дипломатії. По здобутку Сцилії і Неаполію бувъ часъ, коли диктаторъ Гарибальді мѣгъ выступити яко союзникъ короля Віктора-Емануєла о перше мѣсець вь Італії. Радикали хотїли теперъ пригадати тое і вноити вь народъ пересвідченє, що Італія завдячує своє сполученє не династїі а радикальної партії активної, — а отже до доказу, що династія єсть непотрібна, — вже лишъ одинъ крокъ. Не дарможъ кн. Бисмаркъ по звїзді короля Гумберта зь цесаремъ Францъ-Іосифомъ у Відні, уважає потрібнимъ вьговорити вь нїмецькомъ парламенті, що вь Італії до республіки вже не багато хибє. С. говоривъ кн. Бисмаркъ не оттакъ на вѣтеръ, вже онъ добре звїдувавъ, якъ стоять дѣла вь Італії... Вь Сцилії єсть таємне товариство анархичне т. зв. „мафія“. До того товариства належить велика часть робітниківъ, ремісниківъ і селянъ зь острова. Тое товариство з'організоване дуже добре. Товариш, закимъ збѣганє прийнятий, мусить попередъ доказати свою збѣганість і отъагу поединкомъ на ножі, оттакъ мусить з'обов'язатися нїколи передъ судомъ не визнавати нїчого о товаристві, боронити передъ поліцією обжалованихъ і т. д. Вь послїдніхъ рокахъ італійське правительств дуже енергично звязало до викорєнення того небезпечного товариства, але безуспїшно. Дятого то й не диво, що правительств предирняло, якъ сказано, обширні мѣри остерожности при обході роковинъ „сцилійської вечірні“ вь Палермо. Вь тїй цѣлі вїхавъ зь сторони правительств Криспи. До офіційнихъ газетъ доносять, що цѣлий обходъ випавъ зовсімъ спокійно, нїякихъ незаконностей не заперічено. Може бути, що вь офіційній частині програми обходу все йшло законно, але безъ того певно не обійшлося, щоби поза офіційною програмою, такъ сказати, за кулісною не пропагували радикали такі ідеї і тенденції, які зовсімъ неприємні для правительств. Духъ республіканський мїжъ інтелігенцією італійською єсть кожнімъ днемъ змагаєсь вь силлахъ.

Испанія. Вь Барселоні вьбухли вь послїдніхъ дняхъ марта грѣзні розрухи зь причини прийняті іспансько- французького трактату торговельного. Тисячѣ робітниківъ кинулись на урядниківъ цловихъ і дїйшло до того, що поліція мусїла ажъ стрѣляти. Робітники заявили двоєць, кричучи: „Най жїє федерація республіки!“ Вь Каталонії оголосило для того правительств отанѣ облоги і помалу ладъ запанувавъ бодай на око.

Нїмеччина. Предложенє церковне Вандгорста збѣганє прийняті вь сїмї пруськомъ. Партія центра заключила компромїсъ зь партією консервативомъ. Партія центра і Поляки дуже радують зь отнесенією побѣди і мають надїю, що і кн. Бисмаркъ згодиться на той компромїсъ і ухвала одержити санкцію.

НОВИНКИ.

Зь причини двохъ святъ, припадаючихъ на завтра і позавтра, і святъ Великодніхъ слѣдуюче число може вийти ажъ доперва вь суботу, 3 (15) цвѣтня. Дятого видаємъ сьогодні два числа (23 і 24) разомъ, а щоби нагородити Вп. Читателямъ недостачу часописи, долучаємо безплатно книжочку вь три аркушѣ печатні підъ заг. „Походъ Собеского підъ Віднемъ року 1683“, написану Впр. о. Стефаномъ Качалою. Такъ отже Вп. Читателѣ замѣсть трьохъ одержать за той частъ півцверта аркушѣвъ печатнихъ.

— При наближаючихся святахъ Великодніхъ пересилаємъ вѣсімъ нашимъ Вп. Читателямъ щиросердечний желаня „Веселыхъ и щасливыхъ святъ!“

— Впр. Митрополитъ видавъ куренду до духовенства, вь котрій обвѣще духовенству, що намѣстництво продовжило збирати складки на онованє руск. дѣвочого воспиталища во Львовѣ до кінця 1882 р., і откликаться до духовенства, щоби надсылало власні і збирані жертвы на тую отъ давня такъ пожадану руску інституцію.

— Запомогі для вдѣв і сирѣтъ священничихъ львівської архієпархії починають розсылатися сьогодні деканатамъ. Кожда вдова і сирота одержить по 50 зр.

— Вь справѣ ув'язненихъ Русинівъ доносять зѣ Львова до краківського „Сзас-у“, що гдекотрі зь ув'язненихъ, іменно гнилицькі селяне, будуть випущені на волю стоу еще передъ ульвомъ 3-мѣсячного речинця, котрий кінчиться д. 4 мая.

— Справозданє зь двохъ послѣдніхъ засѣданъ Вѣдѣлу тов. „Просвѣта“ зь днѣвъ 22. лютого і 22. марта с. р. — Затверджено на внесенє комісії редакційної порядокъ книжочокъ, маючихъ видатися товариствомъ вь обѣмъ роцѣ. — Ухвалено выслати просьбу до черновецкой рады школьной краєвой, щоби поручила книжочки товариства до ужитку молодежи школьной і школьныхъ бібліотекъ, а іменно тї книжочки, котрі вже львівська рада шк. препоручила. — Принято до вѣдомости розпорядженія краєвой рады шк. поручаємо 7 новихъ книжочокъ „Просвѣты“ до ужитку бібліотекъ школьныхъ і на нагороду. Ухвалено при тѣмъ зазначувати на будуче поручені радою шк. книжочки прибілненємъ картки зь днємъ і числомъ розпорядженія рады шк. — Принято до вѣдомости справозданє рахункове комітету заповишеного устроєнемъ вечера вь пам'ятъ Шевченка; ухвалено суму 120 зр. вилучити зь добровольнихъ датковъ роздѣлити такъ: на зреставрованє могили Шевченка придѣлити таку суму, щоби фондъ на тую цѣль бувъ доповнений до 100 зр., а решту прилучити до фонду стипендій імени Шевченка. Складаючи подяку вѣсімъ, хто причинився до фонду Шевченкового підносивъ імена тихъ, котрі найбільшими датами причинилися: Вп. пп.: П. Кулїшъ 10 зр.; Берхардъ, нотаръ зь Щирца 10 зр.; Петро Лївинський 5 зр., жена его, п-ї Лївинська 5 зр.; Кар. Подляшеский 5 зр. На тую саму цѣль надослано еще зь Дрогобыча 27 зр. 57 кр. яко дохѣдъ зь театрального представлення; отъ Русинівъ зь Підволочиска 6 зр.; отъ п. Ярославъ Ільницького зь Восни 10 зр. — Вп. Івану Борискевичеві, обывателю зь Увислѣ, выслано кондолейнційне писмо зь причини его недуги. — Выбрано комітетъ зь 5 членівъ для переведення предложенія о. Данила Таничкєвича дотично виданя „нагѣрної проповѣди“. — Вь кінці прийнято до вѣдомости писмо отъ станиславської філії „Просвѣты“, залагоджено дробнїйшій справѣ і прийнято 27 новихъ членівъ.

— Широкий кругъ рускїй запечалила сумна вѣсть, що нашъ многозаслуженый старенький народолобець і народный дѣятель Іванъ Борискевичъ занедужавъ. Вѣсть таа мусїла засмутити кожного Русина, котрий пам'ятає на великій подвиги і заслуги Вп. Ів. Борискевича вь першу добу нашого розбудженя народного. Онъ то випрацювавъ вь 1848 р. програму Русинівъ, вь котрій выказавъ самостійність народа малоруського, онъ то, вѣрний вь кождѣмъ взглядѣ своей програмѣ, выдавъ во Львовѣ першій разъ Основненкову повѣсть „Марусю“ і тимъ чиномъ давъ познати Галичанамъ олавного українського писателя вь найкращѣмъ его творѣ і положиъ черезъ то одну зь найпершихъ і найважнїйшихъ основъ духового єднанія цѣлого руського народа вь щиронародній сїбной літературѣ. Вь загаль жь много потрудився Вп. Ів. Борискевичъ для добра і славы Руси; имя его займає одно зь найпочетнїйшихъ мѣсць на картѣ історії першихъ десятилѣтъ лѣтъ народного розбудженя. Видѣлъ товариства „Просвѣта“, памятаючи на вѣсь великій заслуги Вп. Борискевича особливо яко некий утрудимого дѣятеля около просвѣты і здвиженя нашего народа, выславъ до него по случаю его слабости писмо слѣдуючого содержания: „Высокодостойный Добродїю! Коли вь 1848 р. Галичка Русь проснулася зь вѣкового сну, були Вы однимъ зь першихъ, що вьтчили дорогу праву і неохибну до отрожденя нашої політичної і літературної жизни. Вы, будучи горячимъ патріотомъ і умнымъ правникомъ, зазначили на збогахъ нашихъ земляковъ самостійность нашего народа і були душею у всякихъ змаганяхъ для піднесеня батьківщини. Колибъ не Вы сформулували були тогдышню програму нової нашої народної жизни, то вь 1868 р. заснованє товариства „Просвѣта“ булобъ майже неможливимъ. Вы бо высказали вже вь 1848 р. на історичній правѣ 15-мїліонного народа руського. Вы переконали земляковъ, що нашъ народъ только въ рѣдкій мѣвѣ може набути просвѣты і знанія почестне мѣсце побѣдъ могучихъ сусѣднихъ народівъ. Имя Ваше належить отже до нашої історії і вяжєся зь лѣтописею нашего товариства. А вжежъ всякій народолобець отдає честь Івану Борискевичеві, котрий свое политичне вѣроисповѣданє вь 1848 р. задержавъ вѣрно до сьогодні. Вы многозаслуженый Несторе Руси, єсте для насъ Русинівъ однимъ зь тихъ ветеранівъ, котрі вразъ зь Стефаномъ Качалою хоругву народної славы держать неподвижно. Тожъ наша громада рада бачити Васъ якъ найдовше міжъ своими проводирями. Дознавшись же, що Вы теперъ здоровѣєте змагаєте, жєлаємо Вамъ найоердечайше, щоби Вы скоро подужали і дожда-

лись побѣды ідеи народної. Батьку, орле сизий! Жїйте намъ много лѣтъ, а молодой соколы за Вамижъ проводомъ чей добито до сонця правды!“

— Рускій священикъ нураторомъ потомка гетьманівъ польськихъ! Вь оголошеняхъ урядової „Wiener Ztg.“ читаємъ: „Зь ц. к. львівського суду краєвого вь справахъ цивильныхъ подается до публіканя вѣдомости, що Станиславъ князь Яблоновскій єсть узнаний марнотравникомъ і выначуєсь ему на куратора о. Николая Винницкого, руського пароха вь Залѣсѣ.“ Краківська „Reforma“ называє тое оголошенє „wyrokiem śmierci obywatelskiej“.

— Зь Теревобѣ. Дня 21 марта (2 лѣт. цвѣтня) открито вь Теревобѣ читальню. Надѣємось, що видѣль буде сповняти свою задачу, бо складаєсь онъ зь добрыхъ руськихъ патріотівъ, якъ о. деканъ Залуцкій предѣдатель; Стефанъ Сененскій заступникъ предѣдателя; Михайль Кєсонжикъ секретаръ, Іосифъ Бѣрецькій касїєръ, Михайль Бродякъ видѣловый, Константинъ Сененскій і Василій Забара заступники. Читальня предлала вже гдекїй часописи і книжки. Щастъ Боже!

— Процѣсь соціалістичний. Во Львовѣ отбудєсь вь пятницю сего тыждня, дня 7 л. цвѣтня публічна розправа передъ трибуналомъ львівського суду карного противъ Анни Офросевоєвой, Станислава Ви мута (обоє перебувають вь слѣдѣмъ арештѣ отъ 2 1/2 мѣсяцї) і противъ жени Вимута, Марїи, пробуваючої на воленій стоїти. Всѣ троє обжаловані суть ємигрантами зь Варшавы. Актъ обжалованя закидує имъ звязки зь тайними товариствами заграничними.

— Арештованє. Дня 2 цвѣтня арештовано вь Краковѣ одного челядника кравецкого, яко підозрѣного о пропагандѣ соціалістичну.

— Шематизмъ руського духовенства львівської архієпархії вийшовъ сего року вь двохъ языкахъ: вь латинськомъ і руськомъ. До руського шематизму написавъ крыл. Петрушевичъ „Передне слово“ історично-церковного содержания.

— Нове жєрело нафты открито вь Космачїхъ підъ Коссовомъ. Єще вь осени минушого року геологъ галицькій вѣщували, що вь Космачїхъ мусить бути жєрела нафты. Копальня Космацка має теперъ ажъ девять влательствъ, котрі мають дѣлитись зыскомъ. Всѣ тї влательствъ — Поляки, дѣдичѣ і литераты!

— Якъ Gazeta Narodowa дає убиратись вь мѣшонъ першому лїпшому дописувателєви, найлучшимъ доказомъ того суть часто попадаючієся вь нѣй донесеня о переходахъ цѣлыхъ громадъ зь обряду греческо-кат. на обрядъ римско-католицкій. И такъ донєсла недавно „Gaz. Narodowa“, що двѣ громады стрыйського повѣта, Довголука і Воля Довголуцка невдоволені зь свого священника администратора, о. Вирчака, переходять на латинскій обрядъ, що були вже у стрыйського староствы, а той мавъ чинити якїсь перепони, і т. д. Вь вчорашнѣмъ же числѣ „Gaz. Nar.-a“ вже, якъ вѣншали, мусить заперечувати поданий фактъ, бо онъ „od początka do końca jest zupełnie zmyśloną“. Чи не такъ само станєсь і зь донесенємъ до „Gaz. Nar.-a“ о намѣренїмъ переходѣ на латинскій обрядъ громады Липицѣ вь повѣтѣ бережанськомъ, где єсть парохомъ о. Макогонскій?

— Конкурсы учительскіе. Окружна рада шк. вь Снятинѣ розписує конкурсъ на посаду старшого учителькї при 4-класовій женської школѣ вь Снятинѣ; рѣчна плата 600 зр. зь активальнымъ додаткомъ 100 зр. і вольнымъ мешканємъ. Речинєць до 3 (15) мая с. р.

— Именованя учительскіе. Министєръ просвѣты именувавъ молодшого учителя руської школы вправѣ во Львовѣ п. Григорія Зарицкого, учителемъ при тойже школѣ зь пенсією 800 зр. і 240 зр. активального додатку; далше именувавъ провизоричну молодшу учительку при тойже школѣ п. Каролину Остаповичъ дѣйственною молодшою учителькою зь платою 600 зр., активальнымъ додаткомъ 150 зр. — Краєва рада шк. именовала Корнилія Кузника, учителя зь Сокалѣ, на его власну просьбу безплатнымъ практикантомъ при руськой школѣ вправѣ во Львовѣ.

— Alliance israelite. Дня 29 л. марта отбудєсь вь Відні надзвичайный збѣръ товариства опѣки надъ жидами, ємигрующими зь Россїи. На тѣмъ збѣрѣ насампередъ выслухано двохъ делегатівъ зь Лондону а одного зь Нового Йорку, а потѣмъ велася нарада надъ тымъ, щоби російскимъ жидамъ ємигрантамъ могла бути давана якъ найлучша опѣка вь дорозѣ а такожъ щоби вь Америкѣ закупити для поселеня жидівъ больші просторы землї. Рѣшено отже оголосити складки на тую цѣль; одинъ магнатъ жидовскій зложивъ заразъ значну суму. Наконецъ радженю надъ тымъ, щоби якъ найкорше вытєранопортувати до Америки 1300 жидівъ, схоронившихся до Бродѣвъ підъчасъ розрухѣвъ противъжидовскихъ на Украинѣ. Одинъ делегатъ англійскій подѣлился тои задачею.

— Опырь. Вь Трубчинѣ, селѣ борщѣвского повѣта, повѣсився дня 1 (13) марта с. р. селянинъ Антонъ Рыбакъ. Его похоронено на цвинтарѣ; але кількохъ забобонныхъ селянъ, викопали „опыра“ зь домовиною зь землї і кинули до Днѣстра. Вода занєсла домовину ажъ вь границѣ Россїи; тамъ селяне витягнули домовину зь воды. Россійскій власти отнесли вь тѣмъ дѣлѣ до австрійскихъ, а тї розслѣдивши дѣло потягнули селянъ, викопавшихъ домовину, до отвѣчальности.

— Вь Любци (мѣстечку коло Станиславова) знайдено одного ранка на жидовськомъ кладовищѣ зрыті гробы та порозкидані і понадгрызані кости покійниківъ. Отъ того часу повторяєсь тое що разъ вь большій мѣрѣ. Дѣякій жителѣ Любца мали бачити вь ночи якогось четвероногого звѣря, перескакуючого черезъ огорожу на кладовищѣ, запанувала отже думка, що се мусить бути гієна

або шакаль, котрі утекли при пожарѣ якоїсь мєнажерїи на Уграхъ.

— Стипендію зь фундації бл. п. Каролины Глинецкой удѣлило намѣстництво на представленє Інститута Ставропигійского Іванови Сенишиному, слух. 3 року правѣ во Львовѣ.

— Церковъ згорѣла минушого тыждня вь громадѣ Пробѣжнѣй, пов. гусатынського, зь вѣсьми знарядями церковными і зь гѣтовкою 150 зр. (паперами) вь скарбонцѣ. Шкода выноситъ 6000 зр. і только вь части була убезпечена. Причинною пожару була, здаєсь, свѣчка незгашена вь деревянѣмъ лѣхтарї. — Вь послѣдніхъ часахъ случились еще слѣдуючі важнїйші пожары вь вѣхѣднѣй Галичинѣ: Вь Глубочку, пов. борщѣвского, згорѣло 12 загородъ селянскихъ; шкода 10.000 зр.; огонь бувъ підложений. — Вь Мѣстичахъ, пов. мостиского, згорѣло 10 загородъ селянскихъ. — Вь Комарнѣ, пов. руденського, 3 загороды, огонь бувъ підложений. — Вь Тартаковѣ, пов. сокальського, згорѣло 14 загородъ; одна особа понеклася. — Вь Бѣличі, пов. старомѣського, згорѣло 6 загородъ. — Вь Куниновичахъ старыхъ, пов. станиславського, згорѣло 6 загородъ. — Вь Скалатѣ чотыри загороды. — Вь Ямниці, пов. станиславського, згорѣло 6 загородъ. Вь всѣхъ трьохъ послѣдніхъ селахъ причиною пожару була неосторожність.

— (Дрѣбнї вѣсти.) На инициативу митрополита кїевского російское министерство дѣль внутрїшнихъ заказало жидамъ торгъ вести образами представляючими сцены зь вѣры христїаньскої. — Зь Одєссы прибуло до Кракова 26 родинъ жидовскихъ, удаючихся до Америкы. — Цѣсарь надавъ вѣдѣти зь Пукова Петру Соломцѣ, єрѣбнїй крестъ заслуги. — Намѣстникъ гр. Поточкїй, маршалокъ дръ Зыбликевичъ і президентъ палаты посѣвъ др. Смольскъ прибули зь Відня до Львова.

— Вь Устїи Зелєнѣмъ умеръ латинскій парохъ, почет. каноникъ і ювілянтъ Рафаель Стшетельскій, вь 82 р. житя. Покійный бувъ примѣрнымъ священникомъ, а жертволюбнымъ і щиримъ для своей родины і убогихъ. Зь руськимъ духовенствомъ живъ вь згодѣ і христїаньскій приязни.

— Вь Буковинѣ єсть 218 народныхъ школъ, а зь того числа 164 однокласовыхъ, а 54 большеклассовыхъ. Вь 125 громадахъ нема еще системизованныхъ школъ.

— Межнародный конгрєсъ літературный, пятый зь порядку, отбудєсь сего року вь Римѣ. Розпочнєсь дня 20 л. мая.

НАЗКА, ШТУКА І ЛІТЕРАТУРА.

— Зь кїевского „Труда“ довѣдуємось, що вь Кїєвѣ печатаєсь перша часть українського альманаха „Рада“. Вь тѣмъ альманаху будуть уміщені поезїи, повѣсти і статїи науковї. „Рада“ буде обнимати 30—35 печатныхъ аркушѣвъ великои 8-ки (форматъ „Вѣстника Европы“).

Вѣсти єпархїальнїе.

Зь Аєпархїи Львівської.

Вь пропозицію прийняті: а) на Полѣвцѣхъ дек. чортковського: оо. 1) Ілар. Лотоцкій зь Полѣвцѣ, 2) Ант. Уланьскій зь Лѣсникѣ, 3) Лук. Сѣчинскій зь Угряни, далше Сят. Березовскій зь Загородка; б) на Глѣбовицѣ євѣрскій дек. бобрѣцкого: оо. Мен. Дзеровичъ зь Рогачина, 2) Корн. Соловскій зь Якимова; в) на Нєвочинѣ дек. богородчанського: о. Іп. Пиндустъ зь Нєвочина.

До суду опѣкунского для затвержденя презентъ удалася матрон. консисторїя, іменно презентъ: 1) на Сидорѣвъ для о. Іос. Левинского, 2) на Тысьменичаны для о. Євг. Сабата, 3) на Горыгладѣ для о. Войнаровского.

Душпастирскї посады обняли: оо. І. Охримовичъ завѣдательство вь Саджаѣ, дек. богородчанського, Ізид. Кадановичъ приватне сотрудничество вь Мышкѣвцяхъ, дек. тернопільского.

На конкурсъ выставлений прихѣдъ Горыдѣще зь прилуч. Слобѣдка дек. бережанського (наданя львівського лат. ординаріату) зь речинємъ до дня 1 л. червня с. р.

Зь Єпархїи Перемиської.

Каноничну інституцію получали оо.: 1) Іосифъ Будзыновскій, завѣдатель зь Тяглова, дек. угнѣвского, на туюжъ капелянію. 2) Анатолій Кордасєвичъ, прив. сотрудникъ вь Берегахъ, дек. самбѣрського, на парохїю Росохачѣ, дек. высочанського. 3) Михайль Фолисъ, парохъ вь Деревнѣ, дек. жовківського, на парохїю вь Рождаловѣ, дек. сокальського.

Посады душпастирскїе одержали оо.: 1) Олимїй Полянскій, завѣдатель капеляніи вь Полянкахъ Суровичныхъ, дек. лежиского, одержавъ самостійне сотрудничество вь Высокому горѣшнѣмъ тогѣжъ деканата. 2) Андрей Дроздовскій, самостійный сотрудникъ вь Високу горѣшнѣмъ, одержавъ завѣдательство капеляніи вь Полянкахъ Суровичныхъ, тогѣжъ деканата. 3) Маркіалій Куновскій, завѣдатель парохїи вь Росохачѣ, дек. высочанського одержавъ завѣдательство капеляніи вь Гнїлѣй, тогѣжъ деканата. 4) Никита Іосифовичъ, завѣдатель парохїи вь Рождаловѣ, дек. сокальського, одержавъ завѣдательство парохїи вь Деревнѣ, дек. жовківського.

Личный додатокъ 100 зр. зь фонду религїйного на дальшї 3 роки получивъ о. Іоанъ Кичоръ, парохъ вь Дервику, дек. затварницкого.

Упокоився о. Сильвестєръ Круликѣвскій, парохъ вь Дубнѣ, дек. канцупского, вь 56 роцѣ житя а вь 28 роцѣ священства. Вѣчна ему пам'ять!

Всячина.

Слѣдующаго року (1883) будуть въ Парижи обходити столѣтню рѣчницю ѿ часу откритыя баллоновъ черезъ братьевъ Монгольфьеръ-дѣт, при чѣмъ буде отворена выставка всякихъ припадѣвъ и средствъ, vynaidenныхъ для воздушныхъ подорожей. Такожъ мають того самого дня взнестися чотыри баллоны, с. е. въ Парижи, Калье, Дижонъ и Аноне, отже зъ тыхъ мѣсць, зъ зъ отки роблено першій прогульки баллонами по воздуху.

— Выказъ Воем. и Благ. П. Т. жертвователѣвъ на дѣвоче воспиталище подѣ зарядомъ Инокимъ чина ов. Василя Вел. зъ Словиты, котрымъ за ихъ жертвы комитетъ заявляє свою щирѣйшу подяку: (Далше.)

217) Веч. о. Фортуна деканъ околѣскій ѿтъ о. Богатчука зъ Ялецковаго 5 зр., ѿтъ о. Желеховскаго зъ Косового и ѿтъ брацтва церкв. въ Оравѣ, въ Плавю и ѿтъ о. Мих. Медведскаго въ Плавю по 2 зр.; О. Гуменный зъ Рожанки Выжной, ѿтъ брацтва церк. зъ Рожанки Выжной, Нижной, зъ Козьовы и зъ Оравчика по 1 зр. — разомъ 18 зр.; 218) Веч. о. Давидовичъ дек. холѣвскій ѿтъ себе и парохіанъ въ Сенковѣ и Ванницѣ Барыловѣй 4 зр. 60 кр., ѿтъ о. Завадовскаго зъ Увина склада 6 зр. 20 кр. — разомъ, 10 зр. 80 кр.; 219) Веч. о. Струтинскій дек. богородчанскій ѿтъ себе, ѿтъ церк. брацтва въ Космачи и Звинячи по 2 зр., ѿтъ о. Могильницкаго въ Вабчу ѿтъ себе и церк. брацтва въ Вабчу и Марковѣ 3 зр., ѿтъ брацтва церк. зъ Богородчанъ 2 зр., ѿтъ о. Паука зъ Богородчанъ и ѿтъ брацтва церк. въ Поховцѣ 3 зр., ѿтъ о. Заклинскаго зъ Богородчанъ старыхъ 2 зр., Веч. о. Витшинскій зъ Глубокого ѿтъ церк. брацтва въ Глубокомъ 2 зр. 43 кр., въ Хмѣлѣвцѣ 2 зр., Веч. о. Глѣбовицкій зъ Гравовца ѿтъ церк. брацтва 2 зр., Веч. о. Бѣлцкій зъ Горохолины ѿтъ себе и церк. брацтва матернои церкви 7 зр. 20 кр., о. Войнаровскийъ сотр. Горохолина ѿтъ себе и брацтва дочернои церкви 4 зр. 89 кр., Веч. о. Руденскій зъ Яблонки ѿтъ себе 1 зр., ѿтъ церк. брацтва въ Яблонцѣ и въ Богровцѣ по 2 зр., Веч. о. Смольницкій зъ Кричи 2 зр., Веч. о. Каминскій зъ Мяховецѣ ѿтъ себе 1 зр., ѿтъ церк. брацтва 2 зр., Веч. Тавячквичъ зъ Манастирчанъ ѿтъ себе и церк. брацтва 3 зр. 20 кр.

— Выказъ жертвъ на „Руску Бурсу“ въ Бережанахъ. Мих. Глибовицкій зъ Бережанъ 2 зр., Дан. Сарачинскій зъ Бережанъ 3 зр., Илар. Стеткевичъ зъ Вожикова 1 зр., Лонгинъ Глибовицкій зъ Бережанъ 1 зр., Ант. Лежогоубскій зъ Рыбникъ 2 зр., Ант. Рудницкій зъ Козовки 3 зр., Іоанъ Сойка зъ Бережанъ 1 зр., Мих. Громницкій зъ Мещицова 3 зр., Теод. Доинчукъ зъ Подгаецъ 2 зр., Илар. Ярославичъ зъ Пукова 3 зр., ВПр. крыл. Григорій Шашкевичъ зъ Перемышля 10 зр., Вас. Копцюхъ зъ Лавочного 2 зр., Мих. Бѣлоусъ зъ

Коломыѣ 2 зр., Вас. Громадка зъ Скоморохъ 3 зр., Дим. Вахнякъ зъ Вишнева 50 кр., Юл. Насальскій зъ Бережанъ 1 зр. 50 кр., Титъ Мышковскій зъ Вѣдня 1 зр. 50 кр., Зъ пушки у Г. Д. С. 2 зр. 17 кр., Ник. Котлярчукъ зъ Кривенького 5 зр., Т. Д. зъ М. 4 зр. 15 кр., Громада Драговичи 2 зр., Редакція „Слова“ во Львовѣ 6 зр., Мих. Сопевицкій зъ Бережанъ 3 зр., Іосифъ Лужницкій зъ Жукова 5 зр., Іоанъ Юзычинскій зъ Борынѣ 3 зр., Игн. Телишевскій зъ Вѣлки 2 зр., Елена Насальска зъ Бережанъ 50 кр., Іо. Дудровичова зъ Бережанъ 50 кр., Ем. Глебовицка зъ Бережанъ 50 кр., Марія Зарицка зъ Бережанъ 1 зр., Онуфр. Ляховичъ зъ Бережанъ 50 кр., Дан. Бахталовскій зъ Бережанъ 1 зр., Петрон. Глебовицка зъ Бережанъ 1 зр., Марія зъ Наг. Зарицка зъ Бережанъ 50 кр., Н. К. зъ Бережанъ 1 зр., Н. Г. зъ Бережанъ 20 кр., Теодоръ Торупла зъ Бережанъ 2 зр., Исидора Торуплова зъ Бережанъ 50 кр., С. Бр. зъ Бережанъ 1 зр., Ф. зъ Бережанъ 1 зр., Терещукъ зъ Бережанъ 30 кр., К. Шкапакъ зъ Бережанъ 50 кр., Г. Фялкова зъ Бережанъ 1 зр., Павл. Дуткевичова зъ Бережанъ 30 кр., Ангеля Лукавецка зъ Бережанъ 2 зр., Неонилъ Габрусевичова зъ Бережанъ 2 зр., Теод. Процюкъ зъ Бережанъ 50 кр., Евгения Кириловичъ зъ Сокала 1 зр., Ант. Рогозиньска зъ Кутъ 20 кр., Г. Фялковскій зъ Телячого 5 зр., Чест. Громада Теляча 11 зр., о. Мих. Баранъ зъ Телячого 4 зр., за котрѣ то датки сердечне „Спаси Богъ“ складае Выдѣл „Руской Бурсы“ въ Бережанахъ.

Курсъ львовскій зъ дня 4. л. цѣвтія 1882.

платитъ жадають	австр. валюту	п. кр.	р. кр.
1. Акции за штуку.			
Железн. Кар. Людв. по 200 р.		304 50	308 —
„ льв.-черн.-лс. по 200 р.		160 25	170 —
Банку гин. галиц. по 200 р.		304 50	307 —
2. Листы заст. за 100 р.			
Общ. кредит. галиц. по 5% ав.		100 —	101 —
„ „ „ по 4% ав.		92 —	95 —
„ „ „ по 5% ав. период.		100 —	101 —
Банку гин. галиц. 6% ав.		101 30	102 30
Листы дов. гал. руст. банку п. 6%		100 50	102 50
3. Листы довѣйки за 100 р.			
Общ. кред. завед. для Гал.		92 —	94 —
и Буков. 6% дооов. въ 15 лѣтъ			
4. Облиги за 100 р.			
Индустриализ. галиц. 5% м. к.		98 25	100 —
Облиги коммунальн. Гал. банку рустик. 6%		100 —	101 30
Пожички кр. зъ р. 1878 по 6%		101 —	102 50
5. Лосы мѣста Кракова		18 25	20 25
„ „ „ Станиславова		22 —	25 —
6. Монеты.			
Дукатъ голландскій		5 51	5 62
цѣсарскій		5 53	5 63
Наполеондоръ		9 45	9 55
Швейцарскій		9 75	9 85
Губель русскій сѣбный		1 52	1 62
„ „ „ паперовый		1 18 1/2	1 20 1/2
100 марокъ нѣмецкихъ		58 25	59 20
Серебро		—	—

Курсъ збѣжа

зъ дня 1 л. цѣвтія 1882.

Цѣна за 100 кильограмовъ.

	зр. кр.	зр. кр.
Пшеница червона	9 —	10 25
„ бѣла	9 —	10 25
„ жовта	—	—
„ оесина	—	—
Жито	6 —	6 75
Ячмень	—	—
Гречка	—	—
Овесъ	5 —	—
Горохъ до варки	6 —	7 —
„ паст.	—	—
Выка	—	—
Кокорудза стара	—	—
„ нова	—	—
Рѣпакъ зимовый	—	—
„ лѣтний	—	—
Рѣпъ (Лянка)	—	—
Насѣныя лѣныя	—	—
Кожина (передна)	30 —	55 —
Кожина	—	—
Анижъ	—	—
„ плоскій	—	—

„ВЪ ОБОРОНѢ ЧЕСТИ“

повѣсть Г. Раймунда въ трехъ частяхъ. Цѣна 2 зр. 50 кр., съ пересылкою 2 зр. 70 кр. (Повѣсть тая стоитъ въ оригиналѣ нѣмецкомъ 8 зр. 40 кр.)

Дѣстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставронигійскій.

„МЕРТВЫЙ ДУШѢ“

повѣсть Миколая Гоголя съ портретомъ автора и „Словомъ ѿ Издавництва“ (278 сторѣнь великой 8 кп.). Цѣна 1 зр. 80 кр.; съ пересылкою почтовою 2 зр. Дѣстати можна въ администраціи „Дѣла“ и въ книгарни Ставронигійскій.

У о. Теодора Коснерского въ Угри-

новѣ можна замовити пѣсню цѣника, оголошеного минулаго року: вынограднѣ рослины закормѣны, и то въ пруткахъ зъ 50 сортъ; черехи цѣпайскій чорный; вишнѣ угорскій; цѣны грушкѣ и яблѣк; порѣзки червонѣ и бѣлыя великограднѣ; агресъ англійскій; ма-лины и полуницѣ (гускави). (5—?)

КАРОЛЬ КЛИМОВИЧЪ

улиця Валога, ч. 11, (2—2)

Дрѣвѣжки вѣдѣнскій найсильнѣйшій;

Калифорны великѣ, штука ѿ 45 до 60 кр.

Вина угорскѣ, старѣ, фляшка ѿ 40 кр. до 1 зр.

Шинки и ковбасы вужденъ зъ певного дому.

„БЕСТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ“,
образокъ зъ галицкаго житя, написавъ Василь Барвѣнокъ стор. 356 въ 16-у. Цѣна 80 кр., съ пересылкою 90 кр.
Дѣстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставронигійскій.

„ДЫМЪ“,
повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.
Дѣстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставронигійскій.

СКЛАДЪ ОБУВЯ мужеского и женского, выробу краевого ГРИГОРІЯ ЛЕТКОГО

въ Бродяхъ улицы Золота.

Дякуючи за оказаніи менѣ до сихъ поръ взгляды П. Т. Публички, маю честь поручити и дальше съ тѣмъ увѣреніемъ, що выробы мои робити, навѣтъ при наибольшихъ вымогахъ, подѣ взглядомъ елеганціи повинны найти всеюды признаванье, а то тѣмъ болѣе, що они выконаны совѣстно, зъ добраного якъ найтравальшого матеріалу и пѣсля добороваго париского вкусу, а однакъ по совѣстно умѣренныхъ цѣнахъ (4—4)

Зъ власной фабрики

ВОСКОВЫЕ СВЕЧКИ

церковный и столовый СТАВНИКИ

по 4, 5, 6, 7, 8 и 10 вѣдѣнскихъ фунтовъ, бѣлы и крашенѣ,

Стеариновѣ свѣчки Аполло, церковный и столовый бѣлы и крашенѣ, котры продаю толькѣ на вѣдѣнску вагу.

Вѣскъ жовтый и бѣлый въ цетолкахъ вповнѣ чистѣ безъ всякихъ примѣшокъ до воскована поможѣвъ

въ торговли полотентъ и чаю

ФРИДРИХА ШУБУТА и СЫНА

во Львовѣ, въ Рынку, ч. 45.

Всякѣ поручена зъ провинціи выповняются найточнѣйше.

За поручкою довѣрѣнной тратѣности.

Выробы
30 сребра хиньского
а головѣ
посуда столова
походна
нѣс. кор. упривѣ.
въ Берноратѣ обѣщъ винни,
справѣ по цѣнахъ фабричныхъ
Г. А. ХРИСТИЯНА
во Львовѣ, ул. Гетьманьска, ч. 2.

Закладъ огородничій

НИКОЛАЯ ВОЛИНЬСКОГО

во Львовѣ, улицы Садовничя, ч. 13

поручае якъ наилучше насѣно:

Бураковѣ пастѣвнѣхъ великаньскихъ, жовтыхъ або червонѣхъ, по 1 зр. кильограмъ.

Люцерны французско-первостепенной, даючы 5 покосѣвъ на рокъ, по 1 зр. 30 кр. за кильограмъ.

Рапсасу волоского, вельми травѣлого на зиму по 60 кр. за кильограмъ.

Конюшины сѣло-цвѣтной по 1 зр. 20 кр. за кильограмъ.

Еспарзеты по 40 кр. за кильограмъ.

Мѣшанки травъ на мокру або суху землю по 1 зр. за кильограмъ. (2—4)

Въ Кіевѣ

выходитъ ѿ 1 сѣчня 1882 року

историчный журналъ

„КИЕВСКАЯ СТАРИНА“

каждого мѣсяца книжками въ розмѣрѣ ѿ 10 до 15 и болѣе печатныхъ листовъ; цѣлорѣчне выданье буде обѣмѣти 4 томы, каждыйзложеный зъ 35—40 печатныхъ листовъ.

„Кіевская Старина“ мѣстити буде самостійный дослѣды въ исторіи южной Россіи, якъ такожъ рѣжнородный матеріалы для неѣ, прим. цѣныя докумѣнты, мемуары, хроникѣ, дневники, записки, эгидки, розказы, біографіи, некрологи, характеристики и т. и. — Дальше буде помѣщати всякѣ бібліографичный вѣсти о выходящихъ въ Россіи и за границію историчныхъ выданяхъ, дотыкающихъ исторіи южной Россіи. Послѣдній два вѣки существованья малоруского народу въ Россіи будутъ предметомъ особнѣхъ точнѣйшихъ дослѣдовъ. Такожъ церковно-религійный понятя народу малоруского найдутъ мѣсто въ „Кіевской Старинѣ“.

„Кіевская Старина“ заниматъе буде народомъ не толькѣ живучимъ въ полудневѣй Россіи, але цѣлымъ народомъ одноплеменнымъ, говорячимъ однимъ языкомъ, — замѣшкующимъ просторы ѿ устѣ Днѣпра и Кубани по Бугъ, Сякъ и поца Карпаты.

Такъжъ будутъ помѣщатися всякѣ дослѣды о перемѣнахъ южнорусского народа подѣ напоромъ постороннихъ влиывѣвъ, а по можности такожъ портреты знатнѣйшихъ дѣятелѣвъ въ исторіи южнорусского народа, орнаменты, старинныя виды и т. и.

Въ издаваніи „Кіевской Старины“ возмуть участь слѣдующіи писателѣ: Антоновичъ В. Б., Багалѣй Д. И., Баруковъ А. П., Баруковъ Н. П., Будановъ М. Ф., Бѣловскій Н. М., Веселовскій А. Н., Викторѣвъ А. Е., Воронинъ А. Т., Воронѣвъ А. Д., Воскресенскій А. М., Ганичскій М. А., Головацкій Я. Т., Голубинскій Е. Е., Голубевъ С. Т., Дашкевичъ Н. П., Есименко П. С., Житенскій П. И., Иконикѣвъ В. С., Кистакѣвскій А. Т., Костомарѣвъ Н. И., Команъ И. М., Крыжаковскій Е. М., Лазаревскій А. М., Лашкаревъ Н. А., Лебединцевъ А. Г., Лебединцевъ П. Г., Левинскій И. С., Левинскій О. И., Лѣковъ Н. С., Малишевскій И. И., Маркевичъ А. И., Мацѣвичъ Л. С., Мордовцевъ Д. Л., Петровъ Н. И., Пономаревъ С. И., Потѣбня А. А., Праховъ А. В., Страшкевичъ Н. В., Терновскій Ф. А., Фортисскій Т. Я., Чалый М. К. и другіи.

Цѣлорѣчна предплата на „Кіевскую Старину“ зъ 12 книжкахъ съ додатками выноситъ съ пересылкою 10 рублѣвъ.

Чужосторонній предплатники звольятъ ѣтноситися до редакціи журнала „Кіевская Старина“, Кіевъ, Бульваръ, ч. 36.

(3—3)

Редакторъ-выдавецъ: Т. Г. Лебединцевъ.

Звѣстный зъ дешевости и доброго товару
МАГАЗИНЪ ДАМСКІЙ
КАМИЛЯ СТРЖИЖОВСКОГО
во Львовѣ, улицы Галицка ч. 4.

(4—?)

ПАРАСОЛЬКИ лѣтны
ѿ 1 20 до 10 зр.

Цвѣты французскій.

Пѣра до капелюховѣ
струсей и фантастичный.

ГОРСЕТЫ парискій
ѿ 1 30 до 5 зр.

Заволочь до значеня, бавовну французку до гауту, кручену до гачкованя, пряжу витяну и бавовнину до подволоканя.

Листѣ, приклады, фарбы, роу, лаперки, пендулы, дротикъ, паточки, щипчики и всякѣ додатки до робленя цвѣтовъ.

Бавовну Петтендорфску, Естрамадуру, Математичку и Витоніи на пошохы и шкарпнтки, 8-мѣткову, бѣлу и кольорову.

Миньядиски, Поанлякъ, Медальоны и иншія найновѣйшій зубки и крепники до робѣтъ ґриволитовыхъ, Пытель до значеня.

Нитки швейцарскіе до ручного шти, Нитки Кларка до машинъ, чотырократны на шкарпнтки. Нитки на клубкахъ до робѣтъ ґриволитовыхъ.

Росы до сукошь, бриклѣ до горостѣвъ, радцѣ, наперстки, крейдки, сантиметры, ножики зъ фабрицъ англійскихъ.

Рѣзки до шитя ручного и машинного, дроты до робленя повчѣхъ. Шпильки англійскіе и карльсбадскіе поединчѣ до волосъ.

Гузички шмухлерскіе, перловѣ, металовѣ, шовковѣ и рогаѣ до сукошь. Гузички вебоѣ и нитны до сорочокъ.

Шовѣкъ (сдѣавѣ) неаполитанскій до ручного шитя, пѣвъ-сдѣавѣ до машинъ, кордонокъ (шнурочекъ) на горѣлѣ. Всякѣ потребы до сукошь дамскихъ и мужескихъ.

Выдавецъ и отвѣтальный редакторъ: Володимиръ Барвѣнскій.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, подѣ зар. К. Водярокого